ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΜΕΛΕΤΙΟΥ

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ Α'ΘΗΝΩΝ.

Μετενεχθεῖσα ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς εἰς τὴν ἡμετέραν ἁπλοελληνικὴν φράσιν, εἰς ΤΟΜΟΥΣ ΤΡΕΙΣ διαιρεθεῖσα· καὶ πλουτισθεῖσα μὲ πολλὰς χρησίμους, καὶ ἀναγκαίας ὑποσημειώσεις, καὶ ἀκριβεῖς πίνακας, παρὰ Γεωργίου Βενδότη ἐκ Ζακύνθου, καὶ παρ' αὐτοῦ διορθωθεῖσα.

ΝΥΝ ΠΡΩΤΟΝ

Τύποις ἐκδοθεῖσα δι' ἐπισασίας, καὶ ἀκριβοῦς ἐπιμελείας Πολυζώη Λαμπανιτζιώτη τοῦ ἐξ Ἰωαννίνων.

Καὶ παρ' αὐτοῦ προσφωνηθεῖσα

Τῷ Ὑψηλοτάτῳ, Ἐκλαμπροτάτῳ, καὶ Μεγαλοπρεπεστάτῳ Αὐθέντῃ, καὶ Ἡγεμόνι πάσης Οὐγγροβλαχίας

ΚΥΡΙΩ, ΚΥΡΙΩ,

ΙΩ. ΜΙΧΑΗΛ ΣΟΥΤΖΩ,

ΤΟΜΟΣ Γ.

Περιέχων τῆς ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ τὴν ἀκολούθησιν ἀπὸ τὰς χιλίας διακοσίας χρόνους τῆς τοῦ Χριστοῦ Γεννήσεως, ἕως τὰς χιλίας ἑπτακοσίας.

ᾳψπδ'. ΕΝ ΒΙΕΝΝΗ, ΤΗΣ Α'ΟΥΣΤΡΙΑΣ. 1784.
Παρὰ ΙΩΣΗΠΩ, ΒΑΟΤΜΕΙΣΤΕΡΩ,
Νομοδιδασκάλῳ, καὶ Τυπογράφῳ.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ ΚΡΗΤΗΣ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

17788

Τῷ

ΥΨΗΛΟΤΑΤΩ

ΕΚΛΑΜΠΡΟΤΑΤΩ, ΚΑΙ ΕΥΣΕΒΕΣΤΑΤΩ, ΑΥΘΕΝΤΗ,

ΚΑΙ ΗΓΕΜΟΝΙ ΠΑΣΗΣ ΟΥΓΓΡΟΒΛΑΧΙΑΣ

ΚΥΡΙΩ, ΚΥΡΙΩ,

ΙΩΑΝΝΗ ΜΙΧΑΗΛ ΣΟΥΤΖΩ,

τὴν ἐδαφιαίαν προσκύνησιν.

Τὰ οἰκεῖα τοῖς οἰκείοις, ΓΑΛΗΝΟΤΑΤΕ ΗΓΕΜΩΝ, προσφέρονται οἰκείως, ἐντίμως, καὶ ἐυπρεπῶς. ὅθεν καὶ ἐγὼ τῇ αὐτῇ γνώμῃ ἑπόμενος, προλαβὼν μὲν τὲς δύο ΤΟΜΟΥΣ τῆς ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΜΕΛΕΤΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ, ἐτόλμησα ἀφιερῶσαι, τὸν μὲν τῷ ὑμετέρῳ προάρξαντι. τὸν δὲ τῷ τῆς Μολδοβλαχίας Ηγεμονέυοντι, ὡς γεννήματα εἰλικρινῆ τὸ σέβας τῆς καθ' ἡμᾶς

Α᾽ΝΑΤΟΛΙΚΗ῀Σ Ε᾽ΚΚΛΗΣΊΑΣ. ἤδη δε τον ΤΡΊΤΟΝ ΤΌΜΟΝ αὐτῆς εἰς τύπον ἀχθέντα, τολμῶ πάλιν, ὁμοίῳ μὲν Α᾽ξιώματι, ΤΗ῀, Υ᾽ΜΕΤΈΡΑ, ΓΑΛΗΝΌΤΗΤΙ ἀναθεῖναι, ἀλλὰ πολλῶν ἀρετῶν καὶ προτερημάτων γέμοντι, καὶ κατὰ τὸ φθόνε, καὶ τῆς κακίας ἐνδόξως θριαμβεύοντι. ὅσα γὰρ ἀρετὴ μετὰ σοφίας φέρει, ταῦτα συλλαβοῦσα ἡ φιλόκαλος αὐτῆς ψυχὴ, καὶ γένος λαμπρότητι κατακόσμησε, καὶ τὲς εἰς αὐτὴν ἐλπίζοντας συμμέτρως νοεῖν ἐποίησε· τὲς δὲ ἀρετῆς Φιλίᾳ σεμνυνομένες, καὶ τῇ ταύτης εὐποιΐᾳ καὶ εὐταξίᾳ θαῤῥυνομένες, ἀναπνεῦσαι οἱονεὶ ὁ θρόνος αὐτῆς προστέταξε· θαῤῥύνειν γὰρ ἄυτη καὶ τὲς πορῥωτάτω εἰς σωτηρίαν πέφυκε, καὶ εὐποιΐᾳ τὸ θάῤῥος διαβεβαιῦται.

Ο῎τι δὲ ἰδίως ΤΗ῀ Υ᾽ΜΕΤΈΡΑ, Ε᾽ΚΛΑΜΠΡΌΤΗΤΙ ἄυτη συνεδρεύει, καὶ μηδὲν κατ᾽ αὐτῆς ἄν ποτε προχειρισθείη, οἱ ΤΟ᾽ Ε᾽ΚΛΑΜΠΡΌΤΑΤΟΝ Α᾽ΥΤΗ῀Σ Υ᾽ΠΟΚΕΊΜΕΝΟΝ δια

τῆς

τῆς εὐποιΐας ἐγνωκότες, καὶ πανταχῆ διαφημίζουσι, καὶ κρεῖττον παντὸς ἑτέρου κατ' ἀξίαν παρασήσαιαν· ἐγὼ δὲ, ὡς ἀπ' ἠχοῦς τινὸς σμικρᾶς τε, καὶ ἀθενοῦς, προφέρω τὰ κοινῇ ΤΗΣ ΥΜΕΤΕΡΑΣ ΕΚΛΑΜΠΡΟΤΗΤΟΣ ἔνδοξα, καὶ σωτήρια, ποθῶν τούτων ἀπολαβεῖν· τὰ γὰρ τῆς εὐποιΐας παρὰ τῶν εὖ πεπονθότων ἀληθῶς κρίνονται, καὶ κηρύττονται· Ἀλλὰ ταυτὶ μὲν δίδωμι σοφωτέρῳ ἐμοῦ προλέγειν τε, καὶ προτιθέναι· ἐμοὶ δὲ μετρίῳ λόγῳ χρησαμένῳ, δεηθῆναι τὴν εὐμενῆ τῆς Βίβλου δοχὴν παρὰ ΤΗΣ ΥΜΕΤΕΡΑΣ ΓΑΛΗΝΟΤΗΤΟΣ. καίτοι γὰρ μείζω καὶ ἀξιώτερα Αὐτῆς πρέπει, ἀλλ' ἓν καὶ τὰ τῆς οἰκείας Ἐκκλησίας, καὶ τῶν ἐν ἄλλαις πρωτευσάντων ὑποδείγματα ὀλίγον τοῖς σοφῶς κρίνουσιν ἔχει τὸ ὄφελος, ὡς ἐν κατόπτρῳ λογικῷ θεωροῦσι τὰς πράξεις, καὶ τὰ ἐξ αὐτῶν γνησίως ἀποβαίνοντα.

Δεχθείητε δὴ εὐμενῶς, ΓΑΛΗΝΟΤΑΤΕ ΗΓΕΜΩΝ, τὸ παρὸν τοῦτο δῶρον· μικρὸν μὲν, ἀλλὰ πρέπον τοῖς μετ' εὐτροχιέ-

ρέγε δυνάμεως Α"ρχεσιν. αὐτῇ γὰρ μόνῃ, καὶ τὰ μικρὰ μεγάλως σώζεσι, καὶ τὰ ἐκ ὄντα εἰς ὄντα συνίσανται σωτήρια· αὐτῇ τε κἀγὼ καταθαῤῥῶν, μετὰ προθυμίας ἅμα καὶ εὐλαβείας ἄκρας, πᾶσαν ἐνδεχομένην δόξαν, καὶ σωτηρίαν, ΤΗ͂Ι ΥΜΕΤΈΡΑ͂Ι ΕΚΛΑΜΠΡΌΤΗΤΙ παρὰ τοῦ ὄντως ποιητοῦ, καὶ προσάτου τῶν ἀγαθῶν, ἔυχομαι, δέομάι τε κριθῆναι

ΤΗ͂Σ ΥΜΕΤΈΡΑΣ ΕΚΛΑΜΠΡΟΤΆΤΗΣ
ΓΑΛΗΝΌΤΗΤΟΣ

Ἐν Βιέννῃ ἀψπδ'.
Ἀπριλίου ιε.

Ὑποκλινέστατος καὶ Ὑπηκοώτατος Δοῦλος
Πολυζώης Λαμπανιτζιώτης
ὁ ἐξ Γωαννίνων.

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ
ΕΥΕΡΓΙΚΩΤΑΤΟΥΣ

Συνδρομητὰς καὶ λοιπὲς Ἀναγνώσας.

Ἀπολάβετε ἐυμενῶς ὦ Φιλομαθεῖς ἀναγνῶσαι, καὶ Φιλόπονοι συνδρομηταὶ, τὸν τρίτον καὶ τελευταῖον τόμον ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ τε ΜΕΛΕΤΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ, καλλωπισμένον, ὡς καὶ τὲς ἄλλες δύο προτέρες, ὁπε διὰ τῆς ὑμετέρας γενναίας συνδρομῆς ἐδόθη εἰς Φῶς, καὶ ἄμποτες Κύριος ὁ Θεὸς νὰ σᾶς Φωτίζῃ πάντοτε εἰς παρομοίας ἀγαθοεργίας, καὶ νὰ σᾶς τὸ ἀνταποδώσῃ μυριοπλάσια. ὅτι ἂν ἔλιπεν αὐτὴ ἡ γενναία σας συνδρομὴ διὰ νὰ μὲ ἐνδυναμώσῃ, ἐδὲν ἐκατωρθετο, καὶ δὲν ἤθελεν ἐιδῆ τὸ Φῶς ποτὲ τοιούτης λογῆς ὡραϊσμένη μὲ αὐξήσεις, καὶ πλεσίας ὑποσημειώσεις, καὶ εἰς καλλιτέραν τάξιν ἀπὸ ἐκείνην ὁπε ἦτον εἰς τὸ πρωτότυπον. ὁμοίως νὰ Φωτίσῃ ἡ Χάρις τε Θεε, καὶ ἄλλες Φιλογενεῖς, μάλιστα ὅσες ἔχεσι δύναμιν καὶ τρόπες, νὰ σᾶς μιμηθῶσι διὰ νὰ συντρέξωσι μὲ τὴν ἰδίαν γενναιότητα εἰς ἔκδοσιν καὶ ἄλλων χρησίμων βιβλίων, ὁπε τὸ γένος μας ὑσερεῖται διὰ περισσοτέραν τε μάθησιν καὶ προκοπήν. Ἀναπέμπω καὶ ἐγὼ ἐυχαριστηρίες ὕμνες εἰς τὸν ὕψιζον Θεὸν, ὁπε παρελπίδα μὲ ἠξίωσε νὰ πληρώσω τὴν ὑπόχεσίν με, ὑπόχεσιν τόσον κοπιασικὴν, καὶ δύσκολον πρὸς ἐιμὲ διὰ τὴν ἔλλειψιν τῶν ἀναγκαίων ἐξόδων εἰς τοιετον ἐπιχείρημα, τόσον διὰ τὸν τύπον, ὅσον καὶ διὰ τὰ καθημερινὰ ἔξοδα διὰ τὴν ἀκριβῆ σύγκρισιν ὁπε ἔκαμε χρεία νὰ γένη ἀπὸ τὲς ἰδίες συγγραφεῖς, ἀπὸ τοὺς ὁποίες ὁ Μελέτιος τὰ ἐράνισεν, ὁμοίως καὶ διὰ τὴν ἐπιδιόρθωσιν, ἄυξησιν, καὶ ὑποσημειώσεις ἀξιολόγες ὁπε εἰς ἀυτὴν ἔγιναν πρὸς περισσότερον καλλωπισμὸν, καὶ νὰ βαλθῶσιν εἰς τὸν οἰκεῖον τόπον διὰ νὰ γίνεται πλέον ἐυκατάληπτος ἡ ὑπόθεσις εἰς τὲς Ἀναγνώσας, καὶ διὰ νὰ ἔυχωνται τὸν ζῆλον με καὶ ἐπιμέλειάν με, ὅλοι ἐκεῖνοι ὁπου γινώσκεσι τὴν χρείαν τες, καὶ εἶναι ἐιδήμονες τῶν ἱσοριῶν.

Πάν-

Πάντα αὐτὰ ἔκαμα ἔξω ἀπὸ τὴν ὑπόχεσιν ὁποῦ ἔλαβον καθὼς φαίνεται εἰς τὴν πρὸ τῆς τυπώσεώς της εἴδησιν ὁπῦ πρὸς τὸ κοινὸν ἔδωσα, εἰς τὴν ὁποίαν ἐφανέρωνα πῶς θέλω τυπώσει αὐτὴν τὴν ἱστορίαν ὡς ἦτον συγγεγραμμένη χωρὶς ἄυξησιν, ἢ ὑποσημειώσεις, τὰ ὁποῖα ἂν δὲν ἐγίνοντο, δὲν ἤθελα χάσῃ δύο ὁλοκλήρες χρόνες εἰς τὴν τύπωσίν της, ἢ ἤθελα ἀπολάβῃ ἀρκετὸν κέρδος· ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν ἀπέβλεπα εἰς κέρδος ἢ ὠφέλειαν ἰδικήν μῦ (ὡς ἀδίκως πολλοὶ μὲ κατέκριναν), ἀλλ' εἰς τὸ κοινὸν ὄφελος τῶν ὁμογενῶν μου, πάντα ἐπαράβλεψα, ἢ κέρδος ἢ κόπους, διὰ νὰ μείνῃ πᾶς ἐυγνώμων ἢ φιλομαθὴς ἐυχαριςημένος εἰς τὴν ἐπιμέλειάν μῦ. Καὶ μ' ὅλον τῦτο ὁποῦ τοσοῦτον, καὶ τοιάτης λογῆς ἐκοπίασα, δὲν ἔλειψαν μερικοὶ φθόνῳ ἢ κακίᾳ φερόμενοι, νὰ μὲ θλίψωσι, καὶ νὰ μὲ καταπολεμήσωσιν, οἱ ὁποῖοι ἐξάθησαν ἀπὸ ἐκεῖνους ὁπῦ ἔτε ἐσύντρεξαν, ἔτε ἐσυμβοήθησαν εἰς τέτην τὴν ἔκδοσιν, πάχοντες νὰ ἐμποδίσῃν καὶ τὴν καλὴν προθυμίαν τῶν συνδρομητῶν, ἵνα μὴν αἰχύνωνται, διὰ τήν ἀβοήθειάν τες, λέγοντες ὅτι αὐτὴν τὴν ἔκδοσιν τὴν ἔκαμα, καὶ τὴν κάνω διὰ κυβέρνησίν μῦ, καὶ ἐχὶ διὰ τὸ ὄφελος τῦ γένες μῦ· καὶ δὲν ςοχαζονται οἱ μισόκαλοι τὸν θησαυρὸν ὁπῦ ἀπέκτησε τὸ γένος μας διὰ τὰς τόσας ἀξιολόγες εἰδήσεις τῆς Ἐκκλησίας μας, ὁπῦ ἕως τώρα μᾶς ἦταν ἄγνωσοι, ἢ τὰς ὑςερέμεθα, μὲ τὰ ὁποίας δυνάμεθα χωρὶς πολλῶν διαλέξεων, νὰ ἀντιμαχώμεθα τὲς πολεμίες τῶν ὀρθῶν δογμάτων τῆς πίςεώς μας· καὶ τῦτο φανερὸν γίνεται ἀπὸ τὴν μεγάλην συνδρομὴν ὁπῦ ἔγινεν ἀπὸ πᾶσαν πόλιν, καὶ χώραν καὶ κάθε ἐπάγγελμα, ὁπῦ μὲ ἔγραψαν μὲ προθυμίαν διὰ νὰ τὴν ἀποκτήσωσιν, ὁπῦ εἰς κανένα ἄλλο βιβλίον μας δὲν ἐσύντρεξε τόσος ἀριθμὸς, καθὼς φαίνονται καὶ τὰ τιμιάτες ὀνόματα εἰς τὰς ἀρχὰς τῦ Α'. καὶ Β'. Τόμῦ. καὶ δὲν ἐυχαρισήθησαν εἰς αὐτὰ μόνον, ἀλλ' ἠθέλησαν ἀπὸ τὴν μισοκαλίαν τες νὰ ἐνεργήσωσιν ἀκόμι μὲ παντοίους τρόπους, εἰς τὸ νὰ καμεν νὰ μακρυνθῶσιν ἐκεῖνοι οἱ φιλοπροαίρετοι ἢ τίμιοι πραγματευταὶ ἀπὸ τῦ νὰ μᾶς δώσωσι χεῖρα βοηθείας εἰς τὰ ἀναγκαῖα ἔξοδα τοῦ τύπου, λέγοντες πρὸς αὐτὲς διάφοραις κακολογίαις, ἀλλ' ὅμως ἐδὲν ἐκατόρθωσαν μὲ τὴν αὐτὴν κακίαν τες· διότι ἡ θεία πρόνοια ἔνευσεν εἰς τὰς καρδίας αὐτῶν τῶν ἀγαθοπροαιρέτων ἢ τιμίων πραγματευτῶν, ἢ δὲν ἐτραβίχθησαν ἀπὸ τὴν ἀγαθοεργίαν τῆς συμβοηθείας των ἕως τέλες διὰ νὰ μὴ γένῃ τὸ θέλημα τοῦ μισοκάλου, ἢ αὐτῶν τῶν φθονε-

νερῶν τῶν συνακολέθωντε· τῶν ὁποίων τιμημένων πραγματευτῶν τὴν εὐγνωμοσύνην κ᾽ φιλοκαλ᾽αθιαν δὲν ἠμπορῶ νὰ τὲς τὴν ἀνταμείψω ἀλλέως πάρεξ δεόμενος ἐφ᾽ ὅλης ζωῆς μὲ τὸν ὕψιστον Θεὸν ἵνα δώσῃ αὐτοῖς πλεσίαν τὴν ἀντιμισθίαν ἐν τῇ ψυχῇ αὐτῶν, κ᾽ ἐν τῇ ζωῇ, εὐδαιμονῶν αὐτὲς κ᾽ εὐτυχῶν κάθε ἐπιχειρημάτες, κ᾽ διαφυλάττων τάς τες ἀπὸ παντὸς κακὲ κ᾽ βλάβης.

Οὗτος λοιπὸν Ο' ΤΡΙΤΟΣ ΤΟΜΟΣ, ὦ φιλομαθεῖς, περιέχει πέντε αἰῶνας, κ᾽ ἄρχεται ἀπὸ τὸν ΙΒ'. αἰῶνα, ἤτοι ἀπὸ Ε'ρ'ρίκου Ε'. τοῦ Α'υτοκράτορος Δύσεως, κ᾽ λαμβάνει τέλος εἰς τὰς ἀρχὰς τῦ ΙΗ'. ἤγεν τὲς 1700. ἐπὶ τῆς βασιλείας Μουσαφᾶ Γ'. αὐτοκράτορος τῶν Τέρκων, εἰς τοὺς ὁποίες χρόνες λήγει πᾶσα ἡ ἱσορία ὁποῦ συνέγραψεν ὁ κλεινὸς ΜΕΛΕ'ΤΙΟΣ. Λήγεσα δὲ αὐτὴ ἡ ἱσορία εἰς αὐτὲς τὲς χρόνες, ἐπαρακινήθηκα ἀπὸ πολλοὺς νὰ παχήσω νὰ γένῃ ἡ ἐπακολέθησις αὐτῆς τῆς ἱσορί᾽ας ἕως κ᾽ εἰς τὰς ἡμέρας μας, δηλαδὴ ἀπὸ τὲς 1700. ἕως τοῦ παρόντος ἔτες εἰς ἕνα τέταρτον τόμον, διὰ τοῦ αὐτοῦ ὑποκειμένου ὁποῦ ἐπιμελήθη τοὺς τρεῖς τόμες τοῦ ΜΕΛΕΤΙ'ΟΥ. διὸ ἔδωκα τὴν εἴδησιν εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ Α'. κ᾽ Β'. τόμου πρὸς τοὺς ἀναγνώσας, εἰς τίνα τρόπον ἔχει νὰ γένῃ, ὁποῦ νὰ συνέχεται μὲ τοὺς ἄλλους τρεῖς, μικρότερος μὲν κατὰ τὸ πάχος, ἀλλ᾽ ὠφελιμώτερος διὰ τὰς πολυποικίλους κ᾽ ἀξιολόγες ὑποθέσεις ὁποῦ θέλει περιέχει, κ᾽ διεξοδικώτερος εἰς ταῖς διήγησες τῶν ἱσοριῶν, περιέχων συμβάντα νεαρᾶς ἐνθυμήσεως τέτου τοῦ αἰῶνος. τον ὁποῖον τόμον θέλει παχήσω νὰ γένῃ μετὰ πάσης μὲ ἐπιμελείας, ἀναγκαζόμενος καὶ ὑπὸ πολλῶν Φιλομαθῶν. ὁπόταν ὅμως ἤθελε μοὶ ἔλθουν ἐκ Κωνσαντινεπόλεως τινὲς ἀναγκαῖαι εἰδήσεις τῶν ἀκολεθησάντων εἰς τὰς Ε'κκλησίας τῶν τεσσάρων πατριαρχικῶν θρόνων, τὰς ὁποίας ἔχει συναθροισμένας ἄξιόν τι ὑποκείμενον· κ᾽ ἐυθὺς ὁποῦ θέλσιν ἔλθει θέλω κάμει νὰ συντεθῇ κ᾽ ὁ τέταρτος τόμος, κ᾽ νὰ τυπωθῇ ἕως ἐυρίσκωμαι ἐδὼ εἰς Βιέννην· τὸν ὁποῖον τόμον ἐλπίζω, ὅσοι ἀποκτήσωσι τὲς τρεῖς νὰ μὴ βαρυνθῶσι διὰ τὰ ἔξοδα, ἀλλὰ νὰ τὸν ἀποκτήσωσι καὶ αὐτὸν διὰ νὰ ἔχωσιν ἐντελῆ ταύτην τὴν ἱσορίαν μέχρι τῆς σήμερον, καθὼς κ᾽ οἱ Ε'υρωπαῖοι ἔχεσι τὰς ἐδικάς των εἰς διαφόρους τρόπες γενομένας, καταπλετίζοντες ἀπὸ αὐτὰς κ᾽ ὠφελέμενοι ἀπὸ τὴν ἀνάγνωσιν αὐτῶν, μανθάνοντες τὰ ὅσα ἠκολούθησαν, κ᾽ ἀλλ-

λεθοῦσιν, ἕως τῆς σήμερον, τὰ ὁποῖα δὲν παύσι καθημερινῶς ὁπὲ νὰ τὰ γράφωσιν εἰς χρῆσιν καὶ μάθησίν τες, ὁμὲ καὶ τῶν μεταγενεσέρων· μ' ὅλον ὁποῦ πλουτίζουσι καὶ ἀπὸ ἄλλα διάφορα βιβλία ἱσορικά τε καὶ ἐπισημονικὰ, ἀπὸ τὰ ὁποῖα τὸ γένος μας εἶναι παντελῶς ὑσερημένον, ἐχὶ μόνον ἀπὸ τῶν τόσων διαφόρων βιβλίων, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τῶν πλέον ἀναγκαίων ὁποῦ καθημερινῶς μᾶς χρησιμέυσι, διὰ τὴν ἔλειψιν τῶν ὁποίων, ἔφθασεν εἰς τὴν ἀθλίαν κατάσασιν τὸ γένος μας, καὶ εἰς τὴν ἀμάθειαν, εἰς τὴν ὁποίαν ἐυρίσκεται τὸ περίσσότερον μέρος.

Διὰ τὰ θελήματα τοῦ σώματός μας, Φαντασίας, ὑπερηφανίας, κενοδοξίας, ἐκδικήσεις κατὰ τῶν ἐναντίων μας, καὶ ἐν ἐνὶ λόγῳ διὰ πᾶσαν κακήν μας ἐπιθυμίαν καὶ ἀπόλωσιν, πᾶς τις ἡμῶν δὲν λογαριάζει τὰ ἄσπρα του ἐξοδεύων αὐτὰ πλεσιοπαρόχως, ἀλλὰ νὰ ἐξοδεύσωμεν παραμικρὰν ποσότητα εἰς τινὰ ἀγαθοεργίαν, ἢ δι' ἀπόκτησιν τινὸς βιβλίου διὰ μαθήτευσίν μας, καὶ ςολισμὸν τῶν ἠθῶν μας, μᾶς βαρυφαίνεται, νομίζοντες πῶς νὰ ἐξοδεύσωμεν μέγα τὶ πρᾶγμα, καὶ ἄλλους μὲν ἀκούεις λέγοντας, πῶς εἶναι ἀκριβὸν, καὶ ποῖος δίδει τόσα ἄσπρα διὰ νὰ τὸ ἀγοράσῃ; ὡσὰν νὰ ἤθελε τὸ φάγῃ εἰς μίαν ἡμέραν, καὶ νὰ χάσῃ τὰ ἄσπρα του, καὶ δὲν ςοχάζονται ὅτι ἡ ἀπόκτησις ἑνὸς βιβλίου ἂν δὲν χρησιμεύσῃ τόσον διὰ αὐτὲς, θέλει χρησιμεύσει διὰ τὰ παιδία τες, καὶ διὰ τὰ ἔγγονά τες· ἕτεροι δὲ βλέποντες τινὰ φίλον τους ὁποῦ ἀπέκτησε βιβλίον τι, τὸ ζητεῖ νὰ τὸ ἀναγνωσεν καὶ αὐτὸι, διὰ νὰ μὴν ἐξοδεύσεν ἄσπρα νὰ τὸ ἀγοράσεν, ὅθεν προέρχεται ἡ μεγαλητέρα ἔλειψις τῶν βιβλίων, ἐπειδὴ μὴν ἐξοδευόμενα τὰ βιβλία, ἐκεῖνοι ὁπὲ ἔχεσι κάποιον ζῆλον διὰ νὰ ἐκδώσεν κανένα βιβλίον πρὸς ὠφέλειαν κοινὴν, ὁμοίως καὶ οἱ Τυπογράφοι τραβεῖ χέρι, καὶ δὲν τὰ τυπώνεσι διὰ νὰ μὴν τὲς μένεν ἀπέλητα, καθὼς τὸ ἔπαθαν πολλοὶ, ὁποῦ ἠθέλησαν νὰ ὠφελήσεν τὸ γένος, καὶ ζημιῶνται, καὶ τὲς κόπους των, καὶ τὰ ἔξοδά των· ἄλλοι πάλιν λέγεν, μάλιςα ἐκεῖνοι ὁπὲ ποθοῦν νὰ ἐυρίσκωνται εἰς τὸ σκότος τῆς ἀμαθείας πάντοτε, τί μᾶς χρειάζονται τόσα βιβλία; ἡμεῖς ἐζήσαμεν καὶ χωρὶς αὐτά. ἀρκετὰ εἶναι αὐτὰ ὁποῦ ἔχομεν καὶ ἀνεγνώσαμεν. καὶ ςοχάζομαι νὰ μὴν ἔχουσιν ἄλλο, εἰμὴ τί ποτας μύθους, καὶ φυλάδας τινάς· κα-

καλὰ καλὰ ἠμποροῦσέ τις νὰ ἀποκριθῇ, ἂν δὲν χρησιμεύει εἰς ἐσᾶς ὁπὲ ἔχετε καὶ μὴ τόσαις μεγάλαις ἀναγνωσες, θέλει χρησιμεύσειν εἰς μάθησιν καὶ σολισμὸν τῶν υἱῶν σας, καὶ τῶν, μεταγενεσέρων σας· ἂς μάθωσιν οἱ υἱοί μας, ἀυθαδῶς ἀποκρίνονται, ὅσα ἠξεύρωμεν ἡμεῖς, καὶ τοὺς Φθάνουν διὰ νὰ ζήσουν· ὢ τῆς ἀθλιότητος τοῦ γένους μας, οποῦ δὲν σοχάζονται, ὅτι διὰ τὴν ἔλειψιν τῆς μαθήσεως καὶ ἀναγνώσεως τῶν ἀξιολόγων βιβλίων καὶ τῆς σπουδῆς, ἐβαρβαρώθημεν, καὶ ἐγίνημεν τὸ βδέλυγμα καὶ τὸ ἐξευθένημα τῶν ἄλλων ἐθνῶν, εἰς καιρὸν ὁπὲ ἤμαθαν τὸ παράδειγμά τους καὶ ἡ σολή αὐτῶν.

Βλέπω καθημερινῶς μὲ κάποιάν με ἔκπληξιν, εἰς τοῦτα τὰ μέρη τῆς Εὐρώπης, ὁποῦ διατρίβω καὶ διέτριψα ὅλα τὰ ὀσπήτια, ἕως καὶ τῶν πτωχῶν, γεμάτα ἀπὸ βιβλία πολυποίκιλα, εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τῶν ὁποίων καταγίνονται ἐν καιρῷ ἐυκαιρίας, τόσον οἱ ἄνδρες, ὅσον καὶ αἱ γυναῖκες, καὶ τὰ παιδία των, καὶ τοὺς βλέπει τινὰς καὶ ἀπορεῖ, ἀκούων τοιούτους ἀμαθεῖς νὰ ἀποκρίνωνται σωσὰ περὶ πίσεώς των, νὰ ἔχωσιν εἴδησιν ἀρκετὴν ἰσορίας, γεωγραφίας, καὶ ἄλλων ὑποθέσεων· ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος ἐθεώρεν μὲ ἄκραν με λύπην εἰς ὅλα τὰ μέρη μας, ἢ εἰς τὰς ἐγκρίτες πολιτείας, τὰ ὀσπήτια ἄδεια ἀπὸ αὐτὰ, τόσον τῶν κληρικῶν ὁποῦ διδάσκουσι τοὺς νόμους, ἢ ὁποῦ πρέπει νὰ εἶναι γεμάτοι ἀπὸ βιβλία διὰ τὸ ἐπάγγελμα ὁποῦ ἔχωσιν, ἀπὸ τοὺς ὁποίες οἱ πλεῖοι δὲν ἔχεσι παρὰ ἕνα ψαλτῆρι, ἢ ἕνα ὡρολόγιον πεπαλαιωμένον, καὶ κανένα συναξάρι, ὡσὰν ἢ εἰς ποὰ ἀρχοντικὰ ἢ πραγματευτῶν σπήτια, ὁποῦ μετὰ βίας νὰ ἔχωσιν ἓν ἢ δύο, προφασιζόμενοι ὅτι αἱ βιωτικαὶ Φροντίδες δὲν τοὺς ἀφίνεσι νὰ κάμεν ἀνάγνωσιν, ὡσὰν τὰ ἄλλα γένη δὲν ἔχουσι Φροντίδας βιωτικὰς πάρεξ αὐτοὶ μόνον· ὄχι ὄχι, δὲν εἶναι αὐτὴ πρόφασις· ἐγὼ νὰ σᾶς εἰπῶ διατὶ τὸ κάνουν· τὸ πρῶτον εἶναι διὰ τὴν ὀλίγην ἐπιμέλειαν ὁποῦ ἔχουσι διὰ τὴν μαθησιν, ἢ σολισμὸν τῶν διεφθαρμένων ἠθῶν τες, ἢ τὸ δεύτερον διὰ νὰ μὴν ἐξοδεύωσι νὰ ἀποκτήσωσι τέσσαρα βιβλία, ἐπιθυμοῦντες νὰ εὑρίσκωνται πάντοτε εἰς τὴν ἀμαθειαν ὁποῦ εἶναι, ἢ δὲν γνωρίζεσιν ὅτι διὰ αὐτὴν τὴν ἀμελειαν τῆς ἀναγνώσεως, καὶ διὰ τὴν ἔλειψιν τῶν ἀξιολόγων βι-

βιβλίων, ἠθικῶν καὶ ἱστορικῶν, ἐυρισκόμεθα εἰς τοιαύτην κατάσασιν ἀμαθείας.

Μεγάλως ἀποροῦσι πολλότατοι ἄνθρωποι πεπαιδευμένοι, καὶ ὅσοι γνωρίζουσι τὸν κόσμον ὡς πρέπει, (ἔχοντες προθυμίαν τινὰ διὰ τὸ ὄφελος τοῦ γένους μας, ὅμως τοὺς λείπονται οἱ τρόποι) εἰς τὸ νὰ βλέπουσι τόσους ἡγεμόνας, (τῶν ὁποίων οἱ προκάτοχοι δὲν ἔλειψαν ὁποῦ νὰ συντρέχωσιν εἰς σύσασιν σχολείων, καὶ εἰς ἐκδόσεις βιβλίων διαφόρων, διὰ τῶν ὁποίων ἀθάνατον κατέχηταν τὸ ὄνομά τους), τόσους Ἀρχιποιμένας πλουσιωτάτους, καὶ τόσους πλησίους ἄρχοντας καὶ πραγματευτὰς, ὁποῦ ἄλλοι μὲν ἀλογαριάσως ἐξοδεύουσι καὶ σκορπίζουσι τὰ πλούτη τους εἰς πράγματα φθαρτὰ, φαντασιώδη καὶ ψυχοφθόρα, καὶ ἄλλοι πάλιν ὁποῦ νὰ θησαυρίζωσι καὶ νὰ ἀψυχοῦσι διὰ νὰ τὰ ἔυρεν καὶ νὰ τὰ χαρῶσι μετὰ τὸν θάνατόν τους ἐκεῖνοι ὁποῦ θέλουσι τὰ κληρονομήσει χωρὶς νὰ ἔλθωσι καλως εἰς τὴν ἀπόκτησίν τους, καὶ ἂν τύχη νὰ εἶναι πολλοὶ οἱ κληρονόμοι νὰ τὲς καταναθεματίζωσιν εἰς τὴν κακὴν διαμοίρασίν τες, καὶ νὰ κατατρώγωσι τὰ πλεῖσα αἱ κρίσες, καὶ τὰ κριτήρια, καὶ ποτὲ νὰ μὴ λαμβάνη τινὰς ἀπὸ τόσους καὶ τόσους ὁποῦ καταπλουτίζουσι, παραμικρὰν φροντίδα νὰ σολίση τὸ γένος του μὲ τινὰ ἀγαθοεργίαν, καὶ μὲ ἔκδοσιν τινὸς βιβλίου ὠφελίμου, ἢ σύσασιν σχολείου διὰ νὰ διαιωνίση τὸ ὄνομά του ἀθάνατον, καὶ νὰ ἔχη μισθὸν παρὰ Θεοῦ ὁποῦ ὠφέλησε τὸν πλησίον του, καὶ τὸ γένος του εἰς κάτι τὶ, ὡς ἐποίησαν καὶ οἱ πρὸ ἡμῶν, καὶ μᾶς ἄφησαν αὐτὰ τὰ ὀλίγα βιβλία ὁποῦ ἔχομεν, καὶ μανθάνομεν ἐκεῖνα τὰ ὀλίγα ὁποῦ ἠξεύρομεν, πόσον μᾶλλον ἂν ἠθέλαμεν ἔχη περισσότερα;

Ὁ ἄνθρωπος ὁποῦ καθολικᾶ πρέπει νὰ ὀνομάζηται ἄνθρωπος, καὶ ὁποῦ σοχάζεται ὀρθὰ, καὶ κατὰ Θεὸν δὲν πρέπει νὰ εἶναι μόνον διὰ λόγου του καλὸς, ἀλλὰ ἔχει χρέος ἀπαραίτητον καὶ ἀπὸ τὸν Θεὸν, καὶ ἀπὸ τὴν ἰδίαν φύσιν νὰ εἶναι καλὸς καὶ διὰ τὸν πλησίον του, καὶ ὠφέλιμος, καὶ ὅσις εἶναι μόνον καλὸς διὰ λόγου του, καὶ ὄχι διὰ τὸν πλησίον του πρεπόντως πρέπει νὰ ὀνομάζηται μισάνθρωπος, καὶ ἕνα βδέλυγμα τῆς φύσεως μὲ-

το

τὸ νὰ ἐγεννήθη εἰς τὸν κόσμον διὰ νὰ μὴν κάμη κανένα καλὸν εἰς τὸν πλησίοντε· διὰ νὰ ἀποφύγη λοιπὸν αὐτὴν τὴν κατηγορίαν ὁ καθ' εἷς, ἂς παχήση τὸ κατὰ δύναμιν νὰ ἐργασθῆ τὸ καλὸν ἐκεῖνο ὁποῦ εἶναι πρὸς ὠφέλειαν τοῦ πλησίον τε, ἢ μάλιςα εἰς τοῦ γένους του τὴν ὠφέλειαν ὁποῦ εἶναι ἡ μεγαλητέρα ψυχωφελὴς ἐλεημοσύνη, Καὶ ἂς ἐξυπνήση ὁ καθ' εἷς ἀπὸ τὴν βαρυτάτην ληθαργίαν εἰς τὴν ὁποίαν ἐυρίσκεται καταβυθισμένος, ἢ ἂς ἐργασθῆ πρόθυμος τὴν ὠφέλειαν τοῦ γένους μας ὁποῦ ἐυρίσκεται εἰς μεγάλην χρείαν μαθήσεως, ἢ σπουδῆς, μὲ συνδρομὴν ἢ βοήθειαν διὰ νὰ γένωσι σχολεῖα μὲ προκομμένους διδασκάλους, διὰ τὴν μαθήτευσιν τῶν νέων ὁποῦ δὲν ἔχουσι τὸν τρόπον διὰ νὰ σπουδάξωσι, μὲ ἐκδόσεις βιβλίων ἀναγκαίων, καὶ ὠφελίμων, μὲ ἐκδόσεις λεξικῶν ὁποῦ ὑσεροῦνται διὰ νὰ σπουδάξωσιν ἐχὶ μόνον τὴν Ἑλληνικὴν διάλεκτον, ἀλλὰ ἢ τὰς ἄλλας τῆς Ἐυρώπης διαλέκτους διὰ περισσοτέραν τους ὠφέλειαν, καὶ προκοπὴν, τὰς ὁποίας διὰ νὰ τὰς μάθωσιν ἔρχονται εἰς ταῦτα τὰ μέρη τῆς Ἐυρώπης, μετὰ μεγάλων ἐξόδων, ἢ ξεκλίνεν ἀπὸ τὰ ὀρθὰ δόγματά τες οἱ περισσότεροι, ἢ καρποφορούμενοι εἰς τὰ σωματικὰ, ζημιῶνται εἰς τὰ ψυχικά. διότι ἂν ἐπιμεληθῶμεν νὰ ἔχωμεν τὰ ἀναγκαῖα σπεδαςήρια εἰς τοὺς τόπους μας, ἤθελεν ἦτον ἢ μεγαλητέρα ἡ ὠφέλεια τῆς προκοπῆς τοῦ γένους μας, διότι ἔχοντες αὐτοὺς τὲς τρόπους οἱ νέοι μας, συνεριζόμενοι εἰς τὰ μαθήματα ὁ εἷς μὲ τὸν ἄλλον, ἠμπορεῖ τὸ γένος μας ὀλίγον κατ' ὀλίγον διὰ νὰ ξαναλάβη τὴν προτέραν του δόξαν, καὶ μαθήτευσιν, διὰ νὰ μὴν εἶναι πάντα εἰς τὸ ὄνειδος τῶν ἀλλογενῶν, ὡς εἴμεθεν τὴν σήμερον· ἐπειδὴ ἡ σπουδὴ καὶ ἡ μάθησις εἶναι εἰς τὸν ἄνθρωπον τὸ πλέον καλλιώτερον καὶ τιμιώτερον πρᾶγμα ὁποῦ νὰ εἶναι εἰς τὸν κόσμον κατὰ „ τὸν Θεολόγον Γρηγόριον„ Γνῶσις βροτῶν μέγιςον ἐν βίῳ κλέος.

Φαίνονται καθημερινῶς τόσα πνεύματα ἐμπειρότατα νέων εἰς τὸ γένος μας νὰ χάνωνται ἀδίκως καὶ παραλόγως, οἱ ὁποῖοι ἠμποροῦσαν μὲ τὴν μάθησιν νὰ γένωσι φωςῆρες εἰς διδασκαλίαν ἄλλων, καὶ μὴν ἔχοντες τοὺς πρὸς τὴν χρείαν τρόπες νὰ σπεδάξωσι, καὶ τὰ ἀναγκαῖα βιβλία ἀποκόπτονται, καὶ ὑσερεῖται τὸ γένος μας τῆς ὠφελείας, ὁποῦ ἠμποροῦσε νὰ προέλθη ἀπὸ αὐτούς· Ὅθεν ἂς μὴν ἀμελήση ὅςις εἶναι Φιλόθεος, καὶ ἀγαπᾷ τὸν μισθὸν παρὰ Θεοῦ κατὰ τὰς

δυνάμεις του νὰ γένῃ ὠφέλιμος πρὸς τὸ ξεπεσμένον μας γένος, διὰ νὰ λάβῃ ἀξιοπρεπῶς τὴν ἀντιμισθίαν παρὰ Θεοῦ, καὶ τὸ μνημόσυνον παρὰ ἀνθρώπων. Καὶ ἂς μὴ νομίσῃ τινὰς ὅτι ἀφ' ἑαυτοῦ μου λαλῶ ἀυτὰ, ὅτι δὲν εἶμαι ἱκανὸς ἔτε τὸν ἐμαυτόν μου νὰ νουθετήσω, ἀλλὰ λαλεῖ τὸ δίκαιον, ἡ ἀλήθεια, καὶ οἱ νόμοι τῆς Φυσεως ὁποῦ διδασκουσιν ὅτι οἱ δυνατοὶ νὰ δίδωσι χεῖρα βοηθείας εἰς τοὺς ἀδυνάτους, καὶ νὰ μὴ κρύπτωσιν ἐκεῖνο τὸ τάλαντον ὁποῦ ὁ Θεὸς τοὺς τὸ ἔδωκε νὰ τὸ πολαπλασιάσωσι μὲ τὰς ἀγαθοεργίας των, διὰ νὰ μὴ λάβωσιν ἐκείνην τὴν φοβερὰν κατάκρισιν, τοῦ ἄρατε ἀπ' ἀυτὸν τὸ τάλαντον ὁποῦ τὸ ἔκρυψε, καὶ δόσατε ἐκείνῳ ὁποῦ τὸ ἐπολλαπλασίασε, ἀλλὰ νὰ ἀκέσῃ ἐκείνην τὴν γλυκυτάτην φωνὴν, τὴν, εὖ δοῦλε ἀγαθὲ, ἐπὶ ὀλίγα εἶς πιστὸς, ἐπὶ πολλὰ σὲ κατασήσω. Ε᾽ῤῥῶσθε.

Πολυζώης Λαμπανιτζιώτης
ἐξ Ἰωαννίνων.

Ε΄ ΛΕΓΧΟΣ

Τῶν Συγγραφέων, ὧν τὴν μαρτυρίαν φέρει εἰς τὴν παροῦσαν βίβλον, ὁ Συγγραφεύς.

Α.

Ἀββᾶς Γαάλδος.
Ἀββᾶς Δωδεκηνός.
Ἀββᾶς Οὐσπεργήνσιος.
Ἀββᾶς Σταδήνσιος.
Ἀμέλιος Πέτρος.
Αἰμύλιος Παῦλος.
Αἰνείας Σίλβιος.
Ἀκροπολίτης Γεώργιος.
Ἄλβερτος Μάγνος.
Ἀλλάτιος Λέων.
Ἀματερὴς Μανηήλ.
Ἄννιος Νικόλαος.
Ἀντωνῖνος.
Ἄρνολδος Λαυβικὸς.
Ἀυγυξῖνος.
Ἀυεντῖνος.
Ἀυσηριακὴ ἱστορία.

Β.

Βάδιγγος Θωμᾶς.
Βάκων Βάρων Βερυλαμίς,
Βαλαῖος.
Βαλσίγγαμος Θωμᾶς.
Βαρώνιος.
Βασκαβὲτζ Γαβριὴλ.
Βασίλειος μέγας.
Βελλαρμῖνος.
Βέρναρδος ἅγιος.
Βέρναρδος Λαξεμβαργικός.
Βζόβιος,
Βιβλιοθήκη Πατέρων.
Βίζαρος Πέτρος.
Βίλελμος Τύριος.
Βισσοβέτιος Ἀνδρέας.
Βλεμμίδης.
Βοέτιος Γσορικὸς.
Βοϊχμισιχαὶ πράξεις.
Βομμίας Γσορία,
Βρέγνετος Γίλβερτος.

Γ.

Γαϊτανὸς.
Γαλρέχιος.
Γενέβραρδος.
Γεώργιος Κύπριος.
Γίλλες Νικόλαος.
Γίσβερτος Βοέτιος.
Γοδέφριδος μοναχὸς,
Γοδέφριδος Κολωνίας.
Γοδέφριδος Οὐϊτερβικὸς.
Γόλδασος.
Γαλλίελμος Ὄκκαμ.
Γαλλίελμος Νευριγιήνσιος.
Γραικορωμάνου Νόμιμον.
Γράμονδος.
Γράντζιος.
Γρηγορᾶς.
Γρηγόριος Θεολόγος.
Γρηγόριος Παλαμᾶς.
Γρηγόριος Πλαταμῶνος.

Δ.

Δοσίθεος Γεροσολύμων.
Δοσίθεος Ἀνδρέας.

Ε.

Ἔγαρδος.
Εἰρηναῖος.
Ἔλμονδος.
Ἔρρικος Ἀγαδάνε.
Ἔρρικος Στέρρων.
Ἔρρικος Ρεβδόρφιος.
Ἔρρικος Μάρκελος Γησυΐτης.
Ἐυμέρικος Νικόλαος.

Ζ.

Ζαχαρίας Θεόβαλδος.
Ζωναρᾶς.

Η.

Ἡλίας δὲ Πίν.

Θ.

Θέατρον Εὐρώπης.
Θεοδόσιος.
Θεοδώρητος.
Θεοδώριχος δὲ Νιὰμ.
Θεοδώριχος Οὐρία.
Θυανὸς Γάκωβος.
Θωμᾶς Γαμέσιος.

Ι.

Ἰάκωβος Γαάλτηρος Γησυΐτης.
Γάκωβος Οὐστέριος.
Γασινιανὸς Οὐενετὸς.
Γσίδωρος Γλαβᾶς.
Γσορία Λαγγραυΐων Θεριγγίας.
Γσορία Μετερρυθμισμένων τῆς Πολωνίας.
Γσορία Μισσιοναρίων ἐν Ἰνδίᾳ.

Γωάν-

Γ'ωάννης Σαλισβεργιήνσιος.
Γ'ωάννης Μαριάννα.
Γ'ωάνης Σ'υσσος.
Γ'ωαννης Μανδεβίλλα.
Γ'ωάννης Στέλλα.
Γ'ωάννης Μιράνδολα.
Γ'ωάννης Εἰδέγγαρος.
Γ'ωάννης Βενέδικτος.

Κ.

Καλαΐνος.
Καμδηνὸς.
Καμεράριος.
Κασαβεὼν.
Κατακαζηνὸς.
Κικαρέλας.
Κίνναμος.
Κίρκερος Α'θανάσιος.
Κλήμης.
Κορέσιος.
Κασπινιανὸς.
Κραμικὸς Δανιὴλ.
Κρέσιος.
Κυπαρισιώτης.
Κωνσαντῖνος Α'ληθόφιλος.

Λ.

Λάγγιος Παῦλος.
Λαυρέντιος Βαὰχ.
Λεαγκλάυϊος.
Λιβάνιος.
Λίψιος.
Λαδρίκος Α'παράμπ.
Λυδῆρος.

Μ.

Μαγδεβεργικαὶ Ε'κατοντάετ.
Μάγνος Ο'λαος.
Μαϊπεργος Α'λοΐσιος.
Μανδεσβόλιος.
Μανουὴλ Μαλαξός.
Μαριάνα.
Μάριος Βελγικὸς.
Μάρκος Παῦλος Ο'υενετός.
Μελέτιος Πηγᾶς.
Μυραῖος Α'όσβερτος.

Ν.

Νεῖλος Καβάσιλας.
Νεκτάριος Γ'εροσολύμων.

Ο.

Ο'λεάριος Α'δὰμ.
Ο'νώριος Γ'. Πάπας.
Ο'νόφριος Παναΐνιος.
Ο'σίανδρος Λακᾶς.
Ο''ττων τῶ ἁγίῳ Βλασίῳ.
Ο''ττων Φρισιγιήνσιος.
Ο'υαλεριανὸς Μάγνος.
Ο'υαρήνιος.
Ο'υβεριαναὶ Πράξεις.
Ο''υβερτος Θωμᾶς Λεόδιος.
Ο''υγων Γρόττιος.

Π.

Παδδανος μοναχὸς.
Πάρις Ματθαῖος.
Παῦλος Γόβιος.
Παῦλος Σάρπιος.
Παχυμέρης.
Πετάυϊος.
Πετερσώνιος.
Πετράρχης Φραγκίσκος.
Πέτρος μοναχὸς.
Πέτρος Κλαυιακικός.
Πέτρος Βέρος.
Πέτρος Ταρραχῶνος.
Πλάτινας.
Πολῶνος Κρομικὸς.
Πολύδωρος Α'γγλίας.
Ποσευΐνος.

Ρ.

Ραϋνάλδος.
Ρ'οβέρτος δὲ Μόντε.
Ρ'οβέρτος Γαξῖνος.
Ρ'ογῆρος δὲ Ο'βέδεν.

Σ.

Σῆξτος Σενικὸς.
Σλεϊδανὸς.
Σορέλιος.
Συμεὼν Θεσσαλονίκης.
Συνοδικά.
Σύφριδος πρεσβύτερος.
Σχολάριος.

Τ.

Τόμος Χαρᾶς.
Τόμος Α'γάπης.
Τόμος Καταλλαγῆς.
Τριθέμιος.

Φ.

Φίλιππος Κομινᾶιος.
Φιλόθεος Πατριάρχης.
Φλάκκιος.
Φραντζῆς.

Χ.

Χαλκοκονδύλης.
Χρονικὸν Α'ργεντινιήνσιον.
Χρονικὸν Α'υγσινιήνσιον.
Χρονικὸν Δομινικάνων.
Χρονικὸν Κολμαριηνσίων.
Χρονικὸν Νορεμβεργικὸν.
Χρονικὸν Ο'λσατῶν.
Χρονικὸν Τούρκων.
Χυτραῖος Δαβὶδ.
Χωνειάτης.

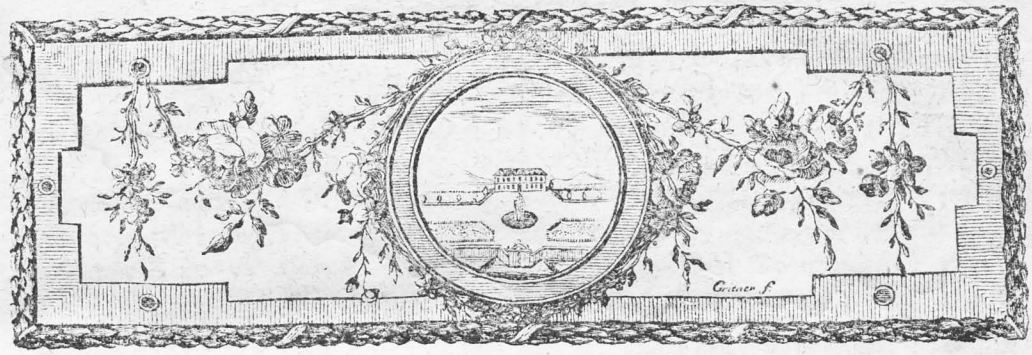

Ε Λ Ε Γ Χ Ο Σ

τ ῶ ν

Κεφαλαίων τ῅ Τρίτ῅ Τόμ῅.

Α Ι Ω Ν ΙΒ΄.

Κφ. Α΄. Περὶ Ε῾ρήκ῅ τ῅ Ε΄. τ῅ τῶν Α῾λαμανῶν Ρ῾ηγὸς, κ῀ τῶν ἐπ᾽ αὐτ῅ γενομένων ἐν τῇ Δυτικῇ Ε῾κκλησίᾳ - - - σελ. 1.

Κφ. Β΄. Περὶ τῆς χαλεπωτάτης διχοσασίας μεταξὺ Ε῾ρήκ῅ τ῅ Ε΄. κ῀ Πάπα Πασχάλεως τ῅ Β΄. κ῀ τῶν μετ᾽ αὐτὸν διὰ τῆς Ε῾κκλησιασικῆς Α῾μφιάσεως προνόμιον - - - - - - 7

Κφ. Γ΄. Περὶ τ῅ ἐν Ρ῾ώμῃ σχίσματος γενομένν μεταξὺ τ῅ Πασχάλεως Β΄. κ῀ τῶν αὐτ῅ Ε῾φαμίλλων, ἤγουν Α῾ντιπάπων. 9

Κφ. Δ΄. Περὶ τῶν ἐπισημοτέρων συνόδων, τῶν παρὰ τοῖς Δυτικοῖς γενομένων κατὰ τάτας τὰς χρόνας - - - - - - - 10

Κφ. Ε΄. Περὶ τῶν ἀκμασάντων ἐν ἀρετῇ ἀξιολόγων Α῾νδρῶν κατὰ τάτας τὰς χρόνας - - - 13

Κφ. ς΄. Περὶ τῶν Α῾υτοκρατόρων ἐν μὲν τῇ Α῾νατολῇ Γ῾ωάννν τ῅ Κομνην῅, ἐν δὲ τῇ Δύσει Λοθαρίᾳ τ῅ Σάξονος, κ῀ τῶν γενομένων ἐπ᾽ αὐτ῅ ἐν τῇ Ε῾κλησίᾳ - - - - - - - - 16

Κφ. Ζ΄. Περὶ τῆς τῶν Α῾δαμιτῶν αἱρέσεως κ῀ τῶν ἐν τάτοις τοῖς χρόνοις ἀναφανέντων αἱρετικῶν ἀνδρῶν ἐν τῇ Δύσει - - - 20

Κφ. Η΄. Περὶ τῶν Α῾υτοκρατόρων ἐν μὲν τῇ Α῾νατολῇ Μανουὴλ τ῅ Κομνην῅, ἐν δὲ τῇ Δύσει Κῤ-

ράδε Γ'. ϗ τῶν Γενομένων ἐπ' αὐτῶν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ - - 22

Κφ. Θ'. Περὶ τῶν ἐν τῇ Δύσει ἀναφανέντων κατὰ τάτας τὰς χρόνας Αἱρετικῶν, Πέτρε τῦ Ἀβιλάρδε, Ἀρνόλδε τῦ Βριξιανῦ, Γιλβέρτε τῦ Πορρετανῦ ϗ Ἐυδωνος - - - - - - 34

Κφ. Ι'. Περὶ τῶν γενομένων συνόδων ἐν τάτοις τοῖς χρόνοις παρὰ τοῖς Δυτικοῖς - - - - - 39

Κφ. ΙΑ'. Περὶ τῶν ἐν τάτοις τοῖς χρόνοις διαπρεψάντων ἀνδρῶν - 41

Κφ. ΙΒ'. Περὶ τῶν Αὐτοκρατόρων τῆς Ἀνατολῆς, Ἀλεξίε ΙΒ'. τῦ Κομνηνῦ, Ἀνδρονίκε τῦ Κομνηνῦ, Γσακκίε τῦ Ἀγγέλε, ϗ Ἀλεξίε τῦ Ἀγγέλε, ϗ τῶν γενομένων ἐπ' αὐτῶν ἐν τῇ Ἀνατολικῇ Ἐκκλησίᾳ - 43

Κφ. ΙΓ'. Περὶ Φριδερίχε τῦ Α'. Ξανθοπώγονος, ϗ Ἐρρίκε τῦ ς'. τῶν ἐν τῇ Δύσει Αὐτοκρατόρων, ϗ τῶν γενομένων ἐπ' αὐτῶν ἐν τῇ Δυτικῇ Ἐκκλησίᾳ - - - - - - - - - - 53

Κφ. ΙΔ'. Περὶ τῆς τῶν Βαλδικῶν αἱρέσεως, ϗ τῆς αὐτῶν διδασκαλίας - - - - - - - - 61

Κφ. ΙΕ'. Περὶ τῶν γενομένων συνόδων ἐν τῇ Δύσει κατὰ τάτας τὰς χρόνας - - - - - - - 64

Κφ. Ις'. Περὶ τῶν διαπρεψάντων Ἀνδρῶν ἐν ἀρετῇ κατὰ τάτας τὰς χρόνας - - - - - - - 66

Σύνοψις τῆς διδασκαλίας, ἐυταξίας, ϗ ἠθικῆς τῆς Ἐκκλησίας εἰς τὸν παρόντα ΙΓ'. αἰῶνα - - 70

Α' Ι Ω' Ν ΙΓ'.

Κφ. Α'. Περὶ Ἀλεξίε τῦ Ἀγγέλε τῦ Νεωτέρε, ϗ Ἀλεξίε Δάκα τῦ Μαρτζάφλε τῶν Αὐτοκρατόρων, ϗ τῶν γενομένων ἐπ' αὐτῶν ἐν τῇ Ἀνατολικῇ Ἐκκλησίᾳ - - - - - - - 73

Κφ. Β'. Περὶ Θεοδώρε τῦ Λασκάρεως τῦ ἀναγορευθέντος βασιλέως ἐν Νικαίᾳ μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Κωνσταντινοπόλεως- 77

Κφ. Γ'. Περὶ Φιλίππε τῦ Β'. ϗ Ὄττωνος τῦ Δ'. τῶν ἐν τῇ Δύσει Αὐτοκρατόρων, ϗ τῶν γενομένων ἐπ' αὐτῶν ἐν τῇ Δυτικῇ Ἐκκλησίᾳ - - - - 79

Κφ. Δ'. Περὶ τῦ Ὀλέθρε τῶν Βαλδικῶν, ϗ τῆς διδασκαλίας τῦ Ἀλμαρίχε, ϗ Γωακεὶμ τῦ Φλωρικῦ Ἀββᾶ - - - - 85

Κφ. Ε'. Περὶ τῶν γενομένων συνόδων ἐν τάτοις τοῖς χρόνοις - - 89

Κφ. ς'. Περὶ τῶν διαπρεψάντων ἀνδρῶν ἐν ἀρετῇ, κατὰ τάτας τὰς χρόνας - - - - - - - 91

Κφ. Ζ'. Περὶ Γωάννε Δάκα Βαλάζη τῦ βασιλέως, ϗ τῶν γενομένων ἐπ' αὐτῦ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ 92

Κφ. Η'. Περὶ Φριδερίχε Β'. τῦ Ἀλαμανῦ Ῥήγος, ϗ τῶν γενομένων ἐπ' αὐτῦ ἐν τῇ Δυτικῇ Ἐκκλησίᾳ - - - - - - - 99

Κφ. Θ'. Περὶ διαφόρων διχοστασιῶν ἐγερθεισῶν ἐν τῇ Δυτικῇ Ἐκκλησίᾳ ὑπὸ τῶν Μενδικάντων μοναχῶν, Φατριῶν, ϗ αἱρέσεων - - - - - - - - - 111

ΚΦ. Ι'. Περὶ τῶν ἐν τέτοις τοῖς χρόνοις γενομένων Δυτικῶν Συνόδων - - - - - - - - 117

ΚΦ. ΙΑ'. Περὶ τῶν ἐν τέτοις τοῖς χρόνοις ἀκμασάντων πεπαιδευμένων Δυτικῶν ἀνδρῶν ἐν λόγοις, ϗ παιδείᾳ - - - - - 117

ΚΦ. ΙΒ'. Περὶ Θεοδώρα τῆ Νέκ Λασκάρεως ϗ Μιχαὴλ τῆ Παλαιολόγα τῶν βασιλέων Κωνσαντινοπόλεως, ϗ τῶν γενομένων ἐπ' αὐτῶν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ - - - - - - - - - 120

ΚΦ. ΙΓ'. Περὶ τῆς εἰς κενὸν διαπραγματευθείσης ἑνώσεως τῶν Ἐκκλησιῶν Ἀνατολικῆς τε ϗ Δυτικῆς ὑπὸ Μιχαὴλ τῆ Παλαιολόγα, ϗ Γρηγορίᾳ Γ'. τῆ Ῥώμης Ἐπισκόπα - - - - 127

ΚΦ. ΙΔ'. Περὶ τῶν διαπρεψάντων Ἑλλήνων ἀνδρῶν κατὰ τέτες τὲς χρόνες - - - - - - 134

ΚΦ. ΙΕ'. Περὶ Ῥαδόλφα τῆ Α'. ϗ Ἀδόλφα τῆ Νασσοβίᾳ τῶν ἐν τῇ Δύσει Ἀυτοκρατόρων, ϗ τῶν γενομένων ἐπ' αὐτῶν ἐν τῇ Δυτικῇ Ἐκκλησίᾳ - - - 135

ΚΦ. Ις'. Περὶ Ἀρνάλδα τῆ δὲ βίλλα νόβα, Ῥαϋμόνδου τῆ Λούλλα, τῶν Βεγάρδων ϗ Φρατικέλλων τῶν αἱρετικῶν, ϗ τῆς αὐτῶν διδασκαλίας - - - - 143

ΚΦ. ΙΖ'. Περὶ τῶν ἐν τέτοις τοῖς χρόνοις γενομένων Δυτικῶν Συνόδων - - - - - - - - 149

ΚΦ. ΙΗ'. Περὶ Ἀνδρονίκα τῆ Παλαιολόγα ϗ τῶν γενομένων ἐπ' αὐτῆ ἐν τῇ Ἀνατολικῇ Ἐκκλησίᾳ - - - - - - - - 150

ΚΦ. ΙΘ'. Περὶ τῆ γεγονότος σχίσματος τῶν ἐν Κωνσαντινοπόλει Ἐκκλησιαςικῶν ἐπὶ Ἀνδρονίκα τῆ γηραιᾶ - - - - - - 157

ΚΦ. Κ'. Περὶ τῶν ἐν Μοσχοβίᾳ βασιλευσάντων Γωάννε Δανιήλοβιτζ, ϗ Γωάννε Γάννοβιτζ ϗ τῶν γενομένων ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ αὐτῶν - - - - - 159

ΚΦ. ΚΑ'. Ἔκθεσις τῆ τόμα γεγονότος κατὰ Γωάννε τῆ Βέκκα παρὰ τῆ ἁγιωτάτα ϗ Οἰκεμενικῆ Πατριάρχα Κυρίᾳ Γρηγορίᾳ τῆ Κυπρίᾳ, ϗ τῆς περὶ αὐτὸν ἱερᾶς Συνόδα, οὗτινος κατελάβοντο τινὲς, ϗ ἔγινε πρὸς αὐτὲς ἡ ἀπάντησις ἰσχυρὰ παρὰ τῆ αὐτῆ Πατριάρχα - - 161

ΚΦ. ΚΒ'. Περὶ τῶν ἐν παιδείᾳ, ϗ ἀρετῇ διαπρεψάντων κατὰ τέτες τὲς χρόνες - - - - - 173

ΚΦ. ΚΓ'. Περὶ τῆς καταλήξεως τῆ ἐν Παλαισίνῃ ἱερᾶ πολέμα τῶν Λατίνων, ϗ περὶ τῶν ἀρχηγῶν τῆς Ὀθωμανικῆς Ἀυτοκρατορίας - - - - - - - 177

Σύνοψις τῆς διδασκαλίας, ἐυταξίας, ϗ ἠθικῆς τῆς Ἐκκλητίας εἰς τὸν παρόντα ΙΓ'. αἰῶνα - - - 180

Α' Ι Ω Ν ΙΔ'.

ΚΦ. Α'. Περὶ τῶν ἐν Δύσει Ἀυτοκρατόρων Ἀλβέρτα Α'. τῆ Ἀυσηριακῆ ϗ Ἐρρίκα τῆ Ζ'. Λαδοβίκα, ϗ Φριδερίχα τῆ ἀντιζήλα

τιζήλε τῆς Αὐτοκρατορίας, καὶ τῶν γενομένων ἐπ᾽ αὐτῶν ἐν τῇ Δυτικῇ Ἐκκλησίᾳ - - - 182

ΚΦ. Β΄. Περὶ τῶν ἐγκλημάτων, καὶ αἱρέσεων τῶν ψευδῶς προβληθεισῶν κατὰ τοῦ τάγματος τῶν Τεμπλαρίων, καὶ περὶ τῆς παντελοῦς αὐτῶν ἀπωλείας - - - 192

ΚΦ. Γ΄. Περὶ Λολάρδε Βαλτέρε τοῦ Βελγικοῦ, Γωάννε τοῦ δὲ Ὀλίβα, καὶ τῆς ἐξ Ἀγγλίας γυναικὸς, τῶν αἱρετικῶν - - - 194

ΚΦ. Δ΄. Περὶ τῶν ἐν τούτοις τοῖς χρόνοις γενομένων συνόδων ἐν τῇ Δύσει - - - - - - 196

ΚΦ. Ε΄. Περὶ διασήμων συγγραφέων τῶν ἀκμασάντων ἐν Δύσει κατὰ τούτους τοὺς χρόνους - - 198

ΚΦ. ς΄. Περὶ τῶν ἐν Κωνσταντινοπόλει Αὐτοκρατόρων Ἀνδρονίκε τοῦ νεωτέρε, Γωάννε τοῦ Καντακουζηνοῦ, καὶ Γωάννε τοῦ Παλαιολόγε, καὶ τῶν γενομένων ἐπ᾽ αὐτῶν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ - - 200

ΚΦ. Ζ΄. Περὶ τῆς εἰς κενὸν πρεσβείας Ἀνδρονίκε τοῦ νεωτέρε πρὸς τὸν Ῥώμης Ἐπίσκοπον Βενέδικτον τὸν ΙΒ΄. περὶ ἑνώσεως τῶν Ἐκκλησιῶν - - - 206

ΚΦ. Η΄. Περὶ Βαρλαὰμ τοῦ Καλαβροῦ, καὶ τῆς αὐτοῦ αἱρέσεως - 208

ΚΦ. Θ΄. Περὶ τῶν Βαρλααμιτῶν Γρηγορίε τοῦ Ἀκινδύνε, Νικηφόρε τοῦ Γρηγορᾶ, τοῦ Ἐφέσε, τοῦ Γάζης τῶν Ἐπισκόπων, Δεξιοῦ τοῦ μοναχοῦ, Προχώρε τοῦ Κυδώνη, καὶ τῶν γενομένων κατ᾽ αὐτῶν συνόδων - - - 211

ΚΦ. Ι΄. Περὶ τῶν διαπρεψάντων ἀνδρῶν ἐν ἀρετῇ καὶ παιδείᾳ κατὰ τούτους τοὺς χρόνους - - - - 215

ΚΦ. ΙΑ΄. Περὶ Ὀρχάνη, καὶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ Σαλεϊμάνη καὶ Μουράτη, τῶν ἐν τῇ Ἀνατολῇ Αὐτοκρατόρων καὶ περὶ τοῦ εἰσηγητοῦ τῆς τῶν Περσῶν θρησκείας - 218

ΚΦ. ΙΒ΄. Περὶ τῶν ἐν Δύσει Αὐτοκρατόρων Λουδοβίκε Ε΄. Καρόλε Δ΄. καὶ τῶν γενομένων ἐπ᾽ αὐτῶν ἐν τῇ Δυτικῇ Ἐκκλησίᾳ - - - - - - - - - 220

ΚΦ. ΙΓ΄. Περὶ Γωάννε Οὐϊκλέφε, καὶ τῶν αὐτοῦ αἱρετικῶν Κεφαλαίων - - - - - - - - - 229

ΚΦ. ΙΔ. Περὶ τῶν ἀκμασάντων συγγραφέων μεταξὺ τῶν Λατίνων κατὰ τούτους τοὺς χρόνους - 235

ΚΦ. ΙΕ΄. Περὶ Ἀνδρονίκε, καὶ Μανουὴλ τῶν υἱῶν Γωάννε τοῦ Παλαιολόγε τῶν ἐν Κωνσταντινοπόλει Αὐτοκρατόρων, καὶ τῶν γενομένων ἐπ᾽ αὐτῶν ἐν τῇ Ἀνατολικῇ Ἐκκλησίᾳ - - - 237

ΚΦ. Ις΄. Περὶ τῶν διαπρεψάντων Ἑλλήνων ἐν ἀρετῇ καὶ παιδείᾳ κατὰ τούτους τοὺς χρόνους - - - 240

ΚΦ. ΙΖ΄. Περὶ Μπαγιαζίτε καὶ τῶν παίδων αὐτοῦ Γσὰν Μουσελμάνη, Μουσὰν, καὶ Μεχμέτη Αὐτοκρατόρων τῶν Τούρκων· ὁμοίως καὶ Ντεμούρη Χὰν, ἤτοι Ταμερλάνε βασιλέως τῶν Σκυθῶν, καὶ τῶν γενομένων ἐπ᾽ αὐτῶν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ - - - - - 241

ΚΦ. ΙΗ΄. Περὶ Βασιλείε τοῦ Δημή-

τρο-

τροβιτζ, ᾗ Γρηγορίᾳ τῇ ἀδελφῇ τε, ᾗ Βασιλείᾳ τῇ Βασίλοβιτζ, ᾗ Γωάννε τῇ Βασίλοβιτζ τῶν βασιλέων τῆς Ρωσσίας, ᾗ τῶν γενομένων ἐπ' αὐτῶν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ρωσσίας - - - - - - - - - 245

Κφ. ΙΘ'. Περὶ Οὐεγχεσλάε, ᾗ Ρομπέρτε τῇ Παλατίνε τῶν ἐν τῇ Δύσει Αὐτοκρατόρων, ᾗ τῶν γενομένων ἐπ' αὐτῶν ἐν τῇ Δυτικῇ Ἐκκλησίᾳ - - - 246

Κφ. Κ'. Περὶ τῆ σχίσματος μεταξὺ τῶν Ρώμης Ἐπισκόπων Οὐρβανῆ ς'. Βονιφατίε Θ'. Κλήμεντος Ζ'. ᾗ Βενεδίκτε ΙΓ'. 255

Κφ. ΚΑ'. Περὶ τῶν γενομένων Δυτικῶν συνόδων ἐν τούτοις τοῖς χρόνοις - - - - - - - - 258

Κφ. ΚΒ'. Περὶ ἐπισήμων ἀνδρῶν τῶν ἐν παιδείᾳ διαπρεψάντων παρὰ Λατίνοις - - - - - 259

Σύνοψις τῆς διδασκαλίας, ἐυταξίας, ᾗ ἠθικῆς τῆς Ἐκκλησίας εἰς τὸν παρόντα ΙΔ'. αἰῶνα - - 262

Α' Ι Ω Ν ΙΕ'.

Κφ. Α'. Περὶ Γωάλνε Ζ'. τῆ Παλαιολόγε. ὑιῆ Μανηὴλ Αὐτοκράτορος Κωνσαντινοπόλεως, ᾗ τῶν γενομένων ὑπ' αὐτῆ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, ὁμῶ ᾗ τῆς ἐλεύσεως αὐτῆ ἐν τῇ Φλωρεντίᾳ Συνόδῳ - - - - - - - - 265

Κφ. Β. Περὶ Μαράτη Β'. ὑιῆ Μεχμέτη, βασιλέως Τόρκων, ᾗ τῶν γενομένων ἐπ' αὐτῆ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, ᾗ περὶ Γεωργίε Καρριώτε, τῆ ᾗ Σκάντερβεγγ λεγομένε - - - - - - - 269

Κφ. Γ. Περὶ Σιγισμόνδε, ᾗ Ἀλβέρτε Β'. τῶν Αὐτοκρατόρων, ᾗ τῶν γενομένων ἐπ' αὐτῶν ἐν τῇ Δυτικῇ Ἐκκλησίᾳ - - - 271

Κφ. Δ'. Περὶ Γωάννε τῆ Οὔσε, ᾗ Γερωνύμε τῆ ἐκ Πράγης, ᾗ τῆς αὐτῶν Ἀντιπαπικῆς διδασκαλίας, διὰ τὴν ὁποίαν τῷ πυρὶ παραδίδονται ὑπὸ τῆς ἐν Κωνσαντίᾳ συνόδε - - - - - 275

Κφ. Ε'. Περὶ τῶν γενομένων Δυτικῶν Συνόδων ἐν τούτοις τοῖς χρόνοις - - - - - - - - 281

Κφ. ς'. Περὶ τῶν διαπρεψάντων ἐν παιδείᾳ Δυτικῶν ἀνδρῶν - - 294

Κφ. Ζ'. Περὶ τῆς ἐπανόδε τῆ βασιλέως Γωάννε τῆ Παλαιολόγε εἰς Κωνσαντινόπολιν, ᾗ τῶν γενομένων ἐν τῇ Ἀνατολικῇ Ἐκκλησίᾳ μετ' ἐκείνην τὴν ψευδοσύνοδον - - - - - - 296

Κφ. Η'. Περὶ Κωνσαντίνε Παλαιολόγε, τῆ ἐσχάτε τῶν Χριστιανῶν βασιλέων Κωνσαντινοπόλεως, ᾗ τῆς ἁλώσεως αὐτῆς, ᾗ τῶν γενομένων ἐπ' αὐτῆ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ - - - - - - 298

Κφ. Θ'. Περὶ τῶν γενομένων συνόδων ἐν τῇ Ἀνατολικῇ Ἐκκλησίᾳ μετὰ τὴν ἐκ τῆς Φλωρεντίας ἐπάνοδον τῶν Ἑλλήνων - 299

Κφ. Ι'. Περὶ Γωάννε Βασιλοβίτζη βασιλέως Μοσχοβίας, ᾗ τῶν γενομένων ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ρωσσίας - - - - - - - - 306

ΚΦ. ΙΑ'. Περὶ τῶν ἐν ἀρετῇ διαπρεψάντων Ἀνδρῶν Ἑλλήνων κατὰ τάτας τὰς χρόνας - - - 308

ΚΦ. ΙΒ'. Περὶ Φριδερίχα τᾶ Γ'. τᾶ ἐν τᾷ Δύσει Αὐτοκράτορος, ϗ τῶν γενομένων ἐπ' αὐτᾶ ἐν τᾷ Δυτικᾷ Ἐκκλησίᾳ - - - - - 311

ΚΦ. ΙΓ'. Περὶ τᾶς τῶν ἐν Δύσει Ἐκκλησιῶν καταςάσεως ἐν τάτοις τοῖς χρόνοις - - - - - - 317

ΚΦ. ΙΔ'. Περὶ τᾶς ἐν Τωλήτῳ Συνόδα, ϗ τῶν διαπρεψάντων ἀνδρῶν παρὰ τοῖς Δυτικοῖς ἐν παιδείᾳ - - - - - - - - 325

ΚΦ. ΙΕ'. Περὶ Μεχμέτη Β'. τᾶ Αὐτοκράτορος τᾶς Κωνςαντινοπόλεως, ϗ τῶν γενομένων ἐπ' αὐτᾶ ἐν τᾷ Ἀνατολικᾷ Ἐκκλησίᾳ μετὰ τὴν τᾶς Κωνςαντινοπόλεως ἅλωσιν - - - - 329

ΚΦ. Ις'. Περὶ τῶν ἀκμασάντων ἀνδρῶν ἐν ἀρετῇ ϗ παιδείᾳ ἐν τάτοις τοῖς χρόνοις, ϗ περὶ τᾶς αἱρέσεως τᾶ Ἀλῆ - - - - 334

ΚΦ. ΙΖ'. Περὶ Μπαγιαζίτη, ϗ Σελίμη τῶν Αὐτοκρατόρων τᾶς Κωνςαντινοπόλεως, ϗ τῶν γενομένων ἐπ' αὐτῶν ἐν τᾷ Ἀνατολικᾷ Ἐκκλησίᾳ - - - - 337

Σύνοψις τᾶς διδασκαλίας, ἐυταξίας, ϗ ἠθικᾶς τᾶς Ἐκκλησίας εἰς τὸν παρόντα ΙΕ'. αἰῶνα - - - 342

Α Ι Ω Ν Ις'.

ΚΦ. Α'. Περὶ Μαξιμιλιανᾶ τᾶ ά. Αὐτοκράτορος Δύσεως, ϗ τῶν γενομένων ἐπ' αὐτᾶ ἐν τᾷ Δυτικᾷ Ἐκκλησίᾳ - - - - - - 345

ΚΦ. Β'. Περὶ τῶν γενομένων συνόδων ἐν τᾷ Δυτικᾷ Ἐκκλησίᾳ ἐν τάτοις τοῖς χρόνοις - - - 354

ΚΦ. Γ'. Περὶ Μαρτίνα τᾶ Λυθήρα, Οὐλδερίχα τᾶ Ζβϊγγλίου, Ἰωάννα τᾶ Οἰκολαμπαδίου, ϗ τᾶς γεγονείας ὑπ' αὐτῶν μεταῤῥυθμίσεως τᾶς τᾶ Χριςᾶ Ἐκκλησίας ἐν τᾷ Δύσει - - 356

ΚΦ. Δ'. Περὶ Βασιλείου τᾶ Ἰβάνοβιτζ βασιλέως τᾶς Μοσχοβίας ϗ τῶν γενομένων ἐπ' αὐτᾶ ἐν τᾷ Ἐκκλησίᾳ τᾶς Ῥωσσίας - 365

ΚΦ. Ε'. Περὶ Σολεϊμάνη τᾶ Αὐτοκράτορος τῶν Τάρκων, ϗ τῶν γενομένων ἐπ' αὐτᾶ ἐν τᾷ Ἀνατολικᾷ Ἐκκλησίᾳ - - - - 367

ΚΦ. ς'. Περὶ τᾶ ἐν τᾷ Δύσει Αὐτοκράτορος Καρόλα τᾶ Ε'. ϗ τῶν γενομένων ἐπ' αὐτᾶ ἐν τᾷ Δυτικᾷ Ἐκκλησίᾳ - - - - 372

ΚΦ. Ζ'. Περὶ τᾶ τάγματος τῶν Ἰησουϊτῶν, ϗ τᾶ τῶν Καπουκίνων - - - - - - - - - 380

ΚΦ. Η'. Περὶ διαφόρων αἱρετικῶν ἀνακυψάντων ἐν τᾷ Εὐρώπᾳ κατὰ τάτας τὰς χρόνας - - 386

ΚΦ. Θ'. Περὶ τῶν γενομένων συνόδων ἐν τᾷ Δύσει κατὰ τάτας τὰς χρόνας - - - - - - 397

ΚΦ. Ι'. Περὶ Ἰωάννα τᾶ Βασίλοβιτζ βασιλέως τᾶς Μοσχοβίας, ϗ τῶν γενομένων ἐπ' αὐτᾶ ἐν τᾷ Ἐκκλησίᾳ τᾶς Ῥωσίας - - - - - - - - 398

Κφ. ΙΑ'. Περὶ Σελίμε τῦ Β'. Μεράτη Γ'. ϗ Μεχμέτη Γ'. τῶν Αὐτοκρατόρων τῶν Τέρκων, ϗ τῶν γενομένων ὑπ' αὐτῶν ἐν τῇ Ἀνατολικῇ Ἐκκλησίᾳ - 400

Κφ. ΙΒ. Περὶ τῆς τῦ Πιλάτε ἀποφάσεως κατὰ τῦ Σωτῆρος Χριςῦ ἐυρεθείσης κατὰ τότες τὸς χρόνος, ϗ τὰ ἐν αὐτῇ γεγραμμένα - - - - - - - 404

Κφ. ΙΓ'. Περὶ Θεοδώρε, ἢ Φεδὼρ τῦ Γάννοβιτζ, ϗ Μπόρι τῦ Γεδενὸβ Βασιλέων τῆς Μοσχοβίας, ϗ τῶν γενομένων ἐπ' αὐτῶν ἐν τῇ Ῥωσικῇ Ἐκκλησίᾳ - - - - - - - - - 206

Κφ. ΙΔ'. Περὶ τῶν διαπρεψάντων ὀρθοδόξων ἀνδρῶν ἐν παιδείᾳ κατὰ τότες τὸς χρόνος - - 409

Κφ. ΙΕ. Περὶ Φερδινάνδε τῦ Α'. Μαξιμιλιανῦ τῦ Β'. ϗ Ῥυδόλφε τῦ Β'. τῶν ἐν τῇ Δύσει Αὐτοκρατόρων, ϗ τῶν γενομένων ἐπ' αὐτῶν ἐν τῇ Δυτικῇ Ἐκκλησίᾳ - - - - - 410

Κφ. Ις'. Περὶ αἱρέσεως Ἐβρίκε τῦ Νικολαΐ, Φραγκίσκε τῦ Πεκκίε, ϗ Σαμυὴλ τῦ Οὐυβέρε - 419

Κφ. ΙΖ'. Περὶ τῶν Συνόδων, ϗ διαλέξεων τῶν ἐν τῇ Δύσει γενομένων κατὰ τότες τὸς χρόνος - - - - - - - - - 421

Κφ. ΙΗ'. Περὶ τῶν ἀκμασάντων συγγραφέων ἐν τῇ Δύσει - 423

Σύνοψις τῆς διδασκαλίας, ἐυταξίας, ϗ ἠθικῆς τῆς Ἐκκλησίας εἰς τὸν παρόντα Ις'. αἰῶνα - - 425

Α' Ι Ω' Ν ΙΖ'.

Κφ. Α'. Περὶ Ἀχμέτη τῦ Α'. ϗ Ὀσμάνη τῦ Α'. τῶν Αὐτοκρατόρων, ϗ τῶν γενομένων ἐπ' αὐτῶν ἐν τῇ Ἀνατολικῇ Ἐκκλησίᾳ - - - - - - - - 428

Κφ. Β'. Περὶ τῦ ψευδ. Δημητρίε τῦ Α'. Βασιλέως τῦ Τζάσκι, ϗ Λαδισλάε Βασιλέων τῆς Μοσχοβίας, ϗ τῶν γενομένων ἐπ' αὐτῶν ταραχῶν ἐν τῇ Ῥωσσίᾳ ὑπὸ τῶν ψευδοδημητρίων, ὁμοίως ϗ περὶ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ῥωσσίας - - - - - - 431

Κφ. Γ'. Περὶ Ματθίε Αὐτοκράτορος Δύσεως, ϗ τῶν γενομένων ἐπ' αὐτῦ ἐν τῇ Δυτικῇ Ἐκκλησίᾳ - - - - - - - 434

Κφ. Δ'. Περὶ τῶν ἀναφανέντων αἱρετικῶν ἐν τῇ Δύσει κατὰ τότες τὸς χρόνος ϗ τῶν γενομένων, ἐν αὐτῇ διαλέξεων ϗ συνόδων - - - - - - - - - 440

Κφ. Ε'. Περὶ τῶν Παπιςῶν, ϗ Λυθηρανιςῶν συγγραφέων τὸν κατὰ τότες τὸς χρόνος ἀκμασάντων - - - - - - - - - 444

Κφ. ς'. Περὶ Μεταφῦ Β'. Μεράτη Δ'. ϗ Ἰμπραΐμ Α'. τῶν Αὐτοκρατόρων τῆς Κωνσταντινοπόλεως, ϗ τῶν γενομένων ἐπ' αὐτῶν ἐν τῇ Ἀνατολικῇ Ἐκκλησίᾳ - - - - - - - - 445

Κφ. Ζ'. Περὶ τῶν Ἀκμασάντων Ἑλλήνων ἐν τότοις τοῖς χρόνοις - - - - - - - - - 451

ΚΦ. Η'. Περὶ Μιχαὴλ Θεοδώροβιτζ βασιλέως τῆς Μοσχοβίας, καὶ τῶν γενομένων ἐπ' αὐτῆ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ῥωσίας - - 452

ΚΦ. Θ'. Περὶ Φερδινάνδε τῦ Β'. καὶ Φερδινάνδε Γ'. τῶν ἐν τῇ Δύσει Αὐτοκρατόρων, καὶ τῶν γενομένων ἐπ' αὐτῶν ἐν τῇ Δυτικῇ Ἐκκλησίᾳ - - - - - 454

ΚΦ. Ι'. Περὶ Μεχμέτη Δ'. τῦ Αὐτοκράτορος τῶν Τούρκων καὶ τῶν γενομένων ἐπ' αὐτῦ ἐν τῇ Ἀνατολικῇ Ἐκκλησίᾳ - - - - 464

ΚΦ. ΙΑ'. Περὶ τῶν ἀκμασάντων κατὰ τύτυς τοὺς χρόνους ἐν ἀρετῇ καὶ μαθήσει Ἑλλήνων ἀνδρῶν - 471

ΚΦ. ΙΒ'. Περὶ Ἀλεξίε τῦ Μιχάλοβιτξ βασιλέως Μοσχοβίας, καὶ τῶν γενομένων ἐπ' αὐτῦ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ῥωσσίας - 473

ΚΦ. ΙΓ'. Περὶ Φερδινάνδε τῦ Δ'. καὶ Λεοπόλδε τῶν ἐν τῇ Δύσει Αὐτοκρατόρων, καὶ τῶν γενομένων ἐπ' αὐτῶν ἐν τῇ Δυτικῇ Ἐκκλησίᾳ - - - - - 476

ΚΦ. ΙΔ'. Περὶ τῶν ἐγερθεισῶν διχοστασιῶν ἐν τῇ Παπικῇ Ἐκκλησίᾳ σὺν τῇ Λυθηρανικῇ, καὶ τῇ τῶν Ῥεφορμάτων, καὶ περὶ διαφόρων αἱρετικῶν ἀναφανέντων ἐν τύτοις τοῖς χρόνοις - 478

ΚΦ. ΙΕ'. Περὶ Θεοδώρε τῦ Ἀλεξίοβιτζ, Πέτρε καὶ Ἰωάννε τῶν αὐτῦ Αὐταδέλφων βασιλέων τῆς Μοσχοβίας, καὶ τῶν γενομένων ἐν τῇ αὐτῶν Ἐκκλησίᾳ - - - - - - - - - 480

ΚΦ. ς'. Περὶ Σελεϊμάνη Β. Ἀχμέτη Β'. καὶ Μεχαφᾶ Γ'. τῶν Αὐτοκρατόρων τῆς Κωνσταντινοπόλεως, καὶ τῶν γενομένων ἐπ' αὐτῶν ἐν τῇ Ἀνατολικῇ Ἐκκλησίᾳ - - - - - - 482

ΚΦ. ΙΖ'. Περὶ τῶν ἀκμασάντων κατὰ τύτυς τοὺς χρόνους ἐν ἀρετῇ, καὶ παιδείᾳ Ἑλλήνων ἀνδρῶν - 486

Σύνοψις τῆς διδασκαλίας, ἐυταξίας, καὶ ἠθικῆς τῆς Ἐκκλησίας εἰς τὸν παρόντα ΙΖ'. αἰῶνα - - 489

ΤΕΛΟΣ.

Ε'ΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ Ἱ'ΣΤΟΡΙ'Α.

ΒΙΒΛΙ'ΟΝ ΙΒ'.

Α' Ι Ω' Ν ΙΒ'.

ΚΕΦ'Α'ΛΑΙΟΝ Α'.

Περὶ Ε'ῤῥίκε τοῦ Ε'. τοῦ τῶν Α'λαμανῶν Ρ'ηγὸς, καὶ τῶν ἐπ' ἀυτοῦ γενομένων ἐν τῇ Δυτικῇ Ε'κκλησί'ᾳ.

§. 1.

Περὶ τὰς ἀρχὰς τότε τῦ αἰῶνος, Α'υταρχῦντος ἐν τῇ Α'νατολῇ Α'λεξί'ῳ τῦ Κομνηνῦ, Ε''ῤῥικος ὁ Δ'. τοσότος ἐχθρὸς νικήσας, τελευταῖον ἀπὸ τὰς ἀθεμιτουργίας τῶν υἱῶν τε ἐξέπεσεν ἀπὸ τὴν Α'υταρχίαν, διότι ὁ μεγαλήτερος υἱός τε Κάῤῥαδος προβληθεὶς ἔπαρχος τῆς Ἰταλίας, ϗ μεταχειριζόμενος πάντοτε συμβόλος τὴν Μαθίλδαν, τὴν Κομήτισσαν, ϗ Ο'υρβανὸν τὸν Β'. ἀπο-

Ε''ῤῥικος Ε'. Α'υτοκρά-τωρ Δύ-σεως ἀπὸ Χ. Γ. 1106.

ἀποςάτησεν ἀπὸ τὸν Πατέρα τȣ, ϗ χωρὶς γνώμην τȣ, τὸ τῆς Ἰταλίας Βασίλειον ὑπέταξε. Βαρέως λοιπὸν δυσχεράνας ὁ Ἑ῾ρρικος εἰς τὴν τȣ Καρ-ράδȣ κακίαν, Ἑ῾ρρικον τὸν νεώτερον υἱὸν κληρονόμον τῆς Αὐτοκρατορίας ἐκ-λεξεν. ἀπὸ ἐδῶ φόβος ἐκυρίευσε πάντας διὰ τὸν πόλεμον ὁπῶ ἔμελλε νὰ γένῃ μεταξὺ τῶν δύο ἀδελφῶν, ἀλλ' ὁ μεγαλήτερος υἱὸς μετ' ὀλίγον καιρὸν ἀπέθανεν· ὕςερα λοιπὸν ἀπὸ τὸν θάνατον αὐτȣ, καλεσθέντες οἱ με-γαλήτεροι τῆς Αὐτοκρατορίας ἀπὸ Ἑ῾ρρικον τὸν Δ'. ὡμολόγησαν μὲ ὅρ-κον ὅτι μὲ τὰ δύο τȣς χέρια νὰ βαςῶσι τὴν εἰρήνην, ϗ μὲ κάθε ἐπιμέ-λειάν τȣς νὰ τὴν διαφυλάττωσιν εἰς ὅλην τὴν Αὐτοκρατορίαν· ἀλλὰ δὲν ἐβάςαξεν εἰς αὐτὸς πολὺν καιρὸν ἡ εἰρήνη· διότι ὁ Ἑ῾ρρικος υἱὸς μὲ ἁρμα-τωμένον χέρι ἐσυκώθη κατὰ τȣ πατρός τȣ, προφασισάμενος ὅτι δὲν πρέ-πει τινὰς νὰ ὑπακȣῇ τὸν πατέρα τȣ, ὁπῶ δὲ πείθεται εἰς τὸν Ἀποςο-λικὸν θρόνον· πολλοὶ δὲ ἀπὸ τȣς ἡγεμόνας, ἕνα μὲν χαριζόμενοι εἰς τὸν Πάπαν, ἄλλο δὲ χαίροντες εἰς τὰς νεωτερισμὸς, ἠκολȣθησαν εἰς τὸν ἀ χάριςον υἱόν· ὁ ὁποῖος μὲ δολοφροσύνην ϗ κολακείαν εἰς τὰς κατὰ Μο-γȣντίαν Ἀρχαιρεσίας, ἤγȣν ἐκλογὰς τῆς Ἡγεμονίας, πιάσας τὸν πατέ-ρα τȣ, τὸν ὑςέρησεν ἀπὸ τὴν βασιλείαν τȣ, μὲ τὴν ἄδειαν Πασχάλεως τῶ Β'. ὁ ὁποῖος διὰ μέσȣ τῶν αὐτῶ Λιγάτων ἐπιμελήθη νὰ φέρῃ πάλιν ἀνάθεμα κατὰ τῶ Αὐτοκράτορος ἐνώπιον πάντων τῶν παρευρεθέντων εἰς τὴν συνέλευσιν· ἦτον αὐτὸς ὁ Αὐτοκράτωρ ἄριςος, ἐὰν ϗ ὁ Βαρώνιος (α), δὲν ἐντράπῃ νὰ τὸν ὀνομάσῃ ἀνομώτατον ἀπὸ ὅλȣς τȣς πρὸ αὐτῶ Αὐταρ-χήσαντας. τότε τὸ σῶμα ταφὲν ἐν τῷ Κοιμητηρίῳ τῶ Λαμβέρτȣ, ἐπρόσα-ξεν ὁ Πάπας τοῖς Λεοδιακοῖς νὰ τὸ ἀνασκάψωσι, τὸ ὁποῖον πέντε χρό-νȣς ἔμεινεν ἄταφον· τελευταῖον ὁ υἱός τȣ ταφῆς μεγαλοπρεπῶς τὸ ἠξίω-σεν ἐν τῇ Σπείρᾳ, ὡς ὁ Θυσπεργικὸς Ἀββᾶς γράφει (β).

§. 2. Ἄρχισε λοιπὸν Ἑ῾ρρικος ὁ Ε'. νὰ βασιλεύῃ ἐν ἔτει αρς'. εἰς ὀλίγον δὲ καιρὸν συναθροισθέντες οἱ Ἡγεμόνες εἰς τὴν Γωσλαρίαν, τόσος χειμὼν ἔγινεν, ὥςε νὰ ἐπίασεν ἀςραπὴ τὴν μύτην τῶ σπαθίȣ τȣ, ϗ τὸν ζωςῆρα τῆς βασιλικῆς ἀσπίδος διέφθειρε, ϗ τὸ μέσα τῶ σπαθίȣ νὰ τὸ ἐλίγυσε, ϗ νὰ ἐπλήγωσε τὸ ποδάρι τȣ, τῆς ὁποίας τὸ σημάδι ἕως ὁπῶ ἐζῶσεν ἐςέκετο ἀνεξάλειπτον, ὡς διηγεῖται ὁ Δωδεκηνὸς ἐν τῇ πρὸς Μαριανὸν τὸν Σκότον παρενθήκῃ (γ). Οὗτος ὁ Αὐτοκράτωρ ἐχὶ πολὺν καιρὸν τὴν τῶ Πάπα ἕυνοιαν διαφύλαξε, τὴν ὁποίαν ἀνόμως ἀπόκ-τησε μὲ ἐκεῖνα ὁπῶ κατὰ τῶ γεννήτορος ἔπραξε.

§. 3. Διότι θέλων ϗ αὐτὸς νὰ ἔχῃ τὸ προνόμιον τῶν Ἀμφίων, εἰς τὰς αὐτὰς ἐνοχλήσεις σχεδὸν, εἰς τὰς ὁποίας πρότερον ϗ ὁ πατήρ τȣ, ἔπεσεν, ἐγείραντες οἱ ἐν Ῥώμῃ Ἀρχιερεῖς πρὸς νεωτερισμὸν τὸς ὑπ' αὐ-

τὸν

(α) Χρον. ἐν ἔτει αρς'. ἀριθ. 24. (β) Ἐν ἔτει αριά. σελ. 265. (γ) Ἐν ἔτει αρζ'.

τὸν Ἡγεμόνας, διὰ τῆς τῶν οἰκείων ἀναθεμάτων ἐπιπλήξεως· ἀπὸ τῆς ὁποίας ὁ Ἑρρίκος ἠναγκάσθη, ἀχὶ χωρὶς ἐπιβλαβῆ ζημίαν τῆς αὐτῆ Μεγαλειότητος, νὰ ἀφήσῃ τὸ τῆς Ἀμφιάσεως δίκαιον, καθὼς εἰς τὸ ἑξῆς θέλομεν εἰπῆ πλατύτερον. τότε γενομένε, ὁ Ἑρρίκος μὲ τὴν συμβολὴν κ' ὑποθεσίαν Ἑρρίκε τῆ Βασιλέως τῶν Ἀγγλων, τῆ ὁποίᾳ τὴν θυγατέρα Μαθίλδα εἶχε γυναῖκα, ὅλον τὸ βασίλειον ἠθέλησε νὰ τὸ κάμῃ ὑπόδουλον, διὰ τὴν ὁποίαν αἰτίαν ἔσυρεν εἰς ἑαυτὸν πολλῶν Πριγγίπων τὴν ἔχθραν, κ' ἤθελε πέσῃ εἰς μεγάλας περισάσεις, ἀλλὰ ἀπέθανεν εἰς Τραϊέκτον τῆς Φρισίας κατὰ τὸ ἀρκέ. ἔτος κ' ἕτως ἀπὸ αὐτὰ ὅλα ἐγλύτωσε, ταφεὶς κ' ἕτος ἐν Σπείρᾳ ὁμοῦ μὲ τὲς γεννήτοράς τε.

§. 4. Ἐπὶ τότε τῆ Αὐτοκράτορος Ῥώμης Ἀρχιερεῖς ἔγιναν Πασχάλης ὁ Β'. Γελάσιος ὁ Β'. Κάλλιξος ὁ Β'. κ' Ὀνώριος ὁ Β'. Ῥώμης ἀρχιερεῖς.

§. 5. Πασχάλης ὁ Β'. Ῥαΐνηρος πρότερον ὀνομαζόμενος, Ἑρρίκον τὸν Ε'. ἔξεψεν, ἀπολύσας πρότερον αὐτὸν τῆ ἀναθέματος, ἐπειδὴ ἐκίνησεν ἅρματα κατὰ τῆ Πατρός τε διὰ Ληγάτε τῆ Κωνσαντίας ἐπιτρόπε Γεβεάρδε, ὡς γράφει ὁ Δωδεκηνὸς ἐν τῇ πρὸς Μαριανὸν τὸν Σκότον παρενθήκῃ (α), ἀπ' ὀλίγον ὕστερον μὴ θέλων αὐτὸς νὰ φέρνηται κατὰ τὴν γνώμην τῆ Πάπα, τῷ ἀναθέματι ὑπεβλήθη· αὐτὸς ὁ Πάπας πολλὰ ὑπερήφανος κ' ἐπιρμένος ἦτον, κ' ἐπειδὴ ἐσυνειθίσθη νὰ γράφηται πρῶτος, ἄρχισε πρῶτος εἰς τὰ Διπλώματα, ἀχὶ τὸ ἔτος τῆ κρατέντος τῆς Αὐταρχίας κατὰ τὴν ἐπικρατέσαν συνήθειαν νὰ ἀπαριθμῇ, ἀλλὰ τὸ ἔτος τῆς Ἀρχιερατείας τε· προσέτι πρῶτος αὐτὸς ὅρκον πίσεως ἀπὸ ὅλες τὲς ὑπ' αὐτὸν Μητροπολίτας ἐζήτησε περὶ Γεϊβέρτε, Ἀλβέρτε, Θεοδωρίχε, Μαγκέλφε, κ' Βαρδίνε τῶν Παπῶν ὁπῆ ἐναντιώθησαν τῷ Πασχάλῃ, καθὼς εἰς τὸ ἀκόλουθον Γ'. Κεφάλαιον θέλομεν εἰπῆ. Πασχάλης ὁ Β'.

§. 6. Μετὰ τὴν καταςροφὴν τῆ Πασχάλεως, προχειρισθεὶς Πάπας, Γελάσιος ὁ Β'. Κίγκιος ὁ Φρεγεπάνης, πολλὰ δι' αὐτὴν τὴν ἐκλογὴν ἀγανακτήσας, ὅτι Πάπαν αὐτὸς ἕνα ἐκ τῶν αὐτῆ Καρδιναλίων ἀπεφάσισε, μὲ ἁρματωμένες δορυφόρες προσέβαλεν εἰς τὸ Μοναςήριον τῆ Παλλαδίε, εἰς τὸ ὁποῖον ἦτον συμμαζωμένοι οἱ Καρδινάλοι· κ' ὁ μὲν προχειριθεὶς Πάπας εἰς γῆν ῥιφθεὶς, μὲ τὰ ποδάρια τε ἐκλοτζεῖτο, κ' ἐκτυπεῖτο, καὶ μὲ τὰ δεσμὰ ἐδέθη, τὲς δὲ λοιπὲς Καρδινάλεις μὲ κάθε εἶδος λόγων ἀτίμων τὲς ὕβρισεν, ὡς ὁ Πλάτινας γράφει (β). ἀλλ' ἐλευθερωθεὶς ἀπὸ τὴν φυλακὴν ὁ Γελάσιος μὲ τὴν σπεδὴν τῆ ἐν Ῥώμῃ πλήθες, ὕβρισε τὸν Αὐτοκράτορα ὑπερβαλόντως, ἤγεν καταπολλὰ διέσυρεν. ἐκεῖνος δὲ ἐμβὰς εἰς τὴν Ἰταλίαν μὲ ἅρματα, ἠνάγκασε τὸν Γελάσιον νὰ φύγῃ ἀπὸ τὴν Ῥώμην, τὸν ὁποῖον φεύγοντα μὲ σαΐτας ἐδίωκον οἱ Γερμανοὶ στρατιῶται, εἰς δὲ τὸν τῆς Ῥώμης Ἀρχιερατικὸν θρόνον Μαυρίκιεν τὸν Βαρδινὸν ἀντεκατέςησεν, ὁπῆ ἦτον ἕνα καιρὸν Ἀρχιεπίσκοπος εἰς Γελάσιος ὁ Β',

(α) Ἐν ἔτει ᾳρε'. (β) Ἐν Γελασίῳ Β'.

Γρηγόριος Βερδινός. Κάλλιστος ὁ Β'.

τὴν Ἱσπανίαν, ὁ ὁποῖος ἐπωνομάσθη Γρηγόριος· ἐν τούτοις τῆ Γελασίᾳ τὸν βίον καταστρέψαντος ἐν τῷ τῆς Γαλλίας Κλουνιακῷ, διάδοχος αὐτῆ γίνεται Κάλλιστος ὁ Β'. Τοῖδων πρότερον ὀνομαζόμενος, ὁ ὁποῖος κατήγετο ἀπὸ τῆ Ῥηγὸς τῆς Γαλλίας, ᾧ καταπολλὰ εὐφραίνετο εἰς τὴν οἰκειότητα, ᾧ φιλίαν τῶν ἐνδόξων, ᾧ πεπαιδευμένων ἀνδρῶν. αὐτὸς πιάσας τὸν Βερδινὸν, ᾧ ἐνδύσας μὲ Ἀρκάδας δέρμα, τὸν ἐκάθισεν ἐπάνω εἰς Καμήλαν, ἔχοντα γυρισμένον τὸ πρόσωπόν τε ἀνάποδα εἰς τὴν ὀρὰν, ᾧ ἔτως εἰς τὴν Ῥώμην αὐτὴν θεατρίσας αὐτὸν, τελευταῖον τὸν ἐσφάλισεν εἰς τὸ Καβήνσιον μοναςήριον, ὡς μαρτυρεῖ ὁ Πλάτινας εἰς τὰς βίας τῶν Ῥώμης Ἀρχιερέων. ὁμοίως αὐτὸς Ἐρρίκον τὸν Β'. ἀπεςέρησε τῆ προνομίε τῶν ἀμφίων, διὰ Λαμβέρτε τῆ Ὠξίων ἐπισκόπε, ὁ ὁποῖος μετὰ τὸν θάνατον ἐκείνε Πάπας γενόμενος,

Ὀνώριος Β'

Ὀνώριος Β'. μετωνομάσθη· ὁ Πλάτινας γράχει, ὅτι περισσότερον μὲ τὴν φιλοτιμίαν τινῶν νὰ ἐπέβη εἰς τὸν θρόνον, παρὰ μὲ τὴν συγκατάνευσιν τῶν ἀγαθῶν, ᾧ ψῆφον· ὅθεν ὑπό τινων ἐψηφίσθη ὁ Κελεςῖνος· ἀλλὰ τῆ Κελεσίνε ἀποβληθέντος, μὲ τὴν βοήθειαν Λέοντος τῆ Φρεγαπάνεω, ἀπὸ ὅλης ὁμοφρόνως Πάπας ἀνερρήθη Ὀνώριος,

Κελεςῖνος Ἀντιπάπας

ὁ ὁποῖος εἰς Ἀγγλίαν ἔςειλε τὸν Γωάννην δὲ Κρέμα διὰ νὰ δημοσιεύσῃ τὸν τῆς ἀγαμίας τῶν κληρικῶν νόμον· ἐκεῖνος δὲ ἐν συνόδῳ τῇ ἐν Λαδίνῃ συναθροισθείσῃ, ἐν ἔτει ᾳρκέ. ἐμποδίσας τὰς κληρικὰς ἀπὸ τὸν τίμιον Γάμον, αὐτὸς ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ μετὰ τὴν ἑσπέραν, ἐπιάσθη φανερᾶ μὲ μίαν κασωρίδα ὁπῆ ἔκαμε τὴν ἁμαρτίαν, ὡς οἱ Ἄγγλοι συγγραφεῖς μαρτυροῦσιν.

Κατάσασις τῆς δυτικῆς Ἐκκλησίας.

§. 7. Ἐν τούτοις τοῖς χρόνοις ἡ τῆς Δυτικῆς Ἐκκλησίας κατάσασις, εἰς τοσαύτην τῆ Ἱερᾶ ἀξιώματος τέτε ἀμαύρωσιν ᾧ ἀσχημοσύνην κατήντησεν, ὡς τε πολλοὶ ἀπὸ τὰς πεπαιδευμένας ἀνθρώπας νὰ ἐνόμιζον, ὅτι νὰ ἐφανερώθη ὁ Ἀντίχριςος εἰς αὐτὸν τὸν αἰῶνα, ὡς αὐτὸς ὁ Βαρώνιος μαρτυρεῖ (α), ἐν τοῖς ἄλλοις Φλορέντιος ὁ τῆς Φλωρεντίας Ἐπίσκοπος ἐβεβαίωνε, πῶς ὁ Ἀντίχριςος τότε νὰ ἐγεννήθη· ὁ Πλάτινας ἀναφέρει ὅτι ὁ Πασχάλης ἀκέσας ταῦτα, μὲ τὸ νὰ μὴν ἐφάνη ἄλλο τέρας, ἢ σημεῖον, τρόπον τινὰ, παρὰ μόνον ἀπὸ τὰ συμβάντα εἰς ἐκείνας τὰς χρόνας, ᾧ πολλὰ ταραχθεὶς, παρευθὺς νὰ ἦλθεν εἰς Φλωρεντίαν, ᾧ γενομένης συνόδε, μὲ λόγας ἐπετίμησε τὸν ἄνθρωπον· ὅτι ἀπὸ ἐλαφρότητα τῆ νοός τε, ἤγεν ἀπὸ ἀγνωσίαν τε, ἔτω τὸ δόγμα τε διέσπειρεν, ὥςε νὰ φανερώσῃ εἰς τὰς ἀνθρώπας τὸν ἑαυτὸν πῶς νὰ εἶναι ἐφευρετὴς τινὸς μεγάλε πράγματος, ἐὰν ᾧ ἀληθέσατα ἦτον ἐκεῖνα ὁπῆ ἐν Φλωρεντίᾳ ὁ Φλαέντιος ἐδίδαξεν. ἀλλὰ τὸ ἐν Ῥώμῃ συνέδριον δὲν ἐδύνετο νὰ ὑποφέρῃ τὴν περὶ τῆ ἤδη τότε γεννηθέντος Ἀντιχρίςε φήμην· ᾧ ὅμως ὁ Βαρώνιος (β), λέγει νὰ διεσπάρη φήμη εἰς τὴν Φλωρεντίαν, ὄχι ὅτι τότε ὁ Ἀντίχριςος ἦλθεν, ἀλλ' ὅτι πλησιάζει ἡ παρεσία τε.

§. 8.

(α) Χρον. Ε'ν ἔτει ᾳρς'. ἀριθ. 26. (β) Χρον. ἐν ἔτει ᾳρς'. ἀριθ. 26.

ΑΙΩΝ ΙΒ'. Πασχάλης ὁ Β'. Πάπας ἐκέλευσεν ὅτι εἰς ἓν εἶδος ἄρτε νὰ μεταλαμβάνωσι τὲς Χριστιανές.

§. 8. Ἐδῶ εἶναι ἄξιον σημειώσεως, ὅτι εἰς αὐτὰς τὲς χρόνες ἄρχισεν εἰς τὴν Δυτικὴν Ἐκκλησίαν αὐτὴ ἡ συνήθεια, διὰ νὰ μὴν εἰπῶ ἀνομία, τὸ νὰ μεταλαμβάνωσι δηλαδὴ οἱ Χριστιανοὶ ἀπὸ τὸ ἕνα εἶδος μόνον τῦ ἄρτε τῆς θείας κοινωνίας, ἐξ αἰτίας τοιάυτης· παλαιὰ συνήθεια ἦτον εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, ὥςε τινὲς ἀπὸ τὲς Γερεῖς νὰ ἐμβάπτωσι τὸ τῦ Κυρίε Σῶμα εἰς τὸ ζωηρὸν Αἷμα, ᾗ ἐμβαφὲν πρὸς συμπλήρωσιν τῆς κοινωνίας νὰ τὸ μοιράζωσιν εἰς τὸν λαόν· Πασχάλης δὲ αὐτὸς ὁ Β'. ὁ ὁποῖος διενοήθη τὴν τέτοιαν παλαιὰν συνήθειαν τῆς Ἐκκλησίας νὰ τὴν ἀνατρέψῃ, ἐπιςολὴν ἔγραψεν εἰς τὸν Πόντιον τὸν Κλυνιακικὸν Ἀββᾶν, μὲ τὴν ὁποίαν ἐπρόςαξε τὴν κοινωνίαν ἀπὸ τότε ᾗ ἐμπρὸς ξεχωριςᾶ εἰς τὸ εἶδος τῦ Ἄρτε, ᾗ ξεχωριςᾶ εἰς τὸ εἶδος τῦ Οἴνε νὰ δίδωνται. ἀλλ' ἐπειδὴ μήτε ἕτω κατέπαυσαν οἱ ἱερεῖς τὴν συνήθειαν τῆς ἐμβάψεως, ἐπρόςαξεν ὕςερον εἰς ἕνα μόνον τοῦ Ἄρτου τὰ τῆς Ἐκκλησίας συνεχῶς προσανέχειν.

Αὔξησις τῦ Τάγματος τῶν Κισερτινήσιων μοναχῶν.

§. 9. Περὶ τότες τὲς χρόνες τὸ τῶν Μοναχῶν Κισερτινήσιον Τάγμα, ὅπερ περὶ τὰ τέλη τῦ ιά. αἰῶνος ἐν ἔτει ᾳιή. ὑπὸ Ῥοβέρτε τῦ Μολισμηνσίε Κοινοβίε Ἀββᾶ διετάχθη, πανταχῦ ἐξαπλώθη, ᾗ ἐν διαςήματι χρόνων ν'. Ἀββατίας σχεδὸν πεντακοσίας εἰς ἑαυτὸν ὑπέταξε, μὲ παρομοίαν ἐθελοθρησκείαν πανταχῦ εἰς τὴν Δύσιν διεσπάρη τὸ τῶν Πραιμοντρατησίων τάγμα, τὸ ὁποῖον, ᾗ διαταχθὲν ὑπὸ Νορβέτε τινὸς Μοναχῦ, ὁ ὁποῖος λαβὼν παρὰ τῦ Πάπα Καλλίξε τῦ Β'. συςατικὰς ἐπιςολὰς πρὸς Βαρθολομαῖον τὸν Λαοδένων Ἐπίσκοπον, διὰ νὰ δείξῃ εἰς αὐτὸν τόπον πρὸς οἰκοδομὴν Μοναςηρίε, ᾗ δείξαντος διαφόρες τόπες τῦ Ἐπισκόπε, τελευταῖον αὐτὸς ἐκατοίκησε μὲ τὲς συντρόφες ἐν τῷ Πραιμονςράτῳ, ἤτοι Προδειχθέντι τόπῳ τῷ Λειμῶνι, ὅθεν τὸ τάγμα τῦτο τῶν Πραιμονςρατίων ὠνομάθη, τὸ ὁποῖον ᾗ ἀπὸ τῦ Προεςῦ αὐτῶν Νορβέρτε Νορβερτιανὸν ὀνομάζεται.

Ὁμοίως ᾗ τῶν Πραιμοντρατησίων.

Κατάςασις τῆς Ἱσπανίας.

§. 10. Ἐν τῇ Ἱσπανίᾳ ἐπὶ Ἀλφόνσε τῦ Ἀῤῥαγωνίας, ᾗ Ἀλφόνσε τῦ Καςιλλίας, τῶν Ῥηγῶν, ὁ ὁποῖος μὲ τὴν ἄδειαν τῦ Ἰννοκεντίε Αὐτοκράτορα τῆς Ἱσπανίας ἑαυτὸν ὠνόμασεν, Ἄραβες τινὲς τὸν θρόνον νὰ ἔβαλαν ἀναγινώσκεται, οἱ ὁποῖοι τὲς ὑπὸ τὴν ἐπικράτειάν των ἐρχομένες Χριστιανὲς ἐθανάτωναν, ἂν δὲν ἀπαρνῦντο τὴν πίςιν των· ἔξω δὲ ἀπ' αὐτὸ ἄδεν ἄλλο ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ νὰ συνέβη δὲν ἰςορεῖται, παρὰ Πασχάλης ὁ Β'. νὰ ἐπρόςαξεν ἐν τῇ πρὸς Δίδακον τὸν Κομποζέλλης Ἐπίσκοπον ἐπιςολῇ αὐτῦ, ὅτι τὸ ἔθος ἐκεῖνο, καθ' ὃ συνεχωρῦντο οἱ μονάζοντες ὁμῦ μὲ τὰς μοναζέσας νὰ συγκατοικῶσι, νὰ μεταβληθῇ, ᾗ πολλὰ μακρὰν ἀπὸ τὲς Μοναχὲς νὰ χωριθῶσι προσέταξεν. Ἀλφόνσε δὲ τῦ Ἀῤῥαγωνίας Ῥηγὸς φονευθέντος, ἔλαβε τὴν ἐξεσίαν ὁ Ῥαμῆρος, ἀπὸ τὸ Μοναςήριον εἰς τὸ βασίλειον μετακληθείς.

Κατάςασις τῆς Γαλλίας.

§. 11. Εἰς τὴν Γαλλίαν Λεδοβίκος ὁ Κράσσος μετὰ τὸν Α'. Φίλιππον ἐβασίλευεν· ἐπὶ τότε Πέτρος ὁ Πικταυίων Ἐπίσκοπος δι' εὐλογοφανεῖς

νεῖς αἰτίας, τῆς Ἐκκλησιαστικῆς κοινωνίας ἀπεξέρησε Βίλελμον τὸν Πικταυικὸν Κόμητα. διὰ τὴν ὁποίαν αἰτίαν ὁ Βίλελμος θάνατον μὲ σπαθὶ ἐφοβέριζε τὸν Ἐπίσκοπον· ὁ δὲ Ἐπίσκοπος θελληματικῶς προσελθὼν εἰς Μαρτύριον, ὁ Βίλελμος τόσον εἶπε, σὲ ἐμίσησα, ὥσε μήτε τᾶ μίσας μα νὰ σὲ κρίνω ἄξιον, μήτε νὰ ἀξιωθῇς μὲ τὴν δέλευσιν τῶν χειρῶν μα τῆς τῶν Οὐρανῶν βασιλείας, ὡς οἱ Μαγδεβεργικοὶ ἐκ Βιλέλμα τᾶ Μαλμεσβερικᾶ ἀναφέρουσιν (α), ὁμοίως δὲ ὅτε ἡ ἀσπλαχνία μετρία ἦν, τὴν ὁποίαν οἱ Λαβδονικοὶ κατὰ τᾶ Ἐπισκόπα των Βαλδρικᾶ ἔδειξαν, βαλόμενος ἐκεῖνος νὰ τὰς ἐμποδίσῃ ἀπὸ τὴν ἱερὰν κοινωνίαν. διότι ἃ μόνον τὸ σῆθος ἐκείνα ἐσάβλισαν, ἀλλ' ἔτι ἔκαυσαν τὸ ἱερὸν, ᾗ ἀπὸ τὴν πυρκαϊὰν αὐτᾶ ὅλαι αἱ πλησίον Ἐκκλησίαι, ᾗ τὰ πέριξ οἰκοδομήματα ἐκάησαν, ὡς ὁ Γεμβλακικὸς Σιγήβερτος ἱστορεῖ (β).

Κατάσασις τῆς Ἀγγλίας

§. 12. Ἐν τῇ Ἀγγλίᾳ ἐπὶ Ἐρρίκα τᾶ Α'. τᾶ ἀδελφᾶ Γαλιέλμα τᾶ Ῥάφα Ἄνσελμος, ὁ Καντσαρίας Ἀρχιεπίσκοπος, ἐκ ὀλίγου τὴν Ἐκκλησίαν διετάραζεν, ἐν ὅσῳ φορτικῶς διϊσχυρίζετο πάντα τὰ ὑπὸ τῶν Ῥώμης Ἀρχιερέων διατυπωθέντα νὰ πράττῃ, τὸ ὁμάγιον, δηλονότι τὸν τῆς πίσεως ὅρκον, νὰ δίδῃ εἰς τὸν βασιλέα προσέτι δὲν ἔσεργεν, ὅτε τὴν τῶν Ἐπισκόπων, ᾗ τὴν τῶν ἡγεμένων ἐκλογὴν, νὰ εἶναι ἐλευθέρα εἰς αὐτὸν ἐπαραχώρησεν· ὁ δὲ Ἔρρικος πολλὰ ἀδημονῶν δι' αὐτὰ, τελευταῖον μὲ τὴν πολλὴν παρακάλεσιν τῆς ἀδελφῆς Ἀδέλης τῆς Βλεσινσίας Κομητίσσης ὑπέφερε νὰ ἀποσερηθῇ ἀπὸ τὸ τέτοιον προνόμιον· ὁ ὁποῖος ἀπέθανεν ἐν ἔτει αρλέ. ἡγεμὼν, εἰς διοίκησιν βασιλείᾳ, ἐπισήμα ἀυσηρότητος, ᾗ δοκιμασίας· ὡς γράφει ὁ Ῥοβέρτος (γ), μετὰ τὸν θάνατον τότε μετηνέχθη τὸ βασίλειον ἀπὸ τὰς Νορμανὲς εἰς Στέφανον τὸν τῆς Βονωνίας Κόμητα, υἱὸν ὄντα τῆς τᾶ Ἐρρίκα ἀδελφῆς.

Κατάσασις τῆς Γερμανίας

§. 13. Εἰς τὴν Γερμανίαν μὲ τὰς φιλονεικίας τὰς διαφόρας τῶν Ἐπισκόπων, καθὼς εἰς τὸν καιρὸν Ἐρρίκα τᾶ Δ'. ὕτω ᾗ ἐπὶ τᾶ Ε'. αἱ Ἐκκλησίαι διεταράττοντο.

Κήρυξις τῆς πίσεως εἰς Ὀλσατίαν.

§. 14. Εἰς τὴν Ὀλσατίαν τὴν πίσιν τᾶ Χρισᾶ ἐκήρυξε Βικελῖνος ὁ τᾶ Ἀλδενβέργα Ἐπίσκοπος, ὅλος τῷ Θεῷ προσκείμενος, ᾗ ἔχων ζῆλον ἔνθεον εἰς τὸ νὰ κερδήσῃ ψυχὰς, ὡς ὁ Γράντζιος μαρτυρεῖ (δ), ὅρα περὶ αὐτᾶ ᾗ Ἄββᾶν τὸν Σταδικὸν (ε).

Ὁμοίως ᾗ ἐν τῇ Πομερανίᾳ.

§. 15. Τὴν Πομερανίαν μὲ τὸ φῶς τῆς Χρισιανικῆς πίσεως ἐφώτισεν ὁ Βαμβέργης Ἐπίσκοπος, ὁ ὁποῖος μὲ τὴν παρακάλεσιν τᾶ Πολυζλάα τᾶ Δευκὸς τῶν Πολώνων, αὐτὸ τὸ ἔθνος ὁπᾶ μὲ τὸν Βρατισλάσβον τὸν ἡγεμόνα ἀπὸ τὸν παγανισμὸν ἤτοι εἰδωλολατρείαν εἰς τὸ φῶς τῆς ἀληθείας μετέφερε, ᾗ μ' ὅλον ὁπᾶ ἦτον θολωμένον μὲ τὰς καινοτομίας τῶν Ἐπισκό-

---

(α) Ἑκατοντ. ΙΒ'. κεφ. Γ'. σελ. 20. ᾗ Βίλελ. Μαλμεσβ. βιβλ. ε'. κεφ. ν'. (β) Ἐν ἔτει αριβ'.. (γ) Ἐν ἔτει αρλέ. (δ) Μητροπ. βιβλ. ς'. κεφ. δ'. (ε) Χρον. ἐν ἔτει αρμς'.

κόπων τῆς Ῥώμης. διότι μὲ τὰ δύο τα χέρια αὐτὸς ἐκείνας ἐβαςᾶσε, καὶ εἰς χάριν Πασχάλεως τᾶ Β'. ἐκατάςησεν Ε''ρρικον τὸν Ε'. νὰ νεωτερίσῃ κατὰ τᾶ ἰδίᾳ πατρός τα. ὅρα περὶ ταύτης τῆς τῶν Πομερανῶν ἐπιςροφῆς Α'ββᾶν τὸν Οὐσπεργικὸν (α), τὸν Σταδικὸν (β), τὸν Γράντζιον (γ), καὶ Δανιὴλ τὸν Κραμικὸν (δ), ὁπᾶ ὁμοίως διαλαμβάνει περὶ τῆς ἐπιςροφῆς τῶν Ῥαγίων· εἰς τὰς ὁποίας τὴν πίςιν τᾶ Χριςᾶ ἐκήρυξαν Ε'πίσκοποι τινὲς τῶν Δανῶν, ὡς ὁ Σωήνων, ὁ Βέρνων, καὶ ὁ Α'βσαλὼν, καὶ αὐτὸς ὁ τῶν Ῥαγίων ἡγεμὼν, Γερομὰρ καλούμενος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Περὶ τῆς χαλεπωτάτης διχοςασίας μεταξὺ Ε'ρρίκα τοῦ Ε'. καὶ Πάπα Πασχάλεως τοῦ Β'. καὶ τῶν μετ' αὐτὸν διὰ τὸ τῆς Ε'κκλησιαςικῆς Α'μφιάσεως προνόμιον.

§. 1.

Διχοςασία Ε'ρρίκα τᾶ Ε'. καὶ Πασχάλεως τᾶ Δ'.

Εἰς Ῥώμην περιπατῶν ὁ Ε''ρρικος Ε'. μὲ πολλὴν ςρατιωτικὴν δύναμιν, διὰ νὰ βεβαιώσῃ εἰς ἑαυτὸν τὸ τῆς Ε'κκλησιαςικῆς Α'μφιάσεως δίκαιον, οἱ τᾶ Β'. Πασχάλεως Λιγάτοι πλησίον εἰς τὴν Σατρίαν ἀπαντήσαντές τον, πρὸ τᾶ νὰ ἔμβῃ εἰς τὴν Πόλιν, ἐζήτησαν παρ' αὐτᾶ τὴν παράιτησιν τᾶ προσφέρειν εἰς τὰς Κληρικὰς τὰς Ε'πισκοπὰς, καὶ Α'ββατίας· περὶ τότα δὲ ἐσυμφωνήθη εἰς τὸν Α'υτοκράτορα καὶ εἰς τὰς Λιγάτας τᾶ Πάπα κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, ὥςε εἰς τὴν ἡμέραν τῆς ςέψεώς τα, τὸ τῆς Α'μφιάσεως προνόμιον νὰ ἀφήσῃ αὐτὸς, τὸ ὁποῖον ἀπὸ πολὺν καιρὸν εἰς τὸν Ῥῆγα τῶν Α'λαμανῶν ἀπὸ τὸν Πάπαν ἐδόθη διὰ χρήματα καὶ δωρεὰς Βασιλικάς· τὸ δὲ τῆς Α'μφιάσεως, (τὴν ὁποίαν οἱ Λατῖνοι Γηβεσιτᾶρα καλᾶσι) τὰς παρὰ τῶν Πριγγίπων γενομένας Ε'κλογὰς διὰ βακτηρίας καὶ δακτυλίδ ἐννοᾶσαν· διὰ τὸ ὁποῖον πολλὰ διηγεῖται αὐτὸς ὁ Ε'. Ε''ρρικος εἰς τὴν πρὸς πάντας τὰς Χριςιανὰς γραφεῖσαν ἐπιςολήν· τὴν ὁποίαν ἀναφέρει ὁ Δωδεκηνὸς (ε), ἀλλ' αὐταὶ αἱ συμφωνίαι, ἀφ' ἧ ἐμβῆκεν ὁ Ε''ρρικος εἰς τὴν Ῥώμην ἔγιναν ἄκυροι, καὶ ἐγερθέντος θορύβα, καὶ συγχύσεως, τὸ Ῥωμαϊκὸν πλῆθος, εἰς τὸ ςράτευμα τᾶ Α'υτοκράτορος ἐπιθέμενον, πολ-

(α) Ε'ν τοῖς χρόνοις Ε'ρρίκα Ε'. (β) Ε'ν ἔτει αριή. (γ) Βιβλ. γ'. τῶν Βανδίλων κεφ. κή'. (δ) Ε'κκλησ. Γεογρ. Πομεραν. βιβλ. α'. (ε) Προθή. Μαριαν Σκώτα ἐν ἔτει αρί.

πολλὰς ἐφόνευσεν· εἰς αὐτὰς δὲ γενναίως ὁ Ἕρρικος ἀντιπολεμήσας, ἄλλας μὲν ἀπὸ τὰς Ῥωμαίας ἐθανάτωσεν, ἄλλας δὲ ἔπνιξεν εἰς τὸν Τίβεριν ποταμόν· μὴ πιςευόμενος δὲ νὰ διάγῃ ἀσφαλῶς εἰς τὴν πόλιν τὸν Πασχάλην μὲ τὰς λοιπὰς Καρδινάλας δορυάλωτον εἰς τὰ πρὸ τῆς πόλεως φρούρια ἐπῆρε καὶ ἔβαλε, καὶ ἐπαρήγγειλε τὸν Πατριάρχην τῆς Ἀκυλείας νὰ τὰς φυλάγῃ. λοιπὸν ὁ Πασχάλης βιασθεὶς, ὅρκον διὰ μέσε τῶν Ἐπισκόπων τε ἔδωκεν εἰς τὸν Αὐτοκράτορα, ὥςε πλέον νὰ μὴν ἀνακινήσῃ τίποτε διὰ τὰ Ἄμφια, μήτε ἀκόμι ποτὲ ἀνάθεμα κατὰ τᾶ Αὐτοκράτορος νὰ ἐκφωνήσῃ, καὶ ἅτω λυτρωθεὶς ἀπὸ τὴν Φυλακὴν ὁ Πάπας, τόν τε Αὐτοκράτορα ἔςεψε, καὶ εἰς αὐτὸν τὸ τῆς Ἀμφιάσεως προνόμιον, καθὼς ὠνόμαζον αὐτὸ, ἐβεβαίωσε, δίδωντας ἐγγυητὴν εἰς τὴν βεβαίωσιν, τὸ Σῶμα καὶ Αἷμα τᾶ Κυρίε· ὡς διηγεῖται Σιγίβερτος ὁ Γεμβλακήνσιος (α).

§. 2. Ἀλλ' οἱ ὑπ' αὐτὸν Ἐπίσκοποι, ταύτην τὴν προνομίαν, ἐν συνόδῳ τῇ ἐν Ῥώμῃ, ὡς κακονομίαν ἀπέβαλον, καὶ παρόντος αὐτᾶ τᾶ Πάπα Πασχάλεως, Βρένων ὁ Σιγνίας Ἐπίσκοπος δὲν ἐφοβήθη νὰ εἰπῇ, ὅτι τὸ δοθὲν τῷ Αὐτοκράτορι προνόμιον νὰ περιέχῃ αἵρεσιν· καθὼς μαρτυρεῖ Ἀββᾶς ὁ Οὐσπεργικὸς (β), ἀπ' ἐδῶ πρὸς τέτοις ὁ Αὐτοκράτωρ ἀναθεματίσθη, ὡς δυναςικῶς τὸ τῆς Ἀμφιάσεως προνόμιον τᾶ Πάπα ἁρπάσας· ἐν τέτοις ὁ Μογεντίας Ἀρχιεπίσκοπος Ἄλβερτος, μὲ ἄλλας Ἐπισκόπας, ἐκ ὀλίγας ἐπιβολὰς κατεσκεύαζεν εἰς τὸν Ἕρρικον, πρὸς νεωτερισμὸν τὰς ἀπανταχᾶ ἀχαρίτως παρακινῶν, καὶ μὲ ὅλον ὁπᾶ ἀπὸ αὐτὸν τὸν Αὐτοκράτορα ἐβάλθη εἰς τὸν Ἀρχιεπισκοπικὸν θρόνον, καὶ Καγγελάριος, ἤτοι λογοθέτης αὐτᾶ ποτὲ ἐχρημάτισεν· ὅθεν αὐτὸς βαλθεὶς εἰς φυλακὴν, τρεῖς χρόνας ἐκεῖ ἐταλαιπωρήθη· οἱ Σάξονες προσέτι ἐνθυμούμενοι τὸ πατρικὸν μῖσος, πάλιν ἀπεζάτησαν ἀπὸ τὸν Ἕρρικον· ὁ ὁποῖος εἰς αὐτὰ τὰ κακὰ κατὰ τὸ δυνατόν τε ἐναντιώνετο. γινώσκων δὲ καλῶς διὰ τὸ ἀνάθεμα, εἰς τὸ ὁποῖον καθυπεβλήθη ἀπὸ τὸν Πάπαν, αἰτίαν τᾶ σασιασμᾶ νὰ προφασίζηται, τάς τε ἡγεμόνας καὶ Ἐπισκόπας (ὅπως ἐκ τέτε τὸν ἑαυτόν τε ἀναδείξῃ ἐλεύθερον) πρέσβεις τῷ Πάπᾳ Πασχάλῃ ἔςειλεν· εἰς τὰς ὁποίας εἶπεν ὁ Πάπας πῶς δὲν δύναται τὴν ἀπὸ τὰ ἰσχυρότερα μέλη τῆς Ἐκκλησίας ἀποφασισθεῖσαν ἀκοινωνησίαν νὰ διαλύσῃ· καθὼς λέγει ὁ Οὐσπεργικὸς (γ).

§. 3. Τᾶ Πασχάλεως ἀποδανόντος, οἱ αὐτᾶ Διάδοχοι, Γελάσιος, καὶ Κάλλιξος ὁ Β'. μὲ τὰ ἀναθέματά των σφοδρῶς ἐναντιώθησαν τὸν Ἕρρικον, μὴ θέλοντα νὰ ἀφήσῃ τὸ τῶν Ἀμφίων προνόμιον· ὅθεν προφασιζόμενοι ὑπ' αὐτᾶ οἱ Ἡγεμόνες πῶς δὲν πρέπει νὰ πείθωνται ἀκοινώνητον ἄνθρωπον, πολλὰ καὶ πολλὰ καθ' ἡμέραν ἐχωρίζοντο ἀπ' αὐτὸν, βάνοντες εἰς

(α) Ἐν ἔτει ᾳριά. (β) Ἐν τοῖς χρόνοις Ἑρρίκε Ε'. σελ. 272. (γ) Εἰς τὸν αὐτὸν τόπον.

εἰς τὴν κάμινον λάδι οἱ Ἐπίσκοποι κατὰ τὸ λεγόμενον. ὁ Ἄλβερτος τῆς Μογεντίας Ἐπίσκοπος, ὁ Φριδέριχος Κολωνίας, καὶ ὁ Κόῤῥαδος τῆ Γερμανίᾳ, διὰ τὰ ὁποῖα ὁ Ἔῤῥικος τὸ παράδειγμα τῆ πατρός τε φοβέμενος, αἰτίαν ἔδωκε τῷ Πασχάλει διὰ νὰ καταγγείλῃ σύνοδον, ὡς αὐτοὶ λέγουσιν, Οἰκουμενικὴν, πρὸς συμβιβασμὸν τῆς εἰρήνης· λοιπὸν τῆς συνόδε συναθροισθείσης ἐν τῷ Λατεράνῳ, αἱ περισάσεις τῆς εἰρήνης διετάχθησαν, καὶ τῷ Αὐτοκράτορι διὰ Λαμβέρτε Καρδιναλίε, τῆ Ὀσίων Ἐπισκόπε, προσηνέχθησαν· ὁ ὁποῖος ἐλθὼν, καὶ σύνοδον ἐν τῇ Βορμεντίᾳ συναθροίσας, τὰς τῶν Ἐπισκόπων ἐκλογὰς, τὰς ὁποίας μέχρι τότε ὁ Αὐτοκράτωρ, καὶ οἱ Βασιλεῖς ἐποίουν, εἰς τὸν Κλῆρον καὶ εἰς τὰς Μοναχὰς ἄφησε, μὲ αὐτὰ δὲ τὰ περισατικὰ καὶ συμφωνίας, ὥςε οἱ Ἐπίσκοποι καὶ Ἀββάδες τὴν ἀμφίασιν ἀπὸ αὐτὸς, διὰ δακτυλίε καὶ βακτηρίας νὰ λαμβάνωσι, τὰ δὲ βασιλικὰ, διὰ σκήπτρε ἀπὸ τὸν Αὐτοκράτορα, ὁμοίως ἡ ἐκλογὴ τῶν Τευτονικῶν Ἐπισκόπων, καὶ Ἀββάδων εἰς παρουσίαν τῆ Αὐτοκράτορος νὰ γίνηται· εἰδὲ καὶ ἀνακύψῃ εἰς τὰ μέρη διαφωνία τις, ὁ Αὐτοκράτωρ μὲ τὴν συγκατάθεσίν τε νὰ χρεωςῇ τὸ δικαιότερον μέρος νὰ βεβαιώσῃ, καὶ μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον ἡ χαλεπωτάτη διχοσασία μεταξὺ τῆς Αὐτοκρατορίας, καὶ τῆς Ἀρχιερατείας ἔπαυσε, διὰ τὴν ὁποίαν τόσοι καὶ τηλικᾶτοι φόνοι, καὶ βλάβαι εἰς τὴν δυτικὴν Αὐτοκρατορίαν ἔγιναν, καὶ ἡ Ἐκκλησιαςικὴ Μοναρχία ἐμεγαλύνθη εἰς τὸν καιρὸν Καλλίςε τῆ Β'. διαλαμβάνουσι περὶ τότων, Ῥοβέρτος Ἀββᾶς ὁ Μοντικὸς ἐν τῇ πρὸς Σιγίβερτον παρενθήκῃ (α), Ὄττων ὁ Φρισιγγικὸς (β), Ἀββᾶς ὁ Οὐρσπεργικὸς (γ), ὁ Σταδικὸς (δ), καὶ Οὐένφριος ὁ Πανειήνιος (ε).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Περὶ τοῦ ἐν Ῥώμῃ σχίσματος γενομένε μεταξὺ τοῦ Πασχάλεως Β'. καὶ τῶν αὐτοῦ Ἐφαμίλλων, ἤγεν Ἀντιπάπων.

§. 1.

Ἐπὶ Ἐῤῥίκε τῆ Ε'. ἠγέρθη εἰς Ῥώμην σχίσμα πολλὰ ταραχῶδες, καὶ ὀχληρόν· ἐπειδὴ καὶ εὐθὺς ὁπῆ Πασχάλης ὁ Β'. ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον,

(α) Ἐν ἔτει αρκγ'. (β) Βιβλ. ζ'. κεφ. ις'. (γ) Ἐν τοῖς χρόνοις Ἐῤῥίκε Ε'. (δ) Ἐν ἔτει αρκβ'. (ε) Ἐν ταῖς πρὸς τὸν Πλάτιναν ὑποσημειώσεσιν ἐπὶ Καλλίςε Β'.

νον, εὑρέθη ἀπὸ πέντε Ἀντιπάπας συγχυσμένος· ὅθεν κατὰ πρῶτον εἰς Κλήμεντα τὸν Γ'. ὁπῆ εἰς αὐτὸν τὸν χρόνον προσέτι ἀρχιεράτευε, πόλεμον ἐκίνησεν ἔχων βοήθειαν ἀπὸ τὸν Ῥογέρον τὸν Σικελιώτην ὁπῆ τᾶ ἔσειλεν Γ'λαν τὸν στρατηγὸν μὲ δύναμιν ἀρκετήν· ὁ Κλήμης δὲ μὴ θαρρῶν εἰς τὰ στρατεύματά τα, τὰ ὁποῖα παρὰ Ῥιχάρδα τᾶ Καμπανίας Κόμητος εἶχε λάβη, ἔφυγε κ᾽ ἐκέρδησε τὴν σωτηρίαν τα· ὅμως ὕστερον μὲ ἐξαφνικὸν θάνατον ἀπέθανε, κ᾽ ἀντ᾽ αὐτᾶ ὁ Ῥιχάρδος ἄλλον Πάπαν ἐσύσησεν, Ἄλβερτον τὸν Ἀτιλανῶν πολίτην, τὸν ὁποῖον διώξαντες οἱ κατοικᾶντες εἰς τὸν Πρενεσινὸν Ἀγρὸν, Θεοδώριχον τινὰ Πάπαν ἐψήφισαν· ἀπομείνας δὲ αὐτὸς χωρὶς ὑπεράσπισιν ἀπὸ τὰς προχειρίσαντας αὐτὸν, εἰς τὸ ἰδιωτεύειν ἔστρεψε· δὲν ἔγινεν ὅμως ἅτω τέλος εἰς τὰς ταραχάς· διότι ὁ Ῥωμαῖος Μαγίνολφος, ὁ ἐπικληθεὶς Σίλβεστρος, Παπικὸν τίτλον εἰς τὴν Ῥαβέννην ἔλαβε· τὸν ὁποῖον δὲν ἠθέλησαν νὰ δεχθῶσιν ἅτε οἱ Ῥωμαῖοι, ἅτε ἐκεῖνοι ὁπᾶ ἐκατοίκαν εἰς τὴν Ῥαβέννην· κατεβάσαντες δὲ ἐκεῖνον, κ᾽ εἰς Μοναστήριον σφαλίσαντες οἱ δορυφόροι τᾶ Πασχάλεως, Μαυρίκιον τὸν Βαρδινὸν ἀνέβασεν εἰς τὸν θρόνον Ἑρρικος ὁ Ε'. ἀπὸ τὸν ὁποῖον Μαυρίκιον πάλιν ἐξέφθη, ὁπᾶ ἦτον σεμνένος πρότερον ἀπὸ τὸν Πασχάλην, νομίζων πῶς μὲ αὐτὸ τὸ σέψιμον θέλει διαλυθῇ ὅλη ἡ δύναμις τᾶ ἀναθέματος, ὁπᾶ ἐξεφωνήθη κατ᾽ αὐτᾶ τᾶ Αὐτοκράτορος ἀπὸ τὸν Πασχάλην.

Ἀλβερτος Ἀντιπάπας Θεοδώριχος Ἀντιπάπας.

Σιλβεστρος Ἀντιπάπας

Μαυρίκιος Ἀντιπάπας

§. 2. Ἀδιάκοπον αὐτὸ τὸ σχίσμα διεφύλαξε κ᾽ μετὰ τὴν καταστροφὴν τᾶ Πασχάλεως· διότι ὁ Αὐτοκράτωρ τὴν τᾶ Μαυρικίε παπικὴν Ἀρχιερατείαν ἐδιαυθέντευεν ἐναντίον Γελασίε τᾶ Β'. ἔλαβεν ὅμως τέλος, εἰς τὸν καιρὸν Καλλίστα τᾶ Β'. ὁ ὁποῖος τὸν Μαυρίκιον μὲ τὰς προσβολὰς τῶν Ῥωμαίων κατατρυχωθέντα, πιάσας κ᾽ κακοποιήσας αὐτὸν, εἰς Μοναστήριον ἐξωστράκισεν, ὡς ἀνωτέρω εἴρηται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Περὶ τῶν ἐπισημοτέρων συνόδων, τῶν παρὰ τοῖς Δυτικοῖς γενομένων κατὰ τούτες τοὺς χρόνες.

§. 1.

Συχναὶ σύνοδοι ἐν τέτοις τοῖς χρόνοις συνηθροίζοντο ἀπὸ τὰς Δυτικὰς δι᾽ ἀνόρθωσιν τῶν διεφθαρμένων ἠθῶν τῶν ἀνθρώπων, κ᾽ βεβαίωσιν τῆς Παπικῆς παραλόγε Ἐξουσίας, ἀπὸ τὰς ὁποίας αἱ ἐπισημότεραι αὐταὶ ἐπαριθμῦνται· ἡ ἐν Πικταυίῳ, ἡ ἐν Δαδίῳ ά. κ᾽ β'. ἡ ἐν Λατεράνῳ ά. ἡ ἐν Γαζέλλῳ, ἡ ἐν Πικταυίῳ β'. ἡ ἐν Γεροσολύμοις, ἡ ἐν Λατεράνῳ β'.

β'. ἡ Συριακὴ, ἡ ἐν Λατεράνῳ γ'. ϗ ἡ ἐν αὐτῷ Δ'. ἡ ὁποία Οἰκυμενικὴ θ'. ἐπὶ Καλλίστ Β'. ὑπ' αὐτῶν λέγεται.

§. 2. Η' ἐν Πικταυίῳ τῆς Γαλλίας Α'. ἐν ἔτει Κυρίε αρ'. κατὰ Φιλίππ τ Βασιλέως τῆς Γαλλίας συνηθροίσθη, ἡ ὁποία ἐπρόσαξε τὸν Βασιλέα, Βερθράδα τὴν Παλλακὴν νὰ ἐκβάλλῃ (τὴν ὁποίαν πάλιν μετὰ τὴν ἀποβίωσιν τ Ο'υρβαν συνῆψεν εἰς τὸν ἑαυτόν τ) ἐξέδωκε δὲ ϗ κανόνας ιά. ἀνήκοντας εἰς τὴν Ἐκκλησιαστικὴν ἐυταξίαν, τὰς ὁποίας ὁ Βαρώνιος ἐκτίθησιν (α). Η' ἐν Πικταυίῳ τῆς Γαλλίας Α'

§. 3. Η' ἐν Λαδίνῳ Α'. συνεκροτήθη ἐν ἔτει αρβ'. πρὸς ἀνατροπὴν τῶν Κληρικῶν ὁπ συμβιᾶσι μὲ νομίμας γυναῖκας· ποίας δὲ καρπὰς αὐτὴ ἡ τ τιμία Γάμ ἀπαγόρευσις ἐπροξένησεν, ἡ ἐν αὐτῷ σύνοδος Β'. ἐμφαίνει· τῆς ὁποίας ἔξαρχος ἦτον Ἄνσελμος ὁ Καντυαρίας Ἀρχιεπίσκοπος, ὁ ὁποῖος παρεβιάσθη μὲ τὰς λοιπὰς πατέρας νὰ δημοσιεύσῃ διαταγὴν κατὰ τῆς Σοδομικῆς ἀσελγείας· ἐν τοῖς ἄλλοις προσέτι ἀπηγορεύθη ἀπ' αὐτὴν τὴν σύνοδον, διὰ νὰ μὴν ἐμπορευθῇ τινὰς εἰς τὸ ἑξῆς τὴν ἀθέμιτον ἐμπορίαν, ἤγουν πραγματείαν, κατὰ τὴν ὁποίαν ἔχουσι συνήθειαν οἱ Ἄγγλοι, παρόμοια μὲ ἄλογα ζῶα νὰ πωλῶσι ϗ τοὺς ἀνθρώπους· τὰ πρακτικὰ τούτης ἐκτίθησιν ὁ Βαρώνιος (β). Η' ἐν Λαδίνῳ Α'.

§. 4. Η' ἐν Λατεράνῳ Α'. ἐν τῷ αὐτῷ ἔτει συνήχθη πρὸς συμβιβασμὸν τ δεινῆ σχίσματος μεταξὺ Ε'ρρίκε τ Ε'. ϗ Πασχάλεως Β'. τὸ ὁποῖον σχίσμα μὲ τὰς χαλεπωτάτας αἱρέσεις ὑπ' αὐτῶν συγκατηριθμήθη. ϗ Ε'ρρικος ὁ Δ'. ἀπὸ ὅλας τὰς δυτικὰς Ἐκκλησίας τῷ αἰωνίῳ ἀναθέματι· ἔξω ἀπὸ αὐτὰ, τὰ τ Γλδεβράνδ διατάγματα παρὰ τὰς τῶν πατέρων διαταγὰς, κατὰ τὴν παρ' αὐτοῖς συνήθειαν προσεβεβαιώθησαν. Η' ἐν Λατεράνῳ Α'.

§. 5. Η' ἐν Γυαζέλῳ πόλει τῆς Λογγιβαρδίας, παρὰ τῷ Πάδῳ ποταμῷ κειμένῃ, ἐν ἔτει αρς'. ἔγινεν· εἰς τὴν ὁποίαν σύνοδον πολλοὶ ἀπὸ τὰς Πρίγγιπας, ϗ Ἐπισκόπυς ἦλθον, ϗ πολὺν λόγον ἐξωδίασαν περὶ τῶν ὁμαγίων, περὶ Φαιδδων, περὶ Ὁρκομοσιῶν τῶν παρὰ τῶν Ἐπισκόπων δεδομένων, ἢ ὁπ μέλλυν νὰ δοθῶσι μετὰ ταῦτα· διετάχθη εἰς αὐτὺς, ὅτι οἱ ἀπὸ τῶν Ἀντιπάπων χειροτονηθέντες ἐκ δευτέρ νὰ χειροτονηθῶσι, ϗ τὰ προσληφθέντα ἄμφια πρέπει νὰ μεταλλαχθῶσι· διὰ νὰ ὑσερήσῃ ὁ Πασχάλης μὲ τοῦτον τὸν λόγον τὺς Λαϊκὺς ἀπὸ κάθε δίκαιον τ νὰ δίδωσιν Ἐπισκόπας, ϗ νὰ συναθροίσῃ πολλὰ προστιμήματα, διότι ὁ τέτοιος τιμωρητὴς αὐτὰ τὰ ἄμφια δὲν μετήλλαξε χάρισμα, καθὼς λέγυν οἱ Μαγδεβυργικοί. (γ). Η' ἐν Γυαζέλῳ.

(α) Χρονι ἐν ἔτει αρ'. ἀριθ. 22. Σώζονται ὅμως εἰς τὰ συνοδικὰ ἐχι ια'. κανόνες, ἀλλὰ ις'. (β) Ἐν ἔτει αρβ'. ἀριθ. 12. Σώζονται αὐτῆς τῆς Συνόδ κανονες κθ'.

(γ) Ἑκατοντ. ΙΒ'. κεφ. Θ'. σελ. 572.

Η' ἐν Πικταυίῳ Β'.

§. 6. Η' ἐν Πικταυίῳ Β'. συνηθροίσθη ἐν ἔτει ἀρδ'. ϗ ἐθέσπισεν ἐν Κανόνι ς'. ὅπως ὁ δεὶς ἀπὸ τὲς Α'ββάδας εἰς τὸ ἑξῆς νὰ μεταχειρισθῇ χειροθήκας, ἢ σανδάλια, ἢ δακτύλιον, ἐὰν δὲν δοθῇ εἰς αὐτὸν ἀπὸ τὴν Ρ'ωμαϊκὴν Ε'κκλησίαν ξεχωριςὸν προνόμιον.

Η' ἐν Γ'εροσολύμοις.

§. 7. Η' ἐν Γεροσολύμοις λεγομένη συνηθροίσθη ἐν ἔτει ἀριά. ἀπὸ τὸν προκαθεζόμενον Κόνωνα Καρδινάλην τῆ Πρενεςίνε Ε'πίσκοπον, ϗ Λιγάτον Πασχάλεως τῆ Β'. ὁ ὁποῖος μαθὼν τὰ πραχθέντα κατὰ τῆ Πάπα ἀπὸ Ε''ρρικον τὸν Ε'. διὰ τὸ προνόμιον τῶν Α'μφίων, σύνοδον συςήσας ἀναθεμάτισε τὸν Ε''ρρικον, ϗ ἐβεβαίωσε τὴν ἀπόφασιν τῆς ἀκοινωνησίας τῆς ἐν Ε'. συνόδοις γενομένης, ἐν Ε'λλάδι, Ο'υγγαρίᾳ, Σαξονίᾳ, Λοθαριγγίᾳ, ϗ Φραγγίᾳ· τὰς ὁποίας ἐπαρχίας μὲ τὸν λόγον τῆς κηρύξεως ἐπεσκέπτετο, ϗ διὰ μικρὰν ὑπόθεσιν ἐκινήθη εἰς μέγα τάχα ἐπιχείρημα, ϗ ὡς λέγει ἡ παροιμία, ἀπὸ μικρὸν κώνωπα, μέγαν λέοντα ἐποίει.

Η' ἐν Λατεράνῳ Β'.

§. 8. Η' ἐν Λατεράνῳ Β'. συνηθροίσθη ἀπὸ Ε'πισκόπες ρ'. ἡ ὁποία τὸ δοθὲν προνόμιον παρὰ τῆ β'. Πασχάλεως εἰς Ε''ρρικον τὸν Ε'. κατέκρινε· διότι περιεῖχεν, ὅτι τὸν κανονικῶς ἀποψηφισθέντα ἠδεὶς νὰ δύναται νὰ τὸν χειροτονῇ, ϗ νὰ τὸν καταςαίνῃ Πάπαν, ἂν δὲν λάβῃ πρότερον τὰ ἄμφια ἀπὸ τὸν αὐτοκράτορα.

Η' Συριακὴ.

§. 9. Η' Συριακὴ ἔγινεν ἐν ἔτει ἀριέ. τῆς ὁποίας Ε''ξαρχος ἦτον ὁ Α'ραυσικὸς Ε'πίσκοπος, τὸν ὁποῖον ὁ Β' Πασχάλης εἰς Συρίαν ἔςειλεν, ϗ ἡ ὁποία καθεῖλεν Α''ρνελφον τὸν προχειρισθέντα ὑπ' αὐτῆ Πατριάρχην Γεροσολύμων διὰ τὰ αἰσχρά τε ἔργα· ἐκεῖνος δὲ εἰς Ρ'ώμην ἐλθὼν, τὸν Πάπαν, ϗ τὲς Καρδινάλεις μὲ θελκτηρίες λόγες, ϗ μὲ δῶρα τὲς οἰκειώθη· ϗ ἔτως ἡσυχάσαντος τῆ Πασχάλεως, πάλιν τὸν ἐν Γεροσολύμοις θρόνον ἀνέλαβεν, ὁμῆ ϗ τὰς πράξεις, τὰς ὁποίας πρὸ τῆς καθαιρέσεως φανερῶς ἐμεταχειρίζετο, ϗ ἀναισχύντως ἐπετέλει. ὡς μαρτυρεῖ Βίλελμος ὁ Τύριος (α).

Η' ἐν Λατεράνῳ Γ'.

§. 10. Η' ἐν Λατεράνῳ γ'. συνηθροίσθη ἐν ἔτει ἀριζ'· τὰ πρακτικὰ τῆς ἐν Λατεράνῳ Β'. ϗ τὰ πραχθέντα ἀπὸ τὸν Καρδινάλην Κόνωνα, ὡς Λιγάτον, ἐβεβαίωσεν (β).

Η' ἐν Λατεράνῳ δ'. ἢ ϗ Οἰκουμενικὴ θ'.

§. 11. Η' ἐν Λατεράνῳ Δ'. ἐπὶ Καλλίςε τῆ Β'. ἡ ὁποία ἀπὸ τὲς Λατίνες Θ'. Οἰκουμενικὴ λέγεται, ὑπ' αὐτῆ τῆ Καλλίςε κατηγγέλθη ἐν ἔτει ἀρκγ'. συνῆλθον δὲ Ε'πίσκοποι περισσότεροι ἀπὸ τριακοσίες εἰς αὐτήν· ἡ ὁποία διευθετήσασα τὰς μεταξὺ διχοςασίας τῆ Α'υτοκράτορος, ϗ τῆ Πάπα, ὡς ἀνωτέρω εἴρηται, ἐχάρισεν εἰς αὐτὲς τὴν εἰρήνην· ἔξω ἀπὸ αὐ-

(α) Τῆ ἱερῆ πολέμε βιβλ. Η'. κεφ. κς'.

(β) Εἰς τὸ τέλος τῆς συνόδε ὁ Πάπας ἐχάρισεν Ι'νδελγέντζιαν, ἤτοι ἄφεσιν ἁμαρτιῶν διὰ τεσσαράκοντα ἡμέρας εἰς πάντας τὲς μετανοοῦντας διὰ τινὰ κεφαλικὰ ἁμαρτήματα, ὡς λέγεσιν, ὅταν ἐπισκεφθῶσι τὰς Ε'κκλησίας τῶν Α'γίων Α'ποςόλων.

αὐτὰ ἐξέδωκε καὶ Κανόνας κβ'. εἰς τὰς ὁποίας τήν τε Ἀγαμίαν τῶν Κληρικῶν, καὶ ἄλλα τινὰ ἀρεσκὰ εἰς αὐτὴν ἐβεβαίωσε· τὰ ὁποῖα θέλεις εὕρει ἐν τοῖς Τόμοις τῶν συνόδων, καὶ παρὰ τῷ Βαρωνίῳ (α).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

Περὶ τῶν ἀκμασάντων ἐν ἀρετῇ ἀξιολόγων Ἀνδρῶν κατὰ τέτες τὰς χρόνες.

§. 1.

Ἄνδρες ἐν ἀρετῇ ἀξιόλογοι.

Ἤνθησαν εἰς αὐτὰς τὰς χρόνες ἄνδρες διαβεβοημένοι εἰς λόγες, Ἀλέξιος ὁ Κομνηνὸς Αὐτοκράτωρ, Νικηφόρος ὁ Βρυέννιος, Ἄννα ἡ Κομνηνὸς, Εὐσράτιος ὁ Νικάιας Μητροπολίτης, Γωάννης ὁ Ζωναρᾶς, Εὐθύμιος ὁ Ζυγαβηνὸς, Μιχαὴλ ὁ Γλυκᾶς, καὶ ἄλλοι· παρὰ δὲ τοῖς Δυτικοῖς ἐπαριθμῶνται οἱ ἐπισημότεροι, Λέων ὁ Ἰταλὸς, Πέτρος Ἀλφόνσος, Σιγήβερτος ὁ Γεμβλακικὸς, Χρυσιόλανος ὁ Μεδιολανικὸς, Ὤδων, Ἰλδέβερτος ὁ Κενομανῶν Ἐπίσκοπος, Ἄλγερος, Βίλελμος, καὶ Βέρνερος.

Ἀλέξιος ὁ Κομνηνός.

§. 2. Ἀλέξιος ὁ Κομνηνὸς, ὁ καὶ Αὐτοκράτωρ, Ἡγεμὼν σοφώτατος, καὶ ἐλλογιμώτατος, καὶ εἰς τὰ θεολογικὰ ἐντριβέσατος, ὁ ὁποῖος προϊσάμενος τὰ ἡμέτερα ὀρθόδοξα δόγματα, πολλάκις πεπαιδευμένως, καὶ πολυμαθῶς ἐναντιώθη μὲ τὰς Λατίνας, καὶ σκηνώσας εἰς τὰ ὅρια τῆς Φιλιππουπόλεως, τὸν καιρὸν τᾶ καλοχαιρίᾳ καὶ τᾶ θέρες, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὸ μετόπωρον πολὺν καιρὸν, ἡ ἐπιμέλεια καὶ τὸ ἔργον τα ἦτον, καθὼς ὁ Ζωναρᾶς ἱσορεῖ (β), ἡ μετὰ τῶν Μανιχαίων διάλεξις, τὰς ὁποίας Παυλικιανὰς ὁ δημώδης λαὸς ὀνομάζει. ἐξέδωκε χρυσόβελλον, καὶ ἄλλα θεσπίσματα διάφορα, τὰ ὁποῖα ἀνάγνωθι ἐν τόμῳ Γ'. τῆς Βιβλιοθήκης τῶν Πατέρων, καὶ εἰς τὸ Γραικορωμαϊκὸν νόμιμον (γ), ὁμοίως καὶ λόγον πρὸς τὰς Ἀρμενίας ὁπᾶ δοξάζεσι κακῶς μίαν φύσιν ἐπὶ Χριςᾶ· ἄρχεται δὲ ὁ λόγος ἕτω· Μάτην ὦ Ἀρμένιε, ἀναγκάζεις τὰς εὐσεβῶς πιςεύοντας καὶ τὰ ἑξῆς· καὶ παλαιὰν λογικὴν Ἀυγέςᾳ τᾶ Καίσαρος, καὶ νέαν ἄλλην, λόγες προσέτι βελευτικὰς πρὸς τὸν ἀνεψιὸν αὐτᾶ Σπανέαν τᾶπίκλην, καὶ ἄλλα τινά.

Νικηφόρος ὁ Βρυέννιος

§. 3. Νικηφόρος Βρυέννιος, ὁ Καῖσαρ, ἀνὴρ πολυμαθέσατος, καὶ εἰς τὰς λόγες ἀεὶ προσκείμενος, εἰς τὸν ὁποῖον ἦτον πολλὴ δύναμις σπαδῆς, καὶ διὰ μέσα αὐτᾶ πᾶν οἰκονομάμενον εἰς τὰ βασίλεια ἐξεφωνεῖτο, διὰ τᾶτο καὶ πάντες πρὸς αὐτὸν ἔτρεχον, καὶ ἐδόθη εἰς αὐτὸν ἄδεια νὰ κρίνῃ, καὶ

(α) Ἐν ἔτει ἀρχβ'. ἀριθ. 1. (β) Χρον. βιβλ. ΙΗ'. σελ. 239. (γ) Βιβλ. Β'. σελ. 123. καὶ ἑξῆς.

νὰ θεωρῇ ὑποθέσεις, ᾗ βασιλικῶς ἀπεφάσιζεν, ὡς ὁ Ζωναρᾶς λέγει (α), ᾗ ὑπόμνημα τῆς ἱστορίας παντάυμαστον ἄφησεν εἰς τέσσαρα βιβλία· τὰ ὁποῖα ἐσύνθεσε περὶ τῶν Βυζαντίων πραγμάτων, ἀπὸ τῦ ανζ'. ἔτους, μέχρι τῦ αμά.

Ἄννα ἡ Κομνηνός.

§. 4. Μὲ αὐτὸς συναριθμεῖται Ἄννα, ἡ θυγάτηρ Ἀλεξίε Κομνηνῦ τῦ Αὐτοκράτορος, ᾗ Εἰρήνης Αὐγέσης τῆς Πορφυρογεννήτε, Νικηφόρε δὲ Βρυεννίε τῦ Καίσαρος γυνή. ἡ ὁποία περισσότερον ἀπὸ τὸν ἄνδρα της ἐπιμελεῖτο τὴν μάθησιν, γλῶσσαν ἀκριβῶς ἀττικίζσαν ἔχσα, ᾗ νῶν πρὸς ὕψος θεωρημάτων ὀξύτατον· αὐτὰ δὲ περιεκτήθητων εἰς αὐτὴν ἀπὸ τὴν ὀξύτητα τῆς φύσεως, ᾗ ἀπὸ τὴν σπθδήν· διότι δὲν ἐσάλευεν ἀπὸ τὰ βιβλία, ἀλλὰ ἦτον ὅλως δὶ ὅλε δεδομένη εἰς αὐτὰ, ᾗ μὲ λογίες ἄνδρας ἀχὶ ἐν παρέργῳ, ἀλλὰ μὲ σόχασιν πολλὴν ἐσυνομιλῆσεν, ὅθεν ᾗ εἰς πᾶσαν μάθησιν ἐρρυθμίθη, ᾗ ἔπραξε, ᾗ ἐφαίνετο μία μελῳδία τῆς τῶν ἐπισημῶν ἐπόχε φιλοσοφίας, κατὰ τὸν Χωνειάτην (β). ἔγραψε βιβλ'. ἡ. τὰ ὁποῖα ἐκάλεσεν Ἀλεξιάδα· εἰς τὰ ὁποῖα τὰ ἔργα τοῦ Πατρὸς αὐτῆς γλαφυρῶς ᾗ διεξοδικῶς διηγεῖται ἀπὸ τῦ αξθ'. ἔτος τοῦ Κυρίε, μέχρις ἐνιαυτῦ αριή. ἀφ' ᾧ ἀρχίζει τὴν ἱστορίαν Γ'ωάννης ὁ Κίνναμος.

Εὐσράτιος ὁ Νικαίας.

§. 5. Εὐσράτιος ὁ Νικαΐας Μητροπολίτης, ὁ ὁποῖος λαβὼν ἄδειαν ἀπὸ τὸν Ἀλέξιον τὸν Κομνηνὸν Αὐτοκράτορα, ἐξέθετο ἐγγράφως τὰ ὅσα διειλέχθη πρὸς τὲς ἐξ Ἀρμενίων περὶ τῶν κακῶς παρ' αὐτῶν δοξαζομένων, ἀνακεφαλαιώμενα εἰς ζητήματα τέσσαρα.

Γ'ωάννης ὁ Ζωναρᾶς.

§. 6. Γ'ωάννης ὁ Ζωναρᾶς, ἀνὴρ περιφανέσατος, ᾗ ἐν ἀρετῇ ᾗ παιδείᾳ διαβεβοημένος, πατρίδα μὲν εἶχε τὴν Κωνσαντινόπολιν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἀναχωρήσας, ἀφ' ᾧ ὑσερήθη τὰ φίλτατά τε παιδία, ᾗ μελετῶν πάντοτε νὰ εἶναι εἰς τὴν ἡσυχίαν, ἔγινε Μοναχός· ἐκεῖσιος δὲ ὢν ἐξωρισμένος, ᾗ μεμακρυμμένος, ᾗ ξέμακρα ἀπὸ τὸ κάσρον εἰς νησίδιον διαιτώμενος, ὡς αὐτὸς λέγει εἰς τὸ τέλος τῆς περὶ τῶν Ρ'ωμαίων ὑπάτων ἱστορίας, ἔγραψε χρονικὸν ἀξιολογώτατον, εἰς τρεῖς τόμες διηρημένον, ἀπὸ κτίσεως κόσμε, ἕως τὸν θάνατον Ἀλεξίε τῦ Κομνηνῦ Αὐτοκράτορος, ἤτοι ἕως τῦ αριζ'. ἔτες, ἀφ' ᾧ ἄρχεται τὴν ἱστορίαν κατὰ συνέχειαν Νικήτας ὁ Χωνειάτης· ἔγραψε δὲ ᾗ σχόλια εἰς τὲς κανόνας τῶν Ἀποστόλων, τῶν οἰκεμενικῶν, ᾗ τοπικῶν συνόδων, ᾗ ἄλλων· τῦ αὐτῦ ποίημα εἶναι ὁ Κανὼν πρὸς τὴν ἁγίαν παρθένον, ᾗ τὸ κατὰ πασῶν τῶν αἱρέσεων· ὅρα ἐν τῇ Βιβλιοθήκῃ τῶν πατέρων, τόμῳ ΙΒ'.

Εὐθύμιος ὁ Ζυγαδηνός.

§. 7. Εὐθύμιος ὁ Ζυγαδηνὸς, ἀνὴρ ἐν λόγοις παιδείας διάσημος, ὁ ὁποῖος ἀποχωρισθεὶς, ἔγινε Μοναχός· ἔγραψε δὲ γλαφυρώτατα σχόλια εἰς

(α) Εἰς τὸν αὐτὸν τόπον. (β) Ἐπὶ Γ'ωάννε τῦ Κομνηνῦ κεφ. γ'. σελ. 6. γραμ. 40.

εἰς τὴν θείαν γραφὴν, συναθροίσας ταῦτα ἀπὸ τὰ συγγράμματα Γωάννα τῦ Χρυσοζόμα, ϗ ἀπὸ ἄλλας παλαιὰς πατέρας, μὲ τὴν προσαγὴν Ἀλεξία τῦ Κομνηνῦ Αὐτοκράτορος, ϗ πανοπλίαν δογματικὴν τῆς ὀρθοδόξου πίςεως κατὰ πασῶν τῶν αἱρέσεων.

Μιχαὴλ ὁ Γλυκᾶς.

§. 8. Μιχαὴλ ὁ Γλυκᾶς, ἀνὴρ πεπαιδευμένος, ἔγραψεν ἱςορίαν ἀπὸ κτίσεως τῆς Ῥώμης μέχρι τῦ θανάτα Ἀλεξία τῦ Κομνηνῦ, ὁμοίως ὁμιλίας διαφόρυς, ϗ ἀνάπτυξιν τῶν ἀσαφεςέρων, ϗ δυσκολονοήτων τόπων τῆς γραφῆς.

Λέων ὁ Γταλὸς.

§. 9. Λέων ὁ Γταλὸς, πρῶτον Μοναχὸς, ϗ Βιβλιοθηκάριος τῦ Κασσινικῦ Κοινοβίυ ἐχρημάτισεν, ἔπειτα ἐπίσκοπος Ὠςίων, ἔγραψε Βιβλία τρία τῦ Κασσινικῦ Χρονικῦ, ἀρχίζωντας τὴν ἱςορίαν ἀπὸ τὸν ἅγιον Βενέδικτον, ἤτοι ἀπὸ φμβ'. ἔτας, ϗ μέχρι τῆς τελευτῆς τῦ Γ'. Οὐρβανῦ, τῆς ἐν ἔτει ἀπς'. γεγονείας, τελειώτας αὐτήν· εἰς αὐτὰ ἐπρόσθεσε ϗ δ'. βιβλίον Πέτρος ὁ Ὠςίυ διάκονος. προσέτι τὴν Κανονικὴν ἱςορίαν μέχρι τῦ ἀρλή. ἔτας.

Πέτρος ὁ Ἀλφόνσος.

§. 10. Πέτρος Ἀλφόνσος, ἐξ Γβδαίων γεννηθεὶς εἰς τὴν Γσπανίαν, ϗ πρὸς ἐπίγνωσιν τῆς τῦ Χριςῦ πίςεως ἐλθὼν, ἔγραψε κατὰ Γβδαίων Διάλογον, τῦ ὁποίυ τὰ πρόσωπα Πέτρος, ϗ Μωσῆς εἰσίν.

Σιγήβερτος ὁ Γεμβλακικός.

§. 11. Σιγήβερτος ὁ Γεμβλακικὸς, μοναχὸς ἀπὸ τὸ Βενεδικτιανῶν τάγμα μὲ ἡρωϊκὸν μέτρον ἔγραψεν εἰς τὸν Ἐκκλησιαςὴν, ϗ πολλὰ ἄλλα, τὰ ὁποῖα αὐτὸς ἐπαριθμεῖ ἐν τῷ περὶ ἐντεύξεων Ἀνδρῶν βιβλίῳ αὐτῦ, ὁμοίως ἔγραψε ϗ χρονολογίαν ἀπὸ τῦ τπγ'. ἔτας τῦ Κυρίυ, ἕως τῦ αριβ'. τὴν ὁποίαν ἐμάκρυνεν ὁ Ἀββᾶς Γεμβλακήνσιος μέχρι τῦ αρνς'. ϗ μετὰ τῦτον Ἀββᾶς ὁ Μοντικὸς μέχρι τῦ ασί. ἐνιαυτῦ. αὐτὸς ὁ Σιγήβερτος γενναίως ἀντεςάθη Γρηγόριον τὸν Ζ'. ὁπῦ ὁ νόμος ἐπρόςαζε τῶν ἐχόντων πρεσβυτέρων γυναῖκας αἱ ἱεροτελεςίαι νὰ εἶναι ἀνίσχυροι· ὁμοίως ϗ εἰς τὸν Πασχάλην τὸν β'. τὰς Ἀντιπάπας· ὅθεν καὶ μισητὸς κρίνεται ἀπό τε τὸν Βαρώνιον, τὸν Βελλαρμῖνον, ϗ τὰς ἄλλας Παπισας.

Χρυσόλανος ὁ Μεδιολάνων Ἐπίσκοπος

§. 12. Χρυσόλανος ὁ Μεδιολάνων Ἀρχιεπίσκοπος, Λιγάτος, ἀπὸ τὸν Πασχάλην Πάπαν πρὸς Ἀλέξιον τὸν Κομνηνὸν Αὐτοκράτορα ἀποςαλεὶς, ἐνώπιον αὐτῦ κατὰ τῶν Γραικῶν, ὡς οἱ Λατῖνοι λέγυσι, περὶ τῆς ἐκπορεύσεως τῦ ἁγίυ Πνεύματος διειλέχθη, ϗ ταύτην τὴν διάλεξιν αὐτῦ Ἑλληνιςὶ γεγραμμένην ἄφησεν.

Ὠδων ὁ Καμεράκης Ἐπίσκοπος

§. 13. Ὠδων ὁ πρῶτος Ἀββᾶς Τερνάκης, ἔπειτα Καμεράκης Ἐπίσκοπος πρῶτος, λέγεται νὰ ἐξέδωκε σχόλια εἰς τὸν κανόνα τῆς θείας μυσαγωγίας· τὰ ὁποῖα σώζονται ἐν τόμῳ ς'. τῆς Βιβλιοθήκης τῶν πατέρων.

Γλδέβερτος ὁ Κενομανῶν Ἐπίσκοπος.

§. 14. Γλδέβερτος, ὁ Κενομανῶν Ἐπίσκοπος, ἔγραψεν ἐπιςολὰς ἀξιολόγυς, εἰς τὰς ὁποίας περιγράφει ἀκριβῶς τὰ αἰσχρότατα ἤθη, ϗ τὸν ἐρρυπωμένον βίον τῦ ἐν Ῥώμῃ κλήρυ.

§. 15.

Ἄλγερος ὁ Διάκονος.

§. 15. Ἄλγερος, ὁ τῆς ἐν Λεοδίῳ Ἐκκλησίας Διάκονος, ἔγραψεν εἰς τρία βιβλία περὶ τῆ Σώματος καὶ Αἵματος τῆ Κυρίε κατὰ τὴ Βηρεγγαρίε, καὶ ἄλλα τινά· ὅρα τὸν Τριθέμιον ἐν τῷ καταλόγῳ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Συγγραφέων.

Βίλελμος ὁ Μοναχός.

§. 16. Βίλελμος ὁ μοναχὸς, ἐκ τῶν τῆ ἐν Μαλμεσβερίῳ Κοινοβίε, ἔγραψε τὰς πράξεις τῶν βασιλέων τῆς Ἀγγλίας εἰς βιβλιά ε'. ἀπὸ τῆς ἀ. εἰσόδε τῶν Σαξόνων μέχρι τῆ κε'. ἔτες Ἐρρίκε ἀ. τῆ βασιλέως· ἤτοι τῆ ἀπὸ τῆς ἐνσάρκε Οἰκονομίας ἀρκζ'. ἔπειτα ἐπρόσθεσε καὶ βιβλία δύο ἱστορίας νεαρᾶς ἀπὸ τῆ αὐτῆ ἔτες μέχρι τῆ ἀρμγ'. σώζονται τῆ αὐτῆ προσέτι καὶ ἄλλα συγγράμματα.

Βέρνερος ὁ Νομικός.

17. Βέρνερος, ἢ καὶ Γρνώριος, ἀνὴρ διάσημος ἐν τοῖς νομικοῖς, ὁ ὁποῖος μεγάλην ἐπιστήμην ἔσχε τῆ πολιτικῆ νόμε, ἐν Κωνσταντινοπόλει ταύτην διδαχθείς· ὅθεν τὸ Ῥωμαϊκὸν νόμιμον τῆ Ἰσινιανῆ εὑρεθὲν ἐν Ἀπουλίᾳ ἐπὶ Λοθαρίε τῆ Β'. ὀλίγα τινὰ προσθεὶς εἰς αὐτὸ ἀφ' ἑαυτῆ, εἰς φῶς ἐξέδωκεν· ὁμοίως αἴτιος εἰς τὸν Λοθάριον ἔγινεν, ὁπῆ καὶ τὰς Πανδέκτας καὶ ἄλλα νόμιμα πολιτικὰ, ὁπῆ πολὺν καιρὸν ἀμελήθηκαν, πάλιν νὰ ἔλθωσιν εἰς τὸ μέσον, ὥστε νὰ λάβωσι δύναμιν πολιτεύματος εἰς τὸ βασίλειόν τε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ς'.

Περὶ τῶν Αὐτοκρατόρων ἐν μὲν τῇ Ἀνατολῇ Γωάννε τῆ Κομνηνῆ, ἐν δὲ τῇ Δύσει Λοθαρίε τοῦ Σάξονος, καὶ τῶν γενομένων ἐπ' αὐτῆ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ.

§. 1.

Γωάννης ὁ Κομνηνὸς Αὐτοκράτωρ ἀπὸ Χ. Γ. 1118.

Μετὰ τὸν θάνατον Ἀλεξίε τῆ Κομνηνῆ, ἔλαβε τὴν βασιλείαν ὁ υἱὸς αὐτῆ Γωάννης ὁ Κομνηνὸς, ὁ ὁποῖος καὶ Καλοϊωάννης κοινῶς λέγεται, ἐν ἔτει ἀπὸ τῆς ἐνσάρκε οἰκονομίας αριή. (μ' ὅλον ὁπῆ ἡ μητέρα τε δὲν ἤθελεν, ἐπειδὴ καὶ ἐπροξένει εἰς τὴν ἀδελφήν τε τὴν Ἄνναν τὸ βασίλειον) ἀνὴρ, κατὰ τὸν Ἱστορικὸν Νικήταν (α), καὶ τὴν Βασιλείαν ἄρισα διοικήσας, καὶ εἰς τὸν θεὸν εὐαρέσως ζήσας, καὶ εἰς τὸ ἦθος σύντονος, καὶ

(α) Σελ. 25. κεφ. ιβ'. γραμ. ιέ. ὅπε ἕτω λέγει, ἀνὴρ τὴν ἀρχὴν ἄρισα διοικηκὼς, καὶ θεῷ εὐαρέσως βεβιωκὼς, καὶ τὰ πρὸς τὸ ἦθος ἐκ ἔκλυτος ἐδ' ἀκόλαστος, κἀπὶ ταῖς δωρεαῖς τε, καὶ δαπάναις μεταδιώξας μεγαλοπρέπειαν.

καὶ σώφρων, καὶ εἰς τὰς δωρεὰς καὶ ἔξοδα σύμμετρος, καὶ εἰς ὅλα τὰ ἔργα τα καὶ κατορθώματα ἄριστος, ὅθεν καὶ ἐπαινετὸς εἰς ὅλας ἐλογίσθη, καὶ Κορωνὶς διὰ νὰ εἰπῶμεν, ἀπὸ ὅλας τὰς ἀπὸ τὰ γένας τῶν Κομνηνῶν βασιλεύσαντας· γενναίως καὶ εὐτυχῶς ἠγωνίσθη κατὰ τῶν Περσῶν, τῶν Τέρκων, τῶν Σκυθῶν, τῶν Πατζινάκων, καὶ ἄλλων Ἐθνῶν, τὰς ὁποίας κατατροπώσας, ἔλαβε πολλὰς πόλεις. προσέτι ἠθέλησε καὶ τὴν Ἀντιόχειαν νὰ λυτρώσῃ ἀπὸ τὴν ἐξουσίαν τῆς Αὐτοκρατορίας τῶν Λατίνων, ὅμως ἀποφεύγων τὸν μετὰ Χριστιανῶν πόλεμον τελείως, καὶ ἰξεύρων καὶ τὴν Λατινικὴν ὑπερηφάνειαν, καὶ τὸ ἀταπείνωτον τῆς γνώμης των, παιτοίοις τρόποις ἐμεταχειρίσθη, διὰ νὰ τὴν παραχωρήσωσι θεληματικῶς εἰς αὐτὸν οἱ Λατῖνοι, καὶ ἤθελε τὸ κατορθώσῃ, ἀνίσως καὶ δὲν τὸν προελάμβανεν ὁ θάνατος· διότι ἀπὸ τὴν Ἀντιόχειαν ἐλθὼν εἰς τὰ ὅρια τῶν Κιλίκων, καὶ ἐξεχόμενος εἰς τὸ κυνῆγι, ἀπὸ ἕνα φαρμακερὸν βέλος ὁπῦ ἐγῆκεν ἀπὸ τὴν φαρέτραν τα, διὰ τὴν ἀμέλειαν ὁπῦ συνηθίζεται εἰς τὰς τοιαύτας περιςάσεις ἀναγκαίως νὰ προέρχηται, ἐκτυπήθη εἰς τὸ ἀριστερὸν χέρι, καὶ ἀπὸ τὴν πληγὴν αὐτὴν μετ' ἡμέρας τινὰς ἀπέθανε τῇ ἡ. τῦ Ἀπριλίᾳ Μηνὸς, βασιλεύσας χρόνες κέ. ἢ κατ' ἄλλες κέ. καὶ μῆνας ἡ. ἄφησε δὲ διάδοχον τῆς βασιλείας τὸν υἱόν τα Μανουὴλ, καὶ ἐξέδωκε καὶ χρυσόβουλλον διορίζον νὰ μὴ ζητῇ τίποτε ὁ Πράκτωρ ἀπὸ Ἐκκλησίαν ὁπῦ χηρεύει Ἐπισκόπου· ὅρα ἐν τῷ Γραικορωμαϊκῷ (α), ἀνάγνωθι προσέτι περὶ αὐτῦ τῦ Γωάννε Νικήταν τὸν Χωνειάτην (β), Γωάννην τὸν Κίναμον (γ), καὶ ἄλλες.

§. 2. Αὐτὸς ὁ Αὐτοκράτωρ Γωάννης κατήγγειλεν ἐν Κωνσαντινουπόλει σύνοδον ἐν ἔτει αρπή. εἰς τὴν ὁποίαν Ἄνσελμος ὁ Ἐθελβέργε Ἐπίσκοπος εἰς Κωνσαντινούπολιν πεμφθεὶς ἀπὸ τὸν Λοθάριον, διάλεξιν μετὰ Νικήτα τῦ Νικομηδείας Ἀρχιεπισκόπε περὶ τῆς ἐκπορεύσεως τῦ παναγίε Πνεύματος ἐπόιησε, καὶ ἀκολόθως περὶ ἄλλων τινῶν διελέχθη διαφορῶν, ὡς περὶ τῶν προτείων τῦ Πάπα, περὶ τῦ χρίσματος, περὶ ἀζύμων, καὶ περὶ ἄλλων τινῶν, ὡς οἱ Μαγδεβεργικοὶ λέγουσιν (δ).

Σύνοδος ἐν Κωνσαντινουπόλει ὑπὸ Γωάννε τῦ Κομνηνῦ.

§. 3. Ἐπὶ τῆς Αὐτοκρατορίας Γωάννε τῦ Κομνηνῦ, Πατριάρχης Κωνσαντινουπόλεως μετὰ τὸν θάνατον Γωάννε τῦ θ'. ὁπῦ προέζη τῆς Ἐκκλησίας χρόνες εἰκοσιτρεῖς, ἔγινε Λέων ὁ Στύππης, ἐν ἔτει αρλδ'. ἡ τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας κατάςασις εἰς ἡσυχίαν ἦτον, ἔξω ἀπὸ τὰ κυριευθέντα ἀπὸ τὰς Σαρακηνὰς, καὶ πρὸ ὀλίγε ἀπὸ τὰς Λατίνες.

Λέων ὁ Στύππης Πατριάρχης Κωνσαντινουπόλεως. Κατάσασις ἀνατολῆς. Λοθάριος ὁ Β'. Αὐτοκράτωρ Δύσεως ἀπὸ Χ. Γ. 1125.

§. 4. Εἰς τὴν Δύσιν ἀποδανὼν ἄκληρος ὁ Ἑρρικος Ε'. Λοθάριος ὁ Β'. (τὸν ὁποῖον Λατῖνοι Γωάννην ὁ Κίναμος καλεῖ (ε)) Σάξων τὸ ἔθνος, ἔλα-

(α) Βιβλ. Β'. σελ. 146. (β) Σελ. 1. ἕως 25. (γ) Ἴσορ. Λόγ. Α'.
(δ) Ἑκατοντ. ΙΒ'. κεφ. θ'. σελ. 591. (ε) Ἴσορ. Λόγ. Γ'. κεφ. Α'.

ἔλαβε τὸ βασίλειον ἐν ἔτει ᾳρκέ. μὲ τὴν σπεδὴν ἐν πρώτοις τῶν Σαξόνων, ὁπῶ ἤθελαν δὶ ἀυτῶ νὰ μεταφέρωσι τὴν Αὐτοκρατορίαν εἰς τὸ γένος των· ἀυτὸς ὁ Λοθάριος ἐκρατείας δύο εἰς τὴν Ἰταλίαν ἐπόιησε, ϗ εἰς μὲν τὴν ά. διώξας Πέτρον τὸν υἱὸν Πέτρα τῶ Λέοντος, ἀνδρὸς ἰσχυροτάτα, τὸν Ἰννοκέντιον ἔβαλεν· εἰς δὲ τὴν ἄλλην τόσον ἐυτύχησεν, ὥστε χωρὶς κόπον ὑπέταξεν εἰς τὴν ἐξασίαν τα τὰς ἐπαρχίας τῆς Ἰταλίας, διώκων ἀπὸ τὴν Καμπανίαν, ϗ Ἀπελίαν, τὸν Ῥογέριον, δὲς τὴν Ἡγεμονείαν τῆς Ἀπελίας εἰς τὸν Ῥάϊνον, ἢ ϗ Ῥαϊνάδον· ὁ δὲ Ῥώμης Πάπας ὀργισθεὶς περὶ τότα διεφέρετο πρὸς τὸν Αὐτοκράτορα· ἡσύχασεν ὅμως ἀυτὴ ἡ φιλονεικία κατὰ τῶτον τὸν τρόπον, ὥζε ϗ οἱ δύο, ὅ, τε Αὐτοκράτωρ ϗ ὁ Πάπας μὲ τὰς χεῖράς των νὰ πάσωσι τὴν σημαίαν· ἐπειδὴ διὰ μέσα τῆς σημαίας ἐνεχείριζον τὰς Ἐπαρχίας, ὅταν ἔμελλον νὰ δώσωσιν ἀυτὴν τῷ Ἡγεμόνι, ὡς γράφει Ὄττων ὁ Φρισιγγικὸ. (α), τελευταῖον ἀπατηθεὶς ἀπὸ τὸν Ῥογέριον διὰ μέσα τῶ Γαμβρῶ τα, ϗ πιασθεὶς ϛανικῶς ἀπὸ τὲς ϛρατιώτας, ὡς ὁ Κίναμος διηγεῖται (β), ϗ ἀπὸ τὴν Ἰταλίαν εἰς τὴν Γερμανίαν ἀναβὰς, ἀπὸ λύπην συγχισθεὶς, περιέπεσεν εἰς πυρετὲς σφοδρὲς πλησίον τῆς ὁδῶ τῶ Τριδέντα, ϗ ὀλίγον ὕϛερον ἀπέθανε, βασιλεύσας μὲν χρόνες δεκατρεῖς, ζήσας δὲ περισσότερον ἀπὸ ῥ'. χρόνες, ἀνὴρ κατὰ πάντα ἀξιέπαινος· ἀνάγνωθι περὶ ἀυτῶ Ὄττωνα τὸν Φρισιγγικὸν (γ), τὸν Οὐρσπεργ. (δ), ϗ ἄλλες.

Κατάσασις τῆς Γερμανίας.

§. 5. Εἰς τὲς καιρὲς ἀυτῶ ἡ τῶν ἐν τῇ Γερμανίᾳ Ἐκκλησιῶν κατάσασις ἄρχισε νὲ ἀπολαμβάνῃ ἡσυχίαν, ἐπειδὴ ἡσύχασαν αἱ πολυτάραχοι ϛάσεις, ϗ φιλονεικίαι τῶν ἐν ἀυταῖς Ἐπισκόπων· Ῥώμης δὲ ἀρχιερεῖς ἔγιναν, Ὀνώριος ὁ Β'. περὶ ὃ ἀνωτέρω εἴπομεν, ϗ Ἰννοκέντιος ὁ Β'.

Ῥώμης Πάπαι. Ἰννοκέντιος ὁ Β'.

§. 6. Τῶ Ὀνωρίᾳ ἀρχιερατεύσαντος χρόνες πέντε, ϗ ἀποθανόντος, Πάπας προεχειρίσθη Ἰννοκέντιος ὁ Β'. ὁ ὁποῖος ἐμβὰς εἰς τὸν θρόνον, ἐυθὺς συσήσας ϛράτευμα ἀπὸ τὲς Ἀλαμανὲς, πόλεμον ἐκήρυξε κατὰ Ῥογερίᾳ τῶ υἱῶ Ῥογερίᾳ, τῶ Κόμητος τῆς Σικελίας, διὰ νὰ τὸν ὑζερήσῃ ἀπὸ τὴν Ἀπελίαν· πιασθεὶς δὲ δορυάλωτος μὲ τὲς Καρδινάλεις τα ὁπῶ ἠκολάθων ἀυτὸν εἰς τὸν πόλεμον, ϗ ϛανικῶς τα σέρξας εἰς τὴν συντεθεῖσαν παρὰ τῶ Ῥογερίᾳ συνθήκην, ϗ συμφωνίαν, πάλιν ἀφείθη. ἐν τότοις Ῥώμης Πάπας προεχειρίσθη Πέτρος τὶς τῶν ἐν Ῥώμῃ πολιτῶν ἰσχυρώτατος, μετονομασθεὶς ἀπὸ τὲς προσκειμένες ἀυτῶ Ἀνάκλητος· ὁ ὁποῖος διὰ νὰ οἰκειώσῃ εἰς ἑαυτὸν περισσότερον τὸν Ῥογέριον, ῥῆγα τῆς Σικελίας ἀυτὸν ἀνηγόρευσεν· ὁ δὲ Ἰννοκέντιος εἰς τὴν Γαλλίαν κατέφυγεν,

Ἀνάκλητος Ἀντιπάπας

(α) Βιβλ. ζ'. κεφ. κ'. (β) Εἰς τὸν ἀυτὸν τόπον. (γ) Εἰς τὸν ἀυτὸν τόπον. (δ) Σελ. 287.

γεν, εἰς τὴν ὁποίαν ἔχυσι συνήθειαν, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖσον, οἱ φυγάδες τῶν Ε'πισκόπων τῆς Ρ'ώμης, ὡς εἰς κρυψεῶνα νὰ καταφεύγωσιν· ὕστερον δὲ ἀπὸ τὴν βοήθειαν τᾶ Λοθαρίᾳ λαβὼν πάλιν τὸν Παπικὸν θρόνον, ἔσεψεν αὐτὸν, πρότερον ζητήσας ὅρκυς ἀπὸ αὐτὸν, τὸ νὰ φυλάξῃ τὸ πιςὸν πρὸς αὐτόν· ἀλλ' ὁ Α'νάκλητος δὲν ἔλειπε νὰ ζητῇ πάλιν τὸν θρόνον, ἕως ὅ ἐλθόντος εἰς Γταλίαν τὸ δεύτερον τᾶ Λοθαρίᾳ, ᾗ τότου ἀποθανόντος, ἡ ςάσις, ᾗ φιλονεικία αὐτὴ παντελῶς κατελύθη· ὁ δὲ μετὰ τὸν Α'νάκλητον τὴν Α'ρχιερατείαν ἁρπάσας Γρηγόριος ὁ Καρδινάλις, ὁ ὁποῖος Ο'υΐκτωρ μετωνομάθη μετὰ δύο μῆνας αὐτὴν παρητήθη. ἐπὶ τότοις τὸ ἐν Ρ'ώμῃ πλῆθος ἐυγάνει τὸν Γννοκέντιον ἀπὸ τὴν διοίκησιν τῶν πολιτικῶν πραγμάτων, ᾗ ἔβαλε Βαλευτὰς τινὰς, οἱ ὁποῖοι κατὰ τὴν παλαιὰν συνήθειαν, τήν τε Ρ'ωμαϊκὴν κοινότητα, ᾗ ὅλην τὴν ἐξσίαν της διεκυβέρνων. ἀναθεματίζεται δὲ τότε πρῶτον ἀπὸ τὸν Πάπαν ὁ λαὸς τῆς Ρ'ώμης, ἐπειδὴ ἀπεςάτησεν ἀπ' αὐτὸν, ᾗ παντάπασιν ἀπεκλείσθη τῶν παπικῶν ἐξσιῶν, ᾗ πρὸς μόνας τὰς Καρδινάλεις ἡ τᾶ Πάπα ἐκλογὴ, (κατ' ὀλίγον τῶν προεχόντων τᾶ Κλήρᾳ ἁπαξαπλῶς ἐξωσθέντων) ἢ εἰς τὰς ἐν τῷ Καρδινάλεων συνεδρίῳ ἐγκριθέντας ἐπανέρχεται, ὡς Ο'νόφριος ὁ Παννεΐνιος μαρτυρεῖ (α).

Ο'υΐκτωρ Α'ντιπάπας

§. 7. Ε'ν τότοις τοῖς χρόνοις τῶν ἐν Γερσαλὴμ ἑσπερίων Χριςιανῶν κατατροπωσάντων τὰς Σαρακηνὰς, ἐπροξένησαν εἰς τὴν ἡγεμονίαν αὐτῶν, εἰς τὸν καιρὸν Βαλδεΐνα τᾶ Α'. τᾶ ἀδελφᾶ, ᾗ διαδόχᾳ τᾶ Γοδεφρέδα, ἡ Καισάρεια, ἡ Πτολεμαΐς, ἡ Τρίπολις, ᾗ ἡ Βύβλος, ᾗ ἄλλαι τινὲς πόλεις, προσέτι δὲ μετὰ τᾶτο ἔγινε σύμμαχος ᾗ συμβοηθὸς εἰς τὸν Βαλδεΐνον, ὁ ἡγεμὼν τῆς Α'ντιοχείας Βοεμῶνδος, ἡτοιμάσας μεγάλον ςόλον διὰ νὰ ἐκπολιορκήσῃ τήν τε Βιρυτὸν, ᾗ τὴν Σιδῶνα, πόλεις· ὁμοίως καλωτάτην τύχην εἶχεν ὁ Β'. Βαλδεΐνος, ὁπᾶ μετὰ τὸν ά. Βαλδεΐνον ᾗ Συγγενῆ αὐτᾶ ἡγεμόνευσεν εἰς τὰ Γεροσόλυμα· τὸν ὁποῖον μερικοὶ Βαλδεΐνον δὲ Βᾶργον καλῶσιν· ἄλλοι δὲ, ὡς ὁ Ο'υρσπεργικὸς Α'ββᾶς, Βαλδεΐνον δὲ Ρ'όα ὠνομάζετο, τῆς ὁποίας αὐτὸς ἦτον Κόμης· ἔτος τὸν Τάρκων βασιλέα Γαζῆν, μὲ μέγα ςράτευμα πολεμᾶντα κατ' αὐτᾶ, ἐνίκησε, ᾗ τὸν τῆς Δαμασκᾶ σατράπην μὲ ὅλον τὸ ςράτευμά τα ἐδίωξε, φονεύσας ἀπὸ τὰς ἐχθρὰς δύο χιλιάδας, ᾗ αἰχμαλωτίσας χιλίας· ἀλλ' ἀπὸ τὸν Βαλαχάνον τὸν βασιλέα τῶν Πάρθων, πολλᾶς τῶν ςρατιωτῶν ἀπολέσας ἐνικήθη, ᾗ μόλις αὐτὸς περισωθεὶς, αἰχμάλωτος μὲ πολλᾶς ἄλλας ἀξιωματικὰς ἐπιάσθη, ᾗ ἐβάλθη εἰς φυλακήν· τότε Κάλλιςος ὁ β'. ἤγειρε τὰς Ο'υενέτας, οἵτινες ἐν ἔτει ᾳρχθ'. μεγάλην φθορὰν ἐποίησαν εἰς τὰς βαρβάρας, ᾗ ἀπὸ τὴν πολιορκίαν ἠλευθέρωσαν τὴν Γόππην, ᾗ τὴν Τύρον, ὁπᾶ πολὺν καιρὸν ἐπολιωρκήθησαν.

Ἡγεμόνες τῆς Γερσαλὴμ ἐκ τῶν δυτικῶν.

(α) Ε'ν ταῖς πρὸς τὸν Πλάτιναν ὑποσημειώσεσιν ἐν Γννοκεντίῳ Θ'. (β) Σελ. 242.

Τάγμα τῶν Ὁσπιταλαρίων καὶ τῶν Τεμπλαρίων ἐν Γερσαλήμ

§. 8. Ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ Τάγμα τῶν Ὁσπιταλαρίων κατὰ τάτες τὰς χρόνες, προσετέθη τὸ Τάγμα τῶν Τεμπλαρίων. Ὁσπιταλάριοι μὲν ὠνομάσθησαν ἐκεῖνοι ὁπᾶ κάθηνται εἰς τὸ πλησίον τᾶ ἁγίᾳ τάφᾳ τᾶ Κυρίᾳ ἡμῶν κτισθὲν ξενοδοχεῖον ἀπὸ τὰς Ἀμαλφιτανὰς πραγματευτάς. πρὸς τὴν γενομένην ἐκρατείαν τῶν Φράγγων εἰς Παλαισίνην, καὶ διὰ κατοικίαν ἐκείνων ὁπᾶ εἶχον τὴν φροντίδα τῶν ἀῤῥώστων, καὶ τῶν πτωχῶν· Τεμπλάριοι δὲ ὠνομάσθησαν οἱ στρατιῶται, οἱ ὁποῖοι ὁμοίως δὲν ἐκατοίκαν μακρὰν ἀπ' ἐκεῖ, καὶ τὰς ἔξωθεν ἐρχομένας εἰς τὰς ἱερὰς τόπας ἁρματωμένοι μέσα τὰς ἤφερναν, διὰ μέσα τῶν ὁποίων στρατιωτῶν ἐκεῖνοι χωρὶς βλάβην ἐδύνοντο νὰ βλέπωσι τὰς ἱερὰς τόπας· οἱ πρῶτοι διατάξαντες αὐτὸ τὸ τάγμα, ἦσαν Ὄυγων δὲ Παγάνης, καὶ Γαύφρεδος ἐκ τᾶ ἁγίᾳ Ἐδεμάρᾳ. τᾶτο μεγάλην ἄυξησιν, ἐπὶ Ὀνωρίᾳ τᾶ β'. ἔλαβε, βεβαιωθὲν ὑπ' αὐτᾶ ἐν συνόδῳ τῇ ἐν Τρίκῃ, ἡ ὁποία ἔγινεν ἐν ἔτει ᾳρκζ'. καὶ τῷ θ'. τᾶ διαταχθέντος αὐτῶν Τάγματος· εἰς τὴν ὁποίαν διετυπώθη καὶ ὁ Κανὼν, κατὰ τὸν ὁποῖον αὐτοὶ ἐχρεωστᾶσαν νὰ ζῶσι, καὶ ὁ λευκὸς αὐτῶν ἱματισμὸς προεγράφη (α).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

Περὶ τῆς τῶν Ἀδαμιτῶν αἱρέσεως καὶ τῶν ἐν τέτοις τοῖς χρόνοις ἀναφανέντων αἱρετικῶν ἀνδρῶν ἐν τῇ Δύσει.

§. 1.

Ἀδαμιτῶν] αἵρεσις.

Ἡ τῶν Ἀδαμιτῶν αἵρεσις ἀποδίδοται εἰς τινὰ λεγόμενον Τάνδημον, τὸν ὁποῖον ἄλλοι μὲν Ταγχηλινὸν, ἄλλοι δὲ Ταυχηλινὸν ἐκάλεν· ἦτον δὲ αὐτὸς λαϊκὸς ἐκ πόλεως Ἀντεερπίας, ὁ ὁποῖος μὲ τὰς συνεχιάσεις ἢ τὰ συμπόσια ὁπᾶ ἔκαμνε, πολλὰς ἔσυρεν εἰς τὸν ἑαυτόν τε, καὶ ἕως τρεῖς χιλιάδες ἁρματωμένοι ἦσαν ὁμᾶ μὲ αὐτόν· οἵτινες ἐναντιωθέντες ποτὲ τὰς ἔβαλεν εἰς συζολὴν, καὶ τὰς κατέπαυσεν ἀπὸ τὴν ἀταξίαν αὐτὸς ὁ ἴδιος· ἀλλὰ πολλοὶ ἀπ' αὐτὰς ἐφονεύθησαν· ὅθεν εἰς τὰς ἀκολέθας αὐτᾶ τὸ τῶν αἱμοχαρῶν, καὶ φονικῶν ὄνομα ἐβάλθη· Ῥοβέρτος Ἀββᾶς ὁ Μοντικὸς (β) μέμφεται τᾶτον, πρῶτον μὲν ὡς ἐνώπιον τῶν μητέρων τὰς θυγατέ-

(α) Ἐπειδὴ τῷ αριθ'. ἐσυζήθη αὐτὸ τὸ τάγμα, καὶ τῷ θ'. ἔτει συνήχθη αὐτὴ ἡ σύνοδος, φαίνεται πῶς τῷ αρκή. νὰ συνήχθη, καὶ ἐχὶ τῷ αρκζ'. ὁ κανὼν αὐτᾶ τοῦ τάγματος περιέχεται εἰς κεφάλαια οβ'. (β) Ἐν ἔτει αρκδ'.

τέρας φθείροντα, ϗ ὅτι ἔμπροσθεν τῶν ἀνδρῶν τὰς ἰδίας αὐτῶν γυναῖκας ἐμοίχευεν, ὅθεν προσέτι Τακχηκινὸς ἐκλήθη. δευτερον δὲ ὅτι τὰς τῶν ἱερέων ϗ Ἐπισκόπων ἀξίας ἔλεγε πῶς δὲν εἶναι τίποτε· ϗ τρίτον, ὅτι τὴν μετάληψιν τῦ Σώματος ϗ τῦ Αἵματος τῦ Χριςῦ νὰ συμβάλλῃ πρὸς σωτηρίαν ἠρνεῖτο· ὅμως αὐτὰ παρὰ τῶν ἄλλων συγγραφέων δὲν πιςεύονται·

§. 2. Παρόμοια τάτῳ τῦ Ταυδήμῳ, ϗ σχεδὸν εἰς τὸν αὐτὸν καιρὸν συνέβη νὰ διασπαρῇ ἡ φρενοβλάβεια Πέτρῳ τῦ δὲ Βρυΐς, ἤτοι Βαρνίς εἰς τὴν ἀρχιερατικὴν ἐπαρχίαν τῆς Ῥώμης· ὁ Βαρώνιος γράφει (α), ἐπαριθμῶν τὰ κεφάλαια τῆς αἱρέσεώς τῳ ἐκ τῶν βιβλίων τῦ Ἀββᾶ Πέτρῳ τῦ Κλυνιακικῦ, εἰς περιοχὰς Ε'. πρῶτον, τὰ νήπια νὰ μὴν δύνανται διὰ τῦ θείῳ βαπτίσματος, τυτέςι με ἀλλοτρίαν πίςιν νὰ σώζωνται, ὡς μὴ δυνάμενα νὰ τὴν μεταχειριωθῶσι· δεύτερον, ναοὶ, ϗ Ἐκκλησίαι νὰ εἶναι ἄπρεπον τῦ νὰ οἰκοδομῶνται, ἀλλὰ μᾶλλον ϗ ἐκεῖναι ὁπῦ οἰκοδομήθησαν νὰ χαλνῶνται ἀξίως· διότι νὰ μὴ χρειάζωνται οἱ Χριςιανοὶ ἔλεγεν ἀναγκαίας τόπους εἰς τὸ νὰ προσεύχωνται· τρίτον, τὸ Σῶμα ϗ Αἷμα τῦ Χριςῦ εἰς θεατρικὴν μυσαγωγίαν, ἤτοι εἰς συνάθροισμα πλήθυς πολλῦ νὰ μὴ προσφέρηται, μήτε καθ' ἡμέραν ϗ συχνᾶ, ἀλλὰ μήτε πρέπον νὰ εἶναι αὐτὴ ἡ προσφορὰ διὰ νὰ γίνεται περὶ τῆς τῶν κεκοιμημένων σωτηρίας· ὁμοίως μήτε προσευχαὶ, ἐλεημοσύναι, ϗ τὰ παρόμοια, κατ' ἀδένα τρόπον· τέταρτον, νὰ εἶναι ψευδὴς ἡ διδασκαλία περὶ τῆς Οὐσιώδυς μεταβολῆς τῶν εἰδῶν τῦ μυςηρίυ· πέμπτον, οἱ ἱεροὶ ςαυροὶ νὰ συντρίβωνται, νὰ καίωνται, ϗ μὲ κάθε τρόπον νὰ ἀτιμάζωνται· ὅτι ὁ Χριςὸς εἰς τὸν ςαυρὸν δεινῶς ἔπαθε, ϗ ἀνημέρως ἐθανατώθη, ὥςε νὰ μὴν ἀξιώνωνται μηδεμιᾶς τιμῆς, ἢ προσκυνήσεως, ϗ ἄλλα παρόμοια μὲ αὐτὰ ἐφλυάρει. αὐτὴν λοιπὸν τὴν ἀσεβῆ διδασκαλίαν εἰς ἔικοσι χρόνυς διδάξας, τελευταῖον ἐκάυθη ἀπὸ τὺς ἐχθρύς τῳ (β). Πέτρος Βέρνιος Αἱρετικός.

§. 3. Εἰς τὰ ἴχνη τῦ ῥηθέντος Πέτρῳ δὲ Βρυΐς, ἐν ἔτει αρμζ'. ἠκολάθησεν Ἑνρικός τις μοναχὸς εἰς τὸν καιρὸν Καρράδῳ τῦ Γ. ὁ ὁποῖος ἔξω ἀπὸ τὴν παράδοσιν τῶν κοινῶν δογμάτων τῦ Πέτρῳ, προσέτι ἐν τῇ Τολωσανῇ ἐπαρχίᾳ, ὡς λέγει Πέτρος ὁ Κλυνιακικὸς (γ), ἐκήρυττεν, ὅτι ὁ Θεὸς μέμφεται τὰ Ἐκκλησιαςικὰ ἄσματα, ὁπῦ οἱ μοναχοὶ, ϗ ἱερεῖς Οἱ τῦ Πέτρῳ δὲ Βρυΐς ἀκόλεθοι.

(α) Ἐν ἔτει αρκς'. ἀριθ. 14.

(β) Ἀλεξανδρος δὲ Νατάλης γράφει τόμ. ιδ'. αἰῶν. ΙΒ'. κεφ. δ'. ἀριθ. 7. πῶς ἔτος ὁ Πέτρος τῇ μεγάλῃ παρασκευῇ ἐσύναξε πολὺς Σταυρὺς εἰς τὸ Χωρίον τῦ ἁγίυ Αἰγιδίυ τῆς Νεμαυσῦ διοικήσεως, ϗ ἀνάψας πυρκαϊὰν ἔψησεν εἰς αὐτὰ τὰ κάρβυνα κρέας πολὺ, τὸ ὁποῖον διεμοίρασε τοῖς ἑαυτῦ μαθηταῖς· τῦτο ἀκέσας ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀρελάτης τὸν ἔῤῥιψεν εἰς τὴν αὐτὴν πυρκαϊὰν ϗ τὸν ἔκαυσε ζῶντα.

(γ) Εἰς τὰς δύο τῳ ἐπιςολάς.

Α'ποστολικοί.

ρεῖς εἰς τὰς Ε'κκλησίας ἀδεμίτως ψάλλεσιν (α)‖, ὁμοίως πολλὰ τῶν τῆ Πέτρε δὲ Βρεϊς δογμάτων ἐκήρυξαν οἱ λεγόμενοι Α'ποστολικοί· τὰς ὁποίας λέγει ὁ Βερνάρδος (β), νὰ ὠνόμασαν τὸν ἑαυτόν των διαδόχες τῶν Α'ποστόλων· τελευταῖον αὐτοὶ Πετροβρουσιανοὶ ὠνομάσθησαν, ἢ ὅτι ἐσυμφώνεν μὲ τὸν ῥηθέντα Πέτρον εἰς τὴν διδασκαλίαν, ᾗ εἰς τὰ ἤθη, ἢ ὅτι οἱ μαθηταὶ‖ αὐτῆ συνενωθέντες μετὰ Βάλδε, (περὶ ἧ ἐν τοῖς ἀκολάθοις θέλομεν εἰπῆ) καὶ ὡς ἐν μιᾷ Ε'κκλησίᾳ ζῶντες ᾗ διάγοντες, κοινὸν ὄνομα προσέλαβον.

§. 4. Ε'πὶ τέτοις πρὸς ἀνατροπὴν τῶν φρενοβλαβειῶν τῆ Ταυθήμου, ἐξάλθη εἰς τὴν Α'ντεερπίαν Νορτβέρτος ὅπῆ ἐδιάταξε τὸ τάγμα τῶν Πραιμονστρατησίων· εἰς δὲ τὸν Πέτρον δε' Βρεϊς ἀντεςάθη Πέτρος ὁ Κλεβιακικὸς εἰς δύο ἐπισολὰς, αἱ ὁποῖαι σώζονται ἐν τῷ ά. βιβλ. τῶν ἐπισολῶν αὐτῆ· εἰς δὲ τὸν μοναχὸν Ε'ῤῥικον μὲ τὸν Κλενιακικὸν Πέτρον ἠναντιώθη διὰ συγγραμμάτων ᾗ διδαχῶν ὁ Βερνάρδος· ὁ ὁποῖος ᾗ μὲ θαύματα νὰ ἀντεςάθη εἰς τὰς αἱρέσεις αὐτὰς, μαρτυρεῖ ὁ μοναχὸς Γοδέφριδος (γ). τῆτο τὸ ἴδιον ἔποιησε ᾗ Ε'υγένιος ὁ Πάπας διὰ μέσε τῶν Λεγάτων τε· περὶ ἧ πολλὰ καυχᾶται ὁ Βαρώνιος (δ).

ΚΕΦΑ'ΛΑΙΟΝ Η'.

Περὶ τῶν Α'υτοκρατόρων ἐν μὲν τῇ Α'νατολῇ Μανηὴλ τῆ Κομνηνῆ, ἐν δὲ τῇ Δύσει Κερ῾άδε Γ'. ᾗ τῶν Γεννομένων ἐπ' αὐτῶν ἐν τῇ Ε'κκλησίᾳ.

§. 1.

Μανηὴλ ὁ Κομνηνὸς Α'υτοκράτωρ Α'νατολῆς ἀπὸ Χ. Γ. 1143.

Στεφθεὶς λοιπὸν μετὰ τὸν θάνατον τῆ πατρός τε Α'υτοκράτωρ Ρ'ωμαίων Μανηὴλ ὁ Κομνηνὸς, ἔτι μειράκιον ὤν, ἐν ἔτει ᾳρμγ'. ἀπὸ τῆς ἐναν῾θρωπήσεως, ᾗ ἐλθὼν ἀπὸ τὴν Α'ρμενίαν εἰς τὴν Βασιλίδα τῶν πόλεων, ἀσμένως, ᾗ περιχαρῶς ἀπὸ ὅλες τὰς οἰκήτορας αὐτῆς ὑπεδέχθη, ἔξω ἀπὸ τὸν Ι'σαάκιον τὸν μεγαλήτερον ἀδελφὸν εἰς τὴν ἡλικίαν, ἕνα μὲν

(α) Οὗτος ὁ Ε'ῤῥικος μὲ τὸ ἐξωτερικὸν σχῆμα ἁγιότητος ἔσυρε πρὸς ἑαυτὸν πολὺ πλῆθος τῆ λαῆ, ἕως ᾗ Α'λδεβράνδον Ε'πίσκοπον Καινομάνε τῆς Φρισίας, ὅςις ὕςερον γνωρίσας τὴν ἀπάτην τε πλάνε τὸν ἐπολέμησε, ᾗ τὸν ἐδίωξεν ἀπὸ τὴν διοίκησίν τε. Προέφθασε ᾗ Βερνάρδος ὁ Α'λαρευαλήνσιος ᾗ μὲ τὰς διδαχάς τε ἤφερε πάλιν τὸν λαὸν εἰς τὴν προτέραν δόξαν, ὁ δὲ Ε'ῤῥικος φυλακωθεὶς παρὰ τῆ Α'ποστολικῆ Λεγάτε, τέλος ἀπέθανεν εἰς τὴν φυλακήν.

(β) Ε'ν τῷ ᾄσματι ὁμιλ. ξς'. (γ) Εἰς τὸν βίον αὐτῆ. (δ) Χρον. ἐν ἔτει ᾳρκς'. ἀριθ. 12. ᾗ ᾳρμζ'. ἀριθ. 13.

μὲν, ὅτι ἔλαβε παρανόμως τὴν πατρικὴν βασιλείαν, ϗ προετιμήθη ἀπὸ αὐτὸν, ἄλλο δὲ ὅτι μὲ τὴν κολακείαν τ᾽ ἠγαπᾶτο σχεδὸν ἀπὸ ὅλας τὰς φιλοπολέμας· ἦτος παιδίον ὢν ἐφαίνετο γνωσικὸς ϗ φρόνιμος περισσότερον ἀπὸ ἐκείνας ὁπᾶ ἐγήρασαν εἰς κυβέρνησιν τῶν πολιτικῶν πραγμάτων, ἐπειδὴ ἦν πολεμικὸς, ϗ φιλοκίνδυνος, ϗ εἰς τὰ δεινὰ ἀκατάπλικτος, ϗ μεγαλόφρων δεικνύμενος, ϗ εἰς μάχας ὀξύῤῥοπος, ϗ εἰς τὰς κόπας ὑπόμονος ὅταν ὁ καιρὸς τὸ ἐκάλει. ὑπέφερε ψύχος, ϗ πνίγος καύματος, ϗ ἐμάχετο μὲ τὸν ὕπνον ἀγρυπνῶν, ἐξεφάντωνε δὲ ὅταν δὲν εἶχε πολέμας, ϗ φροντίδας, ϗ ἐχαίρετο μὲ τὰς ἀνέσεις, ϗ πάντα ἐποίει βασιλικῶς, πολλὰς δὲ ϗ διαφόρας πολέμας ἐτελείωσεν ἡρωϊκῶς εἰς Ἀνατολὴν ϗ Δύσιν, ϗ πολλὰς πόλεις ἠλευθέρωσε· τελευταῖον ἀῤῥωςήσας, ἐζήτησε τὸ μοναδικὸν σχῆμα, ϗ τὸ μαῦρον, ϗ τραχὺ τῆς κατὰ θεὸν πολιτείας ἐνδυθεὶς ἔνδυμα, τῆς τε ζωῆς ϗ τᾶ ἐπιγείᾳ βασιλείᾳ μεθίσταται, βασιλεύσας τριάκοντα ϗ ὀκτὼ χρόνας παρὰ τρεῖς μῆνας, ϗ ἄφησε κληρονόμον, ϗ διάδοχον τὸν υἱὸν αὐτᾶ Ἀλέξιον· περὶ τούτᾳ τᾶ Αὐτοκράτορος Μανουὴλ, εἶπεν ὁ Χωνῶν μητροπολίτης Νικήτας, ἀνὴρ πάσης ἀρετῆς καταγώγιον, εἰς τὰς ἐρωτήσαντας αὐτὸν, ἐὰν νέος πολλὰ ὢν ὁ Μανουὴλ, θέλει δυνηθεῖ τάχα νὰ κυβερνήσῃ τὸ βασίλειον, ϗ νὰ νικήσῃ τὸν ἀδελφόν τ᾽ Ἰσαάκιον· ναὶ εἶπε, ϗ τὴν βασιλείαν αὐτὸς ὁ νέος θέλει κυβερνήσει, ϗ εἰς αὐτὸν θέλει ὑποταχθεῖ ὁ ἀδελφός τ᾽, περὶ δὲ τὰ τέλη τῆς ζωῆς τ᾽ θέλει μωρανθεῖ· ὅρα τὸν Νικήταν (α). ἐξέδωκεν ἔτος ὁ Μανουὴλ ϗ διαφόρας νεαρὰς, ϗ χρυσόβουλλον λόγον, τὸν ὁποῖον ϗ Γατῆρα καλοῦσιν. ὅρα ἐν τῷ Γραικορωμαϊκῷ Νομίμῳ (β)· ὁμοίως ϗ εὐγλωττίαν εἶχε, καὶ λόγᾳ φυσικὴν χάριν ἐπλάτησε, ϗ κατηχητηρίας ἐγέννησε λόγας. τὰς ὁποίας λέγουσι Σαλέντια· ἀνάγνωθι περὶ αὐτᾶ Νικήταν τὸν Χωνειάτην (γ), Ἰωάννην τὸν Κίναμον (δ), ϗ ἄλλας.

§. 2. Πατριάρχαι Κωνσταντινουπόλεως ἐπὶ Μανουὴλ τᾶ Αὐτοκράτορος ἔγιναν ἔτοι, Μιχαὴλ ὁ μοναχὸς, Κοσμᾶς ὁ Ἀττικὸς, Νικόλαος ὁ Μουζάλων, Θεόδοτος ὁ μοναχὸς, Κωνσταντῖνος ὁ Χλιαρινὸς, Λουκᾶς ὁ Χρυσοβέργης, Μιχαὴλ ὁ τᾶ Ἀγχιάλου, Χαρίτων ὁ Μοναχὸς, ϗ Θεοδόσιος ὁ Β'. Πατριάρχαι Κωνσταντινουπόλεως.

§. 3. Μιχαὴλ ὁ ἐπονομαζόμενος Κερκόας, ϗ Ὀξείτης ἀπὸ τῆς νήσου τῆς Ὀξείας· ὅτι αὐτὸς ἐπεσάτει τᾶ ἐν αὐτῇ φροντιςηρίου· ὁ ὁποῖος ὢν εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς αὐταρχίας αὐτᾶ, μεταςάντος εἰς τὰς ἀϊδίους μονὰς Λέοντος τᾶ Στύππης, ἀπὸ ὅλας σχεδὸν ψηφισθεὶς, ἔλαβε τὸν πατριαρχικὸν θρόνον, ϗ τὸν Μανουὴλ μὲ τὸ αὐτοκρατορικὸν σέμμα ἔσεψεν ἐπ᾽ Ἐκκλησίας· ἀνὴρ παιδείας μὲν τῆς ἐγκυκλίου, ϗ μαθημάτων, τῶν ἐκτὸς ὡς φασὶ, Μιχαὴλ ὁ Κερκόας.

(α) Ἐπὶ Μανουὴλ τᾶ Κομνηνᾶ βιβλ. Ζ'. κεφ. ζ'. σελ. 116.
(β) Βιβλ. Β'. σελ. 149. (γ) Εἰς τὸν βίον αὐτᾶ. (δ) Ἴσορ. Λόγ. Β'.

σὶ, γευσάμενος δακτύλῳ, ἠθῶν δὲ κοσμιότητι ϗ τῇ τῶν θείων μελέτῃ λογίων ἀδενὸς ἐλάσσων τῶν εἰς ἐκείνην τὴν ἡμέραν ἐπ' ἀρετῇ μάλιστα διαφανῶν, καθὼς ὁ Κίναμος αὐτὸν μαρτυρεῖ (α), ἰδύνας δὲ ἔτος τὴν Ἐκ-
„ κλησίαν χρόνους δύο, ϗ μῆνας ὀκτὼ, ὑπερέσχη τῆς ὑπερτάτης τῷ βιβλο-
„ μένῳ καθέδρας, ϗ αὖθις πρὸς τὴν νῆσον τὴν Ὀξείαν ἐπεφοίτησε, καθ'
„ ἣν τὸν ἄσκευον βίον ϗ ἀπέριττον ἐκ παιδὸς ἐπανήρατο· ἔνθεν ϗ τὸν
„ οἰκεῖον ἀποδοχμώσας αὐχένα, πρὸς τῇ εἰσόδῳ τῶ προνάῳ πατεῖν πα-
„ ρεῖχε τῷ ἐσιόντι παντὶ μοναχῷ λέγων, ἀξυμφόρως ἑαυτῷ τὴν ἡλι-
„ κιώτιδα ϗ φίλην ἡσυχίαν παρώσασθαι, ϗ ἐπ' ἀδενὶ ξυνοίσοντι τὸν
„ θρόνον ὑπερβῆναι τὸν ὑπερύψηλον. ὡς λέγει Νικήτας ὁ Χωνειά-
„ της (β).

§. 4. Οὗτος ὁ Μιχαὴλ σύνοδον ἐν Κωνσαντινοπόλει συναθροίσας, Νήφωνα τινὰ Μοναχὸν, ὃπῶ ἔτε εἰς δοκιμὴν τῆς ἐγκυκλίου παιδείας δὲν ἦλθε, μήτε τῶν ἐξωτερικῶν μαθημάτων, εἰς ἱερὰς δὲ λόγους ἐκ παίδων καταγινόμενον, κατέκρινεν· ἐπειδὴ δὲν ἦτον ὀρθὸς εἰς τὴν πίστιν, ἀλλ' εἰς τὴν αἵρεσιν τῶ Βογομίλε, κόπτωντας δὲ τὰ μακρά τε γένεια τὸν ἔβαλεν εἰς φυλακὴν, πρὸς τέτῳ δὲ ϗ ἐπισκόπες ἐκάθηρε, Κλήμεντα τὸν Σασίμων, ϗ Λεόντιον τὸν Βαλβιόνης δι' αἰτίας διαφόρες· δηλαδὴ, τὸν μὲν Λεόντιον, διατὶ δὲν ἠθέλησε λείψανα τινῶν νεκρῶν νὰ δώσῃ ἄδειαν νὰ ἐνταφιασθῶσι· τῶτο δὲ ἔλεγεν ἐκεῖνος, νὰ ἔκαμεν, ὅτι συμβουλευθέντες ἐκεῖνοι ἔτι ζῶντες ἀπ' αὐτὸν τῶ νὰ ἀφήσωσι τὰς ἀνομίας των, εἰς τὰς ὁποίας ἐκυλίοντο, ϗ μὴ μεταστρέψαντες εἰς μετάνοιαν, ταφῆς ἀνάξιοι παρ' αὐτῶ κατεκρίθησαν· τὸν δὲ Κλήμεντα δι' ἄλλας αἰτίας, τὰς ὁποίας Λέων ὁ Ἀλλάτιος περὶ τῆς αἰδίε συμφωνίας τῆς Δυτικῆς ϗ Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας περιγράφει (γ).

Κοσμᾶς ὁ Ἀττικός.

§. 5. Κοσμᾶς ὁ Ἀττικὸς ἐπέβη τῶ θρόνε ἐν ἔτει αρμέ. ὁ ὁποῖος πατρίδα μὲν εἶχε τὴν Αἴγιναν, ἐναρίθμιος δὲ ἦτον μὲ τὰς διακόνας. μετέχων δὲ πάσης σοφίας, διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἀρετῶν τε, ἀπὸ ὅλας τὰς τότε ἦτον εὐφημέμενος, ϗ κατ' ἐξοχὴν περιβόητος. ὅθεν ὕσερον ἀπὸ τὸν Μιχαὴλ τὸν Ὀξείτην ἔγινε πατριάρχης Κωνσαντινοπόλεως. ὢν δὲ κόσμιος εἰς τὸν βίον, ϗ λόγον, ἦγεν ἐνάρετος εἰς τὴν διαγωγὴν ϗ διδασκαλίαν ὑπὲρ τὰς λοιπὰς πάσας ἀρετὰς ἐγκαλλωπίζετο μὲ τὴν ὡραιότητα τῆς Ἐλεημοσύνης. διότι τόσον ἐσεμνύνετο, ϗ ἐσολίζετο μὲ αὐτὴν, ὥσε ϗ τὸ ὑποκάμισόν τε τὸ μέσα, ϗ τὸ ἔξω φόρεμά τε νὰ ἔδωκεν εἰς τὰς πτωχὰς, ϗ τὴν σκέπην τῆς κεφαλῆς τε· ϗ ἀχὶ μόνον ἀπὸ ἐκεῖνα ὁπῶ εἶχεν ἔδιδεν, ἀλλὰ ϗ τὰς ἄλλας ἐπαρακίνει νὰ δίδωσιν ἐλεημοσύνην εἰς τὰς ἐνδεεῖς. διὰ ταῦτα ϗ πλησίον πάντων ἦτον ἄξιος εὐλαβείας· ὁ δὲ

(α) Ἱστορ. Λόγ. Β'. κεφ. Β'. σελ. 14. (β) Ἐπὶ Μαν. Κομν. βιβλ. Β'. κεφ. γ'. σελ. 42. (γ) Βιβλ. Β'. κεφ. ιβ'. παραγ. Γ'. σελ. 669. ἐκδ. Κολων 1648.

δὲ Σεβαστοκράτωρ Ἰσαάκιος, ὁ τῦ βασιλέως Μανουὴλ ἀδελφὸς εἰς ξεχωρισὴν ϗ μεγάλην τὸν εἶχεν εὐλάβειαν, ἐκεῖνο θεοφιλὲς ϗ πρακτέον νομίζων, εἰς τὸ ὁποῖον ὁ Πατριάρχης τὸν ἐσυμβέλευε, ϗ ἐκεῖνο πάλιν θεομισὲς, ϗ κακὸν, ἀπὸ τὸ ὁποῖον αὐτὸς τὸν ἐμπόδιζε. λοιπὸν ἡ φατρία τῶν τότε ἐπιδόξων τῆς ἀρετῆς ἀρχιερέων, ϗ τᾶ ἱερωτάτᾳ τότε ἀνδρὸς ἐναντία τάξις διαβάλλει αὐτὸν εἰς τὸν Μανουὴλ, ὡς προξενᾶντα τὴν βασιλείαν εἰς τὸν Ἰσαάκιον· ὁ Μανουὴλ δὲ, ὢν ἀκόμι νέος, ϗ αὐτάρεσκος, ϗ μάλιστα ὑποπτεύων τὸν ἀδελφόν τε διὰ τὴν ἐπιθυμίαν ὁπᾶ εἶχε νὰ βασιλεύσῃ παρανόμως ἐναντίον αὐτᾶ, ἐπόθει νὰ ἐξώσῃ τᾶ θρόνε τὸν Κοσμᾶν· ὅθεν τέλος πάντων ἐνήργησε νὰ καθαιρεθῇ διὰ τοιαύτην αἰτίαν· ὁ προρρηθεὶς Νήφων παρρησίαν πάλιν μεγαλητέραν ἐλάμβανεν ὡς φίλος τᾶ Κοσμᾶ, ϗ ἀπὸ τὴν τράπεζάν τε πολλάκις φιλευθεὶς, ϗ εἰς τὸ κελλεῖον αὐτᾶ τᾶ Κοσμᾶ καθίσας, πολὺς ἦτον εἰς συνάθροισιν ἀνθρώπων, ϗ εἰς φήμην εὐλαβᾶς πολιτείας, ϗ ἀδὲν ἄλλο ἐποίει, παρὰ μόνον δόγμα καθ' ἡμέραν ἀνακυκλᾶσε, τόν τε Θεὸν τῶν Ἑβραίων δὲν ἐδέχετο, ὡς μὴ προσκυνέντων ἁγίαν τριάδα, ϗ τὰ τοιαῦτα ἤθελε νὰ ἐργάζηται· τοιᾶτον δὲ ὄντα ὁ Κοσμᾶς τὸν ἐπεριποιεῖτο, ἔχων αὐτὸν εἰς τιμὴν ϗ συναναστροφήν τε, ϗ εἰς ἐκεῖνα ὁπᾶ πρότερον ἐσυκοφαντεῖτο, ϗ ἐπεφορτίζετο, ἔλεγε νὰ εἶναι ἄδικα· ὅμως εἰς τὲς πολλὲς τὰ τοιαῦτα δὲν ἄρεζον· ὅθεν ἄλλοι μὲν ἀπὸ αὐτὲς, ὅσοι δηλαδὴ ἐφρόντιζον ϗ ὑπερασπίζοντο τὸν Κοσμᾶν, προσερχόμενοι μυσικῶς τὸν ἐσυμβέλευαν νὰ χωρισθῇ ἀπὸ τὴν συναναστροφὴν τᾶ λυμεῶνος, ὅσοι δὲ ἐχθρεύοντο τὸν Ἀρχιερέα αὐτὸν, ἐφώναζον φενερᾶ, ϗ ἐπεκαλᾶντο τᾶ Θεᾶ ϗ τᾶ βασιλέως τὲς ὀφθαλμές· ἀλλ' ὁ Κοσμᾶς μὲ τὰς δύο τε χεῖρας βαζῶν τὸν Νήφωνα, ϗ ἐνώπιον τᾶ Βασιλέως ἐπαινῶν αὐτὸν, τὸν ὁποῖον ὅλοι οἱ ἀρχιερεῖς ἀσεβῆ κοινῶς ὠνόμαζον, ὡς συναιρετίζων τάχα ϗ συμφωνῶν μὲ ἐκεῖνον ἀπεβλήθη τᾶ θρόνε, κυβερνήσας αὐτὸν μῆνας ἰ. ἄνθρωπος ἔξω ἀπὸ τὸ ἀπαράπτωτον, ὅλα τὰ καλὰ ἔχων, ὡς Ἰωάννης ὁ Κίναμος γράφει (α). μετὰ δὲ τὴν ἀποβολὴν τᾶ Κοσμᾶ ἀπὸ τὸν θρόνον, ἦτον χηρεύσα ἡ Ἐκκλησία μήνας ἰ. ἀνάγνωθι ϗ τὸν Νικήταν περὶ τῆς βασιλείας τᾶ Μανουὴλ, ὁμοίως ϗ τὸν Μεταφραστὴν αὐτᾶ.

§. 6. Νικόλαος ὁ Μοναχὸς ἐκ Μεζάλων, ἐπέβη τᾶ θρόνε ἐν ἔτει αρμζ'. ὁ ὁποῖος εἰς τὲς Ἐκκλησιαστικὲς πρότερον μὲν καταλόγας ἐτελᾶσε, Κύπρε δὲ Ἀρχιεπίσκοπος γενόμενος, ἐθελοντὴς ἐκεῖθεν ἀναχωρεῖ, ποιῶν παραίτησιν, ὡς μὲν πολλοὶ λέγασι ϗ αὐτῆς τῆς ἀρχιερωσύνης, ὡς δὲ ἄλλοι, μόνης τῆς διοικήσεως τῶν πραγμάτων, ϗ σχολάζων ἔτω χρόνας τριάκοντα ἑπτὰ, ἔγινεν ὕστερον Πατριάρχης Κωνσταντινοπόλεως· ἀλλ' ἐν ταὐτῷ εἰς

Νικόλαος Μοναχὸς ὁ ἐκ Μεζάλων.

(α) Ἱστορ. Λόγ. Β'. κεφ. Ι'. σελ. 28. (β) Βιβλ. Β'. κεφ. γ'. σελ. 42.

εἰς τὴν διοίκησιν προεχώρησε, ᾗ συνάμα κάθε σόμα κατ' αὐτῆ ἐκινεῖτο· τῶν λεγόντων ὡς παρανόμως τὸν θρόνον ἔλαβε, διότι ἐφήμιζον ὅτι παραιτήσας τὴν ἐπαρχίαν τῆς Κύπρε, ἐπαρητήθη ὁμᾶ ᾗ τὴν ἀρχιερωσύνην· αὐτὸς δὲ τὸ μὲν πρῶτον ἰσχυρογνώμων ἦν, ᾗ νὰ ἀφεθῇ ἀπὸ τὸ θρόνε δὲν ἤθελε κατ' ἀδένα τρόπον· ἀλλὰ βλέπων ὅτι ᾗ ὁ βασιλεὺς ἤθελε νὰ ἐξετάσῃ αὐτὴν τὴν ὑπόθεσιν, ἄρχισε νὰ συζέλληται, μὴ ὑποφέρων πάλιν νὰ ἀνακριθῇ, ᾗ ἔτως ἀφεὶς τὸν θρόνον καθ' ἑαυτὸν πάλιν ἔζη, προσατεύσας τῆς Ἐκκλησίας χρόνες γ'. ᾗ μῆνας δ'. ἀνάγνωθι Ἰωάννην τὸν Κίναμον (α).

Θεόδοτος Μοναχός.

§. 7. Θεόδοτος Μοναχὸς, ᾗ ἡγέμενος μονῆς τῆς ἁγίας Ἀναστάσεως, ἔλαβε τὸν θρόνον ἐν ἔτει αρνά. ὁ ὁποῖος πολὺν καιρὸν ἀσκητικῶς ἀγωνισθεὶς, μετὰ τὸν Νικόλαον προεχειρίσθη Πατριάρχης, ὁ ὁποῖος παρήγγειλε νὰ διαχωρισθῇ ὁ Βασιλικὸς Βεκινάτωρ ἀπὸ τὴν ἄπιστον γυναῖκά του, βαπτισθεὶς, ὡς μὴ πειθομένην νὰ βαπτισθῇ κατὰ τὴν παρακίνησιν τοῦ ἀνδρός της· προσὰς δὲ τὸ θρόνε χρόνες γ'. ἐξεβλήθη.

Νεόφυτος.

§. 8. Νεόφυτος α'. ἔγκλειστος, ἐκ τῆς μονῆς Εὐεργέτιδος, ἔλαβε τὸν θρόνον ἐν ἔτει αρνδ'. τὸν ὁποῖον ἐκυβέρνησε χρόνες γ'. (β), ᾗ θανόντος, ἔγινεν ἀντ' αὐτῆ Κωνσαντῖνος ὁ Λειχάδας, ὁ ᾗ Χλιαρῶν διάκονος, ἐν ἔτει αρνζ'. (γ), ᾗ ἐπατριάρχευσε χρόνες δύο.

Κωνσαντῖνος ὁ Λειχάδας.

§. 9. Μετὰ τὸν θάνατον Κωνσαντίνε, ἐπατριάρχευσεν ὁ Χρυσοβέργης Λεκᾶς, ἐν ἔτει αρνδ'. (δ), ὁ ὁποῖος διεκόσμησε τὸν τῆς Κωνσαντινεπόλεως θρόνον χρόνες ιβ'. ᾗ μῆνας γ'. διάφορα θεσπίσματα συνοδικῶς ἐκθεὶς· περὶ ὧν ἀνάγνωθι ἐν τῷ Γραικορωμαϊκῷ Νομίμῳ (ε).

Λεκᾶς ὁ Χρυσοβέργης.

§. 10. Μιχαὴλ ὁ Ἀγχιάλε Διάκονος, ᾗ ἐπὶ τῆς Σακέλλης, τῶν φιλοσόφων ὕπατος, ἐπέβη τὸ θρόνε ἐν ἔτει αροά. (ζ), διέπρεψε δὲ ἐπ' αὐτῆ χρόνες ή. ᾗ μῆνας β'. ἐξέδωκε διατάξεις Ἐκκλησιαστικὰς διαφόρες, τὰς ὁποίας ἀνάγνωθι ἐν τῷ Γραικορωμαϊκῷ Νομίμῳ (η).

Μιχαὴλ ὁ Ἀγχιάλε.

§. 11. Χαρίτων ὁ Μοναχὸς, ἦτον ἐκ τῆς Μονῆς τῶν Μαγγάνων· ἔλαβε τὸν θρόνον ἐν ἔτει αροθ'. (θ), ᾗ προέζη αὐτῆ χρόνον α'. καὶ μῆνας β'.

Χαρίτων ὁ Μοναχός.

§. 12. Θεοδόσιος ὁ Β'. ἀνὴρ πάσῃ ἀρετῇ κεκοσμημένος, ὁ ὁποῖος εἶχε πατρίδα τὴν Ἀντιόχειαν, ἐπὶ πολὺν τὸν ἀσκητικὸν βίον διαπεράσας εἰς τὸ ὄρος τῆ ἁγίε Ἀυξεντίε, ᾗ ἐμβὰς εἰς τὸν πατριαρχικὸν θρόνον τῆς Κωνσαντινεπόλεως ἐν ἔτει αρπ'. εἰς πλάτος ἀντεξάθη πρὸς τὸν βασι-

Θεοδόσιος ὁ Β'.

(α) Γ'ςορ. Λόγ. Β'. κεφ. ιή. σελ. 37. (β) Μόλις μῆνας τινὰς, ᾗ ἐχὶ χρόνες τρεῖς. (γ) Τῷ αρνδ'. ᾗ ἐχὶ τῷ αρνζ'. (δ) Ἔλαβε τὸν θρόνον εἰς τὴν ἀρχὴν τῆ αρνέ. ᾗ ἔμεινεν ἕως τῆ αρξθ'. ὅθεν ἀρχιεράτευσεν ἔτη ιδ'. ᾗ περισσότερον. (ε) Βιβλ. Γ'. σελ. 217. ἕως 226. (ζ) Τῷ αρξθ'. (η) Βιβλ. Γ'. σελ. 227. ἕως 231. (θ) Τῷ αροή.

σιλέα Μανηὴλ περὶ τῦ Ὀλοσφύρν Θεῦ τῦ Μωάμεθ· ἀλλὰ περὶ αὐτῦ ϗ ἐν τοῖς ἑξῆς θέλομεν ἱσορήσει.

§. 13. Εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Κωνσαντινοπόλεως βασιλεύοντος Μανηὴλ τῦ Κομνηνῦ, ἔγειραν δογματικαὶ ἀπορίαι αὗται· α'. ἡ περὶ τῦ Γραφικῦ ῥητῦ ὅπῦ λέγει· ὁ σεσαρκωμένος θεὸς νὰ προσφέρῃ ὁμῦ ϗ νὰ προσφέρηται· κατὰ τίνα δὲ τρόπον ἐκινήθη αὐτὴ ἡ ἀπορία Ἰωάννης ὁ Κίναμος ἱσορεῖ βιβλίῳ δ'. (α), ὁ ὁποῖος λέγει, ὅτι εἰς τὸ Βυζάντιον ἦτον ἕνας διάκονος, τὸ ὄνομα Βασίλειος, ὑπηρεσίαν ἔχων εἰς τὰς λειτυργίας ὅπῦ κατὰ διαφόρυς Ἐκκλησίας ἤθελαν γίνωνται, νὰ διδάσκῃ τὰς θείας διδασκαλίας εἰς τὰς πολλὰς· εἰς τὰς ὁμιλίας αὐτῦ λοιπὸν εἶχε συνήθειαν, μὲ σχῆμα ϗ κρυπτὸν νόημα, νὰ κατηγορῇ ϗ ἐκείνυς ὅπῦ ϗ παρὰ μικρὸν ἤθελαν σφάλῃ πρὸς αὐτόν. τὸ ὁποῖον ἔκαμε ϗ ἐναντίον τῦ Μιχαὴλ ϗ Νικηφόρυ τῦ Βασιλακίῦ· ἀπὸ τὺς ὁποίυς, ὁ μὲν Μιχαὴλ ἦτον Θεσσαλονικεὺς, ϗ ὕπατος τῶν ῥητόρων· ὢν δὲ Διδάσκαλος τῆς ῥητορικῆς τὰ ἱερὰ τῦ Εὐαγγελίῦ ῥητὰ ἐπὶ τὸ τῆς Σοφίας ἱερὸν ἐξήγει· ὁ δὲ Νικηφόρος, Διάκονος εὐδόκιμος, ἀλλὰ λόγιος ἦν, ϗ λόγων ἀγαθῶν δημιυργός· ἀναγελαθέντες λοιπὸν οἱ τοιῦτοι ἄνδρες, ἐλυπήθησαν πολλὰ, ϗ ἐμνησικάκεν ἐναντίον τῦ· ὅθεν ὁ Βασίλειος εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῦ Ἀποστόλυ Ἰωάννυ τῦ Θεολόγυ, ὅπῦ ἦτον ἔμπροσθεν τῦ τείχυς ποιῶν τὴν συνηθισμένην τῆς ὁμιλίας ὑπηρεσίαν, ἐπῆγαν ϗ αὐτοὶ νὰ ἀκάσωσι, ϗ λέγοντος ἐκείνυ, εἰς ὁ Υἱὸς τῦ Θεῦ ϗ Θῦμα νὰ ἔγινε, ϗ σὺν τῷ Πατρὶ τὴν θυσίαν νὰ προσεδέχθη· εὐθὺς ἥρπασαν τὸν λόγον ἐκεῖνοι μὲ ἀκοὰς ἐπιβάλυς, ϗ γεμάτας ἀπὸ ἔχθραν, ϗ ἄνω ϗ κάτω χλευάζοντες, ϗ περιγελῶντες τὸν Βασίλειον, ἔλεγον, ὅτι δύο ὑποςάσεις λέγει ἐν τῷ Χριςῷ εἴπερ τὸ μὲν ἐτύθη, τὸ δὲ τὴν θυσίαν ἐδεξατο σὺν τῷ Πατρί. διασχισθέντες λοιπὸν οἱ τότε λόγιοι Ἄνδρες εἰς ἐναντίας μοίρας, ἀρκετὸν καιρὸν τὰ τῆς ἐξετάσεως περὶ τύτυ ἐγίνοντο, ῥήσεις ϗ ἀντιῤῥήσεις πλεκόμεναι ϗ ἀπὸ τὰ δύο μέρη· τελευταῖον δὲ ὀρθοτομηθὲν τὸ ζητύμενον, ϗ εἰς τὴν θεοφιλῆ ϗ κρείττονα δόξαν συγκριθὲν, εἰς τὴν ὁποίαν ϗ ὁ βασιλεὺς συγκατέκλινε, φημίζεται ἡ ἐν τῇ Κωνσαντινοπόλει γενομένη αὐτη σύνοδος ἐν ἔτει ᾳρνς'. εἰς τὴν ὁποίαν προεξάρχοντες ἦσαν, ὁ Κωνσαντινοπόλεως Κωνσαντῖνος, ϗ Ἰωάννης ὁ Ἱεροσολύμων· ὁ ὁποῖος κατὰ ἀζύμων ἔγραψε τρεῖς λόγυς τυπωθέντας εἰς τὸν Τόμον τῆς Ἀγάπης (β), καθηρέθησαν ὡς ἀντίφρονες ὁ ὑποψήφιος τῆς θεοπόλεως Ἀντιοχείας τῆς μεγάλης, Σωτήριχος ὁ Παντεύγενος, ἀνὴρ κατ' ἐκεῖνον τὸν χρένον μὲ σοφίαν, ϗ λόγων δεινότητα ὑπερέχων πρὸς τὺς ἄλλυς, ὁ ὁποῖος ϗ διάλογον ἔγραψε κατὰ Πλάτωνα, συνιςῶν τὰ ἐναντία τῆς δόξης τῦ Βασιλείυ, Εὐςάθιος ὁ Διῤῥαχίυ, ϗ ἄλλοι· ἀνάγνωθι Νικήταν τὸν Χωνιάτην (γ), καὶ Ἰωάννην τὸν Κίνα-

Δομγματικαὶ Ἀπορίαι ἐγερθεῖσαι ἐν Κωνσαντινοπόλει.

Σύνοδος ἐν Κωνσαντινοπόλει κατάτινων ἀποριῶν δογματικῶν.

(α) Κεφ. ις'. σελ. 79. (β) Σελ. 504. (γ) Ἐπὶ Μανηὴλ Κομν. βιβλ. Ζ'. κεφ. ε'. σελ. 112.

Περὶ τῦ ὁ Πατὴρ μὲ μείζων ἐστίν.

ναμον (α), τὸ τῦ Ἐφραὶμ χρονικὸν, ϗ τελευταῖον τὸ κατὰ Καλβίνων ϗ Λαθήρων σύνταγμα τῦ Θεοδοσίε ἐν τῷ Συντάγματι τῦ Συρίγε (β).

§. 14. Μετὰ χρόνες δὲ μερικὲς, Δημήτριός τις ἦτον, τὸ γένος μὲν Ρ'ωμαῖος, κατήγετο δὲ ἀπὸ Κώμην τινὰ καλεμένην Λάμπην· ἐλίγον με τεῖχεν ἀπὸ τὴν ἐγκύκλιον παιδεία, ϗ Ἐκκλησιαστικὴν μάθησιν, εἰς δόγματα δὲ θεῖα τὸ περισσότερον καταγινόμενος, ϗ ἀπέραντόν τινα εἰς ἀυτὰ ἀδολεσχίαν μακρύγων πάντοτε, ϗ πολυλογῶν, ϗ περὶ τὴν ἑσπερίαν γῆν, ϗ τὰ Ἰταλικὰ ἔθνη πρεσβεύσας, ϗ ἀπὸ τῆς χώρας τῶν Ἀλαμανῶν ἐπιςρέψας, φανερᾶ νὰ ἑτεροφρονῶσι τὰ ἔθνη ἐκεῖνα διϊσχυρίζετο, ὡς τολμᾶντα νὰ λέγωσι τὸν Υἱὸν τῦ Θεῦ, ὄντα τῆς ἀυτῆς θεότητος, μικρότερον τῦ Πατρὸς ἀυτῦ, συναϊδίε ὄντος. πρὸς τὸν ὁποῖον εἶπεν ὁ βασιλεὺς Μανουὴλ, ὅτι ὁ ἀυτὸς ὢν θεὸς, ϗ ἄνθρωπος, καθὸ ἄνθρωπος εἶναι μικρότερος, καθὸ δὲ θεὸς ἴσος τῷ Πατρὶ ϗ ὁμότιμος· ὅθεν κατὰ τὴν ἀνθρωπότητα τῦ υἱῦ λέγεται ϗ νοεῖται τὸ ῥητὸν ὁπῦ λέγει· ὁ Πατήρ μὲ μείζων μὲ ἐστίν. ὁ δὲ Δημήτριος μὴ ἡσυχάζων εἰς ἀυτὸ, ϗ ξεχωρισᾶ, ϗ φανερᾶ εἰς συνάξεις, ἐνώπιον πολλῶν· περὶ τάτε ὡμίλει, εἰς τόσον ὁπῦ ἡ φιλονεικία ἔγινε μεγάλη ϗ ταραχώδης, διότι αἱ γνῶμαι διεμερίζοντο, ϗ καθὼς ὁ Κίναμος λέγει (γ), ἁπανταχῦ ὁ λόγος ἀυτῦ διεσπείρετο· σύνοδον τέλος πάντων συγκροτήσας ὁ Μανουὴλ βασιλεὺς, ἠνάγκαζε καθ' ἕνα εἰς τὸ δογματικὸν νὰ ὑπογράφῃ, ὁρίζων ἅτως· Ἀποδέχομαι μὲν ϗ τὰς περὶ τῦ ὁ Πατήρ μὲ μείζων μὲ ἐστὶ τῶν θεοφόρων πατέρων φωνὰς, λέγω δὲ νὰ ἐλαλήθη τᾶτο κατὰ τὴν ἐν ἀυτῷ κτισὴν ϗ παθητὴν σάρκα. ὅρα τὸν Νικήταν (δ), ϗ Ἰωάννην τὸν Κίναμον (ε).

Ἑτέρα σύνοδος ἐν Κωνσαντινοπόλει περὶ τῆς ἀπορίας τῦ ῥητῦ, ὁ Πατήρ μὲ μείζων μὲ ἐστίν.

§. 15. Ἰωάννης δὲ ὁ τὴν Κερκυραίων λαχὼν, ϗ μοναχός τις, καλέμενος Εἰρηνικὸς, ϗ ἄλλοι ἐκ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καταλόγων, τῇ ἐναντία ἐπιμείναντες γνώμῃ, ἀναθεματίθησαν ἀπὸ τὸν Πατριάρχην Λαικᾶν, ϗ ἐξωτρακίθησαν· ϗ πολλοὶ ἀπὸ τὲς ὁμοφρόνες τῦ βασιλέως ἀδημονῦντες εἰς τὴν ἀυςηρότητα, κατηγορίας ἔλεγον ἐναντίον τε, ϗ ἀπὸ τὸν θρόνον τῆς Ἀρχιερωσύνης νὰ τὸν ἐξώσωσιν ἤθελον· ἐπειδὴ ϗ εἰς ἀυτὰ τὰ κυρωθέντα ϗ βεβαιωθέντα ἀμαθὴς εὑρίσκετο, ϗ πολλὰ ἄλλα ἐγκλήματα παρ' ἄλλων πολλῶν ἐκατηγορεῖτο. ἀλλὰ ἐδὲν ἀποτέλεσμα ἔγινε τῆς θελήσεως ἀυτῶν.

§. 16. Εἰς τὸ τέλος τῆς ζωῆς Μανουὴλ τῦ Κομνηνῦ, ἐκινήθη ϗ ἄλλη ἀπορία χειροτέρα τῶν προειρημένων· ἦτον εἰς τὸ Κατηχητικὸν βιβλίον μὲ ἄλλας ἀφορισμὲς, ϗ τὸ ἀνάθεμα τῷ Θεῷ τῦ Μωάμεθ, λέγοντος ὅτι ἄτε ἐγέννησεν, ἄτε ἐγεννήθη, ϗ ὅτι ὁλόσφυρος εἶναι· τὸν τοιᾶτον λοιπὸν ἀναθεματισμὸν ὁ βασιλεὺς Μανουὴλ ἐπρόσαξε διὰ νὰ σβεσθῇ ἀπὸ

(α) Ἱστορ. Λόγ. Δ'. κεφ. ιε'. σελ. 79. (β) Σελ. 47. ἐκδ. Βενετορες. 1690.
(γ) Ἱστορ. Λόγ. ς'. κεφ. Β'. σελ. 114. (δ) Ἐπὶ Μαν. Κομν. βιβλ. Ζ'. κεφ. ε'. σελ. 113. (ε) Εἰς τὸν ἀυτὸν τόπον.

ἀπὸ ὅλα τὰ κατηχητικὰ βιβλία, ἀρχὴν ποιῶν ἀπὸ τὸ βιβλίον ὅπῃ ἐυρίσκετο τῆς μεγάλης Ἐκκλησίας· ἔλεγε δὲ μὲ πρόφασιν ἔυλογον καὶ ἐυπρόσωπον, ὅτι τοῦτο πρόκειται εἰς σκάνδαλον πρὸς τὰς ἐπιστρέφοντας Ἀγαρηνὰς εἰς τὴν ἡμετέραν θεοσεβῆ πίστιν τὰ νὰ βλασφημῶνται καθόλα ὁ Θεός· ἀντεκάθη δὲ εἰς τὸν βασιλέα Θεοδόσιος ὁ Κωνσταντινοπόλεως Πατριάρχης ὁμοῦ μὲ ἄλλους ἀρχιερεῖς, ἀποδεικνύων διὰ πολλῶν, ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀναθεματισθῇ διὰ τάτα ὁ Θεὸς τοῦ Οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς ποιητὴς, ἀλλ' ἅτε ὁ παρὰ τοῦ Μωάμεθ ἀναπλαττόμενος ὁλόσφυρος θεὸς, νὰ εἶναι θεὸς ἀληθὴς· ἀπ' ἐδῶ κακοὶ θόρυβοι, καὶ ταραχαὶ ἠγέρθησαν· λοιπὸν ὁ Αὐτοκράτωρ μεταχειριζόμενος ὑπαργὰς τοὺς λόγους μετέχοντας, καὶ πεπαιδευμένους, καὶ ὅπου ἦτον ἀπὸ τὴν βασιλικὴν ἀυλὴν, καὶ ὅπου ἐχαρίζοντο εἰς αὐτὸν, τόμον ἐξέθετο κατηγορῶντα μὲν τῆς τοῦ Μωάμεθ μωρολογίας, προσβάλλοντα δὲ κατὰ κράτος καὶ φανερῶς τοὺς πρὸ αὐτοῦ βασιλεῖς, καὶ τοὺς ἐκ τοῦ ἱεροῦ καταλόγου, ὡς ἀμαθῶς καὶ ἀσοχάστως ὑπομείναντας νὰ ἀναθεματίζηται ὁ ἀληθινὸς θεός. καὶ τοῦτον εἰς ἀκρόασιν ἐπὶ τὰ ἱερὰ ἀρχεῖα ἐξέδωκεν· ὁ δὲ πατριάρχης ἐναντιώμενος εἰς τοὺς λόγους τοὺτους, καὶ πείθωντας καὶ τοὺς λοιποὺς ἀρχιερεῖς, ὡς φαρμακερὸς νὰ τοὺς ξοχάζωνται, καὶ νὰ ὑπονοῶσιν· ὁ Αὐτοκράτωρ ὡσὰν νὰ ἔπαθε κανένα κακὸν, μὲ ὀνείδη τοὺς Ἀρχιερεῖς ἔλεγχε, καὶ μωρὸς τοῦ κόσμου τάτα ὠνόμαζεν· ἐπαρήγγειλε δὲ μεγαλητέρας συνόδους συγκρότησιν, καὶ τὴν περὶ τῶν προκειμένων διάσκεψιν μετ' αὐτοῦ τοῦ Πάπα ὥμονε νὰ ποιήσῃ· τότε καὶ ὁ Θεσσαλονίκης πρόεδρος, ὁ πολὺς καὶ μέγας ἐν λόγοις Εὐσάθιος, ζήλος πληθεὶς ἐπὶ τοῖς ἀνεγνωσμένοις, καὶ μὴ ἐνεγκὼν θεὸν ἀληθινὸν δοξάζεσθαι ὁλόσφυρον, διανοίας ἀνάπλασμα κακοδαίμονος· ἐσοίμην ἄν, ἔφη, καταπεπατημένος ταῖς πτέρναις, φορῶν τὸν ἐγκέφαλον, καὶ τοῦ σχήματος τάτα παράπαν ἀνάξιος, (τὸν ἐπὶ τῶν ὤμων δείξας Μανδύαν) εἰ θεὸν ἡγοίμην ἀληθινὸν, τὸν παιδεραστὴν, καὶ καμηλώδη, καὶ πάσης πράξεως μυσαρᾶς ὑφηγητὴν, καὶ διδάσκαλον, ὡς ὁ Νικήτας γράφει (α). ὕστερον δὲ καὶ μόλις ἦλθον εἰς τὸν ἑαυτόν των καὶ ἐσυμφώνησαν, ὅτι τὸ μὲν ἀνάθεμα τῷ θεῷ τοῦ Μωάμεθ ἀπὸ τὰ κατηχητικὰ βιβλία νὰ σβεσθῇ, νὰ γραφῇ δὲ ἀνάθεμα τῷ Μωάμεθ, καὶ εἰς πᾶσαν τὴν διδαχὴν αὐτοῦ καὶ διαδοχὴν· καὶ τοῦτο δογματίσαντες καὶ βεβαιώσαντες, ἀπὸ τὰς πολλὰς ἐκείνας συνόδους ἔπαυσαν, ὡς ὁ Νικήτας γράφει (β).

§. 17. Ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις θανόντος τοῦ Βάλδε, ὁ ὁποῖος διὰ μέσου πολλῶν χρημάτων ἠγόρασε τὴν ἐλευθερίαν του ἀπὸ τοὺς Πάρθους, διεδέχθη τὴν ἐξουσίαν Φίλκων ὁ Ἀνδεγανικὸς Κόμης· ὅστις πεσὼν τοῦ ἵππου ἀπέθανε· τὴν δὲ τῶν Ἱεροσολυμιτῶν Ἡγεμονίαν ἔλαβεν ὁ Βαλδεῖνος Γ'. ὁμοῦ

Βασιλεῖς Ἱερεσαλημ Φίλκων Ἀνδεγανικὸς. Βαλδεῖνος Γ'.

(α) Ἐπὶ Μανουὴλ Κομν. βιβλ. Ζ'. κεφ. ς'. σελ. 115. (β) Αὐτόθι σελ. 116.

ὁμῦ μετὰ τῆς Μητρός τ. κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν ᾐχμαλωτίσθη ἡ Ε'δεσσα ἀπὸ τὰς Βαρβάρους, φρούριον πρόκριτον τῆς Γεροσολύμων ἡγεμονίας, οἱ ὁποῖοι τὸν Ε'πίσκοπον, καὶ ὅλας τὰς ἄλλας Χριστιανὰς, ὁπῦ δὲν ἔφερξαν νὰ ἀρνηθῶσι τὴν πίστιν τους ἐθανάτωσαν, καὶ τὰς ἐν γένει, καὶ πλάτῳ, καὶ κάλλει ὑπερεχούσας γυναῖκας εἰς τὰ ἱερὰ θυσιαστήρια κατήσχυναν· ὅθεν ὁ Γ'. Εὐγένιος Πάπας τόσον διὰ γραμμάτων, ὅσον διὰ Βερνάρδ τῦ Καταβαλλικῦ ἡγουμένου ἐπαρακίνησε Κόρραδον τὸν Α'υτοκράτορα, ἤτοι τὸν Ρ'ῆγα τῶν Α'λαμανῶν, καὶ Λεδοβίκον τὸν Ζ'. τὸν τῆς Γαλλίας Ρ'ῆγα νὰ ἀναλάβωσιν αὐτοὶ τὴν πρὸς Α'σίαν ἐκστρατείαν, ὡς κατωτέρω ῥηθήσεται· Ψευδοπατριάρχαι δὲ ἐν Γεροσολύμοις ἔγιναν Φιλγυρὸς, καὶ Α'λματρικός.

Ψευδοπατριάρχαι Γερουσαλήμ. Ψευδοπατριάρχαι Α'ντιοχείας.

§. 18. Κυριεύσαντες οἱ Λατῖνοι εἰς τὴν Α'ντιόχειαν, ψευδοπατριάρχην εἰς αὐτὴν ἐποίησαν τὸν Ρ'όδολφον, ἀλλὰ βιαθέντες ἀπὸ τὸν Α'υτοκράτορα Μανουὴλ, πλέον ἴδιον αὐτῶν Πατριάρχην δὲν προεχείρισαν, ἀλλὰ τὸν ἀπὸ Κωνσαντινουπόλεως ἀποστελλόμενον δεχόμενοι ἡσύχαζαν.

§. 19. Ο' αὐτὸς Μανουὴλ Κομνηνὸς δεξάμενος τὴν ἐπιστολὴν τῦ τῶν Α'ρμενίων Καθολικῦ, εἰς τὴν ὁποίαν διελάμβανε περίτινων κεφαλαίων τῆς πίστεως, καὶ ἡθῶν Ε'κκλησιαστικῶν, ἀπέστειλε πρέσβεις πρὸς αὐτὸν τὸν Καθολικὸν τῶν Α'ρμενίων Κύριον Νερσεύσην ἐν ἔτει ἀρό. ὑπὲρ τῶν κεφαλαίων τῆς πίστεως, τὰ ὁποῖα ἐποίησεν ὁ Θεωριανὸς, ὅστις διαλεχθεὶς μὲ τὸν ῥηθέντα καθολικὸν, καὶ ἀνατρέψας τὴν τῶν Α'ρμενίων πλάνην ἔστρεψεν εἰς τὴν ὀρθόδοξον πίστιν καὶ αὐτὸν καὶ ἄλλας πολλάς.

Κόρραδος ὁ Γ'. Α'υτοκράτωρ Δύσεως ἀπὸ Χ. Γ. 1138.

§. 20. Κόρραδος, ὁ ἀνεψιὸς Ε'ρρίκυ τῦ Ε'. ἀνηγορεύθη Α'υτοκράτωρ ἐν ἔτει ἀρλή. ῥηξ ὢν τῶν Α'λαμανῶν, εἰς τὸν ὁποῖον Ε'ρρικος ὁ Νωρικὸς, ἤτοι ὁ Σέπερβος, ἀνὴρ ἰσχυρώτατος τῶν ὁμοδόξων μεγιστάνων, ὡς γαμβρὸς τῦ Λοθαρίυ, μὴ θέλων νὰ προσφέρῃ τὰ πρωτεῖα τῆς Μεγαλειότητος, καὶ τὰ σημεῖα ὁπῦ εἰς αὐτὴν ἀποδίδονται, ἐμφύλιος πόλεμος ἀναμεταξὺ αὐτῶν ἐκινήθη· εἰς τὸν ὁποῖον τέλος πάντων ὁ Ε'ρρικος νικηθεὶς, καὶ φυγαδευθεὶς ὑπὸ τῦ Α'υτοκράτορος, τὴν ζωήν τ. εἰς τὴν Σαξονίαν ἐτελείωσεν· ἐν τούτοις Ρ'ογέριος, ὁ τῆς Σικελίας ῥηξ, διὰ νὰ μὴν ἐμποδισθῇ ἀπὸ τὸν Κόρραδον τῦ νὰ κυβερνᾷ κατ' ἀρέσκειαν τὰ ἐν Γαλλίᾳ πράγματα, Γυήλφονα τὸν τῦ Σεπέρβυ Ε'ρρίκυ ἀδελφὸν, μὲ δῶρα, καὶ χαρίσματα, κατὰ τῦ Κορράδυ ἤγειρεν· ὁ ὁποῖος μὲ ὅλον ὁπῦ τόσον ἀπὸ τὸν Α'υτοκράτορα, ὅσον ἀπὸ τὸν υἱὸν αὐτῦ Ε'ρρικον ἐνικᾶτο, δὲν ἔπαυεν, ἐφ' ὅσον ἔζησεν ὁ αὐτοκράτωρ, νὰ συμφωνῇ καὶ νὰ συμμαχῇ μετὰ τῦ Ρ'ογερίυ· ἀπ' ἐδῶ ἔλαβε τὴν ἀρχὴν τὸ ὄνομα τῶν φιλαπεχθημόνων, ἤτοι τῶν ἀγαπώντων τὴν ἔχθραν, ὁπῦ κατήγοντο ἀπὸ τὸ γένος τῶν Γυηλφόνων, καὶ Γιβελλιανῶν· διότι οἱ ἐναντιάμενοι εἰς τὸν Α'υτοκράτορα Γυήλφονες ὠνομάζοντο, ἀπὸ Γυήλφονος τῦ Δακὸς, καὶ ἀδελφῦ ὡς εἴρηται Ε'ρρίκυ τῦ Σεπέρβυ, οἱ δὲ φίλοι αὐτῦ, Γιβελλιανοὶ, ἀπὸ τῆς Γιβελλίας πατρίδος τ. εἰς τοῦτον τὸν αὐτοκράτορα Κόρραδον ἐκστρατεύ-

Γυήλφονες, καὶ Γιβελλιανοί.

Ρ'ογέριος ῥηξ τῆς Σικελίας.

τεύσαντα κατὰ τῆς Ἀσίας, τοσοῦτον πλῆθος ἀνθρώπων ἠκολούθησεν, ὥστε νὰ ὑπερβῶσι τὴν ἐξέτασιν τῶ ἀριθμῶ αὐτῶν, ὡς ὁ Κίναμος μαρτυρεῖ (α), ἢ Ὄττων ὁ Φρισιγγικὸς (β). ἀκολούθως μετ' αὐτὸν ἐξώρμησε κατὰ τῆς Ἀσίας μετὰ δυνάμεων πολλῶν, ἢ Λουδοβίκος ὁ τῶν Φράγκων ῥήξ· δὲν ἦτον δὲ ὀλίγη ἡ ἔπαρσις ὁπῶ ἄρχισεν ἀπὸ τὸς Ἀλαμανὸς, τὴν ὁποίαν ἔδειξεν ὁ ῥὴξ αὐτῶν Κόῤῥαδος, μετὰ τῶν Ἀλαμανῶν ἐλθὼν εἰς Φιλιππόπολιν, τῆς ὁποίας ὁ τότε ἀρχιερεὺς Μιχαὴλ ὁ Ἰταλικὸς, (ὅσις ἢ λόγῳ πολὺς, ἢ σοφίας ὁποίας εἴπη τις μέλημα, κἂν ταῖς ὁμιλίαις τὸ ἦθος ἐπαγωγότατος, ἢ λίθος ἄντικρυς μάγνησσα, καθὼς ὁ Νικήτας λέγει (γ),) πολλὰ εἰκειοποιήθη τὸν Ῥῆγα μὲ τὴν γλυκύτητα τῶν λόγων των, ἢ μὲ τὸ μέλι τῆς γλώττης τὸν ἔσυρεν ὅλως δι' ὅλα πρὸς ἑαυτόν· πρεπόντως δὲ αὐτοὶ οἱ δύο ἐταπεινώθησαν ἀπό τε τὰς Θεομηνίας, ἢ μυχανὰς τῶ πολυειδήμονος αὐτοκράτορος Μανουὴλ τῶ Κομνηνῶ· ἐνωθέντα τε λευταῖον τὰ στρατεύματα ὅ, τε Κόῤῥαδος, Λουδοβῖκος, ἢ ὁ Βαλδουῖνος τὴν Δαμασκὸν ἐπερικύκλωσαν, ἀλλὰ ματαίως. φιλονεικίσαντες δὲ ἀναμεταξὺ αὐτῶν οἱ Δυτικοὶ Πρίγγιπες, ὁ Λουδοβῖκος, ἢ ὁ Κόῤῥαδος μὴ δυνηθέντες νὰ κατορθώσωσι κανένα ἄξιον, μετὰ τοσαύτην ἐπιπονεσάτην ἢ κοπιασικωτάτην ἐκστρατείαν, ἔστρεψαν εἰς τὰ ἴδια ἄπρακτοι.

Ῥώμης Ἀρχιερεῖς.

§. 21. Εἰς τὴν Ἰταλίαν, ἡ ὁποία τελευτήσαντος τῶ Ῥαΐνωνος ὑπετάσσετο πάλιν ὑπὸ τὸν Ῥογέριον, Ῥώμης ἀρχιερεῖς ἡγεμονεύοντος τῶ Κόῤῥάδε, τρεῖς ἐχρημάτισαν· Κελεστῖνος ὁ Β'. Λάκιος ὁ Β'. ἢ Εὐγένιος ὁ Γ'.

Κελεστῖνος ὁ Β'.

§. 22. Κελεστῖνος ὁ Β'. ἰσορεῖται ἀπὸ τὸν Ὀνόφριον (δ), πρῶτος νὰ προεχειρίσθη Πάπας χωρὶς τινος συνελεύσεως τῶ Λαῶ. τότε δὲ ἀποθανόντος ἐν τῷ ε'. μηνὶ τῆς ἀρχιερατείας αὐτῶ, διαδέχεται τὸν θρόνον Λάκιος ὁ Β'. καθ' ὃν καιρὸν οἱ τῆς Ῥώμης πολῖται ἐδιάλεξαν Ἰορδάνην Πατρίκιον τὸν τῶ Πέτρω Λέοντος υἱὸν, ὡς ὑπερέχοντα τῶν λοιπῶν συγκλητικῶν τὸ ὁποῖον βαρέως φέρων ὁ Λάκιος, τήν τε βοήθειαν τοῦ Κόῤῥάδε Ῥήγος ἐζήτησε, ἢ αὐτὸς ἁρματώθη· περικλείσας δὲ τὸς βουλευτὰς τῆς Ῥώμης εἰς τὸ Καπιτώλιον, τόσον ὁ Λαὸς τῆς πόλεως τὸν ἐλιθοβόλησαν, ὥστε εἰς ὀλίγην ὥραν νὰ ἐξεψύχησεν. ὡς μαρτυρεῖ Ὄττων ὁ Φρισιγγικὸς (ε).

Λάκιος ὁ Β'.

Εὐγένιος ὁ Γ'.

§. 23. Εὐγένιος ὁ Γ'. Ἀββᾶς ὢν τῶ ἁγίε Ἀναστασίε, Πάπας προεχειρίσθη· ὁ ὁποῖος παραβιασθεὶς ἀπὸ τὸς Ῥωμαίους διὰ νὰ βεβαιώσῃ τὸς συγ-

(α) Γεσ. Λόγ. Β'. κεφ. ιβ'. σελ. 31. (β) Περὶ τῶν πράξεων Φριδερ. βιβλ. α'. κεφ. μδ'. ὅπε λέγει, τοσοῦτον πλῆθος ἠκολούθησεν αὐτῷ, ὥστε μεταβίας ἀρκετοὶ ἦσαν οἱ ποταμοὶ διὰ νὰ πλεύσωσιν, ἢ ἡ ευρυχωρότης τῶν ἀγρῶν διὰ νὰ περιπατήσωσι. (γ) Ἐπὶ Μαν. Κομν. βιβλ. Α'. κεφ. δ'. σελ. 33. (δ) Ἐν ταῖς ὑποσημ. πρὸς τὸν Πλάτ. ἐπὶ Γννοκ. Β'.

(ε) Βιβλ. Ζ'. κεφ. λά.

συγκλητικὰς, ὁπῶ αὐτοὶ διέταξαν, εἰς τοιαύτην ξενοχωρίαν τὰς συγκλητικὰς τάτας κατέςησεν, ὥςε τὴν μὲν εἰρήνην νὰ ζητήσωσι, τὴν δὲ ἐξουσίαν νὰ ἀφήσωσι, ϗ τὸν Πατρίκιον αὐτὸν καθελόντες νὰ δώσωσι πᾶσαν τὴν ἐξουσίαν τῶ κυβερνᾶν τὴν πόλιν εἰς τὸν Πάπαν αὐτόν· ὁ ὁποῖος θέλων νὰ κάθηται εἰς τὸ ἑξῆς ἐν τῇ Ρ'ώμῃ, πάλιν οἱ πολῖται αὐτῆς τὴν ἐξουσίαν ἔλαβον εἰς τὸν ἑαυτόν των, ὁπῶ μετὰ βίας ἠδυνήθη νὰ ἀποφύγῃ τὰς χεῖράς των μὲ πολὺν κίνδυνον, ὡς ὁ Πλάτινας μαρτυρεῖ ἐν τοῖς βίοις τῶν ἐν Ρ'ώμῃ Α'ρχιερατευσάντων· καταφυγὼν λοιπὸν εἰς Γαλλίαν, ϗ συναθροίσας ἐκεῖ ςρατιώτας, ἐδέχθη πάλιν διὰ φόβον ἀπὸ τὰς Ρ'ωμαίας, ὁπῶ ἴξευραν καλῶς πῶς δὲν ἰσοδυναμῶσαν μὲ τὰ ςρατεύματα αὐτῶ· ςιλιτεύει δὲ ἀρκετᾶ αὐτὴν τὴν βιαίαν τῶ Πάπα φιλοδοξίαν Βερνάρδος ὁ Α'ββᾶς εἰς πέντε βιβλία· τῶν ὁποίων ἡ ἐπιγραφὴ λέγεται περὶ τῆς εἰς τὸν Ε'υγένιον διασκέψεως, ὅπῳ (α), ἀποδείχνει, πῶς τελείως δὲν ἁρμόζει εἰς αὐτὰς τὰς Α'ρχιερεῖς ἡ ὑπεράνω τῶν Ε'κκλησιῶν Κυριότης, ἀλλὰ μόνον ἡ μέριμνα, ϗ ἐπιμέλεια αὐτῶν· αὐτοὶ δε σπεδάζουσιν ἐπιπόνως ἀ μόνον τὴν Ρ'ώμην, ἀλλὰ ϗ πᾶσαν τὴν οἰκεμένην, ἂν εἶναι δυνατὸν, νὰ κυριεύσωσι. κατέςρεψε δὲ τὴν ζωὴν ὁ Ε'υγένιος τῷ ἡ. ἔτει τῆς ἀρχιερατείας αὐτῶ· εἰς τὴν ὁποίαν τόσον φιλοχρημάτως ἔζησεν. ὥςε ἀδεὶς τῶν πολιτῶν τῆς μεγαλοπόλεως Ρ'ώμης ἐπαραξάθη ἔμπροσθέν τε χωρὶς δῶρα, ἢ ἐλπίδα δώρων· ἅτω γράφει Βερνάρδος (β).

Περὶ τῶ Δεκρέτω τῶ Γρατιανῶ.

§. 24. Εἰς αὐτὰς τὰς χρόνας, ϗ μάλιςα ἐπὶ Ε'υγενίῳ τῶ Γ'. ἡ Δυτικὴ Ε'κκλησία ὑπεδέξατο τὸ τῶ ἐκ Βονωνίας Μοναχῶ Γρατιανῶ, τὸ ἐν Μοναςηρίῳ τῶ ἁγίῳ Φήλικος ζήσαντος Δεκρέτον, ἤτοι ψήφισμα· τὸ ὁποῖον αὐτὸς ὁ συγγραφεὺς, συμφωνίαν καλεῖ τῶν διαφωνέντων Κανόνων, εἰς τὸ ὁποῖον πλεσιώτερον ἀπὸ τὰς πρὸ αὐτῶ, (Διονύσιον δηλαδὴ τὸν μικρὸν, Βερχάρδον, Υ'βωνα, ϗ ἄλλας) τὰς κανόνας τῶν συνόδων, τὰ θεσπίσματα τῶν Ρ'ώμης ἀρχιερέων, τὰ δόγματα τῶν Πατέρων, ϗ τὰς νόμας τῶν Α'υτοκρατόρων συνήθροισεν, ἀδιαφόρως μεταχειριθεὶς τὰς συλλογὰς, βέβαια ἔγγραφα, ϗ ἀβέβαια, νόθα, ϗ γνήσια, ἀληθῆ, ϗ πλασὰ συῤῥάψας, ὡς Βελλαρμῖνος ὁμολογεῖ (γ), περὶ αὐτῆς τῆς τῶ Γρατιανῶ συμφωνίας κοινῶς εἰς τὰς σχολὰς ϗ ἄνδρες πεπαιδευμένοι διηγήθησαν, βάνοντες χέρι πρὸς φανέρωσιν αὐτῆς, ϗ διόρθωσιν· τὸ ὁποῖον μετ' Α'ντώνιον τὸν Δημοχαρῆ, ϗ Α'ντώνιον τὸν Κόντιον, πολλοὶ Καρδινάλεις, ϗ Διδάσκαλοι τῆς Ρ'ωμαϊκῆς Ε'κκλησίας ἐνήργησαν, διὰ μέσε τῶν Ρ'ώμης ἀρχιερέων, Πίε τῶ Δ'. ϗ τῶ Ε'. διότι, ὡσὰν ὁπῶ ἡ Μαλβὶς, τὸ Γρσινιανῶ νόμιμον ἀνεγέννησε, τὸ ὁποῖον πρὸ πολλῶν χρόνων ἀμελήθεν, εἰς

(α) Βιβλ. Β'. κεφ. ς'. (γ) Εἰς τὸ περὶ διασκέψ. βιβλ. δ'. κεφ. β'. Quem dabis mihi, (ὁμιλῶν πρὸς τὸν Ε'υγένιον) de tota maxima urbe qui te in Papam receperit pretio seu ipse pretii non interveniente?

(γ) Ε'κκλησ. συγγραφ. ἐν ἔτει αρμέ'.

εἰς ἀνεργησίαν καὶ καταφρόνησιν παρὰ τοῖς Δικασηρίοις καὶ Ἐξουσίαις ἐυρίσκετο, οἱ Ῥώμης ἀρχιερεῖς παντοίοις τρόποις ἠγωνίσθησαν διὰ μέσου τοῦ, ὅπως ὄχι μόνον οἱ Αὐτοκράτορες ἀλλ' ἔτι καὶ τὰ Δίκαια τῶν Πάπων νὰ εἶναι πανταχοῦ εἰς τιμήν· ταύτην τὴν ἀνάκλησιν τοῦ Ἰουστινιανοῦ νομίμου, ἔχουσι συνήθειαν ἄλλοι, νὰ ἀποδίδωσιν εἰς Λοθάριον τὸν Β'. τὸν ἐκ Σαξονίας, τὸ ὁποῖον ἐναντίον τῆς γνώμης τοῦ Λειψίου, ὁ Κάλλιστος ἀρνεῖται εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς αὐτοῦ παρεκβάσεως δὲ ἄρτε νόβα, ὅτι οἱ σύγχρονοι συγγραφεῖς, ὡς Ὄττων ὁ Φρισιγγικὸς, Ἀββᾶς Οὐρσπεργικὸς καὶ οἱ μεταγενέστεροι ἀδεμίαν ἐνθύμησιν περὶ τούτου ποιοῦσι, μὲ τὴν ἐπιμέλειαν δὲ τῆς Μαλθίδος τὸ Ῥωμαϊκὸν πολιτικὸν Νόμιμον νὰ ἀνεκαινίσθη, νομίζει εἰς τὸ τέλος τῆς ἠθικῆς αὐτοῦ θεολογίας.

Κατάσασις τῆς Ἱσπανίας

§. 25. Εἰς τὴν Ἱσπανίαν ἡ συχνὴ φιλονεικία, ἡ ὁποία πολλάκις πρότερον ἐκινήθη περὶ τοῦ πρωτείου τῆς ἐν Τωλήτῳ Ἐκκλησίας, μὴν παύσασα ἀκόμι τελείως, Λέκτος ὁ Β'. Ῥαϋμόνδου τὸν τοῦ Τωλήτου πρόεδρον μὲ νέον προνόμιον, πρῶτον ἀπὸ ὅλους τοὺς Ἐπισκόπους διετάξατο τῆς Ἱσπανίας· τοῦ ὁποίου ἀποθανόντος, ἔλαβε τὸν θρόνον ὁ Ἰωάννης, ὁ ὁποῖος δι' αὐτὴν τὴν αἰτίαν ἐνώπιον Εὐγενίου τοῦ Γ'. κατὰ Ἰωάννου τῶν Βρακάρων Ἐπισκόπου ἠγωνίσθη, καὶ κατηνάγκασεν αὐτὸν, ὥσε εἰς Τώλητον ἐλθόντα νὰ βεβαιώσῃ μὲ ὅρκον τὴν ἐξουσίαν τοῦ πρωτείου ὅπου εἰς τὸν θρόνον ἀπεδίδοτο· ἐν ἔτει δὲ ᾳρπζ'. ὁ Ἰσόλος συναθροισθεὶς ἀπὸ τὴν Ἀγγλίαν, Φλανδρίαν καὶ Λοθαριγγίαν, ἄρχεται εἰς τὴν Οὐδυσσείαν, τὴν ὁποίαν ἐκπορθήσαντες καὶ ἐρημώσαντες, Ἐπισκόπους εἰς αὐτὴν προεχειρίσαντο διὰ νὰ μεταστρέψωσι τοὺς ἀπίστους εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ.

Κατάσασις τῆς Γαλλίας.

§. 26. Εἰς αὐτοὺς τοὺς χρόνους, ἤκμασεν ἡ ἐν Γαλλίαις Ἐκκλησία μὲ τὴν εὐσέβειαν, καὶ τὴν σοφίαν ἐπισήμων Ἀνδρῶν, ὡς Ῥοβέρτος ὁ Μοντινὸς Ἀββᾶς ἱστορεῖ (α). ἀλλ' ἐγερθείσης διαφωνίας μεταξὺ Λοδοβίκου τοῦ Ζ'. ὅπου διεδέχθη Λοδοβίκον τὸν Κράσσον, καὶ Θεοβάλδου τοῦ Κόμητος, καὶ τοῦ Βιτριακοῦ Φρυρίου, (τὸ ὁποῖον ἦτον ὑποτασσόμενον εἰς τὸν Λοδοβίκον, ὡς παρ' αὐτοῦ αἰχμαλωτισθὲν) ἐκάη ἡ ἐν αὐτῷ Ἐκκλησία, καὶ ἐν αὐτῇ χίλιοι καὶ τριακόσιοι ἄνθρωποι διαφόρου ἡλικίας καὶ γένους, εἰς τὸ ὁποῖον συμπαθήσας πολλὰ ὁ ῥὴξ, πικρὰ ἐθρήνησε τὴν συμφορὰν, καὶ πρὸς ἱκανοποίησιν ἐκστρατείαν ἐποίησεν ἐπὶ τὰ Ἱεροσόλυμα.

Κατάσασις τῆς Γερμανίας.

§. 27. Εἰς τὴν Γερμανίαν Ῥάδολφος ὁ Μοναχὸς, ὄχι μόνον τὸν σαυρὸν, ὡς ἐκάλεσαν, ἐκήρυξεν εἰς τὸν λαὸν τοῦ νὰ ἐκστρατεύσωσιν εἰς Παλαισίνην, ἀλλ' ἀκόμι ἠνάγκασεν αὐτοὺς τοῦ νὰ φονεύσωσι τοὺς Ἰουδαίους· ὅθεν ἔτοι φθορὰν μεγάλην παθόντες, πρὸς Κόῤῥαδον τὸν Αὐτοκράτορα κατέφυγον· ὁ ὁποῖος τοὺς ἄφησεν εἰς τὰς πόλεις αὐτοῦ καὶ κώμας νὰ διάγωσι ζωὴν ἄφοβον, ὡς διηγεῖται Ὄττων ὁ Φρισιγγικός.

§. 28.

(α) Περὶ τῶν πεπραγμ. ὑπὸ Φριδερ. Α'. βιβλ. κεφ. λζ'.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ ΚΡΗΤΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Ε'πιστροφὴ τῶν Νορβεργιανῶν εἰς τὴν πίστιν.

§. 28. Περὶ τέτας τὰς χρόνας ἐξάλθη εἰς τὸν βασιλέα τῆς Νορβέργης Νικόλαος ὁ Α'γγλος παρὰ τῦ Πάπα Ε'υγενίε τῦ Γ'. διὰ νὰ κηρύξῃ εἰς τὰς ἐν αὐτῇ τὸ εὐαγγέλιον· ὁ ὁποῖος πηγαίνωντας, ᾗ διδάξας αὐτὰς, εἰς τὴν πίστιν τῦ Χριςῦ τὰς μετέφερεν· ὅθεν ἐκεῖθεν ἐπισραφεὶς, Καρδινάλης προεχειρίθη ἀπὸ τὸν Ε'υγένιον, ᾗ τελευταῖον Πάπας ἔγινεν, Α'δριανὸς Δ'. μετωνομασθείς.

ΚΕΦΑ'ΛΑΙΟΝ Θ'.

Περὶ τῶν ἐν τῇ Δύσει ἀναφανέντων κατὰ τέτας τὰς χρόνας Αἱρετικῶν, Πέτρε τῦ Α'βαϊλάρδε, Α'ρνόλδε τῦ Βριξιανῦ, Γιλβέρτε τῦ Πορῤετανῦ ᾗ Ε'υδωνος.

§. 1.

Πέτρος ὁ Α'βαϊλαρδος Αἱρεσιάρχης.

Πέτρος ὁ Α'βαϊλαρδος, Γάλλος μὲν ἦτον τὸ Γένος, ἐκ πρώτης δὲ ἡλικίας προσκείμενος εἰς τὴν σπεδὴν τῶν Γραμμάτων, ἀπόκτησεν ἀρχὶ μικρὸν ὄνομα, τόσον εἰς τὴν θεολογίαν, ὅσον ᾗ εἰς τὴν φιλοσοφίαν· ὅθεν ᾗ Διδάσκαλος εἰς τὸ Παρίσιον κατεςάθη· ἀναχωρήσας δὲ ἀπ' ἐκεῖ διὰ τὰς συμφορὰς ὁπῦ ἔπαθεν, ἐπῆγεν εἰς τὸ Μοναςήριον τῦ ἁγίε Διονυσίε, εἰς τὸ ὁποῖον ἔξω ἀπὸ τὰ ἄλλα συγγράμματα, τῶν ὁποίων κάμνει ἐνθύμησιν ὁ Βερνάρδος ἐν τῇ πρὸς Γ'ννοκέντιον ι'. ἐπισολῇ (α), συνέγραψε βιβλίον περὶ Θεολογίας, εἰς τὸ ὁποῖον ἅτως ἐξηγεῖ ᾗ λέγει περὶ τῆς ἁγίας τριάδος, ᾗ μονάδος. ὥςε ἐπὶ τὴν τῆς φιλοσοφίας ἀνάκρισιν φαίνεται νὰ καλέσῃ ᾗ μήτε ἀποδεδειγμένον εἶναι ἐκεῖνο ὁπῦ εἶπεν, ὥςπερ ὁ αὐτὸς λόγος ἐςὶ πρότασις, πρόσληψις, ᾗ συμπέρασμα, ἅτως ἡ αὐτὴ ὀντότης ἐςὶ Πατὴρ, Υ'ἱὸς, ᾗ Α'γιον Πνεῦμα. πολλὰ δὲ κεφάλαια αἱρέσεως φημίζεσι τῆς ἐφευρέσεώς τε, μεταξὺ τῶν ὁποίων εἰσὶ ά. ὅτι ὁ Πατὴρ μόνος νὰ εἶναι πληρεςάτη δύναμις, ὁ Υ'ἱὸς δύναμίς τις, τὸ δὲ Πνεῦμα ἄγιον ἀδεμία. β'. τὸ Πνεῦμα τὸ ἄγιον νὰ μὴν εἶναι ἐκ τῆς Ο'υσίας τῦ Πατρὸς. γ. τῦτο τὸ ἄγιον Πνεῦμα, νὰ εἶναι ψυχὴ τῦ κόσμε. δ'. ὁ Χριςὸς νὰ μὴν ἔλαβε σάρκα, διὰ νὰ ἐλευθερώσῃ ἡμᾶς ἀπὸ τὴν δελείαν τῦ Διαβ'λε· έ. νὰ μὴν ἔσφαλαν ἐκεῖνοι ὁπῦ ἐν ἀγνοίᾳ ἐςαύρωσαν τὸν Χριςόν. ᾗ διὰ ταῦτα ὁ Βερνάρδος πρὸς Γαίδωνα τὸν πρεσβύτερον Καρδινάλην ὁ ὁποῖος ἐχρημάτισε μαθητὴς Πέτρε τῦ Α'βαϊλάρδε) ἐπισολὴ ρκβ'. γρά-

(α) Ο'υχὶ ι'. ἀλλὰ ρη'.

γράφει (α). ὅτι ὁ Α'βαϊλαρδος ὅταν μὲν ὁμιλεῖ περὶ τῆς τριάδος, ἀρειανίζει· ὅταν δὲ περὶ τῆς χάριτος, ἤτοι τῆς ἐνανθρωπήσεως, πελαγιανίζει· ϗ ὅταν περὶ τῶ προσώπω τῶ Χριςῶ, νεςοριανίζει.

§. 2. Διὸ αὐτὸν λοιπὸν ἐσυναθροίσθη ἐν ἔτει αριζ'. ἡ ἐν Σενσιόνῳ σύνοδος, ἡ ὁποία Πέτρον τὸν Α'βαϊλαρδον Σαβελλιανὸν αἱρετικὸν ἀνεκήρυξε. μετὰ ταῦτα πολλὸς ὁπαδὸς πρὸς ἑαυτὸν ἑλκύσας ὁ Α'βαϊλαρδος ἦτος, ἀπὸ τὸς Ε'πισκόπως ϗ Α'ββᾶ τῶ Φερναρίω ἐκαλέσθη ἐν ἔτει αρμ'. ἐπὶ τὴν Σενσιονικὴν σύνοδον, παρόντος ἐν αὐτῇ ϗ Λυδοβίκω τῶ ζ'. Ρ'ηγὸς τῆς Γαλλίας· ἐζήτησε δὲ ὁ Α'βαϊλαρδος ἀπὸ τὸν Σενσιόνων Α'ρχιεπίσκοπον διὰ νὰ δοθῇ εἰς αὐτὸν ἄδεια νὰ συνδιαλεχθῇ μὲ τὸν Βερνάρδον· ἀλλὰ συναθροισθείσης τῆς συνόδω, δὲν συγκατένευσε νὰ ἐξεταχθῇ ἀπὸ αὐτὴν ἡ κατηγορία τω, ἐζήτησε δὲ νὰ ἀναχθῇ ἡ ὑπόθεσις εἰς τὸν Ρ'ωμαϊκὸν θρόνον· ἰξεύρων λοιπὸν ὅτι τὰ δόγματά τω θέλασι κατακριθεῖ ϗ ἀπὸ τὴν Ε'κκλησίαν τῆς Ρ'ώμης, ὡς ϗ ἀπὸ τὸς πατέρας τῆς συνόδω, ἀπολογίαν ἔγραψεν, εἰς τὴν ὁποίαν τὰ τῶν κεφαλαίων τῆς αἱρέσεώς του ἀπὸ μὲν τὸ ἓν μέρος ἀπηρνήσατο, ἐξ ὁλοκλήρω δὲ τὸ νόημα, ὡς διηγεῖται Ο'ττων ὁ Φρισιγγικός (β).

Σύνοδος κατὰ Πέτρω τῶ Α'. βαϊλάρδω.

(α) Ο'υχὶ ερβ'. ἀλλὰ ερέ.

(β) Περὶ τῶν πραχθ. ὑπὸ Φριδερ. Α'. βιβλ. κεφ. μθ'.

Ε'πειδὴ διάφορα, ϗ περίεργα τὰ συμβάντα τῶ Α'βαϊλάρδω, δὲν θέλει εἶναι ἔξω τῶ σκοπῶ νὰ περιγράψωμεν ἐν συνόψει τὸν βίον τω. Ε'γεννήθη ἦτος εἰς τὸ φρέριον Παλάτιον λεγόμενον τῆς Νανετησίας διοικήσεως· ἡ ἔφεσις ὁπῶ εἶχεν εἰς τὴν σπουδὴν τὸν ἀπέφασισε νὰ ὑπάγῃ εἰς Παρίσιον διὰ νὰ σπουδάξῃ, ϗ τόσον εὐδοκίμησεν ὁπῶ ὑπερέβη τὸς διδασκάλως τω, ϗ ἔγινεν ἄριςος διδάσκαλος τῆς Γραφῆς· εἰς ὀλίγον καιρὸν ἀπόκτησε μεγάλην φήμην, ἐσύναξε μαθητὰς πολλὸς, ϗ χρήματα ἐχι ὀλίγα. ἐυρέθη ὅμως εἰς μίαν περίσασιν ὁπῶ τὸν κατέσησε δυσυχῆ ἐφ' ὅλης τω τῆς ζωῆς. Ε'δίδασκε μίαν νέαν παρθένον Ε'λιγίαν λεγομένην, ἀνεψιὰν Φελβέρτω Κανονικῶ τῆς Ε'κκλησίας τῶν Παρισίων, ὡραιοτάτην ἔσαν, ἀπὸ τῆς ὁποίας τὸν ἔρωτα ἐτρώθη, ϗ συνεμίγετο μὲ αὐτήν. τῶτο μαθὼν ὁ Φέλβερτος ἐδίωξεν ἀπὸ τὸν οἶκον τω τὸν Α'βαϊλαρδον, ὅσις ἥρπασε τὴν Ε'λιγίαν ἔγγυον ἔσαν, ϗ μὲ φόρεμα μοναχικὸν τὴν ἔφερεν εἰς τὴν πατρίδα τω, ὅπω ϗ ἐγέννησεν υἱὸν Α'στρολάβιον λεγόμενον. διὰ νὰ καταπραΰνῃ τὸν Φέλβερτον ὁ Α'βαϊλαρδος ὑπεσχέθη νὰ λάβῃ ὡς νόμιμόν τω γυναῖκα τὴν Ε'λιγίαν, ὅθεν τὴν ἤφερεν εἰς Παρίσιον, ϗ τὴν ἐςεφανώθη. τὸ συνοικέσιον ἔγινε κρυφίως, ἐπειδὴ ὁ Α'βαϊλαρδος ἐχαίρετο ἕνα Κανονικάτον, τῶ ὁποίου ἤθελεν ὑςερηθῇ ἂν ἐφανερώνετο τὸ συνοικέσιόν τω, ὅθεν διὰ νὰ ἀποσκεπασθῇ τελείως ἡ Ε'λιγία ἀνεχώρησεν εἰς ἕνα μοναςήριον. ὁ Φέλβερτος ϗ οἱ συγγενεῖς τῆς Ε'λιγίας διὰ νὰ ἐκδικηθῶσι, κατέτρεξαν τὸν Α'βαϊλαρδον, τὸν ἐπίασαν, ϗ τῶ ἔκοψαν τὰ παιδογόνα μόρια, ὅθεν ἀπεφάσισε νὰ γίνῃ μοναχὸς, τοτ' αὐτὸ καταπείσας ϗ τὴν Ε'λιγίαν νὰ πράξῃ· ἔλαβε λοιπὸν τὸ φόρεμα ὁ Α'βαϊλαρδος μεταξὺ τῶν μοναζόντων παρὰ τῶ ἁγίω Διονυσίω μοναςηρίῳ, ἡ δὲ Ε'λιγία μεταξὺ τῶν μοναζουσῶν εἰς τὸ μοναςήριον τῶ Α'ργεντολίω, ἢ Α'ργεντευίλ.

Α'υτὸ τὸ συμβεβηκὸς τῶ Α'βαϊλάρδω δὲν ἐμπόδισεν, ὁπῶ πολλοὶ νὰ μὴν ἔλθωσιν εἰς ἐπίσκεψίν τω, ϗ εἰς ἀκρόασιν τῶν μαθημάτων ὁπῶ ἐδίδασκεν· ἀλλ' οἱ μοναχοὶ τῆς αὐτῆς ὠββατίας μὴν ὑποφέροντες τὰς ἐπιτιμήσεις τῶ Α'ββᾶ Α'βαϊλάρδω διὰ τὰς αἰσχερε-

Α"ρνολδος ὁ Βριξια. νὸς αἱρετικός.

§. 3. Εἰς αὐτὸν τὸν Α'βαϊλαρδον ἠκολούθησαν μὲ τὰς λοιπὰς Α"ρνολδος ὁ ἐκ Βριξίας, ὁ ὁποῖος ἔξω ἀπὸ τὰ ἄλλα ἦτον ἐχθρὸς τῦ σαυρῦ τῦ Χριςῦ, καθὼς ἰσορεῖ Βερνάρδος ἐν τῇ ρηϊ. ἐπιςολῇ αὐτῦ πρὸς τὸν Κωνσαντίας Ε'πίσκοπον, ὅτι τὸ πάθος, ϗ τὸν θάνατον τῦ σαυρωθέντος Χριςῦ πρὸς ἀπολύτρωσιν τῦ ἀνθρωπίνε γένες νὰ μὴν ἦτον ἀναγκαῖα ἐδίδαξε, ϗ διὰ τῦτο εἰς τὴν ἱκανοπόιησιν αὐτῦ ἐναντιώνετο, (τὴν ὁποίαν δό-

χρεργίας των, τὸν ἐβίασαν νὰ ἀναχωρήσῃ εἰς ἕνα οἶκον τῆς ἀββατίας· ἡ φήμη τε, τόσες μαθητὰς ἔσυρεν ὁπῦ ἔτε ἡ οἰκία τὲς ἐχώρει, ἔτε ὁ τόπος ἦν ἀρκετὸς εἰς θροφὴν των· αὐτὸς λοιπὸν ὁ πολὺς ἀριθμὸς τῶν μαθητῶν ἔγινεν αἰτία νὰ κινηθῶσι κατ' αὐτῦ οἱ λοιποὶ διδάσκαλοι. Τὸ βιβλίον ὁπῦ ἐσύνθεσε περὶ Ε'νότητος Θεῦ, ϗ περὶ Τριάδος, ἔδωκε χώραν τοῖς ἀντικειμένοις αὐτῷ νὰ τὸν ἐγκαλέσωσιν ὡς αἱρετικόν· ὅθεν διὰ παρακινήσεως Ρ'εδόλφε Α'ρχιεπισκόπε Ρ'ημῶν, ἦλθεν ὁ Ληγάτος τοῦ Πάπα Κόνων, ϗ συνήθροισε σύνοδον τῷ αρκά. εἰς Σεησιόνην, εἰς τὴν ὁποίαν ἐκαλέθη ὁ Α'βαϊλαρδος νὰ παραςαθῇ ϗ νὰ φέρῃ ϗ τὸ βιβλίον τε· ὑπήκεσεν ὁ Α'βαϊλαρδος, ϗ ἐπρόσφερε τὸ βιβλίον τε, ϗ ὑπετάχθη εἰς τὴν κρίσιν τῦ Ληγάτε, ὅςις ἀπεφάσισεν, ὅτι ὁ Α'βαϊλαρδος νὰ ῥίψῃ ὁ ἴδιος τὸ βιβλίον τε εἰς τὸ πῦρ, ϗ νὰ ἐξοριθῇ ἐφ' ὅλης ζωῆς τῦ εἰς ἕνα μοναςήριον. Ἡ μόνη αἰτία τοιαύτης σκληρᾶς ἀποφάσεως εἶναι, ὅτι μοναχὸς ὢν ἐδίδασκε χωρὶς τὴν ἄδειαν τῦ Πάπα, ἐπειδὴ διὰ τὰ κεφάλαια διὰ τὰ ὁποῖα ἐγκαλέθη, ἔτε λόγος ἀναφέρθη. ἀφ' ἧ ἔμεινε κλεισμένος μερικὸν καιρὸν εἰς τὸ Μοναςήριον τῶν Σεησιόνων ἐπέμφθη πάλιν εἰς τὸ μοναςήριόν τε, δηλαδὴ εἰς τὴν ἀββατίαν τῦ ἁγίε Διονυσίε, ὅπε κηρύττων φανερῶς πῶς ὁ τῆς Γαλλίας ἅγιος Διονύσιος δὲν εἶναι ὁ Α'ρεοπαγίτης, ἐκίνησε κατ' αὐτῦ τὸν Α'ββᾶν, ϗ τὲς μοναχὲς, εἰς τρόπον ὅτι δι' ἀσφάλειάν τε ἔφυγεν ἐκεῖθεν, ϗ κατέφυγεν εἰς Α'υγεςόβονα τῶν Τρηκασσῶν, κοινότερον Τρόϋες, ὅπε συνήχθησαν πολλοὶ μαθηταὶ ϗ ἔκτισαν μίαν Ε'κκλησίαν ἐπ' ὀνόματι τῦ Παρακλήτε· οἱ ἐχθροί τε ἐκίνησαν κατ' αὐτῦ τὸν Νόρβερτον, ϗ τὸν Βερνάρδον, ὅθεν δι' ἀσφάλειάν τε ἔλαβε τὴν Α'ββατίαν τῆς ἁγίας Γιλδης, εἰς τὴν Ναννεντησίαν διοίκησιν, ϗ τὴν Ε'κκλσίαν τῦ Παρακλήτε ἐχάρισε τῇ Ε'λιγίᾳ, τὸ ὁποῖον χάρισμα ἐκυρώθη ἀπὸ τὸν Ε'πίσκοπον τῆς Τρόϋες, ϗ ἀπὸ τὸν Πάπαν Γ'ννοκέντιον Β'.

Α'φ' ἧ ὁ Α'βαϊλαρδος ἔῤῥιψε τὸ βιβλίον τε εἰς τὸ πῦρ δὲν ἐκατατρέχετο πλέον διὰ τὴν διδασκαλίαν τε, ἀγκαλὰ ϗ ἐδίδασκεν ὡς ϗ πρότερον. Γέλιελμος Α'ββᾶς τῦ ἁγίε Θεοδωρίκε ἀναγνὲς αὐτὸ τὸ βιβλίον ἐνόμισε νὰ ἔυρῃ δόξας τινὰς ἐναντίας τῆς ὀρθοδόξε διδασκαλίας, ϗ τὸ ἐκοινολόγησε Βερνάρδῳ τῷ Κλαραβαλησίῳ. ὅςις ἀναγνὲς αὐτὸ ἐπαρακίνει τὸν Α'βαϊλάρδον νὰ ἀρνηθῇ τὴν δόξαν τε, ἀλλὰ μὴ εἰσακεσθεὶς τὸν ἐγκάλεσε πρὸς τὸν Πάπαν Γ'ννοκέντιον ὡς Α'ρειανὸν, Πελαγιανὸν, ϗ Νεςοριανόν· διὰ νὰ ἀθωωθῇ ὁ Α'βαϊλαρδος ἐζήτησεν ἐπὶ συνόδε νὰ διαλεχθῇ μὲ τὸν Βερνάρδον. Συναχθείσης δὲ τῆς συνόδε ἐπρόβαλε τὰς σφαλερὰς δόξας τῦ Α'βαϊλάρδε, ϗ τὸν ἐβίασεν ἢ νὰ ἀρνηθῇ πῶς τὰς ἔγραψεν, ἢ νὰ τὰς ἀποδείξῃ, ἢ νὰ τὰς ἀποδοκιμάσῃ· ἀλλ' ὁ Α'βαϊλαρδος ἀντὶ νὰ ἀθωωθῇ ἐπεκαλέθη τὴν ἀπόφασιν τῦ Πάπα· Οἱ πατέρες τῆς συνόδε κατέκριναν αὐτὰς τὰς δόξας, ϗ ἔγραψαν πρὸς τὸν Πάπαν διὰ νὰ κυρώσῃ τὴν ἀπόφασιν τες, ὅςις ἀπεκρίθη ὅτι κατακρίνει τὰς προτάσεις τῦ Α'βαϊλάρδε ὁπῦ τῦ ἔπεμψαν, ϗ ὅτι τὸν προσάζει νὰ σιωπήσῃ εἰς τὸ ἑξῆς, ϗ ὅτι οἱ ὀπαδοὶ ϗ ὑπερασπισαί τε εἶναι ἄξιοι ἀναθέματος. Τότε ὁ Α'βαϊλαρδος ἐσύνθεσε μίαν ἀπολογίαν εἰς τὴν ὁποίαν ἀπεδοκίμαζε τὴν ςρεβλὴν ἐξήγησιν ὁπῦ ἔκαμαν εἰς τὰς προτάσεις τε, ϗ ἐκίνησε διὰ νὰ ὑπάγῃ εἰς Ρ'ώμην, ϗ φθάσας εἰς Κλυνὶ ἐμποδίθη ἀπὸ τὸν Α'ββᾶν Πέτρον τὸν Βενεράβιλεν, ὅπε ἀπέμεινε φιλιωθεὶς μὲ τὸν Βερνάρδον. Τέλος πάντων ἀῤῥωςήσας ἀπέθανε τῷ αρμβ'. ϗ τῷ ξγ'. τῆς ἡλικίας τε.

δόξαν φαίνεται νὰ εἶχε ἡ ὁ Ἀβαίλαρδος, ὡς ἀπὸ τὰς λόγας τα μαρτυρεῖται, κατὰ τὸν Βερνάρδον ὁπᾶ περὶ αὐτᾶ γράφει ἐν τῇ πρὸς Γννοκέντιον τὸν β'. ριμ'. ἐπιςολῇ). τὸν δὲ ἐν Ῥώμῃ κλῆρον εἰς ἀδὲν ἄλλο πε-
ρισσότερον ἔγγιξε, παρὰ ὅτι μόνον ἐδίδασκεν, ὡς ἡ τῶν ἱερῶν φροντὶς
ἀνήκει εἰς τὰς ἐπισκόπας ἡ ἡγεμένας, ὄχι δὲ ἡ ἡ πολιτικὴ διοίκησις.
ὁμοίως ἡ τὴν καθ' ἁρπαγὴν ἡγεμονίαν τῶν Ῥώμης ἀρχιερέων ἀπεδοκίμα-
ζεν. ὅθεν εἰς τὸν καιρὸν ὁπᾶ διέτριβεν εἰς Ῥώμην ἐπὶ Λεκίε τα β'. ὁ ἐν
Ῥώμῃ λαὸς ἐσυλλογίζετο νὰ ἀνανεώσῃ τὴν παλαιὰν τῶν συγκλητικῶν
ἀξίαν, περὶ ἧς ἀνωτέρω εἴρηται· διὰ τᾶτο Ἀδριανὸς ὁ Δ'. προσάξας τὰς
ἐν Ῥώμῃ νὰ ἐκβάλωσιν ἀπ' αὐτὴν τὸν Ἀρνολδον, αὐτοὶ ὅλοι παρητήθησαν,
καθὼς ὁ Πλάτινας ἱςορεῖ ἐν τοῖς βίοις τῶν ἀρχιερέων τῆς Ῥώμης.

§. 4. Τᾶτα τᾶ Ἀρνόλδα τὴν αἰτίαν, ἤτοι τὸ ἔγκλημα, ὁ Βριξίας
Ἐπίσκοπος, ἡ ἄλλοι κληρικοὶ, εἰς τὴν ἐν Λατεράνῳ Β'. σύνοδον φανερῶς
ἐπαράσησαν, ἥτις ἐπρόσαξε σιωπὴν, εἰς τὸν Ἀρνολδον· εἶχε δὲ ἔτος
ἰσχυρὸν ἐναντίον Βερνάρδον τὸν Ἀββᾶν, ὁ ὁποῖος ἐπισολ. ρκς'. γρά-
„ φει ἔτω. τὴν Ἀρνόλδα τᾶ ἐκ Βριξίας συνομιλίαν μέλι εἶναι, τὴν δὲ
„ διδασκαλίαν ἰὸν· ἡ τᾶτῳ κεφαλὴν μὲν περισερᾶς, ὠρὰν δὲ σκορπίν·
„ ἤτοι ἡ συνομιλία τᾶ Ἀρνόλδα τᾶ ἐκ Βριξίας, εἶναι ὡσὰν μέλι, ἀλλ'
„ ἡ διδασκαλία τα εἶναι φαρμάκι· ἡ εἰς αὐτὸν ἡ κεφαλὴ μὲν νὰ εἶναι
„ περισερᾶς, ἡ δὲ ὠρὰ σκορπία· κατέσρεψε δὲ τὴν ζωὴν τα μὲ κακὸν
θάνατον, διότι ἀπανταχόθεν διωχθεὶς, εἰς τὰ πέρατα τῆς Τυρρηνίας,
εἰς τὸν καιρὸν Φριδερίχα τᾶ Α'· ἡ Ἀδριανᾶ τᾶ Δ'. ἐπιάθη, ἡ ἐπαλε-
κώθη, ἡ καυθεὶς εἰς σάκτην, ἐλιχνίωθη εἰς τὸν Τίβεριν ποταμόν· ἀκό-
λαθοι αὐτᾶ ἀναρίθμητοι ἔγιναν, Ἀρνοδισαὶ κληθέντες, οἱ ὁποῖοι παρομοίως
μὲ τὸν διδάσκαλόν των τὴν τε φιλαργυρίαν, ἡ τὸ ὑπερήφανον φρόνημα
τᾶ Κλήρα, θερμῶς ἐζηλίτευσαν.

§. 5. Γιλβέρτος ὁ Πορρετανὸς, ἤτον Πικταυϊῶν Ἐπίσκοπος, ὁ ὁ-
ποῖος εἰς μίαν συνέλευσιν τῶν εἰς τὴν ἐπαρχίαν τα κληρικῶν, μὲ τὴν
ὁμιλίαν, τὴν ὁποίαν ἀπὸ σόματος ἔλεγεν, ἀνακάτωσε, ἡ ἔσμιξε περὶ
Τριάδος ὀυκ ὀλίγα τινὰ, διὰ τὰ ὁποῖα ἀπὸ τὰς δύο ἀρχιδιακόνας αὐτᾶ
τὸν Ἀρνολδον, ἡ τὸν Κάτωνα ἐκατηγορήθη, ὡς ἐναντία τᾶ κανόνος τῆς
καθολικῆς Ἐκκλησίας λαλήσας· τᾶτο δὲ ἐπῆγε ἡ εἰς τὰς ἀκοὰς τᾶ Γ'.
Εὐγενίε· δόγματα δὲ αὐτᾶ προσέγραψαν ταῦτα. α'. ἐβεβαίωνεν τὴν
θείαν ὀντότητα νὰ μὴν εἶναι Θεός· β'. αἱ τῶν προσώπων ἰδιότητες νὰ
μὴν εἶναι αὐτὰ τὰ πρόσωπα· γ'. τὰ θεολογικὰ πρόσωπα νὰ μὴ κατη-
γορῶνται, ἤγαν νὰ μὴν ἀποδίδωνται εἰς καμμίαν πρότασιν· δ'. ἡ θεία
φύσις νὰ μὴν ἐσαρκώθη, ἡ ἔξω ἀπὸ αὐτὰ νὰ διέταξεν ἄλλα τινὰ μι-
κρότερα, ἱςορεῖ Ὄττων ὁ Φρισιγγικὸς τὰ ὁποῖα εἶναι αὐτά· ἐκφαυλίζει
τὸν ἀνθρώπινον μισθὸν ἀπὸ τὸν Χριςὸν, διὰ τὴν πίςιν τῶν μυςηρίων τῆς
Ἐκκλησίας, λέγων πως ἀδεὶς βαπτίζεται, παρὰ μόνον ἐκεῖνος ὁπᾶ σώζε-
ται,

Ἀ'ρνοδισαί

Γιλβέτος ὁ Πορρετανὸς Αἱρετικός.

ται, ϗ ἄλλας τινὰς φιλυαρίας (α)· περὶ τότε συνηθροίωθησαν σύνοδοι δύο· μία μὲν εἰς τὸ Παρίσιον ἐν ἔτει αρμζ'. ἄλλη δὲ ἐν Ρ'ήγοις, ἐν ἔτει αρμή. παρόντος εἰς αὐτὰς ϗ Εὐγενίε τε Γ'. διὰ τὰς φρενοβλαβείας τοῦ Γιλβέρτε τότε διαλαμβάνει διεξοδικῶς Διονύσιος ὁ Πετάυϊος (β).

Εὔδων ὁ ἐκ Βρεττανίας.

§. 6. Εὔδων, ὁ ϗ Ε'ος κατὰ τὴν Γαλλικὴν Γλῶσσαν, γέννημα Βρεττανίας, ὁ ὁποῖος ἀπὸ πονηρὸν δαίμονα πλανηθεὶς, ἐνόμιζε τὸν ἑαυτόν τε νὰ εἶναι Κύριος ϗ κριτὴς τῶν ζώντων, ϗ νεκρῶν, ϗ ἄλλας παραπαραφροσύνας ὁ θεόμωρος ἐφλυάρει· τὰς ὁποίας ἐδὼ δὲν πρέπει νὰ τὰς εἰπῶμεν· ἀλλὰ ϗ μὲ τοιοῦτον λιρώδη φλύαρον, δὲν ἐντράπησαν (ἀλλοίμονον) νὰ ἀκολουθήσωσι τινὲς ἀπὸ τὲς Δυτικὲς, τῶν ὁποίων οἱ προεςότεροι μὴ θέλοντες νὰ μακρυνθῶσιν ἀπὸ τὰς τοιαύτας αὐτῆ φλυαρίας, κατεκρίθησαν νὰ καῶσιν· ἀπὸ τὲς ὁποίες ὁ πλάνος ἐκεῖνος, ἄλλες μὲν ἀγγέλες ὠνόμαζεν, ἄλλες δὲ ἀποςόλες (γ)· διαλαμβάνεσι περὶ αὐτῆ Γ'ιλιελμος ὁ Νευριγγήνσιος (δ), Ρ'οβέρτος δὲ Μόντε (ε), ϗ ὁ Φρισιγγήνσιος (ζ).

ΚΕΦΑ'-

(α) Περὶ τῶν πραχθ. Φριδερ. Α'. βιβλ. Α'. κεφ. ν'. ὅπε., assereret (ὁ Γιλβερτος) Divinam essentiam non esse Deum· quod proprietates personarum non essent ipsæ personæ. Quod Theologicæ personæ in nulla prædicarent propositione. Quod divina natura non esset incarnata. Et præter hæc alia minora, id est. Quod Ecclesiæ sacramenta evacuando diceret nullum baptizari, nisi salvandum, & cætera in hunc modum.

(β) Θεολογ. Δογματ. Τόμ. Α'. βιβλ. Α'. κεφ. Η'. ἀριθ. 4. ἕως τέλες τῆ κεφαλαίε σελ. 61. ϗ βιβλ. Β'. κεφ. Ζ'ι ἀριθ. 7. ἕως 11. σελ. 111. Ε'κδ. Α'ντβερπ. 1700,

(γ) Εὐγενής τις Βρεττανὸς Ε'ον λεγόμενος, ἀκέων τὸν ςίχον τῆ ἐξορκισμῆ ἐν τῇ Λατινικῇ Ε'κκλησίᾳ, per eum, qui venturus est judicare vivos & mortuos, ἐφαντάθη νὰ κηρύττῃ ἑαυτὸν, ὡς τὸν μέλοντα ἔρχεθαι κρῖναι ζῶντας ϗ νεκρὲς, ὅθεν πολλοὶ ὡς προφήτην ἐνόμιζαν αὐτὸν ϗ λαὸς πολὺς ἠκολέθει αὐτῷ εἰς τὰς ὁδές. Καλεσθεὶς δὲ εἰς τὴν Ρ'ημησίαν σύνοδον, ϗ ἐρωτηθεὶς παρὰ τῆ Α'ρχιεπισκόπε τίς ἦν, ἐγώ εἰμι ἔσμ, ὁ μέλων ἔρχεθαι κρῖναι ζῶντας ϗ νεκρὲς, ϗ τὸν αἰῶνα διὰ πυρός. Ε'ρωτηθεὶς δὲ, τίνος ἕνεκεν ἔβάσα τὴν ῥάβδον ἐκείνην, (εἶχε γὰρ ἀνὰ χεῖρας ῥάβδον εἰς δύο χωρισμένην εἰς τὸ ἄνω μέρος) ἀπεκρίθη, μέγα μυςηριον τῆτο ἐςίν· ἕως ὅτε γὰρ κρατῶ τὴν ῥάβδον, ὡς νῦν βλέπετε, πρὸς τὸν ἐρανὸν ἔχεσα τὰς δύο κεφαλὰς, τὰ δύο μέρη τῆ Κόσμε ἐξεσιάζει ὁ Θεὸς, τὸ τρίτον ἐμοὶ ἀφεῖς. ἐὰν δὲ ςρέψω τὴν ῥάβδον, ὁπῆ αἱ δύο κεφαλαὶ νὰ θεωρῶσι πρὸς τὴν γῆν, τὸ δὲ κατώτερον μέρος τῆς ῥάβδε νὰ θεωρῇ πρὸς τὸν Ο'υρανὸν, τὰ δύο μέρη τῆ κόσμε κρατῶν δι' ἐμαυτὸν, τὸ τρίτον μόνον θέλει ἀφήσω διὰ τὸν Θεόν· Ε'γέλασαν οἱ πατέρες εἰς τοιαύτην ἀφροσύνην, ϗ ὡς μωρὸν τὸν ἐσφάλισαν εἰς φυλακὴν, ὅπε ϗ ἀπέθανε. πολλοὶ περιβόητοι τόσον διὰ τὸ γένος, ὅσον ϗ διὰ τὴν μάθησιν ἠκολέθησαν εἰς τὰς φρενοβλαβεῖς μωρίας τε, μάλιςα πολλοὶ εὐχαρισήθησαν κάλλιον νὰ ῥιφθῶσιν εἰς τὸ πῦρ, πάρεξ νὰ τὸν ἀρνηθῶσι.

(δ) Ε'ν τῷ περὶ Α'γγλ. ὑποθ. χρον. βιβλ. Α'. κεφ. ιθ'.

(ε) Ε'ν ἔτει αρμή. (ζ) Περὶ πράξ. Φριδερ. βιβλ. Α'. κεφ. νδ'. ϗ νς'.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Περὶ τῶν γενομένων συνόδων ἐν τέτοις τοῖς χρόνοις παρὰ τοῖς Δυτικοῖς.

§. 1.

Τῶν ἐπὶ Κωρράδε τῦ Γ'. γενομένων σύνοδων, ἀ'. εἶναι ἡ ἐν Λατερά-νῳ β'. ἡ ὁποία ὑπὸ τῶν Λατίνων ϗ οἰκεμενικὴ δεκάτη λέγεται· εἰς αὐτὴν ἦλθον πατέρες ὡς χίλιοι, προεξάρχοντος Γ'ννοκεντίε τῦ β'. ἐν ἔτει αρλδ'. κατεκρίθησαν δὲ ἐκεῖνοι ὁπῦ ἐσυμφωνῆσαν μὲ τὸν Α'νάκλητον, ϗ Ο'υΐκτωρα τὸς Α'ντιπάπας, ἐναντίος Γ'ννοκεντίε τῦ β'. ὁμοίως κατεδικάσθη ὁ ἐκ Βριξίας Α'ρνολδος, ϗ ἡ διδασκαλία τε· ἡ σύνοδος αὐτὴ διέταξε ϗ κανόνας λ'. ἀπὸ τὰς ὁποίας ἡ τῶν λαϊκῶν ἀμφίασις, ϗ οἱ τῶν κληρικῶν γάμοι ἐμποδίσθησαν ἰδικῶς, ἀπὸ τῦ ιέ. κανόνος ἔτω τῷ ἀναθέματι ὑποβάλονται· οἱ βιαίας χεῖρας ἐπάγοντες Κληρικῷ, ἢ Μοναχῷ, ὥςε μηδένα ὀφείλειν δέχεσθαι αὐτὰς, εἰμὴ θανάτε ἐφιςαμένε ϗ μὴ αὐτῷ τῷ Πάπᾳ ἱκανοποιήσαντας (α). Η' ἐν Λατεράνω Β'. Οἰκεμενικὴ Γ'.

§. 2. Η' ἐν Σενώνοις σύνοδος συνηθροίσθη ἐν ἔτει αρμά. ἡ ὁποία πρὸς τοῖς ἄλλοις ἐβεβαίωσε τὴν κατὰ Πέτρε τῦ Α'βαϊλάρδε ἐξενεχθεῖσαν ἀπόφασιν ἀπὸ τὴν ἤδη πρότερον ἐν ἔτει αρλς'. ἐν Σενσσιόνῳ σύνοδον ἐπὶ Λεδοβίκε τῦ Κράσσε, Ρ'ηγὸς τῆς Γαλλίας· ἡ ὁποία Πέτρον τὸν Α'βαϊλαρδον Σαβελλιανὸν ἀνεκήρυξε, ϗ ἠνάγκασε νὰ καῦσιν εἰς τὴν φωτίαν τὰ συγγράμματά τε. Η' ἐν Σενώνοις.

§. 3. Η' ἐν Α'ντιοχείᾳ σύνοδος ἔγινεν ἐν ἔτει αρμβ'. εἰς τὴν ὁποίαν προέςη Α'λβέριχος, ὁ Ω'σίων Α'ρχιεπίσκοπος, ϗ Λιγάτος τῦ Πάπα, διὶ αἰτίαν τῦ ψευδοπατριάρχε Α'ντιοχείας Ρ'αδέλφε· ὁ ὁποῖος κατηγορηθεὶς, ὅτι παρανόμως ἔλαβε τὸν Πατριαρχικὸν θρόνον, ϗ ἀπρέπως αὐτὸν ἐποίμαινε, ϗ καλεσθεὶς τρεῖς φορᾶς ἀπὸ τὴν σύνοδον, εἰς ἀπολογίαν νὰ παῤῥησιασθῇ, ϗ μὴ θελήσας νὰ ἔλθῃ καθηρέθη. Η' ἐν Α'ντιοχείᾳ.

§. 4.

(α) Ο' τίτλος τῦ ιέ· κανόνος ἔτως ἔχει, ἀφοριζέσθω ὁ κληρικὸν παίσας ϗ ὁ τὰς χεῖρας ἐπάγων ἐπὶ τὸν τῇ Ε'κκλησίᾳ, ἢ κοιμητηρίῳ καταφεύγοντα· ὁ δὲ κανὼν ἔτως ἔχει· ἔτως ἤρεσεν, ὥςε εἴτις διὰ σατανικῆς ἐπηρείας ταύτῃ τῇ Γερουσυλίᾳ ἐμπέσοι, βιαίας δηλαδὴ χεῖρας ἐπάξοι κληρικῷ, ἢ μοναχῷ, τῦ ἀναθέματος δεσμῷ ὑπεύθυνος ἔςω, ϗ ἐδεὶς τῶν Ε'πισκόπων λύσαι αὐτὸν τῦ ἀναθέματος τολμήσῃ, εἰμὴ θανάτε ἐφιςαμένε, ἕως ὅτε τῷ ἀποςολικῷ προσώπῳ παραςαθῇ, ϗ τὴν αὐτῦ ἐντολὴν λάβῃ· Ο'ρίζομεν ἔτι, μηδένα τολμῆσαι χεῖρας ἐπάξαι ἐπὶ τὲς τῇ Ε'κκλησίᾳ, ἢ κοιμητηρίῳ προσφεύγοντας, εἰδέ τις τῦτο πράξοι ἀφοριζέσθω.

Γεροσολύμων.

§. 4. Η' ἐν Γεροσολύμοις ὑπὸ τῦ αὐτῦ Ἀρχιεπισκόπυ Ὡσίων, ἐν ἔτει αρμγ'. συνεκλήθη· εἰς τὴν ὁποίαν ἐρχόμενος ὁ τῶν Ἀρμενίων ἀρχιερεὺς Μάξιμος, ϗ συνδιαλεχθεὶς μὲ τὺς Ἐπισκόπυς διὰ τὰ Ἄρθρα τῆς πίςεως ὁπῦ οἱ Ἀρμένιοι διαφωνῦσαν πρὸς τὴν Ῥωμαϊκὴν Ἐκκλησίαν, εἰς μερικὰ ἀπ' αὐτὰ συνεφώνησε μὲ τὺς Δυτικύς.

Λοδίνης.

§. 5. Εἰς τὸν αὐτὸν χρόνον συνήχθη ϗ ἡ ἐν Λοδίνῃ, ἥτις ἐθέσπισεν, ὅτι ἐκεῖνος ὁπῦ δυναςεύει τὸν κλῆρον, ἀπὸ ἄλλον νὰ μὴ συγχωρηθῇ, παρὰ ἀπὸ αὐτὸν τὸν Πάπαν· ὁμοίως με τιμωρίαν ἀναθέματος ἀπηγορεύθη, νὰ μὴ παρανομήσῃ τις κατὰ τῶν κοιμητηρίων, ἢ ζημίαν τινὰ προξενήσῃ εἰς τὺς χωραφιάτας, ἢ εἰς τὰ ἀλέτριά τυς ὁπῦ παραπίπτυσιν εἰς τὺς ἀγρύς.

Παρισίων.

§. 6. Η' ἐν Παρισίοις συνήχθη τῷ αρμζ'. κατὰ Γιλβέρτυ Πορρετανῦ τῦ Πικταυΐων Ἐπισκόπυ ἐπὶ Εὐγενίυ Γ'. περὶ ἧς εἴπομεν ἐν τῷ ἀνωτέρω κεφαλαίῳ ἀριθ. 5.

Ῥ'ημῶν.

§. 7. Η' ἐν Ῥ'ήμοις συνεκροτήθη ἐπὶ Εὐγενίυ τῦ Γ'. τῷ αρμή. κατὰ τῦ αἱρετικῦ Ἐ'ὸν, ὅςις ἀφρόνως ἔλεγεν ἑαυτὸν, υἱὸν Θεῦ, ὁπῦ μέλλει ἔρχεσθαι κρίναι ζῶντας ϗ νεκρύς, προσαρμόσας εἰς ἑαυτὸν τὸ Ῥ'ωμαϊςὶ λεγόμενον ἐν τοῖς ἐξορκισμοῖς τῆς Δυτικῆς Ἐκκλησίας, Per eum, περ εμ· τυτέστι δὶ ἐκεῖνα, ὁ ὁποῖος θέλει ἔλθει, ἀνοήτως λαμβάνων, τὸ ἀναφορικὸν, ἀντὶ κυρίυ· κτ'. ἔξω ἀπὸ αὐτὰ διετάξατο ϗ κανόνας τῇ Ἐκκλησιαςικῇ Ἐυταξίᾳ ἀνήκοντας, τὺς ὁποίυς διηγεῖται ὁ Βαρώνιος (α), ἐξ ὧν ὁ' ιβ'. ἀπαγορεύει τὴν θρασύτητα, ϗ αὐθάδειαν τῶν ςρατιωτῶν, ὅιτινες πρὸς ἐπίδειξιν τῆς ἀνδρείας των τρέχυσι, ϗ συνάζονται εἰς τὰς πανηγύρεις, ϗ μέχρι θανάτυ ἀγωνίζονται.

Τριβέρεως.

§. 8. Τῷ αὐτῷ ἔτει συνήχθη ϗ ἡ ἐν Τριβέρει, ἥτις τὰ τῆς Γλδεγάρδεως τῆς ἐν τῷ ὄρει τῦ ἁγίυ Ῥοβέρτυ ἡγυμένης συγγράμματα ἐξέτασε, μὲ τὰ ὁποῖα τὰς ἀποκαλύψεις της ἐφανέρωνε, τὰ ὁποῖα Εὐγένιος Γ'. ἐδέχθη, ϗ τὴν ἡγυμένην μὲ ἐπιςολὰς ἠνάγκαζε χωρὶς φόβον νὰ γράφῃ τὰς ἀποκαλύψεις της (β).

ΚΕΦΑ'.

(α) Χρον. αρμή. ἀριθ. 10. ὅπυ ιζ'. κανόνας διηγεῖται, ὅμως σώζονται ιή. κανόνες εἰς τὰ συνοδικά.

(β) Αὐτὴ ἡ σύνοδος τῷ αὐτῷ ἔτει συνήχθη, ἀλλ' ὅμως πρὶν τῆς Ῥ'ήμης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ'.

Περὶ τῶν ἐν τούτοις τοῖς χρόνοις διαπρεψάντων ἀνδρῶν.

§. 1.

Κωνσταντῖνος ὁ Ἀρμενόπυλος, Νομοφύλαξ, καὶ Κριτὴς Θεσσαλονίκης, ἐξέδωκε πρόχειρον τῶν Νομίμων, ἐπιτομὴν τῶν Θείων, καὶ ἱερῶν κανόνων, περὶ αἱρέσεων ἔκθεσιν τῆς ὀρθοδόξου Πίστεως· κτ'. Κωνσταντῖνος Ἀρμενόπυλος.

§. 2. Θωριανὸς ὁ παρὰ τοῦ Βασιλέως Μανουὴλ σταλθεὶς εἰς τὸν Καθολικὸν τῶν Ἀρμενίων, ἔγραψε τὴν διάλεξιν, αὐτῷ μετ' ἐκείνου, ἥτις ἐτυπώθη καὶ εἰς ἄλλους τε, καὶ εἰς τὸν α'. τόμον τῆς βιβλιοθήκης τῶν Πατέρων. Θωριανός.

§. 3. Νικόλαος Ἐπίσκοπος Μεθώνης πρὸς τοῖς ἄλλοις ἔγραψε καὶ ἀντιῤῥητικὰ κατὰ τοῦ Σωτηρίχου τοῦ Παντεύγενος. Νικόλαος Μεθώνης.

§. 4. Νικήτας ὁ Θεσσαλονίκης Ἐπίσκοπος ἤκμασεν ἐπὶ τοῦ Δ'. τῶν Κομνηνῶν, προσκείμενος δὲ εἰς τὴν δόξαν τῶν Λατίνων ἔγραψε διαλόγους περὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος κτ'. ἀνάγνωθι Νεῖλον τὸν Καβάσιλαν (α). Νικήτας Θεσσαλονίκης.

§. 5. Στέφανος ὁ μέγας Δρυγκάριος ἔγραψε κατὰ τοῦ Σωτηρίχου. Στέφανος Δρυγκάριος.

§. 6. Γεώργιος ὁ Κερκύρας Μητροπολίτης, ἔγραψε κατὰ Λατίνων σύνταγμα, εἰς τὸ ὁποῖον διαλαμβάνει περὶ τοῦ καθαρτηρίου πυρὸς, καὶ πολλὰς ἐπιςολὰς· ἀπὸ τὰς ὁποίας εἰς τὴν Λατινικὴν φωνὴν πολλὰς μεταφραθείσας ἐκτίθησιν ὁ Βαρώνιος Τόμῳ ιβ'. τῶν Χρονικῶν· ἀνάγνωθι περὶ αὐτοῦ τὸν Ἀλλάτιον (β). Γεώργιος Κερκύρας.

§. 7. Ῥηχάρδος Σκῶτος τὸ γένος, κανονικὸς τοῦ ἐν Παρισίοις ἁγίου Οὐϊκτωρος, ἔγραψε πολλὰ εἰς τὴν Γένεσιν, εἰς τὴν Ἔξοδον, καὶ εἰς τὰς τῶν Βασιλειῶν βίβλους, καὶ εἰς ἄλλας τῆς γραφῆς. ὁμοίως σχόλια εἰς τὸ Ἆσμα, καὶ εἰς τὴν Ἀποκάλυψιν βιβλ. Ζ'. ἀνάγνωθι Σῆξτον τὸν Σενικὸν (γ), τὸν Βαρώνιον (δ), καὶ τὸν Βελλαρμῖνον (ε). Ῥηχάρδος.

§. 8. Βερνάρδος μοναχὸς ὁ Κλαρεβαλλικὸς, ἀνὴρ διασημότατος παρὰ τοῖς Λατίνοις εἰς ἀρετὴν, εὐφράδειαν, καὶ παῤῥησίαν, ὅσις ᾠκοδόμησε μοναςήρια περὶ πα τὰ αρξ'. καὶ συνέγραψε πολλὰ καὶ διάφορα, εἰς πολλὰς τόπους ἐλέγχοντα τὴν τῶν Ῥώμης Ἐπισκόπων ὑπερηφάνειαν. καὶ τὴν μὴ ἀνήκουσαν αὐτοῖς φιλοδοξίαν· διαλαμβάνουσι περὶ αὐτοῦ Τριθέμιος (ζ), Βερνάρδος Κλαρεβαλλικὸς.

Σέξ-

(α) Ἀντιῤῥητ. ιδ'. (β) Διατρ. περὶ τῶν Γεωργίων. (γ) Βιβλιοθ. βιβλ. δ'. σελ. 371. (δ) Χρον. ἐν ἔτει αρμ'. ἀριθ. 13. (ε) Περὶ Ἐκκλησ. συγγραφ. ἐν ἔτει αρλ'. (ζ) Περὶ Ἐκκλησ. συγγραφ. σελ. 70.

Σέξτος ὁ Σενικὸς (α), ὁ Βελλαρμῖνος (β), ὁ Ποσσευῖνος (γ), Ε'ρρικος Α'γαδάνα, καὶ ἄλλοι.

Πέτρος Κλενιακηνός.

§. 9. Πέτρος ὁ Κλενιακινὸς Α'ββᾶς ἐκ τᾶ τάγματος τᾶ Βενεδίκτα, ἔγραψε κατὰ Πέτρα δὲ Βράϊς, ὁμοίως καὶ κατὰ τῶν Σαρακηνῶν, καὶ Γαβαίων, καὶ ἄλλα τινά.

Πέτρος Λομβάρδος

§. 10. Πέτρος ὁ Λομβάρδος, Ε'πίσκοπος Παρισίων, συνήκμασε μὲ τὸν ἄνω ρηθέντα Γρατιανὸν, καὶ καθὼς ἐκεῖνος ἐσύναξε τὰς κανόνας, καὶ μάγιστρος τῶν κανονιςῶν ἔγινεν, ἔτως καὶ ὁ Λομβάρδος εἰς τέσσαρα βιβλία τῶν γνωμῶν συνήθροισε πάντα τὰ τῆς θεολογίας κεφάλαια, ὁπᾶ ἐβεβαιώνοντο μὲ τὰς μαρτυρίας τῶν Λατίνων, καὶ Μάγιστρος τῶν γνωμῶν, καὶ Σχολαστικὸς ἐκρίθη.

Πέτρος Πρεσβύτερος.

§. 11. Πέτρος ὁ τῆς ἐν Τρέκῃ Ε'κκλησίας Πρεσβύτερος κομέσωρ, ἤτοι φάγος ὀνομαθεὶς, τὰς τῆς παλαιᾶς, καὶ νέας διαθήκης ἱςορίας ἐν συνόψει εἰς μίαν ἱςορίαν φέρων, τὴν ὁποίαν καὶ σχολαστικὴν ὠνόμασε, Μάγιστρος τῆς Σχολαστικῆς ἱςορίας προσηγορεύθη· εἰς αὐτὴν πολλὰ ἐκ συγγραφέων, τῶν ἐξωτερικῶν, καὶ ἐπομένως ἀβέβαια συνέμιξε· φάγος δὲ ὠνομάθη ὅτι ἐκ ἦν νῆσις φιλόσοφος, ἐὰν καὶ ὁ Τριθέμιος ἄλλην αἰτίαν λέγει.

Α'υϊκένας, Α'υερρόης.

§. 12. Εἰς αὐτὰς τὰς χρόνας, ἤτοι τῷ αρμ'. ἤκμασαν εἰς τὴν Ι'σπανίαν ὁ Α'βὲν Σινᾶ, ἢ Ε'βαλσινᾶ, ἐκ τῶν ἀπογόνων τᾶ Σινᾶ, κοινῶς Α'υϊκένας· καὶ ὁ Α'βὲν Ρ'οΐς, κοινῶς Α'υερρόης, φιλόσοφοι Α'ραβες, οἵτινες διαβεβοημένοι ἔγιναν μάλιςα μὲ τὰ ὑπομνήματα, τὰ ὁποῖα εἰς τὸν Α'ριςοτέλην συνεγράψαντο, προσέτι ὁ Α'υϊκένας ἔγραψε πολλὰ περὶ ἰατρικῆς, περὶ χυμίας (δ), κτ'.

ΚΕΦΑ'-

(α) Βιβλιοθ. βιβλ. δ'. σελ. 268. (β) Ε'ν ἔτει φρλ'. (γ) Ἴδε προπαρ. Τόμ. Α'. σελ. 214.

(δ) Σφάλει ὁ συγγραφεὺς ὅταν συγχρόνες ἀναφέρει τὸν Α'υϊκέναν, καὶ τὸν Α'υερρόην, διότι ἔτος, ἤκμαζε ναὶ εἰς τὸν παρόντα αἰῶνα, ὅςις μετέφρασε πρῶτος εἰς τὸ Α'ραβικὸν τὸν Α'ριςοτέλην, καὶ ὑπομνημάτισεν αὐτὸν, ὁ δὲ Α'υϊκένας ἰατρὸς τοῦ Σουλτάνου Καβόυς ἐγεννήθη τῷ 980. καὶ ἐτελεύτησε τῷ 1036.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ'.

Περὶ τῶν Αὐτοκρατόρων τῆς Ἀνατολῆς, Ἀλεξίου Β'. τοῦ Κομνηνοῦ, Ἀνδρονίκου τοῦ Κομνηνοῦ, Ἰσαακίου τοῦ Ἀγγέλου, καὶ Ἀλεξίου τοῦ Ἀγγέλου, καὶ τῶν γενομένων ἐπ' αὐτῶν ἐν τῇ Ἀνατολικῇ Ἐκκλησίᾳ.

§. 1.

Ἀλέξιος Γ'. Κομνηνος Αὐτοκράτωρ ἀπὸ Χ. Γ. 1181.

Καταλύσας τὴν ζωὴν εἰς τὸ μοναχικὸν σχῆμα Μανουὴλ ὁ Κομνηνὸς, ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ἀλέξιος, ὅσις νέος ὢν, ἔλαβε τὴν βασιλείαν· ἐν ἔτει αρπά. Καὶ ἐπειδὴ ἀδεὴς τῶν πατρικῶν φίλων, καὶ συγγενῶν ἐπιμελεῖτο αὐτὸν, καὶ τὴν βασιλείαν, τὰ πράγματα τῶν Ῥωμαίων ἐπισφαλῶς, καὶ ἀχρείως ἐφέροντο· διότι εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς βασίλειας τοῦ Ἀλεξίου, ὁ πρωτοσεβαστὸς Ἀλέξιος ὁ Κομνηνὸς, ὅσις ἦν πρὸς πατρὸς ἀνεψιὸς τοῦ βασιλέως Μανουὴλ, τὴν τοῦ παιδὸς, καὶ βασιλέως μητέρα πρὸς ἔυνοιαν αὐτοῦ σύρων, καὶ πολλὴν παῤῥησίαν, καὶ δύναμιν ἔχων, πάντα τὰ κατὰ τὴν βασίλειον Αὐλὴν, καὶ τὰ κοινὰ, συγχισμένα ἦσαν, καὶ εἰς ἀνεμοζάλην· ὕστερον κυριεύσας Ἀνδρόνικος ὁ Κομνηνὸς, πάντα ἦσαν πλήρη ἀπὸ φόνες, καὶ ἀπανθρώπε τυραννίδος, ὅσις τελευταῖον βασιλεὺς ἀναῤῥηθεὶς, ἔπνιξεν ὁμοῦ μὲ τὰς ἄλλας οἰκείας, καὶ τὴν μητέρα, καὶ αὐτὸν τὸν Ἀλέξιον, τοῦ ὁποίε τὸ σῶμα εἰς τὸν βυθὸν τῆς θαλάσσης μὲ μολίβδυνον κέραμον ἐπρόξαξε νὰ ῥιφθῇ, ζήσας μὲν χρόνες δεκαπέντε, βασιλεύσας δὲ τρεῖς, ὄχι καθ' ἑαυτὸν, ἀλλὰ πρῶτον μὲν εἰς τὴν ὑποταγὴν τῆς μητρός τε, ὕστερον ὑποκάτω εἰς δύο τυράννες τὸν Ἀλέξιον, καὶ τὸν Ἀνδρόνικον· τὰς Κομνηνὰς, ἀνάγνωθι τὸν Χωνιάτην (α). ἀπὸ αὐτὸν τὸν Ἀλέξιον ἐξεδόθη καὶ νεαρὰ περὶ τοῦ μὴ ἀναγράφεσθαι τὰ τῶν μοναστηρίων ἀκίνητα.

Ἀνδρόνικος Κομνηνὸς Αὐτοκράτωρ ἀπὸ Χ. Γ. 1184.

§. 2. Μόνος λοιπὸν βασιλεὺς καταστὰς Ἀνδρόνικος ὁ Κομνηνὸς ὁ Τύραννος τῷ αρπδ'. παρευδὺς ἐζήτησε ἀπὸ τὸν Πατριάρχην Βασίλειον, καὶ τὴν τότε Σύνοδον νὰ λυθῇ ἀπὸ τὸν ὅρκον ὁπῶ αὐτὸς ὤμοσεν εἰς τὸν Μανουὴλ τὸν Βασιλέα, καὶ τὸν ἐκείνε υἱὸν, τὸ ὁποῖον ἐγγράφως ἔλαβεν ἀπὸ

(α) Ἐπὶ Ἀλεξίου Γ'. σελ. 119.

πὸ αὐτόν· ὕστερον δείξας τὴν οἰκείαν ἀσπλαχνικωτάτην σκληρότητα, ϗ τυραννίαν εἰς πάντας τὰς ὑπ' αὐτὸν μὲ πᾶν εἶδος κολάσεως, ϗ αὐτὸς τελευταῖον μὲ ἀπαίσιον τέλος διεφθάρη· διότι νικηθεὶς ἀπὸ Γ'σαάκιον τὸν Α'γγελον ὑβρίζεται, ῥαπίζεται εἰς τὸ πρόσωπον, εἰς τὰς γλωτὰς ἤτοι κολομέρια δέρνεται, τὸ γενειόν τα κόπτεται, ἐκριζῶνται τὰ ὀδόντιά τα, ξυρίζονται αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς τα, κόπτεται ἡ χεὶρ τα, τυφλᾶται, ϗ ἄλλα πολλὰ ὀδυνηρὰ, ϗ ὑβριστικὰ δικαίως παθὼν, τὴν ζωὴν ἀπέῤῥιψεν ἡγεμονεύσας ἔτη δύο, ϗ ἔτος ἓν χωρὶς βασιλικὸν διάδημα. αὐτὸς ὁ Α'νδρόνικος δὲν ἤθελεν εἰς ἀδένα τρόπον νὰ γίνωνται διαλέξεις περὶ θείων δογμάτων, ἅτε περὶ Θεᾶ νὰ ὁμιλῇ τις, ἢ νὰ ἀκούῃ νέον τί· ὥστε ϗ τὸν Νέων Πατρῶν Ε'υθύμιον, ὅστις ἦν πολὺς εἰς τὰς λόγας ϗ μάθησιν, ϗ τὸν Κίνναμον Γ'ωάννην, ἀχὶ μόνον ἤλεγξε μέσα εἰς τὴν βασιλικὴν σκηνὴν κατὰ τὸ λοπάδιον, ὁπᾶ διελέγοντο περὶ τῆς τᾶ ὁ πατήρμα μείζων μα ἐσὶ, τῆς θεανθρώπα φωνῆς, ἀλλὰ ϗ εἰς τὸν Ῥ'υνδακὸν ποταμὸν νὰ τὰς ῥίψῃ μετὰ θυμᾶ ἐφορβέρισεν, ἐὰν δὲν παύσωσι νὰ διαλέγωνται περὶ Θεᾶ, ὡς ὁ Νικήτας γράφει (α).

Γ'σαάκιος Α'γγελος Α'υτοκράτωρ ἀπὸ Χ. Γ. 1186.

§. 3. Λαβὼν λοιπὸν τὴν βασιλείαν Γ'σαάκιος ὁ Α'γγελος τῷ ᾳρπς'. τὰς ἐν ἐξορίᾳ ὑπὸ τᾶ Α'νδρονίκα ταλαιπωρηθέντας, ἤφερεν εἰς τὰς οἴκας των, ϗ πάντας τὰς κακῶς παθόντας παρ' ἐκείνα μὲ φιλότιμον χεῖρα ἐδεξιώθη, ἔπειτα κατὰ τῶν Σικελιωτῶν ἡτοίμασε πόλεμον, οἵτινες Θετταλίαν, ϗ Α'μφίπολιν, ϗ ἄλλας πόλεις εἶχον κυριευμένας, ϗ ἐκαυχῶντο ἀδιάντροπα νὰ λάβωσι ϗ τὴν βασιλίδα τῶν πόλεων· τάτας κατατροπώσας, ἦλθεν εἰς Κωνσταντινόπολιν, ϗ τὰς Σαρακηνὰς ὁπᾶ ἦσαν εἰς τὴν Α'νατολὴν φιλοτίμως ἡσύχασεν· ὕστερον διαφόρας ἐκστρατείας ἐποίησε κατὰ τῶν Μυσῶν, τὰς ὁποίας ϗ Βλάχας καλᾶσι, ϗ κατὰ Σκυθῶν, ἀλλ' ἀχὶ εὐτυχῶς· ὁμοίως ἠγωνίσθη ϗ κατὰ πολλῶν ἀποστατῶν· διότι πολλοὶ τάτα τᾶ Γ'σαακίε βασιλεύοντος. ἠγέρθησαν εἰς ἀποστασίαν, ϗ ὡς Σπαρτοὶ γίγαντες ἐφύτρωσαν· αὐτῶν δὲ τῶν συχνῶν ἐπαναστάσεων αἴτιον ἦν ὅτι ἔλαβεν ὁ Γ'σαάκιος χωρὶς κόπον τὴν βασιλείαν, ὡς ὁ Νικήτας γράφει (β). Τελευταῖον ἐξελθὼν κατὰ τῶν Σκυθῶν, ϗ Βλάχων, ϗ φθάσας εἰς Κύψελλα, διώκεται ἀνοσίως τῆς βασιλικῆς σκηνῆς ἀπὸ τὸν ἀδελφόν τα Α'λέξιον, ὅστις ἀνηγορεύθη ἐκεῖ ἀπὸ τὰς συγκοινωνήσαντας μὲ αὐτὸν εἰς τὴν ἐπιβολὴν, ϗ ὁπᾶ ἐχαίροντο εἰς τὰς νεωτερισμὰς, ϗ ἀπὸ ἐκεῖ φεύγων τὸν ἐπικείμενον κίνδυνον εἰς Στάγειρα, νῦν Μάκρη, ἐπιάθη ἀπὸ τὰς κυνηγᾶντας αὐτὸν, ϗ διὰ προσαγῆς τᾶ ἀδελφᾶ τα, τυφλᾶται, ϗ εἰς φυλακὴν ῥίπτεται, ἔργον παρανομώτατον παθὼν, ϗ ἀπὸ ὅλα τὰ ἀπερασμένα χειρότερον, βασιλεύσας χρόνας ἐννέα, ϗ μῆνας ἑπτά. ἂν ἔτι τῷ τετσαρακοςῷ ἔτει τῆς ἡλικίας τα φθάσας, ὅταν ἐδιώχθη τῆς βασιλείας.

§. 4.

(α) Ε'πὶ Α'νδρονίκα σελ. 175. κεφ. έ. (β) Εἰς τὸν αὐτὸν τόπον.

ΑΙΩΝ ΙΒ'. Α'λέξιος Α'υτοκράτωρ ἀπὸ Χ. Γ. 1195.

§. 4. Διώξας λοιπὸν τὸν ἀδελφόν τ῀ Ἰσαάκιον ὁ Α'λέξιος εὐθὺς αὐτὸς ἐμβῆκεν εἰς τὸν βασιλικὸν θρόνον τῷ ἀρμέ. ϗ ἀπὸ ὅλον τὸ στρατιωτικὸν τάγμα, ϗ τινὰς τῆς Γερβσίας, βασιλεὺς Α'υτοκράτωρ ἀνηγορεύθη, ϗ ἐμβὰς εἰς τὴν βασιλίδα τῶν πόλεων, ϗ τὴν Α'γγελονυμίαν ἀπορρίπτων, Κομνηνὸς ἐλέγετο· πάντες δὲ νομίζοντες, ὅτι μετὰ τὴν ἀνάρρησίν τ῀ θέλεσιν ἰδῇ ἡσυχίαν τινα τῶν πραγμάτων, ἢ ϗ εἰς τὰ κρείττονα μεταβολὴν, αὐτὸς εἰς ὅλον τὸ ἐναντίον ἔκλινε· διότι λαβὼν πλέον ἐκεῖνο ὁπ῀ ἐπεθύμει, ϗ ὡρέγετο, δὲν ἐνόμιζε τὴν βασιλείαν ἐπισασίαν ἀνδρώπων ἔννομον, ἀλλὰ πλεονεσμὸν τρυφῆς, ϗ ἀνέσεως δόσιν, ὥσε ὀδὲν ἄξιον βασιλέως ἔπραττεν, ἀμελῶς διακείμενος πάντοτε τόσον εἰς τὰ τῶν πολέμων, ὅσον ϗ εἰς τὴν διοίκησιν τῶν κοινῶν τῆς βασιλείας πραγμάτων. ἦν δὲ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος τὸ ἦθος γελασὸς, ϗ εἰς τὴν ἡλικίαν καλόηθος, ϗ εἰς τὸ μεγαλεῖον τ῀ σώματος, περισσότερον δὲ ἀπὸ ὅλα, μὲ τὸ ἥμερον ἦθος ἐσολίζετο. τελευταῖον βασιλεύσας χρόνες ὀκτὼ, μῆνας τρεῖς, ϗ ἡμέρας δέκα, ἐξεβλήθη ὀ μόνον ἀπὸ τὴν βασιλείαν, ἀλλὰ ϗ ἀπὸ τὴν Κωνσαντινόπολιν ἀπὸ τὰς Λατίνας, ὁπ῀ ἐκυρίευσαν αὐτὴν, ὡς „ κατωτέρω ῥηθήσεται. „ Πρὸς τέτοις πρέπει νὰ ἰξεύρῃς, ὅτι αἰτιώτατον „ τὸ νὰ ταπεινωθῇ ἡ Βασιλεία τῶν Ῥωμαίων, ϗ νὰ πάθῃ αἰχμαλω„ τισμὰς χωρῶν, ϗ πόλεων, ϗ εἰς τὸ ὕσερον νὰ χάσωσι ϗ αὐτὴν τὴν „ πόλιν, τ῀το οἱ ἐκ Κομνηνῶν ἔγιναν αἴτιοι ἀποδημ῀ντες, ϗ ὀρεγόμενοι „ τὸ βασίλειον· διότι συναναστρεφόμενοι μὲ ἔθνη ὁπ῀ δὲν ἠγάπων φιλι„ κῶς τὰς Ῥωμαίας, ἦσαν τῆς πατρίδος φθορὰ μεγάλη, μ' ὅλον ὁπ῀ „ εἰς τὸ μέρος τὸ ἰδικόν μας νὰ ἀρχίσωσιν εἰς καμμίαν ὑπόθεσιν, νὰ κυ„ ριεύσωσι, ϗ νὰ ὁρίσωσιν ὄντες ἀνεπιτηδειότατοι, ϗ ἀπὸ ὅλας ἀχρειότα„ τοι, ϗ βαρβαρότατοι, ὡς ὁ Νικήτας γράφει (α), τὸν ὁποῖον ἀνάγνωδι ϗ περὶ τῶν λοιπῶν ῥηθέντων Α'υτοκρατόρων.

§. 5. Εἰς τὸν καιρὸν τῶν ῥηθέντων Α'υτοκρατόρων Πατριάρχαι Κωνσαντινοπόλεως ἔγιναν Θεοδόσιος ὁ Μοναχὸς, περὶ ὃ ἀνωτέρω εἴρηται, Βασίλειος ὁ Καματηρὸς, Νικήτας ὁ Μοντάνης, Λεόντιος ὁ μοναχὸς, Δοσίθεος ὁ πρώην Πατριάρχης Γεροσολύμων, Γεώργιος ὁ Ξιφιλῖνος, ϗ Γωάννης ὁ Καματηρός. Πατριάρχαι Κωνσαντινοπόλεως.

§. 6. Θεοδόσιον τὸν Πατριάρχην καθαιρέσει ὑπέβαλε (μ' ὅλον ὁπ῀ δὲν ἦτον παρὼν) Α'λέξιος ὁ Πρωτοσεβασὸς, ὁ ϗ Πρωτοβεσιάριος, ὅσις ἀνεψιὸς ἦν πρὸς Πατρὸς τ῀ βασιλέως Μανυὴλ, ϗ πλέον τῶν ἄλλων εἶχε παῤῥησίαν, ϗ δύναμιν εἰς τὸν καιρὸν τ῀ υἱ῀ τ῀ Α'λεξίε, ϗ διώξας αὐτὸν ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν τὸν ἐξώρισεν εἰς τὸ μοναςήριον τ῀ Παντεπόπτ῀, γενόμενος βαρύθυμος κατ' αὐτ῀, ἐπειδὴ ἐναντιώνετο εἰς τὰ θελήματά τ῀, ϗ τὸν ἐμπόδιζεν ἀπὸ ἐκεῖνα ὁπ῀ ὠρέγετο· τότε δὲ ἐυρίσκων πρό- Θεοδόσιος.

(α) Ἐπὶ Α'λεξίε Α'γγέλε, τόμ. Γ'.

φασιν, πῶς τάχα ἔγινε τὸ ἐν μὲ τὴν Καισάρισσαν κατὰ τῶ βασιλέως Ἀλεξίᾳ εἰς τὴν κατ' αὐτῶ ἐπανάςασιν· ἀλλὰ πάλιν ὁ Θεοδόσιος εἰς τὸν αὐτῶ θρόνον ἐντίμως ἀνήχθη. Ἔπειτα ἰδὼν τὸν Ἀνδρόνικον, ᾗ καταγνοῦς τὴν ἀσπλαγχνίαν αὐτῶ ἐταλάνισεν ἑαυτῷ ἐκείνης ὅπῶ μὲ ἀνοησίαν ἔβαλον εἰς τὰ βασίλεια τοιῶτον ἄνθρωπον δι' ἀνιάτας αὐτῶν συμφορὰς, ᾗ χαριέντως ἐγγίξας τὸν Ἀνδρόνικον, εἶπεν αὐτῷ, ἀκοῇ ἤκκουσά σε τὸ ,, πρότερον, νῦν δὲ ἑωράκειν, ᾗ ἐγνώκειν σαφῶς, ὡς ὁ Νικήτας ἱςορεῖ (α). Τελευταῖον ἰδὼν, ὅτι ἀδὲν ὠφελεῖ, ἀλλὰ φανερῶς ἐγίνοντο τὰ δεινὰ, ᾗ ἐνίκων τὰ κακὰ, καταβαίνει ἀπὸ τὸν πατριαρχικὸν θρόνον, ᾗ ὑπάγει εἰς τὴν νῆσον Τερέβινθον, κατὰ τὴν ὁποίαν τὴν οἴκησιν, ᾗ τῆς ταφῆς τε τὴν κατάθεσιν ἡτοίμασε, προσὰς τῆς Ἐκκλησίας, ᾗ ἰδύνας τὰς οἴκους αὐτῆς χρόνους τρεῖς, εἰς τὰ ὁποῖα τὸν καιρὸν τινὰ σημειώματα περὶ γάμων συνοδικῶς ἔγιναν, τὰ ὁποῖα ἀνάγνωθι ἐν τῷ Νομ. Γραι. (β).

Βασίλειος ὁ Καματηρός

§. 7. Μετὰ τὴν παραίτησιν τῶ Θεοδοσίᾳ, ᾗ ἀναχώρησιν ἀνάγεται εἰς τὸν πατριαρχικὸν θρόνον ἀπὸ Ἀνδρόνικον τὸν Τύραννον ὁ Καματηρὸς Βασίλειος, Χαρτοφύλαξ ὢν τῆς ἐν Κωνσταντινοπόλει Ἐκκλησίας, ὅσις ἔσυρε τὸν Ἀνδρόνικον ᾗ οἰκειοποιήθη μὲ τοιαύτην ὑπόσχεσιν εἰς ἐκεῖνα ὁ-,, πῶ ἐγγράφως ὑπέσχετο εἰς αὐτὸν, ἐκεῖνα δηλαδὴ ἐν τῷ ἀρχιερατεύειν ,, διαπράττεσθαι, ὅσα φιλητὰ Ἀνδρονίκῳ, κἂν εἶησαν παναθέμιτα, κἀκεῖ-,, να πάλιν ἀποσυγεῖν, ὁπόσα ἐχ ἡδύνει Ἀνδρόνικον, ὡς ὁ Νικήτας γράφει (γ). Τῶτον τὸν Βασίλειον, βασιλεύσας Ἰσαάκιος ὁ Ἄγγελος ἔκβαλεν ἀπὸ τὸν θρόνον, μ' ὅλον ὁπῶ εἰς τὴν ἀρχὴν ἐβοήθησε πολλὰ τὸν Ἰσαάκιον, προσάπτων αἰτίαν, ᾗ ἔγκλημα εἰς τὴν καθαίρεσίν τε, ὅτι ἐκείνας τὰς τιμίας γυναῖκας, τὰς ὁποίας ὁ Ἀνδρόνικος χωρὶς θέλησίν των τὰς ἐκάρευσε διὰ καλογραίας, αὐτὸς ὁ Βασίλειος ἐσυγχώρησε νὰ ῥίψωσι τὰ μαῦρα φορέματα, ᾗ νὰ ἐπισρέψωσιν εἰς τὴν πρώτην κοσμικὴν κατάσασιν, καὶ ςολὴν, ᾗ ζωήν· προέςη δὲ τῶ θρόνου χρόνους δύο ἥμισυ.

Νικήτας ὁ Μωντάνης.

§. 8. Ἀντὶ λοιπὸν τῶ Καματηρῶ, ὁ βασιλεὺς διωρίζει Πατριάρχην Νικήταν τὸν Μοντάνην, Σακκελάριον τῆς μεγάλης Ἐκκλησίας ὄντα, ὅσις ἄτε αὐτὸν τὸν τριγέροντα ἄφησε νὰ ἀποδάνῃ εἰς τὸν θρόνον τε. ἀλλ' ὡς ἁπλῶν ᾗ ὀλίγον εἰς τὴν γνῶσιν κατηγορῶν, ᾗ μεμφόμενος αὐτὸν, ᾗ ὡς γέροντα πολλὰ ᾗ ἀκεσίως τὸν κατεβάζει ἀπὸ τὸν θρόνον, ἀρχιερατεύσαντα μόνον χρόνον ἕνα, ᾗ ἥμισυ (δ).

Λεόντιος μοναχός.

§. 9. Ἔπειτα εἰς περισσοτέραν φροντίδα ἐυρισκόμενος ὁ Ἰσαάκιος διὰ ἄξιον Πατριάρχην, ᾗ καλὸν κυβερνήτην, προχειρίζεται μέγας ποιμὴν Λεόντιος μοναχός τις, ἡγάμενος τῶ μοναςηρίῳ κατὰ τὸ ὄρος τῶ Ἁγίῳ Ἀυ-

(α) Ἐπὶ Ἀλεξ. Πορφυρ. κεφ. ιβ'. σελ. 134.
(β) Βιβλ. Γ'. σελ. 231.
(γ) Ἐπὶ Ἀλεξ. Πορφυρ. κεφ. ιέ. σελ. 138.
(δ) Ἕτεροι λέγουσι πῶς νὰ ἀρχιεράτευσε περισσότερον, ᾗ νὰ ἐξεβλήθη τῷ φρῇ.

Λυξεντίε, τῶν Ἁγίων Ἀποςόλων ὀνομαζομένε, βεβαιώσας ἔμπροσθεν εἰς τὴν συνέλευσιν, καὶ ὁμνύων ἐπὶ τῦ βασιλικῦ βήματος, καὶ ὁμηγύρεως, πῶς δὲν ἴξευρε πρότερον τὸν ἄνδρα, ἀλλὰ τὴν νύκτα ἡ Θεοτόκος τὸν ἐδειξεν εἰς αὐτὸν, ὑπογράψασα τὸ ἦθος, καὶ τὴν ἀρετήν τε, ὁμοίως καὶ τὸν τόπον ἑρμηνεύσασα εἰς τὸν ὁποῖον ἐκατοίκει· διὰ τὴν ὁποίαν καὶ Θεοτοκίτην αὐτὸν τὸν Λεόντιον ὠνόμασαν. ἀλλ' ὅτε χρόνος ἔφθασε, καὶ διώκει αὐτὸν τῦ θρόνε, ἀδένα λόγον δέμενος, ὅτε ἐντραπεὶς διὰ τὰς ἐπαίνες ὁπῦ πρότερον περὶ αὐτῦ ἔλεγε, καὶ ὁπῦ τὸν ἐδόξαζεν ὡς θεῖον ἄνδρα, ἀλλ' ἐβεβαίωνε, πῶς πάλιν ἦλθεν ἡ Θεοτόκος, καὶ εἶπε, νὰ τὸν ἐκβάλλῃ τοῦ θρόνε.

§. 10. Τοιετοτρόπως λοιπὸν τὸν Λεόντιον καταβιβάσας τῦ θρόνου, ἐσυλλογίσθη νὰ ποιήσῃ μετάθεσιν, καὶ νὰ συςήσῃ Πατριάρχην Κωνσαντινεπόλεως τὸν Ἱεροσολύμων Δοσίθεον, ὁπῦ ἦτον ἀπὸ τὴν Βενετίαν, ἀσκητεύων εἰς τὸ μοναςήριον τῦ Στεδίε, ὅσις φίλος ἔγινε μὲ τὸν Γσαάκιον, προλέγων αὐτῷ πῶς μέλλει νὰ βασιλεύσῃ· καὶ ἐπειδὴ ἔλαβον τέλος τὰ τῆς προρρήσεώς τε, ἀπέκτησε μεγάλην τιμὴν πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ εἶχε πολλὴν παῤῥησίαν, καὶ ἐξεσίαν, καὶ ἔγινε Πατριάρχης Ἱεροσολύμων, ἀποθανόντος τῦ Λεοντίε. ἄνθρωπος τὸ ἦθος χαροποιὸς, καὶ περιβόητος κατὰ τὴν ἀρετὴν, ἰξεύρων δὲ ὁ βασιλεὺς ὅτι οἱ κανόνες τῦτο δὲν ἐσυγχώρεν, μεταχειρίζεται μὲ πανεργίαν τὸν Θεεπόλεως Μεγάλης Ἀντιοχείας Θεόδωρον τὸν Βαλσαμῶνα, ἄνδρα περισσότερον ἀπὸ τὲς τότε ὄντα ἔμπειρον εἰς τὲς νόμες· καὶ κατὰ μόνας συνομιλῶν μὲ αὐτὸν σχηματίζεται τὸν ἀδημονῦντα, ὅτι τόσον ἡ Ἐκκλησία ὑςερεῖται ἀπὸ ἄνδρας φιλοθέες, καὶ λογίες, καὶ ἡ μοναχικὴ ζωὴ ἐκαταφρονήθη, καὶ ἡ ἀρετὴ ἔλειψεν, ὥςε νὰ μὴν ἐυρίσκηται τὶς νὰ ἀνέβῃ εἰς τὸν θρόνον, καὶ ἄλλα τοιαῦτα μὲ λύπην καὶ ἀδημονίαν προβάλλων, ἐπέφερε πῶς καὶ ἀπὸ πρῶτα ἤθελε νὰ τὸν μεταθέσῃ ἀπὸ τὴν Ἀντιοχέων Ἐκκλησίαν εἰς τὴν Οἰκεμενικὴν περιωπὴν, ἀλλ' ἐσυςέλλετο τὴν μετάθεσιν, ὡς ἀπηγορευμένην παλαιόθεν, ἀπὸ τὲς κανόνας, καὶ ἐναντίον εἰς τὲς Ἐκκλησιαςικὲς θεσμές· Ὁ δὲ Θεόδωρος πλανηθεὶς, ἔταξε νὰ τελειώσῃ τὴν ὑπόθεσιν· Συναθροισθείσης λοιπὸν τῇ ἐπομένῃ ἡμέρᾳ Συνόδε, καὶ προβαλθείσης ἐξετάσεως, καὶ λόγε περὶ μεταθέσεως, ὁ μὲν Ἀντιοχείας, ἔμεινεν Ἀντιοχείας, ὁ δὲ Ἱεροσολύμων Δοσίθεος εἰς τὸν τῆς Κωνσαντινεπόλεως θρόνον ἀνάγεται. Οἱ δὲ πλανηθέντες μὴν ὑποφέροντες τὴν ἀπάτην διὰ πολὺν καιρὸν, παρασυναγωγὰς ἐποίεν, συνέδρια, καὶ συμβόλια, ἕως ὁπῦ τὸν Δοσίθεον, ὡς ἐπιβάτην ἀλλοτρίας Ἐκκλησίας κατέβασαν ἀπὸ τὸν Πατριαρχικὸν θρόνον· ἀλλ' ὁ βασιλεὺς μὴν ὑποφέρων τὴν νίκην, τήν τε μετάθεσιν πάλιν βεβαιώνει, καὶ τὸν Δοσίθεον εἰς ὀλίγον καιρὸν εἰς τὸν θρόνον πάλιν ςηρίζει, τὸν ὁποῖον ἀπολαύσας μόνον χρόνες δύο πάλιν διώκεται, καὶ καθαιρεῖται, καὶ ὑςερήθη καὶ τὸν πρῶτον τε θρόνον ἐπειδὴ ἐχειροτονήθη ἕτερος Ἱεροσολύμων. Δοσίθεος Ἱεροσολύμων.

§. 11.

Γεώργιος Ξιφιλῖνος.

§. 11. Μετ' αὐτὸν ἐπροχειρίσθη Πατριάρχης Κωνσταντινοπόλεως Γεώργιος ὁ Ξιφιλῖνος μέγας Σκευοφύλαξ ὢν, ὅσις προσὰς τῆς Ἐκκλησίας χρόνους ς'. ϗ μῆνας ί. καλῶς ϗ θεοφιλῶς, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν· σημείωσαι, ὅτι ὁ αὐτὸς βασιλεὺς Ἰσαάκιος πέντε Πατριάρχας συσήσας, ἀδεὶς ἐτελεύτησεν εἰς τὸν θρόνον τα.

Γωάννης ὁ Καματηρός

§. 12. Τότε δὲ λείποντος τῦ βασιλέως Ἀλεξίυ, ἔμεινεν ὁ θρόνος χωρὶς Πατριάρχην μῆνας δύο, ὕστερον ἔγινεν Γωάννης ὁ Καματηρὸς διάκονος, ϗ χαρτοφύλαξ ὢν, ὅσις ἐποίμανε τὸν θρόνον ἕως τὸν καιρὸν τῆς ἁλώσεως τῆς Κωνσταντινοπόλεως χρόνους έ. ϗ μῆνας ή. ϗ ἡμέρας ιδ'. Πατριαρχεύσας· μετὰ δὲ τὴν ἅλωσιν ἐλθὼν εἰς τὸ Διδυμότοιχον ἀπέθανεν ἐκεῖ, ἡ δὲ Ἐκκλησία ἀπὸ γνήσιον ποιμένα ὑστερήθη, χρόνον ἕνα, ϗ μῆνας δέκα.

Κατάσασις τῆς Ἀνατολῆς.

§. 13. Ἡ τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας κατάσασις δὲν ἦτον ἥτυχος κατ' αὐτὰς τὰς χρόνας, ἀλλ' ἐταράττετο, τόσον ἀπὸ τὰς Ἀποσάτας Κομνηνὰς, ὅσον ϗ ἀπὸ τὰς ἐχθρὰς τῶν Ῥωμαίων· διότι εἰς μὲν τὴν Κωνσταντινόπολιν ἠκολόθησεν ἐκεῖνος ὁ ἄθλιος ἐμφύλιος πόλεμος, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ϗ τὸ ἱερὸν μέγα τέμενος ἐπληρώθη ἀπὸ φονικὸν αἷμα, τὴν δὲ Νίκαιαν, ϗ τὰς πέριξ χώρας σφοδρῶς ἐπολέμησεν Ἀνδρόνικος ὁ Τύραννος, τὰς δὲ Ἀνατολικωτέρας πόλεις μὲ τὰς ἐθνικὰς ϗ οἱ λοιποὶ ἀποσάται τῶν Κομνηνῶν ἐπολέμησαν, ϗ ἔβλαψαν, ἀφίνω νὰ λέγω τὸν ἀφανισμὸν, ὁπῦ οἱ Σικελοὶ ϗ Λατῖνοι ἐποίησαν εἰς τὰς Θεσσαλονικεῖς, τῶν ὁποίων ἀρχιερεὺς τότε ἦν ὁ πολὺς ἐν λόγῳ, ϗ ἀρετῇ διαβεβοημένος πανταχῦ Εὐσάθιος, ὁμοίως ϗ εἰς τὰς Θετταλὰς, ϗ ἄλλας Χριστιανὰς ἐπροξένησαν, κατὰ κράτος τὴν ἀσπλαγχνίαν αὐτῶν δείξαντες, ϗ ἀδεμίαν διάκρισιν θείων, ϗ ἀνθρωπίνων πραγμάτων μεταχειριδέντες· ἀνάγνωδι, περὶ αὐτῶν τὸν Χωνιάτην (α). Εἰς δὲ τὸν καιρὸν Ἀλεξίυ τῦ Ἀγγέλυ κερδεύσαντες οἱ Βλάχοι μὲ τὰς Κομάνας τὰ τῶν Ῥωμαίων ὕρια, οἱ Ῥῶσσοι τὸ Χριστιανικώτατον γένος, ἔδειξαν εἰς τὰς Ῥωμαίας ἀξιοθαύμαστον προθυμίαν κινηθέντες θελληματικῶς, ϗ ἐλευθερώσαντες ὀλίγον τὰς Ῥωμαίας, ὁπῦ ἔπασχον τὰ ἀνίατα ἀπὸ τὰς ἐχθρὰς, ϗ ἔγιναν εἰς αὐτὰς μία ἀνέλπιστος βοήθεια, ἀντίληψις, συνδρομὴ, ϗ φάλαγξ ὡς εἰπεῖν θεοσύλλεκτος εἰς ἔθνος ὁμόπιστον φανεὶς Ῥωμανὸς ὁ Καλίτζης ἡγεμών· ἀνάγνωδι τὸν Νικήταν (β).

Ζήτημα περὶ τῦ εἰ ἐστὶ φθαρτὸν, ἢ ἄφθαρτον τὸ μεταλαμβανόμενον Σῶμα.

§. 14. Εἰς τὰς ἡμέρας Γεωργίυ τῦ Ξιφιλίνυ Πατριάρχυ Κωνσταντινοπόλεως, ζήτησις ἐπροβάλθη ἀπὸ ψευδομόναχόν τινα Σικιδίτην ὀνόματι, ἂν τὸ μεταλαμβανόμενον Ἅγιον Σῶμα τῦ Χριστῦ εἶναι ἄφθαρτον, ὅτι λογῆς μετὰ τὸ πάθος, ϗ ἀνάσασιν, ἢ φθαρτὸν ὡς πρὸ τῦ πάθους· αὐτὴ λοι-

(α) Ἐν τόμῳ Α'. τῦ Ἀνδρονίκυ. (β) Ἐν τῷ Γ'. Ἀλεξ. Ἀγγέλυ Κομνηνῦ κεφ. έ. σελ. 277. ὅπυ ἔτω λέγει, ἀνυπονοήτως ἐρωγὴ, ϗ ἀσυλλόγιστος συνασπισμὸς, ϗ φάλαγξ, ὡς εἰπεῖν θεοσύλλεκτος ἔθνει ὁμοπίστῳ φανείς.

λοιπὸν ἡ ζήτησις πρὸς ἐναντίας μοίρας τὰς ἐν Κωνσταντινουπόλει Χριστιανὰς διεχώρισε· διότι ἄλλοι μὲν ἔλεγον ἄφθαρτον, μάρτυρα φέροντες τὸν ἱερὸν „ Κύριλλον εἰπόντα, ὁμολογίαν, καὶ ἀνάμνησιν εἶναι τῆ τεθνᾶναι τε, καὶ „ ἀναβιῶναι δι' ἡμᾶς τὸν Κύριον, τὴν τῶν θείων μυστηρίων μετάληψιν, „ καὶ ὡς, ὃ ἂν μέρος τις δέξηται, ἐκεῖνον εἰσδέχεται ὅλον τὸν παρὰ τῆ „ Θωμᾶ ψηλαφισθέντα, καὶ ὡς ἐσθίεται μετὰ τὴν ἀνάστασιν, καθὼς ὁ χρυσῆς „ τὴν γλῶτταν Ἰωάννης φησὶ πρὸς τοῖς ἑπομένοις· ὦ τῆ θαύματος, ὁ „ ἐν δεξιᾷ τῆ Πατρὸς καθήμενος ἐν ταῖς χερσὶν ἡμῶν εὑρίσκεται τῶν ἀ- „ μαρτωλῶν, καὶ πάλιν, ἤνθησεν ἐν τῷ νόμῳ, ἤυξησεν ἐν τοῖς προφή- „ ταις, ὡρίμασεν ἐν τῷ Σταυρῷ, ἐσθίεται, μετὰ τὴν Ἀνάστασιν· καὶ πρὸς „ τάτοις ὡς οὐδὲν ἕτερον ἐστὶν ἡ ἐκεῖνο τὸ σῶμα, ὃ τῆ θανάτε κρεῖττον „ ἐδείχθη, καὶ τῆς ζωῆς ἡμᾶς προκατήρξατο. τὸν λαμπτῆρα τῆς Ἐκκλη- „ σίας Εὐτύχιον ὅπε λέγει, ὅλον εἶν ἅπαν τὸ Ἅγιον Σῶμα, καὶ Τίμιον „ Αἷμα τῆ Κυρίε δέχεται κἂν εἰ μέρος τάτων τις δέξηται, μερίζεται γὰρ „ ἀμερίσως ἐν ἅπασι διὰ τὴν ἕμμιξιν κτ. μηδεὶς οὖν ἀμφιβολίαν ἐχέτω, „ τὸ ἄφθαρτον μετὰ τὴν μυστικὴν ἱερεργίαν, καὶ τὴν ἁγίαν Ἀνάστασιν, καὶ „ ἀθάνατον, καὶ ἅγιον καὶ Ζωοποιὸν Αἷμα τῆ Κυρίε ἐντιθέμενον τοῖς ἀντι- „ τύποις διὰ τῶν ἱερεργιῶν ἔλαττον τῶν προηγημένων παραδειγμάτων τὰς „ οἰκείας ἐναποεμόργνυσθαι δυνάμεις, ἀλλ' ὅλον ἐν ὅλοις τοῖς μέρεσιν ἐυ- „ ρίσκεται." Οἱ δὲ τῆς ἐναντίας μοίρας ἔλεγον, μὴ καὶ Ἀναστάσεως ὁμο- λογίαν, ἀλλὰ θυσίαν μόνην εἶναι τὸ τελούμενον, καὶ ἑπομένως φθαρτὸν, καὶ ἄνευ, καὶ ἄψυχον, καὶ μήτε ὁ προσερχόμενος τῇ μεταλήψει νὰ δέχηται ὅλον τὸν Χριστὸν, ἀλλὰ μέρος, ὡς καὶ μέρος μεταλαμβάνων· διότι ἂν ἦτον ἔλεγον, ἄφθαρτον, μὲ νᾶν, καὶ ψυχὴν, ἤθελεν εἶναι ἀψηλάφητον ἀνά- φες, καὶ ἀθέατον, ἅτε ἀπὸ τὰς ὀδόντας δαγκανώμενον, καὶ ἀληθόμενον, ἅτε ὅταν κόπτηται μηδαμῶς δυσχεραῖνον, καὶ ὀδυνόμενον, καὶ ἄλλα τοιαῦτα σαθρὰ, καὶ ἀνωφελῆ· τόσον δὲ ἐξαπλώθη τᾶτο τὸ σχίσμα, ὥσε φανερὰ εἰς τὴν ἀγορὰν, καὶ εἰς τὰς ὁδὰς ὅσις ἤθελε, τὰ τιμῆς ἄξια, καὶ σιωπῆς ἐκφαυλίζετο. Ὁ δὲ ποιμὴν τῆ Πατριαρχικῆ θρόνε Ἰωάννης Καματηρὸς, ὅσις εἶχε χρέος, τὸ ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τῆ πρὸ αὐτῆ ἀρχιερατεύσαντος Ξι- φιλίνε ἀρξάμενον νὰ λαλῆται, καὶ νὰ γεννᾶται δόγμα, νὰ τὸ ἐκριζώσῃ, καὶ νὰ ἀναθεματίσῃ μὲν ἐκεῖνον τὸν ψευδομόναχον τὸν ἀρχηγὸν, ὡς αἱρε- σιάρχην, τὸν Σικιδίτην, δηλαδὴ καὶ ὡς νέα εἰσάγοντα δόγματα, καὶ τὰς ἄλλας, νὰ καταπείσῃ εἰς σιωπὴν μὲ τὸ παράδειγμά τε, ὥσε νὰ εἶναι πάλιν τὸ μυστήριον, μυστήριον, αὐτὸς μὲ λογικὰς μεθόδας ὅπῆ μετεχειρί- ζετο, καὶ ἀποδείξεις βεβιασμένας εἰς συγκατάθεσιν τῶν προσδιαλεγομέ- νων εἰς τὰ ὑπερφυῆ, καὶ ὅπῆ δὲν χρειάζονται ἐξωτερικὴν τέχνην, καὶ ἀπό- δειξιν, ἤθελε νὰ ποιῇ συλλογισμὰς φιλοσοφικὰς ὁ ἀδιάκριτος, καὶ ἀσυλλό-

γι-

γισος, καθὼς ὁ Χωνιάτης γράφει (α)· τελευταῖον εἰς τὸν καιρὸν αὐτῦ τῦ Καματηρῦ Γωάννε ἔπαυσεν αὐτὴ ἡ φιλονεικία, ἐπειδὴ συνοδικῶς κατεκρίθησαν, ϗ ἀπεβλήθησαν ἐκεῖνοι ὁπῦ ἔλεγον τὸ Σῶμα τῦ Κυρίε φθαρτόν· κτ'. ἀνάγνωθι ϗ τὸ διὰ σίχων ἱσορικὸν τῦ Εὐφραὶμ, ϗ τὸ κατὰ Καλβίνων, ϗ Λεθηράνων σύνταγμα τῦ Δοσιθέε (β).

Περὶ τῶν Ἀρμενίων.

§. 15. Ἐν τέτοις τοῖς χρόνοις οἱ Ἀρμένιοι παραιτήσαντες, ϗ ἀφήσαντες τὰς αἱρέσεις τες προσῆλθον εἰς τὴν Ἀνατολικὴν Ἐκκλησίαν· διότι ἀποσαλθεὶς ὁ Θεωριανὸς ἀπὸ τὸν Μανυὴλ τὸν Αὐτοκράτορα, ἐν ἔτει ἀπὸ τῆς Χριςῦ οἰκονομίας αρό. πρὸς Νοσέρσιν τὸν τῶν Ἀρμενίωι Καθολικὸν, (ὄτω δὲ ὠνομάθη, ὡς ἔχων ὑποκειμένες εἰς ἑαυτὸν περισσότερον ἀπὸ Χιλίες Ἐπισκόπες) ὅσις κατὰ τὴν κοινὴν αὐτῶν γνώμην μίαν φύσιν εἰς τὸν χριςὸν ἐφρόνει, φοβέμενος μήπως δύο λέγων ἐπὶ Χριςῦ φύσεις πέσῃ εἰς τὴν τῦ Νεσορίε αἵρεσιν, ὁπῦ διὰ τὰς δύο φύσεις ἔπλαττε δύο χριςὲς, ἀμὴ ὁ Θεωριανὸς συνδιαλεχθεὶς μὲ τὸν Καθολικὸν, σοφῶς τὴν περὶ τῶν δύο φύσεων ἐν τῷ Χριςῷ διδασκαλίαν, ϗ τὴν τῆς ἐν Χαλκηδόνι συνόδε ἀυθεντίαν ἀπέδειξε, ϗ τὰς τῶν ἁγίων Πατέρων μαρτυρίας παραςήσας, ἐκατόρθωσεν, ὥςε ὁ Καθολικὸς νὰ γνωρίσῃ ἑαυτὸν νικηθέντα ἀπὸ τὰ ἐκείνε ἐπιχειρήματα, ϗ τόσον δὶ αὐτὸν, ὅσον ϗ διὰ τὰς ἄλλας Ἐκκλησιαςικὰς διαφορὰς νὰ ὁμολογήσῃ ὁμόφρονα, ϗ μὲ τὸς λοιπὸς Ἀρμενίες νὰ γράψῃ πρᾶξιν, ὅτι τῦ λοιπῦ ἡ τῶν Ἀρμενίων Ἐκκλησία νὰ ὁμοφρονήσῃ μὲ τὴν Ἀνατολικὴν, ἔντε τοῖς κεφαλαίοις τῆς πίςεως, ϗ εἰς τὰ Ἐκκλησιαςικὰς τελετὰς, ϗ τὸ τῆς πίςεως σύμβολον νὰ πέμψῃ εἰς Κωνσαντινόπολιν. ὅρα πολλὰ περὶ αὐτῶν ἐν τῷ βιβλίῳ, τὸ ὁποῖ συνεγράψατο ὁ Θεωριανὸς δὶ αὐτὴν τὴν διάλεξιν, πρὶν δὲ γένῃ αὐτὴ ἡ πρεσβεία τῦ Θεωριανῦ, οἱ Ἀρμένιοι εἶχον πέμψει πρέσβεις πρὸς τὸν Ῥώμης Ἐπίσκοπον Εὐγένιον Γ'. περὶ ὧν μνήμην ποιεῖται Ὅττων ὁ Φρισιγγήνσιος (γ), περὶ τῦ συγκοινωνῆσαι αὐτὸς τῇ Ῥωμαϊκῇ Ἐκκλησίᾳ, καὶ νὰ δεχθῶσι τὴν πίςιν αὐτῆς, ϗ ἀπὸ τὴν ὁποίαν πάλιν νὰ διεχωρίθησαν, ὡς ἀπὸ τὰ ῥηθησόμενα γίνεται φανερὸν, ἐὰν τινὰς δὲν ἤθελεν εἰπῇ, ὅτι αὐτοὶ εἰς ἕδενα μέρος τελείως νὰ ἐπροσέθησαν, παρὰ τελείως νὰ ἐχρημάτισαν ἐναντίοι (δ).

Κατάςασις τῆς Ῥωσίας. Γεροσλάβος

§. 16. Ἐν τῇ Ῥωσίᾳ ἡγεμόνευεν ὁ Γεροσλάβος, ὁπῦ μὲ τὴν φρόνησίν τε, ϗ ἀνδρείαν τε ἀςύχωσε τὸν ζυγὸν τῶν Ῥώσων ἐν μέρει ἀπὸ τὸς Τατάρες, ϗ ὢν ἀπὸ βασιλικὸν γένος ὡς εἴπομεν ἐν βιβλ. ΙΑ'. κεφ.

(α) Τόμ. Γ'. Ἀλεξ. κεφ. ϛ'. σελ. 274. (β) Εἰς τὸ τῦ Μελετίε Συρίγε σύνταγμα σελ. 53. ἐυρήσεις ϗ τὸν Δοσίθεον, ϗ τὸ Χρονικὸν τῦ Εὐφραὶμ. (γ) Βιβλ. ζ'. κεφ. λβ'.

(δ) Περὶ τῆς αἱρέσεως τῶν Ἀρμενίων, Μαρωνιτῶν, Γακωβιτῶν. ϗ λοιπῶν αἱρέσεων τῆς ἀνατολῆς, κατὰ πλάτος, θέλει εἰπῶμεν εἰς τὸν ἑπόμενον Δ'. τόμον τῆς παρέσης Ἐκκλησιαςικῆς Ἱςορίας.

κεφ. Η'. ἀριθ. 21. ἔλαβε τὸ σκῆπτρον τῆς βασιλείας εἰς τὰς Ρ'ώσας, ϗ ἐσάθη πατὴρ τῆς πατρίδος, ϗ Σωτὴρ τῆς Χριστῦ Ἐκκλησίας, ποιῶν πολλὰς ὠφελείας. ὕστερον δὲ ἀπὸ αὐτὸν ἔλαβε τὰ σκῆπτρα τῆς βασιλείας ὁ υἱὸς αὐτῦ Α'λέξανδρος, ὅσις ἠκολέθησε τὰ ἴχνη τῦ Πατρός τε, εἰς τὸ νὰ ἐλευθερώσῃ τὰς τόπας τῆς Ρ'ωσίας τελείως ἀπὸ τὴν δελείαν τῶν Τατάρων, διὰ τὸ ὁποῖον ἀπεφάσισεν, ὅτι νὰ φέρῃ τὴν καθέδραν τε εἰς ἕνα τόπον μακρὰν ἀπὸ τὰ σύνορα τῶν Τατάρων, ϗ ἔτως ἔκλεξε τὴν πόλιν Μόσκβαν, ϗ πρῶτος ἦν ὁπᾶ ἐβασίλευσεν εἰς αὐτήν. Τῦτος εἶναι ἐκεῖνος ὁ Α'λέξανδρος ὁπᾶ πολλὰ ἠγωνίσθη ὑπὲρ τῆς τᾶ Χριστᾶ Ἐκκλησίας, ϗ τελευταῖον τὸ μοναδικὸν σχῆμα ἐνδυθεὶς πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν ἐν ἁγιότητι ἐν ἔτει ασξγ'. τᾶ ὁποίᾳ τὸ λείψανον ἐν τέτοις τοῖς χρόνοις ὁ μέγας Πέτρος ἐπρόσαξε ϗ τὸ ἤφεραν εἰς μίαν Ἐκκλησίαν ὁπᾶ ἔκτισε πλησίον τῆς Πετρεπόλεως εἰς τὸ αὐτᾶ ὄνομα τᾶ Α'λεξάνδρε Νεύσκη. διάδοχος δὲ αὐτᾶ ὁ υἱός τε Δανιὴλ, διὰ τὸν ὁποῖον θέλομεν εἰπῆ κατωτέρω. Εἰς δὲ τὸν καιρὸν τᾶ Πατρός τε ἀρχιερεὺς Κιόβε ἐγένετο Κύριλλος. ὅσις ζήσας χόνον ἕνα ἀπέθανε, τᾶ ὁποίᾳ διάδοχος κατέςη ἐν ἔτει αριζ'. Γ'ωσὴφ ὁ ἀπὸ Νικαίας.

Α'λέξανδρος. Α'ρχιερεῖς Ρ'ωσσίας.

§. 17. Εἰς τὴν Αἰθιοπίαν, ἤτοι Χαμπεσίαν προσέτι κατὰ τέτες τὲς χρόνες πολύφημον ἦν τὸ ὄνομα Γ'ωάννε τᾶ ἱερέως μὲ τὸ γένος τε, τὸν ὁποῖον γράφει Ο'ττων ὁ Φρισιγήνσιος (α), πῶς νὰ ἐσάθη ἱερεὺς, ϗ Χριστιανὸς βασιλεὺς ἐκ τῆς αἱρέσεως τῶν Νεσοριανῶν, ϗ ὁ Βαρώνιος (β), Γ'ωάννην πρεσβύτερον καλεῖ, ϗ ἀπὸ τὲς Γ'ταλὲς τὴν σήμερον πρέτε γιάννης ὀνομάζεται, ἀπὸ τᾶ ὁποίᾳ τὸ ὄνομα τὸ βασίλειον ἕως τὴν σήμερον καλεῖται τῆς Χαμπεσίας. Α'υτὸς ὁ Γ'ωάννης πολλὰς τόπας ἐκυρίευσεν εἰς τὴν Αἰθιοπίαν, ϗ τὲς ἕνωσεν εἰς τὸ βασιλειόν τε, ϗ ἔλαβε ϗ ἐπισολὰς ἀπὸ Α'λέξανδρον Γ'. Πάπαν, καθὼς διηγεῖται Γ'ωβ ὁ Λάδολφος, ἀλλὰ ψεύδεται (γ).

Γ'ωάννης Γ'ερεὺς βασιλεὺς Χαμπεσίας

§. 18. Η' δὲ τῶν Λατίνων Η'γεμονία εἰς τὴν Α'νατολὴν ἀχὶ ὀλίγον ἐσμίκρυνεν, ἐπειδὴ ὁ ῥὴξ τῶν Γεροσολύμων Βαλδεῖνος Γ'. τὸ κομιτάτον τῆς Ε'δέσσης εἰς τὸν Μανυὴλ ἐφιλοδώρησε, τὸ ὁποῖον ἀπὸ τὴν μωρίαν τῶν Γραικῶν εἰς τὴν τᾶ Νορανδίνε τᾶ Σαλτάνε ἐξσίαν ὕστερον ἔγινε. Τᾶ δὲ Βαλδεῖνε ἀποθανόντος διεδέχθη τὴν ἡγεμονίαν Α'μάρρικος ὁ ἀδελφὸς αὐτᾶ, ὅσις τὸν ἡγεμόνα τᾶ ἔθνες τῶν Χασίων, τὸ ὁποῖον ἐσυνήθει κρυφίως νὰ ἐχθρεύηται τὲς Χριστιανὲς ἀπὸ αἰτίας τινας, ἤφερε νὰ πρεσβεύωσι ϗ νὰ φρονῶσι τὰ τῶν Χριστιανῶν· Τῦτο δὲ δὲν ἤρμοζεν εἰς τὲς Τεμπλαρίες στρατιώτας, τῶν ὁποίων ὁ πρέσβυς θανατωθεὶς, πάντα ϗ αὐτοὶ ἔχασαν. Μετὰ τὸν Α'μάρρικον ἔλαβε τὴν ἡγεμονίαν Βαλδεῖνος Δ'.

Κατάσασις τῆς Η'γεμονίας τῶν Λατίνων.

Α'μάρρικος βασιλεύς.

Βαλδεῖνος Δ'.

(α) Βιβλ. ζ'. κεφ. λγ'. (β) Χρον. ἐν ἔτει αροζ'. ἀριθ. 32. (γ) Αἰθιοπ. ἱστορ. βιβλ. γ'. κεφ. θ'.

ἔτι παιδίον δεκατριῶν χρόνων, καὶ ἀποθανόντος αὐτῆ τὴν τῶν Γεροσολύμων ἡγεμονίαν ἔλαβεν ὁ Γυΐδων, εἰς τὸ ὁποῖα τὸν καιρὸν νικητὴς φανεὶς ὁ Σαλαδίνης εἰκοσιπέντε πόλεις ὁπῆ ἦσαν ὑποκείμεναι εἰς τὴν ἡγεμονίαν τῆς Α'ντιοχείας ἐκυρίευσε, καὶ αὐτὰ τελευταῖον τὰ Γεροσόλυμα ἐν ἔτει αρπζ'. ὁπῆ ἦσαν εἰς τὴν ἐξουσίαν τῶν Λατίνων χρόνους πή. ὁμῆ καὶ τὴν Α'ντιόχειαν δελεασθεὶς ἀπὸ δῶρα παρὰ τῆ Πατριάρχη, ὡς οἱ Λατῖνοι συγγραφεῖς λέγουσιν, ἐν τῷ πολέμῳ δὲ αἰχμαλωτισθέντες, ὅ, τε Γυΐδων, καὶ ὁ τῶν Τεμπλαρίων Μάγιστρος, τελευταῖον ἠλευθερώθησαν· μὲ συμφωνίας ὅμως, ὥστε ὁ Α'σκάλων νὰ παραδοθῆ εἰς τὸν Σαλαδίνην· ὅθεν Κλήμης Γ'. τὸς Η'γεμόνας Χριστιανὸς παρεκίνησεν εἰς τὸ νὰ λάβωσι τὰ ὅπλα, καὶ νὰ ἐκστρατεύσωσι κατὰ τῶν ἐν Παλαιστίνῃ Σαρακηνῶν. Ε'λαβον λοιπὸν αὐτὴν τὴν ἐκστρατείαν Φριδέριχος ὁ Ρ'ηξ τῶν Α'λαμανῶν, ἤτοι Α'υτοκράτωρ, Φίλιππος Ρ'ηξ Φραγκίας, Ρ'ηχάρδος Α'γγλίας, Ο'ττων ὁ Βεργενδίας Δὲξ, καὶ πολλοὶ τῶν Ε'πισκόπων, ὁμοίως καὶ ςόλος τῶν τε Ουενετῶν, καὶ τῶν Πισσινῶν. διαπεράσας δὲ ὁ Φριδέριχος τὸν Ε'λλήσποντον, καὶ πόλεμον συγκροτήσας μὲ τὸς υἱὸς τῆ Γκονιέως Σελτάνε, εὐκόλως ἐνίκησεν αὐτὸς, καὶ τὸ Φιλομήλιον πολιορκήσας ἔκαυσε, καὶ πᾶσαν σχεδὸν τὴν Κιλικίαν ὑπέταξε· Καταλαβὼν δὲ τὴν Α'ρμενίαν φιλοτίμως ἐδέχθη ἀπὸ τὸς Α'ρμενίους, διότι μόνοι αὐτοὶ τὸ διαπέρασμα τῶν Α'λαμανῶν ἐνόμιζαν οὐχὶ ἐπιδρομὴν, ἀλλὰ φίλων παρουσίαν· ἐπειδὴ συμφωνοῦσιν οἱ Α'λαμανοὶ μὲ τὸς Α'ρμενίους καὶ εἰς τὰς περισσοτέρας αἱρέσεις, διότι ἀπὸ τὸς Α'ρμενίους, καὶ Α'λαμανὸς ἐπίσης ἡ τῶν Α'γίων εἰκόνων προσκύνησις εἶναι ἀπηγορευμένη, καὶ εἰς ἄζυμα ἱεροτελετοῦσι, καὶ ἄλλα τινὰ ἀπόβλητα ἀπὸ τὸς Χριστιανὸς· αὐτοὶ σφάλλοντες ἀπὸ τὸ ὀρθὸν, φυλάττουσιν ὡς νόμιμα, ὡς ὁ Νικήτας γράφει (α). Καὶ ἐκεῖθεν ὥρμησεν εἰς Α'ντιόχειαν, καὶ φθάσας εἰς ἕνα ποταμὸν ἐπνίγη ἀπὸ τὰς ςροφὰς τῆ αὐτῆ ποταμῆ, τὸν ὁποῖον διέβαινεν· ἄνδρωπος ἀξιομνημόνευτος, καὶ τρισμακάριςος· διαδέχεται τὴν πατρικὴν ἐξουσίαν Φριδέριχος ὁ υἱὸς αὐτῆ, ὁ Δὲξ τῶν Σεβήβων ὅσις μεγαλητέρας δυνάμεις ἀπὸ τὸν πατέρα τε ἔχων, διότι ἡνώθησαν μὲ τὸς ςρατιώτας τε οἵ, τε τῶν Φράγκων, καὶ τῶν Α'γγλων, τήν τε Βηρυτὸν, καὶ πολλὰς ἄλλας Συριακὰς πόλεις ὑπέταξεν, ὁπῆ πρότερον μὲν ἐκυριεύοντο ἀπὸ τὸς Λατίνους, τότε δὲ ἀπὸ τὸς Σαρακηνούς· ἀλλὰ καὶ εἰς Τύρον ἐρχόμενος καὶ πολιορκήσας τὸ Α'κε ὑπὸ τῶν Γσμαηλιτῶν κυριευόμενον. καὶ κοπιάσας ἱκανὸν καιρὸν διὰ τὸ ὄνομα τῆ Χριςῆ καὶ αὐτὸς ἐκεῖ ἐτελείωσε τὴν ζωήν τε, ὅπε Φίλιππος ὁ τῆς Γαλλίας Ρ'ηξ γνωρίζων τὸ βασίλειόν τε πειραζόμενον καὶ φθειρόμενον ἀπὸ τὸν ἐχθρὸν, ἀφεὶς τὴν πολιορκίαν τῆ Α'κε, ἀνεχώρησε· τελευταῖον εἰς αὐτὴν τὴν πολιορκίαν ἐγερθείσης διχοσασίας μεταξὺ Ρ'ηχάρδε τῆ Α'γγλίας Ρ'ηγὸς, καὶ Λεοπόλ-

Ε'κςρατεία Β'.

(α) Ε'ν τόμῳ Β'. Γσαακίε τῆ Α'γγέλε.

πόλδε τῆ Α'σσριακῆ, ἐπειδὴ τὴν νίκην ἀπέδιδεν εἰς ἑαυτὸν μόνος ὁ Ρ'ήχαρδος, διὰ τὸ ὁποῖον συγχισθέντες, ϗ παρακινηθέντες οἱ λοιποὶ ἡγεμόνες ὁμῆ μὲ τὸν Λεοπόλδον εἰς τὰς αὐτῶν ἐπαρχίας ἐπέστρεψαν, ἐχὶ διὰ τῆς στερεᾶς, ὑποπτευόμενοι εἰς τὰ ἔθνη, διὰ μέσα τῶν ὁποίων ἔπρεπε νὰ διαβῶσιν, ἀλλὰ μὲ καράβια στρογγυλὰ· τὰς ὁποίας ὕστερον ἀκολαθῶν ὁ Ρ'ηχάρδος, ἐπιάθη ἀπὸ τὸν Λεοπόλδον τὸν Δέκα, ϗ μὲ πολλὰ χρυσᾶ νομίσματα ἠγόρασε τὴν ἐλευθερίαν τε, ἀνάγνωθι ϗ τὸν Χωνιάτην (α), ϗ ταῦτα μὲν διὰ τὰ ἐν τῆ ἀνατολῆ γενόμενα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ'.

Περὶ Φριδερίχε τῦ Α'. Ξανθοπώγονος, ϗ Ε'ρρίκε τῦ ς'. τῶν ἐν τῆ Δύσει Α'υτοκρατόρων, ϗ τῶν γενομένων ἐπ' αὐτῶν ἐν τῆ Δυτικῆ Ε'κκλησίᾳ.

§. 1.

Φριδέριχος Α'. ὁ Ξανθοπώγων, ἢ ϗ Αἰνόβαρβος ἐπονομαζόμενος, ἐφάνη τοῖς πᾶσιν ἁρμόδιος εἰς τὸ νὰ καταπραΰνῃ τὰς μεταξὺ τῶν Γβϊλήφων, ϗ Γιβελλινῶν χαλεπωτάτας, ϗ κακὰς διχοστασίας, ἐπειδὴ συγγενὴς ἦν μὲ τὲς ἀντιδιαφερομένες ἡγεμόνας, ϗ κατὰ τὸ γένος οἰκειωμένος. ὅθεν προεχειρίθη Α'υτοκράτωρ τῷ ᾳρνβ'. ἐκστρατεύσας λοιπὸν κατὰ τῶν ἐν Γταλίᾳ ἀποστατῶν, καλῇ τύχῃ πάντας ἐνίκησεν· ἐναντίον τε ὁποίε Μανηὴλ ὁ Α'υτοκράτωρ ἤγειρεν εἰς μάχην τὲς Γταλιώτας, ϗ Α'δριανὸν Πάπαν Δ'. ὅστις ὅταν ἐπέστρεψεν ἀπὸ τὴν Γταλίαν ὁ Φριδέριχος, ἐπισολὰς ἔπεμψε γεμάτας ἀπὺ ὑπερηφανίαν, ἀπὸ τὰς ὁποίας θυμωθεὶς ἐπρόσαξε χωρὶς ἀργοπορίαν νὰ ἀναχωρήσωσιν ἀπ' ἐκεῖ οἱ Ληγάτοι τῦ Πάπα. Γενομένης δὲ ὕστερον εἰρήνης μεταξὺ Α'δριανῦ, ϗ Φριδερίχε διὰ μέσα τῶν Ε'πισκόπων τῆς Γερμανίας, πάλιν διχοστασία μεταξὺ αὐτῶν ἠγέρθη. διότι μαθὼν ὁ Α'δριανὸς, ὅτι τὰ βασίλεια τῷ Φριδερίχῳ ἀνανεώθησαν ἀπὸ τὲς Ε'πισκόπες, ϗ Α'ββάδας, ϗ τὸ ζητηθὲν ἀπὸ αὐτὲς ὁμάγιον, πολλὰ θυμωθεὶς, ἔπεμψεν αὐτῷ ἐπισολὰς κεντησικάς· τῦ Α'δριανῦ δὲ ἀποθανόντος, ϗ σχίσματος ἐγειρομένε μεταξὺ Ο'υϊκτορος, ϗ Α'λεξάνδρε τῦ Γ'. εἰς μεγαλητέρας συγχύσεις ὁ Φριδέριχος ἔπεσε· διότι ἠγαπημένος ὢν μὲ τὸν Ο'υϊκτορα, ἀπέκτησε μέγαν ἐχθρὸν τὸν Α'λέ-

Φριδέριχος Α'. Ξανθοπώγων Α'υτοκράτωρ Δύσεως ἀπὸ Χ. Γ. 1152.

(α) Εἰς τὸν αὐτὸν τόπον.

ξανδρον, διὰ τὴν ὁποίαν αἰτίαν, καὶ αὐτὴ ἡ Ῥώμη πολιορκηθεῖσα ἐκυριεύθη, καὶ ἐκαρσεύθη ἀπὸ τὸν Μοναντίας, καὶ Κολωνείας Ἀρχιεπισκόπας, καὶ ἐφονεύθησαν πρὸ τῆς ἁλώσεως Ῥωμαῖοι περίπου τὰς δεκαπέντε χιλιάδας. ὁ δὲ υἱὸς τοῦ Φριδερίχου Ὄττων πιασθεὶς ἀπὸ τὸν στόλον τῶν Ὀυενετικῶν εἰς τὴν ε'. πρὸς Ἰταλίαν ἐκστρατείαν, (διότι ἐξάκις κατὰ τῆς Ἰταλίας ὁ Φριδέριχος συνεκρότησεν) ἐφυλάττετο, καὶ ἐκρατεῖτο εἰς Ὀυενετίαν. Τελευταῖον δὲ ἀπὸ τὸν ἱερὸν πόλεμον ἐλθὼν ὁ Φριδέριχος ἀπεπνίγη εἰς τὰς στροφὰς τοῦ ποταμοῦ ὡς εἴρηται, μεταξὺ τῆς Ἀρμενίας, καὶ Ἀντιοχείας τῷ ἀρι'. βασιλεύσας χρόνους λή. ἡγεμὼν κατὰ ἀλήθειαν ἀξιέπαινος. ἀνάγνωθι περὶ αὐτοῦ καὶ Νικήταν τὸν Χωνειάτην (α).

Ἑ'ρρικος ς'. Αὐτοκράτωρ ἀπὸ Χ. Γ. 1190. Τάγκρεδος ἐξθσιάζει Σικελίας.

§. 2. Εἰς τὴν Δύσιν Ῥήξ τῶν Ἀλαμανῶν ἀνηγορεύθη μετὰ τὴν τοῦ Φριδερίχου καταστροφὴν ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ἑ'ρρικος ς'. τῷ ἀρι'. εἰς τὸν ὁποῖον, κόπους πολλοὺς, καὶ περισατικὰ ἐπροξένησε Ταγγρένδος, ἢ Ταγκρὲ, κατα τὸν Χωνειάτην (β), ὁ τοῦ Ῥογερίου ἀδελφὸς, ὅσις ὕστερον ἀπὸ τὸ Γοῦλιελμον ἐξθσίασε τυραννικῶς τὴν Σικελίαν· ἐπιάθη δὲ ποτὲ εἰς αὐτὰς τὰς θορύβας ἀπὸ μεγισᾶνας τινὰς τῆς Ἰταλίας καὶ Κωνσαντία ἡ βασιλὶς ἡ τοῦ Ῥογερίου θυγάτηρ, τὴν ὁποίαν νυμφευθεῖσαν τῷ Θεῷ παρθένον εἰς γάμου κοινωνίαν ἔδωκε τῷ Ἑ'ρρίκῳ ὁ Πάπας Κελεστῖνος Γ'. μετοιαύτην συμφωνίαν, ὅτι δηλαδὴ νὰ διώξῃ ἀπὸ τὴν Σικελίαν τὸν Ταγκρέδον, εἰς τὴν ὁποίαν κακῶς ἔχασκεν ὁ πρὸ αὐτοῦ Κλήμης Γ'. ὁ δὲ Κελεστῖνος ἀνάθεμα κατὰ τῶν ἐπιβούλων τῆς Κωνσαντίας, ἐκφωνήσας, αὐτὴν τῆς αἰχμαλωσίας ἠλευθέρωσε. μετ' ὀλίγον ἀποθανόντος τοῦ Ταγκρέδου ὁ Ἑ'ρρικος πιάσας τὴν γυναῖκα του μὲ τὸν υἱόν του, ὑπέταξε τὸ βασίλειον τῆς Ἰταλίας, καὶ ἐσυλλογίζετο εἰς τὸ νὰ κυριεύσῃ καὶ τὴν Κωνσαντινούπολιν, ἐπειδὴ πολλὰ ἀτόνησε, καὶ ἀδυνάτησεν ἀπὸ τοὺς δύο ἀδελφοὺς ὁποῦ ἐμάχοντο διὰ τὸ βασίλειον, ἀλλὰ ματαίως αὐτὰς τὰς ἐνθυμήσεις ἡ ἀνέλπιστος τελευτὴ αὐτοῦ ἀπέδειξεν, ἀφ' οὗ ἐβασίλευσε χρόνους ἑπτά. Εἰς δὲ τὸν υἱόν του Φριδέριχον φροντιστὴς ἐδιωρίσθη Φίλιππος ὁ Σεβῆρος, τὸ ὁποῖον ἔγινεν αἰτία μεγάλης διαφωνίας εἰς τὴν Δυτικὴν αὐτοκρατορίαν, ὡς θέλομεν εἰπῆ κατὰ πλάτος ἐν τῷ ΙΓ'. αἰῶνι κεφ. Γ'.

Ῥῶμης Ἀρχιερεῖς.

§. 3. Ῥώμης ἀρχιερεῖς ἐπὶ τούτων τῶν Ῥηγῶν ἐχρημάτισαν Ἀναστάσιος Δ'. Ἀδριανὸς Δ'. Ἀλέξανδρος Γ'. Λούκιος Γ'. Οὐρβανὸς Γ'. Γρηγόριος Η'. Κλήμης Γ'. καὶ Κελεστῖνος Γ'.

Ἀναστάσιος Δ'.

§. 4. Ἀναστάσιος Δ'. μόλις τοῦ θρόνου ἀπολαύσας χρόνον ἕνα, εἰς τὸν ὁποῖον κατὰ τὸν Πλατίναν μὲ μεγάλην φροντίδα ἐβοήθει εἰς τὴν χρείαν τῶν πτωχῶν, διάδοχον ἄφησεν Ἀδριανὸν Δ'. ὁ ὁποῖος πρότερον ὠνομάζετο Νικόλαος Βρεγκσπεάρε, Ἄγγλος τὸ γένος, ἄνθρωπος πολλὰ

Ἀδριανὸς Δ'.

ὑπε-

(α) Τόμ. Ζ'. τῆς τοῦ Μανουὴλ βασιλείας, καὶ τόμ. Β'. τῆς τοῦ Ἰσαακίου Ἀγγέλου.

(β) Τόμ. Γ'. Ἰσαακ. Ἀγγ. κεφ. α'.

ὑπερήφανος, καὶ δραστήριος καθὼς ἀπὸ τὰς ἐπιστολὰς αὐτῆ τὰς πρὸς Φριδέριχον φανερᾶται· εἰς τὰς ὁπρίας ἠγανάκτει κατὰ τῆ Αὐτοκράτορος τότε, ἐπειδὴ δὲν ἐκδικήθη τὴν ὕβριν, καὶ ἀτιμίαν ὁπῆ ἐπροξενήθη εἰς τὸν Λονδίνης Ἐπίσκοπον, ὁςις ἀναχωρήσας ἀπὸ τὸ συνέδριον τῆς Ῥώμης ἐπιάθη εἰς τὴν Γερμανίαν, καὶ ἐκρατήθη ἐκεῖ. προσέτι ἐκαυχᾶτο, ὅτι αὐτὸς μὲ τὴν ἰδικήν τε εὐεργεσίαν ἔδωκεν εἰς τὸν Αὐτοκράτορα τὸ ἀξίωμα, καὶ τιμῆς πλήρωμα, καὶ τὸ σέμμα τῆς αὐτοκρατορίας· ὁ δὲ Αὐτοκράτωρ, καὶ οἱ μετ' αὐτῆ παρευρεθέντες Πρίγγιπες βαρέως ἀδημονᾶντες εἰς τὴν ὑπερηφανίαν τῆ Πάπα, εἶς τῶν Λιγάτων, ἀπὸ τίνα λοιπὸν ἔχει, εἶπεν, ἂν ἀπὸ τὸν κύριον Πάπαν τὴν αὐτοκρατορίαν δὲν ἔχει; τὸ ὁποῖον μὴ ὑποφέρων Ὄττων ὁ Παλατινὸς Κόμης, μὲ τὸ σπαθὶ ἤθελε νὰ θανατώσῃ αὐτόν· ἀλλὰ τᾶτον ἐμποδίσας ὁ Φριδέριχος ἐπρόσαξε νὰ ἀναχωρήσωσιν ἀπὸ ἐκεῖ οἱ Λιγάτοι, ὡς ἀνωτέρω εἴρηται. αὐτὸς ὁ Ἀδριανὸς τὸν Φριδέριχον ἔξεψεν, ἀλλὰ πρὶν τὸν σέψῃ, ἀνάπτων ἀπὸ θυμὸν, ὅτι προϋπαντήσας αὐτὸν παρὰ τῷ Σατρίῳ ἐπίασε τὸν ἀριστερὸν ἀναβολέα. διότι κατὰ τὴν συνήθειαν ἔπρεπε νὰ ἔχῃ τὸν δεξιόν· διὰ τὸ ὁποῖον συνέβη, ὥςε ἐκείνην τὴν ἡμέραν φανερὰ νὰ ἀφεθῇ ἡ τελετὴ τοῦ σέμματος· τῇ ἑπομένῃ ἡμέρᾳ τελευταῖον ὁ Αὐτοκράτωρ, κατὰ τὴν ὁποίαν τὸν δεξιὸν ἀναβολέα ἔδωκε, τὴν σέψιν ἀνεδέξατο, καὶ ἔλαβε. Πολλὰ ἔτι κατὰ τῆ Φριδερίχε ὁ Ἀδριανὸς ἠγανάκτει, ὡς ὁπῆ ἔβανεν εἰς τὰ γινόμενα γράμματα τὸ ὄνομά τε πρότερον ἀπὸ τὸ ὄνομα τῆ Πάπα, διὰ τὴν ὁποίαν αἰτίαν ὁ Πάπας πάλιν μὲ ἐπιστολὰς ἐπαρακίνει τὰς ἐν Μεδιολάνῳ ἐυρισμενέυσας πρὸς ἀποστασίαν κτ'. αὐτὸς ὁ Ἀδριανὸς ἔγραψε καὶ ἐπιστολὴν πρὸς Βασίλειον Ἀχριδῶν Θεσσαλονίκης Ἀρχιεπίσκοπον περὶ τοῦ ἑνωθῆναι τῇ Δυτικῇ Ἐκκλησίᾳ τὴν Ἀνατολικὴν, ἥτις σώζεται εἰς τὸ Γραικο-Ῥωμ. Νομ. (α).

§. 5. Ἀποθανόντος τῆ Ἀδριανῆ, οἱ Καρδινάλιοι περὶ τῆς τῆ Πάπα ἐκλογῆς μεταξὺ αὐτῶν διέφερον, ἐπειδὴ ἄλλοι μὲν ἀπὸ αὐτὲς Ὀκταυϊανὸν τὸν τῆς ἁγίας Κιλικίας Καρδινάλην πρεσβύτερον ἐψήφισαν, Οὐϊκτορα Δ'. μετωνομαθέντα· ἄλλοι δὲ Ῥολάνδον τὸν Σενικὸν τὸν τῆ ἁγίε Μάρκε Καρδινάλην πρεσβύτερον, ὅςις Ἀλέξανδρος Γ'. μετωνομάθη· ὁ δὲ Φριδέριχος βεβαιώσας εἰς τὸν Οὐϊκτορα τὴν Ἐπισκοπὴν, πόλεμος μεταξὺ αὐτῆ, καὶ Ἀλεξάνδρε Γ'. ἠγέρθη. Σχίσμα μεταξὺ Οὐϊκτορος τῆ Δ'. καὶ Ἀλεξάνδρε Γ'.

§. 6. Καταφεύγει ὁ Πάπας εἰς τὲς Οὐενετὲς ὡς τόσον, οἵτινες πόλεμον δι' αὐτὸν ἐπρόκριναν, καὶ ἀπεφάσισαν κατὰ τῆ Φριδερίχε, κατὰ τῶν ὁποίων αὐτὸς Ὄττωνα τὸν υἱόν τε μὲ ἕτοιμον στόλον ἔπεμψεν, ὡς φανερῶς τὸν ἐχθρὸν τῆς αὐτοκρατορίας ὑπερασπιζόντων· καὶ πιαθεὶς αὐτὸς ὁ Ὄττων εἰς τὴν ναυμαχίαν ἀπὸ τὲς ἐχθρὲς ἔμεινε παρ' αὐτοῖς. Τότε Ἀλέξανδρος ὑπερηφανήσερα ἐπαρθεὶς, δὲν ἤθελε νὰ φιλιωθῇ μὲ τὸν Φρι- Ἀλέξανδρος Γ'.

(α) Βιβλ. ε'. σελ. 305.

Φριδέριχον, ἐὰν ἐκεῖνος πρότερον δὲν ἔλθῃ εἰς Οὐενετίαν, διὰ νὰ λάβῃ τὰς προγεγραμμένας τῆς εἰρήνης συμφωνίας. Ἐλθόντος λοιπὸν τῷ Φριδερίχῳ, ὁ Πάπας ἐπρόσαξεν, ὅτι παῤῥησίᾳ κλίνας τὸ γόνυ νὰ ζητήσῃ συγχώρησιν· τοῦτο δὲ ποιήσαντος τῷ Αὐτοκράτορος, ὁ Πάπας ἔβαλε τὸ ποδάρι τῳ εἰς τὸν λαιμὸν τῷ Αὐτοκράτορος, λέγων τὰ τῷ μά. ψαλμῷ λόγια· „ ἐ-„ πὶ ἀσπίδα, καὶ Βασιλίσκον ἐπιβήσῃ, καὶ καταπατήσεις λέοντα, καὶ δρά-κοντα· πρὸς αὐτὰ ὁ Αὐτοκράτωρ ἀπεκρίθη, ἀχὶ σοὶ, ἀλλὰ τῷ Πέτρῳ „ ὑπεκλίθην, ὁ δὲ Πάπας ἀνταπεκρίθη, καὶ ἐμοὶ, καὶ τῷ Πέτρῳ. τὴν ὁ-„ ποίαν ἰσορίαν ὁ Βαρώνιος πρᾶγμα τῷ αὐτῷ μεγέθει θαυμαστὸν, „ τῇ καινότητι ἐξαίρετον, τῇ ἀπρεπείᾳ τερατῶδες ἀποκαλεῖ, καὶ τὴν ἀλήθειαν ταύτης παντάπασιν ἀπαρνεῖται (α), παρόμοια μὲ τὸν Βαρώνιον καὶ ἄλλοι· ἀλλ' ὅτι ἀληθῶς ταῦτα ἔγιναν, φανερῶ-ται ἀπὸ ἕνα παλαιότατον κώδικα τῶν Οὐενετῶν, ὁπῷ βεβαιώνει πᾶσαν τὴν τοιαύτην πρᾶξιν ὁπῷ ἔγινεν ἔμπροσθεν αὐτῶν, ὡς καὶ ὁ Βαρώνιος λέγει (β), καὶ ἀπὸ τὴν ἰσορίαν τῶν Οὐενετῶν, τὴν ὁποίαν συνέγραψε Πέτρος Γασινιανὸς ὁ Οὐενετὸς Πατρίκιος, πρὸς Γρηγόριον τὸν ΙΓ'. (γ), καὶ ἀπὸ τὴν προσκειμένην ἔτι τῷ Παλατίῳ γραφὴν αὐτῶν, ὁπῷ φανερώνει τὰς πρά-ξεις τῷ Ξανθοπώγονος Φριδερίχῳ, καὶ ἀπὸ ἄλλα πολλά.

§. 7. Τοῦτο δὲ τὸ σχίσμα τὸ μεταξὺ Ἀλεξάνδρῳ Γ'. καὶ Οὐΐκτορος κακώτατον ἦν, διὰ τὸ ὁποῖον δεινολογέμενος ὁ Ἀλέξανδρος γράφει πρὸς „ τὸν Βονωνίας κλῆρον λέγων „ τὴν ἀρχιερατικὴν χλαμύδα, ἣν ἐνεδύσα-„ το βίᾳ τὸν Οὐΐκτορα ἀφελκύσαι, ἀλλ' ἄνθις ἐξ ἐκείνῳ ἁρπαγῆναι „ παράτινος τῶν τῆς Γερασίας. " Περὶ τούτῳ τῷ σχίσματος Φριδέριχος ὁ Αὐτοκράτωρ σύνοδον κατήγγειλεν ἐν τῇ Παπίᾳ, εἰς τὴν ὁποίαν ἐκα-λέσθη ὅ, τε Οὐΐκτωρ, καὶ ὁ Ἀλέξανδρος, ἀπὸ τὸς ὁποίους ὁ μὲν Ἀλέ-ξανδρος ἄπρεπον νομίσας νὰ εἶναι εἰς τὴν ἀρχιερωσύνην τῳ, τὸ νὰ παρα-σαθῇ εἰς κρίσιν ἑτέρων, δὲν ἦλθεν, ὁ δὲ Οὐΐκτωρ ταχέως ἐπρόφθασε, καὶ εἰς τὴν ἀξίαν καθαιρεθέντος τῷ Ἀλεξάνδρῳ, ἐβεβαιώθη μὲ συνοδικὸν θέσπισμα, εἰς τὸν ὁποῖον ὡμοφώνησαν μὲν οἱ τῆς Ἰταλίας, καὶ Γερμανίας Πρίγγιπες, καὶ σχεδὸν πᾶς ὁ κλῆρος τῆς Ῥώμης, καὶ οἱ τῆς Ἀγγλίας, Βοημίας, Δανίας, καὶ Οὐγγρίας Ῥῆγες, μὲ τὸν Ἀλέξανδρον δὲ ἐσυμ-φώνεν ὁ τῆς Γαλλίας, Ἱσπανίας, καὶ Σικελίας Ῥῆγες· τοῦτο δὲ τὸ σχίσ-μα διὰ πολλὲς χρόνες ἐπεκράτησε, καὶ πολλοὶ ἀπὸ τὲς συμβοηθέντας πρότερον τὸν Οὐΐκτωρα, οἰκειώθησαν ὕστερον μὲ τὸν Ἀλέξανδρον. ὁ Αὐ-τοκράτωρ ὅμως τὸν Οὐΐκτωρα δὲν ἄφησεν ἀβοήθητον, καὶ τὲς Ἀντιπά-πας, τουτέστιν ἐκείνῳς ὁπῷ μετὰ τὸν θάνατον τῷ Οὐΐκτορος ἐπροχειρίθη-σαν

Ἀντιπάπαι

(α) Χρον. ἐτεῖ ἀρχ. ἀριθ. 87. ὅπῳ λέγει Quomodo rem tantum fui magnitudine mirandam, novitate singularem, indecentia monstruosam tacuerunt Scriptores?

(β) Αὐτόθι ἀριθ. 86. (γ) Βιβλ. Α'. σελ. 27. ἀριθ. 20. ἐκδ. Ἀργεντορ. αχκά.

σαν ἐναντίον τῦ Ἀλεξάνδρυ Ἐπισκόπυ Ρ'ώμης, Γυΐδωνα δηλαδὴ τὸν Κρεμώνης Ἐπίσκοπον, Πασχάλην μετονομαθέντα, ϗ Γ'ωάννην τὸν Συρμίυ Ἀββᾶν, Κάλλιξον μετακληθέντα, κατὰ τὸν δυνατὸν τρόπον ἐκδικήθη, ὁ' Κάλλιξος γενομένης εἰρήνης εἰς τὰς Ο'υενετίας κατὰ τὸ ἀρος'. ἔτος μεταξὺ τῦ Ἀλεξάνδρυ, ϗ Φριδερίχυ θελληματικῶς ἐπαραιτήθη, ϗ ἀντ' ἀυτῦ ἔγινε Λάδων, ὅσις ζῶντος τυ Ἀλεξάνδρυ, ἀπέθανεν. Ο' δὲ Ἀλέξανδρος, διὰ τὸν ὁποῖον ἔτι ϗ τῦτο ἱσορεῖται, ὅτι πρῶτος ἀυτὸς Ἐδυάρδον τὸν ῥῆγα συνταχθέντα τοῖς ἁγίοις χωρὶς συνοδικῆς ἀποφάσεως, ἀλλὰ μὲ νόμον, νὰ προσκυνῆται παντῦ ἐπρόσαξε, διότι δὲ φαίνονται οἱ πρὸ ἀυτῦ Πάπιδες τὸν κανονισμόν τυς ἄτω μὲ τὺς νόμυς νὰ βεβαιώνωσιν. ἀποθανὼν τῷ κβ'. ἔτει τῆς ἀρχιερωσύνης τυ, Λάκιος Γ'. ἔλαβε τὸν Παπικὸν θρόνον, φιλίαν καθαρὰν, ϗ εἰρήνην μὲ τὸν Φριδέριχον ἔχων, ὡς ὁ Πλάτινας μαρτυρεῖ (α).

Λάκιος Γ.

§. 8. Ἀυτὸς ὁ Λάκιος ἐν ὅσῳ ἠγωνίζετο νὰ ἀνατρέψῃ τὴν παλαιὰν ἐν Ρ'ώμῃ τῶν Συγκλητικῶν τάξιν, ἐδιώχθη ἀπὸ τὴν πόλιν, ὅσοι δὲ τῶν προσκειμένων ϗ συμβοηθῶν ἀυτῦ ἐπιάσθησαν, ἐτυφλώθησαν, κατὰ τὸν Πλάτιναν· Οἱ δὲ Μαγδεμ. συγγραφεῖς λέγυσιν ἐκ τῦ βιβλίυ τῦ Σιμωνέτυ, ὅτι ϗ ἀυτὸς ὁ Πάπας νὰ ἐτυφλώθῃ (β), ὅσις ἀποθανὼν ἐν τῇ Ο'υηρώνῃ, ἔγινεν Ο'υρβανὸς Γ'. ἀπὸ τὸν ὁποῖον ὁ Φριδέριχος ἀνεθεματίσθη. διότι ὁ Ο'υρβανὸς ἀπὸ τὰ Μεδιόλανα ὢν, ἐχθρεύετο δεινῶς τὸν Φριδέριχον, ἐπειδὴ τοσάκις ἐπολέμησε τὴν πατρίδα τυ, ϗ πολλὰς ταραχὰς ἤθελε προξενήσει ἀυτῷ, ἂν νεύσει θεῖᾳ δὲν ἐπλήττετο, ὡς γράφει ὁ Ο'υρσπεργικὸς Ἀββᾶς (γ).

Ο'υρβανὸς Γ'.

§. 9. Μετὰ τὸν Η'. Γρηγόριον τὸν διάδοχον τῦ Γ'. Ο'υρβανῦ τὸν τῇ νζ'. ἡμέρᾳ τῆς ἀρχιερατείας τυ ἀποθανόντα, Πάπας ἔγινε Κλήμης Γ'. εἰς τὸ ὁποῖον τὸν καιρὸν παντοτινὴ διχοστασία πεντήκοντα χρόνυς ἦν μεταξὺ τῦ λαῦ τῆς Ρ'ώμης, ϗ τῶν ἀρχιερέων ἀυτῆς, ἀπὸ τὰς ὁποίας Γ'νοκέντιος Β'. ϗ Κελεστῖνος Β'. ἐπικρατήσης ἀυτῆς τῆς φιλονεικίας, ἀπὸ τὴν λύπην, ϗ ἀθυμίαν τῆς ψυχῆς των ἀπέθανον, Λάκιος Β'. ἐθανατώθη, Ε'υγένιος Γ'. Ἀλέξανδρος Γ'. Λάκιος Γ'. ἐδιώχθησαν τῆς πόλεως, Ο'υρβανὸς Γ'. ϗ Γρηγόριος ἡ. ἐξωρίσθησαν, ὡς σημειοῖ Ο'νόφριος ὁ Πανεῖνιος (δ). Κλήμεντα τὸν Γ'. διεδέχθη Κελεστῖνος Γ'. ὅσις πᾶσαν τὴν Γαλλίαν ἐμπόδισεν ἀπὸ τὰ μυσήρια, ὅτι Φίλιππος ὁ Ρ'ὴξ ἐχωρίσθη ἀπὸ τὴν γυναῖκα τυ, καθὼς πρότερον ὁ Κλήμης πᾶσαν τὴν Δανίαν ἐμπόδισε νὰ μὴ μεταχειρίζηται τὰ ἱερὰ, ἐπειδὴ δὲν ἀπηγόρευσαν τὸ τῦ γάμυ τῶν Κληρικῶν δίκαιον.

Γρηγόριος Η'. Κλήμης Γ'.

Κελεστῖνος Γ'.

§. 10.

(α) Ἐν Λακίῳ Γ'. (β) Ἐκατον. ΙΒ'. κεφ. Γ'. σελ. 678. ϗ Σιμονέτυ βιβλ. ε'. κεφ. πά. (γ) Ἐπὶ Φριδερ. σελ. 311. (δ) Ἐν τῷ τῦ Πλάτινα Κλήμεντι Γ'.

Κατάσασις τῆς Ἰταλίας.

§. 10. Ἡ Ἰταλία εἰς ἀυτὰς τὰς χρόνας τόσον κακὰ ἠνοχλήθη, ὡς ἀδέποτε· διότι ὁ Αὐτοκράτωρ Φριδέριχος σφοδρῶς ἀχὶ μόνον τοῖς ἐν Μεδιολάνῳ, ἀλλ' ἔτι καὶ τοῖς ἐν Κρεμώνῃ καὶ Πλακεντίῳ, ὁπῦ ἐνεωτέρισαν ἀντέσῃ· ὁμοίως καὶ ἡ οἰκοδομηθεῖσα Ἀλεξάνδρεια εἰς τιμὴν Ἀλεξάνδρα Γ'. αἰτίαν ἔδωκεν ἀχὶ ὀλίγων δορύβων, καὶ συγχύσεων, καὶ τελευταῖον αἱ τῦ Ταγκρέδα ὑποθέσεις πᾶσαν τὴν Ἰταλίαν ἐπλήρωσαν πολέμων.

Τευτονικῶν Τάγμα.

§. 11. Εἰς ἀυτὰς τὰς καιρὰς ἄρχισε καὶ τὸ τῶν Τευτονικῶν τάγμα, διότι εἰς τὴν ἱερὰν ἐκσρατείαν, πολλοὶ ὄντες ἄῤῥωσοι, ἢ ἀπὸ πληγὰς, ἢ ἀπὸ ἄλλην κακὴν αἰτίαν, ἀπὸ τὴν ὀλίγην φροντίδα τῶν ἡγεμόνων ὁπ'οῦ τελείως δὲν τὰς ἐπιμελῶντο, οἱ τῆς Βρέμης πολῖται, καὶ οἱ τῦ Λυβάκα, ὁπῦ ἤυξησαν τὴν ἐκσρατείαν, ἔργον ὁσιότητος, καὶ ἐυσπλαγχνίας εἰς ἀυτὰς ἔδειξαν· διότι λαβόντες τὰ ἄρμενα τῶν καραβίων ἐποίησαν καλύβας εἰς τὰς κάμπας, εἰς τὰς ὁποίας ἔβαναν τὰς ἀῤῥώσας, διὰ νὰ γένῃ εἰς ἀυτὰς φροντὶς τις καὶ ἐπίσκεψις. Ἐπήνεσαν λοιπὸν ἀυτὸ τὸ ἔργον οἱ τότε παρόντες ἡγεμόνες, καὶ εἰς ἀυτὰς Ἄδολφος ὁ τῆς Ὁλσατίας κόμης, καὶ οἰκητήρια εἰς τὰς πόλεις οἰκοδόμησε, διὰ νὰ δύνωνται καλλίτερα ἀπὸ τὰς πτωχὰς νὰ ἐπιμελῶνται, παρὰ εἰς τὰς σκηνάς. ἀπὸ ἐδῶ λοιπὸν εἰς ὀλίγον διάσημα καιρᾶ ἐδιωρίσθη τὸ σρατιωτικὸν τάγμα τῶν Τευτονικῶν, ὑπὸ τῦ Γ'. Κελεσίνα βεβαιωθέν. ἀπὸ τὸ ὁποῖον μέρος μὲν εἰς τὰς οἴκας ἐυρισκόμενον τὸ πρέπον τῆς ὁσιότητος ἔδιδεν εἰς τὰς ἀθενεῖς, μέρος δὲ μὲ τὰ ἄρματα δι' ἄυξησιν τῆς Χριςιανικῆς πίςεως ἠγωνίζοντο, ἀνάγνωθί τὸν Γράντζιον (α). Ὅταν δὲ ἐν τῇ Λιβονίᾳ Μέναρδος πρεσβύτερος, ὁ ὕςερον Ῥήγης Ἐπίσκοπος, τὴν τῦ Χριςῦ πίςιν ἐκήρυττεν, ἐκάλεσεν ἐκεῖ τὰς Τευτονικὰς σρατιώτας διὰ νὰ φέρωσι μὲ τὴν ἐπιμέλειάν τας τὸς ἐκεῖ εἰς τὴν ἐπίγνωσιν τῦ Χριςῦ.

Ἱσπανίας κατάσασις.

§. 12. Εἰς τὴν Ἱσπανίαν Ἀλφόνσος κτυπηθεὶς ἀπὸ τὸς Σαρακηνὰς, καὶ ἀποθανὼν τῷ αρνδ'. κατὰ τὸν Ῥοβέρτον (β), Σάγκτιος Δ'. ὁ υἱὸς ἀυτῦ διεδέξατο τὴν ἡγεμονίαν, ὅσις χρόνον ἕνα ἡγεμονεύσας ἄφησεν ἀυτὴν Ἀλφόνσῳ Θ'. πολλὰ παθὼν ἀπὸ τὸν πρὸς μητρὸς θεῖον τα Φερδινάνδον τὸν Β'. Εἰς δὲ τὸν Ἀλφόνσον τὸν πρῶτον τῆς Πορτογαλλίας Πρίγγιπα (ὅσις ῥῆξ ἀνηγορεύθη τῷ αρπδ'. (γ)), Ἀλέξανδρος γ'. κατὰ τῦτον τὸν χρόνον τὴν βασιλικὴν ἀξίαν ἐπεβεβαίωσε διὰ τὰς ἐνδόξας πράξεις τα κατὰ τῶν ἀπίσων, ὡς ὁ Βαρώνιος ἐκτίθησιν (δ).

Γαλλίας.

§. 13. Εἰς τὴν Γαλλίαν χαλεπώτατος διωγμὸς ἠγέρθη κατὰ τῶν Βαλδησίων, περὶ τῶν ὁποίων ἐν τῷ ἐφεξῆς κεφαλαίῳ ῥηθήσεται. ἐπὶ δὲ

(α) Βιβλ· Η'. τῆς Σαξονίας κεφ γ'. (β) Ἐν τῷ Χρονικῷ.
(γ) Ἀλφόνσος Α'. Πορτογαλλίας ἐτελεύτησε τῷ αρπέ. καὶ ἐσέφθη Ῥήξ τῷ αρλθ'. καὶ ἐβεβαιώθη ἀυτὸ τὸ σέψιμον ἴσως τῷ αροδ'.
(δ) Ἐν ἔτει αροδ'. ἀριθ. 16.

δὲ Φιλίππε β'. τῆ ἐπωνομασθέντος Ἀυγέσε, υἱῆ, ϗ διαδόχε Λεδοβίκε τῆ ζ'. οἱ Γασκῶνοι ἐδιώχθησαν ἀπὸ τὴν Φραγκίαν, ϗ αἱ συναγωγαί των ἐρημώθησαν, ἀλλὰ πάλιν εἰς ὀλίγον καιρὸν ἐδέχθησαν.

Ἀγγλίας.

§. 14. Εἰς τὴν Ἀγγλίαν μεταξὺ Στεφάνε τῆ Ῥήγος, ϗ τῶν ὁ παδῶν Μαθίλδος θυγατρὸς τῆ Α'. Ἑρρίκε, πόλεμος ἦν διὰ πολὺν καιρὸν, ἕως ὅ ἀποθανόντος τῆ Στεφάνε, Ἑρρίκος ὁ Β'. ὁ υἱὸς τῆς Μαθίλδος ἔλαβε τὴν ἡγεμονίαν τῷ αρνδ'. ἀπὸ τὸν ὁποῖον Θωμᾶς ὁ Βεκκέτος, ὅσις Ἀρχικαγγελάριος, ἤτοι ἑλληνικώτερον Λογοθέτης ὢν τῆς Ἀγγλίας, Ἀρχιεπίσκοπος Καντεβρίας ἔγινε, πᾶσαν τὴν ἐπὶ τῆ κλήρε ἐξεσίαν, ϗ Ἐκκλησιαστικὴν περιεσίαν, μὲ ὅ, τι ὄνομα ὁ Ῥῆξ ἐδύνετο νὰ ἰδιοποιηθῇ ἐκείνας, ἠθέλησε νὰ ἁρπάσῃ. Ὁ Ἑρρίκος λοιπὸν τάς τε βασιλικὰς συνηθείας, ὡς ὀνομάζεσι, ϗ τὰ περὶ τὰ Ἐκκλησιαστικὰ δίκαια ὁπῆ ἅρμοζαν αὐτῷ, ἐν συνόδῳ τῇ ἐν Κλαρενδόνῳ ἐβεβαίωσεν, εἰς τὰ ὁποῖα μὲ ἄλλες Ἐπισκόπες ϗ ὁ Θωμᾶς ὑπέγραψε μεθ' ὅρκε, πῶς τελείως ὕστερον νὰ μὴ συγχίσωσι τὰ βασιλικὰ δίκαια. ἀλλ' ὕστερον ὡς ἄτοπόν τι πράξας, λύσιν ζητήσας τῆ δεσμῆ ἀπὸ τὸν Ἀλέξανδρον Γ', ἔλαβεν αὐτήν. Κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν ἦσαν ὁμῆ μὲ τὸν βασιλέα αὐτοὶ οἱ τῆς Ἀγγλίας Ἐπίσκοποι, ϗ ἐν πρώτοις Γίλβερτος Φολιώθ, ὁ τῆ Λεδίνε Ἐπίσκοπος ὅσις νεωτερισμὸν κατὰ τῆ βασιλέως ἐνώπιον τῆ Ἀλεξάνδρε τῷ Βεκκέτῳ ἐνεκάλεσεν· Ἐν τέτοις ὁ Θωμᾶς ἐν Συνόδῳ τῇ Νορθαμτονιηνσίᾳ, ὡς ἐπίορκος ϗ ἐχθρὸς πολέμιος κατεκρίθη, ϗ ἀπὸ πάντας τὲς Ἐπισκόπες πᾶσα ἡ εἰς αὐτὸν ὑπακοὴ, μὴ λείποντος ἐκείνε, ἐμποδίθη· αὐτὸς δὲ ἐγερθεὶς ἀπὸ τὴν Ἀγγλίαν, πρὸς Ἀλέξανδρον τὸν Γ'. κατέφυγε, ϗ τὸν βασιλέα μὲ τὲς Ἐπισκόπες ἀναθεμάτισε, ϗ πολλὲς κανόνας ἐν Συνόδῳ τῇ Κλαρενδόνῳ περὶ τῶν Βασιλικῶν συνηθειῶν θεσπισθέντας νὰ κατακριθῶσιν ἀπὸ τὸν Πάπαν ἔγινεν αἴτιος, περὶ ὧν ἐν τοῖς ἑξῆς ῥηθήσεται· Ὁ δὲ Φολιώθ Γίλβερτος ἀφωρισθεὶς ὑπὸ τῆ Βεκκέτε, ϗ γνωρίσας, ὅτι ἐβεβαιώθη νὰ εἶναι ἀκοινώνητος ἀπὸ Ἀλέξανδρον Γ'. ἐν συνόδῳ τῇ ἐν Λονδίνῃ τὴν ἀπόφασιν, ϗ τῆ ἑνὸς μέρες, ϗ τῆ ἄλλε ἀπεφάσισεν ὡς ἀδὲν νὰ νομίζηται· τελευταῖον ὁ Θωμᾶς ἐπανελθὼν εἰς τὴν Ἀγγλίαν τῷ αρό. ἀπὸ τὲς δορυφόρες τῆ Ῥήγος ἐθανατώθη, ἄνθρωπος πολλὰ αὐχηρὸς, ϗ ἀδυσώπητος, ὡς μαρτυρεῖ Γωάννης Σαρισβεργιακὸς, ὁ φίλος αὐτῆ (α).

§. 15. Ἀλέξανδρος Γ'. μαθὼν τὸν θάνατον τῆ Θωμᾶ, Ἀλβερτον, ϗ Θεοδώριχον τὲς Καρδινάλεις ἔπεμψεν εἰς Ἀγγλίαν· μ' ὅλον δὲ ὁπῆ ὁ Ῥῆξ ϗ χωρὶς τὴν τῆ Πάπα ἐντολὴν ἤθελε τελέσῃ τὴν πρέπεσαν ἐκκλησιαστικὴν ποίησιν τῆς Ἐπισκοποκτονίας, ἀλλ' ἐπειδὴ ἐφαίνετο νὰ ἔδωκεν αἰτίαν τινὰ τῆ φόνε, ὡς ὁπῆ ϗ ἔτι ζῶντα κατέτρεχεν αὐτὸν τὸν Ἀρχιεπίσκοπον ἀπὸ μῖσος, πολὺ περισσότερον παρὰ ὁπῆ ἔπρεπεν εἰς τὴν βασιλικὴν

(α) Ἐπις. σπς'. ἐκδ. Παρ. ἐν ἔτει αχιά.

κὴν μεγαλειότητα, ἐυπειθὴς ἐφάνη εἰς τὲς Λιγάτες τῦ Πάπα· προσέτι μὲ τόσην ταπείνωσιν ὑπῆγεν εἰς τὸν τάφον τῦ Θωμᾶ, ὁπῦ ἐυθὺς ὁπῦ εἶδε μακρόθεν τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Καντωαρίας, ὅσον τὸ ὀγλιγορότερον ἐπέζευσε, κ᾽ μὲ γυμνὰ ποδάρια διὰ μέσω τελματωδῶν τόπων, κ᾽ πετρῶν νὰ ἔλθῃ εἰς αὐτήν. ὅπω δεξάμενος παρὰ τῶν ἐν Καντωαρίᾳ μοναχῶν ὀγδοήκοντα φραγγελίων τρεῖς πληγὰς ὑπέφερε, μαρτυρῦντος Ῥογήρω δὲ Ὀβέδεν (α), κ᾽ Ῥοβέρτω (β). τελευταῖον ὁ Ἑ῾ρῖκος ἔχων ἐχθρὰς ἔξω ἀπὸ τὸν Πάπαν τὲς δύο τω υἱὸς Ἑ῾ρῖκον, κ᾽ Ῥιχάρδον ἀπὸ τὴν λύπην τω ἀπέθανε· τὸν ὁποῖον διεδέχθη, Ῥιχάρδος ὁ ἀ. μὲ τὸ νὰ ἐπροεδρέθη εἰς τὴν Ἀγγλίαν ἡ Ἰβερνία, κ᾽ μὲ τὸ νὰ ἐβιάθη ὁ Βίλλελμος ὁ τῆς Σκωτίας Ῥὴξ διὰ νὰ ἀναδεχθῇ εἰς ἑαυτὸν τὸ ὁμάγιον.

Γερμανίας. §. 16. Εἰς τὴν Γερμανίαν τοιαύτη κατάσασις τῆς Ἐκκλησίας ἦν ὥςε οἱ Ἐπίσκοποι νὰ ὁπλιωθῶσι κατὰ τῦ ἐμπιςευθέντος αὐτοῖς ποιμνίω, καθὼς ἐποίησεν Ἀρνόλδος ὁ Ἀρχιεπίσκοπος κατὰ τῶν τῆς Μογωντίας πολιτῶν, ἀπὸ τὲς ὁποίως εἰς τὸ μοναςήριον τῦ Γαχώβ ἐφονεύθη, κ᾽ αὐτὸ τὸ μοναςήριον κατεκάη. τὸ ὁποῖον μὴ ὑποφέρων Φριδέριχος τῶν Ἀλαμανῶν Ῥὴξ, τὰ ὀχυρώματα τῶν Μογωντιακῶν, κ᾽ ἐπιτειχίσματα ἐχάλασε, καθὼς ἱςορῶσιν οἱ συγγραφεῖς ἐν τῇ πρὸς Λάμβερτον Σχαφν. προσθήκη (γ)· ὅθεν κ᾽ ὁ Πλάτινας γράφει (δ), τὲς τῆς Γερμανίας Ἐπισκόπες νὰ ἐτιμωρήθησαν μεταξὺ αὐτῶν μὲ τὸ ξίφος, κ᾽ με τὴν ςρατιωτικὴν δύναμιν, κ᾽ διὰ τῦτο Ἄλβερτος ὁ Τευτονικὸς, ὁπῦ ἦτον ἐκ τῦ τάγματος τῶν Κυρύκων μοναχῶν νὰ ἐπαραιτήθη τὴν Ἐπισκοπὴν τῆς Ῥατισβώνης. ἀλλὰ κατὰ τῦτο εἶναι φανερὸν, ὅτι οἱ Ἐπίσκοποι εἰς τὴν ἰδίαν κεφαλὴν, ἤτοι εἰς τὸν Ρώμης Ἀρχιεπίσκοπον ἀκολόθησαν, τῷ ὁποίω τὲς πολέμως μνήμην ποιῦμεν εἰς πολλὰ μέρη ἀνωτέρω. Περὶ δὲ τῦ Σθλαυϊκῦ ἔθνως, (τὸ ὁποῖον πολλὰ δεινὰ εἰς τὲς τότε Δάνως, κ᾽ Γερμανὲς ἤφερε) ὁπῦ διὰ τῦ Ἑ῾ρῖκω τῦ Λέοντος κατὰ κράτος ἐκυριεύθη, ἀνάγνωθι τὸ τῦ Ἐλμόλδω χρονικὸν τῶν Σθλάυων (ε).

ΚΕΦΑ-

(α) Ἐν τοῖς χρονικοῖς τῶν Ἀγγλων.
(β) Ἐν ἔτει αρος.
(γ) Ἐν ἔτει αρξ. κ᾽ αρξγ'. (δ) Ἐν Οὐρβανῷ Δ'. (ε) Βιβλ. β'. κεφ. ιγ'.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ΄.

Περὶ τῆς τῶν Βαλδικῶν αἱρέσεως, καὶ τῆς αὐτῶν διδασκαλίας.

§. 1.

Βαλδικοὶ, ἢ Βαλήνσιοι ὠνομάζοντο ἀπὸ τῶν χρόνων Πέτρε τε Βάλδε οἱ ἐν ταῖς κοιλάσι (χώρα δὲ ἦν αὐτὴ τῆς Γαλλίας) οἰκοῦντες, τῶν ὁποίων τὸ ὄνομα περίφημον ἦν, ὅταν Πέτρος ὁ Βάλδος ἄρχισε νὰ διδάσκῃ τὴν αἵρεσίν τε. ἔτος διαλεγόμενος ποτὲ μὲ μερικοὺς εὐγενεῖς ἄνδρας, ἀπὸ ἰδῶν εἰς τὸν καιρὸν τῆς διαλέξως, ἄνθρωπόν τινα ὑγιῆ (ὡς ἐφαίνετο) ὁπε αἰφνιδίως ἔπεσε, ἀπὸ φοβηθεὶς ἀπὸ αὐτὸ τὸ παράδειγμα διὰ τὴν πρόσκαιρον τῶν ἀνθρώπων ζωὴν, ἄρχισε νὰ σοχάζηται προθύμως, ἀπὸ προσεκτικῶς διὰ τὴν διόρθωσιν τῆς ζωῆς τε, ἀπὸ διαμοιράσας τοῖς πτωχοῖς τὰ ὑπάρχοντά τε, ἐφράντιζε νὰ ἀναγινώσκῃ τὴν ἱερὰν γραφὴν, τὴν ὁποίαν, εἰς τὴν ἀρχὴν ἐξήγει, ἀπὸ ἑρμήνευε τοῖς οἰκειακοῖς τε, ἀπὸ γνωρίμοις, ὕσερον ἀπὸ ἄλλοις πολλοῖς τοῖς προσερχομένοις αὐτῷ, ἀπὸ μεταφράσας αὐτὴν τὴν Γραφὴν εἰς τὴν ἐγχώριον διάλεκτον, τὴν Γαλλικὴν δηλαδὴ, ἔδιδεν εἰς τὸν καθ' ἕνα ὁπε τὴν ἐζήτει νὰ τὴν ἀναγινώσκῃ καθὼς φαίνεται ἀπὸ τὸν Ρ'εϊνέρον Σαξόνων τὸν Πλακεντινὸν, ὅσις ἐν ἔτει ἀρὸ κατὰ τῶν Βαλδικῶν ἔγραψε, ἀπὸ ἔτως ἐν ἔτει ἀρό. μὲ πολλὰ ἄλλα ἄρχισε νὰ δείχνῃ, ἡ μὲν ἐν Ρ'ώμῃ Ε'κκλησία νὰ εἶναι ἀσύμφωνος, ἀπάδουσα, ἀπὸ ἐναντία τῶν ἐντολῶν, ἀπὸ δογμάτων τῆς θείας Γραφῆς, ἡ δὲ διδασκαλία αὐτε σύμφωνος ἀπὸ συνάδουσα μὲ τὴν παλαιὰν, ἀπὸ νέαν Διαθήκην, ἀπὸ μὲ τὸ σύμβολον τῶν Α'ποζόλων. Πέτρος ὁ Βάλδος αἱρετικος.

§. 2. Τὰ κεφάλαια δὲ τῆς αὐτε αἱρέσεως ἐκτίθησιν Γ'ωάκωβος Α'υγουσος ὁ Θυανὸς Γάλλος Ἱζορικὸς (α), τὰ ὁποῖα εἶνα ταῦτα· α΄. μόνον εἰς τὰ ἱερὰ γράμματα νὰ πιζεύῃ τις διὰ τὰ πρὸς σωτηρίαν συμφέροντα· Αἱρεσις αὐτε.

(α) Γ'ζορ. τε καιρε τε βιβλ. ε΄. σελ. 159. ἐκδόσ. Παρισ.. αχδ΄. ὅπε ἔτως ἀναγινώσκω. αὐτῶν τῶν Βαλδικῶν δόγματα ταῦτα ἐφέροντο· τὴν Ρ'ωμαϊκὴν Ε'κκλησίαν, ὡς τῆς ἀληθε τε Χριζε πίζεως ἀποζήσασαν τὴν βαβυλώνιον πόρνην εἶναι, ἀπὸ δένδρον ἄκαρπον, ὃ παρὰ τε Χριζε κατηράθη, ἀπὸ ἐκριζωθῆναι ἐδίδασκε προσέτι μὴ ὑποτάσσεθαι τῷ Ποντίφικι, ἀπὸ τοῖς Ε'πισκόποις, τοῖς τὰ σφάλματα αὐτε θάλπεσι· τὴν μοναζικὴν διαγωγὴν τῆς Ε'κκλησίας ἀντλίαν εἶναι μάταιαι αἱ ἐυχαί των, ἀπὸ μόνοις τοῖς αἰσχροῖς τῶν πεδίων ἤθεσι χρήσιματῶν πρεσβυτέρων τὰ τάγματα ἔλεγεν.

τα· β'. τὰ ἱερὰ γράμματα περιέχεσι καθαρῶς πάντα τὰ πρὸς σωτηρίαν ἀναγκαῖα· γ'. νὰ μὴν ἐπικαλῶνται τις τὰς Ἁγίας· δ'. τὸ περγατόριον, ἤτοι τὸ καθαρτήριον πῦρ νὰ εἶναι πλάσμα· ε'. δύο μόνα νὰ εἶναι τὰ μυςήρια, τὸ Βάπτισμα, καὶ ἡ θεία κοινωνία· ς'. αἱ ἀναίμακτοι θυσίαι μάλιςα ἐκεῖναι ὁπὸ ἐκτελοῦνται διὰ τοὺς κεκοιμημένους νὰ εἶναι ἀπηγορευμέναι νὰ μὴ γίνωνται. ζ'. τὴν ὑπὸ ἑνὶ εἴδει κοινωνίαν νὰ εἶναι παράνομον. η'. ὁ ἔννομος γάμος τῶν ἱερέων νὰ εἶναι δεκτός. θ'. τὰς συγχωρήσεις τοῦ Πάπα νὰ τὰς ἀποβάλλωσιν. ι'. τὸ τοῦ Πάπα πρωτεῖον νὰ ἀφανισθῇ πρόῤῥιζον, καὶ ὁ Πάπας νὰ εἶναι ὁ Ἀντίχριςος, ἡ δὲ ἐν Ῥώμῃ Ἐκκλησία εἶναι ἐκείνη ἡ Βαβυλὼν, περὶ ἧς διαλαμβάνεται ἐν τῇ Ἀποκαλύψει.

§. 3. Προσέτι τέσσαρας μόνον συνόδους αὐτὸς ὁ Πέτρος ἀπεδέχετο, τῶν ὁποίων τὰ δόγματα νὰ εἶναι προσκυνητὰ ἔλεγε. τὴν ἐν Νικαίᾳ δηλαδὴ πρώτην, τὴν ἐν Κωνσταντινοπόλει, τὴν ἐν Ἐφέσῳ, καὶ τὴν ἐν Χαλκηδόνι· νὰ πιςεύωσι δὲ ἐδίδασκεν οἱ αὐτοῦ ἀκροαταὶ τὰς ὑπερεχούσας ἐξουσίας νὰ διετάχθησαν ἀπὸ τὸν Θεὸν, εἰς τὰς ὁποίας νὰ ὑποτάσσωνται εἶναι ἀναγκαῖον ἐκεῖνοι ὁποῦ ἀληθῶς φοβοῦνται τὸν θεὸν, ὅςις δὲ φεύγει ἀπὸ τὸ βασίλειον τῶν ἐξουσιαςῶν, ὅποιος καὶ ἂν εἶναι, μάχεται μὲ τὸν Θεόν· Πᾶσαν δὲ ἀνομίαν ἀπὸ αὐτὸν, καὶ ἀπὸ τὴν συνάθροισίν τε μακρὰν ἀπέῤῥιπτε· τὰς ἀθεμίτους δηλαδὴ ἐπιορκίας, τὰς κατάρας, τοὺς φοβερισμοὺς, τὰς φιλονεικίας, τὰς ἀποςασίας, τὰς κραιπάλας, τὴν μέθην, τὰς ἀσελγείας, τὰς μαντείας, τοὺς κλήρους, τὰς γοητείας, τὰς κλοπὰς, τοὺς τόκους, τὰς τερατείας, καὶ τὰ παρόμοια· καὶ αὐτὴ νὰ εἶναι ἡ ὑπὸ τῶν παλαιῶν Ἁγίων παραδεδομένη πίςις ὡμολόγει, τὴν ὁποίαν, ὅςις φυλάττει θέλει λάβει ἀθανάτους Χάριτας.

§. 4. Αὐτὴν λοιπὸν τὴν διδασκαλίαν κηρύττοντες οἱ Βαλδικοὶ πάντα τὸν τῆς Ῥώμης κλῆρον ἐναντίον τοὺς ἤγειραν· ὅςις κλῆρος διὰ νὰ τοὺς νικήσῃ εὐκολώτερα πολλὰ ἄτοπα εἰς τὴν διδασκαλίαν τους ἀπέδιδον, λέγοντες ὅτι ἦσαν ὀπαδοὶ τῶν Μανιχαίων, καὶ Ἀρειανῶν. Ὅθεν τότε Πέτρος ὁ Βάλδος μὲ τοὺς ὀπαδούς τε ἐδιώχθησαν ἀπὸ τὸ Λάγδουνον· ἔπειτα τῷ αρογ'. οἱ δύο βασιλεῖς τῶν Φράγκων, καὶ Ἄγγλων ἐσυμφώνησαν μεταξὺ αὐτῶν, ὅτι τὸ σύςημα τῶν Βαλδικῶν πρόῤῥιζον νὰ τὸ ἐξαλείψωσιν, ἀλλὰ μεταβαλλόντες τὴν συμβολὴν ἔπεμψαν πρὸς αὐτοὺς Πέτρον τὸν τοῦ Ἁγίου Χρυσογόνε Καρδινάλιν διὰ νὰ διαλεχθῇ μὲ αὐτούς. ὅςις γνωρίσας ὅτι μὲ λόγους δὲν δύναται νὰ παρασαλεύσῃ τοὺς Βαλδικοὺς ἀναθεμάτισεν αὐτοὺς, περὶ ἧς πολλὰ ὁ Βαρώνιος διαλαμβάνει (α). Ἐντεῦθεν

(α) Ἐν ἔτει αρογ'. ἀριθ. 23.

δεν ἐν τῇ Λατερανικῇ Γ'. συνόδῳ, τὴν ὁποίαν οἱ Λατῖνοι ΙΑ', οἰκαμενικὴν καλοῦσιν, Ἀλέξανδρος ὁ Γ'. ἐν ἔτει ᾳροθ'. τότε τοὺς Βαλδικοὺς ὑπὸ ὀνόματι τῶν καθαρῶν, τῶν ἀμητόρων, τῶν Δημοσίων τῷ ἀναθέματι κατέπληξεν, ὁμοίως καὶ πάντας τοὺς συγκοινωνοῦντας μὲ αὐτούς. τοὺς ὁποίους μήτε τιμίας ταφῆς νὰ ἀξιωθῶσιν εἶναι δίκαιον ἀπεφάσισεν.

§. 5. Εἰς τὰ ἴχνη τοῦ Ἀλεξάνδρου ἠκολούθησαν οἱ διάδοχοι αὐτοῦ Λεόκιος Γ'. Κλήμης Γ'. καὶ οἱ λοιποί. καὶ ἀχὶ μόνον τοῦτο, ἀλλὰ καὶ ἐν ἔτει ᾳριδ'. Ἀλφόνσος ὁ Ῥῆξ τῆς Ἀραγωνίας αὐςηρότατον πρόγραμμα δημοσιεύσας, τότε ἀπὸ τὸ Βασίλειόν του, ὡς κοινὸς ἐχθρὸς, καὶ ἀλλοτρίας τοῦ Σταυροῦ τοῦ Χριςοῦ ἀπέβαλε κατὰ τὸν Βζόβιον (α). περὶ δὲ τῆς λοιπῆς διωγμῆς τῶν Βαλδικῶν ἐν τῷ ἑπομένῳ αἰῶνι ῥηθήσεται.

§. 6. Ἀλλ' ἐὰν καὶ οἱ τῶν Ῥώμης ἀρχιερέων ὀπαδοὶ τόσον ἀναμεταξύ τους ἐσυμφώνησαν διὰ νὰ ἐξαλείψωσι τὴν τῶν Βαλδικῶν ὁμήγυριν, ὅμως ἐκεῖνοι, ὅπου πρῶτον ἐκατοίκησαν εἰς τὰ ὄρη, καὶ κοιλάδας τῶν Ἀλλοβρόγων, παντοῦ διεσπάρησαν, Ἰταλίαν, δηλαδὴ, Ἱσπανίαν, Γερμανίαν, καὶ Ἀγγλίαν πληρώσαντες, διότι ἦσαν τὸν ἀριθμὸν ὑπὲρ τὸν ἄμμον τῆς θαλάσσης, ὡς μαρτυρεῖ Γοῦλιελμος ὁ Νευριγήνσιος (β). αὐτὸς δὲ ὁ Βάλδος ἐκάθητο εἰς τὰς χώρας τῆς Βανδαλλίας, ὡς μαρτυρεῖ ὁ Θυανὸς (γ).

§. 7. Ἔξω ἀπὸ αὐτὰ διάφορα ἄλλα ὀνόματα προσεδόθησαν τοῖς Βαλδικοῖς, ἀπὸ τὰ ὁποῖα τινὰ μὲν ἀπεδίδοντο τοῖς πρὸ αὐτῶν αἱρετικοῖς, τινὰ δὲ ἐπενοήθησαν πρὸς καταισχύνην αὐτῶν, ὡς Θολωσσινοὶ, κατὰ τὴν ὁποίαν ὀνομασίαν ἐκαλοῦντο καὶ οἱ ἀπολειφθέντες Μανιχαῖοι, καὶ κρυπτόμενοι ἐν τῇ Θολοσσανῇ ἐπαρχίᾳ, Καθαροὶ, Γντζαβατάτοι, ἀπὸ Τζαβάτης, εἶδος ὑποδημάτων, τὰ ὁποῖα μετεχειρίζοντο εἰς τὸ νὰ διακρίνωνται μάλιςα ἀπὸ τοὺς οἰκείους Στρατιώτας, Πατάρηνοι, Ταρεινοὶ, Τορτοπινῶρες, Ἀρνολδισαὶ, Λεονισαὶ, Πτωχοὶ ἐκ Λουγδάνων, καὶ ἄλλα πολλὰ, περὶ ὧν οἱ συγγραφεῖς διαλαμβάνουσι, τὸν λόγον ἑκάςου αὐτῶν ἀπονέμοντες, ὁμοίως καὶ Πετροβρουσιανοὶ περὶ ὧν εἴρηται ἀνωτέρω (δ).

ΚΕΦΑ-

(α) Ἐν ἔτει ᾳριθ'. ἀριθ. 38.
(β) Χρον. Ἀγγλ. βιβλ. β'. κεφ. ιγ'. (γ) Ἱςορ. τοῦ καιροῦ του βιβλ. ε'. σελ. 159. (δ) Κεφ. Ζ'. ἀριθ. 2. καὶ 3.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΕ'.

Περὶ τῶν γενομένων συνόδων ἐν τῇ Δύσει κατὰ τέτας τὰς Χρόνας.

§. 1.

Σύνοδοι εἰς ἀυτὰς τὰς χρόνας ἔγιναν παρὰ τοῖς Δυτικοῖς ἀυταί· ἡ Τερωνικὴ, ἡ Λατερανικὴ, ἡ Λαυδανικὴ, ἡ Λατερανικὴ Γ'. ἤτοι ἡ ια'. Οἰκυμενικὴ κατὰ τὰς Λατίνας, καὶ ἡ ἐν Βοράκῳ.

Τερωνική. §. 2. Ἡ Τερωνικὴ συνήχθη τῷ αρξγ'. ἤτις τὸν τε Οὐίκτωρα, καὶ τὰς ἀυτῷ προσκειμένας κατέκρινεν· ἐν ἔτει αρξ'. ἐν Συνόδῳ τῇ ἐν Παπίᾳ, καὶ ἐν ἔτει αρξά. ἐν συνόδῳ τῇ ἐν Λαυδάνῳ τῇ ἀυθεντείᾳ τῦ Φριδερίχυ τῦ Ἀυτοκράτορος ὁ Οὐίκτωρ προσεβεβαιώθη. ἐξέδωκεν ἀυτὴ ἡ σύνοδος καὶ κανόνας Θ'. (α).

Κλαρενδόνυ §. 3. Ἐν συνόδῳ τῇ ἐν Κλαρενδόνῳ, πόλει τῆς Ἀγγλίας, συνήχθησαν πάντες οἱ Ἄρχοντες, καὶ Ἐπίσκοποι τῆς Ἀγγλίας εἰς τὴν ὁποίαν Ἑρρικος Β'. Βασιλεὺς Ἀγγλίας ις'. κεφάλαια τῶν Ἀγγλικῶν συνηθειῶν (ὡς ἐκάλυν) νὰ βεβαιωθῶσιν εἰς ἀυτὸν ἔκαμε, τὰ ὁποῖα εἶναι τοιαῦτα· ὅτι ἐὰν ἐγερθῇ φιλονεικία περὶ παραςάσεως τῶν Ἐκκλησιῶν, πρέπει νὰ ἀναφέρηται ἡ κρίσις εἰς τὸ βασιλικὸν κριτήριον· ὅτι ἐὰν τινὲς ἀπὸ τὲς κληρικὲς, καλεσθῶσι, καὶ κατηγορηθῶσι, χρεωςῶσιν ἔμπροσθεν τῦ βασιλικῦ κριτηρίυ νὰ παραςαθῶσι, καὶ νὰ ἡσυχάζωσιν εἰς τὴν ἀπόφασίν τυ· ὅτι οἱ Ἀρχιεπίσκοποι νὰ μὴν ἔχωσιν ἄδειαν νὰ ἀναθεματίζωσι τινὰ τῶν ὑπαργῶν τῦ βασιλείυ χωρὶς τὴν γνώμην τῦ βασιλέως, καὶ ἄλλα τοιαῦτα παρόμοια, τὰ ὁποῖα ἐκτίθησι Ματθαῖος ὁ Πάρις (β). εἰς τὰ ὁποῖα ὑπέγραψαν ὅ, τε Θωμᾶς ὁ Καντυαρίας Ἀρχιεπίσκοπος, καὶ οἱ λοιποὶ Ἐπίσκοποι.

Νορθαμτονική. §. 4. Τὸν ἀυτὸν χρόνον ἐν τῇ Νορθαμτονικῇ, ὁ Καντυαρίας Θωμᾶς, ὡς ἐπίορκος ἐκατηγορήθη, ὅτι τὰς συνηθείας, τὰς ὁποίας μετ' ὅρκυ προσεβεβαίωσε νὰ φυλάττῃ, ὀκνῆσε, καὶ ἐσυμπέραινεν, ὡς ἀνωτέρω εἴρηται.

Λατεράνυ. §. 5. Ἡ ἐν Λατεράνῳ συναθροισθεῖσα ἐν ἔτει αρξή. Φριδέριχον τὸν Ἀυτοκράτορα ἀκοινώνητον νὰ εἶναι τῇ Ἐκκλησίᾳ, καὶ τῆς Ἀυτοκρατορίας ἐξερημένος ἐθέσπισεν.

§. 6.

(α) Οὐχὶ ἐννέα, ἀλλὰ δέκα. (β) Ἱςορ. Ἀγγλ. σελ. 84 ἐκδ. Λονδίνυ αχπς'.

§. 6. Η' ἐν Λονδίνῳ τῆς Ἀγγλίας κατηγγέλθη τῷ ἀρχ. ἥτις ἐ συμβίβασε, καὶ ἐθεώρησε τὴν μεταξὺ τῶν Ἐπισκόπων Ἐβράκε, καὶ Καντουαρίας ἐγερθεῖσαν διαφωνίαν περὶ τῶ δικαίε τῶν οἰκείων Ἐκκλησιῶν, καὶ κανόνας ἐξέθετο ιθ'. ὅπε ἀνήκασιν εἰς τὴν Ἐκκλησιαστικὴν ἐυταξίαν, ἀπὸ τὰς ὁποίας ὁ μὲν ις'. ἔξω ἀπὸ τὴν ἀρχαίαν Ἐκκλησιαστικὴν παράδοσιν, ἀπαγορεύει τὴν δόσιν τῶν τιμίων Δώρων βεβαμμένων μετὰ τῶ τιμίε Αἵματος· ὁ δὲ ιζ'· προσάζει, νὰ μὴν ἁγιάζηται ἡ Ἐυχαριςία, εἰμὴ ἐν ποτηρίῳ χρυσῷ, ἢ ἀργυρῷ, ἐπειδὴ ἀσυκώθη ὁ κασσίτερος. Λονδίνε.

§. 7. Η' ἐν Λατεράνῳ Γ'. ἢ ὡς συνηθᾶσιν οἱ Λατῖνοι ἡ ΙΑ'. Οἰκαμενικὴ, ἐπὶ Ἀλεξάνδρε τῶ Γ'. συνεκροτήθη ἐν ἔτει ἀρος'. ἀπὸ Ἐπισκόπας τριακοσίας, ἐλθόντων τινῶν, καὶ ἐξ Ἀνατολῆς, ἤχὶ τῶν Ἀνατολικῶν, ἀλλὰ τῶν Δυτικῶν, καὶ τῶν ὁμοφρόνων αὐτοῖς, οἵτινες διῆγον ἐν Ἀντιοχείᾳ, καὶ Γεροσολύμοις τῶν ὄντων ὑπὸ τὴν δεσποτείαν κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον τῶν Ἐσπερίων. αὐτὴ κανόνας ἐδογμάτισεν κζ'. ἀπὸ τὰς ὁποίας ὁ ά. περὶ τῆς ἐκλογῆς τῶν Ῥώμης Ἐπισκόπων προεγράφη, ὁ κζ'. τὸ κατὰ τῶν Βαλδικῶν, καὶ τῶν αὐτοῖς προσκειμένων ἐκφωνηθὲν ἀνάθεμα περιέχει, καὶ τὴν ὑποσχεθεῖσαν ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν εἰς ἐκείνας ὅπε θέλει κινήσωσιν ὅπλα κατ' ἐκείνων. Εἰς αὐτὴν τὴν Σύνοδον ἦν παρὼν ἐκ τῶν Ὀρθοδόξων Ἀνατολικῶν Νεκτάριος ὁ Ἀββᾶς, ὅσις γενναίως περὶ τῶν τῆς πίσεως δογμάτων διειλέχθη.

§. 8. Τελευταῖον ἡ ἐν Βοράκῳ τῷ ἀριθ'. συνηθροίσθη ὑπὸ Οὐβέρτε τῶ Καντουαρίας Ἀρχιεπισκόπε, πρὸς ἀνόρθωσιν τῆς καταπεσάσης Ἐκκλησιαστικῆς ἐυταξίας, διὰ τὴν ὁποίαν καὶ ἐξέθετο κανόνας ιβ'. (α). Βοράκε.

ΚΕΦΑ'

(α) Εἰς τὸν παρόντα αἰῶνα συνήχθησαν καὶ ἕτεραι σύνοδοι, ὧν ἡ πρώτη ἐςὶν ἡ ἐν Παρισίοις τῷ αρέ. ἐν ᾗ παρασαθεὶς Φίλιππος ὁ βασιλεὺς μὲ γυμνὰ πόδια, καὶ ταπεινὸν σχῆμα, ἀφ' ἑ ὤμοσεν, νὰ μὴ ἰδῇ πλέον τὴν Βερτράδα, εἰμὴ ἔμπροσθεν μαρτύρων, διὰ νὰ μὴ συνεσιαθῇ ἀνόμως μὲ αὐτὴν, ἐλύθη ἀπὸ τὸν ἀφορισμὸν εἰς τὸν ὁποῖον εἶχεν ἐμπέσει· τὸν αὐτὸν ὅρκον ποιήσασα καὶ ἡ Βερτράδα ἔλαβε καὶ αὐτὴ τὴν ἄφεσιν τῆς ἀνομίας της.

Τῷ αὐτῷ ἔτει συνήχθη ἡ ἐν Μογεντίᾳ σύνοδος, ἐν ᾗ Ἔβρικος ὁ Δ'. ὁ ςεφθεὶς Αὐτοκράτωρ παρὰ Κλήμεντος τῶ Γ'. ὑςερεῖται τῆς Αὐτοκρατορίας.

Τῷ αρί. συνήχθησαν δύο σύνοδοι εἰς Κωνσαντινόπολιν ἐπὶ Ἀλεξίε τῶ Κομνηνῶ, καὶ Νικολάε τῶ Πατριάρχε, αἵτινες κατεδίκασαν Νεῖλον τὸν μοναχὸν, καὶ Βασίλειον τὸν ἰατρὸν τὰς ἀρχηγὰς τῆς τῶν Βογομίλων αἱρέσεως.

Τῷ αριέ. συνήχθη ἡ ἐν Κολωνίᾳ διὰ Θεοδωρίκε Καρδινάλεως, καὶ Ληγάτε Ἀποσολικῶ, καὶ διὰ νὰ κοινολογηθῇ ὁ ἀφορισμὸς κατὰ τῶ Ἐβρίκε ὅπε ἡ ἐν Λατεράνῳ σύνοδος πρότερον ἐθέσπισε.

Τῷ αριή. συνήχθησαν ἡ ἐν Καπύᾳ, καὶ Κολωνίᾳ κατὰ Ἐβρίκε Δ'. τῶ Αὐτοκράτορος, καὶ τῶ Ἀντιπάπα Βερδίνε ἤτε Γρηγορίε Η'.

Τῷ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ις'.

Περὶ τῶν διαπρεψάντων Ἀνδρῶν ἐν ἀρετῇ κατὰ τότες τοὺς χρόνες.

§. ι.

Θεόδωρος ὁ Βαλσαμών.

Θεόδωρος ὁ Βαλσαμών, Ἀντιοχείας Πατριάρχης ἀλλὰ κατὰ τὸ ὄνομα μόνον, διότι ᾗ ταύτην οἱ Λατῖνοι κυριεύοντες, ἦν εἰς αὐτὴν Πατριάρχης ὁμόδοξος αὐτοῖς. ἀνὴρ δὲ ἦν αὐτὸς ὁ Βαλσαμὼν πεπαιδευμένος,

---

Τῷ αριή. ᾗ αριθ'. δύο σύνοδοι συνήχθησαν ἐν Τολώσᾳ, ἡ μὲν ἐδιώρισε τὴν Ἱσπανικὴν ἐκχρατείαν κατὰ τῶν Σαρακηνῶν, ἡ δὲ, τὴν ὁποίαν λέγουσιν ἕτεροι νὰ συνήχθη τῷ αρκδ'. ἐπὶ Καλλίξε Β'. ᾗ πολλῶν Καρδιναλίων, Ἐπισκόπων, ᾗ Ἀββάδων, εἰς καταβρύθμησιν τῆς Ἐκκλησιαστικῆς ἐυταξίας· ἥτις δέκα κανόνας ἐδιώρισε, τῶν ὁποίων ὁ τρίτος εἶναι κατὰ τῶν ὁπαδῶν Πέτρε τῆ Βρυΐς· Ἀφωρισμῷ ἔτι ὑπεβλήθησαν ᾗ οἱ Μοναχοὶ, Κανονικοὶ, ᾗ Κληρικοὶ, ὁπῆ ἀρνῆνται τὴν ὁμολογίαν τες, ἡ ἀφίνεσι νὰ αὐξάνωσι τὰ γένειά τες, ᾗ αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς των ὡς οἱ Λαϊκοί.

Τῷ αριθ'. συνήχθησαν ἡ Ρεμηνσία, ᾗ Ρoθομαγηνσία ψευδοσύνοδοι· ἡ μὲν καταγγελθεῖσα παρὰ Γελασίε Β'. ᾗ τελειωθεῖσα παρὰ Καλλίξε Β'. περὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν ἀμφιάσεων, περὶ ἀφωρισμῆ Ἐβρίκε τῆ Αὐτοκράτορος, ᾗ ἑτέρων ὁμοίων ὑποθέσεων, ᾗ κανόνας ε'. διορίσασα, ἡ δὲ κατὰ τῶν Πρεσβυτέρων τῶν συναφθέντων γάμῳ.

Τῷ αρκ'. συνήχθη ἡ ἐν Νεαπόλει Σαμαρείας, καταγγελθεῖσα παρὰ Γεαρεμένδε Ἱεροσολύμων Πατριάρχε, παρόντος, ᾗ τῆ βασιλέως Βαλδεΐνε, ἥτις ἐξέδωκε κεφάλαια κε'. κατὰ τῶν Σοδομιτῶν, ᾗ τῶν συνεσιαζομένων γυναιξὶ Σαμαρείταις, ᾗ περὶ ἄλλων ὑποθέσεων.

Τῷ αρκε'. ᾗ αρκζ' ψευδοσύνοδοι ἔγιναν δύο ἐν Λονδίνῳ ἐπὶ Οὐωρίε Β'. καταγγελθεῖσαι παρὰ Ἰωάννε δὲ Κρέμα Καρδιναλίε Ληγάτε περὶ ἀνορθώσεως τῶν ἠθῶν, ἡ μὲν κανόνας ἐξέθετο ιζ'. κατὰ τῶν Σιμωνιακῶν, ἡ δὲ ιβ'. ὁ ιγ'. κανὼν τῆς πρώτης συνόδε ἀπαγορεύει τὸν γάμον τοῖς κληρικοῖς.

Τῷ αρκή. ἡ ἐν Ρoθομάγῳ ψευδοσύνοδος ἀπηγορεύσασα τὸν γάμον τοῖς κληρικοῖς, ἥτις ἐξέθετο κανόνας γ'.

Τῷ αρλ'. συνήχθησαν ἡ ἐν Κλαρομοντίῳ ᾗ Στάμπες, αἵτινες κατέκριναν τὸν Ἀντιπάπαν Ἀνάκλητον, τῆς πρώτης σάζονται κεφάλαια ιγ'.

Τῷ αρλά. συνήχθη ἡ Ρεμηνσία παρὰ Ἰννοκεντίε Β'. ᾗ κατέκρινε τὸν Ἀνάκλητον, ᾗ Λεοδοβίκος ὁ μικρὸς παρόντος τῆ πατρός τε ἐξέφθη παρὰ τοῦ Πάπα.

Τῷ αρλή. ἡ ἐν Λονδίνῳ παρὰ Ἀλβερίκε Ὀσιακῆ Ἐπισκόπε Ληγάτε, παρόντων Ἐπισκόπων ιή. ᾗ Ἀββάδων λ'. ἥτις κανόνας ιζ'. ἐθέσπισε περὶ Ἐκκλησιαστικῆς Ἐυταξίας· προσέτι ὅτι τὸ Κυριακὸν Σῶμα νὰ φέρηται τοῖς ἀρρώστοις ἀπὸ ἕνα ἱερέα, ἢ διάκονον, ᾗ εἰς καιρὸν ἀνάγκης ἀπὸ ἄλλον, ὅμως μετὰ πολλῆς ἐυλαβείας.

Τῷ

νος, εἰς τὰς νόμας, ϗ κανόνας ἐντριβέσατος ὡς ἀδεὶς ἄλλος τῶν τότε· ἐξήγησιν ἔγραψεν εἰς τὰς κανόνας τῶν Ἀποστόλων, τῶν Οἰκουμενικῶν, ϗ τοπικῶν συνόδων, ϗ εἰς τὰς Κανονικὰς Ἐπιστολὰς τῶν Πατέρων. Ὁμοίως

Τῷ αλμ'. ἡ ἐν Κωνσταντινουπόλει μηνὶ μαΐῳ, ἰνδικτιῶνος τρίτης, προεδρεύοντος τῆς Πατριάρχης Λέοντος Στυππιώτα, ϗ τὰ συγγράμματα Κωνσταντίνε Χρυσομάλλε, ὡς αἱρετικὰ κατέκρινε.

Τῷ αρμγ'. ἐν Κωνσταντινουπόλει μηνὶ Αὐγούστῳ κ'. ἡμέρᾳ ἕκτῃ, ἰνδικτιῶνος ἕκτης, προέδρου ὄντος Μιχαὴλ Ὀξίτα ἐν τῷ Θωμαΐτῃ, ἐπὶ τῇ καθαιρέσει Κλήμεντος Σασίμων, ϗ Λεοντίε Βαλβιάτε, ὡς παρὰ τοὺς κανόνας χειροτονηθέντων, τῶν ϗ Βογομίλων εἰς ὕστερον ἀπελεγχθέντων.

Τῷ αὐτῷ ἔτει ἑτέρα ἐν Κωνσταντινουπόλει συνήχθη μηνὸς ὀκτωμβρίε ά. ἡμέρᾳ ς'. ἰνδικτιῶνος ἑβδόμης ἐπὶ τῆς αὐτῆς Πατριάρχης, ἐν ᾗ Νήφων μοναχὸς Βογομίλων ἀρχηγὸς ἐν τῷ περιβλέπτῳ μοναστηρίῳ ἐπέμφθη διὰ νὰ διορθωθῇ, ϗ ὕστερον τῇ γ'. τοῦ Φευρουαρίε τῆς ἑπομένης ἔτους εἰς ἕτερον τόπον ἐξωρίσθη.

Τῷ αρμς'. δύο σύνοδοι ἐν Βιζελιάκῳ, ϗ ἐν Καρνάτῳ, ἡ μὲν ἐκήρυξε τὴν ἐκστρατείαν κατὰ τῶν Τέρκων, ἡ δὲ κατὰ τῶν Σαρακηνῶν ἐν Παλαιστίνῃ.

Τῷ αρμζ'. ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐν Βλαχέρναις κατὰ Κοσμᾶ Πατριάρχε ὑπερασπιστοῦ τῆς αἱρετικῆς Νήφωνος.

Τῷ αρνθ'. ἐν Μοργεντίᾳ κατὰ τῆς Σιμωνίας, ϗ ἑτέρων ἐλαττωμάτων τῆς κλήσεως, παρὰ Ἀρνόλδε Ἀρχιεπισκόπε.

Τῷ αρξς'. ἐν Κωνσταντινουπόλει παρόντων Ἐπισκόπων νς'. ἥτις Δημήτριον Λαμπηνὸν, τὸν Μητροπολίτην χρηματίσαντα Κερκύρας Κωνσταντῖνον Βελγαρίας, ϗ Γωάννην Εἰρηνικὸν ἐξώρισεν· ὅρα τὸν Χωνειάτην, ϗ τὸν Κίνναμον. Περὶ τῆς Εἰρηνικῆς λέγει ὁ Βαλσαμὼν εἰς τὸν μς'. κανόνα τῶν Ἀποστόλων, ὁ μόνον παρὰ τῆς συνόδε αὐτὸς νὰ κατεκρίθη, ἀλλὰ ϗ οἱ ἱερεῖς ὅπου τὰ συγγράμματά τε ἴδαν, ϗ δὲν τὰ ἐπρόφεραν νὰ κατακριθῶσι. Κεφάλαια ἑξ αὐτὴ ἡ σύνοδος ἐξέδωκεν, ὅρα τὸ Τριῴδιον, Κυριακῇ τῆς ὀρθοδοξ. σελ. 148. ϗ 149. ἐκδ. Ἐνετ. αψό.

Τῷ αὐτῷ ἔτει συνήχθη ἑτέρα ἔν Κωνσταντινουπόλει ἐπὶ Λεκᾶ Χρυσοβέργῃ, παρόντων λ'. Μητροπολιτῶν ϗ κεφάλαια ιά. ἐξέδωκεν. ὅρα Γραικο-Ῥωμαϊκὸν Νόμιμον σελ. 217. ἕως 222. Βιβλ. Γ'.

Τῷ αρό. ἡ ἐν Παρισίοις, ἥτις κατέκρινε Πέτρον Λομβάρδον τὸν αἱρετικὸν, ϗ τὴν αὐτῆς αἵρεσιν περὶ τῆς τῆς Χριστῆς ἀνθρωποτήτος.

Τῷ αροά. ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐπὶ Μιχαὴλ Ἀγχιάλε τῆς Πατριάρχε, καὶ διαταγὰς ἐ ἐξέδοτο· ὅρα Γραικο-Ῥωμαϊκὸν. βιβλ. Γ'. σελ. 227.

Τῷ αροβ'. συνήχθη ἡ Κασσιλία σύνοδος ἐν Γβερνία, ἥτις Η'. κανόνας ἐξέθετο περὶ Ἐκκλησιαστικῆς Εὐταξίας, ὁ πρῶτος ἀπαγορεύει τὸν ἄνομον γάμον, ὅθεν φαίνεται πῶς τότε ἦτον εἰς χρῆσιν ἡ πολυγαμία παρὰ τοῖς Γβερνίοις.

Τῷ αροζ'. ἡ Ἐνετικὴ ἐν ᾗ Ἀλέξανδρος Γ'. Πάπας, ϗ Φριδέριχος Αὐτοκράτωρ ἐφιλιώθησαν, ϗ καθαιρεῖται ὁ Ἀντιπάπας, ϗ οἱ παρ αὐτῆς χειροτονηθέντες.

Τῷ αρπδ'. ἡ ἐν Ἀκυληΐᾳ συνήχθη κατὰ τῶν πυρπολέων, Γεροσύλων, ϗ ἑτέρων ὁμοίων.

Τῷ αρπς'. ἡ ἐν Παρισίοις περὶ τῆς Ἐκστρατείας κατὰ τῶν Σαρακηνῶν.

Τῷ αρηή. ἡ ἐν Σενώνοις κατὰ τῶν αἱρετικῶν Ποπλικάνων, οἵτινες ἐπίστευον τὰς μοιρίας τῶν Μανιχαίων.

Τῷ αρηθ'. ἡ ψευδοσύνοδος τῆς Δαλματίας περὶ Ἐκκλησιαστικῆς Εὐταξίας, ἥτις δώδεκα κανόνας ἐξέθετο, ἀπηγορεύθη ὁ γάμος τῶν κληρικῶν, ϗ ἄλλα τινά.

ὑπομνημάτευσε καὶ τὸ τῆ Φωτίε νομοκάνονον. ἔξω ἀπὸ αὐτὰ συνελέξατο καὶ τὰς Ε'κκλησιαστικὰς διαταγὰς, ὁπῆ κεῖνται μγ'. σημειώσεων τῆ Λεγυκλαυΐε, καὶ Φαβρότε ἐν τόμῳ Β'. τῆς τῆ Γεσέλλε Βιβλιοθήκης τῆ Καυϊνικῆ νομίμε, ἤτοι τὰς ἀποκρίσεις πρὸς τὰς Κανονικὰς ἐρωτήσεις τῆ Α'λεξανδρείας Πατριάρχε Κυρίε Μάρκε, καὶ Μελέτας διαφόρες. Πρὸς τέτοις ἰσέον ὅτι Γρηγόριος ὁ Πρωτοσύγγελος ἐς τῇ πρὸς Μάρκον τὸν Ε'φέσιον ἐπιςολῇ, καὶ ἀποκρίσει, πρῶτος νὰ ἐξάθη ὁ Θεόδωρος βεβαιώνει, ὁπῆ εἶπεν ὅτι νὰ εἶναι ὁ Πάπας τῆς Ρ'ώμης Ε'πίσκοπος αἱρετικὸς, καὶ οἱ περὶ αὐτόν· ἐξέδωκε προσέτι καὶ ἐπιςολὰς διαφόρες, ἀπὸ τὰς ὁποίας εἶναι καὶ ἡ πρὸς μοναχὲς ἀσκῆντας ἐν τῷ Ο'λύμπῳ ὄρει χάριν τῶν ὀφειλασῶν ,, τελεῖθαι νηςειῶν, ἐν ᾗ λέγει, ἰσχνόφωνος εἰμὶ, καὶ γέρων ἀςήρικτος, καὶ ,, οὐδὲ τὸν λαχόντα με θρόνον ἰδεῖν κατηξίωμαι.

Ε'υςάθιος Θεσσαλονίκης.

§. 2. Ε'υςάθιος ὁ Θεσσαλονίκης Α'ρχιεπίσκοπος, πατρίδα μὲν εἶχε τὴν Κωνςαντινόπολιν, ἤκμασε δὲ περὶ τὰ αρπ'. ἔτη ἀπὸ Χριςῆ. Ε'πὶ τῆς Α'υτοκρατορίας Α'νδρονίκε τῆ Κομνηνῆ, ὁ ὁποῖος εἰς ἄκρον φιλοσοφίας τε, καὶ μαθήσεως φθάσας, πλεῖςα συγγράμματα ἐξέδωκεν, ἤτοι τὰς παρεκβολὰς εἰς τὴν Ο'μήρε Ἰλιάδα, καὶ Ο'δυσσείαν, ἔργον ἀξιολογώτατον, ἱςορίαν ἐρωτικὴν καθ' Υ'σμίνην, καὶ Υ'σμινίαν (α), ἐξήγησιν εἰς τὴν Βατραχομυομαχίαν, βιβλίον περὶ διαλέκτων, σχόλια εἰς τὸν περιηγητὴν Διονύσιον τὸν Α'φρον. κτ'.

Ο'ττων Φρισιγήνσιος.

§. 3. Ο'ττων ὁ Φρισιγήνσιος, Α'υςριακὸς τὸ γένος ἔγγονος Ε'ρρίκε Δ'. καὶ ἀδελφὸς γνήσιος Κερράδε τῆ Γ'. ἀπὸ τὸν ὁποῖον προεχειρίθη Φρισίγνης Ε'πίσκοπος, θεῖος δὲ Φριδερίχε τῆ Α'. ἔγραψε Χρονικὸν εἰς βιβλία ἑπτὰ ἀπὸ κτίσεως κόσμε μέχρι τῆ αρμς'. κοσμοσωτηρίε ἔτες, εἰς τὰ ὁποῖα ἐπροσέθη καὶ ὄγδοον διαλαμβάνον περὶ συντελείας κόσμε, τῆς ἐλεύσεως τῆ Α'ντιχρίςε, καὶ τῆς κοινῆς Α'νας άσεως τῶν τεθνηκότων, καὶ περὶ τῶν Πράξεων Φριδερίχε τῆ Α'. εἰς βιβλία δύο.

Ρ'άδελφος Νίγρος.

§. 4. Ρ'άδελφος ὁ Νίγρος ὑπομνημάτισεν εἰς βιβλία ί. τὸ Λευϊτικὸν, ὁμοίως ἐξέδωκε καὶ σχόλια εἰς τὸ ἆσμα τῶν Α'σμάτων.

Ε'λμοδος.

§. 5. Ε'λμοδος ὁ Πρεσβύτερος Βοσοβίε συνέταξε χρονικὸν τῶν Σθλάβων ἀπὸ τῶν χρόνων Καρόλε τῆ Μάγνε μέχρι τῆ αρξή'. ἔτες, τὸ ὁποῖον ἐμάκρυνεν Α'ρνολδος ὁ Λεβεκικὸς Α'ββᾶς μέχρι τῆ ασδ'. ἐνιαυτῆ καὶ ἄλλοι τινὲς τῆς αὐτῆς τάξεως ἀπὸ τὰς Λατίνας ἐπαριθμῆνται.

Ρ'αββὶ Μωσῆς.

§. 6. Ρ'αββὶ Μωσῆς, Βὲν Μαϊμών, ἤτοι Ρ'αμβὰμ (β), κατὰ τέτες τὲς χρόνες ἤκμασεν εἰς τὴν Ι'σπανίαν ὁπῆ ἔφθασεν εἰς τὸ ἄκρον πα-

(α) Α'πεδείχθη ἀπὸ διακριτικὲς ἄνδρας, ὅτι αὐτὴ ἡ ἐρωτικὴ ἱςορία καθ' Υ'σμίνην, καὶ Υ'σμινίαν δὲν εἶναι ποίημα τῆ Ε'υςαθίε.

(β) Ρ'αμβὰμ δηλοτ Ρ'αββὶ Μωσῆς, υἱὸς Μαϊμῶν κατὰ τὴν συνήθειαν τῶν Ε'βραίων, λαμβάνοντες τὰ ἀρχικὰ γράμματα τῶν τεσσάρων λέξεων, καὶ προσθέττοντες τὰ

πασῶν τῶν ἐπιστημῶν, ὅσας εἰς πλάτος μετέφρασεν εἰς τὴν Ἑβραϊκὴν διάλεκτον τὸ Ταλμὸδ (α).

Ι 3 ΣΥ'.

τὰ δύο ά. Οὗτος ὁ Μαϊμονίδης, ἀπέκτησε μεγάλην φήμην μεταξὺ τῶν Ἑβραίων διὰ τὴν μάθησίν τε, ἐχρημάτισε μαθητὴς Ἀυερρόα, καὶ ἰατρὸς τῆ Σελτάνε τῆς Αἰγύπτε. αὐτὸς συνέγραψεν Ἀραβιστὶ ὑπόμνημα εἰς τὸ βιβλίον Μίσχνα. μίαν σύνοψιν τῆ Ταλμὸδ εἰς τέσσαρα τμήματα, ἐπ' ὀνόματι Ταδ Χαζακγα, ἤγουν χεὶρ ἰσχυρά. αὐτὴ ἡ σύνοψις εἰς Ἑβραϊκὴν διάλεκτον ἀγεγραμμένη εὐφραδῶς, νομίζεται παρ' Ἑβραίοις ἐξαίρετος. ἕνα ἐγχειρίδιον, Μορε Νεβ χιμ, ἤτοι ὁ διδάσκαλος τῶν σφαδαζόντων· περιέχει αὐτὸ τὸ βιβλίον τὴν θεολογίαν τῶν Ἑβραίων, ζηριγμένην ἀπὸ θεολογικὰ ἐπιχειρήματα· ἔτι Σεφερ Ἀμμιτσοθ, ἤτοι βίβλος τῶν ἐντολῶν· περιέχει ἐξήγησιν βιβ. ἐντολῶν καταφατικῶν καὶ ἀποφατικῶν τῆ νόμε. Ἔτι ἐπισθλὰς ἔγραψε, καὶ ἄλλα τινά· οἱ Ἑβραῖοι τὸν ὀνομάζεσιν Ἀετὸν τῶν Διδασκάλων, καὶ τὸν νομίζεσι διὰ τὸν πλέον ἀγχίνεν ὕστερον ἀπὸ τὸν Μωϋσῆν τὸν νομοθέτην.

(α) Εἰς τὸν παρόντα αἰῶνα ἐχρημάτισαν καὶ ἕτεροι ἄνδρες περιφανεῖς ἐν παιδείᾳ, ὡς Γέλμος Γάλλος, Γέραρδος ἐκ Ναζαρὲτ, Ρ'όβερτος Πόλλαμος, Γωάννης Σαλισβεριήνσιος, Γωακεὶμ Καλαβρὸς, Οὔγος πρεσβύτερος, Ρ'έπερτος, Ρ'έδολφος Λεοδικήνσιος, Μίχηλος, Οὔδων Βελήνσιος, καὶ Οὔσβερτος.

Γάλλελμος Γάλλος ἀρχιδιάκονος Ἱεροσολύμων ἐπὶ τῆς βασιλείας τῶν Λατίνων, καὶ ὕστερον Τύρε Ἐπίσκοπος ἔμπειρος εἰς τὴν Ἑλληνικὴν, Ἀραβικὴν, Περσικὴν, Λατινικὴν, Γαλλικὴν, καὶ Γερμανικὴν διάλεκτον, ἔγραψεν ἱστορίαν Ἀνατολικῶν ἐτῶν φό. ἱστορίαν Ἱεροσολύμων ἐτῶν π'. τὰς πράξεις τῆς Λατερανικῆς συνόδε, καὶ ἄλλα· ἔζησεν ἕως τῆ ασιθ'.

Γέραρδος ἐκ Ναζαρὲτ, γεννηθεὶς ἐν Γαλιλαίᾳ, μοναχὸς ἐκ τῆ τάγματος τῆ Βενεδίκτε πλησίον Ναζαρὲτ, ὕστερον ἐν Ἀντιοχείᾳ τῶν Καρμηλιτανῶν τάγματος, ἐρημίτης, καὶ τέλος Λαοδικείας Ἐπίσκοπος. Πεπαιδευμένος εἰς τὰς ἱερὰς Γραφὰς, φιλόσοφος, καὶ ῥήτωρ περιβόητος, δόκιμος ἐντε τῇ Ἑλληνικῇ, καὶ Λατινικῇ διαλέκτῳ· Ἔγραψε περὶ συνομιλίας τῶν θέλων τοῦ Θεοῦ βιβλίον ἓν, πρὸς τὰς θέλας τοῦ Θεῆ ἐν Βηθανίᾳ βιβλίον ἕν, τὸν βίον τοῦ Ἀββᾶ Ἠλία καὶ ἄλλα.

Ρ'όβερτος Πόλλαμος, ἤτε Πῆλος Ἄγγλος τὸ γένος, ὅσις ἀνόρθωσεν ἐν Ὀξονίῳ τὴν καταπεσῆσαν γύμνασιν τῶν μαθημάτων, Καρδινάλης ψηφισθεὶς τῷ αρμδ'. ἔγραψεν ὑπομνήματα εἰς τὲς ψαλμὲς, Ἀποκάλυψιν, εἰς τὰς ῥήσεις τῶν διδασκάλων, καὶ βιβλίον εἰς ὀκτὼ τμήματα περὶ γνωμῶν διαφόρων. ἐτελεύτησε τῷ αρν'.

Γωάννης Σαλισβεργιήνσιος, Ἐπίσκοπος Καρνοτίε, ἔγραψε διάφορα. μεταξὺ τῶν συγγραμμάτων τε ἔχει τὸν πρῶτον τόπον, τὸ βιβλίον Πολυκρατικὸν, ἢ μωρίαι τῶν Μεγισάνων τῆς αὐλῆς. τὸν κατάλογον τῶν αὐτῆ συγγραμμάτων ὅρα παρὰ τοῖς Μαγδεμβ. Ἑκατοντ. ΙΒ'. κεφ. ί. παρὰ τῷ Βαλαίῳ ἑκατοντ. Ι'. Σχεδελίῳ ἡλικίᾳ ς'. καὶ Βεργομηνσίῳ βιβλίῳ ιβ'.

Οὔγος Σάξων τὸ γένος, πρεσβύτερος καὶ Ἀββᾶς τῆ Ἁγίε Οὐϊκτωρος ἐν Παρισίῳ εἷς τῶν πρώτων σοφῶν τῆ καιρῆ τε, ἔγραψε πολλὰ, ὅρα τὲς Μαγδ. ἑκατοντ.

Ρ'έβερτος Ἀββᾶς τῆ Τσικινσίε κοινοβίε πλησίον τῆς τῆ Ἁγρίππα Κολωνίας· περιβόητος διὰ τὰ θαύματα, πεπαιδευμένος, καὶ τόσον εἰς τὴν ἀνάγνωσιν δεδομένος, ὁπῆ καὶ κοιμώμενος ἐφαίνετο νὰ ἀνεγίνωσκεν· ἔγραψεν ὑπομνήματα εἰς τὴν Παλαιὰν, καὶ νέαν, διαλόγυς ἀσκητικὲς, λόγυς, ἐπισολὰς, καὶ ἄλλα.

Ρ'έδολφος Ἀββᾶς Λεοδιήνσιος, ἀνὴρ σοφὸς, ἔγραψε Χρονικὸν ἀκριβὲς τῆ καιρῆ τε, κατὰ τῶν Σιμωνιακῶν, γίχες, καὶ ὕμνες.

Νέγ-

Σ Υ Ν Ο Ψ Ι Σ

τῆς

Διδασκαλίας, Ε'υταξίας, καὶ Η'θικῆς τῆς Ε'κκλησίας εἰς τὸν παρόντα ΙΓ'. αἰῶνα.

§. 1.

Εἰς τὸν παρόντα αἰῶνα ἔλαβε ταραχὴν ἀχὶ ὀλίγην ἡ Ε'κκλησία, μάλιστα τῆς Δύσεως ἀπὸ τὰς αἱρετικὰς, ἢ νὰ εἰπῶ κάλλιον ἀπὸ μωρὰς, καὶ ἀνοήτας, ἀπὸ τὰς ὁποίας δύο ἐφάνησαν οἱ ἰσχυρώτεροι, Πέτρος ὁ Α'βαελάρδος, καὶ Γίλβερτος Πορρετανός· ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ πρῶ-

---

Νίγηλος μοναχὸς, καὶ διδάσκαλος τῆς ἐν Καντσαρίᾳ Ε'κκλησίας, ἀνὴρ ὲ μόνον σοφὸς, ἀλλὰ καὶ ἐναρέτε πολιτείας, σφοδρῶς τὸν Πάπαν, καὶ τὰς Πνευματικὰς τε ἐλέγχων. Ε'γραψε περὶ καταχρήσεως τῶν Ε'κκλησιαστικῶν ὑποθέσεων, ὑπομνήματα εἰς τὰς ἀριθμὰς, καὶ ἄλλα.

Ο'δων Βελήνσιος Α'ββᾶς, ἔγραψεν εἰς τὴν Παλαιὰν Γραφὴν, περὶ Ε'κκλησιαστικῶν ἠθῶν, περὶ ἀρετῶν, καὶ ἐλαττωμάτων τῆς ψυχῆς, καὶ ἄλλα.

Ο'σβερτος μοναχος Γλοκεστρήνσιος, ἔγραψεν εἰς τὴν Γένεσιν, Α'ριθμὰς, Δευτερονόμιον, Ε'ξοδον, Κριτὰς, καὶ περὶ Ε'νανθρωπήσεως, Γεννήσεως, Πάθους, καὶ Α'ναστάσεως Χριστε,

Εἰς τὸν παρόντα αἰῶνα ἐχρημάτισαν καὶ δύο Ε'βραῖοι περιβόητοι Α'βεν-Εσδρα, καὶ Δαβὶδ Κίμχι. Ο' Α'βραὰμ Αβεν-Εσδρα ἐκ Τωλήτε, ὁ σοφὸς, ὁ μέγας, καὶ θαυμάσιος διδάσκαλος λεγόμενος παρ' Ε'βραίοις, ἦν πεπαιδευμένος εἰς τὴν ἐξήγησιν τῆς Γραφῆς, εἰς τὴν Γραμματικὴν, Ποιητικὴν, Φιλοσοφίαν, Α'στρονομίαν. καὶ Ἰατρικήν. ἔγραψεν ὑπομνήματα θαυμαστὰ εἰς τὴν παλαιὰν διαθήκην, ὁ τρόπος τῶ λέγειν τε εἶναι καθαρὸς, εὐφραδὴς, ἀκριβὴς, καὶ σχεδὸν ὅμοιος μὲ τὴν φράσιν τῆς γραφῆς· πάντοτε ἀκολεθεῖ κατὰ πόδα τὴν Γραφὴν, καὶ δὲν πίπτει εἰς μύθες ὡς οἱ ἄλλοι Ε'βραῖοι. τὸ πλέον σπάνιον ἀπὸ τὰ βιβλία τε εἶναι Γησέδ μορὰ, βιβλίον θεολογικὸν ὁπῶ παρακινεῖ εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τῶ Ταλμεδ. ἐτελεύτησε τῷ αρνδ'. ὢν ἐτῶν οέ.

Δαβὶδ Κίμχι ἦνθει εἰς Ναρβῶνα τῷ αρεή'. ἀπόκτησε μεγάλην φήμην μὲ τὰ συγγράμματά τε, καὶ μὲ τὴν σοφίαν τε καὶ ἐτελεύτησεν ὑπέργηρος τῷ ασμ'. εἰς τοιαύτην τιμὴν οἱ Ε'βραῖοι ἔχεσι τὰ συγγράμματά τε, ὁπῶ δὲν νομίζεσι, σπεδαῖον καὶ σοφὸν, ἐκεῖνον ὁπῶ δὲν ἀνέγνωσεν αὐτά. Α'πὸ τὰ ἐξαιρετώτερα συγγράμματά τε εἶναι μία γραμματικὴ Ε'βραϊκὴ λεγομένη Μιχλολ, ἤτοι τελειότης. αὐτὴ ἡ γραμματικὴ ἐχρησίμευσεν ὡς θεμέλιον πασῶν τῶν γραμματικῶν τῆς Ε'βραϊκῆς διαλέκτε· β'. βιβλίον Ε'βραϊκῶν ῥιζῶν· καὶ τρίτον ὑπομνήματα εἰς τὴν Παλαιὰν γραφὴν· δὲν φέρεται τόσον ἐχθρικῶς κατὰ τῶν Χριστιανῶν ὡς οἱ λοιποὶ διδάσκαλοι Ε'βραῖοι, τὰ ὑπομνήματά τε νομίζονται διὰ τὰ ἐξαιρετώτερα ὁπῶ νὰ ἔγραψαν οἱ Ε'βραῖοι.

πρῶτος ἐφάνη πῶς ἐκίνει τὰς πρὸ πολλῶ κατακριμμένας αἱρέσεις τῶ Ἀρείᾳ, τῶ Νεσορίᾳ, καὶ Πελαγίᾳ, ἡ Ἐκκλησία δὲν ἐδογμάτισε τὶ περισσότερον ἀπὸ τὰς πρώτας Ἁγίας Πατέρας. ὁ δὲ δεύτερος λέγων πῶς ἄλλο, ἐςὶ Θεὸς, καὶ ἄλλο, ὀντότης Θεῦ, δηλαδὴ ἡ Οὐσία τῶ Θεῦ, ἡ θεότης τω, ἡ σοφία τω. κτ. ὐκ ἔςι Θεὸς, ἀλλὰ τὸ σχῆμα δι' ὃ ἐςὶ Θεός. προσέτι ὅτι εἷς Θεὸς ὐκ ἔςι τὰ τρία πρόσωπα, ὅτε τὰ τρία πρόσωπα εἷς Θεὸς, κατεκρίθη συνοδικῶς, καὶ ἀπεδείχθη ὅτι Θεὸς, καὶ ὀντότης Θεῦ, ταὐτόν ἐςιν. ὁμοίως καὶ εἰς τὴν Ἀνατολὴν ἐκυρώθη συνοδικῶς ὅτι τὸ ῥητὸν, ὁ πατὴρ μω μείζων ἐςὶ, νὰ ἐνοῆται διὰ τὴν ἀνθρωπότητα, καὶ ὐχὶ διὰ τὴν θεότητα, καὶ κατεδικάθη ἡ ἐναντία γνώμη. Τὸ Βάπτισμα ἤτοι εἰς τὴν Δύσιν εἰς τρεῖς καταδύσεις ἐγίνετο. τὸ Βάπτισμα ὁπῦ οἱ Ἀγαρηνοὶ ἐζήτων διὰ τὰ τέκνα τως ἀπὸ τὸς ὀρθοδόξως ἐνομίζετο ἰσχυρὸν, ἂν καὶ ὁ σκοπὸς τῶν γονέων νὰ μὴν ἦτον ὀρθὸς, ἀρκετὸν μόνον νὰ προφερθῶσι τὰ κυριακὰ λόγια. Ἡ μετάνοια ἐψυχράνθη διατὶ ἐφευρέθησαν εἰς τὴν Δύσιν αἱ ἐκρατεῖαι εἰς ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν. Εἰς τὸν παρόντα αἰῶνα οἱ Πάπιδες, καὶ Ἐπίσκοποι ἄρχισαν νὰ φυλάττωσι δι' αὐτὸς τὴν ἄφεσιν τινῶν ἁμαρτιῶν, ἀσυγχωρήτων διὰ τὸς ἱερεῖς· Εἰς τὴν Γαλλίαν ὅσοι ἦσαν εἰς θάνατον καταδικασμένοι ἀγκαλὰ καὶ μὲ τὴν μετάνοιαν ἐπρόσρεχον εἰς τὰ θεῖα μυςήρια, ὅτε αὐτὰ ἐλάμβανον, ὅτε τὴν ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν τως· ἡ κοινωνία μὲ τὰ δύο εἴδη ἄρτω καὶ οἴνω ἦτον ἔτι εἰς χρῆσιν, εἰς τὸ τέλος ὅμως τῶ αἰῶνος ἄρχισαν τινὲς νὰ λαμβάνωσι μόνον ἓν εἶδος.

§. 2. Οἱ μοναχοὶ ἀυξάνοντες, καὶ πλετῶντες δὲν ἤθελον πλέον νὰ εἶναι ὑποκείμενοι εἰς τὸς Ἐπισκόπως, διὸ προνόμια ἐλάμβαναν ἀπὸ τὸς Ῥώμης Ἐπισκόπως, καὶ πολλοὶ Ἀββάδες ἔλαβον ἄδειαν νὰ φορῶσιν ὡς Ἐπίσκοποι· ὅμως ἡ τρίτη Λατερανικὴ σύνοδος ἔβαλεν ὅρως εἰς αὐτὰ τὰ προνόμια τῶν μοναχῶν καὶ τὸς ἀπηγόρευσε νὰ ἐπιτελῶσι τὰ μυςήρια· μ' ὅλον τῦτο μὲ τὰ χρήματα πολλοὶ ἐγίνοντο Ἐπίσκοποι, καὶ Καρδιναλέοι. Ἐφεύρηκαν διαφόρως κανόνας, καὶ νόμως νὰ ζῶσιν οἱ μοναχοὶ, καὶ ἀγκαλὰ ἡ ἀρχή των ἦν μέτριος, καὶ ταπεινὴ, ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἠυξανεν ὁ ἀριθμὸς, καὶ σὺν αὐτοῖς ἠυξανεν καὶ ἡ κατάχρησις.

§. 3. Μ' ὅλον ὁπῦ οἱ τῆς Ῥώμης Ἐπίσκοποι ἔλαβαν διαφορὰς μεγάλας μὲ τὸς Αὐτοκράτορας, ἀντὶ νὰ σμικρυνθῇ ἡ ἐξεσία των, ἠυξανε· μάλισα εἰς τὸν παρόντα αἰῶνα ἐσύςησαν εἰς τὴν Ῥώμην τὸ πρωτεῖον τως, καὶ ἐξετίναξαν τὸν ἀυχένα τως ἀπὸ τὴν βασιλικὴν ὑποταγὴν, καὶ ἀντὶ νὰ λαμβάνωσι τὴν Ἐπισκοπὴν ἀπὸ τὸς βασιλεῖς, αὐτοὶ ἔδιδαν τὸ βασίλειον· ὅσον ἐξάπλωναν αὐτὴν τὴν ἐξεσίαν τως περισσότερον ἀπὸ τὰς ἄλλως αἰῶνας, τόσον ἔυρισκαν ὀλιγωτέραν ἐναντιότητα. αὐτοὶ ἢ οἱ Λιγάτοι των ἐσυνάθροιζαν τὰς συνόδως, καὶ ἐθέσπιζαν ὅ, τι ἤθελον· Ἡ ἐκλογὴ τῶν Ῥώμης Ἐπισκόπων

πων ἐκυρώθη νὰ γίνεται ἀπὸ τὰς Καρδιναλέας, διὸ αὐτὴ ἡ ἀξία ἀνέβη εἰς τοιοῦτον βαθμὸν τιμῆς, ὁπῦ ἐνομίζετο ἀνώτερα ἀχὶ μόνον τῆς Ἐπισκοπικῆς, ἀλλὰ, καὶ τῆς Πατριαρχικῆς.

§. 4. Οἱ Ἐπίσκοποι ὁπῦ ἕως τότε μόνοι τὰς ἐνεργῦσαν τὴν Ἐκκλησιαστικὴν κρίσιν, ἄρχισαν νὰ ἔχωσιν ὑποτακτικὰς περὶ τάτα καὶ ἐπιτρόπας· ἐδιωρίσθησαν κηδεμόνες καὶ διδάσκαλοι εἰς τὰς πρωτευῦσας Ἐκκλησίας τῶν πόλεων διὰ νὰ διδάσκωσι τὴν Θεολογίαν· εἰς τὰς πόλεις ἔλαβαν ἀρχὴν αἱ Ἀκαδημίαι, ὡς τῶν Παρισίων, καὶ τῆς Βονωνίας, αἵτινες ἦσαν αἱ πλέον ἔγκριτοι, ἡ μὲν διὰ τὴν Θεολογίαν, ἡ δὲ διὰ τὰ Νομικά.

ΕΚ-

Ε'ΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΙΓ'.

Α' Ι Ω' Ν ΙΓ'.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Περὶ Α'λεξίε τοῦ Α'γγέλε τοῦ Νεωτέρε, καὶ Α'λεξίε Δούκα τοῦ Μερτζούφλε τῶν Α'υτοκρατόρων, καὶ τῶν γενομένων ἐπ' αὐτῶν ἐν τῇ Α'νατολικῇ Ε'κκλησίᾳ.

§. 1.

Π.ιαθεὶς ὁ Ι'σαάκιος Α'γγελος ἀπὸ τὸν ἀδελφὸν Α'λεξίε τε Κομνηνε, ᾧ ὑςερηθεὶς τῶν ὀμμάτων, ὁ υἱὸς αὐτε Α'λέξιος φυγὼν ἀπὸ τὴν φυλακὴν, ᾧ ἀπὸ τὴν Κωνσαντινόπολιν ὑπῆγεν εἰς Σικελίαν, ᾧ φανερώνεται εἰς τὴν ἀδελφήν τε Ε'ιρήνην τὴν γυναῖκα Φιλίππε τε Ρ'ηγὸς τῶν Α'λαμανῶν, ᾧ γονυπετῶς μετὰ δακρύων ᾧ δεήσεων πολλῶν ἐπαρακάλει τὸν ἀρχιερατεύοντα τότε

Α'λέξιος Α'γγελος ὁ νεώτερος Α'υτοκράτωρ Α'νατολῆς ἀπό Χ. Γ. 1203.

τότε εἰς Ῥώμην, καὶ τὰς μὲ μεγάλας δυνάμεις ἐλθόντας ἡγεμόνας Λατίνας εἰς βοήθειαν τῆς Παλαιοζίνης, διὰ νὰ ἐξώσωσι τὸν θεῖον αὐτοῦ Ἀλέξιον Ἄγγελον ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολιν. Ἦτον δὲ καὶ ἄλλο κακὸν τότε εἰς τὰς Ῥωμαίας, δηλαδὴ Ἔρρικος ὁ Δάνδαλος Δὰξ τῶν Οὐενετῶν, τὸν ὁποῖον οἱ βασιλεῖς τῶν Ῥωμαίων ὅταν πρὸς αὐτὰς ἐπέμφθη, ἐβίασαν νὰ βλέπῃ εἰς πυρωμένας χαλκὰς ἕως ὅτε νὰ ὑγερηθῇ τὸ φῶς τε, ὁ Ἔρρικος λέγω τυφλὸς, καὶ κατὰ τὴν ἡλικίαν καμπύλος, λαμβάνει συνωμότας καὶ συμβουλὰς τοπάρχας τινὰς, Βαλδοῖνον τὸν Φιλανδρίας Κόμητα, Βονιφάτιον τὸν Μόντης Φεράτης Μαρκέσιον, Ἔρρικον τὸν τοῦ Ἁγίου Παύλου Κόμητα, καὶ τὸν Πλεῖς Κόμητα Δολοῖκον, καὶ ἄλλους τινὰς, τοὺς ὁποίους συμβουλεύει, διὰ νὰ συγκατανεύσωσι, καὶ νὰ ἀκολουθήσωσι μὲ τὸν Ἀλέξιον τὸν υἱὸν τοῦ Ἰσαακίου ὁπού ζητεῖ βοήθειαν τῶν Λατίνων μὲ διορισμένας συμφωνίας. ὅθεν κατέπεισαν οἱ Λατῖνοι τὸν Ἀλέξιον νὰ τάξῃ μὲ ὅρκον νὰ δώσῃ εἰς αὐτὰς χρήματα πολλὰ διὰ τὸν πόλεμον κατὰ τῶν Σαρακηνῶν, καὶ τὸ περισσότερον, καὶ ἀποπώτερον παρεκτροπὴν τὴν πίστεώς τε, ἤτοι νὰ δεχθῇ τὰ δόγματα τῆς Λατινικῆς Ἐκκλησίας.

§. 2. Τοιουτοτρόπως λοιπὸν συντροφιασθεὶς ὁ Ἀλέξιος μὲ γράμματα ἀπὸ τὸν Πάπαν, καὶ ἀπὸ Φίλιππον τὸν Ῥῆγα τῆς Ἀλαμανίας μὲ δυνάμεις, καὶ μὲ τὰς ῥηθέντας ἡγεμόνας ἐκίνησε διὰ τὴν Κωνσταντινούπολιν, ὅπου φθάσαντες τὸν μάϊον μῆνα, καὶ περιτρυγυρίσαντες αὐτὴν, ὕστερον ἀπὸ ὀκταήμερον πολιορκίαν τὴν ἐκυρίευσαν. Εἰς τὸν καιρὸν τῆς πολιορκίας, Ἀλέξιος ὁ Κομνηνὸς, ἤτοι ὁ Ἄγγελος ἔφυγε τοῦτο μόνον λέγων, Δαβὶδ φυγὼν ἐσώθη· ὁ δὲ νεώτερος Ἀλέξιος μὲ τὸν πατέρα τε Ἰσαάκιον τὸν Ἄγγελον ἐβάλθη εἰς τὸν Αὐτοκρατορικὸν θρόνον κατὰ τὸ ᾳσγ'. ἀπὸ Χριστοῦ. Τῶν δὲ Λατίνων οἱ ἡγεμόνες ἔξω τῆς πόλεως τὰς παρεμβολὰς ἔβαλαν, διὰ νὰ ξεχειμάσωσιν ἐκεῖ, καὶ ζητοῦντες τὰς ὑποσχέσεις, καὶ τὰ ἔξοδά τες, ὁ πατὴρ Ἀλεξίου τοῦ βασιλέως, Ἰσαάκιος δηλαδὴ ὁ Ἄγγελος γνώμην ἔδωκεν, ὅτι νὰ γένῃ συνάθροισις τῶν ἱερῶν σκευῶν, καὶ κειμηλίων, καὶ ἀπὸ αὐτὰ νὰ πληρωθῶσιν οἱ Ἰταλοὶ τὰ ὑποσχεθέντα, καὶ ὅ, τι λείψει νὰ δίδεται ἀπὸ τὰ βασιλικὰ ταμεῖα, καὶ νὰ βοηθήσῃ καὶ ὁ καθ' εἷς κατὰ τὴν δύναμιν καὶ εὐπορίαν τε. Ἐν τῷ μεταξὺ δὲ ὁπού ἦτον αὐτὴ ἡ ἀμφισβήτησις, καὶ ὁπού ἤρχοντο καὶ ἀπὸ τὰ δύο μέρη πρέσβεις, φονεύεται ὁ υἱὸς Ἰσαακίου τοῦ Ἀγγέλου ἀπὸ Ἀλέξιον τὸν Δέκα, τὸν ὁποῖον αὐτὸς πρωτοβεσιάριον εἶχε τιμήσει, ὀνομαζόμενον Μάρτζουφλον, βασιλεύσας μόνον μῆνας ἕξ.

Ἀλέξιος ὁ Μάρτζουφλος Αὐτοκράτωρ Ἀνατολῆς ἀπὸ Χ. Γ. 1203.

§. 3. Τούτων οὕτω γενομένων, βασιλεὺς ἀπὸ τὸς πολίτας ἀνηγορεύθη Ἀλέξιος ὁ Μάρτζουφλος. διὰ τὸ ὁποῖον οἱ Λατῖνοι πολλὰ ὀργισθέντες ἀφιλίωτον τὴν ἔχθραν κατὰ τῆς πόλεως, καὶ τῶν πολιτῶν ἔλαβον. ὅθεν ἔχοντες συμβουλὰς καὶ τὰς ἐν τῇ πόλει ἐυρισκομένας Λατίνας ἐκυρίευσαν τὴν πόλιν τῇ ιβ'. Ἀπριλίου, τῷ ᾳσδ'. Κυριευθείσης δὲ τῆς πόλεως, καὶ φυγόντος Ἀλεξίου τοῦ Μαρτζούφλου ὁμοῦ μὲ τὴν γυναῖκά τε Εὐδοκίαν τὴν

τὴν θυγατέρα Ἀλεξίᾳ τῷ Ἀγγέλῳ, βασιλεὺς τῆς Κωνσταντινοπόλεως ἀπὸ μὲν τὸς Γάλλους ἐβάλθη ὁ Φιλανδρίας Κόμης Βαλδεῖνος τῷ ασδ'. ἀπὸ δὲ τὸς Οὐενετὸς Πατριάρχης αὐτῆς Θωμᾶς ὁ Μαυροκηνὸς, φυγόντος τῷ γνησίᾳ Πατριάρχᾳ εἰς τὸ Διδυμότοιχον, καὶ πέμψαντος ἀπὸ ἐκεῖ τὴν παραίτησιν εἰς τὰς ἐν Νικαίᾳ εὐγενεῖς τῆς Κωνσταντινοπόλεως. ἔζησε δὲ Γωάννης ὁ Καματηρὸς μετὰ τὴν τῆς πόλεως ἅλωσιν χρόνος β'. μῆνας β'. καὶ ἡμέρας ιδ'.

Ἅλωσις Κπ. Βαλδεῖνος Βασιλεύς. Θωμᾶς ὁ Μαυροκηνὸς Πατριάρχης Λατῖνος. Ἀθλία κατάσασις τῆς Ἀνατολῆς.

§. 4. Ταλαιπώρως καὶ ἀθλίως εἰς αὐτὸς τὸς χρόνος, ἡ τῶν Ῥωμαίων βασιλεία, καὶ αὐτὴ ἡ βασιλὶς τῶν πόλεων κατεπορθήθη, τῆς ὁποίας τὸς ἱερὸς ναὸς οἱ Ἐπίσκοποι τῶν Λατίνων ἱεροσυλῶντες διήρπαζον, ὡς καὶ αὐτοὶ οἱ Λατῖνοι συγγραφεῖς ὁμολογῶσιν· ἓν μέρος τῆς βασιλείας ἐκράτει Βαλδεῖνος ὁ Κωνσταντινοπόλεως προχειριθεὶς Αὐτοκράτωρ, τῷ ὁποίᾳ τὰ βασίλεια, καθὼς καὶ τῶν ὑσερινῶν ἦν ἡ μονὴ τῷ Παντοκράτορος· τὸ βασίλειον τῆς Θεσσαλονίκης μὲ τὰς πλησιοχώρας ἐπαρχίας, ἐκληρῶτο, καὶ ἀπελάμβανε Βονιφάτιος ὁ Μαρκέσιος, τὸν ὁποῖον καὶ ῥῆγα τῆς Θεσσαλονίκης ἐτίμησεν ὁ Βαλδεῖνος, εἰς τὸς Οὐενετὸς αἱ περισσότεραι νῆσοι τοῦ Αἰγαίου πελάγος, καὶ τῷ Γωνικῷ παρεχωρῶντο, καὶ ἄλλος ἄλλας ἐλάμβανεν. ἀπὸ αὐτὸς ὁ μὲν Βαλδεῖνος εὐθὺς κατὰ τῶν ἑσπερίων ὥρμησε πόλεων, ὅσαι πρὸς Θράκην, σποράδες εἰσίν· ὁ δὲ Βονιφάτιος ἕως εἰς τὴν Θεσσαλονίκην διερχόμενος, καὶ κυριεύσας αὐτὴν, τὰς τριγύρω πόλεις, καὶ χώρας, ὡς φλόγα ἐυκολα τὰς ἐβοσκε, καὶ τὰς ἐκυρίευεν. ἀλλ' ὁ μὲν Βαλδεῖνος ζωντανὸς ἐπιάθη εἰς τὸν συγκροτηθέντα πόλεμον ἀπὸ Γωάννην τὸν ἄρχοντα τῶν Βλγάρων, εἰς τὸν ὁποῖον πόλεμον ἔπεσε καὶ ὁ Πλέης Κόμης Δολόϊκος, καὶ μὲ ἄθλιον θάνατον ἐφονεύθη, τῷ ὁποίᾳ τὴν κεφαλὴν ποτήριον κατεσκεύασεν ὁ Βάρβαρος, καὶ ἔπινεν οἶνον, μόλις ἀπολαύσας τῆς βασιλείας χρόνον ἕνα.

Ἐῤῥῖκος βασιλεὺς Κωνσταντινοπόλεως.

§. 5. Διάδοχος αὐτῷ τῷ Βαλδεῖνε ἔγινεν Ἐῤῥῖκος ὁ ἀδελφὸς αὐτῷ, ἀνὴρ εὐγνώμων, ὅσις καὶ Φράγκος τὸ γένος ἦν, καὶ ἥμερα ἐφέρετο πρὸς τὸς Κωνσταντινοπολίτας, τῷ ὁποίᾳ βασιλέυοντος ἐπέμφθη ἀπὸ Γννοκέντιον τὸν Πάπαν εἰς Κωνσταντινόπολιν Ληγάτος, ὀνόματι Πελάγιος, ἅπαντα τὰ προνόμια τῷ Πάπα ἐπιφερόμενος, διότι πέδιλα ἐρυθροβαφῆ ἐφόρει, καὶ ἀπὸ τὸ αὐτὸ χρῶμα ἦσαν καὶ τὰ φορέματά τε, ὁμοίως καὶ ἡ ἐφεσρὶς τῷ ἵππε ἤτοι ἡ σέλα, καὶ ὁ χαλινὸς τῷ ἵππε τε ἀπὸ τὸ αὐτὸ χρῶμα ἦσαν βαμμένα· καὶ ἐπειδὴ ἦν γνώμης ἀθεωτέρᾳ, καὶ ὑπερηφάνε, πολλὰ κακὰ ἐπροξένα, διότι ἠνάγκαζε πάντας νὰ ὑποταχθῶσιν εἰς τὴν ὑποταγὴν τῆς Πρεσβυτέρας Ῥώμης, ὅθεν ἐσφαλῶντο, καὶ ἐφυλακώϊοντο μοναχοὶ, ἱερεῖς ἐδεσμέυοντο, καὶ πᾶσαι αἱ Ἐκκλησίαι ἐσφαλῶντο, καὶ ἔπρεπε νὰ γένῃ ἓν τῶν δύο, ἢ νὰ ὁμολογήσωσι, καὶ νὰ πιςεύωσι τὸν Πάπαν πρῶτον ἀρχιερέα, καὶ τὸ αὐτῷ ὄνομα νὰ ἐκφωνῶσι, καὶ νὰ μνημονεύωσιν εἰς τὰς Ἱεροτελεσίας, ἢ θάνατον ἐλάμβανεν ὅσις δὲν ἐπείθετο εἰς τᾶτο-

Διωγμὸς ἐν Κωνσταντινοπόλει.

§. 6. Τὸ τοιῦτον εἰς πολλὴν λύπην ἤφερε τὲς Κωνσαντινοπολίτας μάλιςα τὲς ἄρχοντας, οἵτινες καὶ πρὸς τὸν βασιλέα Ε'ρρίκον ἐλθόντες, ἡμεῖς μὲν, εἶπον, ἄλλο γένος ὄντες, καὶ ἄλλον ἀρχιερέα ἔχοντες, ὑπετάξαμεν ἑαυτὲς εἰς τὸ κράτος, ὥςε νὰ ὁρίζῃς τὰ σώματά μας, ἐχὶ δὲ εἰς τὰ ψυχικὰ, καὶ πνευματικά· διότι τὸ νὰ ὑπερμαχῶμεν δι' ἐσὲ εἰς τὲς πολέμους ἀναγκαιότατον εἶναι, ἀλλὰ νὰ ἀφήσωμεν τὰ σεβάσματά μας εἶναι τῶν ἀδυνάτων· Τὸ λοιπὸν λῦσαι μας τὰ ἐπελθόντα κακὰ, ἢ ἄφησέ μας νὰ κρατῶμεν τὰς συνηθείας μας. Α'υτὰ ἀνέφερον οἱ ἄρχοντες, αὐτὸς δὲ μὴ θέλων νὰ λυπήσῃ τόσες ἀγαθὲς ἄνδρας, καὶ χωρὶς θέλημα τῦ Ληγάτε, τάς τε Ε'κκλησίας ἤνοιξε, καὶ τὲς ἐν φυλακῇ ἐλευθέρωσεν, ὡς ὁ Α'κροπολίτης Γεώργιος γράφει (α).

§. 7. Τέτε τῦ Ε'ρρίκε ἕνδεκα χρόνες βασιλεύσαντος, καὶ ἀποθανόντος, βασιλεὺς Κωνσαντινοπόλεως ἐπροχειρίσθη ἀπὸ Ο'νώριον τὸν Πάπαν ὁ γαμβρὸς αὐτῦ Πέτρας ὁ Α'ντισιοδωρικὸς, ὅσις μὲ μεγάλην στρατιὰν ὁρμήσας ἀπὸ τὴν Ι'ταλίαν, ἔργον μαχαίρας ἔγινεν, ἤτοι ἐφονεύθη ἐν ταῖς τῦ Α'λβάνε δυσχωρίαις παρὰ Θεοδώρε τῦ Κομνηνῦ ἀδελφῦ Μιχαὴλ τῦ Α'ρχοντος τῆς Η'πείρε,

Πέτρος βασιλεὺς Κωνσαντινοπόλεως.

§. 8. Ο' δὲ προρρηθεὶς Βονιφάτιος, ὁ Μόντης Φερράτης Μαρκέσιος, ὁ καὶ ῥηξ τῆς Θεσσαλονίκης πρὸς τοῖς ἄλλοις ἐπίασε καὶ Α'λέξιον τὸν Α'γγελον, ὁπῦ ἀπὸ φόβον τῶν Λατίνων εἶχε φύγει κρυφίως ἀπὸ τὴν Βυζαντίδα, ὡς εἴρηται, καὶ περὶ τὴν Θράκην ἐν Μοσκυνοπόλει (β) πλανώμενος διετέλει, καὶ ἀπ' ἐκεῖ εἰς Θεσσαλονίκην ἦλθε, καὶ λαβὼν τὸν πλῦτον ὁπῦ εἶχε μεθ' ἑαυτῦ, τὸν ἄφησε γυμνὸν εἰς τὸ ἐξῆς νὰ πορεύηται, ὅθεν πτωχότερος Γ'ρε ὁ πρὸ ὀλίγε βασιλεὺς, περί τε Α'χαΐαν, καὶ Πελοπόννησον πλανώμενος, συχνὸν χρόνον ἀπέρασε. διότι παίγνιον Θεῦ (κατὰ Πλάτωνα) τὰ ἀνθρώπινα, ὁ ὁποῖος καὶ Α'λέξιον Δέκα τὸν Μάρτζυφλον, ὁπῦ ἦλθε πρὸς αὐτὸν ἐν Μοσκυνοπόλει τῆς Θράκης διάγοντα μὲ τὴν θυγατέρα τε Ε'υδοκίαν ἐτύφλωσε, καὶ τὴν θυγατέρα αὐτῦ ὕβρισε διὰ τὴν ἀσελγῆ ἀγάπην, καὶ ἀδιαντροπίαν της, καὶ ἐκείνη πάλιν ὕβριζε τὸν πατέρα της· ὁ δὲ Μάρτζυφλος τυφλὸς ὢν ἐπλανᾶτο πρὸς τὰ ἐκεῖ μέρη περιφερόμενος, τὸν ὁποῖον εὑρόντες οἱ ἀπὸ τὴν Κωνσαντινόπολιν ἐλθόντες Ι'ταλοὶ, καὶ φέροντές τον εἰς Κωνσαντινόπολιν ἀπὸ τὸν Στόλον τον Ταῦρον λεγόμενον τὸν ἐκρήμνισαν, διὰ τὸν φόνον ὁπῦ ἔκαμεν εἰς τὸν υἱὸν τῦ Ι'σαακίε· πολλὰ περὶ τῶν ῥηθέντων ἀνωτέρω ἀνάγνωθι παρὰ τῷ Χωνειάτῃ (γ), Γεωργίῳ τῷ Α'κροπολίτῃ (δ), καὶ Νικηφόρῳ τῷ Γρηγορᾷ (ε).

ΚΕΦΑ'-

(α) Χρον. συγγρ. κεφ. ιζ'. σελ. 12. ἐκδ. Ο'υενετ. αψκθ'. ὅπε τὸν Ε'ρρικον, Ε'ρῆν καλεῖ. (β) Εἴτε Μοσυνόπολις, Ταυῦν Μισυνί. Ε'ν Ι'σαακίῳ τῷ Α'γγέλῳ, καὶ τοῖς λοιποῖς μέχρι τέλες. (δ) Χρονικῇ συγγραφῇ. (ε) Ι'σορ. Λόγῳ Α'.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Περὶ Θεοδώρου τοῦ Λασκάρεως τοῦ ἀναγορευθέντος βασιλέως ἐν Νικαίᾳ μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

§. 1.

Θεόδωρος Λασκαρις Αὐτοκράτωρ Ἀνατολῆς ἀπὸ Χ. Γ. 1206.

Ἀφ' ἧς ἐκυριεύθη ἡ Κωνσταντινούπολις ἀπὸ τὸς Λατίνας, ἡ τῶν Ῥωμαίων ἡγεμονία εἰς μέρη πολλὰ ἐμερίσθη, καὶ ὁ καθ' εἷς ὡς ἰδίαν ἡγεμονίαν ὑπέτασσεν εἰς ἑαυτὸν τὴν χώραν ἐκείνην, ἕως ὀψέ ποτε, καὶ μόλις δύο χρόνοι ἀπερνῶντες περὶ τὴν Νικαέων μητρόπολιν βασιλεὺς Ῥωμαίων ἀνηγορεύθη Θεόδωρος ὁ Λάσκαρις ὁ Δεσπότης, (σεφθεὶς ὑπὸ Μιχαὴλ τοῦ Ἀντωριανοῦ, ὅπου ἐπροχειρίσθη ἐκεῖ Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως) τριάκοντα ἐτῶν ὢν, καὶ γαμβρὸς ἐπὶ θυγατρὶ Ἀλεξίᾳ τῷ Κομνηνῷ, ὕστερον δὲ καὶ Ῥοβέρτᾳ τῷ τότε ἐν Κωνσταντινουπόλει βασιλεύοντος. Καὶ τότε οἱ ἄλλοι μὲν νικηθέντες, ἄλλοι δὲ θελληματικῶς ἀναχωρήσαντες, ἔξω ἀπὸ τὸν Ἀλέξιον τὸν Κομνηνὸν, καὶ Μιχαὴλ τὸν ἐξ Ἀγγέλων οἱ περισσότεροι ὄντες ἀπωκισμένοι ἀπὸ τὴν βασιλεύσαν· ἀπὸ τὰς ὁποίας, τῆς μὲν Κολχίδος γῆς ἐκυρίευσεν Ἀλέξιος ὁ Κομνηνὸς, τῆς δὲ Παφλαγονίας Δαβὶδ ὁ ἀδελφὸς Ἀλεξίᾳ τοῦ τῆς Τραπεζοῦντος κρατήσαντος, ὃς καὶ μέλας ὠνομάζετο Κομνηνὸς, οἵτινες τοῦ βασιλέως Ἀνδρονίκου ὑπῆρχον ἔγγονοι μετὰ τῷ τότε τεχθέντες υἱῷ. Ὁ δὲ Θεόδωρος συντονώτερον ἐπίασε τὰ πράγματα, καὶ λαμπρὰν νίκην ἐποίησε κατὰ Γαθατίνα τοῦ Σελτάνα καὶ ἄρχοντος τῶν Τουρκῶν, τοῦ πολιορκοῦντος τότε τὴν πρὸς Μαίανδρον Ἀντιόχειαν, καὶ εἰς πόλεμον κινηθέντος διὰ παρακινήσεως Ἀλεξίᾳ πενθερῷ τοῦ βασιλέως Θεοδώρου, ὅσις ὑπῆγεν εἰς αὐτὸν διὰ τοῦ Αἰγαίου πελάγους, καὶ τὸν ἐπαρακάλει νὰ διασώσῃ εἰς αὐτὸν τὴν βασιλείαν Ῥωμαίων, ὑποσχόμενος αὐτῷ σωροὺς χρημάτων, τὸν ὁποῖον εὑρὼν μεταξὺ τῶν πολεμίων ὁ Θεόδωρος, πιάσας ἤφερεν ἐντίμως εἰς Νίκαιαν, καὶ τὸ μοναδικὸν σχῆμα ἔνδυσε. Βασιλεύσας δὲ ὁ Θεόδωρος δεκαοκτὼ χρόνους, ἀπέθανεν, ἀφεὶς διάδοχον τῆς Βασιλείας ἀχὶ τινὰ ἀπὸ τὸς δύο τοὺς ἀδελφοὺς, τὸν Ἀλέξιον, δηλαδὴ καὶ Γ'σαάκιον, ἀλλὰ τὸν ἐπὶ θυγατρὶ Εἰρήνῃ γαμβρὸν Γωάννην Δόκα τὸν Βατάτζην· Ἦν δὲ ὁ Θεόδωρος ὀξὺς τὴν ὁρμὴν, καὶ ἀκράτητος· καὶ εἰς πολλὰς μὲν πολέμους ἐπροκινδύνευσε, πολλὰς δὲ πόλεις ἀνόρθωσε μὲ οἰκοδομὰς ὡραίας μὲ πολλὰ ἔξοδα, ἐμποδίζων, καὶ

διώχνων διὰ μέσε τέτων τὴν ὁρμὴν τῶν Λατίνων. ἀνάγνωθι περὶ αὐτᾶ τὸν Γρηγορᾶν (α), καὶ τὸν Ἀκροπολίτην (β).

§. 7. Τὴν δὲ Θετταλίαν, καὶ παλαιὰν Ἤπειρον ὥρισεν ὁ ἐξ Ἀγγέλων Κομνηνὸς Μιχαὴλ, τὸν ὁποῖον μὲ βασιλικὸν διάδημα ἔχεψεν ὁ Ἀχριδῶν Ἀρχιεπίσκοπος, ὁμοίως μὲ τὸν Ἰπεκίε Ἐπίσκοπον ὁπᾶ ὡς βασιλέα ἔχεψε παρανόμως Βελκαπῆνον τὸν Τύραννον, διὰ τὴν ὁποίαν αἰτίαν τέτες ἀφορισμῷ ὑπέβαλον οἱ ἀνατολικοὶ Πατριάρχαι, ὅσις εἶχε τρεῖς ἀδελφὲς, Κωνσαντῖνον, Θεόδωρον, καὶ Μανυὴλ, ἀπὸ τὲς ὁποίες ὁ μὲν Θεόδωρος ἐσυγκατοίκα μὲ τὸν βασιλέα Θεόδωρον τὸν Λάσκαριν, ὅσις καὶ ἐρχόμενος πρὸς τὸν ἀδελφὸν, μετὰ τὴν αὐτᾶ ἀναίρεσιν λαβὼν τὴν ἐξεσίαν ἤυξησε τὴν ἡγεμονίαν τε, καὶ πολλὰς πόλεις ἀπὸ τὲς Ἰταλὲς, καὶ Βελγάρες ἀπέκτησε, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἦν καὶ τὸ Διρράχιον· ὅπε καὶ Πέτρον τὸν Ἀντισιοδωρικὸν γαμβρὸν ὄντα ἐπ' ἀδελφῇ Ἰολέντῃ τᾶ Βαλδεΐνε, καὶ Ἐῤῥίκε τῶν ἐν Κωνσαντινεπόλει βασιλευσάντων, καὶ παρὰ Ὀνωρίε Πάπα ἀναγορευθέτα βασιλέα Κωνσαντινεπόλεως, καὶ μὲ μεγάλην ςρατιὰν ἀπὸ Ἰταλίαν εἰς Κωνσαντινέπολιν κινήσαντα, ἔργον μαχαίρας ἐποίησεν. (γ). αὐτᾶ τᾶ Πέτρε παιδία ἐγεννήθησαν ἀπὸ Ἰωλέντην Φίλιππος, Ῥόβερτος, καὶ Βαλδεΐνος, ἀπὸ τὲς ὁποίες ὁ μὲν Ῥόβερτος, καὶ Βαλδεΐνος ἐβασίλευσαν εἰς τὴν Κωνσαντινέπολιν, καὶ τῶν δύο δὲ διάδοχοι ἐπὶ πολὺν χρόνον διέμειναν.

Πατριάρχαι Κωνσαντινεπόλεως.

§. 3. Ἐπειδὴ λοιπὸν ὁ Κωνσαντινεπόλεως Πατριαρχικὸς θρόνος γνησίε πειμένος ἐχήρευεν ἕνα χρόνον, καὶ μῆνας δέκα, ἔγινε συνέλευσις εἰς τὴν Νίκαιαν ἀπὸ τὲς περιφανεῖς ἄνδρας, καὶ λογάδας τῆς Ἐκκλησίας· οἱ ὁποῖοι ἐσυμβελεύθησαν, καὶ ἐσοχάθησαν ἵνα φημισθῇ βασιλεὺς ὁ Δεσπότης Θεόδωρος Λάσκαρις, μὴν ὢν δὲ ἐκεῖ Πατριάρχης, διότι ὁ Καματηρὸς Ἰωάννης ὁ τότε Πατριάρχης, ὑπῆγεν εἰς τὸ Διδυμότοιχον, καὶ ἐκεῖ διέτριβε, καὶ καλεσθεὶς ἀπὸ αὐτὲς, ἐπαραιτήθη τὸν πρὸς αὐτὲς ἐρχομόν τε πέμψας ἔγγραφον παραίτησιν. ψηφίζεται δὲ Πατριάρχης Μιχαὴλ ὁ Ἀντωριανὸς μέγας Σακκελάριος, ἀνὴρ λόγιος καὶ τῆς Γραφῆς ἔμπειρος τῆς τε ἡμετέρας, καὶ τῆς ἔξωθεν, ὅσις καὶ τὸν βασιλέα τᾶτον ἔχεψε· Πατριαρχεύσας δὲ χρόνες ὀκτὼ, καὶ μῆνας ἓξ (α), πρὸς τὰς αἰωνίες μονὰς μετέςη· Μετὰ τὸν Ἀντωριανὸν Μιχαὴλ, τὸν ὁποῖον καὶ Νικαέα τινὲς καλᾶσι, Πατριάρχης προχειρίζεται Θεόδωρος ὁ Εἰρηνικὸς, ὅσις καὶ Κωπᾶς ἐκαλεῖτο, μὲ λόγες καὶ ἔργα θεαρέσως ςολίσας τὸν θρόνον, καὶ ὕςερα ἀπὸ ἓξ χρόνες (δ), πρὸς Κύριον ἐξεδήμησε, καὶ εἰς τὸν πατριαρχικὸν θρόνον ἀνάγεται Μά-

Μιχαὴλ ὁ Ἀντωριανός.

Θεόδωρος, Εἰρηνικός.

(α) Ἰσορ. Λόγῳ Α'. κεφ. β'. γ'. καὶ δ'. καὶ Λόγῳ Β'. κεφ. α'. (β) Χρον. συμγγραφ. κεφ. Ζ'. ἕως ΙΗ'.

(γ) Τὰ αὐτὰ λέγει καὶ ἀνωτέρω κεφ. Α'. ἀριθ. 7.

(δ) Κατ' ἄλλες δὲ χρόνες ἓξ, μῆνας ε'. καὶ ἡμέρας ς'. (β) Κατ' ἄλλες δὲ τρία ἐχὶ ὁλόκληρα.

Μάξιμος ὁ μοναχὸς, ὅσις ἴξευρε νὰ θεραπεύσῃ τὴν γυναικωνίτιδα, ζήσας δὲ μόνον μῆνας ἓξ ἀπέθανε, καὶ εἰς τὸν Πατριαρχικὸν θρόνον ἀνέβη ὁ Μανουὴλ φιλόσοφος ὢν, καὶ τὸς ἀπὸ πολλὸς ἔτως ὀνομαζόμενος, ὅσις τὸν Κύπρε, Ἡσαΐαν Ἀρχιεπίσκοπον, ὁπὸ ὑπετάγη εἰς τὸν Ῥώμης Πάπαν, ἔπειτα ἐμετανόησεν εἰς ἐκεῖνο ὁπὸ ἔπραξεν, ἐδέχθη νὰ γένῃ συλλειτουργὸς μὲ αὐτόν. ὁμοίως καὶ τὸς ἀπὸ Σικελίας τρεῖς Ἱερομονάχος Μάρκον, Νεκτάριον, καὶ Ἰσαάκιον ὁπὸ ἦλθαν μὲ τὴν Δέσποιναν τῆς Ἀλαμανίας, καὶ καὶ ὁπὸ ἐχειροτονήθησαν ἀπὸ τὸς Λατίνος Ἐπισκόπος, οἵτινες καὶ ἐνασκήμενοι εἰς τὸ κατὰ Νίκαιαν μοναςήριον, ἀκωλύτως ἐλειτούργων· διὰ τοῦτο καὶ ὁ μετ' αὐτὸν πατριαρχεύσας Γερμανὸς Β'. εἰς τὴν Νίκαιαν ἐδέχθη Νεόφυτον τὸν Κύπρε, καὶ τὸς σὺν αὐτῷ ἱερεῖς ὁπὸ ὑπήκεσαν εἰς τὰ δόγματα τοῦ Πάπα, καὶ ὕςερον ἐμετανόησαν, καὶ τὸς ἄφησαν εἰς τὸν ἴδιον βαθμόν.

Μάξιμος ὁ μοναχός.

Μανουὴλ ὁ Φιλόσοφος

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Περὶ Φιλίππε τοῦ Β'. καὶ Ὄττωνος τοῦ Δ'. τῶν ἐν τῇ Δύσει Αὐτοκρατόρων, καὶ τῶν γενομένων ἐπ' αὐτῶν ἐν τῇ Δυτικῇ Ἐκκλησίᾳ.

§. 1.

Ἡ περὶ τὰ τέλη τοῦ ιβ'. αἰῶνος ἐγερθεῖσα διχοσασία περὶ τῆς ἐκλογῆς τοῦ Αὐτοκράτορος, πολλὰ ταραχώδεις τὰς ἀρχὰς τότε τοῦ αἰῶνος κατέσησε,, ἐπειδὴ Φίλιππος μὲν ὁ Β'. ὁ τῆς Σαβοΐας Δὰξ, τὰ τῆς Αὐτοκρατορίας παράσημα ἐβάσαζε, διωρισθεὶς ἀπὸ τὸς Πριγγίπας εἰς τὴν διοίκησιν αὐτὴν ἐν ἔτει ἀριθ. καθ' ὃν καιρὸν καὶ Ἰννοκέντιος ὁ Γ'. ὁ Κελεσῖνε Γ'. διάδοχος ἐπιβὰς τοῦ Παπικοῦ θρόνε, πάσῃ σπουδῇ, καὶ μηχανῇ ἐναντιώνετο εἰς αὐτὸν, μεταχειριζόμενος προφάσεις παραλόγους, καὶ πολλὰ ἔτι ἄτοπα, καὶ ψευδῆ κατὰ τὸν Οὐρσπεργικὸν Ἀββᾶν (α). Ὁ δὲ Φίλιππος προσέκειτο εἰς τὸν ἀρχιερέα κατὰ τὴν ἐπικρατήσασαν συνήθειαν εἰς τὸς αὐτὸς προκατόχος, παραχωρῶν εἰς αὐτὸν, καὶ δίδων ἐξουσίαν, καὶ ταπεινῶς ζητῶν νὰ λυθῇ ἀπὸ τὸ ἀνάθεμα ὁπὸ καθυπεβλήθη ἀπὸ τὸν Κελεσῖνον Γ'. ὁπὸ ἔπταισε ποτὲ εἰς τὴν ἀρχιερατικὴν ἐξουσίαν, ἀλλ' ὁ Ἰννοκέντιος οὐδὲν ἄλλο ἐμελέτα, εἰμὴ φόνος, καὶ νεωτερισμὸς λέγων, (ὡς ἀναγνώσκεται παρὰ τῷ Οὐρσπεργικῷ ὁπὸ τότε εὑρίσκετο εἰς Ῥώμην (β)),

Φίλιππος Β'. Αὐτοκράτωρ Δύσεως ἀπὸ Χ. Γ. 1198.

ἢ

(α) Ἐν τοῖς χρόνοις Φιλίππε σελ. 318. (β) Εἰς τὸν αὐτὸν τόπον.

ἢ αὐτὸς θέλει καταβιβάσει τὸν Φίλιππον ἀπὸ τὸν βασιλικὸν θρόνον, ἢ ὁ Φίλιππος αὐτὸν ἀπὸ τὸν Ἀποστολικὸν θρόνον.

Βερτόλδος Ζαριγγίας Δὲξ, Αὐτοκράτωρ κηρύττεται.

§. 2. Προχειρίζεται λοιπὸν ἐν Κολωνείᾳ ἀπὸ τὰς Πρίγγιπας, ᾗ Ἐπισκόπε τινὰς Βερτόλδος ὁ τῆς Ζαριγγίας Δὲξ, ὡς πολλὰ πλεσιώτερος εἰς πράγματα, ᾗ χρήματα ἀπὸ τὰς λοιπὰς Πρίγγιπας· ἀπιςῶν δὲ αὐτὸς εἰς τὰ ἰδικά τε πράγματα, ἤτοι μὴ θεμελιωθεὶς εἰς τὸν πλᾶτον τε, ἔκαμνε χάριν τὸν Φίλιππον· ὅθεν οἱ Ἀργεντίν, ᾗ Κολωνείας Ἐπίσκοποι Ὄττωνα τὸν υἱὸν Ἐρρίκε τῦ Λέοντος τῦ ἰσχυροτάτε τῆς Βαυαρίας, ᾗ τῶν Σαξόνων δακὸς, τὸν πρὸς μητρὸς θεῖον Ρ'ιχάρδε τῦ Ρ'ηγὸς τῆς Ἀγγλίας ἀντ' ἐκείνε Καίσαρα ἀνηγόρευσαν. Ἐντεῦθεν ἐμφύλιος ἠγέρθη πόλεμος εἰς τὴν Αὐτοκρατορίαν, ᾗ συχναὶ μάχαι συνεκροτήθησαν, εἰς τὰς ὁποίας ὑποκατέκλινε ᾗ ὑποτάσσετο ὁ Ὄττων. ὁ δὲ Γ'ννοκέντιος Πάπας νομίσας νὰ μεταχειριωθῇ τὸν καιρὸν, Ὄυγωνα τὸν Ὡσίων Ἐπίσκοπον, ᾗ Λέοντα τὸν Καρδινάλιον ἔπεμψε νὰ ὑποσχεθῶσιν αὐτῷ τῷ Φιλίππῳ τὴν ἕυνοιάν τε, ᾗ νὰ προσάξωσι τὸν Ὄττωνα νὰ καταγίνεται εἰς τὰς χώρας τε, ὡς μαρτυρεῖ Ὄττων ὁ Ἁγίε Βλασίε (α). Τελευταῖον διὰ νὰ συντελεσθῇ εἰρήνη, ἡ μὲν τῶν θυγατέρων τῦ Φιλίππε ἐνυμφεύθη μὲ τὸν Ρ'ιχάρδον τὸν υἱὸν τῦ ἀδελφῦ τῦ Γ'ννοκεντίε, ἡ δὲ μὲ τὸν Ὄττωνα, ἥτις ἐπειδὴ συγγενὴς ἦν μὲ τὸν νυμφίον εἰς τὸν ἐξ αἵματος τέταρτον βαθμὸν, ὁ Πάπας ὕστως οἰκονόμησεν, ὅτι τὸ ἁμάρτημα αὐτὸ τῦ γάμε νὰ ὑπάγῃ εἰς τὰς μοναχὰς, ᾗ νὰ κτισθῶσι τὰ μοναςήρια τὰ δύο ὁποῦ ἐδιώρισεν ἀπὸ τὸν Ὄττωνα, ὡς ἱςορεῖ Ἄρνολδος ὁ Λεσβικικὸς Ἀββᾶς (β). Τελευταῖον ὁ Φίλιππος ἐφονεύθη εἰς Βαμβέργην ἀπὸ Ὄττωνα Παλατατιανὸν, τὸν δὲ Βοτελσβάχ, τῷ ἱ. ἔτει τῆς αὐτῦ ἡγεμονίας, ἐπειδὴ τὸν ὑποσχεθέντα εἰς αὐτὸν γάμον τῆς θυγατρός τε τὸν ἀθέτησεν.

Ὄττων Δ'. Αὐτοκράτως Δύσεως ἀπὸ Χ- Γ. 1208.

§. 3. Μόνος λοιπὸν Ὄττων Δ'. ἄρχισε νὰ ἡγεμονεύῃ ἐν ἔτει ασή. ᾗ τόσον ἐχθρὸς ἦν μὲ τὸν Πάπαν, ὅσον πρότερον ἤμερος, ᾗ εὐπρόσδεκτος· διότι ἐπειδὴ πρὶν ςεφθῇ ὁ Ὄττων ὤμοσεν νὰ ἀφίσῃ ἄγγικτον τὴν τῦ ἀρχιερέως ἐπικράτειαν, τὴν δὲ τῦ Ἀγκῶνος Μαρκίαν, τὴν ὁποίαν νὰ περιποιηθῇ ἤθελεν ὁ Πάπας διὰ τὸν ἑαυτόν τε, νὰ ἐνδώσῃ δὲν ἤθελε λέγων, ὅτι περισσότερον ὤμοσε διὰ νὰ διαφυλάττῃ τὰς δυνάμεις τῆς αὐταρχίας, ὅθεν ἐπὶ τότε τῷ ἀναθέματι ἀπὸ τὸν Γ'ννοκέντιον καθυπεβλήθη, τὸ ὁποῖον παντοχῦ ἐδημοσιεύθη, ᾗ διὰ νὰ μὴν λείψῃ ἀπὸ αὐτὸν δύναμις, ἐπρόθεσε ᾗ δι' ὧν εἰώθασιν ἄλλοι ἀναθέμασι τὰς Πρίγγιπας κατὰ τῶν οἰκείων Δεσποτῶν νὰ συκώνῃ. Λοιπὸν Φριδέριχος Β'. ὁ Σικελίας Ρ'ὴξ ᾗ υἱὸς Ἐρρίκε Δ'. ἐπὶ τὴν Αὐτοκρατορίαν κατὰ τῦ Ὄττωνος ἠγέρθη, εἰς τὸν ὁποῖον ὤμοσαν νὰ φυλάξωσι πίσιν οἱ Πρίγγιπες ἔτι

(α) Ἐν τῇ πρὸς τὸν Φρισιγ. προθήκῃ κεφ. μή. (β) Χρον. τῶν Σθλαβων βιβλ. ζ. κεφ. ιθ'.

τι ὁπᾶ εἰς τὰ σπάργανα ἐνανδριζεν. ἀφεθεὶς λοιπὸν ἀπὸ ὅλας ὁ Ὄττων σχεδὸν, εἰς τὴν Σαξωνίαν κατέφυγε, ϗ ἐκεῖ ἀπέθανε τῷ ᾳσιή. αὐταρχήσας μόνον χρόνας τρεῖς, ἄν ϗ ἄλλοι ἕνδεκα χρόνας μετὰ τὸν Φίλιππον τῆς ἡγεμονίας αὐτᾶ μετρᾶσι. Τὴν δὲ τᾶ Φριδερίχα ἡγεμονίαν ἀρχίζασιν ἀπὸ τᾶ ᾳσιϑ'. ἔτας, τοῖς ὁποίοις ϗ ἀκολαϑᾶμεν.

§. 4. Γννοκέντιος Γ'. ὁ Ρ'ώμης Ε'πίσκοπος πολλὰ ἐπαρϑεὶς εἰς τὴν ἀρχιερατείαν, τόσον ἀυϑαδίαζε, ϗ ἐϑρασύνετο, ὥςε προσέτι ϗ νόμον ἐϑέσπισε, ϗ ἐπρόσαξε μὲ αὐτὸν, ὅςις κακολογήσει τὸν Πάπαν νὰ κόπτηται ἡ κεφαλή τα· μὲ ποίαν δὲ ὑπερηφανίαν μετεχειρίζετο τὰς Α'υτοκράτορας, ἀπὸ τὰ ἀνωτέρω ῥηϑέντα δηλᾶται· κατάρας φρικώδεις ἐφοβέρισε κατὰ τῶν Ρ'ηγῶν τῆς Γαλλίας, τῆς Α'γγλίας, τῆς Σικελίας, τῆς Λυσιτανίας, ϗ τῆς Πολωνίας, ἐὰν δὲν ὑποταχθῶσιν εἰς τὰ προσάγματά τα· τὴν φιλαργυρίαν τα δηλᾶσιν αἱ δεινολογίαι τῶν Συγγραφέων, ἅτε ἔυκολα ϑέλει ἔυρεις εἰς τὰς Πάπιδας ἄλλον τινὰ μὲ μεγαλήτερον πόϑον νὰ χάσκῃ εἰς τὸν πλᾶτον ὡς αὐτόν. Μεταξὺ τῶν ἐπιςολῶν τοῦ Γννοκεντίᾳ εἶναι τινὲς δογματικαὶ, ὁπᾶ ἐξάλϑησαν πρὸς τὰς ἐν Μέτῃ τῇ πόλει, ἀπὸ τὰς ὁποίας ἀπαγορεύεται ἡ ἀνάγνωσις τᾶ Εὐαγγελίᾳ, τῶν ἐπιςολῶν, ϗ τᾶ ψαλτηρίᾳ, εἰς κοινὴν διάλεκτον.

§. 5. Εἰς τὸν καιρὸν τάτα τᾶ Γ'. Γννοκεντίᾳ, ἄρχισαν οἱ καινοταγματάρχαι· ὁ μὲν Δομίνικος ἐν τῇ Γσπανίᾳ, ὁ δὲ Φραγκίσκος ἐν τῇ Γταλίᾳ, γινόμενοι πρωτάιτιοι τῆς τῶν προσαιτέντων μοναχῶν οἰκετείας. Ε'γεννήϑη μὲν ὁ Δομίνικος ἐν Καλαγόρᾳ τῆς Γσπανίας, ἔξ οἴκα τῶν Γσμανῶν, τὸν ὁποῖον ὁ Ταρρακῶνος Ε'πίσκοπος ἐσύςησεν εἰς τὸν Γννοκέντιον Γ'. ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἔλαβε τὴν ἐξσίαν τᾶ διδάσκειν ὁ Δομίνικος κατὰ τῶν Βαλδικῶν, ὅϑεν ϗ τὸ τάγμα αὐτᾶ, ἔξω ἀπὸ τὰ λοιπὰ ὀνόματα, τῶν πραιδικατόρων, ἤτοι τῶν κηρύκων ὄνομα, ὡς ξεχωριςὸν κρατεῖ.

§. 6. Τᾶ δὲ Φραγκίσκα ἡ πατρὶς τὸ τῆς Ο'υμβρίας Α'σσίσιον ἦν, ὅςις ἐσύςησε τὸ τῶν ἐλασσόνων, ἤτοι Μινοριτῶν ἀδελφῶν τάγμα, οἱ ὁποῖοι τὸ πρότερον ἀκτήμονες φράτορες ἐκαλᾶντο· ἔτος διὰ νὰ ἀποκτήσῃ ὄνομα ἁγιότητος, ἐφόρει ῥυπαρὸν ῥᾶχον, ζωσμένος μὲ χονδρὸν σχοινίον τὴν μέσην τα, ϗ ἐπεριπάτει τὰς ὁδὰς γυμνοπόδης, μήτε εἰς ἄλλας ἤϑελε νὰ δίδῃ ἔργα ῥυπαρὰ μὲ κακὸν παράδειγμα· ὀλίγον πρᾶγμα νομίζων ἀνίσως ὕβρεις ἀπὸ τὸν λαὸν, ϗ μάςιγας ἐδέχετο· μάλιςα λέγεται πῶς ἐξ ἴσα νὰ μὴν ἐπροσεύχετο, ἀλλὰ κατ' ἰδίαν διὰ νὰ τήκωνται τὰ σπλάχνα τα. Τόσον τᾶ Φραγγίσκα, ὅσον τᾶ Δομινίκα τὸ διάταγμα, τὸ ὁποῖον ἐν πρώτοις ἐπαγγέλεται ἐυχὴν τὴν ἀκτημοσύνην, νέκς νόμας νηςειῶν, ϗ ἄλλας ἐϑελοθρησκείας ἐφεῦρεν, Ο'νώριος μὲν ὁ Γ'. ἐβεβαίωσε, Γρηγόριος δὲ ὁ Θ'. τὸν ἕνα ἀπὸ αὐτὰς εἰς τὸν ϑεῖον ἀριθμὸν προσέγραψεν.

§. 7.

Γννοκέντιος Γ'.

Τάγμα τῶν Δομινικάνων ϗ Φραγκισκάνων. Δομίνικος.

Φραγκίσκος.

Καρμηλιτῶν τάγμα.

§. 7. Ἔξω ἀπὸ αὐτὰ τὸ τῶν Καρμηλιτῶν τάγμα, τὸ ὁποῖον ἐπεκλήθη ἀπὸ τὸ ἐν Παλαισίνῃ ὄρος τὸ Καρμήλε, ὁπὸ τὸ ἔλαβαν αὐτοὶ, ἐπειδὴ ἤρχοντο ὁσημέραι οἱ Λατῖνοι ἡγεμόνες εἰς αὐτὸ, ἀχὶ ὀλίγην προσθήκην μὲ τὸ πλῆθος των ἐπροξένησαν, μὲ τὸ ἐν τῇ Εὐρώπῃ μοναχῶν σύσημα, ὥσε ὅλαι αἱ ἐπαρχίαι νὰ γεμίσωσιν ἀπὸ μοναχὲς, ὅμως περισσότερον ἀπὸ τὰς λοιπὰς πανταχὸ διεσπάρησαν οἱ Δομινικανοὶ, ϗ Φραγκισκάνοι, ἀπὸ τὰς ὁποίας αὐτοὶ μὲν 90000. ἐκεῖνοι δὲ 4143. μὲ τὰς Φράτρας αὐτῶν νὰ γεμίσωσι μοναστήρια ἰσορεῖ ὁ Γενέβαρδος)α).

Ἀρχὴ τῆς ἐξετάσεως ἤτοι Σάγκτο ὀφρίτζιον.

§. 8. Ἐν τούτοις τοῖς χρόνοις τὴν ἀρχὴν ἔλαβε, ϗ τὸ ὀφφίκιον τῆς ἁγίας, ὡς αὐτοί φασιν, ἐξετάσεως, τὴν ὁποίαν Λαδοβίκος ὁ Παράμβ (β) ἀπ' ἀρχῆς τὸ κόσμο μυθολογεῖται νὰ ἦτον εἰς χρῆσιν· ὅτι ὁ Θεὸς μὲ τὴν πτῶσιν τῶν πρώτων γεννητόρων, αὐτὸς ἐξετάζων τὴν σκαιότητα αὐτῶν εἰς κρίσιν αὐτὸς ἐκάλεσε, ϗ κατέκρινεν, ὅμοιον, ὡσὰν ὁ Θεὸς νὰ εἶχε χρείαν, τόσον αὐτοὶ οἱ προσαιτοῦντες Φράτραι ἠγάπαν μὲ πᾶσαν σπουδὴν ϗ ἐπίδεσιν νὰ ἀνιχνεύωσι τὰς αἱρέσεις· Πρῶτος λοιπὸν τὸ ὀφφίκιον τῆς ἐξετάσεως ἤφερεν εἰς τὸ θέατρον τὸ κόσμο, ϗ πρῶτος ἐξεταστὴς ἐχρημάτισεν ὁ Δομίνικος, τὸν ὁποῖον Γ'ννοκέντιος Γ'. ἐν ἔτει ασις'. μὲ τὰς γραφὰς αὐτοῦ ἐπροσκάλεσε διὰ νὰ ἀναδεχθῇ τὴν ἐξέτασιν, τὴν ὁποίαν τόσον κοινῶς, ϗ φανερῶς νὰ τὴν κάμνῃ ἐκύρωσεν, ὥσε ὅταν ἡ χρεία τὸ ἐκάλει νὰ ἀσύκωνε ϗ ἅρματα τόσον πνευματικὰ, ὅσον ϗ πολιτικὰ πρὸς βοήθειαν διὰ νὰ καταβάλλῃ τὰς αἱρέσεις. Ἀ'βέρτος δὲ ὁ Μιραῖος (γ), διαβεβαιοῖ Πέτρον τὸν δὲ Καστρονόβο πρῶτος ἐξεταστὴς νὰ διετάχθη ἀπὸ τὸν Γ'ννοκέντιον, ἀλλὰ δὲν τὸ ἀποδείχνει κατ' ἀκρίβειαν. Κατ' ἀρχὰς ἡ ἐξέτασις ἐν Τωλήτῳ τῆς Ναρβανικῆς Γαλλίας εἰσήχθη· ὕστερον Φριδέριχος Β'. μὲ διαταγὰς καὶ ὁ Πάπας μὲ βέλλας τόσον αὐτὴν ἐξάπλωσαν, ὥστε νὰ εἶναι ὡς μέσον ἀναγκαῖον εἰς τὸ νὰ διαφυλάττηται εἰς τὰ βασίλεια καθαρωτέρα ἡ διδασκαλία, ϗ εἰς πᾶσαν τὴν Οἰκουμένην, ἢ θελιματικῶς νὰ ἀναδέχηται, ἢ βιαίως νὰ ἀναγκάζηται, εἰς δὲ τὸς κατηγορηθέντας εἰς τινὰ αἵρεσιν, ὁ διὰ πυρὸς θάνατος ἦτον πρόσιμον ἀπαράβατον.

Κατάσασις τῆς Γ'σπανίας.

§. 9. Ἐν τῇ Γ'σπανίᾳ μετὰ τὸν Θ'. Ἀ'λφόνσον ἐβασίλευσεν Ε''ρρικος Α'. καθ' ὃν χρόνον διαπεράσας εἰς τὴν Γ'σπανίαν Γ'λμινολῖνος ὁ τῶν Σαρακηνῶν ἡγεμὼν μὲ μέγα σόλον, ϗ πολιορκήσας τὸ Τώλητον, πολλὰ ἔβλαψε τὸς Χρισιανούς. Ταῦτα μαθὼν Γ'ννοκέντιος Γ'. μὲ κοινὸν πρόγραμμα ἐπαρακίνησε πάντας ἐκείνους ὁπὸ ἐδύνοντο νὰ βαζῶσιν ἅρματα, νὰ συμβοηθήσωσι τοῖς Γ'σπανοῖς. ὅθεν πολλοὶ ἀπὸ τὰς Γαλλίας ἦλθαν εἰς βοήθειαν τῶν Γ'σπανῶν, οἵτινες ὕστερον ἔσρεψαν ἄπρακτοι, γινώσκοντες

(α) Χρονογραφ. βιβλ. δ'. σελ. 636. ἐν ἔτει ασιέ. ἐκδ. Λεγδέ. αχθ'.
(β) Περὶ ἀρχ. τῆς ἱερ. ἐξετάσ. βιβλ. α'. (γ) Οριγ. μοναχ. ασκτ. ἤτοι προθ. ἀρχ. μοναχ. κεφ. ις'.

τες τὸν ἀφ' ἑαυτῆ τες ἐρχομὸν νὰ μὴν εἶναι εὐάρεςος τοῖς Ἱσπανεῖς. ἐν τέτοις ὁ Ἁλμινολῖνος πᾶσαν τὴν Ἱσπανίαν ἐπλήρωσεν ἀπὸ φόνες καὶ ἁρπαγὰς μέχρι τῆς Ἀρελάτης καὶ Ἀυϊνίωνος καταδραμών, ἕως ὃ οἱ τῆς Ἱσπανίας ῥῆγες πολεμήσαντες μὲ τὸν Σαρακηνὸν μὲ περιφανῆ νίκην τὸν ἐδίωξαν παντελῶς ἀπὸ τὴν Ἱσπανίαν.

§. 10. Εἰς τὴν Ἀγγλίαν ἡ τῆς Ἐκκλησίας κατάςασις ἦν εἰς μεγάλην ταραχήν, διότι Ῥιχάρδος Α'. τὲς θησαυρὲς τῆς Ἐκκλησίας ἐσκόρπισε τά τε ἱερὰ ποτήρια, καὶ τὲς Σταυρὲς ἐπώλησε, διὰ νὰ πλυρώσῃ τὴν τιμὴν τῆς ἐλευθερίας τε ἀπὸ τὴν αἰχμαλωσίαν, μαρτυρῦντος Ῥοβέρτου δὲ Μόντε (α), καὶ τῦ Ὀττωνος δὲ Βλάσιο (β). Ἰωάννης ὁ διαδεξάμενος τὸν ἀδελφὸν ἀυτῦ τε Ῥιχάρδε διεφέρετο πρὸς τὸν κλῆρον περὶ ἐκλογῆς προέδρε Καντεαρίας, ἐπειδὴ τὸ μὲν πλῆθος τῶν μοναχῶν ἐζήτει Ἀρχιεπίσκοπον Στέφανον Καρδινάλην τὸν Λαγγετώνιον, πιςὸν ὀπαδὸν καὶ μαθητὴν Ἰννοκεντίε Γ'. ὁ δὲ ῥὴξ δὲν ἤθελε, μάλιςα τὸν ἐναντιύμενον κλῆρον. ὁ ῥὴξ ἐδίωξεν ἀπὸ τὴν βασιλείαν, ὅθεν ὑποβληθεὶς ὑπὸ τῦ Πάπα τῷ ἀναθέματι τὰς ἱερὰς συνόδας ἐν ἐξετίᾳ ἐκράτησεν ἐν ἑαυτῷ. Ἔπειτα βιαθεὶς νὰ ἀποκαταςήσῃ ἀυτὰς καὶ τὸν Στέφανον ὁπῦ ἔκβαλεν ἀπὸ τὴν κεφαλήν τε, διὰ νὰ ἀπολυθῇ ἀπὸ τὸ ἀνάθεμα, νὰ ἐπαράδωκε τῷ Λιγάτῳ τῦ. Πάπα, ὑποσχόμενος μήτε ἀυτὸς, μήτε ἄλλος διάδοχός τε νὰ λάβῃ ἐκεῖνον τὸν Στέφανον, πάρεξ ὁ Ῥώμης ἀρχιερεὺς ἂν τὸν δώσῃ τινὶ τῶν Ἀυτοκρατόρων, ἐπειδὴ ὑπετάγησαν ὁμῦ ἡ, τε Ἀγγλία, καὶ Γβερνία εἰς τὸν Ῥώμης θρόνον ὑποτελῶς. Ἀφ' ὃ διαιτήθη ἀυτὴ ἡ φιλονεικία, διχοςασία μεταξὺ Ἰωάννε, καὶ τῶν Μεγιςάνων τῆς Ἀγγλίας ἠγέρθη, ἐπειδὴ ἀυτοὶ Λεβοβίκον τὸν υἱὸν τῦ ῥηγὸς τῆς Γαλλίας εἰς βοήθειαν ἐπικαλέσαντες, καὶ μὲ μέγαν ςόλον τῇ Ἀγγλίᾳ παραγενόμενον, ῥίγα ἀνακηρύττεσιν. Ἐν τέτοις ὁ Ἰωάννης λυπηθεὶς καταπολλὰ, καὶ ἀποθανὼν ἀπὸ τὴν λύπην τε, διάδοχον ἄφησε τὸν υἱὸν ἀυτῦ Ἑ"ρρικον Γ'. ὕςις ὕςερον ἐνίκησε τὸν Λεβοβῖκον. ἀνάγνωθι Ματθαῖον τὸν Πάριν (γ), καὶ τὰ χρονικὰ Γοδεφρίδε τε Κολωνείας (δ).

§. 11. Τὸν τῆς Γαλλίας Φίλιππον τὸν Β'. κατέπεισεν Ἰννοκέντιος ὁ Πάπας διὰ νὰ καταπολεμήσῃ τὲς Βαλδικὲς, καὶ ἀκολόθως νὰ ἀποκηρύξῃ τὴν διδασκαλίαν ἀυτῶν ἀπὸ τὴν Γαλλικὴν Ἐκκλησίαν. προσαχθέντες δὲ καὶ ἄλλοι ἡγεμόνες νὰ τὲς ἐξώσωσιν ἀπὸ τὴν ἐκςράτειαν ἀυτῶν, καὶ μὴ σέρξαντες, καθωπλίθησαν, εἰς τὸ νὰ ἐκδικήσωσιν ἀυτὲς, ἦγαν Ῥαϋμόνδος ὁ Τολώσης Κόμης, καὶ Πέτρος ὁ Ἀρραγωνίας ῥὴξ, ὡς κατωτέρω πλατύτερον ῥηθήσεται περὶ ἀυτῶν.

Ἀγγλίας.

Γαλλίας.

(α) Ἐν τῇ προθ. τῦ Γεμβλακηνσ. ἐν ἔτει ᾳρϙδ'. (β) Ἐν τῇ προθή. τῦ Φρισίγ. Ὀττωνος κεφ. λή'.

(γ) Ἱσορ. τῶν Ἀγγλων ἐπὶ Ἰωάννε σελ. 165. ἔτει ᾳσμβ'. (δ) Ἐν τει ᾳσις'.

§. 12. Εἰς τὴν Γερμανίαν ὁποῖαι μάχαι, καὶ διχοστασίαι συνέβησαν μεταξὺ Φιλίππου Β'. καὶ Ὀττωνος Δ'. καὶ μετὰ ταῦτα Ὀττωνος, καὶ Φριδερίχου Β'. ἀπὸ τὰ ἤδη ῥηθέντα πρόδηλον γίνεται· πρὸς ἐξάλειψιν λοιπὸν αὐτῆ τῆ κακῆ, λέγεται ἀπό τινας, περὶ τὰς ἀρχὰς τῆς ἡγεμονίας Ὀττωνος Δ'. νὰ ἐπαῤῥησιάσθη διαταγὴ, κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ ἐξουσία τῆς ἐκλογῆς ἀπὸ τὸν Αὐτοκράτορα νὰ ἐδόθη ἀπὸ μὲν τοὺς Ἐκκλησιαστικοὺς εἰς τοὺς Ἀρχιεπισκόπους τὸν Μογουντίας δηλαδὴ, τὸν Τριβέρεως, καὶ τὸν Κολωνίας, ἐκ δὲ τῶν κοσμικῶν εἰς τὸν τῆ Ῥήνου παλατῖνο Κόμητα, εἰς τὸν Δούκα τῆς Σαξονίας, καὶ τὸν Βρανδεβεργικὸν Μαρκέσιον, εἰς τοὺς ὁποίους ἐὰν συνέβη διαφωνία, πρέπον εἶναι, νὰ προσκαλῆται ὁ τῆς Βοεμίας ῥῆξ. οἱ δὲ ἀκολουθοῦντες τῷ Αὐγουστίνῳ, καὶ Ὀνωφρίῳ προσβεβαιοῦσι νὰ ἔγινε διαταγὴ διὰ ἑπτὰ ἐλέκτορας μετὰ τὴν τῆ β'. Φριδερίχου τελευτήν· ὁ Βαρώνιος πραγματεύομενος λέγει (α), τὸ νὰ κατέςησεν ὁ Αὐτοκράτωρ προνόμιον, εἰς μόνους τοὺς τῆς Γερμανίας Πρίγγιπας ἀπὸ Γρηγόριον έ. ἐπὶ Ὀττωνος Γ'. ἐδόθη. παρὰ δὲ Ἰννοκεντίου Δ'. ἐν συνόδῳ τῇ ἐν Λουγδούνῳ Οἰκουμενικῇ Α'. προεγράφη ὁ τῶν ἑπτὰ ἐλεκτόρων ἀριθμός· ἀλλ' ἡ ἀλήθεια δὲν εἶναι ἕτω· διότι ἐπὶ Ὀττωνος Γ'. ἡ τῆ ἐκλέγειν τὸν αὐτοκράτορα ἐξουσία πρὸς μόνους τοὺς τῆς Γερμανίας ἡγεμόνας καὶ Μεγιςᾶνας παρ' αὐτῆ τῆ Αὐτοκράτορος μετηνέχθη, ἤτοι ἐσυκώθη· μηδενὸς δὲ ὄντος διωρισμένου ἀριθμοῦ αὐτῶν, ὡς ἐκ πολλῶν δηλοῦται· τίνα δὲ λόγον ὁ Ζ'. ἀριθμὸς τῶν ἐλεκτόρων τῶν ἀναγορευόντων τὸν Αὐτοκράτορα ἐκ τῶν ἱςοριῶν ἀδὲν βέβαιον συμπεραίνεται, παρὰ Κάρολος Δ'. ἐν τῇ τῶν πριγγίπων συνελεύσει τῇ ἐν Μέτῃ, νόμον ἐξέδωκε τὸν Καρολινὸν, ἤτοι Χρυσόβουλλον, εἰς τὸ ὁποῖον οἱ νόμοι καὶ τὰ ἔθιμα ὁποῦ χρεωςοῦσιν εἰς τὴν ἐκλογὴν τοῦ Αὐτοκράτορος νὰ φυλάττωνται καὶ ἡ τῶν ἑπτὰ ἀνδρῶν γερουσία διατάττεται· πιθανὸν δὲ φαίνεται, ὅτι εἰς τὴν ταραχὴν τῆς Αὐτοκρατορίας κατάσασιν ἐπὶ Φιλίππου Α'. Ὀττωνος Δ'. καὶ Φριδερίχου Β'. ἡ τοῦ ἐκλέγειν τὸν Αὐτοκράτορα ἐξουσία ἐπὶ τοὺς ἄρχοντας τῆς Αὐτοκρατορίας μετηνέχθη ὁποῦ προεῖχον, καὶ διέφερον ἀπὸ τοὺς λοιποὺς κατὰ τὸν πλοῦτον, καὶ γένος, μήτε ἔυκολον ἦθελεν εἶναι εἰς τοὺς Πάπιδας εἰς αὐτὸ τὸ πλῆθος πάντων τῶν Γερμανικῶν Πριγγίπων ὁποῦ ἐπέφερον τοὺς ψήφους νὰ διασπείρωσι διχόνοιαν, καὶ διὰ τοῦτο πρεπόντως θέλει νομίσῃ τις τοὺς ῥηθέντας Ἐπισκόπους, καὶ Πρίγγιπας τὴν εἰς τὸ νὰ καταςήσωσιν Αὐτοκράτορα δύναμιν, νὰ τὴν ἰδιοποιηθῶσιν εἰς ἑαυτοὺς πλέον τῶν ἄλλων, τῶν ὁποίων τὴν ἀξίαν ὕςερον οἱ Αὐτοκράτορες μὲ νόμους ἐβεβαίωσαν. το ὁποῖον ἀπὸ ὅλα, πολλὰ ἁρμόζει εἰς τὴν ὠφέλειαν τῆς Ἐκκλησίας, διότι μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον αἱ ἅτοπαι τῶν Ῥώμης ἐπισκόπων ἐπιχειρήσεις πολλὰ ἀπρακτοῦσι, μὲ τοὺς ὁποίους ἔχουσι συνήθειαν τοὺς ψηφισθέντας ἐν ταῖς ἀρχαιρεσίαις Αὐ-

(α) Χρον. ἐν ἔτει 996. ἀριθ. 30.

Αὐτοκράτορας ἐγερθείσης τινὸς περιςάσεως τῶν Πριγγίπων, τῆς Αὐτοκρατορίας ἀποςερεῖν, καὶ πᾶσαν ὡς εἰπεῖν τὴν Δυτικὴν Ἐκκλησίαν νὰ συνταράττωσιν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Περὶ τῆ Ὀλέθρε τῶν Βαλδικῶν, καὶ τῆς διδασκαλίας τῆ Ἀλμαρίχε, καὶ Γωακεὶμ τοῦ Φλωρικοῦ Ἀββᾶ.

§. 1.

Σταυροφόροι κατὰ τῶν Βαλδικῶν.

Εἴπομεν ἀνωτέρω ἐν τῷ ιβ'. αἰῶνι περὶ τῶν Βαλδικῶν, οἵτινες αὐξανόμενοι, ἡ τῶν Ρώμης Ἐπισκόπων αὐθεντία πολλὰ ἐσμικρύνετο· Γνωκέντιος λοιπὸν Γ'. καλῶς εἰς νοῦν βαλλόμενος, ὅτι ματαίως οἱ Βαλδικοὶ πολεμοῦνται μὲ διαλέξεις ἀδιαφόρως, καὶ ἀναθέματα, δώδεκα ἀββάδας ἐκ τῆ τῶν Κιςερκιενσίων τάγματος ἔπεμψεν, ἔχοντας σὺν αὐτοῖς τὸν Δομίνικον, διὰ νὰ κηρύξωσι τὸν ςαυρὸν κατ' αὐτῶν· τὸ δὲ τῆ Σταυρῆ σημεῖον ἐῤῥάπτετο εἰς τὲς ςρατιώτας ὁπῆ ἦσαν διωρισμένοι εἰς αὐτὸν τὸν πόλεμον, ὄχὶ ὀπίσω εἰς τὲς ὤμως καθὼς ἐκεῖνοι ὁπῆ ἐπολέμων εἰς τὸν κατὰ Σαρακηνῶν ἱερὸν πόλεμον, ἀλλὰ εἰς τὸ ςῆθος· συνήχθησαν λοιπὸν δυνάμεις ἀπὸ διάφορα ἔθνη μάλιςα τῶν Φράγκων τῶν ὁποίων ςρατηγὸν προεχειρίσατο Φίλιππος ὁ τῆς Γαλλίας ῥὴξ, Σίμωνα τὸν Μοντιφόρτιον Κόμητα, τῆ ὁποίε τὸ ςράτευμα ἄυξησιν καθ' ἡμέραν ἐλάμβανεν, ἐπειδὴ ἐκήρυττεν ὁ Πάπας τελειωτάτην ἄφεσιν ἁμαρτιῶν εἰς ὅσες ἐπιμεληθῶσι, καὶ πασχήσωσι διὰ τὴν παυολεθρίαν τῶν Βαλδικῶν, καὶ πρὸς λεηλασίαν μάλιςα ἐξεχωρίθη τὸ Τολωσανὸν Κομητάτον, ὅπῆ πολλοὶ Βαλδικοὶ διέτριβον. Φοβηθεὶς δὲ Ῥαϋμῆνδος ὁ Κόμης τὴν ὑπακοὴν τῆς Ἐκκλησίας, τὸ ἱερὸν τῆ Κυρίε Σῶμα, καὶ τὰ τῶν ἁγίων Σώματα ὤμοσε, διὰ νὰ σύρῃ εἰς ἑαυτὸν τὴν χάριν τῆ Γνωσκεντίε, καὶ δι' αὐτὴν, καὶ ἄλλας τινὰς ἀτιμίας ὑπέφερεν, ὡς ὁ Βζόβιος γράφει (α), διότι ἤλπιζε τοιαυτοτρόπως ἀβλαβὲς τὸ Κομητάτον του νὰ εἶναι ἀπὸ τὰ ὅρματα τῶν Σταυροφόρων.

Ρ'αϋμῆνδος κόμης ἐναντιεῖται τοῖς Σταυροφόροις.

§. 2. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἐν ἔτει αϛϑ'. αὐτοὶ οἱ Σταυροφόροι πανταχῆ τὰς πόλεις καὶ κώμας ἐκάρσευον, ἐγνώρισεν ὁ Ῥαϋμῆνδος, πῶς δὲν εἶναι

(α) Χρον. ἐν ἔτει αϛϑ'.

φυλαγμένον τὸ Κομητάτον τϐ τῦ νὰ μὴν κϐρσευθῇ ἀπὸ αὐτὸς, ὅθεν ἐσύναξε στράτευμα, εἰς τὸν ὁποῖον ἔδωκαν στρατιωτικὰς δυνάμεις Γ'ωάννης Α'γγλίας, κ᾽ Πέτρος Α'ρραγωνίας ῥῆγες,, κ᾽ ἄλλοι, ὥςε πάντες ἀριθμήθησαν ἑκατὸν χιλιάδες ἄνδρες, διὰ νὰ ἀντιςαθῶσι τῷ Μοντφορτίῳ.

§. 3. Πέτρος λοιπὸν ὁ τῆς Α'ρραγωνίας ῥὴξ διὰ νὰ μὴν γένῃ συγχρότησις πολέμϐ μὲ τὰς ἐναντίας, διενοήθη νὰ φιλιώσῃ τὸν Ρ'αϋμῦνδον μὲ τὸν ἀρχιερέα, ὅθεν Λιγάτϐς ἔπεμψεν ἐν ἔτει ᾳσιγ'. πρὸς σύνοδον τὴν ἐν Λατεράνῳ διὰ νὰ ζητήσωσιν, ὅπως τὸ κομητάτον, ἐὰν ὁ πατὴρ δὲν κρίνεται ἄξιος συγχωρήσεως, τϐλάχιςον νὰ δοθῇ εἰς τὸν υἱόν τϐ τὸν Ρ'αϋμῦνδον, ὁ δὲ πατήρ τϐ διὰ τὴν Χριςιανικὴν πίςιν εἰς τὰ κατὰ τῶν Σαρακηνῶν στρατόπεδα νὰ ἔλθῃ. Τῦτο δὲ οἱ τῆς συνόδϐ πατέρες ἀπέβαλαν, κ᾽ αὐτὸν τὸν Γ'ννοκέντιον Πάπαν διὰ μέσϐ τῶν Λιγάτων του κατέπεισαν, διὰ νὰ τελέσῃ ἐκεῖνα ὁπᾶ ὑπεσχέθη τοῖς Λιγάτοις τοῦ Πέτρϐ Α'ρραγωνίας, νὰ δοθῇ δηλαδὴ τὸ Κομητάτον τῷ υἱῷ Ρ'αϋμένδῳ, καθὼς φανερῶσιν αἱ τϐ Γ'ννοκεντίϐ ἐπιςολαὶ πρὸς Πέτρον τὸν Ρ'ῆγα· τὰς ὁποίας Πέτρος ὁ μοναχὸς παρεντίθησι τῇ αὐτϐ ἱςορίᾳ περὶ τῶν Βαλδικῶν (α).

§. 4. Διὰ ταῦτα ἐν ἔτει ᾳσιγ'. συμβολῆς γενομένης, κ᾽ τϐ ἑνὸς, κ᾽ τϐ ἄλλϐ στρατεύματος ἔπεσεν εἰς αὐτὴν Πέτρος ὁ τῆς Α'ρραγωνίας ῥὴξ, κ᾽ ἐφονεύθη, κ᾽ τριάκοντα χιλιάδες ἀπὸ τὸς Βαλδικὸς ἐθανατώθησαν· τὸ δὲ Τολωσανικὸν Κομητάτον ἐν τῇ Λατερανικῇ συνόδῳ τῇ κατὰ τὸ ᾳσιέ. ἔτος συγχροτηθείσῃ ἀνετέθη εἰς Σίμωνα τὸν Κόμητα ἀπὸ Γ'ννοκέντιον Γ'. τὸ ὁποῖον ἀνέλαβεν ὕςερον Ρ'αϋμῦνδος ὁ υἱός. αὐτὸς δὲ ὁ Σίμων ἐν ἔτει ᾳσιή. πολιορκηθείσης τῆς Τολώσσης πόλεως, μὲ ῥίψιμον μιᾶς Πέτρας ἐφονεύθη· περὶ δὲ τῆς ἄκρας ἀσπλαγχνίας, καθ᾽ ἣν τάγματα ὁλόκληρα τῶν Α'λβιγνσίων εἰς τὸ πῦρ ἐῤῥίφθησαν, μὴ σπλαγχνισθέντες ἔτε τὰς εὐγενεῖς γυναῖκας· διότι ἐκπολεμηθέντος τϐ Φρϐρίϐ, Ρ'αϋμένδϐ δὲ Τέμη τὴν γυναῖκα μὲ τὴν ἀδελφήν της, κ᾽ κόρην παρθένον ὁπᾶ δὲν ἔσερξαν, νὰ ἀρνηθῶσι τὴν πίςιν τϐς τὰς ἔκαυσαν, ἀνάγνωθι τὸν Βζόβιον (β), τὸν Ρ'αϋναλδον (γ), κ᾽ τὸν Κολωνίας Γοδέφριδον (δ).

Α'λμάριχος

§. 5. Α'λμάριχος ὁ Καρνοτήνσιος ὁπᾶ συνηριθμήθη ὕςερον μὲ τὸν κλῆρον τῶν Παρισίων διαφόρϐς φρενοβλαβεῖς πλάνας εἰς τὸ ᾳσή. ἔτος νὰ διέσπειρεν ἐλέγχεται· διότι οἱ ὀπαδοὶ κ᾽ ἀκόλϐθοι αὐτᾶ ἔλεγον, ὡς ὁ Λατζεμβεργικὸς Βέρναρδος λέγει (ε), νὰ μὴν εἶναι τὸ τϐ Χριςϐ Σῶμα εἰς τὸν τϐ θυσιαςηρίϐ ἄρτον, παρὰ ὡς κ᾽ εἰς ἄλλον ἄρτον, κ᾽ εἰς κά-

Φρενοβλαβίαι αὐτᾶ

(α) κεφ. ριζ'. (β) Χρον. ἐν ἔτει ᾳσθ'. (γ) Χρον. ἐν ἔτει ᾳσθ'. ἀριθ. 21. (δ) Ἐν ἔτει ᾳσί. (ε) Ἐν τῷ τῶν αἱρετικῶν καταλόγῳ.

κάθε τι τοιῦτον πρᾶγμα, ᾗ ἅτως ὁ Θεὸς νὰ ἐλάλησεν ἐν τῷ Ὀβιδίῳ, καθὼς ᾗ ἐν τῷ Αὐγερσίνῳ· ἠρνᾶντο τὴν τῶν σωμάτων ἀνάςασιν, τὸν Παράδεισον, ᾗ τὸν ᾅδην. Ἔλεγον δὲ πῶς ὅςις ἔχει ἐν ἑαυτῷ τὴν γνῶσιν τῦ Θεῦ, ἔχει ἐν ἑαυτῷ ᾗ τὸν παράδεισον, ὅςις δὲ ἔχει ἐν ἑαυτῷ θανάσιμον ἁμαρτίαν, ὡς ὀδόντι σάπιον εἰς τὸ σῶμα τυ ἐκεῖνος ἔχει ἐν ἑαυτῷ τὸν ᾅδην· τὸ νὰ θυμιάζωσι τὰ ἱερὰ θυσιαςήρια, τὰς κολώνας, ᾗ τὰς εἰκόνας, ἔλεγον νὰ εἶναι εἰδωλολατρεία· πολλὰ ᾗ ἄλλα τερατώδη δόγματα προσγράφονται εἰς τὸν Ἀλμάριχον, τῶν ὁποίων τὸν κατάλογον θέλεις εὑρῃ ἐν τοῖς σημειώμασι εἰς τὰς πράξεις τῆς ἐν Λατεράνῳ Δ'. συνόδυ (α), ᾗ παρὰ τοῖς Μαγδεμβυρ: (β).

§. 6. Ἀντιπολέμιον ἔξω ἀπὸ τὰς ἄλλας εἶχεν ὁ Ἀλμάριχος Πέτρον τὸν Παρισίων Ἐπίσκοπον, ὅςις μὲ ἄλλας διδασκάλυς Παρισιακὰς συνοδικῶς τὸν Ἀλμάριχον κατέκρινεν· ἐκεῖνος δὲ μὴ ὑποφέρων τὴν καταδίκην τυ, πρὸς τὸν Ῥώμης Πάπαν κατέφυγε, τὸν ὁποῖον ἐθάῤῥει περισσότερον κριτὴν ὁπᾶ νὰ συμφωνήσῃ μὲ τὴν γνώμην τυ· τῦ δὲ Πάπα τὴν τῶν Παρισιακῶν δόξαν βεβαίωσαντος εἰς Λυτετίαν ὁ Ἀλμάριχος ἐπιςρέψας, ᾗ ἀπὸ τὴν λύπην κατατρυχωθεὶς ἀπέθανε, μετὰ δὲ τὸν θάνατον ἀπὸ τὴν Λατερανικὴν σύνοδον παρὰ Ἰννοκεντίυ Γ'. συναχθεῖσαν τῷ ασιέ. ὡς φρενοβλαβὴς αἱρετικὸς κατεκρίθη ἐν κανόνι ιβ'. ᾗ τῇ προσαγῇ Φιλίππυ τῦ Γαλλίας ῥηγὸς ἐκβληθεὶς ἀπὸ τὸν τάφον, κατεκάη ὁμῦ μὲ τὰ βιβλία τὰ Μεταφυσικὰ τῦ Ἀριστοτέλυς, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἐνομίζετο νὰ ἀνέσυρε σφάλματα τινά.

§. 7. Πολλοὶ ἠκολέθησαν τὸν Ἀλμάριχον, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἦσαν, ᾗ πολλοὶ τῦ κλήρυ, ᾗ τῶν μοναχῶν, ἀπὸ τὺς ὁποίυς οἱ περιφανέςεροι εἰς δικαςήριον ἁρπαγέντες κατεκάησαν, ᾗ ἡ σάκτη τυς εἰς τὰς κοπρίας διεσπάρησαν, ὡς πρὸς τοῖς ἄλλοις προσωνομασθέντες ᾗ μάγοι· μὲ τὺς πρώτυς μαθητὰς τῦ Ἀλμαρίχυ συγκατηριθμήθη Δαβὶδ ὁ Δινάντιος, ὅςις ὡς αἱρετικὸς κατεκρίνετο, ὅτι εἶπε πῶς ὁ Θεὸς νὰ εἶναι ἡ πρώτη ὕλη, κατὰ τῦ ὁποίυ Ἰννοκέντιος Γ'. ἐν κεφ. ά. τῆς ἐν Λατεράνῳ συνόδυ προσεβεβαίωσεν, ὁ Θεὸς ὁμῦ ἀπ' ἀρχῆς τῦ κόσμυ ἑκατέραν κτίσιν ἐκ τῦ μηδενὸς ἐπόιησε τὴν πνευματικὴν δηλαδὴ, ᾗ τὴν σωματικήν.

§. 8. Εἰς τὸ β'. κεφάλαιον ταύτης τῆς συνόδυ, εἰς τὸ ὁποῖον ἀναγινώσκεται ὁ Ἀλμάριχος κατακεκριμένος, ἀπερρίφθη προσέτι ὁ λίβελλος Ἰωακεὶμ τῦ Φλωρικῦ Ἀββᾶ τὸν ὁποῖον ἐναντίον Πέτρυ Λομβάρδυ τῦ Μαγίςρυ περὶ τῆς ἑνάδος, ἤτοι τῆς ὀντότητος τῆς Τριάδος ἔγραψε· διότι ὁ Λομβάρδος εἰπὼν εἰς τὰς γνώμας τυ ὑπέρτατόν τι ὂν εἶναι τὸν Πα-

Ἀντικείμενοι τῷ Ἀλμαρίχῳ.

Ἰωακεὶμ Φλωρικὸς Ἀββᾶς αἱρετικός.

(α) Τόμ. ΚΒ'. σελ. 1080. ἐκδ. Μάνσι. (β) Ἑκατοντ. ΙΓ'. κεφ. ε'. σελ. 218.

Πατέρα, καὶ τὸν Υἱὸν, καὶ τὸ ἅγιον Πνεῦμα, καὶ αὐτὸ μὴ εἶναι γεννὸν, μήτε γεννώμενον, μήτε ἐκπορευόμενον, ὁ Γωακεὶμ ἐβεβάιωνεν, ὅτι ὁ Λομβάρδος οὐχὶ τόσον Τριάδα, ὅσον τετράδα εἰς τὸν Θεὸν ἐποίει, τρία πρόσωπα δηλαδὴ, καὶ ἐκείνην τὴν κοινὴν ὀντότητα, ὡς τετάρτην προδήλως διαμαρτυρόμενος, ὅτι ἀδὲ ὂν ἐςὶν, ἐκεῖνο ὁπῶ ἤθελεν εἶναι Πατὴρ, Υἱὸς, καὶ Πνεῦμα ἅγιον, ἄτε ὀντότης εἶναι, ἄτε ὑπόςασις, ἄτε φύσις, καθὼς εἰς τὸν ῥηθέντα κανόνα ἀναγινώσκεται, καὶ διὰ τῶτο ὁ Γννοκέντιος τὸν Γωακεὶμ ὡς πλανηθέντα κατέδικασε, καὶ τὸν Λομβάρδον ἀθῶον τοῦ ἐγκλήματος τῆς αἱρέσεως νὰ ἀναδείξῃ ἐσπούδασεν, τὸν ὁποῖον Ἀλέξανδρος Γ. πρὸ τῶ Γωακεὶμ, ὡς αἱρετικὸν κατέκρινεν, ὅτι τὸν Χριςὸν καθ' ὃ ἐςὶν ἄνθρωπος, μὴ εἶναι τὶ ἄλλο εἶπε. σώζονται περὶ ταύτης τῆς ὑποθέσεως ἐπιςολαὶ τῶ Ἀλεξάνδρω πρὸς Γαλλιελμον τὸν Σενόνων Ἀρχιεπίσκοπον, εἰς τὰς ὁποίας προσάζει τὴν διδασκαλίαν τῶ Λομβάρδω μὲ πᾶσαν σπουδὴν ἐν παρέργῳ νὰ τίθεται, καὶ νὰ παρεμβάλληται εἰς τὴν νεότητα ἐν τῇ τῶν Παρισίων Ἀκαδημίᾳ· καὶ ὁ Χριςὸς τόσον τέλειος Θεὸς, ὅσον καὶ τέλειος ἄνθρωπος νὰ εἶναι ἐκ ψυχῆς καὶ σώματος συνισάμενος· ὅσον δὲ κατὰ τὸ δόγμα, καθ' ὃ ὁ Γωακεὶμ ἐναντιῶται τὸν Λομβάρδον, ὅτι ἀδὲν ὂν ὑπάρχει, ὅπερ εἴη ἂν Πατὴρ, Υἱὸς, καὶ Πνεῦμα ἅγιον, τὸ νόημα αὐτοῦ ἐκ τῶ βιβλίω, τὸ ὁποῖον κατ' αὐτοῦ ἐξέδωκεν ἕως ἀναγινώσκεται, ὥςε νὰ λέγηται ὁ Λομβάρδος νὰ ἐβεβαίωσεν εἰς τὴν Τριάδα τὴν ἑνάδα νὰ μὴν εἶναι ἰδία, καὶ Ὀντοτικὴ, ἀλλὰ συλλεκτικὴ, καὶ ὁμοιωτικὴ, καθὼς πολλοὶ ἄνθρωποι λέγονται εἷς λαὸς, ἔπειτα νὰ ἔλαβε τὸ τοῦ Γωάννε κεφ. ιζ'. 11. ἀπ' ἐδῶ, ἵνα ὦσιν ἓν (οἱ πιςοὶ) καθὼς ἡμεῖς. βέβαια αὐταὶ αἱ αἱρέσεις ὁπῶ ἀποδίδονται εἰς τὸν Λομβάρδον, καὶ Γωακεὶμ τέτοιαι εἶναι, ὁποίας εἰς μάτην θέλεις ζητήσει εἰς ἄλλες τέτε τοῦ χρόνε αἱρετικὲς, ἐὰν καὶ ὁ γ'. Ὀνώριος τὸν Γωακεὶμ νὰ πλανηθῇ ἔλεγεν, ἀχὶ δὲ νὰ ἦτον αἱρετικὸς, ὡς ἐν τῇ πρὸς τὸν Λεκανίας Ἐπίσκοπον ἐπιςολῇ.

ΚΕΦΑ-

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

Περι τῶν γενομένων συνόδων ἐν τούτοις τοῖς χρόνοις.

§. 1.

Σύνοδοι ἐπὶ Ἰννοκεντίε Γ'. ἔγιναν εἰς την Δύσιν ἕξυται· ἡ ἐν Λονδίνῳ, ἡ ἐν Σκοτίᾳ, ἡ ἐν Μοσπελίῳ, ϗ ἡ ἐν Λατεράνῳ Δ'. ἥτις ὑπὸ τῶν Λατίνων κοινῶς λέγεται Οἰκυμενικὴ ΙΒ'. Λονδίνε.

§. 2. Ἡ ἐν Λονδίνῳ τῆς Ἀγγλίας κατηγγέλθη ὑπὸ τᾶ Οὐυβέρτε τᾶ Καντυαρίας Ἀρχιεπισκόπε τῷ ἀσ'. ἥτις ἐξέδωκε κανόνας ιδ'. πρὸς μεταῤῥύθμησιν τῆς Ἐκκλησιαστικῆς διδασκαλίας· ἐν τῷ β'. κανόνι ἐθεσπίσθη, ἡ Εὐχαριστεία ἐχὶ κατ' ἰδίαν, ἀλλὰ φανερὰ, ϗ μετ' ἐπισασίας εἰς τὸν ζητοῦντα νὰ δίδεται· ἐν τῷ ς'. κανόνι ἀπαγορεύεται, νὰ μὴν προχειρισθῇ τις χωρὶς τίτλον διωρισμένον. Σκοτίας.

§. 3. Ἡ Σκοτικὴ ἐξ αἰτίας τοιαύτης συνήχθη τῷ ασγ'. (α). Εὐσάθιος Ἀββᾶς δὲ Φλαύ ἐπισρέψας ἀπὸ τὴν Παλαισίνην, πανταχᾶ τὸν λόγον τοῦ Κυρίου ἐδίδασκε, καὶ παντοίοις τρόποις ἐμπόδιζε τὸ νὰ γίνηται εἰς Κυριακὴν πραγμάτων ἀγορὰ, τὴν ὁποίαν προσαγὴν ἔλεγε πρὸς βεβαίωσιν τῆς διδασκαλίας τε νὰ παρέλαβεν ἀπὸ τὴν ϛαλθεῖσαν ἐκ Θεᾶ πρὸς αὐτὸν ἐπισολὴν, ὅταν ἐυρίσκετο εἰς τὸ τᾶ Συμεῶνος θυσιασήριον τὸ ἐν τῷ Γολγοθᾷ, τᾶ ὁποίε τὸν μῦθον ἀνασκευάζει Ῥαϋναλδος (β), κτ'. ἔγινε δὲ ἀπὸ αὐτὸ, ὥσε ἐκεῖνοι ὁπᾶ ἄφησαν τὰς πραγματείας εἰς τὰς Κυριακὰς, ϗ δὲν ἐιργάζοντο, νὰ ἔλθωσιν εἰς βασιλικὸν κριτήριον, διὰ νὰ ἀποκριθῶσι διὰ τὴν ἀναίρεσιν τῶν πολεμένων ἐν ταῖς Κυριακαῖς ἡμέραις. Μοσπελίε.

§. 4. Ἡ ἐν Μοσπελίῳ συνήχθη τῷ ασιέ. ϗ κατέϛησε Κύριον πασῶν τῶν ἐπαρχιῶν ὁπᾶ ἔλαβαν ἀπὸ τὲς Βαλδικὲς, Σίμωνα τὸν Μοντφόρτιον Κόμητα. Ἔπεμψε δὲ ϗ εἰς Ῥώμην Βερνάρδον τὸν Ἔβρεδένε Ἀρχιεπίσκοπον, διὰ νὰ ζητήσῃ ἀπὸ τὸν Ἰννοκέντιον ἐξ ὀνόματος τῶν πατέρων, ὅτι τὸ τῆς συνόδε (εἰς τὴν ὁποίαν ἦσαν Ἀρχιεπίσκοποι πέντε, καὶ Ἐπίσκοποι εἴκοσι ὀκτὼ) θέσπισμα νὰ βεβαιώσῃ, τὸ ὁποῖον ϗ ἔγινεν.

§. 5.

(α) Κάλλιον τῷ ασά. (β) Χρον. ἐν ἔτει ασά. ἀριθ. 34.

§. 5. Η ἐν Λατεράνῳ Δ'. κοινῶς λεγομένη ὑπὸ τῶν Λατίνων Οἰκουμενικὴ ΙΒ'. συνήχθη ὑπὸ Ἰννοκεντίε Γ'. τῷ ασιέ. πρὸς μεταρρύθμισιν, ὡς ἐλέγετο, τῆς Ἐκκλησίας εἰς τὴν πίστιν, καὶ εἰς τὰς συνηθείας, καὶ διὰ συμβολὴν νὰ ἐλευθερώσῃ τὴν ἁγίαν γῆν ἀπὸ τὲς Σαρακηνὲς, καὶ Τέρκες. συνήχθησαν λοιπὸν εἰς αὐτὴν τὴν σύνοδον Ἐπίσκοποι μὲν υιβ'. καὶ ἄλλοι πατέρες περισσότεροι ἀπὸ ὀκτακόσιοι. Παρῆσαν ὁμῶ καὶ οἱ ἐκ τῆς Ἀνατολῆς Πατριάρχαι τῶν Λατίνων, καὶ πολλῶν Ῥηγῶν δημηγόροι· προετέθησαν ἐν τῇ συνόδῳ κεφάλαια ὁ'. Εἰς τὰ ὁποῖα ἡ τῆς Ἐκκλησίας αὐτῶν κοινὴ διδασκαλία προσκυρῶται, νὰ ἐξαλειφθῶσιν αἱ αἱρέσεις διατάττεται· ἡ τῶν Ῥώμης ἀρχιερέων ἐξουσία βεβαιῶται. ἐν τῷ ά. κεφαλαίῳ πρὸς τοῖς ἄλλοις τὸ τῆς Μετουσιώσεως δόγμα μὲ ἐκφαντικὰ ῥήματα οὕτω διαβεβαιῶνται· τὸ Σῶμα καινοτομηθὲν δηλαδὴ, καὶ τὸ Αἷμα τῦ Χριςῦ ἐν τῷ μυςηρίῳ τῦ θυσιαςηρίε, ὑπὸ τὰ εἴδη τῦ ἄρτε, καὶ οἴνε ἀληθῶς νὰ περιέχωνται μετουσιωθέντων τῦ ἄρτε, εἰς Σῶμα, καὶ τῦ οἴνε, εἰς Αἷμα θείᾳ δυνάμει. ἐν τῷ γ'. ἢ δ'. κατ' ἄλλες κανόνι παρακελεύονται, ὅτι ἀνίσως Ἡγεμών τις δὲν θέλει τὴν ἐπαρχίαν αὐτῦ νὰ καθαρύνῃ ἀπὸ τὴν αἵρεσιν, χρεωςεῖ αὐτὸ νὰ σημειώνηται εἰς τὸν Ῥώμης ἀρχιερέα, διὰ νὰ τὴν δώσῃ εἰς κατοίκησιν τῶν καθολικῶν. ἐν τῷ κά. κεφαλαίῳ δογματίζει, πᾶς πιςὸς ἑκατέρας φύσεως, χρεωςεῖ κάθε χρόνον πάσας τὰς ἁμαρτίας τε νὰ ἐξομολογηθῇ εἰς τὸν ἱερέα, καὶ τὴν μετάνοιαν ὁπῦ τῦ δώσει ὁ ἱερεὺς νὰ τὴν δεχθῇ μὲ ὑπακοήν. ἀλλὰ πρέπει νὰ ἰξεύρῃς ὅτι ταῦτα τὰ κεφάλαια συνετέθησαν ἀπὸ Ἰννοκέντιον Γ'. καὶ προετέθησαν μόνον εἰς τὴν σύνοδον, ἀπὸ τὴν ὁποίαν προσεκυρώθησαν, καὶ ἐβεβαιώθησαν ὄχὶ πάντα, ἀλλὰ μόνον τὰ ἀνήκοντα εἰς τὴν πίστιν, καὶ ὁμολογίαν, ὡς μαρτυρῦσι Γοδεφριδος ὁ Βιτερβικὸς (α), καὶ Ματθαῖος Πάρις (β). ἀνάγνωθι καὶ τὸν Πλάτιναν, περὶ αὐτῆς (γ).

ΚΕΦΑ'.

(α) Εἰς τὸ Χρονικόν. (β) Ἀγγλ. Γεσορ. ἐπὶ Ἰωάννε ἐν ἔτει ασιέ. σελ. 228. (γ) Ἐν Ἰννοκεντίῳ Γ'.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ς'.

Περὶ τῶν διαπρεψάντων ἀνδρῶν ἐν ἀρετῇ, κατὰ τέτες τὸς χρόνες.

§. 1.

Νικήτας ὁ Ἀκομινάτης, ὁ ἀπὸ τῆς πατρίδος ἐπικληθεὶς Χωνειάτης, εἷς τῶν συγκλητικῶν, ϗ μέγας Λογοθέτης, ἐξέδωκε θησαυρὸν τῆς ὀρθοδόξε πίςεως ἐν κζ'. βιβλίοις περιεχόμενον, ἀπὸ τὰ ὁποῖα τὰ πρότερα πέντε κατὰ τὸ αφιγ'. ἐτυπώθησαν ἐν Γενέυῃ. Ἔξω ἀπὸ αὐτὰ ἔγραψεν ἱςορίαν τῶν ἐν Κωνσαντινοπόλει αὐτοκρατόρων ἀπὸ τῆ αριή. ἥτις ἐτυπώθη Ἑλληνιςὶ ϗ Ῥωμαϊςὶ ἐν τῷ 1557. μὲ σημειώματα Ἱερωνύμε τοῦ Οὐολφίε. Νικήτας ὁ Χωνειάτης.

§. 2. Γωακεὶμ ὁ Καλαβρὸς Ἀββᾶς, ἐκ τῆ τάγματος τῶν Βενεδικτινῶν τῆ Φλωρικῆ μοναςηρίε. ὅςις πολλὰ ἀγανακτήσας εἰς τὴν ὑπερηφάνειαν τῆ Πάπα, ϗ φιλαργυρίαν, δὲν ὤκνευσε νὰ εἰπῇ πῶς νὰ ἐγεννήθη τώρα ὁ Ἀντίχριςος εἰς Ῥώμην, κατὰ τὸς χρόνες εἰς τὸς ὁποίες ἔζη αὐτὸς, ἔπειτα ϗ εἰς αὐτὸν τὸν ἀρχιερατικὸν θρόνον νὰ ἐπέβη. νομίζεται αὐτὸς προφητικὸν χάρισμα νὰ ἔλαβε, ϗ νὰ εἶπε τινὰς χρησμὸς διὰ δεκαπέντε ἀρχιερεῖς Ῥώμης, εἰς τὰ ὁποῖα ὑπομνήματά τινα Ἰωσὴφ ὁ Σκαλίγηρος ἐπρόσθεσε. Τὰ ὑπομνήματα αὐτῆ τῆ Γωακεὶμ εἰς τὸν Ἡσαΐαν, Ἱερεμίαν, ϗ εἰς τὴν Ἀποκάλυψιν ὁμῆ μὲ τὰ πέντε βιβλία τῆς παλαιᾶς, καὶ νέας διαθήκης ἐτυπώθησαν ἐν Οὐενετίαις κατὰ τὸ αφιθ'. ἔτος. Γωακεὶμ ὁ Καλαβρός.

§. 3. Κάρραδος Ἀλιχτανάς, μοναχὸς ἐκ τῆ τάγματος τῶν Πραιμονςρατίων, ϗ Ἀββᾶς τῆ Οὐρσπεργικῆ μοναςηρίε, ἔγραψε Χρονικὸν ἀπὸ Βήλε τῆ βασιλέως τῶν Ἀσσυρίων, ἤτοι ἀπὸ τῆ σ'. ἔτες μετὰ τὸν κατακλυσμὸν μέχρι τῆ ασκθ'. ἀπὸ Χριςῆ (α). Κάρραδος ὁ Ἀλιχτανάς.

§. 4. Ῥοδέριχος ὁ Ξιμένιος Τωλήτε Ἀρχιεπίσκοπος, συνέταξε βιβλία θ'. τῆς Ἱσπανικῆς ἱςορίας ἀπὸ τῆς πρώτης εἰσελεύσεως τῆ Ἡρακλέως εἰς τὴν Ἱσπανίαν, μέχρι τῆ ασμγ'. ἀπὸ Χριςῆ. Ῥοδέριχος ὁ Ξιμένιος.

§. 5. Περὶ μὲν τῶν Παπῶν, Γωακεὶμ ὁ Ἀββᾶς ἐλόγιμος τῶν κατὰ τὴν Ἰταλίαν σοφῶν γενομένων, ϗ εἰς μαντικὴν ἐλθὼν, τὰς τε ἐσομένας ἀρχιερεῖς προεσήμαινε, μὲ τὸν τρόπον, μὲ τὸν ὁποῖον πᾶς τις ἀπὸ αὐτὰς

(α) Οὗτος γνωςότερος ἐςὶν ὑπ' ὀνόματι, Ἀββᾶς Οὐρσπεργικὸς, ἢ Οὐρσπεργήνσιος.

ἐρχόμενος εἰς τὴν ἐξεσίαν ἤθελε βιάσει νὰ τὴν λάβῃ, αὐτὸς δὲ πρῶτον ἦν ἰδιώτης, καὶ δὲν ἴξευρε παντελῶς γράμματα, καὶ ἦν θυρωρὸς εἰς ἕνα μοναστήριον τῶν Ἰταλῶν· ἔτυχε δὲ νὰ ἔλθῃ εἰς κῆπον, καὶ περιπατῶν ἐφάνη εἰς αὐτὸν ἄνθρωπος ὡραῖος τὴν ὄψιν, καὶ ἐπισὰς εἶπε, κρατῶν ἀνὰ χεῖρας ὑδρεῖον, ὦ Ἰωακεὶμ λάβε, πίε ἀπὸ τὸν οἶνον αὐτὸν, διότι κάλλιστος ἐστὶ, καὶ αὐτὸς λαβὼν ἔπιεν ἀπὸ τὸν οἶνον ἀρκετὰ, καὶ ἐνεπλήσθη, ἀπὸ τὸν ὁποῖον σοφώτατος κατέστη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

Περὶ Ἰωάννε Δέκα Βατάτζη τῦ βασιλέως, καὶ τῶν γενομένων ἐπ' αὐτῦ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ.

§. 1.

Ἰωάννης Βατάτζης βασιλεὺς Ῥωμαίων ἀπὸ Χ. Γ. 1222.

Μετα τὸν θάνατον Θεοδώρε Βασιλεὺς Ῥωμαίων, ἐν Νικαίᾳ ἀνεκηρύχθη τῷ ᾳσκβ'. Ἰωάννης ὁ Δέκας ὁ Βατάτζης, σεφθεὶς ἀπὸ τὸν Πατριάρχην Μανουὴλ, ὅπε ἦτον ἀπὸ τὸ Διδυμότοιχον, καὶ σύνεσιν πλετῶν φυσικὴν, καὶ τρόπων ἐυςάθειαν, καὶ βεβηκὸς ἦθος, κάλλιςα τὴν ἀρχὴν διέθυνε, καὶ ἐκόσμει, καὶ τοῖς τε Ῥωμαίοις πράγμασι, καὶ ςρατεύμασι, πλείςην ἐν βραχεῖ τὴν ἐπίδοσιν ἐδεδώκει κατὰ τὸ ἑκατέροις ἀνάλογον, μήτε πρὸ βωλῆς ἐργαζόμενος, μήτε μετὰ τὴν βωλὴν ἀμελῶν ἀδενὸς, ἀλλὰ ταῦτα πάντα μέτρῳ καὶ κανόνι διδὰς, καὶ καιρῷ τῷ προσήκοντι, ὡς ὁ Γρηγορᾶς γράφει (α). ὅθεν καὶ καράβια μεγάλα πολλὰ κατασκευάσας, μὲ αὐτὰ εἰς ὀλίγον καιρὸν πάντα τὰ κατὰ τὸ Αἰγαῖον πέλαγος ἔλαβεν, ὁμοίως καὶ πολλὰς παραλιακὰς πόλεις τῆς Εὐρώπης, καθὼς καὶ τὰς Μπογείνο μετὰ τὸ συμπεθερίον τῦ Ἀσὰν ἔλαβεν ἀπὸ τὴν Λατινικὴν ἐπικράτειαν, καὶ Βλαγαρικὴν, ᾠκοδόμησαν δὲ αὐτός τε καὶ ἡ σύζυγος αὐτῦ καὶ Ἐκκλησίας παγκαλεῖς, ὁ μὲν βασιλεὺς τόν τε περὶ τὴν Μαγνησίαν εἰς ὄνομα τῆς θεομήτορος Σωσάνδρα καλέμενον, καὶ τὸν ἐντὸς τῆς Νικαίας εἰς ὄνομα Ἀντωνίε τῦ Μεγάλε· ἡ δὲ Βασίλισσα τὸν ἔσω τῆς Πρεσαίων μητροπόλεως ἐπ' ὀνόματι τῦ Τιμίε Προφήτε Προδρόμε, καὶ Βαπτιςῦ Ἰωάννε, καὶ οὐχὶ μόνον αὐτὰ, ἀλλὰ καὶ νοσοκομεῖα, καὶ πτωχοτροφεῖα. τελευταῖον ἐμπεσὼν εἰς κακὴν ἀῤῥωςίαν ἀπέθανεν ἑξήκοντα χρόνων, βασιλευσας χρόνες τριάκοντα τρεῖς, καὶ ταφεὶς εἰς τὴν μονὴν τῶν Σωσάνδρων, τὴν ὁποίαν αὐτὸς ᾠκοδόμησε, διάδοχον τῆς βασιλείας ἀφεὶς Θεόδωρον τὸν υἱὸν αὐτῦ.

Ῥόβερτος βασιλεὺς Κωνσταντινε πόλεως.

§. 2. Εἰς αὐτὲς τὲς χρόνες ὥριζε τὸ Βυζάντιον Ῥόβερτος Ἀντισιοδωρικὸς κόμης, ἀνεψιὸς μὲν τῦ πρὸ ὀλίγε τελευτήσαντος Ἐῤῥίκε, υἱὸς δὲ Πέ-

(α) Ἴσορ. βιβλ. Β'. κεφ. Α'. παραγ. 2.

Πέτρα τᾶ ἐν Ρ'ώμη παρὰ τᾶ Πάπα ςεφθέντος, ϗ ἐν τῇ ὁδῷ καταπολεμηθέντος ὑπὸ τᾶ Θεοδώρα, ϗ φονευθέντος, ὡς εἴρηται. Μετὰ τὸν Ρ'οβέρτον, δέχεται τὴν Η'γεμονίαν Βαλδεΐνος Β'. τὸν ὁποῖον ἄλλοι μὲν υἱὸν αὐτᾶ, ἄλλοι δὲ ἀδελφὸν νὰ ἦτον λέγουσιν· ὁ δὲ Κωσπινιανὸς (α), υἱὸν αὐτᾶ νομίζει, ὅτι πολλὰ νέος τὴν ἡλικίαν ἀκόμι ἦτον. Εἰς αὐτὸν τὸν Γ'ωάννην ὁ τῶν πρὸς Ποντικὸν ἐξαγόνων Καῖσαρ, τὴν θυγατέρα τα ἔδωκεν εἰς γάμα κοινωνίαν, μὲ τὸ ὁποῖον συνοικέσιον ἐδύνοντο τὰ τῶν Λατίνων πράγματα πολλὰ νὰ ςερεωθῶσιν, ἀλλὰ τὰ ἀκολουθήσαντα τεχνάσματα τῶν ἀρχόντων, ἐμπόδισε, τᾶτο νὰ γένῃ. Μὲ τὸν Βαλδεΐνον ἐν τῇ τῆς ἡγεμονίας διοικήσει, προσετέθη Γ'ωάννης ὁ Βρέννης Κόμης, ὁ κατὰ τὸ ὄνομα μόνον ῥὴξ τῶν Γ'ερσολύμων, ὅςις ἀποθανὼν, εἰς τοσαύτην ἔνδειαν χρημάτων ἔφθασεν ὁ Βαλδεΐνος, ὥςε τὸν ἀποσπαθέντα μόλυβδον ἐκ τῶν ναῶν, ϗ πανδοχείων ἔβαλε διὰ πώλημα, τὸν υἱόν τα Φίλιππον, ϗ πολλὰ λείψανα ἁγίων ἐνέχυρον εἰς τὰς Ο'υενετὰς ἔδωκε διὰ νὰ δανειθῇ χρήματα.

Βαλδεΐνος Β'.

§. 3. Εἰς τὴν Θετταλίαν μετὰ Μιχαὴλ τὸν Α'γγελον ὥρισεν εἰς αὐτὰς τὰς χρόνας Θεόδωρος ὁ ἀδελφὸς αὐτᾶ, ἀνὴρ δραςήριος, ϗ δεινὸς νὰ ἐπινοήσῃ νέα πράγματα, πάντοτε ἀγαπῶν τὰ περισσότερα, ὅθεν ἐπήυξησε τὴν ἐξουσίαν τα εἰς πολὺ, ϗ πολλὰς ἑσπερίας πόλεις ὑποτεταγμένας πρὸ ὀλίγα παρὰ τῶν Λατίνων, ἀνέλαβε, ϗ αὐτὴν τὴν Θεσσαλονίκην, εἰς τὴν ὁποίαν ϗ χρίεται βασιλικῶς παρὰ τᾶ τότε τῆς Βλγαρίας Α'ρχιεπισκόπα, ὡς αὐτονόμα ὄντος, ϗ μὴ ὀφείλοντος διδόναι εὐθύνας, ἤτοι μὴ ὢν ὑποτεταγμένος εἰς ἄλλο κλίμα· διότι ὁ Θεσσαλονίκης Μητροπολίτης Κωνσαντῖνος ὁ Μεσοποταμίτης, ἐναντιωθεὶς ἐν τάτοις, κρατῶν, ϗ διαφενδεύων τὰς κανονικὰς συνηθείας, εἰς ἐξορίαν, ϗ κακοχίαν παρεδόθη. Τὸν ὁποῖον Θεόδωρον νικήσας Γ'ωάννης ὁ τᾶ πρώτα Α'σὰν υἱὸς, ἡγεμὼν τότε ὢν τῶν Βλγάρων, ἐπίασε, ϗ ἐτύφλωσεν αὐτόν· Η' δὲ τῆς Θετταλίας, ϗ Αἰτωλίας ϗ τῶν πέριξ ἡγεμονία, ἐπὶ Μιχαὴλ τὸν νόθον τᾶ Α'. ἀποςάτα Μιχαὴλ τᾶ Α'γγέλα μετέπεσε, τὸν ὁποῖον ὁ βασιλεὺς Γ'ωάννης μὲ τὸ Δεσπότα ἀξίωμα ἐτίμησε, καθὼς ϗ τὸν υἱόν τα Νικηφόρον διὰ τὰς μνησείας τᾶ συμπεθερία· ἀνάγνωθι περὶ αὐτῶν τὸν Γρηγορᾶν (β), ϗ Γεώργιον τὸν Α'κροπολίτην (γ).

Θεόδωρος Α'γγελος Θετταλίας Η'γεμών.

§. 4. Ε'πὶ Γ'ωάννα τᾶ Βατάτζη, ϗ Γερμανᾶ νέα τᾶ Κωνσαντινοπόλεως Πατριάρχα, ὁ Πάπας Γρηγόριος Η'. ἢ Θ'. πρέσβεις ἔπεμψεν εἰς Κωνσαντινόπολιν, κρατόντων ταύτης Λατίνων, μὲ ἐπιςολὰς, ϗ ἔκθεσιν τῆς Λατινικῆς πίςεως, τὴν ὁποίαν συνόδα γενομένης, ἀνεσκεύασεν ἀνώνυμός

(α) Εἰς τὲς βίβς τῶν Καισάρων. Χρον. συγγρα. παραγ. κς'. σελ. 18.

(β) Γ'ιορ. Λόγ. Β'. κεφ. Η'.

(γ)

μός τις· ὅρα ταύτην ἐν τῷ τόμῳ τῆς ἀγάπης (α), ἀρχομένην οὕτω ,, Πατὴρ ἐξὶ πλήρης κτ. καὶ τὴν ἀντίρρησιν τῶν Ὀρθοδόξων.

Τερνόβυ Ἐπίσκοπος αὐτόνομος.

§. 5. Ἐν τοῖς χρόνοις τούτοις τοῦ βασιλέως Ἰωάννυ, ἐλθόντος Ἀσὰν τοῦ Βλγάρων ἡγεμόνος μετὰ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ, καὶ τῆς θυγατρὸς εἰς Καλλιόπολιν, καὶ ἀπ' ἐκεῖ εἰς Λάμψακον, καὶ γενομένης τῆς ἐπιγαμβρεύσεως τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Θεοδώρυ τοῦ νέου Λάσκαρι, καὶ Ἑλένης τῆς τοῦ Ἀσὰν θυγατρὸς, ὁ Τερνόβυ Ἐπίσκοπος, ἤδη τελῶν ὑπὸ τὸν Ἀρχιεπίσκοπον τῆς πρώτης Ἰουστινιανῆς, διὰ τὴν τοῦ ἔθνους ἐκεῖθεν ἀρχαίαν συγγένειαν, κατὰ τὸν Γρηγορᾶν (β), ἢ ὑπὸ τὸν Κωνσαντινουπόλεως κατὰ τὸν Ἀκροπολίτην (γ), αὐτονομίαν διηνεκῆ ἔλαβε, μὲ βασιλικὸν, καὶ συνοδικὸν θέσπισμα, πατριαρχεύοντος τοῦ Γερμανοῦ, ἀλλὰ βίᾳ, καὶ δυνασείᾳ τῶν Βλγάρων.

Πατριάρχαι Κωνσαντινουπόλεως.

§. 6. Πατριάρχαι Κωνσαντινουπόλεως ἐν τοῖς χρόνοις τούτοις τοῦ Αὐτοκράτορος, Ἰωάννυ τοῦ Βατάτζη ἔγιναν ἐν Νικαίᾳ μετὰ Μανουὴλ τὸν Φιλόσοφον, Γερμανὸς Β΄. μοναχὸς ἀνὴρ φρόνιμος, καὶ ἀρετῇ καὶ λόγῳ τὸν βίον κατακοσμήσας, ὅσις πατριαρχεύσας χρόνους δεκαεπτὰ, καὶ μῆνας ς΄. ἀπέθανε, καὶ ἔγινε Μεθόδιος ὁ ἡγέμενος. καὶ μετὰ μῆνας τρεῖς ἀπέθανεν, ὅθεν ὁ Μανουὴλ τὸ Β΄. ἔγινε πατριάρχης, ἀποθανὼν δὲ αὐτὸς ὁ Μανουὴλ προτήτερα ἀπὸ τὸν βασιλέα, ἡ Ἐκκλησία ἐχήρευεν ἀπὸ πατριάρχην, ἔπειτα Γρηγόριος ἑ. ς΄. ζ΄. ἡ. θ΄. κτ΄. (δ).

§. 7. Πασῶν λοιπὸν τῶν πόλεων τῶν ἐν Εὐρώπῃ τε, καὶ Ἑλλησπόντῳ ὁπῶ ἦτον εἰς τὴν ἐπικράτειαν τῶν Λατίνων Κύριος καταςὰς Ἰωάννης ὁ Βατάτζης, τόσον ἐβίασε τὸν ἐν Κωνσαντινουπόλει βασιλέα τῶν Λατίνων Βαλδουΐνον τὸν Β΄. ὥςε νὰ φύγῃ εἰς Ἰταλίαν, νὰ ζητήσῃ βοήθειαν τινὰ ἀπὸ τὸν Πάπαν, καὶ τὰς ῥήγας αὐτῆς, διὰ τὴν ὁποίαν αἰτίαν καὶ ἡ ἐν Λυγδούνῳ κατηγγέλθη σύνοδος. Τούτων οὕτως ἐχόντων, ἡ τῶν Ἐκκλησιῶν ἕνωσις προεβλήθη, τῆς ὁποίας ἦν μὲν ἐραςὴς ὁ βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων Ἰωάννης ὁ Δούκας, νομίσας τοιουτοτρόπως τήν τε τοῦ Πάπα Γρηγορίυ Θ΄. εὔνοιαν νὰ ἀποκτήσῃ, καὶ τῶν ἐν Ἰταλίᾳ ἡγεμόνων, τὰς ὀφειὰς ὁ φθόνος, καὶ αἱ παρακινήσεις τοῦ Βαλδουΐνου κατ' αὐτοῦ ἤγειρεν· ἐραςὴς δὲ ἦν καὶ ὁ Ῥώμης Ἐπίσκοπος πρῶτον μὲν διὰ νὰ ὑποτάξῃ τὸν Κωνσαντινουπόλεως ὁπῶ οἱ πρὸ αὐτοῦ δὲν ἐδυνήθησαν, δεύτερον δὲ διὰ νὰ εἰρηνεύσῃ τὰς Γραικὰς, καὶ Λατίνας, καὶ νὰ διώξῃ τὸ μῖσος αὐτῶν, ὁπῶ ἠγέρθη διὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Κωνσαντινουπόλεως.

§. 8.

(α) Σελ. 367. (β) Γρηγ. Λόγ. Β΄. κεφ. γ΄. παραγ. γ΄. (γ) κεφ. λγ΄. σελ. 21.

(δ) Τινας Γρηγορίυς ἔννοεῖ ὧδε ἀγνοῶ, μετὰ γὰρ τὸν Μανουὴλ, ἐχήρευσεν ἡ Ἐκκλησία χρόνους σχεδὸν δ΄. καὶ μετέπειτα ἔγινεν Ἀρσένιος ὁ μοναχός. ὅρα κατωτέρω κεφ. ΙΒ΄. ἀριθ. 6.

ΑΙΩΝ Π'. Διάλεξις ἐν Νικαίᾳ μεταξὺ Ἑλλήνων, καὶ Λατίνων.

§. 8. Προσέτι πέμψαντος Γρηγορίου Θ'. εἰς Κωνσταντινούπολιν, τῶν Λατίνων ἤδη κρατούντων αὐτὴν, λεγάτος περὶ διαλέξεως τῶν διαφορῶν, καὶ συνόδου γενομένης ἐν Βιθυνίᾳ παρόντος τοῦ βασιλέως Ἰωάννου τοῦ Βατάτζη, πᾶσαι αἱ μεταξὺ τῶν Ἑλλήνων, καὶ Λατίνων περὶ πίστεως διαφοραὶ εἰς δύο μόνον ἀνακεφαλαιώθησαν, εἰς τὴν περὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος ἐκπόρευσιν, καὶ εἴς τε τὴν περὶ τῶν ἀζύμων. διαλέξεως δὲ γενομένης μεταξὺ Λατίνων, ὧν προηγοῦντο δύο Δομινικανοὶ Φράτορες, καὶ δύο Φραγκισκανοὶ, καὶ τῶν Ἑλλήνων ὧν ἦρχε Γερμανὸς ὁ Πατριάρχης, συνηγόρους ἔχων τοὺς περὶ αὐτὸν ἀρχιερεῖς, καὶ ταύτης εἰς λογομαχίαν μόνον προτεινομένης, ὁ βασιλεὺς συνετὸς ὢν ἀπεφήνατο ἔχειν μὲν τοὺς Λατίνους τὰ ἄζυμα, τὴν δὲ ἐν τῷ συμβόλῳ προσθήκην ἀφελεῖν· τῶν δὲ Λατίνων εἰπόντων μηδὲ ἰῶτα βουλομένων παρατρέψαι, ἀλλὰ καὶ τὰ κατ' αὐτῶν γραφέντα τῷ πυρὶ παραδοθῆναι ἀξιούντων, λίαν δυσχεράναντες ὅ, τε βασιλεὺς καὶ ὁ Πατριάρχης, ὁ μὲν δι' ἔργων, ὁ δὲ διὰ λόγων ἠμύνετο αὐτοῖς κτ'. αἰτία δὲ ταύτης τῆς συναθρόισεως καὶ διαλέξεως γέγονεν ὁ Κωνσταντινουπόλεως Γερμανὸς, ὃς ἰδὼν τοὺς Λατίνους ὀσημέραι τοὺς ὀρθοδόξους βιάζοντας μᾶλλον τῶν εἰδωλολατρῶν, ἔν τε τῇ Κωνσταντινουπόλει, τῇ Συρίᾳ, καὶ ταῖς νήσοις, πιστεύειν παραπλησίως, τῇ ἐν τῇ παλαιᾷ Ῥώμῃ Ἐκκλησίᾳ, ἐπιστολὴν πέπεμφε Γρηγορίῳ Θ'. διαλαμβάνουσαν τοὺς Λατίνους τῷ ὄντι σχισματικοὺς εἶναι, καὶ τῷ πρὸς Γαλάτας τοῦ Παύλου ἀναθέματι εἶναι ὑπευθύνους· οἱ γὰρ ἐν Κύπρῳ διατελοῦντες τοσοῦτον τοὺς ἐκεῖ Χριστιανοὺς ἐβιάζοντο ἐξομόσασθαι τὴν πάτριον, καὶ ὀρθὴν διδασκαλίαν, καὶ τὴν προσφάτως εἰσκομισθεῖσαν παπικὴν καινοτομίαν εἰσδέξασθαι, ὥστε τοὺς μὴ θέλοντας μάρτυρας ἀναδείξασθαι, καὶ προτέτι τοὺς ἀνατολικωτάτους Αἰθίοπας, τοὺς Βορείους Σύρους, τοὺς Γ'βύρας, τοὺς Α'βασγοὺς, τοὺς Α'λάνους, τοὺς Γότθους, τοὺς Χαζάρους, Ρ'ώσους, Βουλγάρους κτ'. τῇ Δυτικῇ ὑποχεῖσθαι Ἐκκλησίᾳ. Οἱ δὲ Γρηγόριος ἔπεμψε τοὺς διαλεχθησομένους Οὔγωνα, καὶ Πέτρον ἐκ τῆς τῶν Κερκύρων φατρίας, Α'μώνιον δὲ καὶ Ρ'αδέλφον ἐκ τῆς τῶν λεγομένων ἀδελφῶν τάξεως, καὶ ἐν ταύτῃ τῇ διαλέξει φησὶν ὁ Βλεμμίδης, ὅτι ἀνθίστατο τῷ ψεύδει καὶ ἠγωνίστατο ὑπὲρ τῆς ἀληθείας.

§. 9. Προεβλήθη αὖθις ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ βασιλέως αὐτὴ ἡ τῶν Ἐκκλησιῶν ἕνωσις ἐν ἔτει ασμζ'. ἀρχιερατεύοντος ἐν Ρ'ώμῃ Ἰννοκεντίου Δ'. διὰ συνεργείας Λαυρεντίου Φραγκισκανοῦ τοῦ ἐν Α'νατολῇ λεγάτου, καὶ Ἰωάννου δὲ Πάρμα τοῦ τῶν Φραγκισκάνων καθολικοῦ, καὶ Μαρίας θυγατρὸς Θεοδώρου Λασκάρεως τοῦ ἤδη ἄρξαντος, καὶ γυναικὸς ὄσης τοῦ ῥηγὸς τῆς Οὐγγρίας Βέλα τοῦ Δ'. ἐν ἔτει ἓν ασνδ'. πρέσβεις πέμψας ὁ βασιλεὺς Ἰωάννης τῷ ἐν Ρ'ώμῃ Ἐπισκόπῳ, τότε Σάρδεων Α'νδρόνικον, καὶ τὸν Κυζίκου Γεώργιον, ἔλεγε δὲ αὐτῶν οἷον τε εἶναι αὐτῷ ἀφιέσθαι τῶν αὐτοῦ πρωτείων, σωζομένων μέντοιγε, τῶν συμφώνων τῇ θείᾳ Γραφῇ συνοδικῶν ὅρων, καὶ ἑπομένως ἐζήτει πρῶτον μὲν τὴν Κωνσταντινούπολιν θρόνον τῆς Ρ'ω-

Ρωμαϊκῆς Βασιλείας εἶναι, δεύτερον τῆ αὐτῆ γνησία Πατριάρχᾳ, μετὰ τῶν πάντων αὐτῆ προνομίων, ἀποχωρῆντος τῆ τῶν Λατίνων Πατριάρχᾳ, ἢ τρίτον τῷ Βαλδαΐνῳ ἐπιχειρίαν τινὰ μὴ χορηγηθῆναι· οἷς ἀπεκρίνατο ὁ Ρώμης Πάπας, ὅτι σύνοδος οἰκουμενικὴ περὶ τέτων διορίσεται, ἀνάγνωθι τὸν Παχυμέρην (α).

Μπατίας ἡγεμὼν τῶν Τατάρων κυριεύει τὴν Κίαιβον.

§. 10. Ἐν ἔτει ασμ'. ὁ δυσσεβὴς ἡγεμὼν τῶν Τατάρων Μπατίας καταλαβὼν τὴν Ρωσίαν ἐλεεινῶς κατέχρεψε, ἢ κρατήσας τῆς πόλεως Κιαιβίας τὰς ἐν αὐτῇ ἱερὰς ναὰς κατηδάφισε, καὶ ἐκ θεμελίων ἀνέσκαψε.

Μαμαλᾶκοι κυριεύσι τὴν Αἴγυπτον.

§. 11. Κατὰ τέτας τὰς χρόνας ἐκπολιορκήσαντες οἱ λεγόμενοι Μαμαλᾶκοι τὴν Αἴγυπτον τὴν ἐκυρίευσαν, οἵτινες ἔζων ζωὴν ἄγαμον, ἢ εἰς τὸ τάγμα τας δὲν ἐλάμβαναν παρὰ τὰς ἀποσάτας Χριστιανὰς ἢ ἐκείνας ὁπῆ ἐγεννήθησαν ἀπὸ Χριστιανάς. Αὐτῶν τὴν ἡγεμονίαν κατέχρεψε μετὰ τριακοσίας χρόνας ὁ Σαλτὰν Σελήμης ὁ τῶν Τέρκων Μονάρχης.

Αἱρέσεις ἐν τῇ Ἀνατολῇ. Γακωβῖται

§. 12. Εἰς τὴν Ἀνατολὴν κατὰ τέτας τὰς χρόνας διάφοραι προσέτι αἱρέσεις διεσώζοντο, ὡς τῶν Γακωβιτῶν, Νεσοριανῶν, Μαρωνιτῶν, καὶ ἄλλων τινῶν (β). Οἱ τῶν Γακωβιτῶν ἤτοι Εὐτυχιανῶν Πατριάρχης, καὶ πολλοὶ Ἐπίσκοποι συνελθόντες εἰς Γεροσόλυμα διειλέχθησαν περὶ πίσεως μὲ τὰς Φράτορας τῆ Τάγματος τῶν Πρεδικατόρων, εἰς τὰς ὁποίας ἐκδεδώκασι τὴν ὁμολογίαν τῆς πίσεώς τας σύμφωνον μὲ τὴν Ρωμαϊκὴν Ἐκκλησίαν μὲ γράμματα Χαλδαϊκὰ, ἢ Ἀραβικὰ χαρακτηριθεῖσαν, ὡς οἱ Λατῖνον ἰσορᾶσι, ἢ τὰς προτέρας αὐτῶν αἱρέσεις ἀφέντες ὑπακοὴν εἰς τὴν Ρωμαϊκὴν Ἐκκλησίαν νὰ διαφυλάττωσιν ὤμοσαν, τὸ ὁποῖον ἂν ἔτως ἔχει ἀμφιβάλλεται. Ὅτι δὲ ὑπετάχθη τῷ Πάπᾳ πᾶσα ἐκείνη ἡ τῶν Γακωβιτῶν συνάθροισις ὁπῆ διῆγεν εἰς Χαλδαίαν, Μηδείαν, Περσίαν, ἢ Ἀρμενίαν ἀπὸ τὰς ζυγὰς τῶν Τατάρων, ἢ Σαρακηνῶν ἦλθε, πρεπόντως, ἢ ἀπὸ αὐτὰς τὰς Λατίνας ἀμφιβάλλεται· Γοδέφριδος ὁ Κολωνίας

Νεσοριανοί.

διηγεῖται (γ), Γαφελῖνον τὸν προσάτην πάντων τῶν Νεσοριανῶν τῶν κατὰ σποράδην εὑρισκομένων ἔντε τῷ Βασιλείῳ Γωάννε τῆ Πρεσβυτέρε, τὸ βασίλειον ἐνδιαίτημα ἔχοντος ἐν τῷ Τενδὰκ, ἢ εἰς τὰς πέριξ χώρας τῇ τῆ Πάπα ἐξεσία ὑποταγῆναι. Οἱ Μαρωνῖται (ἐπωνομασθέντες ἔτως ἀπὸ Μάρωνος τῆ Μονοθελήτε) ἤδη πρῶτον εἰς τὰ τῆ Πάπα στρατόπεδα διέβησαν, ἢ ἑαυτὰς Μαρωνίτας ἐφεξῆς ὑπὸ τῆ Ἁγίε Μάρωνος τῆ Ἀββᾶ, ὡς λέγεται μετωνόμασαν. Τέτων ὁ Πατριάρχης ἐν τῇ Λατερανικῇ Β'. συνόδῳ τῇ ἐπὶ Γρηγορίε τῆ Γ'. μάλα τοῖς Λατίνοις συγκατατεθεὶς, ἢ τὰ δόγματα αὐτῶν κατηχηθεὶς τὴν τῶν Μονοθελητῶν αἵρεσιν ἄφησε, ἢ

Μαρωνῖται

τοῖς

(α) Βιβλ. ε'. κεφ. ιβ'.

(β) Περὶ αὐτῶν τῶν αἱρετικῶν πλατύτερον μηθήσεται εἰς τὸν δ'. τόμον τῆς παρέσης Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας.

(γ) Χρον. ἐν ἔτει ασπζ'.

τοῖς λοιποῖς τὸ αὐτὸ νὰ πράξωσιν ἐσυμβάλευσαν, ὡς ἐν τοῖς πρακτικοῖς τῆς προρρηθείσης συνόδου γράφεται· ὡς τόσον οἱ Μονοθελῆται μεταξὺ τῶν ὀπαδῶν τῆ Μωάμεθ, καὶ τῶν Χριστιανῶν ἔτι ἦσαν.

§. 13. Εἰς τὴν Παλαιστίνην Γωάννης ὁ Βρένης Κόμης, γενναίως ἀγωνιζόμενος, Κερράδινον τὸν τῆ Σολτάνε Σαφαδὶν υἱὸν παρεβιάσατο, διὰ νὰ κάμῃ συμφωνίας εἰρήνης, ἐναντίον Πελαγίε τῆ Παπικῆ Λιγάτε, ὅσις ἄλλα τινὰ διανοόμενος, πάντα τὰ εἰς εἰρήνην ἁρμόζοντα συνετάραξεν· ἔπειτα Φριδέριχος Β'. ἐὰν καὶ ὁ Πάπας Γρηγόριος ἐμπόδισε νὰ μὴ τὸν βοηθήσῃ τινὰς, ἠνάγκασεν ὅμως μὲ βίαν τὸν Σολτάνον νὰ τῆ δώσῃ τὴν Γερσαλὴμ, καὶ ἀφ' ἧ ἔγινε δέκα χρόνων εἰρήνη, βασιλεὺς τῶν Γεροσολύμων ἐσέφθη. Τὸ δὲ τῶν Σταυροφόρων ἕτερον στράτευμα ὁπῆ ἦτον ὑποκείμενον εἰς τὸν Θεοβάλδον τὸν τῆς Ναυάρας βασιλέα μὲ τὸν Ἀλμάριχον τὸν Μοντισφόρτης Κόμητα, καὶ Ἐρρίκον τὸν Βάριως, καὶ Καμπανίας ἡγεμόνα εἰς Συρίαν ἀποβλέπον, οὐδὲν ἄξιον μνήμης ἔπραξε. Τελευταῖον Λεοβρίκος Θ'. ῥὴξ τῆς Γαλλίας ἐπίασε τὴν ἱερὰν ἐκρατείαν, ὅσις πολεμῶν μὲ τὸς Σαρακηνὸς μὲ δύο ἀδελφός τε, ἠχμαλωτίσθη, καὶ ἐλευθερωθεὶς ὕστερον ἀπὸ τὴν αἰχμαλωσίαν, μὲ φυλάξεις ὠχύρωσε τὴν Καισάρειαν, τὴν Ὄππην, καὶ τὴν Σιδῶνα, καὶ τῷ ς'. τῆς ἐκστρατείας χρόνῳ, εἰς τὸ βασίλειόν του ὑπῆγεν.

Κατάσασις τῶν Λατίνων ἐν Παλαισίνῃ.

Φριδέριχος Β'. Γεροσολύμων βασιλεύς.

§. 14. Πρὸς τέτοις ἂς εἰπῶμεν ὀλίγα καὶ περὶ τῶν Τατάρων, ἢ Ταρτάρων, τῶν ὁποίων ἡ Αὐτοκρατορία ἐν τέτοις τοῖς χρόνοις ἐς ἄκρον ηὐξήνθη. Ὁ Τζεγγὶς Χὰν ἐν ἔτει αρπζ'. μὲ τὸς ψήφος τῶν Τατάρων ἡγεμὼν προχειριθεὶς αὐτῶν, τὸ Γωάννε τῆ πρεσβυτέρε εὐρυχωρώτατον βασίλειον, εἰς τὸ ὁποῖον οἱ Τατάροι πρότερον ἦσαν ὑποκείμενοι ὑπέταξε, καὶ πολλὰ εὐκολα ηὐξησε, τὸ ὁποῖον πρὸς τὸ ασκή. ἔτος τῆς Θείας Σαρκώσεως, εἰς τὰς τέσσαρας υἱάς τε διεμοίρασεν, ἀπὸ τὰς ὁποίας ὁ καθ' εἷς τὸ λαχὸν εἰς αὐτὸν τῆς ἡγεμονίας μέρος κατὰ τὸ δυνατὸν ἐμεγάλυνε, καὶ αὐτὴν τὴν Σίναν, τὴν κοινῶς λεγομένην Κίναν ὑπέταξεν ἐν ἔτει ασοή. ὅμως ὁρμὴν οἱ Τάταροι, καὶ κατὰ τῆς Εὐρώπης ποιήσαντες, εὐθὺς τὴν Πολωνίαν, τὴν Οὐγγρίαν, καὶ τὴν Σιλεσίαν ἐκέρσευσαν, τὰς ὁποίας τελευταῖον οἱ Φριδερίχε Β'. υἱοὶ Ἐρρίκος, καὶ Κέρραδος ἐδίωξαν. ἀπὸ τὰς ἄλλας δὲ τὰς ἐκ τῆ γένες τέτε τῆ Χὰν ἐφανερώθη ὁ τέταρτος τῶν Τατάρων Αὐτοκράτωρ, Μάγγο Χὰν, καλέμενος, ὅσις ὁμῆ μὲ τὸν ἀδελφόν τε Ἀλλὰν, ἢ Γελλὸν περὶ τὸ ασό. ἔτος τὴν πίσιν τῆ Χριστῆ ἐδέχθησαν, καὶ δὶ αὐτὴν μὲ τὰς Σαρακηνὰς ἠγωνίσθησαν· λέγεσι δὲ ὁ Ἀλλὰν, καὶ εἰκόνα τῆ Ἐσταυρωμένε Χριστῆ νὰ ἐσημείωσεν εἰς τὴν σημαίαν τε. ἀλλὰ διὰ τὴν ἐπιστροφὴν εἰς Χριστὸν τῶν Τατάρων, πολλὰ ἀμφιβάλλεται, διότι οἱ συγγραφεῖς περὶ ταύτης τῆς ἐπιστροφῆς, καὶ ἐπιγνώσεως πολλὰ μεταξὺ αὐτῶν διαφωνῆσι, πότε μὲν αὐτὸν, πότε δὲ ἐκεῖνον αἴτιον τῆς ἐπιστροφῆς προσβεβαιῶντες. τῆτο ἀναμφίβολον εἶναι, πολλὰς τῶν Τατάρων νὰ

Περὶ τῶν Ταταρων.

Ὑποτάσσεσι τὴν Κίναν.

νὰ ἠκολούθησαν εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, ὅτως ὅμως, ὥστε οἱ πλείονες ἢ εἰς τὸν Μωάμεθ, ἢ εἰς τὰς εἰδωλολάτρας νὰ ἐπροσγράφησαν, ἄλλοι ὡς μέγαν προφήτην εἶχον τὸν Σαγομορβὰρ Χάν, ὅθεν καὶ Σαγομορβαραῖοι ὠνομάσθησαν. Ἐκεῖνος ἐν ὅσῳ τὴν τῶν Τατάρων πολιτείαν διέταζε, λέγουσι πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ δόγμα νὰ ἄφησεν, ὅτι πάντες οἱ τοῦ Τζεγγὶ Χὰν διάδοχοι νὰ ὀμνύωσι πῶς νὰ προσάζωσι τοὺς Τατάρους νὰ μὴ διώκωσι τοὺς Χριστιανούς, μήτε ἐκείνους ὁποῦ διάγωσιν εἰς τὴν ἡγεμονίαν τους μὲ βαρυτέρους φόρους νὰ τοὺς ἐπιφορτίζωσιν· ὅρα περὶ αὐτῶν Ἀἰλβέρτον τὸν Σταδικὸν Ἀββᾶν (α), τὸν Πλάτιναν (β), τὸν Γράντζιον (γ), τὸν Πολωνικὸν Κρόμικον (δ), καὶ μᾶλλον Μάρκον Παῦλον τὸν Οὐενετὸν, ὅστις πρὸ τετρακοσίων χρόνων, ἐπὶ ποσὸν χρόνον διέτριψεν ἐν τῇ τῶν Τατάρων δεσποτείᾳ, καὶ περὶ τῆς τῶν Χριστιανῶν καταστάσεως τῶν ἐπ' αὐτοῖς εὑρισκομένων κατὰ πλάτος ἔγραψεν. ἐν ἔτει δὲ ᾳσμ'. περίπου, ὁ μέγας Κνέζης Δημήτριος ὁ Γαννοβίτζης πόλεμον γενναίως συγκροτήσας μὲ τὸν Μάμαον τὸν Αὐτοκράτορα τῶν Τατάρων, δὶ ὅλου αὐτὸν κατετρόπωσεν.

Αὔξησις τοῦ Χριστιανισμοῦ εἰς Ἀφρικήν.

§. 15. Εἰς τὴν Ἀφρικὴν ἡ τῶν Χριστιανῶν πίστις κατὰ τούτους τοὺς χρόνους ἀύξησιν τινὰ ἔλαβε· διότι Λουδοβίκος ὁ Θ'. κυρσεύων τὴν Καθαργένην, Κάρολος ὁ τῆς Σικελίας ῥὴξ ὑπέταξε τὸ Τύνεζον. Τελευταῖον συνθῆκαι ἔγιναν μεταξὺ αὐτῶν μὲ τοιαύτην συμφωνίαν, ὥστε ἀφ' ἧς ἀφεθῶσιν ἀπὸ τὰ δύο μέρη οἱ αἰχμάλωτοι, ὁ ἡγεμὼν τῶν Βαρβάρων δόσιμον νὰ πληρώνῃ εἰς τὸν Κάρολον, καὶ νὰ ἀφίνῃ εἰς τὴν Ἀφρικὴν τὸ κήρυγμα τῆς Χριστιανικῆς πίστεως ἐλεύθερον. Ὁ Σταδικὸς Ἀββᾶς λέγει (ε), ὅτι Φριδέριχος Β'. ἐκατηγορεῖτο καὶ κατὰ τοῦτο εἰς τὸν ἐξενεχθέντα τῆς ἀκοινωνησίας τύπον ὑπὸ Γρηγορίου Θ'. ὅτι τὸν τοῦ ἡγεμόνος τοῦ Τανέτου ἀνεψιὸν ἐρχόμενον εἰς Ῥώμην διὰ νὰ βαπτισθῇ ἐπίασεν, ἀπὸ τὰ ὁποῖα φαίνεται προσέτι ὅτι οἱ ἡγεμόνες τῶν ἐν τῇ Ἀφρικῇ Σαρακηνῶν νὰ ἐχρημάτισαν ὑυμενεῖς εἰς τὴν πίστιν τῶν Χριστιανῶν.

ΚΕΦΑ'.

(α) Χρον. ἐν ἔτει ᾳσμ'. (β) Ἐν Γ̈ννοκεντίῳ Δ'. (γ) Μητροπ. βιβλ. ἡ. κεφ. θ'. (δ) Βιβλ. ἡ. καὶ θ'. (ε) Ἐν ἔτει ᾳσλθ'.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'.

Περὶ Φριδερίχε Β'. τῦ Α'λαμανοῦ Ρ'ηγὸς, καὶ τῶν γενομένων ἐπ' ἀυτῦ ἐν τῇ Δυτικῇ Ε'κκλησίᾳ.

§. 1.

Φριδέριχος Β'. τὰ τῆς Δυτικῆς Α'υτοκρατορίας σκῆπτρα ἀνεδέξατο ἐν ἔτει ᾳσιή. ἀπὸ Ο'νωρίε Γ'. ἐν Ρ'ώμῃ ςεφθεὶς, εἰς τὸν ὁποῖον πολλὰ χωρία, καὶ ἀγρὸς τῆς Γ'ταλίας θελημαπικῶς ἐχάρισεν ὡς μαρτυρεῖ Α'ββᾶς ὁ Ο'υρσπεργικός (α)· ἀλλ' ἐχὶ ὕςερον ἀπὸ πολὺν καιρὸν ἐχθρὸν πολέμιον ἀυτὸν τὸν Πάπαν ὁ Α'υτοκράτωρ ἀπέκτησεν, ὡς ἀυτὸς δεινολογήμενος ἔλεγεν, ὅτι ὁ Ρ'ωμαϊκὸς θρόνος κοινὸς ἐχθρὸς τῆς ἀυτοκρατορίας ὑπερασπίζεται. Τῷ Ο'νωρίῳ ἠκολόθησε Γρηγόριος Θ'. ὅςις διὰ ἀτιδανὰς καὶ ψευδεῖς ὑποθέσεις (κατὰ τὸν Ο'υρσπεργικὸν (β)), ἀφώρισε τὸν Α'υτοκράτορα, εἰς τὰς ὁποίας ἐμέμφετο ἀυτὸν, ὅτι τὴν εἰς Παλαιςίνην ἐκςρατείαν τὴν ὁποίαν ἔταξε νὰ ποιήσῃ, δὲν τὴν εἶχεν ἀκόμη κινήσει, ἐὰν καὶ ὁ Α'υτοκράτωρ ἐβεβαίωνε, ὅτι ἀπὸ σωματικήν τε ἀσθένειαν ἐμποδίθη εἰς τῦτο, παντοίοις δὲ τρόποις ἐσπέδαξεν ὁ Πάπας νὰ τὸν ςείλῃ, ὅπως λείποντος ἐκείνε, νὰ ἔχῃ μεγαλητέραν ἄδειαν νὰ κυριεύσῃ τὰ ἐν Γ'ταλίᾳ. Η'ν δὲ εἰς τὴν Ρ'ώμην οἶκος ἐκ προγόνων λαμπρότατος τῶν Φραγγιπάνων, τὸν ὁποῖον ὁ Φριδέριχος τόσον οἰκειοποιήθη, ὥςε ὁ Πάπας πάλιν ἐκεῖνον ἀφωρίσας ἐχὶ χωρὶς ὕβριν καὶ ἀτιμίαν ἀπὸ τὴν πόλιν ἀπεσκορακίζεται.

Φριδέριχος Β'. Α'υτοκράτωρ Δύσεως ἀπὸ Χ. Γ. 1218.

§. 2. Μὲ τὰς ἀπειλὰς δὲ, καὶ φοβερισμὰς τῦ Πάπα ἀποκάμων ὁ Φριδέριχος, εἰς τὴν Παλαιςίνην ἐκςρατεύει, ὅπε ἐν ὅσῳ ἀυτὸς μὲ τὰς ἐναντίας καλῶς διηγωνίζετο, ὁ Γρηγόριος ἑυρίσκων ἄδειαν ἥρπασε τὴν Α'πελίαν, ὡς ὁ Πλάτινας ἱςορεῖ, διὰ Ρ'αϋνάλδε ἐπάρχε τῦ Φριδερίχε ἐν τῇ Σικελίᾳ· πρῶτον τὰ τῦ Πικεντινῦ ἀγρὸ πολίσματα τῦ Ρ'ωμαϊκῦ θρόνε νὰ ἀφηρέθησαν, καὶ τῦτο νὰ ἐςάθη τὸ αἴτιον τῆς φιλονεικίας. ἀλλ' ὁ Πάπας διὰ νὰ ὑποτάξῃ τὰς τῦ Α'υτοκράτορος ἐπαρχίας προχειρότερον, φήμην διέσπειρε περὶ τῆς ἀυτῦ τελευτῆς, καὶ τὰς Γερμανὰς ςρατιώτας, ὁμοίως καὶ τινὰς Γάλλας διὰ νὰ μὴ φανερώσωσι ψευδῆ τοιαύτην φήμην, νὰ ςραφῶτιν ἐδιώρισεν, καὶ παντὲ ἔγιναν θόρυβοι, ἕως ὅ μὲ δυνάμεις ὁ Φριδέριχος εἰς τὴν Α'πελίαν ἔςρεψεν.

(α) Ε'ν τοῖς Χρόνοις ἀυτῦ σελ. 333. (β) Α'υτόθι σελ. 337.

§. 3. Ο Πλάτινας ἀγκαλὰ ϗ περιγράφων τὰς μεταξὺ τῶν Ποντιφίκων ϗ Καισάρων φιλονεικίας, φαίνεται νὰ ὁμιλῇ πρὸς χάριν περισσότερον τοῖς Ποντίφιξιν, ἢ τοῖς Καίσαρσιν, ὅμως ἐν Γρηγορίῳ Θ'. ὁμολογεῖ τῆς εἰρήνης ἐραςὴς νὰ ἐσάθη ὁ Φριδέριχος, ϗ διὰ τᾶτο ἑκατὸν εἴκοσιν ὀυγγίας φλωρία νὰ ἐπλήρωσεν εἰς τὸν ἀρχιερέα, διὰ νὰ ἀπολυθῇ ἀπὸ τὸ ἀνάθεμα· ἀλλ' ὁ Πάπας ἀμετάθετον φυλάττων τὴν γνώμην τᾳ, εἰς τὸν μυσικὸν δεῖπνον, ἀφ' ἧ (κατὰ τὴν συνήθειαν), ἐσβέθησαν ἔμπροσθέν τᾳ τὰ κηρία, ἀκοινώνητον ἐκήρυξεν ἀυτὸν· ταύτης τῆς ἀκοινωνησίας τὸν τύπον ἐκτίθησιν ὁ Γράντζιος (α), εἰς τὸν ὁποῖον πολλαὶ τᾶ ἀναθέματος αἰτίαι ἐξετέθησαν· ὁ δὲ Αὐτοκράτωρ ἑνωθεὶς μὲ τὰς ἐν Ἰταλίᾳ λοιπὰς ἐχθρὰς τᾶ Πάπα, τὰς Λομβαρδὰς, ϗ τὰς ἐν Μεδιολάνοις τῷ Γρηγορίῳ προσκειμένας κατεδάμασε, ϗ τὰς Ὀυενετὰς καθυπέβαλε. διὰ νὰ ἐμποδίσῃ λοιπὸν ὁ Πάπας τὸν Φριδέριχον διαφόρᾳ μηχανὰς ἐτεχνεύθη. διότι ἀγωνιζομένᾳ ἐκείνᾳ ἐν Παλαισίνῃ, ἀυτὸς διὰ γραμμάτων τὰς ἐν τῇ Ἀνατολῇ πολεμᾶντας Χρισιανὰς, ἤγειρε κατ' ἀυτᾶ, προσάζων ἀυτὰς, διὰ νὰ φυλάττωνται ἀπὸ τὰς ἐπιβολὰς ἐκείνᾳ, ϗ πάντοτε πρὸς βλάβην τᾳ νέον τι ἐμηχανᾶτο, ὡς ὁ Πλάτινας ὁμολογεῖ· προσέτι τὸν τῶν Σαρακηνῶν Σελτάνον διὰ γραμμάτων ἠνάγκαζε νὰ κτυπήσῃ τὸν Φριδέριχον ὁπᾶ ἐμάχετο μὲ τὰς ἐναντίας εἰς τὸν Ἰορδάνην ποταμὸν, τὰ ὁποῖα μὲ τὴν σπαθὴν τᾶ Σελτάνᾳ εἰς τὰς χεῖρας ἦλθαν τᾶ Αὐτοκράτορος· Ἐπιςρέψας δὲ πάλιν ἀπὸ τὴν Παλαισίνην ὁ Φριδέριχος, πάλιν ἀφωρίζεται, ϗ τῆς τῶν πιςῶν ὁμηγύρεως χωρίζεται ἀπὸ τὸν Πάπαν· ἠθέλησε δὲ ὁ ἀφορισμὸς ἀυτὸς νὰ δημοσιευθῇ εἰς ὅλα τὰ βασίλεια, ὅμως μόνον εἰς τὴν Ἀγγλίαν, Γαλλίαν, ϗ Δανίαν ἐδημοσιεύθη, διότι οἱ Γερμανοὶ διὰ νὰ μὴ βιαθῶσι νὰ πράξωσι τᾶτο, ἐπαρακάλεσαν τὸν Πάπαν· ἔπειτα οἱ Ῥωμαῖοι (οἵτινες ἦσαν ἀποφασισμένοι νὰ παραδοθῶσιν εἰς τὸν Αὐτοκράτορα) μήποτε πράξωσιν ἀυτὸ, τὰς τιμίας κάρας τῶν Ἀποςόλων ἐπρόσαξε νὰ φερθῶσιν εἰς λιτανείαν διὰ τῆς πόλεως, ϗ μὲ δεητικὴν φωνὴν, πρὸς βοήθειαν ἀυτᾶ ἐκείνᾳ ἠνάγκαζε νὰ παρακαλέσωσιν.

§. 4. Ἐντεῦθεν τὰς κηρύζοντας ἄφεσιν ἁμαρτιῶν, ϗ Σταυρὰς, τρόπον τινὰ καινὸν κατὰ τᾶ Καίσαρος ὡσανεὶ ἀπίσω ἀπέσειλεν. ὁ δὲ Φριδέριχος συμβαλὼν ϗ κτυπήσας ἀυτὸ τὸ σαυροσημειωθὲν σράτευμα, τινὰς μὲν τῶν αἰχμαλωτισθέντων κατὰ τὸ σῆθος παρόμοια μὲ τὸν Σταυρὸν μὲ τριπλῆν ἐτρύπησε πληγὴν, τινῶν δὲ τὴν κεφαλὴν, ἤτοι τὸ μέτωπον ἄτω τετραχῶς ἐπλήγωνεν, ὥσε ἡ πληγὴ νὰ δείχνῃ σημεῖον Σταυρᾶ. Εἰς δὲ τὰς κληρικὰς συκώνωντας τὸν ἐν τῇ κορυφῇ Στέφανον, μὲ σίδηρον τὸ τᾶ Σταυρᾶ σχῆμα ἐτύπωσε. Τότε ὁ Γρηγόριος ἐσπάδαξε μὲ ὅλην τᾳ τὴν ψυχὴν νὰ καταπείσῃ τὸν Ἔρρικον κατὰ τᾶ Πατρός τᾳ Φριδε-

(α) Μηρσπ. βιβλ. β'. κεφ. νβ'.

δερίχθ, ϗ μὲ ἄλλον τρόπον δὲν ἐδυνήθη νὰ τὸν ἀποξενώσῃ ἀπὸ τὸν πατέρα τθ, πάρεξ μὲ ἐπιπλάσθς φλυαρίας, ϗ παντοδαπὰς συκοφαντίας, ϗ μάλισα τῆς ἀθείας, ὁπθ ἐπρόσαπτεν εἰς τὸν Φριδέριχον. Ὁ δὲ Ε"ρρικος σπεδάζων νὰ νεωτερίσῃ κατὰ τθ ἰδίθ Πατρὸς μὲ τὰς Λομβαρδὰς ὁμθ ἐπιάθη, ϗ ἐπέμφθη παρὰ τθ Πατρός τθ ἀπὸ τὴν Γερμανίαν εἰς τὴν Α'πελίαν νὰ εἶναι φυλακωμένος, ὡς μαρτυρεῖ ὁ Παδυανὸς μοναχὸς (α). Προσέτι διὰ Λιγάτων ἐπαρακίνησε Ρ'οβέρτον τὸν ἀδελφὸν Λεοδβίκθ τθ Ρ'ηγὸς τῶν Φραγκῶν, νὰ ἀσυκώσῃ τὴν Α'υτοκρατορίαν ἀπὸ τὸν Φριδέριχον· ἐπισρέψαντες δὲ οἱ Λιγάτοι ἤφεραν εἰς αὐτὸν ἀπόκρισιν πλήρη ὕβρεως, ϗ ὀνειδισμθ· διὰ δὲ τὴν ποσότητα τῶν χρημάτων ὁπθ ἐδαπάνησαν εἰς τὸν κατὰ Φριδερίχθ πόλεμον, κατὰ πλάτος διαλαμβάνει Ματθαῖος ὁ Πάρις (β)· ἐπὶ τούτοις αὐτὸς πρῶτος διέταξεν εἰς ῥητὰς ὥρας, δοθέντος σημείθ κωδωνικθ, νὰ προσεύχωνται πάντες ϗ νὰ παρακαλῶσι διὰ τὴν Ε'κκλησιασικὴν εἰρήνην, τὴν ὁποίαν μ' ὅλον ὁπθ αὐτὸς τὴν ἐθόλωσε, πρέπον εἶναι ὅμως οἱ ἄνθρωποι νὰ τὴν προσκαλῶσι, καθὼς φανερῶται ἀπὸ τὰ ἀξιομνημόνευτα τῶν προσεθεμένων τῇ τθ Ο'υρσπεργικθ Ι'σορίᾳ. Α'υταὶ λοιπὸν ἦσαν αἱ μηχαναὶ Γρηγορίθ Θ'. ὁμοφώνως ἀπὸ τὰς ἱσορικὰς βεβαιώμεναι, αἱ ὁποῖαι εἰὰν ϗ δὲν ἦσαν αἱ περισσότεραι ἴσαι, καὶ ὅμοιαι μὲ τὰ τολμήματα Γρηγορίθ Ζ'. ὅμως καὶ μεγαλητέρας ἀπὸ αὐτὰς ἤθελε πράξει, ἂν δὲν ἀπέθνησκε.

§. 5. Διαδέχεται τὸν Γρηγόριον Κελεξῖνος, ϗ τοῦτον Ι'ννοκέντιος Δ'. ὅσις ἤγειρε νέας συγχίσεις τῷ Φριδερίχῳ, ὁπθ ἐδάῤῥει νὰ ἐγλύτωσεν ἀπὸ κακώτατον ἐχθρὸν τὸν Γρηγόριον· διότι εἰς τὴν ἐν Λυγδάνῳ σύνοδον ἐκάλεσε τὸν Α'υτοκράτορα διὰ νὰ ἀποκριθῇ εἰς ὅσα ἔπραξε πρότερον. τῆς παπικῆς λοιπὸν ἀποφάσεως ἐξενεχθείσης, ἐδεήθη αὐτθ Ταδδαῖος Σανσανὸς, ὁ τθ Α'υτοκράτορος πρέσβυς διὰ νὰ δοθῇ εὐκαιρία εἰς τὸν Φριδέριχον διὰ τὴν ὁδοιπορίαν, ὅθεν μὴν προφθάσας εὐθὺς ὁ Φριδέριχος, ἀνάξιον αὐτὸν ὁ Ι'ννοκέντιος τῆς αὐτοκρατορίας ἐκήρυξε, ϗ τῆς κοινωνίας τῶν Χριςιανῶν ἀλλότριον, ἀναθεματίσας αὐτόν. ὁ δὲ Α'υτοκράτωρ ἀγκαλὰ ϗ ὡς ἐδὲν ἐνόμιζε τὸ ἀνάθεμα αὐτθ, ἴξευρεν ὅμως πῶς πολὺ νομίζεται ϗ μέγα παρὰ τῶν Η'γεμόνων, ϗ τῆς Α'θςριακῆς νύμφης, ὑποσχέθη τῷ Πάπα παντοτεινὸν πόλεμον νὰ κινήσῃ κατὰ τῶν ἀπίσων τῆς Παλαισίνης, ἂν αὐτὸν ἀπολύσῃ τθ ἀναθέματος, τὸν δὲ υἱὸν αὐτοῦ Ε"ρρικον ἀντ' αὐτθ ἀποκαταςήσῃ· ἀλλ' ἄκυρα πάντα ἔγιναν, διότι ὁ Ι'ννοκέντιος Λιγάτθς παντθ εἰς τὰς ἐν Γερμανίᾳ πέμψας, ἐπαρακίνει δι' αὐτῶν, τὰς ἐν αὐτῇ Πρίγγιπας ἕτερον Καίσαρα νὰ ἐκλέξωσιν· ὅθεν ψηφιθέν-

(α) Χρον. βιβλ. α'. ἐν ἔτει ασλβ'. (β) Ε'ν τοῖς χρόνοις Γωάννθ ἐν ἔτει ασιε'. τελ. 223.

φιωθέντος παρ' αὐτῶν Ε'ρρίκυ τῦ τῆς Α'σίας Λαντγραύυ, ϗ τότε ἀποθανόντος, τόσον εἰς τὸν Φριδέριχον, ὅσον ϗ εἰς τὸν Κόῤῥαδον ἠναντιώνετο Γ'ωλιελμος τῆς Ο'λανδίας Κόμης. Τελευταῖον ὁ Φριδέριχος ἀπέθανεν ἐν ἔτει τῆς ἡγεμονίας αὐτῦ λβ'. ἀπαριθμημένης ἀπὸ τῦ ασιή. ἐν ἔτει δὲ λγ'. ἀπὸ τῦ ασιγ'. καθὼς τινὲς συνειδίζυσι νὰ μετρῶσι (α).

Θάνατος τῦ Φριδερίχυ.

Α'θεΐα αὐτῦ.

§. 6. Α'υτὸς εἶναι ἐκεῖνος ὁ Φριδέριχος ὁ κοινῶς καλύμενος ἄθεος, ὅσις τὸν Μωϋσῆν, τὸν Χριστὸν, ϗ τὸν Μωάμεθ, τρεῖς ἐξαιρέτυς πλάνυς ἐνόμιζεν, ὁπῦ τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων ἐπλάνησαν, ὁ μὲν Μωϋσῆς τὺς Ε'βραίυς, ὁ δὲ Γ'ησῦς τὺς Χριστιανὺς, ὁ δὲ Μωάμεθ τὺς Σαρακηνὺς, ὅθεν, ἔλεγεν, ἐὰν ἐσυμφώνευ μὲ αὐτὸν οἱ Πρίγγιπες, ϗ ἐσυγκοινώνευ μὲ τὰς διαταγάς τυ, πολλὰ καλίτερον τρόπον τῦ ζῆν, ϗ τῦ πιστεύειν, μὲ κάθε λόγυς ἤθελε διατάξει, καθὼς πολλοὶ συγγραφεῖς διαβεβαιῦσι· Ματθαῖος δηλαδὴ ὁ Παρισιακὸς (β), ὁ Λίψιος (γ), ϗ ἄλλοι. ἂν δὲν εἰπῇ τις πῶς ϗ αὐτὴν τὴν συκοφαντίαν κατ' αὐτῦ νὰ ἐκφώνησε Γρηγόριος Θ'. ϗ Γ'ννοκέντιος Δ'.

Μεσοβασιλεία.

§. 7. Μετὰ τὸν θάνατον Φριδερίχυ Β'. τίθεται κοινῶς μεσοβασιλεία μέχρι τῦ ασογ'. ἔτες, καθ' ὃν χρόνον ὁ Ρ'όδολφος ἐγκρατὴς τῶν σκήπτρων ἔγινεν· ἄλλοι δὲ ὀλιγοτέρυς χρόνυς λέγυσι τῆς μεσοβασιλείας, καὶ ἄλλοι προσέτι τὴν Α'υτοκρατορίαν προσβεβαιῦνται παντάπασι νὰ μὴν ἦυρη ἄδειαν. Κόῤῥαδος ὁ τῦ Φριδερίχυ υἱὸς διάγων εἰς τὴν Γερμανίαν, ὡς Ρ'ὴξ τῶν Ρ'ωμαίων τὸ τῦ Γ'ωλιέλμυ τῦ Ο'λανδίας Κόμητος στράτευμα ἐνίκησε, τὸν ὁποῖον ἐθανάτωσε μὲ φραμάκι Μάφρεδος τῦ Φριδερίχυ νόθος τῷ ασνδ'. Ο' Γ'ωλιελμος τὴν ἐπισασίαν τῆς Α'υτοκρατορίας πρὸ τῦ θανάτυ τῦ Κόῤῥάδυ ἄφησε, τῦ ὁποίυ ἀποθανόντος, ὅ, τε Κόῤῥαδος τῆς Κολωνίας Ε'πίσκοπος, ϗ Λυδοβίκος ὁ Παλατιανὸς Κόμης καταφρονήσαντες τὺς ἀπογόνυς τῦ Φριδερίχυ διὰ συμβυλῆς τῦ Πάπα, Ρ'ήχαρδον τὸν τῆς Κορνυβίας Κόμητα, ϗ ἀδελφὸν Ε'ρρίκυ Γ'. τῦ τῆς Α'γγλίας Ρ'ηγὸς ἐπὶ τὴν Α'υτοκρατορίαν ἐπροσκάλεσαν, τὸν ὁποῖον ὕστερον οἱ τῆς Γερμανίας Πρίγγιπες ἄφησαν· Ε'ν ἔτει δὲ ασνζ'. Α'υτοκράτορα ἀνηγόρευσαν ὁ Μογυντίας, ὁ Τριβέρων Α'ρχιεπίσκοπος, ϗ ὁ Βρανδεβεργικὸς Μάρκέσιος Α'λφόνσον ἰ. ῥῆγα τῆς Γ'σπανίας, ὅσις ἔφευγεν ἀπὸ τὴν Α'υτοκρατορίαν, ἕως ὅ Ρ'όδολφος ὁ Α'σβεργικὸς Κόμης, Α'υτοκράτωρ προεχειρίσθη τῷ ασογ'.

§. 8.

(α) Λάθος εἰς τὴν χρονολογίαν. διότι ἐτελεύτησεν ὁ Φριδέριχος τῷ ασν'. τῇ ιβ'. δεκεμ. ἐκλέχθη αὐτοκράτωρ ἔτι ζῶντος τῦ Ο'ττωνος τῷ ασί. μετὰ τὸν θάνατον τῦ ὁποίυ, τῷ ασιή. ἔμεινε μόνος αὐτοκράτωρ· ὅθεν κατὰ τὺς ἐπαριθμῶντας τὴν αὐτοκρατορίαν τυ ἀπὸ τὸ ασιή. ἐτελεύτησε τῷ λβ'. κατὰ δὲ ἑτέρυς ἤτοι τὺς ἐπαριθμῶντας ἀπὸ τὸ ασί. ἐτελεύτησε τῷ λθ'. τῆς αὐτοκρατορίας τυ. (β) Ε'ν τοῖς χρόνοις Ε'ρρίκυ Γ'. ἐν ἔτει ασλθ'. σελ. 408. (γ) Παραιν ϗ παραδ. Πολιτικ. βιβλ. ά. κεφ. δ'. ἀριθ. β'.

ΑΙΩΝ ΙΓ'.

§. 8. Η' Ἰταλία κατὰ τότε τὰς χρόνας πολλὰ κακῶς εἶχε, διότι αἱ πόλεις αὐτῆς εἰς δύο μέρη μεταξὺ αὐτῶν διασχισθεῖσαι ἐμοιράθησαν, ϗ ἐχωρίσθησαν, φανερωθέντων εἰς αὐτὲς τῶν τῶν Γιβελινῶν, ϗ Γυίλφων ὀνομάτων ϗ Γιβελινοὶ μὲν ὠνομάσθησαν οἱ τῷ Αὐτοκράτορι προσκείμενοι, Γυίλφοι δὲ οἱ τῷ Πάπᾳ. Ἐζελῖνος δὲ Ῥωμαῖος ἀνὴρ δυνατὸς, φίλος τῦ Φριδερίχυ πολλὰς κόπυς εἰς τὰς Γυίλφυς ἐπροξένησε· μὲ τὸν Ἐζελῖνον ἠνώθησαν ὅ, τε ἀδελφὸς αὐτῦ Ἀλβερικὸς, ϗ Οὐβερτος ὁ Παλαβικήνσιος Μαρκέσιος, ἐχθροὶ τῦ Πάπα ἐναντιώτατοι. Εἰς αὐτὴν τὴν Ῥώμην σύγχυσιν μεγάλην ἐπροξένησεν Ἀννίβας συγκλητικὸς Ῥωμαῖος, ὁ ἐκ γένυς Ἀννιβικῦ, ὅσις μὲ πολλὰς κληρικὰς γενναίως εἰς τὴν Τυραννίδα τῦ Πάπα ἐναντιώνετο· προσέτι τόσοι ἄνθρωποι ἀπέθανον ἀπὸ λοιμὸν, ὥσε μόλις ἀπὸ τὰς δέκα εἷς νὰ μένῃ ζωντανός· Τελευταῖον χαλεπώταται κινήσεις ἔγιναν διὰ τὸ βασίλειον τῆς Σικελίας, τὸ ὁποῖον ὥριζε Μάφρεδος ὁ τῦ Φριδερίχυ νόθος. κατὰ τότε γὰρ Οὐρβανὸς Δ'. ἐκάλεσεν ἀπὸ τὰς Γαλλίας Κάρολον τὸν τῆς Προβιγγίας ϗ Ἀνδεγαυΐας Κόμητα, διὰ νὰ λάβωσι τὸ βασίλειον τῆς Σικελίας, ὅσις ἐπὶ Κλήμεντος Δ', εἰσβαλὼν τὴν Σικελίαν ϗ ἀφανίσας εἰς τὸν πόλεμον τὸν Μάρφρεδον, μὲ αὐτὴν τὴν συμφωνίαν ῥῆξ ἐξέφθη ὥσε νὰ πληρώνῃ κατ' ἔτος ἐπ' ὀνόματι Φεόδα τεσσαράκοντα χιλιάδας χρυσῶν νομισμάτων τῷ ἐν Ῥώμῃ θρόνῳ, μήτε ποτὲ τὴν Ῥωμαϊκὴν αὐτοκρατορίαν νὰ ἀναδεχθῇ ἂν δοθῇ ϗ αὐτομάτως. Ἐπὶ τότοις Καρραδῖνος ὁ τῦ Φριδερίχυ ἔκγονος, ζητῶν τὸ τῆς Σικελίας βασίλειον δικαίως εἰς αὐτὸν χρεωστόμενον, ἐννάκις ἠγωνίσθη εὐτυχῶς, τελευταῖον ἀπὸ τὸν Κάρολον αἰχμαλωτισθεὶς μὲ τὴν ἀπόφασιν Κλήμεντος Δ'. ὁμῶ μὲ τὸν Φριδέριχον μὲ τὸ Αὐςριακὸν διαπελεκίζεται· ὅρα πλεῖςα περὶ τότων τῶν τῆς Ἰταλίας θορύβων παρὰ τῷ Παδεανῷ μοναχῷ (α), τῷ Πλάτινᾳ (β), Ἐρρίκῳ τῷ Στέρωνι (γ), Παύλῳ τῷ Αἰμυλίῳ (δ), ϗ παρ' ἄλλοις.

Κατάςασις τῆς Ἰταλίας.

Γιβελινοὶ Γυίλφοι.

§. 9. Ῥώμης Ἀρχιερεῖς ἐν τότοις τοῖς χρόνοις ἐχρημάτισαν. Ὀνώριος Γ'. Γρηγόριος Θ'. Κελεςῖνος Δ'. Ἰννοκέντιος Δ'. Ἀλέξανδρος Δ'. Οὐρβανὸς Δ', ϗ Κλήμης Δ'.

Ῥώμης Ἀρχιερεῖς.

§. 10. Ὀνώριος Γ'. δύο Αὐτοκράτορας ἔςεψε, Πέτρον μὲν τὸν Ἀντισιοδωρικὸν, τὸν ἐν Κωνςαντινοπόλει παρεδρέυοντα, ϗ Φριδέριχον τὸν Β'. τὸν ὁποῖον μετ' ὀλίγον καιρὸν τῆς τῶν πιςῶν ὁμηγύρεως ἐχώρισεν· εἰς τὴν τῶν Παρισίων Ἀκαδημίαν ἀπηγόρευσε τὸ πολιτικὸν νόμιμον νὰ μὴν ἀναγινώσκεται, διὰ νὰ προσάψῃ περισσοτέραν ἐξουσίαν εἰς τὸ Κανονικὸν δίκαιον, ὡς ὁ Βαλαῖος μαρτυρεῖ· τῦτ' αὐτὸ ἀναφέρει ϗ ὁ Γε-

Ὀνώριος Γ'.

διαταγαὶ Ὀνωρίυ Γ'.

(α) Χρον. βιβλ. ά. β'. ϗ γ'. (β) Ἐν Γρηγορίῳ Θ'. Ἰννοκεντίῳ, Ἀλεξάνδρῳ, Οὐρβανῷ, ϗ Κλήμεντι τοῖς Δ'. (γ) Χρον. Ἀλθανικ. ασξέ. (δ) Περὶ τῶν Πραχθ. τοῖς Γάλ. βιβλ. Η'. σελ. 242. ἐκδ. Βασιλ. ἐν ἔτει ᾳχά.

Γενέβραδος (α), περὶ Γρηγορίᾳ τῦ Θ'. διότι καθ' εἷς ἀπὸ αὐτὸς τὴν τῦ πολιτικῦ νομίμε αὐθεντίαν ἐξεφάυλισεν. Ὁ αὐτὸς Ὀνώριος διετάξατο, ἵνα γονατισοὶ νὰ προσφέρωσι τὴν λατρείαν εἰς τὴν ἱερὰν θυσίαν, πρὸς βεβαίωσιν δὲ τῦ λόγε, ᾧ ἐπιχείρημα ἔδωκεν, ὅτι ποτὲ εἰς τὴν Τολωσανὴν ἐπαρχίαν, κτῆνος τὶ τὰ γόνατα ἔκλινεν ἔμπροσθεν τῦ Μυσηρίε· περὶ δὲ τῦ κινηθέντος διωγμῦ τῶν Ἀλβιγηνσίων ὑπὸ τῦ Ὀνωρίε κατωτέρω ῥηθήσεται.

Γρηγόριος Θ'.

§. 11. Γρηγόριος Θ'. ὁ τὸν Ὀνώριον, διαδεξάμενος, ἀπὸ ὅσα ἔπραξε κατὰ τῦ Φριδερίχε ὡς ἀνωτέρω εἴπομεν, φανερῦται, ὅτι τόσον ὑπερήφανος ᾧ ἐπηρμένος ἦν, ὥςε μόλις τῦ Αὐτοκράτορος τοῖς γόνασιν αὐτῦ κυλισμένε, ᾧ ἄκροις χείλεσι τὰς παπικὰς πόδας καταφιλῆντος διὰ νὰ συγχωρηθῇ, καθόλε δὲν ἔςερξε νὰ λησμονήσῃ τὴν ἔχθραν. Πᾶς τις δύναται εὐκόλως νὰ νοήσῃ τὸ φρύαγμα τότε τῦ Γρηγορίε ἀπὸ ἐκεῖνα ὁπῦ ὁ Οὐρσπεργικὸς διαλαμβάνει (β) „ τὶς τὰς τοιαύτας πράξεις ὀρθῶς „ ἀναλογιζόμενος ἠκ ἂν κατακλαύσοι, ᾧ ἀναθεματίσει φαινομένας γνώ„ ρισμα, ᾧ τέρας τί ἄσας Ἐκκλησίας καταπιπτώσης;

Κελεστῖνος Δ',

§. 12. Τὸν Γρηγόριον διεδέξατο Κελεστῖνος Δ'. ὁςις τῇ ιή. τῆς Ἀρχιερατείας αὐτῦ ἀπέθανε· τότε ἀποθανόντος, ὁ τῦ Πάπα θρόνος ἐσχόλασε μῆνας εἰκοσιένα, διότι οἱ ἐν Ῥώμῃ δὲν ἤθελαν νὰ προχειρίσωσι Πάπαν, πρὶν ἀπολύσῃ ὁ Φριδέριχος τὰς Καρδιναλέας, τὰς ὁποίας ἐφυλάκωσεν ὅταν ἔμελον νὰ ὑπάγωσιν εἰς τὴν καταγγελθεῖσαν ὑπὸ Γρηγορίε Θ'. ἐν Λατεράνῳ σύνοδον· Τότων ἀφεθέντων Γ'ννοκέντιος Δ'. προεχειρίσθη, τὸ πρῶτον μὲν φίλος, ὕςερον δὲ ἐχθρὸς πολεμικώτατος τῦ Φριδερίχε, ὅςις ἐπ' αὐτοφώρῳ ἐπιάσθη πῶς νὰ ἐσυμφώνησε διὰ τὸν θάνατόν τε, ὡς μαρτυρεῖ Πέτρος δὲ Βινεϊς (α). ἔτος ὁ Πάπας κατὰ τὸν Πλάτιναν πρῶτος ὑπῆρξεν ὅπῦ διέταξε τὰς Καρδινάλεις· διότι πρῶτον δὲν ἐκαλῦντο Καρδινάλεις, ἀλλὰ ἀρχικοὶ πάροχοι τῶν ἐν Ῥώμῃ Ἐκκλησιῶν· αὐτὸς δὲ Καρδινάλεις νὰ ὀνομάζωνται ἐδιώρισε, ᾧ νὰ καβαλικεύωσι, ᾧ νὰ μεταχειρίζωνται ἐρυθρὸν σκιάδιον· διότι ἐν ἔτει ᾳσμέ. προχειρίσας Καρδινάλεις ἐν τῇ κατὰ Λάγδανον οἰκαμενικῇ ΙΒ'. κατ' αὐτὸς συνόδῳ, γνώρισμα ἔδωκεν εἰς αὐτὸς σκιάδιον ἐρυθρὸν, διὰ νὰ εἶναι φανερὸν τοῖς πᾶσιν, ὅτι ἦτοι τὴν κεφαλήν τες χρεωςῶσι χρείας κατεπειγάσης, διὰ διαφύλαξιν τῆς Ἐκκλησιαςικῆς ἐλευθερίας νὰ τὴν προσφέρωσιν εἰς τὸ σπαθὶ, μάλιςα κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν ὁπῦ ἔγιναν τόσαι διαφοραὶ μεταξὺ τῦ Πάπα ᾧ Φριδερίχε Β'. ὡς ἐκτίθησιν Ὀνύφριος ὁ Πανβίνιος (δ), μ' ὅλον ὁπῦ εἰς τὰς συνοδικὰς πράξεις ἠδεμία ἐνθύμησις γίνεται τῦ τοιότε.

Γ'ννοκέντιος Δ'.

Διαταγαὶ αὐτῦ περὶ τῶν Καρδιναλέων.

§. 13.

(α) Χρον. βιβλ. δ'. ἐν ἔτει ᾳσμ'. σελ. 641. (β) Ἐν ἔτει ᾳσμη. σελ. 339. (γ) Ἐπις. βιβλ. β'. ἐπις. ι'. ᾧ ἡ. σημειώσ. ἐπὶ Γ'ννοκεντίε Δ. (δ) Ἐν ταῖς πρὸς Πλάτιναν ὑπο-

§. 13. Μετὰ τὸν Ἰννοκέντιον ἐπέβη εἰς τὸν θρόνον Ἀλέξανδρος ὁ Δ'. ὅσις κατ' ἴχνος ἠκολούθησε τῷ πρὸ αὐτοῦ Ἰννοκεντίῳ. Τότε διάδοχος ἔγινεν Οὐρβανὸς ὁ Δ'. γεννηθεὶς εἰς τόπον ταπεινὸν, ἀπὸ πατέρα μπαλοπαπατζᾶν, πρότερον ἐν Ἱεροσολύμοις Πατριαρχεύσας· ὅτος τὴν ἑορτὴν διετάξατο τοῦ Σώματος τοῦ Χριστοῦ τῇ ε. μετὰ τὴν πεντηκοστὴν νὰ ἑορτάζηται, ἀπὸ αἰτίαν τοιαύτην· ὅτι ἐλέγετο εἰς τὰς Βλανίας νὰ ἐσυνέβη ἐν Οὐρβεβετανῷ, ἱερεύς τις ἱερουργῶν, καὶ ἀμφιβάλλων περὶ τῆς τοῦ ἄρτου καὶ οἴνου μετασιώσεως, νὰ εἶδεν ἀπὸ τὴν Ὄσιαν, ὁποῦ εἰς τὰς χεῖρας του ἐβάστα νὰ ἔτρεξεν αἷμα ἀληθινὸν, καὶ νὰ τοῦ ἐβάπτισεν ὅλον τὸ Ἱερατικὸν σιχάριον, διὰ τὸ ὁποῖον ἀχὶ μόνον ὁ Οὐρβανὸς πρόγραμμα ἐδημοσίευσε, καὶ εἰς τὸ πλῆθος ἐφανέρωσεν, ἀλλὰ καὶ οἱ Οὐρβεβετανοὶ, εἰς μνήμην τοῦ γεγονότος, μὲ πολλὰ θαύματα ὡκοδόμησαν Ἐκκλησίαν ἐν ἔτει ᾳσή. ὁποῦ δὲν ἐπαρομοίαζε μὲ ἄλλην τοῦ τότε καιροῦ εἰς τὴν ὡραιότητα, ὡς σημειοῖ ὁ Ὀνόφριος (α).

Ἀλέξανδρος Δ'.

Οὐρβανὸς Δ'.

Ἑορτὴ τοῦ Σώματος καὶ Αἵματος τοῦ Χριστοῦ.

§. 14. Ἔλαβε τὸν θρόνον μετὰ τὸν Οὐρβανὸν Κλήμης ὁ Δ'. ὅσις πρὸς τῆς ἀρχιερατείας τοῦ ἔχων γυναῖκα, ἔγινε πατὴρ δύο θυγατέρων, καὶ ἑνὸς υἱοῦ· πλουσιώτερα ἀπὸ τὸς πρὸ αὐτοῦ ἔδιδεν εἰς τὰς οἰκείας του τὰ χρήματα· ἡ δόξα αὐτοῦ, τὴν ὁποίαν θρυλλοῦσιν ἐν ἀρεταῖς, ὅ,τε Πλάτινας καὶ Ὀνόφριος, ἐξ ἅπαντος ἐσβέσθη ἀπὸ τὴν ἀσπλαγχνικωτάτην του ἀπόφασιν, τὴν ὁποίαν ἀχὶ ὡς ἀρχιερεὺς, ἀλλ' ὡς ἀσπλαγχνικώτατος Τύραννος, κατὰ τοῦ Καρδαΐνε, καὶ Φριδερίχε ἐξεφώνησεν.

Κλήμης Δ'.

§. 15. Ἐν τοῖς χρόνοις τούτων τῶν Ῥώμης Ἐπισκόπων, ἡ σχολαστικὴ Θεολογία ἐν τῇ Δύσει βαθέας ῥίζας ἁπλώσασα, βάσιν βεβαίαν ἔλαβε, προσεδειμένης προσέτι τῆς Περιπατητικῆς φιλοσοφίας διὰ τὴν ἐξήγησιν αὐτῆς, τὴν ὁποίαν ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ Λομβάρδου δὲν εἶχεν ἔτι λάβη· διότι ὁ Φριδέριχος Β'. φιλομαθὴς, καὶ πεπαιδευμένος ὤν, καὶ ἔμπειρος πολλὰ τῆς Λατινίδος, Ἑλληνίδος, Σαρακηνῆς τε καὶ Γαλλικῆς διαλέκτων, ὡς μαρτυρεῖ ὁ Κωσπινιανὸς (β), μὲ σπουδὴν ἐπεμελήθη τὰ προσενεχθέντα ἐκ τῆς Ἀνατολῆς εἰς τὴν Εὐρώπην μετὰ τὴν ἐπάνοδον τῶν εἰς Παλαισίνην ἐκστρατειῶν, συγγράμματα τῶν φιλοσόφων, καὶ εἰς αὐτὰ μάλιστα τοῦ Ἀριστοτέλους νὰ μεταφραθῶσιν ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς καὶ Ἀραβικῆς διαλέκτου εἰς τὴν Λατινίδα· ἦσαν δὲ εἰς αὐτὰ πολλὰ ὁποῦ ἐφανερώνοντο Ἀραβικῶς, διότι καὶ οἱ Ἕλληνες συγγραφεῖς σχεδὸν πάντες εἰς τὴν Ἀραβικὴν διάλεκτον μεταφραθέντες, ἐκ τῆς Ἀραβικῆς εἰς τὴν Λατινίδα μετεγλωτίζοντο· κατὰ μικρὸν δὲ ἀνεζητήθησαν αἱ τῶν φιλοσόφων Ἑλλήνων πηγαὶ, ἐν ὅσῳ οἱ Λατῖνοι ἐκπορθήσαντες τὴν Κωνσταντινούπολιν κατεῖχον αὐτήν.

Σχολαστικὴ Θεολογία.

Μὲ

(α) Εἰς τὰς ὑποσημ. τοῦ Πλάτινα ἐν Οὐρβανῷ Δ'.
(β) Εἰς τὸν βίον αὐτοῦ.

Μὲ αὐτὸν λοιπὸν τὸν λόγον μᾶλλον, καὶ μᾶλλον ἀνεπτυγμένως, καὶ εὐτάκτως τὰ βιβλία τῆ Γαληνῆ, Ἀυϊκένα, τῆ Ἀυερρόη, τῆ Πτολεμαΐδι, καὶ Εὐκλείδης, καὶ μάλιστα τῆ Ἀριστοτέλης μὲ τὴν ἐπιμέλειαν, ὡς εἴρηται Φριδερίχη Β'. εἰς τὴν Λατινικὴν φωνὴν μετεγλωττίσθησαν· ἀπὸ αὐτοῦ τε Ἀριστοτέλης λοιπὸν, καὶ τῶν λοιπῶν φιλοσόφων προβλήματα οἱ τότοις προσκείμενοι ἀρυσάμενοι, πολλάκις αὐτὰ ἐπιμελῶς τῆ Θεολογίᾳ ἔμιξαν, πολλάκις δὲ ἔτως εἰς αὐτὴν ταῦτα ἐπεισέφερον, ὥςε ἄπειρον ζητήσεων πλῆθος νὰ γεννᾷ· διότι αὐτοὶ τὴν τῆς Θεολογίας κυριότητα εἰς τὴν φιλοσοφίαν ἐ διενοῦντο, ἀλλὰ πάντα ἔσερναν, πρὸς ἐμπέδωσιν τῶν ἀρεσκομένων τῆ Ρωμαϊκῆ Ἐκκλησίᾳ, καὶ πολλὰ ἀνωφελῶς, καὶ χωρὶς ἀνάγκην ἐδιαλέγοντο περὶ Ἀγγέλων, περὶ τῆς Ἁγίας Τριάδος, περὶ τῆ μισθῆ τῶν ἀγαθῶν πράξεων, περὶ τῆς μετασιώσεως, καὶ τῶν παραπλησίων· ἀλλ' ὅταν τὸ περιττὸν τῆς Θεολογίας, καὶ ἐντεχνον, ἐδὲ πάροδον εἶχεν εἰς τὰς θείας ἀυλὰς, ἤκμαζε τὰ τῶν Χριστιανῶν (καθὼς λέγει ὁ Θεολόγος Γρηγόριος), ἐξ ὅτε δὲ ἡ σοφιστικὴ τερθρεία ὡς νόσημα δεινὸν καὶ κακόηθες, εἰς τὴν τῆ Θεῆ Ἐκκλησίαν εἰσεφθάρη, καὶ ἡ φλυαρία ἐνομίσθη παίδευσις ἀπέκλινε· διότι τῶν μυστηρίων ἡ φύσις χρειάζεται πίστιν, καὶ ἐχὶ ζήτησιν κτ'. καὶ τελευταῖον μόνην τὴν Περιπατητικὴν φιλοσοφίαν, τῶν ἄλλων σπουδῶν ἀμελήσαντες, τὴν ὁποίαν ἐχρειάζοντο μὲ τὰς τοιαύτας διδασκαλίας τες ἐθέσπισαν νὰ ἐνώσωσι, καὶ εἰς τὰς καθέδρας νὰ ἐπικρατῆ, καὶ καινὴν μέθοδον τῆς Θεολογίας ἀνέπλασαν, τὴν παλαιοτέραν αὐτῆς παντάπασιν ἀφέντες, καθὼς δὲν ἔπρεπε.

Στίγματα τῆ ἁγίε Φραγκίσκε.

§. 16. Κατὰ τότες τὰς χρόνες ἡ Δυτικὴ Ἐκκλησία ἐκύρωσε τά τε τῆ Ἁγίε Φραγκίσκε στίγματα, καὶ τῆ Δομινίκε, τὸ Ῥοζάριον· καὶ περὶ μὲν τῶν τῆ Φραγκίσκε στιγμάτων ἔτως ἰσχύσι. „Τὸν Φραγγίσκον παρα„γεγονέναι ἐπὶ τὸ τῆς Ἀλβέρνοις ὄρος· ἔνθα ἐν ὅσῳ αὐτὸς τῷ Μιχαὴλ „ἀρχαγγέλῳ προσήυχετο, ἐπεφάνη πνεῦμα Σεραφικὸν, εἰκόνα ἀνθρώπε „ἐσαυρωμένε ὑπὸ τὰς πτέρυγας φέρον, ὅθεν συμβέβηκε τὸν Φραγκίσ„κον τότοις τοῖς στίγμασι, καὶ ταῖς πληγαῖς μέχρι τῆ αἵματος διασῃ„μάναι· καθάπερ ποτὲ ἐνετυπώθησαν ταῖς τῆ ἐσαυρωμένε Χριστῆ χερσὶ, „ποσὶ, καὶ τῇ πλευρᾷ, καὶ ταῦτα τὰ στίγματα διαμεῖναι ἐν τῷ Φραγκίσκῳ μέχρι τῆς αὐτῆ ἐξόδε· ἀπὸ ἐδὼ ἐπιστεύθη τὸν τύπον τῆ Χριστῆ νὰ φέρῃ, καὶ ὑπὸ τῶν Ῥώμης Ἐπισκόπων τῆτο προσεκυρώθη· καὶ ὅστις δὲν ἔδιδε πίστιν εἰς αὐτὰ ὡς αἱρετικὸς νὰ νομίζηται ἐθεσπίσθη, ὢ τῆς ἀνοίας καὶ μωρολογίας αὐτῶν. Τὸ δὲ τῆ Δομινίκε Ῥοζάριον, ἤτοι τὸ ψαλτήριον τῆς Μακαρίας Παρθένε ἐστὶν, εἰς τὸ ὁποῖον ὁ Ἀγγελικὸς ἀσπασμὸς ἑκατονπεντηκοντάκις ἐπαναλαμβάνεται κατὰ μίμησιν τῶν ρν'. ψαλμῶν τῆ Δαβὶδ· μὲ τῆ ὁποίε τὴν ὠφέλειαν λέγουσιν οἱ Λατῖνοι, συχναὶ παρασάσεις νὰ ἀκολουθῶσιν, αἱ αἱρέσεις νὰ ἀδυνατῶσι, καὶ τὰ παρόμοια, φεῦ πάλιν τῆς ματαιολογίας αὐτῶν.

Ῥοζάριον τῆ ἁγίε Δομινίκε.

§. 17.

§. 17. Εἰς τὴν Ἱσπανίαν Φερδινάνδος Γ'. ὁ τῆς Λεγεῶνος καὶ Καστιλίας Ρ'ήξ, ὅσις Σάγκτος, ἤτοι ἅγιος ἐπωνομάσθη, εὐτυχῶς κατὰ τῶν Σαρακηνῶν ἠγωνίσθη, καὶ πρὸς τοῖς ἄλλοις ὑπέταξε καὶ αὐτὴν τὴν Οὐαλεντίαν, ὁ Πλάτινας λέγει, προσέτι καὶ τὴν Μαϊόρκαν, μίαν τῶν Βαλεάρεων νήσων, νὰ ὑπετάχθη ἀπὸ τὸν Φερδινάνδον, τὴν ὁποίαν ἄλλοι εἰς τὸν Γάκωβον τὸν κατὰ τάτες τὲς καιρὲς βασιλέα τῶν Ἀραγόνων ἀποδίδασι· Πανταχῆ δὲ εἰς τὴν Ἱσπανίαν οἱ Σαρακηνοὶ ἀπὸ τὲς Χριςιανὲς πολλὰ ἠναγκάσθηκαν, ἢ νὰ φύγωσιν, ἢ νὰ δεχθῶσι τὰ τῶν Χριςιανῶν· ἀνάγνωθι Γωάννην Μαριάναν περὶ αὐτῶν (α)· ὁμοίως ἐν τάτοις τοῖς χρόνοις πλῆθος πολὺ τῶν Γεδαίων ἦσαν εἰς τὴν Ἱσπανίαν, ὥςε κατὰ τὰ χρονικὰ τῶν Ε'βραίων εἰς μόνην τὴν πόλιν Τώλητον νὰ εὑρίσκοντο Γεδαῖοι Χιλιάδες εἰκοσιδύο· ἐξάλθησαν λοιπὸν τινὲς τῶν Ἱεροκηρύκων Φρατόρων, διὰ νὰ κηρύξωσιν εἰς αὐτὲς τὴν τῆ Χριςῆ πίςιν, εἰς τὰ ὁποῖα ὀλίγον ἐπὶ τάτῳ συνεβάλοντο χαριζόμενοι οἱ τῆς Ἱσπανίας ῥῆγες· ἐν τάτοις τοῖς χρόνοις ἤκμαζον τὰ τῶν Ε'βραίων καὶ Χριςιανῶν γράμματα, καὶ ὁ Φερδινάνδος πρὸς ἄσκησιν τῶν Ε'πισημῶν τὴν Σαλμαντικὴν Ἀκαδημίαν ἤγειρεν, ἔπειτα Ἀλφόνσος Ι'. ὀλίγον μὲ ὀλιγοτέραν φροντίδα προσέκειτο εἰς τὰ γράμματα, συγγραφεὺς διαβεβοημένος τῆς Ἀλφονσινῆς ἐποχῆς, ἥτις ἀρχίζει ἀπὸ τὸ ασνβ'. ἔτος· ἐπειδὴ αὐτὸς ὁ Ἄλφονσος ἐκάλει εἰς τὸ βασίλειον τὲ πάντας τὲς περιφανεςέρας τῶν Μαθηματικῶν, καὶ μὲ τὴν ἐπιμέλειάν τὲς ἐσύνθεσε τὰ παρ' αὐτῆ παρονομαθέντα Κανόνια τῆς Ἀςρονομίας Ἀλφονσινὰ, διὰ νὰ τελειώσῃ τὰ ὁποῖα ἐξόδευσε τετρακοσίας Χιλιάδας δεκάτα, ὡς λέγασι, καὶ ὡς μαρτυρεῖ Τύχων ὁ Βράης (β).

Κατάςασις τῆς Ἱσπανίας.

Ἀλφονσινὴ ἐποχή.

Κανόνια Ἀλφονσινά

§. 18. Ε'ν τῇ Γαλλίᾳ ἀποθανόντος Φιλίππε, ἔλαβε τὴν βασιλείαν ὁ υἱὸς αὐτῆ Λεδοβίκος Η'. ὅσις ζῶντος ἔτι τῆ πατρός τε μετὰ Ἀλμερίκε τῆ Μοντφορτίε Σίμωνος υἱῆ ςρατείαν τῶν ςαυροφόρων κατὰ τῶν Βαλδικῶν ἤγαγε, τῆ δὲ πρεσβυτέρε Ρ'αϋμόνδε ἀποθανόντος ασκά. μεγαλήτερον πόλεμον ἡτοίμαζε κατὰ τῆ νεωτέρε Ρ'αϋμόνδε τῆ Τολωσανῆ Κόμητος, ὁπῆ ἔλαβε τὴν πατρικὴν δεσποτείαν μὲ τὰ ὅρματα· διότι Ο'νώριος Γ'. Πάπας μὲ γράμματα καὶ πρεσβείαν καταπείσας τὸν Λεδοβίκον τὸ τῆ ςαυρῆ σημεῖον νὰ ἀναλάβῃ, πολλοὶ προσέτι τῶν τε Ε'πισκόπων, καὶ λαϊκῶν εἰς ἑαυτὲς τῆτο προσέῤῥαψαν, περισσότερον ἀπὸ τὸν φόβον, (καθὼς λέγει Ματθαῖος ὁ Παρισιακὸς ὁ σύγχρονος αὐτοῖς (γ)), τῆ Ρ'ηγὸς τῶν Φράγκων, ἢ μὲ τὴν φιλοτιμίαν τε Ληγάτε ὁπῆ ἐξάλθη νὰ κηρύξῃ τὸν ςαυρὸν, πάρεξ μὲ τὸν ζῆλον τῆς δικαιοσύ-

Κατάςασις Γαλλίας.

(α) Ἱσπαν. Ἱςορ. βιβλ. ιβ'. κεφ. ιέ.

(β) Εἰς τὸν πρόλογον τῆς τῶν ἀπλανῶν ἀςέρων ἐπανορθώσεως πρὸς Ρ'όδελφον Ε'. τὸν αὐτοκράτορα.

(γ) Ε'ν τοῖς χρόνοις Ε'ρρίκε Γ'. ἐν ἔτει ασκς'. σελ. 274.

νης καταπεισμένοι, διότι κατάχρησις εἰς τὰς περισσοτέρας ἐφαίνετο, ἄνθρωπον πιστὸν καὶ Χριστιανὸν κακῶσαι· ἀπὸ στράτευμα λοιπὸν μέγα περικυκλωθεῖσα ἡ Ἀυενίων πόλις μὲ τὰς πανουργίας τῶν Λιγάτων κατεπολεμήθη, ἔπειτα αἰχμαλωτισθεῖσα καὶ ἡ Τολώσα, καὶ διάφοροι μηχαναὶ γενόμεναι εἴς τε συνόδους, καὶ τὰς σχολὰς τῶν νομικῶν, τῷ μὲ ποῖον τρόπον νὰ λάβωσι καὶ νὰ ἀποσπάσωσιν ὁλοκλήρως τὰ τῶν Βαλδικῶν τάγματα ἐπεμελήθησαν· ἐκ τούτων ἠκολούθησε παντοῦ ὅτι οἱ Βαλδικοὶ νὰ ζητῶσι γωνίας, καὶ τόπους κρυπτάς. Τελευταῖον αὐτὸς ὁ Ῥαϋμόνδος ὑποταχθεὶς εἰς τὸν Ἀρχιερέα ἐν Παρισίοις ἔλαβε μὲν ἐφ' ὅρους ζωῆς τὸ τῆς Τολώσης Κομητάτον, τήν τε λοιπὴν αὐτοῦ Δεσποτείαν τὴν πέραν Τολώσης πρὸς τὰς Ἀνατολὰς εἰς τὸν τῆς Γαλλίας ῥῆγα ἔδωκε, περὶ ὧν πλεῖσα διαλαμβάνει ὁ Ῥαϋνάλδος (α).

Λαδοβίκος Θ΄. ἁγιάζεται παρὰ Βονιφατίου Η΄.

§. 19. Λαδοβίκος Θ΄. ὁ τοῦ Η΄. Λαδοβίκου υἱὸς, καὶ διάδοχος μὲ τὰς ἁγίας συγκατηριθμήθη ὑπὸ Βονιφατίου Η΄. ἂν καὶ ἔτος τὰ τῆς ἐλευθερίας θεμέλια τῆς Βασιλικῆς Ἐκκλησίας κατέβαλε, κατὰ τὴν ὁποίαν εἰς ἐκείνας νὰ ἐπαχθῇ ὁ ζυγὸς τοῦ Πάπα, καὶ παρόμοια μὲ τὰς λοιπὰς Ἐκκλησίας νὰ μὴ δύναται νὰ βασάζῃ. Εἰς τοῦτον τὸν Λαδοβίκον συνηθίζουσιν οἱ περισσότεροι τὴν διαβεβοημένην ταύτην πραγματικὴν νομοθεσίαν νὰ προσγράφωσι, τὴν ὁποίαν μ' ὅλον ὁπού ὁ Σελεύδανος (β), ἐπὶ Κάρολον Ζ΄. τὸν τῶν Φράγκων ῥῆγα ἀναφέρει, καὶ περὶ τὸν νόμον Λαδοβίκου Β΄. τεθεικέναι, ἀπὸ τὸν ὁποῖον εἰς τὰς ἐφεξῆς ἡ πραγματικὴ νομοθεσία ἀπέῤῥευσεν, ἀχ' ὑπερτίθεται δέ. ἔτος ὁ νόμος ἀντέκειτο εἰς τὰς διατυρήσεις καὶ προσδοκωμένας ἐυεργεσίας, καθὼς ὠνόμαζον τῶν Ῥωμαίων Ἐπισκόπων, οἵτινες εἰς τὰς ἐκλογὰς τῶν Ἐπισκόπων, καὶ Ἀββάδων δοσίματα πάντοτε ἐζήτων, καὶ πάσας τὰς κρίσεις, ὁποῦ οἱ τῆς Γαλλίας Ἐπίσκοποι ἐδύνοντο νὰ διευθετήσωσιν, ἔσυρον εἰς τὸ ἐν Ῥώμῃ συνέδριον, ἀχὶ δὶ ἄλλο, ἀλλὰ πρὸς τὸ ἀναπληροῦσθαι τὸ θησαυροφυλάκιον αὐτῶν· περὶ ταύτης τῆς πραγματικῆς νομοθεσίας πολλὰ θέλει εἰπῶμεν εἰς τὸν οἰκεῖον τόπον, νῦν δὲ ἂς εἰπῶμεν τὰ περὶ Λαδοβίκου, ὅσις καὶ εἰς τὴν Παλαισίνην ἐκστράτευσε, καὶ ἀπ' ἐκεῖ χρείας κατεπειγάσης ἐπρόσαξεν, ὅτι ἐὰν μὴ Ἰννοκέντιος Δ΄. λύσῃ τοῦ ἀναθέματος Φριδερίχον τὸν τῶν Ἀλαμανῶν ῥῆγα, ἤτοι τὸν Αὐτοκράτορα, τὸν Πάπαν ὡς μὴ μεταβαλόμενον τῇ μίσῃ, καὶ ὀλίγον φροντίζοντα διὰ τὴν τιμὴν τῆς Χριστιανικῆς πίστεως νὰ ἐξώσῃ τοῦ θρόνου, ὡς ὁ Παρισιακὸς Ματθαῖος ἱστορεῖ (γ)· πρόγραμμα προσέτι ἀπὸ τὴν Παλαισίνην ἔπεμψε, διὰ τοῦ ὁποίου ἐπρόσαξεν, ἐν ἔτει ασνγ΄. πάντες οἱ Ἑβραῖοι νὰ διωχθῶσιν ἀπὸ τὸ βασίλειόν του, διότι δὲν ἤθελε παρόμοια μὲ τὰς ἄλλας ἡγεμόνας νὰ ὑβρίζηται καὶ νὰ ὀνειδίζηται

Πραγματικὴ νομοθεσία.

ἀπὸ

(α) Χρον. ἐν ἔτει ασκ΄. ἀριθ. γ΄. (β) Τ'πομνήμ. περὶ κατασ. τῆς θρησκ. καὶ τοῦ βασιλ. Τόμ. Α΄. βιβλ. κβ΄. σελ. 712. ν ἔτει αφνά. ἐκδ. Ἀργεντ. αχκά. (γ) Ἐν τοῖς χρόνοις Ἑβρίκου.

ἀπὸ τὰς Σαρακηνὰς, ὅτι δηλαδὴ εἰς τὰς πόλεις τας ὑπομένασι νὰ ἔχωσι κατοίκους τοιούτους ἐχθροὺς τῦ Χριςῦ.

Ἀγγλίας κατάσασις.

§. 20. Εἰς τὴν Ἀγγλίαν Ἐρρίκος Γ'. ὁ Ρήξ, ἐξώρισε μὲν ἀπὸ αὐτὴν Λαδοβίκον Η'. ἐπαραχώρησε δὲ εἰς τὸν Πάπαν νὰ κατακυριεύῃ τὰς αὐτῷ ὑποκειμένας ὡς οἰκείας, διότι δὲν ἐτόλμα, ὡς αὐτὸς ἔλεγε μὲ κανένα τρόπον νὰ τὸν ἐναντιωθῇ· ὅθεν ἡ Ἀγγλία μὲ τὴν ἀχόρταγον φιλαργυρίαν τῶν Ρωμαίων Ἐπισκόπων παντὸς θησαυρὸν ἐκένωσε, καὶ φυγόντες δι' αὐτὴν τὴν αἰτίαν πολλοὶ ἀπὸ ἐκεῖ, ἐρημώθη διὰ νὰ εἰπῶμεν μὲ τὰς συχνάκις πεμπομένας ἀπὸ αὐτὰς Ληγάτας· ἀδεὶς δὲ ἦν ἱκανὸς νὰ ἐναντιωθῇ εἰς αὐτὰς τὰς δασμολογίας, διότι ἐφοβεῖτο νὰ μὴ γένῃ ἀκοινώνητος, ἢ πάθῃ ἄλλο τι κατ' ἄλλον τρόπον· διότι παντοίοις τρόποις ἐμεταχειρίζοντο οἱ Ἀποστολικοὶ τὸν Πάπα πρὸς ἀφαίρεσιν χρημάτων· ὅθεν ἡ τῆς ἐν αὐτῇ Ἐκκλησίας κατάσασις ἀθλιωτάτη εἰς ἐκείνας τὰς καιρὰς ἦν· ἐθανατώθησαν δὲ ἀπὸ τὰς ἐν Λονδίνῳ πολίτας ἑπτακόσιοι Γαδαῖοι, διατὶ ἔλαμβαναν, ὡς ἔλεγον τελώνιον, ἤτοι καμέρκι πολύ· ἀνάγνωθι περὶ τῶν ῥηθέντων Ματθαῖον τὸν Πάριν (α), καὶ ἄλλας.

Σκοτίας.

§. 21. Εἰς τὸ τῆς Σκωτίας βασίλειον φονευθέντος Ἀδάμ τῦ Καθανησίε Ἐπισκόπε, Ὀνώριος Γ'. ὁ Πάπας, τὸν θάνατον αὐτῦ δὲν ἤθελεν ἀλλέως νὰ πληρωθῇ, πάρεξ μὲ τὸ κρέμασμα τριακοσίων πολιτῶν, καὶ μὲ ἐυνεχισμὸν τῶν παίδων αὐτῶν, ὡς ἐν βιβλίῳ Γ'. τῦ Βοετίε ἱςορεῖται (β). Μετὰ τᾶτον Γρηγόριος Θ'. Ληγάτον ἔπεμψεν εἰς Σκωτίαν διὰ νὰ συναθροίσωσι τὰ χρήματα, ἀλλ' Ἀλέξανδρος Β'. ὁ τῆς Σκοτίας βασιλεὺς ἐμπόδισεν αὐτὸν νὰ ὑπάγῃ ἐκεῖ, εἰπὼν, ὅτι ἡ Ἐκκλησία τας εἶναι εἰς καλὴν κατάσασιν, καὶ δὲν χρειάζεται Ληγάτας· αὐτὰ ἀκέσας ὁ Ληγάτος, αὐτὸς μὲν ἀπῆλθεν, ἄλλος δὲ ἀντ' αὐτῦ μικρότερος ἦλθεν, ὅσις τὰ Ἐκκλησιασικὰ δοσίματα, καὶ εἰσοδήματα διὰ τὸν Πάπαν βιαίως ἔλαβεν.

(α) Ἐν τοῖς χρόνοις Ἐρρίκε Γ'.

(β) Γσορ. Σκοτ. βιβλ. ΙΓ'. σελ. 283. γραμ. 41. ἐκδ. Παρισ. αφοέ. ὅπε ἕτω λέγει· Παυσάσης δὲ καὶ ταύτης τῆς ταραχῆς, οἱ Καθανήσιοι τὸν ἴδιον Ἐπίσκοπον, ὀνόματι Ἄδαμον, ἀπαιτοῦντα βαρέως τὰς δεκάτας κατὰ τὸ ἔθος παρὰ τῦ λαῦ, καὶ μὴ ἀποδιδόντος, ἁρπαῖς φοβεραῖς διώκοντα αὐτὸν, λαβόντες, κατέκαυσαν σκληρῶς ἐν τῷ ἰδίῳ μαγειρείῳ. Τᾶτο δὲ μαθὼν Ἀλέξανδρος, (ὁ βασιλεὺς), συνάξας γρατιώτας τινὰς ταχέως ἐκεῖ ἦλθε, διότι ἐυρίσκετο τότε εἰς Γέβεργον, καὶ πιάσας τὲς πρωταιτίες τῦ τολμήματος, πλέον τῶν τετρακοσίων, πάντας ἐτιμώρησε, τὲς δὲ ἀνήβες παῖδας αὐτῶν (οἱ γὰρ ἔφηβοι τὴν αὐτὴν ποινὴν τῶν πατέρων ἔλαβαν) ὑςέρησε τὲς ὄρχεις, ἵνα μὴ μείνῃ ἐπὶ πολὺ ἡ διαδοχὴ ἀνθρώπων πονηρῶν. Καὶ εἰς ἀσφαλὲς σημεῖον τῦ πράγματος, σώζεται τῇ σήμερον, τόπος ὅπε ἐρίφθησαν οἱ ὄρχεις, ἔχων τὸ αὐτὸ ὄνομα. Τεσικλόρεμ κολις, ἤτοι ὀρχίων λόφος. Ἀκέσας δὲ ὁ Πόντιφεξ τὴν ἐπιμέλειαν, καὶ ταχύτητα τῦ Ἀλεξάνδρε εἰς τὸ νὰ τιμωρήσῃ τὲς κακὲς, ἐπῄνεσεν αὐτὸν διὰ τῦ ἰδίε Ληγάτε.

Δανίας, ἢ Νορβεργίας

§. 22. Εἰς τὴν Δανίαν ἡ κατάσασις τῶν πραγμάτων πολλὰ συγχισμένη, ἢ τεταραγμένη ἦν, διότι τὸν βασιλέα τῶν Δανῶν Ε"ρρικον, Α"βελ ὁ μικρότερος ἀδελφὸς ἐν τῇ πασαλάσῃ ἐσφάλισεν (α), ἀλλ' ἀπὸ αὐτὸ ὀλίγον ὄφελος ἔλαβε, διότι εἰς τὸ ἕτερον μέρος τῆς ἡγεμονίας αὐτῦ θέλων νὰ ὑποτάξῃ τὸς Φρινώνας, ἐφονεύθη ἀπὸ αὐτὸς, ὡς μαρτυρεῖ Α'ββᾶς ὁ Σταδικὸς (β). Εἰς τὴν Νορβεγίαν Γννοκέντιος Δ'. ἀπέσειλε Καρδινάλην ἐκ τῦ ἁγίυ Σαβίνυ, εἰς τὸ νὰ σέψῃ Ο"υγωνα τὸν βασιλέα, διὰ τὸ ὁποῖον σέψιμον ἐξοδίασεν ὁ Ο"υγων δεκαπέντε χιλιάδας ἀργυρίυ μάρκας.

Γερμανίας.

§. 23. Εἰς τὴν Γερμανίαν δὲν ἦτον ἄλλο κατὰ τότες τὸς χρόνος, εἰμὴ βλάβη διὰ σιδήρυ ἢ πυρὸς τῶν τε Χριστιανῶν ἢ Ἰουδαίων, εἰς αὐτὰ αἴτιος ἔγινεν ὁ υἱὸς Ἰουδαίυ τινὸς, ὅσις εἰς τὸ Φραγκοφῦρτον ἀγαπῶν νὰ διδαχθῇ τὰ τῶν Χριστιανῶν, ἐμποδίζετο ἀπὸ τὸς φίλος τυ, ὅθεν ἠγέρθη φιλονεικία μεταξὺ Ἰουδαίων ἢ Χριστιανῶν, ἢ πολλοὶ τῶν Ἰουδαίων, ἄλλοι μὲν διὰ ξίφος, ἄλλοι δὲ διὰ πυρὸς, ἀνάπτοντες οἱ ἴδιοι τὴν πυρκαϊὰν, ἀπολέθησαν, τινὲς δὲ αὐτῶν τὸ ἱερὸν βάπτισμα ἀνεδέξαντο· ἀπὸ δὲ τὲς Χριστιανὲς ἀναρίθμητοι σχεδὸν τῷ πυρὶ παρεδόθησαν εἰς τὴν Γερμανίαν διὰ πρόφασιν αἱρέσεως, ἐπειδὴ ἢ πολλάκις ἄλλο δὲν εἶχον εἰμὴ αἱρέσεις· προσέτι εἰς τὰς Ἐκκλησίας κακώτατος ἦν Γννοκέντιος Δ'. ὅσις τὸ πέμπτον μέρος τῶν Ἐκκλησιασικῶν ὑπαρχόντων ἐλάμβανεν, ἀπὸ τὰ ὁποῖα εἶχον συνήθειαν τὸ δέκατον μέρος νὰ πληρώνωσι. Φριδέριχος β'. νέον Δέκα, ἢ ἡγεμόνα τῆς Γερμανίας, τὸν Λεωπβεργικὸν Ο"ττωνα τὸν τῦ Ε"ρρίκυ δεκὸς ἔγγονον ἐσύσησε, ἢ τὴν ἡμέραν καθ' ἣν αὐτὸν ἐπροχείρισεν, ἐπρόσαξε νὰ σημειωθῇ εἰς τὰ χρονικά· ἀνάγνωδι τὴν πρὸς τὸν Σχαφναβεργικὸν προθήκην (γ), ἢ τὸν Κολωνείας Γοδέφριδον (δ), ἢ τὸν Γράντζιον (ε).

Ἐπιστροφὴ εἰς τὴν Χριστιανικὴν πίστιν τῶν Βορέσων.

§. 24. Τελευταῖον ἂς εἰπῶμεν, ἢ περὶ τῆς εἰς Χριστὸν ἐπιστροφῆς τῶν ἐθνικῶν Βορέσων, οἵτινες ἀφειδῶς ἐκέρσευον τὰ τῦ ἐν Πολωνίᾳ Μασσοβίας Δεκὸς Καρράδυ πέρατα, ὅσις μὴ δυνάμενος εἰς τὰς καταδρομὰς αὐτῶν νὰ ἀντισαθῇ ἐπροσκάλεσε τὸς σαυροφόρυς στρατιώτας, οἵτινες μὲ διαφόρυς βλάβας νικηθέντες, τελευταῖον τὰς ἐν Βορσίᾳ Σαμβιηνσίας καταδαμάσαντες τὴν τῦ Χριστῦ πίστιν νὰ ὁμολογήσωσιν εβιάσαντο. Μετὰ ταῦτα

(α) Παραδρομὴ, ἴσως ἐν τῇ θαλάσσῃ κατεπόντισεν, ὁ γὰρ Σταδιήνσιος Α'ββᾶς ἐν ἔτει ασν'. λέγει, ὅτι ὁ Ε"ρρικος παίζων ἐν οἴκῳ τινὶ ἐπὶ ὕδατος κειμένῳ, ἦλθε κατ' αὐτῦ αἰφνιδίως Α"βελ ὁ δεξ, ὁ ἀδελφὸς αὐτῦ, ἵνα φιλικῶς ἐκάλεσεν, ἢ ἐχθρικῶς λαβὼν αὐτὸν ἔρριψεν εἰς πλοιάριον αὐτόθι ἐξ ἐπίτηδες κομισθὲν· ἡνέχθη ἐν μέσῳ τῦ ὕδατος Σλλεγομένυ, ἢ Λάγος τις τῶν βελτιόνων Δανῶν, προσφιλὴς τῷ Α"βελ, ταχέως προφθάσας ἐν ἑτέρῳ πλοίῳ, ἀπεκεφάλισεν αὐτὸν ἢ τὸ σῶμα βεβαρυμμένον πολλῷ σιδήρῳ, εἰς τὸ βάθος τῦ αὐτῦ ὕδατος κατεπόντισε.

(β) Ἐν ἔτει ασνζ'. (γ) Ἐν ἔτει ασλβ'. ἢ ασμ'. (δ) Χρον. ἐν ἔτει ασλέ.

(ε) Μητροπ. βιβλ. ἡ. κεφ. ιβ'.

ταῦτα οἱ σαυροφόροι ἐπέκεινα τῶν διακοσίων χρόνων ἐξσίαταν ἐν τῇ Βορασίᾳ. Πρότερον ὁ βασιλεὺς τῆς Δανίας Βαλδεμέρος ἀναγκάσας τὸς Βορᾶσς εἰς τὴν τῦ Χριςῦ πίςιν νὰ ἔλθωσιν, ἐδέχθηκαν μὲν αὐτὴν διὰ φόβον, ἀλλ' ἔπεσον πάλιν εἰς τὸν Παγανισμὸν, ἕως ἧ εἰς τελείαν ςάθμην τῆς Χριςιανικῆς θρησκείας ἐπὶ Φριδερίχυ Β'. διὰ τῶν Τευτονικῶν Φρατόρων ἦλθον, ὡς γράφει ὁ Γράντζιος (α).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'.

Περὶ διαφόρων διχοςασιῶν ἐγερθεισῶν ἐν τῇ Δυτικῇ Ἐκκλησίᾳ ὑπὸ τῶν Μενδικάντων μοναχῶν, Φατριῶν, ϗ αἱρέσεων.

§. 1.

Ἐπειδὴ οἱ ἐν Ῥώμῃ ἀρχιερατεύοντες κατενόησαν τὸς Μενδικάντας, ἤτοι τὸς προσαιτῦντας μοναχὸς τὸς καταπολλὰ εἰς αὐτὸς συμβάλλοντας, εἰς τὸ νὰ βεβαιώσωσι τὴν μοναρχίαν τος, περισσότερα εἰς αὐτὸς προνόμια ἔδωκαν ἀπὸ τὰ λοιπὰ διαταχθέντα τάγματα τῶν μοναχῶν. Οἱ Κήρυκες λοιπὸν, ἤτοι οἱ Δομινικάνοι ἐν ἔτει ᾳσνγ'. καυχώμενοι νὰ ἔχωσιν ἐξσίαν δοθεῖσαν εἰς αὐτὸς τῦ διδάσκειν φανερὰ τὴν θεολογίαν σφοδρῶς ἐμάχοντο μὲ τὸς ἐν Παρισίοις ἀκαδημιακὸς Θεολόγος, ϗ ἐφιλονείκων, ἂν ϗ διωρισμένος αὐτῶν ἀριθμὸς εἰς τὴν Ἀκαδημίαν διετάχθη· προσενεχθεῖσα λοιπὸν ἡ φιλονεικία εἰς τὸν Πάπαν, διωρίσθη ὑπ' αὐτῦ οἱ Κήρυκες νὰ διδάσκωσι τὴν θεολογίαν τὸς ἄλλος ἀνθρώπος, καθὼς τὸς φανῇ· μὲ τὴν πρόφασιν αὐτῆς τῆς διχοςασίας, εἰς φῶς ἐδόθη ἄμορφον τέρας, βιβλίον ἐπιγραφόμενον æternum, ἤτοι αἰδιον Εὐαγγέλιον, τὸ ὁποῖον τελειώτερον ἔπρεπε νὰ εἶναι τῦ εὐαγγελίυ τῦ Χριςῦ· συγγραφεὺς νομίζεται Γωάννης δὲ Πάρμα, τῦ ὁποίυ τὸ ἐπιχείρημα ἐσυμβάλετο μάλιςα πρὸς σύςασιν τῆς τῶν προσαιτέντων μοναχῶν οἰκετείας· ἐναντίον δὲ τῦ αἰδίυ εὐαγγελίυ ἐκτεθείκασιν οἱ Παρισιακοὶ Θεολόγοι βιβλίον περὶ κινδύνων τῶν ἐσχάτων χρόνων, εἰς τὸ ὁποῖον οἱ μοναχοὶ, ὡς φανεροὶ αἱρετικοὶ κατεδικάζοντο, ϗ οἱ τῦ ἀληθῦς Ἀντιχρίςυ χαρακτῆρες ἐδείχνοντο· τῦτο τὸ βιβλίον ὡς ἐξάγιςον ἀπὸ Ἀλέξανδρον Δ'. ἐν ἔτει ᾳσνς'. ϗ ἀπὸ τὸ ἐν Ῥώμῃ παρευρεθὲν συνέδριον κατε-

Αἴδιον Εὐαγγέλιον.

(α) Βιβλ. ζ'. τῆς Βανδαλ. κεφ. κά.

κατεκάη εἰς τὸ πῦρ· τὸ δὲ ἀΐδιον εὐαγγέλιον ἐκέλευσε μὲν ὁ Πάπας νὰ καῇ, ἀλλὰ κρυφίως, καθὼς διὰ πολλῶν ταῦτα διηγεῖται ἔκ τε τῦ Παρισιακῦ Ματθαίε, καὶ ἐξ ἄλλων ἀξιοπίστων συγγραφέων Γάκωβος ὁ Οὐσέριος (α).

§. 2. Ἔπειτα οἱ προσαιτῦντες μοναχοὶ φιλονεικίας καὶ φλυαρίας σὺν τῷ λοιπῷ κλήρῳ ἐμελέτων, καὶ ἔκρυπτον, διότι αὐτοὶ ἤθελαν εἰς ξένας διοικήσεις παρὰ γνώμην τῶν ἐν αὐταῖς Ἐπισκόπων ὑπηρετῶν τῶν θείων μυςηρίων, νὰ ἐξομολογῶσι, νὰ Γερεργῶσι, καὶ νὰ ἐγείρωσι θυσιαςήρια, καὶ πάντα τὰ μυςήρια νὰ τελειῶσι, καὶ προσέτι τὰς ἐπαρχίας νὰ κατατρώγωσι. Πάντα αὐτὰ ἐβεβαίωσεν αὐτοῖς διὰ προνομίων Γρηγόριος Θ'. καὶ Γ'ννοκέντιος Δ'. ἔξω ἀπὸ τῦ νὰ συνάζωσι χρήματα παντα-
χόθεν.

Φιλονεικίαι μεταξὺ Δομικανῶν καὶ Φραγκισκανῶν.

§. 3. Ἔπειτα αὐτοὶ οἱ μοναχοὶ εἰς τὸ τάγμα τῶν ἄλλων μοναχῶν, καὶ μάλιςα εἰς τὰς Ἐρημίτας, οἱ Ἐλάσσονες ἤτοι οἱ Φραγγισκανοί, τοῖς Καρμηλίταις οἱ Δομινικανοὶ, τοῖς δὲ Κισερτηνσίοις μὲ ἡνωμένας δυνάμεις οἱ Προσαιτῦντες φράτορες ἔδιδαν κόπας καὶ ἀγῶνας· ἀλλ' εἰς αὐτὰς τὰς μοναχὰς Φραγκισκανὰς, καὶ Δομινικάνας φιλονεικίαι ἠγέρθησαν περὶ τῦ αὐτεξσίε, περὶ τῆς συλλήψεως τῆς ἀειπαρθένε Μαρίας, τὴν ὁποίαν οἱ μὲν Δομινικανοὶ ἔλεγον νὰ ἐσυλλήφθη ὑπὸ τὴν προπατορικὴν ἁμαρτίαν, οἱ δὲ Φραγκισκανοὶ τὸ ἐναντίον, αἱ ὁποῖαι διὰ πολὺν καιρὸν ἐπεκράτησαν, καὶ μάλιςα εἰς αὐτὰς τὰς χρόνας διάλεξις ἐχὶ ὀλίγη μεταξὺ αὐτῶν ἔγινε, περὶ τῦ ποῖον ἀπὸ τὰ δύο τὸ τῶν Δομινικανῶν τάγμα, ἢ τῶν Φραγκισκανῶν ὑπερέχει, καὶ διάφοροι λόγοι ἀπὸ τὸ ἕν καὶ ἕτερον μέρος διὰ τὴν ἀξίαν τῦ τάγματος αὐτῶν ἐπροσφέρθησαν, καὶ ἐλαλήθησαν, τὰς ὁποίας διηγεῖται Ματθαῖος ὁ Πάρις (β).

§. 4. Τελευταῖον αὐτοὶ οἱ τῆς Ῥώμης Ἐπίσκοποι μὲ τὸν τρόπον τῶν ἐγερθεισῶν αὐτοῖς τοῖς Προσαιτῦσι φράτορσι φιλονεικιῶν, μὲ ἐναντία καὶ γελοιώδη γράμματα, καὶ θεσπίσματα διεμάχοντο μεταξὺ αὐτῶν. Γ'ννοκέντιος Δ'. μὲ ἰδικὸν πρόγραμμα ἀπεφάσισεν, ὅτι χρεωςῦσιν αὐτοὶ νὰ ὑπόκινται εἰς τὴν Ἐπισκοπὴν μὲ δικαιοδοσίαν· τὸ ἐναντίον δὲ Ἀλέξανδρος Δ'. ἐπόιησε, θέσπισμα πανταχῦ δημοσιεύσας μὲ τὸ ὁποῖον ἐκήρυξεν αὐτὰς νὰ εἶναι ἐλεύθεροι ἀπὸ πᾶσαν διαταγὴν Ἐπισκοπῆς· ὁμοίως μεταξὺ τῶν Φραγκισκανῶν ἠγέρθη φιλονεικία περὶ τῆς ἀκτημοσύνης, ἐπειδὴ πολλοὶ ἀπὸ αὐτὰς ἐνόμισαν πᾶσαν ἁπαξαπλῶς ἰδιότητα τῶν πρὸς χρῆσιν ἀνηκόντων τοῖς πράγμασιν ἀποῤῥιπτέαν εἶναι, καὶ διὰ τῦτο τὸν τῦ Φραγκίσκε κανόνα ἐν ἔτει ᾳσλ'. ἤτω νὰ ἀναγινώσκωσιν ἐφρόντισαν, ὥςε μηδεκαμίαν ὅλως νὰ χρεωςῇ νὰ ἀντιποιῆται ὑπαρξιν, εἴτε κοινῶς,

(α) Περὶ διαδοχ. τῶν Χριςιαν. Ἐκκλησ. κεφ. Θ'.
(β) Ἐν Ἐῤῥίκῳ Γ'.

κοινῶς, εἴτε ἰδίως. Κατὰ τᾶτο ἠκολάθησαν Γρηγορίῳ Θ'. Γνωκέντιος Δ'. Ἀλέξανδρος Δ'. Νικόλαος Γ'. Μαρτῖνος Δ'. Νικόλαος Δ'. ϗ Κλήμης Ε'. εἰς τὰς ὁποίας Νικόλαος Γ'. ἀναθεμάτισεν ἐκείνας ὁπᾶ δικαιώνσι τὸ ἐναντίον μέρος πρὸς σύςασιν τᾶ θρησπίσματος, φέροντες τὸν Χριςὸν, ϗ τὰς Ἀποςόλας ὁπᾶ μήτε κοινῶς, μήτε ἰδίως δὲν ἀπέκτησαν τίποτες. Εἰς τὰ δόγματα αὐτῶν τῶν ἀρχιερέων Γωάννης ὁ τᾶ έ. Κλήμεντος διάδοχος ἄτως ἀντεψηφίσατο, ὥςε φανερὰ νὰ κατεδίκασεν αὐτὰ, ϗ νομοθέτημα ἐν ἔτει ατκδ'. νὰ ἐδημοσίευσεν, εἰς τὸ ὁποῖον τὴν τᾶ Νικολαᾶ Γ'. διδασκαλίαν τὴν περὶ τῆς ὑπὸ τᾶ Χριςᾶ, ϗ τῶν Ἀποςόλων ἀποκηρύκτα ὑπάρξεως πάντων τῶν προσόντων, αἵρεσις, ϗ τῆς καθολικῆς πίςεως ἀλλοτρία νὰ εἶναι ἐκήρυξεν, ὡς διὰ πολλῶν διέξεισι Λεβοβίκος Ἑλλίας Δουπὶν (α).

§. 5. Ἐπὶ τάτοις οἱ Φραγγελάντες, ἤτοι οἱ Μαςιζόμενοι, ἰδόντες τὴν Γταλίαν πᾶσαν εἰς πολλὰς κακίας διεφθαρμένην, καινὸν γένος μετανοίας ἐμεθοδεύθησαν· πρῶτον δηλαδὴ οἱ Περσιανοὶ, ἔπειτα οἱ Ῥωμαῖοι, καὶ ἄλλοι Γταλοὶ ἐυγενεῖς, ϗ ἀγενεῖς, λαβόντες μαζύ τες βρέφη πέντε χρόνων, ϗ γυμνοὶ μὲν τὸ σῶμα, κεκαλυμμένοι δὲ τὰ κρυπτὰ μέλη, πολλάκις δὲ ϗ τὴν κεφαλὴν εἰς τὸ νὰ μὴ γνωρίζωνται, ἐπεριτριγύριζαν διὰ μέσα τῶν πλατειῶν τῆς πόλεως, ϗ ἔχοντες σχοινίον εἰς τὰς χεῖρας των μέχρις αἵματος ἐδέρνοντο, μὲ μέγα θρῆνον τὸν Χριςὸν ϗ τὴν Ὑπεράγνον αὐτᾶ Μητέρα ἐπικαλόμενοι ὑπὲρ τῆς τῶν ἁμαρτιῶν ἀφέσεως· Τάτων τῶν ἀλημόνων οἱ ὀπαδοὶ πολλάκις ἐπεριτριγύριζαν δεκάκις, ϗ χιλιάκις, εἰς τὰς ὁποίας σημαίας, ϗ Σταυρὰς οἱ ἱερεῖς ἐπρόσφεραν, ὡς ἀριςεύσαντας κτ'. Φραγγελάντων μετάτοια.

§. 6. Εἰς αὐτὰς τὰς μαςιγομένας ἀλήτας ἀντεςάθη ἐν τῇ Γταλίᾳ, Μάφρεδος ὁ τῆς Σικελίας βασιλεὺς, ϗ ὑπὸ ποινὴν κεφαλικὴν ἀνεκρόσατο, ϗ ἐμπόδισεν αὐτὰς νὰ μὴ μεταχειρίζωνται εἰς τὴν ἡγεμονίαν τα τᾶτον τὸν τρόπον τῆς μετανοίας τὸν διὰ φραγγελίᾳ, ὁμοίως ϗ ὁ Παλαβικίνιος Μαρκέσιος, ὅσον τὸ κατὰ δύναμιν εἰς αὐτὰς τὰς λαλαγήτας ἐναντιώθη· Εἰς τὴν Γερμανίαν, πολλὰ κατεφρονήθησαν αὐτοὶ οἱ ἀδόλεσχοι, ϗ φλύαροι ἀπό τε τὰς Ἐπισκόπας, ϗ Ἔρρικον τὸν Βαυαρίας Δάκα, ϗ ὑπὸ πολλοῖς πανταχᾶ συρίγμασι προσεδέχθησαν, ὡς διηγᾶνται Μοναχὸς ὁ Παδβάνος (β), τὸ Αὐγβσανὸν Χρονικὸν (γ), ϗ τὰ χρονικὰ Ἐρρίκα τᾶ Ῥερδόρφ (δ).

§. 7.

(α) Περὶ τῆς παλαιᾶς διδασκαλ. διαλέξ. έ. τμήμ. δ'.
(β) Χρον. βιβλ. γ'. ἐν ἔτει ασξ.
(γ) Ἐν ἔτει ασξ.
(δ) Ἐν ἔτει ατμξ.

Στεδιγήνσιοι αἱρετικόι.

§. 7. Οἱ Στεδιγήνσιοι, οἵτινες ἐν τοῖς ὁρίοις τῆς Φρισίας, ϗ Σαξονίας, ϗ πέραν τῆς Βρέμης συνῴκων, φαῦλοι Χρισιανοὶ, ὑπὸ τῶ Γραντζία καλῶνται, καθότι περὶ Εὐχαρισίας κάκισα ὑπελάμβανον, μὲ πυθωνίσσας συνεβελεύοντο, ϗ ἀγάλματα ἐκ κηρῶ ἐσχηματίζοντο κτ'. κατὰ τότων πόλεμον ἤγειραν ὡς ἐχθρῶν τῆς Ἐκκλησίας ὁ Βρέμης Ἀρχιεπίσκοπος, Ε'ρρικος ὁ Βραυαντίας Δὲξ, Φλωρέντιος Ὁλανδίας κόμης, ἀπὸ τὲς ὁποίες θανατώσαντες ἐν τῇ μάχῃ χιλιάδας ἕξ, τὲς λοιπὲς πανταχῆ διεσκόρπισαν, ὡς μαρτυρεῖ Ἀ'ββᾶς ὁ Σταδήνσιος (α), ϗ ὁ Γράντζιος (β).

Παρισιακῶν Θεολόγων αἱρέσεις.

§. 8. Προσέτι διαφόρων αἱρέσεων ὀνόμασιν ὑπεβλήθησαν οἱ Παρισιακοὶ Θεολόγοι, Γαλλιελμος ντὲ σάγκτο ἀμόρε, Λαυρέντιος ὁ Ἀ'γγλικὸς, ϗ ἄλλοι πλεῖσοι Μάγισροι, ἐχὶ δι' ἄλλην αἰτίαν, πάρεξ διατι δὲν ἠθέλησαν νὰ ὑποφέρωσι τὰς τῶν Προσαιτάντων μοναχῶν ἀθεμιτεργίας. βέβαια ἀληθέσεραι, καθὼς λέγεσιν, αἱρέσεις ἐκείνων ἐσάθησαν, τὰς ὁποίας οἱ μοναχοὶ εἰς τὰ μοναςήρια ἐσπάδαζον, ἀπὸ τὲς ὁποίες τινὲς ἐν ἔτει ᾳσξγ'. μὲ τὴν γνώμην τῶν Παρισιακῶν Θεολόγων κατέκρινε Στέφανος ὁ τῶν Παρισίων Ἐπίσκοπος, ϗ τὲς ὑπὲρ αὐτῶν ἀγωνιζομένες ἀναθέματι ὑπέβαλεν· Ε'πειτα ἐν ἔτει ᾳσό. ὁ αὐτὸς Στέφανος πολλὰ σφάλματα ἀπύβαλε, τὰ ὁποῖα ἐκτιθέασιν οἱ Μαγδ. (γ), ϗ πρότερον ἀπὸ αὐτὸν Γαλιελμος ὁ Ἀρβερνὸς ἐν ἔτει ᾳσμ'. δόγματα Θεολόγων τινῶν ἀσύμφωνα τῇ ὀρθοδόξῳ πίσει ἐσκοράκισαν ἐν Παρισίοις, τῶν ὁποίων Ἐπίσκοπος διετέλει. Τότε αἱ ἀντικείμεναι τοῖς ἀλλοκότοις δόγμασι τῶν Θεολόγων διαβεβαιώσεις σώζονται ἐν τόμῳ δ'. τῆς βιβλιοθήκης τῶν Πατέρων, ὅπε ἐυρίσκονται ἔτι τὰ κατακριθέντα σφάλματα ἐν Παρισίοις κατὰ τὸ ᾳσμ'. ἔτος Γαλιέλμε τῶ Μωρίτε, ἀπὸ τὰ ὁποῖα δηλῶται ἡλίκα τερατώδη δόγματα διεσπάρησαν, κατὰ τῶτον τὸν χρόνον ὑπὸ τῶν Παρισιακῶν Θεολόγων περὶ τῆς Ἁγίας Τριάδος, περὶ τῆς θείας Προνοίας, περὶ τῶ αὐτεξσίε, τῶ βίε, ϗ τῶν ἠθῶν· ἐπειδὴ τινὲς μὲν ἀπὸ αὐτὲς ἐδίδαξαν τὸν θεὸν μὴ εἶναι ἐν Τριάδι, ϗ μονάδι, διότι ἡ Τριὰς εἰς τὴν ἐσχάτην ἁπλότητα μάχεται, ϗ ὅπε πραγματικὴ πολλότης, ἐκεῖ ἀναγκαίως νὰ εἶναι πρόθεσις, ϗ σύνθεσις· τινὲς δὲ πάλιν ἀπὸ αὐτὲς ἐδίδαξαν, αἱ ἀνθρώπιναι πράξεις νὰ μὴ διϊθύνωνται ἀπὸ τὴν θείαν πρόνοιαν, ἡ ἡμετέρα θέλησις νὰ ὑπόκειται τῇ δυνάμει τῶν Οὐρανίων σωμάτων, τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον μὲ τὸν λόγον τῶ εἴδες νὰ εἶναι διάφορον τῶ Πατρὸς, ϗ τῶ Υἱῶ, ὁ Κόσμος νὰ εἶναι ἀΐδιος, ἡ ἁπλὴ πορνεία νὰ μὴν εἶναι ἁμαρτία, ϗ πολλὰ τοιαῦτα ἄθεσμα ϗ ἄνομα δόγματα.

Τίς ἡ ἀρχὴ αὐτῶν τῶν αἱρέσεων.

§. 9. Εἰ δὲ ϗ ἐξετάσει τινὰς μὲ τὸν λόγον τὰς ἐν τότοις τοῖς χρόνοις ἀναφανείσας αἱρέσεις, εἴτε ἀληθεῖς, εἴτε πλασὰς, βέβαια θέλει εὕρει

(α) Ἐν ἔτει ᾳσλδ'. (β) Μητροπ. βιβλ. ζ'. κεφ. ζ'. (γ) Ἑκατοντ. ΙΓ'. κεφ. ε'. σελ. 227.

εὕρει τὰς ἀληθεῖς αἱρέσεις πρῶτον ἐκ τῆ ἀλαζονικῆ φρονήματος τῶν Ρ'ώμης Ε'πισκόπων νὰ προῆλθον, οἵτινες τὰς ἀντικειμένας εἰς τὴν αὐτῶν ἐξουσίαν ὡς ἐξαγίσας αἱρετικὰς προεβάλοντο, καὶ διὰ τοῦτο χαλεπώταται αἱρέσεις ἐν τῷ κόσμῳ ὑπετείνοντο, ἔπειτα ἤυξησαν ἐχὶ ὀλίγον τὰς αἱρέσεις τὸ νὰ μὴν ἐννοῶσιν ἀρκετῶς οἱ μοναχοὶ τὰς τῆς φιλοσοφίας προσλήψεις, ὅθεν πολλὰ περὶ τὰ μυςήρια καὶ ἱερὰ δόγματα ἐπλανῶντο· κατ' ἀξίαν προσέτι ὀφείλει τὸ τῶν σφαλμάτων πλῆθος καὶ εἰς τὸ γαυρίαμα τῶν μοναχῶν νὰ ἀναχθῇ, διότι ἅτε τὸ ἀΐδιον Ε'υαγγέλιον, περὶ ὃ ἀνωτέρω, δι' ἄλλην αἰτίαν συνετέθη, παρὰ πρὸς ἔνδειξιν τῆ μοναχικῆ ἀλαζονεύματος, ἤτοι ὑπερηφανίας. Τελευταῖον οἱ ςαλθέντες ὑπὸ τῶν Ρ'ώμης Ε'πισκόπων διὰ νὰ κηρύξωσι Σταυρὸς, καὶ ἀφέσεις ἁμαρτιῶν πληρεςάτας, καὶ ἐν τούτοις μάλιςα Γωάννης δὲ Α'ργεντίνα, αὐτῶν τὸ νόημα εἰς τὰς περισσοτέρας ἀνετέθησαν, ὥςε χειρότερον περὶ τῆς τῆ Χριςῆ πίςεως ὁσημέραι νὰ ὑπολαμβάνωσι, καὶ πᾶν ἄλλο τι ἀθέμιτον, ἂν ἐδύνοντο, νὰ νομίζωσιν, ἐν ὅσῳ τῷ τύπῳ τῆ Σταυρῆ σημειωθέντες, ὄνομα εἰς τὸν ἱερὸν πόλεμον ἔδιδαν, ὡς μαρτυρεῖ ὁ Ο'υρσπεργικὸς (α).

§. 10. Περὶ δὲ τῶν αἱρέσεων πρέπει νὰ ἰξεύρῃς, ὅτι ὅςις ἐναντιεῖτο εἰς τὰς καινοτομίας τῶν Ρ'ώμης Ε'πισκόπων αἱρετικὸς ὑπ' αὐτῶν ἐκαλεῖτο. Α'υτῶν δὲ τῶν αἱρέσεων αἱ ἐπισημότεραι ἄρχισαν νὰ πλάττωνται μετὰ τὴν τῆς ἱερᾶς ἐξετασεως διάταξιν ἐν ταῖς Δυτικαῖς Ε'κκλησίαις, διότι ἀληθεῖς αἱρεσιάρχαι διετέλεν αὐτοὶ οἱ ἐξεταςαὶ, οἵτινες διὰ νὰ ἀποκτήσωσι φήμην ζήλη ἐπαινετῆ (β), τοσοῦτον διὰ τὰς ἀληθεῖς, ὅσον διὰ τὰς ἐπιπλάσας αἱρέσεις, καθὼς Γοδέφριδος ὁ Κολωνίας γράφει, μὲ διάπυρον προθυμίαν καμίνας, καὶ πυρκαϊὰς προετοίμαζον νὰ ἐμβάλλωσιν εἰς αὐτὰς τὰς αἱρετικὰς,

(α) Ε'πὶ Φριδερ. Β'. σελ. 335. ὅπε ἔτω λέγει. Tunc quidam nomine Iohannes de ordine Prædicatorum veniens de Argentinensi civitate, instabat prædicationi oportune & inoportune, ita ut hominum vitia, & peccata quasi importune exprobraret, & ad capiendas animas quædam dogmata, hactenus inaudita, ingereret, quæ licet aliqua ratione possent deffendi, ut veritatem contineant, multa tamen exinde mala perveniſſe dignoscuntur. cum audientes alio modo ea intellexerunt, & ad perpetrandum imaniſſima facinora. & flagitia procliviores effecti sunt. δηλαδή. Τότε ἐρχόμενός τις Γωάννης ὀνόματι τῆ τῶν Κηρύκων τάγματος, ἐκ πόλεως Α'ργεντίνας προσέθετο ἐυκαίρως, καὶ ἀκαίρως τῇ κηρύξει, ὥςε τὰ τῶν ἀνθρώπων ἐλαττώματα, καὶ ἁμαρτίας ὥσπερεὶ ἀκαίρως ἐκφαύλιζε καὶ ἵνα ψυχὰς λάβῃ, δόγματά τινα ἀνήκεςα ἐνεφόρει, ἃ εἰ καὶ λόγῳ τινὶ ἀμύνασθαι οἷόν τε ἦν, ὡς ἀλήθειαν περιέχοντα, πολλὰ μέντοι κακὰ ἐξ αὐτῶν προσλθεῖν γινώσκεται· οἱ γὰρ ἀκόντες ἀλεοτρόπως ἠνόησαν, καὶ πρὸς ἐκτελεῖν ἀπηνῆ κακεργήματα καὶ πονηρίας προχειρότεροι γεγόνασιν.

(β) Πολλὰ συγκαταβατικὸς ἐςὶν ὁ συγγραφεὺς εἰς τοῦτο, λέγων πῶς διὰ νὰ ἀποκτήσωσι φήμην ζήλε ἐπαινετε, ἔρριπτον εἰς τὸ πῦρ ἀναριθμήτες ἀθῴες· διότι τὸ σκοπιμώτατόν τες τέλος ἦν νὰ ἁρπάσωσι τὰ ὑπάρχοντα τῶν καταδικαζομένων ἐκείνων, ὅθεν καὶ οἱ πλεσιώτεροι ἐκαταδικάζοντο πρῶτοι, ὡς κατωτέρω βηθήσεται.

Σκληρότης Κερράδε Μαρπεργικε.

ὅταν ἐπιάνοντο, ὁποίε γένες, ϗ κατασάσεως ἤθελαν εἶναι ἐκεῖνοι. Ε'ν τέτοις ὑπῆρξε Κέρραδος ὁ Μαρπεργικὸς ἐκ τε τῶν Πραιδικατόρων τάγματος ὑπὸ Γρηγορίε Θ'. ἐξεταζὴς προχειριθεὶς, ὅσις τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ὁπε ὡς αἱρετικὸς τὶς ἐνεκαλεῖτο, εἴτε δικαίως, εἴτε ἀδίκως, τόσον εὐγενὴς, ὅσον δυσγενὴς εἰς τὸ πῦρ ἀλύπως νὰ ῥίπτῃ αὐτὸν ἐσυνήθιζεν· ἐκείνες δὲ ὁπε ἐκατηγορᾶντο εἰς αἵρεσιν τινὰ ϗ δὲν ἀπεδείχνετο, μὲ τὴν κρίσιν τοῦ πεπυρωμένε σιδήρε ἐδοκίμαζε, ϗ ἐὰν τὸ σίδηρον τὲς ἔκαιε, παρευθὺς ὡς αἱρετικὲς νὰ καύσωσιν ἐπρόσταζε, καθ' ὃ ἔγινεν ἐν πόλει τῇ Α'ργεντίνων, ὀγδοήκοντα σχεδὸν τὸν ἀριθμὸν νὰ ῥιφθῶσιν εἰς τὸ πῦρ ἐν ταὐτῷ. Τελευταῖον ἔτος ὁ Κέρραδος διὰ τὸ ὑπερβάλον τῆς αὐτε σκληρότητος, ἐθανατώθη πλησίον τε Μαρπέργε. τὸν ὁποῖον τρόπον μεταχειριζόμενος Γρηγόριος Θ'. διὰ νὰ πολεμήσῃ προχειρότερον Φριδέριχον Β'. ἐ μόνον αἵρεσιν προσῆψεν αὐτῷ, ἀλλὰ ϗ ἄθεον ἐκήρυξεν αὐτὸν, ὡς ἀνωτέρω εἴρηται· Καὶ καθὼς οἱ Πάπαι ἠγάπεν νὰ μεταβάλλωσι τὰς αἱρέσεις, ἅτω ϗ ἀθῶον τῆς αἱρετικῆς λάβης νὰ κηρύττῃ τὸν εἰς αὐτὲς προσκείμενον, καθὼς ϗ ἀπὸ ἄλλας πολλὰς, ϗ μάλιςα ἐκ Σιφρίδε τε Μογεντίας Α'ρχιεπισκόπε ἀποδείκνυται, κατὰ τε ὁποίε ὁ Πάπας γράμματα τῆς ἐξετάσεως ἔδωκεν· ὅταν δὲ ἐγερθεὶς κατὰ Φριδερίχε Β'. χήρας ϗ ὀρφανὰ ἐποίει, κώμας τῷ πυρὶ ἐπαράδιδε, πολλὰ εἰς τὸν Πάπαν ἤρεσκε, ϗ δι' αὐτὰς τὰς ἀθέες πράξεις λέγει ὁ Ε'πίσκοπος Κέρραδος περὶ τὰ τέλη τε Μογεντιακε Χρονικε, ἀδελφὸν αἰδεσιμώτατον αὐτὸν ἐκάλει (α). περὶ τῶν λοιπῶν ἀνάγνωθι ἐν τῇ πρὸς Λάμβερτον Σχαφναβεργήνσιον προθήκῃ (β), Γοδέφριδον τὸν Κολωνίας (γ), ϗ Σίφριδον τὸν Πρεσβύτερον (δ).

ΚΕΦΑ-

(α) Περὶ τῶν λαμπρ. ἱςορ. Γῆς Γερμ. διὰ Ο'ρσισίε, μέρ. ά. σελ. 575. ἕτω λέγει ὁ Κέρραδος. Οὗτος ἦν (ὁ Σίφριδος) πρόσωπον ϗ καρδίαν λέοντος ἐνδυσάμενος, λέων ἔγινε, ϗ ἄρχισεν ὀρφανὰ ϗ χήρας ποιεῖν, κώμας τῷ πυρὶ παραδιδόναι, πόλεις ἀπολλύειν, ἀνθρώπες κατεσθίειν, εἰς ἔρημον τὴν γῆν ἐξάγειν, τῷ Πάπα θαυμασίως ἀρέσκειν. Καὶ ἐπειδὴ ἤδη ἐξετάσεως γράμματα κατ' αὐτῷ τε Ε'πισκόπε δέδωκεν, ἐξ αὐτῶν τῶν κατορθωμάτων ἀδελφὸν αἰδεσιμώταν τον ἐκάλει.

(β) Ε'ν ἔτει ᾳσλβ'. ϗ ᾳσλγ'. (γ) Ε'ν ἔτει ᾳσλγ'. (δ) Ε'ν ἔτει ᾳσλβ'. ϗ ᾳσλγ'.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι'.

Περὶ τῶν ἐν τέτοις τοῖς χρόνοις γενομένων Δυτικῶν Συνόδων.

§. 1.

Ἐν τέτοις χρόνοις σύνοδοι ἔγιναν ἐν τῇ Δύσει αὗται. ἡ ἐν Ὀξονίῳ, ἡ ἐν Κολωνίᾳ, ἡ ἐν Ταῤῥακῶνι, ἡ ἐν Λαγδένῳ Α'. καὶ ἡ ἐν Βιέννῃ.

§. 2. Ἡ ἐν Ὀξονίῳ τῆς Ἀγγλίας κατηγγέλθη ἐπὶ Ὀνωρίε Γ'. ὑπὸ Στεφάνε τῦ Λαγγετονίε ἐν ἔτει ασκβ'. εἰς τὴν ὁποίαν διὰ τεσσαράκοντα καὶ ἐννέα κανόνων πολλὰ διετάχθησαν πρὸς μεταῤῥύθμισιν τῆς ἐν Ἀγγλίᾳ Ἐκκλησιαστικῆς καταστάσεως, καὶ τῦ μοναστικῦ βίε· ἡ αὐτὴ σύνοδος πλάνον τινὰ κατεδίκασεν, ὅστις δεικνύων τὰς τῦ Σταυρωθέντος Χριστῦ πέντε πληγὰς, ἑαυτὸν ἔλεγε νὰ εἶναι ὁ Χριστός. Σύνοδος Ὀξονίε.

§. 3. Ἡ ἐν Κολωνίᾳ ὑπὸ Κερῤῥάδε Ἐπισκόπε τῦ Νορτικῦ, Καρδηναλίε, καὶ Λιγάτε τῦ Πάπα, συνεκροτήθη τῷ ασκέ. ἐπὶ Ὀνωρίε Γ'. ἐναντίον τῆς Σιμωνίας καὶ τῶν Παλλακῶν τῶν κληρικῶν, οἵτινες ὑσερημένοι νομίμε γάμε, μὲ πόρνας καὶ μοναζούσας συνεσιάζοντο (α). Κολωνίας.

§. 4. Ἡ ἐν Ταῤῥακῶνι τῆς Ἱσπανίας ἔγινεν ἐν ἔτει ασμβ'. κατὰ τῶν Βαλδικῶν ὁπῦ ἐκατοίκεν εἰς τὸ τῆς Ἀῤῥαγωνίας βασίλειον· προεγράφη λοιπὸν εἰς αὐτὴν τὴν σύνοδον ὁ τύπος, μὲ τί τρόπον νὰ ζητῶσιν αὐτὸς, καὶ νὰ τὸς τιμωρῶσι· προσέτι ἐὰν εἰς τὴν Ῥωμαϊκὴν Ἐκκλησίαν ἐπιστρέψωσι, πρέπον εἶναι νὰ τὸς δέχωνται. Ταῤῥακῶνος.

§. 5. Ἡ ἐν Λαγδένῳ Α'. τὴν ὁποίαν οἱ Δυτικοὶ Γ'. οἰκεμενικὴν καλῦσι, συνήχθη τῷ ασμέ. παρόντος Ἰννοκεντίε Δ'. μετὰ καὶ ἄλλων Ἐπισκόπων ρμ'. καὶ Βαλδεΐνου τῦ ἐν Κωνσταντινοπόλει βασιλεύσαντος. μ' ὅλον δὲ ὁπῦ ὁ Ἰννοκέντιος, καθόλε μὴ θέλων νὰ ὑποτάσσηται, ἀρχαῖς καὶ ἐξουσίαις, καὶ κατὰ τὴν Γραφὴν παραπλησίως τοῖς Ἀποςόλοις, καὶ τοῖς αὐτῦ προκατόχοις, πέντε αἰτίας, τὰς ὁποίας ταῖς πέντε τῦ Σταυρωθέντος Χριςῦ πληγαῖς, καὶ ἀλγηδόσι παρωμοίαζεν εἰς τὴν συναθροισθεῖσαν σύνοδον προεφασίζετο· ἀναμφίβολον ὅμως εἶναι, ὄχι δι' ἄλλην αἰτίαν τὸς Πατέρας νὰ συναθροισθῶσι, παρὰ ὅπως ἀνάξιος τῆς Αὐτοκρατορίας Φριδέριχος Β'. ἀναγορευθῇ ὑπ' αὐτῶν. διὰ τὸν ὁποῖον ἡ τῆς ἀκοινωνησίας ἀπόφασις ἐν τῇ β'. συνελεύσει ἐξεδόθη, ματαίως ἐναντιωθέντων Πέτρα τῦ δὲ Βίνειϊς, Λαγδένε Α'.

(α) Αὕτη ἡ κανόνας ιδ'. διετάξατο.

νεῖς, Θαδδαίᾳ τῷ Σθησανῷ, Βαλθήρᾳ Κράνᾳ, καὶ ἄλλων πρέσβεων τῷ Αὐτοκράτορος· Ἐν πρώτοις δὲ Θαδδαῖος ἐμεταχειρίσθη τὴν ὑπηρεσίαν τῦ εἰς τρόπον, ὅπῳ ἐνδόξως εἰς τὰ ἐπιχειρήματα τῶν ἐναντίων νὰ ἐποίησε τὸ ἱκανὸν, ὡς μαρτυροῦσι τὰ πρακτικὰ τῆς Συνόδ. Κανόνας αὐτὴ ἡ σύνοδος ἐξέθετο ιζ΄. πρὸς τοῖς ἄλλοις περιέχοντας περὶ βοηθείας τῆς ἐν Κωνσταντινοπόλει Λατινικῆς ἐπικρατείας, καὶ ἀπηγορεύσεως τῶν Ταταρικῶν ἐφόδων· Ἐπὶ τούτοις τῶν δογμάτων ταύτης τῆς συνόδ τινὰ μὲν πρὸ αὐτῆς, τινὰ δὲ ἐν αὐτῇ, καὶ ἄλλα μετὰ τὸ τέλος ταύτης διετάχθησαν, καθὼς Ματθαῖος ὁ Πάρις μαρτυρεῖ (α).

Βιέννης. §. 6. Ἐν Βιέννῃ συνήχθη τῷ ᾳσξζ΄. ἐπὶ Κλήμεντος Δ΄. ὑπὸ Γεϊδωνος Ληγάτῳ τῦ Ἀποσολικῦ θρόνῳ, καὶ ἐν Κανόσι ιθ΄. ἐδογμάτισε τινὰ μὲν ἀνήκοντα τῷ βίῳ, τῇ εὐσχημοσύνῃ, καὶ τῇ διορθώσει τῶν Κληρικῶν, τινὰ δὲ προέγραψε τοῖς Γεδαίοις, μὲ τὶ τρόπον χρεωσῦσι νὰ διάγωσιν εἰς τὰς τῶν Χρισιανῶν πόλεις, καὶ εἰς τὸν ὑσερινὸν κανόνα, οἱ Ἑβραῖοι νὰ ἔχωσι χρέος, ἐὰν τύχῃ ἡ θεία Δωρεὰ νὰ διακομισθῇ, καὶ νὰ διαβῇ ἀπὸ τῶν οἴκων αὐτῶν, καὶ ἀκόσωσι τὸ κωδώνειον, νὰ ἐμβαίνωσιν εἰς τὲς οἴκες των, καὶ νὰ σφαλῶσι τὰς θύρας, καὶ τὰ παράθυρα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ΄.

Περὶ τῶν ἐν τέτοις τοῖς χρόνοις ἀκμασάντων πεπαιδευμένων Δυτικῶν ἀνδρῶν ἐν λόγοις, καὶ παιδείᾳ.

§. 1.

Ἄνδρες ὅπῳ φήμην ἐνέματος κατέλιπαν εἰς τέτες τὲς χρόνες ἐκ τῶν Λατίνων, πολλοί εἰσιν, ἀπὸ τὲς ὁποίες οἱ ἐπισημότεροι αὐτοὶ εἶναι.

Ἀλέξανδρος δὲ Ἄλες. §. 2. Ἀλέξανδρος δὲ Ἄλες, Ἄγγλος τὸ γένος ἐκ Κωμοπόλεως Ἄλες λεγομένης, Φραγκισκανὸς τὸ σχῆμα, διδάσκαλος τῷ Βωναβεντύρα, καὶ Θωμᾷ τῷ Ἀκεϊνάτῳ, ἔγραψε Σθμμαν, ἤτοι Σύνοψιν τῆς Θεολογίας, τετέσι σχόλια εἰς τὰς βίβλες τῶν Γνωμῶν εἰς τέσσαρα μέρη διηρημένα, καὶ εἰς διαφόρες βίβλες τῆς ἱερᾶς Γραφῆς.

Ματθαῖος Πάρις. §. 3. Ματθαῖος Πάρις, ἢ ὀρθότερον κατὰ τὸν Βελλαρμῖνον (β), Παρισιακὸς, Ἄγγλος τὸ γένος, μοναχὸς Βενεδικτινὸς, ἔγραψεν Ἱσορίαν τῶν Ἀγγλων ἀπὸ τῷ ᾳξ΄. ἕως τῷ ᾳσνδ΄. ἐνιαυτῷ (γ).

§. 4.

(α) Ἐν Ἐβρίκῳ Γ΄· ἐν ἔτει ᾳσμέ. σελ. 580. (β) Περὶ Ἐκκλησ. συγγρ. ἐν ἔτει ᾳσμέ. (γ) Οὗτος ἦν ζωγράφος, ἀρχιτέκτων, μαθηματικὸς, Ἱσορικὸς, καὶ Θεολόγος

§. 4. Θωμᾶς ὁ Ἀκυϊνάτης Ἰταλὸς, ἐκ Νεαπόλεως, μοναχὸς ἐκ τῆ τάγματος τῶν Πραιδικατόρων, διδάσκαλος Ἀγγελικὸς ἐπωνομασθείς. Σῆμμαν ἤτοι σύνοψιν Θεολογίας ἔγραψεν εἰς τρία μέρη διηρημένην, τῆς ὁποίας τὸ ἐξαίρετον εἶναι τὸ β'. τῆ β'. μέρες, ϗ ἄλλα διάφορα ἐν τόμοις δεκαπέντε περιεχόμενα. Θωμᾶς Α'. κυϊνάτης.

§. 5. Βοναβεντύρας Ἰταλὸς, τὸν ὁποῖον Γρηγόριος Ι'. Καρδινάλην προεχειρίσατο ἐν ἔτει ασοδ'. ἐξέδωκε διάφορα ὑπομνήματα ἐν ὀκτὼ τόμοις περιεχόμενα· ἐν τῷ αὐτῷ ἔτει ἀπέθανεν. Βοναβεντύρας.

§. 6. Ἄλβερτος, ὁ διὰ τὸ ὑπερβάλον τῆς διδασκαλίας Μάγνος ἤτοι μέγας ἐπωνομασθεὶς, Γερμανὸς τὸ γένος, μοναχὸς τῆ τάγματος τῆ Δομινίκα, ϗ τελευταῖον Ῥατισβώνης Ἐπίσκοπος. ἔγραψεν ὑπομνήματα εἰς τὸν Ἀριστοτέλην, εἰς τὰ τέσσαρα Εὐαγγέλια, ϗ εἰς ἄλλα βιβλία τῆς Γραφῆς, ϗ ἄλλα πολλά (α). ὅρα περὶ αὐτῶν τὲς Μαγδεμ. (β), Σήξτον τὸν Σενικὸν (γ), τὸν Ποσσεβῖνον (δ), τὸν Βελλαρμῖνον (ε), τὸν Πλάτιναν (ζ), ϗ τὸν Τριθέμιον (η). Ἄλβερτος Μάγνος.

§. 7. Μαρτῖνος ὁ Πολωνὸς Ἀρχιεπίσκοπος προεχειρίθη Γνέσσης ὑπὸ Νικολάα Γ'. χρονικὸν ἐξέδωκε περὶ τῶν πεπραγμένων ὑπὸ τῶν Αὐτοκρατόρων, ϗ τῶν Ῥώμης Ἐπισκόπων ἀπὸ τῆς Χριστῆ ἐπιδημίας μέχρι τῆ ασοζ'. τῆτον ὁ Βελλαρμῖνος, ἄνδρα εὐήθη, ἤτοι μωρὸν, ϗ ἁπλῶν καλεῖ, ὅτι καθὼς αὐτὸς λέγει, τὸν μῦθον περὶ Ἰωάννας τῆς Παπίσσης ἀντὶ ἀληθῆς ἱστορίας ἐκτίθησιν, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ὕστερον μετηνέχθη ἐν τοῖς τυπωθεῖσι βιβλίοις τῆ Μαριανῆ, Σιγηβέρτα κτ'. Τέτοις ἐπαριθμῦνται ϗ ἄλλοι, ὡς Πέτρος ὁ δὲ Βίνεις, Ῥόβερτος ὁ δὲ Σορβόνα (θ), ϗ ἄλλοι, περὶ ὧν ὅρα παρ' ἄλλοις. Μαρτῖνος Πολωνός.

ΚΕΦΑ-

γος, περιπλέον καλὸς ποιητὴς, ϗ ῥήτωρ. Τοιαύτης καθαρᾶς πολιτείας, ϗ ἠθῶν τακτικῶν ἦν, ὁπῆ ἐδιορίσθη νὰ βάλῃ εἰς τάξιν τὰ μοναςήρια, ϗ νὰ διορθώσῃ τὴν πολιτείαν τῶν μοναχῶν· μεταξὺ τῶν συγγραμμάτων τε, ἔχει τὸν πρῶτον τόπον ἡ Ἱστορία εἰς δύο μέρη διηρημένη, τὸ πρῶτον μέρος περιέχει ἀπ' ἀρχῆς κόσμε, ἕως Γελιέλμε Α'. τῆς Ἀγγλίας, τὸ δεύτερον περιέχει τὰ συμβάντα ἀπὸ αὐτὸν τὸν βασιλέα, ἕως τῆ ασνθ'.

(α) Λέγεσι πῶς τόσος πολὺς ἀριθμὸς μαθητῶν ἐσύντρεχε νὰ ἀκέσῃ τὰ μαθήματά τε ὁπῆ τὸ σχολεῖον μὴ περιέχον αὐτὲς, ἐδίδασκε τὰ μαθήματά τε εἰς μίαν πλατείαν, ὁπῆ ἀπὸ τὸ ὄνομά τε νῦν λέγεται Maubert, ἤτοι Maitre Aubert, δίδασκαλος Ἄλβερτος. Τὰ συγγράμματά τε ἐτυπώθησαν εἰς Λέγδενον τῶ αχνά. εἰς τόμ. κά. εἰς φύλον. (β) Ἑκατοντ. ΙΓ'. κεφ. Ι'. σελ. 516. (γ) Βιβλ'. δ'. σελ. 234. (δ) Ἱερ. προπαρ. τόμ. ά. σελ. 24. (ε) Ἐν ἔτει ασξέ. (ζ) Ἐν Οὐρβανῷ Δ'. (η) Ἐν ἔτει ασν'.

(θ) Οὗτος ἐςὶν ὁ συςήσας τὸ περιβόητον Κολέγγιον τῆς Σορβόνης λεγόμενον. Ἐπειδὴ ἐχὶ ἀπὸ βασιλικὸν αἷμα, ὡς λέγει ὁ Δεπλεῖς, ἀλλὰ ἀπὸ ποταπὸν γένος καὶ πτωχὸν ἑκατάγετο, ϗ ἰδὼν τὰς δυσκολίας ὁπῆ ὑπήντησε διὰ νὰ μαθητευθῇ, ἠθέλησεν ἀφ' ἑ ἔλαβε πλέτη, ϗ μέσα ἁρμόδια, νὰ ἐυκολύνῃ τὲς κόπες, ϗ τὴν δαπάνην τῶν πτωχῶν μαθητῶν, διὸ ἐσύςησεν αὐτὸ τὸ σχολεῖον τῆς Σορβόνης, περιβόητον, τόσον διὰ τὲς συνθέτοντας αὐτὸ Θεολόγες, ϗ ἄλλες διδασκάλες, ὅσον ϗ διὰ τὴν Εὐτοξίαν τε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ'.

Περὶ Θεοδώρε τῦ Νέε Λασκάρεως καὶ Μιχαὴλ τοῦ Παλαιολόγε τῶν βασιλέων Κωνσαντινεπόλεως, καὶ τῶν γενομένων ἐπ' αὐτῶν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ.

§. 1.

Θεόδωρος ὁ νέος Λάσκαρις Βασιλεὺς Ἀνατολῆς ἀπὸ Χ. Γ. 1255.

Ἀποθανόντος Γωάννε τῦ Δέκα, ὁ υἱὸς αὐτῦ Θεόδωρος, ὁ ἐπωνομασθεὶς νέος Λάσκαρις, κατὰ κλῆρον πατρικὸν διάδοχος καθίσαται τῆς βασιλείας, ἀναγορευθεὶς βασιλεὺς μὲ κοινὴν συνδρομὴν πάντων τῶν ὑπηκόων, ᾗ καθεσθεὶς εἰς ἅμαξαν κατὰ τὴν τότε συνήθειαν τῷ ἀσνέ. ᾗ ἀπὸ τὸν προβληθέντα Πατριάρχην Ἀρσένιον σεφθεὶς, ἀνὴρ ὀξὺς τὴν ὁρμὴν, σολισμένος ἀπὸ σοφίαν, ᾗ πολλὰ προτερήματα, τῦ ὁποίε ᾗ βιβλίον σώζεται περὶ φυσικῆς κοινωνίας, τρεῖς δὲ μόνας χρόνας τῆς βασιλείας ἀπολαύσας, ᾗ εἰς ἀῤῥωσίαν κακὴν πεσὼν, ἀπέθανεν ὢν τριακονταὲξ χρόνων· ὀλίγον δὲ πρότερον ἀπὸ τὸν θάνατόν τε, μεταβαλὼν τὸ βασιλικὸν σχῆμα εἰς μοναχικὸν Τριβώνιον προθύμως, μὲ τὰς ἰδίας τε χεῖρας σωρὸς χρημάτων ὑπὲρ ψυχικῆς αὐτῦ σωτηρίας ἐκ ὀλίγε διεμοίρασεν· ἀποθανὼν δὲ ἐπίτροπον τῆς τε βασιλείας, ᾗ τῦ υἱῦ αὐτῦ Γωάννε ἔξ χρόνων ὄντος, Γεώργιον τὸν Μεζάλωνα ἀφῆκεν, ὁμῦ μὲ τὸν Πατριάρχην Ἀρσένιον, ἕως ὅτε εἰς τὴν ἀνήκεσαν ἡλικίαν φθάσῃ. ἀλλ' ἡ ἐπιτροπὴ αὐτῦ μετ' ὀλίγας ἡμέρας, εἰς μὲν τὸν Μεζάλωνα ἐπροξένησε σφαγὴν ἀπαίσιον εἰς τὴν θείαν, ᾗ ἱερὰν τράπεζαν τῦ ναῦ τῦ Σωσάνδρων, ὅπε κατέφυγεν, εἰς τὸν ὁποῖον τεθαμένον ἦν τὸ σῶμα τῦ βασιλέως· εἰς δὲ τὸν υἱὸν τῦ βασιλέως, ὃ μόνον ἡ ὑσέρησις τῆς βασιλείας, ἀλλὰ ᾗ ἡ ὑσέρησις τῶν ὀμμάτων τε, ᾗ τελευταῖον εἰς τὸν Πατριάρχην Ἀρσένιον ἔξωσις τῦ θρόνε, ᾗ ἐξορία.

Μιχαὴλ Παλαιολόγος βασιλεὺς Ἀνατολῆς ἀπὸ Χ. Γ. 1258.

§. 2. Διότι μόλον ἐπῦ φρικώδεις ὁρκομοσίαι παρὰ πάντων μικρῶν τε ᾗ μεγάλων, ἔγιναν, ἀχὶ μόνον ἅπαξ, εἰς τὸ νὰ διαφυλαχθῇ ἀπαράτρεπτος, ᾗ ἀνεπιβούλευτος ἡ βασιλεία εἰς τὸν υἱὸν τῦ βασιλέως, εἰς ὕδωρ οἱ τοιῦτοι ὅρκοι ἐγράφοντο, ἐπειδὴ τὴν ἐννάτην ἡμέραν μετὰ τὸν θάνατον τῦ βασιλέως οἱ στρατῶται ἄπονα κατασφάξαντες τὸν Μεζάλωνα, ἐπισάτης τῶν κοινῶν πραγμάτων ἀπὸ τὸς ἄρχοντας ᾗ τὸν Πατριάρχην τίθεται Μιχαὴλ ὁ Παλαιολόγος, τὸ γένος ἔχων ἐξ οἴκε τῶν Κομνηνῶν, ἀνὴρ ἱκανὸς μὲ τὴν πολλὴν φρόνησίν τε ᾗ ἐμπειρίαν τῶν πραγμάτων, τό-

τόσον ὄγκον βασιλικῆς κυβερνήσεως νὰ ἀναδεχθῇ. ἔπειτα μετ' ὀλίγας ἡμέρας τὸ τῦ Δεσπότε ἀξίωμα, παρά τε τῦ Πατριάρχε, καὶ τῦ υἱῦ τῦ βασιλέως δέχεται, καὶ τελευταῖον καθίσας ἐπὶ τῆς ἀσπίδος βασιλεὺς ἀναγορεύεται περὶ τὴν Μαγνησίαν, ἀπὸ τὰς ἐνδόξας καὶ εὐγενεῖς, ἐν ἔτει ασνδ'.

§. 3. Αὐτὸς δὲ ὁ βασιλεὺς Μιχαὴλ ὁ Παλαιολόγος ἦν κατὰ τὴν ὄψιν ὡραῖος, μὲ κάποιον σοβαρὸν καὶ ἡγεμονικὸν παράσημα, καὶ εἶχε δύναμιν σώματος καὶ ἐμπειρίαν ἔργων πολεμικῶν, ἐπιτήδειος εἰς τὸ νὰ ἐννοήσῃ καὶ νὰ εἰπῇ τὰ πρέποντα, εἰς δὲ τὰ ἔργα ὀξύτατος κτ'. ὅσις μετὰ δύο χρόνας τῆς ἀναῤῥήσεώς τε, βασιλικῶς εἰσῆλθεν εἰς τὴν βασιλεύσαν τῶν πόλεων, τὴν ὁποίαν ἠχμαλώτισεν Αλέξιος ὁ Στρατηγόπυλος, ὁπῦ ἦτον Καῖσαρ τότε ἔχων σὺν αὐτῷ καὶ ὀκτακοσίας ἄνδρας, ἀπὸ τὰς ὁποίας πεντήκοντα ἁρματωμένοι, διὰ μέσε ὑπονόμε τινὸς τὴν νύκτα ἐμβάντες, ἔσφαξαν τὰς φύλακας τῶν Λατίνων, καὶ τὰς πύλας ἤνοιξαν· ἀφ' ἧς δὲ ἐξημέρωσεν ἐμβῆκεν ὁ Καῖσαρ, καὶ μὲ ἅρματα καὶ φωτίαν ἐξεπολιόρκησεν αὐτὴν, ὁ δὲ ἐν αὐτῇ βασιλεὺς Βαλδουΐνος δὲν ἐμεταχειρίσθη πόλεμον, καὶ ἅρματα, ἀλλὰ γυμνὸς ἐμβὰς εἰς πλοῖον φεύγων ἀπέκτησε τὴν ζωήν· καὶ τῦτο εἶναι τὸ τέλος τῆς τῶν Λατίνων ἐν τῇ Ανατολῇ Αὐτοκρατορίας, μόλις διαμεινάσης χρόνας ἑξήκοντα.

Χαρακτὴρ αὐτῦ.

Ελευθερώνει τὴν Κωνσταντινέ πολιν.

§. 4. Τοιῦτος λοιπὸν ὢν ὁ Μιχαὴλ, καὶ τὴν εὐμένειαν τῆς τύχης ἔλαβε συνεργῦσαν εἰς τὰς πράξεις τε, καὶ ὢν φρόνιμος, μετεχειρίσθη παντοίας τρόπας ἀνθρωπίνας, ἂν καὶ ἀνοσίας, πρὸς ςερέωσιν τῆς καθ' ἁρπαγμὸν βασιλείας αὐτῦ· ὅθεν τὸν μὲν γνήσιον βασιλέα εἰς Μαγνησίαν ἐξώρισε, τὸν ὁποῖον τέλος ὑςέρησε καὶ τῶν ὀμμάτων, ὁπῦ ἦτον δέκα χρόνων· τὸν δὲ Πατριάρχην Αρσένιον ὁπῦ τὸν ἀφώρισε μὲ ἄλυτον ἀφορισμὸν διὰ τὴν ἀνοσιεργίαν τε, καταβιβάσας τῦ Πατριαρχικῦ θρόνε τὸν ἐξώρισεν, ὡς κατωτέρω ῥηθήσεται· ὁμοίως τὰς τρεῖς ἀδελφὰς τῦ τυφλωθέντος Γωάννε τῦ βασιλέως δὲν τὰς ἔμιξε μὲ ἐντοπίας ἡγεμόνας, ἀλλὰ εἰς ἀλλοτρίαν ἐπαρχίαν, φοβάμενος μήπως τις ἀπ' αὐτῶν, ἢ τῶν καταγομένων ἀπ' αὐτὰς, εἰς τὴν πάτριον βασιλείαν ἀναβῇ. Τελευταῖον διὰ τὴν διαδοχὴν τῆς βασιλείας τῶν παιδίων τε, ἡ ἀγάπη τῶν ὁποίων τὸν ἐκατάςαινεν ὡς γυναῖκα, εἰς καινοτομίαν τῦ δόγματος ἔπεσε Λατινοφρονήσας, διὰ τὴν ὁποίαν ἡ συνήδεισίς τε συντριβεῖσα, εἶχε λογισμὸν ὁπῦ τὸν ἐκεντῦσε· καὶ ἀπὸ παιδία, καθὼς ἔπρεπεν, αὐτὸ ἔπαθε, τὸ μήτε ταφῆς νὰ ἀξιωθῇ, καὶ μήτε νὰ ἀποθάνῃ βασιλικῶς, ἀποθανὼν τῷ ασπγ'. περὶ τὴν Κώμην μεταξὺ τῦ Παχωμίε, καὶ Αχλαγῆς, προτιμήσαντα πολλῷ περισσότερον τὰς θεσμὰς τῆς Εκκλησίας ἀπὸ τὴν πατρικὴν ςοργὴν, ζήσας χρόνας νή. βασιλεύσας κέ. ἀνάγνωθι περὶ αὐτῶν Νικηφόρον τὸν Γρη-

Γρηγορᾶν (α), Γεώργιον τὸν Παχυμέρην (β), Λαόνικον τὸν Χαλκοκονδύλην (γ), καὶ Γεώργιον τὸν Φραντζῆν (δ).

Πατριάρχαι Κωνσταντινουπόλεως.

§. 5. Πατριάρχαι Κωνσταντινουπόλεως ἐπὶ τούτων τῶν Αὐτοκρατόρων ἐχρημάτισαν ὅτοι, Ἀρσένιος ὁ μοναχὸς, Νικηφόρος ὁ Ἐφέσου Μητροπολίτης, Ἀρσένιος τὸ Β'. Γερμανὸς Ἀδριανουπόλεως, Ἰωσὴφ ὁ τῆ Γαλλησίᾳ Ἡγούμενος, καὶ Ἰωάννης ὁ Βέκκος.

Ἀρσένιος ὁ μοναχός.

§. 6. Οὐχὶ πολὺ πρὶν τῆς ἀναῤῥήσεως Θεοδώρα τῆ νέα Λασκάρεως, ἀποθανόντος Μανουὴλ τῆ Πατριάρχῃ, ὡς ἐν τῷ ζ'. κεφαλαίῳ ἀριθ. 6. εἴρηται, καὶ τῆ Πατριαρχικῆ θρόνῳ χηρεύοντος, Νικηφόρος ὁ Βλεμμίδης ἐκρίθη ἄξιος νὰ ἀναδεχθῇ τὸν θρόνον, ὅσις μὴ θέλων προεκρίθη Ἀρσένιος ὁ μοναχὸς, ὁπῆ τότε ἀσκήτευεν εἰς ἀσκητήριον κατὰ τὴν Ἀπολλωνιάδα, ἀνὴρ μὲν περιφανὴς τὴν ἀρετὴν, τὸν δὲ τρόπον ἁπλᾶς, ὅσις εἰς μίαν ἡμέραν διάκονος, ἱερεὺς, καὶ Πατριάρχης ἐτελειώθη, κατὰ τὸν Ἀκροπολίτην Γεώργιον (ε), καὶ σέψας Αὐτοκράτορα Μιχαὴλ τὸν Παλαιολόγον, ἄφησεν ἐπὶ τούτοις τὸν Πατριαρχικὸν θρόνον, διὰ τὴν περιφρόνησιν τῆ υἱῆ τῆ βασιλέως, τῆ ὁποίᾳ ἐπίτροπος κατέστη, καὶ ἐσάλθη παρὰ Μιχαὴλ ἐν Μαγνησίᾳ εἰς φύλαξιν, τὰς νεωτερισμὰς φοβούμενος, καὶ ἔφυγε νὰ ἡσυχάσῃ εἰς τὸ παραθαλάσσιον μονάδιον τῆ Πασχασίᾳ, προσὰς τῆ θρόνου χρόνους δ'.

Νικηφόρος.

Ἀναβὰς δὲ ἀντ' αὐτῆ εἰς τὸν θρόνον Νικηφόρος ὁ Ἐφέσου Μητροπολίτης, μόλις χρόνον ἕνα ζήσας, ἀπέθανεν.

Ἀρσένιος τὸ β'.

§. 7. Χηρεύοντος λοιπὸν τῆ Πατριαρχικῆ θρόνῳ, πάλιν Μιχαὴλ ὁ Παλαιολόγος, μετὰ τὴν τῆ Στρατηγοπέλῃ τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἅλωσιν, τὸν Ἀρσένιον εἰς τὸν Πατριαρχικὸν θρόνον ἀνακαλεῖται, ἐν μέρει μὲν μὴ θέλοντα, ἐν μέρει δὲ θέλοντα, ὅσις ἐμβὰς ἐκ δευτέρου εἰς τὸν Πατριαρχικὸν θρόνον, καὶ ἀφορίσας τελευταῖον τὸν βασιλέα Μιχαὴλ μὲ ἄλυτον ἀφωρισμὸν, ἐπειδὴ ἀδίκως ὑςέρησε τὰ ὄμματα Ἰωάννου υἱῆ Θεοδώρα ὡς εἴρηται, συνοδικῶς ὑπὸ τῶν παρευρεθέντων ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἀρχιερέων, καθαιρεῖται, καὶ φεύγων τὴν δίκην διὰ τρεῖς ἡμέρας εἰς τὴν Προικόννησον ἐξορίζεται, Πατριαρχεύσας τὸ β'. χρόνους δ'. ἐν Κωνσταντινουπόλει, καὶ ἀνάγεται ἀντ' αὐτῆ ὁ Ἀδριανουπόλεως Γερμανὸς Γ'. φίλος ὢν τῆ βασιλέως ἀπὸ τὸν καιρὸν ὁπῆ χαίρων ὑπήντησεν αὐτὸν ὅταν ἔφυγε πρὸς τὸν Σελτάνον Ἀζατίνον, ὁπῆ ἦλθεν εἰς τὸ Ἰκόνιον εἰς τὰ ἄκρα ὅρια τῶν Ῥωμαίων, τότε τὸν μοναδικὸν βίον ἀσκητεύων· Ἀκόων δὲ καθ' ἑκάσην νὰ ὑβρίζηται ὑπὸ τῆ πλήθους, ἐπειδὴ ζῶντος ἔτι τῆ Ἀρσενίᾳ τῆ γνησίᾳ Πατριάρχῃ, αὐτὸς ἐκράτει τὸν θρόνον ἐκείνᾳ, παρεχώρησε τὸν θρόνον εἰς ὅποιον τὸν ἤθελε, καὶ ὑπῆγε νὰ ἡσυχάσῃ, Πατριαρχεύσας χρόνον ἕνα.

Γερμανὸς Γ'.

§. 8.

(α) Ἱστορ. Λόγ. Γ'. Δ'. καὶ Ε'. (β) Βιβλ. ε'. (γ) Τερκ. πραγ. (δ) βιβλ. ά. (ε) Χρον. συγγραφ. σελ. 45. παραγ. 53. ὅπου δὲν λέγει, ὅτι εἰς μίαν ἡμέραν, ἀλλ' ἐν μιᾷ ἑβδομάδι.

§. 8. Μετὰ τῦτον διαδέχεται τὸν Πατριαρχικὸν Θρόνον ἐν ἔτει ᾳσό. Γωσὴφ ἀνὴρ μὲν γέρων, ϗ μὲ πολυκαιρινὴν ἄσκησιν, ϗ ἀπράγμονα βίον κατὰ τὸ Γαλλήσιον ὄρος διάγων, ὢν δὲ παντάπασιν ἀμέτοχος Ἑλληνικῆς παιδείας, ϗ ἁπλᾶς τὸν τρόπον. μὲ τὸν ὁποῖον πνευματικῶς ὡμίλει, καὶ τὰς λογισμὰς αὐτᾶ ἐξωμολογεῖτο ὁ βασιλεὺς Μιχαὴλ· διὰ τῦτο ϗ εἰς τὴν πρώτην τῦ Γερβργίαν ὁπᾶ ἐτέλει ὁμᾶ μὲ ἄλλας ἀρχιερεῖς προσελθὼν, ϗ πρᾶμιτα πεσὼν εἰς τὰ πρόθυρα τᾶ ἱερᾶ βήματος, εἰς δύο ἁμαρτήματα ἔλεγε νὰ ἔσφαλε, τό, τε τῆς ἐπιορκίας, ϗ τῆς τυφλώσεως τᾶ υἱᾶ τᾶ βασιλέως, ϗ δὶ αὐτὰ ἐζήτει συγχώρησιν. Πρῶτος λοιπὸν ὁ Πατριάρχης ἐπισὰς αὐτῷ τῷ βασιλεῖ ὁπᾶ ἦτον πραμιτισμένος, ϗ ὑποκεκλιμμένος, ἀνέγνωσεν αὐτῷ ἔγγραφον εὐχὴν, ϗ ὕστερω ἀπὸ αὐτὸν ἕκαστος τῶν Ἀρχιερέων τὸν τῆς συγχωρήσεως ἀνέγνωσε λόγον, ϗ ὅτως ἐξῆλθε τῦ ἱερᾶ ὁ βασιλεὺς χαίρων, ὁμᾶ μὲ τὴν συγχώρησιν, νομίζων ϗ τὸν Θεὸν ἐυμενῆ, ϗ ἵλεων νὰ καταςήσῃ εἰς αὐτόν. διϊδύνας δὲ ὁ Γωσὴφ τὸν Πατριαρχικὸν Θρόνον, ϗ τελευταῖον τὴν πραγματευθεῖσαν τῶν Ἐκκλησιῶν ἕνωσιν ὑπὸ Μιχαὴλ τᾶ βασιλέως, ϗ Γρηγορίᾳ Ι'. τᾶ Ῥώμης Ἐπισκόπᾳ μὴ δεξάμενος, τὸν Θρόνον παραιτεῖ, ϗ εἰς τὸ μοναςήριον τᾶ Ἀρχισρατήγᾳ τὸ περὶ τὸν Βόσπορον, παραγίνεται νὰ διαπεράσῃ ἐκεῖ τὸ λειπόμενον τῆς ζωῆς τᾳ μὲ ἡσυχίαν, ϗ ἄδειαν πνευματικήν. Γωσὴφ.

§. 9. Μετὰ τὴν παραχώρησιν τάτᾳ τᾶ Γωσὴφ, ἀναβιβάζεται εἰς τὸν Πατριαρχικὸν Θρόνον ἀπὸ Μιχαὴλ τὸν βασιλέα Γωάννης ὁ Βέκκος, ἐν ἔτει ᾳσοδ'. Χαρτοφύλαξ ὢν τότε τῆς μεγάλης Ἐκκλησίας, ἀνὴρ συνετὸς πολλὰ, κατὰ τὸν Γρηγορᾶν τὸν Νικηφόρον (α), λόγᾳ τε ϗ παιδείας τρόφιμος ϗ μὲ ἄλλα προτερήματα ϛολισμένος, ὅσις γενναίως ὑπὲρ τῆς ὀρθοδόξᾳ πίςεως ἐναντιώνετο διὰ τὴν εἰς μάτην διαπραγματευομένην ὑπὸ τᾶ βασιλέως Παλαιολόγᾳ οἰκονομίαν τῆς τῶν Ἐκκλησιῶν ἑνώσεως, περὶ ἧς ἐφεξῆς ῥηθήσεται, διὰ τὴν ὁποίαν αἰτίαν εἰς δεσμωτήρια κλείεται κακώτατα, ὅπᾳ ἀναγνὺς τὰς προσκομισθείσας αὐτῷ ὑπὸ τᾶ βασιλέως μαρτυρίας, ὁπᾶ ἐφαίνοντο νὰ συγχωρῶσι τὸ δόγμα τῶν Λατίνων, τὰς ὁποίας ἄρχισε νὰ συνάξῃ ἀπὸ τὰς θείας Γραφὰς Νικηφόρος ὁ Βλεμμίδης, ὅταν πρότερον ἀπὸ εἰκοσιπέντε χρόνας ἐκινήθη αὐτὴ ἡ ὑπόθεσις τῆς ἑνώσεως ἀπὸ τὰς Λατίνας, ὡς λέγασιν ἐπὶ τῆς βασιλείας Γωάννᾳ τᾶ Δέκα, ὁ συνετὸς ὁπᾶ πρῶτον ἦν ὅλως μάχαιρα δίςομος κατὰ Λατίνων ἀγωνιζόμενος, πρύμναν ἤδη τὸ τᾶ λόγᾳ κρυσάμενος ἑτεραλκέα τὴν νίκην ποιεῖται, ἐμετάβαλε δηλαδὴ τὴν πρώτην τᾳ ὀρθὴν γνώμην εἰς τὸ ἐναντίον· διὰ τὰ ὁποῖα ϗ μόνα ἐπὶ τὸν Πατριαρχικὸν ἀναχθεὶς Θρόνον πάντα ἦν τῷ βασιλεῖ ϗ γλῶττα ϗ χεὶρ, ϗ κάλαμος γραμματέως ὀξυγράφᾳ, λέγων, γράφων, ϗ δογματίζων, ἔχων συνεργὰς ϗ συμβοηθὰς εἰς τὸν ἀγῶνα Γωάννης ὁ Βέκκος.

(α) Γρηγ. Λόγ. Ε'. κεφ. Β'. παραγ. ε'.

Κωνσαντῖνον τὸν Μελιτινιώτην, καὶ Γεώργιον τὸν Μετοχίτην, ὁπερ ἦτον ἀρχιδιάκονος τῆς βασιλικῆς κλήρου, καὶ Γεώργιον τὸν Κύπριον.

§. 10. Βασιλεύσαντος δὲ μετὰ τὴν [τῆ βασιλέως Μιχαὴλ ἀποβίωσιν Ἀνδρονίκου τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ τοῦ Μιχαὴλ, ὁ Βέκκος κρυφίως τὸν θρόνον ἀφεὶς ἀνεχώρησε, καὶ ἐσφαλίσθη εἰς τὸ μοναστήριον τῆς Παναχράντου, φοβηθεὶς μήπως πρόφασιν λαβόντες τινὲς τὴν αἰφνίδιον μεταβολὴν, διασπαράξωσιν αὐτὸν δραμόντες ἐξαίφνης· εἶτα καθαιρεθεὶς ὑπὸ τῆς γενομένης ἐν Κωνσαντινουπόλει συνόδου ἐπὶ Γρηγορίου τοῦ Κυπρίου, καὶ πρὸς ἀπολογίαν κληθεὶς ἐν δικαστηρίῳ λίβελον εὐσεβῆ συνθέμενος ἔδωκεν εἰς τὴν σύνοδον, ἔχει δὲ ὅτως.

Ὁμολογία τοῦ Βέκκου.

„ Ἐπείπερ ἐπὶ τῇ προβάσῃ ἐπισφαλῶς οἰκονομίᾳ τῆς δῆθεν Ἐκ-
„ κλησιαστικῆς εἰρήνης, ὥστε συναγαγεῖν με πάντας εἰς τὴν τοιαύτην εἰ-
„ ρήνην, συνέβη λαλῆσαι με, καὶ γράψαι περὶ δογμάτων Ἐκκλησια-
„ στικῶν, ἐν οἷς εὑρέθησαν καί τινα ῥηθέντα παρ' ἐμοῦ ἀπάδοντα τοῖς
„ ἱεροῖς καὶ θείοις δόγμασι, καὶ ἐπισφαλῶς ἔχοντα, ἅπερ ὅτως ἔχοντα
„ καὶ ἡ θεία καὶ ἱερὰ σύνοδος ἐφωράσατο, ἤγουν τὸ λέγειν με, ὅτι τὸ
„ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, αἴτιον ἔχει τῆς ἑαυτοῦ ὑπάρξεως τὸν Πατέρα, καὶ
„ τὸν Υἱὸν, καὶ εἰς τοῦτο φέρει, καὶ συμφωνεῖ καὶ ἡ λέξις ἡ λέγουσα
„ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐκ τοῦ Πατρὸς διὶ Υἱοῦ ἐκπορεύεσθαι, ὅθεν καὶ δύο
„ ἀποφαίνονται τοῦ Πνεύματος αἴτια, καὶ ἡ προσεχὴς καὶ πορρω ἀρχὴ ἐν-
„ τεῦθεν ὑπονοεῖται, καὶ τοσοῦτον ἐστὶ καὶ ὁ Υἱὸς αἴτιος τῆς ὑπάρξεως τοῦ
„ Πνεύματος, ὅσον ἧκει εἰς τὴν διά. Ταῦτα πάντα ἐπείπερ ἐν τοῖς ἐμαυ-
„ τοῦ συγγράμμασι καὶ λόγοις ἐκφερόμενα, εὑρηται, ἐμοῦ ταῦτα καὶ ἐκ
„ ἄλλου φρονήσαντος, καὶ γράψαντος, καὶ πρὸς τούτοις καὶ τὸ λέγειν αἴ-
„ τιον ἓν τοῦ Πνεύματος τὸν Πατέρα, καὶ τὸν Υἱὸν, ἐξ ὧν ὡς ἀπὸ
„ μιᾶς ἀρχῆς καὶ πηγῆς ἔχει τὸ εἶναι. Ταῦτα πάντα, καὶ εἴτι ἕτερον
„ εἰς τὴν τοιαύτην ἀτοπίαν φέρει τοῦ δόγματος, ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, καὶ
„ τῶν φοβερῶν Ἀγγέλων αὐτοῦ, ἔτι δὲ καὶ ἐνώπιον τῆς θείας καὶ ἱερᾶς
„ Συνόδου, ἐκ ψυχῆς μέσης χωρὶς τινὸς δολιότητος, καὶ τὰ μὲν ἄλλα μὲν
„ κρύπτειν, ἄλλα δὲ λέγειν, ἀποτρέπομαι, ἀθετῶ, καὶ ἀποβάλλο-
„ μαι, ὡς εἰς ἔσχατον ψυχῆς φέροντα ὄλεθρον· ὁμολογῶ δὲ καρδίᾳ,
„ καὶ στόματι, καὶ φρονῶ, καθὼς ὁμολογεῖ ἄνωθεν ἡ ἁγία καὶ Καθολικὴ
„ Ἐκκλησία τὴν ἁγίαν τριάδα, τὸν ἕνα θεὸν ὅτως, ὅτι ὁ Πατὴρ
„ ἄτε ἐξ ἑτέρου, ἄτε ἐξ ἑαυτοῦ τὸ εἶναι ἔχει, ἀλλ' ἄναρχος ἐστὶ, καὶ
„ ἀναίτιος· ὁ δὲ Μονογενὴς Υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἐκ Πατρὸς τὴν ὕπαρξιν γεν-
„ νητῶς, καὶ αἴτιον ἔχει τὸν Πατέρα, τὸ δὲ Πνεῦμα τὸ ἅγιον ὁμο-
„ λογῶ, καὶ πιστεύω ὅτι ἐκ τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρὸς τὴν ὕπαρξιν ἔχει ἐκ-
„ πορευτῶς, καὶ ὁ Πατὴρ κατὰ τὰς ἱερὰς τῶν διδασκάλων φωνὰς αἴτιος
„ ἐστὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Πνεύματος, τῆς διὰ τοῦ Υἱοῦ ἐκπορεύεσθαι φωνῆς,
„ μηδόλως εἰσαγούσης τὸν Υἱὸν αἴτιον τοῦ Πνεύματος, ἢ μετὰ τοῦ Πα-
„ τρὸς, ὡς εἶναι τὸν Υἱὸν καὶ Πατέρα, κατὰ τὴν ἐπισφαλῆ τινῶν, καὶ

„ ἀλ-

", αλλόκοτον ὑπόληψιν, ἓν αἴτιον καὶ μίαν ἀρχὴν τῦ Πνεύματος. Ταῦτα
" μὲν ἅτω φρονῶ, καὶ ἔυχομαι μέχρι καὶ τελευταίας μυ ἀναπνοῆς, ἅτω
" με φρονῦντα ἐυρίσκεσθαι, καὶ ἐν πᾶσι δόγμασιν ὁμοφρονεῖν τῇ ἁγίᾳ
" τῦ Θεῦ Καθολικῇ Ἐκκλησίᾳ κατὰ τὴν ἀναγεγραμμένην ὁμολογίαν,
" πάντας δὲ τὺς μὴ ἅτω φρονῦντας, ἀκοινωνήτυς ἔγω, καὶ ἀποβλήτυς,
" καὶ πόῤῥω τῆς τῶν Χριςιανῶν ὀρθοδόξυ πίςεως· ἔτος ἐςὶν ὁ τῆς ἐμῆς
" ὁμολογίας λίβελλος πίςεως, δι' ἧ καὶ πᾶσιν ὁμολογῶ, καὶ μαρτύρο-
" μαι, καὶ τρανῶς παριςάνω, ὅπως ἔχω τῆς πρόσθεν ἐυσεβείας, καὶ ὅ
" πως ὁλοσχερῶς ἐξέχομαι τῶν Ἐυαγγελικῶν, καὶ Ἀποςολικῶν, καὶ
" Πατρικῶν δογμάτων, καὶ διδαγμάτων· ἐπεὶ δὲ ἕνεκεν τῆς τόλμης,
" ἧς ἐπισφαλῶς κατετόλμησα εἴς τινα τῶν εἰρημένων θείων δογμάτων,
" κατεδικάσθην καθαίρεσιν τῆς ἀρχιερωσύνης παρὰ τῦ ἁγιωτάτυ Δεσπό-
" του, καὶ οἰκυμενικῦ Πατριάρχυ, καὶ τῆς περὶ ἀυτὸν θείας καὶ ἱερᾶς Συ-
" νόδυ, ἐν ᾗ ἐπεδήμει καὶ ὁ ἁγιώτατος Πάπας Ἀλεξανδρείας, καὶ Πα-
" τριάρχης· δέχομαι καὶ τὴν τοιαύτην καθαίρεσιν, ὡς ἐνθέσμως, καὶ
" κανονικῶς γεγονεῖαν, καὶ ςέργω τὴν τοιαύτην ψῆφον ὡς δικαίαν, καὶ
" ἔννομον μήδεποτε πειρασόμενος ἱερωσύνην ἀνακαλέσασθαι.

§. 11. Ταῦτα ἐκεῖνος γράψας, καὶ οἰκείᾳ χειρὶ ὑπογράψας, ὡς ἄ-
νεσιν ἔλαβεν ἀπὸ τὸ δικαςήριον· ἀλλὰ καθὼς τὰ ἠθέτησε, πάλιν βιβλία
ἄρχισε νὰ συντάττῃ, καὶ πάλιν βλασφημίας, καὶ πάλιν δόγματα νόθα,
καὶ λόγων ἄλλων ἐπεισαγωγάς· ὅθεν τελευταῖον, ὡς κακόδοξος τῷ
ἀναθέματι ὑποβληθεὶς, μὲ τὺς ὁμόφρονάς τυ ὑπὸ τῆς συνόδυ εἰς ἐξορίαν
τὸν βίον κατέςρεψεν.

§. 12. Ἐν τύτοις τοῖς χρόνοις τὴν μὲν Κολχίδα ἐξυσίαζεν ὁ Λα- Γωάννης Λαζὸς ἐξυσιαςὴς τῆς Κολχίδος.
ζὸς Γωάννης, ὁ τῦ Ἀλεξίυ ἀπόγονος, ὁπῦ μετὰ τὴν τῆς Κωνςαντινυ-
πόλεως ἅλωσιν ὑπὸ τῶν Λατίνων, τὴν τῶν Κόλχων, καὶ Λαζῶν ἐτυ-
ράννησε πολιτείαν, τῦ ὁποίυ τὰ βασίλεια ἦσαν ἡ Τραπεζῦντα, ὑπαν-
δρευθεὶς δὲ μὲ τὴν θυγατέρα τῦ βασιλέως Παλαιολόγυ Ἐυδοκίαν, ἐ-
γέννησεν υἱὸν Ἀλέξιον τὸν νέον Κομνηνὸν, ὅςις καὶ διάδοχος τῆς ἐκείνυ ἡ-
γεμονίας ἔγινεν.

§. 13. Τῆς δὲ Αἰτωλίας, καὶ Ἠπείρυ ὁ προῤῥηθεὶς Μιχαὴλ, τῦ ὁ-
ποίυ ὁ υἱὸς Νικηφόρος γυναῖκα ἔλαβε Μαρίαν τὴν θυγατέρα τῦ βασι-
λέως Θεοδώρυ τῦ νεωτέρυ, πόλεμον ἀυτὸς ὁ Μιχαὴλ ἀχὶ ἅπαξ τῷ
βασιλεῖ συνεκρότησε, καὶ τὸν Καίσαρα ςρατηγόπυλον, αἰχμάλωτον ἔ-
λαβεν· ἀποθανὼν δὲ ἄφησε παῖδας τρεῖς μὲν γνησίυς, ἀπὸ τὺς ὁποίυς
ὁ μεγαλήτερος ἦτον κατὰ τὴν ἡλικίαν, Νικηφόρος ὁ Δεσπότης, ὁ ἐπ'
ἀδελφῇ γαμβρὸς τῦ βασιλέως, νόθον δὲ ἕνα, ὁπῦ πολλὺς κόπυς ἔδω-
κεν εἰς τὸν Παλαιολόγον Μιχαήλ.

§. 14. Ἐν τύτοις τοῖς χρόνοις ἐν τῇ Ῥωσίᾳ μετὰ τὸν θάνατον τῦ Κατάςασις τῆς Ῥωσίας
Ἀλεξάνδρυ βασιλέως τῆς Ῥωσίας, ὡς εἴρηται ἐν βιβλ. ιβ'. κεφ. ιβ'. ἀ-
ριθ. 16. διαδέχεται τὴν βασιλείαν ὁ υἱὸς ἀυτῦ Δανιὴλ ἐν ἔτει ᾳτξγ'.

ὅςις

ὅσις ἐκατοίκησεν εἰς τὴν Μόσχβαν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν τὸ γένος τα ἔλαβε τὴν ὀνομασίαν Μοσχοβίται, ϗ ἔλαβε τὸν τίτλον εἰς αὐτὴν, ὁπᾶ ἔξω ἀπὸ τὸ βασιλεὺς νὰ ὀνομάζηται ϗ μέγας Δάξ· ὅμως ἡ βασιλεία ἐχάθη πολλὰ συγχισμένη ἀπὸ τὰς καταιρφὰς ὁπᾶ ἔλαβε τόσον ἀπὸ τὰς Τατάρας, ὅσον ϗ ἀπὸ τὰς Πολώνας, ἀλλ' ἐν ὑςέροις τὰς κατέιρεψε, ϗ τὰς ἐνίκησεν· αὐτὸς ἤυξησε μὲ νέα κτήρια τὴν Μόσχβαν, ϗ ὠκοδόμησε ϗ μοναςήριον ἐπ' ὀνόματι Δανιὴλ τᾶ Στυλίτα, ϗ τελευταῖον ἀπέθανε τῷ ατκζ'. ἀφεὶς τέσσαρας υἱὰς Γεώργιον, Γβὰν, Μπόριν, ϗ Α'λέξανδρον, ἀπὸ τὰς ὁποίας ὁ Γεώργιος διεδέχθη τὸν θρόνον, ἀλλὰ Δημήτριος ὁ ἀνεψιὸς τᾶ Γεροσλάβα τὸν ἐδίωξε τᾶ θρόνα, ϗ τὸν ἐφόνευσε μὲ τὴν βοήθειαν τᾶ Χὰν τῶν Ταταρων, ὅμως ἔλαβε τὴν ἀνταμοιβὴν ϗ αὐτὸς, ἀπὸ τὸν αὐτὸν Χὰν τῶν Ταταρων εἰς ὀλίγον καιρὸν τῆς βασιλείας τα φονευθεὶς, διὰ ὑποψίας ὁπᾶ πρὸς αὐτὸν ἔλαβε, ϗ ὕτως ἡ διαδοχὴ ἦλθεν εἰς τὸν Γβὰν τὸν δευτερογέννητον τᾶ Δανιὴλ, ὡς ῥηθήσεται ἐν κεφ. κ'. τῆς παρούσης βίβλα. Ε'πὶ τότε τᾶ Δανιὴλ, ἀποθανόντος Κυρίλλα Μητροπολίτα Κιοβίας, προεχειρίθη Μάξιμος Γ'λλην τὸ γένος, ὅσις διὰ τὰς ἐπιδρομὰς τῶν Ταταρων, ϗ κακώσεις ἤφερε τὸν θρόνον τα ἀπὸ Κιόβα εἰς τὴν βασιλεύσαν Μόσχβαν, ϗ ἐπὶ τότοις τοῖς χρόνοις ἐφάνη ἐν Ρ'ωσίᾳ ὁ Σταυρὸς ἐν Ο'υρανῷ δὶς, τῇ ιή. τᾶ Α'πριλία, ϗ τῇ ιγ'. τᾶ Φευρουαρίου ἔτως· ἡ ἶρις, τὸ κοινῶς λεγόμενον δόξα, ἐφάνη ὡς μέγας κύκλος, ϗ μέσα εἰς αὐτὸν τὸν κύκλον Η'λιος, ϗ εἰς τὸ μέσον ἦν ὁ σαυρὸς, καθὼς ἰσορᾶσιν.

Α'ρχιερεῖς Κιόβα.

Σημεῖον σαυρᾶ φανὲν ἐν τῇ Ρ'ωσίᾳ.

§. 15. Ο' Η'γεμὼν τῆς Αἰγύπτα, τὸν ὁποῖον εἰς τὴν ἐγχώριον διάλεκτον Σαλτάνον ἐκάλεν, πρὸς Μιχαὴλ τὸν Παλαιολόγον διεπρεσβεύσατο εἰς τὸ Βυζάντιον, διὰ νὰ μὴν ἐμποδίζῃ τὰ καράβιά τα νὰ διέρχωνται εἰς τὸν Πόντον, ϗ δοθείσης ἀδείας, τόσον πλῆθος δάλων ἠγόραζαν, ἀπὸ τὰς περὶ αὐτὸν οἰκοῦντας βαρβάρας, ὥςε ὁπᾶ νὰ ἐκατάσησαν ἀπὸ αὐτὰς τὰς δάλας σράτευμα, διὰ μέσα τᾶ ὁποίου ἐνίκησαν τὰς ἀπὸ Λιβύης μέχρι Γαδείρων, ϗ Κιλικίας, διώξαντας ἐκείνας ὁπᾶ ἐκατοίκαν εἰς τὰς τόπας αὐτὰς Κελτὰς, ϗ Γαλάτας κτ'. Τελευταῖον ἀπὸ αὐτὰς τὰς δάλας εἰς τὸ καλλήτερον προχωρήσαντας, ἡγεμόνες τῶν Αἰγυπτίων ἐγίνοντο μέχρι τᾶ ᾳφιά. ἔτας, καθ' ὃν χρόνον τὴν ἡγεμονίαν αὐτῶν κατέλυσε Σελήμης ὁ Κωνσαντινοπόλεως Α'υτοκράτωρ.

Κατάσασις Αἰγύπτα.

ΚΕΦΑ'-

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ.

Περὶ τῆς εἰς κενὸν διαπραγματευθείσης ἑνώσεως τῶν Ἐκκλησιῶν Ἀνατολικῆς τε καὶ Δυτικῆς ὑπὸ Μιχαὴλ τοῦ Παλαιολόγου, καὶ Γρηγορίου Ι. τοῦ Ῥώμης Ἐπισκόπου.

§. 1.

Ἐὰν καὶ πρὸ τούτων τῶν χρόνων πολλάκις ἀνέφερον οἱ τῆς πρεσβυτέρας Ῥώμης Ἐπίσκοποι, καὶ οἱ τῆς Κωνσταντινουπόλεως βασιλεῖς περὶ ἑνώσεως τῶν Ἐκκλησιῶν Ἀνατολικῆς τε καὶ Δυτικῆς, οὐδέποτε ὅμως θερμότερον δὶ αὐτὴν ἐπραγματεύσαντο, καθὼς εἰς τούτους τοὺς χρόνους Μιχαὴλ ὁ Παλαιολόγος, καὶ Γρηγόριος Ι'. περὶ οὗ ἐφεξῆς ῥηθήσεται. Οἱ δὲ τῆς Κωνσταντινουπόλεως Πατριάρχαι, καθὼς καὶ πάντες οἱ τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας Ἐπίσκοποι ὀλίγην φροντίδα ἐποίουν δὶ αὐτό, ἂν δὲν ἐβιάζοντο ἀπὸ τὸν βασιλέα, δὶ ἄλλο, ἀλλ' ὡς γινώσκοντες καλῶς, ὅτι οὐδέποτε αὐτὴ θέλει τελειώσει, διότι οἱ Ῥωμαῖοι ἄλλο δὲν ἐζήτουν πάρεξ νὰ ὑποτάσσωσι φανερὰ τὴν Ἀνατολικὴν Ἐκκλησίαν, καὶ νὰ ἔχῃ εἰς πάντα τὸ πρωτεῖον, τὸ ἔκλυτον, καὶ τὸ μνημόσυνον· καὶ αὐτὴ νὰ ἦτον ἡ ἀληθινὴ αἰτία ὁποῦ τοὺς ἐπαρακίνει, ὥστε ἀπὸ τὸν καιρὸν Λέοντος τοῦ σοφοῦ τοσάκις καὶ τόσον ἐκοπίασαν νὰ ἑνώσωσι τὰς δύο Ἐκκλησίας μίαν μὲ τὴν ἄλλην, καὶ νὰ πέμψωσι Λεγάτους εἰς Κωνσταντινούπολιν πρός τε τὸν Κωνσταντῖνον δηλαδὴ τὸν Μονομάχον τὸν Αὐτοκράτορα, Μιχαὴλ Κηρουλάριον τὸν Πατριάρχην, καὶ πρὸς ἄλλους τοὺς ἐν ὑστέροις βασιλεύσαντας, καὶ Πατριαρχεύσαντας.

§. 2. Οἱ δὲ τῆς Κωνσταντινουπόλεως Αὐτοκράτορες ἐχὶ τόσον μὲ ζῆλον τινὰ θεϊκὸν, καὶ καύσωνα τῆς Χριστιανικῆς ὁσιότητος, ὅσον ἀπὸ τὴν ἔφεσιν, καὶ σπουδὴν εἰς τὸ νὰ διαφυλάξωσιν ἀπείρακτον τὴν Αὐτοκρατορίαν τους ἐσπούδαζον, καὶ ἐπραγματεύοντο περὶ τῆς ἑνώσεως τῶν Ἐκκλησιῶν, καθὼς καὶ αὐτοὶ οἱ Λατῖνοι τρανῶς ὁμολογοῦσιν· ὁ Βαρώνιος οὕτως λέγει (α)· ὅτι Κωνσταντῖνος ὁ Μονομάχος τὴν εὔνοιαν τοῦ Πάπα διὰ τοῦτο νὰ τὴν ἐπεριποιήθη εἰς ἑαυτὸν, διὰ νὰ δυνηθῇ μὲ τὴν βοήθειαν ἐκείνου νὰ τύχῃ τὴν συνδρομὴν τῶν Δυτικῶν ἡγεμόνων κατὰ τῶν Γερμανῶν τῶν ἐχθρῶν του, καθὼς ἤλπιζεν· εἰς δὲ τὸν ἀκόλουθον αἰῶνα Μανουὴλ ὁ Κομ-

(α) Χρον. ἐν ἔτει ἀνῳ. ἀριθ. 11.

Κομνηνὸς ὑπεσχέθη τῷ Πάπᾳ νὰ συμφωνήσῃ τὴν Ἀνατολικὴν καὶ Δυτικὴν Ἐκκλησίαν, καὶ νὰ ἑνώσῃ αὐτὴν μὲ ἐκείνην, ἐὰν φανῇ εἰς αὐτὸν ἔυλογον πάλιν μὲ τὴν Ἀνατολικὴν Αὐτοκρατορίαν νὰ συνάψῃ τὴν Δυτικὴν καθὼς ἦτον καὶ πρότερον, ὡς ὁ Πλάτινας μαρτυρεῖ (α), πρὸς τὸν ὁποῖον ἐκεῖνος ὁ Πάπας ἀπεκρίθη, νὰ μὴν δύναται τοῦτο νὰ ποιήσῃ κατὰ τὴν ἐκ Θεοῦ δοθεῖσαν αὐτῷ ἐπισασίαν, καὶ βέβαια πρὸς τούτοις ὅταν αὐτοὶ οἱ Λατῖνοι ἐκυρίευσαν εἰς τὴν Ἀνατολὴν, διὰ τοῦτο μάλισα ἐφάινοντο θερμοὶ εἰς τὴν τῶν Ἐκκλησιῶν ἕνωσιν, ὅπως γίνωνται ἐυάρεσοι πρὸς τὸν Ῥώμης Ἐπίσκοπον, καὶ λαμβάνωσι παρ' αὐτοῦ βοήθειαν εἰς διαφύλαξιν τῆς ἡγεμονίας τους ἀπαράτρεπτον· διότι ἂν καλὰ καὶ νὰ ἦσαν δυσμενέσατοι ἐχθροὶ τῶν Γραικῶν, ἐσυνήθαν νὰ τὰς ἀφίνωσιν ἐλευθέρας εἰς τὸ δόγμα τους, καθὼς φανερώνει Λέων ὁ Ἀλλάτιος (β).

§. 3. Οὕτω λοιπὸν καὶ Μιχαὴλ ὁ Παλαιολόγος ἰδὼν Κάρολον τὸν Σικελίας, καὶ Νεαπόλεως ῥῆγα, ὁποῦ μὲ ἀκράτητον θυμὸν ἐλυσσίασε κατά τε τῆς Κωνσαντινουπόλεως, καὶ τῶν αὐτῆς βασιλέων, καὶ ὁποῦ μέγα στράτευμα ἑτοίμαζε κατά τε γῆς καὶ θαλάσσης, ὁμοίως καὶ τὸν ἀδελφόν του Ἀλβῖσιον Γαλλίας ῥῆγα, ὁμοῦ μὲ ἄλλους ἡγεμόνας τῆς Εὐρώπης ὁποῦ ἔμελεν εἰς Παλαισίνην νὰ ἐκστρατεύσῃ κατὰ τῶν Σαρακηνῶν, καὶ συλλογιζόμενος μήπως καὶ ὑποτάξωσιν αὐτοὶ τὸ βασίλειον τῆς Κωνσαντινουπόλεως, τὸ ὁποῖον ἐκωδωνίζετο, καὶ διεφημίζετο καὶ ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς Ἕλληνας, καὶ ἀπὸ Ἀρσένιον τὸν Πατριάρχην, νὰ μὴν ἀρμόζῃ εἰς τὸν Παλαιολόγον τὸ βασίλειον, ἀλλ' εἰς τὸν ὑπ' αὐτοῦ τυφλωθέντα Γωάννην τὸν βασιλέα, ὁποῦ ἐξοσίασε μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρός του χρόνον ἕνα, ἐζήτει τὴν ἔυνοιαν τῶν Ῥώμης Ἐπισκόπων, καὶ μάλισα Γρηγορίου Γ'. τὸν ὁποῖον πρὶν ἀρχιερεύσῃ φίλον εἶχε, διαπραγματευόμενος καὶ τὴν τῶν Ἐκκλησιῶν ἕνωσιν ὄχι δι' ἄλλο, εἰμὴ δι' αὐτὰ βέβαια τὰ ἀνωτέρω ῥηθέντα αἴτια.

§. 4. Βαλδοῖνος Β'. φεύγων ὡς εἴρηται τὸν τῆς Κωνσαντινουπόλεως κίνδυνον, καὶ ἐρχόμενος εἰς Ἰταλίαν ἐσυμπεθερίασε μὲ τὸν ῥῆγα αὐτῆς Κάρολον, νύμφην λαβὼν εἰς τὸν υἱόν του Φίλιππον τὴν θυγατέρα ἐκείνου, ἐλπίζων πῶς ἔχων συμβοηθὸν αὐτὸν νὰ λάβῃ πάλιν τὴν Κωνσαντινούπολιν, ὑποσχόμενος νὰ δώσῃ προῖκα τὴν Ἀχαΐαν, καὶ Πελοπόννησον, καὶ ἀνίσως μὲ τὴν βοήθειάν του λάβῃ πάλιν τὴν Κωνσαντινούπολιν, καὶ δὲν ἀποκτήσῃ παιδία, καὶ ἀποθάνῃ αὐτὸς καὶ ὁ υἱός του ἄκληρος, νὰ εἶναι ἡ Κωνσαντινούπολις τοῦ ῥηγὸς Καρόλου. Δεχθεὶς λοιπὸν ὁ Κάρολος αὐτὴν τὴν ὑπόσχεσιν εἰς τὴν καρδίαν του ὡς σπέρμα τι, πλέον δὲν ἐφαντάζετο μικρὰ πράγματα, ἀλλὰ πᾶσαν τὴν Μοναρχίαν, διὰ νὰ εἰπῶμεν ἔτως,

(α) Ε' Ἀλεξάν. Γ'. (β) Περὶ τῆς αἰδ. ὁμον. τῶν Ἐκκλησ. βιβλ. β'. κεφ. ιγ'.

ὕτω, τῆ Ῥαλίᾳ Καίσαρος νὰ ἀποκτήσῃ ὠνειροπόλει, ᾗ ἐφαντάζετο, ἐὰν γένῃ ἐξωσιασὶς τῆς Κωνσαντινοπόλεως κτ. ὡς ὁ Γρηγορᾶς ἱστορεῖ (α), ὁμοίως ᾗ αὐτὸς ὁ Βαλδεῖνος προσρέχει ᾗ εἰς τὸν Ῥώμης Ἐπίσκοπον Οὐρβανὸν Δ'. δεόμενος νὰ λάβῃ ᾗ ἀπὸ αὐτὸν βοήθειαν τινὰ, ὅτις μὴ παραβλέψας τὴν δέησίν τε, θερμῶς ἐπαρακίνει πάντας τὲς ἡγεμόνας τῆς Εὐρώπης νὰ ἐγείρωσιν ἅρματα κατὰ τῆ Παλαιολόγε Μιχαὴλ· αὐτὰ λοιπὸν μαθὼν ὁ Μιχαὴλ, ἄρχισε πρῶτον νὰ διαπραγματεύηται ὑπὲρ εἰρήνης μὲ ἐκεῖνον διὰ μέσε Φρατόρων τινῶν Φραγκισκάνων, ᾗ διὰ μέσε τῶν ἰδίων τε πρέσβεων, ὁπῆ κατὰ καιρὸν ἔπεμπε, τά τε πράγματα συμπεραίνων, ᾗ πρὸς ἑαυτὸν σύρων διὰ μέσε πολυτελῶν δώρων, ᾗ τὲς Καρδινάλεις ᾗ οἰκείας τῆ Πάπα ἐπεριποιεῖτο· ἀνάγνωθι τὸν Παχυμέρην (β)· ὡσάυτως ᾗ πρὸς Ἀλοΐσιον τὸν τῆ Καρόλε ἀδελφὸν δὶς πρεσβείαν ἔπεμψε, δεόμενος αὐτῆ νὰ μεσιτεύσῃ κατὰ τὸν δυνατὸν τρόπον διὰ τὴν ἕνωσιν τῶν Ἐκκλησιῶν κτ. Μετὰ δὲ τὸν Οὐρβανὸν ἄρχισε κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον νὰ πραγματεύηται πρὸς τὸν Κλήμεντα Δ'. τὸν διάδοχον τῆ Οὐρβανῆ, ᾗ μὲ περισσοτέραν προθυμίαν, διότι πλέον περίφοβος ἔγινε τότε, μαθὼν τὰς δυνάμεις τῆ Καρόλε, νὰ εἶναι πολλὰ μεγάλαι, ᾗ ὅτι ἡνώθησαν μὲ τὰς δυνάμεις τῆ ἀδελφῆ τε Ἀλοϊσίᾳ.

§. 5. Κλήμης δὲ ὁ Ῥώμης Ἐπίσκοπος γνωρίσας τὸν φόβον Μιχαὴλ τῆ βασιλέως, ᾗ ὅτι περιχαρῶς διὰ τᾶτο θέλει δεχθῇ πᾶσαν συμφωνίαν, ἔγραψε πρὸς αὐτὸν, πῶς ὑπὲρ μὲν τῆς τῶν Ἐκκλησιῶν ἑνώσεως μήτε διαλέξεως εἶναι χρεία, μήτε συνόδε, διότι πάντα τὰ δόγματα τῆς Δυτικῆς Ἐκκλησίας πολλὰ καλῶς πρὸ πολλᾶ διωρίθησαν συνοδικῶς· διὰ δὲ τὸ νὰ γένῃ ἡ ἕνωσις πρέπει αὐτὸς ὁ βασιλεὺς, ᾗ ὁ Πατριάρχης ᾗ πάντες οἱ τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, ᾗ οἱ ὑποκείμενοι τῆς αὐτῆ βασιλείας νὰ ὑπογράψωσιν εἰς τὴν ὁμολογίαν τῆς πίσεως, τὴν ὁποίαν αὐτὸς τὲς ἔπεμψε, ᾗ περιεῖχε πᾶσαν τὴν Παπικὴν διδασκαλίαν, ἔπειτα μετὰ τὴν ὑπογραφήν τες νὰ τὴν πέμψῃ εἰς Ῥώμην διὰ νὰ μένῃ εἰς μνήμην ἀΐδιον τῶν γεγονότων.

§. 6. Ἕως ὧδε λοιπὸν ὁ βασιλεὺς Μιχαὴλ διεπραγματεύετο μὲ λόγια μόνον φανερὰ μὲν, ᾗ μὲ ὑποσχέσεις, κρυφίως δὲ ἠγωνίζετο κατὰ τὸν δυνατὸν τρόπον νὰ ἐγείρῃ ἐχθρὲς κατὰ τῆ Καρόλε, μάλισα τὲς Οὐενετὲς, ἀλλ' ἀποθανὼν ἐν τῷ μεταξὺ Κλήμης Δ'. ἐγκρατὴς τῆ θρόνε γίνεται Γρηγόριος Γ'. ἐν ἔτει ασοά. ὅτις γνωρίσας τὰς βλὰς τῆ βασιλέως Μιχαὴλ, ἀπεφάσισε παντοίοις τρόποις νὰ βιάσῃ αὐτὸν διὰ νὰ τελειώσῃ τὴν τῶν Ἐκκλησιῶν ἐπαγγελθεῖσαν ἕνωσιν· ὅθεν πρῶτον μὲν τὴν

(α) Γρηγ. Λόγ. Ε'. κεφ. Α'. πραγμ. ά. ᾗ β'. (α) Βιβλ. β'.

τὴν τῶν Ουενετῶν κατὰ τῆ Καρόλε ὁρμὴν ὁπῆ ἐκίνει ὁ βασιλεὺς Μιχαὴλ ἐμπόδισε, δεύτερον δὲ ἔγραψε πρὸς πάντας τὲς ἐν Εὐρώπ: ἡγεμόνας νὰ εἶναι ἁρματωμενοι, ϗ μὲ πάντας τὲς ἀρχιερεῖς νὰ ἔλθωσιν εἰς τὴν μέλλεσαν συγκροτηθῆναι ὑπ' αὐτῆ σύνοδον ἐν Λαγδάνῳ τῷ ἑπομένῳ ἔτει· πρὸς δὲ τὸν βασιλέα Μιχαὴλ διὰ Δηγάτων Γερωνύμε δὲ Ἀσκαλε, Ρ'αϋμόνδε τῆ Βιρεγχαρίε, Βονογράτι ἀδὲ Σκάγκτο Γωάννης, ϗ Βοναβεντέρα δὲ Μοντζέλα τῶν Μινοριτῶν ϗ ἄλλων, ϗ γραμμάτων δρασικωτάτων ἐφανέρωνεν, ὅτι πρέπει ἀπροφασίςως αὐτὸς ὁ βασιλεὺς νὰ ἐμφανισθῆ εἰς τὴν καταγγελθεῖσαν σύνοδον, ἤτε αὐτοπροσώπως, ἢ δὶ ἐπιτρόπων αὐτῆ, ϗ τὴν ὁμολογίαν τῆς πίςεως, ὁπῆ πρὸς αὐτὸν οἱ πρὸ αὐτῆ ἀρχιερατεύσαντες ἐν Ρ'ώμη ἀπέςειλαν, χωρὶς διάλεξιν ἐνώπιον τῆς συνόδε νὰ ὁμολογήσωσι ϗ νὰ ὑπογράψωσι, ϗ ἕτω νὰ ἔχωσι τὴν φιλίαν τῶν Λατίνων, ϗ τὴν βοήθειαν εἰς πᾶσαν ἀνάγκην τες· ὁ δὲ βασιλεὺς Μιχαὴλ ἐὰν ϗ πρότερον πρὸς Γρηγόριον Ι'. πρέσβεις ἀπέςειλε διὰ τὴν ἕνωσιν τῶν Ἐκκλησιῶν τόν τε Νικηφορίτζην, ϗ τὸν Ἀλονβάρδαν, ἀλλ' αὐτοὶ εἰς τὴν Ἰταλίαν κακοπαθήσαντες ὡς προδόται τῶν Λατίνων ἐτιμωρήθησαν, ϗ τότε ὅμως βλέπων τὰ τῆ Γρηγορίε Ι'. ἐντάλματα, ϗ παραγγέλματα καθόλε μὴν παραιτέμενος, ϗ μὴ ἀμελῶν, ἤτε τρόπες λυπάμενος, ἀλλὰ πρὸς ἓν μόνον ἀποβλέπων, ὅτι νὰ ἑνώσῃ τὰς Ἐκκλησίας, ϗ τοιβτοτρόπως τὸν φόβον τῆ Καρόλε νὰ ἀποβάλῃ, ἄλλες ἄνδρας ἱερῆ τε ϗ πολιτικῆ ἐπαγγέλματος ἔπεμψε, Γερμανὸν δηλαδὴ τὸν πρώην Κωνσαντινοπόλεως Πατριάρχην, Θεοφάνην τὸν Νικαίας Μητροπολίτην, Γεώργιον Ἀκροπολίτην τὸν μέγαν Λογοθέτην, Πανάρετον τὸν προκαθήμενον τῆ Βεσιαρίε, ϗ τὸν μέγαν διερμηνευτὴν τὸν Βερροιώτην ὁμῆ μὲ ἄλλες Κληρικὲς, ϗ δῶρα πολυτελῆ πρὸς τὸν Πάπαν, ϗ Καρδινάλεις· αὐτοὶ δὲ ἐμβάντες εἰς τὰ κάτεργα, ϗ ἀποπλεύσαντες εἰς μεγάλην τρικυμίαν θαλάσης περιέπεσον, ϗ τὸ κάτεργον ὁπῆ εἶχε τὲς ἄρχοντας τῆς Συγκλήτε κατεποντίσθη μὲ τὲς ἀνθρώπες, ϗ μὲ τὰ δῶρα, ἐκεῖνο δὲ ὁπῆ εἶχε τὲς Ἐκκλησιαςικὲς, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἦν ϗ Γεώργιος ὁ Ἀκροπολίτης, μόλις σωθὲν ἔφθασεν εἰς Ρ'ώμην, ϗ μετ' ὀλίγας ἡμέρας παρρησιαθέντες τῷ Πάπα, τὰ τῆς πρεσβείας ἐτέλεσαν, ὡς ὁ Παχυμέρης ἱςορεῖ· ϗ ἐκεῖθεν εἰς τὴν ἐν Λαγδάνῳ σύνοδον ἦλθον συγκροτηθείσης τῷ ᾳσοδ'. μάλιςα διὰ τὴν τῆς Ἀνατολικῆς ϗ Δυτικῆς Ἐκκλησίας ἕνωσιν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ὑπεδέχθησαν οἱ περισωθέντες ϗ ἐκεῖσε ἀπελθόντες Ρ'ωμαῖοι εἰς κοινωνίαν τῆς Ρ'ωμαϊκῆς Ἐκκλησίας, μὲ αὐτὰς ὅμως τὰς συμφωνίας ά. ἵνα ἀπὸ τὲς Γραικὲς τὸ μνημόσυνον τῆ ἄκρε ἀρχιερέως ἐν ταῖς ἱεραῖς τελεταῖς νὰ ἀποτελῆται· β'. ἵνα δυνατὸν ϗ ἀπαγόρευτον εἶναι εἰς πάντας τὲς Ἕλληνας ὁπῆ θέλωσι, νὰ ποιῶσι τὴν κρίσιν τες εἰς τὸν ἐν Ρ'ώμη ἀποςολικὸν θρόνον, τατέςιν ὡς εἰς ἀνώτερον, ϗ ἐντελέςερον νὰ ἀνατρέχωσι κριτήριον ϗ γ'. ἵνα τὸ πρωτεῖον εἰς τὸν Ρ'ώμης ἀρχιερέα εἰς ὅλα νὰ δίδεται· αὐτὰ δὲ ἐπροβάλθησαν ἀπὸ τὴν

τὴν Σύνοδον εἰς τὴν Δ'. συνέλευσιν, ὅταν ἡ τῦ βασιλέως Ἐπίσκοπος ὁπῦ ἄρχιζεν ἔτω, τῷ ἁγιωτάτῳ, καὶ Μακαριωτάτῳ κτ'. ἐπεὶ ἀπεσάλησαν παρὰ τῆς σῆς Μακαριότητος πρὸς τὴν βασιλείαν μα κτ'. καὶ ἡ τῶν Ἀνατολικῶν ἀρχιερέων ἀνεγνώσθησαν. Μετὰ δὲ τὴν ἀνάγνωσιν αὐτῶν, εἰπόντος Γρηγορίᾳ Ι'. ὅτι εἰς αὐτὴν τὴν τῆς ἑνώσεως τῶν Ἐκκλησιῶν πραγματείαν, ἔδει κοσμικὸν νὰ ζητῇ Μιχαὴλ ὁ Παλαιολόγος, πρεπόντως οἱ τῆς συνόδε πατέρες ἐδίκασαν, διὰ τὴν ἀλήθειαν, καθὼς ἀπὸ τὰ πρακτικὰ αὐτῆς φανερῶται. Εἰς δὲ τὴν ε'. συνέλευσιν ταύτης τῆς Συνόδε ἔψαλον οἱ Λατῖνοι Ἑλληνιςὶ τὸ τῆς πίςεως σύμβολον μετὰ καὶ τῆς ἐκ τῦ Υἱῦ προσθήκης κτ'. ὁμοφώνησαν λοιπὸν οἱ ςαλθέντες Ἐπίσκοποι φανερὰ τῷ περὶ τῆς ἐκπορεύσεως τῦ Παναγίε Πνεύματος καινοτομηθέντι δόγματι, προσδεχθέντες μεθ' ὅρκε τὴν ὁμολογίαν τῆς πίςεως κατὰ τὴν Παπικὴν διδασκαλίαν, καὶ ὁμώσαντες νὰ φυλάττωσιν ὑπακοὴν εἰς πάντα τὰ ἀρεσκόμενα τῷ Πάπᾳ καὶ τοῖς Λατίνοις ἀπὸ ὄνομα Μιχαὴλ τῦ Παλαιολόγε, ὑποτάξαντες τοιστρόπως τὴν Ἀνατολικὴν Ἐκκλησίαν εἰς τὴν Δυτικὴν κατὰ τὸ ασοδ'. ἔτος.

§. 8. Οὕτω λοιπὸν ἡ πραγματευθεῖσα αὐτὴ τῶν Ἐκκλησιῶν ἕνωσις ἀρχὴ κατὰ θεῖον ζῆλον, καὶ Χριςιανικὴν ἀδελφότητα, ἀλλὰ δι' ἐκείνα ὁπῦ διαφόρως ἤθελεν ὅ, τε τῆς Ῥώμης Ἐπίσκοπος, καὶ ὁ τῆς Κωνςαντινοπόλεως βασιλεὺς, πολλὰ ταραχώδης ἔγινε, καὶ εἰς μάτην, ταραχὰς, τυράννια, μαρτύρια, καὶ ἐξορίας εἰς τὸς Χριςιανὸς ἐπροξένησε, παρὰ εἰρήνην· διότι ἐπισρέψαντες οἱ ἀποςαλθέντες Ἐπίσκοποι μὲ Λιγάτε τῦ Πάπα, καὶ εἰπόντες τὰ γινόμενα, ὁ ἱερὸς τῆς Ἐκκλησίας σύλλογος, ἦτον φανερὸς πῶς δὲν θέλει ἡσυχάσει, καὶ τὸ πλῆθος ἐταράττετο χωριζόμενοι ἀπὸ τὴν κοινωνίαν τῦ βασιλέως, λέγοντες ὅτι εἶναι καιρὸς μαρτυρίε, καὶ Στεφάνων ἀθλητικῶν, ὅθεν καὶ εἰς πολλὴν ταραχὴν ἐκινῆντο· ὁ δὲ βασιλεὺς Μιχαὴλ πρῶτον μὲ λόγε, καὶ μὲ ἦθος ἱλαρὸν νὰ εἰρηνεύσῃ καὶ καὶ νὰ ὑποκλίνῃ τὰς γνώμας τῶν ςασιαζόντων ἐδοκίμαζε, λέγων πῶς τὸ πρᾶγμα αὐτὸ νὰ εἶναι διὰ μίαν οἰκονομίαν, καὶ ἀχὶ καινοτομίαν, καὶ πῶς θέλει μείνσι τὰ δόγματά μας ἀπείρακτα, καὶ ἀπαράτρεπτα· διότι τρία μόνον δίδομεν εἰς τὸν Πάπαν, πρωτεῖον, ἔκλυτον, καὶ μνημόσυνον, αὐτὰ δὲ θέλει εἶναι ἐλευθερωτήρια πολλῶν αἱμάτων Ῥωμαϊκῶν ὁπῦ κινδυνεύσι νὰ χαθῶσι, κατὰ τὸν Παχυμέρην (α)· διὰ δὲ τὴν προσθήκην, τὴν ὁποίαν ἐκεῖνοι περὶ τὸ ἱερὸν σύμβολον καινοτομῦσιν, ἢ περὶ ἄλλης τινὸς ὑποθέσεως, ἐδεμία βιαςικὴ φιλονεικία εἰς τὴν σύνοδον ἔγινεν, ἀλλὰ μεγάλη ἡσυχία, καὶ ἄνεσις τὰ μεταξὺ περιτρέχει πράγματα κτ'. πάντα δὲ αὐτὰ καὶ τὰ παρόμοια εἰς μάτην ἐλέγοντο, διότι πρῶτος ἀπὸ ὅλες Γωσὴφ ὁ Κωνςαντινοπόλεως Πατριάρχης ἀνδρείως εἰς τὴν ἕνωσιν ἐναντιά-

(α) Βιβλ. γ'.

τιθέμενος, θελιματικῶς ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὸν θρόνον, εἰς τὸν τόπον τῆ ὁποίᾳ Ἰωάννης ὁ Βέκκος ἐπροχειρίσθη· ἔπειτα ἐπειδὴ ὁ βασιλεὺς ἀδὲν ἐκατόρθωνε μὲ τὰ ἥμερα λόγια, στρέψας εἰς τὸ ἐναντίον ἐπρόσαξε νὰ γίνωνται ἁρπαγὴ τῶν ὑπαρχόντων, ἐξορίαι, φυλακαὶ, τυφλώσεις ὀμμάτων, θαρμοὶ, κόψιμον χειρῶν κτ'. ἀνάγνωθι τὸν Γρηγοραν (α), ἐχὶ δὶ ἄλλο εἰμὴ διὰ νὰ δείξῃ ἑαυτὸν εἰς τὸς Λατίνους πῶς εἶναι ἄκρος ὑπερασπιστὴς τῆς γενομένης ἑνώσεως.

§. 9. Ὁ βασιλεὺς λοιπὸν τὸ δυνατὸν ποιῶν, ἀδεὶς ἄλλος ἔξω ἀπὸ αὐτὸν καὶ τὸν Πατριάρχην Βέκκον, καὶ ἄλλους τινὰς προσκειμένους εἰς τὴν ἕνωσιν, δὲν ἐσυμφώνει, διότι ἀδεὶς τῶν Ἑλλήνων τὴν ἐν τῷ συμβόλῳ προσθήκην καὶ ἐκ τοῦ Υἱοῦ νὰ ἐκφωνῇ ἐτόλμησεν, ὅτε τινὰς μὲ τὸς Λατίνους τοῦ Πάπα ἐσυλλειτούργησε, πάρεξ τινὲς τῶν Φρατόρων ἅπαξ μόνον εἰς τὸν ναὸν τῶν Βλαχερνῶν διὰ χειροτονίαν τινῶν τῶν ἰδικῶν τους. Ταῦτα λοιπὸν βλέποντες οἱ τοῦ Πάπα, καὶ ὡς περιγέλασμα νομίζοντες τὰ γινόμενα, καθὼς πάντες τὸ ὡμολόγων, ἐζήτων πληροφορίαν τινὰ τῆς ἑνώσεως, ὅθεν εἰς ἡμέραν ἑορτῆς συνεορτάζοντες μὲ τὸς ἰδικούς μας συνῆλθον εἰς τὴν ἱερὰν λειτουργίαν, ὁ δὲ διάκονος ἐκφωνήσας εἰς τὰ δίπτυχα Γρηγορίᾳ τοῦ ἄκρου καὶ Καθολικοῦ Ἀρχιερέως τε καὶ Πάπα, σύγχυσις εὐθὺς καὶ σχίσμα μέγα ἔγινεν ἕως καὶ εἰς πιάσιμον τῶν χειρῶν, φωνάζοντες μεταξὺ αὐτῶν, ἐκεῖνοι ὁποῦ ἐναντιώνοντο εἰς αὐτὴν τὴν πραγματευθεῖσαν ἕνωσιν, μὴ θίγε, μὴ ἅψη, μέχρι καὶ εἰς τὸς φίλους τους ἔλεγον, ἤγουν μακρὰν φύγετε ἀπὸ τὸς κακοδόξους· τόσον πολλὰ ἀπεστρέφοντο ἐκείνους ὁποῦ ἐσυμφώνουν εἰς αὐτὴν τὴν ἕνωσιν, καθὼς ὁ Παχυμέρης ἱστορεῖ. Εἰς αὐτὸ λοιπὸν καὶ ὁ πρωτότοκος υἱὸς τοῦ Παλαιολόγου Ἀνδρόνικος, ἐὰν καὶ φανερὰ νὰ ἀποδοκιμάσῃ καὶ νὰ καταφρονήσῃ τὸ γενόμενον δὲν ἐτόλμα, κρυφίως δὲ ἀπεστρέφετο αὐτό. Εἰς δὲ τὴν Ἐπιστολὴν διὰ τῆς ὁποίας ἐζήτει ὁ Μιχαὴλ παρὰ τοῦ Πάπα, διὰ νὰ δοθῇ ἄδεια εἰς τὸς Ἕλληνας νὰ ἀναγινώσκηται τὸ σύμβολον χωρὶς τὴν προσθήκην, καθὼς καὶ πρὸ τοῦ σχίσματος, λέγων ἀξιοῦμεν σε τὴν μεγαλειότητα ἵνα ἡ ἡμετέρα Ἐκκλησία λέγῃ τὸ ἅγιον σύμβολον, ὡς ἔλεγε τοῦτο πρὸ τοῦ σχίσματος, καὶ ἕως τῆς σήμερον, καὶ διὰ νὰ ἐμμένωμεν εἰς τὰ ἡμέτερα ἔθιμα, ἔλαβε τὸ ἐχὶ δὶ ἀπόκρισιν· μάλιστα δὲ ὑπὸ Νικολάου Γ'. ἐβιάζετο νὰ καταφήσῃ πάσας τὰς ὑπ' αὐτὸν Ἐκκλησίας μὲ τὴν προσθήκην νὰ ἀναγινώσκωσι τὸ σύμβολον.

§. 10. Οἱ δὲ Ῥώμης Ἐπίσκοποι γνωρίσαντες, ὅτι πάντα τὰ περὶ ἑνώσεως πραχθέντα μάταια εἶναι, Μαρτῖνος Δ'. πρὸς τὸν ὁποῖον ὁ βασιλεὺς Μιχαὴλ πρέσβεις ἔπεμψε Λέοντα τὸν Ἡρακλείας, καὶ Θεοφάνην τὸν Νικάιας πρὸς συντήρησιν καὶ φύλαξιν τῆς ἑνώσεως, καὶ τῆς εὐνοίας τῷ

φ.

(α) Ἱστορ. Λόγ. Ε'. κεφ. Β'. παραγρ. ά. ἕως δ'.

ά. ἔτει τῆς αὐτῆ ἀρχιερατείας, ἀναθεμάτισεν αὐτὸν τὸν Μιχαὴλ, ἐπειδὴ δὲν ἔμενεν εἰς τὰς συμφωνίας τῆς ἑνώσεως, ϗ ὡς ἐυμενὴς ϗ προσκείμενος τοῖς αἱρετικοῖς ϗ σχισματικοῖς τῶν Γραικῶν, ϗ ὅτι αὐτὸς εἶναι τῆ σχίσματος πρωτάιτιος. ἐὰν ϗ Ἀλλάτιος ὁ Μαϊμβεργικὸς Γερμανὸς (α), ϗ ἄλλοι τῶν Λατίνων λέγουσι νὰ ἔπραξεν αὐτὸ ὁ Μαρτῖνος ἀχὶ δι' ἄλλην αἰτίαν, εἰμὴ διὰ χάριν Καρόλε ῥηγὸς τῆς Σικελίας, μὲ τὸν ὁποῖον ἦν φίλος, ϗ ἠγαπημένος, ϗ παντῆ εἰς τὴν Εὐρώπην τὸ κατ' ἐκείνε ἀνάθεμα ἐδημοσίευσε, τοιῦτον χάρισμα ἔλαβεν ὁ Μιχαὴλ ὁ Παλαιολόγος διὰ τὴν ἀγάπην ὁπῆ εἶχεν εἰς τὸν Ῥωμαϊκὸν θρόνον, ϗ διὰ τὴν ὑπ' αὐτῆ πραγματευθεῖσαν ἕνωσιν τῶν Ἐκκλησιῶν· ἐὰν ϗ αὐτὸς δὲν ἠθέτησεν αὐτὴν, ὡς ἐγκαλεῖτο, ϗ τῆτο εἶναι φανερόν· διότι ἂν ἐκεῖνος ἤθελε μακρύνει ἀπὸ τὴν κοινωνίαν τῶν Λατίνων βέβαια ὁ ὑιός τε Ἀνδρόνικος ἤθελε τὸν ἀξιώσῃ ταφῆς, ὅσις, κατὰ τὸν Γρηγορᾶν (β), „ ἀχὶ ὅτι τὴν συνηθισμένην εἰς τὰς βασιλεῖς ταφὴν δὲν ἠξίωσε τὸν πα- „ τέρα τε, ἀλλὰ μήτε ἐκείνην ὁπῆ γίνεται εἰς ἕνα χωριάτην, ϗ ταμ- „ πάκην δὲν ἔπραξε, πάρεξ ὅτι ἐπρόσαξε νύκτα νὰ τὸν συκώσωσι τι- „ νὲς, ϗ φέροντές τον μακρὰν τῆ στρατοπέδε νὰ σωρεύσωσι πολὺ χῶμα „ ἐπάνω τε νὰ διὰ μὴν χωρισθῇ ἀπὸ θηρία τὸ βασιλικὸν σῶμα· κτ. ἀνάγνωθι περὶ τέτων Γεώργιον τὸν Παχυμέρην (γ), Νικηφόρον τὸν Γρηγορᾶν (δ), ϗ ἀπὸ τὲς Λατίνες Ἀλλάτιον τὸν Μαϊμβέργον (ε), τὰ τῆς ὀν Λεγδένῳ Β'. συνόδε πρακτικὰ, ϗ ἄλλες.

§. 11. Ἀπὸ τὰ ῥηθέντα συνάγεται, ὅτι αὐτὴ, ἡ τῆς ἑνώσεως τῶν Ἐκκλησιῶν πραγματεία, ὡς μὴ κατὰ Θεὸν ἐπινοηθεῖσα, ἀλλ' ὅτι ὁ μὲν Μιχαὴλ διὰ τὸ κακὸν ὁπῆ ἦτον ἐπικείμενον εἰς τὸ βασίλειόν τε ἀπὸ Κάρολον, τὸν ὁποῖον ἐφοβεῖτο, ὁ δὲ Ῥώμης Ἐπίσκοπος διὰ τὴν φιλαρχίαν, (κατά τε τὸν Παχυμέρην (ζ), ϗ τὸν Πετάυϊον (η)) κατὰ τὸ φαινόμενον, αὐτὴν διεπραγματεύσαντο, διὰ τῆτο ϗ ἀτελεσφόρητος ἔμεινε, διότι ποτὲ ἡ Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία δὲν ἐσυμφώνησεν ἀληθῶς, ἔτε θέλει συμφωνήσει μὲ τὴν Ῥωμαϊκὴν Ἐκκλησίαν, ἐξ ὅτε αὐτὴ ἀπὸ τὴν φιλαρχίαν τῶν Ἐπισκόπων αὐτῆς εἰς καινοτομίας ἐλλεινῶς, ϗ κακὰς αἱρέσεις ἔπεσε, νὰ ἐγκριμνιωθῶσιν εἰπόντες πρὸ τόσων χρόνων εἰς τὰ Εὐαγγελικὰ δόγματα, καὶ ὁπῆ παρόμοια μὲ τὲς πρὸ αὐτῶν ἁγιωτάτες Ἐπισκόπες, εἰς τὰς Ἀποζολικὰς, ϗ Πατερικὰς παραδόσεις δὲν ἠκολάθησαν, ἐὰν ϗ Λέων ὁ Ἀλλάτιος δὲν ἐντράπη νὰ συγγράψῃ ὅτι ἔγινε παντοτινὴ ὁμόνοια ϗ συμφωνία τῶν Ἐκκλησιῶν τῆς Ῥώμης δηλαδὴ, ϗ Ἀνατολῆς, τὴν ὁποίαν βαλῃθεὶς ἀνοήτως

(α) Εἰς τὸ περὶ σχίσματος τῆς Δυτικ. ϗ Ἀνατ. Ἐκκλησίας βιβλ. έ. (β) Γρηγορ. Λόγ. Ε'. κεφ. Ζ'. παραγρ. ς', (γ) Βιβλ. έ. ς. ϗ ζ. (δ) Γρηγορ. Λόγ. Ε'. (ε) Τόμ. β'. φύλ. 125. (ζ) Βιβλ. γ'. (η) Θεολογ. δογμ. βιβλ. ζ. κεφ. άι

τως νὰ ἀποδείξῃ μὲ φανερὰς ἀντιλογίας ἑαυτὸν περιέβαλεν, ἐναντίος φανερὰ φανεὶς εἰς τόσας συγγραφεῖς Ἑλληνας, καὶ Λατίνας, ἀλλὰ δὴ καὶ εἰς αὐτὰς τὰς ἑαυτοῦ Πάπας· διότι Μαρτῖνος Δ'. εἰς τὴν τῆς ἀκοινωνησίας βάλλαν, τὴν ἐκτεθεῖσαν κατὰ Μιχαὴλ τοῦ Παλαιολόγου, καθόλου καὶ τὰς παλαιὰς ὀρθοδόξους Ἕλληνας ἀνυποζόλως σχισματικὰς, καὶ αἱρετικὰς ὁ σχισματάρχης καὶ αἱρεσιάρχης καλεῖ κτ'.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ'.

Περὶ τῶν διαπρεψάντων Ἑλλήνων ἀνδρῶν κατὰ τέτους τοὺς χρόνους.

§. 1.

Ἄνδρες διαφανεῖς εἰς ἀρετὴν ἔγιναν ἐν τέτοις τοῖς χρόνοις Νικηφόρος ὁ Βλεμμίδης, καὶ Γεώργιος ὁ Ἀκροπολίτης.

Νικηφόρος Βλεμμίδης.

§. 2. Νικηφόρος ὁ Βλεμμίδης ἀνὴρ διαβεβοημένος, θεῖον ναὸν μὲ ἔξοδά τε ᾠκοδόμησε, καὶ εἰς ἁγίων καὶ Θεοφιλῶν ἀνδρῶν ἀσκητήριον καθέτεσεν, εἰς τὸ ὁποῖον ἥσυχον εἶχε τὴν τε δίαιταν, μὲ ἄσκησιν τραχείαν τήκων τὴν ζωήν τε· ἔγραψεν αὐτὸς δύο βιβλία ὑπὲρ τῆς ἐκπορεύσεως τοῦ ἁγίου Πνεύματος ἐκ μόνου τοῦ Πατρὸς, ἀπὸ τὰ ὁποῖα τὸ μὲν ἄρχεται, Λογίων δὲ τὸ τηνικάδε κατὰ τὴν τῆς Βιθυνίας Μητρόπολιν Νίκαιαν ἐκ τῆς Ῥωμαϊκῆς ἐπικρατείας ἐπιδεδημηκότων ἀνδρῶν, καί τινων ἐκ ταύτης τῆς Ἑλλάδος συνηθροισμένων, διὰ τὸ ἀμφίρισον δόγμα κτ': τὸ ἄλλο δὲ, Λόγων δὲ ἐκ τῆς Ῥωμαϊκῆς εἰσαῦθις ἐπὶ συζάσει τοῦ οἰκείου δόγματος ἐπιπεφοιτηκότων ἀνδρῶν κτ. ἂν καὶ ὁ Γρηγορᾶς ἰσορεῖ (α), αὐτὸς ὁ Βλεμμίδης νὰ ἔγραψε πολλὰ ὑπὲρ τοῦ Λατινικοῦ δόγματος; ἀλλὰ κρυφίως μὲν διὰ τὴν τῶν πολλῶν ὑπόληψιν, ἐξέδωκε δὲ καὶ φιλοσοφικὰ συγγράμματα.

Γεώργιος ὁ Ἀκροπολίτης.

§. 3. Γεώργιος ὁ Ἀκροπολίτης ἦν ἐκ Κωνσταντινουπόλεως εἰς τοῦ ὁποίου τὸν καιρὸν τέχνη καὶ μαθημάτων ἀκρίβεια ἔλειπαν ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους, ὡς ὁ Γεώργιος ὁ Κύπριος μαρτυρεῖ, λόγων δὲ σπέρματα, καὶ σπινθῆρες ὡς εἰπεῖν μαθημάτων ἦτον σωζόμενα ἐχὶ ἀλλοῦ, παρὰ τῷ Λογοθέτῃ, δηλαδὴ εἰς αὐτὸν τὸν Ἀκροπολίτην Γεώργιον, δὲν εἶναι δὲ πολὺ ἂν εἴπωμεν καὶ εἰς τοὺς καιρούς μας, ὡς Ἀριστοτέλην, εἴτε Πλάτωνα κτ. διότι

(α) Γρηγ. βιβλ. Ε'. κεφ. Β'. παραγ. 5'.

διότι αὐτὸς μόνος ἦτον, ἢ τὸ ἀληθέσερον εἰπεῖν ἐφυλάττετο μετὰ τῶν ἄλλων καλῶν, ἐκ Θεοῦ, ἔσχατος μὲν κατὰ τὸν καιρὸν, ὕσερα ἀπὸ τόσας σοφὰς, εἰς τὰς πρώτας δὲ νὰ συναριθμῆται δίκαιος, παιδεύσεως εἰς ἓν κάθε εἶδος συναθροίσας, καὶ διὰ πάντων ἐυδοκιμῶν, ὡς εἰς κανένα τὶ, καὶ μὲ ἀδένα νὰ καταδέχηται σύγκρισιν. Συνέγραψε χρονικῆς ἱςορίας Κωνσαντινοπόλεως ἀπὸ τῆς παρὰ Λατίνων ἁλώσεως ταύτης μέχρι τῆς ἀναλήψεως αὐτῆς ὑπὸ Ἀλεξίου τοῦ ςρατηγοπάλα, καὶ Μιχαὴλ τοῦ Παλαιολόγου, μετὰ τὸν ὁποῖον ἔγραψε Γεώργιος ὁ Παχυμέρης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΕ'.

Περὶ Ῥοδόλφου τοῦ Α'. καὶ Ἀδόλφου τοῦ Νασσοβίου τῶν ἐν τῇ Δύσει Αὐτοκρατόρων, καὶ τῶν γενομένων ἐπ' αὐτῶν ἐν τῇ Δυτικῇ Ἐκκλησίᾳ.

§. 1.

Μετὰ τὸν θάνατον Φριδερίχου Β'. οἱ τῆς Δύσεως ἡγεμόνες εἰς πολλὰς χρόνους μεταξὺ αὐτῶν διαφωνοῦντες περὶ τῆς ἐκλογῆς τοῦ Καίσαρος, τελευταῖον ἐν ἔτει ασογ'. διὰ σπουδῆς ἐν πρώτοις τοῦ Μογουντίας Ἀρχιεπισκόπου, Καίσαρα ἐπροχείρισαν Ῥόδολφον τὸν υἱὸν Ἀλβέρτου τοῦ Ἀβσβεργικοῦ Κόμητος, ὅςις πόλεμον συνεκρότησε μετὰ Ὀδοκάρου, τοῦ Βοημίας ῥηγὸς, ὁποῦ ἰδιοποιήθη ἔξω τοῦ δικαίου ἐπὶ τῆς μεσολαβείας τήν τε Ἀυσρίαν, καὶ ἄλλας ἐπαρχίας, καὶ εἰς τὰς καταγγελθείσας ἀπὸ τὸν Ῥόδολφον συνόδους, ἀδέποτε θελήσαντες φανῆναι· αὐτὸς λοιπὸν ὁ Ὀδόκαρος νικηθεὶς εἰς τὸν πόλεμον, καὶ θανατωθεὶς, τὸ τῆς Ἀυσρίας δουκάτον μετηνέχθη εἰς Ῥόδολφον, τοῦ ὁποίου δέκα διετάξατο τὸν υἱὸν τοῦ Ἄλβερτον, καὶ τοιουτοτρόπως ἡ Αὐσρία μὲ ἄλλας ἐπαρχίας, εἰς τὰς Ἀσβεργικὰς Κόμητας ἐνεχειρίσθη, μὲ τὴν βοήθειαν αὐτοῦ τοῦ Καίσαρος διάφορα ἔτι φρόρια καὶ λησῶν κατεβλήθησαν, καὶ πολλοὶ ἀρχηγοὶ αὐτῶν ἐθανατώθησαν, ὅπως ἡ κοινὴ ἀσφάλεια, (ἥτις ἔσης τῆς μεσολαβείας καταπολλὰ εἶχε ξεπέσῃ) νὰ ἀποκατασταθῇ. Εἰς δὲ τὴν Ἰταλίαν ἀδέποτε νὰ ὑπάγῃ ἠθέλησεν ὁ Ῥόδολφος, φοβούμενος ἀπὸ τὰ παραδείγματα τῶν πρὸ αὐτοῦ βασιλευσάντων, ὁποῦ τόσας συμφορὰς εἰς αὐτὴν ἔπαθον· ὅθεν μὲ περισσοτέραν ἄδειαν ἄρχισαν οἱ τῆς Ῥώμης Ἀρχιερεῖς νὰ κατακυριεύσι τὰς ἐν τῇ Ἰταλίᾳ ἐπαρχίας, τῶν ὁποίων τὸ τοῦ Πέτρου Πατριμόνιον, ἤτοι τὴν κληρονομίαν, μὲ τὴν ἐξαρχίαν τῆς Ῥαβέννης, καὶ τῆς

Ῥόδολφος Α'. Αὐτοκράτωρ Δύσεως ἀπὸ Χ. Γ. 1273.

τῆς Ῥωμανόλης, ἠύξησεν ὁ Καῖσαρ, ὁμοίως τὴν ἐλευθερίαν ἐπώλησεν· ἀχὶ χωρὶς ζημίαν τῆς Αὐτοκρατορίας εἰς τὰς Φλωρεντινὰς, Γενηνσίας, Λκκηνσίας, ϗ Βονωνηνσίας· ἀπέθανεν αὐτὸς ἐν ἔτει ἀπὸ τῆς Ἐνσάρκω οἰκονομίας ασιά. τῆς δὲ ἡγεμονίας τῷ ιή.

Ἄδολφος ὁ Νασσοβίς κόμης Αὐτοκράτωρ Δύσεως ἀπὸ Χ. Γ. 1292.

§. 2. Τότε ἀποθανόντος, Καῖσαρ προεχειρίσθη μὲ τὴν δεινότητα Μογεντίας Ἀρχιεπισκόπε Γερλάκε, Ἄδολφος ὁ Νασσοβίς Κόμης, τῶ ὁποίε τὴν δυσμένειαν, ϗ ἔχθραν, εἰς ὀλίγον καιρὸν ἐδοκίμασε μὲ τοῦτον τὸν τρόπον, ὥςε ἀνάξιον αὐτὸν τῆς Αὐτοκρατορίας μὲ ἄλλας τινὰς ἡγεμόνας νὰ ἀνακηρύξῃ· ἔσυρε πρὸς ἑαυτὸν αὐτὸς ὁ Ῥάδολφος τὴν ἔχθραν τῶν ἡγεμόνων, καθ' ὅτι ὑπεσχέθη μὲ χρήματα νὰ ὑπηρετήσῃ ὡς ὑποτελὴς τὸν Ἐδουάρδον βασιλέα τῆς Ἀγγλίας, ὁπῶ ἤγειρε πόλεμον κατὰ Φιλίππε τῶ Γαλλίας βασιλέως, μ' ὅλον ὁπῶ ὑποσχεθεὶς εἰς ἐκεῖνον δὲν τὰ ἐπλήρωσεν, ὅμως Ἄλβερτος ὁ Αὐσριακὸς, ὅςις πάντοτε τὸν ἐχθρεύετο, μῖσος νὰ ἐγείρῃ περὶ τούτε τῶ πράγματος δὲν ἔλειψεν, ἕως ὅτε καθ' ἡμέραν αὐξανομένων τῶν κατηγοριῶν περὶ τῆς τῶ Ἀδόλφε διοικήσεως, αὐτὸς ὁ Ἄλβερτος ἐξωθέντος τῶ Ἀδόλφε, ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτῶ· ἀπὸ ἐδὼ λοιπὸν πόλεμος ἠγέρθη μεταξὺ τῶ Ἀδόλφε, ϗ Ἀλβέρτε, εἰς τὸν ὁποῖον, καιρίαν πληγὴν τρωθεὶς ὁ Ἄδολφος ἀπὸ τὸν Ἄλβερτον, ϗ παραδοθεὶς εἰς τὴν μανίαν τῶν ἐχθρῶν, ἐφονεύθη τῷ ασιή. ἡγεμονεύσας χρόνες ἓξ, τῶ ὁποίε τὸ σῶμα εἰς τὴν Σπείραν πόλιν ἐτάφη· ἀνάγνωθι περὶ τούτων τῶν Αὐτοκρατόρων τὸ τῶ Μάγνε Ἀλβέρτε τῶ Ἀργεντινηνσίε Χρονικὸν (α), τὴν Αὐσριακὴν ἱσορίαν (β), ϗ τὰ Χρονικὰ Ἐρρίκε Στέρωγος (γ), ὡσαύτως ϗ τὸν Κωσπινιανὸν (δ).

Ῥώμης Ἐπίσκοποι.

§. 3. Εἰς τὰς χρόνες τῶν ῥηθέντων Αὐτοκρατόρων Ῥώμης Ἀρχιερεῖς ὑπῆρξαν, Γρηγόριος Ι'. Ἰννοκέντιος ε'. Ἀδριανὸς ε'. Ἰωάννης Κ'. ἢ παρ' ἄλλοις ΚΑ'. ἢ ϗ ΚΒ. Νικόλαος Γ'. Μαρτῖνος Δ'. Ὀνώριος Δ'. Νικόλαος Δ'. Κελεστῖνος ε'. ϗ Βονιφάτιος Η'.

Γρηγόριος Ι'

§. 4. Γρηγόριος Ι'. ἔγινε Πάπας μετὰ τριετίαν τῆς τῶ Δ'. Κλήμεντος ἀποβιώσεως, καθ' ἣν τριετίαν ἔγινεν ἡ φιλονεικία, ϗ ἐπεκράτησε περὶ τῆς τῶ Πάπα ἐκλογῆς, ὅθεν ὁ Γρηγόριος κατὰ τὸ ασοδ'. ἔτος ἐν τῇ Λαγδανικῇ Συνόδῳ νέας κανόνας περὶ τῆς τῶ Πάπα ἐκλογῆς ἐθέσπισε, ϗ τὸ Κονκλάβε ἤτοι δῶμα παρεισήγαγε· διότι πρότερον οἱ Καρδινάλιοι ἐσυνάζοντο πρωῒ μεταξὺ αὐτῶν καθ' ἑκάσην ἐν τῷ Λατεράνω, ἐν Ῥώμῃ διάγοντες, ἢ ἐν ἄλλω τόπω ὡς τὰς ἐφαίνετο, πολλάκις δὲ ϗ ἔξω τῆς πόλεως εἰς Ἐκκλησίαν ὁπῶ εἶχον καθέδραν πόλεως, περὶ τῆς τῶ ἀρχιερέως ἐκλογῆς διεπραγματεύοντο· ὁ δὲ Γρηγόριος ἐν τῇ προῤῥηθείσῃ

Κονκλάβε πότε ἐδιωρίσθη.

(α) Σελ. 100. ϗ 109. ἐκδ. διὰ Ὀυρσισίς. (β) Εὑρήσεις αὐτὴν σελ. 337. τῶ Α'. Τόμε τῶν Γερμαν. συγγραφ. διὰ Μαρκυάρδε Φρεερίς ἐκδ. Φραγκφορτίς 1624. (γ) Ἀπὸ τῶ ασογ'. ἕως ασιή. (δ) Εἰς τὸν βίον αὐτῶ.

σῃ συνόδῳ ἐδογμάτισε πλέον, ὅτι οἱ Καρδινάλιοι χρεωςῶσι νὰ συνάζωνται εἰς τὸν δόμον τῦ παλατίν, εἰς τὸν ὁποῖον πρὸ τῦ θανάτ κατοικῆσεν ὁ ἀρχιερεύς· τῦ ὁποίν αἱ θύραι πανταχόθεν εἶναι κλεισμέναι, εἰς τρόπον ὅτι νὰ μὴ δύναταί τις ἄτε νὰ εἰσέλθῃ, ἄτε νὰ ἐξέλθῃ, μία μόνη ἀνοικτὴ ἔσα, διὰ τῆς ὁποίας ἐδεὶς ἐδύνατο νὰ εἰσέλθῃ, πάρεξ ἐκεῖνοι ὁπῦ φέρσι τὰ ἀναγκαῖα φαγητὰ, ϗ ὑπηρετῦσιν· εἰς τὸν αὐτὸν κανόνα ἀπαγορεύεται, τὸ νὰ μὴ χωρίζῃ τὸ οἴκημά τ διὰ μέσον τοίχ, ἢ ἄλλ σκεπάσματος, ἀλλὰ πάντες οἱ Καρδινάλιοι νὰ μεταχειρίζωνται αὐτὸ τὸ κάθισμά τ ὡς κοινὸν ἐκδοχεῖον· εἰς δὲ τὰς νόμς τὰς ὁποίας Ὀνόφριος ὁ Πανεῖνιος περὶ τῆς συνελεύσεως εἰς τὰς τῶν Ῥ'ώμης Ἐπισκόπων συνελεύσεις σημειοῖ ἐν τῷ Γ'. Γρηγορίῳ τῦ Πλάτινα, λέγει, ἐμποδίθη μὲν τὸ δομάτιον, ἵνα μή τινα παράμεσον τοῖχον ἔχῃ, ἀλλ' ἔμπης ἐδόθη τοῖς Καρδιναλίοις συνδιατρίβειν ἐν τοῖς αὐτῶν ταμείοις, ὁπῦ ἦσαν διακεχωρισμένα ἓν ἀπὸ τὸ ἄλλο μὲ εἰρηναῖα ὑφάσματα, ἤγεν κορτίναις, διότι μὲ τῦ χρόν τὸ διάσημα ὀλίγου τὶ μετεβλήθησαν οἱ νόμοι, τὰς ὁποίας Γρηγόριος Γ'. ἐποίησε, ϗ εἰς ἕτερον τύπον μετεφέρθησαν, τὸν ὁποῖον ἀναφέρει ὁ Ὀνόφριος ἐν τῷ ῥηθέντι τόπῳ· ἐν τούτοις τὴν τῦ Γρηγορίν διαταγὴν οἱ Καρδινάλιοι ἐν τῇ τῦ ε'. Ἰννοκεντίν ἐκλογῇ ἐφύλαξαν· εἰς δὲ τὰς προχειρήσεις τῶν λοιπῶν Ἀρχιερέων τῆς Ῥ'ώμης, μέχρι τῦ Η'. Βονιφατίν ᾐτήσαν, τὴν ὁποίαν ὁ Βονιφάτιος ἐν τῷ ς'. βιβλίῳ τῶν θεσπισμάτων ἐκύρωσεν· ἔκτοτε δὲ πάντοτε εἰς τὰς ἐφεξῆς χρόνς αὐτὴ διεφυλάχθη.

§. 5. Γρηγόριον Γ'. διαδέχεται Πέτρος ὁ Ταραντασιήνσιος, Ἰννοκέντιος ε'. ἐπονομαθεὶς, ὅσις πρῶτος ἐκ τῶν Δομινικανῶν ἀνέβη εἰς τὸν Παπικὸν θρόνον, ἀποθανὼν δὲ τῷ ς'. μηνὶ τῆς αὐτῦ ἀρχιερατείας, διάδοχον ἄφησεν Ἀδριανὸν τὸν ε'. ἀνεψιὸν τῦ Δ'. Ἰννοκεντίν, ὅσις μετὰ τεσσαράκοντα ἡμέρας τῆς Ἐπισκοπῆς τ ἀπέθανε. Μετὰ τῦτον ἔγινεν Ἰωάννης Κ'. ἢ ΚΑ'. ἢ ΚΒ'. ἀδενὸς ἐπαίνε ἄξιος, παρὰ ὅτι τὰς τῶν πτωχῶν νέων σπυδὰς, δηλαδὴ σχολεῖα, μὲ χρήματα ἰδικά τ ἐλάφρυνε, ϗ τῇ ἰατρικῇ ϗ φιλοσοφίᾳ ὑπηρέτησεν· ἄλλως ἀνὴρ ὢν νωθροκάρδιος, ϗ εἰς τὴν τῆς ἀρχιερατείας διοίκησιν ἀνόητος, ϗ ἐλαφρὸς εἰς τὸν νῦν, ὡς μαρτυροῦσιν οἱ Συγγραφεῖς, ϗ ἐν τούτοις ὁ Πλάτινας ϗ Ἐ'ρρικος ὁ Στέρων (α). Ἰννοκέντιος Ε'. Ἀδριανὸς Ε' Ἰωάννης Κ'.

§. 6. Μετὰ τὸν Ἰωάννην ἔγινε Νικόλαος Γ'. ἐκ τῦ τῶν Ὀυρσινῶν οἴκ καταγόμενος, ἀνὴρ δραςήριος, ϗ ἐχὶ εἰς μικρὰ ϗ ποταπὰ πραγματευόμενος, ὅσις δύο ἀπὸ τὴν φυλὴν τ βασιλεῖς ἐν τῇ Ἰταλίᾳ διετάξατ νὰ προσατεύωσιν, ἀπὸ τὰς ὁποίας τὸν μὲν ἐν τῇ Ἐτρυρίᾳ, τὸν δὲ Νικόλαος Γ'

(α) Ἐν τοῖς χρόνοις ασος'.

δὲ ἐν τῇ Λομβαρδίᾳ νὰ ἡγεμονεύῃ, ᾗ νὰ συςέλλῃ ὁ καθ' εἷς τὰς Ῥωμαϊκὰς ἐχθρὰς, ἀλλὰ αὐταὶ αἱ βαλαὶ μὲ τὴν διαδοχὴν αὐτῶν ἔλειψαν, ᾗ ὁ Νικόλαος τῷ γ'. ἔτει τῆς ἀρχιερατείας τε ἀπέθανε, τὸν ὁποῖον διεδέξατο ὕςερον ἀπὸ πολλὰς φιλονεικίας ᾗ ἀντιλογίας μεταξὺ τῶν Ὀυρσινῶν, ᾗ Ἀννιβαλδικῶν Μαρτῖνος Δ'. ὅσις μὲ μέγα μῖσος κατεδίωξε τὰς Γερμανὰς, καθὼς ἐκ τῆς Αὐσριακῆς ἱσορίας φανερᾶται παρὰ τῷ Φρεερίῳ (α), ᾗ καθ' ἡμέραν ἐπεθύμει αὐτὸς μὲν νὰ εἶναι ᾗ πελαργὸς, οἱ δὲ Γερμανοὶ βάτραχοι εἰς τὰ ἕλη, διὰ νὰ δυνηθῇ τοιοτρόπως νὰ τὰς καταπίῃ· ᾗ αὐτὸς εἰς τὴν λίμνην νὰ εἶναι λάκκιος, οἱ δὲ Γερμανοὶ ἰχθύες, διὰ νὰ δυνηθῇ νὰ τὰς καταφάγῃ· ἐκ τῶ ἐναντίε ὅλος εἰς τὰς Γερμανὰς προσέκειτο, ᾗ ἦν φίλος Ὀνώριος Δ'. ὁ τῶ Μαρτίνε διάδοχος, ὅσις Ἰωάννην τὸν Ταςκυλανὸν Λιγάτον πρὸς Ῥάδολφον τὸν Αὐτοκράτορα ἔπεμψε, διὰ νὰ τὸν καταπείσῃ νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν Ἰταλίαν μὲ δυνάμεις, ἵνα ἐξωσθέντων τῶν Γάλλων, ᾗ τῶν Ἱσπανῶν, ὑποτάξῃ εἰς τὴν Αὐτοκρατορίαν τὴν Καμπανίαν, τὴν Ἀπυλίαν, ᾗ τὴν Σικελίαν. τῷ Ὀνωρίῳ ἠκολούθησε Νικόλαος Δ'. ὁ πρῶτος ἐκ τῶν Φραγκισκανῶν Πάπας, διὰ τὸν ὁποῖον ὁ Γράντζιος (β), ἀναφέρει τινὰς νὰ ἐδιηγήθησαν, ὅτι πρὸ τῆ θανάτε τε πάντας τὰς Καρδιναλίας τῆς αὐτῶν ἀξίας ὑςέρησε, ᾗ ἀντ' αὐτῶν τὰς Φραγκισκανὰς μοναχὰς τῷ τῶν Καρδιναλίων τίτλῳ ἐσφράγισε· τὰς ὁποίας ἐπρόσταξε νὰ ὁμώσωσιν αὐτῷ νὰ μὴ προχειρίσωσιν ἕτερον Πάπαν, εἰμὴ ἐκ τῶ τῶν Μινοριτῶν τάγματος, ὡς ὁ Ἔγαρδος ἐν τοῖς αὐτῆ Χρονικοῖς μαρτυρεῖ.

§. 7. Μετὰ τὸν θάνατον Νικολάε Δ'. οἱ Περάσιοι Καρδινάλιοι συνήχθησαν, διὰ νὰ ἐκλέξωσι διάδοχον, ἀλλὰ τόσον διεφέροντο μεταξὺ αὐτῶν, ὥςε ὁλόκληροι δύο χρόνοι ἀπέρασαν, ᾗ τὸν γ'. χρόνον τελευταῖον Πάπαν ἐποίησαν Πέτρον Βρήτιον τὸ ἐπάγγελμα ἀναχωρητὴν, μετονομαθέντα Κελεξῖνον ε'. εἰς τὴν αὐτῆ σέψιν διακόσιαι χιλιάδες ἀνθρωποι, ἦλθαν, μαρτυρεῖ ὁ Πλάτινας ἐκ τῆ Πτολεμαίε, ὅσις ἦν παρὼν ᾗ αὐτός. Εἰς τοιαύτην δὲ δημοτελῆ πανήγυριν Πάπας προχειριθεὶς, τὸ ὀγλιγορώτερον περιγέλοιον κατεσάθη, ἀχὶ ἢ ἄλλο, εἰμὴ διατὶ διϊσχυρίθη τὸ ἐν Ῥώμῃ συνέδριον εἰς τὴν προτέραν Χριςιανικὴν ταπεινότητα νὰ φέρῃ, ᾗ τὰς Καρδιναλίας ἠθέλησεν, ἀχὶ εἰς ἵππες, ᾗ μυλάρια νὰ ἐπιβάινωσιν, ἀλλ' εἰς ὄνες κατὰ τὸ παράδειγμα τῆ Χριςῆ, καθὼς ᾗ αὐτὸς ἐσυνήθισε νὰ πράττῃ· οἱ Καρδιναλιοι λοιπὸν, ἐν πρώτοις δὲ Βενέδικτος ὁ Γαϊητανὸς πάντα λίθον ἐκίνησε κατὰ τὴν παροιμίαν, διὰ νὰ ἐξώσῃ ἐκεῖνον ἀπὸ τὸν θρόνον· ὅσις πάντοτε ἐπεβυλεύετο τὸν Κελεξῖνον (ὅτι παρόμοιος μὲ αὐτὸν δὲν ἦτον ἄλλος νὰ πράξῃ τὸ πρέπον) μάλιςα ἔπεμψεν ἄνθρωπόν τινα διὰ νὰ φωνάξῃ τὴν νύκτα πρὸς αὐτὸν, ὡς

ἐξ

Μαρτῖνος Δ'.

Ὀνώριος Δ'.

Νικόλαος Δ'

Κελεξῖνος Ε'.

(α) Ἐν ἔτει ασπδ'. (β) Σαξον. βιβλ. ή. κεφ. λή-

ἐξ Οὐρανῶν ἐρχόμενος ᾗ λέγων αὐτῷ κοιμωμένῳ, πῶς ἂν θέλῃ νὰ σωθῇ νὰ παραιτήσῃ τὴν Ἀρχιερατείαν, νομίσας τοιοτοτρόπως νὰ καταπείσῃ τοιοῦτον ἁπλοῦν ἄνθρωπον· ἐντεῦθεν ἀφ' ὃ ἐσυλλογίσθη ὁ Κελεστῖνος κατὰ τὴν ἐνεχθεῖσαν αὐτῷ φωνὴν νὰ παραιτηθῇ τὴν ἀρχιερωσύνην, ἄρχισε νὰ ἀμφιβάλλῃ ἂν πρέπει νὰ πράξῃ τὸ τοιοῦτον· ἀλλ' ὁ Γαϊητανὸς εὐθὺς διέλυσε αὐτὴν τὴν δυσχέρειάν τε, ὁμοῦ μὲ τὰς ὁμοφώνας τε, ᾗ μὲ τὴν συμφωνίαν πάντων διαταγὴν ἐξέθετο νὰ ἔχῃ ἄδειαν ὁ Πάπας τὴν ἀρχιερατείαν τε νὰ παραιτήσῃ. Τούτων οὕτω γενομένων, παραιτήθη τῆς ἀρχιερωσύνης ὁ Κελεστῖνος, ἀρχιερατεύσας μῆνας ἕξ,

§. 8. Ἀντ' αὐτοῦ δὲ Πάπας ἔγινε Βενέδικτος ὕτος ὁ Γαϊητανὸς ἐν ἔτει ασιγ'. Βονιφάτιος Η'. μετονομασθεὶς, ὅτις τὸν Κελεστῖνον ὁπού ἤρχετο εἰς τὴν ἔρημον τὸν ἐμπόδισε τῆς ὁδοῦ, ᾗ τὸν ἐφυλάκωσε, φοβούμενος μήπως τὸ πλῆθος ὁπού ἐπαίνει τὴν ἁγιότητά τε πάλιν τὸν ζητήσῃ „ δι' ἀρχιερέα· ὅπως δήποτ' ἐστὶ, φησὶν ὁ Πλάτινας ἐν τῷ ε'. Κελε- „ στίνῳ, φανερὸν, τὸν Βονιφάτιον ἄνθρωπον ἀγνώμονα πεφυκέναι ᾗ πα- „ νοργέστατον· ᾗ γὰρ τῷ λόγῳ τῆς φιλοδοξίας ᾗ τὸν ἅγιον ἄνδρα „ ἀπεβακχολησεν, ἐν ὅσῳ αὐτὸν παύσασθαι τῆς ἀρχῆς παρηνάγκασε, ᾗ „ συλληφθέντα ζωῆς ἐρημικῆς ὀρεγόμενον, ἐν τῷ τοῦ Φάμενος φρουρίῳ, „ τῇ λύπῃ τῆς ψυχῆς πρὸ καιροῦ θανεῖν παρεβιάσατο· τῷ ἀ. ἐνιαυτῷ „ μηνὶ ε'. μετὰ τὴν ἀρχὴν τῆς ἀρχιερατείας. Καὶ διὰ τοῦτο προσέτι Πέτρος, ᾗ Γάκωβος οἱ δὲ Κολόμνα Καρδινάλιοι, πρὸς τὸν ὁποίους ὁ Πάπας ἐχθρικῶς ἐφέρετο, ὡς Γιβελλινὰς ὄντας, εἰς τὰς πρὸς τὰς ῥήγας, ᾗ ἡγεμόνας Ἐπιστολὰς περὶ τῆς τοῦ Βονιφατίου ὑπερηφανείας ἔγραψαν, ᾗ λίβελον εἰς διαφόρας ἐπαρχίας ἔπεμψαν, εἰς τὰς ὁποίας τὸν Κελεστῖνον ᾗ ἀχὶ τὸν Βονιφάτιον γνήσιον ᾗ κανονικὸν Πάπαν νὰ εἶναι προσεβεβαίωναν, καθὼς ἐν τοῖς Χρονικοῖς Ἐρρίκε τοῦ Στέρωνος φαίνεται (α).

§. 9. Ἀπὸ τὰ εἰρημένα φανερὸν εἶναι, ὅτι ὡς ἀλώπηξ ὁ Βονιφάτιος ἐπροχώρησε, ᾗ ὡς σκύλος νὰ ἀπέθανε, ᾗ ἀχὶ χωρὶς λόγον, δηλαδὴ εὐλόγως ἡ παροιμία αὐτὴ ἐρρέθη δι' αὐτὸν, διότι ἐσάθη ἕτερος Νέρων, ᾗ τὰς Γιβελλινὰς τόσον ἄσπλαγχνα ἐπολέμει, ὥστε τῇ ἡμέρᾳ τῶν κόνεων, καθὼς αὐτοὶ συνηθίζουσι νὰ ὀνομάζωσι τὴν ἀ. τετράδα τῆς τεσσαρακονθημέρου νηστείας, κόνιν πολλὴν ἀχὶ εἰς τὴν κεφαλὴν κατὰ τὸ σύνηθες, ἀλλ' εἰς τὰ ὄμματα ῥίψας τοῦ Γενάρη Ἐπισκόπου, εἶπεν αὐτῷ, μνήσθητι ἄνθρωπε, ὅτι Γιβελλινὸς εἶ, ᾗ σὺν τοῖς Γιβελλινοῖς εἰς κόνιν ἐπιστρέψεις. Εἰς τὸν Ἄλβερτον τὸν Αὐτοκράτορα, δὶς ᾗ τρὶς ζητοῦντα τὴν βεβαίωσιν τῆς Αὐτοκρατορίας ἀντεγραμμένην ἔδωκε, ᾗ τὴν ἐκλογήν τε μὲ ὑβριστικὸς λόγους ἀτίμασεν, ᾗ ἀδετιποτέναν νὰ εἶναι

(α) Ἐν ἔτει ασιγ'.

εἶπεν, ἀνδροποκτόνον καλέσας τὸν Ἄλβερτον, καθὼς λέγει ὁ Κασπινιανὸς (α), ᾧ οὐχὶ μόνον αὐτὸ ἀλλὰ μὲ τὴν πρόφασιν αὐτὴν ὁ Πάπας, ὡσανεὶ ἱσριονίαν ὑπεκρίνετο, καθ' ὅσον εἰς τὴν πάνδημον ἑορτὴν τῆ Γενβιλαίε, τὸν ὁποῖον πρῶτος αὐτὸς εἰς τὸ ατ'. ἔτος διὰ νὰ κερδήσῃ χρήματα διετάξατο, οὐχὶ ἄλλως, πάρεξ ὡς εἰς θέατρον τῇ α'. ἡμέρᾳ ἐνδεδυμένος τὴν ἀρχιερατικὴν στολὴν, ᾧ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος φορῶν Αὐτοκρατορικὴν πορφύραν, ᾧ παράσημα Καισαρικῆς μεγαλειότητος, ἐφάνη εἰς τὸν λαὸν, ᾧ ῥομφαία πρὸ αὐτῆ νὰ προπορεύηται ἐπρόσταξε, διὰ νὰ φανερώσῃ τὴν προσῆσαν αὐτῷ ἐξουσίαν, ᾧ δύναμιν, τόσον εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, ὅσον ᾧ εἰς τὴν Αὐτοκρατορίαν, περὶ ἧ ἀνάγνωθι τὸν Γράντζιον (β). ἔτε μόνον κατὰ τῆ Ἀλβέρτε αὐτὸ ἐποίησεν ἔτως, ἀλλ' ἔτι ᾧ κατὰ ἄλλων ῥηγῶν, ᾧ ἡγεμόνων, ᾧ ἐθνῶν, εἰς τὰς ὁποίας κατὰ τὸν Πλάτιναν φόβον μᾶλλον, πάρεξ εὐλάβειαν νὰ βάλῃ διϊσχυρίσθη, διὰ νὰ δείξῃ πῶς εἶναι Λέων εἰς τὴν διοίκησιν τῆς ἀρχιερατείας.

§. 10. Τόλμημα ἐτόλμησεν ἔτι κατὰ Φιλίππε Πάλχρε ῥηγὸς τῆς Γαλλίας, ἀλλ' ἐκεῖνος ἀνδρείως τὸν ἀντεχάθη· διότι τὸν Νογαρίτιον Γοίλλελμον, τὸν ὁποῖον ἄλλοι Φήλικα καλῶσι, Βαλδικὸν κατὰ τὴν θρησκείαν, ᾧ Γαλλικὸν ἱππέα ἔπεμψεν, ὁπῶ ἦλθεν ἐκεῖσε νὰ πράξῃ τὴν ὑπηρεσίαν αὐτήν· ὅσις ὁμῶ μὲ τὸν Κολωμνικὸν Σκιάρραν μὲ διακοσίες μεμιθωμένες ἱππέας τῆς Ἀναγνίας ἐν τῇ τῆς Νεαπόλεως βασιλείᾳ πιάνει τὸν Πάπαν εἰς τὸν πατρικόν τε οἶκον, εἰς τὸν ὁποῖον ὁ Σκιάρρας τοσῶτον μὲ ταῖς γροθιαῖς συνέτριψεν, ὥςε νὰ μετεβάλθη ἀπὸ τὲς δαρμὲς εἰς τρέλαν, ᾧ ἀπὸ τὸν θυμόν τε ἔτρωγε τὰς σάρκας τε, ᾧ ἤθελεν ἀποθάνῃ ἂν τὸν ὁρμὴν τῆ Σκιάρρα δὲν τὴν ἐμπόδιζεν ὁ Νογαρίτιος. Ἀπ' ἐκεῖ ὁ Βονιφάτιος εἰς Ῥώμην φερθεὶς, ᾧ μὴ θέλων νὰ φάγῃ μετὰ τὴν τριακοσὴν πέμπτην ἡμέραν μὲ πολλὴν ἀγανάκτησιν ὡς σκύλος ἐψόφησεν· ὅρα περὶ τέτων τὸ χρονικὸν Ἀρβέρτε Ἀργεντινησίε (γ), Σίφριδον τὸν Πρεσβύτερον (δ), τὸ τῆ Παύλε Λαγγίε Κιτιζικὸν Χρονικὸν (ε), ᾧ τὸν Πλάτιναν (ζ), περὶ τῆ Βονιφατίε ῥηθήσεται ᾧ ἐν τῷ ἑπομένῳ αἰῶνι.

Ἰταλίας κατάσασις

Ἑσπέραι Σικελιωτικαί.

§. 11. Ἐν τῇ Ἰταλίᾳ ᾧ μάλισα ἐν τῇ Σικελίᾳ κατὰ τέτες τὲς χρόνες ἐπρόσβαλαν αἱ Σικελιωτικαὶ ἑσπέραι· διότι οἱ Σικελιῶται μὴ δυνάμενοι νὰ ὑποφέρσι τὰς στρατιωτικὰς ἀσελγείας, καὶ ὑπερηφανείας τῶν Γάλλων, συνεβουλεύσαντο μὲ Νικόλαον Γ'. Μιχαὴλ τὸν Παλαιολόγον, ᾧ Πέτρον τὸν Ἀραγωνίας, διὰ νὰ θανατώσωσιν εἰς τὸ βασίλειον τῆς Σικελίας, πάντας τὲς Γάλλες· ἐτελειώθη δὲ αὐ-

(α) Ἐν τῷ βίῳ τῆ Ἀλβέρτε. (β) Σαξον. βιβλ. ἡ. κεφ. λς'.
(γ) Σελ. 130. (δ) Ἐν ἔτει ατγ'. (ε) Ἐν ἔτει ασμέ. ᾧ ατγ'. (ζ) Ἐν τοῖς βίοις, τῶν Ῥώμης ἀρχιερέων.

αὐτὸς ὁ φόνος ἐν ἔτει ασπά. κατὰ τὴν ἡμέραν τῦ Πάσχα, τῆς ἐσπερίας καμπάνης ἀκουσθείσης, ϗ τόσον ἀσπλαγχνικώτατοι ἐφάνησαν εἰς ἐκείνους οἱ Σικελιῶται, ὥςε ϗ τὰς ἐκ σπέρματος Γαλλικῦ ἐγγύους γυναῖκας νὰ συνεθανάτωσαν, ὡς ὁ Πλάτινας μαρτυρεῖ (α). Πρὸς τέτοις παντοίοις τρόποις διϊσχυρίζετο Πέτρος ὁ τῆς Ἀῤῥαγωνίας βασιλεὺς νὰ ὑποτάξῃ τὸ τῆς Σικελίας βασίλειον, ὅσις ἔλαβε γυναῖκα Κωνσαντίναν τὴν Μαφρέδα τῦ Σικελίας ῥηγὸς θυγατέρα· ὅθεν ὕςερον πόλεμος πολὺς ἦν μεταξὺ Γάλλων ϗ Ἱσπανῶν περὶ τῦ βασιλείυ τῆς Νεαπόλεως, περὶ ὗ ἀνάγνωθι τὸν Πλάτιναν (β).

§. 12. Ἐν τῇ Γαλλίᾳ μετὰ τὸν Θ'. Λεδοβίκον ἐβασίλευσεν ὁ υἱὸς αὐτῦ Φίλιππος ὁ ἐπικληθεὶς θρασὺς, ἢ κατ' ἄλλας ἀληθέςερον πραΰς ϗ ἥμερος, τὸν ὁποῖον διεδέξατο ἐν ἔτει ασπβ'. ὁ υἱὸς αὐτῦ Φίλιππος ὁ Πελχρος, ὅσις ἦν ἐχθρὸς, ὡς ἀνωτέρω εἴρηται, Βονιφατίῳ Η'. διότι ἔπεμψε πρὸς τὸν βασιλέα τὸν Ἀπαμείας Ἐπίσκοπον διὰ νὰ τὸν παρακινήσῃ εἰς τὴν ἐν Ἱεροσολύμοις ἐκςρατείαν· ἐρχόμενος δὲ ἐκεῖ ὁ Ἐπίσκοπος, ϗ μὴ δυνάμενος μὲ δεήσεις νὰ ἐπιτύχῃ τὸ ποθούμενον, ἄρχιζε νὰ φοβερίζῃ, ὅθεν ἐφυλακώθη· τὸ ὁποῖον μαθὼν ὁ Βονίφατιος τὸν τῆς Ναρβώνης Ἀρχιδιάκονον ἔπεμψε προσάξας αὐτὸν, ὅτι ἐὰν ὁ Φίλιππος δὲν ἀφίσῃ τὸν τῆς Ἀπαμείας Ἐπίσκοπον, νὰ βεβαιώσῃ φανερὰ, ὅτι τὸ τῆς Φραγκίας βασίλειον θέλει ἔλθῃ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, ϗ θέλει ἀναθεματισθεῖ ὁ Φίλιππος, ϗ ἀπολυθῶσιν οἱ Φράγκοι ἀπὸ τὸν βασιλικὸν ὅρκον. Ὁ μὲν βασιλεὺς ἄφησε τὸν Ἐπίσκοπον, ἀλλὰ πρόγραμμα ἐξέδωκεν, ὅτι ἀδεὶς τῦ βασιλείυ τυ νὰ μὴν ὑπάγῃ εἰς Ῥώμην, ἄτε χρήματα νὰ πέμψῃ ἐκεῖ· προσέτι τὰς ἐπιςολὰς ὁπῦ ἐνεχείρισεν αὐτῷ ὁ Ναρβωνικὸς Ἀρχιδιάκονος, εἰς τὰς ὁποίας ἐκαυχᾶτο ὁ Πάπας, πῶς ὁ βασιλεὺς νὰ ὑπόκηται εἰς αὐτὸν τόσον εἰς τὰ κοσμικὰ, ὅσον ϗ εἰς τὰ Ἐκκλησιαςικὰ, ἐπρόσαξεν εἰς τὸ Παλάτιόν τυ ἐνώπιον πολλῶν νὰ καῶσι, ϗ εἰς τὰς ἀπολογητικὰς ἐπιςολὰς μωρὸν τὸν Πάπαν ϗ ἀνόητον ἐκάλει· ἐσυμφώνει μὲ τὸν βασιλέα ϗ ὁ τῆς Γαλλίας κλῆρος, ὅσις διὰ τὰς γενομένας πρὸς τὸν Φίλιππον ἀπὸ τὸν Βονιφάτιον ὕβρεις ἐγκαλῶσεν εἰς τὴν ἐσομένην σύνοδον τὸν Πάπαν. Ἀπὸ αὐτὰ φανερῶται ὅτι ἡ τῆς Γαλλικῆς Ἐκκλησίας κατάςασις καλῶς νὰ εἶχεν, ἡ ὁποία τὴν ὑπεριφανίαν τῦ Πάπα σφοδρῶς ἐμπόδισε, ϗ ἐπεριμάζωξε· μ' ὅλον δὲ ὁπῦ ὁ Πάπας σύνοδον κατήγγειλεν εἰς τὴν ὁποίαν τὸν Φίλιππον, ϗ τὸ βασίλειόν τυ εἰς τὸν Αὐτοκράτορα ὑπέττατε, τῦ πράγματος ὅμως ἡ ἔκβασις ϗ τὸ τέλος ἀντεςάθη· ὥςε ὁ Βονιφάτιος μὲ ἐλεεινὸν θάνατον νὰ ἀποθάνῃ ϗ ὁ Βενέδικτος νὰ ἀπολύσῃ τῆς ἀκοινωνησίας τὸν βασιλέα, μ' ὅλον ὁπῦ δὲν τὸ ἐζήτησεν αὐτὸ ὁ βασιλεύς. Προσέτι οἱ Γεδαῖοι τὸ γ'. ἀπεβλήθησαν

Γαλλίας.

(α) Ἐν Μαρτίνῳ Δ'. (β) Ἐν Μαρτίνῳ, Ὀνωρίῳ, ϗ Νικολάῳ τοῖς Δ'. ϗ Βονιφατίῳ Η'.

ἀπὸ πᾶσαν τὴν Γαλλίαν ἀπὸ τὸν Φίλιππον, καὶ ἀπὸ τὲς Φράγκας, ἐν τῷ τῆς Ναυάρας βασιλείῳ ἓξ χιλιάδες ἀπὸ αὐτὲς τὲς Ἑβραίους ἐθανατώθησαν.

Γ'σπανίας. §. 13. Ἐν τῇ Γ'σπανίᾳ Ἀλφόνσον τὸν Γ'. διεδέξατο ὁ υἱὸς αὐτοῦ Σάγκτιος ἑ. καὶ ἀποθανὼν καὶ αὐτὸς, Φερδινάνδος Δ'. τὸν διεδέχθη, εἰς τὲ ὁποῖα τὸν καιρὸν τὸ βασίλειον τῆς Καζιλίας πολλὰ ἐδαμάζετο· ὁμοίως κατὰ τῶν Ἀῤῥαγόνων πολλὰ ἐδυσχέραινε Νικόλαος Γ'. ὁ Πάπας, ὅτι Πέτρος ὁ τῆς Ἀῤῥαγωνίας ῥὴξ, δὲν ἤθελε νὰ δίδῃ δόσιμον τῇ ἐν Ῥ'ώμῃ Ἐκκλησίᾳ, καὶ ἐπροξένει συγχύσεις εἰς τὴν Γ'αλίαν. ὅθεν ὅτε τὸ τῆς ἐν Ταῤῥακῶνι συνόδε θέσπισμα περὶ τὲ συναριθμηθῆναι τοῖς ἁγίοις ὁ Ῥ'αϋμόνδος δὲ Πέννα Φόρτι, νὰ ἔχῃ τὸ κῦρος ὁ Πάπας δὲν ἠθέλησεν.

Ἀ'γγλίας. §. 14. Εἰς τὴν Ἀ'γγλίαν Ἐδβάρδος ὁ ἀ. διεδέξατο Ἑ''ρρικον Γ'. τὸν πατέρα τε, ὅσις τὴν Βαλίαν ἤνωσε μὲ τὴν Ἀ'γγλίαν· ἐντεῦθεν Ἀλεξάνδρε Γ'. τὲ ῥηγὸς τῆς Σκοτίας ἀποθανόντος, καὶ μὴ ἀφήσαντος υἱὸν, τὸ βασίλειον αὐτὲ μὲ τὰ ἅρματα ἠνώχλησεν· ὅθεν πόλεμος μεταξὺ Σκότων, καὶ Ἀ'γγλων ἠγέρθη μιαιφονώτατος, εἰς χρόνες κρατήσας σχεδὸν τριακοσίες· δὲν ἦτον δὲ μακρὰν ἀπὸ αὐτὴν τὴν ὑπόθεσιν Βονιφάτιος Η'. ὅσις ἐβεβάιωνε τὸ βασίλειον τῆς Σκοτίας νὰ ἁρμόττῃ εἰς τὸν θρόνον τῆς Ῥ'ώμης, καὶ πᾶσαν δύναμιν καὶ ἐξεσίαν τιμωρίας κατὰ τὲ κλήρε εἰς τὸν Ἐδβάρδον ἄκυρον ἀπέδειχνε· Σώζονται περὶ ταύτης τῆς ὑποθέσεως ἐπιςολαὶ τὲ Πάπα πρὸς Ἐδβάρδον τὸν βασιλέα, καὶ Ῥ'οβέρτον τὸν Καντεβρίας Ἀρχιεπίσκοπον, καὶ ἐκείνε πάλιν ἀπολογητικαὶ πρὸς τὸν Πάπαν.

Γερμανίας. §. 15. Ἐν τῇ Γερμανίᾳ Ῥ'άδολφος ὁ Καῖσαρ σωτὴρ αὐτῆς κοινὸς ἀπεδείχθη, διώξας πανταχόθεν τὲς λῃςὰς, ἀλλ' ὁ τότε διάδοχος Ἀ''δολφος ἐσυγχώρει τὲς ςρατιώτας τε ἀχὶ ἄλλως ἀλλὰ νὰ πράξωσιν ὡς λῃσαί. ὅθεν ἐν τῇ Λοθαριγγίᾳ καὶ ἐν ἄλλαις ἐπαρχίαις, ἐποίων μεγάλην καταδρομὴν πρὸς ἀπόλαυσίν τες, καὶ μὴν ἔχοντες φόβον Χριςιανικῆς ὁσιότητος, ἐσοχάζοντο νὰ ἁρπάσωσι, καὶ ἀπὸ τὲς ἱερεῖς τὰ θυσιαςήρια, τὰ ἱερὰ ἐγκαλωπίσματα ἐγύμνωναν, καὶ πᾶσαν ἁρπαγὴν ἐποίων· μήτε ἦτον ἄτοπον ἂν ὁ κλῆρος ὑβρίζετο ἀπὸ τὲς ςρατιώτας, διότι οἱ αὐτοὶ Ἐπίσκοποι ἦσαν περισσότερον ἀπὸ τὸ μέρος τῶν Στρατιωτῶν, παρὰ τὲ κλήρε· Ἐντεῦθεν Ἑ''ρρικος ὁ Μογεντίας Ἀρχιεπίσκοπος μίαν ἡμέραν φιλεύων τὲς ςρατιώτας ὁμὲ μὲ τὸν κλῆρον, δυσεθύμησεν ὅτι ὀγληγορώτερα ἐκάθισαν εἰς τὴν τράπεζαν οἱ κληρικοὶ ἀπὸ τὲς ςρατιώτας, εἰπὼν σὺν δύο, καὶ σὺν δύο ςρατιῶται ἐχέτωσαν κληρικὸν ἕνα ἀντὶ προσκεφαλαίε· ὅθεν ἐν τῷ μνήματι αὐτὲ σίχας ἐχάραξαν δι' ὧν ἐκαλεῖτο, ὅτι περὶ τῆς τὲ κλήρε τιμῆς ὀλίγον ἐφρόντιζε. Προσέτι οἱ Γ'δαῖοι ἐν τῇ Γερμανίᾳ ὁμοίως μὲ δεινὴν, καὶ κακὴν βλάβην ἀπωλέσθησαν, ὅτι χωριάτης τις καλόμενος Ῥ'ιντφλεῖσχιος ἔλεγεν, ὅτι ἀπεκαλύφθη θεόθεν, πῶς οἱ

οἱ Γ'εδαῖοι πρέπει νὰ φονευθῶσι· διὸ εἰς τὴν Νορεμβέργην πάντες οἱ Γ'εδαῖοι ἐρρίφθησαν εἰς τὸ πῦρ, οἵτινες μὲ τὰς χεῖρας τῶν ἔρριπτον τὰ βρέφη καὶ τὰς γυναῖκας μὴ τύχῃ καὶ ζητήσωσι τὸ βάπτισμα, μάλιστα τὰ ἅρματα καὶ τὰ χρήματα ἔρριπτον, διὰ νὰ μὴ τὰ λάβωσιν οἱ Χριστιανοὶ, καὶ τὰ μεταχειρίζωνται· τῶν ὁποίων γενομένων καὶ εἰς Βαμβέργην, καὶ εἰς ἄλλους τόπους οἱ Γ'εδαῖοι ἐθανατώθησαν. Βασιλεὺς δὲ Ρ'ωμαίων προχειρισθεὶς Α'λβερτος ἐν ἔτει ασιϛ'. τὸν τε Ρ'ιντφλεῖσχιον ἐτιμώρησε, καὶ πρόσιμον ὀλίγον τοῖς Νορεμβεργικοῖς ἐνέθηκεν· ἀνάγνωθι περὶ τούτων τὰς προθήκας ἐν Λαμβέρτῳ τῷ Σχαφναβεργησ. (α), τὴν Α'υστριακὴν Γ'ωρίαν (β), καὶ τὰ χρονικὰ Ε'ρφίκου τοῦ Στέρωνος (γ), ὁμοίως καὶ Α'λβερτον τὸν Α'ργεντινήνσιον ἐν τῷ Χρονικῷ (δ).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ιϛ'.

Περὶ Α'ρνάλδου τοῦ δὲ βίλλα νόβα, Ρ'αϋμούνδου τοῦ Λούλλου, τῶν Βεγάρδων καὶ Φρατικέλλων τῶν αἱρετικῶν, καὶ τῆς αὐτῶν διδασκαλίας.

§. 1.

Α'ρναλδος ὁ δὲ βίλλα νόβα Γ'σπανὸς τὸ γένος ἦν, ἀνὴρ ἐν λόγοις πεπαιδευμένος, ὅσις εἰς Α'ρραγωνίαν καὶ τὰς πλησιοχώρους ἐπαρχίας δόγματα τινὰ αἱρετικὰ διέσπειρε, τὰ ὁποῖα ἀπὸ τὸ ἐν Ρ'ώμῃ συνέδριον ἀπεδοκιμάσθησαν. Λέγεται πρῶτον νὰ ἐδογμάτισε, πῶς ὁ διάβολος σοφιστικῶς ἐκατόρθωσεν, ὥστε πᾶς ὁ Χριστιανικὸς λαὸς νὰ ἐπλανήθη ἀπὸ τὴν ἀλήθειαν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Γ'ησοῦ Χριστοῦ· β'. ἡ πίστις τῶν Χριστιανῶν νὰ εἶναι ἐκείνη ὁποῦ ἔχουσιν οἱ δαίμονες· γ'. πᾶς ὁ Χριστιανικὸς λαὸς νὰ εἶναι ἔνοχος εἰς τὸν ἅδην· δ'. πάντες οἱ ἔγκλειστοι νὰ εἶναι ἔξω τῆς ἀγάπης, καὶ νὰ κολάζωνται· ε'. πάντες νὰ διαφθείρωσι τὴν διδασκαλίαν τοῦ Χριστοῦ, καὶ κακῶς ἐποίησαν οἱ Θεολόγοι ὁποῦ Φιλοσοφικόν τι ἔσμιξαν μὲ τὴν θεολογίαν. ϛ'. αἱ ἱεραὶ λειτουργίαι νὰ μὴ πρέπῃ νὰ τελειῶνται, μήτε θυσία νὰ προσφέρηται διὰ τοὺς ἀποθαμένους· ζ'. νὰ μὴ πιστεύωσιν εἰς τὰς Παπικὰς παραμυθίας, ἀλλὰ εἰς τὰς τῶν ἄλλων ἀνθρώπων. η'. Ο' Θεὸς ποτὲ δὲν ἐφοβέρισεν αἰώνιον καταδίκην εἰς τοὺς ἁμαρτάνοντας, ἀλλ' εἰς ἐκεί-

Α'ρναλδος δὲ βίλλα νόβα αἱρετικός.

Αἵρεσις αὐτοῦ.

(α) Ε'ν ἔτει ασιϛ'. (β) Ε'ν τοῖς χρόνοις Ρ'εδόλφου. (γ) Ε'ν ἔτει ασιϛ'.
(δ) Σελ. 147.

κείνες ὁπῆ δίδωσι κακὸν παράδειγμα. Θ'. τὴν ὑπὸ τῆ Θεῆ ληφθεῖσαν ἀνθρωπότητα, κατὰ πάντα νὰ εἶναι ὁμοία μὲ τὸν Θεόν, ὥςε ἡ τῆ Χριςῆ ἀνθρωπότης τόσην δύναμιν νὰ ἔχῃ, ὅσην καὶ ἡ Θεότης δύναται· ὅρα περὶ τέτων Βέρναρδον τὸν Λατζεβεργικὸν (α), καὶ τὸν Εὐμέρικον (β).

§. 2.

(α) Εἰς τὸν κατάλογον τῶν αἱρετικῶν βιβλ. Β'. ἐν λέξει Α'ρναλδος δὲ Βιλλανόβα.

(β) Ἐν τῷ Διρεκτορ. τῶν ἐξετασ. μέρ. Β'. ζητημ. ΙΑ'. σελ. 282. ἐκδόσ. Ρ'ώμης τῷ αφπέ. ὅπε ιέ. δόγματα σφαλερὰ τῆ Α'ρνάλδε ἀναφέρει ὁ Εὐμέρικος, τὰ ὁποῖα ἐπειδὴ διαφέρεσιν ἀπὸ τὰ ἄνω ῥηθέντα παρὰ τῆ συγγραφέως, δὲν εἶναι ἔξω τῆ σκοπῆ νὰ τὰ σημειώσωμεν.

Πρῶτον· ὅτι ἡ παρὰ τῆ Θεῆ ληφθεῖσα ἀνθρώπινος φύσις ἴση τῷ Θεῷ ἐν πᾶσι τοῖς ἀγαθοῖς αὐτῆ· καὶ ὅτι τόσον ὑψηλή ἐςι, καὶ τόσον δύναται ἡ ἀνθρώπινος φύσις ἐν τῷ Χριςῷ, ὅσον ἡ Θεότης.

Β'. Ὅτι εὐθὺς ὁπῆ ἡ ψυχὴ τῆ Χριςῆ ἡνώθη μὲ τὴν Θεότητα, εὐθὺς αὐτὴ ἡ ψυχὴ ἐγίνωσκε πάντα ὅσα ἡ Θεότης γινώσκει· διότι ἀλλέως (ὡς ἔλεγε) δὲν ἤθελεν εἶναι σὺν αὐτῇ ἓν πρόσωπον, μάλιςα ἐπειδὴ τὸ γινώσκειν, ἤτε εἰδέναι, περιςατικόν ἐςι τῷ ὑποτιθεμένῳ ἀτόμῳ ἀνῆκον, καὶ ἐχὶ τῇ φύσει.

Γ'. Ὅτι ςοχαςικῶς ἐποίησεν ὁ διάβολος, νὰ πλανήσῃ πάντα τὸν Χριςιανικὸν λαὸν ἀπὸ τὴν ἀλήθειαν τῆ Ἰησῆ Χριςῆ· καὶ ἕτως ἐθήλασε, καὶ ἐκένωσε τὸν Χριςιανικὸν λαὸν· ὅτι ἐκ ἄφησεν ἐν αὐτῷ, εἰμὴ τὸ δέρμα, δηλαδὴ, τὸ φαινόμενον τῆς Ἐκκλησιαςικῆς λατρείας, καὶ τῆτο ἐκ συνηθείας· καὶ ἡ πίςις ἣν ἔχει, ἐςὶν ὡς καὶ ἡ τῶν δαιμόνων πίςις· ὅτι πᾶς ὁ Χριςιανικὸς λαὸς φέρεται εἰς τὸν ᾅδην· καὶ ὅτι οἱ Χριςιανοὶ ἐν πάσῃ καταςάσει φανερῶς ἐν τῇ ζωῇ, ἤθεσι, καὶ πάθεσιν ἠρνήθησαν αὐτόν· καὶ ὅτι ἐν παντὶ τῷ σώματι τῆ Χριςῆ ἐκ ποδῶν ἕως κεφαλῆς, ὁ μόνον ζῇ, καὶ βασιλεύει, ἀλλὰ καὶ κυριεύει τοιαύτη ἀποςασία.

Δ'. Ὅτι πάντες οἱ ἐν τοῖς κελλείοις, εἴτε ἔγκλειςοι μακρὰν εἰσὶ τῆς ἀγάπης, καὶ κολαζόμενοι, καὶ ὅτι πάντες οἱ τῆ ἱερῆ καταλόγε κιβδηλεῦσι τὴν διδασκαλίαν τᾶ Χριςῆ.

Ε'. Ὅτι κακῶς ἐποίησαν οἱ Θεολογικοὶ διδάσκαλοι, ὁπῆ φιλοσοφικόν τι ἔμιξαν εἰς τὰ συγγράμματά τες, κατακρίνων τὴν σπεδὴν τῆς φιλοσοφίας. καὶ καθόλε τὴν φιλοσοφίαν.

ς'. Ὅτι ἡ ἀποκάλυψις τῆ Κυρίε τιμιωτέρα ἐςὶ πασῶν τῶν ἱερῶν Γραφῶν.

Ζ'. Ὅτι τὰ τῆς ἐυσπλαγχνίας ἔργα νὰ ἀρέσκωσι πλέον τῷ Θεῷ, ἢ ἡ ἱερὰ θυσία.

Η'. Ὅτι ὁ συςάινων Καπελλανίας, ἤτε ἐφημερίας, ἢ ὁ ποιῶν Γ'ερεργεῖν μετὰ θάνατον ἢ ποιεῖ ἔργον ἐλεημοσύνης, ἔτε ἐκ τέτε ἄξιος γίνεται τῆς αἰωνίε ζωῆς.

Θ'. Ὅτι ὁ γινώσκων εἰς τὴν ζωήν τε τὸ πλῆθος τῶν πτωχῶν, καὶ μάλιςα τῶν φίλων τῆ Θεῆ, καὶ συνάζει καὶ κρατεῖ τὰ περιττὰ εἰς τὸ νὰ συςήσῃ Καπελλανίας, καὶ νὰ ἱερεργῇ, μετὰ θάνατον, βέβαιον ἐςὶν ὅτι πίπτει εἰς αἰώνιον κόλασιν.

Ι'. Ὅτι εἰς τὴν ἱερὰν θυσίαν, ὁ προσφέρων ἱερεὺς, ἢ ὁ προσφέρειν ποιῶν, ἐδὲν ἐκ τῶν ἰδίων προσφέρει, ἔτε τὴν θέλησιν.

ΙΑ'.

§. 2. Ἀπὸ αὐτὰ ϗ ἄλλα παρόμοια φανερὸν γίνεται, ὁ Ἄρνολδος νὰ ἔπεσεν εἰς τοιαύτας φρενοβλαβείας, ἐχὶ δι' ἄλλο, εἰμὴ διὰ τὰ σφάλματα ϗ καταχρήσεις τῶν Παπικῶν καινοτομιῶν, καθὼς ἀπὸ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς διδασκαλίας τϑ φαίνεται, τὴν ὁποίαν ὁ Φλάκιος ἀναφέρει (α)· ὅθεν ἐχὶ εἰς πάντα τὰ σφάλματα ϗ αἱρέσεις εἶναι πιϛευτὸν νὰ ἔπεσεν αὐτὸς, εἰς τὰς ὁποίας ἐχθρωδῶς εἰς τὲς μοναχὲς ϗ κληρικὲς διακείμενος κατηνέχθη. διότι αὐτὸς εἶχε πολλὲς μαθητὰς, ϗ ὀπαδὲς, μάλιϛα Ἱσπανὲς, τὲς ὁποίες Ἀρναλδίϛας ἐκάλεν, ϗ ὡς κακωτάτες αἱρετικὲς οἱ Παπιϛαὶ ἐνόμιζαν.

§. 3. Ῥαϋμῆνδος ὁ Λάλλιος, ἢ Λῆλλος, Κατελάνος τὸ γένος ἦν, ἐκ τῆ τάγματος τῶν Ἑλασσόνων Φρατόρων, ὅϛις ὑπ' ὀνόματι τῆς ὁσιότητος μεγάλην δόξαν ἀποκτήσας, ϗ πολλὰ σπεδάζων διὰ νὰ ἐπιϛρέψη τὲς πρεσβεύοντας τὴν θρησκείαν τῆ Μωάμεθ, ϗ ὑπὲρ τῆς τῆ Χριϛῆ πίϛεως ἕτοιμος ὢν ϗ θάνατον νὰ δεχθῇ· εἰς ὄρος δέποτε μόνος ἀναβὰς, εἰς τὸ ὁποῖον μερικὸν καιρὸν σχολάσας μὲ τὰς προσευχὰς ϗ τὰς θεωρίας, ἔπειτα ἐκεῖθεν καταβὰς, πολλὰς αἱρέσεις λέγεται νὰ ἐπαρέδωκεν εἰς τὸν λαὸν, ὡς διδασκαλίαν τινὰ θεόθεν ἐμπνευθεῖσαν αὐτῷ· Οἱ τῶν αἱρέσεων συγγραφεῖς ἐσημείωσαν νὰ ἐκατάλαβαν πεντακοσίας αἱρέσεις εἰς αὐτὸν ἀπὸ τὰ συγγράμματά τϑ, ἀπὸ τὰς ὁποίας ἑκατὸν ἐν τῷ δευτέρῳ μέρει τῆ διρεκτορίε τῶν ἐξεταϛῶν, Πέτρος ὁ Ταρραϰῶνος Ἐπίσκοπος ἐφανέρωτεν. οἱ δὲ συγγραφεῖς οἱ ἐγκαλέντες εἰς τόσα σφάλματα τὸν Ῥαϋμῆνδον, τῷ συγγελιώδει γράμματι, ἤτοι τῇ βάλλῃ, Γρηγορίε ΙΑ'. θεμελιῶνται, εἰς τὴν ὁποίαν αἱ τῆ Ῥαϋμένδε φρενοβλαβεῖαι ϰατακρίνονται. Ταύτην Νικόλαος ὁ Εὐμερικὸς εἰς τὸ αὐτῆ διρεκτόριον τῶν ἐξεταϛῶν ἐνέθηκεν (β).

Ῥαϋμῆνδος Λῆλλος αἱρετικός.

§. 4.

ΙΑ'. Ὅτι τὸ πάθος τῆ Χριϛῆ παραϛαίνεται πλέον εἰς τὴν ἐλεημοσύνην, ἢ εἰς τὴν ἱερὰν θυσίαν.

ΙΒ'. Ὅτι εἰς τὴν ἱερὰν θυσίαν ὐϰ ἐπαινεῖται ὁ Θεὸς ἐν ἔργῳ, ἀλλ' ἐν ῥόματι μόνον.

ΙΓ'. Ὅτι ἐν ταῖς Παπικαῖς συμβολαῖς ϗ παραινέσεις, νὰ μὴν εἶναι γνῶϛις εἰμὴ τῶν ἀνθρωπίνων μόνον ἔργων.

ΙΔ'. Ὅτι ὁ Θεὸς ποτὲ δὲν ἐροβέρισεν αἰώνιον καταδίϰην τοῖς ἁμαρτάνεσιν, ἀλλὰ τοῖς παρέχεσι ϰακὸν παράδειγμα.

ΙΕ'. Καὶ ἔσχατον δόγμα καὶ ψεῦδος ἐϛὶν, ὅτι τῷ ϰτλέ. ἔτει τῆς θείας ἐνανθρωπήσεως ἔσεται ὁ τέλειος ἀφανισμὸς τῆ ϰόσμε.

Αὐτὰ εἰσὶ τὰ ϰεφάλαια ὑπῆ οἱ ἐξεταϛαὶ τῆς Ἱσπανίας ϰατέϰριναν χωρὶς τὴν εἴδησιν ϗ προσαγὴν τῆ Πάπα, ὡς ὁ αὐτὸς Νικόλαος Εὐμέρικος λέγει ἐν τῷ ἰδίῳ τόπῳ.

(α) Ἐν τῷ ϰαταλ. τῶν τῆς ἀληθείας μαρτυρ. τόμ. β'. βιβλ. ιϛ'.

(β) Μέρ. Β'. ζητημ. ϰϛ'. σελ. 331. Παρὰ τῷ ὁποίῳ ἀνάγνωθι ϗ τὰ ἑϰατὸν αἱρετιϰὰ ϰεφάλαια τῆ αὐτῆ Λέλλε, ἐν ζητήμ. Θ'. σελ. 272.

§. 4. Περὶ αὐτῆ δὲ τῆ συγγιλιώδης γράμματος, ἤτοι βάλλης τῆ Γρηγορίᾳ πολλὰ ἀμφιβάλλεσιν· ὅθεν Γαβριὴλ ὁ Βασκεὲζ μαρτυρεῖ (α), διατρίβοντος αὐτῆ ἐν Ῥώμῃ τῷ ἀφ'. δεινὴ ἀμφισβήτησις ἐνώπιον τῶν ἐξεταζῶν Καρδιναλίων περὶ τῆς τῆ Γρηγορίᾳ βάλλης νὰ ἐκινήθη· διότι πολλὲς ἐκ τῆ τῆς Καταλονίας βασιλείᾳ αὐτὴ ἡ βάλλα ὑπὸ τῆ Εὐμερίκε νὰ ἐπλάθη ἐδιϊσχυρίζοντο, ἀποδείχνοντες Βέναρδον τὸν Ἐπίσκοπον τῇ Ἀποσολικῇ Ἀυθεντίᾳ κατὰ τῆ Εὐμερικῆ ἀποσαλέντα, τὸ αὐτὸ περὶ τῆς βάλλης νὰ ἐνόμισε, τῆ ὁποίᾳ τὴν περὶ τῆς βάλλης γνώμην ἴδεν ὁ Βασκεὲζ, ἀλλὰ ᾗ εἰς τὰ ῥήγισρα τῶν τῆς Ῥώμης ἀρχιερέων αὐτὴ ἡ βάλλα πολλάκις ἐξεταθεῖσα δὲν ἐυρέθη. Προτέτι πολλὰ ἐσύναξαν ὑπὲρ τῆς τῆ Ῥαϋμόνδε δικαιολογίας οἱ αὐτῆ συγγενεῖς, ᾗ Λαδοβίκος δὲ Πάραμα, ὁ ἐν τῷ τῆς Σικελίας βασιλείῳ Ἀποσολικὸς, ὡς συνηθίζεσι νὰ λέγωσιν, ἐξεταςὴς, μὲ τὰ ὁποῖα διϊσχυρίζοντο νὰ ἀποδείξωσιν ἀθῶον τῆς τῶν αἱρέσεων λύμης τὸν Ῥαϋμῶνδον. Ὅπως δὲ ἔχει τὸ πρᾶγμα, ἀναμφίβολον εἶναι, ὅτι πολλὰ ἐλευθέρως περὶ τῆ Μυςηρίε τῆς ἁγίας Τριάδος νὰ ὡμίλισεν ὁ Ῥαϋμῶνδος, ἐπειδὴ ἀπὸ ἀρχὰς φανερὰς, ᾗ ἐκ τῆ φωτὸς τῆς φύσεως ἐυγαλμένας, πολλὰ νὰ εἶναι εἰς τὸν Θεὸν, ᾗ μάλισα τρία πρόσωπα, ᾗ αὐτὰ νὰ εἶναι ὁ Πατὴρ, ὁ Υἱὸς, ᾗ τὸ ἅγιον Πνεῦμα μὲ καινὰ ἐπιχειρήματα διϊσχυρίσθη νὰ δείξῃ, ᾗ τὴν πίςιν, γενομένης ἅπαξ τῆς ἀποδείξεως περὶ τῶν θείων μυςηρίων, νὰ μὴ διαμένῃ εἰς ἡμᾶς ὑπέλαβε· Ταῦτα μὲν περὶ τῆς τῆ Ῥαϋμόνδε θεολογίας, τὰ δὲ περὶ τῆς τέχνης αὐτῆ τῆς ἰατρικῆς, τῆς χημείας, ἀμφιλογόμενα δὲν ἁρμόζεσιν ὧδε (β).

Φρατικέλλοι αἱρετικοί.

§. 5. Οἱ Φρατικέλλοι ἤτοι ἀκτήμονες φράτορες ἐκ τῆ τῶν Μινοριτῶν τάγματος προήχθησαν, ἀπὸ τὲς ὁποίες ὁ ἐξαίρετος ταγματάρχης ὁ Ἑρμανὸς νομίζεται, τὸν ὁποῖον ὡς ἅγιον οἱ Φερράριοι (εἶναι σχεδὸν εἴκοσι χρόνοι) ἐτίμεν. Τέτε τὸ πτῶμα ἐπρόσαξεν ὁ Βονιφάτιος Η'. νὰ ξεσκαφθῇ, ᾗ νὰ ῥιφθῇ εἰς τὸ πῦρ διὰ τὴν αἵρεσιν, καθὼς ὁ Πλάτινας σημειοῖ (γ). Τῶν δὲ Φρατικέλλων τόσον ἡ ζωὴ, ὅσον ᾗ τὰ δόγματα, πολλὰ ἀπὸ τὲς Παπικὲς συγγραφεῖς διαβάλλονται· Λέγεται γὰρ, ὅτι πάντα τὰ τῆς Ἐκκλησίας μυςήρια ἐκαταφρόνεν, ἔξω ἀπὸ τὸ βάπτισμα, τὰς τῶν

(α) Μέρ. ά. τῶν εἰς τὸν Θωμᾶν ὑπομνημ. τίτλ. β'. διαλ. ρλγ'. κεφ. δ'.

(β) Συγχίζει ὁ Συγγραφεὺς, καθὼς ᾗ πολλοὶ ἄλλοι Ῥαϋμῶνδον τὸν αἱρετικὸν, μὲ Ῥαϋμῶνδον τὸν συγγραφέα, τὸν λεγόμενον διδάσκαλον πεφωτισμένον· ὁ γὰρ αἱρετικὸς Ἱσπανὸς τὸ γένος, Ἑβραῖος τὴν θρησκείαν, ἔγινε Χριςιανὸς, ᾗ ἐμβῆκεν εἰς τὸ τάγμα τὲ Δομινίκε, ὕςερον πάλιν ἔςρεψεν εἰς τὴν Ἰουδαϊκὴν θρησκείαν· τέτε τὴν θεολογίαν κατέκρινε Γρηγόριος ΙΑ'. ὁ δὲ ἕτερος Ῥαϋμῶνδος γεννηθεὶς εἰς μίαν τῶν Βελεαρίδων νήσων τὴν Μαϊόρικα, μὲ μεγάλην προσοχὴν ἐκαταγίνετο εἰς τὴν σπουδὴν, ᾗ ἐυδοκίμησεν ἔντε τῇ Ἰατρικῇ, Χημικῇ, ᾗ Θεολογίᾳ· ὕςερον ὑπῆγε νὰ κυρύξῃ τὴν Χριςιανικὴν πίςιν εἰς τὴν Ἀφρικὴν, ὅπε ἐλιθοβολήθη τῷ ϟτις'. ἐτῶν ὢν π'. τέτε σώζονται πολλὰ συγγράμματα, εἰς τὰ ὁποῖα φαίνεται ἀγχίνοια, ἀλλ' ἐχὶ διάκρισις.

(γ) Ἐν τοῖς βίοις τῶν Ῥώμης ἀρχιερέων.

τῶν ἁγίων ψυχὰς πρὸ τῆς ἐσχάτης ἡμέρας ἐδίδασκον ἐναντίον τῆς κοινῆς τῶν Λατίνων δόξης, νὰ μὴν ἀπολαμβάνωσι τὴν θείαν ὅρασιν. εἰς σπήλαια, ϗ καλύβας χωρὶς συζολὴν μὲ γυναῖκας ϗ παρθένας ἐσμίγοντο, ϗ τὰ ἀπὸ τῆς αὐτῶν συνουσίας ἀρτιγεννῆ βρέφη εἰς τόσον καιρὸν ἐζωογόνουν, ἕως ὅτου ἀπέθνησκον, δηλαδὴ τόσον ὀλίγον τὰ ἐπιμελοῦντο διὰ μὴ ζήσωσι πολὺ, ἀλλὰ νὰ ἀποθάνωσι, ϗ πολλάκις τὰ ἔρριπτον εἰς τὸ πῦρ, ϗ εἰς τὴν σάκτην· Προσέτι Βονιφάτιον Η'. ϗ Γωάννην ΚΒ'. ἢ κατ' ἄλλους ΚΑ'. τὸς ἠθέτουν, ϗ ἡ ἐν Ρ'ώμῃ Ε'κκλησία ἔλεγον, ϗ καλὰ τὸ ἔλεγον, νὰ μὴν εἶναι ἀληθὴς, τὸς Καρδινάλεις ϗ Ε'πισκόπους νὰ μὴν εἶναι ποιμένες, ἀλλὰ λύκοι τῶν Ε'κκλησιῶν, ϗ ὀρθῶς ἔλεγον, ἐπειδὴ δὲν ἐμιμοῦντο τὰ ἤθη τῶν Α'ποστόλων.

§. 6. Εἰς αὐτὴν τὴν αἵρεσιν τῶν Φρατικέλλων σφοδρῶς ἀντεσάθησαν Βονιφάτιος Η'. ϗ Γωάννης ΚΒ'. οἵτινες πολλὲς αὐτῶν ἔρριψαν εἰς τὸ πῦρ· ὡς τόσον τὰ τάγματά τους παντοῦ διεσπάρησαν, πληρώσαντες πᾶσαν τὴν Γ'ταλίαν, μὲ τὸς ὁποίους πολλοὶ κληρικοὶ πεπαιδευμένοι ἄνδρες ἠνώθησαν, ϗ ὡμοφώνησαν, ἀλλὰ ὄχι ϗ εἰς πάντα ἐσυμφώνουν μὲ τὸς Φρατικέλλους, μερικὰ ὅμως ἀπὸ τὰ ἐκείνων δόγματα ἐδόξαζον, περισσότερον δὲ τῶν ἄλλων τὸ τῶν Φρατικέλλων δόγμα ἐπλάτυνεν ὁ Δολκινὸς, ὅστις ὁμοῦ μὲ τὴν γυναῖκα του Μαργαρίταν πιασθεὶς ἀπὸ τὸς Νοβαρίους, ὁμοῦ μὲ ἄλλους πολλοὺς ἀνθρώπους ἑτέρας θρησκείας εἰς τὸ πῦρ ἀνιλεῶς ἐρρίφθησαν· πολλοὶ ὀπαδοὶ αὐτοῦ φοβηθέντες τὸν κίνδυνον εἰς τὰ ὄρη, ϗ δρυμὸς κατέφυγον, τῶν ὁποίων ὁ ἀριθμὸς συμποσοῦνται εἰς τέσσαρας χιλιάδας ἀνθρώπων (α).

§. 7. Ε'κ τῆς χωρείας τῶν Φρατικέλλων, γράφει ὁ Τριθέμιος νὰ ἦσαν οἱ Βέγαρδοι, ϗ αἱ Βεγίνες. Βέγαρδοι μὲν ἐλέγοντο οἱ ἄνδρες, Βεγίναι δὲ αἱ γυναῖκες· τότους λέγουσι νὰ ἐδογμάτισαν, ὅτι ὁ ἄνθρωπος κατ' εἰκόνα πλασθεὶς Θεοῦ, εἰς τόσην τελειότητα διὰ τῆς πράξεως τῶν ἔργων ἔρχεται, ὥστε ὁ τοιοῦτος νὰ ἐξισοῦται κατὰ τὴν τελειότητα μὲ τὸν Γησοῦν Χριστὸν εἰς τὴν ἀνθρωπίνην αὐτοῦ ψυχήν, ϗ ὅτι τὸ τῆς εὐχαριστείας μυστήριον δὲν εἶναι τελείως Σῶμα Χριστοῦ ἀληθινὸν, ἅτε τὸ Σῶμα τοῦ Χριστοῦ δύναται εἰς τοσαύτην σμικρὰν ποσότητα ἄρτου νὰ κρύπτηται, ἢ νὰ περιέχηται· ὅθεν τὸς συνηγοροῦντας πρεσβυτέρους εἰς τὸ δόγμα τῆς μετουσιώσεως Θεοποιοὺς ὠνόμασαν (β). ὅρα πολλὰ περὶ τούτων

Βέγαρδοι ϗ Βεγίνες αἱρετικοί.

(α) Α'πὸ αὐτὸν τὸν Δολκινὸν, ὠνομάσθησαν οἱ Φρατικέλλοι, Δολκινισταί· ἔτος τὴν παλακίδα τοῦ Μαργαρίταν (τὴν ὁποίαν ἔγγυον εἶχε καταζήσει) ἔλεγεν ὅτι ἐκ Πνεύματος ἁγίου νὰ ἐσυλλήφθη, ϗ ὅταν γενήσει πῶς θέλει μείνει παρθένος ἐφλυάρει ὁ παμμίαρος, ϗ μωρός.

(β) Ο'κτὼ εἰσὶν τὰ κεφάλαια τῆς αἱρέσεως τῶν Βεγάρδων, ϗ Βεγεϊνῶν ἁ. ὅτι ὁ ἄνθρωπος εἰς τὴν παροῦσαν ζωὴν τοσαύτην τελειότητα δύναται νὰ ἀποκτήσῃ, ὥστε νὰ γένῃ ἀναμάρτητος, ϗ ἴσος μὲ τὸν Χριστὸν εἰς τὴν τελειότητα.

Β'.

των Κλήμεντα (α), τὸν Τριθέμιον (β), καὶ ἐν τοῖς Τεμμαχίοις τῦ Κορράδε περὶ σφαλμάτων τῶν Βεγάρδων, τὸ ὁποῖον σώζεται εἰς τὴν βιβλιοθήκην τῶν Πατέρων τόμ. δ'. μέρει β'.

§. 8. Ἔξω ἀπὸ αὐτὰ ἀδεὶς δύναται νὰ ἀρνηθῇ, ὅτι τόσον εἰς τὲς Φρατικέλλας, ὅσον καὶ εἰς τὲς Βεγάρδας νὰ ἦσαν οἱ διασπείραντες ἐξαγίσας τινὰς πλάνας, ἀλλ' ἀπὸ τὰ δόγματα ἐκείνων ὁπῦ ἀπὸ τὲς ἐναντίας ἐπιγράφονται εἰς αὐτὲς, ἄλλα ἐ μόνον νὰ εἶναι ἀπόβλητα, ἀλλὰ καὶ καταπολλὰ ἐπαινετὰ, ἐκεῖνα δὲ ἐδημοσιεύοντο, τὰ ὁποῖα παμμίαροι τινὲς αἱρετικοὶ ὑπὸ τῶ τῶν Φρατικέλλων ὀνόματι ὁπωσῦν ἐδόξαζον· ὅθεν φοβέμενοι τὸν ἐπικείμενον αὐτοῖς κίνδυνον οἱ Φρατικέλλοι εἰς τὰ σπήλαια κατέφευγον καὶ ἐκεῖ ἀρρήτας ἀσελγείας, καὶ ἀπείρας ἀθεμιτργίας ἐγκαλλῦντο νὰ ἔπραξαν, καθὼς καὶ εἰς τὰς ἀρχὰς εἶχον συνήθειον οἱ ἐθνικοὶ κατὰ συκοφαντίαν, πολλὰ ἐγκλήματα νὰ προσάπτωσι τοῖς Χριςιανοῖς.

ΚΕΦΑ'.

Β'. Ὅτι ἀφ' ἧ ὁ ἄνθρωπος φθάσῃ εἰς αὐτὸν τὸν βαθμὸν τῆς τελειότητος, δὲν πρέπει πλέον νὰ νηςεύῃ ἔτε νὰ προσεύχηται· διότι τότε τὰ αἰσθητικὰ πάθη εἶναι τόσον ὑποτεταγμένα ἀπὸ τὸ πνεῦμα καὶ λογικὸν, ὁπῦ ὁ ἄνθρωπος ἐλευθέρως δύναται νὰ δώσῃ τῷ σώματι ὅ, τι τῦ ἀρέσκει.

Γ'. Ὅτι ὅςις ἔφθασεν εἰς τοιῦτον βαθμὸν τῆς τελειότητος, καὶ ἐλευθερίας Πνεύματος, δὲν ὑπόκειται πλέον εἰς ἀνθρωπίνὴν ὑποταγὴν, ἔτε ὑποχρεῦται εἰς τινὰς ἐντολὰς τῆς Ἐκκλησίας, διότι, ὡς λέγεσιν, ὅπε πνεῦμα Κυρίε, ἐκεῖ ἐλευθερία καὶ ἐξεσία.

Δ'. Ὅτι ὁ ἄνθρωπος τὴν μέλλεσαν εὐδαιμονίαν ἔτω δύναται νὰ ἀποκτήσῃ κατὰ τὸν βαθμὸν τῆς τελειότητος, εἰς τὸν παρόντα καιρὸν, ὡς καὶ εἰς τὴν μέλλεσαν μακαρίαν ζωήν.

Ε'. Ὅτι πᾶσα νοητικὴ φύσις ἐν ἑαυτῇ φυσικῶς ἐςὶ μακαρία καὶ εὐδαίμων, καὶ ὅτι ἡ ψυχὴ δὲν ἔχει χρείαν τῦ τῆς δόξης φωτὸς, ἵνα πρὸς τὸν Θεὸν ὑψωθῇ, καὶ εὐφρανθῇ μακαρίως.

ϛ'. Τὸ νὰ γυμνάζηταί τις εἰς τὰς πράξεις τῶν ἀρετῶν, εἶναι ἴδιον ἀνθρώπε ἀτελῦς, ἡ γὰρ ψυχὴ ἐντελῶς ἀπορρίπτει ἀφ' ἑαυτῆς τὰς ἀρετάς.

Ζ'. Ὅτι τὸ μὲν φίλημα τῆς γυναικὸς (ὅταν δὲν κλίνει εἰς τῦτο ἡ φύσις) ἐςὶ θανάσιμον ἁμάρτημα· ἡ δὲ σαρκικὴ συνεσία (ὅταν κλίνει εἰς τῦτο ἡ φύσις) δὲν εἶναι ἁμαρτία, μάλιςα ὅταν πάσχει πειρασμὸν ὁ τὴν συνεσίαν πράττων.

Η'. Εἰς τὴν ὕψωσιν τῦ Σώματος τῦ Χριςῦ, δὲν πρέπει ὁ τοιῦτος τέλειος ἄνθρωπος νὰ ἐγείρεται ὄρθιος, ἢ νὰ προσκυνῇ, λέγεσι γὰρ ὅτι ἀτελειότητος ἐςὶν, ἂν ἀπὸ τὴν καθαρότητα καὶ ὕψος τῆς σκέψεώς τε ὁ ἄνθρωπος καταβῇ τόσον, ὁπῦ περὶ τῦ μυςηρίε τῆς εὐχαριςείας, ἢ τῦ πάθες τῆς τῦ Χριςῦ ἀνθρωπότητος, νὰ ςοχαθῇ καὶ σκεφθῇ τί. Αὐτὰ τὰ ὀκτὼ ἄρθρα κατεδικάθησαν ἀπὸ τὴν ἐν Οὐιέννῃ οἰκυμενικὴν σύνοδον, τὴν συναχθεῖσαν τῷ ἀτιά. ἀνάγνωθι τὸν Ἀντωνιανὸν Μέρ. Γ'. ἰσορ. τίτλ. ιά. κεφ. γ'. παραγρ. β'.

(α) Ἐν τῷ τίτλῳ περὶ αἱρετικῶν. (β) Ἐν τῷ χρονικῷ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΖ'.

Περὶ τῶν ἐν τέτοις τοῖς χρόνοις γενομένων Δυτικῶν Συνόδων.

§. 1.

Σύνοδοι ἀπὸ τὲς Δυτικὲς ἐν τέτοις τοῖς χρόνοις συνεκροτήθησαν, αἱ κάτωθεν.

§. 2. Ἡ ἐν Λεγδένῳ Β'. τὴν ὁποίαν οἱ Λατῖνοι Οἰκεμενικὴν ΙΔ'. καλέσιν ἐπὶ Γρηγορίε Ι'. συνεκροτήθη ἐν ἔτει ασοδ'. παρῆσαν περισσότεροι τῶν ψ'. Ἐπισκόπων, καὶ διελέχθησαν περὶ τῆς ἑνώσεως τῶν Ἐκκλησιῶν Ἀνατολικῆς τε καὶ Δυτικῆς, ὡς ἐν τῷ Ζ'. κεφ. εἴρηται ἀριθ. 7. ὁμοίως καὶ περὶ ἀνακτήσεως τῆς Παλαισίνης· ἦλθον προσέτι καὶ πρέσβεις τῶν Τατάρων, ἀπὸ τὲς ὁποίες ὁ εἷς ἐδέχθη τὴν πίσιν τῦ Χρισῦ· ἐξεδόθησαν εἰς αὐτὴν τὴν σύνοδον διαταγαὶ λά. ἀπὸ τὰς ὁποίας εἰς τὴν β'. ἡ τῦ ἐν τῷ Παλατίῳ Κονκλαβίε χρῆσις ἐθεσπίσθη· ἀνάγνωθι περὶ ταύτης τῆς ψευδοσυνόδε, καὶ εἰς τὰ προλεγόμενα τῦ τόμε Ἀγάπης (α). ΛεγδένεΒ'

§. 3. Ἡ Σαλτζβεργικὴ ἔγινεν ἐν ἔτει ασοδ'. εἰς τὴν ὁποίαν διετυπώθησαν κανόνες κδ'. ἀνήκοντες εἰς τὴν Ἐκκλησιαςικὴν διδασκαλίαν. Σαλτζβέργς.

§. 4. Ἡ ἐν Ῥαβέννῃ κατηγγέλθη ἐν ἔτει ασπς'. ἐπὶ Ὀνωρίε Δ'. εἰς μετατύπωσιν τῆς Ἐκκλησιαςικῆς καταςάσεως, διὰ τὴν ὁποίαν ἐθεσπίσθησαν κανόνες θ'. Ῥαβέννης.

§. 5. Ἡ ἐν Ἐρβιπόλει συνηθροίσθη τῷ ασπζ'. παρόντος τῦ Αὐτοκράτορος Ῥαδόλφε, τῆς ὁποίας ἔξαρχος ἦν Γωάννης ὁ Λεγάτος τῦ Πάπα, ὅςις ζητῶν τὸ τῦ Ῥώμης Ἐπισκόπε βαρὺ δόσιμον, ὁ μὲν Αὐτοκράτωρ, καὶ οἱ περὶ αὐτὸν Ἡγεμόνες ἐσυναίνεσαν νὰ ἀποδοθῇ, ὁ δὲ τῆς Κολωνίας Σίφριδος, καὶ ὁ Τριβέρεως Ἔρρικος οἱ Ἐπίσκοποι, σφοδρῶς αὐτῷ ἀντέςησαν, πᾶσαν ἔνδειαν χρημάτων προβάλλοντες· ἐν ταύτῃ τῇ συνόδῳ κανόνες μβ'. (β), διετάχθησαν (γ). Ἐρβιπόλεως

(α) Σελ. 3. ἀ. 4. (β) Οἵτινες σχεδὸν πάντες ἀποβλέπεσι τὴν διόρθωσιν τῶν Ἐκκλησιαςικῶν τῆς Γερμανίας, ὁπῦ καθ' ἡμέραν ἀντὶ νὰ εἰσέρχωνται εἰς τὰς Ἐκκλησίας, εἰσήρχοντο εἰς τὰ καπηλεῖα, ἀντὶ νὰ ἔχωσιν ἀνὰ χεῖρας τὰς ἱερὰς βίβλες, εἶχον τὲς κύβες, ἀντὶ νὰ εἰσέρχωνται εἰς ἐπίσκεψιν τῶν ἀῤῥώςων, εἰσήρχοντο εἰς τὰ μοναςήρια τῶν μοναζεσῶν εἰς διαφθορὰν αὐτῶν, ἀντὶ νὰ ἀναθρέφωσιν ὀρφανὰ, καὶ χήρας, ἔθρεφον παλακίδας. καὶ εἰς ἄλλας πολλὰς ἀταξίας ἦσαν δεδομένοι.

(γ) Εἰς τὸν παρόντα αἰῶνα συνήχθησαν ἑπτὰ ἕτεραι σύνοδοι, ἡ πρώτη ἦ ἐν Παρισίοις τῷ ασα κατὰ Εὐράνδε τῦ αἱρετικῦ, τὸν ὁποῖον ὕςερον φέροντες εἰς Νιερνὸν, κοινῶς Νεῦερς κατέκαυσαν.

Τῷ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΗ΄.

Περὶ Ἀνδρονίκε τῦ Παλαιολόγε καὶ τῶν γενομένων ἐπ' αὐτῦ ἐν τῇ Ἀνατολικῇ Ἐκκλησίᾳ.

§. 1.

Ἀνδρόνικος ὁ Παλαιολόγος Αὐτοκράτωρ ἀπὸ Χ. Γ. 1283.

Ἀποθανόντος Μιχαὴλ τῦ Παλαιολόγε, μόνος ἐγκρατὴς τῦ Ρωμαϊκῦ θρόνε ἔγινεν Ἀνδρόνικος ὁ Παλαιολόγος ἐν ἔτει ασπγ΄. ὅσις ἐλθὼν εἰς Κωνσαντινόπολιν, καὶ φανερὰ τὸ προσῆκον πένθος εἰς τὸν Βασιλέα καὶ πατέρα τε ποιήσας, μέγα καὶ πρῶτον ἔργον ἐποίησεν, ὁπῦ ἐφρόντισε

Τῷ ασθ΄. συνήχθη ἡ ἐν Αὐενιῶνι παρὰ Οὐγωνος Ρηγινσίε Ἀρχιεπισκόπε, καὶ Θεοδοσίε τῶν Ἀποστολικῶν Λογάτων, καὶ κανόνας κά. ἐξέθετο· ἐξ ὧν ὁ β΄. διορίζει νὰ τιμωρηθῶσι, καὶ νὰ ἐκριζωθῶσιν οἱ αἱρετικοί· ὁ δ΄. ὅτι οἱ Γεδαῖοι νὰ ἐπιστρέφωσι τὲς τόκες, νὰ μὴν ἐργάζωνται εἰς τὸ κοινὸν, ἢ εἰς τὰς ἑορτὰς, καὶ νὰ μὴ κρεοφαγῶσιν εἰς τὰς νηςίμες ἡμέρας

Τῷ ασθ΄. ἡ ἐν Παρισίοις κατὰ Ἀλμαρίκε αἱρετικῦ, καὶ τῶν αὐτῦ ὀπαδῶν· κατεδικάθησαν ἐν αὐτῇ τῇ συνόδῳ καὶ τὰ βιβλία τῆς μεταφυσικῆς τῦ Ἀριστοτέλες ἐκ τῦ Ἑλληνικῦ εἰς τὸ Λατινικὸν μεταφερθέντα, μὲ ἐπιτίμιον ἀφορισμῦ διὰ ἐκεῖνον ὁπῦ τὰ ἀναγνώσῃ, ἢ ἀντιγράψῃ.

Τῷ ασιβ΄. πάλιν ἐν Παρισίοις συνήχθη σύνοδος παρὰ Ρόβέρτε Κορκεῶνος Καρδινάλιος καὶ Λογάτε· ἥτις ἐξέδωκε κανόνας κ΄. περὶ Ἐκκλησιαςικῆς ἐυταξίας, περὶ Μοναζόντων κεφάλαια κζ΄. περὶ μοναζουσῶν κεφ. κά. ὅμως τὰ ὀκτὼ ὕςερα κεφάλαια ἀνήκουσι τοῖς κληρικοῖς· περὶ Ἀρχιεπισκόπων, καὶ Ἐπισκόπων κεφάλαια κά.

Τῷ ασκ΄. ἡ ἐν Νικαίᾳ ἐπὶ Μανυὴλ τῦ Πατριάρχε, εἰς τὴν ὁποίαν ἀποδίδονται λύσεις ἐρωτήσεων τινῶν, ἔτι περὶ μεταθέσεως Ἐπισκόπων καὶ περὶ κτιτορικῆ δικαίε· ὅρα τὸ Γραικο-Ρωμαϊκὸν νόμιμον τῦ Λεωγκλαυΐε τόμ. ά σελ. 238.

Τῷ ασκβ΄. ἡ ἐν Νικαίᾳ ἢ ἐν Κωνσαντινοπόλει, ἐν ᾗ ἀκεθέντες οἱ παρὰ τῶν τῆς Κύπρε Ἐπισκόπων ἀποσταλέντες, ἐπέμφθησαν εἰς τὰ ὀπίσω σὺν τῇ ἀποκρίσει· σώζεται συνοδικὴ Ἐπιστολὴ Γερμανῦ Κωνσαντινοπόλεως πρὸς Νεόφυτον Κύπρε· ὅρα Κοτελέριον Τόμ. Β΄. σελ. 462.

Τῷ ασκθ΄. ἡ Τολώσης κατὰ τῶν αἱρετικῶν, ἥτις ἐθέσπισε κανόνας μέ. περὶ Ἐκκλησιαςικῆς ἐυταξίας.

Τῷ ασλγ΄. ἡ Ναρβονητησία, ἐν ᾗ συνήχθησαν οἱ Ἐπίσκοποι τριῶν ἐπαρχιῶν, καὶ ἐδόθη μία παράινεσις τοῖς ἐξεταςαῖς τῆς ἱερᾶς, ὡς λέγουσιν, ἐξετάσεως, πῶς νὰ μεταχειρίζωνται τὲς αἱρετικὲς, καὶ κεφάλαια κθ΄. ἐξέδοτο.

Τῷ ασλδ΄. ἡ Ἀρελατησία ἐπὶ Γρηγορίε Θ΄. καὶ κεφάλαια κδ΄. ἐξέθετο, καὶ τὸ πρῶτον περιέχει τὴν κύρωσιν τῶν κανόνων τῆς ἐν Λατεράνῳ Δ΄. συνόδε.

Τῷ

ρύντισε διὰ τὴν κατάσασιν τῆς Ἐκκλησίας· διότι ζῶντος τοῦ πατρός του ἔκρυπτεν αὐτὴν εἰς τὸν νοῦν του, μετὰ δὲ τὸν θάνατον ἐκείνου, ἔδειξε τὶς ὢν δὲν ἐφάνετο· διότι πανταχοῦ ἔπεμψε διατάγματα βασιλικὰ εὐαγγελίζοντα τὴν τῆς Ἐκκλησίας ἀνόρθωσιν, καὶ ὁμοῦ τοὺς ἐξοριωθέντας διὰ τὸν ζῆλον τῆς Ἐκκλησίας ἤφερεν εἰς τὴν πατρίδα του, ὧν πολλὰ εὐσεβὴς καὶ τῆς ὀρθοδόξου πίστεως ἐραστὴς, καθὼς ἐκ τοῦ ἐναντίου τῆς τῶν Λατίνων καινοτομίας, εἴπερ τις ἄλλος ἐχθρὸς, καὶ πολέμιος· εἶχε δὲ λάβει δύο γυναῖκας, πρὶν μὲν τῆς βασιλείας Ἄννην ὁποῦ ἦτον ἀπὸ τοὺς Παίονας, τὴν ὁποίαν

Τῷ ασλέ. ἐν Νικαίᾳ ἐπὶ Γερμανοῦ Πατριάρχου, κατὰ Γωάννου Μητροπολίτου Ναυπάκτου, περί τινων Μοναστηρίων Ἐπισκοπικῶν, καὶ περὶ Παρθένου τῆς ἱερολογηθείσης πρὸ τῆς ἥβης.

Τῷ ασλς΄. καὶ ασλθ. δύο σύνοδοι συνήχθησαν ἐν Τερβόνῳ παρὰ Γεωργίου Ἀρχιεπισκόπου, εἰς μὲν τὴν ά. ἐξεδόθησαν κεφάλαια ιδ΄. εἰς δὲ τὴν β΄. κεφάλαια ιγ΄. περὶ Ἐκκλησιαστικῆς ἐυταξίας.

Τῷ ασλζ. ἡ ἐν Λονδίνῳ, διὰ προτροπῆς Ὀττωνος τοῦ Ἀποστολικοῦ Λεγάτου πρὸς μεταρρύθμησιν τῆς Ἀγγλικῆς Ἐκκλησίας, καὶ κεφάλαια λά. ἐξέδοτο.

Τῷ ασμ΄. ἡ ἐν Βιτεβέργῳ, ἐν ᾗ ἐθεσπίσθη ἡ ἐκκρατεία κατὰ τῶν Ἀλβιγέζων, καὶ ἑτέρων αἱρετικῶν.

Τῷ ασμή. ἡ Οὐαλεντινησία ἐπὶ Ἰννοκεντίου Δ΄. περὶ πίστεως, εἰρήνης, καὶ ἐλευθερίας τῆς Ἐκκλησίας, καὶ κανόνας κγ΄. ἐθέσπισεν· ὁ κβ΄. ἀναθεματίζει τὸν Αὐτοκράτορα Φριδέριχον, καὶ ὁ κγ΄. τοὺς αὐτῷ συμβουλὲς· κατὰ τῶν ὁποίων ἀνάθεμα ἐξεδόθη καὶ ἐν τῇ Βορματίᾳ συνόδῳ τῇ ασνγ΄. συναθροισθείσῃ.

Τῷ ασνδ΄. συνήχθη ἡ Ἀλβιησία κατὰ τῶν αἱρετικῶν, καὶ Ἰουδαίων, καὶ ἐξέδωκε κανόνας οά.

Τῷ ασνέ. συνήχθη ἡ Βερδιγαλιησία, καὶ τῷ ασνή. ἡ Μοσπελιησία περὶ Ἐκκλησιαστικῆς ἐυταξίας, ἡ μὲν κανόνας ἐξέθετο λ΄. ἡ δὲ ή.

Τῷ ασξ. συνήχθησαν ἡ Ἀρελατησία, καὶ Κοπρινιακησία περὶ Ἐκκλησιαστικῆς ἐυταξίας, ἡ μὲν κανόνας ις΄. ἡ δὲ ιθ΄. ἐξέδωκαν.

Τῷ ασξή. συνήχθη ἡ ἐν Λονδίνῳ παρὰ Ὀττοβίνου Λεγάτου Ἀποστολικοῦ καὶ κανόνας ἐξέδοτο νδ΄.

Τῷ ασος΄. συνήχθησαν ἡ Σαλμερησία, καὶ Βιτερησία, ἡ μὲν κανόνας ιδ΄. ἡ δὲ ις΄. ἐξέδοτο.

Τῷ ασοθ΄. συνήχθη ἐν Βέδᾳ τῆς Οὐγγαρίας ἐπὶ Φιλίππου ῥηγὸς τῆς Οὐγγαρίας, καὶ κανόνας ἐξέδοτο ξθ΄.

Τῷ ασπ΄. συνήχθησαν ἡ Κολωνησία, καὶ Σαντονησία, ἡ μὲν κανόνας ιή. ἡ δὲ ιέ. ἐξέδωκαν.

Τῷ ασπά. ἡ Σαλτζβεργικὴ καὶ Λαμβετησία, ἡ μὲν κανόνας ιή. ἡ δὲ κανόνας κζ΄. ἐξέδωκαν.

Τῷ ασπβ΄. συνήχθησαν ἡ ἐν Αὐενιῶνι, καὶ Τερβόνῳ, ἡ μὲν κανόνας ἐξέθετο ιά. ἡ δὲ ιγ΄.

Τῷ ασπς΄. ἡ ἐν Βιτερίκῳ συνήχθη καὶ κανόνας ἐξέθετο λζ΄.

Τῷ ασυς. συνήχθη ἡ Γραδησία, ἐν ᾗ πολλὰ ἐθεσπίσθησαν ἀνήκοντα εἰς τὴν Ἐκκλησιαστικὴν ἐυταξίαν, τελετὰς, καὶ ἐυταξίας τῶν κληρικῶν.

Τῷ ασυή. ἡ Σαντονησία, καὶ τῷ ασυθ΄. ἡ ἐν Ῥοθομάγῳ, ἡ μὲν κανόνας ζ΄. ἐξέθετο, ἡ δὲ ὁμοίως ζ.

ὁποίαν ἐξέφθη εὐθὺς μὲ τὸ βασιλικὸν σύμβολον, ταύτης δὲ θανάσης ἐπὶ δυσὶ παισὶ τῷ τε βασιλεῖ Μιχαὴλ, ᾧ Κωνσαντίνῳ τῷ Δεσπότῃ, συνεζεύχθη μετὰ τὴν μοναρχίαν μὲ Εἰρήνην τὴν ἐκ Λογγιβάρδων· ἦν δὲ ὁ βασιλεὺς Ἀνδρόνικος τότε εἰκοσιτριῶν χρόνων, ἡ δὲ σύζυγός τε ἕνδεκα, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐγεννήθησαν αὐτῷ θυγάτηρ ἡ Σιμωνία ᾧ τρεῖς υἱοὶ Γωάννης, Θεόδωρος, ᾧ Δημήτριος· ἠγωνίθη δὲ εἰς πολλὰς ᾧ διαφόρας πολέμας· τελευταῖον κατεβλήθη ἀπὸ τὸν ἴδιον ἔκγονα τὸν νέον Ἀνδρόνικον, ὡς ἐν τῷ ἑπομένῳ αἰῶνι ῥηθήσεται, ᾧ τὸ μοναδικὸν ῥάκος ἐνδυσάμενος, ἐτελεύτησεν· ἦν δὲ σολισμένος ἀπὸ φυσικὰ, ᾧ ἐπίκτητα προτερήματα· ἀνάγνωθι περὶ αὐτῆ τὸν Γρηγορᾶν (α), Γεώργιον τὸν Παχυμέρην (β), Λαόνικον τὸν Χαλκοκονδύλην (γ), ᾧ Γεώργιον τὸν Φραντζῆν (δ)· αὐτὸς ὁ Ἀνδρόνικος τὰς τῶν Μητροπολιτῶν καθέδρας, ἄλλας μὲν ἀπὸ αὐτὰς ἀνέβασεν, ἄλλας δὲ κατέβασε, ᾧ πολλὰς Ἐπισκοπὰς εἰς Μητροπόλεις τιμήσας, ὡς ᾧ τῶν Γωαννίνων Μητρόπολιν, ὅρα τὸ ὑπὸ Γεωργίᾳ τῆ Κυπρίᾳ ἐκτεθέντα κατάλογον.

Πατριάρχαι Κωνσαντινοπόλεως.

§. 2. Πατριάρχαι Κωνσαντινοπόλεως ἐπὶ τότε τῆ Αὐτοκράτορος ἐχρημάτισαν ἔτοι, ὁ Γωσὴφ τὸ β'. Γρηγόριος ὁ Κύπριος, Ἀθανάσιος ὁ μοναχὸς, Ἰωάννης ὁ ἐκ Σωζοπόλεως, Ἀθανάσιος τὸ β'. Νήφων, Γωάννης, ὁ Γλυκᾶς, Γέρασιμος ὁ μοναχὸς, ᾧ Ἡσαΐας ὁ μοναχός.

Γωσὴφ τὸ β'.

§. 3. Βασιλεύοντος τῆ Ἀνδρονίκε, ᾧ Γωάννε τῆ Βέκκε ἀναχωρήσαντος εὐθὺς μετὰ τὴν ἀνάῤῥησιν, ἀνήχθη εἰς τὸν Πατριαρχικὸν θρόνον, ὡς εἴρηται, ἐκεῖνος ὅπε παρεχώρησεν αὐτὸν τὸν θρόνον, δηλαδὴ Γωσὴφ τὸ β'. ὅσις ἦν πλέον δαμασμένος μὲ ἀῤῥωσίαν, ᾧ γῆρας, ᾧ μετὰ μῆνας τρεῖς διὰ τὴν συμβᾶσαν σάσιν τῶν Ἐκκλησιασικῶν, ἀπὸ τὰς ὁποίας ἄλλοι μὲν ἔλεγον νὰ εἶναι ἐκ τῆς μερίδος τῆ Γωσὴφ, ἄλλοι δὲ τῆ Ἀρσενίε, ὡς ἐν τῷ ἑπομένῳ κεφαλαίῳ ῥηθήσεται, παραχωρήσας τῆ θρόνε, ὀλίγον ὕσερον ἀπέθανεν.

Γεώργιος ὁ Κύπριος.

§. 4. Ἦν δὲ τότε ἀνὴρ εἰς λόγας ἐπίσημος, ᾧ εἰς τὸν βασιλικὸν κλῆρον συναριθμημένος, Γεώργιος ὁ ἐκ Κύπρε, ὅπε τότε εἶχε ἐνδυθῆ ᾧ τὸ μοναδικὸν σχῆμα, ὅσις τὸν ἐν ταῖς γραφαῖς τὸν εὐγενῆ τῆς Ἑλλάδος ῥυθμὸν, ᾧ τὴν Ἀττικίζασαν γλῶτταν ἐκείνην, πάλαι πολὺν ἤδη χρόνον εἰς ἀλησμονησίας καταβυθισμένην, μὲ τὴν δεξιότητα τῆς φύσεώς τε, ᾧ μὲ τὴν φιλοτιμίαν τε τελειωτέραν εἰς φῶς ἤφερεν· αὐτὸν εὗρεν ἔυλογον ὁ βασιλεὺς νὰ ἀναθέσῃ εἰς τὸν Πατριαρχικὸν θρόνον ἐν ἔτει ᾳσπδ'. ἀλλὰ νὰ μὴ χειροτονηθῇ ἀπό τινὰ τῶν συγκοινωνησάντων εἰς τὸ δόγμα τῆς καινοτομίας, ἐπειδὴ αὐτὸς ἐφυλάχθη ἀκοινώνητος· ὅθεν ἐκεῖνοι ὅπε κατὰ τύχην ἦλθον εἰς τὴν Κωνσαντινόπολιν Ἐπίσκοποι ἀπὸ τὴν

(α) Ἴσορ. Λόγ. έ. ᾧ ς'. (β) Ἐπὶ Ἀνδρονίκε. (γ) Τερκ. πραγμ. (δ) Βιβλ. ά.

τὴν Αἰτωλίαν, δηλαδὴ ὁ ςαλθεὶς πρέσβυς παρὰ τῦ ἐκεῖσε κρατῦντος Νικηφόρυ τῦ Δεσπότυ, Κοζύλης, ᾧ ὁ σὺν αὐτῷ ἐκ Μακεδονίας Δεβρῶν δι' ἄλλην ὑπόθεσιν. ἀπὸ τὰς ὁποίας ὁ μὲν Κοζύλης, ἦτον ὑποκείμενος εἰς τὸν Ναυπάκτυ Μητροπολίτην, οἱ δὲ Δεβρῶν ὑπὸ τὸν θρόνον τῆς ἁ. Γ'ςινιανῆς, ἀπᾶ ᾧ οἱ δύο ἐφύλαξαν τὴν γνώμην τυς ἀκοινώνητον ἀπὸ τὴν ἐπιμιξίαν τῶν ἄλλων. ἀπὸ αὐτὰς προετιμήθη μᾶλλον ὁ Κοζύλης νὰ χειροτονήσῃ Γερμανὸν τινὰ μοναχὸν εἰς τὴν τῆς Θρακικῆς Ἡρακλείας Μητρόπολιν· Εἰς αὐτὸν γὰρ ἀφεῖται κατὰ τὰ πάλαι προνόμια, νὰ χειροτονῇ, Ἀρχιεπίσκοπον Κωνςαντινυπόλεως. Χειροτονηθεὶς λοιπὸν αὐτὸς Ἡρακλείας, προεβίβασε τὸν ἐκ Κύπρυ Γρηγόριον ἐξ ἀναγνώςυ εἰς διάκονον, ᾧ ἱερέα, ᾧ τελευταῖον Πατριάρχην ἐχειροτόνησεν, ἔχων συλλειτυργὰς τυς δύο Ἐπισκόπυς τόν τε Κοζύλης, ᾧ τὸν Δεβρῶν· ἰθύνας δὲ θεαρέσως ὁ Γρηγόριος χρόνυς ἓξ ᾧ ἥμισυ τὸν θρόνον, ᾧ ἀπὸ πολλὰς ἀρχιερεῖς, ᾧ κληρικὰς φθονηθεὶς, ᾧ μάλιςα ἀπὸ τὰς οἰκείας Γωάννυ Ἀ'χολᾶ τῦ Ἐφέσυ Μητροπολίτυ, ᾧ Δανιὴλ τῦ Κυζίκυ ὑπῆγε νὰ ἡσυχάσῃ εἰς τὴν μονὴν τῆς τῶν Ὁδηγῶν Θεομήτορος, ᾧ ἀπὸ αὐτὴν εἰς τὴν μονὴν τῦ ἁγίυ Ἀνδρέυ, ἢ πλησίον αὐτῆς, ὅπυ μετ' ὀλίγον καιρὸν ἀνεπαύθη ἐν Κυρίῳ. Ἀπὸ αὐτὸν τὸν Γρηγόριον Μητροπολίτης Κιαιβίας ἐχειροτονήθη Μάξιμος Ἕλλην τὸ γένος, ὅςις μετέφερε τὸν θρόνον τυ ἀπὸ τῆς Κιαίβυ εἰς τὴν Μόσχβαν διὰ τὰς καταδρομὰς τῶν Βαρβάρων, ἤτοι Τατάρων, ᾧ ἀπὸ αὐτὸν ἀκολύθως ἄρχισαν καὶ οἱ μετ' αὐτᾶ μητροπολῖται νὰ διάγωσιν εἰς αὐτὴν τὴν Μόσχβαν πόλιν, εἰς δὲ τὸ Κίαιβον ἐπιτρόπυς αὐτῶν ἔπεμπαν. ἐδόθη δὲ εἰς τὸν Μητροπολίτην Κιαίβυ καὶ πάσης Ῥωσίας νὰ προτιμᾶται ἀπὸ ὅλυς τὰς ἐν αὐτῇ μητροπολίτας, καὶ νὰ ἔχῃ τὴν πρωτοκαθεδρίαν, ὡς ἐν τοῖς τυπωθεῖσι κανόσιν ἐν τῇ Μοσχοβίᾳ φαίνεται.

§. 5. Μετὰ τὸν Γρηγόριον διαδέχεται τὸν Πατριαρχικὸν θρόνον Ἀθανάσιος ὁ μοναχὸς, ὅςις ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας ἦν δεδομένος εἰς ἀσκητικὰς πόνυς, ᾧ διεῆγεν ἡσύχως εἰς τὰ ὄρη τῦ Γαίυ, ᾧ ἦν ἀπὸ τὴν Πελοπόνησον ἐκ χώρας λεγομένης Ἀνδρύσης. ἀμαθὴς ὅμως ἦν ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς, ᾧ τῆς παιδείας τῶν γραμμάτων, ᾧ τῶν πολιτικῶν ὑποθέσεων ἄπειρος, εἰς δὲ τὰ ἄλλα ἀγαθὸς, ᾧ θαυμάσιος, ὅσα δηλαδὴ εἶναι τῦ μοναδικῦ βίυ. Ἀναβὰς λοιπὸν αὐτὸς εἰς τὸν Πατριαρχικὸν θρόνον, εὐθὺς ὄμμα βλοσυρὸν, ᾧ ζήλυ θείυ, ᾧ πικρίας ἐνέρριψε, μάλιςα εἰς τὰς Ἐλλογίμυς τῶν Ἀρχιερέων, ᾧ εἰς τὸν κλῆρον· διότι ἦσαν πολλοὶ, ᾧ πάντες ἐλλόγιμοι, ᾧ νομίμων Ἐκκλησιαςικῶν ἐμπειρότατοι, εἰς τῦτο φιλοτιμύμενος πολλὰ ὁ Πατριάρχης διὰ πόθον βελτίονος, ἵνα γίνωσι σοφοὶ παιδευταὶ, ᾧ διδάσκαλοι, ᾧ τῆς εὐσεβείας προςάται σερρεοί. διότι τὰς ἐυρεθέντας Μητροπολίτας εἰς Κωνςαντινύπολιν, ἔπεμψεν εἰς τὰς ἐπαρχίας τυς, διὰ νὰ μὴ κάθηνται ἐκεῖ ᾧ συνάξωσι μεταξύ τυς ἐπιβυλὰς

Ἀθανάσιος μοναχός.

ἔτι

ἔτι δὲ καὶ κατὰ τῆ Πατριάρχυ· Τὰς δὲ ἐρχομένας εἰς Κωνσαντινόπολιν μὲ πρόφασιν τάχα κανονικὴν ὅπῶ κελεύει δὶς τῆ χρόνυ νὰ συνάζωνται συνοδικῶς οἱ Μητροπολῖται μὲ τὸν Πατριάρχην εἰς θεώρησιν Ἐκκλησιαστικῶν ὑποθέσεων, τὰς ἐμπόδιζε, καὶ δὲν τὰς ἄφινε νὰ ἔλθωσιν εἰς τὴν πόλιν, ὀρθῶς ποιῶν, καὶ λέγων πῶς εἶναι δίκαιον ὁ καθ' εἷς νὰ ποιμάνῃ τὴν ἐπαρχίαν τυ, καθὼς καὶ ὁ Πατριάρχης τὴν βασιλεύσαν, καὶ παρόντες νὰ ἐπιμελῶνται τὰ ποίμνιά τας, καὶ ἀχὶ τὰ ἐκεῖθεν κέρδη λαμβάνοντες νὰ ἀργοπορῶσι καθήμενοι εἰς Κωνσαντινόπολιν, καὶ λείποντες ἀπὸ τὴν ἐπαρχίαν τας. Μὴ δυναμένοι δὲ οἵ τε ἀρχιερεῖς, οἱ μονάζοντες, καὶ οἱ λαϊκοὶ νὰ ὑποφέρωσι τὴν ἐκείνυ πευματικὴν σκυθρωπότητα, ὕβριζον αὐτὸν, ἄλλοι μὲν κρυφίως, ἄλλοι δὲ φανερῶς· ὅσις μὴν ἐλπίσας νὰ λάβῃ βοήθειαν ἀπὸ τὸν βασιλέα, διὰ νὰ ἐκδικηθῇ κατ' αὐτῶν, ἐρχομένυ τῆ βασιλέως ἀπὸ τὸν πόλεμον παραίτησιν ἔγγραφον ἔδωκε, παραχωρήσας τῆ θρόνυ, καὶ εἰς τὸ Ξηρόλοφον, ὅπυ εἶχε τὰ ἀσκητήριά τυ, ὑπῆγε, πατριαρχεύσας χρόνυς τέσσαρας. αὐτὸς τὴν πατρίδα τυ Ἀνδρέαν εἰς Ἐπισκοπὴν ἐτίμησε διὰ προσαγῆς βασιλικῆς, καὶ ψήφυ συνοδικῆς, διατάξας νὰ ὑπόκηται τῷ Μονεμβασίας μητροπολίτῃ κατὰ τὸν Γεώργιον Φραντζῆν (α).

Γ'ωάννης Σωζοπόλεως.

§. 6. Τότυ παραχωρήσαντος, Πατριάρχης ἐπροχειρίσθη Γ'ωάννης ὁ ἐκ Σωζοπόλεως, ὅπῶ τότε πλησίον τῆς βασιλευούσης ἦλθε, μὲ ἄδειαν βασιλικὴν, καὶ ψῆφον συνοδικὴν γενόμενος Πατριάρχης. ἄνθρωπος τὸ πρότερον ὑπανδρευμένος, καὶ πατὴρ παιδίων, ἔπειτα ἀφ' ὲ ἀπέθανεν ἡ γυνή τυ, τὸ μοναδικὸν φορέσας σχῆμα, ὅσις ἀγκαλὰ καὶ ἀμέτοχος Ἑλληνικῆς μαθήσεως, ὅμως μὲ τῆ χρόνυ τὴν πολυκαιρίαν, ἦν σολισμένος μὲ φυσικὰς ἀρετὰς, εἰς τῆ ὁποῖ τὸν καιρὸν ἡ κατάσασις τῶν κακοτρόπων μοναχῶν ἀπὸ ταραχὴν καὶ ἀκαταστασίαν ἦλθεν εἰς ἡσυχίαν, καὶ καλὴν κατάσασιν. αὐτὸς καὶ τὸν υἱὸν τῆ βασιλέως, τὸν Μιχαὴλ βασιλικῶς ἔσεψε. Μετὰ καιρὸν δὲ ἰδὼν ἑαυτὸν περιφρονούμενον διὰ τὴν ἀμάθειαν, καὶ ἁπλότητά τυ, καὶ ὑβριζόμενον φανερῶς ἀπὸ τὰς ἀρχιερεῖς, παραίτησιν τῆ θρόνυ ἔγγραφον ἔδωκεν εἰς τὸν βασιλέα, Πατριαρχεύσας χρόνυς ἑπτὰ, καὶ ὑπῆγε νὰ ἡσυχάσῃ διὰ καιρὸν εἰς τὸ μοναστήριον τῆς Παμμακαρίστυ, ὕστερον ὑπῆγεν εἰς τὴν Σωζόπολιν, καὶ ἐκεῖ τὸ λοιπὸν τῆς ζωῆς τυ ἐν ἡσυχίᾳ ἐπέρασεν.

Ἀθανάσιος τὸ Β'.

§. 7. Τῇ δὲ ζ'. ἡμέρᾳ μετὰ τὴν παραίτησιν τῆ ἐκ Σωζοπόλεως Γ'ωάννυ, ἔγινε Πατριάρχης ὁ Ἀθανάσιος τὸ β'. ὡς προφήτης νομισθεὶς ὅπῶ εἶπεν, ὅτι θεομηνία εἶναι νὰ καταδράμωσιν οἱ Τᾶρκοι ἀπὸ τὸν Σάγγαριν ποταμὸν ἕως εἰς τὴν Σμύρνην. Περὶ ὲ ὁ κατὰ τύχην ἐλθὼν εἰς Κωνσαντινόπολιν τότε Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας Ἀθανάσιος, ἰδὼν τὸν βασιλέα νὰ ἐπιθυμῇ σφοδρῶς νὰ πατριαρχεύσῃ, πάλιν ὁ Ἀθανάσιος, ἀ-

σεί-

(α) Βιβλ. α'. κεφ. ζ'.

σείως εἶπεν αὐτῷ τὸν τῆς γαλῆς, ᾗ ποντικῆ μῦθον, χαρίεντως ἀναγελάσας τὸν Ἀθανάσιον· ἀνάγνωθι τὸν Γρηγορᾶν, περὶ τῆς ἀναβάσεως τῆ Ἀθανασίᾳ εἰς τὸν Πατριαρχικὸν θρόνον (α). προσὰς δὲ τῷ θρόνῳ χρόνῳ ὀκτὼ, παραίτησε, ᾗ ἀπελθὼν ἡσύχασεν εἰς τὰ περὶ τὸν Ξηρολοφον κελλεῖα αὐτῆ· τὸ δὲ αἴτιον τῆς παραιτήσεως ἦν, ἡ κατ' αὐτῆ ἀσεβείας πλήρης ἐπιβολή· διότι οἱ ἐχθροί τῳ μὴν ὑποφέροντες νὰ τὸν βλέπωσι τόσον καιρὸν Πατριάρχην, ἔκλεψαν ἀπὸ τὸν Πατριαρχικὸν θρόνον τὸ ὑποπόδιον αὐτῆ, εἰς τὴν ὁποίαν ἰσόρησαν τὴν θείαν εἰκόνα τοῦ Χριςῆ, ᾗ εἰς τὸ ἄλλο μέρος αὐτῆ τὸν βασιλέα Ἀνδρόνικον ἔχοντα χαλινὸν εἰς τὸ ςόμα, ᾗ ὁ Πατριάρχης Ἀθανάσιος τὸν ἔσυρεν, ὡς ἐπιβάτης· ἔπειτα ἔβαλαν αὐτὸ τὸ ὑποπόδιον εἰς τὸν πρῶτον τῳ τόπον, ᾗ διαβάλλωσι τὸν Πατριάρχην πρὸς τὸν βασιλέα, ὡς ἀσεβῆ, ὅθεν ἀγανακτήσας ὁ Ἀθανάσιος παραίτησεν, ὅρα τὸν Γρηγορᾶν (β).

Νήφων ὁ Κυζίκε.

§. 8. Μετὰ τῶτον δύο χρόνῳ ὕςερον, μετετέθη εἰς τὸν Πατριαρχικὸν θρόνον τῷ ατιά. Νήφων ὁ Κυζίκε Μητροπολίτης, ἀνὴρ τελείως μὲν ἀμαθὴς, ὥςε ὅτε μὲ τὸ ἴδιόν τε χέρι ἐδύνετο νὰ γράψῃ τὰ ςοιχεῖα τῶν γραμμάτων, γνῶσιν ὅμως, ᾗ εὐφυΐαν φυσικὴν εἶχεν, ὅθεν ᾗ εἰς πᾶσαν κοσμικὴν πραγμάτων ἐπιςασίαν ἦν ἐμπειρότατος, εἰς φυτοκομίαν, νὰ φυτεύῃ δηλαδὴ δένδρα ᾗ ἀμπέλια, νὰ ἐργάζηται εἰς τὰς καιρὰς τας, ᾗ εἰς οἰκοδομὰς οἴκων, ᾗ παρόμοια κατὰ τὸν Γρηγορᾶν (γ)· προσὰς δὲ τοῦ θρόνε χρόνῳ γ'. ᾗ μῆνας δέκα, ἐξεβλήθη δι' αἰτίαν πολυειδῆ ἱεροσυλίας, φυλαργυρίαν, ᾗ ὅτι ἄδικον, ᾗ οὐχὶ καθὼς ἔπρεπεν εἰς τὸν Πατριαρχικὸν θρόνον ἔπραξε, ᾗ μετεχειρίθη τὸν πορισμὸν, ᾗ τὴν ἀπόλαυσιν, καὶ ἐρχόμενος κατοίκησεν εἰς τὸ πρὸς θάλασσαν μέρος τῆς περιβλέπτε μονῆς.

Γωάννης Γλυκᾶς.

§. 9. Ὕςερον δὲ ἀπὸ χρόνον ἕνα ἀνάγεται εἰς τὸν Πατριαρχικὸν θρόνον Γωάννης ὁ Γλυκᾶς, λογοθέτης ὢν τότε τῆ Δρόμε, ᾗ γυναῖκα ἔχων ᾗ υἱὸς, ᾗ θυγατέρας· ἦν δὲ ἀνὴρ σοφὸς καταπολλὰ, ᾗ περισῶς τὴν εὐγενῆ ἐκείνην τῶν Ἀθηναίων ἠχὼ, πλέον τῶν ἄλλων ἐντεχνευόμενος, μὲ τὴν μεγαλοπρεπῆ δὲ σύνεσίν τε ᾗ γνώμην ὅπῃ ἤθελε τὰ πρέποντα, ᾗ μὲ τὴν σεμνότητα τῶν τρόπων τε μὲ πολλὴν ὑπερβολὴν πάντας νικῶν, ᾗ θέλων τέλος πάντων αὐτὸς νὰ γίνῃ μοναχὸς, ἐυλαβάμενος, ᾗ συςελλόμενος νὰ δεχθῇ τὸν Πατριαρχικὸν θρόνον, ὁ βασιλεὺς τὸν ἐμπόδισεν, οὐχὶ δι' ἄλλο, ἀλλ' ὅτι ἀνάγκη ἦν αὐτῆ κατὰ τὰς κρίσεις τῶν ἰατρῶν, πάσχοντα δεινῶς ἀπὸ ἀρθριτικὰς πόνας, εἰς διωρισμένας τῳ χρόνῳ περιόδας νὰ μεταχειρίζηται κρεωφαγίαν. Προσὰς δὲ τοῦ θρόνε χρόνῳ τρεῖς, ᾗ γνωρίσας πῶς δὲν ἔχει ἰατρείαν τὸ πάθος του, εἰς τὸν τέταρτον χρόνον τῆς Πατριαρχείας τε παραιτήσατο τὸν θρόνον,

(α) Ἴσορ. Λόγ. Ζ'. κεφ. Α'. παραγ. (β) Εἰς τὸν αὐτὸν τόπον. (γ) Ἴσορ. Λόγ. Ζ'. κεφ. Θ'. παραγ. Α'.

νον, καὶ εἰς τὴν διοθεῖσαν αὐτῷ ὑπὸ τοῦ βασιλέως μονὴν τῆς Κυριωτίσσης ἀπελθὼν, εἰς αὐτὴν ἀπέθανεν.

Γεράσιμος. §. 10. Μετὰ τὴν ἀναχώρησιν Γ'ωάννου τοῦ Γλυκέως ἔγινε Πατριάρχης τῶν ἱερωμένων τὶς μοναχῶν τῆς μονῆς τῶν Μαγγάνων Γεράσιμος ὀνόματι, ἀνὴρ ἀσπρογένης μεν, ἁπλοῦς δὲ τὸν τρόπον, καὶ κατὰ τὴν ἀκοὴν ὑστερημένος, καὶ πολλὰ κωφεύων ἀπὸ τὸ γῆρας, Ἑλληνικῆς μὲν παιδείας, οὐδὲ ἄκρῳ δακτύλῳ κατὰ τὴν παροιμίαν γευσάμενος πώποτε· διὰ δὲ ἀμάθειαν, καὶ ἁπλότητα τῆς γνώμης του εἰς βασιλικὰς ἀρεσκείας πολλὰ ἁρμόδιος, διότι διὰ τοῦτο λέγει ὁ Γρηγορᾶς (α), τοιοῦτοι οἱ βασιλεῖς εἰς τοιαύτας ἐκλέγωσιν ἀρχὰς, διὰ νὰ ὑποκύπτωσιν εὐκολα εἰς τὰ προσάγματά του, ὡς ἀνδράποδα, καὶ εἰς οὐδένα ἀπὸ ὅλα νὰ μὴ φρονῶσιν ἐναντία, ὅρα τὰ λοιπὰ αὐτῶν ἐν τῷ Γρηγορᾷ (β).

Ἡσαΐας μοναχός. §. 11. Χειρεύοντος τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει Πατριαρχικοῦ θρόνου, ὁ Βασιλεὺς Ἀνδρόνικος Πατριάρχην προεχειρίσατο μοναχόν τινα Ἡσαΐαν λεγόμενον, ὁποῦ τότε ἦλθεν ἀπὸ τὸ ὄρος τοῦ Ἄθωνος, καὶ ὁποῦ δὲν εἶχεν οὔτε ἀξίωμα ἱερατικον, οὔτε ἐδύνετο νὰ συνάψῃ καὶ νὰ εἰπῇ καλῶς τὰ στοιχειώδη γράμματα, καὶ κατηγορημένος ἀπὸ πολλοὺς εἰς πολλὰ ἐγκλήματα, διὰ τὰ ὁποῖα καὶ πρότερον ἐμποδίσθη νὰ λάβῃ ἱερατικόν τινα βαθμὸν, ἀλλὰ μόνον διὰ τὴν πολλὴν τῆς γνώμης του ἁπλότητα τὸν ἔκλεξε Πατριάρχην· ὅθεν ὡς ὁ Γρηγορᾶς λέγει (γ), „ ἐπειδὴ τὸ τοῦ Θεοῦ κα„ ταπεφρόνηται δίκαιον, δι' ὄρεξιν ἀνθρωπίνην, συγκεχώρηκεν ὁ Θεὸς „ τῆς οἰκείας καθαιρεθῆναι τάτης ἀρχῆς ὑπὸ τοῦ ἀφελεςάτου τοῦδε ἀν„ δρὸς, ὅσοι τοσαύτην ἀδίκως ὑπὲρ αὐτοῦ τὴν σπουδὴν εἰσενέγκαντο· διό„ τι πρῶτον αὐτὸς συνωμοσίας, καὶ φατρίας ἐσκεύασε κατὰ τοῦ γηραιοῦ βασιλέως τοῦ Ἀνδρονίκου, καὶ ἀφωρισμὸν ἐξεφώνησε, κατὰ τῶν προσκειμένων ἀρχιερέων τῷ γηραιῷ βασιλεῖ Ἀνδρονίκῳ· ὁμοίως καὶ ἐκεῖνοι συναθροισθέντες ἐξεφώνησαν κατ' αὐτοῦ τοῦ Πατριάρχου καὶ τῶν αὐτῷ ὁμοφρονούντων. Ὅθεν καὶ ὁ βασιλεὺς ἐπρόσταξε νὰ βληθῇ εἰς φυλακὴν ὁ Πατριάρχης χωρὶς δεσμὰ, τὸν ὁποῖον ἔκβαλεν ἐκεῖθεν ὁ βασιλεὺς Ἀνδρόνικος ὁ νεώτερος, καὶ λαβὼν πάλιν ὁ Ἡσαΐας τὸν θρόνον, οὐδένα ἀπὸ τοὺς συμφρονήσαντας ἀρχιερεῖς, καὶ πρεσβυτέρους ἀτιμώρητον ἄφησε, καὶ πολλὰ ἄλλα ποιῶν ἄτοπα, ἀπέθανε, Πατριαρχεύσας χρόνους δεκαοκτὼ, καὶ μῆνας ἕξ.

ΚΕΦΑ'-

(α) Ἴσορ. Λόγ. Η'. κεφ. Β'. παραγ. Γ'. (β) Εἰς τὸν αὐτὸν τόπον. (γ) Ἴσορ. Λόγ. Η'. κεφ. ΙΒ'. παραγ. ά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΘ'.

Περὶ τοῦ γεγονότος σχίσματος τῶν ἐν Κωνσαντινουπόλει Ἐκκλησιαστικῶν ἐπὶ Ἀνδρονίκου τοῦ γηραιοῦ.

§. 1.

Μετὰ τὴν καλὴν ἐκείνην πρόθεσιν τῦ βασιλέως Ἀνδρονίκυ τῦ Παλαιολόγυ, διὰ μέσυ τῆς ὁποίας ἤγειρε τὸ ἐπὶ τῦ πατρὸς αὐτῦ ἐγκῦψαν, ⸗ προξενηθὲν σκάνδαλον τῇ ἐν Κωνσαντινυπόλει Ἐκκλησίᾳ ὑπὸ τὴν διαπραγματευθεῖσαν ὑπ' αὐτῦ, ⸗ Γρηγορίᾳ τῦ Γ. Ῥώμης Ἐπισκόπυ ἕνωσιν τῶν Ἐκκλησιῶν, ἄλλο σχίσμα κακὸν μεταξὺ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν ἐγέρθη· διότι εἰς δύο ⸗ τρία μέρη διαχωρισθέντες, ἄλλοι μὲν ὠνόμαζον ἑαυτὰς μερίδα τῦ Πατριάρχυ Ἰωσὴφ, ἄλλοι δὲ Ἀρσενίυ, ὁπῦ προπολλᾶ ἀπέθανε, ⸗ αὐτοὶ μὲν ἔλεγον ὅτι ὁ Ἰωσὴφ εἶναι ἀφωρισμένος ἀπὸ τὸν Ἀρσένιον, ὅτι ζῶντος ἐκείνυ τὸν θρόνον τυ ἔλαβεν, ἐκεῖνοι δὲ πάλιν τὸν Ἀρσένιον νὰ εἶναι καθηρημένον Ἐκκλησιαστικῶς, ⸗ κανονικῶς ἀπὸ πᾶσαν τὴν τῶν τότε παρόντων ἀρχιερέων σύνοδον· ἕτεροι δὲ ἐπρόβαλλαν ἄλλα κεφάλαια ⸗ κατὰ τῶν δύο, ὥστε ἠναγκάσθη ὁ Ἰωσὴφ νὰ παραχωρήσῃ τὸν θρόνον εἰς ἐκείνυς ὁπῦ τὸν ἤθελον· οἱ δὲ τῦ ζήλυ προσάται νὰ ἀφεθῶν σασιάζοντες, ⸗ κατ' ἀλλήλων τὰς γλώσσας ὁπλίζοντες, ἐσχίζοντο ἀκόμι ἐπὶ τούτοις ἐκεῖνα τὰ τῶν ζηλωτῶν συσήματα ⸗ δι' αὐτὸν τὸν μετὰ Ἰωσὴφ πατριαρχεύσαντα Γρηγόριον τὸν ἐκ Κύπρυ, ὁπῦ ἐπρόβαλε μὲν πρόφασιν ὅτι εἴκοσι χρόνων ἀπὸ τὴν Κύπρον εἰς τὴν Ῥωμαίων πόλιν ἀπεδήμησε, ⸗ ὁπῦ εἶχε τινὰ Λατινικὰ ἤθη, διὰ τὸ ὁποῖα ὑπωπτεύθη εἰς πολλὰς, ὅτι ἐδέχθη χειροθεσίαν ἀναγνώσυ ἀπὸ Λατίνυς.

§. 2. Ὁ βασιλεὺς ὅμως φύσει ἥμερος ὢν, ⸗ μήτε τότυς θέλων νὰ λυπήσῃ, μήτε ἐκείνυς, ἐπρόσαξε πάντας πρὸς τὸ Ἀτραμύτιον νὰ συνέλθωσιν, ὄντος ⸗ αὐτῦ παρόντος· ὅθεν συναχθέντες ὕστερον ἀπὸ πολλὰς ⸗ διεξοδικὰς λόγυς, ὡμολογήθη παρὰ πάντων ⸗ ἐσυμφωνήθη, ὅτι εἰς δύο βιβλία νὰ γραφθῶσι ⸗ αἱ δύο δόξαι, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ὁ τῆς μεγάλης ἐκείνης φιλονεικίας λόγος ἐβλάστησε, ⸗ εἰς τὸν θεὸν διὰ πυρὸς καὶ σημείων νὰ ἀφήσωσι τὴν κρίσιν· ποιῦντες λοιπὸν παννυχίδας ἀγρυπνίας, ⸗ σάσεις ⸗ δεήσεις πολλὰς πρὸς τὸν Θεὸν, κατ' αὐτὸ δὴ τὸ μέγα, ⸗ ἱερὸν σάββατον, ἔβαλον τὰ βιβλία εἰς τὸ πῦρ ἔμπροσθεν τῦ βασιλέως, τὰ ὁποῖα εὐθὺς τὸ πῦρ δεξάμενον, σάκτην ἐν ταυτῷ ἐποίησε· Τῦτο ἰδόντες, ἐφάνη ἔυλογον τὴν μὲν φιλονεικίαν νὰ ἀφήσωσιν, ἀσμένως δὲ καὶ

καὶ περιχαρῶς νὰ ὁμοφρονήσωσιν ὁ εἷς μὲ τὸν ἄλλον, καὶ εὐχὴν καὶ εὐλογίαν νὰ λάβωσιν, ἀπὸ τὸν Πατριάρχην Γρηγόριον.

§. 3. Τάτων οὕτω γενομένων, ἦλθον οἱ Ἀρσενιῶται πρὸς τὸν βασιλέα ζητοῦντες νὰ μετακομισθῇ τὸ σῶμα Ἀρσενίου τοῦ Πατριάρχου εἰς τὴν βασιλεύουσαν, νομίσαντες ὅτι τοῦτο θέλει εἶσθαι εἰς μὲν αὐτοὺς τοὺς Ἀρσενιώτας λαμπρὰ νίκη, εἰς δὲ τοὺς Γωσηφίτας κρύφιος καταισχύνη· εὐκόλως δὲ τελειωθείσης τῆς ζητήσεώς των, καὶ τοῦ νεκροῦ ἐκείνου μέχρι τῆς Εὐγενίου Πύλης μετακομισθέντος, κατέβησαν ὅ, τε Πατριάρχης μὲ τὸν κλῆρον, καὶ ὁ βασιλεὺς ὁμοῦ μὲ τὴν Σύγκλητον, καὶ ἔτω μὲ ὑμνῳδίας περιφανεῖς, καὶ λαμπάδας πάντες εἰς τὸν μέγιστον ναὸν τῆς τοῦ Θεοῦ Σοφίας κατέθεντο τὸν νεκρὸν, τὸν ὁποῖον μετὰ καιρὸν ζητήσασα Θεοδώρα ἡ τῆς τοῦ Μιχαὴλ βασιλέως Εὐλογίας θυγάτηρ, ἤφερεν εἰς τὴν μονὴν τοῦ ἁγίου Ἀνδρέου, ὅπου ἀνεκαίνισε, καὶ ἐκεῖθεν μετηνέχθη πάλιν ἀπὸ τοὺς Ἀρσενιώτας εἰς τὸν ναὸν τῆς ἁγίας Σοφίας, ὅταν Νήφων ὁ Πατριάρχης προτραπεὶς παρ' αὐτῶν ἐξάθη ἐνδεδυμένος τὴν ἱερὰν στολὴν ἐπ' ἄμβωνος πρὸ τοῦ λειψάνου τοῦ Ἀρσενίου, καὶ ὡς ἐξ αὐτοῦ τοῦ Ἀρσενίου ἐξεφώνησεν εἰς πάντα τὸν λαὸν σύγχωρησιν.

§. 4. Ὕστερον δὲ ἀπὸ τὸ εἰς Ἀτραμύτιον κάυσιμον τῶν βιβλίων τῆς φιλονεικίας, πάντες συνδραμόντες οἱ τὸν ζῆλον ὑποκρινόμενοι, εἰς τὸ Βυζάντιον, τάς τε Μητροπόλεις καὶ τὰ ἄλλα ἀξιώματα λαβόντες, καθαίρεσιν παντελῆ τῶν ἀρχιερέων, καὶ παντὸς τοῦ κλήρου, ὅσοι τῷ βασιλεῖ Μιχαὴλ τοῦ δόγματος ἐκοινώνησαν μὲ ἀσπλαγχνίαν κατεψηφίσαντο· εἰς τοὺς ὁποίους καὶ πολλὰς ὕβρεις καὶ ἀτιμίας ἐποίησαν, διότι λαβόντες τὰ ἐπὶ κεφαλῆς σκεπάσματα αὐτῶν ἔῤῥιπτον κατὰ γῆς ἐκβοῶντες τὸ ἀνάξιος τρίς, ἀνάγνωθι τὸν Γρηγορᾶν (α)· ὅθεν καὶ αὐτοὶ κατεδικάσθησαν, ὥστε ἀδεὲς αὐτῶν νὰ μὴν ἀποδάνῃ εἰς τὴν ἰδίαν τιμὴν, καὶ ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ τελείως ἀπερράγησαν, καὶ ἀποξενώθησαν διὰ κενοδοξίαν· εἰς τοὺς ὁποίους τέλος εὐσπλαγχνισθεὶς ὁ βασιλεὺς διὰ νὰ μὴ κινδυνεύσωσι καὶ αὐτοὶ κατὰ διαδοχὴν τὸν ψυχικὸν θάνατον, καὶ ὁμοίως πλανῶντες ἄλλους εἰς τὸν αὐτῶν ὠθήσωσι θάνατον, καὶ προτραπεὶς ἀπὸ Νήφωνα τὸν Πατριάρχην δόγμα ἐξέθετο διὰ νὰ δεχθῶσι τοὺς Ἀρσενιώτας, οἵτινες πολλὰ πολλαχόθεν συναχθέντες ῥάσα μὲν φορῦντες ξεχισμένα, πολλὴν δὲ τὴν ἔπαρσιν, καὶ ὑπερηφανίαν, εἰς τὰ βάθη τῶν καρδιῶν τους κρύπτοντες, ζητήματα τινὰ βαρέα, καὶ τὴν ἀκοὴν ἃ μετρίως ἐνοχλοῦντα ἐπρόβαλλαν, διὰ νὰ φανερώσωσιν εἰς τοὺς περισσοτέρους τάχα πῶς δὲν ἐχωρίζοντο ἀναιτίως· ἀ. ἵνα τὸ τοῦ Ἀρσενίου λείψανον ἀπὸ τὴν μονὴν τοῦ ἁγίου Ἀνδρέου ἐντίμως λαβόντες μεταθῶσιν εἰς τὸν ναὸν τῆς ἁγίας Σοφίας· β. διὰ νὰ καθυποβληθῶσι μὲ ἐπιτίμιον καθαρτικὸν τὰ γένη τῶν ἱερέων, δηλαδὴ μὲ ἀργίαν τῆς ἱερωσύνης εἰς ἡμέρας μ'. καὶ μὲ νηστείας, καὶ γονυκλισίας εἰς διορισ-

(α) Ἴσως. Λόγ. ε'. κεφ. Β'. παραγ. ε'. καὶ ς'.

ρισμένας ἡμέρας, ϗ ὁ κοινὸς ὁ λαὸς νὰ καθαρθῶσι, ϗ ἄλλα τινά. Τὰ ὁποῖα πάντα διὰ τὸ τῆς εἰρήνης, ϗ ὁμονοίας καλὸν, σπεύδας ὁ βασιλεὺς ἐτελείωσεν, ἐὰν ϗ ὕστερον ὅσοι ἦσαν τιμημένοι μὲ ἀξιώματα ἀνάλογα, ἀπὸ τὰς τῶ σχίσματος συναθροισθέντες πάντες μετ' ὀλίγον ἀπὸ τὴν τοιαύτην ἐχώρησαν ὁμόνοιαν, ϗ ἀπὸ ἀναμεταξύ τες, ϗ πᾶς ἱερωμένος, ϗ λαϊκὸς ἄρχισεν ἀφόβως νὰ κατακρίνῃ τὴν Ἐκκλησίαν, μεμοιχευμένην καλῶν αὐτὴν, ϗ μὴ ἔχασαν ὅτε Πατριάρχην, ὅτε Ἐπίσκοπον, ὅτε Πρεσβύτερον, ὅτε θυσίαν, ἢ προσφοράν· κτ'. ἀνάγνωθι τὸν Γρηγορᾶν (α), Γρηγόριον τὸν Βελεζῖνον, ϗ Πλαταμῶνος Ἐπίσκοπον ϗ ἄλλες.

§. 5. Ἐν τούτοις τοῖς χρόνοις κυριεύσαντες οἱ Λατῖνοι ϗ τὴν Κιλικίαν τῶ ασιγ'. εἰς αὐτὴν ϗ ῥῆξ Ἀρμενίας ἔγινε, ϗ πολὺν καιρὸν οἱ Ἀρμένιοι ἐξέστασαν, ὁ ὁποῖος ῥῆξ δὶ ἀδείας τῶ ἡγεμόνος τῆς Δαμασκῶ Καπάκη τὸν ναὸν τῶ ἁγίε Τάφε ἀνεκαίνισε μετὰ τὴν ἔξωσιν τῶν Λατίνων, ϗ συνήχθησαν Χριστιανοὶ πανταχόθεν, ϗ εἰς τὴν ἁγίαν πόλιν ἐκατοίκησαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'.

Περὶ τῶν ἐν Μοσχοβίᾳ βασιλευσάντων Ἰωάννου Δανιήλοβιτζ, ϗ Ἰωάννε Ἰωάννοβιτζ ϗ τῶν γενομένων ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ αὐτῶν.

§. 1.

Μετὰ τὸν θάνατον Γεωργίε υἱῶ Δανιὴλ βασιλέως τῆς Μοσχοβίας, ϗ τῶ Δημητρίε, ἀνεψιῶ δηλαδὴ τῶ Ἱεροσλάβε φονευθέντος ἀπὸ τὲς Τατάρες, ἔλαβε τὴν Βασιλείαν Γ'βὰν ὁ δευτερογέννητος τῶ Δανιὴλ, ὡς εἴρηται ἐν κεφ. β'. Λ'υτὸς λαβὼν τὸ σκῆπτρον ϗ λογομαχήσαντες οἱ ἀδελφοὶ τε περὶ τῆς ἡγεμονίας, ἤφεραν συμβοηθὲς τὲς Τατάρες κατὰ Ἰωάννε, ἤτοι Γ'βὰν, ἀπὸ τὲς ὁποίες πάλαι σκλαβείαι ϗ ἀνδραποδισμοὶ ἔγιναν εἰς τὴν Ῥ'ωσίαν. Τελευταῖον καταστρέψας ϗ νικήσας αὐτὲς ὁ Γ'βὰν μονάρχης ἐκατώκησεν εἰς τὴν Μοσχοβίαν, ὅσις διὰ τὴν πολλὴν του εὐσπλαγχνίαν, ϗ καλωσύνην, ϗ ἐλεημοσύνην ὁπῶ ἐποίει, ἔλαβε τὴν ὀνομασίαν νὰ λέγηται Καλέτα, ἤτοι Ἐλεημοσύνη, ϗ διὰ τὸ σέβας ὁπῶ εἶχεν εἰς τὰ θεῖα ἔκτισε τὴν Καθολικὴν Ἐκκλησίαν, ἐπ' ὀνόματι τῆς Θεο-

Γ'βὰν Δανιὴλοβιτζ μονάρχης Ῥ'ωσίας.

(α) Ἴσος. Λόγ. Ζ'. κεφ. Θ'.

Θεοτόκε ἐν τῇ Μόσχβᾳ, ὁμοίως ϗ Γωάννε τῦ Κλίμακος ἐκ μαρμάρων, ϗ ἄλλας πολλὰς ναὸς, ἐπ' ὀνόματι διαφόρων ἁγίων τιμωμένας ᾠκοδόμησε. Τελευταῖον ἀπέθανεν ἐν ἔτει ατμά. ϗ ἐτάφη εἰς τὸν ναὸν τῦ Ἀρχιστρατήγε ὅπε ἐκτίσθη ὑπ' αὐτῦ, εἰς τὸν ὁποῖον οἱ μετ' αὐτὸν βασιλεύσαντες ἐν Μοσχοβίᾳ θάπτονται.

Γωάννης Γβάνοβιτζ.

§. 2. Μετὰ τῦτον ἡγεμονεύει τῆς Μοσχοβίας ϗ πάσης Ρωσίας ὁ ὑιὸς αὐτῦ Γωάννης ὁμώνυμος μὲ τὸν πατέρα τε· αὐτοὶ οἱ δύο ἡγεμόνες εἰς ὅλην τας τὴν βασιλείαν πολλὰ συγχισμένοι ἦσαν ἀπὸ τὲς Τατάρες, οἱ ὁποῖοι ἐβασίλευσαν ἕως ἐν ἔτει ατξς'. Δημήτριος ὁ ὑιὸς τῦ Γωάννε διαδέχεται τὸν θρόνον τῦ Πατρός τε, ὅσις ἔλαβε ϗ αὐτὸς ἀκατάπαυσον πόλεμον μὲ τὲς Τατάρες, ϗ μὲ τὲς Λιβώνες, τὲς ὁποίες πολλάκις ἐνίκησε, ϗ τὲς ἀπέκτησε πολλὰ, τελευταῖον ἐφονεύθη εἰς πόλεμον ϗ ἄφησεν ὑιὲς ἓξ, ἀπὸ τὲς ὁποίες ὁ Βασίλειος, ἐδέξατο τᾶ σκῆπτρα ὡς ἐν βιβλίῳ ιδ'. κεφ. ΙΗ'. ῥηθήσεται.

Ἀρχιερεῖς Ρωσίας.

Μάξιμος.

§. 3. Μετὰ τὸν θάνατον Κυρίε Μητροπολίτε Κιαίβε ἐχειροτονήθη Μάξιμος Ἕλλην τὸ γένος ἀσπγ. ἀπὸ Γεώργιον Πατριάρχην Κωνσαντινε-πόλεως, ὅσις μετέφερε τὸν θρόνον τε ἀπὸ τὸ Κίαιβον εἰς τὴν Μόσχβαν τὴν βασιλεύεσαν, διὰ τὰς τῶν Τατάρων καταδρομὰς, ὄντες παραπλήσιοι ὡς εἴρηται ἀνωτέρω, ϗ μετὰ τῦτον πάντες οἱ τῆς Κιαίβε μητροπολῖται ἠκολάθησαν παρόμοια μὲ τὸν Μάξιμον· εἰς δὲ τὴν πρωτεύεσαν ϗ ἀρχαίαν πόλιν Κιαίβε ἔξελναν ἐπιτρόπες μόνον αὐτῶν, ὅμως ἡ Κίαιβος δὲν ἐξάθη διὰ πάντα ὑςερημένη ἀπὸ μητροπολίτας, ἐπειδὴ ϗ εἰς αὐτὸν τὸν Μητροπολίτην Κιαίβε ϗ πάσης Ρωσίας ἐδόθη ἀρχῇθεν ἡ πρωτοκαθεδρία, ϗ τὰ πρεσβεῖα τῆς τιμῆς νὰ ἔχῃ ἀπὸ ὅλες τὲς ἄλλες μητροπολίτας τῆς Ρωσίας, ὡς ἐν τῇ ἀρχῇ τῶν τυπωθέντων κανόνων ἐν τῇ Μοσχοβίᾳ ἀναγινώσκεται. διὰ τῦτο ϗ ἐν ἔτει ατκά. μετενεχθείσης τῆς Ἡγεμονίας τῆς Κιαίβε εἰς τὲς Ἡγεμόνας τῆς Λίτφας ἀπὸ Γεγεμίτον τὸν Κνέζην, καθὼς εἰς τὰ αὐτῶν ἰσορικὰ φαίνεται, Βήτολδσε ὁ Κνέζις τῆς Λύτφας ἐπρόξαξε τὲς Ἐκκλησιαςικὲς τῶν Ρώσων ἐν ἔτει αυιέ. μητροπολίτην Κιαίβε ἀπὸ αὐτὲς νὰ ἐκλέξωσι· διότι τᾶ ἐφαίνετο ἔυλογον νὰ χηρεύῃ ἀπὸ ἀρχιερέα ὁ θρόνος αὐτῆς, ϗ νὰ κυβερνᾶται μόνον ἀπὸ ἐπιτρόπες, εἰς καιρὸν ὅπε εἰς αὐτὴν ἐξάθη ἡ πρωτοκαθεδρία· ἃ γενομένα, ἄρχισαν ἀπὸ τότε νὰ εἶναι δύο μητροπολῖται ἔγκριτοι ὁ εἷς νὰ διάγῃ εἰς Μοσχοβίαν, ϗ ὁ ἄλλος εἰς τὴν Κίαιβον, καθὼς εἰς τὰ Ρωσικὰ Χρονικὰ ἀναγινώσκεται· ἕως ὅπε ὁ τῆς Μοσχοβίας θρόνος εἰς Πατριαρχεῖον ἐτιμήθη ὑπὸ Γερεμίε τῦ Πατριάρχε ἐν ἔτει ᾳφπδ'. τῇ κδ'. τῦ Γαννουαρίε.

§. 4. Τελευτήσαντος δὲ ἐπὶ τῆς βασιλείας Γωάννε τῦ Δανιήλοβιτζ τῦ Μαξίμε, προχειρίζεται ἐν Κωνσαντινεπόλει ὑπὸ Ἀθανασίε τῦ τότε Πατριάρχε, Μητροπολίτης Μοσχοβίας, ϗ πάσης Ρωσίας, ὁ ἱερὸς Πέτρος ἐν ἔτει ατή. ὅσις ζήσας θεαρέσως, ϗ θαυματεργὸς φανεὶς, πρὸς κύριον ἐξεδήμησεν ἐν ἔτει ατκς'. ϗ ἀντ' ἐυτῦ ἐν Κωνσαντινεπόλει προχειρίζε-

ζεται Θεόγνωσος, Ἕλλην τὸ γένος, ᾧ ἦλθε μετ' ὀλίγας ἡμέρας εἰς Μοσχοβίαν, ᾧ ἐπὶ τὲς χρόνες Ἰωάννε τῦ Ἰβάνοβιτζ διαβάλλεται ἀπὸ τὸν Ἡγεμόνα τῶν Τατάρων, πῶς τάχα ἐπ' ὀνόματι αὐτῦ χρήματα παρὰ τῦ ἱερατείε ἐσυνάθροιζε, ᾧ ἐσφετέριζεν αὐτά. Ὅθεν εἰς Ὄρμὸν τὴν πόλιν καλεσθεὶς ἀπὸ αὐτὸν, ᾧ πολλὰ παθὼν ὑπὲρ τύτε, τέλος ἀπολυθεὶς ἀπέθανε τῷ αὐτῷ. ᾧ αὐτ' αὐτῦ προχειρίζεται ὁ ἁγιώτατος Ἀλέξιος ὁ ἀπὸ Τζερνόβε, εἰς τὸν καιρὸν Ἰωάννου τῦ Καταχαζηνοῦ, καὶ Φιλοθέε τῦ Πατριάρχε, τὴν δὲ αὐτῦ ἁγιότητα, καλωσύνην, ᾧ εὐαρέσησιν ἀνάγνωθι ἐν ἄλλοις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΑ'.

Ἔκθεσις τῦ τόμου γεγονότος κατὰ Ἰωάννε τοῦ Βέκκου παρὰ τοῦ ἁγιωτάτε καὶ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Κυρίου Γρηγορίου τοῦ Κυπρίου, καὶ τῆς περὶ αὐτὸν ἱερᾶς Συνόδου, οὗτινος ἐπελάβοντο τινὲς, καὶ ἔγινε πρὸς αὐτὲς ἡ ἀπάντησις ἰσχυρὰ παρὰ τοῦ αὐτοῦ Πατριάρχου.

§. 1.

Εἶχε μὲν ἡ ἀκολουθήσασα πρὸ ὀλίγε ταραχὴ, ᾧ ζάλη εἰς τὴν Ἐκκλησίαν αἴτιον, ᾧ ἀρχηγὸν ἐκεῖνον ὅπῦ ἐναντιώνεται μὲ φθόνον τὴν τῶν ἀνθρώπων σωτηρίαν πάντοτε ᾧ ἐμποδίζει αὐτὴν, ᾧ εἰς τὸ νὰ ζητῆται ᾧ νὰ πραγματεύηται, οὐδὲ ποτὲ πάυει, ᾧ οὐχὶ μόνον τῦτο, ἀλλὰ ᾧ ἀνθρώπες ἀπέκτησεν, ἐὰν ᾧ νὰ μὴν ἐξάθησαν ἀρχηγοὶ, ᾧ τὰ πρῶτα τῆς αἰτίας ἔχοντας, ἦγαν πρωταιτίες, ὑπηρέτας ὅμως ᾧ ὄργανα ᾧ συνεργὲς, τόσα ἐκ προαιρέσεως εἰς αὐτὴν τελέσαντας ὅσα ᾧ ἐκεῖνος ἤθελε ᾧ ὡρέγετο. Εἰρήνη λοιπὸν τὸ πρῶτον ᾧ οἰκονομία τις ἀκίνδυνος ᾧ διὰ συμφέρον τάχα ᾧ ὠφέλειαν εἰς τὸ ἡμέτερον γένος, ὁπῦ τῇ ἀληθείᾳ δὲν ἦτον τέτοια, ἐπιφημίζεται νὰ εἶναι ὁ σκοπός τε εἰς τὴν πρᾶξιν, ᾧ προβάλλει αὐτὸ, ὡς ἓν ἄγγισρον ᾧ δόλωμα σύρον ψυχὰς ἀνθρώπων πρὸς τὸ κρυπτόμενον εἰς φθορὰν, ᾧ βλάβην ἀ μετρίαν, προτείνεται δὲ ᾧ προβάλλει, ᾧ λέγει μὲ ὑποσχέσεις ᾧ ἀρὰς φρικωδεςάτας, ᾧ λόγες μὲ ὅρκες, τῦ ὅτι ἄλλο δὲν θέλει ἡ γνώμη τε, πάρεξ αὐτὰ ταῦτα, μὲ τὸ ἀζήμιον, ᾧ ἀκίνδυνον, ἤτοι ἀναμάρτητον. ἔπειτα μὲ ὀλί-

λίγον καιρὸν αἱ ἀραὶ ἐκεῖναι, καὶ ὅρκοι, ὡς νὰ ἦτον δὶ ἄλλο, ἢ ὄχι δὶ αὐτὸ νὰ ἔγιναν, ἀμελᾶνται, καταδύεται δὲ καὶ ἐμβαίνει ἕως μέσα εἰς τὴν γῆν τὸ τῆς εἰρήνης, καὶ οἰκονομίας ὄνομα, καὶ αὐτῆς τῆς φαινομένης κρείττονος πραγματείας, ἀνακύπτει δὲ τὰ τῆς κακεργίας ῥήματά τε, καὶ πράγματα, καὶ τολμᾶ τις εἰς ἡμᾶς νὰ λέγῃ, ὅτι καὶ ἐκ τοῦ Υἱοῦ τὸ Πνεῦμα ἐκπορεύεται, καθὼς καὶ ἀπὸ τὸν Πατέρα, ὅτι καὶ ὁ Μονογενὴς αἴτιος αὐτοῦ, καθὼς καὶ ὁ τὸν μονογενῆ γεννήσας Πατήρ. καντεῦθεν ἀρχὴν ἡ ταραχὴ λαμβάνει, καὶ ὁ μέγας κατὰ τῆς Ἐκκλησίας ἀναῤῥιπίζεται πόλεμος. ὅτι μὲν ἦν τὸ πρὸ ὀλίγου διαταράξαν ἡμᾶς ἔκφυλον δόγμα, δὲν εἶναι νέον κατὰ τὴν γέννησιν, καὶ ὅτι ἀπὸ ἄλλους ἔγινεν, καὶ ἀχὶ ἀπὸ ἡμᾶς ὅλοι τὸ ἐξεύρασι σχεδὸν, καὶ νὰ τὸ φανερώνωμεν δὲν εἶναι χρεία· πλὴν ἐμεταφέρθη ἐδῶ, ὡσὰν καμμία ἐπιδημητικὴ λύμη, καὶ ἐβάσταξεν ἱκανὸν καιρὸν, νὰ ἔχῃ δὲ τόσην δύναμιν, ἐπροξένησεν Ἰωάννης ὁ Βέκκος ὁποῦ τὸ ἐδέχθη, καὶ ὡσὰν ἕνα καρπερὸν χωράφι τὸ ἔθρεψε ποτίζων αὐτὸ, καθὼς ἐγὼ ἤθελα εἰπεῖ ἀπὸ τὰς τῆς πονηρᾶς, καὶ τῆς ἀνομίας χειμάῤῥας, καθὼς δὲ ἐκεῖνος ψευδόμενος ἔλεγεν ἀπὸ τὰς ἱερὰς βίβλους κακάργως ἀναγινώσκων αὐτὰς καὶ σπερμολογῶν ἐκεῖθεν, καὶ ἱεροσυλῶν, καὶ τὸν νοῦν ἅμα μὲν τῆς γραφῆς κλέπτων, ἅμα δὲ καὶ ἐκείνων ὁποῦ ἁπλῶς καὶ χωρὶς ἐξέτασιν τὰ ἀκροάζονται, ἢ καὶ εἰς τὰς ἐκείνου χρυσᾶς ἀποβλέπασι. Πλὴν ὄγδοον μὲν τῷ κακῷ, τῷ δὲ ἰσχύοντι καὶ ἐμπολιτευομένῳ τοῖς ὧδε σχεδὸν ἠνύετο ἔτος· τόσον λοιπὸν καὶ ἐκεῖνος τὴν εἰς τὸν Πατριαρχικὸν θρόνον, ἄθλον τῆς ἀ καλῆς ἐπικαρπίας εἶχεν ἐνίδρυσιν, καὶ τὰ τῆς Ἐκκλησίας παρ' ὅλον τοῦτον τὸν χρόνον, Θεοῦ συγχωροῦντος, διὰ πλῆθος βέβαια ἁμαρτιῶν, μὲ τὸ ὁποῖον μόνον τὸν ἀπαθῆ παροργίζομεν, ἀθλίως εἶχον, καὶ ὑπέμενον τὰ δεινότατα, τὸ δὲ μετὰ ταῦτα παρακαλεῖται Θεὸς ἐφ' ἡμῖν τοῖς δόλοις αὐτοῦ, καὶ ἵλεως βλέπει, καὶ ἀνίςησι Βασιλέα, μὲ αὐτὸν μόνον φαινόμενον νὰ ζῇ, ὥςε νὰ κάμνῃ ἐκεῖνα ὁποῦ θέλει ὁ Θεὸς, καὶ τὴν Ἐκκλησίαν καθὼς τὴν πάλαι πεπτωκυῖαν, καὶ κατεσκαμμένην σκηνὴν ἀνίςησι δὶ αὐτοῦ, καὶ εὐγαίνει μὲν ἀπὸ τὸ μέσον, ὁ τὴν πονηρίαν, καὶ τὰ ζιζάνια ὑποδεξάμενος καὶ ἀναζήσας ἄνθρωπος, παῤῥησίαν δὲ τὸ γνήσιον τοῦ Πνεύματος λαμβάνει δόγμα, καὶ ἄδεια τοῦ λοιποῦ εἰς ἐκείνας ὁποῦ θέλει νὰ μεταχειρίζωνται τὴν ἔνθεον πολιτείαν, καὶ θεοφιλῆ νὰ οἰκοδομῶσιν εἰς τὸ θεμέλιον τῆς πίςεως, διότι φροντίζων ἄλλο καλὸν, καὶ ὄντως σωτήριον, καὶ κρείττονος οἰκονομίας ἔργον, καὶ διὰ τὴν ἀκόλαθον βεβαιότητα εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, καὶ τὸ ἀκλόνητον εἰς αὐτὴν πᾶσι τρόποις νὰ περιποιηθῇ, ἵνα ἐάν τις αὐτὴν πάλιν θεοσυγὴς ἄνθρωπος νὰ διασαλεύῃ ἤθελεν ἐπιχειρίζηται, νὰ μένῃ μάταιος, καὶ ἄπρακτος μὲ τὸν σεσεὸν λόγον τῆς εὐσεβείας ἡμῶν ἀπεκρεμόμενος καὶ ἀποβαλλόμενος. ἤθελε δὲ γένῃ ἀρκετὰ αὐτὸ, ἂν δύο ταῦτα ἠθέλαμεν κάμῃ, τό, τε ἐδικόν μας δηλαδὴ νὰ διατρανώσωμεν δόγμα, καὶ ὡσὰν εἰς ὑψηλὸν τόπον νὰ ἐνιδρύσωμεν τινὰ σήλην τῆς εὐσεβείας, διὰ νὰ εἶναι φανερὰ

νερὰ εἰς ὅλας ὁρωμένη ἀπὸ μακρὰν, καὶ εἰς ἑαυτὸ τὰς τῆς ψυχῆς ὀφθαλμὰς ἐπιστρέφον, καὶ δεύτερον τὸ πονηρὸν, καὶ ὀλέθριον, ἤγουν ἀλλότριον, νὰ καταφήσωμεν φανερὸν, τὸ ὁποῖον φανερὸν καὶ αὐτὸ γενόμενον νὰ ἀποστρεφώμεθα αὐτὸ πάντες μὲ ὅλην μας τὴν δύναμιν, καὶ νὰ φεύγωμεν μὲ σπουδὴν τὸν ἐξ αὐτοῦ κίνδυνον.

Ἡμεῖς λοιπὸν οὕτω μὲ τὴν γλῶτταν ὁμολογοῦμεν, ὡς καὶ μὲ τὴν καρδίαν πιστεύομεν· πιστεύομεν δὲ ὡς ἄνωθεν καὶ ἐκ Πατέρων ἐδιδάχθημεν· ἐδιδάχθημεν δὲ καὶ πιστεύομεν εἰς ἕνα Θεὸν Πατέρα παντοκράτορα ποιητὴν Οὐρανοῦ, καὶ γῆς, ὁρατῶν τε πάντων καὶ ἀοράτων, ἄναρχον μέν, καὶ ἀναίτιον, καὶ ἀγέννητον, ἀρχὴν δὲ φυσικὴν καὶ αἰτίαν Υἱοῦ καὶ Πνεύματος· πιστεύομεν καὶ εἰς τὸν Μονογενῆ αὐτοῦ Υἱὸν, τὸν ἀχρόνως, καὶ ἀῤῥεύστως ἐξ αὐτοῦ ὁμοούσιον αὐτῷ γεννηθέντα, δι' οὗ τὰ πάντα ἐγένετο. πιστεύομεν καὶ εἰς τὸ Πανάγιον Πνεῦμα, τὸ ἐξ αὐτοῦ τοῦ Πατρὸς ἐκπορευόμενον, τὸ συμπροσκυνούμενον Πατρὶ, καὶ Υἱῷ, ὡς συναΐδιον καὶ σύνθρονον, καὶ ὁμοούσιον, καὶ ὁμόδοξον καὶ τῆς κτίσεως συνδημιουργόν. Πιστεύομεν τὸν ἕνα ταύτης τῆς Ὑπερσίου, καὶ Ζωαρχικῆς Τριάδος, τὸν Μονογενῆ Λόγον κατελθόντα ἐκ τῶν Οὐρανῶν δι' ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους, καὶ διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν σαρκωθῆναι, ἐκ Πνεύματος Ἁγίου, καὶ Μαρίας τῆς Παρθένου καὶ ἐνανθρωπῆσαι, τουτέστιν τέλειον ἄνθρωπον γενέσθαι, μένοντα Θεὸν, καὶ μηδὲν μεταβαλόντα τῆς θείας Οὐσίας διὰ τὴν πρὸς σάρκα κοινωνίαν, ἢ καὶ ἀλλοιώσαντα, ἀλλ' ἄνευ τροπῆς προσειληφότα τὸν ἄνθρωπον, ἐν αὐτῷ τε πάθος, καὶ σαυρὸν ὑπομεῖναι τὸν παντὸς πάθους κατὰ τὴν θείαν φύσιν ἐλεύθερον, καὶ ἀναστῆναι τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἐκ τῶν νεκρῶν, καὶ εἰς Οὐρανοὺς ἀνεληλυθότα, ἐκ δεξιῶν καθίσαι τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρός. Πιστεύομεν κατὰ τὰς περὶ Θεοῦ καὶ τῶν θείων παραδόσεων εἰσηγήσεις τῆς μιᾶς καθολικῆς καὶ Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας· ὁμολογοῦμεν ἓν βάπτισμα εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν· προσδοκῶμεν Ἀνάστασιν νεκρῶν, καὶ ζωὴν τοῦ μέλλοντος αἰῶνος· ἔτι δὲ τῶ ἀνθρωπήσαντος Λόγῳ μίαν ὑπόστασιν ὁμολογοῦντες, καὶ ἕνα πιστεύοντες τὸν αὐτὸν, καὶ κηρύττοντες Χριστὸν ἐν δυσὶ φύσεσιν, οἴδαμεν μετὰ τὴν ἐνανθρώπησιν τῆς φύσεως τὰ ἐξ ὧν καὶ ἐν οἷς, καὶ ἃ πέφυκε σώζοντα· ἀκολούθως δὲ καὶ δύο ἐνεργείας αὐτοῦ τοῦ Χριστοῦ, καὶ δύο προσβεύομεν θελήματα ἑκάστης τῶν φύσεων τὸ ἴδιον θέλημα, καὶ τὴν οἰκείαν σωζούσης ἐνέργειαν. προσκυνηταὶ δὲ ἐσμὲν σχετικῶς, ἀλλ' οὐ λατρευτικῶς, καὶ τῶν θείων, καὶ σεπτῶν εἰκόνων αὐτοῦ τε τοῦ Χριστοῦ, καὶ τῆς Παναγνοῦ Θεομήτορος, καὶ πάντων τῶν ἁγίων, ἐπὶ τὰ πρωτότυπα τὴν πρὸς τούτους διαβιβάζοντες τιμήν· τοὺς δ' ἄλλως, ἢ ἔτω φρονοῦντας, ὡς ἀλλοτριόφρονας ἀποβαλλόμεθα· ἀποβαλλόμεθα δὲ καὶ τὴν πρὸ μικροῦ γεγονυῖαν εἰρήνην, ὡς τὴν πρὸς Θεὸν ἡμῖν προξενήσασαν ἔχθραν. ἐπειδήπερ ὡς ἐν πλάσματι οἰκονομίας τὴν Ἐκκλησίαν κατέτεμε, καὶ ἐλυμήνατο, πείθουσα αὐτὴν διὰ τῆς ἀβελτηρίας, καὶ φανερῶν παρατροπῶν, τῶν τὴν ἰδίαν, ἀλλ' ἃ τὴν τοῦ Θεοῦ σῆσαι δόξαν ζητούντων, ἀποκλίναι μὲν τῆς ὀρθοδοξίας, καὶ τῆς ὑγιοῦς τῶν πατέρων διδασκαλίας, εἰς κακοδοξίας δὲ, καὶ

βλασφημίας ἀπολιθῆσαι κρημνόν· Ἀθετῶμεν τὰς ἐπικυνδύνες περὶ τῆς τῶ ἁγίε Πνεύματος ἐκπορεύσεως λαληθείσας αὐτῶ φωνὰς, τὸ γὰρ Παράγιον Πνεῦμα ἐκ τῶ Πατρὸς ἐκπορέυεσθαι παρ' αὐτῶ τῶ Θεῶ καὶ Λόγε μαθόντες, ἐκ τῶ Πατρὸς καὶ τὴν ὕπαρξιν ἔχειν ὁμολογῶμεν, καὶ αὐτὸν τῶ εἶναι ἀσιωδῶς ἔχειν αἴτιον, ὥσπερ δῆτα καὶ αὐτὸς ὅλος· τὸν δὲ Υἱὸν ἐκ Πατρὸς μὲν οἴδαμεν, καὶ πιςεύομεν, καὶ αἴτιον ἑαυτῶ, καὶ ἀρχὴν φυσικὴν τὸν πατέρα πλατεῖν, ὁμοούσιον δὲ καὶ συμφυὲς τὸ ἐκ πατρὸς ἔχειν Πνεῦμα, ἃ μὴν δὲ καὶ αἴτιον αὐτῶ τῶ Πνεύματος ὑπάρχειν, ἃ μόνον, ἢ μετὰ τῶ Πατρός· ὅτι μηδὲ ὕπαρξις τῷ Παναγίω Πνεύματι διὰ τοῦ Υἱῶ, καὶ ἐκ τῶ Υἱῶ, καθὰ δὴ καὶ ἐννόησαν, καὶ ἐδογμάτισαν οἱ εἰς ἀπώλειαν ἑαυτὲς, καὶ Θεῶ μακρυσμὸν ἐκβιάζοντες, ἓς δὴ καὶ ὡς ἃ περὶ τὴν ὑγιᾶ πίςιν ὀρθοποδῆντας, ἀλλ' ἀριδήλως βλασφημῆντας, καὶ διεςραμμένα καὶ φρονῆντας, καὶ λέγοντας ἀποςρεφόμεθα, καὶ τῆς ἡμῶν ἀποκόπτομεν κοινωνίας, ὡς τὸ δεινότατον καὶ μέχρις αὐτῆς ἀφόρητον ἀκοῆς διαπεπραγμένες· τῶ γὰρ ἡμετέρε γένες τε, καὶ δόγματος ἄνωθεν ὄντες, καὶ εἰς τὴν δε τὴν Ἐκκλησίαν τελῆντες, ὅμως ἐπανέςησαν κατ' αὐτῆς καὶ ἠθέτησαν τὴν καὶ ὠδινήσασαν αὐτὲς πνευματικῶς, καὶ ἐκθρέψασαν, καὶ κίνδυνον αὐτῆ τὸν ἔσχατον περιέςησαν, τέκνα μωμητὰ φανέντες, υἱοὶ ἀλλότριοι χωλάναντες ἀπὸ τῶν τρίβων αὐτῶν, καὶ γενεὰ πονηρὰ, καὶ διεςραμμένη ἃ καλὰ τῷ Κυρίῳ καὶ Θεῷ, ἀδὲ τῇ μητρὶ Ἐκκλησίᾳ ἀποδόντες ἀνταποδόματα. Δέον γὰρ πάντα κίνδυνον ὑπὲρ αὐτῆς, καὶ τῶν αὐτῆς ὑπομένειν δογμάτων, καὶ μηδ' αὐτὸν ἀπαναίνεσθαι τὸν θάνατον, οἱ δὲ καὶ χεῖρον, ἢ ἄνθρωποι φύσει πολέμιοι, διετέθησαν πρὸς αὐτὴν, μελαγχολίαν νοσήσαντες ἄντικρυς, καὶ τὴν τῶν πολεμίων καὶ φίλων καθάπαξ ἀποβεβληκότες διάγνωσιν, ὧν, ὡς εἴρηται, τὰ πρῶτα Ἰωάννης ἔσχεν ὁ Βέκκος, ὃς ἐπειδὴ τὴν ἑαυτῶ Ἐκκλησίαν Χριςὸς ἐπεσκέψατο, καὶ τὴν ἐναντίαν αὐτῷ τε τότῳ, καὶ τῷ πονηρῷ ἐκινήθη συντάγματι, καὶ καθαρῶς εἰς ἀνάῤῥην ἐχώρησεν, ἐξ ἃ καὶ τῆς ἑαυτῶ γλωσσαλγίας τὰς ἀξίας ἔμελλεν εἰσπράττεσθαι δίκας, δόξας ἐσχηκέναι μετάμελον, ἐφ' οἷς λυτήσας κατὰ τῆς Ἐκκλησίας ἐνεανιεύσατο, λίβελον συνθέμενος ἐυσεβῆ, καὶ τῶτον τῇ εὐθυνάσῃ τὰ κατ' αὐτῶ ἐγχειρήσας συνόδῳ, ἐκ ἔφθη φιλανθρωπίαν γευσάμενος, καὶ τῆς καταδίκης ἐκτὸς γενόμενος, καὶ ἐπὶ τὸν ἴδιον ἄυθις τῆς Ἐκκλησίας ἐμετὸν ἐπισρέφει, ἀλλ' ἐκθετέον καὶ αὐτὸν καὶ ἐκεῖνον τὸν Λίβελον, ἵνα πάντες ἀκάσαντες δοκιμάσωσιν, εἰ μὴ δικαίως ἐκεῖνος καταδεδίκασαι· εἶχε τοίνυν ἐπ' αὐτῆς τῆς λέξεως ἔτωσί (α).

Ταῦτα ἐκεῖνος ἐκθέμενος, καὶ οἰκείᾳ χειρὶ γράψας, καὶ ἐπιγράψας, ὡς ἄνεσιν ἔλαβεν ἀπὸ τῶ δικασηρίε καθάπερ ἠθέτησε, πάλιν βιβλία συνέταξε, καὶ πάλιν βλασφημίας, καὶ πάλιν δόγματα νόθα, καὶ λόγων ἄλλων ἐπεισαγωγὰς, ὧν ἐκ ἤδεσαν οἱ Πατέρες ἡμῶν, διότι φιλονεικήσας ἑαυτὸν νὰ δείξῃ ἀνώτερον ἀπὸ αὐτὰ τὰ ἐγκλήματα τῆς κακίας,

(α) Ὅρα ἀνωτέρω κεφ. ΙΒ'. ἀριθ. 10.

κίας, καὶ ὄντας πρέπον μὲ μόνην τὴν μετάνοιαν, καὶ ἀδέτησιν ἐκείνων ὁπῶ κακῶς συνέδετο νὰ κάμῃ αὐτὸ, αὐτὸς ἀφεὶς τὴν ἴσιαν σράτάν, καὶ γυρίζωντας ἀπὸ τὴν ἰσιάδα τόσον καὶ περισσότερον ἀπὸ πρῶτα ἔπεσεν εἰς ἀδόκιμον νᾶν, ὥςε νὰ συμπεράνῃ τινὰς, ὅτι ἐκεῖνο τὸ πνεῦμα τῆς πλάνης ὁπῶ ἀνεχώρησεν ἀπὸ λόγω τε, τὸ ἐξανακαινυργίωσε μὲ περισσοτέραν ἑτοιμασίαν, λαβὼν ἀχὶ μόνον ἑπτὰ πνεύματα, ἀλλ' ὅλον λεγεῶνα πνευμάτων, ὥςε ὁπῶ ἐγέμισε, καὶ ἐπίασεν ὅλην τὴν χώραν τῆς ψυχῆς τε, διὰ τᾶτο καὶ πάλιν μετακαλεῖται ἀπὸ τὴν σύνοδον καὶ λόγως τῆς ἀ καλῆς αὐτῆς μεταβολῆς ἀπαιτεῖται· μετακαλεῖ δὲ αὐτὸν ἀχὶ ἄλλος παρὰ ὁ ζηλῶν Θεῷ παντοκράτορι βασιλεῖ, ὁπῶ καὶ διὰ τὴν οἰκοδομὴν τῆς Ἐκκλησίας, καὶ εὐσεβείας, ὡς καὶ χεὶρ εἰς αὐτὸν τὸν ὕψισον γενόμενος, τὸν ὁποῖον ἐγὼ καὶ Μωϋσῆν νέον ἤθελα καλεῖ, καὶ ὀνομάζει δικαίως, καὶ Θεᾶ θεράποντα κατ' ἐξαίρετον, Αἰγύπτε, καὶ θελείας, ἀχὶ κατὰ τὴν παλαιὰν ἐκείνην καὶ αἰωθητὴν, ἀλλὰ κάποιας περισσότερον χαλεπωτέρας τὸν καθ' ἡμᾶς Ἰσραὴλ ἐλευθερώνωντας, πλὴν τὸν μὲν βασιλέα διὰ τὴν ὑπηρεσίαν αὐτὴν ἔχεσιν αἱ χεῖρες τᾶ Θεᾶ εἰς ἑαυτὰς ἐζωγραφημένον, βιβλία δ' ἐκεῖνον τὸν Μωϋσῆν φέρεσι γεγραμμένον, καὶ ἡμεῖς δὲν πρέπει νὰ γράφωμεν πολλὰ περὶ αὐτᾶ. Ὁ δὲ Βέκκος ἀπό τε τὸν βασιλέα, καὶ ἀπὸ τὴν ἱερὰν σύνοδον λόγως ἀπαιτέμενος, διατί λαβὼν ἐπαινετὴν μετάνοιαν, καὶ τὴν χεῖρα τε βαλὼν Εὐαγγελικῶς ἐπ' ἄροτρον, καὶ τάξας νὰ ἀκολαθῇ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, ἐςράφη πάλιν εἰς τὰ ὀπίσω, καὶ εἰς τὴν τῶν Οὐρανῶν ἀκ ἐυθετος ἔγινε βασιλείαν, τὸ βλάσφημον τᾶ ὀρθᾶ προτιμήσας, τόσον δὲν ἐλάλησεν ἥμερον, καὶ ὅτι λογῆς αὐτὸς τὸ νὰ μὴν φανῇ κακὸς συνεςάλθη, ὥςε καὶ τότε περισσότερον ἔγινε φανερὸς, ὅτι σφοδρῶς ἐνέχεται εἰς τὴν κακοδοξίαν, καὶ ὅτι νὰ τὸν καταπείσῃ κανένας λόγος νὰ μακρυνθῇ ἀπὸ αὐτὸν δὲν δύναται· ὅθεν καὶ ὁ τῶν εὐσεβῶν ἅπας σύλλογος μὲ ζῆλον δίκαιον παρακινέμενος κατ' αὐτᾶ τε καὶ τῶν ὁμοίων μὲ αὐτὸν, μὲ ἐκεῖνο ὁπῶ καὶ οἱ πάλαι Λευῖται κατὰ τῶν οἰκείων ἀδελφῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, ὁπῶ ἠθέτησαν τὴν ἐντολὴν, ἐμεταχειρίθησαν.

Α'. Τὴν ἀπόφασιν ταύτην ἀποφαινόμεθα Γωάννῃ τῷ Βέκκῳ καὶ τοῖς ἐξακολαθᾶσιν αὐτῷ Κωνσαντίνῳ δὴ λέγω τῷ Μελιτινιώτῃ, καὶ Γεωργίῳ τῷ Μετοχίτῃ, ὅτι ἀπὸ λόγε μας ἦτον, καὶ εἰς τὰ ἰδικά μας ἤθη, καὶ δόγματα ἀνετράφησαν, καὶ δὲν ἔμειναν εἰς αὐτὰ ὁπῶ ἦσαν γενναισίμια τες, καὶ πατρικά τες, καὶ ὁπῶ ἐβεβαιώθησαν εἰς ὅλον τὸν καιρὸν ἀφ' ὅ ὁ Χριςὸς ἄρχισε νὰ καταγγέλληται, καὶ νὰ κηρύττηται ἕως τᾶ νῦν, ἀλλὰ τότων μὲν, καθ' ὧν ὅτε ἀδε πύλαι ἴσχυσαν, ὅτε θέλεν ἰσχύσει, ὑπερείδον, καὶ κατεφρόνησαν, δὲν ἠξεύρω διατὶ νὰ καταφρονῶσιν αὐτὰ, ἢ νὰ μὴ τὰ ἐπαινῶσι, δόξαν δὲ ἀντεισήγαγον ἄγνωσον παντάπασιν εἰς τὲς Πατέρας αὐτῶν, μήτε τὸ ἀπὸ χρόνε κείμενον αἰδεσθέντες πρεσβεῖον, μήτε μὴν τὲς τότων ἐκφάντορας, οἱ ὁποῖοι καὶ

τὰ τῦ Πνεύματος, ἐχὶ ἄλλως ἐλάλησν, παρὰ γενόμενοι πλήρεις τοῦ Πνεύματος. Εἰς αὐτὰς λοιπὸν, ὅτι διαφθαρέντες, τόσον ἔκτοτε, καὶ ἀλλότρια τῶν παραδεδομένων, ἐπὶ λύμῃ, καὶ καταστροφῇ τῆς Ἐκκλησίας ἐφρόνησαν, ἔπειτα ἀπὸ τὴν μανίαν αὐτὴν πρὸς καιρὸν ἐμεταβάλθησαν ἑαυτὰς ἐπαράτας νὰ εἶναι μὲ λόγας, καὶ γράμματα ἐπὶ μυρίας ὄψεως καὶ ἀκοῆς ἀποφαινόμενοι, ἀνίσως ὁλοσχερῶς δὲν εὑρίσκοντο νὰ στέργωσιν εἰς τὸ ἑξῆς τὰ πάτρια, καὶ εἰς κανένα μὴ συρόμενοι ἀλλότριον δόγμα τῆς Ἐκκλησίας, καὶ φρόνημα, καὶ ἀδὲ εἰς τὰ χειρόγραφα τῆς μετανοίας τας ταύτης, ἐνέμειναν, ἀλλὰ μετενόησαν, καὶ πάλιν εἰς τὴν προτέραν ἀποσασίαν ἐξέκλιναν, ὡσὰν ὁπῦ ἔλαχαν νὰ εἶναι φύσεως ἀποσάτιδος, καὶ πρὸς τὰς ὅρας τὰς πατρικὰς ἀσύνθετοι, εἰς αὐτὰς ὁπῦ ἐγύρισαν γνώρισμα κακὸν, καὶ ἠγάπησαν τὸν ἀπὸ τῆς ἰδίας Ἐκκλησίας μακρυσμόν. Αὐτὴν τὴν ψῆφον ὁπῦ αὐτοὶ καθ' ἑαυτῶν ἐπήγαγον, ἐὰν τολμήσωσιν αὐτὸ νὰ τὸ κάμωσι ποτὲ, ἐπάγομεν καὶ ἡμεῖς ἀποτέμνοντες αὐτὰς, ὁπῦ εἶναι τέτοιοι, ἀπὸ τὴν ὀρθόδοξον ὁλομέλειαν, καὶ ἀποκηρύκτας τῆς τῦ Θεῦ Ἐκκλησίας, καὶ ποίμνης ποιόμεθα.

Β'. Μετὰ τὸ αὐτὸ σὺν τοῖς μετ' αὐτῦ τοσῦτον πρὸς τὴν Ἀποστολικὴν ἀποδρασυνομένοις ὁμολογίαν, ὥστε νὰ παρεμβάλωσιν εἰς αὐτὴν ἐκεῖνα ὁπῦ μήτε οἱ διδάσκαλοι τῆς Ἐκκλησίας παρέδωκαν, μήτε ἡμεῖς παρ' αὐτῶν παρελάβομεν, τὴν προαναγεγραμμένην ψῆφον τε, καὶ καταδίκην ἐπάγοντες, ἀποτεμνομεν τῆς τῶν ὀρθοδόξων ὁλομελείας, καὶ ἀποκηρύκτας τῆς τῦ Θεῦ Ἐκκλησίας, καὶ ποίμνης ποιόμεθα.

Γ'. Τοῖς αὐτοῖς λέγυσι μὲν, ὅτι ὁ Πατὴρ αἴτιος ἐστὶ τῦ Πνεύματος διὰ τῦ Υἱῦ, καὶ μὴ ἄλλως αὐτὸν αἴτιον εἶναι νοῦσι τῆς τῦ Πνεύματος ὑποστάσεως, εἰμὴ διὰ τῦ Υἱῦ τὴν ὕπαρξιν καὶ τὸ εἶναι παρέχειν τῷ Πνεύματι· ἐξ ἧ καὶ συναίτιος καὶ αὐτὸς ὁ Υἱὸς συνάγεται τῷ Πατρὶ, καὶ εἰς τὸ εἶναι τῦ Πνεύματος αὐτῷ συμβαλλόμενος· πίστιν δὲ τῦ λόγυ τύτυ κομίζυσι τὴν τῦ Θείυ Δαμασκηνῦ ῥῆσιν, τῦ ὅτι προβολεὺς ἐστὶ τῦ ἐκφαντορικῦ Πνεύματος ὁ Πατὴρ διὰ τῦ Υἱῦ, ἥτις καὶ ἀδαμῶς ἐς τῦτον φέρει τὸν νῦν, ἀλλὰ βάλεται τρανῶς τὴν δι' Υἱῦ τῦ Πνεύματος παρισάνειν φανέρωσιν, ἐκ Πατρός τε ὕπαρξιν ἔχοντος, ἐπεὶ ὁ αὐτός τε Δαμασκηνὸς, ἐκ ἂν ἐν αὐτῷ τύτῳ τῷ κεφαλαίῳ μόνον αἴτιον ἐν τῇ Τριάδι τὸν Θεὸν καὶ Πατέρα ἐγίνωσκε, καὶ διὰ τῆς τῦ μόνος φωνῆς ἀφιρεῖτο τὴν αἰτίαν, τὰς λοιπὰς ὑποστάσεις, ἀδ' ἐν ἑτέροις πάλιν. Υἱῦ μὲν Πνεῦμα λέγομεν, τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον ἔφασκεν, ἐκ τῦ Υἱῦ δ' αὐτὸ ἀ λέγομεν, συμβαίνειν γὰρ ἀλλήλοις ταῦτα ἀ δύναται, πλὴν τοιύτοις ἅ τω μὴ πρὸς τὸν Πατρικὸν σκοπὸν τὰς πατρικὰς ἐκδεχομένοις φωνὰς, πρὸς δέτινα ἕτερον, καθάπαξ ἀπηγορευμένον τοῖς Πατράσιν αὐτοῖς, τὴν προαναγεγραμμένην ψῆφον τε, καὶ καταδίκην ἐπάγοντες, ἀποτέμνομεν τῆς τῶν ὀρθοδόξων ὁλομελείας, καὶ ἀποκηρύκτας τῆς τῦ Θεῦ Ἐκκλησίας, καὶ ποίμνης ποιόμεθα.

Δ'.

Δ'. Τοῖς αὐτοῖς διαβεβαιωμένοις, ὡς διὰ τοῦ Υἱοῦ, καὶ ἐκ τοῦ Υἱοῦ τὴν ὕπαρξιν ἔχει ἐκ τοῦ Πατρὸς ὁ Παράκλητος, καὶ εἰς πίστιν πάλιν τοῦδε προβαλλομένοις, τὴν ὅτι διὰ τοῦ Υἱοῦ, καὶ ἐκ τοῦ Υἱοῦ ὑπάρχει τὸ Πνεῦμα ἐνίων γραφὴν, ἤγε δηλοῖ μὲν τὴν ἐκεῖθεν αὐτοῦ ἔκλαμψιν, καὶ ἀναδείκνυται ὁ Παράκλητος, ὥσπερ διὰ τῆς τοῦ Ἡλίου ἀκτῖνος τὸ φῶς, δηλοῖ δὲ καὶ τὴν εἰς ἡμᾶς χορηγίαν, καὶ δόσιν, καὶ ἀποστολὴν, ἃ μὴν δὲ ὅτι καὶ ὑφίσταται δι' Υἱοῦ, καὶ ἐξ Υἱοῦ, καὶ τὸ εἶναι δι' αὐτοῦ, καὶ παρ' αὐτοῦ λαμβάνει, ἐπειδήπερ εἶχεν ἂν ὅτω καὶ αὐτὸν τὸν Υἱὸν αἴτιον, καὶ ἀρχὴν, ὥσπερ δὴ καὶ αὐτὸν τὸν Πατέρα, ἵνα μὴ λέγω καὶ μᾶλλον τοῦ Πατρὸς τὸν Υἱὸν, εἴπερ ἐξ οὗ τὴν ὕπαρξιν ἕκαστον ἔχειν λέγεται, ἐκεῖνο καὶ ἀρχὴν πλατεῖν, καὶ αἴτιον τοῦ εἶναι πεπίστευται· Τοιούτοις τὰ τοιαῦτα φρονοῦσι, καὶ λέγουσι τὴν προαναγεγραμμένην ψῆφον τε, καὶ καταδίκην ἐπάγοντες ἀποτέμνομεν τῆς τῶν ὀρθοδόξων ὁλομελείας, καὶ ἀποκηρύκτους τῆς τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησίας, καὶ ποίμνης ποιμένα.

Ε'. Τοῖς αὐτοῖς φάσκουσιν, ὡς ἡ διὰ πρόθεσις, ἀπανταχοῦ τῆς Θεολογίας ἰσοδύναμος ἐστὶ τῇ ἐκ, καὶ διὰ τοῦτο διϊσχυριζομένοις μηδὲν διαφέρειν διὰ τοῦ Υἱοῦ ἐκπορεύεσθαι λέγειν τὸ Πνεῦμα, καὶ ἐκ τοῦ Υἱοῦ ἐκπορεύεσθαι, κἀντεῦθεν ἀναμφιβόλως καὶ ὕπαρξιν τῷ Πνεύματι ἐκ τοῦ Υἱοῦ, καὶ οὐσίωσιν νέμουσι, καὶ ἢ τὸ διττὸν τῆς οὐσίας συνάγουσιν, ἢ τὸ ἐνιαῖον μὲν, πλὴν τὸν Υἱὸν τῷ Πατρὶ κατ' αὐτὸν δὴ τοῦτον τὸν τῆς οὐσίας λόγον συνάπτουσιν, ἅπερ ἀμφότερα πάσης βλασφημίας ἐπέκεινα, ἃ γὰρ ἐστὶν ἐν τῇ Τριάδι ἑτέρα τις ὑπόστασις παρὰ τοῦ Πατρὸς, ἐξ ἧς ἂν εἴη τοῖς ὁμοουσίοις ὕπαρξις, καὶ οὐσίωσις κατά τε τὴν κοινὴν τῆς Ἐκκλησίας δόξαν, καὶ τοὺς εἰπόντας ἁγίους, ῥίζα καὶ πηγὴ Υἱοῦ καὶ Πνεύματος ὁ Πατὴρ, καὶ μόνη πηγὴ τῆς θεότητος ὁ Πατὴρ, καὶ μόνος αἴτιος ὁ Πατὴρ, εἰ γὰρ καὶ διὰ τοῦ Υἱοῦ παράτισι τῶν ἁγίων ἐκπορεύεσθαι τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον εἴρηται, τὴν εἰς ἀΐδιον ἔκφυσιν ἡ δι' Υἱοῦ λέξις ἐν ταῦτα, ἃ τὴν εἰς τὸ εἶναι καθαρῶς σημαίνειν βάλεσθαι πρόοδον τοῦ ἐκ Πατρὸς τὴν ὕπαρξιν ἔχοντος Πνεύματος, ἐπεὶ ἀφῃρεῖτο ἂν τὸν Πατέρα, τὸν μόνον αἴτιον εἶναι, καὶ μόνην πηγὴν τῆς Θεότητος· ἀπήλεγχε δὲ καὶ τὸν φάσκοντα Θεολόγον, πάντα ὅσα ἔχει ὁ Πατὴρ τοῦ Υἱοῦ εἰσὶν, πλὴν τῆς αἰτίας ἐκ ἀληθῆ Θεολόγον. Τούτοις ὅτω φάσκουσι τὴν προαναγεγραμμένην ψῆφον τε καὶ καταδίκην ἐπάγοντες, ἀποτέμνομεν τῆς ὁλομελείας τῆς τῶν ὀρθοδόξων, καὶ ἀποκηρύκτους τῆς τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησίας, καὶ ποίμνης ποιμένα.

ς'. Τοῖς αὐτοῖς διϊσχυριζομένοις, ὡς ἡ μία οὐσία, καὶ Θεότης Πατρὸς καὶ Υἱοῦ, τῆς τοῦ Πνεύματος ὑπάρξεως ἐστὶν αἰτία, ὅπερ οὐδεὶς τῶν νῦν ἐχόντων οὐδέποτε ἔτε εἰρήκει, ἔτε φρονήσας ἐφάνη, οὐδὲ γὰρ ἐστὶν ἡ κοινὴ οὐσία καὶ φύσις ὑποστάσεως αἰτία, ἐπειδὴ μηδὲ γεννητική ποτε, οὐδὲ προβλεπτικὴ αὐτήγε ἡ κοινὴ οὐσία πέφυκε τῶν ἀτόμων, ἡ δὲ μετ' ἰδιωμάτων οὐσία, ἥτις σαφῶς κατὰ τὸν μέγαν Βασίλειον, καὶ Μάξιμον αὐτὴν δηλοῖ τὴν ὑπόστασιν, ἀλλὰ καὶ κατ' αὐτὸν δὴ τὸν μέγαν Βασίλειον, κἀ-

κἀκεῖνο γὰρ ὑσόσασιν ὁρίζεται εἶναι τὴν τὸ κοινόν τε, καὶ ἀπερίγραπτον ἐν τῷ τινὶ πράγματι, διὰ τῶν ἐπιφαινομένων ἰδιωμάτων παριςῶσαν, καὶ περιγράφουσαν, διὰ τοῦτο καὶ τὸ τῆς ὐσίας ἄτομον ἀεὶ προβάλλεται, τὸ ἄτομον, καὶ γεννᾷ, καὶ δεῖ τὸ γεννᾶν, ἄτομον ὡς τὸ γεννώμενον εἶναι, καὶ τὸ προβάλλον, ὡς τὸ προβαλλόμενον, Πατρὸς δὲ καὶ Υἱοῦ ἡ ὐσία μία, καὶ ὐχ ὡς ὅλως ἄτομον. Τούτοις ὅτως ἄτοπα βλασφημοῦσι τὴν προαναγεγραμμένην ψῆφον τε, καὶ καταδίκην ἐπάγοντες, ἀποτέμνομεν τῆς τῶν ὀρθοδόξων ὁλομελείας, καὶ ἀποκηρύκτους τῆς τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησίας, καὶ ποίμνης ποιόμεθα.

Ζ'. Τοῖς αὐτοῖς, ὅτι ὁ Πατὴρ, καὶ ὁ Υἱὸς τῷ αἰτίῳ κοινωνοῦσι τοῦ Πνεύματος δογματίζουσιν, ὐχ ὡς ἀρχὰς δύο, καὶ αἴτια δύο, καὶ ὅτι κατὰ τοσοῦτον κοινωνεῖ ὁ Υἱὸς τῷ Πατρὶ, καθ' ὅσον ἐςὶν ἦκον εἰς τὴν διάκαντεῦθεν διαφορὰν τῆς αἰτίας τοῦ Πνεύματος, κατὰ τὴν τῶν προθέσεων τούτων διαφοράν τε, καὶ δύναμιν ἐπεισάγουσι, καὶ ἄλλως μὲν αἴτιον ὡς ἐκ τοῦ λόγου τὸν Πατέρα, ἄλλως δὲ τὸν Υἱὸν καὶ φρονοῦσι, καὶ λέγουσι, καὶ ἀριθμὸν αἰτιῶν τοῦ λοιποῦ, καὶ πλῆθος τοῦ Πνεύματος ἐπιφέρουσι, κἂν μυριάκις τοῦτο ἐπαγορεύουσι, τὴν προαναγεγραμμένην ψῆφον τε καὶ καταδίκην ἐπάγοντες, ἀποτέμνομεν τῆς ὀρθοδόξων ὁλομελείας καὶ ἀποκηρύκτους τῆς τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησίας, καὶ ποίμνης ποιόμεθα.

Η'. Τοῖς μέντοι διατεινομένοις, ὅτι ὁ Πατὴρ αἴτιος τοῦ ἁγίου Πνεύματος ὐ τῷ λόγῳ τῆς ὑποςάσεως, τῷ δὲ λόγῳ τῆς φύσεως, κατὰ τοῦτο καὶ τὸν Υἱὸν ἀναγκαίως αἴτιον ἀποφαινομένοις τοῦ Πνεύματος, τὸν αὐτὸν ἔχοντα τῷ Πατρὶ τῆς φύσεως λόγον, καὶ μὴ συνορῶσιν, ὅσον τὸ ἐντεῦθεν ἑπόμενον ἄτοπον, δεῖ γὰρ πρῶτον μὲν καὶ αὐτὸ τὸ Πνεῦμα αἴτιόν τινος εἶναι, τὸν αὐτὸν τῷ Πατρὶ τῆς φύσεως λόγον δεχόμενον· δεύτερον δὲ καὶ εἰς πλῆθος προχωρεῖν τὰς αἰτίας, ὅσαι γὰρ τῶν φύσεων μετέχουσιν ὑποςάσεις, καὶ τῆς αἰτίας μεδέξουσι, καὶ τρίτον τὴν κοινὴν ὐσίαν, καὶ φύσιν ὑποςάσεως αἰτίαν εἶναι, ὁ πᾶς ἀπηγόρευσε λόγος, καὶ αὐτή γε μετὰ τοῦ λόγου ἡ φύσις, τούτοις ὅτως ἄτοπα φρονοῦσι, καὶ τῆς ἀληθείας ἀλλότρια, τὴν προαναγεγραμμένην ψῆφον τε, καὶ καταδίκην ἐπάγοντες, ἀποτέμνομεν τῆς τῶν ὀρθοδόξων ὁλομελείας, καὶ ἀποκηρύκτους τῆς τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησίας καὶ ποίμνης ποιόμεθα.

Θ'. Τοῖς αὐτοῖς λέγουσιν, ὥσπερ ἐπὶ τῆς δημιουργίας ἡ διὰ Υἱοῦ φωνὴ δήλωσιν μὲν τῆς προκαταρκτικῆς αἰτίας ἔχει, ὐ μὴν δὲ καὶ τὸν Υἱὸν διαιρεῖν τοῦ Δημιουργοῦ, καὶ αἴτιον εἶναι τῶν δι' αὐτοῦ γεγονότων κτισμάτων, ὅτω δὲ καὶ ἐπὶ τῆς Θεολογίας αὐτῆς, εἰ καὶ ἀρχικὸν αἴτιον Υἱοῦ καὶ Πνεύματος ὁ Πατὴρ λέγεται, καὶ διὰ τοῦ Υἱοῦ, τοῦ Πνεύματος, αἴτιος ἐςὶν ἐκ ἂν διαιρεθείη τοῦ Πατρὸς ὁ Υἱὸς ἐπὶ τῇ προόδῳ τοῦ Πνεύματος, ταῦτα τε λέγουσι, καὶ τῷ Πατρὶ παραλόγως τὸν Υἱὸν ἐπὶ τῷ τοῦ Πνεύματος αἰτίῳ συνάπτουσιν, ὐ δὲ γὰρ εἰ Δημιουργὸς τῶν δι' αὐτοῦ γεγονότων κτισμάτων, ὥσπερ καὶ ὁ Πατὴρ, ἤ δὴ καὶ τοῦ Πνεύματος αἴτιος, ὅτι προβολεὺς τοῦ Πνεύματος δι' αὐτοῦ ἐςὶν ὁ Πατὴρ, ὐ δὲ πάλιν ὅτι προβολεὺς

τοῦ

τῆ Πνεύματος διὰ τῆ Υἱῆ ἐςὶν, ἡ δὴ ϗ δι' αὐτῆ αἴτιος ἐςὶ τῆ Πνεύματος, τὴν γὰρ εἰς ἀΐδιον ἔκφαυσιν ἐνταῦθα, ϗ ἔλλαμψιν, ἃ τὴν εἰς τὸ εἶναι πρόοδον, ἡ δι' Υἱῆ ῥῆσις παρίςησιν· ἃ γὰρ ἂν ἃκ ἐυαρίθμητα ἐτύγχανεν ὄντα, ὅσα ἐντεῦθεν σωνάγεται ἄτοπα· πλὴν τάτοις ἀλογίςοις ταῦτα λέγωσι, ϗ τοῖς τῶν ἁγίων ῥήμασιν ἐπιφυομένοις, ϗ βλασφημιῶν ἐντεῦθεν ἀνακενῆσιν ἐσμὸν, τὴν προαναγεγραμμένην ψῆφον τε, ϗ καταδίκην ἐπάγοντες, ἀποτέμνομεν τῆς τῶν ὀρθοδόξων ὁλομελείας, ϗ ἀποκηρύκτες τῆς τῆ Θεῆ Ἐκκλησίας, ϗ ποίμνης ποιόμεθα.

Ι'. Τοῖς ἀυτοῖς, ὅτι καθ' ὃν τρόπον, πηγὴ ζωῆς ἡ Παρθένος καὶ Θεοτόκος ὀνομάζεται, ἅτω δὲ ϗ ὁ Υἱὸς πηγὴ ζωῆς ὀνομάζεται λέγωσιν, ἡ δὲ Παρθένος ἅτω λέγεται διὰ τὸ τῷ μονογενεῖ λόγῳ ἔμψυχον σάρκα δανεῖσαι ψυχῇ λογικῇ τε, ϗ νοερᾷ, ϗ αἰτίαν αὐτῆ τῆ κατὰ Χριςὸν ἀνθρώπε γενέσθαι, ϗ ὁ Υἱὸς ἄρα τοῖς τὴν ζωὴν εἰς τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐκλαμβάνεσι κατ' αὐτὸν τῆς αἰτίας λόγον εἰρήσεται, ϗ πηγὴ ζωῆς νομιθήσεται· Τάτοις ἐξ ἀνοικείων ὄντως ὁμοιώσεών τε, ϗ ὑποδειγμάτων τὰς ἀποδείξεις τῆ κοινωνεῖν τῷ Πατρὶ τὸν Υἱὸν, ἐπὶ τῇ ὑπάρξει τῆ Πνεύματος ποιομένοις, ϗ γὰρ ἐχ ὡς ἡ Παρθένος πηγὴ ζωῆς ὀνομάζεται, εἴπερ ἐκείνη μὲν, ὅτι ἐξ αὐτῆς ἡ ὄντως ζωὴ αὐτὸς ὁ τῆ Θεῆ λόγος, ϗ Θεὸς ἀληθινὸς ἐγεννήθη κατὰ τὸ ἀνθρώπινον, ϗ αὐτή γε τῆς θείας αὐτῆ σαρκὸς ὑπῆρξεν αἰτία. Ὁ Υἱὸς δὲ πηγὴ ζωῆς, ἤτοι τοῖς ὑπὸ τῆς ἁμαρτίας νενεκρωμένοις ἡμῖν αἴτιος ὑπῆρξε, ϗ ὥσπερ τὸ ῥεῦμα ποταμῆ ταύτης τοῖς πᾶσιν ἐπήγασε, ϗ ὅτι τοῖς εἰς αὐτὸν πιςεύεσιν, ὡς ἀπὸ πηγῆς αὐτῆ, ϗ δι' αὐτῆ χορηγεῖται τὸ Πνεῦμα, ϗ αὐτήγε ἡ χάρις ἀναβλύζει τῆ Πνεύματος, ἥτις ἐδὲν καινὸν, ἐδὲ τῆς τῶν Γραφῶν συνηθείας ἀλλότριον, ἐὰν ἅγιον ὁμωνύμως καλεῖται Πνεῦμα, οἰκειῶται γὰρ ἔςιν ὅτε ϗ ἡ ἐνέργεια τῆ ἐνεργῶντος τὴν κλῆσιν, ὥσπερ δῆτα ϗ ἥλιον πολλάκις τὴν ἡλίε ἀυγὴν, ϗ λαμπηδόνα λέγειν ἀνεχόμεθα. Τάτοις ἅτω συμπεραίνειν, ϗ συμβιβάζειν τὰ μηδόλως πεφυκότα φιλονεικῆσι, τὴν προαναγεγραμμένην ψῆφον τε ϗ καταδίκην ἐπάγοντες, ἀποτέμνομεν τῆς τῶν ὀρθοδόξων ὁλομελείας, καὶ ἀποκηρύκτες τῆς τῆ Θεῆ Ἐκκλησίας, καὶ ποίμνης ποιόμεθα.

ΙΑ. Τοῖς ἀυτοῖς τὰς τῶν ἁγίων φωνὰς, ἃ πρὸς τὸν ὀρθὸν σκοπὸν τῆς Ἐκκλησίας ἐκλαμβάνεσιν, ἐδὲ θεραπεύσι τὸ δοκῆν προσίσαθαι κατὰ τὰς Πατρικὰς παραδόσεις, ϗ τὰς κοινὰς περί τε Θεῆ, ϗ τῶν Θείων ὑπολήψεις, ἀλλὰ πρός τινα ἀπάδοντα τῶν προκειμένων ἀυτὰς ἐκβιάζεσιν, ἡ ψιλαῖς ἀυταῖς προσέχεσι, πρὸς δόγμα ἐντεῦθεν ἐκφερομένοις ἀλλότριον, τὴν προαναγεγραμμένην ψῆφον τε, ϗ καταδίκην ἐπάγοντες ἀποτέμνομεν τῆς τῶν ὀρθοδόξων ὁλομελείας, ϗ ἀποκηρύκτες τῆς τοῦ Θεῆ Ἐκκλησίας, ϗ ποίμνης ποιόμεθα.

Ἀλ-

Ἀλλὰ τὰ μὲν τῶν ἀναγεγραμμένων, καὶ ἤδη ἐκκεκηρυγμένων ἀνθρώπων δόγματα, ὅτως ἔχει βλασφημίας, ὅτως ἔχει κακίας, ὅτω τῆ Ἐκκλησιαστικῆ πάνταπασιν ἐκπίπτει φρονήματος, κἂν ὁ τότων Πατὴρ ὁ Βέκκος, κἂν ἕτερός τις τῶν σπυδαςῶν τῶν ἁγίων φρονήματα ταῦτα εἶναι διϊσχυρίζεται, συκοφάντην αὐτὸν ἀληθῶς τῶν ἁγίων, καὶ ὕβρισὴν πρέπει νὰ ὀνομάσωμεν, διότι πῆ οἱ θεοφόροι τὸν Θεὸν καὶ Πατέρα εἶπον διὰ τῆ Υἱῆ αἴτιον τῆ Πνεύματος; πῆ τὸν παράκλητον ἐκ τῆ Υἱῆ καὶ διὰ τῆ Υἱῆ εἶπον νὰ ἔχῃ τὴν ὕπαρξιν; πῆ πάλιν αὐτὸν τὸν παράκλητον ἐκ τῆ Πατρὸς, καὶ ἐκ τῆ Υἱῆ νὰ ἔχῃ τὴν ὕπαρξιν; πῆ τὴν μίαν Οὐσίαν καὶ θεότητα Πατρὸς καὶ Υἱῆ αἰτίαν τῆς ἐκπορεύσεως τῆ ἁγίου Πνεύματος ἐδογμάτισαν; τὴν δὲ πατρικὴν ὑπόςασιν ποῖος ποτὲ, καὶ εἰς ποῖα αὐτῆ συντάγματα τῆ μὴ μόνην αἰτίαν εἶναι Υἱῆ καὶ Πνεύματος ἀπηγόρευσε; τὶς καὶ τὸν Πατέρα αἴτιον φρονεῖν τῆ Πνεύματος ἀ τῷ λόγῳ τῆς ὑποςάσεως, τῷ δὲ λόγῳ τῆς φύσεως ἐδογμάτισε, καὶ τῆτο τὸ ἴδιον δὲν ἀπένειμεν, ὡς ἰδίωμα τῶν ἄλλων δύο χωρίζον ὑποςάσεων; ποῖος τὰ ἄλλα, τὰ ὁποῖα αὐτὸς ψευδόμενος διὰ ὕβριν τῶν Πατέρων εἶναι λέγει; δύο κακῶν ἀδέτερον ποιεῖν ἀφιςάμενος, διότι καὶ αὐτῶν, καὶ αὐτὰ παραφθείρει τὰ ῥήματα εἰς μερικὰ μέρη, καὶ εἰς μερικὰ μὲ ἀμεταπόιητα ῥήματα ἤθελε μεταχειριθῇ, ὅμως δὲν ἀγαπᾷ, ὅτε δέχεται τὸ γνήσιον τῶν ῥημάτων νόημα, ἀδὲ βλέπει πρὸς τὸν σκοπὸν, εἰς τὸν ὁποῖον καὶ ὁ τῶν ῥημάτων ἔβλεπε Πατὴρ, ἀλλὰ τὴν πρόθεσιν, καὶ τὴν χρείαν, καὶ αὐτόγε τὸ βέλημα ὑπερηφάνως τῆς Γραφῆς παρατρέχων, σφοδρῶς εἰς τὴν λέξιν ἐπιφύεται, καὶ τὴν σκιὰν ἀντὶς τὸ σῶμα βάνωντας, βιβλία συνθέττει, ἴσον δὲ νὰ εἰπῶμεν, ὅτι καὶ ἀπὸ τὴν ἄμμον σχοινία πλέκει, καὶ ὁσπήτιον ἐντεῦθεν οἰκοδομεῖ, δὲν ἰξεύρω τί ἄλλο νὰ ἤθελαν χρησιμεύσῃ, παρὰ καμμίαν σήλην ἂν εἰπῇ τινὰς, καὶ τρόπαιον, τὴν μὲν κήρυκα τῆς ἀγνωσίας τε, τὸ δὲ, δήλωσιν τῆ ἀγῶνος τε, ὁπῆ κατὰ τῆς ἑαυτῆ σωτηρίας ἠγωνίσθη.

Διὰ τῆτο καὶ αὐτὰ τὰ δόγματα ταῦτα συνκαταδικάζοντες μὲ τὰς πατρίδας τες, κρίνομεν ὡς ἐκείνων, ὅτω καὶ αὐτῶν ἐκ τῆς Ἐκκλησίας τὸ μνημόσυνον μὲ ἦχον νὰ ἀπολεσθῇ, διότι ἀκάνθια ὁμοιάζεσι, καὶ τρίβολοι ἐκ θείας παραχωρήσεως εἰς τὴν ζωηφόρον τῆς Ἐκκλησίας ἀναφυεῖσθαι χώραν, ἢ καὶ ζιζάνια πονηρὰ, ὁποῖα εἰς τὸν καθαρὸν τῆ Εὐαγγελίε σῖτον ἐνέσπειρεν ἄνθρωπος, τὴν ὑπομονὴν τῆ ἐκδικῆντος Θεῆ ἁρμόδιον εὑρίσκων τῆς κακεργίας τε καιρόν. εἰ δὲ καὶ θέλεις νὰ εἰπῶμεν ἐκεῖνο περισσότερον ὁπῆ εἰς τὴν κακίαν ἁρμόζει, εἶναι ἐχιδνῶν θανατηφόρα γεννήματα, καὶ κατὰ τὴν γραφὴν ἔγγονα βασιλίσκων ὁπῆ θάνατον εἰς ὅλην τὴν ἐγγίζεσαν ψυχὴν ἐπιφέρεσι, καὶ ὁπῆ τόσον δὲν εἶναι δίκαιον νὰ σώζωνται, ὅσον μηδὲ ἀπὸ τὴν ἀρχὴν ἔπρεπεν αὐτὰ νὰ ἔλθεν εἰς γένεσιν, καὶ γνῶσιν ἀνθρώπων, τὰ ὁποῖα καὶ εἰς τὴν φωτίαν, καὶ εἰς τὸν σίδηρον, καὶ εἰς ὅλα τὰ δυνατὰ νὰ ἀφανίζωνται, καὶ ὅ, τι λογῆς εἶναι

ναι αὐτὰ νὰ τὰ ἐξαλείψωσιν ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν, καὶ εἰς τὸ νὰ μὴν εἶναι νὰ τὰ ἀποβάλωσι, καὶ εἰς τὸν τέλειον ἀφανισμὸν, καὶ ὅλα τὰ καθ' ἡμᾶς δηλαδὴ τέκνα τῆς Ἐκκλησίας συμβουλεύομεν μὲ κάθε σπουδὴν νὰ φεύγωσιν αὐτὰ, καὶ μήτε πάρεργα νὰ τὰ ἀκούσωσιν, μήτε νὰ δώσωσιν τελείως ἀκρόασιν εἰς αὐτὰ, καὶ ἀχὶ μόνον ἕως συμβουλῆς ποιοῦμεν τὸν λόγον ἀλλ' ἔτι καὶ διὰ ἀπειλὴν, καὶ φοβερισμὸν διὰ τὴν ἀσφάλειαν τοῦ μέλλοντος προσθέττομεν· ποῖος λοιπὸν εἶναι ὁ φοβερισμός; ἐπειδὴ πρὸ ὀλίγου καιροῦ ἡ συμβᾶσα πρᾶξις, συγχύσασα τὴν Ἐκκλησίαν, εἰς τέλος ἐπροξένησε λύμην, τὴν ὁποίαν καὶ οἰκονομίαν, καὶ εἰρήνην τὰ ἐναντία δυναμένην, δὲν ἠξεύρω πῶς τὴν ὠνόμασαν, αὐτὴ δὲ ἡ ἰδία καὶ τὰ προδιατεταγμένα ἀκόλουθα δόγματα, τὰ ὁποῖα τὸν Βέκκον Γωάννην ἐπλήτησε προσάτην, ἐπισφαλῶς καὶ πολλὰ ἐπικινδύνως ἐπέφερε. Τοῦτο δὲ τρανώτατα τοῖς πᾶσι διορίζομεν, ὅτι ὅσις ἀπὸ τοὺς τωρινοὺς ἀνθρώπους, καὶ ἀπὸ τοὺς ὑστερινοὺς, ἤθελε τολμήσῃ ποτὲ τὴν τότε μνημονευθεῖσαν πρᾶξιν καλῶς ἐσβεσμένην νὰ ἀνανεώσῃ, καὶ τὰ καταργηθέντα λυσιτελῶς πλέον δόγματα εἰς τὴν ἡμετέραν Ἐκκλησίαν νὰ τὰ κηρύξῃ, ἢ κρυφὰ καὶ κακέργως νὰ τὰ ἀποβάλῃ, ἢ εἰς σύγχυσιν τὸ νὰ δοξάζῃ αὐτὰ, ἢ εἰς ἔπαινον νὰ εἰπῇ τίποτες, ἢ κανένα ἀπὸ αὐτὰ νὰ ἀναγινώσκῃ ὑπὲρ τῆς ἐν ἡμῖν, καὶ αὖθις αὐτῶν παῤῥησίας, ὀλιγωρῶντας ὡς κακὰ, τὰ γνήσια τῆς πατρώας Ἐκκλησίας δόγματα, καὶ τὰ τωρινὰ αὐτῆς κατὰ τῶν νόθων, καὶ ἀλλοτρίων, ἔτι τε καὶ τῆς δὶ ἣν ταῦτα οἰκονομίας, καὶ πράξεως παρεισεφθάρη τῇ Ἐκκλησίᾳ προσάγματα, τοῦτον καὶ τὸν ὅλως τοὺς ἐκ τῆς Ῥωμαϊκῆς Ἐκκλησίας ἔχοντας τέως ἀμεταθέτως ἐφ' οἷς παρὰ τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν ἐνεκλήθησαν ἄνωθεν, διὰ τὰ ὁποῖα καὶ τὸ μεταξὺ ἠκολούθησε σχίσμα νὰ δεχθῇ ποτὲ, καὶ νὰ δεχθῇ πλέον, καὶ γνησιώτερον, παρὰ ὅπου εἴχαμεν συνήθειαν πρότερον πρὸ τῆς πεπλανημένης δηλαδὴ, ταύτης οἰκονομίας, καὶ τῆς ἀποβλήτου, καὶ τῶν καλῶν πολέμου εἰρήνης, τοῦτον σὺν τῷ ἀποκήρυκτον ποιῆσαι τῆς Ἐκκλησίας, ἐκκόψαι τε καὶ ἀλλοτριῶσαι τῆς ἡμῶν τῶν εὐσεβῶν ἐπισυναγωγῆς τε, καὶ κοινωνίας, καὶ τοῦ ἀναθέματος ἐπιτιμίῳ φρικώδει καθυποβάλλομεν· ἐπειδὴ μήτε συγχωρήσεως ἄξιος εἶναι ἐκεῖνος ὁ ἄνθρωπος, ὁπου μηδὲ μετὰ τοσαύτην δοκιμὴν τοῦ προλαβόντος κακοῦ, μηδὲ ἀπὸ τὴν τωρινὴν καταδίκην ὁπου ἐπανήχθη κατ' αὐτοῦ, ἐπαιδεύθη, καὶ ἐσωφρονίσθη, νὰ μὴν ἐπιτολμᾷ εἰς τὰ τοιαῦτα, μήτε ἠθέλησε νὰ μένῃ εἰς τοὺς κειμένους τῶν πατέρων νόμους, καὶ ὅρους, μήτε νὰ μένῃ πάντοτε μαθητὴς, καὶ ὑπήκοος τῇ Ἐκκλησίᾳ, καὶ αὐτὰ λέγομεν, καὶ κάμνομεν διάτε τὸ ἀναπηρέσσον, καθὼς εἴπομεν, καὶ διὰ τὴν κοινὴν πάντων ψυχικὴν ὠφέλειαν, ὅσοι τε νῦν ὑπὸ τὴν ἡμετέραν εὐσεβῆ Ἐκκλησίαν τελοῦσι, καὶ ὅσοι τὸ μετὰ ταῦτα τελέσουσιν· ἀλλὰ μένετε οἱ γνήσιοι τοῦ Θεοῦ, ἀποστρεφόμενοι καὶ βδελυττόμενοι τάτε ἄλλα τῆς ἀληθείας πολέμια δόγματα, καὶ αὐτὰ τοῦ Βέκκου τὰ γεννήματα, νὰ ἀποστρέφεσθε δὲ καταπολλὰ καὶ αὐτὸν καὶ ἐκείνους ὁπου κατ' ὄνομα ἀνωτέρω εἴπομεν, ὁπου

τὰ βλάσφημα μὲ αὐτὸν ἐλάλησαν τὸν Βέκκον, καὶ μέχρι τῦ δε ὁποῦ τὰ οἰκειοποιῦνται, καὶ χωρὶς νὰ μετανοήσωσι τὰ ἀσπάζονται, καὶ ἔτζι μένει εἰς τὴν κακοδοξίαν τες, καὶ νὰ μένῃ εἰς ἐσᾶς ὁ Παράκλητος ὄχι μόνον φύλαττωντάς σας ἀπὸ τὰ τοιαῦτα, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὰ πάθη διὰ τὴν ἀπόλαυσιν τῶν ἐυδαιμόνων ἀγαθῶν, καὶ τῆς τοῖς δικαίοις ἡτοιμασμένης μακαριότητος, καὶ ἐσεῖς μὲν ὅτως ἔχετε, καὶ ἔτζι νὰ ἔχετε. Ἡ δὲ ἀναγεγραμμένη ψῆφος καὶ ἀπόφασις νῦν μὲν παρὰ τῆς Ἐκκλησίας, κατὰ τῶν τῆς Ἐκκλησίας ἀποσατῶν, καὶ ἀθετητῶν ἐξενήνεκται· μικρὸν δὲ ὕστερον καὶ παρὰ τῦ μεγάλυ κριτῦ, ἐὰν πρὶν νὰ ἔλθῃ ἡ ἡμέρα αὐτῦ ἡ μεγάλη, καὶ ἐπιφανὴς μὲ μετάνοιαν καὶ δάκρυα, καὶ πολὺ πένθος, καὶ κλαύσιμον ἤθελαν προφθάσῃ νὰ ἐλευθερώσωσιν ἑαυτές. διότι ἐὰν μετανοήσωσι, καὶ εἰς τὸ τῆς μητρὸς ἡμῶν Ἐκκλησίας φῶς μὲ γνήσια πάλιν, καὶ καθαρὰ ἤθελαν ἰδῆ τῆς ψυχῆς ὀμμάτια, καθὼς ἔξω δὲν ἐυγάνει ὁ Χριςὸς τὸν πρὸς αὐτὸν ἐρχόμενον, ἐπισρέφεται δὲ μάλισα εἰς τὸν ἐπισρέφοντα, καὶ ἐναγκαλίζεται, κἂν ἄσωτος εἶναι, καὶ τὴν πατρικὴν ὐσίαν καταφαγὼν, κἂν ἀπολωλὸς πρόβατον, καὶ τῆς σωζόσης μάνδρας ἀποσκιρτῆσαν, κἂν ἄλλο τι τῶν πόῤῥω γεγονότων τῆς χάριτος, ὅτω δὴ καὶ αὐτὴ συνάξει, καὶ οἰκειώσεται, καὶ εἰς τὴν τῶν τέκνων μοῖραν, καὶ τάξιν πάλιν θέλει ἐγκαταςήσει, μόνον ἐὰν θρηνήσωσι ποτὲ, καὶ εἰς τὸν ἑαυτόν τες, δηλαδὴ κατ' ἰδίαν τες, καὶ αὐτὸ ὁπῦ ἡμεῖς τώρα πάσχομεν πάθωσι, διατὶ ἐὰν καὶ ἀπὸ λόγυ μας τὰς ἀποχωρίζομεν, καὶ τῆς τῶν ἐυσεβῶν Ἐκκλησίας ἐξορίζομεν, ἐὰν εἰς τὴν φοβερὰν καὶ μεγάλην τῆς ἀκοινωνησίας, καὶ ἀλλοτριώσεως τῶν ὀρθοδόξων καθυποβάλλομεν καταδίκην, ὄχι ὡσὰν νὰ χαιρώμεθα εἰς τὰ παθήματά τες κάμνομεν αὐτὸ, μήτε ὡσὰν νὰ χαιρώμεθα εἰς τὸν ἀφανισμὸν τῶν ἀνθρώπων· τὸ ἐναντίον δὲ καὶ λυπόμεθα, καὶ πονῦμεν, καὶ ἀηδῶς τὴν διάζευξιν φέρομεν· πλὴν ἀλλὰ ἀνάγκη ἡμᾶς κάποια ἐπὶ τὴν πρᾶξιν αὐτὴν κινεῖ, διὰ δύο βέβαια αἴτια, ὅτι μὲ τὸ νὰ ὀδυνηθῶσι, καὶ νὰ πικρανθῶσι μὲ αὐτὰς τὰς ἀρὰς, νὰ ἐπανέλθωσι διὰ μετανοίας, καὶ νὰ καταφρονήσωσι τὴν πρώτην τες ἀπόνοιαν, καὶ νὰ προσέλθωσιν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, καὶ διὰ νὰ σωφρονισθῶσι καὶ νὰ παιδευθῶσιν οἱ ἄλλοι, καὶ νὰ μὴ τολμῶσι πλέον εἰς τὰ ὅμοια, μήτε νὰ ἐπιχειρῦσιν εἰς τὰ ἄδικτα, μήτε κατὰ τῶν ἁγίων νὰ ἐπαίρωνται, μήπως ὅτω θρασυνόμενοι, καὶ αὐθαδιάζοντες τὰς αὐτὰς ἀμοιβὰς κατὰ τὸ ὑπόδειγμα τύχωσιν.

Ἐπὶ τέτοις ὁ αὐτὸς βασιλεὺς Ἀνδρόνικος διὰ τὴν τῶν θρόνων τάξιν τῶν Μητροπολιτῶν, καὶ Ἀρχιεπισκόπων (τὴν ὁποίαν εἰς τὸ παλαιὸν διετάξατο Λέων ὁ σοφὸς) νέαν ἔκθεσιν ἐξέδωκε, κατὰ τὴν ὁποίαν διακρίνωνται εἰς τὸν βαθμὸν αἱ ὑποκείμεναι τῷ Κωνσαντινοπόλεως θρόνῳ Μητροπόλεις, καὶ Ἀρχιεπισκοπαί. ἀνάγνωθι ταύτην ἐν τῷ Κώδικι (α)· ὁμοίως

(α) Σελ. 117. ἐκδοσ. Παρισίων.

μοίως φιλοτιμησάμενος ἐχάρισεν εἰς πολλὰς Ἐκκλησίας πόλεων προνόμια διάφορα ὡσὰν τὸν Μονεμβασίας, Γωαννίνων, ϗ ἄλλας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΒ'.

Περὶ τῶν ἐν παιδείᾳ, ϗ ἀρετῇ διαπρεψάντων κατὰ τέτες τὸς χρόνες.

§. 1.

Θεώδωρος ὁ Μετοχίτης

Θεόδωρος Μετοχίτης ο μέγας Λογοθέτης, ἀνὴρ ἐν πολλοῖς πλεονεκτήμασι διαβεβοημένος, διότι ἔφθασεν εἰς τὸ ἀκρότατον πάσης σοφίας, ὡς ἔμψυχος βιβλιοθήκη ὑπάρξας, ϗ πρόχειρος τῶν ζητεμένων εὐπορία τοῖς ὁμιλῆσιν· ὅθεν ϗ τῶν ὑπὸ τὴν οἰκεμένην σοφώτατος καλεῖ αὐτὸν Νικηφόρος ὁ Γρηγορᾶς (α). ἐσύνταξεν εἰς ἓν βιβλίον ἱσορίαν τῆς Κωνσαντινεπόλεως, ϗ εἰς δύο ἄλλα ἱσορίαν Ἐκκλησιαςικήν.

Γρηγόριος ὁ Κύπριος.

§. 2. Γρηγόριος Κύπριος ὁ πατριαρχεύσας Κωνσαντινεπόλεως, περὶ ἓ εἴρηται ἀνωτέρω.

Νικηφόρος Κάλλιςος.

§. 3: Νικηφόρος Κάλλιςος ὁ Ξανθόπυλος, ἱσορίαν Ἐκκλησιαςικὴν ἐκ τῆ Εὐσεβίε, Σωκράτες, Σωζομένε, ϗ ἄλλων συνετάξατο εἰς εἰκοσιτρία βιβλία, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ιή. μόνον σώζονται, τυπωθέντα ἐν ἔτει 1553. ἐν Παρισίοις, ὡς ἐκ τῆ πρωοιμίε τῆς αὐτῆ ἱσορίας δηλῆται, ἀρχόμενος ἀπὸ τῆς Χριςῆ γεννήσεως, ϗ διηγέμενος τὰ μέχρι τῆς τῆ Φωκᾶ καταςροφῆς, ἐὰν ϗ αὐτὸς λέγει μέχρι τῶν τῆ σοφῆ Λέοντος χρόνων νὰ ἔγραψεν αὐτήν. Ψέγεται ἀπὸ τὸς Λατίνες, ὅτι μύθες τινὰς προσέμιξεν, ὡς αὐτὸς λέγει, εἰς τὴν ἱσορίαν, ὁμοίως ϗ ἄλλα τινὰ λυσιτελῆ, ϗ ὠφέλιμα ὑπομνήματα τῇ Ἐκκλησίᾳ κατέλιπε.

Θεόδελος.

§. 4. Θεόδελος, τῆ ὁποίε σώζονται πανηγυρικοὶ λόγοι πρὸς Ἀνδρόνικον τὸν γηραιὸν, ἐν τῇ Παλατινῇ Βιβλιοθήκῃ.

Νεῖλος Καβάσιλας.

§. 5. Νεῖλος Καβάσιλας ὁ Θεσσαλονίκης Ἀρχιεπίσκοπος, ὅσις λαβὼν τὴν πρωεδρίαν ταύτην δὲν ἔφθασε νὰ ὑπάγῃ ἐκεῖ κατὰ τὸν Θεσσαλονίκης Συμεὼν (β), ἀνὴρ σοφώτατος, ϗ εἰς ἄκρον παιδείας φθάσας, πολλὰ συγγράμματα ἐξέδωκεν, ἀπὸ τὰ ὁποῖα εἰς φῶς δὲν ἐφάνησαν τῆ τύπε· ϗ πραγματείαν κατὰ τῆς τῶν Λατίνων καινοτομίας, εἰς τὴν ὁποίαν πρῶτον μὲν τρανῶς δεικνύει εἰς πέντε λόγες διὰ μαρτυριῶν τῆς ἁγίας γραφῆς, ϗ τῶν ἱερῶν Πατέρων τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐκ μόνε τῆ

(α) Γ'ςορ. Λόγ. Ζ'. κεφ. ΙΑ'. παραγ. γ'. Γιασὶς ἐν ἔτει αχπγ'.

(β) Σελ. 48. γραμ. 32. ἐκδ.

τῦ Πατρὸς ἐκπορεύεθαι, ἔπειτα δὲ ϗ εἰς τὰς ἐνςάσεις αὐτῶν μϐ'. ὅσας, χωρεῖ ϗ ἔρχεται δίδων ἑκάςης τὴν λύσιν προσφυῶς. Τελευταῖον συνάξας μέρη τινὰ, ὀλίγα περιλειφθέντα ἐκ τῶν πρακτικῶν τῆς ὀγδόης Οἰκυμενικῆς συνόδυ, δι' ὧν ἀριδήλως δείκνυται κοινὴν γενέσθαι δόξαν τῆς Ἐκκλησίας ἁπάσης, τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐκ μόνυ τῦ Πατρὸς τὴν ὕπαρξιν ἔχειν τῷ κατὰ Λατίνων συντάγματι προσέθεικεν. Οὗτος ὁ Μακάριος Νεῖλος ἄριςα ἀποδεικνύει ἔκτε τῶν Ἀποςολικῶν κανόνων, καὶ τῶν συνοδικῶν Πράξεων, ϗ ἄλλων, ὡδὲν εἶναι τὸ τῆς διαςάσεως τῶν Ἐκκλησιῶν Δυτικῆς, ϗ Ἀνατολικῆς αἴτιον, εἰμὴ τὸ μὴ θέλειν τὸν Ῥώμης Ἐπίσκοπον κοινῶς τῆς οἰκυμένης συνόδῳ νὰ κυρωθῇ τὸ δόγμα ϗ ἡ λύσις νὰ γένῃ κατὰ τὰ παλαιὰ τῶν Πατέρων ἐν τοῖς τοιύτοις ἔθη. ἀλλὰ τὺς μὲν Ῥωμαίυς διδασκάλυς τῦ ζητυμένυ καθέζεσθαι, τὺς δ' ἄλλυς ἐκ μαθητῦ μοίρᾳ ὑπακόντας ἔχειν, ϗ τῦτο ἐνάντιον εἶναι τῶν Ἀποςολικῶν, ϗ Πατρικῶν θεσμῶν κτ'.

Νικόλαος ὁ Καβάσιλας

§. 6. Νικόλαος Καβάσιλας ἀνεψιὸς τῦ Νείλυ, ϗ Βυλγαρίας Ἀρχιεπίσκοπος, θεῖος τωόντι, μακαριώτατός τε, ϗ σοφώτατος, τῦ ὁποίυ τὰ συγγράμματα ςολισμὸς ἐςὶ τῆς τῦ Χριςῦ Ἐκκλησίας, κατὰ τὸν Σχολάριον, τάτε ἄλλα ϗ οἱ περὶ τῆς ἐν Χριςῷ ζωῆς συγγραφέντες λόγοι ἀπὸ αὐτὸν, εἰς τὺς ὁποίυς ὁ μόνον εὐσέβειαν, ϗ θεολογικὴν ἐπιςήμην ἔδειξε νὰ ἔχῃ ὑπερφυῶς, ἀλλὰ ϗ εἰς τέχνην ϗ χάριν ῥητορικὴν, μεταξὺ τῶν πρώτων ϗ αὐτῶν τῶν Ἑλλήνων συναριθμύμενος. ἔγραψε ϗ περὶ τῆς ἐκπορεύσεως τῦ ἁγίυ Πνεύματος κατὰ Λατίνων, ϗ κατὰ Θωμᾶ τῦ Ἀκυινάτυ βιβλίον ἐξέδωκεν, ἔλεγχον κατὰ Λατίνων αὐτὸ ἐπιγράψας, ὁμοίως ϗ διαφόρυς λόγυς πανηγυρικύς τε, ϗ ἠθικύς, οἷον περὶ τῶν παρανόμως τοῖς ἄρχυσιν ἐπὶ τοῖς ἱεροῖς τολμυμένων, κατὰ τῶν τοκιζόντων κτ'. ϗ ἐγκώμια διαφόρων, ἐπιςολὰς, σίχυς ἡρωϊκὺς, ϗ ὑπομνήματα εἰς τινα βιβλία τῦ Πτολεμαίυ περὶ μαθηματικῆς συντάξεως, ϗ ἄλλα.

Ματθαῖος ὁ Βλάσαρις

§. 7. Ματθαῖος ὁ Βλάσαρις Ἱερομόναχος, ἐκ πόλεως Θεσσαλονίκης ὑπῆρξεν, ἀνὴρ ἐν ἀρετῇ ϗ μαθήσει πεπαιδευμένος, ϗ μὲ πολλὰ προτερήματα ςολισμένος, ἐξέδωκε σύνταγμα κατὰ ςοιχεῖον τῶν ἐμπεριειλημένων ἁπασῶν νομικῶν τε, ϗ κανονικῶν ὑποθέσεων, κατὰ Λατίνων βιβλία δύο, κατὰ Ἑβδαίων λόγυς πέντε ἀξιολόγυς, ϗ ἄλλα τινά.

Βαρλαὰμ μοναχός.

§. 8. Βαρλαὰμ ὁ μοναχὸς, ϗ ἡγύμενος τῦ ἐν Κωνςαντινυπόλει τῦ Σωτῆρος μοναςηρίυ, ἔπειτα ϗ Ἡρακλείας Μητροπολίτης, ὅςις παρ' Ἀνδρονίκυ τῦ νεωτέρυ ἐπέμφθη πρέσβυς πρὸς Βενέδικτον τὸν ΙΒ'. ἀνὴρ ἐν συνέσει ϗ παιδείᾳ διαβεβοημένος· ἐξέδωκε πρὸς Λατίνυς λόγυς ἕξ, εἰς μὲν τὸν α'. διαλαμβάνει, ὅτι ὑποκειμένυ ἐκ μόνυ τῦ πρώτυ αἰτίυ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον ἔχειν τὴν ὕπαρξιν, ὐκ ἀναιρεῖται ἡ κατ' ὐσίαν ταυτότης Πνεύματος ϗ Υἱῦ· εἰς τὸ β'. ὅτι ὑποκειμένυ ἐκ μόνυ τῦ Πατρὸς ἐκπορεύεσθαι τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, ὐκ ἀναιρῦνται αἱ προσωπικαὶ διαφοραὶ

τῶν τριῶν προσώπων πρὸς ἄλληλα· ἐν τῷ γ', ὅτι ὑποκειμένης ἐκ μόνης τῆς Πατρὸς ἐκπορεύεσθαι τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, ἐκ ἀναιρῆνται τὰ περὶ τῆς Θεολογίας ῥητά. εἰς τὸ δ'. ὅτι ὑποκειμένης καὶ ἐκ τῆς Υἱῆς ἐκπορεύεσθαι τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, πολλὰ τῶν ὁμολογουμένων ἀναιρεῖται, καὶ μὲ πολλὰ ῥητὰ τῶν ἁγίων ἐναντίως ἔχει ἡ τοιαύτη ὑπόθεσις. εἰς τὸ ε'. γράφει πρὸς τὰς αἰτιολογικὰς τῶν Λατίνων, ὅτι ἀδύνατον ἐστὶν, εἰς αὐτὰς πρὸς Γραικὰς διαλεγομένους διὰ συλλογισμῶν ἀποδεῖξαι, ὅτι ἡ μόνος ὁ Πατὴρ ἀρχὴ καὶ πηγὴ ἐστὶ θεότητος, ἐν τῷ ς'. ἀποκρίνεται πρὸς τὰς κυριωτέρας τῶν Λατίνων ὑποθέσεις, ἀπὸ τὰς ὁποίας νομίζουσι νὰ ἀποδείξωσι τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον καὶ ἐκ τῆς Υἱῆς ἔχειν τὴν ὕπαρξιν. Ὁμοίως πρὸς Ἀρχιεπίσκοπον Νικόλαον, ἀνασκευὴν ἔγραψεν εἰς τὴν σταλθεῖσαν αὐτῷ ἐπιστολὴν παρὰ τῶν πρέσβεων τοῦ Πάπα, Λιγάτος ἢ περὶ Πνεύματος ἁγίου, συμβουλευτικὸν περὶ ὁμονοίας, πρὸς Ῥωμαίους καὶ Λατίνους, πρὸς τὴν Σύνοδον περὶ τῆς πρὸς Λατίνους ἑνώσεως, περὶ τῆς τοῦ Πάπα ἀρχῆς λόγον σύντομον, ἀλλὰ δραστήριον, ἐν ᾧ ἀποδείκνυσι πρῶτον, ὅτι ἕκαστος τῶν ἁγίων Ἀποστόλων Καθολικὸς ποιμὴν καὶ διδάσκαλος τῆς οἰκουμένης ἁπάσης ἀμέσως ὑπὸ τοῦ Χριστοῦ προεβλήθη, δεύτερον ὅτι ὁ μακάριος Κλήμης ὁ τῆς Οἰκουμένης Ἐπίσκοπος, ἀλλ' ἰδίως τῆς Ῥώμης, ὥσπερ ἄλλος ἄλλης ὑπὸ τοῦ Κορυφαίου ἐχειροτονήθη, καὶ ὅτε πρῶτος, ὅτε ἔσχατος ὁ Ῥώμης ἦν θρόνος, ἀλλ' ὕστερον ὑπὸ τῶν ἁγίων Πατέρων ἡμῶν καὶ τῶν εὐσεβεστάτων βασιλέων νομοθεσίας πρῶτος ἐγένετο· γ'. ὅτι καὶ τὸν τῆς νέας Ῥώμης θρόνον τῶν ἴσων ἀξιοῦσθαι πρεσβείων τῷ τῆς Παλαιᾶς Ῥώμης θρόνῳ, καὶ ὡς ἐκεῖνον ἐν τοῖς Ἐκκλησιαστικοῖς ἐθέσπισαν πράγμασι μεγαλύνεσθαι· δ'. ὅτι ὅτε νόμος τὶς προσάζει, ὅτε συνήθεια κεκράτηκε τὸς Πατριάρχας ὑπὸ τοῦ Πάπα χειροτονεῖσθαι, καὶ μὴν οὐδὲ ἐγένετο. ε'. ὅτι οὐκ ἐξῆρχεν ὁ Πάπας τῶν Συνόδων, ἀλλ' αἱ σύνοδοι καὶ τῇ περὶ αὐτὸν Ἐκκλησίᾳ ἐνομοθέτουν· ς'. ὅτι διεκρίθη ὑπὸ τῶν Θείων Πατέρων ἡμᾶς, τίνας τῶν κατὰ τὴν Οἰκουμένην Ἐκκλησιῶν ὑποκεῖσθαι δεῖ τῷ Πάπᾳ, καὶ τίνας ἐκάστῳ τῶν λοιπῶν Πατριαρχῶν· ζ'. ὅτι οὐκ ἐφεῖται τινὶ τῶν Πατριαρχῶν, ἢ τῷ Πάπᾳ, περιττόν τι δογματίζειν, ἄνευ τῆς πάντων γνώμης. η'. ὅτι ἐμμένοντι μὲν τῷ Πάπᾳ τοῖς τῶν Πατέρων δόγμασι, χρὴ ἀπονέμειν αὐτῷ τοσαύτην τιμὴν, ὅσην οἱ κανόνες διορίζονται, δίκαιον γάρ. μὴ ἐμμένοντα δὲ, φεύγειν αὐτὸν δεῖ ὡς λύκον, καὶ λυμεῶνα τῆς Ἐκκλησίας. θ'. ὅτι εἰς Καθολικὴν Ἐκκλησίαν, καὶ πίστιν πιστεύειν δεῖ τὸς Χριστιανὸς ἐκ εἰς μερικὴν, οὕτω γὰρ ἐξ ἀρχῆς νενομοθέτητο. ι'. ἐπὶ πᾶσιν, ὅτι μέρος ἀποκεκομμένον τῆς ὁλότητος τῆς καθολικῆς Ἐκκλησίας ἐστὶ, καὶ νενεκρωμένον, οἱ τὰς τῶν ἁγίων Ἀποστόλων καὶ τῶν θείων Πατέρων ἀθετήσαντες παραδόσεις, καὶ εἰς μερικὴν Ἐκκλησίαν, καὶ πίστιν πιστεύειν ὁμολογοῦντες, οἳ οὐδὲν οὐδέπω τῶν τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας παραδόσεων προτιμώτερον· Οὗτοι βέβαια τὸ ὑγιαῖνον ὑπάρχουσι μέρος, εἰς τὰς ὁποίας καὶ μόνας εἶναι δίκαιον νὰ εἰπῶσιν ὅτι εἰς Καθολικὴν Ἐκκλησίαν πιστεύουσιν.

§. 9.

§. 9. Δημήτριος Κυδώνης πονηρὸς περὶ τὰ δόγματα τῆς ὀρθοδόξε Ἐκκλησίας γενόμενος, κατὰ τῆς μητρὸς τὴν γλῶσσαν ἠκόνισεν, ἐφευρίσκων πλῆθος σοφισμάτων, καὶ συγγράψας ἐκεῖνα ὅπε νὰ λύσῃ τινὰς δὲν εἶναι δύσκολον, ἐὰν καὶ τὲς ἀμαθεσέρες ἴσως νὰ ταράττωσι, ἔχοντα βοηθὸν καὶ τὴν μεμιγμένην εὐφράδειαν καὶ ἤθελε τὰ λύσῃ αὐτὸς ὁ Κυδώνης, ἐὰν ἐσυγχωρεῖτο ἀπὸ τὴν θείαν Πρόνοιαν νὰ τύχῃ τὴν ἐπιθυμίαν τε· διότι μετανοήσας ἄφησε τὴν Ρ'ώμην, καὶ τὰς ἐκεῖ τιμὰς, μὲ τὰς ὁποίας ὑπεδέχθησαν αὐτὸν, ἠναγκάζετο δὲ ἀπὸ τὴν Κρήτην πρὸς τὲς διώξαντας, σκοπὸν ἔχων νὰ ὁμολογήσῃ τὰ ἀληθῆ, καὶ νὰ ἀποκαταχαθῇ πάλιν εἰς τὴν μητέρα τε Ἐκκλησίαν, καὶ τᾶτο εἰς πολλὲς εἶπεν ἐκεῖ, καὶ τῷ Μακαρίτῃ Γωσὴφ τῷ διδασκάλῳ, ὅπε ἦν φίλος τε, καὶ ἐκάθητο τότε εἰς Κρήτην, καθὼς αὐτὸς ὁ διδάσκαλος μὲ ὅρκες αὐτὸ ἐβεβαίωνε. πρὶν δὲ νὰ ἐπιτύχῃ, μὲ καιρὸν ἁρμόδιον, πλοῖον διὰ νὰ τὸν φέρῃ ὧδε, πίπτει εἰς φρενητικὴν ἀθεσίαν, καὶ πολλὰ εἰπὼν διὰ τὴν νόσον, τὰ ὁποῖα νὰ διηγηθῶμεν εἶναι ἔξω τᾶ καιρᾶ, πολλῶν παρόντων καὶ βλεπόντων αὐτὸν μετὰ λύπης, καὶ ἀκεόντων, καὶ ἔτε μίαν ὥραν ἐρχόμενος εἰς ἑαυτὸν, φρενήρης ἀπέθανεν, ὡς ὁ Σχολάριος γράφει εἰς τὴν κατὰ Βέκκον σύνοδον (α).

ΚΕΦΑ'.

(α) Εἰς τὸν παρόντα αἰῶνα ἐχρημάτισαν καὶ ἕτεροι περιβόητοι ἄνδρες ἐν παιδείᾳ, ὡς Οὔυγος Βολίωμος, Γεβλίελμος, Αἰγίδιος, Στέφανος, Ρ'όβερτος, Λαυρέντιος, καὶ Ἀλέξανδρος Νέκκαμ.

Οὔυγος Βολίωμος, ἐκ Βεργενδίας, Καρδινάλιος, ἔγραψεν ὑπομνήματα εἰς πᾶσαν τὴν Γραφήν. Πρῶτος νομίζεται νὰ συνέγραψε συμφωνίαν τῆς Γραφῆς. ὅρα τὸν Τριθέμιον, καὶ τὲς Μαγδεμ. Ἑκατοντ.

Γεβλίελμος Παρισίων Ἐπίσκοπος, σοφὸς ἀνὴρ, καὶ εὐσεβὴς, ἔγραψε περὶ τριάδος, περὶ μυστηρίων, καὶ ἄλλα πολλά.

Αἰγίδιος Ρ'ωμαῖος, ἐκ τῆς τῶν Κολεμνων φαμιλίας καταγόμενος, καὶ Ἐπίσκοπος Βιτερίκε, καὶ Αὐγουστανίας πρόεδρος, μαθητὴς ἐχρημάτισε Θωμᾶ τᾶ Ἀκεϊνάτε, ὠνομάθη διδάσκαλος μακάριος. ἔγραψεν ὑπομνήματα εἰς τὴν Γραφὴν, ὅρα τὸν Τριθέμιον, τὸν Αἰμίλιον, καὶ τὲς Μαγδεμβ. Ἑκατοντ.

Στέφανος Καντουαρίας, Ἄγγλος τὸ γένος, σοφὸς, καὶ διδάσκαλος τῆς Θεολογίας ἐν Παρισίοις· ἔγραψεν ὑπομνήματα εἰς τὰς Γραφὰς, καὶ ἄλλα.

Ρ'ώβερτος Γροσσετὲς, ἤτοι κεφαλᾶς, ἢ χονδροκέφαλος, ἐκ Σεδοβολεγίας ἀπὸ ταπεινὲς γονεῖς γεννηθεὶς, καὶ ἐκ νεαρᾶς τε ἡλικίας εἰς Παρίσιον ἐφέρθη διὰ νὰ σπεδάξῃ· ἐπισρέψας εἰς τὴν πατρίδα τε, Λινκολνιένσιος Ἐπίσκοπος ἔγινεν· Οὗτος ἔγραψε πλέον ἀπὸ ρπ', βιβλία. ἄξιος σημειώσεως εἶναι ὁ ἔπαινος αὐτᾶ παρὰ τᾶ Παρισιακᾶ Ματθαίε. „ διέβη ἐκ τῆς ἐξορίας τᾶ παρόντος κόσμε, ὃν ἐδέποτε ἠγάπησεν ὁ ἅγιος Λινκολνιήνσιος Ἐπίσκοπος Ρ'ώβερτος καὶ παρὰ Βεγεδόνῃ κατοικῶν, τῷ „ ἐσπέρας τᾶ ἁγίε Διονυσίε, Τᾶ Κυρίε Πάπα καὶ τᾶ βασιλέως ἐλεγκτὴς φανερὸς „ τῶν προέδρων ἐπιτιμητὴς, μοναχῶν διορθωτὴς, πρεσβυτέρων διευθυντὴς, κληρικῶν συμ„ βιβαστὴς, σπεδαίων ὑποσηρικτὴς, λαᾶ κῆρυξ, ἀκρατῶν διώκτης, Γραφῶν παντοδαπῶν „ ἀκριβὴς διερευνητὴς, Ρ'ωμαίων σφύρα καὶ καταφρονητής. Ἐν μὲν τῆς σωματικῆς ἀνα„ λήψεως τραπέζῃ δαψιλὴς, ἔμπορος, καὶ πολιτικὸς, φαιδρὸς καὶ ἐυπροσήγορος· Ἐν δὲ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΓ'.

Περὶ τῆς καταλήξεως τῶ ἐν Παλαισίνῃ ἱεροῦ πολέμου τῶν Λατίνων, καὶ περὶ τῶν ἀρχηγῶν τῆς Ὀθωμανικῆς Αὐτοκρατορίας.

§. 1.

Εἰς τὴν Παλαισίνην τὸ τῶν Λατίνων κράτος, παντάπασι περὶ τὰ τέλη τότε τῶ αἰῶνος ἔσβεσε· διότι καταγινόμενοι αὐτοὶ εἰς τὰς ἑαυτῶν ἐμφυλίας φιλονεικίας, οἱ Σαρακηνοὶ εὑρόντες ἄδειαν, τὴν Ἀντιόχειαν ἐπολιώρκησαν, καὶ ἄλλας πόλεις, ὡς τὴν Τύρον, τὴν Σιδῶνα, τὴν Τρίπολιν, τὴν Βηρυτὸν, καὶ πρὸς τούτοις τὴν Πτολεμαΐδα ἐκυρίευσαν, καὶ ἑπομένως πάντας τοὺς Λατίνους ἔκτε τῆς Συρίας, καὶ Παλαισίνης ἐδίωξαν, ὡς δηλοῦται ἐκ τῆς κατὰ συνέχειαν ἱστορίας τῶ ἱερῶ πολέμου· ὁ καρπὸς λοιπὸν τῶ ἱερῶ πολέμου, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν τῶ ὀλεθριωτάτου, ὁποῦ τόσα στρατεύματα ῥηγῶν τῆς Εὐρώπης καὶ ἡγεμόνων διέφθειρεν, αὐτὸς ἦτον, τῶ ὁποίου αἴτιοι ἐξάθησαν νὰ ἐγερθῇ, καὶ νὰ ἐπικρατήσῃ τόσους χρόνους, οἱ τῆς Ῥώμης ἀρχιερεῖς, πολλὰς συνόδους δι' αὐτὸν καταγγείλαντες, καὶ συναθροίσαντες, μὲ ἀπειλὰς, καὶ ἀναθέματα τοὺς πολλοὺς προσβιασάμενοι, καὶ ἀκουσίως νὰ ἐκστρατεύσωσιν, εἰς τοὺς ὁποίους οὐδὲν ἄλλο ἔταξαν τῶ ἱερῶ πολέμου βραβεῖον, εἰμὴ ἀφέσεις ἁμαρτιῶν, καὶ προθήκην τῆς αἰδίου σωτηρίας· μὲ τὰ ἑαυτῶν δὲ ἔξοδα εἰς τὴν ἱερὰν ἐκστρατείαν ἐπερχόμενοι, ἀνενδοιάστως, καὶ ἀναμφιβόλως πρὸς αὐτοὺς ἐτάζετο πληρεξάτη καὶ τελειωτάτη συγχώρησις πασῶν τῶν ἁμαρτιῶν, καὶ ἄυξησιν τῆς αἰδίου βασιλείας τῶν Οὐρανῶν. αὐτὴ δὲ ἡ τῆς αἰδίου.

δὲ τῇ πνευματικῇ τραπέζῃ ἐυλαβὴς, ἔνδακρυς, καὶ συντριβής· ἐν τῷ ἀρχιερατικῷ ἐπαγγέλματι ἐπιμελὴς, αἰδέσιμος, καὶ ἀκάματος. ὅρα Ματθ. Πάρισ. ἐν τοῖς χρόνοις Ἑρρίκε Γ'. ἐν ἔτει ασνγ'. σελ. 754.

Λαυρέντιος, Θεολογίας διδάσκαλος, καὶ τῆ Ἀγγελικῆ Κολλεγίῳ πραιπόσιτος ἐν Παρισίοις· Οὗτος ἰσχυρῶς ἀντέστη, τῷ αἰδίῳ Εὐαγγελίῳ τῶν Πραιδικατόρων, ἀλλ' ὕστερον φοβηθεὶς ἀπὸ τὸν κεραυνὸν Ἀλεξάνδρε Δ' ἀπὸ τὲς ἀλαλαγμὲς τῶν πραιδικατόρων, καὶ ἀπὸ τὰς ἀπειλὰς Ἀλφόνσε τῆ Πικταυΐε Κόμητος, μετήλλαξε τὴν γνώμην τε. ἔγραψε κατὰ τῶν ψευδοκηρύκων, καὶ ἄλλα.

Ἀλεξανδρος Νέκαμ, Θεολόγος, Φιλόσοφος, Ῥήτωρ, καὶ ποιητὴς περιβόητος, εἰς τρόπον ὅτι ἀγχινοίας τέρας ἐλέγετο, ἔγραψε πολλά.

ἀϊδίᾳ δόξης προσθήκη τε καὶ ἄυξησις, δὲν ἐδίδετο μὲ τὰ ἑαυτῶν ἔξοδα, εἰς ἐκείνας ὁπῶ ἄλλας ἀντὶς ἑαυτὰς εἰς Παλαισίνην ἔπεμπαν, καθὼς καὶ εἰς τὰς ἐν αὐτῇ ἀγωνιζομένας μὲ ξένα ἔξοδα, ἀλλὰ συγχώρησις μόνον ἁπλῆ των ἁμαρτιῶν, ὡς δύναται πᾶς τις νὰ ἰδῇ εἰς τὰς Παπικὰς βάλλας· αὐτὸ δὲ δὲν εἶναι χωρὶς θαυμασμῶ, ὅτι ἀδέποτε ἕτω τελειοτάτην ἄφεσιν ἁμαρτιῶν ἔταξαν οἱ Πάπαι εἰς ἐκείνας ὁπῶ ἐκστράτευσαν εἰς τὸν ἱερὸν πόλεμον σταυροφόρας, ὡς εἰς ἐκείνας ὁπῶ εἶχον ἄνωθέν τας τὸ τῶ Σταυρῶ σημεῖον, κατὰ Κορράδα υἱῶ τῶ β'. Φριδερίχα· διότι ἀχὶ μόνον εἰς αὐτὰς ἡ τῶν ἁμαρτιῶν συγχώρησις ἐδίδετο, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς πατέρας, καὶ μητέρας των, ὡς λέγει Ματθαῖος ὁ Πάρις (α). Τὸ δὲ σκοπιμώτατον τέλος τότων τῶν Ρ'ώμης Ε'πισκόπων, δὲν ἦτον ἄλλο, παρεξ μόνον νὰ μεγαλύνωσι μὲ αὐτὰς τὰς ἀνιέρας ἐκστρατείας τὴν φιλοδοξίαν τας καὶ ἀπαίσιον τυραννίαν. μάλιστα πολλάκις, καὶ τὰς δυνάμεις ὁπῶ διὰ τὸν ἱερὸν πόλεμον ἐσυναθρόιζοντο, καθὼς καὶ μὲ τὰ χρήματά τας ἐμεταχειρίζοντο ἀλύπως εἰς τὰς πολέμας τας, τὰς ὁποίας ἐσυγχράτων διὰ νὰ ὑποτάξωσι τὴν Α'πολίαν κτ'. Πρὸς τότοις πρέπει νὰ σημειώσωμεν, ὅτι καὶ μὲ πλάνην διαβόλα τελευταῖον παρομοίως μὲ τὴν τῶν Ρ'ώμης Ε'πισκόπων, δὶ αὐτὰς τὰς πολέμας ἀνεφάνη· διότι κατὰ τὸ ασιβ'. ἔτος τῆς τῶ Κυρίω Σαρκώσεως, παῖδες ἡλικίας διαφόρα καὶ κατασάσεως ῥάψαντες εἰς τὰ ἱμάτια αὐτῶν σημεῖα σταυροειδῆ, εἰς Γεροσόλυμα νὰ ἐκστρατεύσωσιν ὡς θεόθεν παραγγελθέντες ἔλεγον, μὲ τὰς ὁποίας ἑνωθέντες γυναῖκες, καὶ νέοι πολλοὶ, ὥστε νὰ ἔγινε πολὺ πλῆθος, ἀπὸ τὴν καῦσιν τῶ Ἡλίω, καὶ ἄλλοι ἀπὸ πεῖναν καὶ δίψαν ἐλεεινῶς ἀπωλέσθησαν, ὡς ὁ Κολωνιακὸς Γοδέφριδος μαρτυρεῖ (β). Καὶ πρὸς τότοις οὐδὲν ἄλλο ὁ ἱερὸς αὐτὸς πόλεμος ἐπροξένησε, παρεξ μόνον καταστροφὴν πολλῶν πόλεων, καὶ χωρῶν εἴς τε τὴν Συρίαν, Φοινίκην, καὶ Παλαισίνην, καὶ εἰς τὰς ἐν αὐταῖς ἱερὰς Ε'κκλησίας, καὶ μοναστήρια, καὶ φθορὰν παγγενῆ τῶν ἐκεῖσε Χριστιανῶν κτ'.

Α'ρχὴ τῆς Ο'θωμανικῆς Α'υτοκρατορίας.

§. 2. Τελευταῖον εἰς τότας τὰς χρόνας ἡ Ο'θωμανικὴ, ἤτοι τῶν Τόρκων Α'υτοκρατορία ἔλαβεν ἀρχήν. Διότι ἐξωσθέντος τῆς Περσίας Ο'υσὰχ Σελεϊμάνω, τῶ ἡγεμόνος τῶν Ο'γυζίων Τόρκων, ὁ υἱὸς αὐτῶ Ο'ρθογρυλὴς ὑπῆγεν εἰς τὸν Α'λαδίνην τὸν Σελτάνον τῶ Γκονίω, καὶ κολακεύων αὐτὸν διαφόρως, τόσον μὲ ἐκεῖνον ἐδικαιώθη, ὥστε νὰ λάβῃ χάρισμα εἰς τὴν Φρυγίαν τόπον ἀρκετὸν διὰ τὰς ἀγέλας, καὶ ποίμνια πολλὰ διὰ τὲς στρατιώτας, ὁπῶ ἦλθον ὁμῶ μὲ αὐτὸν ἐκεῖ. Α'ποθανόντος δὲ τῶ Ο'ρθογρυλῆ, ἐν ἔτει ασκβ'. ὁ υἱὸς αὐτῶ Ο'σμάνης εὑρὼν τὸ τῶ Γκονίω βασίλειον ὁπῶ ἐπορθήθη ἀπὸ διαφόρας ἐχθρὰς, καὶ ὡς εἰπεῖν

(α) Ἐν τοῖς χρόνοις Ε'ρρίκω Γ'. ἐν ἔτει ασνά. Σελ. 713. (β) Ἐν ἔτει ασιβ'.

πεῖν ὁπῶ ἐρημώθη, ϗ μάλιςα τὴν ὑπὸ Τατάρων τυρκευθεῖσαν Βιθυνίαν, καθὼς ϗ τὰ πέριξ τῶ Ὀλύμπυ, εὐκόλως τὰ ὑπέταξεν εἰς τὴν ἐξυσίαν τυ, ϗ ἕτω πρῶτος ἡγεμὼν, ϗ ἐξυσιαςὴς τῆς κραταιοτάτης Ὀθωμανικῆς Αὐτοκρατορίας ἔγινεν. ὅσην δὲ ϗ ποταπὴν φθορὰν, ϗ ἀφανισμὸν ἔδωκεν εἰς τὴν Χριςιανικὴν θρησκείαν εἶναι εἰς ὅλυς φανερὸν, αὐτὸς διὰ μέσυ τῶ υἱῶ αὐτῶ Ὀρχάνη ὑπέταξεν τὴν Πρῶσαν πόλιν περιφανῆ, ἐν ἔτει ἀπὸ τῆς ἐνσάρκυ οἰκονομίας ατκς'. ϗ ὁρίζων εἰς αὐτὴν τὴν Πρῶσαν πρῶτον τὰ βασίλειά τυ ἐκεῖ ἔςησεν.

ΣΥΝΟΨΙΣ

τῆς

Διδασκαλίας, Εὐταξίας, καὶ Ἠθικῆς τῆς Ἐκκλησίας εἰς τὸν παρόντα ΙΓ'. αἰῶνα.

§. 1.

Εἰς τὸν παρόντα αἰῶνα ἡ Ἐκκλησία τῆς Δύσεως ἐταράχθη κατὰ τὴν Θεολογίαν ἀπὸ δύο μέρη, ἀπὸ αἱρετικὰς φανερὰς, ὁποῦ ἠρνοῦντο τὰ μυστήρια, τὰς τελετὰς, καὶ τὴν Ἐκκλησιαστικὴν εὐταξίαν, καὶ ἀπὸ θεολόγους τινὰς αὐθάδεις, οἵτινες θέλοντες νὰ διαφέρωσιν ἀπὸ τοὺς λοιποὺς, καὶ νὰ ἀποκτήσωσι φήμην σοφῶν, ἐδίδασκον προτάσεις σκανδαλοποιὰς, αὐθάδεις, ματαίας, ἐναντίας τῇ παραδόσει τῆς Ἐκκλησίας, καὶ τῇ ἁγίᾳ ἁπλότητι καὶ καθαρότητι τῆς Χριστιανικῆς πίστεως. διὰ τοὺς πρώτους, οἱ τῆς Ῥώμης πρόεδροι ἐφεῦρον τὴν ἱερὰν ἐξέτασιν, ὡς οἱ Λατῖνοι λέγουσι, διὰ τῆς ὁποίας ἐνόμιζον ἴσως νὰ ἐξαλείψωσι τὰς αἱρέσεις, ἀλλ' ἐσυνέβη τὸ ἐναντίον, διότι ἀπὸ τὴν πυρκαϊὰν εἰς τὴν ὁποίαν κατεδικάζοντο οἱ αἱρετικοὶ, ἐφύτρωναν ἕτεραι αἱρέσεις· διὰ δὲ τοὺς δευτέρους, ἄλλοι Σχολαστικοὶ Θεολόγοι θέλοντες νὰ ἀποδείξωσι ψευδεῖς τὰς προτάσεις αὐτῶν, ἐπρόβαναν ἑτέρας σφαλερὰς δόξας, καὶ ἦν ἡ ἐσχάτη πλάνη χείρων τῆς πρώτης.

§. 2. Καὶ εἰς τὸν παρόντα αἰῶνα οἱ Πάπαι ἠὐξησαν τὴν πνευματικὴν, καὶ κοσμικὴν ἐξουσίαν τους. Ἡ συνάθροισις, καὶ δημοσίευσις τῶν Δεκρεταλίων ἔλαβε τέλος εἰς τὰ παλαιὰ νόμιμα, καὶ ἐσερέωσε τὴν ἀπολελυμένην καὶ ἀόριστον ἐξουσίαν, καὶ ἐπροξένησε τόσους θορύβους εἰς τὴν Ἐκκλησιαστικὴν ἱεραρχίαν καὶ εἰς τὴν κοσμικὴν βασιλείαν.

§. 3. Καὶ διὰ περισσοτέραν ἀσφάλειαν οἱ Πάπαι ἐκύρωσαν τὰ διάφορα τάγματα, καὶ κοινότητας ὁποῦ ὀκνηροὶ, καὶ δεισιδαίμονες ἄνδρες ἐφεῦρον, ὡς τῶν Πτωχῶν Καθολικῶν (α), τῶν Ταπεινῶν, τῶν Κηρύκων (β), τῶν Ἐλασ-

(α) Τὸ τάγμα τῶν Πτωχῶν Καθολικῶν ἔλαβεν ἀρχὴν, εἰς ἀνατροπὴν, τῶν Πτωχῶν Λεγδένε λεγομένων, τὸ ὁποῖον ἐκύρωσεν Γ'νοκέντιος Γ'. ὡς καὶ τῶν Ταπεινῶν, ὁποῦ παρομοίαν διαγωγὴν ἐπολιτεύοντο, καὶ ἐκαταγίνοντο εἰς τὸ κήρυγμα.

(β) Δομινικὸς Γέσμανος, ὅσις ἐκήρυξε πολὺν καιρὸν κατὰ τῶν Ἀλβιγέζων, ἐπεφάσισε μὲ ἐννέα συντρόφους τε νὰ συςήσῃ τὸ τάγμα τῶν Κηρύκων, ὅθεν ἐπρόσρεξε

Ἐλασσόνων ἤτοι Μινοριτῶν (α), τῶν Ἐρημιτῶν τῆ ἁγίᾳ Αὐγυστίνῳ (β), τῶν Καρμηλιτῶν (γ), τῶν Σιλβεστρίνων (δ), τῶν Κελεστίνων (ε), τῶν Σερβιτῶν (ζ), τῶν Ἐρημιτῶν τῆ ἁγίᾳ Παύλῳ, πρώτῳ Ἐρημίτῃ (η), καὶ ἄλλων, οἵτινες πάντες ὡς σάλπιγγες πολύφθογγοι, ἐκύρυτταν πανταχῆ τὴν ἀνεξάρτητον ἐξουσίαν τῶν Πάπιδων.

ΕΚ-

ξε πρὸς Ἰννοκέντιον τὸν Γ'. διὰ νὰ λάβῃ τὸ κύρωμα, ἀλλὰ δὲν τὸ ἀπέλαυσεν. Ὀνώριος ὅμως Γ'. τῷ ασιή. ἔδωκεν ἄδειαν, νὰ ἀφήσωσιν αὐτοὶ τὸ σχῆμα τῶν Κανονικῶν, καὶ νὰ λάβωσιν ἕτερον, καὶ νὰ φυλάττωσι νέας διαταγάς.

(α) Τὸ τάγμα τῶν Ἐλασσόνων ἔλαβεν ἀρχὴν τῷ ασή. ἀπὸ τὸν Φραγκίσκον ἐκ Ἀσίζι, ἐβεβαιώθη παρὰ Ἰννοκεντίῳ Γ'. καὶ ἐκυρώθη παρὰ Ὀνωρίῳ Γ'.

(β) Ἀλέξανδρος Δ'. ἐσυνάθροισε διαφόρους ἐρημίτας, καὶ τοὺς ἕνωσεν ὑπὸ τὸ ὄνομα τῆ ἁγίᾳ Αὐγυστίνῳ, τοὺς ὁποίους μετεχειρίζετο εἰς διάφορα Ἐκκλησιαστικὰ ἐπαγγέλματα.

(γ) Τῶν Καρμηλιτῶν τὸ τάγμα ἔλαβεν ἀρχὴν τῷ αρκά. τῷ δὲ αρηθ'. Ἄλβερτος Πατριάρχης Λατίνος Ἱεροσολύμων, ἔδωκε κανόνα εἰς αὐτὸ τὸ τάγμα, κυρωθέντα παρὰ Ὀνωρίῳ Γ'. διέβησαν ὕστερον εἰς τὴν Δύσιν, καὶ τῷ ασμέ. Ἰννοκέντιος Δ'. ἐδιώρθωσεν αὐτὸν τὸν κανόνα.

(δ) Τὸ τάγμα τῶν Σιλβεστρίνων, ὀπαδῶν τῆ κανόνος τῆ Βενεδίκτῃ, ἔλαβεν ἀρχὴν τῷ ασκά. εἰς τὸ ὄρος Φάνο παρὰ Σιλβέστρου Γεζολίνου, ὀπου ἀπὸ κανονικὸς ἔγινεν Ἐρημίτης, καὶ ἔσυρε πρὸς ἑαυτὸν πολλοὺς ἄλλους.

(ε) Τὸ τάγμα τῶν Κελεστίνων ἔλαβεν ἀρχὴν παρὰ Πέτρου Μόρωνος, τῆ εἰς ὕστερον ἀναβιβαθέντος εἰς τὸν θρόνον Ῥώμης καὶ Κελεστίνου Ε'. μετονομαθέντος, ὅστις καὶ ἐκύρωσεν αὐτὸ τῷ ασηβ'. ὁμοίως ὕστερον τῷ αττδ'. ἐκύρωσεν αὐτὸ καὶ Βενεδίκτος ΙΑ'.

(ζ) Τὸ τάγμα τῶν Σερβιτῶν, ἔλαβεν ἀρχὴν ἐν Φλωρεντίᾳ τῷ ασλγ'. καὶ ἐκυρώθη παρὰ Ἀλεξάνδρου Δ'. καὶ Βενεδίκτου ΙΑ'.

(η) Τὸ τάγμα τῶν Ἐρημιτῶν τῆ ἁγίᾳ Παύλῳ, πρώτου ἐρημίτου, ἔλαβεν ἀρχὴν παρὰ Εὐσεβίου Ἀρχιεπισκόπου Στριγωνιησίου, καὶ ἐκυρώθη τῷ αττκή. παρὰ Ἰωάννου ΚΒ'.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΙΔ'.

Α' ΙΩΝ ΙΔ'.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Περὶ τῶν ἐν Δύσει Αὐτοκρατόρων Ἀλβέρτου Α'. τοῦ Αὐσηριακοῦ καὶ Ἐρρίκου τοῦ Ζ'. Λαδοβίκου, καὶ Φριδερίχου τοῦ ἀντιζήλου τῆς Αὐτοκρατορίας, καὶ τῶν γενομένων ἐπ' αὐτῶν ἐν τῇ Δυτικῇ Ἐκκλησίᾳ.

§. 1.

Ἀλβερτος Α'. Αὐτοκράτωρ Δύσεως ἀπὸ Χ. Γ. 1298.

Φονευθέντος τοῦ Ἀδόλφου ὡς εἴρηται, Αὐτοκράτωρ τῶν Δυτικῶν ἀνηγορεύθη Ἄλβερτος Α'. ὁ τῆς Αὐσηρίας Δὰξ, υἱὸς Ῥαδόλφου τοῦ Ἀσβεργικοῦ Κόμητος ἐν ἔτει ᾳσνή. σεφθεὶς ἐν Ἀκαϊσγράνῳ πόλει τῆς Γερμανίας, εἰς τὴν ὁποίαν τοσοῦτον πλῆθος ἀνθρώπων ἦλθεν, ὥστε ὁ τῆς Σαξονίας Δὰξ πατηθεὶς ἀπὸ τὸ πλῆθος ἀπέθανε. Τοῦ ὁποίου ἡ γυνὴ, ἦν ἀδελφὴ Ἀλβέρτου τοῦ Αὐτο-

Α'υτοκράτορος, ζητήσας δὲ ὁ Α'λβερτος μετὰ τὸ ςέψιμον νὰ κυρωθῇ ἀπὸ Βονιφάτιον Η'. εἰς τὴν ἐκλογὴν τῆς Α'υτοκρατορίας, πρῶτον μὲν ἀπὸ τὸν Πάπαν ποθὰ ὑβρίσθη, ὕςερον δὲ προσεκυρώθη, ἀχὶ δι' ἄλλο, ἄλλ' ὅτι συγκροτηθέντος πολέμου μὲ Φίλιππον τὸν Πάλχρον τὸν ῥῆγα τῆς Φραγκίας, ὡς ἀνωτέρω εἴρηται, δὲν ἦτον δυνατὸν εἰς αὐτὸν τὸν Πάπαν νὰ ἐναντιῶται μὲ δύο βασιλεῖς· ἐπικυρωθεὶς λοιπὸν ἐν τῇ ἀρχῇ Α'λβερτος, τόν τε Ρ'ώδολφον τὸν Βαυαρίας δόκα, καὶ τὲς Α'ρχιεπισκόπες τῆς Μογεντίας, Κολωνίας, καὶ Τριβήρεως, ὁπὸ ἀπεςάτησαν κατ' αὐτοῦ, ἠνάγκασε νὰ ὑποταχθῶσιν εἰς αὐτὸν, ἀντέςη δὲ γενναίως ὁ Ο'θων εἰς τὸν δόκα, καὶ εἰς τὸν φίλον τε Κόῤῥαδον τὸν Σαλσβεργικὸν Ε'πίσκοπον ὁπὸ ἐνεωτέρισαν· ῥῆγα Βοημίας μετὰ τὸν θάνατον Βαγκεσλάε γ'. τὸν υἱὸν αὐτοῦ Ρ'ώδολφον προεχειρίσατο, τῷ ὁποίῳ ἀποθανόντος τῷ ά. ἔτει τῆς ἡγεμονίας, ὁ τῆς Καρινθίας δὲξ Ε'ῤῥικος ἔλαβεν αὐτήν. μὲ τὸν ὁποῖον μέλλων ὁ Α'λβερτος νὰ συνάψῃ πόλεμον, ἀπὸ Γ'ωάννην υἱὸν Ρ'ώδόλφε τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ τῆς Σαβοίας δουκὸς, καὶ ἄλλων τῆς ἀθεμιτεργίας συνομοτῶν τε, καὶ συμπρακτόρων τῷ ι'. ἔτει τῆς αὐτοκρατορίας ἐφονεύθη, τοῦ ὁποίου τὸ σῶμα, ὡς καὶ τὸ τοῦ Α'δόλφε διὰ προσαγῆς Ε'ῤῥίκε Ζ'. τῇ Σπείρῃ πόλει, ταφὲν πρότερον, καὶ τὸ ἕν καὶ τὸ ἕτερον σῶμα, εἰς τὸν τόπον ὅπε τῆς ψυχῆς ἐχωρίσθησαν, ἐτέθησαν.

Ε'ῤῥικος Ζ'. Α'υτοκράτωρ Δύσεως ἀπὸ Χ. Γ. 1308.

§. 2. Τὸν Α'λβερτον διεδέξατο τῷ ατή. Ε'ῤῥικος Ζ'. ὁ Ε'ῤῥίκε υἱὸς τοῦ Λυτζελβικοῦ Κόμητος, ὅσις μὲ μεγάλας δυνάμεις, εἰς τὴν Ι'ταλίαν, ὅπε Ρ'ώδολφος, Α'δολφος, καὶ Α'λβερτος οἱ πρὸ αὐτοῦ Α'υτοκράτορες δὲν ἦλθον, ὑπῆγεν αὐτὸς, καὶ τόσον εὐτυχῶς ἐπροχώρησεν, ὥςε πάντας κατέπληξεν, ἤγεν τὲς ἐφόβισε. διότι τὲς Βριξιανὲς, ὁπὸ ἠναντιώθησαν αὐτῷ μὲ κραταιὰν χεῖρα ὑπέταξε, Ρ'όβερτον Σικελιώτην τὸν υἱὸν τοῦ Β'. Καρόλε τοῦ ῥηγὸς τῆς Σικελίας, ὡς προδοσίας καὶ κακεντρεχείας τρόφιμον, ἔκρινε καὶ τὴν βασιλείαν νὰ ὑςερηθῇ, καὶ τελευταῖον μὲ κεφαλικὴν τιμωρίαν νὰ χαλασθῇ· μέλλων δὲ νὰ ὑποτάξῃ καὶ τὲς ἐν Φλωρεντίᾳ, ἐξάιφνης μὲ δηλητήριον φάρμακον εἰς τὸ μυςήριον τῆς θείας εὐχαριςίας, ὁπὸ ἐφαρμακώθη ἡ Ο'σια ἀπὸ Βενάρδον τὸν ἐκ τοῦ τάγματος τῶν Κηρύκων, ἀπέθανεν, ἢ ὡς ἄλλοι λέγουσιν ἀπὸ σφοδρὸν παροξυσμὸν τῷ έ. ἔτει τῆς Α'υτοκρατορίας, ταφεὶς ἐν Πίσῃ τῇ πόλει. ἀνάγνωθι περὶ τούτων τὰ χρονικὰ Ε'ῤῥίκε τοῦ Στέῤῥωνος (α), τὸν Ρ'εβδόρφιον (β), τὸ χρονικὸν Α'λβέρτε τοῦ Α'ργεντινικοῦ (γ), καὶ τὸν Κυσπινιανὸν (δ).

Θανατῶται διὰ τῆς φαρμακευμένης Ο'σιας.

§. 3. Μετὰ τὸν θάνατον Ε'ῤῥίκε τοῦ Ζ'. ὁ ἐν Δύσει Α'υτοκρατορικὸς θρόνος ἐχήρευσε μῆνας δεκατρεῖς, ἔπειτα οἱ Η'γεμόνες τῆς Α'υτοκρα-

Λεδοβίκος Ε'. Α'υτοκράτωρ Δύσεως ἀπὸ Χ. Γ. 1314.

(α) ἐν ἔτει ᾳσιή. (β) Α'πὸ τὸ ᾳσιή. ἔτος, ἕως τοῦ ατιγ'.
(γ) Σελ. 210. καὶ 215. (δ) Ε'ν τῷ βίῳ Α'λβέρτε τοῦ Α'υςριακοῦ, καὶ Ε'ῤῥίκε Ζ'.

κρατορίας εἰς δύο μέρη σχιωθέντες, ἄλλοι μὲν ἀπὸ αὐτὸς Ρωμαίων Αὐτοκράτορα ἐξελέξαντο Φριδέριχον τὸν Αὐσριακὸν Πᾶλχρον τὸ πίκλην, ἄλλοι δὲ τὸν Βαυαρικὸν Λεδοβίκον, ἐξάπαντος δὲ ἤθελε δοθῇ ἡ ψῆφος παρὰ πάντων εἰς τὸν Φριδέριχον, ἂν δὲν ἐναντιώνετο ἡ Νικολάε δὲ Βοσιν παράκρεσις, ὅσις χωρὶς θέλημα τῦ κυρίε αὐτῦ Βαλδεμάρε τῦ Βρανδεβαργικῦ Μαρκεσίε κατ' εὐχὴν οἰκείαν τὸν Βαυαρικὸν Λεδοβίκον συνεπικύρωσε, διὰ τὴν ὁπρίαν αἰτίαν μετὰ τὴν ἐπικύρωσιν φυλακωθεὶς μὲ ἀτροφίαν ἀπέθανεν· Ἰωάννης δὲ ὁ ΚΑ'. ϗ τὸν ἕνα ϗ τὸν ἄλλον ἀπὸ τὰς ἀντιζήλας τῆς Αὐτοκρατορίας μὲ τὰς λόγας ἐκαλοπίανεν. Αὐτὴ λοιπὸν ἡ διχόνοια ἕως ἐννέα χρόνας ἐκράτησε, ϗ τελευταῖον πολέμε γενομένε μεταξὺ αὐτῶν ἐν ἔτει ατκδ'. τροπαιᾶχος ἐφάνη ὁ Λεδοβίκος αἰχμαλωτισθέντος τῦ Φριδερίχε ὁμῦ μὲ τὸν ἀδελφόν τε Ἔρικον, ὁ δὲ Λεοπόλδος λείπων ἀπὸ τὴν συμπλοκὴν ἐκείνην τῦ πολέμε, πᾶσαν μέθοδον ἐπενόησε, διὰ νὰ ἐλευθερώσῃ ἀπὸ τὴν φυλακὴν τοὺς ἀδελφές τε. ὕςερον λοιπὸν ἀπὸ τρεῖς χρόνας ἀπέλυσαν τὸν Φριδέριχον μὲ αὐτὴν τὴν ὑπόσχεσιν, ὅτι αὐτὸς μὲν νὰ ἔχῃ βασιλικὸν τίτλον, νὰ παραχωρήσῃ δὲ τὴν Ἰταλίαν, καὶ νὰ τὴν ἀφήσῃ μόνῳ τῷ Λεδοβίκῳ, λυτρωθεὶς δὲ μετ' ὀλίγον καιρὸν ἀπέθανεν ἐν ἔτει ατλ'.

Ρώμης Ε'πίσκοποι.

§. 4. Ἐπὶ τέτων τῶν Αὐτοκρατόρων Ρώμης Ἐπίσκοποι ἔγιναν ἕτοι μετὰ τὸν Βονιφάτιον Α'. Βενέδικτος ΙΑ'. Κλήμης Ε'. Ἰωάννης ΚΑ'. ἢ ΚΒ'. ἢ ϗ ΚΓ'. κατ' ἄλλας, ἀπὸ τὰς ὁποίας μόνος ὁ Βενέδικτος ἐν τῇ Ρώμῃ διέτριψεν, οἱ δὲ λοιποὶ ἐν τῇ Γαλλίᾳ.

Βενέδικτος ΙΑ'.

§. 5. Τῦ Βονιφατίε ἀποθανόντος ἐν ἔτει ατγ'. ὁ τῶν Γαλλιῶν βασιλεὺς τὴν ἰδίαν σημαίαν πρὸ τῦ παλατίε αὐτῦ ἐκρέμασεν, ἐν τρισὶν ἡμέραις διαμείνασαν, φανερώνεσα τὴν κατὰ τῦ Ρώμης Ἐπισκόπε γενομένην νίκην, τὸν ὁποῖον οἱ ὑπ' αὐτῦ ζαλθέντες ἄσπλαγχνα ἐθανάτωσαν, ὡς μαρτυρῶσι τὰ τῶν Κολμαρικῶν Δομινικάνων χρονικὰ (α), ἀντ' αὐτῦ δὲ Ρώμης Ἐπίσκοπος ἔγινε Βενέδικτος ὁ ΙΑ'. ἐν τῷ αὐτῷ ἔτει ἀπὸ ἀσήμες γονεῖς, πρῶτον γεγονὼς γενικὸς τῦ τάγματος τῶν Δομινικανῶν, ἔπειτα Πάπας ψηφισθεὶς, ὅσις ἐπιβὰς τῦ Ἐπισκοπικῦ θρόνε ἐπεκύρωσεν εἰς τὸν Φίλιππον ῥῆγα πάντα τὰ ἐκείνῳ ἀνήκοντα, τὰ ὁποῖα ὁ Βονιφάτιος ἐσυλλογίζετο νὰ τὰ ὑςερήσῃ· μάλιςα ὁ μετὰ τὸν Βενέδικτον ἀρχιερατεύσας ἐν ἔτει ατέ. Κλήμης ὁ Ε'. ὑπέσχετο εἰς αὐτὸν τὸν βασιλέα, νὰ κατακρίνῃ ὡς αἱρετικὸν τὸν Βονιφάτιον εἰς σύνοδον τὴν ἐν Οὐϊέννῃ, καθὼς μαρτυρεῖ Μάριος ὁ Βελγικὸς (β), τὸν ὁποῖον ἐὰν ϗ εἰς τὴν σύνοδον αὐτὴν νὰ κυρωθῇ δὲν ἐφάνη ἔυλογον, ἄδικοι ὅμως ϗ ἀνίσχυροι αἱ Βονιφατίε γεγονεῖαι πράξεις κατὰ τῦ βασιλέως τῶν Γαλλιῶν ὑπ'

Κλήμης Ε'.

(α) Ἐν ἔτει ατγ'. (β) Βιβλ. α'. περὶ σχισμάτων, καὶ συνόδων, κεφ. ή-

ὑπ' αὐτῆς τῆς συνόδου ἐκηρύχθησαν· ὁ δὲ αὐτὸς Κλήμης δύο τῶν Βονιφατίου διαταγὰς ἀνέτρεψεν, ἀπὸ τὰς ὁποίας ἡ μὲν βιβλ. ς'. τῶν δογματικῶν παρεντεθεῖσα διελάμβανεν, ὅτι οἱ βασιλεῖς κατά τε τὸ κοσμικὸν, καὶ τὸ πνευματικὸν, χρεωστοῦσι νὰ ὑπόκηνται εἰς τὸν Ρ'ώμης ἀρχιερέα, κατὰ τὸν Στέρρωνα (α). Ὅθεν δὲν εἶναι μεμπτὸς Γουλιέλμος ὁ Ὄκκαμ ὁπου ἔγραψεν εἰς τὸν διάλογον μεταξὺ τοῦ στρατιώτου, καὶ τοῦ κλήρου νὰ εἴπε, πῶς ὁ στρατιώτης ἐγέλασεν ἀκούσας τὸν Βονιφάτιον καυχώμενον νὰ εἶναι ὁ ὑπὲρ τὰς ἀρχὰς καὶ ἐξουσίας· τοῦ ὁποίου τὰ θεσπίσματα οἱ μετ' αὐτὸν ἐν Ρ'ώμῃ ἀρχιερατεύσαντες κατεφρόνησαν. ὁ αὐτὸς Κλήμης διαταγὰς τινὰς συνέταξε, τὰς ὁποίας δὲν ἐτόλμησε νὰ φανερώσῃ εἰς τὸ μέσον κατὰ τὸν Κωσπινιανὸν (β), μάλιστα πλησιάζων νὰ ἀποθάνῃ, ἐπρόσταξεν εἰς τοὺς περὶ αὐτὸν, νὰ τὰς καύσωσιν, ὡς μαρτυροῦσιν ἄνδρες ἀξιόπιστοι, τὰς ὁποίας ὕστερον ὁ διάδοχος τούτου τοῦ Κλήμεντος Γ'ωάννης ΚΑ'. ἐξέδωκε, καὶ Κλημεντίνας ἐπωνόμασε, προσάξας πάντας τοὺς διδασκάλους τῶν σχολείων, ἵνα διδάσκωσι τοὺς ἑαυτῶν μαθητὰς τὴν τῶν Κλημεντινῶν διαταγῶν βίβλον, μαρτυροῦντος τοῦτ' αὐτὸ τοῦ Πλάτινα (γ).

§. 6. Μὲ τὴν συγκατάνευσιν αὐτοῦ τοῦ Κλήμεντος Ε'ρρικος Ζ'. ἐν Ρ'ώμῃ ἐσέφθη, ἐναντιωμένων μὲν εἰς τὸ σέψιμον αὐτοῦ τῶν Ο'υρσινῶν, ἀγωνιζομένων δὲ εἰς αὐτὸ τῶν Κολωμενικῶν, τῶν ὁποίων αἱ φιλονεικίαι, ἐπλήρωσαν πάντας ἀπὸ ταραχὰς, καὶ θορύβους, τὰς ὁποίας ὁ Α'υτοκράτωρ κατὰ τὸν δυνατὸν τρόπον διὰ μέσου τοῦ Ο'υγωνος τοῦ δὲ Βαχὲκ Κόμητος κατέπαυσε, καὶ εἰρήνευσε, διευθετήσας ταύτας. Α'υταὶ λοιπὸν αἱ ἐν Γ'αλίᾳ ταραχαὶ, ἔξω ἀπὸ τὰς ἄλλας αἰτίας, ἐβίασαν τὸν Κλήμεντα νὰ μὴν ἐπιστρέψῃ εἰς Ρ'ώμην, ἀλλὰ τὸν θρόνον του νὰ συσήσῃ εἰς τὴν Ναρβονικὴν Γαλλίαν, ὅπου τὴν ὑπερηφάνειάν του, καὶ ἀπάνθρωπόν του τυραννίδα φανερὰν τοῖς πᾶσιν ἐποίησε, καὶ μάλιστα διὰ Φραγκίσκου Δανδόλου τοῦ τῶν Ο'υενετῶν πρέσβεως, τοῦ ὁποίου τὸν λαιμὸν εἰς ἀλυσίδα βαλὼν ὡς σκύλλον, δειπνῶν, δέσμιον εἶχεν ὑποκάτω εἰς τὴν τράπεζάν του· τὸ ὁποῖον θέλοντες τινὲς νὰ καλύψωσι χαριζόμενοι τῷ Πάπα ὡς ὁ Α'ρδίγγος (δ), λέγουσι κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον νὰ μὴν ἦτον Δάνδολος δοὺξ τῶν Ο'υενετῶν, ὅτε ῥῆξ τῆς Κύπρου, καὶ ὅτι ἑκασίως ὁ Δάνδολος εἰς τὸν λαιμόν του ἔβαλε τὴν ἀλυσίδα, μήτε σκύλλος εἶχεν ὑπὸ τὴν τοῦ Πάπα τράπεζαν συμμετόχους. φθάνει ὅμως εἰς αὐτοὺς νὰ εἰπῶμεν, ὅτι τελάχιστον ἦν, ὡς ὄνομα φέρων πάσης τῆς τῶν Ο'υενετῶν Α'ριστοκρατίας, καὶ ἐὰν ὁ Πάπας τοῦτο δὲν ἐσυγχώρει, ἀλλ' ὅμως ἐσυνήργει εἰς αὐτὸ τὸ παράξενον καὶ ἀσυνήθιστον τῆς ὕβρεως γένος κτ'. αὐτὸς ὁ Κλήμης ἀναθεμάτισεν Α'νδρόνικον Παλαιολόγου τὸν νεώτερον.

§. 7.

(α) Ε'ν ἔτει ατέ. (β) Ε'ν Ε'ρρίκῳ Ζ'. (γ) Ε'ν Γ'ωάννῃ ΚΓ'. (δ) Α'νασκευῇ τῶν Α'γγλικ. μέρ. δ'. κεφ. ζ'.

§. 7. Α'ποθανόντος Κλήμεντος Ε'. ἐχήρευε δύο χρόνας ὁλοκλήρας ὁ Ρ'ώμης Ε'πισκοπικὸς θρόνος, εἰς τὸν ὁποῖον μετὰ τὴν τῶν Καρδιναλίων φιλονεικίαν ἐν ἔτει ᾳτιϛ'. ἀπατήσας αὐτὰς ἐπέβη Γωάννης ΚΑ'. ἢ ΚΒ'. ἢ ϗ ΚΓ'. υἱὸς ὢν ἑνὸς πενιχρωτάτε χωριάτε, ὅσις πρῶτον ἔγινεν Ε'πίσκοπος Πόρτε, ἔπειτα διαφωνῆντες μεταξὺ αὐτῶν οἱ Καρδινάλιοι περὶ τῆς ἐκλογῆς τᾶ Πάπα, ϗ τελευταῖον κοινῶς ἀποφασίσαντες νὰ προχειρίσωσι Πάπαν ἐκεῖνον ὁπᾶ ὁ Πόρτε Ε'πίσκοπος ἤθελεν ἐκλέξη· αὐτὸς δὲ λαβὼν τὴν ἀπόφασίν τες ἐκλεξεν ἑαυτὸν, ϗ ἔτως ἐπέβη τᾶ θρόνε· ὢν δὲ ταραχώδης, ϗ γνώμης διεσταμμένης, ἄρχισε χωρὶς αἰτίαν, τὰς ἀνέκαθεν Ε'πισκοπὰς ἁπλᾶς, νὰ διαμοιράζῃ εἰς δύο, ϗ πάλιν τὰς ξεχωρισὰς νὰ συνάπτῃ εἰς μίαν, τὰς Α'ββατίας εἰς Ε'πισκοπὰς, ϗ τὰς Ε'πισκοπὰς εἰς Α'ββατίας νὰ μεταβιβάζῃ, νὰ διατάττῃ κοινὰ συνέδρια εἰς τὰς Ε'κκλησίας, ϗ τὰ πρότερον διαταχθέντα, νὰ μεταλάξῃ εἰς ἄλλον τύπον· ὁμοίως τὴν κοινὴν διδασκαλίαν τῆς Ε'κκλησίας νὰ καινοτομῇ, φανερὰ διδάσκων τὰς πάλαι ποτὲ λαληθείσας φρενοβλαβείας Λαγκταντίε, ϗ Εἰρηναίε περὶ τῶν δοχείων τῶν ψυχῶν, μέχρι τῆς κοινῆς Α'ναστάσεως, διὰ τὰ ὁποῖα γράψαντες πρὸς αὐτὸν οἱ ἐν Παρισίοις Θεολόγοι, ἄφησεν αὐτὴν τὴν διδασκαλίαν, ϗ ἀπέβαλε, τὴν ὁποίαν ὁ μετ' αὐτὸν ἀρχιερατεύσας Βενέδικτος ΙΒ'. μὲ εἰδικὸν πρόγραμμα κατέκρινεν, ὡς μαρτυρεῖ Ε'ρρίκος ὁ Ρ'εβδόρφιος (α)· πάσας δὲ τὰς φονεβλαβείας αὐτᾶ τᾶ Γωάννε συναθροίσας Γαλλίελμος ὁ Ο'κκαμ ὁ Ζ'. καταριθμεῖ, ὡς ἐν τῇ συνόψει τῶν σφαλμάτων, ϗ αἱρέσεων αὐτᾶ φέρεται, τὴν ὁποίαν ἐκτίθησιν ὁ Γολδάστος (β).

§. 8. Θέλων δὲ ὁ Γωάννης ἐυλαβῆ, ϗ θεοσέβεστον νὰ δείξῃ ἑαυτὸν εἰς τὲς ἀνθρώπες, διέταξε καθ' ἡμέραν περὶ τὴν ἑσπέραν τρὶς νὰ βροντῶσιν αἱ καμπάναις, ϗ πᾶς ἄνθρωπος τρὶς νὰ λέγῃ τὸν Α'γγελικὸν ἀσπασμόν· ὕστερον δὲ τῷ ιε' αἰῶνι, ϗ περὶ τὰ μέσα τῶν ἡμερῶν νὰ βροντᾷ ἡ καμπάνα Κάλλιστος Γ'. ἐπρόσταξε· τὰ δὲ ὑπὸ τότε τᾶ Γωάννε σκευωρηθέντα κατὰ Λαβοβίκε, μετὰ ταῦτα θέλομεν εἰπῆ.

§. 9. Εἰς αὐτὲς τὲς χρόνας ὁ ἐν Ρ'ώμῃ ἀρχιερατικὸς θρόνος ἐν Γαλλίαις διετέλει κείμενος, μεταφερθεὶς εἰς αὐτὰς ἐν ἔτει ᾳτέ. ἐξ αἰτίας Κλήμεντος Ε'. ὁπᾶ διέτριβεν ἐκεῖ κατὰ τὸν τῆς ἐκλογῆς αὐτᾶ καιρόν· ϗ τὸ ἐν Ρ'ώμῃ ἀρχεῖον ἐκεῖθεν εἰς Λαγδῦνον μεταθεμένε, ϗ ἔτως οἱ μετὰ τὸν Κλήμεντα Ρ'ώμης Ε'πίσκοποι διέτριβον ἐν τῇ Γαλλίᾳ, ϗ μάλισα εἰς τὴν Α'υενιῶνα ἑκατοίκεν χρόνες οδ'. πολλὰ ἀσύμφορα εἰς τὲς Χριστιανὲς, κατὰ τὸν Πλάτιναν, διότι τὴν παλαιὰν τῆς Ε'κκλησίας διδασκαλίαν, ϗ παράδοσιν ἀφέντες, καινοτομίας ἀσυνηθίσες, ϗ οἰκονομίας ἀνη-

(α) Χρον. ἐν ἔτει ᾳτλδ'. (β) Τόμ. β'. τῆς μοναρχ. σελ. 957. ἐκδ. Φραγκφ. ᾳχιδ'.

νηκάσας, χαριζόμενοι εἰς τὰς ἡγεμόνας, ἐπροξένησαν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, παραβλέψαντες τὰς ἱερὰς κανόνας, καὶ ῥίψαντες ὄπισθεν αὐτῶν, καὶ δεινῶς εἰς αὐτὰς παρανομῶντες. ὅθεν ἁρμόδια ὁ Γενέβραρδος (α), ταύτην τὴν τῆ θρόνα μετάθεσιν μὲ τὴν Βαβυλωνικὴν μετοίκησιν παραβάλλει, καὶ παρομοιάζει, καὶ πολλὰ πρεπόντως· διότι καταπολλὰ αὐτὴ τὴν κανονικὴν παρατήρησιν, τὴν Ἐκκλησιαστικὴν διδασκαλίαν, τὰ ἀρχαῖα ἔθιμα, καὶ νόμιμα ἁπαξαπλῶς συναταράξασα διεφθειρεν, ἐπὶ τούτοις πρέπει νὰ ἰξεύρωμεν, ὅτι ὅσοι τῶν Ῥώμης Ἐπισκόπων διῆγον εἰς Γαλλίας, γενναίως κατὰ τῶν τῆς Γερμανίας Καισάρων ἐκινοῦντο μανικῶς, εἰς δὲ τὰς Ῥήγας τῶν Φράγκων κατ' ἀνάγκην εἰς πολλὰ χαριζόμενοι διετέλων.

§. 10. Ἡ ἐν Ἰταλίᾳ κατάστασις τῆς Ἐκκλησίας εἰς τὰς καιρὰς τούτων τῶν ῥηθέντων Αὐτοκρατόρων ἀπὸ πολλὰς συμφορὰς ἐνωχλεῖτο, καὶ ἐδαμάζετο, καθὼς εἰς ἄδενα ἄλλον καιρόν. διότι ἐὰν καὶ Ἄλβερτος ὁ Αὐστριακὸς, καὶ Ἐρρίκος Ε'. οἱ Αὐτοκράτορες θεοσεβεῖς ὄντες τὴν προσήκασαν εὐλάβειαν ἔδιδαν εἰς τὸν κλῆρον, ἀχὶ ὅμως παρόμοια μὲ αὐτὰς καὶ οἱ λοιποὶ, τουτέστιν οἱ Ῥώμης Ἀρχιερεῖς, οἱ Καρδινάλιοι, οἱ Ἡγεμόνες κτ'. οἵτινες τὴν Ῥωμαϊκὴν Ἐκκλησίαν τόσον κακὴν, καὶ ἄμορφον ἐκατάσταιναν, ὥστε νὰ μὴν ἔχῃ κάλλος παρθενικὸν, ἀλλὰ σχῆμα πόρνης ἀνασυρμένον, καὶ πρόσωπον ἀσελγὲς, καὶ ἰταμὸν ἀδιάντροπα ἤφερε, δηλαδὴ εἶχεν· ἄξια εἶναι τὰ ἐν τῇ ἐπιστολῇ τῆ μεγάλα Βασιλείᾳ ῥήματα, τὰ πρὸς Χίλωνα τὸν μαθητὴν, ἐφαρμόζοντα μὲ τὴν ἐν τούτοις τοῖς χρόνοις κατάστασιν τῆς Ῥωμαϊκῆς Ἐκκλησίας, ἐκεῖ ὅπου λέγει· ἐρχόμενος ποτὲ εἰς τὰς πνευματικὰς πανηγύρεις, ἕνα ἀδελφὸν μόλις ποτὲ ἤυρα, εἰς μὲν τὸ φαινόμενον τὸν Κύριον φοβάμενον, κρατάμενον δὲ καὶ κυριεύομενον ἀπὸ τὸν διάβολον, καὶ ἤκουσα ἀπὸ αὐτὸν λόγους κομψὲς, καὶ μύθους πεπλασμένους εἰς ἀπάτην τῶν ἐντυγχανόντων, ὕστερον ἀπὸ αὐτὸν ἤυρα πολλὰς κλέπτας, ἅρπαγας, τυράννους, εἶδα μεθυόντων σχῆμα ἄσχημον, τὰ αἵματα τῶν καταπονεμένων, εἶδα δὲ καὶ κάλλος γυναικῶν βασανίζον μὲ τὴν σωφροσύνην, καὶ τὸ μὲν τῆς πορνείας ἔργον διέφυγον, τὴν δὲ ἑμαυτῆ παρθενίαν ἐμόλυνα, κατὰ διάνοιαν καρδίας, καὶ πολλὰς μὲν ἤκουσα λόγους ψυχωφελεῖς, πλὴν εἰς κανένα διδάσκαλον δὲν ἤυρα ἀξίαν τῶν λόγων ἀρετὴν, μετὰ τοῦτο πάλιν ἤκουσα μύρια τραγῴδια, μὲ ψαλσίμματα τεθρυμμένα, πάλιν ἤκουσα κιθάραν ὅπου ἔπαιξε γλυκὰ, τὸν κρότον τῶν πηδόντων, τὴν φωνὴν τῶν γελώντων, μωρίαν πολλὴν καὶ εὐτραπελίαν, πλήθος πολλῆ βοῇ, εἶδα τὰ δάκρυα τῶν συληθέντων, τας ὀδύνας τῶν ἐπαγομένων ἀπὸ τὴν τυραννίδα, τὴν οἰμωγὴν τῶν βασανιζομένων, καὶ εἶδον, καὶ ἰδὰ οὐκ ἦν πανήγυρις Πνευματικὴ, ἀλλὰ θάλασσα ἀνεμιζομένη, καὶ ταραττομένη πάντας ὁμῆ τοῖς αὐτοῖς κύμασι καλύψαι σπεδάζουσαν. Κατάστασις τῆς Ἰταλίας.

(σ) Χρονογρ. μέρει δ'. ἐν ἔτει ατγ'. σελ. 665.

§. 11. Η Ιταλία ἐν τούτοις τοῖς χρόνοις γεμάτη ἦν ἀπὸ ὀλεθρίας πολέμας, διότι ἐφονεύοντο οἱ περιφανεῖς τῶν πολιτῶν, ἐθανατώνοντο οἱ γηραιοὶ, ἐρρίπτοντο τὰ βρέφη, ἅτε ἦν ὁ τρόπος τῆς εὐσπλαγχνίας, ὡς ὁ Πλάτινας μαρτυρεῖ (α), ἐὰν καὶ ἡ εὐλάβεια αὐτῆς πολλὰ ἐξαπλώθη πρὸς Μαρίαν τὴν ἀειπάρθενον τὴν ἐν Λαυρήτῳ· Ἐν τούτοις τοῖς χρόνοις, καθ' ὃς ἐκήρυξαν πεπλασμένως οἱ Παπισαὶ, ὅτι μετὰ τῶν ἐξωσθέντων καὶ ἀποβληθέτων Εὐρωπαίων Χριστιανῶν ἔκτε τῆς Παλαιστίνης, καὶ Συρίας ὑπὸ τῶν Σαρακηνῶν, ἐγερθεὶς ὑπὸ Ἀγγέλα, καὶ ὁ οἶκος ἐν ᾧ ἡ Παρθένος Μαρία εὐαγγελισθεῖσα ὑπὸ τᾶ Γαβριὴλ συνέλαβε τὸν τᾶ Θεᾶ Υἱὸν, μετετέθη ἐκ τῆς Παλαιστίνης εἰς τὴν Ἰταλίαν. ἀνάγνωθι περὶ ταύτης τῆς τᾶ οἴκα μεταθέσεως τὸν Βαρώνιον (β), καὶ τὸν Βζόβιον (γ).

Οἶκος τῆς Θεοτόκα ἐν Λαυρήτῳ.

§. 12. Ἐπὶ τούτοις σημειωτέον, ὅτι ἐν τούτοις τοῖς χρόνοις ἄρχισαν τινὲς τῶν Δυτικῶν νὰ ζωγραφίσωσι τὴν ἁγίαν τριάδα ἐν εἰκόσι γέροντος, καὶ περιστερᾶς, τὸ ὁποῖον μαθὼν Γωάννης ὁ ΚΑ'. ἀπηγόρευσε τὸ νὰ προσκυνῆται ἡ ἁγία Τριὰς εἰς τοιαύτας εἰκόνας, καὶ πλέον νὰ μὴ ποιῶσι τοιαύτην προσκύνησιν οἱ ἐν Ἀβαρίᾳ, καὶ Βουλγαρίᾳ, τὰς ὁποίας ἐνόμιζε πῶς ὑπέκρυπτον τὴν τῶν ἀνθρωπομορφιτῶν αἵρεσιν, μάλιστα καὶ πολλὰς ἀπὸ ἐκείνας τὰς εἰκόνας ἐπρόσταξε νὰ ῥιφθῶσιν εἰς τὸ πῦρ, κατὰ τὸν Ἀνεντινὸν (δ).

§. 13. Ἐν τῇ Γαλλίᾳ ἡγεμονεύοντος Φιλίππα τᾶ Πάλχρα τὰ ἔσχατα δεινὰ ἔπαθον οἱ Τεμπλάριοι, ἀπὸ τὰς ὁποίας τάγματα ἐξ ὁλοκλήρα εἰς τὸ πῦρ ἐκάησαν, διότι αὐτὸς ὁ τῶν Γαλλιῶν ῥὴξ Φίλιππος διανοηθεὶς νὰ ἀνακηρύξῃ ἕνα ἀπὸ τὰς υἱὰς τα βασιλέα Ἱεροσολύμων, παρεβιάσατο Κλήμεντα τὸν Πάπαν δόγμα διὰ τῆς αὐτοῦ Αὐθεντίας νὰ δημοσιεύσῃ διὰ νὰ ἐξαλειφθῇ διόλα τὸ τῶν Τεμπλαρίων τάγμα, ὅπως ἐκείνων ἀφανισθέντων, ὁ υἱὸς αὐτᾶ δυνηθῇ, τὰς περιουσίας αὐτῶν λαβὼν, νὰ ἐκστρατεύσῃ εἰς τὸν ἱερὸν πόλεμον· ἀνάγνωθι περὶ τούτων Θωμᾶν τὸν Βαλσίγγαμον (ε), καὶ τὸν Τριθέμιον (ζ). Ὅθεν πρόδηλος ἐκ τούτων ἡ αἰτία, διατὶ οἱ Γάλλοι τόσον ἄσπλαγχνα κατεδίωξαν τὰς Τεμπλαρίας, περὶ ὧν ἐν τῷ ἑπομένῳ κεφαλαίῳ ῥηθήσεται. ὀ πολλῷ ὕστερον διὰ τὴν τοιαύτην τόλμην, ὁ Φίλιππος ἀπέθανεν, ἐν ἔτει ᾳτιδ'. τρεῖς υἱὰς ἀφεὶς, Λαδοβίκον Ι'. Φίλιππον τὸν Λόγγον, καὶ Κάρολον τὸν Δ'. τῶν ὁποίων αἱ γυναῖκες καὶ αἱ τρεῖς εἰς ἔγκλημα μοιχείας ὑπέπεσον, καθὼς ἐν τοῖς χρονικοῖς Ἐρρίκα Στέρρωνος φαίνεται (η). Ὑπὸ Λαδοβίκα Ι'. τᾶ Οὐτινος ἐπονομαθέντος, ἀνεδόθη τοῖς Γαδαίοις νὰ κατοικῶσιν ἀφόβως εἰς τὰς

Κατάσασις τῆς Γαλλίας.

(α) Ἐν Κλήμεντι Ε'. (β) Χρον. ἐν ἔτει ᾳτ'. ἀριθ. 25. (γ) Ἐν ἔτει ᾳτ'. ἀριθ. 25. (δ) Χρον. βιβλ. Ζ'. κεφ. ιέ. ἀριθ. 15. σελ. 716. ἐκδ. Λιψίας τῷ 1710. (ε) Ἀγγλ. ἱστορ. ἐπὶ Ἐδουάρδα Β'. ἐν ἔτει ᾳτιά. σελ. 99. ἐκδ. Φραγκφ. 1603. (ζ) Χρον. Γερσαυγιηνσ. ἐν ἔτει ᾳτιά. (η) Ἐν ἔτει ᾳτιέ.

τὰς Γαλλίας, ἐπὶ δὲ τῦ ἀδελφῦ αὐτῦ Φιλίππυ τῦ Λόγγυ, τὸ τέταρτον, ϗ τελευταῖον, διὰ παρακινήσεως, ϗ ὁρμῆς τῦ πλήθυς ἀπεβλήθησαν ἀπὸ τὰς Γαλλίας. Τῦτον τὸν Φίλιππον διεδέχθη Κάρολος Δ'. τῦ ὁποίυ ἀποθανόντος τῷ ἀτκή. πόλεμος δεινὸς μεταξὺ τῶν Γάλλων, ϗ Ἀγγλων ἐν τῇ Ἀκυϊτανικῇ ἠγέρθη, τέλειον σχεδὸν ἀφανισμὸν προξενήσας εἰς τὴν Γαλλίαν, διότι Ἐδάρδος γ'. ὁ τῆς Ἀγγλίας βασιλεὺς ἤθελε νὰ ὑποτάσσηται εἰς αὐτὸν τὸ τῆς Γαλλίας βασίλειον τῷ λόγω τῆς κληρονομίας, ὡς ὢν υἱὸς τῆς θυγατρὸς Φιλίππυ τῦ Πάλχρυ, εἰς τὸν ὁποῖον γενναίως ἀντεςάθη ὁμῦ μὲ τὸς Φράγκυς ϗ Φίλιππος ὁ Ὀυαλήσιος, ὁ ἐκ Καρόλυ Ὀυαλησίυ τῦ ἀδελφῦ Φιλίππυ τῦ Πάλχρυ γεννηθείς.

Ἀγγλίας.

§. 14. Εἰς τὴν Ἀγγλίαν διάδοχος τῦ βασιλέως Ἐδάρδυ ἔγινεν ὁ υἱὸς αὐτῦ Ἐδάρδος Β'. ἀφ' ἧ ἡ τῶν πολιτικῶν πραγμάτων κατάςασις τόσον διεφθάρη, ὥςε καθ' ὅλυ νὰ μὴν εἶναι δυνατὸν ἡ ἐν αὐτῇ Ἐκκλησία νὰ ἔχῃ ἡσυχον κατάςασιν· διότι πρὸς τοῖς ἄλλοις ἡ γυνὴ τῦ βασιλέως Ἰσαβέλλη μισηθεῖσα ὑπ' αὐτῦ, ϗ ἀποξενωθεῖσα, δυνάμεις ἐσύναξε, ϗ νικήσασα τὸν ἄνδρα της, εἰς φυλακὴν τὸν ἔκλεισεν, ὅσις μὲ τὸ θέσπισμα τῦ Παρλαμέντυ παρεβιάζετο νὰ ἀφήσῃ τὴν ἐξυσίαν εἰς τὸν υἱόν τυ Ἐδάρδον, ἀλλ' εἰς ὀλίγον καιρὸν ἀπὸ τὰς ἀλιτηρίας ἐφονεύθη τῷ ἀτιζ. Κατὰ τέτας τὰς χρόνυς τοιαύτη πεῖνα ἔγινε ϗ εἰς ἄλλας χώρας, ϗ μάλιςα εἰς τὴν Ἀγγλίαν, ὥςε ἐκείνυς ὁπῦ διὰ σφάλμα τι εἰς φυλακὴν ἐσφάλιζαν, ἐυθὺς τὰς ἔτρωγαν οἱ ἄλλοι φυλακωμένοι, ϗ ἄλλοι ἔτρωγαν ἄλλων παιδία, μόλις τὰς συγγενεῖς τυς λυπάμενοι εἰς τὸ νὰ φάγωσιν· ἀνάγνωθι Θωμᾶν τὸν Βαλσίγγαμον (α).

Ἱσπανίας.

§. 15. Εἰς τὴν Ἱσπανίαν ἐξυσίαζε Φερδινάνδυς Δ'. εἰς τῦ ὁποίυ τὸν καιρὸν ἀπογραφέντων τῶν ἐν τῇ Γρανάτῃ πόλει οἰκάντων, δὲν ἦυραν πολλὰς ἀπογόνας τῶν Μαύρων, τὰς δὲ περισσοτέρας ἐκ πατρὸς, ἢ ἐκ πάππυ Χριςιανῦ καταγομένας, οἵτινες ἀφέντες τὰς παρεμβολὰς τῶν Χριςιανῶν, ἤρχοντο εἰς τὰς παρεμβολὰς ἐκείνων τῶν ἀπίςων. διότι μεταξὺ τῶν Μαύρων ἐλευθεροπρεπέςερον διάγοντες οἱ Χριςιανοὶ, ϗ συχνῶς συνευρισκόμενοι μὲ αὐτὰς, ἀκολάθως τάτε δόγματα ἐκείνων, ϗ τὰ ἤθη προσέτι ἀπεδέχοντο, ὡς ὁ Βζόβιος ἱςορεῖ (β) κτ'. Οἱ τῶν Ἱσπανῶν λοιπὸν Ἐπίσκοποι, ἐπιμελῶς προσέχοντες τὰς Χριςιανὰς διὰ νὰ μὴ μιανθῶσιν ἀπὸ τὰς δεισιδαιμονίας τῶν Σαρακηνῶν, ἢ τῶν Ἰυδαίων, τῷ ἀναθέματι ἐφοβέριζαν τὰς συνάπτοντας γάμυς μὲ Σαρακηνὰς, ἢ Ἰυδαίας, ἢ ἐνταφιασμὰς, ὁμοίως ϗ μὲ τὰς μιμαμένας τρόπον τινὰ τὰ ἑαυτῶν ἔθιμα· ὡσάυτως ἐμ-

(α) Ἀγγλ. ἱςορ. ἐπὶ Ἐδάρδυ Β'. σελ. 108. (β) Χρον. ἐν ἔτει ατιά.

πόδισαν τὰς ἀπίστας νὰ μὴ συνέρχωνται μὲ τὰς Χριστιανὰς εἰς τὰ ἱερὰ, ἔτε νὰ συχνάζωσιν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, καὶ ἂν συμβῇ ποτὲ ἄπιστοι εἰς τὴν Ἐκκλησίαν νὰ μένωσιν ἕως εἰς τὸν καιρὸν τῆς λειτουργίας, ἐδέσπισαν νὰ ἐυρίσκωνται ἐκεῖνοι εἰς ἕνα τόπον, καὶ νὰ ἀποχωρίζωνται ἀπὸ τὴν σύναξιν τῶν Χριστιανῶν διὰ νὰ μὴ προξενῇ σκάνδαλον ἡ παρουσία τας. Ἠθέτησαν δὲ ἐν τούτοις τοῖς χρόνοις, καὶ τὰς νυκτερινὰς ἀγρυπνίας, τὰς ὁποίας εἶχον συνήθειαν εἰς τὰς Ἐκκλησίας τῶν Ἱσπανῶν νὰ ποιῶσι. διότι πολλαὶ ἀθεμιτουργίαι ἐγίνοντο ἐρχόμενοι ὁμοῦ μὲ τὰς πιστὰς, καὶ ἄπιστοι· ὅσοι δὲ εἰς αὐτὰ τὰ θεσπίσματα δὲν ἐπείθοντο, ἐδέσπισαν νὰ εἶναι ὑσερημένοι τῆς Ἐκκλησιαστικῆς κοινωνίας, καὶ ἐνταφιασμοῦ ἐντίμου. Οἱ τῆς Παλεντινῆς συνόδου ἐν τῇ Ἱσπανίᾳ πατέρες ἐδογμάτισαν κανόνας κά. συναθροισθείσης ὑπὸ Γαϊλιέλμου τοῦ Σαβίνης Ἐπισκόπου, καὶ Παπικοῦ Λεγάτου ἐν ἔτει ατκβ'. ἀλλ' ἐπειδὴ εἰς μάτην ἐκοπίαζαν, νὰ φέρωσι καλλιτέραν κατάστασιν τῶν Ἱσπανικῶν Ἐκκλησιῶν, τῶν ὁποίων οἱ Κληρικοὶ ἀμαθεῖς ὄντες ἐπιστημῶν, δὲν ἦσαν ἱκανοὶ νὰ διδάξωσι, καὶ νὰ εἰδοποιήσωσι τοὺς ἀκροατὰς, διὰ τοῦτο ἐθεσπίσθη, ὅτι εἰς δύο, ἢ τρεῖς περιφανεστέρους τόπους κάθε διοικήσεως διδάσκαλοι τῆς γραμματικῆς, εἰς δὲ τὰς μεγαλητέρας, καὶ ἐξοχωτέρας πόλεις, τῆς λογικῆς, μὲ αὐτῶν τῶν Ἐκκλησιῶν τὰ ἔξοδα νὰ τρέφωνται, ὡς ἐκ τῷ κ'. κανόνι τῆς αὐτῆς συνόδου δηλοῦται.

Πορτογαλλίας. §. 16. Εἰς τὴν Πορτογαλλίαν ἐκυβέρνα τὴν ἡγεμονίαν Διονύσιος ὁ τοῦ γ'. Ἀλφόνσου υἱὸς, ἡγεμὼν ἄριστος, αὐτὸς ὁποῦ ἐσύστησε τὴν Κονιμβρικὴν Ἀκαδημίαν, καὶ πάσῃ σπουδῇ καὶ ἐπιμελείᾳ χρηματίσας ἔφορος, καὶ προστάτης τῶν Ἐκκλησιαστικῶν, καὶ τῶν πολιτικῶν πραγμάτων. Τότε ἡγεμονεύοντος Ἰωάννης ΚΑ'. ἐν τῷ τῆς Πορτογαλλίας, καὶ Ἀλγαρβίας βασιλείῳ τὸ ἐπ' ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ στρατιωτῶν τάγμα διεδέξατο, χρεωστοῦν ὑπὲρ Χριστοῦ νὰ ἀγωνίζηται κατὰ τῶν Σαρακηνῶν, ὁποῦ ἐκατοίκων εἰς τὴν Βαιτικὴν, ἢ Γρανάταν, καὶ εἰς τὴν Ἀφρικήν. Τούτων τῶν στρατιωτῶν ἡ ἐξαίρετος καθέδρα ἦτον εἰς μίαν παραθαλασσίαν Κωμόπολιν τῆς Σιλβηνσίας διοικήσεως, καὶ ἐπιστάτης αὐτῶν κατέστη ὁ τοῦ Ἀλκοασινοῦ μοναστηρίου τοῦ Κιστερνησίου Ἀββᾶς, λαβὼν ἐξουσίαν νὰ ζώνῃ, καὶ νὰ ἀποζώνῃ στρατιώτας. Εἰς αὐτὸς δὲ τοὺς τοῦ Χριστοῦ στρατιώτας συγκατανεύσας ὁ Πορτογαλλίας ῥὴξ, ἔδωκε τὰ τοῖς Τεμπλαρίοις προσόντα, τῶν ὁποίων τὸ τάγμα ἐπὶ Κλήμεντος τοῦ Ε'. ἐσχόλασεν. ἀνάγνωθι τὰ τοῖς χρονικοῖς Ἑρρίκου τοῦ Στέρωνος προσεθέντα (α), καὶ τὸν Πλατίναν (β).

Δανίας. §. 17. Ἐν τῇ Δανίᾳ ῥὴξ ἦν Ἔρρικος Ζ'. ὁ τοῦ ς'. Ἑρρίκου υἱὸς, ὅστις ἐχθρικῶς πολλὰ φερόμενος κατὰ Ἰωάννου τοῦ Γρανδίου, τοῦ τῶν Λαθηνσίων προέδρου, καὶ Ἰακώβου Λογγίου τοῦ τῆς αὐτῆς διοικήσεως προϊσταμένου, καὶ

(α) Ἐν ἔτει ατιγ'. (β) Ἐν Ἰωάννῃ ΚΓ'.

καὶ πιάσας αὐτὸς ἐφυλάκωσεν, ἐπειδὴ ἐσυμφώνησαν μὲ ἐκείνους ὁπῶ ἐπλήγωσαν τὸν πατέρα τα, καὶ μὲ πεντήκοντα ἓξ πληγὰς, τὸν κατέκοψαν, οἵτινες φυγόντες ἀπὸ τὴν φυλακὴν, ὑπῆγαν εἰς Ρ῾ώμην δεινολογήμενοι εἰς τὸν Πάπαν διὰ τὰ ὅσα ἔπαθον. Ε῾ξεταθείσης λοιπὸν αὐτῆς τῆς κρίσεως ἐπιμελῶς ἐνώπιον Βονιφατίε Η΄. πάντας τὸς ἐν τῇ Δανίᾳ ὁμοῦ μὲ τὸν Βασιλέα, αὐτὸς ὁ Πάπας ὑςέρησε τῆς Ε῾κκλησιαςικῆς κοινωνίας. προσέτι νὰ δώσῃ ὁ βασιλεὺς τῷ Α῾ρχιεπισκόπῳ μδ΄. χιλιάδας μάρκας ἀργυρᾶς. αὐτὴν δὲ τὴν ἀπόφασιν ἔδωκεν εἰς τὸν τῆς Δανίας βασιλέα Γ῾σαρνος ὁ Παπικὸς Καππελάνος τῷ ᾳσιμ΄. Μετὰ καιρὸν ὁ βασιλεὺς ἀδημονῆσεν εἰς αὐτὰ, ὁπῶ οἱ ὑπήκοοί τα τόσας χρόνας ἦταν ἀμέτοχοι, καὶ ὑςερημένοι τῶν ἱερῶν μυςηρίων, ὅθεν μὲ γράμματα καὶ συμβουλὰς προσπίπτων εἰς τὸν Πάπαν καὶ εἰς τὸς Καρδιναλίους, ἐβεβαίωνεν αὐτὸς λέγων, καθ᾽ ὃν τρόπον ὁ ἀνώτατος καὶ Υ῾ψιςος Θεὸς εἶναι εἰς αὐτὸς ἐλεήμων, ἕτω πρέπει καὶ ἡ μακαριότης τα νὰ ἐυσπλαγχνισθῇ αὐτὸν, ὁπῶ ὁμολογεῖ καὶ ὑπόσχεται νὰ τελειώσῃ πάντα τὰ αὐτῆ προςάγματα, ἂν καὶ εἶναι καὶ βαρύτατα. Α῾πὸ αὐτὸς δὲ τὸς δεητικὸς λόγους, καὶ τὰς γονυπετεῖς ἱκετηρίας, κατακινηθεὶς ὁ ἀγέρωχος Πάπας συνεχώρησε τῷ Ε῾ρρίκῳ, ἐν ἔτει ᾳτβ΄. ἐυδοκήσας εἰς τὴν ὁμόνοιαν τῆ βασιλείε, καὶ ἡσυχίαν. ὅρα περὶ τότων Γωάννην τὸν Γσαάκιον τὸν Ποντανὸν (α).

§. 18. Ε῾ν τῇ Γερμανίᾳ ἡγεμονέυοντος Α῾λβέρτε Α΄. τῆ Α῾υςριακῆ, οἱ Ο῾ὐγγροι, καὶ οἱ Πολῶνοι καλεσθέντες ὑπ᾽ αὐτῆ εἰς συμμαχίαν, καὶ ἐλθόντες, μὲ τόσην ἀσπλαγνίαν μετεχειρίζοντο τὰς χώρας ὁπῶ ἐπόρθων, ὥςε τρυπῶντες τὰς χεῖρας τῶν ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, καὶ διαπερνῶντες σχοινίον τὰς ἔσερναν· τὰ δὲ βρέφη αὐτῶν εἰς τὰς σέλας τῶν ἀλόγων δένοντες ἐκρέμαζαν· τῶν ὁποίων τὴν ἀσπλαγχνίαν ἰδὼν ὁ Α῾λβερτος, καὶ δειλιάσας, ἐπρόσαξεν αὐτὸς νὰ ἐπις ρέψωσιν εἰς τὸς οἴκους των. Ε῾πὶ Ε῾ρρίκε τῆ Ζ΄. αἱ ἐν τῇ Γερμανίᾳ Ε῾κκλησίαι ἀπέλαυσαν ἡσυχίαν τινὰ, μαχόμενοι δὲ ὕςερον περὶ τῆς Α῾υτοκρατορίας Φριδέριχος, καὶ Λυδοβίκος οἱ ἀντίζηλοι, πολλὰ ἐταράχθησαν αἱ Ε῾κκλησίαι κτ΄. ἀνάγνωδι περὶ τότων τὰ χρονικὰ τῶν Κολμαριηνσίων (β), Σίφριδον τὸν Πρεσβύτερον (γ), καὶ ἄλλους. Γερμανίας.

ΚΕΦΑ΄.

(α) Λαν. ἱςορ. βιβλ. ζ΄. (β) Ε῾ν ἔτει ᾳτγ΄. (γ) Ε῾ν ἔτει ᾳτδ΄. ὅπε ἕτω λέγει „ Α῾υτὸ τὸ γένος τὴν Μοραυΐαν, καὶ τὰ σύνορα αὐτῆς ἀπύςω μανίᾳ το σῶτον κατεπόρθει, ὥςε τῶν ἀνδρῶν καὶ τῶν γυναικῶν τὰς χεῖρας διατρυπῶντες, καὶ σχοινία διαπερῶντες αὐτὸς τοιετοτρόπως ἤγαγον· Τὰ βρέφη εἰς τὰς τῶν ἵππων ἕδρας συνέπλεκον καὶ τὰς παρθένας ἐνώπιον πάντων κατεμοίχευον. ἐδειλίασεν ὁ βασιλεὺς καὶ ἀπέβαλεν αὐτὸς ἀπ᾽ αὐτῆ, καὶ εἰς τὰ ἴδια ἐπανελθεῖν ἐκέλευσε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Περὶ τῶν ἐγκλημάτων, καὶ αἱρέσεων τῶν ψευδῶς προβληθεισῶν κατὰ τῦ τάγματος τῶν Τεμπλαρίων, καὶ περὶ τῆς παντελῦς αὐτῶν ἀπωλείας.

§ 1.

Ὁποῖον ϗ πότε διετάχθη αὐτὸ τὸ τάγμα τῶν Τεμπλαρίων, εἴρηται ἐν βιβλίῳ ΙΒ'. κεφ. ς'. ἀριθ. 8. τῶν ὁποίων αἱ περιυσίαι, ϗ ἐκεῖνα ὁπῦ εἶχον, τόσην αὔξησιν κατὰ μικρὸν ἔλαβον, ὥςε αὐτοὶ νὰ ἐφονεύθησαν ἀπὸ αὐτὰ, ἐχὶ μίνον ἀπὸ ἐκείνες ὁπῦ ἦσαν ἀπὸ ἄλλο τάγμα, ϗ μάλιςα τῶν Ὁσπιταλαρίων, ἀλλὰ ϗ ἀπὸ τὲς ἡγεμόνας, ϗ ῥήγας, ὡς ἀπὸ Φίλιππον τὸν Πῦλχρον τὸν ἡγεμόνα τῆς Γαλλίας ὡς εἴρηται ἐν τῷ ἀνωτέρῳ κεφαλαίῳ ἀριθ. 13. ἀπὸ τὲς ὁποίες ἐσυλλογίζοντο νὰ ἀποσπασθῶσιν ἀπὸ αὐτὲς μὲ κάθε δύναμιν, ϗ τρόπον. Τέτων ὄντως ἐχόντων, οἱ ἀντίζηλοι ἐκείνων νομίζοντες πῶς αὐτὴν τὴν κατασκευὴν δὲν ἐδύνοντο προχειρότερον νὰ ἐκτελέσωσιν, ἐὰν πρότερον δὲν προσάψωσιν αὐτοῖς ἐγκλήματα διάφορα, ϗ αἱρέσεις, ὁπῦ ἦσαν πλέον μισημένοι, ϗ ἀπὸ τὸν Κλήμεντα Ε'. δι' ἄλλας τινὰς αἰτίας. Τὰς ἀκολέθες ἀθεμιτεργίας κατ' αὐτῶν τῶν Τεμπλαρίων ἐφεῦρον. ά. ὅτι οἱ Τεμπλάριοι βεβηλῦσιν αὐτὲς μὲ τὴν ἀτοπίαν τῆς ἀποσασίας, ϗ εἰδωλολατρείας· β'. ὅτι δὲν σμίγονται μὲ γυναῖκας, ἀλλὰ μετέρχονται τὴν σοδομικὴν ἁμαρτίαν. γ'. ἐκεῖνον τὸν ἀδελφὸν ὁπῦ θέλεσι νὰ συναριθμήσωσιν εἰς τὸ τάγμα τες, ἀναγκάζεσι νὰ ἀρνηθῇ τὴν Χριςιανικὴν πίςιν, νὰ πτύσῃ τρὶς εἰς τὸν Σταυρὸν, ϗ ῥίπτων αὐτὸν κατὰ γῆς νὰ τὸν καταπατήσῃ τρίς. δ'. ἐκεῖνον ὁπῦ λάβωσιν εἰς τὸ στράτευμά τες πρῶτον ξεγυμνώνεσιν, ἔπειτα τὸν προσάζεσι νὰ φιλήσῃ ἕνα μέρος ἀπὸ τὸν πρωκτὸν ἀδελφῦ τινὸς νεωτέρε. έ. φέρνεσιν ἔμπροσθέν τε κεφαλὴν εἰδώλε τινὸς, παραγγέλοντες νὰ τὴν προσκυνήσῃ λατρευτικῶς. αὐταὶ εἰσὶν αἱ προσαφθεῖσαι τοῖς Τεμπλαρίοις αἱρέσεις, ὡς ἐκ τῆς ἐπιςολῆς δηλῦται Κλήμεντος τῦ Ε'. ὁπῦ ἐπέμφθη εἰς τὴν πρὸ τῆς ἐν Βιέννῃ σύνοδον, ϗ πρὸς τὸν τῆς Γαλλίας Φίλιππον ϗ ἄλλες ῥήγας, ϗ πρὸς αὐτὸν τὸν Αὐτοκράτορα Ἑ῾ρίκον Ζ'. ὡς ἐκ τῆς Ἀγγλικανῆς ἱςορίας Θωμᾶ τῦ Βαλσιγγάμε φανερῦται. εἰς

τὰ

τὰ ὁποῖα ἄλλοι ἐπρόθεσαν καὶ οἱ ἱερεργῆντες ἐν αὐτοῖς τὰ τῆς τελειώσεως τῆ μυςηρίᾳ ῥήματα νὰ τὰ ἀφίνωσιν.

§. 2. Εἰς αὐτὰ λοιπὸν τὰ ἐγκλήματα κατὰ τῆτον τὸν χρόνον ἐκατηγορῆντο πολλὰ οἱ Τεμπλάριοι, οἵτινες πρότερον εὐλογώτερον ἴσως παρὰ πάντων ἐμισῆντο, πρῶτον ὅτι ἠρνήθησαν τὴν ὑπακοὴν εἰς τὸν Πατριάρχην τῆς Ἱεροσολύμων, ἀπὸ τὸν ὁποῖον κατ' ἀρχὰς ἐυηργετήθησαν, λαβόντες τῶν Ἐκκλησιῶν τὰς ἀπαρχὰς, καὶ δεκάτας, καὶ τὰ κτήματά τῆς πολλὰ συγχίζοντες· β'. εἰς τὸν Φριδέριχον τὸν Β'. ὁπῆ ἠγωνίζετο ἐν Παλαισίνῃ ἄκρον πόλεμον, πολλὰ κακὰ ἐπροξένησαν μὲ τὴν ἀπιςίαν τῆς, ὡς μαρτυρεῖ ὁ Οὐρσπεργιήνσιος (α), τρίτον ὅτι τὸν τῶν Ἀβιγνσίων πρέσβυν ἐναντίον τῆς συνηθείας εἰς ὅλα τὰ ἔθνη διὰ κέρδος, καὶ πρὸς ζημίαν τῆς τῶν Χριςιανῶν πίςεως ἐθανάτωσαν, μαρτυρῆντος Γαλλιέλμε τῆ Τυρίε (β), τέταρτον ὅτι εἰς τὴν ἀσέλγειαν πολλὰ ἔκδοτοι ὄντες, πλέον τῆ πρέποντος εἰς τὰς ἡδονὰς ἐδίδοντο, καὶ ἐνικῶντο ἀπὸ αὐτάς· κτ'.

§. 3. Οὕτω λοιπὸν σκευωρηθέντες οἱ Τεμπλάριοι, καὶ συκοφαντηθέντες ὡς ἀνωτέρω εἴρηται, πρῶτον Πάπας Κλήμης Ε'. δογματικὰς ἐπιςολὰς ἐδημοσίευσε παντῆ, καὶ ἐπρόσαξε μὲ αὐτὰς, πῶς πρέπει τελείως νὰ ἐξαλειφθῇ τὸ τάγμα τῶν Τεμπλαρίων, ἔπειτα εἰς σύνοδον τὴν ἐν Βιέννῃ συναθροισθεῖσαν κατὰ τὸ ατιά. ἐξέδωκε τὴν ἀπόφασιν περὶ τοῦ τελείε ἀφανισμῆ αὐτῶν· ὁμοφωνήσαντες δὲ μὲ τὸν Πάπαν οἱ ῥῆγες Γαλλίας, Ἀῤῥαγωνίας, καὶ Ἀγγλίας, πάντας τὰς Τεμπλαρίας ἐξήλειψαν, ῥιπτόμενα εἰς τὸ πῦρ ἀνιλεῶς πολλὰ πλήθη, καὶ τάγματα ὁλόκληρα. διότι πάντες οἱ ἐν τῇ Γαλλίᾳ παρευρεθέντες Τεμπλάριοι κατὰ τὸ ατζ'. ἔτος καθὼς καὶ οἱ ἐν Ἀγγλίᾳ τῷ ατή. εἰς διωρισμένην ἡμέραν βαλθέντες εἰς φυλακὴν, καὶ κατακριθέντες ὑπὸ τῆς ἐν Παρισίοις συνόδε τῆς ἐν ἔτει ατί. γενομένης (γ). πάντες εἰς νθ'. πυρκαϊὰς ἠφανίσθη-

Τέλος τῶν Τεμπλαρίων.

(α) Ἐπὶ Φριδερίχε Β'. σελ. 335. (β) Βιβλ. Β'. κεφ, λγ'.

(γ) Περὶ ταύτης της συνόδε ἔτω λέγει, Γαλλίελμος Νάγγιος εἰς τὸ χρονικὸν ἐν ἔτει ατγ'. Τῆς Σεννωνηνσίας ἐπαρχίας, περὶ τῆς τῶν Τεμπλαρίων ὑποθέ„ σεως, Φιλίππε τῆ τότε Ἀρχιεπισκόπε προεδρέυοντος, σύνοδος ἐν Παρισίοις ἔ„ γινεν. ἐν ᾗ πάντων τῶν τοῖς Τεμπλαρίοις ἀνηκόντων, ἀκριβῶς διερευνηθέντων, „ ἐδιωρίσθη ὅτι τινὲς μὲν αὐτῶν νὰ ἐξέλθωσι μόνον ἀπὸ τὸ τάγμα τες, τινὲς δὲ „ νὰ ἐλευθερωθῶσιν ἀφ' ἓ τελειώσωσι τὴν μετάνοιαν ὁπῆ τὲς ἐδιώριζαν, ἄλλοι εἰς „ ζενὴν φυλακὴν νὰ ῥιφθῶσι, ἕτεροι νὰ σφαλισθῶσι διὰ πάντοτε μεταξὺ δύο τοί„ χες, καὶ ἄλλοι ὡς πεσόντας ἐκ δευτέρε εἰς τὴν αἵρεσιν, νὰ παραδοθῶσιν εἰς τὰ „ ἐξωτερικὰ κριτήρια, ἀφ' ἓ καθαιρεθῶσι πρῶτον παρὰ τῆ Ἐπισκόπε, ὅπερ καὶ ἐγένετο. Εἰς αὐτὸν τὸν καιρὸν πεντήκοντα Τεμπλάριοι εἰς τὸ πῦρ ἐῤῥίφθησαν εἰς τὰ χωρία πλησίον τῆς Ἀββατίας τῆ ἁγίε Ἀντωνίε, ἐδεὶς ὅμως αὐτῶν ὡμολόγησε τὰ ἐγκ-

θησαν, ὅσοι δὲ ἔμειναν, ὡς σημεῖον τάχα ἀφέντες ἀπὸ τὸν Ρ'ώμης Ε'πίσκοπον ἐν συνόδῳ τῇ ἐν Βιέννῃ εὐθὺς ἐθανατώθησαν.

§. 4. Τούτων ἀφανισθέντων, αἱ περισσίαι, καὶ τὰ πράγματα ἐκείνων διὰ τὰ ὁποῖα φθονηθέντες μὲ τὴν κατάνευσιν τοῦ Πάπα ἐκάησαν, καὶ ἐφονεύθησαν, ἄλλαι μὲν εἰς τοὺς Ο'σπιταλαρίους, ὁποῦ μετὰ τὴν τῆς Ρ'όδου πολιορκίαν ὠνομάθησαν Ρ'όδιοι ἱππεῖς, αἱ δὲ ἄλλοις καινοῖς τάγμασι καθὼς ἐφάνη τῷ Πάπᾳ ἐδόθησαν. ὅσοι δὲ ἀπὸ τοὺς ῥηθέντας Τεμπλαρίους ἐκατοίκησαν εἰς τὴν Γερμανίαν ἰδόντες τὴν ποταπὴν καταστροφὴν ὁποῦ οἱ ἐκ τοῦ τάγματος αὐτῶν ἔπαθον, καὶ ὅτι ὁ Πάπας ἐπρόστρεξε Πέτρῳ τῷ Α'ρχιεπισκόπῳ Μογουντίας τῷ ἐξάρχῳ τῆς ἐν αὐτῇ γενομένης συνόδου, νὰ πράξωσι τὰ ἴδια εἰς αὐτοὺς, μεταβαλόντες τὸ ὄνομα καὶ τὰ ἔθιμα τῶν Τεμπλαρίων, ἐλυτρώθησαν τοῦ κινδύνου. ἀνάγνωθι πολλὰ περὶ τούτων παρά τε τῷ Πλάτινᾳ ἐν Κλήμεντι Ε'. καὶ ἄλλοις. Πᾶσα δὲ ἡ αὐτῶν τραγῳδία ἀπὸ τὸν φθονερὸν καὶ δολερὸν Πάπαν, καὶ ἀπὸ ψευδεῖς καὶ ἐπιπλάστους συκοφαντίας ἀπετελέσθη, ὡς εἴρηται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Περὶ Λολάρδου Βαλτέρου τοῦ Βελγικοῦ, Γ'ωάννου τοῦ δὲ Ο'λίβα, καὶ τῆς ἐξ Α'γγλίας γυναικὸς, τῶν αἱρετικῶν.

§. 1.

Λολάρδος Βάλτερος αἱρετικός.

Λόλαρδον Βάλτερον τὸν Βελγικὸν, ἰσορροῦσι νὰ ἔπεσεν εἰς πολλὰς φρενοβλαβείας καὶ αἱρέσεις· διότι ἐδίδαξεν αὐτὸς ὁ ἀνόητος α'. ἡ ἱερὰ λειτουργία, τὸ Βάπτισμα, καὶ τὸ εὐχέλαιον νὰ μὴν ὠφελῶσι τίποτες· β'. ὁ ἑωσφόρος ἄδικα νὰ ἔπεσεν ἀπὸ τὸν οὐρανὸν, ὅθεν πάλιν εἶναι ἀνάγκη νὰ ὑπάγῃ ἐκεῖ. γ'. πάντες οἱ Α'γγελοι καὶ οἱ ἀντικείμενοι τῷ τάγματι αὐτῶν νὰ κολαθῶσι. δ'. ἡ Μαρία νὰ μὴν ἔμεινεν ἀεὶ Παρθένος. ε'. τὸ Κυριακὸν Σῶμα ἐν τῷ μυστηρίῳ νὰ εἶναι πεπλασμένος Θεὸς· ς'. ὁ γάμος νὰ εἶναι πορνεία ἔνορκος. ζ'. ὁ Θεὸς μήτε νὰ ἰξεύρῃ, μήτε νὰ κολάσῃ τοὺς ἐδῶ ἁμαρτάνοντας. ἡ. τὰς εὐποιΐας καὶ τὰς πρεσβείας τῶν ἁγίων

ἐγκλήματα διὰ τὰ ὁποῖα κατεκρίνοντο, ἀλλὰ πάντες ἕως τέλους σαθερῶς ἐφώναζαν πῶς ἀδίκως κατακρίνονται. Περὶ αὐτῶν τῶν Τεμπλαρίων συνήχθησαν πολλαὶ σύνοδοι, ὡς τῷ ατί. ἡ Μογουντιακὴ, καὶ Ε'βορακησία, τῷ ατιά. ἡ Λονδενησία, ἡ Καντσαριησία, ἡ Βορακησία Β'. καὶ τῷ ατιβ'. ἡ Ταρρακωνησία.

γίων νὰ εἶναι μάταιαι. ἔξω ἀπὸ αὐτὰ προσγράφονται εἰς τὸν Βάλτερον ἐγκλήματα, τὰ ὁποῖα, ᾗ τοῖς Φρατικέλλοις ἀποδίδονται, τῶν ὁποίων ὡς Πατριάρχης ἐνομίζετο· Τοιαῦτα θεοργῇ δόγματα διδάσκων ὁ ἐξάγιος, πολλὰς ψυχὰς τότε τὰς ὁμοφρονοῦντας αὐτῷ ἔντε τῇ Ἀυσρίᾳ, τῇ Βοεμίᾳ ᾗ τοῖς πλησιοχώροις τόποις, οἵτινες ἀπὸ αὐτὸν Λολαρδικοὶ ἐπωνομάθησαν. Ταύτας δὲ τὰς αὐτᾶ αἱρέσεις μὲ Γερμανικὴν διάλεκτον περιγράψας εἰς τὰς ἰδιαιτέρας ἐπαρχίας διέσπειρε. Τὰς ὁποίας μὴ θελήσας νὰ ἀποβάλῃ, τελευταῖον ἐρρίφθη εἰς τὸ πῦρ, ᾗ ἐκάη, ὡς ὁ Τριθέμιος ἱστορεῖ (α), ἐν τῷ Γρσαυγικῷ Χρονικῷ.

§. 2. Πέτρος Γωάννης ὁ δὲ Ὀλίβα περὶ τὰ τέλη τᾶ ιγ'. αἰῶνος ἤκμασε, τᾶ ὁποίᾳ οἱ Μαθηταὶ Μινορῖται Σπιριτβάλιοι ἐκλήθησαν, μὲ τὸ ὄνομα τῆς αἱρέσεως κατὰ τότε τὰς χρόνας ςηλιτευθέντες, καθότι ἔλεγον τὸν Χριςὸν, ᾗ τὰς Ἀποςόλας τίποτες μήτε κοινῶς, μήτε ἰδίως νὰ ἀπέκτησαν, ᾗ αὐτὴ νὰ εἶναι τελεία εὐαγγελικὴ πτωχεία· διότι ἐνόμιζον οἱ ἀληθινοὶ τᾶ Χριςᾶ μαθηταὶ νὰ μὴ ἔχωσιν ἐξασίαν νὰ πωλῶσι, ἢ νὰ χαρίζωσι, καθὼς τὰς φανῶσι, τὰ ὑπάρχοντα, ᾗ τοιουτοτρόπως διϊσχυρίζοντο, ὁμοίως τινὲς τῶν Φραγκισκανῶν, ἐξηγητέον εἶναι τὸν τᾶ Φραγκίσκα κανόνα ἀνθιζάμενοι ἕτεροι φράτορες τᾶ αὐτᾶ τάγματος, ὥςε ἐκ τότε σχίσμα μέγα μεταξὺ αὐτῶν τῶν Μινοριτῶν ἀνέκυψε, περὶ ᾧ ἀνωτέρω εἴρηται.

Πέτρος ὁ δὲ Ὀλίβα αἱρετικός.

§. 3. Πρόμαχοι τότων τῶν Σπιριτβαλίων ἔγιναν Ὀυβερτῖνος δὲ κασάλης ὁ Ἰταλὸς μοναχὸς ἐκ τᾶ τῶν Μινοριτῶν τάγματος, ὅςις ἐρωτηθεὶς ὑπὸ τᾶ Πάπα Γωάννα τᾶ ΚΑ'. ἐν ἔτει ατκά. περὶ ταύτης τῆς ζητήσεως τῆς περὶ τῆς τᾶ Χριςᾶ, ᾗ τῶν Ἀποςόλων πτωχείας, τὸν Χριςὸν ἴδιόν τι ἐσχηκέναι, ἢ κοινὸν, τρόπῳ κοσμικῷ γνώμην αἱρετικὴν εἶναι, ἀποκτῆσαι δὲ τὶ ὁ αὐτὸς ἐν τῷ κοινῷ, τρόπῳ πνευματικῷ, σύμφωνον εἰς τὴν ὀρθόδοξον διδασκαλίαν φαίνεται εἰς αὐτὸν νὰ εἶναι· ὁμοίως Μιχαὴλ Κασενᾶς διδάσκαλος τῆς ἱερᾶς θεολογίας, ᾗ Γεννικὸς τῶν Ἑλασσόνων ἀδελφῶν, ἀχὶ μόνον σύνοδον περὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης συνεκρότησεν, ἀλλὰ ᾗ τρία βιβλία κατὰ διαφόρων σφαλμάτων ᾗ αἱρέσεων Γωάννα τᾶ Πάπα ἐξέδωκεν, εἰς τὰ ὁποῖα διεκδικεῖ μάλιςα τὴν γνώμην τῶν λεγόντων, νὰ εἶναι ἀποβλητέα παντάπασι, πᾶσα ἰδία πραγμάτων κίνησις· ὁμοίως ᾗ Νικολάα Γ'. τὴν διαταγὴν τῇ οἰκείᾳ γνώμῃ συνηγορᾶσαν, διεκδικεῖ, ᾗ ἀχὶ μόνον, ἀλλὰ ᾗ Γωλιέλμος Ὄκκαμ ὁ Ἄγγλος, τᾶ τῶν Ἑλασσόνων ἀδελφῶν τάγματος προβιγγκιάλης, πολλὰ αὐτὴν τὴν γνώμην ἐπαινεῖ, τὴν δὲ ἐναντίαν αὐτῆς αἱρετικὴν καλεῖ, μήτε ἐφοβήθη τὰς τῶν Ῥώμης Ἐπισκόπων βάλλας, ὅσαι τοῖς Σπιριτβαλίοις ἀντέκειντο, νὰ περιέχωσιν αἱρέσεις προσβεβαιώσαθαι.

Πρόμαχοι αὐτᾶ.

(α) Χρον. Γρσαυγ. ἐν ἔτει ατκβ'.

§. 4. Μ' ὅλον δὲ ὁπῶ ἑπτὰ τῶν Ρ'ώμης Ε'πισκόπων συγκατετέθησαν τοῖς τῶν Φραγκισκανῶν ἀποπλανωμένοις πᾶσαν πραγματικὴν κτῆσιν, Γ'ωάννης ὅμως ὁ ΚΑ'. ἢ ΚΒ'. ἢ ΚΓ'. δὲν ὤκνευσε νὰ κατηγορήσῃ εἰς αὐτὰς αἵρεσιν, ὡς ἐκ τῆς δοξασίας κατ' ἐκείνων βάλλης φαίνεται· Ο'θεν ὁ αὐτὸς Πάπας, Πέτρον τὸν Γ'ωάννην, ὁπῶ ἔξω ἀπὸ τὰ ἄλλα ὀλέθρια αὐτῶ δόγματα, νομισθέντα ὑπὲρ τὰς λοιπὰς, ταύτην τὴν διδασκαλίαν, τὴν περὶ τῶ δεῖν ἐκμιμεῖσθαι τὴν τῶ Χριςῶ πτωχείαν, τοῖς Ε'λάσσοσιν ἀδελφοῖς παρενθεῖναι ἐπρόσαξε νὰ ξεσκαφθῇ ἀπὸ τὸ μνῆμα, ἢ νὰ καῇ τὸ σῶμα τῶ, ἢ πολλοὶ ἄλλοι ἀπὸ τὰς ὁπαδὰς τῶ ὡς τοιῶτοι νὰ παραδοθῶσιν εἰς τὸ πῦρ· ἀνάγνωθι τὸ τῶν ἐξεταςῶν διρεκτόριον Νικολάῶ τῶ Ε'υμερίκῶ (α), ἢ τὸν Α'ντωνῖνον (β), ἢ τὰ χρονικὰ Ε'ρρίκῶ τῶ Ρ'εβδόρφῶ (γ).

§. 5. Μία παρθένος ἀπὸ τὴν Α'γγλίαν ςωμύλη ἀποχρώντως, ἢ εὔγλωττος, ἐδίδαξε τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον νὰ ἐσαρκώθῃ εἰς ἀπολύτρωσιν τῶν γυναικῶν, ἐβάπτισε δὲ αὐτὴ γυναῖκας εἰς τὸ ὄνομα τῶ Πατρὸς, ἢ τῶ Υ'ἱῶ, ἢ τῶ ἑαυτῆς ὀνόματος· Τελευταῖον ἀποθανοῦσα, εἰς Μεδιόλανα ἠνέχθη, ἢ ἐκάη εἰς τὸ πῦρ· ἀνάγνωθι τὰ Χρονικὰ τῶν Κολμαρ. Δομινικ. (δ).

Γυνὴ Α'γγλος αἱρετικός.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Περὶ τῶν ἐν τέτοις τοῖς χρόνοις γενομένων συνόδων ἐν τῇ Δύσει.

§. 1.

Α'πὸ τὰς εἰς αὐτὰς τὰς χρόνῶς συγχροτηθείσας διασήμῶς συνόδῶς εἰς τὰ ἑσπέρια μέρη, πρώτη ἐςὶν ἡ ἐν Παρισίοις συναθροισθεῖσα τῷ ατγ'. δι' ἐξέτασιν τῆς προσενεχθείσης ὕβρεως εἰς τὸν Φίλιππον Πῶλχρον τὸν ῥῆγα τῆς Γαλλίας ὑπὸ Βονιφατίῶ Η'. τῶ Ρ'ώμης Ε'πισκόπῶ, ἥτις ἀκριβῶς ἀναθεωρήσασα τὰς ἐκείνων αἰτίας κατεδίκασε Βονιφάτιον τὸν Η'. ὡς Σιμωνιακὸν, αἱρετικὸν, ἀνθρωποκτόνον, ἀσελγῆ, μοιχὸν, φανὸν, ἢ σάλπιγγα πασῶν τῶν κακιῶν.

Σύνοδος Παρισίων.

§. 2. Η' ἐν Βιέννῃ τῶν Γαλλιῶν τῷ ζ'. ἔτει τῆς Κλήμεντος τῶ Ε'. ἀρχιερατείας συνεκροτήθη τῷ ατιά. τεσσάρῶς ὁλοκλήρῶς χρόνῶς ἐπιμείνασα

Βιέννης.

(α) Μέρει β'. ζητήμ. Θ'. σελ. 268. ἢ ζήτημ. κς'. σελ. 331. (β) Θεολογ. συνόψ. μέρ. δ'. τίτλ. ιά. κεφ. β'. (γ) Ε'ν ἔτει ατνβ'. (δ) Ε'ν ἔτει ατά.

σα αὐτὴ ἡ σύνοδος ἀπὸ τὸν καιρὸν ὁπῶ κατηγγέλθη, κοινῶς λεγομένη παρὰ τῶν Λατίνων Οἰκυμενικὴ ΙΕ'. πρὸ τῆς τῶν Πατέρων συνελεύσεως. αἴτια ταύτης τῆς καταγγελθείσης συνόδου προεβλήθησαν, ὅτι εἶναι πρέπον νὰ ἀνακρίνῃ αὐτὴ τὰς ἀναφυείσας αἱρέσεις τῶν Τεμπλαρίων, Πέτρου Γωάννου τῶ Μινορίτου, τῶν Βεγάρδων, καὶ τῶν Βεγουΐνων, ὁμοίως περὶ τῶ συμβουλευθῆναι ἀλλήλοις περί τε τῆς ἐπαναλήψεως τῆς Παλαισίνης, καὶ ἀνανεώσεως τῆς Ἐκκλησιαστικῆς ἐλευθερίας· κτ'. ἡ δὲ ἀληθὴς αἰτία τῶ συναθροισθῆναι ταύτην, ἐδεμία ἄλλη ἦν παρὰ τὸ ὑπ' ὀνόματι οἰκυμενικῆς συνόδου νὰ ἐξαλειφθῇ τὸ τάγμα τῶν Τεμπλαρίων, ἐδεὶς θέλει ἐναντιωθῇ εἰς τοῦτο.

§. 3. Διὰ τὴν ἐξενεχθεῖσαν ἀπόφασιν περὶ τῶ τελείου ἀφανισμοῦ τῶν Τεμπλαρίων, συλλογισθεὶς κατ' ἰδίαν πρότερον ὁ Κλήμης, ὡς τῶ ἐφάνη, εἰς τὴν Β'. συνέλευσιν ταύτης τῆς συνόδου, ἐδημοσίευσε, καθὼς ἀπὸ τὴν παρενθήκην τῶν χρονικῶν Ἐρρίκου τῶ Στέρωνος δηλοῦται (α). Ἐν τούτοις ὑπὸ τῆς συνόδου ταύτης κατεκρίθησαν ὡς αἱρετικὰ τὰ συγγράμματα Πέτρου τῶ Γωάννης, τῶν Φρατικέλλων, τῶν Δολκινιστῶν, τῶν Βεγάρδων, καὶ τῶν Βεγουΐνων· Περὶ δὲ τῶ ἀναλαβεῖν τὴν Παλαισίνην, ἐκστρατείαν ὁ Κλήμης διετάξατο, ἀλλὰ μετ' ὀλίγον τὴν μετέβαλε· διότι ὕστερον πολλαὶ χιλιάδαις ἀνθρώπων ὁπῶ ἦσαν ἕτοιμοι διὰ τὸν ἱερὸν πόλεμον νὰ ἐκστρατεύσωσι, συναχθεῖσαι εἰς τὸ Πρυτανεῖον τῶ Πάπα, ἐμποδίσθησαν ἀπὸ τὸν Πάπαν λυθεῖσαι τῆς εὐχῆς, καὶ προσαχθεῖσαι νὰ ἐπιστρέψωσιν εἰς τὰ ἴδια· λοιπὸν ἀπατηθέντες, εἰς μάτην τὰς κόπους καὶ τὰ ἔξοδα κατηνάλωσαν· ἀνάγνωθι τὰ χρονικὰ τοῦ Στέρωνος (β).

§. 4. Εἰς αὐτὴν τὴν σύνοδον προσέτι Κλήμης Ε'. μὲ εἰδικήν τινα διαταγὴν ἐπρόσαξε τὰς ἐν ταῖς Ἀκαδημίαις τῶν Παρισίων, τῆς Ὀξονίας, τῆς Βονωνίας, καὶ τῆς Σαλματικῆς Θεολόγους, ἀχὶ μόνον τὴν Λατινικὴν διάλεκτον νὰ μεταχειρίζωνται, ἀλλὰ καὶ τὴν Ἑβραϊκὴν, τὴν Ἀραβικὴν, καὶ τὴν Χαλδαϊκήν, ὅπως εὐκολώτερα διὰ αὐτῶν δυνηθῶσι νὰ ἐξηγήσωσι τὰς ἱερὰς, Γραφὰς καὶ τὰς ἀπίστους μὲ εἰλικρινεστάτην διδασκαλίαν τὸν λόγον τῆς σωτηρίας νὰ διδάσκωσι, καὶ νὰ κατηχῶσι· καὶ εἰς κάθε σχολεῖον ἑκάστης διαλέκτου δύο διδάσκαλοι νὰ διορισθῶσι, λαμβάνοντες τὰ σιτηρέσια καὶ τὰς μισθὰς, τὰς μὲν ἐν Ῥώμῃ διδάσκοντας παρὰ τῶ ἐν Ῥώμῃ Πρυτανείῳ, τὰς δὲ ἐν Παρισίοις παρὰ τῶ τῆς Φραγκίας ῥηγὸς, τὰς δὲ ἐν ἄλλαις ἐπαρχίαις, παρὰ τῶν ἐν αὐταῖς Ἐπισκόπων, καὶ ἄλλων Ἐκκλησιαστικῶν οἰκονόμων κτ'. ὁμοίως καὶ ἄλλα τινὰ παρόμοια ἐν ταύτῃ τῇ συνόδῳ Κλήμης ὁ Ε'. ἐδογμάτισε, τῶ ὁποίῳ αἱ διαταγαὶ Κλημεντιναὶ ὠνομάσ-

(α) Ἐν ἔτει ατιά.
(β) Ἐν τῷ ῥηθέντι τόπῳ.

νομάθησαν εἰς πέντε κώδικας τῆ Κανονικῆ δικαίᾳ κείμενοι, εἰς τὰς ὁποίας ἐπροσέθησαν αἱ ἓξ Τραγανάντες Ἰωάννᾳ ΚΑ'. τὰς ὁποίας ὑπεμνημάτισε Κωζελῖνος ὁ Δεκασανίς.

Ρ'αβέννης. §. 5. Ἡ ἐν Ρ'αβέννῃ σύνοδος τῷ αὐτῷ ἔτει συνήχθη ὑπὸ τῆ ἀρχιεπισκόπᾳ αὐτῆς Ρ'αϋνάλδᾳ, ἥτις κανόνας λβ'. ἐξέδωκεν, ὁπῆ ἀρμόζωσιν εἰς τὴν Ἐκκλησιαστικὴν διδασκαλίαν, ᾗ εὐταξίαν· ἐν τῷ κγ'. κανόνι, Ἑβραίων ἄνδρες τε ᾗ γυναῖκες κυκλοειδὲς σημεῖον ἐκ πανὶς χροκοβαφῆς κατασκευαζόμενον ἀπάνω τῆς νὰ περιφέρωσι, διὰ νὰ διακρίνωνται ἀπὸ τὰς Χρισιανὰς, ᾗ νὰ μὴν ἔχωσιν ἄδειαν πλέον ἀπὸ μῆναν νὰ διάγωσιν, εἰς τὸν ὁποῖον τόπον δὲν ἐδόθη αὐτοῖς συναγωγὴ (α)· τῆτο τὸ θέσπισμα προσεκυρώθη ᾗ ἀπὸ ἑτέραν σύνοδον, ὁπῆ συνήχθη εἰς αὐτὴν τὴν Ρ'αβέννην ἐν ἔτει ᾳτιζ'.

Τωλήτε. §. 6. Ἡ ἐν Τωλήτῳ συναθροισθεῖσα ἐν ἔτει ᾳτλϑ'. ὑπὸ Αἰγιδίᾳ τῆ ταύτης ἀρχιεπισκόπᾳ, κανόνας ἐξέθετο ε'. ἀνήκοντας εἰς τὴν Ἐκκλησιαστικὴν Εὐταξίαν, ᾗ πρὸς τέτοις ἐθέσπισεν ὅτι οἱ προσάται τῶν Ἐκκλησιῶν κάθε χρόνον νὰ ποιῶσιν ἀπογραφὴν τῶν ὑπ' αὐτὲς τελάντων ἐνοριῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

Περὶ διασήμων συγγραφέων τῶν ἀκμασάντων ἐν Δύσει κατὰ τέτες τοὺς χρόνες.

§. 1.

Διέπρεψαν κατὰ τέτας τὲς χρόνες ἄνδρες ἐν τοῖς πεπαιδευμένοις εὐδόκιμοι Γωλίελμος δὲ Νάγγης, Αἰτώνιος, Γωλίελμος Δωράνδος, Νικόλαος δὲ Λύρα, Πελάγιος Ἀλβάριος, Φραγκίσκος Μαϋρώνιος, Πέτρος Βερτράνδας, Ἰωάννης δὲ Παρίσης, Γαΐδων Βωνάτος, καὶ εἴτις ἄλλος.

§. 2.

(α) Ὁ κανὼν ταύτης τῆς συνόδε ἔτως ἔχει, εἴπερ Ἰεδαίες δὶ ἐυσπλαγχνίαν, ᾗ εἰς μαρτύριον τῆς ἑαυτῶν ἀπιςίας δεῖ ἀνέχεσθαι ἐν Ἐκκλησίᾳ, ᾗ ἱεραῖς τελεταῖς, ὅμως διὰ τὸ προελθῆναι ἐκ τῆς αὐτῶν συνομιλίας πολλὰ κακὰ σκάνδαλα, θεσπίζομεν ᾗ ἀϊδίῳ χρεότητι κυρῶμεν, Ἰεδαίες τοῖς ἱματίοις αὐτῶν σημεῖον ἤτοι κύκλον χροκοβαφῆ φέρειν ᾗ τὰς αὐτῶν γυναῖκας ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, ἵνα διακρίνωνται τῶν Χρισιανῶν. μήτε διάγειν ἐπέκεινα μηνὸς ὅπε συναγωγὴν ἐκ ἔχεσι.

§. 2, Γωλλίελμος δὲ Νάγγης, Γάλλος, ἱστορίαν ἐξέδωκεν ἀπὸ κτίσεως κόσμε, μέχρι τῦ ἀτά. ἔτες ἀπὸ Χριςῦ, τὴν ὁποίαν ἐπλάτυναν δύο μοναχοὶ ἐκ μοναςηρίε τινὸς τῶν ἐν Παρισίοις μέχρι τῦ ἀτξή. ὁμοίως ᾗ χρονικὸν τῶν ἐν τῇ Φραγκίᾳ βασιλευσάντων μέχρι τῦ ἀτκ'. τυπωθὲν ἐν Φραγκοφόρτῳ τῷ ἀφιέ. Γωλλίελμος δὲ Νάγγης

§. 3. Αἰτόνιος Ἀρμένιος τὸ γένος, ἀπόγονος Αἰτόνε τῦ Ἀρμενίας βασιλέως, μὲ τῦ ὁποίε τὴν παρακίνησιν τὴν Χριςιανικὴν πίςιν ἐδέξατο ὁ τῶν Τατάρων Αὐτοκράτωρ Μαγγιχάν, ὡς λέγεσιν, ἐκ ςρατιώτε μοναχὸς ἔγινε, ᾗ συνηριθμήθη μὲ τὲς ἐκ τῦ τάγματος τῶν Πραιμοςρατηγησίων, ἱστορίαν περὶ τῶν πεπραγμένων τοῖς Τατάροις ἐν ἔτει ατζ'. εἰς Γαλλικὴν διάλεκτον ἔγραψε, τὴν ὁποίαν μεταφραθεῖσαν εἰς τὴν Λατινικὴν γλῶσσαν ὑπὸ Νικολάε τῦ Φαλκονίε ὑπ' ὀνόματι τῆς ὁδοιπορίας, ᾗ τῦ ἔθες τῶν ἱςοριῶν τῆς Ἀνατολῆς ἐν ἔτει αφπέ. ἐξέδωκε Ῥήνερος διὰ τύπων ἐν Ἑλμςαδίῳ τῇ πόλει. Αἰτόνιος.

§. 4. Γωλλίελμος Δεράνδος, ἔκγονος Γωλλιέλμε Δεράνδε τῦ ἐπονομαθέντος Σπεκλάτορος, ἔγραψεν ἐγχειρίδιον, περὶ τῦ τίνα τρόπον πρέπει συγκροτηθῆναι σύνοδον, τυπωθὲν ἐν Παρισίοις τῷ ἀχξέ. Γωλλίελμος Δεράνδος.

§. 5. Νικόλαος δὲ Λύρα (ἥτις ἦν κώμη τῆς Νορμανίας, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ᾗ Λυρανὸς ἐπωνομάθη,) ὅσις Γεδαῖος ὢν, ὡς πολλοὶ διαβεβαιῶσι, Χριςιανὸς ἔγινεν, ἔπειτα ᾗ μοναχὸς ἐκ τῦ τῶν Φραγκισκάνων τάγματος, ἀνὴρ διαβεβοημένος εἰς μάθησιν, ὑπεμνημάτισε σχεδὸν πᾶσαν τὴν ἱεραν Γραφὴν συντόμως μὲν, ἀλλὰ πολλὰ ὠφελίμως, ἐν πολλοῖς τόποις αὐτῆς ἐλέγχων τὲς Ῥώμης Ἐπισκόπες, ᾗ μάλιςα ἐν τῷ ις'. κεφαλαίῳ τῦ Ματθαίε. κτ'. ὁμοίως ᾗ τὰ τέσσαρα βιβλία τῶν γνωμῶν ἐξέδωκε, ᾗ ζητήματα ἐν τῇ παλαιᾷ, ᾗ καινῇ διαθήκῃ, ᾗ λόγες περὶ χρόνε ᾗ τῶν Ἁγίων. Νικόλαος δὲ Λύρα.

§. 6. Φραγκίσκος Μαϋρώνιος Μιρωνίτης, ἔγραψε πρὸς τοῖς ἄλλοις ᾗ θεολογικὰς ἀληθείας ἐν τῷ περὶ πόλεως Θεῦ τῦ ἱερῦ Αὐγεςίνε μετὰ τῶν εἰς αὐτὸν σχολίων Θωμᾶ τῦ Ἀγγλικῦ, τυπωθείσας ἐν τῇ Τολώσῃ κατὰ τὸ αυπή ἔτος. Οὗτος (α), ἀνατρέπει τὴν γνώμην τῶν Ῥώμης Ἐπισκόπων, ὅπῦ δογματίζεσι τὴν Ἐκκλησίαν νὰ ἔλαβε θησαυρόν τινα συνισάμενον ἐκ τῶν περιττευόντων μισθῶν ἐκ τῦτε τῦ Χριςῦ, ᾗ τῶν Ἁγίων. Φραγκίσκος Μαϋρώνιος.

§. 7. Γωάννης ὁ δὲ Παρίσιος, ἐξέδωκε βιβλίον περὶ τῆς Βασιλικῆς ᾗ Παπικῆς ἐξεσίας, εἰς τὸ ὁποῖον τὸ βασιλικὸν δίκαιον ἐναντίον τῶν Ῥώμης Ἐπισκόπων πολλὰ ἀποδείχνει, προσκαλέσας εἰς ἑαυτὸν τὲς ἐν Παρισίοις διδασκάλες, ἀπέδειξεν αυτοῖς νὰ εἶναι κοινὴ γνώμη τῆς Ἐκκλησίας μετὰ τὴν τελείωσιν τῦ μυςηρίε τῆς θείας Εὐχαριςίας νὰ διαμένῃ ἡ ἀσία τοῦ ἄρτε κτ'. ἐναντίον τῶν Παπικῶν διάταξεων κτ'. Γωάννης δὲ Παρίσιος.

ΚΕΦΑ-

(α) Ἐν βιβλ. θ'. τῶν γνωμῶν δικιρ. ιθ'. ζητ. β'.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ς'.

Περὶ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει Αὐτοκρατόρων Ἀνδρονίκου τοῦ νεωτέρου, Ἰωάννου τοῦ Καντακουζηνοῦ, καὶ Ἰωάννου τοῦ Παλαιολόγου, καὶ τῶν γενομένων ἐπ' αὐτῶν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ.

§. 1.

Ἀνδρόνικος ὁ νεώτερος Αὐτοκράτωρ Ἀνατολῆς ἀπὸ Χ. Γ. 1332.

Τοῦ Παλαιολόγου Ἀνδρονίκου βασιλεύοντος ἐν Κωνσταντινουπόλει, συγκοινωνὸν τῆς βασιλείας μετὰ τὴν ἀποβίωσιν Μιχαὴλ τοῦ βασιλέως τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, τὸν ὁποῖον πρότερον συμμέτοχον τῆς ἐξουσίας εἶχε καταςήσει, Κωνσταντῖνον τὸν Δεσπότην ἔκλεξε, δυσχεράνας ἐπὶ τούτῳ, καὶ ἀδημονήσας, ὁ ἔγγονος αὐτοῦ Ἀνδρόνικος ὁ νεώτερος, ὁ τοῦ βασιλέως Μιχαὴλ υἱὸς, τὸν ὁποῖον ἐγέννησεν ἐκ Μαρίας τῆς ἐξ Ἀρμενίας ἐλθούσης, καθὼς ὁ Μανουὴλ ὁ δεσπότης, πόλεμον τῷ Πάππῳ αὐτοῦ Ἀνδρονίκῳ τῷ γηραιῷ ἤγειρε καὶ τοῦτον τῇ τῶν Γενοϊτῶν βοηθείᾳ τῆς αὐτοκρατορίας ἐξώρισεν. ἀλλ' αὐτὸς διὰ συνεργείας τῶν Οὐενετῶν εἰς τὸν θρόνον πάλιν ἀπεκατέςη· μετὰ ταῦτα πόλεμος ἐξ χρόνους ἐγίνετο μεταξὺ πάππου καὶ ἐγγόνου τῶν Παλαιολόγων Ἀνδρονίκων, ποτὲ μὲν τοῦ ἑνὸς νικῶντος, ποτὲ δὲ τοῦ ἑτέρου, ἕως οὗ μεταξὺ αὐτοῦ συνέφωνησαν ὅτως, ὁ νέος Ἀνδρόνικος νὰ ὁρίζῃ αὐτοκρατορικῶς τῆς Θράκης, ὅσον τὸ ἀπὸ Χριςουπόλεως, ἕως τῶν περὶ τὸ Ῥήγιον προαιλίων, καὶ προαςείων τῆς Κωνσταντινουπόλεως, καὶ ἅμα τὰ παρ' αὐτοῦ τοῖς περὶ αὐτὸν διανεμηθέντα τῶν τῆς Μακεδονίας χωρίων· ὁ δὲ γηραιὸς τήν τε Κωνσταντινούπολιν, καὶ τὰς ἐπέκεινα τῆς Χριςιανουπόλεως Μακεδονικὰς λοιπὰς χώρας, καὶ πόλεις, καὶ πρὸς τούτοις νὰ δέχηται, καὶ νὰ οἰκονομῇ καὶ τὰς πρὸς τῶν Κυκλάδων ἐθνῶν πρεσβείας· ἀλλ' ὅμως πολλάκις φιλία, καὶ συμφωνίαι γινόμεναι, τελευταῖον ὁ πάππος ἐκβληθεὶς τῆς βασιλείας ὑπὸ τοῦ ἐγγόνου, τὸ μοναδικὸν ῥάκος ἐνεδύθη, Ἀντώνιος μετωνομασθεὶς, καὶ εἰς μοναςήριον ἀπελθὼν ἀπέθανε, ζήσας χρόνους οδ'. καὶ βασιλεύσας ν'. χρόνους.

§. 2. Καὶ ὅτω μόνος Αὐτάρχης ἐν Κωνσταντινουπόλει διέμεινεν Ἀνδρόνικος ὁ νεώτερος ἐν ἔτει ᾳτλβ'. ἀνὴρ τὸ μὲν εἶδος ἡδὺς, καὶ χαρίεις, τὸ δὲ ἦθος ἱλαρὸς, καὶ εὐπρόσιτος, τὴν γνώμην φιλάνθρωπος, καὶ πολλὰ συμπαθὴς, ὅμως συμβολὴν, ἀπό τινα δὲν ἐλάμβανεν, ἐμίσα δὲ νὰ βλέπῃ περὶ αὐτὸν πλῆθος ἀνθρώπων, ἀλλὰ τὸ περισσότερον ἠγάπα

νὰ

νὰ καταγίνηται εἰς τὸ κυνήγιον, διὸ καὶ ἔθρεφε κύνας πλέον ἀπὸ χιλίας, μὲ ἄλλους τόσους ἄνδρας διὰ νὰ τὰς ἐπιμελῶνται· κτ. ὅθεν καὶ πολλὰ ἔξω ἀπὸ τὸ πρέπον ἐποίει, καὶ πόλεμον ἄσπονδον κατ' Ἀλεξάνδρου τοῦ ἄρχοντος τῶν Βλαγάρων ἐποίησεν, ἀνδρὸς Χριστιανοῦ, τὸν ὁποῖον ἐπαινετώτερον ἦν νὰ τελέσῃ ἐναντίον τῶν Τούρκων, ὁπού ἐλεεινὰ τοὺς Χριστιανοὺς ἐκάρσευον, καθὼς καὶ ὁ ῥηθεὶς Ἀλέξανδρος μαθὼν τὴν κατ' αὐτοῦ ἔφοδον, καὶ λυπηθεὶς, διεπρεσβεύσατο πρὸς αὐτὸν περὶ εἰρήνης, λέγων πῶς δὲν εἶναι πρέπον ἅπλως ἄσπλαγχνα νὰ φέρηται κατὰ τῶν Χριστιανῶν, καὶ νὰ πολεμῶσι μεταξὺ αὐτῶν ἐπειδὴ ἐδύνοντο νὰ εἶναι φιλιωμένοι, καὶ εἰρηνευμένοι, καὶ ὁμοῦ κατὰ τῶν ἀσεβῶν νὰ ἀντιπολεμῶσιν ὁποῦ εἶναι ἐχθροὶ τῶν Χριστιανῶν. κτ. Ἔλαβε δὲ γυναῖκας δύο, τὴν μίαν μὲν ἐξ Ἀλαμανῶν Εἰρήνην καλεμένην, τὴν ἄλλην δὲ ἐκ Λομβαρδίας, τὴν ὁποίαν ὠνόμασαν Ἄνναν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν καὶ Γιάννην τὸν βασιλέα ἐγέννησε· ζήσας δὲ χρόνους μέ. βασιλεύσας ἐξ αὐτῶν πρὸ τοῦ θανάτου τοῦ Πάππου χρόνους ἕνδεκα, καὶ ἀφ' οὗ ἔλαβε τὴν πόλιν μὲ νόμον πολέμου, ὕστερον δὲ ἀπὸ τὴν ἔξωσιν ἐκείνου χρόνους θ'. ἀπέθανεν ἐν ἔτει ᾳτμά. θνήσκων δὲ ἄφησεν Γιάννην τὸν Καντακουζηνὸν ἄνδρα εὐδαίμονα, καὶ μέγα δυνάμενον, καὶ τὸν παῖδα ἐπιτροπεύειν, ἕως οὗ εἰς ἐντελῆ ἡλικίαν φθάσῃ, καὶ νὰ κυβερνᾷ τὸ βασίλειον.

§. 3. Μείνας λοιπὸν ὁ Καντακουζηνὸς Γιάννης ἐπίτροπος, καὶ διαπερὼν ὀλίγος καιρὸς μετὰ τὸν θάνατον τοῦ βασιλέως, ἀλληλομαχῶν μὲ τὴν βασίλισσαν Ἄνναν, ἠθέτησε τοὺς ὅρκους, καὶ ἔλαβε τὴν βασιλείαν, ἀναγορευθεὶς βασιλεὺς εἰς τὸ Διδυμότοιχον κατὰ τὸ ᾳτμβ'. καὶ χριωθεὶς ὑπὸ Λαζάρου Γεροσολύμων Πατριάρχου, ἀναγκάσαντες Ἕλληνες τινὲς εἰς τοῦτο, καὶ συμβοηθήσαντες, τὸν δὲ παῖδα ιγ'. χρόνων ὄντα οὐκ ἔβλαψαν, ἐπειδὴ ἐσυμπεθερίασε μὲ αὐτὸν, τὸν ἐκαταφρόνευ ὅμως. βασιλεύσας δὲ καὶ ποιήσας ἐπιγαμίαν καὶ μὲ τὸν Ὀρχάνην, φίλον ἄκρον ἀπέκτησεν αὐτόν· ἔλαβε δὲ υἱοὺς δύο, ἀπὸ τοὺς ὁποίους τὸν μὲν νεώτερον Μανουὴλ ἡγεμόνα τῆς Σπάρτης εἰς τὸν Μωσέα ἐδιώρισε, τὸν δὲ μεγαλήτερον, βασιλέα Ἑλλήνων κατέζησε, τὸν ὁποῖον Ἀσάννην Καντακουζηνὸν ἐκάλεν.

Γιάννης Καντακουζηνὸς Αὐτοκράτωρ ἀπὸ Χ. Γ. 1342.

§. 4. Γιάννης δὲ ὁ τοῦ Ἀνδρονίκου υἱὸς, φθάσας εἰς τελείαν ἡλικίαν, καὶ ἀποκτήσας συμβοηθοὺς τοὺς Ἕλληνας, καὶ μάλιστα τοὺς Μακεδόνας, ἐπειδὴ μὲ αὐτοὺς πάντοτε ἐσυναναστρέφετο, ἐγκρατὴς τῶν σκήπτρων τῆς βασιλείας ἔγινεν ἐν ἔτει ᾳτνή. Ὁ δὲ Καντακουζηνὸς Γιάννης χείρας τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς του, καὶ τὸ μοναχικὸν σχῆμα φορέσας, Γιωάσαφ μετωνομάσθη· βασιλεύσας χρόνους ἕξ, καὶ μῆνας ἑπτὰ, τοῦ ὁποίου ὁ μεγαλήτερος υἱὸς, ὃν βασιλέα Ῥωμαίων προεχείρισεν, ὑπῆγε πρῶτον εἰς Ῥόδον πρὸς τὸν ἀρχιερέα αὐτῆς, δεόμενος νὰ τύχῃ βοηθείας, καὶ ἐπειδὴ δὲν ηὗρε βοήθειαν εἰς τὰ ἀναγκαῖα ὁποῦ ἐχρειάζετο, ὑπῆγεν εἰς

Γιάννης ὁ Παλαιολόγος Αὐτοκράτωρ ἀπὸ Χ. Γ. 1358.

εἰς Πελοπόννησον πρὸς τὸν ἀδελφόν τε Μανουὴλ τὸν ἡγεμόνα τῆς Σπάρτης. ὁ Γωάννης λοιπὸν ὁ Παλαιολόγος ὁπὲ καλοϊωάννης ἐκαλεῖτο ἀγενὴς ὢν, καὶ ἄγνωσος, συμβούλειαν ἐποίησεν εἰς τὸν Μουράτην υἱὸν τε Ὀρχάνη ὁπὲ ἐπέρασε τότε πλησίον τῆς Εὐρώπης, καὶ ὑποτελὴς δοσίματος αὐτὸς πρῶτος ἔγινε διὰ νὰ ὑποτάξῃ προχειρότερον τὲς ἡγεμόνας τῆς Εὐρώπης μὲ τὴν βοήθειαν τῶν Τούρκων, καὶ μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον κατὰ μικρὸν ἔκτοτε οἱ Χριστιανοὶ εἰς τὸν ζυγὸν τῶν Τούρκων ἔμβαιναν. Εἶχε δὲ αὐτὸς ὁ βασιλεὺς Γωάννης υἱὲς, τὸν Ἀνδρόνικον τὸν Δεσπότην, Θεόδωρον τὸν Πορφυρογέννητον, καὶ Μανουὴλ τὸν Δεσπότην, ὅσις τὸν μὲν Ἀνδρόνικον ὡς πρωτότοκον καὶ διάδοχον τῆς βασιλείας, εἰς τὴν πόλιν προσέταξε νὰ εὑρίσκηται, τὸν δὲ Μανουὴλ νὰ διοικῇ, καὶ νὰ κυβερνᾷ τὴν Θεσσαλονίκην, καὶ Θεόδωρον τὸν Πορφυρογέννητον, μετὰ τὸ ἀποθανεῖν τὸν υἱὸν τε Καντακουζηνῆ, εἰς τὴν Σπάρτην Κύριον, καὶ αὐθέντην ἀπέστειλεν, ὡς ὁ Φραντζῆς ἱστορεῖ (α), μετὰ ταῦτα παραγενομένε τῆ Γωάννε εἰς τὴν Ἀσίαν ὁμῶ μὲ τὸν Μουράτην, ὁ πρεσβύτερος αὐτοῦ υἱὸς Ἀνδρόνικος ἀφεθεὶς εἰς τὸ Βυζάντιον, καὶ τὴν Βασιλείαν ἔχων ὑπ' αὐτὸν ἐσυμφώνησε μὲ τὸν Σαουτζὴν τὸν πρεσβύτερον υἱὸν τε Μουράτη, ὥστε καὶ οἱ δύο νὰ ἀποσατήσωσιν ἀπὸ τὲς πατέρας τες, καὶ νὰ λάβωσι τὴν πατρικὴν ἐξουσίαν, διὰ τὰ ὁποῖα εἰς ὀλίγον καιρὸν πίανωντάς τον ὁ πατήρ τε τὸν ἐτύφλωσεν.

§. 5. Ἐπὶ τούτοις ὁ Γωάννης ἔβλεπε τὰ τῶν Τούρκων πράγματα ὁπῶ ηὔξαναν, ὅθεν ὑπῆγεν εἰς Ἰταλίαν, ζητῶν βοήθειαν, καὶ εἰς τὲς λοιπὲς τῶν Ἑσπερίων ἡγεμόνας· μὴ ἐπιτυχὼν ὅμως βοήθειαν ἀπὸ τινὰ, τελευταῖον εἰς φυλακὴν ἐβάλθη ἀπὸ τὲς Οὐενετὲς διὰ τὰ ἄσπρα ὁπῶ ἐδανείσθη ἀπὸ αὐτές. πληρώσας δὲ αὐτοῖς τὸ χρέος μὲ τὰ ἄσπρα ὁπῶ τὸν ἤφερεν ὁ νεώτερός τε υἱὸς Μανουὴλ, ἠλευθερώθη, καὶ ἐπέστρεψεν εἰς τὸ Βυζάντιον, καὶ περισσοτέραν ἔυνοιαν εἰς τὸν Μανουὴλ, πάρεξ εἰς τὸν μεγαλήτερόν τε υἱὸν Ἀνδρόνικον ἔδειχνεν, διὰ τὴν εὐγνωμοσύνην ὁπῶ ἔδειξεν εἰς αὐτὸν ὄντα εἰς φυλακὴν, διὸ καὶ διάδοχον τῆς βασιλείας ἐκήρυξεν· ὅθεν μεγάλη ἔχθρα ἀπὸ αὐτὸ μεταξὺ τῶν ἀδελφῶν, ἠγέρθη διὰ τὴν βασιλείαν. τινὲς τῶν Λατίνων συνηθίζασι νὰ δείχνωσιν ὁμολογίαν τῆς Παπικῆς πίστεως τότε τῆ Παλαιολόγε Γωάννε υἱῆ τε νεωτέρε Ἀνδρονίκε, λέγοντες νὰ ἔδωκεν αὐτὴν εἰς Ῥώμην, ἀλλ' οἱ αὐτοὶ συγγραφεῖς μαρτυροῦσι πῶς εἶναι πλαστή· ἀνάγνωθι περὶ τῶν ῥηθέντων βασιλέων Νικηφόρον τὸν Γρηγορᾶν (β), Λαόνικον τὸν Χαλκοκονδύλην (γ), Γεώργιον τὸν Φραντζῆν (δ), Λεουκλάβιον (ε), καὶ ἄλλες.

§. 6.

(α) Βιβλ. Β'. κεφ. ιέ. ὅπε λέγει πῶς καὶ τέταρτον υἱὸν εἶχεν ὁ βασιλεὺς Γωάννης δηλαδὴ καὶ Δημήτριον τὸν Δεσπότην.

(β) Γ'ςορ. Λόγ. Η'. Θ'. καὶ Γ'. (γ) Βιβλ. Α'. (δ) Βιβλ. Α'. (ε) Βιβλ. Α'.

Κωνσαντινουπόλεως Πατριάρχαι.

§. 6. Ἐπὶ τούτων τῶν βασιλέων Πατριάρχαι Κωνσαντινουπόλεως ἔγιναν Ἰωάννης ΙΓ'. ὁ ἐκ τῆς πόλεως Ἄπρω, Ἰσίδωρος, Κάλλιστος, Φιλόθεος, Κάλλιστος τὸ β'. Φιλόθεος τὸ β'. Μακάριος, καὶ Νεῖλος.

Ἰωάννης Καλέκας.

§. 7. Ἀποθανόντος Ἡσαΐου τοῦ ῥηθέντος Πατριάρχου, διάδοχον αὐτοῦ ἔκλεξεν ὁ βασιλεὺς Ἀνδρόνικος ὁ νεώτερος, Ἰωάννην Καλέκαν, τὸν ἐκ τῆς πόλεως Ἄπρω, ἐν ἔτει ϛτμά. ἱερεὺς ὢν τοῦ βασιλικοῦ κλήρου, ὅσις διαπρέψας ἐν τῷ θρόνῳ καὶ συνόδους δύο συναθροίσας κατὰ Βαρλαὰμ, καὶ Ἀκινδύνου κατέκρινεν εἰς αὐτὰς ἐκείνας, καὶ τὰς ἐκτεθέντας τόμους δι' ὑπογραφῆς τοῦ οἰκείας ἐκύρωσεν· ἐπὶ τούτοις Ἰωάννου τοῦ Καντακουζηνοῦ ἄρξαντος δυσμενῶς προσέκειτο τῷ Παλαμᾷ, καὶ ὡς ἔυνουν εἰς τὸν βασιλέα Καντακουζηνὸν, εὑρίσκων αὐτὸν ὑπαίτιον, τὸν ἔβαλεν εἰς φυλακὴν, καὶ τὸ περισσότερον πρὸς ἐξουθένησιν αὐτοῦ τοῦ Παλαμᾶ, Γρηγόριον τὸν Ἀκίνδυνον, περὶ οὗ κατωτέρω ῥηθήσεται, ὑπερησπίζετο· διὸ οἱ παρευρεθέντες ἐν Κωνσαντινουπόλει ἀρχιερεῖς ἀναφορὰν κατὰ τούτου τοῦ Ἰωάννου προσφέροντες εἰς τὴν βασίλισσαν Ἄνναν τὴν Παλαιολογίναν τὴν χήραν τοῦ τελευτήσαντος βασιλέως Ἀνδρονίκου, ἐδέοντο αὐτῆς νὰ ποιήσῃ σύνοδον πρὸς διάκρισιν τούτων· συναθροισθείσης λοιπὸν συνόδου εἰς τὰ βασίλεια καθηρέθη ὑπ' αὐτῆς, ὡς αἱρετικός (α).

Ἰσίδωρος.

§. 8. Καὶ Ἰσίδωρος ἀντ' αὐτοῦ Πατριάρχης Κωνσαντινουπόλεως ἐπροχειρίσθη· Ταύτην τὴν καθαίρεσιν τοῦ Ἰωάννου ἐβεβαίωσε καὶ ὁ βασιλεὺς Ἰωάννης ὁ Καντακουζηνὸς ὁπου ἦλθεν εἰς Κωνσαντινούπολιν, ἐπειδὴ ἐκαλέσθη εἰς τὴν σύνοδον τρὶς, καὶ τετράκις, καὶ δὲν ἠθέλησε νὰ ἔλθῃ. Ἀνάγνωθι ταύτην τὴν τῆς καθαιρέσεως ἐπικύρωσιν, περὶ τὰς ἀρχὰς τῶν προλεγομένων τοῦ τόμου τῆς Ἀγάπης, ὡς καὶ τὴν τῶν ἀρχιερέων ἀναφορὰν (β), προσβεβαιώσας δὲ τῷ θρόνῳ τὸν Ἰσίδωρον ἐχρίσθη καὶ ὑπ' αὐτοῦ τὸ β'. διὰ τὴν τῶν πολλῶν ὑπόληψιν, σεφθεὶς ἐν τῷ ναῷ τῶν Βλαρχενῶν, ἐὰν καὶ πρότερον ἐν Ἀδριανουπόλει ὑπὸ Λαζάρου τοῦ Πατριάρχου Ἱεροσολύμων βασιλεὺς ἀναγορευθεὶς ἐσέφθη. πατριαρχεύσας δὲ αὐτὸς ὁ Ἰσίδωρος χρόνους τρεῖς, ἀπέθανε.

Κάλλιστος.

§. 9. Μετὰ τὸν Ἰσίδωρον ἔγινε Πατριάρχης ἐν ἔτει ϛτν'. Κάλλιστος ὁ ἐκ τοῦ Μοναστηρίου τῶν Ξανθοπούλων, εἰς τὸ ἅγιον ὄρος κείμενον, ἀνὴρ ἐν ἀρεταῖς διαβεβοημένος, ὡς αὐτὸν μαρτυρεῖ ὁ Καντακουζηνός (γ). Τούτου τοίνυν πατριαρχεύσαντος, οἱ ἀντίζηλοι ὅ, τε Ἐφέσου καὶ Γάνου ἀποτυχόντες τῶν ἐλπίδων ὁπου ἕκαστος εἶχε διὰ νὰ πατριαρχεύσῃ, πολλὰ

(α) Αὐτὴ ἡ σύνοδος συνήχθη τῷ ϛτμζ. εἰς τὴν ὁποίαν ἐκυρώθη ἡ δόξα Γρηγορίου Παλαμᾶ ἐναντίον τῶν Βαρλααμιτῶν, καὶ τόμος ἐξετέθη, ὅσις εὑρίσκεται εἰς τὴν Καισαρικὴν Βιβλιοθήκην τῆς Οὐιέννης Κώδ. Νομ. Ζ'. ἀριθ. 17. τὰς ὑπογραφὰς αὐτοῦ τοῦ τόμου ἀναφέρει ὁ Λαμβέκιος ἐν Τόμ. ϛ'. τῆς Καισαρικῆς Βιβλιοθήκης σελ. 28.

(β) Ἐν κεφ. έ. σελ. 51.

(γ) Βιβλ. δ'. κεφ. γ'.

κατὰ τῆς Ἐκκλησίας δυσχεράναντες συμφωνῆσι μὲ τὸν Ἀνίνδυνον, ὡς ἐν τοῖς ἑξῆς ῥηθήσεται. Ἐπὶ τούτοις τῷ Καντακηζηνῷ ἀναδείξαντος τὸν υἱὸν αὐτοῦ Ματθαῖον Ῥωμαίων βασιλέα, ὁ Κάλλιστος χαριζόμενος τῷ βασιλεῖ Ἰωάννῃ τῷ Παλαιολόγῳ ἐσυνευδόκησε κατὰ τὴν αἴτησιν αὐτοῦ νὰ ςέψῃ τὸν Ματθαῖον, ἀλλὰ μὲ ὅρκον παραιτησάμενος τὴν ἀρχιερατείαν, καὶ παραχωρήσας τὸν θρόνον τοῖς βουλομένοις, εἰς τὴν τοῦ Μάμαντος μονὴν ἰδίαν οὖσαν ἀπῆλθε, πατριαρχεύσας χρόνους δύο· ἀνάγνωθι τὸν Καντακηζηνὸν (α).

Φιλόθεος.

§. 10. Τούτων οὕτω γενομένων, ἡ ἐν Κωνσταντινουπόλει συναθροισθεῖσα σύνοδος πατριάρχην προεχειρίσατο γνήσιον κανονικῶς Φιλόθεον τὸν Ἡρακλείας Μητροπολίτην ἐν ἔτει ᾳτξβ'. ἄνδρα ἐν ἀρετῇ, καὶ ἁγιότητι διαβεβοημένον, περὶ οὗ ὁ Καντακηζηνὸς γράφει (β) „ βασιλέα δὲ τῷ τῆς „ Ἡρακλείας Ἐπισκόπῳ τῆς ἐν Θράκῃ Φιλοθέῳ ὑποτάξαντα ἑαυτὸν, οὐ „ μόνον διὰ τὴν ἄλλην σύνεσιν, καὶ παιδείαν τὴν τε ἔξω, καὶ τὴν καθ' „ ἡμᾶς, ἀλλ' ὅτι καὶ τῷ μονήρει βίῳ ἐκ πρώτης ἡλικίας ὡς εἰπεῖν ἐκδὺς „ τῇ τε σπουδῇ, καὶ τῷ περὶ τὴν ἄσκησιν χρονίῳ, πολλὴν περὶ τὰ „ τοιαῦτα πεῖραν ἔσχεν, ὡς καὶ τῆς ἱερᾶς ἐξηγεῖσθαι Λαύρας τῆς ἐν τῷ „ Ἄθῳ παρὰ τῶν ἐκεῖ Πατέρων ἐγκριθῆναι· χρόνον μέν τινα διοικήσας τὰ κατὰ τὴν Ἐκκλησίαν πράγματα, καὶ τὸν νέον βασιλέα διαφυλάξας, τὸν ἐνόντα εἰς αὐτὸν τρόπον, περὶ οὗ αὐτὸς λέγει, φυλάττομεν τὴν καλὴν παρακαταθήκην, τὸν νέον ἡμῶν βασιλέα μηδένα μὴ ἀδικήσαντα, τὸν ἐκ πατρὸς, καὶ πάππου, καὶ προπάππου, τὴν βασιλείαν δεξάμενον. ἐγερθείσης δὲ ταραχῆς, καὶ φιλονεικίας διὰ τὴν μάχην τούτων τῶν δύο βασιλέων Ἰωάννου τοῦ Καντακηζηνοῦ, καὶ Ἰωάννου τοῦ Παλαιολόγου, φοβηθεὶς τὴν ἔφοδον τοῦ λαοῦ ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὸ πατριαρχεῖον, καὶ ἐκρύπτετο, ὑποπτεύων γὰρ καὶ τὸν βασιλέα Ἰωάννην, πῶς δὲν τὸν ὡρέγετο ὡς ἐξωσμένου τοῦ Πατριάρχου Καλλίστου, ἐπῆλθεν αὐτὸς ὁποῦ ἐφαίνετο καθε τί νὰ κάμνῃ, καὶ νὰ ὑπομένῃ διὰ ἐκεῖνον τὸν βασιλέα Παλαιολόγον, οἱ δὲ βασιλεῖς φιλιωθέντες μεταξὺ αὐτῶν, καὶ ὁ Καντακηζηνὸς ἐκλέξας τὸν μοναδικὸν βίον, ὁ Πατριάρχης Κάλλιστος ἀπὸ τὴν Τένεδον ἐλθὼν, ἐμβῆκε πάλιν εἰς τὸν θρόνον, ὐδεὶς τολμῶν νὰ ἐναντιωθῇ, ἀλλὰ μήτε αὐτὸς ἐζήτει τὴν ψῆφον τῶν ἀρχιερέων, ἂν εἶναι πρέπον νὰ ἔμβῃ πάλιν Πατριάρχης, εἰς καιρὸν ὁποῦ εὐγῆκεν, ἀλλὰ νομίζων νὰ εἶναι ἀδικημένος πολλὰ, ὐχὶ μόνον ἀπὸ τὸν βασιλέα, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τοὺς ἀρχιερεῖς, ἐβεβαίωνεν αὐτὸς εἰς ἑαυτὸν τὴν ψῆφον, καὶ ἐκείνους ὁποῦ τὸν ἠδίκησαν μάλιςα ἐδοκίμαζε διὰ τὴν ἀγνωμοσύνην τους νὰ τοὺς παιδεύσῃ· ἐμπόδιζε δὲ αὐτὸν ὁ νέος βασιλεὺς λέγων πῶς πρέπει νὰ παραβλέψῃ ἐκεῖνα ὁποῦ κατὰ ςάσιν καὶ φιλονεικίαν ἔγιναν· πρέσβυς δὲ

Κάλλιστος τὸ β'.

ὁ

(α) Βιβλ. δ'. κεφ. λζ'. (β) Βιβλ. β'. κεφ. ιε'.

ὁ Κάλλιςος ςαλθεὶς παρὰ τῦ βασιλέως εἰς τὰς Φέρας πρὸς Ἐλισάβετ τὴν τῦ Κράλη Σερβίας γυναῖκα ἐν ἔτει ἀπὸ Χριςῦ ατξή. ϗ ἐκεῖ ἀρρωςήσας πολλὰ, ἀπέθανε τῇ κ'. Ἰανίε, ϗ μεγαλοπρεπῶς ἐτάφη ἀπὸ τὴν Ἐλισάβετ ἐν τῇ τῶν Φερῶν μητροπόλει.

§. 11. Τῷ δὲ ἑπομένῳ ἔτει ἐπανελθὼν ὁ βασιλεὺς εἰς Βυζάντιον, ϗ ἀκέσας τὸν θάνατον τῦ Καλλίςυ, ἐπρόςαξε τὸς Ἀρχιερεῖς νὰ συναχθῶσι κατὰ τὴν συνήθειαν, ϗ νὰ ςοχαθῶσι διὰ Πατριάρχην. Σκέψεως λοιπὸν γενομένης, ἐφάνη ἔυλογον πάλιν ὁ Φιλόθεος νὰ πατριαρχεύσῃ· ὅθεν πέμψας ὁ βασιλεὺς τὸς υἱὸς τῦ Ἀνδρόνικον τὸν βασιλέα, ϗ τὸν Δεσπότην Μανουὴλ, ϗ πολλὸς Ἄρχοντας ἐπανέφεραν αὐτὸν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν ϗ τὸν ἔβαλαν εἰς τὸν πατριαρχικὸν θρόνον ἐν ἔτει ατξθ'. τῇ ιά. τῦ Ὀκτωμβρίε, ϗ ὡς λύχνος ἐπὶ τῆς λυχνίας τεθεὶς εἰς τὸ ἀληθινὸν φῶς ἐχειραγωγῆσε τὴν πιςευθεῖσαν Ἐκκλησίαν τόσον μὲ τὰ ὑγιῆ τῆς ἐυσεβείας δόγματα ἐκτρέφων, ϗ προξενῶν εἰς αὐτὴν ὑγείαν, ϗ τὰ ἤθη ῥυθμίζων, ϗ τὸ κατὰ δύναμιν μακρύνων αὐτὰς ἀπὸ τὴν κακὴν πολιτείαν, μὲ τὰς συχνὰς διδασκαλίας τε, ϗ παραινέσεις, ὅσον ϗ μὲ τὴν ἐνάρετόν τε διαγωγὴν, καθὼς γράφει ὁ Καντακουζηνὸς (α). Φιλόθεος τὸ β'.

§. 12. Μετὰ τὸν Φίλοθεον ἔγινεν ὁ Μακάριος ἐν ἔτει ατοέ. μετὰ δὲ τὸν Μακάριον ἔγινεν ὁ Νεῖλος τῷ ατοή. ἀνὴρ σοφώτατος τε, ϗ ἁγιώτατος, διὰ τὸν ὁποῖον γράφει Γεώργιος ὁ Σχολάριος ἔτως (β) „Ἐπὶ „τὸν ἁγιώτατον Πατριάρχην ἐν τοῖς αὐτοῖς ὄντα χρόνοις Νεῖλον, ἔ τὰς „διδασκαλίας εἴτις ταῖς τῦ μεγάλε Ἰωάννε τῦ τὴν γλῶτταν χρυσῦ θε„λήσει παραβαλεῖν, ϗ ἀδελφὰς ἀποφήναθαι, ἐκ ἂν διαμάρτοι τῆς „ἀληθείας, αἳ νῦν σώζονται, ϗ τὴν ἐν ἐκείνῳ τῦ λόγε χάριν τηλικαύτην ἔσαν δεικνύσι. Μακάριος Νεῖλος.

§. 13. Ἱεροσολύμων Πατριάρχης ἐπὶ τότε τῦ αὐτοκράτορος ἔγινεν ὁ ἁγιώτατος Λάζαρος, ὅςις κατηγορηθεὶς ὑπὸ Γερασίμε τινὸς Ἱεροσολυμίτε, εἰς Κωνζαντινόπολιν ἐλθὼν ἐπὶ τῷ ἐπικυρωθῆναι, ἐξεβλήθη· ϗ ὁ Γεράσιμος ἀντ' αὐτῦ ἔγινεν, ἀλλὰ πάλιν ἐπέβη τῦ θρόνε, ϗ ἐξῆλθεν ὁ Γεράσιμος, ἀπὸ τὸν Σελτάνον, μὲ τὴν μεσιτείαν τῦ Καντακεζηνῦ γενομένε τῦ Λαζάρε. Πατριάρχαι Ἱεροσολύμων Λάζαρος. Γεράσιμος Λάζαρος τὸ β'.

§. 14. Βασιλέυοντος Ἀνδρονίκε τῦ νεωτέρε, προσῆλθε τῇ ἐν Κωνζαντινοπόλει Ἐκκλησίᾳ ὁ τῶν Μανιχαίων διδάσκαλος ἀνὴρ συνετὸς ὢν, ϗ τὰς διαφέροντας εἰς σύνεσιν τῶν αἱρεσιωτῶν εἶχε σὺν αὐτῷ, ὅςις πάσῃ προθέσει ψυχῆς ἀρνηθεὶς τὰ τῶν ὁμοφύλων ἔθιμα, τὸ θεῖον ἐδέχθη βάπτισμα, ϗ ἀκολόθως δὶ αὐτῦ ϗ ἄλλοι πολλοὶ τῶν Μανιχαίων Μανιχαῖοι ἔρχονται εἰς τὴν ὀρθοδοξίαν.

(α) Βιβλ. δ'. κεφ. ἐσχάτῳ. (β) Εἰς τὸ σημείωμα τῆς κατὰ Βέκκε συνόδε.

βαπτισθέντες τῇ ὀρθοδόξῳ προσεγράφησαν πίστει, ὅρα τὸν Γρηγορᾶν (α), καὶ ἄλλους περὶ τούτου ἱστοροῦντας.

Διωγμὸς κατὰ τῶν ἐν Αἰγύπτῳ Χριστιανῶν.

§. 15. Ἐν δὲ τῇ Αἰγύπτῳ διωγμὸς κατὰ τῶν ὀρθοδόξων Χριστιανῶν ἐκινήθη ὑπὸ τοῦ Σαλτάνα, διὰ παρακινήσεως τοῦ τρισκαταράτου ἀρχισατράπου Σειχᾶν λεγομένου, ἀπὸ τοὺς ὁποίους πολλοὶ τότε τὸν τοῦ Μαρτυρίου ἐδέξαντο Στέφανον, μείναντες ἐν τῇ καλῇ ὁμολογίᾳ, καὶ ὀρθοδοξίᾳ ἀπαράτρεπτοι, ὅτε καὶ ὁ ἁγιώτατος Πατριάρχης τῶν Ἱεροσολύμων εἰς Αἴγυπτον κληθεὶς, καὶ μὴ θέλων ἀρνήσασθαι τὴν καλὴν ὁμολογίαν, ἀλλὰ γενναίως, καὶ σταθερῶς ἀγωνισθεὶς πολλὰς βασάνους, καὶ τιμωρίας ὑπέφερεν. οἱ δὲ Κόπται αἱρετικοὶ ἐν βαθείᾳ εἰρήνῃ εὑρίσκοντο, ἢ ὅτι ἦσαν κατήγοροι τῶν ὀρθοδόξων Χριστιανῶν, καὶ δὲν ἐνοχλοῦντο ὑπὸ τῶν Ἀγαρηνῶν, ἢ διὰ τὸ εἶναι αὐτοὺς ἑτέρας δόξης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

Περὶ τῆς εἰς κενὸν πρεσβείας Ἀνδρονίκου τοῦ νεωτέρου πρὸς τὸν Ῥώμης Ἐπίσκοπον Βενέδικτον τὸν ΙΒ'. περὶ ἑνώσεως τῶν Ἐκκλησιῶν.

§. 1.

Ἀνδρόνικος ὁ νεώτερος ὁμοίως μὲ τὸν πάππον του τὸν Παλαιολόγον Μιχαὴλ περὶ ἑνώσεως τῆς τῶν Ἐκκλησιῶν, πάλιν ἠθέλησε νὰ διαπραγματευθῇ· διότι ἐπειδὴ καὶ αὐτὸς καθ' ἑκάστην ἀπὸ τοὺς Τέρκους, Βλγάρους, καὶ ἄλλους ἀποσάτας πολλὰ ἐπολεμεῖτο, καὶ ματαίως νομίσας νὰ τύχῃ βοηθείας τινὸς ἀπὸ τοὺς Λατίνους, ὅταν γένῃ ἕνωσις, πρέσβεις ἀπέστειλε πρὸς τὸν Ῥώμης Ἐπίσκοπον Βενέδικτον τὸν ΙΒ'. Βαρλαὰμ τὸν ἡγούμενον μονῆς τινὸς τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει, καὶ Στέφανον δὲ Δάνδολο ἄνδρα εὐγενῆ Οὐενετὸν νὰ ζητήσωσιν ἀπὸ τὸν Πάπαν, πρῶτον μὲν νὰ παρακινήσῃ τοὺς ἐν Εὐρώπῃ ἡγεμόνας νὰ συμβοηθήσωσι τὸν βασιλέα τῶν Ῥωμαίων κατὰ Βαρβάρων· διότι ὅταν γένῃ τοιαύτη συμβοήθεια, εὐκόλως οἱ ὑπ' αὐτὸν Γραικοὶ θέλουσιν ἑνωθῇ μὲ τὴν Δυτικὴν Ἐκκλησίαν. β'. διὰ νὰ γένῃ σύνοδος Οἰκουμενικὴ, εἰς τὴν ὁποίαν ἐλθόντων πάντων τῶν Ἀνατολικῶν Πατριαρχῶν, ἢ τὸ ὀλιγότερον τοποτηρητῶν αὐτῶν, βεβαι-

(α) Γρηγορ. Λόγ. Η'. κεφ. ιέ. παραγ. Γ'.

βαιοτέρως τῆς ἐν Λαγδάνῳ, ᾗ παντοτεινὴ ἡ ἕνωσις θέλει γένη κτ'. ἐρχόμενοι δὲ αὐτοὶ οἱ πρέσβεις εἰς τὴν Ῥώμην, πολλὰ ἐλάλησαν περὶ ἑνώσεως μεταξὺ αὐτῶν, ᾗ Βενεδίκτε Πάπα, ὅσις τέλος πάντων ἀπεφάσισεν, ὅτι πρέπει πρῶτον νὰ ὑποταχθῶσι, ᾗ νὰ ἑνωθῶσι μὲ τὴν Δυτικὴν Ἐκκλησίαν, ἔπειτα αὐτὸς νὰ παρακινήσῃ, ᾗ νὰ ἀναγκάσῃ πρὸς βοήθειαν τῶ βασιλέως τὰ τῶν Λατίνων ἅρματα κατὰ Βαρβάρων, οἰκουμενικὴ δὲ σύνοδος νὰ γένῃ δὲν ἁρμόζει, διότι δὲν εἶναι ἀνάγκη, εἶπε, δὶ ἐξέτασιν τῶν τῆς Δυτικῆς Ἐκκλησίας δογμάτων, ὁποῦ τοσάκις συνοδικῶς ἐξετάσθησαν, ᾗ ἐρευνήθησαν, ᾗ ἐδιωρίσθησαν. ἀλλὰ διὰ νὰ μὴ φανῇ παντάπασι πῶς ἀποβάλλει αὐτὰς, ἀπέστειλε μὲ τὸν Βαρλαὰμ Ληγάτας αὐτῶ δύο Λατίνους Ἐπισκόπους εἰς Κωνσταντινόπολιν, διὰ νὰ συνδιαλεχθῶσι μὲ τὰς Γραικὰς περὶ τῆς τῶν δογμάτων πίστεως, ᾗ περὶ τῆς ἑνώσεως.

§. 2. Ἐρχομένων λοιπὸν αὐτῶν τῶν Ἐπισκόπων εἰς Κωνσταντινόπολιν, ᾗ διαφημισάντων τινῶν, ὅτι ἦλθον μὲν αὐτοὶ, ἀχὶ δὶ ἄλλο εἰμὴ νὰ συνδιαλεχθῶσι μὲ τὰς Ἕλληνας περὶ τῆς ὁμονοίας, ᾗ εἰρήνης τῶν Ἐκκλησιῶν, κατὰ δὲ τὸ σκοπιμώτατον τέλος αὐτῶν, περὶ τῆς παρενθέσεως τῶν τῶ Πάπα πρωτείων, ᾗ τῶν λοιπῶν, πολλοὶ ἀπὸ τὸν λαὸν, ὁπῶ εἶχον μὲν ζῆλον, ἀ κατ' ἐπίγνωσιν δὲ, ὡς ὁ Γρηγορᾶς λέγει (α), πρόχειρόν τε, ᾗ ἀφύλακτον ἐπρόβαλαν, ᾗ πρὸς τέτοις ᾗ αὐτὸν τὸν Πατριάρχην Γωάννην, εἰς διαλέξεις ἐπαρακίνων. μὲ τὰς ὁποίας, ᾗ μάλιστα μὲ τὸν Πατριάρχην, ᾗ τὰς ἐλογίμους τῶν ἀρχιερέων, αὐτὸς ὁ Νικηφόρος Γρηγορᾶς, ᾗ μὲ ὅλον ὁπῶ ἔξω τῶ ἱερῶ καταλόγε ἦν, σοφωτάτην συμβολὴν ἔδωκε, πῶς δὲν πρέπει περὶ πίστεως, ᾗ τῶν θείων πραγμάτων, παρομοίως μὲ τὰς Λατίνας, ὁπῶ ἰταμῶς, ᾗ μὲ ὑπερηφανίαν τῇ τε θεολογίᾳ, ᾗ τοῖς ἱεροῖς λογίοις ἐπιπηδῶσι νὰ διαλέγωνται κτ'. τὴν ὁποίαν ἐκτίθησιν εἰς τὴν αὐτῶ ἰσορίαν (β), ᾗ ὅτως ἀδὲν κατορθῶντες οἱ Ἐπίσκοποι, ἀτελεσφόρητος ἡ τῶ νεωτέρε Ἀνδρονίκε πρεσβεία πρὸς τὸν Ῥώμης Ἐπίσκοπον ἐγινεν· ἀνάγνωθι ᾗ τὴν ἐπιςολὴν Βενεδίκτε Πάπα πρὸς Ῥοβέρτον τὸν τῆς Σικελίας ῥῆγα κειμένην παρὰ Λεοντίῳ τῷ Ἀλλατίῳ (γ).

§. 3. Γωάννης δὲ ὁ Μανδεβίλλας συγγραφεὺς Ἀγγλικὸς λέγει Γωάννην τὸν ΚΑ'. ἢ ΚΒ'. νὰ ἔπεμψε δύο Ἐπισκόπους εἰς Κωνσταντινόπολιν, ἵνα συνδιαλεχθῶσι μὲ τὰς Ἕλληνας περὶ τῆς ἑνώσεως τῶν Ἐκκλησιῶν, ᾗ τῶν τῶ Πάπα πρωτείων, οἱ δὲ Ἕλληνες ὅτω συντόμως δὶ αὐτῶν ἀπεκρίθησαν πρὸς τὸν Γωάννην, τὴν σὴν ἄκραν ἐξουσίαν ἣν

(α) Γρηγ. Λόγ. Γ. κεφ. Η'. παραγ. ά. (β) Αὐτόθι Παραγ. Γ'.

(γ) Περὶ τῆς διηνεκ. συμφων. τῶν Ἐκκλησ. βιβλ. β'. κεφ. ιγ'.

ἡν περὶ τὰς σὰς ὑπηκόους ἔχεις ἀσφαλῶς ὁμολογῶμεν, τὴν σὴν μεγίστην ἀλλαζονείαν ὑπενεγκεῖν ἐ δυνάμεθα, τὴν σὴν φιλαργυρίαν χορτάσαι οὐκ ἰσχύομεν, ὁ διάβολος μετὰ σᾶ, ὅτι ὁ Κύριος μεθ' ἡμῶν.

§. 4. Οὔτε πρέπει τις νὰ θαυμάζῃ εἰς αὐτὰ, διότι αἱ ψυχαὶ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ὀρθοδόξων Χριστιανῶν πολλὰ εἰς τὰς τῶν Ρώμης Ἐπισκόπων συχνὰς καινοτομίας τῶν Πατρικῶν δογμάτων δυσχεραίνουσαι, οὕτω δυσμενῶς προσέκειντο εἰς αὐτὸς, ὥστε μήτε αὐτὸς ὁ ἐν Κωνσταντινουπόλει κυριεύων ἐδύνετο ἁπλῶς νὰ τὸς παρακινήσῃ νὰ ὑποταχθῶσιν εἰς τὸν Ρώμης Ἐπίσκοπον, ἢ ἑνωθέντες τῇ Δυτικῇ Ἐκκλησίᾳ νὰ πρεσβεύωσι τὰ δόγματα ταύτης, ἢ εἰς τὰ ἀρεσκόμενα τῷ Πάπᾳ νὰ μὴν ἀνθίστανται· διότι ἐφοβεῖτο μήτι ἀπαίσιον γένῃ αὐτῷ ἀπὸ τὸ πλῆθος περὶ τὸν βίον, ἢ τὴν βασιλείαν τε· πολλοὶ ὅμως τῶν Βυζαντίων ἀπὸ τὸν φόβον τῶ ἐπικειμένου κινδύνου παρὰ τῶν Τούρκων ὑποκρινόμενοι, ἢ ἵνα ἀρεσοὶ φανῶσι τῷ βασιλεῖ, αὐτὴν τὴν ἀ κατὰ Θεὸν ἕνωσιν ἠγάπων, τοῖς ὁποίοις οἱ περισσότεροι τῶν ἀρχόντων, καὶ τοῦ πλήθους ἐναντιώνοντο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'.

Περὶ Βαρλαὰμ τοῦ Καλαβροῦ, καὶ τῆς αὐτῶ αἱρέσεως.

§. 1.

Βαρλαὰμ Καλαβρὸς αἱρετικός.

Ἐπὶ τῆς βασιλείας Ἀνδρονίκου τοῦ νεωτέρου ἦλθεν ἀπὸ τὴν Ἰταλίαν εἰς τὸ Βυζάντιον μοναχός τις Καλαβρὸς Βαρλαὰμ ἐπονομαζόμενος, πεπαιδευμένος καθὼς ἐκεῖνος ἐνόμιζε τήν τε ἐξωτερικὴν τῶν Ἑλλήνων σοφίαν, ἢ τὴν δογματικὴν τῶν Λατίνων θεολογίαν. Πλάναις δὲ τῇ ἀληθείᾳ Ἑλληνικαῖς κατεχόμενος, ἢ νομίζων πῶς νὰ μὴν εἶναι ἄλλο τι περισσότερον ἀπὸ τὰ ἐν αἰσθήσει φαινόμενα· διότι φωτισμὸν Θεοῦ, καὶ γνῶσιν μόνην, ἢ σοφίαν ἐνόμιζεν ὁ ταλαίπωρος τὴν περὶ τὰ ὁρώμενα, ἢ ποιήματα κατανόησιν κτ'. καθὼς Συμεὼν ὁ Θεσσαλονίκης διηγεῖται (α). Τυχὼν δὲ αὐτὸς τῆς εὐμενείας τοῦ βασιλέως Ἀνδρονίκου τοῦ νεωτέρου, τὰ μὲν ἴδια ἐσέμνυνε, ἢ ἐπαίνει, τὴν δὲ Βυζαντίων πόλιν ὕβριζε, ἢ κατεφρόνει, λέγων πῶς εἶναι ἄμοιρος σοφίας, ἀλλὰ φανερωθεὶς μετ'

(α) Ἐν τῷ κατὰ αἱρεσ. σελ. 49.

μετ' ὀλίγον νὰ εἶναι πίθηκος, παρὰ πάντων σχεδὸν τῶν Βυζαντίων ἐχλευάσθη, καὶ ἐπερίγελάσθη, καθὼς ἀπὸ τὸν διάλογον ὅπου κατ' αὐτοῦ ἔγραψε Νικηφόρος ὁ Γρηγοράς, οὗ ἡ ἀρχὴ, πόθεν ἡμῖν ὁ καλὸς Φλωρέντιος διὰ χρόνε καταίρει εἰς τὸ τῶν Κερκυραίων ἐπίνειον κτ. δηλᾶται.

§. 2. Ἐκπεσὼν λοιπὸν ὁ Βαρλαὰμ ἀπὸ τὴν προτέραν ἀλαζονείαν, καὶ ἐλπίδα, ὑπῆγεν εἰς Θεσσαλονίκην (τοῦ βασιλέως Ἀνδρονίκε εἰς Ἀκαρνανίαν κατ' ἐκείνε τοῦ χρόνε ἐκστρατεύσαντος) διάγων δὲ ἐκεῖ, ἐφιλιώθη μὲ μοναχόν τινα ἰδιώτην ὑποκρινόμενος, ὡς τάχα ἀπὸ αὐτὸν νὰ ὁδηγηθῇ εἰς τὴν ἀσκητικὴν ζωὴν, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἤκεσεν, ὅτι οἱ μοναχοὶ προσευχόμενοι βλέπεσι φῶς ὑράνιον μὲ αἰσθητὰ ὄμματα, καὶ πολλὰ εὐφραίνονται. ὧν δὲ κακοήθης, καὶ θέλων νὰ φέρη ὕβριν εἰς τὴν ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν, ἄρχισε νὰ ψέγῃ ἀδιάντροπα τὴν πολιτείαν τῶν ἡσυχαζῶν, ὀνομάζων αὐτὸς Εὐχίτας, Μεσσαλιανὸς, Ὀμφαλοψύχες, καὶ ὅσα τούτοις παρόμοια· καὶ πρὸς τούτοις νὰ ἐγκαλῇ αὐτὸς, πῶς τάχα τὸς ἤκεσε νὰ καυχῶνται μὲ τὴν γλῶσσαν, καὶ μὲ τὰς γραφὰς, ὅτι βλέπεσι τὴν φύσιν τοῦ Θεοῦ μὲ σωματικὰ ὄμματα, ἀνίσως εἰς γωνίαν καθίσωσι σκοτεινὴν πολλὰ, καὶ τὸν μὲν πώγωνα ςήσωσιν εἰς τὸ ςῆθος τες, τὸν δὲ αἰσθητὸν ὀφθαλμὸν μὲ τὸν νοῦν κατὰ τὸν ὀμφαλὸν ἔχοντες βλέποντα, καὶ νὰ κρατῶσι τὴν ἀναπνοήν τες, καὶ νὰ μὴν ἀναπνέωσι δεινῶς, ἐρευνῶντες μέσα εἰς τὰ ἔγκατα νὰ ἔυρωσι τὸν τόπον τῆς καρδίας, καὶ εἰς αὐτὸ τὸ ἔργον προσέχωσιν ἡμέραν, καὶ νύκτα· διότι τοιουτοτρόπως νὰ ἐυρίσκωσιν ἄληκτον εὐφροσύνην, καὶ ὁ νοῦς εὐθὺς νὰ βλέπῃ ἐκεῖνα ὅπου ποτὲ δὲν ἴξευρε καὶ νὰ βλέπῃ φῶς μέσα εἰς τὰ σπλάγχνα ἐκχυνόμενον καὶ ἔξω, καὶ τινὰς ἀσυνηθίςες ψαλμὲς, κινήματα καρδίας, καὶ θέρμας ὅπου ἐξέρχονται ἀπὸ τὴν μύτην τες νὰ αἰσθάνωνται, καὶ ἄλλα ὅμοια ψεύδη ἀνυποςόλως ἔπλαττεν, ὅθεν καὶ πολλὰ κατὰ τῶν μοναχῶν ἔγραψεν.

§. 3. Ταῦτα μαθὼν Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς ἱερομόναχος τότε ὢν ἐνεθέτησε φιλικῶς αὐτὸν τὸν Βαρλαὰμ, νὰ μὴ λέγῃ, καὶ νὰ γράφῃ τοιαῦτα κατὰ τῶν μοναχῶν, ἀκέων ἕνα ἰδιώτην καὶ ἀμαθῆ, ἀλλ' ἐκεῖνα ὅπου κατ' αὐτῶν ἔγραψεν νὰ ῥίψῃ εἰς τὸ πῦρ. πρὸς τούτοις εἰπὼν εἰς αὐτὸν καὶ περὶ τοῦ ὁρωμένε φωτὸς, ὅτι πολλοὶ ὑπὲρ Χριςοῦ ἀγωνιζόμενοι, καθὼς καὶ ὁ θεῖος Ἀντώνιος τοιοῦτον φῶς ἴδαν μὲ αἰσθητὰ ὄμματα· διότι ἐὰν οἱ Ἀπόςολοι μεταμορφωθέντος τοῦ Σωτῆρος, αἰσθητοῖς ὀφθαλμοῖς τὸ ἄκτιςον φῶς τῆς ἐν αὐτῷ θεότητος εἶδον, πάντως δὲν ἀδυνατεῖ καὶ πολλὰς τῶν ἁγίων νὰ βλέπωσιν ἄκτιςον φῶς. Ἀκέσας δὲ ὁ Βαρλαὰμ τοῦ Παλαμᾶ εἰπόντος τὸ ἐν τῷ Θαβωρίῳ φῶς ἄκτιςον ὠργίθη, καὶ πολλὰ κατ' αὐτοῦ ἔγραψε, τοῦτ' αὐτὸ ἐποίησε καὶ ὁ Παλαμᾶς συντάξας τὰς ἀντιῤῥητικὰς λόγες κατὰ τῶν τοῦ Βαρλαὰμ βλασφημιῶν, ὁμοίως καὶ οἱ τοῦ ἁγίε ὄρες

ὅρος Πατέρες τόμον κατ' αὐτῶ ἐξέθεντο, τὸν ὁποῖον Ἁγιορητικὸν καλῶσιν, ἀρχόμενον ὕτω „ τὰ μὲν ἀρτίως καθωμιλημένα, ϗ κοινῇ πᾶ„σιν ἐγνωσμένα κτ'. ἀνάγνωθι ἐν τοῖς προλεγομένοις τῶ τόμω τῆς Ἀγάπης (α).

§. 4. Ἐγερθεὶς λοιπὸν ἀπὸ τὴν Θεσσαλονίκην ὁ Βαρλαὰμ ἦλθεν εἰς Κωνσαντινόπολιν, ἐλπίζων ϗ νομίζων, ὅτι βέβαια μὲ τὴν πολυλογίαν τῶν σοφιστικῶν τε λόγων θέλει γένῃ νικητής. ὅθεν ἐλθὼν εἰς Κωνσαντινόπολιν ἐπαρακάλει ἐπιμόνως τὸν Πατριάρχην Γ'ωάννην νὰ συνάξῃ σύνοδον διὰ τὴν τοιάυτην δογματικὴν συζήτησιν· ἐπανελθόντος δὲ ϗ τῦ βασιλέως Ἀνδρονίκε, ϗ μὴ δυνηθέντος νὰ εἰρηνεύσῃ αὐτὸν ϗ τοὺς μοναχοὺς χωρὶς σύνοδον, κατηγγέλθη μεγάλη σύνοδος εἰς τὸν ναὸν τῆς τῦ Θεῦ ἁγίας Σοφίας τῷ ἁτμά. τὴν ὁποίαν συνηθίζουσιν ἐννάτην Οἰκουμενικὴν, ὀλίγον πρότερον ἀπὸ τὸν θάνατον τῦ βασιλέως Ἀνδρονίκου, εἰς τὴν ὁποίαν αὐτὸς ὁ βασιλεὺς μὲ τὴν Σύγκλητον ἦλθε, ϗ ὅσοι τῶν σοφωτέρων ἀνδρῶν, μετὰ τῦ Πατριάρχε Γ'ωάννε, ϗ τῶν συνελθόντων ἀρχιερέων. Πρῶτος λοιπὸν ἄρχισε τῆς διαλέξεως ὁ Βαρλαὰμ, ϗ λίβελλον ἔδωκεν ὅπῦ περιεῖχεν ἐκεῖνα ὅπῦ ἐφάνηκαν αὐτῷ, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ά. ἦν ὅτι τὸ ἐν Θαβωρίῳ λάμψαν φῶς Θεότητος ἐκ ἀπρόσιτον ἦν, ὁ δὲ κατὰ ἀλήθειαν ἦν φῶς Θεότητος, οὐδὲ Ἀγγέλων ὅλως ἱερώτατον, ἢ Θειότερον, ἀλλὰ ϗ χειρώτερον, ϗ κατώτερον, ϗ αὐτῆς τῆς ἡμετέρας νοήσεως κτ'. β'. νὰ μὴν εἶναι διαφορὰ Θείας οὐσίας, ϗ ἐνεργείας Θείας γ'. δύο θεότητες νὰ εἶναι, ἡ μία μὲν ἄκτιστος ϗ ὑπερκειμένη, ἡ δὲ ἄλλη κτιστὴ, ϗ ὑφειμένη, ἤτοι κατωτέρα, καὶ ἄλλα παρόμοια.

§. 5. Ἐπὶ τούτοις ἐγκάλει τοὺς μοναχοὺς ϗ εἰς τὴν συνηθισμένην προσευχὴν, τὴν Κύριε Ἰησῦ Χριστὲ Υἱὲ Θεῦ ἐλέησόν με, εἰς τὴν ὁποίαν σοφῶς ἀπαντήσας ὁ ἱερώτατος Γρηγόριος Παλαμᾶς κατὰ τὴν διδασκαλίαν τῶν θείων Πατέρων, πάντα τὰ ἐπιχειρήματα αὐτῦ διέλυσεν, ἀποδείξας τὸ τῆς μεταμορφώσεως φῶς τὴν βασιλείαν τῶν Οὐρανῶν, τὰς οὐσιώδεις ϗ φυσικὰς ἐνεργείας τῦ Θεῦ νὰ εἶναι ἄκτιστοι κτ'. εἰς τὰ ὁποῖα πάντα ἐσυμφώνησεν ἡ σύνοδος.

§. 6. Νικηθεὶς λοιπὸν ὁ Βαρλαὰμ, ϗ ἐλεγχθεὶς ἀπὸ τὰ αὐτοῦ συγγράμματα, ὡς κακογνώμων ὅπῦ ἦν, αὐθάδης, ϗ ἐρασὴς δόξης δημώδης, ἤτοι κενόδοξος, φοβηθεὶς μὴ καθαιρεθῇ, μὲ συμβουλὰς καὶ μεσιτείαν τῦ μεγάλε Δομεστίκε Γ'ωάννε τῦ Καντακουζηνῦ ἔσερξε μὲ τὴν σύνοδον νὰ ὁμολογήσῃ, ὅτι ἀπὸ τὴν ἁπλότητά τε, ϗ ἐχὶ ἀπὸ κακίαν συνηρπάγη, εἰς τὸ νὰ λαλήσῃ, ϗ νὰ γράψῃ κατὰ τῶν Μοναχῶν, μὲ τοὺς ὁποίους τέλος ϗ ἐφιλιώθη, μ' ὅλον ὅπῦ ἡ σύνοδος τόμον κατ' αὐτῦ, ϗ τῶν ὁμοφρονούντων αὐτῷ ἐξέδωκεν, ἐὰν ϗ τινὲς λέγε-

(α) Σελ. 34.

γυσιν, ὅτι αὐτὴ νὰ μὴν ἐξέδωκεν ἄλλον, εἰμὴ τὸν συντεθέντα τόμον ὑπὸ τῶν ἐν τῷ ὄρει Πατέρων, καὶ ἐπικυρωθέντα δι' ὑπογραφῶν· Μετ' ὀλίγον καιρὸν δὲ τοῦ βασιλέως Ἀνδρονίκου ἀποθανόντος, ὁ Βαρλαὰμ πάλιν μετανοήσας ἔστρεψεν εἰς τὸν ἴδιον ἐμετὸν τῆς αἱρέσεώς του, καὶ φεύγων ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολιν ἦλθεν εἰς Ἰταλίαν, ὅπου Ἐπίσκοπος Ἱεραπόλεως τῆς ἐν Ἰταλίᾳ ἐπροχειρίσθη· ἀνάγνωθι Νικηφόρον τὸν Γρηγορᾶν (α), καὶ ἐν τῷ τόμῳ τῆς Ἀγάπης (β).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'.

Περὶ τῶν Βαρλααμιτῶν Γρηγορίου τοῦ Ἀκινδύνου, Νικηφόρου τοῦ Γρηγορᾶ, τοῦ Ἐφέσου, τοῦ Γάνου τῶν Ἐπισκόπων, Δεξιοῦ τοῦ μοναχοῦ, Προχώρου τοῦ Κυδώνη, καὶ τῶν γενομένων κατ' αὐτῶν συνόδων.

§. 1.

Μετὰ τὴν εἰρήνην, καὶ τὴν φυγὴν εἰς Ἰταλίαν τοῦ Βαρλαὰμ, Γρηγόριός τις Ἀκίνδυνος ἐπονομαζόμενος, ἐκ τῆς Μυσίας καταγόμενος, μαθητὴς ἤδη ὑπάρξας τοῦ Βαρλαὰμ, τοῦ ὁποίου τὴν αἵρεσιν εὐπρεπέστερον δεξάμενος, τὴν περὶ τῆς θείας οὐσίας δηλαδὴ, καὶ ἐνεργείας, καὶ τῶν λοιπῶν οὐχὶ ὀλίγον τὴν Ἐκκλησίαν διετάραξε, διὰ τὸν ὁποῖον ὁ Παλαμᾶς πρὸς Ἀθανάσιον τὸν Κυζίκου πρόεδρον γράφων λέγει (γ). Ὁ Ἀκίνδυνος εἰς τὴν Σύνοδον μὲ πεπλασμένην αὐτοῦ ὁμιλίαν λέγει τὸν Βαρλαὰμ κακόδοξον, βλάσφημον, καὶ κατάπταιστον, καὶ εἰς τὸ θεῖον ἀσεβήσαντα φῶς, καὶ διὰ γλώττης αὐτὸν ἀναθεματίζει, πρὸς δὲ Λαπίθην τὸν Λατῖνον γράφων ἐδικαίωνεν αὐτὸν, καὶ λίβελλον ἀπάτης δὲς τὴν κατὰ Βαρλαὰμ σύνοδον ἐπαίνει, καὶ ἐδέχετο. καὶ τὰς δύο συνόδους καὶ τὸν τόμον αὐτῶν ἐν τῷ Λιβέλλῳ δέχεται, καὶ ἐπαινεῖ. εἰς δὲ τὰ αὐτοῦ συγγράμματα καθυβρίζει, ἀπὸ τὰ ὁποῖα συνάγεται αἱρετικὰ κεφάλαια αὐτοῦ μά. τὰ ὁποῖα ἀνάγνωθι (δ), ἐν τῷ τόμῳ τῆς Ἀγάπης. Ἀκίνδυνος.

(α) Ἱστορ. Λόγ. Ι'. κεφ. ιά. (β) Κεφ. δ'. τῶν προλεγ. σελ. 36. (γ) Ἐν κεφ. β'. τοῦ ε'. λόγου. (δ) Κεφ. β'. τῶν προλεγομ. σελ. 13.

Σύνοδος κατ' αὐτῆ.

§. 2. Συνάγεται λοιπὸν ἡ δευτέρα σύνοδος ὑπὸ τῆ βασιλέως ἐν Κωνσαντινοπόλει κατὰ τῆ Ἀνινδύνε, Πατριαρχεύοντος Γωάννε τῆ Καλέκα, εἰς τὴν ὁποίαν ὁ Ἀνίνδυνος συνδιαλεχθεὶς μὲ τὸν Παλαμᾶν εἰς πάντα ἐνικήθη· διότι ὁ μόνον αὐτὸς τὰ τῆ Βαρλαὰμ ἐφρόνει, ἀλλ' ἔτι ἡ περισσότερα ἡ χειρότερα ἀπὸ ἐκεῖνον· ὅθεν καθαιρέσει ὑποβάλλεται, ἡ τόμος ὑπὸ τῆς Συνόδε ἐκτίθεται, ἐπικυρωθεὶς μὲ ὑπογραφὰς παρά τε τῆ Πατριάρχε Γωάννε, ἡ πάσης τῆς συνόδε, ἀρχόμενος ἕτως, "ἐπαι-
„ νετὸς ἀληθῶς ὁ εἰπὼν τὴν ταπείνωσιν. ἐν ᾧ περὶ τὰ τέλη διορίζε-
„ ται ὁ Πατριάρχης Γωάννης ἕτω, μετ' ἐμβριθείας ὅμως, ἡ πνευματι-
„ κῆς ἀυξηρίας, ἡ ἐπιτιμήσεως· λέγομεν μηκέτι δογματίζεσθαι ὅλως
„ τινὰ τῶν ἀπάντων κινῆντα περὶ τάτων τε, ἡ ἄλλων δογματικῶν λό-
„ γων, ἅτε ἐγγράφως δηλαδὴ, ἅτε ἀγράφως, ὡς ἐ μικρῶν ἐντεῦ-
„ θεν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῆ Θεῆ ἀνακυπτόντων σκανδάλων, ἡ συγ-
„ χύσεων, ἡ ταραχῆς, ἡ σάλε, ἡ τρικυμίας ἐπιγινομένης ταῖς
„ ψυχαῖς τῶν ἀκουόντων, ἡ τῶν ἀκεραιωτέρων μάλιστα, διὸ δὴ πάν-
„ τως ἡ οἱ ἀνωτέρω θεῖοι ἐκτεθειμένοι κανόνες κτ'. ἆρα ἐν τοῖς προλε-
μένοις τῆ τόμε τῆς Ἀγάπης (α).

§. 3. Ἐπὶ τάτοις βασιλεύσας Γωάννης ὁ Καντακαζηνὸς, ἡ περὶ εἰ-
ρήνης ἡ ἑνώσεως τῶν Ἐκκλησιῶν διεπρεσβεύσατο ἡ αὐτὸς παρομοίως
μὲ τὲς πρὸ αὐτῆ βασιλεῖς πρός τε Κλήμεντα ς'. ἡ Γνοκέντιον ς'. ἀλλ'
εἰς μάτην. ὅθεν ἔβαλε πᾶσαν ἐπιμέλειαν περὶ τῶν ὀρθῶν τῆς Ἐκκλη-
σίας δογμάτων, ἡ διὰ τὴν ἀτάραχον κατάσασιν αὐτῆς· διὸ ἡ τρίτην
Ἑτέρα σύνοδος κατὰ τῶν Βαρλααμιτῶν. σύνοδον συνήθροισε Πατριαρχεύοντος ἐν Κωνσαντινοπόλει Καλλίστε, ἐν
τῷ Τρικλίνῳ δὲ ἐγένετο ἡ σύνοδος, τῷ ἐπιλεγομένῳ Ἀλεξιακῷ τῶν
ἱερῶν Βλαχερνῶν, ἥτις σύνοδος μετὰ τὴν πρὸς ἀλλήλας διάλεξιν τῶν
Βαρλααμιτῶν, ἀπὸ τὲς ὁποίες οἱ ἔγκριτοι ἡ ἐπίσημοι ἦσαν, ὁ Ἐ-
φέσε Μητροπολίτης, ὁ Γάνε, ὁ Ἀνίνδυνος, ὁ Γρηγορᾶς, ὁ Δε-
ξιὸς, ἡ ὁ Ἀργυρὸς, οἵτινες ὡς αἱρετικοὶ ἀνόσιοι, ἡ πονηρὰ σκεύη ὄν-
τες, ἡ κακόδοξοι τήν τε χάριν τῆ Θεῆ καθάπαξ ἠθέτησαν, ἡ ἠρ-
νήθησαν, ἡ πρὸς τάτοις τὴν φυσικὴν αὐτῆ δύναμιν, ἡ ἐνέργειαν ἀπαρ-
νήθησαν, ἡ ἔλεγον δυσσεβῶς, ἡ κακοδόξως, ὅτι ἀδεμία δύναμις νὰ
εἶναι εἰς τὸν Θεὸν, (ὢ βλασφημίας αὐτῶν, ἡ ἀθέε γλωσαλγίας,
ὅπε ἡ νὰ γράφῃ τὰ τοιαῦτα συςέλλεταί τις, ἡ φρίττει κατὰ ἀλή-
θειαν) μηδὲ δωρεὰ ἡ χάρις ἐξ αὐτῆ προϊῆσα κτ'. ἡ τῶν ὀρθοδόξων,
ὧν ἐξῆρχεν ὁ Παλαμᾶς, ὅρον ἐξέθετο, ἀρχόμενον ἕτως, ἅτε τὴν
κατὰ τῆς Ἐκκλησίας τῆ κοινῆ πολεμίε μανίαν. κτ'. ἡ τῷ ἀναθέματι ὑ-
πέβαλε τόν τε Βαρλαὰμ, ἡ τὸν Ἀνίνδυνον, ὡς εἰς αὐτὰ τὰ καίρια
τῆς εὐσεβείας βλασφημήσαντας ἡ τελείως μὴ μετανοήσαντας ἐν ὅσῳ ἔζων,
τὲς

(α) σελ. 50.

τὰς δὲ ὁμόφρονας ἐκείνων, τὸν Ἔφεσα, τὸν Γάνα, τὸν Γρηγορᾶν, καὶ τὰς λοιπὰς ἀποκηρύκτας τε, καὶ ἀποβλήτας τῆς τῶ Χριςῶ Ἐκκλησίας ἐποίησαν, τὰς ὁποίας ἀναθεμάτισαν, ἐὰν δὲν μετανοήσωσι, τῶτον τὸν τόμον ἐπικυρωθέντα ὑπὸ τῶν βασιλέων Γωάννα τῶ Καντακαζηνῶ, Γωάννα τῶ Παλαιολόγα, καὶ Ματθαίε τῶ Καντακαζηνῶ, τέλος ἔγινε· ἀνάγνωθι αὐτὸν ἐν τοῖς προλεγομένοις τῶ τόμα Ἀγάπης (α); καὶ τῷ Ἀγκυραρίῳ τῆς Βιβλιοθήκης τῶν πατέρων τυπωθὲν ἐν Παρισίοις τῷ αχοβ΄.

§. 4. Τῶτον τὸν τόμον ἀνὰ χεῖρας λαβὼν ὁ βασιλεὺς Γωάννης ὁ Καντακαζηνὸς, τὴν βασιλικὴν ἐνδεδυμένος ςολὴν, καὶ ἐμβὰς ἔνδον τοῦ θυσιαςηρίε ἐνεχείρισε τῷ Πατριάρχῃ Καλλίςῳ, τὴν θείαν ἐν αὐτῷ ἱερουργοῦντι μυσαγωγίαν, ἔπειτα καὶ πρόγραμμα οἱ βασιλεῖς ἐδημοσίευσαν, νὰ μὴ τολμήσῃ τις νὰ λαλήσῃ, ἢ νὰ γράψῃ περὶ ταύτης τῆς ὑποθέσεως· διὰ ταῦτα καὶ πολλοὶ παρακάσαντες ἐβάλθησαν εἰς φυλακήν. κτ. ταύτην τὴν ἱερὰν σύνοδον οἱ Παπικαὶ ψευδοσύνοδον λέγουσιν.

§. 5. Εἰς αὐτὴν τὴν ῥηθεῖσαν σύνοδον πολλῶν δογματικῶν κεφαλαίων προβεβλημένων εἰς ζήτησιν, ὁ εὐσεβέςατος βασιλεὺς ἐπρόςαξε, πρῶτον εἰς ἔρευναν, καὶ ἐξέτασιν νὰ προτεθῇ, ἂν εἶναι ἐπὶ Θεῶ θεοπρεπὴς διάκρισις ὐσίας, καὶ ἐνεργείας· ἔπειτα διακρίσεως ἀναφανείσης, πότερον ἡ ἐνέργεια αὐτὴ κτιςὴ εἶναι, ἢ ἄκτιςος· τρίτον δὲ ὅτι ἂν εἶναι ἄκτιςος, καὶ ἀποδειχθῇ ἡ θεοπρεπὴς αὕτη ἐνέργεια, πῶς ἤθελέ τις ἐκφύγῃ τὸ μὴ παρὰ τῶτο σύνθετον τὸν Θεὸν εἶναι νομίζειν; ὅπερ οἱ ἑτεροδοξοῦντες ἔχασι συνήθειαν νὰ προφέρωσι, καὶ τολμῶσιν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῶ Θεῶ· τέταρτον δὲ ἂν ἡ φωνὴ τῆς θεότητος, ὄχ ἐπὶ τῆς ὐσίας μόνον, ἀλλὰ καὶ τῆς θείας ἐνεργείας παρὰ τῶν θεολόγων ὕμνηται, ἐκ τότε γὰρ τὴν τῆς διθείας ἀμορφίαν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῶ Θεῶ καταχέασιν οἱ ταύτης πολέμιοι· πέμπτον ἐὰν οἱ θεολόγοι τῆς ἐνεργείας ὑπερκεῖσθαι λέγουσιν, ἐπειδὴ καὶ τῶτο εἰς τὰς ἐναντίας ὑπόμεμψιν εἶναι, καὶ λοιπὸν ἔτι Θεῶ μετεχομένα, πότερον κατὰ τὴν ὐσίαν ἡ μετοχὴ, ἢ κατὰ τὴ ἐνέργειαν κτ. ἀνάγνωθι περὶ τῶτων ἐν τῷ β΄. λόγῳ τῶν ἀντιῤῥητικῶν τῶ Πατριάρχα Φιλοθέα.

§. 6. Ἔξω ἀπὸ αὐτὰς τὰς συνόδες συνηθροίσθη καὶ δ΄. ὑπὸ Φιλοθέα τῶ Πατριάρχα ἐν Κωνσαντινοπόλει κατὰ Προχώρα μοναχῶ τῶ Κυδώνη, τὰ τῶ Βαρλαὰμ καὶ Ἀκινδύνα διϊσχυριζομένα νὰ συζήσῃ ἐν τῇ ἱερᾷ καὶ μεγάλῃ Λαύρᾳ τῶ Ἄθω ὄρες, καὶ τόμον ἐξέθετο σύμφωνον τοῖς προγεγονόσι τόμοις, ἐν ἔτει ατξή. κατὰ μῆναν Ἀπρίλιον, Ἰνδικτιῶνος

Σύνοδος κατὰ Προχώρα.

(α) Σελ. 53. ἕως 58. Κρυσσαρτίε, ἐκδ. Ἐνετ. 1731.

(β) Καὶ ἐν τῇ Συνάξ. τῶν συνόδων διὰ Λαββέα, καὶ Τόμ. ιε΄. σελ. 617. Ὅρα καὶ τὸν Γρηγορᾶν βιβλ. ιή. κεφ. έ. καὶ βιβλ. ιΘ΄. κ΄. καὶ κά.

νος ς'. δι' ἃ πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ τὸν Πρόχωρον καθαιρέσει καὶ ἀναθέματι ὑπέβαλεν· ἐθέσπισε δὲ κατ' ἔτος ἑορτάζεσθαι καὶ γίγνεσθαι ἐν ταῖς Ἐκκλησίαις τὴν μνήμην τῶ ἐν ἁγίοις Πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίᾳ τῶ Παλαμᾶ, κατὰ τὴν β'. κυριακὴν τῶν Νηστειῶν, διότι λέγει ἐν τῷ αὐτῷ τόμῳ ὁ ἱερὸς Φιλόθεος, νῦν δὲ ἀπόφασιν δεδώκαμεν, καὶ γνώμην κοινὴν, ἵνα ἑορτάζηται, τοῦτο δὲ εἶναι συνηθισμένον γενόμενον ἐν τοῖς ἁγίοις, ὃς ὁ Θεὸς δοξάζει· ἀναγνῶθι αὐτὸν ἐν τοῖς προλεγομένοις τῶ τόμου τῆς Ἀγάπης (α):

§. 7. Ὑπὲρ τούτων τῶν κατὰ Βαρλαὰμ ἔγραψαν Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς, Θεοφάνης ὁ Νικαίας, Φιλόθεος ὁ Πατριάρχης, ὁ βασιλεὺς Καντακυζηνὸς, Γενάδιος ὁ Σχολάριος, καὶ ἄλλοι ἐν πᾶσι τοῖς τῶ ὄρους μέρεσιν, ἃ εἰσὶν ἑπτά. ά. ὅτι ἐπὶ Θεῶ θεοπρεπὴς διάκρισις οὐσίας καὶ ἐνεργείας. β'. ὅτι ἡ ἐνέργεια αὐτὴ εἶναι ἄκτιστος. γ'. ἡ ἄκτιστος ἐνέργεια ἐν τῷ Θεῷ ὑποιεῖ σύνθεσιν. δ'. ἡ Θεὸς φωνὴ εἴρηται ὑπὸ τῶν Θεολόγων ἐπὶ τῆς Θείκης οὐσίας, καὶ ἐπὶ τῆς Θείκης ἐνεργείας. ε'. ὅτι ἡ Οὐσία ὑπέρκειται τῆς ἐνεργείας. ς'. καὶ ζ'. ὁ μετέχων Θεῶ ἐνεργείας, καὶ οὐσίας μετέχει.

Κιαίβε ἀρχιερεῖς.

§. 8. Ψευδὴς φήμης διαδοθείσης ἐν Κωνσαντινοπόλει, ὡς Ἀλέξιος ὁ Ρωσίας Μητροπολίτης ἀπέθανε, χειροτονεῖται ὑπὸ Φιλοθέου τῶ Κωνσαντινοπόλεως ἐπὶ Γωάννου Μητροπολίτης Κιαίβε, καὶ πάσης Ρωσίας Κυπριανὸς Σέρβος τὸ γένος, ἀνὴρ σοφὸς, καὶ ἐν ἀρετῇ διαβεβοημένος, ὅσις ἦν λ'. ἀπὸ Μιχαὴλ τοῦ πρώτου Μητροπολίτου Κιαίβε, ἐλθὼν δὲ εἰς Κίαιβον τὴν πόλιν, καὶ μαθὼν ὅτι ὁ Ἀλέξιος, διέμεινεν ἐκεῖ ἕως τῆς κοιμήσεως τοῦ Ἀλεξίου μεταβάντος εἰς τὰς Οὐρανίους μονὰς τῷ αὐτοῦ. καθ' ὃν χρόνον ἦλθεν εἰς τὴν Μοσχοβίαν ὁ Κυπριανὸς, τῆς δὲ πόλεως Μοσχοβίας ἁλωθείσης ὑπὸ τοῦ ἡγεμόνος τῶν Τατάρων Ταχταμίσου, καὶ πυρὶ ἀποτεφρωθείσης, ὁ Κυπριανὸς εἰς Κωνσαντινόπολιν ἔστρεψεν.

§. 9. Μετὰ Γωάννην τοῦ Γωάννου δέχεται τὴν ἐξουσίαν αὐτοῦ Δημήτριος ὁ υἱὸς αὐτοῦ ὁ β'. μετὰ τὸν Βλαδιμήρην, ἐφ' οὗ κοιμηθέντος ἐν Κυρίῳ τοῦ Κυπριανοῦ, Μητροπολίτης Κιαίβε ἐν Κωνσαντινοπόλει ἐχειροτονήθη ὁ Περισλαβίου Ἀρχιμανδρίτης ποιμήν.

ΚΕΦΑ-

(α) Σελ. 93. μέχρι τῶν 113.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι'.

Περὶ τῶν διαπρεψάντων ἀνδρῶν ἐν ἀρετῇ καὶ παιδείᾳ κατὰ τέτες τὲς χρόνες.

§. 1.

Ἐν τέτοις τοῖς χρόνοις ἄνδρες ἐπ' ἀρετῇ, καὶ παιδείᾳ ἔξω τῶν ἀπὸ τὲς ἐν παριθμηθέντας ἀνωτέρω, ἤκμασαν καὶ ἔτοι. Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς, Φιλόθεος Πατριάρχης Κπ. Νεῖλος ὁ μετὰ τᾶτον πατριαρχεύσας, Θεοφάνης Νικαίας, Ἰωάννης Καντακυζηνὸς, Ἰσίδωρος Θεσσαλονίκης, Νικηφόρος Γρηγορᾶς, Μάξιμος μοναχὸς ὁ Πλανάδης, Γεώργιος ὁ Κωδινος, Μανουὴλ ὁ Χρυσολωρᾶς, Δημήτριος ὁ Χρυσολωρᾶς, Μανουὴλ ὁ Καλέκας, ἐὰν καὶ λατινόφρων, καὶ Ἰωάννης ὁ Κιπαρισσιώτης.

§. 2. Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς ὡς ἄλλος ἥλιος ἀπὸ τὴν Κωνσταντινόπολιν εἰς τὴν Οἰκεμένην ἀνέτειλεν, ἱκανὸς νὰ ἀποστοβήσῃ μὲ λόγον, καὶ βίον πᾶσαν σκοτόμαιναν ἀσεβείας, καὶ ἀθεΐας κτ'. καθὼς Συμεὼν ὁ Θεσσαλονίκης γράφει περὶ αὐτᾶ (α), ὅσις ἐλθὼν εἰς τὸ ὄρος τᾶ Ἄθωνος, τὸν μοναχικὸν βίον ἤσκει, μὲ ἀρετὴν, καὶ ἁγιότητα, καὶ ἀπ' ἐκεῖ ἐλθὼν εἰς Θεσσαλονίκην, καὶ εἰς Κωνσταντινόπολιν γενναίως ἀντέςη Βαρλαὰμ τὸν Καλαβρὸν, τὸν Ἀχίνδυνον καὶ τὲς λοιπὲς ὁμόφρονας αὐτῶν· ζηλωτὴς διάπυρος τῆς ὀρθοδόξε πίςεως ὢν πολλὲς, καὶ καλὲς λόγες κατὰ Λατίνων ἐξέδωκε, καὶ ὁμιλίας εἴς τε τὴν σεπτὴν μεταμόρφωσιν τᾶ Κυρίε, καὶ Θεᾶ, καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησᾶ Χριςᾶ, καὶ εἰς ἄλλας ἑορτάς· ἀνὴρ τῇ μὲν δυνάμει τῶν λόγων, καὶ τέχνῃ, μήτε τῷ Νείλῳ τῷ Μακαρίῳ, μήτε ἄλλῳ τινὶ τῶν μεγάλων παραχωρῶν τὰ πρωτεῖα, κατὰ τὸν Σχολάριον. εἰδήσει δὲ τῶν γραφῶν, καὶ τῶν διδασκάλων τῆς πίςεως, καὶ ἀρετῇ πρὸς τέτῳ, καὶ ταῖς ἐκ Θεᾶ χάρισι, δι' αὐτὴν εἴ πέρ τις τῶν πώποτε διαπρέψας· τοιᾶτος ὢν διεκόσμησε, καὶ τὸν τῆς Θεσσαλονίκης ἀρχιερατικὸν θρόνον. Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς

§. 3. Φιλόθεος ὁ Ἁγιώτατος Πατριάρχης Κωνσταντινοπόλεως, ζηλωτὴς διάπυρος τῆς ὀρθοδόξε πίςεως, πολλὰ κατὰ τῶν Λατινικῶν δογμάτων συνεγράψατο, ἐπαίνε πολλᾶ, καὶ θαύματος ἄξια, ὡς οἱ δώδεκα ἀντιῤῥητικοὶ λόγοι, κατὰ τῶν βλασφημιῶν τᾶ Γρηγορᾶ τυπωθέντες ἐν τόμῳ τῆς Ἀγάπης καὶ ἄλλα. ἐξέθετο ὁμοίως καὶ τὴν περὶ τῆς Ἐκκλησιασικῆς ἀκολυθίας διάταξιν, εἴρηται περὶ αὐτᾶ κεφ. ε'. ἀριθ. 9. Φιλόθεος Κπ.

§. 4.

(α) Ἐν τῷ κατὰ αἱρέσ. σελ. 48.

Νείλος Κπ.

§. 4. Νεῖλος ὁ θειότατος Πατριάρχης Κωνσταντινοπόλεως, διὰ τὸν ὁποῖον ἀνάγνωθι ἀνωτέρω κεφ. έ. ἀριθ. 13.

Θεοφάνης Νικαίας.

§. 5. Θεοφάνης ὁ Νικαίας Ἀρχιεπίσκοπος, σοφός τε τῷ ὄντι καὶ ἄλλος ὁμολογητὴς νέος, ὅσις κατὰ τῆς τῶν Λατίνων δόξης, ἄριστα συνεγράψατο, εἰς τὸν ὁποῖον τόση ἦν ἡ θεολογία, καὶ λόγου δύναμις καὶ ζῆλος ὁ πρὸς τὴν ἱερὰν πίστιν, ὥστε καὶ κατὰ τῆς Βαρλααμίτιδος, κατὰ τὸν Γεώργιον τὸν Σχολάριον, ἢ καὶ Ἀκινδύνου αἱρέσεως, ἀρίστην ἐξέδωκε πραγματείαν, καὶ βιβλίον ἕτερον κατὰ Γαβαίων πολυσχιδές τε, καὶ πολυδύναμον· διότι κατὰ κράτος, καὶ κρεῖττον ἢ κατὰ ἀνθρωπίνην μηχανὴν τὴν Γαβαϊκὴν ἀνεῖλεν ἐν ἐκείνῳ τῷ βιβλίῳ δυσσέβειαν, ἐν δὲ τῷ κατὰ Λατίνων, καὶ μάλιστά μοι δοκεῖ θαυμάσιος ὁ ἀνὴρ κτ'. ὡς ὁ αὐτὸς Σχολάριος μαρτυρεῖ ἐν τῷ σημειώματι τῆς κατὰ Βέκκου συνόδου.

Γωάννης Καντακουζηνός.

§. 6. Γωάννης Καντακουζηνὸς ὁ βασιλεὺς, μοναχὸς γενόμενος Γωσὴφ μετωνομάσθη, ἱστορίαν ἐξέδωκεν ὑπ' ὀνόματι Χριστοδούλου, ἐν τέσσαρσι βιβλίοις περιεχομένην περὶ τῆς Αὐτοκρατορίας Ἀνδρονίκου τοῦ γέροντος, καὶ τοῦ νεωτέρου, καὶ τῆς ἑαυτοῦ, ὁμοίως καὶ λόγους τρεῖς, καὶ ἀπολογίας τέσσαρας ὑπὲρ τῆς Χριστιανικῆς πίστεως ἐναντίον τῶν Σαρακηνῶν. Μετέφρασε δὲ καὶ τὸ Κορᾶν αὐτῶν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν διάλεκτον κτ'. ἔχων μεθ' ἑαυτοῦ καὶ τὸν ἐκ Σαρακηνῶν τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν δεξάμενον, καὶ τὸ μοναχικὸν σχῆμα φορέσαντα, καὶ Μελέτιον ὀνομασθέντα.

Ματθαῖος Καντακουζηνός.

§. 7. Ματθαῖος ὁ τοῦ βασιλέως Καντακουζηνοῦ υἱὸς, ἑρμηνείαν ἐξέθετο εἰς τὸ Ἅσμα τῶν Ἀσμάτων, καὶ ἱστορίαν τινὰ, ὁμοίως καὶ κατὰ τῶν ιδ'. συλλογισμῶν τῶν ὑπὸ Γωάννου τοῦ Προχώρου σχεδιασθέντων, μὲ τὰ ὁποῖα δείχνει ὅτι ἡ θεία ἐνέργεια κτιστὴ εἶναι.

Γσίδωρος Θεσσαλονίκης.

§. 8. Γσίδωρος ὁ Θεσσαλονίκης Ἀρχιεπίσκοπος ἀδὲν ἀπολειπόμενος κατὰ τὸν Συμεὼν Θεσσαλονίκης (α), τοῦ σοφοῦ καὶ θείου Πηλουσιώτου ἐκείνου, καὶ ὁμωνύμου, ἔγραψε κατὰ τῆς Βαρλααμίτιδος αἱρέσεως.

Νικηφόρος Γρηγορᾶς.

§. 9. Νικηφόρος ὁ Γρηγορᾶς ὁ ἐκ Κωνσταντινοπόλεως ἀνὴρ πολυμαθὴς, καὶ γλαφυρὸς, ἐξέδωκεν ἱστορίαν τῶν ἐν Κωνσταντινοπόλει γενομένων ἐν βιβλίοις ἕνδεκα ἀπὸ τοῦ ασδ'. ἀρχομένην, ὅπου καταλήγει ἡ τοῦ Χωνειάτου ἱστορία, καὶ ἐν ἔτει ατμβ'. ὁμοῦ μὲ τὸν νεώτερον Ἀνδρόνικον τελειώνει. Εἰς τὴν ὁποίαν ἐν τῷ ί. βιβλ. κεφ. περὶ τοῦ συμβουλευτ. λόγου, διασύρων, καὶ μεμφόμενος πρεπόντως τοὺς Γαλλοὺς, ὡς Ἰταμῶς, καὶ ὑπερηφάνως τῇ θεολογίᾳ ἐπιπηδῶντας, μὲ συλλογισμοὺς ἀνθρωπίνους μεταχειριζομένους περὶ τε Θεοῦ, καὶ τῶν τῆς θείας, καὶ ζωαρχικῆς τριάδος κτ', πικρῶς ὑπὸ τῶν Λατίνων ψέγεται, καὶ ὑπὸ τοῦ Πεταυΐου ἐν τοῖς προλεγομένοις τῆς αὐτοῦ θεολογίας ἀνατρέπεται· τοῖς δὲ ἡμετέροις λατινόφρων φανεὶς, καὶ ὑπὸ τῆς κατὰ Βαρλαὰμ συνόδου κατακριθεὶς τελευταῖον

(α) Ἐν τῷ κατὰ αἱρεσε, σελ. 48.

ταῖον ἐκ ἠξιώθη ταφῆς, ἀλλὰ τοῖς κυσὶν ἐρρίφθη κατὰ τὸν Κυπαρισσιώτην.

§. 12. Γεώργιος Κωδινὸς ὁ Κεροπαλάτης ἤκμασε περὶ τὰς χρόνους Γωάννε τῦ Καντακυζηνῦ, ἔγραψε περὶ τῶν Ὀφικιαλίων τῆ Παλατίῳ τῆς Κωνσαντινοπόλεως, καὶ τῶν ὀφικίων τῆς μεγάλης Ἐκκλησίας, ὁμοίως καὶ παρεκβολὰς ἐκ τῆς βίβλε τῦ Χρονικῦ περὶ τῶν πατριαρχῶν Κωνσαντινοπόλεως. Γεώργιος ὁ Κωδινός.

§. 11. Μάξιμος μοναχὸς ὁ Πλανάδης, πολλῶν βιβλίων συγγραφεὺς ἄριστος, καὶ σχολιαστὴς (α). Μάξιμος Πλανάδης.

§. 12. Μανουὴλ ὁ Χρυσολωρᾶς (β). Μανουὴλ Χρυσολωρᾶς.

§. 13. Δημήτριος ὁ Χρυσολωρᾶς, ἀνὴρ ἐπ' ἄκρον φιλοσοφίας, καὶ ἀστρολογίας φθάσας, ἔγραψε πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ διάλογον ἀντιῤῥητικὸν κατὰ Δημητρίε τῦ Κυδωνίε. Δημήτριος ὁ Χρυσολωρᾶς.

§. 14. Μανουὴλ ὁ Καλέκας, τὸ μὲν γένος Ἕλλην, τὴν δὲ θρησκείαν λατρινόφρων, τὸ ἐπιτήδευμα μοναχὸς ἐκ τῦ τάγματος τῶν Δομινικάνων μαθητὴς Δημητρίε τῦ Κυδώνη, ὅσις παρομοίως μὲ τὸν διδάσκαλόν τε πονηρὸς περὶ τῆς ὀρθοδόξε ἐκκλησίας δόγματα ἔγινε, καὶ κατὰ τῆς μητρὸς τὴν γλῶτταν ἀκονίσας ἔγραψεν ἐν τέσσαρσι βιβλίοις περὶ τῆς τῦ Παναγίε Πνεύματος ἐκπορεύσεως κατὰ τὴν τῶν Λατίνων κακόδοξον γνώμην, καὶ πολλὰ κατὰ τῶν ὀρθοδόξων Χριστιανῶν ἐλάλησε, χαριζόμενος μάλιστα Γωάννῃ Πατριάρχῃ, τῷ κατὰ τὸ Παλαμᾶ λαλήσαντι τῷ ἐπονομαζομένῳ Καλέκᾳ, ὁμοίως περὶ Οὐσίας, καὶ ἐνεργείας ἐναντίον τῶν ἐξ διωρισθέντων κεφαλαίων ὑπὸ τῆς ἄνω ῥηθείσης συνόδου, καὶ περὶ πίσεως, καὶ τῶν ἀρχῶν αὐτῆς, ἐν κεφαλαίοις ί. κτ'. Μανουὴλ Καλέκας.

§. 15. Ὅμοιος μὲ Μανουὴλ τὸν Καλέκα κατὰ τὴν θρησκείαν, καὶ τὴν διατριβὴν ὑπῆρξεν Γωάννης ὁ Κυπαρισσιώτης, ὅσις ἐχθρικῶς κατὰ τῆς ὀρθοδόξε Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας ἔγραψε λόγυς δ'. ἐπιγραφὴν ἔχοντας περὶ τῶν Παλαμικῶν Παραβάσεων, τὰς δεκάδας. κτ'. Γωάννης Κυπαρισσιώτης.

ΚΕΦΑ'.

(α) Οὗτος ἦν ἐκ Κωνσαντινοπόλεως, συνήθροισε τὰ ἐπιγράμματα τῶν ἀρχαίων εἰς βιβλία Ζ'. ἐπ' ὀνόματι ἀνθολογίας· συνέγραψεν ἔτι τὸν βίον τῦ Αἰσώπυ, ὅμως ἔμιξε πολλὰ μυθώδη· μετέφρασε τὰς μεταμορφώσεις τῦ Ὀβιδίυ ποιητῦ Λατινικὰ βιβλία.

(β) Κωνσαντινοπολίτης καὶ αὐτὸς, ὅσις ἦλθεν εἰς Ἰταλίαν διὰ νὰ ζητήσῃ βοήθειαν κατὰ τῶν Τέρκων. καὶ ἔμεινεν εἰς τὴν Φλωρεντίαν, ὅπυ ἐδίδαξε τὴν Ἑλληνικὴν, καὶ ἦν ὁ πρωταίτιος τῆς ἀναςάσεως τῆς Ἑλληνικῆς παιδείας εἰς τὴν Εὐρώπην, ἐδίδαξεν ἔτι εἰς Οὐενετίαν, Ῥώμην, καὶ Παπίαν. Ἐτελεύτησε τῷ αφιε'. τῇ ιε'. Ἀπριλίε, ἐτῶν μζ'. εἰς τὴν Κωνσαντίαν, εἰς καιρὸν τῆς συνόδε. σώζεται μία Γραμματικὴ Ἑλληνικὴ καὶ ἄλλα τινά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ'.

Περὶ Ὀρχάνη, καὶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ Σαλεϊμάνη καὶ Μαράτη, τῶν ἐν τῇ Ἀνατολῇ Αὐτοκρατόρων καὶ περὶ τοῦ εἰσηγητοῦ τῆς τῶν Περσῶν θρησκείας.

§. 1.

Τελευτήσαντος τοῦ Ὀσμάνη ἐν ἔτει ᾳτλ'. μετὰ τὸ ἡγεμονεῦσαι ἔτη κή. ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ὀρχάνης ἐδέχθη τὴν ἐξουσίαν, ἀφέντος αὐτῷ τοῦ πατρός του χώραν οὐχὶ ποταπὴν, καὶ στράτευμα οὐχὶ ὀλίγον, καὶ ἀνεπιτήδειον, ὅσις λαβὼν τὴν ἐξουσίαν, πᾶσαν τὴν Λυδίαν κατέστρεψε, καὶ εἰς πόλεμον μὲ τοὺς ἐν τῇ Ἀνατολῇ Χριστιανοὺς κατέστη, ἄλλας τε πόλεις ἔλαβε, καὶ δὴ αὐτὴν τὴν Νίκαιαν ὑπέταξεν, ἡγεμονεύσας λοιπὸν χρόνους λ'. καὶ τὴν τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν καταπορθήσας, κατέστρεψε τὴν ζωὴν, ἀφεὶς υἱοὺς τὸν Σαλεϊμάνην, καὶ Μαράτην.

Σαλεϊμάνης υἱὸς Ὀρχάνη βασιλεὺς Ἀνατολῆς ἀπὸ Χ. Γ. 1360.

§. 2. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ὀρχάνη, ὁ υἱὸς αὐτοῦ Σαλεϊμάνης ἐξουσίασεν ἐν ἔτει ᾳτξ'. ὅσις πολεμῶν τοὺς Χριστιανοὺς, καὶ ἐλθὼν εἰς Εὐρώπην, ἀφειδῶς αὐτὴν ἐκάρσευσε, καὶ πρὸς τοῖς ἄλλοις πολίσμασιν ἔλαβε τὴν Ἀδριανόπολιν, καὶ τὴν Φιλιππόπολιν, ἐκείνην μὲν μὲ πολιορκίαν πρὸ τοῦ θανάτου τοῦ πατρός του, ὁπόταν ἀπέθνησκεν ἐπρόσαξεν εἰς τοὺς περὶ αὐτὸν νὰ τὸν θάψωσιν εἰς τὸν ἰσθμὸν τῆς Θρακικῆς Χερρονήσου.

Μαράτης Α'. Αὐτοκράτωρ Ἀνατολῆς ἀπὸ Χ. Γ. 1363.

§. 3. Μετὰ τοῦτον ὁ ἕτερος υἱὸς τοῦ Ὀρχάνη Μαράτης Α'. τῆς ἡγεμονίας ἐπελάβετο, ὅσις παραλαβὼν πᾶν τὸ στράτευμά του, καὶ ἐπὶ Ἀδριανόπολιν διαβὰς, τὰ βασίλεια αὐτοῦ ἐκεῖ ἔσησε. καὶ πρῶτος αὐτὸς τίτλον Αὐτοκράτορος ἑαυτῷ ἰδιοποιήσατο, καὶ ἐκεῖ τὸ τῶν Νεϋλύδων τάγμα διετάξατο ἐν ἔτει ᾳτξγ'. ὑπέταξε δὲ τὴν Θεσσαλονίκην, διὰ μέσου Χαρατίνη συνετωτάτου ἀνδρὸς τῶν λοιπῶν στρατηγῶν, καὶ ἄλλας πόλεις Ἑλλήνων τε, καὶ Βλαγάρων, καὶ μετὰ τὰς πολλὰς νίκας ἐφονεύθη ἀπὸ ἄνδρωπον Τριβαλλὸν, ἤτοι Σέρβον εἰς πεδίον τὸ κοινῶς λεγόμενον Λυσόβον, βασιλεύσας εἴκοσι ἑπτὰ χρόνους, τοῦ ὁποίου τὰ μὲν ἐντόσθια ἐκεῖ ἐτάφησαν εἰς βασιλικὸν τάφον, τὸ δὲ σῶμα του εἰς Πρῦσαν, εἰς τὴν ὁποίαν ἦσαν οἱ τάφοι τῶν πρὸ αὐτοῦ βασιλέων· ἀνάγνωθι περὶ αὐτοῦ Λαόνικον τὸν Χαλκοκονδύλην (α), τὸν Λεαγκλάβιον (β), καὶ ἄλλους.

§. 4.

(α) Βιβλ. ά. (β) Βιβλ. ά.

ΑΙΩΝ ΙΔ'. Σοφὶ πρῶτος διδάσκαλος τῆς Περσικῆς αἱρέσεως.

§. 4. Περὶ τὸ ατξγ'. ἔτος ἐφάνη ὁ πρῶτος διδάσκαλος τῆς Περσικῆς αἱρέσεως Σοφὶ ὀνομαζόμενος, ὅσις ἔλεγεν ἑαυτὸν νὰ κατάγηται ἀπὸ τὸ γένος τῦ Α'λῆ, ϗ ἐπροσποιεῖτο νὰ ἔχη ξεχωριςὴν ἁγιότητα· ἀπαρακαλύπτως διδάσκων, ϗ φανερὰ, ἀ. διάδοχον τῦ Μωάμεθ κατὰ τὴν διαθήκην ἐκείνε εἶναι χρεία νὰ εἶναι ὁ Α'λὴς, ὁ τῦ Μωάμεθ ἐξάδελφος, ϗ γαμβρὸς, ἀφ' ἧ ἀδίκως τὴν τοιαύτην ἀξίαν ἥρπασαν ὁ Ε'ββεκερ, ὁ Ο'υμέρης, ϗ ὁ Ο'σμάνης, θεόθεν δὲ αὐτὸς ὁ Σοφὶ ἠγέρθη εἰς τὸ νὰ ἀποδώσῃ τὴν ὀφειλομένην τιμὴν τῷ Α'λῆ, ϗ ταύτην διεκδικῆσαι· ἔλεγε δὲ αὐτὸς τὸν Α'λὴν νὰ ἐποίησε πολλὰ μεγαλυργῆ ἀποτελέσματα, τῶν ὁποίων ἡ μνήμη ἔσβεσεν ἀπὸ τὲς Τάρκης.

§. 5. Α'υτὴν λοιπὸν τὴν τῦ Σοφὶ διδασκαλίαν περιποιηθέντες, ϗ συγχροτήσαντες οἱ Πέρσαι, ἄρχισαν νὰ ἀκολυθῶσι μὲν εἰς αὐτὸν, νὰ μακρύνωσι δὲ ἀπὸ τὲς Τάρκης, ϗ τοιαύτης τιμῆς νὰ ἀξιώνωσιν αὐτὸν ἀπὸ τότε, ὥςε θειότατον, ἢ ἐγγύτατον εἶναι τῷ Θεῷ, ἀδιςάκτως νὰ πιςεύωσι, ϗ ἀκολύθως νὰ βεβαιώσωσι τὸν Κυρᾶν αὐτῷ τῷ Α'λῆ προοριθῆναι, τὸ ὁποῖον εἰς χεῖρας τῦ Μωάμεθ ἐ καθ' αὐτὸ, ἀλλὰ διὰ σφάλμα ἔπεσεν· Εἰς δὲ τὸν Ε'ββέκερ. τὸν Ο'υμαρον, ϗ τὸν Ο'σμάνην τὲς προκρίτες αὐτῦ μαθητὰς, ϗ διαδόχες τόσον ἐχθρικῶς προσφέρονται, ὥςε φανερὰ νὰ ἐκφωνῶσι κατάρας φρικτὰς, ϗ ὕβρεις διὰ μέσε τῦ Γμάμη τες ὅπῦ προσεύχεται, ϗ τὲς προσκαλεῖ εἰς τὴν συνήθη λατρείαν, ϗ εἰς τὸ ςόμα τες πάντοτε ἔχεσι τὴν κατ' ἐκείνων ἀτιμίαν τοιαύτην λεγομένην, ὄρχεις κυνικοὶ ἐν τῷ ςόματι αὐτῶν ἔςωσαν.

§. 6. Α'λλὰ νῦν αὐτὸς ὁ Σχὰχ Σοφὶ δι' ἐυκλεᾶς φήμης, ϗ θαυμασμῦ πολλῦ παρὰ τοῖς Πέρσαις ἄγεται, ὁπῦ τὸν μεγαλύνωσι μὲ θαύματα παντοδοπὰ, ϗ ξένα, τῦ ὁποίε ϗ μνῆμα μέγα οἰκοδομήθη κτ'. πρέπει νὰ ἰξεύρωμεν ὅτι σφαλερὰ τινὲς τῶν νεωτέρων συγχίζεσι τῦτον τὸν Σχὰχ Σοφὶ, μὲ τὸν Γσμαὴλ Σοφὶ, περὶ ᾧ ἐν τοῖς ἑξῆς ῥηθήσεται· Α'ναγνωθι περὶ τύτε τῦ Σοφὶ Α'δαμεν τὸν Ο'λεάριον (α), ὅσις περὶ τῆς τῶν Περσῶν θρησκείας, ϗ τῆς μεταξὺ αὐτῶν, ϗ τῶν Τάρκων διαφορᾶς, ϗ τῶν λοιπῶν τῦ Μωάμεθ ἀκολύθων ἀκριβέςερον τῶν πρὸ αὐτῦ ἔγραψεν.

§. 7. Ε'ν τύτοις τοῖς χρόνοις ὁ τῆς Αἰγύπτε Σελτάνος κατεῖχε τὴν Παλαισίνην, τὴν ὁποίαν ἀρκετὸν καιρὸν ἐξωθέντων ἐκεῖθε τῶν Λατίνων, οἱ Τάταροι ὑπὸ τὴν ἑαυτῶν δεσποτείαν εἶχον, τὲς ὁποίες πάλιν διώξαντες οἱ Σαρακηνοὶ ἔλαβον αὐτὴν εἰς τὴν ἐξεσίαν τες, εἰς τὰς ἀρχὰς τῦ παρόντος αἰῶνος.

(α) Ο'δοιπορ. Περσικ. βιβλ. έ. σελ. 615. ἐκδ. Παρισ. ἐν ἔτει αχοθ'.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ΄.

Περὶ τῶν ἐν Δύσει Αὐτοκρατόρων Λεδοβίκε Ε΄. Καρόλε Δ΄. καὶ τῶν γενομένων ἐπ' αὐτῶν ἐν τῇ Δυτικῇ Ἐκκλησίᾳ.

§. 1.

Λεδοβίκος ὁ Ε΄. Αὐτοκράτωρ ἀπὸ Χ. Γ. 1324.

Εἰς τὴν Δύσιν ὡς εἴρηται, νικηθέντος Φριδερίχε Γ΄. τῦ Αὐγειριακοῦ, Λεδοβίκος Ε΄. ὁ τῆς Βαυαρίας δὰξ μόνος τῆς Ἀρχῆς τῆς Γερμανίας ἐγκρατὴς ἔγινεν ἐν ἔτει ᾳτκδ΄. ὁπῦ πλησίον τότε διεταράχθη ἀπὸ τὰ φορτικὰ τολμήματα Ἰωάννε τῦ Πάππα ΚΑ΄. ὅσις τὴν ἔχθραν ὁπῦ πρότερον ἔκρυπτε κατὰ τῦ Λεδοβίκε, φανερὰ ὕστερον τὴν ἔδειξεν, ὡς αἱρετικὸν θεατρίσας αὐτὸν, βέβαια, οὐχὶ δι' ἄλλο, ἀλλ' ὅτι εἰς τὸν ζυγὸν νὰ ὑποκλιθῇ τῦ Πάπα δὲν ἐκαταπείθετο, ᾗ ὅτι τίτλον Αὐτοκρατορικὸν εἰς ἑαυτὸν ἰδιοποιήθη, χωρὶς νὰ θέλῃ ὁ Πάπας· διότι συνήθεια ἦτον οἱ βασιλεῖς Ῥωμαίων ἐκλελεγμένοι πρὸ τῆς τῦ Πάπα χέψεως Αὔγεσοι ᾗ Αὐτοκράτορες νὰ μὴν ὀνομάζωνται, ᾗ προσέτι, ὅτι τινὰς καταδικασθέντας Σπιριτσαλίες ὑπὸ τῦ Πάπα Ἰωάννε, ὁ Λεδοβίκος ἐδέχθη εἰς τὴν ὑποταγήν τε, ᾗ ἐπίσκεψιν. ἀναγινώσκεται ἐν τοῖς Νορεμβεργικοῖς χρονικοῖς, αἴτιος νὰ ἔγινε τῆς μεταξὺ τῦ Καίσαρος, ᾗ τῦ Πάπα διχονοίας, ᾗ φιλονεικίας ὁ ἐξ Αὐγούστης Ὀθάρριχος σεκρετάριος τῦ Λεδοβίκε· διότι αὐτὸς ἦν ἐχθρὸς τῦ Πάπα, ᾗ σκώματα πολλὰ συντάξας κατ' αὐτῦ, ὑπὸ τῷ Αὐτοκρατορικῷ συγγράμματι πανταχῦ διέσπειρε, θηρίον ἐκ τῆς θαλάσσης ἀναβαῖνον εἰπὼν αὐτὸν ἐν κεφ. ιγ΄. τῆς ἀποκαλύψεως· ἀλλ' εἴτε ἕτως εἴτε ἄλλως ἀναμφίβολον βέβαια τὸ τῆς ἔριδος ἐνδόσιμον περὶ τῆς Παπικῆς ἐξεσίας νὰ ἐξάθη, καθ' ἣν ὁ Ἰωάννης τοῖς ἴχνεσι τῶν πρὸ αὐτῦ ἐμμένων, τήν τε Αὐτοκρατορίαν, ᾗ τὰ δίκαια αὐτοῖς ὁμοίως ᾗ τὰς Αὐτοκράτορας ἐβάλετο νὰ ὑποτάξῃ, ὡς ἐκ πολλῶν συγγραφέων δείκνειται ὁπῦ ὑπερασπίζονται ἐναντίον τῆς Παππικῆς τυραννίδος τον Κράτισον, ᾗ ἐξαίρετον αὐτὸν ἡγεμόνα, ᾗ μὲ πολλὰς ἀποδείξεις βεβαιῶσι, μηδαμῶς αὐτὸς εἶναι ὑπόχρεος εἰς τὸν Πάπαν ὡς πρὸς τὰ κοσμικά.

§. 2. Συνήγοροι, ᾗ συμβοηθοὶ τῦ Αὐτοκράτορος Λεδοβίκε λέγοντες ᾗ γράφοντες κατὰ τῶν ἀτοπωτάτων ζητημάτων τῦ Πάπα ἦν Μαρσίλιος Πεταυΐνος, ὁ Μενανδρικὸς ὁ δὲ Πάτινα νομικὸς περιφανὴς διδάσκαλος ὢν, ᾗ σύμβελος τῦ Λεδοβίκε, ὅσις ἐν ἔτει ᾳτκδ΄. τῷ προβλη-

θεν-

δέντι συνηγόρῳ τῆς εἰρήνης παῤῥησίᾳ προσαπολογούμενος ἐπισημόνως ἀπέδειξε, μὴ ὑποκεῖσθαι τὸν αὐτοκράτορα ἐν τοῖς κοσμικοῖς τῷ Πάπᾳ, ἀλλὰ τὸν Πάπαν εἰς τὸν Αὐτοκράτορα, ἀλλὰ δὴ καὶ τοῖς Ἐκκλησιαστικοῖς προσέτι θεωρουμένης τῆς Παπικῆς ἐξουσίας, εἰς τὴν ὑποίαν καταγίνονται οἱ ταύτης ὑπηρέται περὶ τὴν διοίκησιν τῶν τῆς Ἐκκλησίας ἐξωτερικῶν ἀναθημάτων τε, καὶ ἱερῶν, διὰ ταῦτα λοιπὸν, καὶ ὑπὸ τοῦ Πάπα Γωάννου δειναῖς ἀραῖς δι' ἰδικοῦ προγράμματος τῷ ατκζ'. καθυποβλήθη· ὁμοίως ἐν τούτοις πολλὰ ἀντέστη τῷ Πάπᾳ Μιχαὴλ Κασινᾶς, Γενικὸς ὢν ἐκ τοῦ τάγματος τῶν Μινοριτῶν δικαίως τῷ Αὐτοκράτορι προσκείμενος, διὰ τὴν ὁποίαν αἰτίαν συναρπαγεὶς ἐπὶ τῷ κριθῆναι ἐν Αὐενιῶνι τῇ πόλει εἰς φυλακὴν ἐβάλθη, μεθ' αὐτὸς ἦν καὶ Γουλιέλμος ὁ Ὄκκαμ, Ἄγγλος τὸ γένος, ὅσις καὶ πρότερον ἐναντίον Βενιφατίου Η'. σφοδρῶς ὑπὲρ Φιλίππου τοῦ Πάλχρου ἠγωνίσθη, μᾶλλον περισσότερον καὶ νῦν κατὰ τοῦ Γωάννου, ἑαυτὸν μὲν ὑπερασπιζόμενος μετὰ τὴν ῥομφαίαν, τὸν δὲ Αὐτοκράτορα μετὰ τὸν κάλαμον, καὶ ἄλλοι πρὸς τούτοις σοφοί τε, καὶ περιφανεῖς ἄνδρες παρρησίοις τοῖς ῥηθεῖσιν ἔγραψαν.

§. 3. Ἀποθανόντος Γωάννου ΚΑ'. ὁ διάδοχος αὐτοῦ Βενέδικτος ΙΒ'. ὁ τὰς ἀρὰς καὶ τὰ ἀναθέματα, τὰ ὁποῖα ὁ πρὸ αὐτοῦ κατὰ τοῦ Αὐτοκράτορος Λουδοβίκου ἐξέθετο, οὐ μόνον ἀνακαινίσας, ἀλλ' ἔτι καὶ ἀνάξιον αὐτὸν τῆς τε Αὐτοκρατορίας, καὶ τῆς ἐν Βαυαρίᾳ Δουκικῆς ἀξίας ἀνακηρύξας, ἐξ ἐναντίας δὲ ὁ Αὐτοκράτωρ τοὺς τῆς Αὐτοκρατορίας ἡγεμόνας ἐν Φραγκοφόρτῳ τῇ πόλει συναθροίσας, τὴν τῆς πίστεως ὁμολογίαν ἐξέδωκεν, ὑποσημαίνων διὰ ταύτης καὶ δεινολογούμενος εἰς ἐκείνους, ὡς ἀδίκως ὑπὸ τοῦ Πάπα τῷ ἀναθέματι ὡς αἱρετικὸς ὑπεβλήθη, καθὼς ἀναγινώσκεται ἐν ταῖς τοῦ Σχαφναβεργ. προσθήκαις (α), ὅθεν ἀποφαινόμενος ὑπευθύνως εἶναι τῷ τῆς καθοσιώσεως ἐγκλήματι πάντας τοὺς λόγον τινὰ ποιοῦντας τοῦ παπικοῦ ἀναθέματος προέγραψε, βουλόμενος διὰ τούτων ἐξαλεῖψαι τῇ τῶν ἡγεμόνων συναινέσει πᾶσαν τὴν τοῦ Πάπα ἐξουσίαν, τὴν περὶ ἐκλογῆς, καὶ προχειρήσεως τοῦ Αὐτοκράτορος.

§. 4. Μετὰ τὸν Βενέδικτον ὁ διάδοχος αὐτοῦ Κλήμης ς'. οὐχὶ ἀμελέστερον ἀπὸ τοὺς πρὸ αὐτοῦ, κατεδίωξε τὸν Λουδοβίκον μὲ ἐπιβουλὰς, κατάρας, καὶ ἀναθέματα· διότι αὐτὸς μὲ γράμματα Γαλλικὰ, καὶ Γερμανικὰ ὁποῦ ἐκοινήθησαν εἰς τὰ πρόθυρα τῶν Ἐκκλησιῶν, ἐφοβέριζεν εἰς τὸν Αὐτοκάτορα τιμωρίας χαλεπωτάτας, ἐὰν εἰς τριμερίαν μὴ ποιήσῃ τὴν ἱκανοποίησιν τῷ Θεῷ καὶ τῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ τὴν ἀπὸ τοῦ ἀναθέματος λύσιν, τὴν ὁποίαν αὐτὸς ἐσχεδίασε, παραγγέλων δι' αὐτῆς τὸν αὐτοκράτορα, νὰ ὁμολογήσῃ πάσας τὰς αἱρέσεις, καὶ νὰ παραδώσῃ ἑαυτὸν καὶ τοὺς υἱούς του εἰς τὴν παπικὴν αὐτεξουσιότητα, νὰ ἀπογυμνωθῇ πάν-

(α) Ἐν ἔτει ατλή.

τάπασι τῆς Αὐτοκρατορίας, μήτε πρὶν ἀποκτήσῃ τὴν εὔνοιαν τοῦ Πάπα, νὰ μὴ εἶναι ἄξιος εἰς οὐδένα τρόπον νὰ λάβῃ τὴν Αὐτοκρατορίαν πάλιν· μὲ αὐτὰς τὰς σκληρὰς συμφωνίας ὑποταγεὶς ὁ ἀκρσίως ὁ Αὐτοκράτωρ, ἔγινεν ὁ Πάπας ὑπερηφανέτερος, καὶ βαρυτέρας ἐπρόσθετε συμφωνίας, ἤτοι ἐκεῖνα ὁποῦ ἔπραξε κατὰ τοῦ Γωάννου νὰ εἶναι ἄκυρα, καὶ νὰ θεσπίσῃ Γ΄δικτον ἀΐδιον, τὸ τὴν Αὐτοκρατορίαν νὰ εἶναι ἐυεργεσία τοῦ Πάπα, τὰς ὁποίας προτάσεις οἱ ἐν Παρισίοις Θεολόγοι κατέκριναν, καὶ οἱ Ηγεμόνες τὴν τῆς Αὐτοκρατορίας μεγαλειότητα φυλάττοντες, ὡς παραλόγως μετὰ Λαδοβίκου μακρὰν ἀπέβαλον· ὁ δὲ Κλήμης τῷ ατμζ΄. τὸν Αὐτοκράτορα εἰς τὸν Κυριακὸν δεῖπνον μὲ ἀρὰς, καὶ ἀνάθεμα ἐβάρυνε, διωρισμένην ἡμέραν προγράψας, εἰς τὰς ἡγεμόνας, καὶ προθεσμίαν, καθ' ἣν ἄλλον βασιλέα Ρωμαίων νὰ ἐκλέξωσιν, ἐὰν δὲν θελήσωσι νὰ ὑστερηθῶσι παντάπασι τὰ προσόντα αὐτοῖς δίκαια, καὶ τὴν ἐκλογήν. ἀκρσίως λοιπὸν Γέρλαχος ὁ τῆς Μογουντίας Αρχιεπίσκοπος παρεβιάσθη νὰ συγκαλέσῃ τὰς ἡγεμόνας, ἀπὸ τὰς ὁποίας οἱ συνελθόντες προφασιθέντες διὰ νὰ μὴν εἶναι ἀργὴ ἡ Αὐτοκρατορία, Κάρολον τὸν Γωάννου τοῦ βασιλέως τῆς Βοημίας υἱὸν, ἔγγονον Ερρίκου τοῦ ζ΄. ἐξελέξαντο, ἐὰν καὶ τὰ περισσότερα τάγματα νὰ ἦσαν ὁμοῦ μὲ τὸν Λαδοβίκον, καὶ νὰ ἤθελαν αὐτὸν δι' αὐτοκράτορα, ὅσις εἰς ὀλίγον καιρὸν μὲ δηλητήριον φαρμάκι ἀπέθανε, βασιλεύσας χρόνους λγ΄.

Κάρολος Δ΄. Αὐτοκράτωρ Δύσεως ἀπὸ Χ. Γ. 1347.

§. 5. Μετὰ τὸν Λαδοβίκον ἔγινε βασιλεὺς Κάρολος Δ΄. ἐν ἔτει ατμζ΄. υἱὸς ὢν Γωάννου τοῦ Βοημίας ῥηγὸς ὡς εἴρηται, ἀνὴρ ἀπαίδευτος καὶ ἄγνωστος, ἐὰν ἦν καὶ πεπαιδευμένος εἰς διαφόρους διαλέκτους, καὶ γράμματα, εἰς τὰ ὁποῖα διὰ παντὸς ἐκαταγίνετο, καὶ ἦν ἐυπειθὴς εἰς τὰς Επισκόπους τῆς Ρώμης, ὅθεν καὶ εἰρήνην παντοτινὴν εἶχε μὲ αὐτὰς, ἀλλὰ τοιαύτην, ὥστε νὰ ὑποφέρῃ ἄκραν ἀδοξίαν, καὶ καταφρόνησιν πρὸ τῆς σέψεως αὐτοῦ, διὰ προσαγῆς Γ΄ννοκεντίου ς΄. ὤμοσεν ἐυθὺς μετὰ τὴν σέψιν νὰ ἀφήσῃ τὴν Ρώμην, καὶ τὴν Γταλίαν κτ΄. διὰ ταῦτα ψέγεται ἀρκετὰ ἀπὸ Φραγγίσκον τὸν Πετράρχον ἐν τῇ πρὸς αὐτὸν γραφείσῃ τὸν Κάρολον ἐπιστολῇ· Ἐν τούτοις οἱ ἡγεμόνες τῆς Αὐτοκρατορίας καταφρονήσαντες αὐτὸν τὸν Κάρολον διὰ τὴν ἀγνωσίαν του, πολλὰς ἐπροσκάλεσαν διὰ νὰ δεχθῶσι τὴν Αὐτοκρατορίαν ὡς Εδουάρδον τὸν Αγγλίας ῥῆγα, Φριδέριχον τὸν Μισιόνσιον, καὶ Λαδοβίκον τὸν Βραυδεβουργήνσιον τὰς Μαρκεσίας· μὴ θελήσαντες δὲ αὐτοὶ τὴν μεγαλειότητα τῆς Αὐτοκρατορίας, τελευταῖον Γένθηρον τὸν Σχβαρτ Ζανβεργικὸν κόμητα Ρωμαίων Καίσαρα ἐψήφισαν ἐναντίον Καρόλου τοῦ Αὐτοκράτορος, ὅσις μετὰ ἓξ μῆνας ἀπέθανε, πολλὰ εἰς τὸν Κάρολον ἐν τῇ προθεσμίᾳ ἐπιτάξας κτ΄. περὶ τούτου τοῦ Καρόλου ὁ Μαξιμιλιανὸς ἔλεγε, πῶς φθορποιοτέρα λύμη τῆς Γερμανίας ὡς αὐτὸν τὸν Κάρολον νὰ μὴν ἐσάθη ἄλλη· ἀπέθανε δὲ καὶ αὐτὸς ὁ Κάρολος ἐν ἔτει ἀπὸ Χριστοῦ ατοῆ. βασιλεύσας χρόνους λά. περὶ τούτων τῶν αὐτοκρατόρων ἀνάγνωθι τὰ χρονικὰ Ερρίκου τοῦ

τῆ Ρεβδορφίε (α), Ἀλβερτον τὸν Ἀργεντινον (β), ϗ τὸν Κασπινιανὸν (γ).

§. 6. Ἐπὶ τέτων τῶν Αὐτοκρατόρων, Ρῶμης Ἐπίσκοποι ἔγιναν μετὰ Ἰωάννην τὸν ΚΑ', Βενέδικτος ΙΒ'. Κλήμης ς'. Ἰννοκέντιος ς'. Οὐρβανὸς Ε'. ϗ Γρηγόριος ΙΑ'. πάντες αὐτοὶ ἀφέντες τὸν ἐν Ρῶμῃ Ἐπισκοπικὸν θρόνον, τὰς ταραχώδεις αὐτῶν διατριβὰς ἐν Ἀυενιῶνι τῆς Γαλλίας ἐποίεν, ἕως ὃ Γρηγόριος ΙΑ'. πάλιν ἐν Ρῶμῃ τὸν θρόνον μετεκομίσατο, ὡς κατωτέρω ῥηθήσεται. Ρῶμης Ἐπίσκοποι.

§. 7. Ἐὰν ϗ περὶ Ἰωάννε ΚΑ'. εἴρηται ἀνωτέρω κεφ. ά. ἀριθ 7. ἀλλὰ ὧδε περὶ αὐτῆ πρέπει νὰ εἰπῶμεν· ἔγινεν αὐτὸς Πάπας τῷ ατς'. ἀπέθανεν ἐν ἔτει ατλδ'. πρὶν δὲ ἀποθάνῃ λέγεσι τινὲς νὰ ἀνανέωσεν αὐτος τὴν διδασκαλίαν τῶν λεγόντων, ὅτι αἱ τῶν μακαρίων ψυχαὶ πρὸ τῆς κοινῆς Ἀναςάσεως δὲν θέλει ἀπολαύσωσι τὴν τῆ Θεῆ μακαρίζεσαν ὅρασιν, ϗ νὰ ἔπεμψε μοναχὲς τινὰς διὰ νὰ διδάξωσι παντῆ τὴν διδασκαλίαν τάυτην, τὴν ὁποίαν αἱ τῶν πρὸ αὐτῆ Ἐπισκόπων δεισιδαιμονιώδεις καινοτομίαι ἀπέσβεσαν κτ'. ἀνάγνωθι Νικόλαον τὸν Γίλλην (δ), τὴν ἐν Ρῶμῃ Ἐκκλησίαν διὰ νύμφην αὐτῆ ὠνόμασε· θανὼν δὲ τόσον πλῆθος χρημάτων ἄφησεν, ὅσον ἐδεὶς τῶν πρὸ αὐτῆ ἀρχιερατευσάντων, ὡς ὁ Πλάτινας μαρτυρεῖ (ε)· διότι εἰς ἑκατὸν εἰκοσιπέντε μυριάδας ἡ περιεσία τε ἐυγῆκε. Ἰωάννης ΚΑ'.

§. 8. Πρὸς τέτοις ῥητέον ϗ περὶ τῆ Παπικῆ σχίσματος μεταξὺ Ἰωάννε ΚΑ'. ϗ τῆ Νικολάε γεγονότος διὰ τὴν διχόνοιαν αὐτῆ τε, τῆ Ἰωάννε, ϗ Λεδοβίκε Ε'. ὅτις ἐλθὼν εἰς Ρῶμην μὲ τὴν συμβελὴν τῶν μεγισάνων αὐτῆ, ϗ τῶν τῆς Ρῶμης ἀρχόντων ὁπῆ πολλὰ ἠγανάκτεν τὸ νὰ μὴν κάθηνται οἱ Ρῶμης ἀρχιερεῖς εἰς αὐτὴν, ἀλλ' ἐμετάβαλαν τὸν θρόνον τες εἰς τὰς Γαλλίας, διὰ τὴν ὁποίαν αἰτίαν ὁ Αὐτοκράτωρ Λεδοβίκος, ἀφ' ἧ ἔγινεν ἕτερος Πάπας, τὸν ἔβαλεν εἰς Ρῶμην, ὅςις ὠνομάζετο Πέτρος Κορβερήνσιος Ρεατινὸς, διδάσκαλος τῶν ἐκ τῆ τάγματος τῶν Μινοριτῶν, ἀνὴρ ἐπὶ συνέσει, ϗ πράξει πολλὰ διαβεβοημένος, ὅςις ὀνομάθη Νικόλαος Ε'· αὐτὸς λοιπὸν γενόμενος Πάπας, Ἐπισκόπες τε, ϗ Καρδιναλίες προχειρίσας, τελευταῖον ἐπρόξαξε τὸ κατασκευαθὲν ἀφομοίωμα Ἰωάννε τῆ Πάπα φανερὰ νὰ ἀτιμαθῇ, ϗ νὰ καῇ, ἀνάξιον αὐτὸν εἰς πάντα τῆ Παπικῆ θρόνε κηρύξας. αὐτὸ λοιπὸν τὸ σχίσμα πλέον ἔσβεσεν, ὅταν ἔςρεψεν ὁ Λεδοβίκος εἰς τὴν Γερμανίαν· διότι τότε ἐυκαιρίαν ἐυρὼν ὁ Βονιφάτιος ὁ Πίσης Κόμης, ϗ θέλων χάριν πρὸς τὸν Ἰωάννην νὰ ποιήσῃ, ἁρπάσας τὸν Νικόλαον τὸν ἤφερεν εἰς Αὐινιῶνα, Σχίσμα μεταξὺ Ἰωάννε ΚΑ'. ϗ Νικολάε.

(α) Ἐν ἔτει ατκέ. (β) Σελ. 123. ϗ 215. (γ) Ἐν τῷ βίῳ Λεδοβίκε τῆ Βαυαρικῆ, Καρόλε Δ'. ϗ Γενθήρε τε Σχβαρτ Ζαυβερηγησίε.

(δ) Χρον. Γάλλ. μέρ. Β'. ἔτει ατλβ'. σελ. 194. (ε) Εἰς τὸν βίον αὐτῆ.

να, ὅπω βαλθεὶς εἰς φυλακὴν ἀπέθανεν, ἀνάγνωθι τὰ πρακτικὰ τῆς ἐν ἔτει ατκβ'. συγκροτηθείσης συνόδω κατὰ τῶ Ἀντιπάπα Νικολάω Ε'. τὸν Πλάτιναν (α), ϗ τὸν Κωσπινιανὸν (β).

Βενέδικτος ΙΒ'.

§. 9. Διάδοχος τῶ Γωάννω ὑπῆρξε Βενέδικτος ΙΒ'. ἐκ πατρὸς γεννηθεὶς ἀρτοποιᾶ, ἤτοι ψωμᾶ, ϗ ἀπὸ πατρίδα ἄσημον· πάντα αὐτὰ λησμονῶν, γενόμενος Πάπας, δὲν ἐντράπη νὰ ἀντιταθῇ πολλὰ ὑβριστικῶς Λωδοβίκον τὸν Αὐτοκράτορα, ϗ τὴν ὡραίαν ἀδελφὴν Φραγκίσκω τοῦ Πετράρχω ἀνδρὸς πεπαιδευμένω ἐν ἀρεταῖς, ϗ περιφανῆς, νὰ διαφθείρῃ παντοίαις κολακείαις, ϗ δώροις σύρων αὐτὴν διὰ νὰ συγκατανεύσῃ εἰς τὴν ὀρεξίν τω, χωρὶς θέλημα τῶ ἀδελφῶ της Φραγκίσκω Πετράρχου, ἂν ϗ πολλοὶ ἀμφιβάλλωσι νὰ ἦτον αὐτὴ ἀδελφὴ τῶ Πετράρχω.

Κλήμης ε'.

§. 10. Τὸν Βενέδικτον διαδέχεται Κλήμης ε'. ἀνὴρ πολλὰ ἐραστὴς γυναικῶν, ἐξωσιῶν, ϗ τιμῶν, ὡς ὁ Κωσπινιανὸς μαρτυρεῖ (γ), ἀπὸ τὰς φορτικὰς ϗ ἀτόπως πράξεις αὐτῶ, τὰς ὁποίας κατὰ Λωδοβίκω τῶ αὐτοκράτορος προεβάλετο, εἰκὼν, ϗ χαρακτὴρ ἀπαράλλακτος τῆς Τυραννίδος τῶ ἀντιχρίστω ἐπωνομάθη, εἰς τὰς τῶ Πετράρχω ἐπιστολὰς δύο Κλήμεντες ὁ ε'. δηλαδὴ, ϗ ὁ ς'. σημειῶνται αὐτοὶ ὅπω εἰς ὀλίγως χρόνως τόσον ἐλυμήναντο, ϗ ἔφθειραν τὴν ἐν Ῥώμῃ Ἐκκλησίαν, ὥστε τὸς λοιπὸς τῆς Ῥώμης Ἀρχιερεῖς εἰς πολλὸς χρόνως νὰ μὴν ἐδυνήθησαν νὰ τὴν φέρωσιν εἰς τὸ πρῶτον κάλλος· Αὐτὸς ὁ Κλήμης ἐθέσπισε τὸν Γωβιλαῖον ἐνιαυτὸν ἀχὶ εἰς ἑκατοστὸν ἔτος νὰ ἑορτάζηται, κατὰ τὴν τῶ Η'. Βονιφατίω διάταξιν, ἀλλ' εἰς πεντηκοστὸν, ἕνα μὲν, ὅτι οἱ ἄνθρωποι τελωμένω τῶ Γωβιλαίω τῷ ἑκατοστῷ ἔτει δὲν δύνανται νὰ ἐπιτύχωσι, ϗ τὴν παρ' αὐτῶ σωτηρίαν ἐν τῇ ἡλικίᾳ αὐτῶν νὰ ἀπολαύσωσιν, ἄλλο δὲ ὅτι ϗ οἱ Γωδαῖοι τὸν Γωβιλαῖον εἰς τὴν παλαιὰν διαθήκην ἐν τῷ πεντηκοστῷ ἔτει ἑώρταζον· ϗ αὐταὶ μὲν ἦσαν αἱ προβληθεῖσαι αἰτίαι παρὰ τῶ Πάπα, διὰ τὸν διαταχθέντα Γωβιλαῖον, λέγωσιν ὁ Πλάτινας (δ), ϗ Ἄλβερτος ὁ Γράντζιος (ε), ἡ δὲ ἀληθὴς αἰτία ὠδεμία ἄλλη ἦν τελωμένω τῶ Γωβιλαίω, παρὰ οἱ Ῥώμης Ἐπίσκοποι νὰ λαμβάνωσι σωρηδὸν χρήματα μὲ τὴν πραγματείαν τῶν ἀφέσεων, ϗ τῶν ἐξαλείψεων τῶν ἁμαρτιῶν ἑκάστω ἀνθρώπω. κτ'.

Γννοκέντιος ὁ ς'.

§. 11. Τότω τῶ Κλήμεντος τὸν θρόνον ἔλαβεν Γννοκέντιος ς'. συνήγορος ὢν τὸ πρότερον ἐν τῇ Γαλλίᾳ τῶν ἐν Κριτηρίοις ὑποθέσεις ἐχόντων, ὁ Πλάτινας τοῦτον τὸν Γννοκέντιον κηρύττει, ὅτι ἐπιμελήθη νὰ διορθώσῃ τὰ ἤθη τῶ συνεδρίω τω, διότι εἰς τὸς συγκαθεζομένως ἐπρόσαξε, νὰ εἶναι παράδειγμα εἰς τὸς λοιπὸς πρὸς τὸ ζῆν καλῶς, ἐὰν ϗ ἐπὶ τότοις δυσφόρως προσέκειτο εἰς Γωάννην τινὰ μοναχὸν, ἐκ τῶ

(α) Ἐν Γωάννῃ ΚΓ'. (β) Ἐν Λωδοβίκῳ Βαυάρῳ. (γ) Εἰς τὸν αὐτὸν τόπον.
(δ) Κλήμ. ε'. (ε) Μητροπ. βιβλ. θ'. κεφ. μγ'.

τῆ τάγματος τῶν Μινοριτῶν δὲ Ρ'ῆπε Σκίονα, ὅτι δριμύτερον, ϗ ἐμβριθέστερον εἰς τὰ ἀτοπήματα αὐτῆ ϗ τῶν Καρδιναλίων ἐναντιώνετο, ϗ περὶ τῆ Ρ'ωμαϊκῆ Α'ντιχρίστ ἐλευθεροπρεπεστέρως ἀπὸ τὲς ἄλλες ἐδίδασκεν· ἦν δὲ αὐτὸς ὁ Γ'ννοκέντιος εἰς μὲν τὴν δίαιταν μικροτράπεζος, εἰς δὲ τὸ συγκροτεῖν πολέμες πλέσιος, ϗ ἐυκολεξοδίαστος, ἀλλὰ δὴ ϗ ἀπὸ ὅλον τὸν κλῆρον ἐζήτει δεκάτας παντὸς καρπῆ, ἀλλ' ἀδεὶς ἔδιδε, καθὼς λέγει Παῦλος Λάγγιος (γ), διὰ προσαγῆς δὲ αὐτῆ ὁ Ω'σίων Καρδινάλιος ἔσεψεν εἰς Ρ'ώμην Κάρολον τὸν Δ'.

§. 12. Α'ποθανόντος δὲ Γ'ννοκεντίε τῷ ᾳτξβ'. Πάπας προεχειρίθη Ο'υρβανὸς Ε'. Γάλλος τὸ γένος, ϗ μοναχὸς τὸ πρότερον, ὅσις Πάπας γενόμενος, ἀδὲν ἄλλο μνήμης ἄξιον ἄφησεν, εἰμὴ, ὅτι εἰς Γ'ωάννην Παλαιολόγον βασιλέα Κωνσαντινεπόλεως ὁρκομοσίαν ἔγραψε, βιαζόμενες αὐτὸν νὰ ἀθετήσῃ τὴν Α'νατολικὴν Ε'κκλησίαν, ϗ νὰ ἐπικύψῃ εἰς τὴν Δυτικήν. Ο'υρβανὸς Ε'.

§. 13. Τὸν Ο'υρβανὸν διεδέξατο Γρηγόριος ΙΑ'. τῷ ᾳτοά. ἐκ Γαλλίας ϗ αὐτὸς καταγόμενος, καθὼς ϗ πάντες οἱ ἐν Α'υϊνιῶνι καθίσαντες Ρ'ώμης Ε'πίσκοποι. ἦν δὲ αὐτὸς ἀνεψιὸς Κλήμεντος τῆ ς'. ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἐτιμήθη Καρδινάλιος μόλις ἐτῶν ιζ'. ϗ ὕσερον ἔγινε Πάπας, τότε ἀρχιερατεύοντος, πᾶσα ἡ Γ'ταλία μὲ τὰς ἐμφυλίες ςάσεις ἐταλαιπωρεῖτο, τὰς ὁποίας νομίσας ὁ Γρηγόριος νὰ καταπραΰνῃ μὲ τὴν παρεσίαν τε, ἄρχισε νὰ ςοχάζηται διὰ τὴν ἐκεῖθεν ἀναχώρησιν αὐτῆ, καταπειθεὶς νὰ μετατοπίσῃ πάλιν τὸν Παπικὸν θρόνον εἰς τὴν Ρ'ώμην, μάλισα μὲ τὰς ἀποκαλύψεις Βριγίτης, ϗ Καταρίνης τῆς Σενικῆς, ὡς λέγεσι τινὲς, ὁπῆ ἐσυμβάλευαν συχνὰ νὰ γένῃ ἡ μετάθεσις αὐτή. ὁ δὲ Πλάτινας ἰσορεῖ, ὅτι ὁ Πάπας διὰ τῆτο μάλισα ἦλθεν εἰς Ρ'ώμην, διότι ἐρωτήσας Ε'πίσκοπον τινὰ, διατὶ δὲν ὑπάγει εἰς τὴν λαχῆσαν αὐτῷ ἐπαρχίαν, ἥτις δὲν εἶναι πρέπον νὰ ἀφίνεται τόσες χρόνες χωρὶς ποιμένα, ἤκεσεν ἀπὸ ἐκεῖνον, διατὶ σὺ ὁ ἄκρος ἀρχιερεὺς, ὁπῆ πρέπει νὰ εἶσαι εἰς τὲς λοιπὲς παράδειγμα δὲν ὑπάγεις εἰς τὴν Ε'πισκοπὴν τῆς Ρ'ώμης. ἀπὸ αὐτὸν λοιπὸν τὸν λόγον παρακινηθεὶς ὁ Πάπας, εὐθὺς ἑτοιμάσας εἴκοσι κάτεργα εἰς Ρ'οδανὸν τὸν ποταμὸν, ἠχὶ εἰς Ρ'ώμην, ἀλλ' εἰς ἄλλον τόπον προφασιζόμενος πῶς θέλει νὰ ὑπάγῃ, διὰ νὰ μὴν ἐμποδισθῇ ἀπὸ τὲς Γάλλες (τοῖς ὁποίοις δὲν ἤρεσκε νὰ μετατοπισθῇ ἀπὸ τὰς Γαλλίας τὸ συνέδριόν τε διὰ τὴν ὠφέλειάν τες.) εἰς Ρ'ώμην ἐδιάβη. ἐκ τότε σχίσμα χαλεπώτατον ἠγέρθη, διὰ τὸ ὁποῖον εἰς τὰ ἑξῆς ῥηθήσεται, ϗ εἰς τὴν ἀρχὴν μὲν ὁ Γρηγόριος περιχαρῶς ἀπὸ τὲς ἐν Γ'ταλίᾳ, ϗ μὲ ἄπειρον ευφροσύνην προσεδέχθη, ὕσερον δὲ οἱ τῆς Φλωρεν- Μετοικίζει τὸν θρόνον ἐξ Α'υϊνιῶνος εἰς Ρ'ώμην. Γρηγόριος ΙΑ'.

(α) Κιτιζ. Χρον. ἐν ἔτει ᾳτνβ'.

ρεντίας ἀδέν εἶδος ὕβρεων ἄφησαν μὲ τὸ ὁποῖον ἐνόμιζον νὰ τιμωρήσωσιν αὐτὸν, τὲς ὁποίες διὰ τῦτο ἀναθεμάτισε, ϗ ἐμπόδισε τὲς ἱερεῖς τες ἀπὸ τὴν ἱερεργίαν, ὅς ἐκεῖνοι παρεβιάσαντο ἀνενδοιάςως ἱερεργεῖν τὰς ἱερεργίας αὐτῶν, ἀνάγνωδι τὸν Πλάτιναν (α).

§. 14. Ἡ τῦ Ῥωμαϊκῦ ββλευτηρίβ κατάςασις ἐπὶ τάτων τῶν ἀρχιερέων, ἐὰν ϗ πάντοτε διεφθαρμένη ἦτον, περισσότερον δὲ εἰς αὐτὲς τὲς καιρὲς, διότι ὄχὶ μόνον ἐκυριεύετο ἀπὸ τὴν φιλαργυρίαν, ὑπερηφανίαν, ἀκολασίαν, ϗ ἄλλα παρόμοια, ἀλλ' ἔτι προχωρῶν ὁ ἀθεϊσμὸς, ἐξωρίδη ἡ ἐυσέβεια. Φραγκίσκος ὁ Πετράρχης ἐν τῇ πρὸς φίλον ἐπιςολῇ ἕτω περιγράφει· „ Τὸ Ῥωμαϊκὸν συνέδριον (τὸ ὁποῖον Βαβυλῶνα „ καλεῖ) πᾶν καλὸν ἐκεῖδεν ἐχάδη, ἀλλὰ πρῶτον πάντων ἡ ἐλευθε„ ρία, εἶτα ϗ κατὰ τάξιν ἡ ἡρεμία, ἡ χαρὰ, ἡ ἐλπὶς, ἡ ἀγάπη, „ ψυχῆς ζημίαι μεγαλώτανται, ἀλλ' εἰς τὴν ἐξοσίαν τῆς φιλαργυρίας „ ἀδεμία βλάβη νομίζεται, σωζομένων μόνον τῶν νομισμάτων, ἡ δὲ „ ἐλπὶς τῆς μελέτης ζωῆς εἶναι μάταιος μῦθος, ϗ ἐκεῖνα ὁπῦ διηγῦνται „ περὶ τῶν κολάσεων, αὐτὰ ὅλα εἶναι μῦθοι, ϗ ἡ Ἀνάςασις τῆς „ σαρκὸς, ϗ ἡ τῦ κόσμβ συντέλεια, ϗ ὁ πάλιν ἐλευσόμενος Χριςὸς „ κρῖναι ζῶντας ϗ νεκρὲς εἰς τὰς μονωδίας ἐνθυμῆνται, δηλαδὴ ὁπῦ κλαίσι τὲς ἀποθαμένες τες· ἡ ἀλήθεια ὥδε, ἐςὶ φρενοβλάβεια, ἡ δὲ ἐγκράτεια ἀγροικία, ἡ σωφροσύνη μέγα ἁμάρτημα, ϗ τελευταῖον ἡ ἄδεια τῦ ἁμαρτάνειν μεγαλοψυχία, ϗ καθ' ὑπερβολὴν ἐλευθερία· ϗ „ ὅσῳ ἀκαρδαρωτέρα ἡ ζωὴ, τοσῦτον ἐνδοξοτέρα, ὅπῦ περισσαὶ ἀθε„ μιτεργίαι, ἐκεῖ τῆς δόξης τὸ μεγαλήτερον, τὸ καλὸν ὄνομα, βορβόρῦ „ ἀτιμώτερον, ϗ ἡ ὑςερινὴ πραγματεία, ϗ μεγάλη, μία φήμη εἶ„ ναι ὁπῦ κυριεύει.

Ἀρχὴ τῦ τάγματος τῶν Ἰησβ. βάτων.

§. 15. Ἐν τάτοις τοῖς χρόνοις Ἰωάννης ὁ Κολεμβανὸς, ϗ Φραγκίσκος Βικκέντιος οἱ ἐκ πόλεως Σενῶν, τὸ τῶν Ἰησβιτῶν, ἢ Ἰησβάτων τάγμα διετάξαντο, ὠνομάδησαν δὲ ἕτως, ἀπὸ τὸ νὰ μετεχειρίζοντο συχνάκις εἰς τὰς ὁμιλίας τες τὸ ὄνομα τῦ Ἰησῦ· τάτβ τῦ τάγματος οἱ μοναχοὶ τροφὰς ἐλάμβανον δι' ἑαυτὲς ἀχὶ ἀπὸ ξένα, ἀλλ' ἐργαζόμενοι ἐκ τῶν ἰδίων χειρῶν, ἐπεριπάτεν μὲ γυμνὲς πόδας ἐπάνω εἰς κρηπίδας, ἐφόρεν ἄσπρον φόρεμα, ϗ ἐζώνυον δερματίνην ζώνην, τῶν ὁποίων τὴν ἐθελοθρησκείαν Οὐρβανὸς Ε'. ἐβεβαίωσε, διέφερον ὅμως εἰς πολλὰ ἐκεῖνοι ἀπὸ τὲς νῦν Ἰησβάτες.

Κατάσασις Ἱσπανίας.

§. 16. Εἰς τὴν Ἱσπανίαν μετὰ τὸν ΙΔ'. Φερδινάνδον ἡγεμόνευσεν εἰς τὴν Καςιλίαν Ἀλφόνσος ΙΑ'. ὅςις ὁμῦ μὲ τὸν πενθερόν τε Ἀλφόνσον τὸν ῥῆγα τῆς Πορτβαλλίας νίκην περιφανῆ, ϗ ἔνδοξον ἐποίησε· διότι πολεμῶν μὲ τὸν Ἀχλὶβ Χακὶ τὸν βασιλέα τῶν Μαυρίκων πολλὰς μυριάδας ἠφάνισεν ἀπὸ τὲς Σαρακηνές· διεδέξατο αὐτὸν ἐν τῷ ἀτ'. ἔτει Πέτρος ὁ ἐπο-

(α) Ἐν Γρηγορ. ΙΑ'.

ἐπονομαθεὶς σκληρὸς, ὅπῶ τὴν δοίκησιν αὐτῶ μὲ αἵματα πολλῶν ἐμόλυνε κτ. κατὰ τῶτον τὸν χρόνον ἄρχισεν εἰς τε τὴν Ἀρραγωνίαν, καὶ Καστιλίαν, ᾗ τὴν Πορτογαλλίαν νὰ ἐπαριθμῶσι τὸς χρόνος ἀχὶ κατὰ τὴν παλαιὰν αὐτῶν συνήθειαν, ἀλλ' ἀπὸ τῆς τῶ Κυρίε Γεννήσεως· προσέτι τὴν τῆς Ἱσπανικῆς Ἐκκλησίας κατάσασιν, δὲν ἀναγινώσκεται εἰς αὐτὸς τὸς χρόνος νὰ μετεβάλθη, ἕτε νὰ ἐσυγχίθη.

Ἀγγλίας.

§. 17. Εἰς τὴν Ἀγγλίαν ἡ τῆς Ἐκκλησίας κατάσατις διὰ τὰς δεκάτας, ᾗ ἐπιθέσεις, τὰς ὁποίας ὁ παπικὸς θρόνος ἐλάμβανε, δὲν μετεῖχε κανένα καλόν· διότι ἀφαιρεθέντων βιαίως τῶν Πατρωνικῶν δικαίων, ᾗ μάλισα τῶν Ἐκκλησιασικῶν ἀξιωμάτων, ᾗ τῶν προσώσων τότοις ἐυεργεσιῶν ἀπὸ τὸς προέδρος τῆς ἐν Ἀγλίᾳ Ἐκκλησίας, ἐδίδοντο ἀχὶ εἰς πολίτας, ᾗ ἐντοπίος, ἀλλ' εἰς ξένος, ᾗ πολλάκις εἰς πρόσωπα ἄτιμα, οἵτινες μὴν ἰξεύροντες μήτε τὴν Ἀγγλικὴν διάλεκτον, ᾗ τὴν κατάσασιν τῶ ἐμπισευθέντος αὐτοῖς ποιμνίε, δὲν ἐπιμελῶντο κέρδος ψυχῶν, ἀλλὰ χρημάτων. Τότων ὄντως ἐχόντων ἐκεῖνοι ὁπῶ διέπρεπον εἰς ἀξίαν τινὰ, ἢ ἀρετὴν ἐν τῇ Ἀγγλίᾳ, δὲν ἤθελαν νὰ καταγίνωνται πλέον εἰς τὰς σπουδὰς τῶν γραμμάτων ᾗ τῆς Θεολογίας, ἀλλὰ πᾶσαν φροντίδα τῶν τοιότων ἀπέῤῥιπταν, ὡς μὴ ἐλπίζοντες νὰ ἰδῶσι καρπὸν, ἢ χάρισμα τῶν πόνων ᾗ μόχθων τος, λαμβάνοντες ἀλλοεθνεῖς ἄνθρωποι τὰς Ἐκκλησιασικὰς ἀξίας, ᾗ τὰς ὠφελείας αὐτῶν καρπέμενοι ἐκεῖνοι· διὰ τὴν ὁποίαν αἰτίαν καθ' ἑκάσην ἡ τῶ δήμε ἐυλάβεια, ᾗ ἡ τῆς Ἐκκλησίας αὐτῶν ἐυπρέπεια ἐσμικρύνετο· ὅθεν Ἐδουάρδος Γ'. μὲ τὸς Μεγισᾶνας τῆς βασιλείας τε εἰς συνελεύσεις παν δήμε ἀπεφάσισαν πῶς πρέπει εἰς αὐτὰ τὰ ἀπαίσια νὰ ἀντιςαθῶσι. διὸ γράμματα πρὸς Κλήμεντα τὸν ς'. ἔπεμψε τὴν τῆς ὑπ' αὐτὸν Ἐκκλησίας ἀθλίαν κατάσασιν δεινολογέμενος, ᾗ τὰς δεκάτας, ᾗ ἐπιθέσεις τῶ Ἀποσολικῶ θρόνε παραβάλλοντας μὲ ἀγριόχοιρον, ὁπῶ φθείρει τὸν ἀμπελωνα τῶ Κυρίε, ᾗ ἐρημώνει, τὰς ὁποίας ἐυθὺς νὰ ἀποβάλῃ ἀπὸ τὴν βασιλείαν τε διϊσχυρίζετο· Οἱ δὲ Ἐπίσκοποι τῆς Ῥώμης καταφρονῶντες τὰ γράμματά τε, ἐζήτων ἔξω τῶ πρέποντος χρήματα· ὁ Ἐδουάρδος λοιπὸν μὲ τὴν συναίνεσιν τῶν μεγισάνων πρόγραμμα ἐκτεθεικὼς κατήγγειλε πῶς εἰς μεγάλην τιμωρίαν θέλει βάλει πάντας τὸς δοκιμάζοντας νὰ λάβωσιν ἀξιώματα Ἐκκλησιατικὰ ἀπὸ τὸν Πάπαν, βιαθεὶς ὁ βασιλεὺς εἰς τῶτο ἀπὸ Ἰωάννην τὸν Οὐϊκλέφον, ὁπῶ ἐφυλάττετο εἰς τὸν βασιλέα μὲ ἀσφάλειαν, διὰ νὰ ἀκυρώσῃ δηλαδὴ τὴν τῶν Ῥώμης Ἐπισκόπων ἐξεσίαν, τῶ νὰ συνάζωσιν ἐκ τῶν Ἐκκλησιασικῶν κτημάτων δεκάτας, ᾗ τόσος θησαυρὸς χρημάτων τῶ λαῶ ἐκ τῆς Ἀγγλίας νὰ πορίζηται.

Γαλλίας.

§. 18. Ὡσάυτως αἱ τῶν Γαλλιῶν Ἐκκλησίαι ἐλεεινῶς μὲ τὰ δοσίματα τῶν ἀποδεκατώσεων ἐταλαιπωρῶντο. διότι Βενέδικτος ΙΒ'. πόλεμον δεινὸν κατὰ τῶν ἐν Μεδιολάνοις ἐγείρας, ᾗ ἐξοδιάσας μεγάλως θησαυρὸς χρημάτων, τὰς δεκάτας ἀπὸ τῶν προσόντων τῆς ἐν Γαλλίᾳ Ἐκκλησίας

σίας ἐζήτει, τῶν ὁποίων ἡ πλήρωμὴ ἦν βαρυτάτη, καὶ ἔξω τῆς συνηθείας, μὴ θέλοντες δὲ νὰ τὰς δώσωσιν οἱ ἔφοροι, ὁ Πάπας εἰς Φίλιππον Ὀυαλήσιον τὸν ῥῆγα, τὸν τῆ Α'. Καρόλε διάδοχον ἐπιτρέψας τὴν τῶν ἀποδεκατώσεων δόσιν παρὰ τῶν Ἐκκλησιῶν, δι' ἐντελῆς διετίας κατὰ τοῦτο ἔλαβε καὶ αὐτὸς ἀδειαν νὰ συνάξῃ ἀνεμποδίσως τὰς δεκάτας ὁπῆ ἐζήτων, ὅλον δὲ τὸ βασίλειον ἐκακοχείτο ἀπὸ τὸν ἐπαχθέστατον πόλεμον ὁπῆ προσηνέχθη εἰς τὴν Γαλλίαν, καὶ μάλιστα εἰς τὴν Ἀκυϊτανίαν ἀπὸ τὰς Ἄγγλους, εἰς τὸν ὁποῖον πόλεμον τόσον ἀφανισμὸν ἔπαθαν οἱ Γάλλοι, ὁπῆ ποτὲ δὲν ἔγινεν εἰς τὰς πρώτας χρόνας. διότι ἐν ἔτει ᾳτμϛ'. πολεμεμένων ὑπ' ἀλλήλων Ἐδουάρδε Γ'. καὶ τῆ Φιλίππε, πάντες σχεδὸν οἱ χωρικοὶ τῶν Γαλλιῶν ἐφονεύθησαν, ὁμῆ μὲ τὸν ῥῆγα τῆς Βοημίας, ἔπειτα ὁ υἱὸς Ἐδουάρδε συμβαλλὼν Γωάννῃ τῷ Α'. διαδόχῳ τῆ Ὀυαλησίε, τὸν ἠχμαλώτισεν, ὅσις μὲ χρήματα λυτρωθεὶς ἀπὸ τὴν δουλείαν, ἀπέθανεν ἐν ἔτει ᾳτξδ'. διάδοχον ἀφεὶς εἰς τὴν ἡγεμονείαν Κάρολον τὸν Ε'. ὅσις τὰς Ἄγγλους νικήσας ἐδίωξεν· οἱ δὲ ἀπομείναντες ἀπὸ αὐτὰς, ἐφθάρησαν ἀπὸ τὸ θανατικὸν, ἀπὸ τὸ ὁποῖον τὸ ἔννατον μέρος τῶν ἀνθρώπων εἰς τὴν Ἀγγλίαν, καὶ Γαλλίαν διεφθάρη, ὡς μαρτυρεῖ Ἄλβερτος ὁ Ἀργεντινὸς (α). Τοῦτο τὸ θανατικὸν ἐνόμιζαν νὰ τὸ ἐπροξέννησαν οἱ Ἑβδαῖοι, ἢ πάντως νὰ τὸ ἤυξησαν μολύναντες τὸν ἀέρα μὲ δηλητήριον φαρμάκι· ὅθεν ἀπὸ τὰς πολλὰς κακοχίας, Κλήμης ϛ'. ἠλευθέρωσεν αὐτάς. Προσέτι αἱ Γαλλίαι ἐν τούτοις τοῖς δεινοῖς, πολλὰ ἐσολίζοντο διὰ τῶν νεωσὶ θεμελιωθεισῶν ἀκαδημιῶν, ἐκ Φιλίππε τῆ Ὀυαλησίε αὐξηθέντων, ὁμοίως καὶ διὰ τὴν μεταφρασθεῖσαν θείαν Γραφὴν εἰς τὴν ἐγχώριον αὐτῶν διάλεκτον δι' ἐπιμελείας Καρόλε τῆ Ε'. τῆ ἐπονομασθέντος σοφῆ.

Γερμανίας. §. 19. Εἰς τὴν Γερμανίαν ταραχαὶ τῶν Ἐκκλησιῶν καθ' ἡμέραν ἐγίνοντο, καὶ σχίσματα δεινὰ μεταξὺ τῆ λαῆ, καὶ τῆ κλήρε συνέβησαν, μάλιστα διὰ τὰς ἐκλογὰς, καὶ ἀλλεπαλλήλες μεταθέσεις τῶν Ἐπισκόπων, τὰς ὁποίας ὁ Πάπας διὰ τὸ ἑαυτῆ ἐπωφελὲς ἐποίει. διότι ὁ μὲν κλῆρος τὲς προχειριζομένες ὑπὸ τῆ Πάπα Ἐπισκόπες ἀποδεχόμενος ἐφύλαττε, τὸ δὲ πλῆθος μὲ τὲς ἡγεμόνας θέλοντες νὰ ἔχωσι τὲς ἰδίες Ἐπισκόπες, ἠγανάκτων εἰς αὐτὰ κτ'. διωγμοὶ δὲ τῶν Ἑβδαίων, σφαγαὶ καὶ φόνοι τόσον πολλοὶ ἐγίνοντο, καὶ πυρκαϊαὶ ἀνάπτοντο κατ' αὐτῶν, καθὼς εἰς ἑδένα ἄλλον καιρὸν κτ'. ἀνάγνωθι περὶ τούτων τὰ χρονικὰ Ἐρρίκε τῆ Ρ'εβδορφ. καὶ Ἀλβέρτε τῆ Ἀργεντιν (β), τὸν Γράντζιον (γ), τὸ Κιτιζικὸν χρονικὸν Παύλε Λαγγίε (δ), τὴν περὶ τῶν Λανδγραυίων τῆς Θυριγγίας ἱστορίαν (ε).

ΚΕΦΑ-

(α) Χρον. σελ. 177. (β) Εἰς τὸν αὐτὸν τόπον. (γ) Μητροπ. βιβλ. Θ'. κεφ. μή. (δ) Ἐν ἔτει ᾳτν'. (ε) Ἐν ἔτει ᾳτλ'. κεφ. πή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ.

Περὶ Ἰωάννε Οὐϊκλέφε, καὶ τῶν αὐτοῦ αἱρετικῶν Κεφαλαίων.

§ 1.

Ἰωάννης ὁ Οὐϊκλεφος ἦν ἀπὸ τὴν Ἀγγλίαν, ὅσις εἰς μέγα παιδείας, καὶ μαθήσεως φθάσας, τῆς τε ἔξωθεν φιλοσοφίας, καὶ τῆς ἱερᾶς Γραφῆς, ἤτοι σχολαστικῆς Θεολογίας, διδάσκαλος τότων ἐκεῖ ἀποκατέστη, καὶ πρῶτος αὐτὸς τὴν θείαν Γραφὴν ἐκ τῆς μεταφραθείσης τῷ Ἱερωνύμῳ εἰς τὴν Λατινίδα διάλεκτον, μετέφρασεν εἰς τὴν ἐγχώριον γλῶτταν ἐν ἔτει ατπγ'. καὶ αὐτὴν ἐδίδαξε νὰ ἀναγινώσκηται παρὰ πάντων ὡς ἐντελέστατος κανὼν τῶν πιστευόντων. Καταγινόμενος δὲ περὶ τὰ συγγράμματα ἐκείνων ὁπῦ ἐδοκίμασαν νὰ ἀναδείξωσι τινὰ μεταρρύθμισιν τῆς Ἐκκλησίας, ἤγγιζε τῦ Βέδα, τῦ Ῥοβέρτε, τῦ Γωλιέλμε, τῦ Ὀκάμε, καὶ ἄλλων ἄρχισε νὰ συνακολουθῇ, καὶ νὰ δογματίζῃ θέσεις τινὰς ἀλλοκότες, καὶ τῆς ἀρχαίας Χριστιανικῆς διδασκαλίας ἀσυνηθίσες, καὶ ἐναντίας.

§. 2. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ζυγὸς τῶν Ῥώμης Ἐπισκόπων ἐπάνω εἰς τὰς Ἐκκλησίας ἐφάνη πολλὰ βαρὺς, καὶ ἀνυπόφορον εἰς πᾶσαν τὴν Ἀγγλίαν, ἄρχισεν αὐτὸς ὁ Οὐϊκλεφος νὰ διδάσκῃ ἐλευθεροπρεπέστερον ἀπὸ τὲς ἄλλες τὴν ἐξουσίαν ὁπῦ οἱ Ῥώμης Ἐπίσκοποι ἰδιοποιῦντο, πῶς νὰ εἶναι μάταιος, καὶ ἀνάρμοστος· ὅθεν ὁ, τε κλῆρος, καὶ ὁ λαὸς τῆς Ἀγγλίας ἐφέρετο ἐχθρωδῶς μὲ ἐκείνες, περισσότερον δὲ καὶ προχειρότερον ἀπὸ τὲς ἄλλες ἡ τυραννὶς τῶν Ῥώμης Ἐπισκόπων ἔγγιζαν αὐτὸν τὸν Οὐϊκλεφον· διότι πολλοὶ φράτορες τῦ τάγματος τῶν Προσαιτέντων, ἤρχοντο εἰς τὴν Ἀγγλίαν, οἵτινες ἀκόοντες τὰ κηρυττόμενα ἀπὸ τὸν Οὐϊκλεφον κατὰ τῆς Ῥωμαϊκῆς Ἐκκλησίας, καὶ μὴ δυνάμενοι νὰ συνδιαλεχθῶσι μὲ αὐτὸν, ὡς ὁπῦ ἀπέδειχνε πάντα ὅσα κατὰ τῦ Πάπα ἔλεγεν, ἀπὸ τὴν θείαν Γραφὴν, τὰ ἐφανέρωναν εἰς τὸν Πάπαν, διὰ τὰ ὁποῖα πολλὰ κατεδιώκετο παρ' αὐτῦ ὁ Οὐϊκλεφος, καὶ κατατρέχετο· διὰ τῦτο ἄρχισε περὶ τὸ ατιγ'. ἔτος ἀπὸ Χριστῦ φανερᾶ νὰ ἐναντιώνηται εἰς τὰς καταχρήσεις τὰς Παπικὰς, καὶ νὰ ἐξαθενῇ, καὶ νὰ ἀποβάλλῃ τὴν θελιματικὴν τῶν φρατόρων πτωχείαν, καὶ εἰς ἓν βιβλίον νὰ ἀποδείχνῃ αὐτὲς πλανωμένες εἰς πεντήκοντα αἱρέσεις, καὶ τελευταῖον ἐπειδὴ καθὼς ἐνομίζετο, ἦν πεπαιδευμένος εἰς τὰς θείας Γραφὰς, φανερὰ μὲ τὴν

τὴν ἀλήθειαν ὡς τῶ ἐφαίνετο, ϗ μὲ ζῶσαν φωνὴν, ϗ μὲ πολλὰ συγγράμματα νὰ τὰς ξεδικαιώνηται· Ταῦτα πάντα ἠκολόθησαν ἀπὸ τὰς καινοτομίας, ϗ ἐθελοθρησκείας τῶν Ρ'ώμης Ε'πισκόπων, ϗ τῶν φορτικῶν ϗ βαρέων ἐπιθέσεων, ϗ δεκατιῶν· ἀπὸ τὰ ὁποῖα ὁ Ο'υϊκλεφος ϗ ἄλλοι ὁμοίως μὲ αὐτὸν ἄρχισαν καινὰς διδασκαλίας ϗ μεταρρυθμήσεις νὰ κηρύττωσιν εἰς τὴν τῶ Χριςῶ Ε'κκλησίαν, ἀχὶ διὰ ὄρεξιν τινὰ ἐκδικήσεως, ὡς Αἰνείας ὁ Σίλβιος γράφει (α).

§. 3. Πρὸ τῆς ἐκθέσεως λοιπὸν τῶν Ο'υϊκλεφιανῶν δογμάτων, ἂς σημειώσωμεν, ὅτι εἰς τὰς ἐκτεθείσας ὑπ' αὐτῶ βίβλως εὑρίσκονται κεφάλαια τινὰ ἐναντία ἓν μὲ τὸ ἄλλο· διότι εἰς τινὰ ἀπολογόμενος διὰ τὰς παπικὰς φρενοβλαβείας αὐτὰς δικαιοῖ, τὰς ὁποίας εἰς ἄλλα συγγράμματα κατακρίνει· ἐκ τῶ διαλόγω, τριλόγω, ϗ τῶν ἄλλων αὐτῶ συγγραμμάτων, αἱρέσεις ϗ φρενοβλαβείας αὐτῶ ἐσύναξαν διακοσίας ἑξήκοντα, ἀπὸ τὰς ὁποίας τινὲς μὲν μία ἀπὸ ἄλλην ἀχὶ κατὰ τὰ πράγματα, ἀλλὰ κατὰ τὰς λόγως διαφέρουσιν. πᾶσαι δὲ εἰς μέ. κεφάλαια συνανεκεφαλαιώθησαν, κατακριθέντα πάντα ὑπὸ τῆς ἐν Κωνσαντίῳ συνόδω ἐν ἔτει ᾳυιέ. πράξ. Η'. ἀπὸ τὴν ὁποίαν λαβὼν αὐτὰ ὁ Γολδάστος ἐκτίθησι τόμω α'. τῆς μοναρχίας (β), ϗ εἶναι τὰ ἑπόμενα.

Κεφάλαια τῶ Ο'υϊκλέφω.

Α'. Η' ὐσία τῶ ὑλικῶ ἄρτω, ϗ ἡ ὐσία τῶ ὑλικῶ οἴνω ἐν τῷ μυςηρίῳ τῶ Θυσιαςηρίω δὲν μεταβάλλονται, ἀλλ' αἱ αὐταὶ διαμένουσι.

Β'. Τὰ συμβεβηκότα τῶ ἄρτω, ἐν τῷ αὐτῷ μυςηρίῳ χωρὶς ὑποκείμενον δὲν διαμένουσιν.

Γ'. Ο' Χριςὸς ἐν τῷ αὐτῷ μυςηρίῳ δὲν εἶναι πραγματικῶς κατὰ τὴν ἰδίαν σωματικὴν αὐτῶ παρουσίαν.

Δ'. Ε'πίσκοπος ἢ πρεσβύτερος ὁπῶ ἐνέχεται εἰς θανάσιμον ἁμάρτημα δὲν χειροτονεῖ, δὲν τελειοῖ μυςήριον, δὲν βαπτίζει κτ'.

Ε'. Ε'ν τῷ Ε'υαγγελίῳ δὲν εἶναι θεμελιωμένον πῶς νὰ διετάχθη ἡ θεία μυσαγωγία.

ς'. Ο' Θεὸς ὀφείλει, ἢ κατ' ἄλλως δέδωκε ὑπακόειν τῷ διαβόλῳ.

Ζ'. Εἰς ἄνθρωπον ὁπῶ ἀρκετὰ συντρίβεται κατὰ μόνας διὰ τὰς ἁμαρτίας αὐτῶ, πᾶσα ἐξωτερικὴ ἐξομολόγησις εἶναι περιττὴ, ϗ ἀνωφελής.

Η'. Ε'ὰν ὁ Πάπας εἶναι ἀπόβλητος, ϗ κακὸς, ϗ ἑπομένως εἶναι μέλος τῶ διαβόλω, δὲν ἔχει ἐξουσίαν εἰς τὸς πιςοὺς ὁπῶ νὰ ἐδόθη εἰς αὐτὸν ἀπὸ τινὰ, παρὰ μόνον ἴσως ἀπὸ τὸν Καίσαρα. Θ'.

(α) Βοημ. Γ'ςορ. κεφ. λέ. λέξ. περὶ Α'κτόρων.

(β) Μοναρχ. Τόμ. Α'. ἐν τῇ δια-

Θ'. Μετὰ τὸν Οὐρβανὸν τὸν ς'. δὲν χρεωςῶμεν νὰ ἀποδεχώμεθα τινὰ πάπαν, ἀλλὰ νὰ διάγωμεν ὁμοίως μὲ τὰς Γραικὰς ἀπὸ ἰδίας νόμας.

Ι'. Ἐναντίον εἰς τὴν ἱερὰν Γραφὴν εἶναι, νὰ ἔχωσιν οἱ Ἐκκλησιαςικοὶ κτήματα.

ΙΑ'. Οὐδεὶς τῶν Ἐπισκόπων πρέπει νὰ ποιῇ ἀκοινώνητον τινὰ πρὶν καταλάβῃ αὐτὸν, νὰ εἶναι ἀκοινώνητος ἀπὸ τὸν Θεὸν, ἐκεῖνος δὲ ὁπᾶ ἄτως ἀφορίζει αἱρετικὸς γίνεται ἐκ τότε, ἢ ἀφωρισμένος.

ΙΒ. Ἐπίσκοπος ὁπᾶ ἀφορίζει κληρικὸν ὁπᾶ ἐπικαλεῖται βασιλέα, ἢ τὸ τᾶ βασιλείᾳ συνέδριον, δι' αὐτὸ τᾶτο τὸ ἀφορίσαι, προδότης ἐςὶ τᾶ βασιλέως, καὶ τᾶ βασιλείᾳ.

ΙΓ'. Οἱ προϊέμενοι κηρύξαι, ἢ ἀκᾶσαι τὸν λόγον τᾶ Θεᾶ διὰ τὴν τῶν ἀνθρώπων ἀκοινωνησίαν, εἶναι ἀκοινώνητοι καὶ εἰς τὸ κριτήριον τοῦ Θεᾶ, ἢ κατ' ἄλλας ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως θέλει νομισθῶσι προδόται τᾶ Χριςᾶ.

ΙΔ'. Δύναται ὁ Διάκονος, ἢ Πρεσβύτερος νὰ κυρύξῃ τὸν λόγον τᾶ Θεᾶ, χωρὶς ἀδείας τᾶ Ἀποςολικᾶ θρόνᾳ, ἤτοι τᾶ Καθολικοῦ Ἐπισκόπᾳ.

ΙΕ'. Οὐδεὶς κύριος ἐςὶ πόλεως, ἀδεὶς προεδρεύων, ἀδεὶς Ἐπίσκοπος, ἐν ὅσῳ εἶναι εἰς ἁμαρτίαν θανάσιμον.

Ις'. Οἱ κοσμικοὶ δεσπόται δύνανται κατὰ τὸ δοκᾶν αὐτοῖς νὰ ἀφαιρῶσι τὰ κοσμικὰ κτήματα ἀπὸ τὰς Ἐκκλησίας ὁπᾶ ἀποκτήθησαν ἀπὸ ἀνθρώπους, ὄ μόνον ἐνεργείᾳ, ἀλλὰ καὶ ἕξει ἁμαρτάνοντας.

ΙΖ'. Οἱ χυδαῖοι κατὰ τὸ δοκᾶν αὐτοῖς δύνανται νὰ διορθώνεσι τὰς αὐθέντας τες ὅταν ἁμαρτάνεσιν.

ΙΗ'. Αἱ δεκάται ἁπλῶς ἐλεημοσύναι εἰσὶ, καὶ εἶναι ἄδεια εἰς τὰς ἐνορίτας διὰ τὰς ἁμαρτίας τῶν οἰκείων Ἐπισκόπων νὰ τὰς εὐκαιρώνωσιν.

ΙΘ'. Αἱ προσευχαὶ ὁπᾶ γίνονται ἀπὸ τὰς Ἐπισκόπας καὶ ἱερεῖς ἰδικῶς διὰ ἕνα ἄνθρωπον, δὲν ὠφελᾶσιν εἰς αὐτὸν περισσότερον ἀπὸ ἐκείνας τὰς προσευχὰς ὁπᾶ γίνονται κοινῶς, τῶν λοιπῶν ὁμοίων.

Κ'. Ἐκεῖνος ὁπᾶ προσφέρει ἐλεημοσύνην εἰς τὰς Φράτορας, δι' αὐτὸ τᾶτο εἶναι ἀκοινώνητος.

ΚΑ'. Ἐκεῖνος ὁπᾶ δέχεται ἐθελοθρησκείαν τινὰ, ὁποίαν ἤθελεν εἰπῇ, τόσον ἐκείνων ὁπᾶ ἔχασι κτήματα, ὅσον καὶ τῶν ἀκτημόνων, ἀνάξιος γίνεται νὰ διατηρῇ τὰς ἐντολὰς τᾶ Θεᾶ.

ΚΒ'. Ὅσοι τῶν Ἁγίων ἴδια τάγματα θρησκειῶν διετάξαντο, ἔσφαλαν εἰς αὐτὴν τὴν διάταξιν.

ΚΓ'. Οἱ εἰς τινὰ τάγματα θρησκειῶν ζῶντες μοναχοὶ, δὲν εἶναι ἀπὸ τὴν θρησκείαν τὴν Χριςιανικήν.

ΚΘ'.

ΚΔ'. Οἱ φράτορες ἐνέχονται, ϗ ἁμαρτάνουσιν, ἂν δὲν ἐργάζωνται μὲ τὰς ἰδίας των χεῖρας, ϗ ἂν ἀπὸ τὸς κόπους των δὲν τρέφονται, ϗ ἐχὶ μὲ τὰς ζητείας (α).

ΚΕ'. Σιμωνιακοὶ εἶναι οἱ ἐνοχοποιοῦντες ἑαυτὸς ἵνα προσεύχωνται διὰ ἐκείνους ὁπῶ τὸς δίδουσιν σωματικὴν χορηγίαν, ϗ βοήθειαν.

Κς'. Ἡ τῶ ἀποβεβλημένου προσευχὴ δὲν ἔχει δύναμιν.

ΚΕ'. Τὰ ἐξ ἀνάγκης πάντα ἀπολελυμένα ἐκβαίνει (β).

ΚΗ'. Τὸ χρίσμα τῶν νέων, ἡ χειροτονία τῶν κληρικῶν, ἡ καθιέρωσις τῶν ναῶν γίνεται (γ), ὑπὸ τῶν Ἐπισκόπων διὰ κέρδος κοσμικὸν, ϗ τιμήν.

ΚΘ'. Αἱ ὁμάδες, τὰ φροντιςήρια, οἱ σύλλογοι, οἱ βαθμοὶ, ϗ ἐν τούτοις αἱ προσεδρίαι, πάντα εἶναι μάταια, ἀπὸ τὸς ἐθνικὸς ἐπινοηθέντα, ϗ τόσον ὠφελοῦσιν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, ὅσον ὁ διάβολος.

Λ'. Ὁ τῶ Πάπα, ἢ ἄλλου τινὸς Ἐπισκόπου ἀφορισμὸς δὲν εἶναι διὰ φόβον, ἀλλὰ εἶναι ὡς ἐπιτίμησις τῶ διαβόλου (δ).

ΛΑ'. Ἐκεῖνοι ὁπῶ κατασκευάζουσι τὰ κλεῖθρα ἁμαρτάνουσι, καὶ οἱ εἰς αὐτὰ εἰσερχόμενοι, ἤγουν οἱ ἔγκλειςοι, εἶναι διαβολικοὶ ἄνδρες.

ΛΒ'. Τὸ πλυτίζειν κληρικὸν εἶναι ἐναντίον τοῦ κανόνος τοῦ Χριςοῦ.

ΛΓ'. Ὁ Σίλβεςρος, ὁ Ῥώμης Ἐπίσκοπος, ϗ Κωνςαντῖνος ὁ Αὐτοκράτωρ βαρέως ἥμαρτον πλυτίσαντες τὴν Ἐκκλησίαν.

ΛΔ'. Πάντες οἱ τῶ τάγματος τῶν προσαιτούντων εἶναι αἱρετικοὶ, ϗ ὅσοι δίδουσιν αὐτοῖς ἐλεημοσύνην εἶναι ἀκοινώνητοι.

ΛΕ'. Ἐκεῖνοι ὁπῶ δὲν ἀποςατοῦσιν ἀπὸ τα μοναδικά τους τάγματα, δὲν δύνανται νὰ εἰσέλθωσιν εἰς τὴν βασιλείαν τῶν Οὐρανῶν (ε).

Λς'. Ὁ Πάπας μὲ τὸς κληρικούς του ὁπῶ ἔχουσι περιουσίας εἶναι αἱρετικοὶ, διατὶ ἔχουσι περιουσίας· ὁμοίως ϗ πάντες οἱ λαϊκοὶ ὁπῶ συμφωνοῦσι μὲ αὐτούς, ϗ ἄρχοντες, ϗ λοιποί.

ΑΖ'.

(α) Οὕτως ἔχει ὁ Γόλδαςος „ Οἱ φράτορες ἐνέχονται μὲ τὸν κόπον τῶν χειρῶν τους νὰ κερδίζωσι τὴν τροφὴν, ϗ ἐχὶ διὰ ζητείας. (β) Πάντα ἐξ ἀνάγκης ἀπολελυμένης συμβαίνουσι. (γ) Τ'ὸ τῶ Πάπα, ϗ

(δ) Ὁ ἀφορισμὸς τῶ Πάπα, ἢ ἑτέρου Ἐπισκόπου δὲν πρέπει νὰ ἐμπνέη φόβον, διατὶ εἶναι ἐπιτίμησις τῶ Ἀντιχρίςου. (ε) Οἱ εἰσερχόμενοι εἰς θρησκείαν, ἢ τάγματι ἐν τ' αὐτῷ ἀνεπιτήδειοι εἰσὶν εἰς τὸ νὰ τηρήσωσι τὰς θείας ἐντολὰς, ϗ νὰ εἰσέλθωσιν εἰς τὴν βασιλείαν τῶν Οὐρανῶν, ἂν δὲν ἀποςατήσωσιν ἀπὸ αὐτὰ τὰ τάγματα.

ΛΖ΄. Ἡ ἐν Ῥώμῃ Ἐκκλησία εἶναι συναγωγὴ τῦ Σατανᾶ, μήτε ὁ Πάπας εἶναι ἐγγύτατος, καὶ ἄμεσος Βικάριος τῦ Χριτῦ, καὶ τῶν Ἀποςόλων.

ΛΗ΄. Αἱ δογματικαὶ ἐπιςολαὶ (ἤτοι δεκρετάλαις) ἀπόκρυφοι εἶναι, καὶ μακρύνεσιν ἀπὸ τὴν πίςιν τῦ Χριςῦ, καὶ ἐκεῖνοι οἱ κληρικοὶ ὁπῦ σπεδάζεσιν αὐτὰς εἶναι ἄγνωσοι.

ΛΘ΄. Οἱ Αὐτοκράτωρ καὶ οἱ κοσμικοὶ ἡγεμόνες ἐπλανήθησαν ἀπὸ τὸν διάβολον διὰ νὰ πλετίσωσιν τὴν Ἐκκλησίαν μὲ κτήματα, καὶ πράγματα.

Μ΄. Ἡ τῦ Πάπα γινομένη ἐκλογὴ ἀπὸ τὲς Καρδιναλίες, ἀπὸ τὸν διάβολον ἐφευρέθη.

ΜΑ΄. Δὲν εἶναι ἀναγκαῖον πρὸς σωτηρίαν νὰ πιςεύῃ τὶς τὴν Ῥωμαϊκὴν Ἐκκλησίαν, πῶς εἶναι ἀνωτέρα τῶν ἄλλων.

ΜΒ΄. Μωρὸν, καὶ ἀνόητον εἶναι τὸ νὰ πιςεύῃ τις εἰς τὰς διδομένας ἀφέσεις τῶν ἁμαρτιῶν, ἀπὸ τὸν Πάπαν, καὶ τὲς Ἐπισκόπες.

ΜΓ΄. Ὅρκοι παράνομοι εἶναι ἐκεῖνοι ὁπῦ γίνονται πρὸς βεβαίωσιν τῶν ἀνθρωπίνων συναλλαγμάτων, καὶ τῶν πολιτικῶν συμβολαίων, καὶ πραγμάτων.

ΜΔ΄. Οἱ Αὐγεσῖνος, ὁ Βενέδικτος, καὶ ὁ Βερνάρδος κατεκρίθησαν, ἐὰν δὲν ἐμετανόησαν εἰς αὐτὸ, ὅτι τὰ κτήματα ἀπέκτησαν, καὶ ὅτι διετάξαντο καὶ ἐνεδύθησαν τάγματα μοναχῶν, καὶ ἕτω ἀπὸ τῦ Πάπα μέχρι τῦ ἐσχάτε θρήσκε, ἤτοι μοναχῦ πάντες αἱρετικοὶ εἰσίν.

ΜΕ΄. Πάντα τὰ μοναδικὰ τάγματα ἀπὸ τὸν διάβολον ἐφευρέθησαν. Αὐτὰ εἶναι τὰ τῦ Οὐϊκλέφε δόγματα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα τινὰ μὲν ἀληθῆ εἰσὶ, τὰ περισσότερα δὲ ἀσεβῆ.

§. 5. Αὐτὴν τὴν φρενοβλάβειαν τῦ Οὐϊκλέφε πολλοὶ, ἀποδεξάμενοι ἔντε τὴ Ἀγγλίᾳ, καὶ Βοημίᾳ, καταριθμῦνται, ἀπὸ τὲς ὁποίες εἶναι πρῶτοι Ἐδάαρδος Γ΄. καὶ Ῥήχαρδος Β΄. οἱ τῦς Ἀγγλίας βασιλεῖς, ἐὰν καὶ πρὸ τῦ Οὐϊκλέφε, οἱ Βαλδικοὶ ἐν πολλαῖς τῆς Ἐυρώπης ἐπαρχίαις παρόμοια δόγματα μὲ αὐτὲς τὲς Οὐϊκλεφιανὲς διέσπειραν, Λολαρδικοὶ καλέμενοι, Κεφαλῖται, ἢ Πολῖται, οἱ μὲν ἀπὸ Λολάρδε, τῦ Βαλδήρε, οἱ δὲ ἀπὸ τῆς κεφαλίδος, ἢ τῦ πίλε, ὁπῦ ἐπὶ κεφαλῆς ἐφόρεν εἰς τιμὴν τινὸς κατὰ τὴν συνήθειαν, οἱ δὲ εἰς προσκύνησιν αὐτῆς τῆς θείας εὐχαριςίας ἐπὶ τῦ θυσιαςηρίε κειμένης. Τέτες κατεδίωξαν Οὐρβανὸς Ε΄. καὶ Γρηγόριος ΙΑ΄. καὶ κατ᾽ αὐτῶν πολλοὶ τῶν Λατίνων ἔγραψαν, καὶ τελευταῖον τὰ συγγράμματα τῦ Οὐϊκλέφε ἀπὸ πολλὰς συνόδες καταχριθέντα τῷ πυρὶ παρεδόθησαν, καθὼς καὶ τὰ ὀςέα αὐτῦ ἀνασκαφθέντα ἀπὸ τὴν Ἀγγλίαν, εἰς τὴν ὁποίαν ἐτάφη, διὰ προσαγῆς τῆς ἐν Κωνσαντίᾳ συνόδε ἐκάησαν.

§. 6.

§. 6. Παρόμοια δὲ μὲ τὰ δόγματα τῦ Ὀυϊκλέφ, ϗ ἄλλα τινὰ μεταγενεςέρων σφαλερὰ δόγματα ἀπὸ τὲς ἐν Παρισίοις Θεολόγυς κατεκρίθησαν, ὡς ἐν ἔτει ατμ. δόγμα καθ' ὃ μερικοὶ διεβεβαίυν, ὅτι ἡ Θεία ὀντότης καίτοι ἡ αὐτὴ ἐςὶν ἐν τῷ Πατρὶ, ϗ τῷ Υἱῷ, ϗ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι καθὸ ὀντότης, ὡς εἶδος ὅμως θεωρυμένης μία ϗ ἡ αὐτὴ εἶναι ἐν τῷ Πατρὶ, ϗ τῷ Υἱῷ, καθόλυ δὲ ἐν Πνεύματι τῷ ἁγίῳ· ὁμοίως ὅτι ὁ Ἄγγελος ἐν τῷ πρώτῳ ἀκαρεῖ τῆς αὐτῦ ποιήσεως, κακὸς ἐχρημάτισε, ϗ ἐδέποτε καλὸς, ἔπειτα ἐν ἔτει ατμδ'. ὡσαύτως ἀπὸ τὲς ἐν Παρισίοις διδασκάλυς δόγματα τινὰ ὡς φρενοβλαβῆ καταδικασθέντα ἀπεβλήθησαν. ἐν ἔτει ατμς'. οἱ αὐτοὶ διδάσκαλοι τὰ Γωάννυ τῦ δὲ Μερκέριο σφάλματα, εἰς τὰ ὁποῖα ἔλεγεν, ὅτι ἡ ἁμαρτία νὰ εἶναι περισσότερον καλὴ, παρὰ κακὴ ἀπεδοκιμάσθησαν.

Φρενοβλαβεῖς τινες.

§. 7. Προσέτι ϗ ἄλλοι τινὲς παρόμοια φλυαρήματα διέσπειραν, τὰ ὁποῖα ἐν ὑςέροις ἀνεκαλέσαντο, καθὼς ἔγινεν ἐν Παρισίοις κατὰ τὸ ατμή'. ἔτος ὑπὸ Μ. Γωάννυ δὲ Ὀυρτριχρία· ἐν ἔτει ατνά. ὑπὸ Σίμωνος. ἐν ἔτει ατνδ'. ὑπὸ Γυϊδωνος τῦ ἐκ τῦ τάγματος τῶν Ἐρημιτῶν τοῦ ἁγίυ Αὐγυςίνυ. ἐν ἔτει ατξγ'. ὑπὸ Γωάννυ δὲ Καλόρε. ϗ ἐν ἔτει ατξέ. ὑπὸ Διονυσίυ Σουλέχατ τῦ μινορίτυ, οἵτινες πάντες παλινῳδίαν εἰς τὰ σφάλματά τυς ἔψαλαν· ἀνάγνωθι περὶ τύτων τῶν σφαλμάτων τῶν κατακριθέντων, ϗ ἀκακλησθέντων ἐν τόμῳ Δ'. τῆς βιβλιοθήκης τῶν Πατέρων.

Συνόδοι κατὰ τὸ Ὀυϊκλέφ.

§. 8. Σύνοδοι κατὰ τῦ Ὀυϊκλέφ συνήχθησαν ἐν τύτοις τοῖς χρόνοις αὗται· ἐν ἔτει ατοζ'. ἡ ἐν Λονδίνῃ τῆς Ἀγγλίας ὑπὸ Σίμωνος Σεδβυρίυ τῦ Καντυαρίας Ἀρχιεπισκόπυ, εἰς τὴν ὁποίαν γενναίως ὑπὲρ ἑαυτῦ διηγωνίσθη ὁ Ὀυϊκλεφος (α). ἡ ἐν Λαμβέθῃ τῷ αὐτῷ ἔτει διὰ προσαγῆς Γρηγορίυ τῦ ΙΑ'. ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐνεβλήθη ὁ αὐτὸς Ὀυϊκλεφος εἰς φυλακὴν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ὕςερον φυγὼν ᾤχετο, ϗ ἄλλα τοιαῦτα ἐν τοῖς ἑπομένοις ἔτεσι.

ΚΕΦΑ'.

(α) Εἰς τὰ συνοδικὰ ἐχ' ἑυρίσκω, ταύτην τὴν σύνοδον κατὰ Ὀυϊκλέφ, ἀλλὰ μίαν τῷ ατπβ'. ἐπὶ Γυλιέλμυ τῦ Καντυαρίας Ἀρχιεπισκόπυ, ϗ ἄλλην τῷ ατις'. παρὰ Θωμᾶ Ἀρονδελίυ τῦ Καντυαριας Ἀρχιεπισκόπυ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ'.

Περὶ τῶν ἀκμασάντων συγγραφέων μεταξὺ τῶν Λατίνων κατὰ τέτες τὲς χρόνες.

§. 1.

Γαϊδων δὲ Παρμινιανὸ

Γαϊδων δὲ Παρμινιανὸ, Ἱσπανὸς τὸ γένος, ᾧ διδάσκαλος ἐν Παρισίοις περίπυσος, ἐξέδωκεν ἁρμονίαν τῶν τεσσάρων Εὐαγγελιςῶν μετὰ σχολίων διηνεκῶν, τυπωθέντων ἐν βιβλίῳ μετὰ τῆς αὐτῆ συνόψεως τῆς περὶ αἱρέσεων, ᾗ τῆς αὐτῶν ἀνασκευῆς, ἐν τῇ Κολωνίᾳ κατὰ τὸ ᾳχλά.

Σίμων Φυδάτος.

§. 2. Σίμων Φυδάτος δὲ Κάσσια, Ἰταλὸς τὸ γένος ἐκ τῆ τάγματος τῶν Ἐρημιτῶν τῆ Αὐγεσίνε, συνετάξατο σχόλια εἰς τὸ Εὐαγγέλιον, ἐπιγράψας ταῦτα περὶ τῶν πράξεων τῆ Σωτῆρος (α).

Γαϊδων Καρμελίτης.

§. 3. Γαϊδων Καρμελίτης, συντέθεικε συμφωνίαν Εὐαγγελικὴν εἰς τὲς δ'. Εὐαγγελιςὰς, ᾗ σύνοψιν τῶν αἱρέσεων ἀπὸ τῆς κόσμε ἀρχῆς μέχρι τῆ ᾳτ'. ἔτες, ἐτυπώθησαν ταῦτα τὰ βιβλία ἐν Κολωνίᾳ ἐν ἔτει ᾳχλ'.

Φραγγίσκος Πετράρχης.

§. 4. Φραγγίσκος Πετράρχης, Ἰταλὸς τὸ γένος, ἀνὴρ διαβεβοημένος, ἐν ἀρετῇ, ᾗ παιδείᾳ, ὅςις πρῶτος νὰ ἐχρημάτισε λέγεται ἐν Χριςιανοῖς ποιηταῖς κατὰ Παῦλον τὸν Λάγγιον (β), ἔγραψε περὶ ἐρημιτικῆς ζωῆς βιβλία δύο, περὶ Ἀλεξητηρίων ἑκατέρας τύχης, περὶ καταφρονήσεως τῆ κόσμε, ἤτοι ἀποκρύφων διαλόγες τρεῖς, ψαλμὲς μετανοητικὲς Ζ'. ἐπιςολὰς πολλὰς, ἀπὸ τὰς ὁποίας, ἄλλαι μὲν διασώζονται, ἄλλαι δὲ πολλαὶ κείτονται εἰς τὸ ἀπόκρυφον, εἰς τὰς ὁποίας ἐποδύρεται τὴν ἐν Ῥώμῃ τῆς Ἐκκλησίας ἀθλίαν κατάςασιν· διότι λέγει αὐτὴν νὰ ἔγινε σπήλαιον λῃςῶν, ᾗ ἀπὸ μίαν πηγὴν τῆ Ῥώμης Ἀρχιερέως πᾶσα ἀρχὴ τῆ κακῆ νὰ εὐγαίνῃ, πλησίον τῆς ὁποίας εἶναι μικρόταται πηγαὶ ἄλλαι, ἀπὸ τὰς ὁποίας μεγάλοι ποταμοὶ πάσης ὁποιασθῆ ἀθλιότητος ὑπερεκβλύζει, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἐὰν μὴ Κύριος βοηθήσῃ, ἀνάγκη εἶναι ὀγλίγωρα ἡμεῖς νὰ ἀφανισθῶμεν, ᾗ μὲ τὰ ὑπερβολικὰ κύματα τῶν κακῶν νὰ καταποντισθῶμεν (γ).

(α) Εἰς βιβλία ιέ. περὶ τῆς ἀειπαρθένε Μαρίας ᾗ ἄλλα.

(β) Χρον. Κιτιζ. ἐν ἔτει ᾳτοδ'. (γ) Οὗτος τόσον εὐδοκίμησεν εἰς τὴν ποιητικὴν ὅπε τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἔλαβεν ἐπιςολὰς ἀπὸ τὴν Γερσίαν τῆς Ῥώμης, ᾗ ἀπὸ τὴν

Βιργίττη.

§. 5. Α'ς εἰπῶμεν καὶ περὶ γυναικῶν τινῶν τῆς τε Βριγίττης, καὶ Καθαρίνης, ὁπᾶ διέταξαν κατὰ τότες τὸς χρόνες νέα τάγματα μοναδικά. Α'πὸ αὐτὰς ἡ μὲν Σβϊκικὴ Βιργίττη ἀπὸ βασιλικὸν αἷμα καταγομένη, συνεμίγη μὲ ἄνδρα Βάλφωνα τὸν τῆς Νιρητίας ἡγεμόνα, καὶ γεννήσασα υἱὰς ἑπτὰ (α), καινὸν ἐν ὑςέροις μοναδικὸν τάγμα τᾶ ἁγίᾳ Σωτῆρος διετάξατο, καὶ ἀπὸ αὐτὸ μεγαλαυχᾶσα εἰς τὰς συχνὰς ἀποκαλύψεις, τὰς ὁποίας ὡς ἀληθινὰς προσφέρασα εἰς Γρηγόριον τὸν ΙΑ'. καὶ εἰς τὸς ἐν Ρ'ώμῃ ἀρχιερατεύοντας, κατέπεισε νὰ εἶναι ἀληθεῖς, ἀπὸ τὰς ὁποίας μέγα ὄνομα ἀπέκτησεν. Α'υτὴν μὲ τὸς ἁγίας συνηρίθμησε Βονιφάτιος Θ'. ἐν ἔτει ατυά. σώζονται τῶν ἀποκαλύψεων αὐτῆς βιβλία ὀκτὼ, εἰς τὰ ὁποῖα προσετέθησαν ὕςερον καὶ ἄλλαι ἀποκαλύψεις, αἱ ὁποῖαι ἐκ τῶν ὀκτὼ βιβλίων τῶν ἀποκαλύψεων παρελήφθησαν (β), ἀνάγνωθι τὸν Γράντζιον (γ), καὶ Παῦλον τὸν Λάγγιον ἐν τῷ Κιτιζικῷ χρονικῷ (δ).

Καθαρίνη ἐκ Σινῶν.

§. 6. Καθαρίνη ἡ ἐκ Σινῶν τῆς Γ'ταλίας, περιφανὴς ἔγινε καθότι συνεςήσατο τὸ τῶν Παρθένων τάγμα, κατὰ μὲν τὴν διαταγὴν τῶν Φραγγισκάνων, κατὰ δὲ τὸν κανόνα τᾶ Δομινίκα, θαυμάσια εἶναι ὅσα περὶ αὐτῆς μυθολογᾶσι, τὰ τῶν μοναχῶν τάγματα, περὶ τῶν δημοτελῶν γάμων αὐτῆς μετὰ τᾶ Χριςᾶ ὡς νυμφίᾳ συντελεσθέντων· ἐκαυχᾶτο καὶ αὐτη ἐν ἀποκαλύψεσιν, εἰς τὰς ὁποίας μ' ὅλον ὁπᾶ πολλαὶ φλυαρίαι περιέχονται, ἠξιώθη ὅμως ἐκ τότων νὰ συναριθμηθῇ μὲ τὰς ἁγίας· Τὰς ἀποκαλύψεις δὲ ταύτας Πίος Β'. τῷ αυξά. ἐν τῇ ἐκτεθείσῃ βάλλῃ τοῦ κανονισμοῦ ἀπεκύρωσεν· ὅρα τὸν Βζόβιον (ε).

ΚΕΦΑ-

τὴν Α'καδημίαν τῶν Παρισίων, ἀπὸ τὰς ὁποίας ἐπροσκαλεῖτο νὰ ὑπάγῃ νὰ λάβῃ τὸν Στέφανον· αὐτὸς ὅμως ἐπρόκρινε τὴν Ρ'ώμην, ὅπε ἐςέφθη ὡς κορυφαῖος τῶν ποιητῶν τῷ αὐτμά. ἐτῶν ὢν λζ'. τὰ ποιήματά τε τὰ παρ' Γ'ταλοῖς λεγόμενα Sonetti, Σονέτι εἶναι ὡς τύπος, καὶ παράδειγμα πάντων τῶν Γ'ταλῶν ποιητῶν. Ε'χρημάτισεν ἀρχιδιάκονος τῆς Πάρμας, καὶ ὕςερον Κανονικὸς Παταυΐων.

(α) Κατ' ἄλλας δὲ ὀκτώ.

(β) Α'υταὶ αἱ ἀποκαλύψεις τῆς Βιργίττης ἔμελλεν νὰ κατακριθῶσιν εἰς τὴν ἐν Βασιλείᾳ σύνοδον, ἀλλὰ δὲν ἔγινε διὰ χάριν Γ'ωάννε τᾶ Τερρεκρεμάτα.

(γ) Μητρόπ. βιβλ. Θ'. κεφ. μή. καὶ νά. (δ) Ε'ν ἔτει ατξβ'. (ε) Χρον. ἐν ἔτει ατό. ἀριθ. 20.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΕ'.

Περὶ Ἀνδρονίκε, καὶ Μανουὴλ τῶν υἱῶν Ἰωάννε τοῦ Παλαιολόγε τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει Αὐτοκρατόρων, καὶ τῶν γενομένων ἐπ' αὐτῶν ἐν τῇ Ἀνατολικῇ Ἐκκλησίᾳ.

§ 1.

Λυτρωθεὶς λοιπὸν Ἰωάννης ὁ Ε'. ὁ τῆ νεωτέρᾳ Ἀνδρονίκε υἱὸς, καὶ βασιλεὺς τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἀπὸ τὴν φυλακὴν τῶν Οὐενετίκων μὲ τὰ φερθέντα χρήματα ἀπὸ τὸν νεώτερον υἱὸν Μανουὴλ, καὶ ἐλθὼν εἰς Κωνσταντινούπολιν, ὁ μεγαλήτερός τε υἱὸς Ἀνδρόνικος ἐπολέμει τὸν πατέρα τε ἀπὸ φθόνον, λαβὼν τέσσαρας χιλιάδας ἱππέων ἀπὸ Μπαγιαζίτην τὸν βασιλέα τῶν Τέρκων, διατὶ ἀνηγόρευσε τὸν μικρότερόν τε υἱὸν Μανουὴλ βασιλέα ὁ Ἰωάννης ἐν ἔτει ᾳτπδ'. καὶ ἀχὶ αὐτὸν τὸν Ἀνδρόνικον· πολιορκήσας δὲ μερικὰς ἡμέρας τὴν πόλιν, ἔπειτα ὑποτάξας αὐτὴν, λαβὼν τὸν πατέρα τε καὶ τὸν ἀδελφόν τε, τὸς ἐσφάλισε καὶ τὸς δύο εἰς ἕνα πύργον μέσα εἰς ἕνα κλωβίον ξύλινον τρεῖς χρόνες. βασιλεύσας δὲ ὁ Ἀνδρόνικος, τὸν υἱὸν αὐτῆ Ἰωάννην βασιλέα τῶν Ἑλλήνων ἐκήρυξε· Τῶ δὲ δ'. ἔτει φυγόντες ἀπὸ τὴν φυλακὴν ὁ πατήρ τε Ἰωάννης, καὶ Μανουὴλ ὁ ἀδελφός τε, ὁ μὲν πατήρ τε ἀπέθανε τῶ ᾳτιά. ὁ δὲ Μανουὴλ εἰς τὸν Μπαγαζίτην ἐλθὼν, καὶ τάξας δόσιμον τρεῖς μυριάδας χρυσῶν, μὲ τὴν βοήθειαν αὐτῆ πάλιν ἔλαβε τὴν βασιλείαν ἐν ἔτει ᾳτιβ'. ὁ δὲ Ἀνδρόνικος μὲ τὸν υἱόν τε διέτριβε μὲ τὸν Μπαγιαζίτην, ἐπειδὴ τὸς ἐπαράδωσεν ὁ Μανουὴλ διὰ φύλαξιν.

Ἀνδρόνικος Παλαιολόγος Αὐτοκράτωρ ἀπὸ Χ. Γ. 1386.

§. 2. Τελευταῖον ἀθετήσας ὁ Μανουὴλ ἐκεῖνα ὁπῆ ὑπεσχέθη τὸν Μπαγαζίτην ἔπαθε τὴν ἐπὶ χρόνες δέκα γενομένην πολυκαιρινὴν πολιορκίαν τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἀπὸ τὸν Μπαγιαζίτην, εἰς τὰς ὁποίας χρόνες πολλοὶ ἠφανίσθησαν ἀπὸ τὸ θανατικὸν, καὶ πολλοὶ ἐχάθησαν, καὶ ἀχὶ μόνον ἤθελε νικήσει ὁ βάρβαρος, ἀλλὰ καὶ τὴν πόλιν ἤθελε κυριεύσῃ, ἂν αὐτὸς ὁ Μπαγιαζίτης δὲν αἰχμαλωτεύετο ἀπὸ τὸν Ντεμέρην, ἤτοι μέγα Ταμερλάνον βασιλέα τῶν Τατάρων. Ἐν τούτοις λοιπὸν τῆ Μανουὴλ μείναντος ἡσύχε καὶ ἐλευθέρε εἰς τὸ βασίλειον, τὸν ἀνεψιὸν αὐτῆ Ἰωάννην τὸν υἱὸν τῆ Ἀνδρονίκε ὁπῆ ἔφυγεν ἀπὸ τὴν Σηλυβρίαν

Μανουὴλ Παλαιολόγος Αὐτοκράτωρ ἀπὸ Χ. Γ. 1392.

ρίαν τὴν ὁποίαν ἐξησίαζεν ὁ Μπαγιαζίτης, ἐπίτροπον αὐτῦ τῦ βασιλείῦ ἐποίησε, ϗ τῦ ἐγχείρισε τὴν κυβέρνησιν τῆς πόλεως· αὐτὸς δὲ ὁ Μανουὴλ ἐμίσευσε ϗ ὑπῆγεν εἰς Ἰταλίαν διὰ νὰ ζητήσῃ βοήθειαν τῶ αὐ. ϗ ἐλθὼν εἰς Πελοπόννησον ἄφησε τὴν γυναῖκα τῦ εἰς τὸν ἀδελφόν τῦ· ἐπισρέψας δὲ εἰς τὴν Οὐενετίαν, ϗ λαβὼν χρήματα ὅσα ἤθελεν, ὑπῆγεν εἰς τὸν Λογαρίας Τύραννον, Μεδιολάνων δὲ ἡγεμόνα, ὅσις φιλοφρόνως δεχθεὶς αὐτὸν κατὰ τὸ πρέπον, χρήματα ϗ ἵππες δὸς αὐτῷ, τὸν ἔπεμψε πρὸς τὸν βασιλέα τῶν Κελτῶν διὰ νὰ τῦ δώσῃ βοήθειαν ϗ ἐκεῖνος, τὸν ὁποῖον εὑρὼν παράφρονα, ϗ φυλακωμένον ἀπὸ τὸς ἄρχοντας, ϗ ἐπιμείνας πολὺν καιρὸν ἐκεῖ προσμένων βοήθειαν τότε τῦ βασιλέως, ϗ μὴ λαβὼν, διὰ Γερμανίας, ϗ Παιονίας ἔρεψεν ὡς γράφει Λαόνικος ὁ Χαλκοκονδύλης (α).

§. 3. Ὁ δὲ Πάπας ὁπῦ τὸν ὑπεσχέθη νὰ τὸν βοηθήσῃ ὁμῦ μὲ τὸς ἄλλος ἡγεμόνας, δὲν ἔδωκεν αὐτῷ βοήθειαν, προφασισθεὶς πῶς μιᾷ τῶν ἑορτῶν δὲ ἐκαταδέχθη ὁ Μανουὴλ νὰ προσκυνήσῃ τὸ ἐπιμανίκιον τῆς δεξιᾶς τῦ Χωρεπισκόπε, ὁπῦ εἶχεν ἐν αὐτῷ ὑφαντὴν τὴν εἰκόνα τοῦ Χριῦ· ἔθεν ἔγραψεν εἰς τὴν Ἰταλίαν, ὅτι τὸν βασιλέα τῶν Ῥωμαίων ὁπῦ δὲν ἐκαταδέχθη νὰ προσκυνήσῃ τὴν εἰκόνα τῦ Χριῦ, ὅσις βοηθήσει, νὰ εἶναι ἀσυγχώρητος, ὡς ὁ Κράσιος ἐν ἀρχῇ τῆς Τορκογραφίας λέγει.

Ὁ Μανουὴλ τειχίζει τὸν ἰσθμὸν τῆς Πελοποννήσε.

§. 4. Ἐκεῖθεν δὲ ἐπισρέψας εἰς Κωνσαντινόπολιν, ϗ πάλιν ἐρχόμενος εἰς Πελοπόννησον τόντε ἰσθμὸν ἐτείχισεν αὐτῆς, ϗ τὸν ἀδελφὸν αὐτῦ κατέσησεν εἰς τὴν ἡγεμονίαν τῆς Πελοποννήσε· Πιάσας δὲ ϗ τὸς τῶν Πελοποννησίων Ἄρχοντας ὁπῦ δὲν ἐπείθοντο εἰς τὸς ἡγεμόνας τῶν Ἑλλήνων, ἦλθεν εἰς Κωνσαντινόπολιν· εἶχε δὲ υἱὸς ὁ Μανουὴλ, Ἰωάννην, Ἀνδρόνικον, Θεόδωρον, Κωνσαντῖνον, Δημήτριον, ϗ Θωμᾶν, ἀπὸ τὸς ὁποίος τὸν μεγαλήτερον ὁπῦ ἐφαίνετο κράτισος, βασιλέα ἔσεψε, τῷ δὲ Ἀνδρονίκῳ ἔδωκε τὴν Θεσσαλονίκην νὰ κάθηται εἰς αὐτὴν, ὅσις πεσὼν εἰς ἀῤῥωσίαν τῆς λώβης, ἐπώλησεν αὐτὴν τὴν Θεσσαλονίκην εἰς τὸς Οὐενετὸς. βασιλεύσας δὲ χρόνος λβ'. ὁ Μανουὴλ, τῇ κέ. Ἰουλίε ἀπέθανε, Ματθαῖος ἐπονομαθεὶς πρὸ δύο ἡμερῶν τῦ θανάτε, διὰ τῦ μοναδικῦ σχήματος, ϗ ἐτάφη εἰς τὴν μονὴν τῦ Παντοκράτορος, ζήσας χρόνος οζ'. ϗ ἡμέρας κέ. ἀνάγνωθι τὸν Χαλκοκονδύλην (β), Γεώργιον Φραντζῆ (γ), ϗ τὸν Λεωγκλαύϊον. Σώζονται αὐτῦ ϗ διατάξεις βασιλικῆς ἀγωγῆς πρὸς Ἰωάννην τὸν υἱὸν αὐτῦ, τὰς ὁποίας ἐξέδωκε τύποις ὁ Λεωγκλαύϊος (δ).

Ἄνδρες περιφανεῖς Κωνσαντινοπόλεως φεύγουσιν εἰς Ἰταλίαν.

§. 5. Πολλοὶ δὲ τῶν ἐν Κωνσαντινοπόλει διαφανῶν ἀνδρῶν ἐν παιδείᾳ φοβέμενοι τὴν Τορκικὴν ἀσπλαγχνίαν, ϗ τὸν ἐπικείμενον αὐτοῖς αἰχ-

(α) Βιβλ. β'. (β) Βιβλ. β'. (γ) Βιβλ. ά. κεφ. κά. (δ) Ὅρα τὸ Γραικο-Ῥωμαϊκὸν νόμιμον.

αἰχμαλωτισμὸν πρὸ ὀφθαλμῶν ἔχοντες, ὑπῆγαν εἰς Ἰταλίαν εἰς αὐτὰς τὰς χρόνας, τὴν ὁποίαν κατεκόσμησαν μὲ τὴν ἰδίαν διάλεκτον, μεταξὺ τῶν ὁποίων διέπρεπον Μανουὴλ ὁ Χρυσολωρᾶς, Θεόδωρος ὁ Γαζῆς, Γεώργιος ὁ Τραπεζάντιος, Μανουὴλ ὁ Μοσχόπουλος, Δημήτριος ὁ Χαλκοκονδύλης, Ἰωάννης Ἀργυρόπουλος, Κωνσταντῖνος ὁ Λάσκαρις, Μάρκος Κωνσταντινουπολίτης, καὶ ἄλλοι πολλοὶ, πάντες Ἑλλάδος εὐγενέος γλώσσης ἐπίκροι· οἵτινες τὴν σοφίαν ὁπῶ ἦν σιωπημένη καὶ χαϊμένη εἰς τὴν Ἰταλίαν, καὶ τὰ λοιπὰ Δυτικὰ μέρη πρὸ χρόνων ἑπτακοσίων, ἢ κατὰ τὸν Πλάτινα πεντακοσίων, ἐδίδαξαν εἰς αὐτὴν τὴν Ἰταλίαν τὰ τῶν Λατίνων γράμματα, μάλιστα ὑπὲρ τὸς ἄλλους Μανουὴλ ὁ Χρυσολωρᾶς, ὅσις ἦν ἐκ Βυζαντίδ, καὶ πεμφθεὶς εἰς Ἰταλίαν ὡς τινὲς λέγουσιν ὑπὸ Ἰωάννου τῦ Παλαιολόγου διὰ νὰ παρακαλέσῃ πρὸς πόλεμον κατὰ τῶν Τούρκων τὰς τῶν Λατίνων συμμαχίας. Ὁ δὲ Θεόδωρος Γαζῆς ἦν ἀπὸ τὴν Θεσσαλονίκην, ἀνὴρ εἰς ἄκρον πεπαιδευμένος, εἰς τὰς δύο διαλέκτους ἔμπειρος Ἑλληνίδα, καὶ Λατινίδα· ἐκ τούτων τὰ τῆς Ἑλληνικῆς καὶ Λατινικῆς γυμνάσια ὑπέλαμψαν. ἐχρημάτισαν δὲ ὕστερον καὶ ἄλλοι σοφοὶ ὁ Γαυρῖνος, ὁ Οὐϊκτωρῖνος, ὁ Φιλέλφος, ὁ Ἀμβρόσιος μοναχὸς, ὁ Λεονάρδος, ὁ Ἀρετινὸς, ὁ Κάρολος καὶ ἄλλοι, οἵτινες ὥσπερ ἐξ ἵππυ Τρωϊκῦ εἰς φῶς προαχθέντες, τὰς ὁποίας μιμηθέντες καὶ ἄλλοι τῶν Λατίνων, πολλοὶ ὄνομα μέγα ἐν τῇ Ἑλλάδι φωνῇ ἀπέκτησαν.

§. 6. Πατριάρχαι δὲ Κωνσταντινουπόλεως ἐπὶ τῆς βασιλείας Μανουὴλ τοῦ Παλαιολόγου ἔγιναν Ἀντώνιος Δ'. Κάλλιστος Β'. καὶ Ματθαῖος. Πατριάρχαι Κωνσταντινουπόλεως.

§. 7. Ἀντώνιος Δ'. ἐφ' ᾧ ἐν ἔτει ᾳτπδ'. φευρ. ιε'. ὁ Οὐγγροβλαχίας Τιμόθεος φορέσας τὸ μέγα σχῆμα ἐν ἀθηνείᾳ, ὑγιαίνων τὸν νῶν συνεχωρήθη νὰ ἔχῃ τὴν ἀρχιερωσύνην ὡς πρότερον, διότι διεκρίθη ἀπὸ τὴν σύνοδον ὅτι ὁ κανὼν περὶ κοσμικῶν ἀρχιερέων δοκεῖ παύεσθαι μεταχωρέντων εἰς τὸ μοναδικὸν σχῆμα κτ'. ἀνάγνωθι Γσίδωρον Γλαβᾶν τὸν Θεσσαλονίκης μητροπολίτην. Ἀντώνιος Δ'.

§. 8. Κάλλιστος Β'. ὁ ἐκ τῆ μοναστηρίᾳ τῶν Ξανθοπόλων ἀναβιβασθεὶς εἰς τὸν πατριαρχικὸν θρόνον τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἀνὴρ σοφώτατος, τὴν ὁποίαν ἀφεὶς, καὶ σύμπνουν κτησάμενος Γνάτιον τὸν ἐκ τῆς αὐτῆς πόλεως γεννηθέντα, οἱ δύο ὡς μία ψυχὴ ἐν δυσὶ σώμασιν οἰκῶντες, „ καὶ βίβλῳ οἰκείᾳ συντεθείσῃ παρ' αὐτῶν πνευματικῶς τε καὶ θεοφρόνως „ καὶ λίαν ὑψηλῶς ἐφιλοσόφησαν ἐν ἑκατὸν κεφαλαίοις, τῷ ἐντελεῖ „ ἀριθμῷ τελείαν τὴν περὶ ταύτης γνῶσιν ἐκθέμενοι, οἱ καὶ τῆς βασι- „ λίδος ταύτης πόλεως τελέντες βλαστοὶ πάντα ὁμῶ καταλιπόντες, καὶ „ παρθενικῶς καὶ μοναχικῶς ἐν ὑποταγῇ πρὶν πολιτευσάμενοι, καὶ ἀσκη- „ τικῶς ὁμῶ καὶ Οὐρανίως ὕστερον καὶ ἀδιαιρέτως ζήσαντες, καὶ τὸ ἓν ἐν Χρι- „ στῷ, ὅπερ αὐτὸς Χριστὸς πρὸς τὸν Πατέρα περὶ ἡμῶν πάντων ἠύξα- „ το, Κάλλιστος Β'.

„ το, ἐν ἑαυτοῖς ἐξαιρέτως διαφυλάξαντες, ὡς φωστῆρες κατὰ Παῦλον
„ ἐν κόσμῳ, ζωῆς ἐπέχοντες λόγον ὤφθησαν, σχεδὸν γὰρ ὑπὸ πολ-
„ λῶν τῶν ἡγιασμένων τὸ τῆς ἑνώσεως ἐν Χριστῷ ϗ ἀγάπης κατώρθω-
„ σαν. ὅρα Συμεὼν τὸν Θεσσαλονίκης (α).

Πρεσβεία τῶ Πάπα εἰν Κωνσαντινόπολιν.

§. 9. Τῶ Παλαιολόγυ Μανουὴλ βασιλέυοντος, πρέσβεις, ἤτοι Ληγάτοι παρὰ τῶ Πάπα ἐπέμφθησαν εἰς Κωνσαντινόπολιν δι' ἕνωσιν τάχα τῶν Ἐκκλησιῶν, τῇ δὲ ἀληθείᾳ δι' ἄλλην αἰτίαν, ζητοῦντες νὰ λάβωσιν κάτι τὶ ἀπὸ τὰς Ἕλληνας, μὲ τὰς ὁποίας διελέχθη Γωσὴφ ὁ Βρυέννιος περί τε τῆς τῶ Παναγίυ Πνεύματος ἐκπορεύσεως, ϗ περὶ ἄλλων τινῶν. ὁμοίως ϗ οἱ Κύπριοι πρὸ διακοσίων ϗ πεντήκοντα σχεδὸν χρόνων λατινίσαντες, προσέδραμον εἰς τὴν ἐν Κωνσαντινοπόλει ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν, ϗ ἐζήτησαν νὰ ἑνωθῶσι πάλιν μὲ αὐτὴν ὡς ϗ πρότερον· ἀνάγνωθι τὴν μελέτην ὅπῶ ἐδιηγήθη Γωσὴφ ὁ Βρυέννιος πρὸς τὴν Σύνοδον ἐν τῷ περιωνύμῳ ναῷ τῆς τῶ Θεῶ σοφίας.

Κύπριοι πρώην λατινίσαντες ὀρθοτομῶσι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ις'.

Περὶ τῶν διαπρεψάντων Ἑλλήνων ἐν ἀρετῇ ϗ παιδείᾳ κατὰ τέτες τὲς χρόνες.

§. 1.

Διέπρεπον εἰς αὐτὲς τὲς χρόνες ἐπ' ἀρετῇ ϗ ἁγιότητι Συμεὼν ὁ Θεσσαλονίκης Ἀρχιεπίσκοπος, Γωσὴφ ὁ Βρυέννιος ὁ διδάσκαλος, Μακάριος ὁ Μακρῆς, ϗ Γσίδωρος ὁ Γλαβᾶς.

Συμεὼν Θεσσαλονίκης.

§. 2. Συμεὼν ὁ Θεσσαλονίκης Ἀρχιεπίσκοπος, ἀνὴρ εἰς ἄκρον ἀρετῆς ϗ ἁγιότητος φθάσας, παρομοίως τοῖς ἀρχαίοις Πατράσι συναριθμεῖται· ἔγραψε κατὰ αἱρέσεων, περὶ τῶν ἱερῶν τελετῶν, ϗ μυςηρίων τῆς Ἐκκλησίας, περὶ τῶν ἱερῶν τελετῶν, ϗ ἱερέων, διακόνων κτ'. περὶ τῆς Θείας μυσαγωγίας, ϗ ἄλλα τινὰ, τυπωθέντα, ἐν Γασίῳ τῆς Μολδαυίας κατὰ τὸ αχπγ'. ϗ τινὰ ὑπ' αὐτὰ ὑπὸ Γακώβυ τῶ Γόαρος μετὰ τῶ εὐχολογίυ ἐν Παρισίοις κατὰ τὸ αχμζ'.

Γωσὴφ Βρυέννιος.

§. 3. Γωσὴφ μοναχὸς ὁ διδάσκαλος, ὁ ἐπονομαζόμενος Βρυέννιος, διὰ τὸν ὁποῖον Γεώργιος ὁ Σχολάριος λέγει ἐν τῷ σημειωθέντι εἰς τὴν κατὰ τῶ Βέκκε σύνοδον, ϗ τυπωθέντι ἐν τοῖς προλεγομένοις τῶ τόμυ τῆς Ἀγά-

(α) Σελ. 210.

γάπης (α) ,, προτεθείσθω τῷ τῶν πατέρων ἐκείνων ἀριθμῷ, καὶ ὁ θαυ-
,, μάσιος ἔτος Γωσὴφ ἐν ταῖς ἡμέραις ἡμῶν διαπρέψας, καὶ βίῳ, καὶ
,, λόγῳ, καὶ πολλὰ μὲν διδάξας κατὰ τὸ συμβαῖνον τῆς μνήμης, πλείω
,, δὲ συγγεγραφὼς περὶ τῆς τοῦ Παναγίου Πνεύματος ἐκπορεύσεως τῇ
,, κοινῇ τῆς Ἐκκλησίας γνώμῃ συμβαίνοντα, καλῶν τε διδασκάλων ἄριστος
,, μαθητὴς γεγονὼς, καὶ τοῖς ἄλλοις ἐν διδασκάλου τάξει γεγενημένος
,, κτ'. Σώζονται τοῦ αὐτοῦ λόγοι ἐπέκεινα τῶν ν'. ἔμπλεοι Θεολογίας,
ῥηθέντες ἐν Κωνσταντινουπόλει, καὶ ἕτερος λόγος μὲ τὸν ὁποῖον φανερῶς ἀ-
ποδείχνει, ὅτι τὰς τὴν προσθήκην ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ καὶ Θείου συμβόλου προσ-
θεῖναι τολμήσαντας συνοδικῶς, καὶ ἰδίως οἱ θεῖοι Πατέρες τῷ ἀναθέματι
ὑποβάλλουσιν, ἐν οἷς καὶ διαλέξεις εἰσὶν αὐτοῦ μετὰ λατινοφρόνων, καὶ ἄλ-
λα, τὰ ὁποῖα ἀνέκδοτα πάντα εἰσίν (β).

Μακάριος Μακρῆς.

§. 4. Μακάριος ὁ Μακρῆς, ἔγραψε περὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, καὶ κα-
τὰ Λατίνων τυπωθέντα ἐν τῷ τόμῳ τῆς Καταλλαγῆς (γ).

Γ'σίδωρος Γλαβᾶς.

§. 5. Γ'σίδωρος Γλαβᾶς ὁ Μητροπολίτης Θεσσαλονίκης (δ).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΖ'.

Περὶ Μπαγιαζίτου καὶ τῶν παίδων αὐτοῦ Γ'σὰν Μουσουλμάνη, Μουσὰν, καὶ Μεχμέτη Αὐτοκρατόρων τῶν Τέρκων. ὁμοίως καὶ Ντεμίρη Χὰν, ἤτοι Ταμερλάνου βασιλέως τῶν Σκυθῶν, καὶ τῶν γενομένων ἐπ' αὐτῶν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ.

§. 1.

Μπαγιαζίτης Αὐτοκράτωρ Τέρκων ἀπὸ Χ. Γ. 1372.

Αὐτοκράτωρ τῶν Τέρκων εἷς τε τὴν Ἀνατολὴν καὶ Εὐρώπην, μετὰ τὴν τοῦ Μουράτη ἐν Κοσόβῳ τῆς Περσίας ἀναίρεσιν, ἀνηγορεύθη Μπαγιαζίτης ὁ νεώτερος υἱὸς αὐτοῦ Γιλδρὶμ ἐπικληθεὶς, ἤτοι ἀστραπὸς ἐν ἔτει ᾳτοβ'. διότι αὐθάδης ἦν καὶ ἀκράτητος, ὥστε εἴς τινα νὰ μὴν ὑποτάσσηται, καὶ τοιαύτην ὁρμὴν, καὶ τόλμην ἔδειχνεν, ὡς οὐδεὶς τῶν Χρι-

(α) Σελ. 8. (β) Νῦν δὲ τυπῶνται τὸ ἅπαντα αὐτοῦ ἐν Λιψίᾳ τῆς Σαξωνίας. (γ) Σελ 412. (δ) Ἀνὴρ περιβόητος ἐν μαθήσει καὶ ἀρετῇ, ἔγραψεν ὁμιλίας εἰς τὸν Λευκᾶν, αἵτινες σώζονται εἰς τὴν Βατικανὴν Βιβλιοθήκην· ὅρα τὴν Βιβλιοθήκην Σίξτε τοῦ Σενικοῦ βιβλ. Δ'. σελ. 339, καὶ τὸν Ποσσευῖνον ἐν τῇ Ἱερᾷ Προπαρασκ. Τόμ. Α'. σελ. 982.

Χρισιανῶν, ϗ ἀθλιωτάτην κατέςησε τὴν τῶν Χρισιανῶν Ἐκκλησίαν· αὐτὸς ἐυθὺς ὁπῶ ἐβασίλευσε, κατὰ τῶν Σέρβων εἰς ἐκδίκησιν τῶ θανάτε τῶ πατρός τε Μεράτη πολὺν ἀφανισμὸν ἀπελθὼν ἐποίησε, κατακόψας αὐτὸς εἰς κομμάτια ὁμῶ μὲ Λάζαρον τὸν Δεσπότην αὐτῶν, ϗ τὴν θυγατέρα αὐτῶ ὁπῶ ἦτον πολλὰ ὡραία εἰς γυναῖκα ἔλαβεν, ἔπειτα ἐπιςρέψας τὰ ὅπλα τε κατεκυρίευσε σχεδὸν πᾶσαν τὴν Γραικίαν, ϗ ἕνα μέρος τῆς Δαλματίας, ὅθεν Σιγισμῶνδος ὁ τῶν Οὐγγρων βασιλεὺς θέλων νὰ ϛαματήσῃ τὴν ὁρμήν τε, ϛράτευμα μέγα συνάξας ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη τῆς χρισιανωσύνης, ϗ εἰς Νικόπολιν κροτήσας πόλεμον, τὰ τῶν Χρισιανῶν ϛρατεύματα μεγάλως ἔβλαψε, ϗ πολὺν ὄλεθρον, καὶ ἀφανισμὸν ἐποίησεν εἰς αὐτὰ, ϗ πολλοὶ ἡγεμόνες αἰχμαλωτίσθησαν, ϗ Σιγισμῶνδος διασωθεὶς ἐν Κωνσαντινουπόλει κατέφυγε. Τότε τῶ πολέμε ἔπειτα, ὁ Μπαγιαζίτης ἐν Κωνσαντινουπόλει ϛρέψας τὰ ὅπλα τε δέκα χρόνες τὴν πόλιν ἐπολιόρκει, ϗ πολλὰ κακὰ εἰς τὸς Χρισιανὸς ἐπροξένησεν, ἀλλ' ὅταν αὐτὸς ὁ βάρβαρος ἐσοχάζετο ἀλάθευτον τὴν ἅλωσιν αὐτῆς, ἰδὲ ὅπῶ ἡ ἔπαρσίς τε δὲν ἄφησε τὴν δόξαν τε ἄσβεσον μέχρι τέλες, κατακρημνίσασα μὲ παράδειγμα ἀνήκεσον αὐτὸν, ϗ ἀπὸ τὰ ὕψη τῆς δόξης τε εἰς τὰ βάραθρα, τῶν δυσυχιῶν διὰ μέσε Ντεμὴρ Χὰν, ὡς ῥηθήσεται κατωτέρω.

Ταμερλάνος.

§. 2. Αὐτὸς ὁ Ντεμὴρ Χὰν, τὸν ὁποῖον ἄλλοι Ταμερλάνον, ἢ Ντεϊμερχᾶν, ἢ Ντεμερχᾶ καλῶσι, διότι ἦν χωλὸς, τὸ γένος Μασαγέτης, υἱὸς ἀνθρώπε ἰδιώτε, Σαγγαλῆ ὀνομαζομένε, πρῶτον ἱπποβοσκὸς ἦν, ἔπειτα μὲ ἄλλες συμφωνήσας ἐσάθη ἐπιτήδειος νὰ κλέπτῃ ἵππες, ὑποζύγια, ϗ πρόββατα. ὅσις ἐρχόμενος ποτὲ εἰς μίαν μάνδραν διὰ να κλέψῃ ζῶα, ϗ γνωσθεὶς ἀπὸ τὲς οἰκείες, ἐπήδησεν ἀπὸ τὰ τείχη, ϗ ἅτως ἐτζάκισε τὸ ποδάρι τε. Τελευτῖον δὲ εἰς τοσῶτον ὕψος τύχης ἔφθασεν, ὁπῶ ἔγινεν αὐτοκράτωρ Σκυθῶν, ὅσις ὁρμήσας εἰς τὴν Ἀνατολὴν ἐκυρίευσεν εἰς ὀλίγον καιρὸν πᾶσαν την Ἰνδίαν, ϗ τὴν Περσίαν, ϗ καθὼς τὸ ὄνομά τε ἔγινε θαυμασὸν εἰς πάντας, ἅτως ἔγινε ϗ φοβερὸς, ϗ ἐυλαβητὸς εἰς πᾶσαν τὴν Ἀσίαν, ϗ ὡς θεὸς ἐνομίζετο· ὅθεν ϗ πολλὰ ἔθνη ἐσύντρεξαν εἰς αὐτὸν διὰ νὰ διαφεντευθῶσι, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἦν ϗ ὁ αὐτοκράτωρ Ἰωάννης ὁ Παλαιολόγος, ὁπῶ ἐσύντρεξε ζητῶν βοήθειαν ἐναντίον τῶ Μπαγιαζίτη, ϗ τόσον ἐνήργησεν ὁποῦ ὁ Ταμερλάνος τῶ ἐκήρυξε τὸν πόλεμον, πέμψας πρὸς αὐτὸν πρέσβεις, τὲς ὁποίες ὁ Μπαγιαζίτης ἐδέχθη μὲ πολλὴν καταφρόνησιν, ϗ ὡς ἐδὲν ψηφίζων αὐτὸν ἐσύκωσε τὴν πολιορκίαν ἀπὸ τὴν Κωνσαντινούπολιν, ϗ ἐμίσευσεν ἐναντίον τῶ Ταμερλάνε μὲ ὅλον τὸ ϛράτευμά τε ὁπῶ ἦτον συνδεμένον ἀπὸ τ'. χιλιάδας ἱππέων, ϗ σ'. χιλιάδας πεζῶν, ἕως τὴν Καππαδοκίαν διὰ νὰ συναπαντήσῃ τὸν ἐχθρὸν, τῶ ὁποίε τὸ ϛράτευμα ἦν πολὺ περισσότερον ἀπὸ τῶ Μπαγιαζίτη, λέγεσι δὲ ὅτι ὁ ἀριθμὸς τε νὰ ἀνέβαινεν ἕως υ. χιλιάδας ἱππέων, ϗ χ'. χιλιάδας πεζῶν, ϗ

ἐλθὼν

ἐλθὼν εἰς πόλεμον πλησίον εἰς τὸ ὄρος Στέλα, ᾗ συγκροτηθείσης μάχης ἔγινε μεγαλωτάτη αἱματοχυσία εἰς τὰ δύο μέρη, θανατωθέντων πλέον ἀπὸ τ'. χιλιάδας. Τέλος πάντων τὸ στράτευμα τῶν Κριμέων Τατάρων ὁπῦ ἦσαν μὲ τὸν Μπαγιαζίτην ἀποστατῆσαν ἀπ' αὐτὸν ἔφυγε, ᾗ ἡνώθη μὲ τὸν Ταμερλάνον· ὅθεν εἰς τὸν δεύτερον πόλεμον ἐνικήθη κατὰ κράτος τὸ στράτευμα τῦ Μπαγιαζίτη, ᾗ αἰχμαλωτίσθη ὁ ἴδιος, ᾗ ἐφέρθη ἐνώπιον τῦ Ταμερλάνε, ὅσις ἀφ' ἧ τὸν ἐδέχθη μὲ εὐμένειαν τὸν ἠρώτησε νὰ τὸν εἰπῇ, πῶς ἂν ἡ τύχη ἤθελεν αὐτὸν παραδώσῃ εἰς χεῖρας τυ αἰχμάλωτον, τί ἤθελε τὸν κάμῃ; ᾗ ὁ Μπαγιαζίτης μὲ αὐθάδειαν τῦ λέγει πῶς ἂν αὐτὸ ἤθελε τύχη, τὸν ἤθελε κλείσῃ ἐφ' ὅλης τυ ζωῆς εἰς ἕνα κλωβίον σιδηρᾶν. τοιαύτη αὐθάδεια, ᾗ ἀπόκρισις σκληρὰ ἄναψε τὸν θυμὸν τῦ Ταμερλάνε, ᾗ εὐθὺς ἐπρόσταξε νὰ γένῃ κατὰ τὴν ἀπόφασίν τυ, νὰ τὸν βάλωσιν εἰς ἕνα κλωβίον σιδηρᾶν, ᾗ ἔτω τὸν ἐπεριτρυγύριζεν εἰς πᾶσαν τὴν Ἀσίαν ὅπυ ὑπήγαινε διὰ κοινὸν θέαμα μεταχειριζόμενος αὐτὸν διὰ σκαμνὶ πατῶν ἀπάνω του ὅταν ἀνέβαινεν εἰς τὸν ἵππον τυ· τὴν δὲ γυναῖκα τυ τὴν βασιλοπῶλαν τῆς Περσίας τὴν ἐμεταχειρίζετο ὡς σκλάβαν, ᾗ διὰ αἰσχύνην τῦ Μπαγιαζίτη, τὴν ἔβανε ᾗ ὑπηρέτει εἰς τὴν τράπεζαν γυμνὴν ἕως εἰς τὴν μέσην ἐνώπιον τῦ δυσυχῦς Μπαγιαζίτη ὁπῦ πολλὰ τὴν ἠγάπα. τὰς ὁποίας καταφρονήσεις ἰδὼν ὁ Μπαγιαζίτης, ἀπὸ τὴν θλῖψιν τυ, καὶ ἀδημονίαν τυ μὴν ὑποφέρων πλέον νὰ ζῇ τόσον καταφρονημένος ἐκτύπησε μὲ σφοδρότητα πολλὴν τὴν κεφαλήν τυ εἰς τὰ σίδηρα τῦ κλωβίυ, ᾗ κατέσρεψε τὴν ζωὴν ἐν τῇ Γωνίᾳ, ὅπυ ἐξεχείμαζε τὸ στράτευμα τῦ Ταμερλάνου, ἐν ἔτει ᾳυβ'. ἐξασιάσας χρόνους κέ. ᾗ ἀφίσας υἱὸς ἓξ Γσᾶν, Μωσελμάνον, Μωσᾶν, Μεχμέτην, Γσᾶν τὸν νεώτερον, καὶ Μουσαφᾶν.

Γσᾶς Αὐτοκράτως Τέρκων.

Μωσελμάνος Αὐτοκράτως Τέρκων.

§. 3. Εὐθὺς λοιπὸν μετὰ τὸν θάνατον τῦ Μπαγιαζίτη, ᾗ τὸν μισευμὸν τῦ Ταμερλάνε, Γσᾶν ὁ μεγαλήτερος ἔχων ὁμῦ μὲ ἑαυτὸν νέες, ᾗ ἀρίσας στρατιώτας ἐκράτησε τὴν βασιλείαν εἴς τε τὴν Ἀνατολὴν, ᾗ Εὐρώπην, μὲ τὸν ὁποῖον πολεμήσας ὁ ἀδελφὸς αὐτῦ Μωσελμάνος περὶ τὴν Καππαδοκίαν, ᾗ νικήσας τὸ περισσότερον στράτευμά τυ, ᾗ αὐτὸν τὸν Γσᾶν πιάσας ἐθανάτωσεν ὁπῦ ἐξασίασε χρόνους τέσσαρας, ᾗ ἀντ' ἐκείνυ αὐτὸς ἐβασίλευσεν ἐν ἔτει ᾳυζ'. ᾗ ἐρχόμενος εἰς Βυζάντιον φιλίαν ἐπόιησε μὲ τὸν βασιλέα Μανουὴλ, ᾗ συμπεθερίαν, λαβὼν εἰς γυναῖκα τὴν ἐγγόνην μὲν τῦ βασιλέως Γωάννυ, θυγατέρα δὲ Θεοδώρυ, ᾗ ἀπ' ἐκεῖ ἐκρατεύσας, γενναιότατα διηγωνίσθη πρὸς τὸν ἀδελφόν τυ Μωσᾶν ὁπῦ ἐνεωτέρισε, ᾗ ἐλθὼν εἰς Ἀδριανόπολιν τήν τε βασιλείαν, ᾗ τὴν ἀρχὴν κατέσησεν ἐκεῖ, καθὼς ἐνόμιζεν ἀσφαλέστατα, ᾗ τὴν Θεσσαλονίκην ἔδωκεν εἰς τὸς Ῥωμαίυς, ᾗ τὸ Ζητούνιον, ᾗ τὴν τῆς Ἀνατολῆς παράλιον. Τελευταῖον διδόμενος εἰς ξεφαντώσεις, ᾗ μέθας, ἐπιάσθη ᾗ φερθεὶς εἰς Μωσᾶν ἐθανατώθη.

Μεσᾶς Αὐτοκράτωρ Τέρκων.

§. 4. Λαβὼν δὲ τὴν βασιλείαν ὁ Μεσᾶς ἐν ἔτει ᾳνιβ'. καὶ ἀπελθὼν εἰς ἀνατολὴν κατέσησε τὴν βασιλείαν τε ἀσφαλεςάτην καθὼς ἐνόμιζε, καὶ ἀπ' ἐκεῖ πάλιν ἐλθὼν εἰς Εὐρώπην ἐπολιόρκησεν ἄλλας τε πόλεις καὶ τὸ Βυζάντιον, ἀλλὰ νικηθεὶς εἰς τὴν θάλασσαν ἀπὸ τὰς Ρωμαίας, ἀπερχόμενος διὰ τῆς ξηρᾶς ἐκάρσευσε τὰς χώρας τῶ Βυζαντίε, καὶ ἄλλας χώρας· μὲ τὸν ὁποῖον τελευταῖον πολεμῶν ὁ Μεχμέτης, καὶ πιάσας αὐτὸν τὸν ἐθανάτωσε, μετὰ τὸν ὁποῖον ἀρχίσας νὰ βασιλεύσῃ τῷ ᾳνιδ'. φιλίαν ἐφύλαττε μὲ τὰς Βασιλεῖς τῶ Βυζαντίε, ἐνθυμέμενος τὰς εὐεργεσίας ὁπᾶ ἔλαβεν ἀπὸ αὐτάς· ἔτος ἐσύςησε τὴν Ὀθωμανικὴν Αὐτοκρατορίαν ὁπᾶ ἦν ξεπεσμένη, ᾠκοδώμησε καὶ τὸ ἐν Ἀδριανοπόλει τζαμίον ὁπᾶ ἄρχισε νὰ κατασκευάζῃ ὁ Σολεϊμάνης, καὶ τὸ ἐτελέιωσεν αὐτὸς, ᾠκοδόμησε καὶ ἄλλο εἰς Πρᾶσαν, καὶ σχολεῖον τριγύρω τε, καὶ ἄλλα, καὶ ἐξασιάσας χρόνας ὀκτὼ ἢ κατ' ἄλλας δώδεκα, ἀπέθανεν, ἀφεὶς διάδοχον τὸν υἱὸν αὐτᾶ Μεράτην Β'. ὡς κατωτέρω ῥηθήσεται.

Ἰσᾶς καὶ Μεσαφᾶς υἱοὶ Μπαγιαζίτη.

§. 5. Οἱ δὲ λοιποὶ δύο υἱοὶ τῶ Μπαγιαζίτη ὁ μὲν Ἰσᾶς ὁ νεώτερος ἐλθὼν εἰς τὰς Ἑλλήνας ἔγινε Χριςιανὸς, καὶ μετ' ὀλίγον καιρὸν ἀπέθανεν· ὁ δὲ Μεσαφᾶς βαλθεὶς εἰς φυλακὴν τῆς Ἐπιδαύρε, ἤτοι Διρραχίε, καὶ ὕςερον μὲ τὴν βοήθειαν τῶν Χριςιανῶν λυτρωθεὶς, καὶ ἐξασιάσας χρόνας τρεῖς, ἐθανατώθη ἀπὸ τὸν Μεράτην· ἀνάγνωθι περὶ τέτων Λαόνικον τὴν Χαλκοκονδύλην (α), Ἰωάννην τὸν Λεωγκλαύϊον ἐν τοῖς τῶν Τέρκων χρονικοῖς (β).

Αὔξησις τῶν Σκυθῶν.

§. 6. Κατὰ τέτες τὰς Χρόνας ἡ τῶν Σκυθῶν, ἤτοι Τατάρων μεγίςη αὐταρχία πολλὰ ἤυξησε· διότι καθὼς διὰ τῆς πολεμικῆς δυνάμεως καὶ ἐμπειρίας τῶν ἐκ γένες τῶ Τζίγγις Χὰν καταγομένων, μὲ τὰς ὁποίας συναριθμῆται καὶ ὁ Ντεμὴρ Χὰν πολλὰ ἐμεγαλύνθη, καὶ πολλὰ βασίλεια εἰς αὐτὴν ὑπετάχθησαν, ἔτως ἀποθανόντος τῶ Ντεμήρη τῷ ᾳνέ. καὶ οἱ παῖδες αὐτῶ μὴ δοκιμάσαντες, μήτε ἐπιμεληθέντες ὡς τὸν πατέρα τες νὰ ἐκτείνωσι τὰ ὅριά τες, ἀλλ' ἀμελήσαντες, πολλὰ ἐσμίκρυνεν ἡ βασιλεία τες, ἐπειδὴ ἔχασαν τὴν Ἀρμενίαν, Συρίαν, καὶ Αἴγυπτον.

ΚΕΦΑ'.

(α) Βιβλ. δ'. καὶ ε'. (β) Ἐν ἔτει ᾳύ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΗ'.

Περὶ Βασιλείε τῦ Δημητροβίτζ, καὶ Γρηγορίε τῦ ἀδελφοῦ τε, καὶ Βασιλείε τῦ Βασιλοβίτζ, καὶ Ἰωάννε τῦ Βασιλοβίτζ τῶν βασιλέων τῆς Ῥωσσίας, καὶ τῶν γενομένων ἐπ' αὐτῶν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ῥωσσίας.

§. 1.

Βασίλειος Δημητροβίτζ.

Ἐν τῇ Μοσχοβίᾳ μετὰ τὴν τῦ Δημητρίε βασιλέως ἀποβίωσιν τὰ σκῆπτρα ἐδέχθη ὁ υἱὸς αὐτῦ Βασίλειος μετονομασθεὶς Βλαδιμήρης, ἐν ἔτει ατπά. ὅσις πολλὰς νίκας κατὰ τῶν Τατάρων ποιῶν, καὶ τελευτήσας δὲν ἄφησε τὸν υἱόν τε τὴν Βασίλειον διάδοχον, ἀλλὰ τὸν ἀδελφόν τε Γρηγόριον Δημητροβίτζ ἐν ἔτει ατιδ'. ὅσις εὐθὺς ὁπῦ ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον, ἤγειρε τὰ ὅπλα κατὰ τῶν υπηκόων τε ὁπῦ ἐσυμβηθῆσαν τὸ μέρος τῦ βασιλείε Βασιλοβίτζ, καὶ ὕςερον κατὰ τῶν Πολόνων ὁπῦ εἶχον κυριεύσει μερικὰς ἐπαρχίας τῆς Ῥωσσίας, καὶ τελευτήσας ἄφησε τὴν βασιλείαν εἰς τὸν ἀνεψιόν τε Βασίλειον τὸν Βασιλοβίτζ ἐν ἔτει ᾳυς'. αὐτὸς ὁ Βασίλειος ἔλαβε τὴν ὀνομασίαν Κζιεμνὸχ ὁπῦ θέλει νὰ εἰπῇ τυφλὸς, ἐπειδὴ καὶ οἱ ἐξάδελφοί τε Ἀνδρέας, καὶ Δημήτριος υἱοὶ τῦ Γρηγορίε τὸν ὑςέρησαν τὰς ὀφθαλμὰς διὰ νὰ βασιλεύωσιν αὐτοὶ εἰς τὸν τόπον τε, καὶ μὴν εὐχαριςηθέντες εἰς τῦτο τὸν ἐξώρισαν· ἀλλ' αὐτὸς πάλιν μὲ τὴν βοήθειαν, καὶ εὐσπλαχνίαν τῦ Θεῦ ἐπανάλαβεν ὁμῦ μὲ τὸν υἱόν τε Ἰωάννην τὴν βασιλείαν, καὶ πολλὰς ἐχθρὰς τῆς Ῥωσίας ἐνίκησε, καὶ μὲ τὸν πενθερόν τε τὸν δᾶκα τῆς Λιτβανίας μακροχρόνιον πόλεμον συνεχρότησε, καὶ δὶς τὰς Τατάρας κατετρόπωσε. Τελευταῖον δὲ ἡγεμονεύσας χρόνας νζ'. ἀπέθανε τῷ ᾳυξβ'. ἀφεὶς διάδοχον τὸν υἱόν τε Ἰωάννην, ὡς ῥηθήσεται.

Γρηγόριος Δημητροβίτζ.

Βασίλειος Βασιλοβίτζ

§. 2. Ἐπὶ τέτων τῶν ἡγεμόνων Μητροπολῖται Μοσχοβίας, καὶ πάσης Ῥωσίας, μετὰ τὴν ἀποβίωσιν τῦ ἁγιωτάτε Ἀλεξίε ἔγινε Κυπριανὸς, ὅσις πολλὰ βιβλία τῶν ἁγίων Πατέρων εἰς τὴν Σθλαβενικὴν διάλεκτον μετέφρασε, καὶ τελευτήσας ἐν ἔτει ᾳυδ'. ἐπροχειρίσθη ἐν Κωνσαντινοπόλει ἐπὶ Μανυὴλ τῦ Παλαιολόγε, Φώτιος Ἕλλην τὸ γένος ἐκ Πελοποννήσε· ὢν δὲ ἔμπειρος τῆς τε ἔξω σοφίας, καὶ τῆς περὶ τὰ θεῖα, τὸν τῆς ἀληθείας λόγον εἰς τὴν Ῥωσσίαν δαψιλῶς ἐκήρυξε. Θανόντος δὲ αὐτοῦ

Μητροπολῖται Μοσχοβίας.

τῆ Φωτίε ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ῥοζανίε Πανάργιος ὁ Ἰσίδωρος χειροτονεῖται ἐν Κωνσταντινοπόλει διὰ Μητροπολίτης πάσης Ῥωσσίας, πρὶν φθάσῃ ἐκεῖ εἰς Κωνσταντινόπολιν ὁ ὑπὸ τῆς συνόδε τῆς Ῥωσσίας ἐκλεχθεὶς Ἰωνᾶς, ὅσις εὑρίσκων τὸν Ἰσίδωρον χειροτονημένον, ἔμεινεν ἄπρακτος· ὁ δὲ Ἰσίδωρος εὑρισκόμενος εἰς τὴν πόλιν, ὑπῆγεν ὁμῦ μὲ τὸς ἄλλος ἀρχιερεῖς, ᾗ Βασιλέα εἰς τὴν ἐν Φλωρεντίᾳ σύνοδον, ᾗ λατινόφρων ὢν ἔμεινεν εἰς Ῥώμην παρὰ τῷ ταύτης Ἐπισκόπῳ, ᾗ ἐκεῖ ἀπέθανε, ᾗ χηρευούσης τῆς μητροπόλεως Ῥωσσίας χρόνος ιή. μὴ ἔχουσα τὸν ἀρχιερέα της ἐκεῖ, προεβιβάσθη εἰς τὸν θρόνον μετὰ τὸν Ἰσίδωρον, ὁ ῥηθεὶς Ἰωνᾶς ἐν ἔτει ᾳυξή. ἀνὴρ διαβεβοημένος ἐπ' ἀρετῇ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΘ'.

Περὶ Οὐεγκεσλάε, καὶ Ῥομπέρτε τῦ Παλατίνε τῶν ἐν τῇ Δύσει Αὐτοκρατόρων, καὶ τῶν γενομένων ἐπ' αὐτῶν ἐν τῇ Δυτικῇ Ἐκκλησίᾳ.

§. 1.

Οὐεγκεσλάος Αὐτοκράτωρ Δύσεως ἀπὸ Χ. Γ'. 1379.

Ἀποθανόντος Καρόλε Δ'. ἐν ἔτει ατοθ'. ὁ υἱὸς αὐτῦ Οὐεγκεσλάος Αὐτοκράτωρ Ῥωμαίων ἀνερρήθη, ὢν δὲ αὐτὸς, ᾗ μοχθηρὸς, ἀδὲν ἄξιον μνήμης ἐποίησεν, ἄτε ἐνόησεν· ὅθεν περὶ αὐτῦ λέγει ὁ Κεδρηνὸς (α), ἀνάξιος ἦν, ὅτι ἀγχόνην τῷ τραχήλῳ, ᾗ διάδημα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς περιέβαλεν· ἄτε πρέπει μὲ τὸς βασιλεῖς τῶν Ῥωμαίων, ἢ τῶν Βοήμων νὰ συναριθμῆται, ἀλλὰ μὲ τὸς ἰχριόνας, ᾗ μάλιστα τὸς χοίρος, διότι ἀπὸ πρώτην ἀρχὴν τὴν μητέρα τε ἐφόνευσεν ὅταν ἐγεννήθη, εἶτα βαπτισθεὶς, τὴν ἱερὰν κολυμβήθραν ἐμόλυνεν, ἐν ὅλῳ τῷ καιρῷ τῆς ζωῆς αὐτῦ εἰς τροφὰς, ᾗ τρυφὰς ἐσχόλαζε, πολλὰς πόλεις ὁπῦ ὥρμοζαν εἰς τὴν Ῥωμαϊκὴν Αὐτοκρατορίαν ἀπεξένωσεν ἀπ' αὐτήν· τὰς βαλωμένας μεμβράνας μὲ τὴν σφραγῖδα τῆς μεγαλειότητός τε ἐπώλει τοῖς φίλοις τε διὰ χρήματα, μὲ τὰς ὁποίας ἐκεῖνοι πᾶν τὸ βαλόμενον ἐνεπέγραφον, ᾗ ἐτελείωναν· Εἰς τὲς λησὰς ἐδόθη ἄδεια νὰ φαίνωνται παντῦ, ᾗ νὰ πράττωσιν ἀτοπίας, ἄνδρας ἱερῦ ᾗ πολιτικῦ τάγματος ἐθανάτωνε, ᾗ τὸ σχίσμα τὸ ὁποῖον τὴν Δυτικὴν Ἐκκλησίαν ἠνόχλει πολλὰ, δὲν εἰρήνευσε κτ'. διὰ ταῦτα μὲ τὴν συμφωνίαν

(α) Εἰς τὸν βίον αὐτῦ.

νίαν τῶν ἡγεμόνων δὶς εἰς φυλακὴν ἐβάλθη, καὶ νεθετηθεὶς νὰ μεταβάλλῃ τὰ κάκιστά τε ἤθη, δὲν ἤθελησεν· ὅθεν ἐξωσθεὶς ἀπὸ τὴν βασιλείαν ἀπὸ τὸς Ἐλέκτορας ἐν ἔτει αὐ. ἔφυγεν εἰς Βοημίαν, ὅπε ἀπέθανεν ἀπὸ ἀποπληξίαν τῷ αὐιδ'.

§. 2. Ἀντ' αὐτῦ δὲ Αὐτοκράτωρ ἀνηγορεύθη τῷ αὐ. Ῥ'απέρτος Παλατῖνος Κόμης, καὶ δὲξ τῆς Βαυαρίας υἱὸς ὢν Ῥ'απέρτε Ἀδόλφε, σεφθεὶς ὑπὸ Φρεδερίχε τῦ Κολωνίας Ἀρχιεπισκόπε, ὅσις εἰς Ἰταλίαν πορευθεὶς, καὶ πολεμήσας μὲ Ἰωάννην Γαλεάτιον τὸν δῶκα τῶν Μεδιολάνων ἐνικήθη. Ἰδὼν δὲ τὰς ὑποσχεθείσας αὐτῷ βοηθείας ἀπὸ τὸς Οὐενετὸς, καὶ Φλωρεντινὸς πῶς ἠργοπόρων, ἐπέστρεψεν εἰς Γερμανίαν, ὅπου συλλογιζόμενος μὲ τὶ τρόπον νὰ ἡσυχάσῃ τὸ σχίσμα τῆς Ἐκκλησίας ὁπῦ πολλὰ τὴν ἐτάραττε, καὶ νὰ διευθετήσῃ τὰς ὑποθέσεις τῆς Αὐτοκρατορίας, μὲ αἰφνίδιον θάνατον ἀπὸ τὸς συλλογισμὸς αὐτῦ ἀπέθανε, βασιλεύσας χρόνες ιά'. Τότε θανόντος λέγεσι τινὲς νὰ ἐψηφίθη Αὐτοκράτωρ Ῥωμαίων Ἰόδικος ὁ Βαρβάτος ἀπὸ τὴν Σύγκλητον, τὸν ὁποῖον οἱ ἄλλοι ἰσορῦσι πρὸ τῦ Ῥ'απέρτε ἀντὶ τῦ Οὐενκεσλάε προχειριθῆναι, ἀλλ' αὐτὸς μόλις μῆνας ἓξ μετὰ τὴν ἐκλογὴν ζήσας, πρὶν σεφθῇ ἀπέθανεν.

Ῥ'απέρτος Αὐτοκράτωρ Δύσεως ἀπὸ Χ. Γ. 1400.

Ἰόδικος Βαρβάτος Αὐτοκράτωρ Δύσεως ἀπὸ Χ. Γ. 1411.

§. 3. Εἰς τὸν καιρὸν αὐτῶν τῶν Αὐτοκρατόρων, Ῥώμης Ἐπίσκοποι ἔγιναν ἕξοι. ἡγεμονεύοντος μὲν τῦ Οὐενκεσλάε Οὐρβανὸς ς'. κατὰ τὸν Πλάτιναν, καὶ Βονιφάτιος Θ'. τοῖς ὁποίοις ἐναντιώνοντο ἄλλοι Ῥώμης Ἐπίσκοποι, ἔχοντες σὺν αὐτοῖς τὸς τε Καρδιναλίνς, καὶ βασίλεια ὁλόκληρα, ὡς ἐν τῷ ἑπομένῳ κεφαλαίῳ ῥηθήσεται· Τῦ δὲ Ῥ'απέρτε βασιλεύοντος, Ἰννοκέντιος Ζ'. Γρηγόριος ΙΒ'. Ἀλέξανδρος Ε'. καὶ Ἰωάννης ΚΒ'. ἢ ΚΓ'. ἢ καὶ ἄλλος ΚΔ'.

Ῥώμης Ἐπίσκοποι.

§. 4. Οὐρβανὸς ς'. πρότερον καλέμενος Βαρθολομαῖος Περιγυανὸς, ἦτον Ζίλιος, Ἀρχιεπίσκοπος πρῶτον μὲν ἐπροχειρίθη τῆς ἐν Ἰταλίᾳ Ἀρχερεντίας, εἶτα τῆς Βάρεως, τελευταῖον ἐν ἔτει αὐτοῦ. ὑπὸ τῶν ις'. Καρδιναλίων εἰς τὸν τῆς Ῥώμης Παπικὸν θρόνον μετετέθη· λαβὼν δὲ τὸν θρόνον, πρῶτον διέταξε τὸν Ἰωβιλαῖον νὰ μὴ γίνηται τὸν πεντηκοστὸν χρόνον, ἀλλ' εἰς τὸν τριακοστὸν τρίτον, ἐχὶ δὶ ἄλλο βέβαια, ἀλλ' ὅτι ἐνόμιζε δημοτελῶς τῷ αὐτῷ. ἔτει νὰ ἑορτάσῃ αὐτὸς τον Ἰωβιλαῖον· αὐτὸς πρὶν ἀποθάνῃ ἐπροχειρίσατο Καρδιναλίνς νδ'. ὡς μαρτυρεῖ Οὐένφριος ὁ Πανβῖνιος, ἐν οἷς ὑπῆρξάν τινες, ὁπῦ κόκκινον πῖλον φολιωθέντες, μόλις φανερὰ νὰ εὐγαίνωσιν ἐτόλμων, φοβέμενοι μήπως μὲ κρότον ἀπὸ τὸς ἀνθρώπος ἐμπαιχθῶσι, διότι ἐνόμιζον νὰ εἶναι μακρὰν ἀπὸ τὰ τοιαῦτα· ἀλλ' ὡς πρόχειρος ἦν ἕτος ὁ Πάπας νὰ προχειρίζηται Καρδιναλίνς, ἕτω χαλεπὸς, καὶ κακὸς ὕστερον, καὶ τόσον ἄσπλαγχνος ἐφάνη εἰς ἐκείνος, ὥστε πέντε ὁμῦ Καρδιναλίνς, κατὰ τὸν Πλάτιναν, καὶ Οὐένφριον, ἢ ἑπτὰ ὡς ἄλλοι τινὲς ἰσορῦσι βάλλωντάς τος εἰς σακκία ἐβύθισεν εἰς τὴν θάλασσαν· καὶ ἐχὶ μόνον τὴν ἀσπλαγχνίαν τε, καὶ ἀπανθρωπίαν

Οὐρβανὸς ς'.

ρωπίαν εἰς τὰς Καρδιναλίας ἔδειξεν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς ῥῆγας, καὶ ἡγεμόνας· ἀρχιερατεύσας δὲ χρόνας ἕνδεκα, ἀχὶ ὡς Ἀρχιερεὺς, ἀλλ' ὡς κακώτατος τύραννος, τὴν ζωὴν κατέστρεψεν, ὅθεν καὶ ἀπὸ τὸν Πλάτιναν σκαιὸς καὶ ἀταιάμων καλεῖται· ἀνάγνωθι πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ Θεοδώριχον δὲ Νιὰμ (α).

Βονιφάτιος Θ'.

§. 5. Τῷ Οὐρβανῷ διάδοχος ἔγινεν ἐν ἔτει ᾳτπή. Βονιφάτιος Θ'. ὅσις ἐὰν καὶ ἀπὸ τὸν θεσπισθέντα Γ'αβιλαῖον ἀπὸ τὸν Οὐρβανὸν, καὶ ἀπὸ αὐτὸν συντελεσθέντα ἐν ἔτει ᾳτιή. σωρὸς χρημάτων ἐσίβαξεν· ἀλλὰ φιλάργυρος ὢν, μυρίας τέχνας ἐμηχανεύετο διὰ νὰ ἑορτάσῃ πάλιν τὸν Γ'αβιλαῖον, καὶ τῷ αὐ. ἐνιαυτῷ, καὶ ἑπομένως δὶ αὐτῷ νὰ συνάξῃ χρήματα· τότε τὴν φιλαργυρίαν μαρτυρῶσιν αἱ παρὰ τὸ πρέπον διαταχθεῖσαι ὑπ' αὐτῷ περινομαὶ ἐν Ἰταλίᾳ, καὶ ἀλλαχόσε, καὶ ἄλλαι μεμηχανημέναι πλάτε πορισικαὶ ἐφευρέσεις. ἐπαινεῖται ἔτος ὁ Βονιφάτιος ὑπὸ τῶν παπικῶν συγγραφέων, ὅτι πᾶσαν τὴν ἐξσίαν λαβὼν, καὶ ἐγείρας ἀπὸ τὸ Ῥ'ωμαϊκὸν πλῆθος, τὴν ἤφερεν εἰς ἑαυτόν· ἡ δὲ σιμωνία, ὡς καὶ ἡ αὐτῷ ἀμάθεια, καὶ ὑπ' αὐτῶν ψέγεται, ἀνάγνωθι τὸν Πλάτιναν (β), Θεοδώριχον δὲ Νιὰμ (γ), καὶ ἄλλους.

Γ'νωκέντιος Ε'.

§. 6. Γ'νωκέντιος Ζ'. ἐναντίον Βενεδίκτε ΙΓ'. τῷ ἐν Γαλλίαις διάγοντος, Πάπας ἐν Ῥ'ώμῃ προεχειρίσθη, κατὰ τὸ αυδ'. ἔτος, ἀνὴρ γηραιὸς, καὶ πολυΐστωρ καθὼς ἐπαινεῖ αὐτὸν Παῦλος ὁ Λάγγιος (δ), ὅσις ἐὰν καὶ ὠδὲν ὠφέλιμον, ἤτε διὰ τὴν δεινῶς διασχισθεῖσαν Ἐ'κκλησίαν, ἤτε διὰ τὴν Ἰταλίαν ταλαιπωρεμένην ἀπὸ τὰς ἀλλεπαλλήλες ςάσεις ἐνεδείξατο, πολλὰ ὅμως ἐφρόντισε πολίτας ἕνδεκα Ῥ'ωμαίες νὰ φονεύσῃ, ὁπῶ τὸν παρεκίνεν νὰ ἐγείρῃ ἀπὸ τὸ μέσον τὸ σχίσμα τῆς Ἐ'κκλησίας, καὶ τὰς τῶν πολιτῶν ἀποσασίας, διότι ἔπεμψεν αὐτὲς, ὡς ὁ Πλάτινας λέγει πρὸς Λαδοβίκον τὸν αὐτῷ ἀνεψιὸν, ὡς πρὸς ἀσφαλῆ δήμιον εἰπὼν, τοιετοτρόπως μόνον δύναται τὰς ςάσεις καὶ τὰ σχίσματα νὰ ἐγείρῃ ἀπὸ τὸ μέσον, καὶ ἀχὶ ἀλλέως, ὡς ὁ Πλάτινας μαρτυρεῖ· Καρδινάλιος δὲ ὢν ἔψεγε τὴν ἀμέλειαν, καὶ δειλίαν τῶν πρὸ αὐτῷ ἀρχιερατευσάντων λέγων, μωρία εἶναι τὸ νὰ μὴν σβύνωσι τὸ τῆς ἐν Ῥ'ώμῃ Ἐ'κκλησίας σχίσμα· ἀφ' ἧ δὲ ἔγινε Πάπας, ἀ μόνον αὐτὸς τελείως δὲν ἐσυλλογίσθη νὰ ἐγείρῃ τὸ σχίσμα αὐτὸ καὶ νὰ τὸ σβύσῃ, ἀλλὰ καὶ κατὰ τῶν ἐνδυμένων περὶ τότε ἠγανάκτει, ἀρχιερατεύσας δὲ χρόνες δύο, κατέστρεψε τὴν ζωὴν ἐπὶ διαδόχῳ Γρηγορίῳ ΙΒ'. ἀπὸ Οὐενετίαν ὄντι, καὶ ὁπῶ ἐκαλεῖτο πρότερον Ἄγγελος Κορράριος.

§. 7.

(α) Γ'ρηγ. περὶ τῷ σχίσμα. βιβλ. α'.
(β) Ἐν τῷ βίῳ αὐτῷ.
(γ) Περὶ τοῦ σχισμ. βιβλ. α'. καὶ β'.
(δ) Ἐν τῷ Κιτιζ. Χρον. ἐν ἔτει αυδ'.

§. 7. Πρὸ τῆς ἐκλογῆς δὲ τότε τῶ Γρηγορίῳ πάντες οἱ Καρδινάλιοι ἐμβάντες εἰς τὸ Κονκλάυϊον μὲ φρικτὰς ἀρὰς ὤμοσαν εἰπόντες, ὅτι ἐάν τις αὐτῶν Πάπας γένῃ, νὰ ἔχῃ χρέος νὰ παραιτήσῃ τὴν ἀρχιερατείαν, ἂν τοῦτ' αὐτὸ πράξῃ καὶ ὁ ἀντιπάπας Βενέδικτος ΙΓ'. διὰ νὰ παύσῃ τοιουτοτρόπως τὸ σχίσμα τῆς Ἐκκλησίας, διότι ἐνόμιζον οἱ Γαλλικοὶ Καρδινάλιοι ποτὲ νὰ μὴν ἀφίσωσι τὸν Βενέδικτον ΙΓ'. ἂν καὶ οἱ Ἰταλοὶ τῶ παρ' αὐτῶν προχειριωθέντος Πάπα τὴν παπικὴν αὐτῶ ἀρχιερατείαν ἀκυρώσωσιν. Ἄγγελος λοιπὸν ὁ Κορράριος, ἤτοι Γρηγόριος ΙΒ'., ὡς μεσοβασιλεὺς, ὡς λέγει ὁ Οὐάφριος, Ῥώμης ἀρχιερεὺς ἀνεκηρύχθη χρεωσῶν τὴν ἀρχιερατείαν νὰ ἀφίσῃ, ἐὰν τοῦτ' αὐτὸ καὶ ὁ Βενέδικτος ἐποίει διὰ νὰ τελειώσῃ τὸ σχίσμα τῆς Ἐκκλησίας. Τοῦτο τὸ ἴδιον καὶ αὐτὸς ὁ Γρηγόριος πρὶν ἀρχιερατεύσῃ μεδ' ὅρκα ὑπεσχέθη, καὶ ἀφ' οὗ ἀρχιεράτευσεν ἐγγράφως προσεδέντων μαρτύρων, καὶ σημειογράφων ἐβεβαίωσεν, ἀλλὰ τὰ ὑποσχεθέντα ὕστερον δὲν ἐφύλαξεν, ὅτε ἐποίησεν, ἀνάγνωθι τὸν Πλάτιναν. προσέτι τὸν Γρηγόριον αὐτὸν, καθὼς καὶ τὸν ἀντιπάπαν Βενέδικτον διαγράφει ἡ ἐν Πίσῃ, κατὰ Λατίνας Οἰκουμενικὴ σύνοδος, ἥτις αὐτὸς πράξει ιδ'. ἐν ἔτει αυδ'. γενομένη, ὡς φανερὸς σχισματικὸς, καὶ τοῦ παλαιοῦ σχίσματος θρεπτῆρας, ὑπερασπιστὰς, δοκιμαστὰς, σπουδαστὰς, καὶ ἀμεταπείστους προβόλους, ἀ μὴν ἀλλὰ καὶ ἐπιγνώστους αἱρετικοὺς, καὶ τῆς πίστεως ἀποφυγάδας, καὶ εἰς ἐγκλήματα ἄτοπα, καὶ γνωστὰ διατελέντας, ἐπιορκίαν δηλαδὴ, καὶ ἀπιστίαν, καθεῖλε, καὶ Ἀλέξανδρον τὸν Ε'. ἀντ' ἐκείνου προεχειρίσατο. Γρηγόριος ΙΓ'.

§. 8. Ἀλέξανδρος Ε'. Κρητικὸς τὸ γένος, γεννηθεὶς εἰς τόπον ἄσημον ἐκ τοῦ τάγματος τῶν Μινοριτῶν, Πέτρος Φιλαργὶ πρότερον καλούμενος, ὅσις τοῦ Παπικοῦ θρόνου ἐπιβὰς, τόσον ἐλεήμων εἰς τοὺς πτωχοὺς ἔγινεν, ὥστε ὅδεν δὶ αὐτὸν ἄφησεν, ὅτε ἠμέλησε νὰ ἐξώσῃ ἀπὸ τὸ βασίλειον τῆς Νεαπόλεως Λαδισλάον τὸν ῥῆγα αὐτῆς, καὶ νὰ δώσῃ αὐτὸ τὸ βασίλειον τῷ Λοδοβίκῳ, τῷ τῆς Ἀυδεγαυΐας δουκὶ, καθὼς τοῦ ἐφάνη εὔλογον, τῷ ὁποίῳ καὶ χρήματα ἔδωκε, καὶ ἄλλα ἀναγκαῖα, διὰ νὰ ὑπάγῃ ἐκεῖ, καὶ νὰ τὸ κυριεύσῃ κτ'. ἀπέθανε τῷ αυί. τῷ ὀγδόῳ μηνὶ τῆς αὐτοῦ ἀρχιερατείας. Ἀλέξανδρος Ε'.

§. 9. Τότε ἀποθανόντος τὴν Παπικὴν ἀρχιερατείαν Βαλτάσαρ ὁ δὲ Κόσσα προσήρπασεν, ὅσις κατακοιμισὶς ὢν Βονιφατίου Θ'. Καρδινάλιος ὕστερον ἔγινεν, καὶ διατρίβων ὡς Παπικὸς Λιγάτος ἐν Βονωνίᾳ, ἐξουσίαζεν ἐχὶ παραμικρὰς δυνάμεις. τοὺς δὲ συναθροισθέντας ἐν αὐτῇ τῇ πόλει Πατέρας διὰ νὰ ἐκλέξωσι Ῥώμης Ἐπίσκοπον, φοβερῶς ἐφόβισεν, ἀνίσως δὲν φανερώσωσιν αὐτῷ τὸν ψηφισόμενον δὶ ἀρχιερέα Ῥώμης. πολλοὶ λοιπὸν Καρδινάλιοι προεβάλλοντο ψηφιζομένοι διὰ νὰ ἀρχιερατεύσωσιν, ὅδεις δὲ αὐτῶν ἀρεσὸς ἐφαίνετο τῷ Βαλτάσαρ. Τελευταῖον δεηθεὶς διὰ νὰ φανερώσῃ αὐτοῖς ποῖον θέλει νὰ ψηφίσωσι, ὅτε μοι εἶπε τὴν Γ'ωάννης ΚΓ'.

τὴν τῦ Πέτρε χλαμύδα, ᾗ ἐγὼ αὐτὴν θέλω δώσει εἰς ἐκεῖνον ὁπῦ μέλλει νὰ ἀναβῇ εἰς τὸν θρόνον· ἔ γενομένε, φορῶν αὐτὸς τὴν χλαμύδα, ᾗ εἰς τὰς ὤμες τε θέμενος, Πάπας, εἶπε μεγάλῃ τῇ φωνῇ, ἐγώ εἰμι. ὅτε τις ἐδύνετο διὰ τὴν δύναμιν τῦ ἀνδρὸς, ᾗ τὰς ἁρματωμένας αὐτοῦ στρατιώτας νὰ ἐναντιωθῇ· ἐὰν ᾗ τῦτο πολλὰ ἀηδὲς, ᾗ ἀπαίσιον ἦν εἰς τὰς Πατέρας, ὡς Γ'ωάννης ὁ Στέλλα διηγεῖται (α): Πάπας γενόμενος ὁ Βαλτάσαρ, Γ'ωάννης ἐπωνομάσθη ΚΒ΄. ἢ ΚΓ΄. ἢ ᾗ παρ' ἄλλοις ΚΔ΄. τὸν ὁποῖον ὁ Ὀνόφριος διὰ βραχέων, ᾗ συντόμως ὅτω περιγράφει· „ ἀνὴρ ὑπῆρξε τῷ πολέμῳ, ᾗ τοῖς ὅπλοις πολλῷ προσφυέστερος, ἢ- „ περ τῇ θρησκείᾳ. ὁ γὰρ μηδεμίαν εἰδὼς μήτε πίστιν, μήτε εὐσέβειαν, „ μᾶλλον τοῖς βεβήλοις, ᾗ ἀθεΐαις πράγμασι προσπέφυκεν, ἢ τῇ θείᾳ λατρείᾳ.

§. 10. Τότε τῦ Πάπα τὸν βίον, ᾗ τὰ ἤθη ἡ ἐν Κωνσταντίᾳ σύνοδος ἐκτίθησιν, ἥτις πεντήκοντα κεφάλαια, ἢ ᾗ περισσότερα τῇ Χριστιανικῇ πίστει ἐναντιέμενα, ᾗ παρ' αὐτῦ συγγραφέντα, προέτεινε, ᾗ μάλιστα κεφαλικὴν ἐμβάσανον ζήτησιν κατ' ἐκεῖνε διετάξατο· διότι εἰς τὴν ΙΑ΄, συνέλευσιν αὐτῆς τὴν ἐν ἔτει ᾳυιε΄. ὑπὸ τῶν αὐτῆς τῆς Συνόδε φροντιςῶν Εὐρίκε δὲ Πίρο, ᾗ Γ'ωάννε δὲ Σκριβάνοις κατηγορήθη, πρῶτον ὅτι ἐξ ἀπαλῶν ὀνύχων ὑπῆρξεν ἄνθρωπος κακῆς διαθέσεως, ἀναιδὴς, ἀσελγὴς ᾗ ψεύςης, τὰ ὁποῖα ἤδη γενόμενος Πάπας τελείως δὲν ἐμετάβαλεν, ἀλλ' ὡς ἐθνικὸς τὰς θείας τελεσιεργίας ἐξεθενῶν διετέλει ᾗ ἐὰν ποτὲ τυχὸν ἐτέλει αὐτὰς, ὡς κυνηγὸς ᾗ ἁρματωμένος τῦτο ἐποίει, ἀχὶ δι' εὐλάβειαν, ἀλλὰ διὰ νὰ μὴν ἐξωθῇ τελείως ἀπὸ τὴν ἀρχιερατείαν. μάλιστα εἰς τὴν Χριστιανικὴν Ἐκκλησίαν τοιῦτον σκάνδαλον ἦν, ὥστε ἀπὸ τὰς πιστὰς ὁπῦ ἴξευραν τὸν βίον τε, ᾗ τὰ ἤθη τε, ἀναμφιβόλως νὰ ὀνομάζηται σεσαρκωμένος διάβολος, ᾗ ἀχὶ μόνον τῦτο, ἀλλὰ παρακινέμενος ἔτι μὲ τὴν πολυκαιρίαν ἀπὸ τὸν διάβολον, ὡς ἀδιόρθωτος, χειρότερα ἀπὸ τὰ πρῶτα ἐποίει, φαρμακὸς ὢν, ἀνθρωποκτόνος, ᾗ τῶν ἀδελφῶν ὀλοθρευτὴς, ᾗ φονεὺς, αἱμομίκτης, ἐπειδὴ συνεσιάζετο μὲ τὴν τῦ ἀδελφῦ τε γυναῖκα, ᾗ μὲ τὰς ἀφιερωμένας τῷ Θεῷ παρθένας, μοιχὸς γυναικῶν ὀκ ὀλίγων ὑπάνδρων, ᾗ φθορεὺς ἀκράτητος· ᾗ τελευταῖον ἐπὶ παρεσίᾳ διαφόρων ἀρχιερέων ᾗ ἑτέρων ἐντίμων, ᾗ ἐπισκόπων ἀνδρῶν ἐπιμόνως ἐβεβαίωνε νὰ μὴ δίδεται ζωὴ αἰώνιος, ᾗ ἡ τῦ ἀνθρώπε ψυχὴ νὰ συναποθνήσκῃ μὲ τὸ σῶμα· καὶ παρόμοια μὲ τὸ τῶν ἀλόγων ζώων πνεῦμα νὰ σβέννυται, ἀνάσασις ἐδεμία νὰ εἶναι· ᾗ αὐτὰ εἶναι τὰ κοινὰ, ᾗ φανερὰ τῦ Γ'ωάννε ἐγκλήματα ἀπὸ ἀνθρώπες ἀξιοπίσες μεμαρτυρημένα, ᾗ ἀποδεδειγμένα ἐν τῷ μέσῳ τῆς συνόδε, μὲ τῆς ὁποίας τὸ θέσπισμα προσφερθέντα τῷ Γ'ωάννῃ, ἀπε-

(α) Περὶ βίε ᾗ πραξ. τῶν ἄκρων ἀρχιερ. ἐπὶ Γ'ωάν. ΚΔ΄.

ἀπεκρίθη εἰς ἐκείνας ὁπῶ τὰ ἤφερον, πῶς ὅτε ἀρνεῖται τὰ κατ' αὐτῶ προβληθέντα κεφάλαια, ὅτε ἀντιλέγει εἰς τὰς λόγυς τῶν μαρτύρων· διὰ ταῦτα λοιπὸν ὑπὸ πάσης ἐκείνης τῆς συνόδυ κατακριθεὶς καθηρέθη.

§. 11. Κατὰ τῦτον τὸν χρόνον αἱ διδόμεναι παρὰ τῶν Ρ'ώμης Ε'πισκόπων ἀφέσεις τῶν ἁμαρτιῶν, τόσον πανταχῶ τῶν ἑσπερίων ἐπωλῶντο, ὥςε τὴν ἐπ' αὐτῶν λεγομένην τῶν κλειδῶν, καὶ τῶν Α'ποςολικῶν γραμμάτων ἐξυσίαν νὰ ἐξευτελιθῆ. τὸν δὲ Θ'. Βονιφάτιον διϊσχυριθέντα ταύτην τὴν κηλίδα τῦ Παπικῦ ὀνόματος ἀποτρίψαθαι, οἱ συγγενεῖς αὐτῦ παρεκίνυν νὰ μὴ τελειώσῃ αὐτὸ ἀλλ' ὅσον εἶναι δυνατὸν πανταχόθεν νὰ συνάγῃ χρήματα· ἐντεῦθεν ὁ Βονιφάτιος χάριτας καὶ ἀφέσεις ἁμαρτιῶν ἀδιαπίςως ἔδωκεν. ἀλλ' ὅσον ἔυκολα ἔδιδε, τόσον ἀκροθιγῶς ἀνεκαλέσατο, φλυαρίας ἐκριπίσας τοῖς Χριςιανοῖς, ὅτι δὲν ἐδύνετο νὰ χορτάσῃ κατὰ τὸν Γράντζιον (α).

§. 12. Πρὸς τύτοις πρέπει νὰ σημειώσωμεν, ὅτι ἕως εἰς αὐτὰς τὰς χρόνας, ἡ τῆς Ε'κκλησίας ἀρχαία παράδοσις, κατὰ τὴν ὁποίαν οἱ Χριςιανοὶ παρέλαβον κοινῶς πάντες ἀπὸ τὰ δύο εἴδη τῦ Κυριακῦ Σώματος δηλαδὴ, καὶ Αἵματος ἐν τῇ θείᾳ ἐυχαριςίᾳ νὰ μεταλαμβάνωσι καὶ ἐν τῇ Δυτικῇ Ε'κκλησίᾳ ἐφυλάττετο, ὡς μαρτυρεῖ Πέτρος Αἰμύλιος ὁ Σενογαλλίας Ε'πίσκοπος, λέγων τρανῶς, νὰ ἔδιδεν ὁ διάκονος ἀπὸ τὸ χέρι τῦ Πάπα νὰ πίνωσιν ἐκ τῦ Αἵματος τῦ Χριςῦ. ἐν ἔτει δὲ ᾳυιέ. ἡ ἐν Κωνςαντίᾳ σύνοδος πρόγραμμα ἐξέδωκε, θεσπίσασα ἐν τῇ ιγ'. συνελεύσει νὰ μὴ δίδεται πλέον εἰς τὰς λαϊκὰς ἡ θεία κοινωνία μὲ τὰ δύο εἴδη αὐτῆς, ἀλλὰ μόνον ἡ ὅσια· εἰς δὲ τὰς ἱεροτελεξὰς νὰ εἶναι ἄδεια καὶ ἀπὸ τὰ δύο εἴδη νὰ μεταλαμβάνωσιν· ὅσοι δὲ ἤθελαν τολμήσει νὰ πράξωσι τὸ ἐναντίον αὐτῆς τῆς διαταγῆς, καὶ νὰ φυλάττωσι τὴν παλαιὰν παράδοσιν τῶν Α'ποςόλων νὰ κατακρίνωνται ὡς αἱρετικοὶ, καὶ νὰ παιδεύωνται καὶ ἀπὸ τὰς πολιτικὰς ἄρχοντας· θέλωσι δὲ εἰς τὸ ἐκτεθὲν ὑπ' αὐτῶν πρόγραμμα, ἡ καινοτομηθεῖσα αὐτὴ αἵρεσις ὁπῶ εἶναι ὑπεναντία εἰς τὰ ῥήματα τῦ Χριςῦ, νὰ τὴν ἀποδείξωσι σύμφωνον μὲ αὐτὰς, ἀλλὰ φανερὰ ψευδόμενοι μὲ σαθρὰ λόγια, καὶ ἀνίσχυρα πρὸς βεβαίωσιν τῆς κακοδοξίας τας λαλῶσιν· ἀνάγνωθι τὸ πρόγραμμα ἐν τῷ τόπῳ τῆς αὐτῆς Συνόδυ.

§. 13. Ε'πὶ Ο'υρβανῦ τῦ ς'. καὶ Βονιφατίυ Θ'. γένος τι τῶν Βεγκάρδων καινήν τινα ἐθελοθρησκείαν παρεισήγαγε, τῆς ὁποίας οἱ ὀπαδοὶ Δεαλβάτοι, ἤτοι κεκονιασμένοι ἐπωνομάθησαν· διότι φορῶντες λευκὰ ῥῦχα περιεπάτων· τύτων ὁδηγὸς ἦν πρεσβύτερός τις, εἰς τὸν ὁποῖον καταβαίνοντα ἀπὸ τὰς λόγυς τῆς Ἰταλίας πολλοὶ ἄνδρες καὶ γυναῖκες

Δεαλβάτοι τινες.

(α) Μητροπ. βιβλ. Θ'. κεφ. ί.

τειλιγμένοι μὲ λευκὰς σινδόνας ἀνακατωμένοι ὁμῦ ὡς κτήνη ἠκολάθων, κοιμώμενοι ὅπυ ἤθελαν ἐυρεθῆ τὸ ἐσπέρας· ὁσάκις δὲ ἐκεῖνος ὁ πρεσβύτερος ἔδειχνεν αὐτοῖς τὸν ἐσαυρωμένον, ᾗ ἔλεγεν, ὅτι κλαίει διὰ τὰς ἁμαρτίας τῶν ἀνθρώπων, πάντες μιᾷ φωνῇ ἔκραζαν, ζητῦντες συχχώρησιν ἐκ Θεῦ. τοιυτοτρόπως δὲ σχηματιζόμενος ἐκεῖνος ἁγιότητα, ἃ μόνον ἔσυρεν εἰς ἑαυτὸν τὸ ἀπαίδευτον πλῆθος, ᾗ ἐυκολόπιστον, ἀλλ' ἔτι ᾗ ἡγεμόνας, ᾗ πόλεων Ε'πισκόπυς, ὅδεν ὁ Βονιφάτιος Θ'. φοβέμενος μήπως ἀγαπήσῃ, ᾗ ὀρεχθῆ ὁ πρεσβύτερος τὴν ἀρχιερωσύνην τυ, πιάσας αὐτὸν τὸν ἔκαυσεν, ὡς ὁ Πλάτινας ἱσορεῖ (α).

Κατάσασις Γ'σπανίας.

§. 14. Κατὰ τάτυς τὺς χρόνυς εἰς τὴν Γ'σπανίαν ἐπὶ Ε'ρρίκυ Β'. διαδόχυ Πέτρυ τῦ Σκληρῦ, ἐδὲν ἀξιομνημόνευτον ἀναγινώσκεται νὰ ἔγινε. Τάτυ ὁ διάδοχος Γ'ωάννης Α'. ἀπὸ τὺς Λασιτανὺς φονευθεὶς, ἄφησε τῷ Ε'ρρίκῳ Γ'. τὴν ἐξασίαν. Ε'πὶ τάτων τῶν ῥηγῶν τὰ τῶν Χριστιανῶν ἔλαβαν ἄυξησιν· διότι ἐξώσαντες αὐτοὶ ἀπὸ τὴν ἐν Α'φρικῇ πόλιν Σέπτην (ὅπυ ἦτον μία βλάβη τῆς Γ'σπανίας) τὺς Μαύρυς, τὴν ὑπέταξαν εἰς τὸν βασιλέα τυς. Μετὰ δὲ Ε'ρρίκον τὸν Γ'. ὥρισε τὸ βασίλειον τῆς Καστιλλίας Γ'ωάννης Β'. τὸν ὁποῖον ἀρκετὸν καιρὸν οἱ τῦ βασιλείυ προεσῶτες, ᾗ ὁ ὑιός τυ ἐπολέμισαν ἄσπλαγχνα.

Α'γγλίας.

§. 15. Ε'ν τῇ Α'γγλίᾳ μετὰ Ε'δυάρδον τὸν Γ'. ἐξασίασεν ὁ Ρ'ιχάρδος Β'. ὅσις βαλήθεὶς τελείως νὰ ἀποβάλλῃ τὸν βαρύτανον ζυγὸν τῦ Ρ'ώμης ἀρχιερέως, εἰς τὴν συνέλευσιν τῶν τῆς Α'γγλίας Μεγισάνων, μὲ δημοτελὲς πρόγραμμα ἐδέσπισε, νὰ μὴν εἶναι ἄδεια εἰς τὸ ἑξῆς εἰς τὺς Α'γγλυς νὰ προσέρχηταί τις τῷ Πάπα Ρ'ώμης δι' ὁποιανδήποτε αἰτίαν· ἀλλ' ἡ διοίκησις τῶν Ε'πισκόπων τῆς Ρ'ώμης νὰ λήγῃ ᾗ νὰ ἀποπερατῦται μόνον ἕως τὸν Ω'κεανὸν, διὰ νὰ μὴ βαλθῇ εἰς ἄϊδιον φυλακὴν, ᾗ διὰ νὰ μὴν ὑπόκηται εἰς τὸ ἀνάθεμά τυ ἐδεὶς Α'γγλος. Ε'ὰν δὲ ὁ Πάπας ἀκοινωνησίας βάλλαν εἰς Α'γγλίαν πέμψῃ, καθόλυ νὰ μὴ τὴν πιάνωσιν, ὅτε νὰ τὴν ψηφῶσι, ἀνάγνωδι Πολύδωρον Α'γγλίας (β). Τῦ δὲ Βονιφατίυ ἐτησίας περινομὰς ταῖς ὑπ' αὐτοῦ Ε'κκλησίαις διορίσαντος, πάντες ἐδέχθησαν αὐτάς. Οἱ δὲ Α'γγλοι ἀπὸ μόνας τὰς Ε'πισκοπὰς νὰ ζητῶνται αὐταὶ ἔδωκαν ἄδειαν, ἐχὶ δὲ ἀπὸ τὰ ἄλλα Ε'κκλησιαστικὰ πράγματα, κατὰ τὸν Πλάτιναν (γ). Ε'μφύλιον δὲ πόλεμον αὐτὸς ὁ Ρ'ήχαρδος μὲ τὸ τάγμα τῦ βασιλείυ ἐπόησε, ᾗ μὲ τὸ θέσπισμα τῦ Παρλαμέντυ καθαιρεθεὶς ἀπὸ τὴν βασιλείαν τῷ ᾳτιθ'. ἐφονεύθη εἰς τὴν φυλακήν. μετὰ τῦτον ἐξασίασε τὴν Α'γγλίαν Ε'ρρίκος Γ'. ἐχθρὸς ἀσπλαγχνώτατος τῆς Ο'ϊκλεφιανῆς διδασκαλίας· ἐφ' ᾧ διὰ ἐδίκτυ δημοσιευθέντος παρὰ τῦ Παρλαμέντου δει-

(α) Ε'ν Βονιφατίῳ Θ'. (β) Βιβλ. κά'. (γ) Ε'ν Βονιφατίῳ Θ'.

δεινὸς διωγμὸς κατὰ τῶν τῆ Ὀυϊκλέφ ὀπαδῶν ἐθεσπίσθη, ὡς ἱστορεῖ Θωμᾶς ὁ Βαλσίγγαμος (α).

§. 16. Ἐν τῇ Γαλλίᾳ ἐπὶ Καρόλε ς'. ὀπῆ διεδέχθη Κάρολον τὸν ἐπονομασθέντα σοφὸν, ἡ παπικὴ ἐξεσία, ὡς ἐν τῇ Ἀγγλίᾳ τὸ παράπαν συνεκόπτετο· διότι ἀκμάζοντος τῆ σχίσματος ματαξὺ τῶν δύο Παπίδων, εἰς Ἀυϊνιῶνα τῆ ἑνὸς ὄντος, καὶ εἰς Ῥώμην τῆ ἑτέρε, Κάρολος ς'. μ' ὅλον τὸ βασίλειον αὐτῆ δὲν ὑποτάσσετο εἰς τινά· Ὅθεν ὁ Βενέδικτος ΙΓ'. ὀπῆ ἐκάθητο εἰς Ἀυϊνιῶνα πέμψας βάλλαν ἀκοινωνησίας κατ' αὐτῆ τῆ Καρόλε, ἡ ἐν Παρισίοις Γερσία, καὶ κοινότης ταύτην ὡς σασιώδη, καὶ ὕβριν τῆς βασιλικῆς μεγαλειότητος κατεδίκασε, μάλιςα σεφανώσαντες τὰς κεφαλὰς ἐκείνων ὀπῆ ἤφεραν αὐτὴν τὴν βάλλαν μὲ καυσίας ἀπὸ πάπυρα, εἰς ἀναγέλοιον τῆ λαῆ ἐκτεθείκασι. προσέτι ὁ βασιλεὺς ἔδικτον ἐξέδωκεν, ὥςε νὰ μὴ συμφωνήσῃ τις μὲ τινὰ αὐτῶν τῶν Ἐπισκόπων τῆς Ῥώμης. Ἔξω ἀπὸ αὐτὰ διχόνοια ἀνέκυψε μεταξὺ τῶν Ἀυριλιανῶν, Βαργυνδικῶν δακῶν περὶ τῆς διοικήσεως τῆς αὐτῶν βασιλείας, αὐτὸς ὁ Κάρολος μὴν ὢν ἐπιτήδειος ἀρκετὰ πρὸς τὴν κυβέρνησιν· αὐτὰς δὲ τὰς διχονοίας ἤυξησεν ὁ τῶν Ἀγγλων βασιλεὺς Ἑρίκος Ε'. ὁσις ἐν ἔτει ᾳνιε'. τὲς τῶν Κελτῶν, ἤτοι Φιαμέγκων ἐξοχωτέρες ἡγεμόνας, ἢ ἐφόνευεν, ἢ ἠχμαλώτιζεν εἰς τὸν περὶ τὸ Ἀζίγκερτον πόλεμον κτ'. Ἐν τάτοις ἡ ἐν Γαλλίαις Ἐκκλησία διὰ τὴν ἀρχαίαν συνήθειαν, καὶ ἐλευθερίαν τὴν ὑπὸ Λαδοβίκε τῆ Σάγκτε θεσπισθεῖσαν ἐν ἔτει ᾳσμή. μὲ τὴν σπαδὴν τῆ βασιλέως, καὶ τῶν λοιπῶν ἀξιωματικῶν γενναίως ἐξέκετο· διότι ἐκεῖνα ὀπῆ ὁ ῥηθεὶς Σάγκτος ἐθέσπισεν, αὐτὰ ὁ βασιλεὺς, οἱ πρέχοντες, καὶ τὸ Παρλαμέντον τῆς Γαλλίας, μὲ τὴν Ἀκαδημίαν τῶν Παρισίων ἐν ἔτει ᾳυς'. καὶ ἐν ἔτει ᾳυή. καὶ τελευταῖον ἐν ἔτει ᾳυή. μὲ κοινὰ προγράμματα ἐβεβαίωσαν. ἀνάγνωθι Νικόλαον τὸν Γιλλήσιον (β). Γαλλίας.

§. 47. Εἰς τὴν Γερμανίαν πάλιν νέαι ἀκαδημίαι ἐθεμελιώνοντο, εἰς μὲν τὴν Κολωνείαν ἀπὸ τὴν αὐτὴν Γερσίαν τῷ ᾳπ'. εἰς δὲ τὴν ἐν Ἐρφορδίῳ προνόμια ἐχάρισεν ὁ Βονιφάτιος Θ'. ἐν ἔτει ᾳτιβ'. περὶ ἧς ἀνάγνωθι τὸν Βζόβιον (γ), ἐν τῇ Λιψίᾳ κατὰ τὸ αὐή. ἔτος ἄρχισαν νὰ συζήσωσιν Ἀκαδημίαν μὲ τὸν λόγον τῶν Βοημιακῶν κινήσεων, καθ' ἃς χρόνες ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ πέντε χιλιάδες Γερμανοὶ κατὰ τὸν Κασπινιανὸν, ἢ ὑπὲρ τὰς δύο χιλιάδας κατὰ τὸν Γράντζιον αὐτὴν ἀνώρθωσαν. ἄρχισε δὲ καὶ δεινὸς διωγμὸς κατὰ τῶν Βαλδικῶν εἰς αὐτὲς τὲς χρόνες ἐξ ὧν πολλοὶ τῷ πυρὶ παρεδόθησαν· Γερμανίας.

§. 18. Εἰς τὴν Ἰταλίαν μεταξὺ τῶν Γενβϊτῶν, καὶ Οὐενετῶν, τῆ τε Ἰωάννε Σαελατίε τῆ Μεδιολάνων ἀντικόμητος, ὀπῆ καὶ τῖτλον δακὸς Ἰταλίας.

(α) Ἐν Ἐδσάρδῳ Β'. (β) Χρον. Γαλλ. σελ. 282. (γ) Χρον. ἐν ἔτει ᾳτμά. ἀριθ. 14.

ἀπὸ Οὐεγκεσλάου Αὐτοκράτορα ἔλαβε, καὶ τῶν Φλωρεντιανῶν, τόσαις ζάσεις, καὶ φιλονεικίαι ἦσαν, ὥστε σχεδὸν πᾶσαι αἱ τῶν Ἰταλῶν δυνάμεις, ἀπὸ τὰς πολέμας ὁπᾶ μεταξὺ αὐτῶν ἐποίησαν, νὰ ἐσυντρίβησαν τελείως· προσέτι οἱ ἀρχιερεῖς αὐτῆς ὁπᾶ ἔστρεψαν εἰς Ῥώμην διὰ νὰ εἰρηνεύσωσι τὰς ἐμφυλίας πολέμας τῆς Ἰταλίας, αὐτοὶ μὲ τὰς ἰδικάς των καινὰς ἐφέσεις, περισσότερον τὸ ἐκείνων κατάλειμα τῆς διχονοίας ἔθρεφαν, καὶ ἤυξαναν, οἵτινες κατὰ τὸν σκοπόν τας, μετὰ τὸν θάνατον τᾶ Λαδοβίκα, ὁπᾶ διεδέχθη ἐν τῇ τῆς Νεαπόλεως ἡγεμονίᾳ τὸν Ῥοβέρτον, βασιλέα ταύτης νὰ προχειρίσωσιν ἤθελον.

Ἐπιστροφὴ τῶν Λιθουανῶν.

§. 19. Ἐπὶ τούτοις ἂς εἰπῶμεν, καὶ διὰ τὴν ἐπιστροφὴν εἰς τὴν τᾶ Χριστᾶ πίστιν τῶν Λιθουανῶν, ὁπᾶ ἔγινε τοιουτοτρόπως. Κατὰ τούτους τοὺς χρόνους Λαδοβίκος ὁ τῆς Οὐγγαρίας, καὶ Πολωνίας ῥῆξ ἄφησε Θυγατέρα Ἐδβίγην ὀνόματι σολισμένην ἀπὸ πολλὰ προτερήματα, διὰ τὴν ὁποίαν πολλὰ ἐρωτικῶς ἐυρίσκετο Γάγγελος ὁ τῆς Λιθουανίας ἡγεμὼν, καὶ διὰ νὰ λάβῃ αὐτὴν εἰς γυναῖκα, ὄχι μόνον ὑπέσχετο αὐτὸς νὰ γένῃ Χριστιανὸς, ἀλλὰ καὶ πάντες οἱ ὑποκείμενοί τα, καὶ νὰ ἐξώσῃ ἀπὸ τὴν πατρίδα τα τὴν εἰδωλολατρείαν. ἀκούσασα δὲ ἡ Ἐδβίγη αὐτὸ ἔστρεξε νὰ συζευχθῇ μὲ αὐτὸν εἰς γάμου κοινωνίαν· ὁ Γάγγελος λοιπὸν πρὶν ὑπάγῃ εἰς Κρακοβίαν, ἀπελούθη μὲ τὸ θεῖον βάπτισμα ὁμᾶ μὲ τοὺς συνόντας καὶ εὑρισκομένους ἄρχοντας, καὶ μὲ τοὺς ὀκτὼ ἀδελφούς τα. ἔπειτα ἀφ' οὗ ἐτελείωσαν οἱ γάμοι τῇ δ'. ἡμέρᾳ μετὰ τὸ ἱερὸν βάπτισμα, καὶ τοὺς γάμους, βασιλεὺς Πολωνίας ὑπό τε τᾶ Ἀρχιεπισκόπου Γνέσσης, καὶ τᾶ Κρακοβίας Ἐπισκόπα ἐσέφθη. Ἐπὶ τούτοις περιοδεύων τὴν Λιθουανίαν μὲ τὴν σύζυγόν τα, διετάξατο Ἐπισκοπὴν ἐν Οὐίλνῃ, μητροπόλει τῆς Λιθουανίας, καὶ εἰς ἄλλας πόλεις, καὶ ἐλευθέρως ἐδωρήσατο, καὶ τελευταῖον ἔθνη σχεδὸν ἀναρίθμητα εἰς τὴν ἀληθῆ τᾶ Χριστᾶ πίστιν ἤφερε, τοὺς ὁποίους ματαίως τῷ ατμή. ὁ τᾶ Τευτονικᾶ τάγματος μάγιστρος διηγωνίσθη Χριστιανὸς ποιῆσαι· ὅρα περὶ αὐτῶν τὸ Ἀργεντ. Χρονι. (α), τὸν Μάγνον Ὄλαον (β), καὶ Κρομ. τὸν Πόλων. (γ).

ΚΕΦΑ'.

(α) Σελ. 131. (β) Ἐν τῇ ἱστορ. τῶν Βορ. βιβλ. β'. κεφ. ά. (γ) Βιβλ. ιγ'.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Κ'.

Περὶ τῦ χίσματος μεταξὺ τῶν Ρ'ώμης Ε'πισκόπων Ο'υρβανῦ ς'. Βονιφατίε Θ'. Κλήμεντος Ζ'. καὶ Βενεδείκτε ΙΓ'.

§. 1.

Ε'ν τέτοις τοῖς χρόνοις μεταξὺ τῶν Ρ'ώμης Ε'πισκόπων ἄρχισε τὸ ἐπαχθέσατον σχίσμα, τὸ ὁποῖον κς': ἐπαριθμεῖται, ϗ μεγαλήτερον νομίζεται ἀπὸ ὅλα τὰ προγεγονότα, διότι ἐπεκράτησε πεντηκοντα χρόνας, ὡς εἴρηται ἀνωτέρω· ὅτι Κλήμης Ε'. ἐν ἔτει ἀπὸ Χριςῦ ατέ. τὸν ἐν Ρ'ώμη Παπικὸν θρονον μετέφερεν εἰς Γαλλίας, τὸν ὁποῖον ὕςερον Γρηγόριος ΙΑ'. διὰ τινὰς αἰτίας παρακινηθεὶς πάλιν εἰς Ρ'ώμην μετεκόμισεν ὁμῦ μὲ τὸ Πρυτανεῖον τε· ὕςερον ἀποθανόντος τῦ Γρηγορίε, ὁ ἐν Ρ'ώμη λαὸς ἐρχόμενος εἰς τὲς Καρδιναλίας ἐζήτησε νὰ γένῃ Πάπας εἷς ἀπὸ τὴν Γταλίαν, διὰ νὰ μὴ γένῃ Γάλλος τις, ϗ πάλιν τὸ ἐν Ρ'ώμη ἀρχεῖον κατ' ἀνάγκην πέραν τῶν ὁρίων μετακομίσῃ, οἱ δὲ Καρδινάλιοι ἀποκρινόμενοι ὅτι πρέπει νὰ ἐκλέξωσιν ἄνθρωπον εἰς πάντα ἄριςον διὰ νὰ προςατεύῃ τὴν Ε'κκλησίαν. ϗ εὐθὺς εἰσῆλθον εἰς τὸ Κονκλάυϊον, ϗ μετὰ τὸ εἰσελθεῖν φιλονεικία ἐκ ὀλίγη ἔγινεν. ἦσαν δὲ παρόντες Καρδινάλιοι ἀπὸ μὲν τὰς Γαλλίας δεκατρεῖς, οἵτινες Πάπαν ἀπὸ τὸ γένος τῶν παντοίοις τρόποις ἔπασχαν νὰ ἀναδείξωσιν· ἀπὸ δὲ τὴν Γταλίαν τέσσαρες μόνον Καρδινάλιοι ἦσαν, ἀπὸ τὲς ὁποίες ὁ εἷς ἐκ τῆς φυλῆς τῶν Ο'υρσινῶν, χάσκων εἰς τὸ παπάτον, ἠγάπα τὸν θρόνον τῆς Ρ'ώμης· Ε'ξάπαντος ἤθελαν ὑπερισχύσωσιν οἱ Γάλλοι ἔχοντες περισσοτέρας ψήφες ἀπὸ τὲς Γταλὲς, ἐὰν δὲν ἐγείρετο τυχηρὰ διχόνοια μεταξὺ τῶν Λεμοβικικῶν, ϗ τῶν λοιπῶν Γάλλων· ὅθεν συνέβη, νὰ ψηφισθῇ Πάπας Βαρθολομαῖος Γταλὸς τὸ γένος Ε'πίσκοπος ὢν Βάρεως, ὁπῦ ἦν ἀσυναρίθμητος μὲ τὲς Καρδιναλίας, ϗ νὰ ὀνομασθῇ Ο'υρβανὸς ς'. Ταύτην δὲ τὴν ἐκλογὴν οἱ Γάλλοι ἄρχισαν νὰ ἀθετήσωσιν, ὡς ἄδικον, ϗ ἀπὸ φόβον μᾶλλον γενομένην βίαιον· διότι ὁ ἐν Ρ'ώμη λαὸς μὲ βίαν, ϗ ἅρματα ἐξέκετο, διὰ νὰ ἐκλεχθῇ Γταλὸς Ρ'ώμης Ε'πίσκοπος, ἐὰν ϗ ὕςερον ϗ αὐτοὶ ὑπετάχθησαν εἰς τὸν Ο'υρβανόν· φοβέμενοι δὲ τὴν καθ' ὑπερβολὴν αὐτῦ ἀσπλαγχνίαν, πάντες πλὴν ἑνὸς, τῷ λόγῳ τῆς θερινῆς ἀλεωρᾶς, μακρὰν ἀπὸ τὴν Ρ'ώμην ἀνεχώρησαν.

§. 2.

§. 2. Ὕστερον ἐρχόμενοι εἰς χωρία, ὁμογνωμόνως, καὶ συμφώνως τὸν Γενεβρινὸν Ῥόβερτον Πάπαν προεχειρίσαντο, Κλήμεντα Ε', ὀνομαθέντα, ἀχὶ ἄλλοι Καρδινάλιοι, ἀλλ' αὐτοὶ, ὅπερ εἰς τὸν Οὐρβανὸν πρότερον ἔδωκαν τὴν ψῆφον τους, οἵτινες καὶ τὲς Βρίτονας ὅπερ πολλὰ φρόβριά τε, καὶ ὀχυρώματα τῆς ἐν Ῥώμῃ Ἐκκλησίας ἥρπασαν, κατὰ τὲ ἐν Ῥώμῃ Πάπα, καὶ τὲ λαὲ ἔπεμψαν, οἵτινες ἐρχόμενοι, καὶ ἀχὶ ὀλίγους τὸ πρῶτον, Ῥωμαίους φονέυσαντες, ὕστερον τόσην πανωλεθρίαν ἔπαθον, ὥστε ἀπὸ αὐτὲς μόλις νὰ ἔμεινεν εἷς μηνυτὴς τὲ τόσε ὀλέθρε.

§. 3. Περὶ τὰς ἀρχὰς τότε τὲ σχίσματος, πᾶσα ἡ Ἰταλία, πλὴν τὲ τῆς Νεαπόλεως βασιλέως, ἡ Γερμανία, ἡ Οὐγγρία, ἡ Ἀγγλία, καὶ ἡ Πολωνία, εἰς Οὐρβανὸν ς'. ἠκολούθησαν, εἰς δὲ τὸν Κλήμεντα τὸν Ζ'. προσέκειτο ἡ Γαλλία, καὶ πᾶσα σχεδὸν ἡ Ἱσπανία, ἡ Σκοτία, καὶ τὸ τῆς Νεαπόλεως βασίλειον, ἡ Σικελὴ Καθαρίνη Οὐρβανῷ τῷ ς'. προσέχασα Ἀντίχριστον ἐκάλει ἐν ταῖς οἰκείαις ἐπιστολαῖς τὸν Κλήμεντα· Πέτρος δὲ Λατζενβέργο νεανίσκος δεκαεπτὰ χρόνων ὑπὲρ τὲ Κλήμεντος διηγωνίζετο, ἡ ἐν Παρισίοις Ἀκαδημία ἐβοήθει τὸν Κλήμεντα, ἡ ἐν Ὀξονίῳ, καὶ Πράγει Οὐρβανῷ τῷ ς'. Ἕκαστος δὲ τῶν Παπίδων τὸ θεσπιζόμενον ἀπὸ τὸν ἄλλον ἀπέδειχνεν ἄκυρον ἀθετῶν αὐτὸ, καὶ ὡς ἄπρεπον κατεδίκαζεν, ὁ εἷς ἀπὸ τὸν ἄλλον τῷ ἀναθέματι καθυπεβάλλετο· Τὸν Οὐρβανὸν ἀρχιερατεύσαντα χρόνους δώδεκα Βονιφάτιος Θ'. διεδέξατο, τὸν δὲ Κλήμεντα Πέτρος δὲ Λόνα Ἱσπανὸς, Βενέδικτος ΙΓ'. ἐπωνομασθεὶς, ὅσις προχειρισθεὶς ἐν τῷ Ἀυϊνιῶνι, ἐπέκεινα τῶν τριάκοντα χρόνων ἀντιπάπας ἐχρημάτισε· Τὲ Βονιφατίε διάδοχος ἔγινεν Ἰννοκέντιος Ζ'. ὅπερ πρὸ τῆς ἀρχιερατείας ὤμοσε μὲ πᾶσαν σπεδὴν τὸ ὠφελὲν εἰς τὴν ἕνωσιν τῆς Ἐκκλησίας νὰ πράξῃ, καὶ νὰ ἐγείρῃ τὸ σχίσμα ἀπὸ τὴν μέσην· ἀφ' ἧ δὲ ἀρχιεράτευσεν ἐδεμίαν φροντίδα περὶ τῶν ὑποσχεθέντων ἔδειξεν, ὡς ἀνωτέρω εἴρηται.

§. 4. Τότε τὲ σχίσματος καθ' ἡμέραν ἐπὶ τὸ χεῖρον προχωρῆντος, οἱ Καρδινάλιοι ἑκατέρας συζάσεως τὸν ἴδιον Πάπαν παρεκάλεν νὰ ἀποβλέψῃ εἰς τὴν τῆς Ἐκκλησίας εἰρήνην, τὴν ὁποίαν ἔλεγον οἱ περισσότεροι τῶν φρονιμωτέρων, συναινέσης αὐτοῖς καὶ τῆς ἐν Παρισίοις ἀκαδημίας, πῶς δὲν δύναται ἀλλέως νὰ κατορθωθῇ, ἂν ἕκαστος Πάπας δὲν παραιτήσῃ τὴν ἀρχιερωσύνην, καὶ νὰ προχειριθῇ ἕτερος, ὅσις μόνος νὰ προσατεύσῃ τὴν Ἐκκλησίαν. Ἄρχισαν λοιπὸν οἱ τῆς Γαλλίας ἡγεμόνες νὰ ἀναγκάζωσι Βενέδικτον τὸν ΙΓ'. πάλιν ὠμόνοντες νὰ ὑποσχεθῇ, ἐπειδὴ ἀλλέως αὐτὸ τὸ σχίσμα δὲν δύναται νὰ ἐγερθῇ, ἂν δὲν ἀφίσῃ τὴν ἀρχιερατείαν, καὶ ἐὰν αὐτὸ ποιήσῃ καὶ ὁ Ἀντιπάπας Γρηγόριος. Γνὼν δὲ ὁ Βενέδικτος τὲς Ἡγεμόνας ἐπιπόνως καταγινομένες διὰ νὰ ἐγείρωσι τὸ σχίσμα, καὶ φοβηθεὶς τὰς δυνάμεις τες, μὲ ἅρματα ἀναγκαῖα ἐξήριξε τὸν οἶκον τε, εἰς τὸν ὁποῖον πολιορκηθεὶς μῆνας τινὰς, τελευταῖον ἔφυγεν εἰς Καταλωνίαν τὴν πατρίδα τε, διότι δὲν ἤρεζε τῷ Βενεδίκτῳ, κα-

καθὼς καὶ τῷ Γρηγορίῳ νὰ παραιτηθῶσι τὸν θρόνον. ὅθεν καὶ οἱ δύο πολλὰς τέχνας, καὶ μεθόδους εὑρόντες πρὸς ἀνατροπὴν ἐκείνων ὅπου ἐπροβάλλοντο αὐτοῖς· Τελευταῖον ὁ μὲν Γρηγόριος, σύνοδον καταγγέλει νὰ συναθροισθῇ εἰς τὴν Ἀκυληΐαν, ὁ δὲ Βενέδικτος, εἰς τὴν Ταρρακωνικὴν Ἐπαρχίαν, διὰ νὰ ἐγερθῇ τάχα τὸ σχίσμα, καθὼς ἕκαστος αὐτῶν ἀποκρινόμενος ἔλεγε κτ. Ἐκ τούτων λοιπὸν φανερὰ γνωρίσαντες αὐτὸς οἱ Καρδινάλιοι, καὶ τῶν δύο τὴν συστροφὴν, ὅπου τελείως δὲν εἶχον σκοπὸν νὰ παραιτηθῶσιν, ἀλλὰ μὲ μάταια λόγια ἐπλάνων τὰς περισσοτέρας, κρυφίως φυγόντες οἱ Καρδινάλιοι ὑπῆγαν εἰς Πίσσας, ὅπου σύνοδον συγκροτήσαντες, ἐκάθηραν αὐτὸς Βενέδικτον δηλαδὴ τὸν ΙΓ'. καὶ Γρηγόριον τὸν ΙΒ'. κατὰ τὸ αυΔ'. ἔτος ἐν τῇ ιβ'. συνελεύσει, ὡς ἐμπαίκτας, καὶ ἐπιβλαβῶς διὰ τὴν Παπικὴν ἀρχιερατείαν συνεριζομένους, συγκατανεύσαντες πάντες εἰς τὴν καθαίρεσίν τους, ἔξω ἀπὸ τὴν ἐγγυτέραν Ἱσπανίαν, τῶ βασιλέως τῆς Σκοτίας, καὶ τινῶν μεγισάνων τῆς Γαλλίας, ὁμοίως καὶ πόλεων ὀλίγων τῆς Ἰταλίας, ὅπου ἦσαν ὁμοῦ μὲ τὸν Γρηγόριον, καὶ μὲ κοινὴν ψῆφον Πάπαν ἐκήρυξαν Ἀλέξανδρον τὸν Ε'. διὰ τὸν ὁποῖον ἐρρέθη ἀνωτέρω.

§. 5. Ἀλλὰ τοιουτοτρόπως τὸ ὀλεθριώτατον σχίσμα τῆς Ῥωμαϊκῆς Ἐκκλησίας περισσότερον ἔλαβεν ἄυξησιν, παρὰ ἐλάττωσιν, διότι οἱ δύο Ἀρχιερεῖς τῆς Ῥώμης Γρηγόριος, καὶ Βενέδικτος, ἀδὲν ψηφοῦντες τὴν αὐθεντίαν τῆς ἐν Πίσσαις συνόδου, καὶ ἑπομένως τὰ ἐπιτίμια αὐτῆς, μᾶλλον ὡς κεφαλαὶ τῆς Ἐκκλησίας ἐθριάμβευον· Μὲ αὐτὸς λοιπὸν ἐπροσθέθη ἀπὸ τὴν ῥηθεῖσαν σύνοδον, καὶ Ἀλέξανδρος, ὡς εἴπομεν, καὶ ἔτω τρεῖς ἀρχιερεῖς Ῥώμης μὲ τὰ Παπικὰ παράσημα ἐπαίροντο, ἀμαθέστατοι ὄντες καὶ μὴ θέλοντες τελείως νὰ παραιτήσωσι τὴν γνώμην τους, ὅπου πρῶτον ἦσαν δύο· ὅθεν ἡ ἐν Ῥώμῃ Ἐκκλησία εἰς τρεῖς κεφαλὰς διασχισθεῖσα τριμερὴς ὠνομάζετο, καὶ πρὸ τῆς συνόδου, καὶ μετ' αὐτὴν, ὡς ἐν τῇ ιά. συνελεύσει τῶν πρακτικῶν τῆς ἐν Κωνσταντίᾳ συνόδου ἀναγινώσκεται, διότι ἡ Γερμανία, καὶ Γαλλία δὲν ἐσυγκοινώνει μὲ τινὰ τῶν διαφερόντων Ἐπισκόπων, ἀλλὰ τῇ Ἐκκλησίᾳ ὅπου ἐσυνάθη μὲ τρίτην συστροφὴν συναριθμεῖτο. Ἀλέξανδρος Ε'. δὲ ἀποθανὼν, Ἰωάννης ΚΒ'. ἐπέβη τῶ θρόνῳ μὲ ἰσχυρογνωμοσύνην, προσέτι τότε Γρηγορίου ΙΒ'. καὶ Βενεδίκτου τῶ ΙΓ'. διεκδικούντων εἰς ἑαυτὸς τὴν Παπικὴν Ἀρχιερατείαν, καὶ ἔτω ταλαιπώρως, καὶ ἐλεεινῶς, οἱ Πάπαι δὲν ἔπαυσαν ἀπὸ τὰ πηδήματα νὰ πηδῶσιν εἰς τὴν καθέδραν τῶ Πέτρου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΑ'.

Περὶ τῶν γενομένων Δυτικῶν συνόδων ἐν τέτοις τοῖς χρόνοις.

§. 1.

Σύνοδοι γεγόνασιν ἐν τέτοις τοῖς χρόνοις παρὰ τοῖς Δυτικοῖς, ἡ ἐν Σαλτζβέργῳ, ἡ Παλατινὴ, καὶ ἡ ἐν Πίσσαις τῆς Ἰταλίας.

Σαλτζβεργική.

§. 2. Ἡ Σαλτζβεργικὴ συνεκροτήθη τῷ ατπς'. ἐπὶ Οὐρβανοῦ τοῦ ς'. ἥτις ἐξέδωκε κεφάλαια ΙΖ'. πρὸς διόρθωσιν τῆς Ἐκκλησιαστικῆς εὐταξίας, ἐν τῷ ἡ. κανόνι δογματίσασα, οἱ Προσαιτοῦντες Φράτορες χωρὶς ἄδειαν τῶν κατὰ τόπον ἀρχιερατευόντων, καὶ τῆς ἐγγράφου αὐτῶν ἐπιμαρτυρίας, νὰ μὴν ἐκτελῶσιν ἀνοίκειόν τι τοῖς ἱερεῦσιν (α).

Παλατινή.

§. 3. Ἡ Παλατινὴ συνήχθη τῷ ατπή. (β), ὑπὸ τὴν ἐφορίαν Βενεδίκτου ΙΓ. κανόνας δὲ ἑπτὰ ἐξέθετο, ἀπὸ τοὺς ὁποίους εἰς τὸν ς'. ἀναγινώσκεται, νὰ μὴν ἔχωσιν ἄδειαν οἱ Γεδαῖοι, καὶ Σαρακηνοὶ, νὰ ἐμπορεύωνται ταῖς κυριακαῖς, ἢ νὰ ἐργάζωνται οἱ ἐν χώραις Χριστιανῶν οἰκοῦντες (γ).

ΚΕΦΑ-

(α) Εἰς αὐτὴν τὴν σύνοδον ἐδιωρίσθη, νὰ μὴ συγχωρῶσιν οἱ ἱερεῖς τὰς ἁμαρτίας ὅπου ὁ ἄκρος ἀρχιερεὺς δι' αὐτὸν ἐφύλαξε, μὲ ἐπιτίμιον καθαιρέσεως διὰ τὸν παραβάτην. (β) Κατ' ἄλλες δὲ τῷ ατπς'.

(γ) Εἰς τὸν παρόντα αἰῶνα συνήχθησαν καὶ ἕτεραι σύνοδοι, ὧν ἡ πρώτη ἐγίνη ἡ Μελεδινησία τῷ ατ'. ἔτει συναχθεῖσα περὶ μεταρρυθμήσεως τῆς Ἐκκλησιαστικῆς εὐταξίας, καὶ κανόνας ἐξ ἐξέθετο.

Τῷ αὐτῷ ἔτει συνήχθησαν ἡ Κολωνιησία, καὶ Βαϊσκινησία, ἡ μὲν ἐξέθετο κεφάλαια κβ'. πρὸς μεταρρύθμησιν τῆς Εὐταξίας τῆς ἐν Κολωνίᾳ Ἐκκλησίας, ἡ δὲ κεφάλαια ριγ'. περὶ Ἐκκλησιαστικῆς Εὐταξίας, καὶ ἱερῶν τελετῶν.

Τῷ ατγ'. ἡ Πεναφηλιησία παρὰ Γονσάβε τοῦ Τωλήτε, καὶ ἑτέρων Ἐπισκόπων πρὸ μεταρρύθμησιν τῶν κληρικῶν τῆς αὐτῆς ἐπαρχίας, ἥτις κεφάλαια ιγ'. ἐξέθετο. Αὐτὴ ἡ σύνοδος διορίζει ὅτι ὁ ἄρτος ὁ προσφερόμενος εἰς τὴν ἱερὰν Μυσταγωγίαν νὰ ζυμῶται ἀπὸ τὸν ἴδιον ἱερέα, ἢ τελάχιστον νὰ ζυμῶται ἐνώπιόν τε.

Τῷ ατβ'. ἡ ἐν Παρισίοις ἐξ αἰτίας τοιαύτης. Φίλιππος ὁ Πέλχρος φυλακώσας Βέναρδον τοῦ Σαισὲτ, πρῶτον Ἐπίσκοπον τῆ Πάμιενσ, Βονιφάτιος ὁ Η'. ἔγραψε μίαν ἐπιστολὴν πλήρη φοβερισμῶν τῷ Φιλίππῳ, μὲ μίαν βύλλαν, τὴν auscultа fili, ἄκουσον υἱέ. εἰς τὴν ὁποίαν προσαρμόττει τὰ τοῦ Γερεμίου λόγια πρὸς ἑαυτὸν, „ Ἐγὼ κατέστησά σε σήμερον ἐπὶ τῶν ἐθνῶν, καὶ τῶν βασιλείων, ἵνα ἐκριζώσῃς, καὶ „ φανίσῃς, διασκορπίσῃς, καὶ διαφθείρῃς οἰκοδομήσῃς, καὶ φυτεύσῃς. προσθέττων „ καὶ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΒ'.

Περὶ ἐπισήμων ἀνδρῶν τῶν ἐν παιδείᾳ διαπρεψάντων παρὰ Λατίνοις.

§. 1.

Γ'ωάννης ὁ Ρ'εσβρόχιος, Βέλγης τὸ γένος ἐκ μοναστηρίου τῆ Ο'υάλις Ο'υϊέριδις πολλὰ συνέγραψεν, εἰς τὰ ὁποῖα ἐπαινῶνται ἡ αὐτῆ πραγμα-

Γ'ωάννης Ρ'εσβρόχιος.

„ ἢ ταῦτα τὰ ὑπηρήφανα ἢ αὐθάδη λόγια „ Α'ς μὴ σὲ ἀπατήσῃ ἡ γνώμη νὰ πι-
„ πιςεύῃς ὅτι δὲν ἔχεις ἀνώτερον, ἢ νὰ μὴ ὑπόκησαι εἰς τὴν κεφαλὴν τῆς Ε'κκλη-
„ σιαςικῆς Γ'εραρχίας ὅςις ἔτω ςοχάζεται μωρός ἐςι, ἢ ὅςις πεισματωδῶς κρατεῖ
„ ἢ ὑπερασπίζεται τῆτο, ἄπιςος ἐςὶ διακεχωρισμένος ἀπὸ τὸ ποίμνιον τῆ καλῆ ποι-
μένος. Ο'ργισθεὶς δὲ ὁ Φίλιππος δὶ αὐτὴν τὴν βέλλαν σύνοδον τῶν προεςώτων ἐποίησε
παραπονέμενος κατὰ τῆ Πάπα, οἵτινες μίαν συνοδικὴν ἐπιςολὴν ἔπεμψαν τοῖς Καρδι-
ναλίοις, λέγοντες „ μὲ ἄκραν μας λύπην τῆτο λέγομεν, ὅτι τοιαῦται ὑπερβολικαὶ
„ ἀταξίαι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ εἶναι ἐνάρεςοι τοῖς ἀγαθοῖς, ἢ ὅτι ἐδεὶς τὰς ἐ-
„ φαντάθη, ἢ δὲν ἦτον δυνατὸν νὰ συνέβωσι παρὰ εἰς τὸν καιρὸν τῆ Α'ντιχρίςου
ὅρα ἀνωτέρω αἰῶνι ΙΒ'. κεφ. ιέ'. ἀριθ 3. ὅθεν συνήχθη τῷ ατγ'. μαρτ.
ιβ'. ἑτέρα σύνοδος ἐν Παρισίοις κατὰ τῆ Βονιφατίε, ὅρα κεφ. Δ'. τῆ πα-
ρόντος αἰῶνος.

Τῷ δὲ ἑπομένῳ Γ'ενίῳ τῆ αὐτῆ ἔτες, ἑτέραν σύνοδον ἐν Παρισίοις συνήθροι-
σεν ὁ Φίλιππος, εἰς τὴν ὁποίαν Γ'ελιέλμος ὁ δὲ Πλέσσις ἐγκάλεσε τὸν Βονιφά
τιον διὰ κϑ'. κεφάλαια, μετὰ τῶν ὁποίων ἦσαν, ὅτι ὁ Βονιφάτιος δὲν πιςεύει τὴν
„ πραγματικὴν παρεσίαν τῆ Σώματος τῆ Χριςῆ εἰς τὴν ὄςιαν, ἢ ὅτι ὀλίγον τὴν
„ σέβεται, ὅτι κοινῶς ἄδεται, πῶς αὐτὸς τὴν μοιχείαν λέγει νὰ μὴν εἶναι ἁμαρτία
„ ὅτι φανερῶς ἐκήρυξε πῶς Πάπας δὲν ἠμπορεῖ νὰ πράξῃ σιμωνίαν, ἢ ὅτι πάντες
λέγεσιν ὅτι αὐτὸς σιμωνιακός ἐςιν. Α'κέσας ταῦτα ὁ Βονιφάτιος ἐξέδωκε πολλὰς
βέλλας, μάλιςα μίαν ὁπῆ ἤθελε νὰ δημοσιεύσῃ τῇ ἡ. τῆ Σεπτεμ. εἰς τὴν ὁποίαν
ἔλεγεν, ὅτι ὡς Ε'πίτροπος τῆ Χριςῆ ἔχει ἐξεσίαν νὰ διοικῇ τὰς βασιλεῖς μὲ τὴν
σιδηρᾶν ῥάβδον, ἢ νὰ τὰς λεπτύνῃ, ὡς τὰ πήλινα ἀγκεῖα, ἢ ἄλλα, τελειώσας
αὐτὴν τὴν βέλλαν τοιετοτρόπως, ὅτι ὁ βασιλεὺς ὑπέπεσεν εἰς τὸ ἀνάθεμα, ὅτι τὸ
ὑπήκοόν τε εἶναι συγχωρημένον, ἢ λυμμένον ἀπὸ τὸν ὅρκον τῆς ὑποταγῆς. ἢ ἀπα-
γορεύομεν ἔλεγε, μὲ ἐπιτίμιον ἀναθέματος, νὰ ὑποτάσσηται τις αὐτῷ, ἢ νὰ τῆ
προσφέρῃ ὑπηρεσίαν τινά. Τῇ ἡμέρᾳ ὅμως πρὶν δημοσιεύσῃ αὐτὴν τὴν βέλλαν, ἔφθασεν
εἰς τὴν Γ'αλίαν Γ'ελιέλμος ὁ Νεγαρίτιος, μὲ τὰς γραπιώτας τε. ὅρα ἀνωτέρω κεφ.
ιέ. ἀριθ. 8. τῆ ΙΓ'. αἰῶνος.

Τῷ ατϑ'. συνήχθη ἡ ἐν Ποσωνίῳ τῆς Ο'υγγαρίας, ἥτις ἐννέα κανόνας
ἐθέσπισε.

Τῷ ατί. συνήχθη ἡ ἐν Κολωνίᾳ παρὰ Ε'ρρίκε τῆ ταύτης Α'ρχιεπισκόπε ἢ ἑ-
τέρων τριῶν Ε'πισκόπων, ἥτις ἐθέσπισεν εἰκοσιεννέα κεφάλαια περὶ Ε'κκλησιαςικῆς
ἐυταξίας.

Τῷ

ματεία περὶ τῶν ἐξαιρέτων ἀρετῶν, τὰ σχόλια εἰς τὴν Σκηνὴν τοῦ Μωϋσέως, καὶ ἄλλα (α).

Γωάννης Φρόσαρδος

§. 2. Γωάννης Φρόσαρδος Κανσικὸς, καὶ Πρεσβύτερος, ἱστορίαν ἐκείνων ὁπῶ εἶδε, καὶ ἤκουσεν ἀπὸ ἄλλους εἰδότας, ὡς ὁ αὐτὸς λέγει, ἀπὸ τῦ ατλς'. ἔτους μέχρι τῦ αυ'. συνετάξατο τῆς Φραγκίας, Σκοτίας, Βρετανίας, Ἱσπανίας, Οὐασκονίας, καὶ Φλανδρίας.

Πέτρος δὲ Ἐλίακο.

§. 3. Πέτρος δὲ Ἐλίακο Κελτογαλάτης, πρῶτον Καγκελάριος τῆς ἐν Παρισίοις Ἀκαδημίας, ἔπειτα μὲ τὸς Καρδιναλίδες συνηριθμήθη· ἔγραψε μελέτας εἰς τὸς ἑπτὰ περὶ μετανοίας ψαλμὸς, ἐγχειρίδιον περὶ ψυχῆς, βιβλίον περὶ τῦ διορθοτέαν εἶναι τήν τε τῆς Ἐκκλησίας, καὶ τῶν Καρδιναλίων αὐθεντίαν, καὶ ἄλλα.

§. 4.

Τῷ ατιδ'. συνήχθη ἡ ἐν Ῥαβέννῃ Γ'. χηρεύοντος τῦ Ῥωμαϊκῦ θρόνυ μετὰ τὸν θάνατον Κλήμεντος Ε'. καὶ κανόνας κ'. ἐξέδοτο ἀνήκοντας εἰς τὴν Ἐκκλησιαστικὴν ἐυταξίαν· ὁ δεύτερος κανὼν διορίζει, ὅτι ἐδεὶς εἰς βαθμὸν ἱερέως νὰ χειροτονηθῇ πρὶν φθάσῃ τὸ κέ. ἔτος τῆς ἡλικίας τε, ἐδεὶς εἰς τὸ τῦ διακόνυ πρὶν τῦ κ'. καὶ ἐδεὶς εἰς τὸ τῦ ὑποδιακόνυ πρὶν τῦ ις'.

Τῷ ατιζ'. ἡ ἐν Ταῤῥακῶνι συνήχθη περὶ Ἐκκλησιαστικῆς Ἐυταξίας, καὶ κεφάλαια Ζ', ἐξέθετο, ἐξ ὧν τὸ πρῶτον περιλαμβάνει περὶ Βεγγίνων, καὶ Βεγίνων τῶν αἱρετικῶν.

Τῷ ατιβ'. συνήχθη σύνοδος εἰς Βάλεμ Ὀλέτι περὰ Γελιέλμε Γεδὶν Ληγάτε παρὰ Γωάννε ΚΒ'. πεμφθέντος, καὶ ἐξετέθησαν κανόνες κζ'. αὐτὴ ἡ σύνοδος ἐθέσπισεν, ὅτι πᾶς ἐφημέριος νὰ ἔχῃ γεγραμμένας εἰς Λατινικὴν διάλεκτον τὰ ἄρθρα τῆς πίσεως, τὰς δέκα ἐντολὰς, τὰ μυστήρια, καὶ ὅ, τι ἀνήκει εἰς τὰς ἀρετὰς, καὶ ἁμαρτίας, καὶ νὰ τὰς ἀναγινώσκῃ τὰς τέσσαρας μεγάλας ἑορτὰς τῦ χρόνυ, καὶ τὰς κυριακὰς τῆς τεσσαρακονθημέρε ἐνώπιον τῦ λαῦ. αὐτὴ ἡ σύνοδος ἐδιώρθωσε καὶ τὴν κληρικῶν ἀσέλγειαν καὶ ἀσωτείαν.

Τῷ ατκς'. συνήχθη σύνοδος εἰς Ἀυινιῶνα τὴν πόλιν παρὰ τριῶν Ἀρχιεπισκόπων, ἕνδεκα Ἐπισκόπων. καὶ ἄλλων πολλῶν, καὶ ἐξέθεντο κεφάλαια νθ'. πάντα ἀνήκοντα εἰς τὰ προνόμια καὶ ὑπάρχοντα τῶν Ἐκκλησιῶν, θεσπίσαντες σφαλερῶς ὅτι οἱ λαϊκοὶ νὰ μὴν ἔχωσιν ἐξουσίαν ἐπάνω εἰς τὸς Ἐκκλησιαστικὸς, καὶ Ἐκκλησιαστικὰ ὑπάρχοντα, εἰς ἀδεμίαν περίστασιν.

Τῷ ατκή. ατλ'. ατλά. συνήχθη ἡ Ταρρακωνησία Α'. Β'. καὶ Γ'. ἡ πρώτη κανόνας πς'. ἐξέθετο, ἡ δευτέρα έ. καὶ ἡ τρίτη ὁμοίως έ.

Τῷ ατλέ. συνήχθησαν ἡ ἐν Ῥοδομάγῳ, καὶ Σαυμὲρ, ἡ μὲν κεφάλαια ιγ'. ἐξέθετο ἡ δὲ ιζ'.

Τῷ ατλς'. συνήχθησαν ἡ ἐν Βιτερίκῳ, ἥτις κεφάλαια ιδ'. ἐξέθετο, ἡ παρὰ τῷ πεδίῳ τῦ Γονθηρίε, καὶ κεφάλαια ια'. καὶ ἡ Ταῤῥακωνησία δ'. ἥτις κεφάλαια γ'. ἐξέθετο.

Τῷ ατμβ'. συνήχθησαν δύο σύνοδοι ἐν Λονδίνῳ, πρὸς μεταῤῥύθμησιν τῶν Ἐκκλησιαστικῶν, ἡ μὲν κεφάλαια ιβ'. ἐξέθετο, ἡ δὲ ιζ'.

Τῷ ατμδ'. ἡ ατμς'. συνήχθη ἡ ἐν Παρισίοις παρὰ Γελιέλμε Σεννωνησίε ἀρχιεπισκόπε, καὶ κανόνας ιπ'. ἐξέθετο περὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν.

(α) Ὠνομάσθη ἔτος, ὁ θεῖος διδάσκαλος, εἴτε ὁ θεωρητικὸς, προεχῶς ἦν τῶν Κανονικῶν τε Αὐγεσίνε· εἰς τὸ μοναστήριον τε Βαλ-βέρτ πλησίον Βρεσέλλες.

§. 4. Νεῖλος Δομύλας Ἰταλὸς τὸ γένος, ἐχθρὸς πολλὰ τῶν Λατίνων, ἔγραψε δύο βιβλία, τὸ μὲν περὶ Δαμάσε τῆ Ῥώμης Ἐπισκόπε, καὶ τῆς ἀρχαίας πίσεως, τὸ δὲ περὶ τῶν δύο Φωτινιανῶν συνόδων, ἀπὸ τὰ ὁπόσια, μέρος τῆ ὑσερινῆ βιβλίε ἐξεδόθη εἰς τύπον. Νεῖλος Δομύλας.

§. 5. Φραγκίσκος Ξιμένιος, τὸ γένος Κελτοΐβηρ Ἐπίσκοπος Ἕλλνης, ἐξέδωκε βιβλία τέσσαρα περὶ Χριςιανικῆς ζωῆς. Φραγκίσκος Ξιμένιος.

§. 6. Νικόλαος δὲ Γιρὰμ ἐκ Βρετανίας, συναριθμέμενος μὲ τὰς ἐκ τῆ τάγματος τῶν Δομινικανῶν· ἔγραψε σχόλια εἰς τὲς δ'. Εὐαγγελισὰς, εἰς τὰς πράξεις τῶν Ἀποςόλων, εἰς τὴν Ἀποκάλυψιν, καὶ ἄλλα, διαιρεθέντα πάντα εἰς δύο βιβλία, καὶ τυπωθέντα ἐν τῇ αὐτῆ ἐρπείᾳ κατὰ τὸ 1620. ἔτος. Νικόλαος δὲ Γιράμ.

§. 7. Γωάννης Γόβερος Εὐγενὴς Ἄγγλος ἐκ τῆ τάγματος τῶν ἱππέων, συνέταξατο χρονικὸν εἰς ἑπτὰ βίβλια διηρημένον, ἔχον ἐπιγραφὴν, φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ· ὁμοίως χρονικὸν Ῥιχάρδε τῆ β'. ὑπόμνημα περὶ βασιλέως Ἑρρίκε Δ'. καὶ βιβλία τρία τῆ τριμερῆς χρονικῆ, καὶ ἄλλα πολλά. Γωάννης Γόβερος.

§. 8. Ἔξω ἀπὸ αὐτὲς καὶ ἄλλοι ἀριθμῶνται ἤτοι Γέραρδος ὁ ἐκ τῆς Βελγικῆς Ταζφανίας, Φραγκίσκος ὁ Ζαβαρέλλας (α), Γάκωβος ὁ ἐπονομαθεὶς μέγας, Γωάννης Γσπνίων, Γεράρδος Γροὲτ ὁ Μάγισρος (β), Ἔρριχος ὁ Οὐτὰμ περιφανὴς διδάσκαλος τῆς ἱερᾶς Γραφῆς, Παῦλος Οὐενετὸς ὁ ἐρημίτης, καὶ ἄλλοι· ἀνάγνωθι Παῦλον τὸν Λάγγιον (γ) καὶ ἄλλες (δ). Ἕτεροι.

(α) Περίφημος Καρδινάλης, γεννηθεὶς εἰς Πατάβιον τῷ ᾳτλθ'. καὶ παρὰ Γωάννε ΚΒ'. ψηφισθεὶς Ἀρχιεπίσκοπος Φλωρεντίας, καὶ Καρδινάλης τῷ ᾳνιά. εὑρέθη εἰς τὴν ἐν Κωνσαντίᾳ σύνοδον, καὶ τοιαύτην φήμην εἶχεν ἀποκτήσει ὁπῆ βέβαια ἐψηφίζετο Πάπας, ἂν δὲν ἀπέθνησκε μ'. ἡμέρας πρὶν τῆς ἐκλογῆς τῆ Μαρτίνε έ. ἔγραψε πολλὰ, τὸ πλέον γνωσὸν, ὅμως τῶν βιβλίων τε εἶναι τὸ περὶ σχίσματος, ἐν ᾧ ἀποδείχνει ὅτι πάντα τὰ κακὰ ὁπῆ ἐσυνέβησαν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν προῆλθον ἀπὸ τὴν ἔλλειψιν τῶν συνόδων. Εἰς αὐτὸ τὸ βιβλίον ἐλευθέρως ὁμιλεῖ περὶ τῆ Πάπα καὶ τῆς αὐλῆς τῆς Ῥώμης, ὅθεν καὶ ἀπηγορευμένη ἐςὶν ἡ αὐτῆ ἀνάγνωσις μεταξὺ τῶν Καθολικῶν.

(β) Οὗτος ἐσύςησε κληρικὲς τινὰς λεγομένες, Ἀδελφοὶ τῆς κοινῆς ζωῆς, καὶ ὕσερον Κανονικοὶ τῆ Βινδεσχεὶμ, οἵτινες ἐκαταγίνοντο εἰς τὴν ἀναθρεφὴν καὶ μάθησιν τῶν νέων· ἐτελεύτησε τῷ ᾳπδ'. ἀφ' ἧ ἀπέκτησε μεγάλην φήμην μὲ τὰ συγγράμματά τε, καὶ μὲ τὰς διδαχάς τε.

(γ) Ἐν ἔτει αφ'.

(δ) Ἐχρημάτισαν καὶ ἕτεροι εἰς τὸν παρόντα αἰῶνα, ὡς Σκότος, Γιλιέλμος Ὄκκαμ, Σίφριδος Πρεσβύτερος, Πέτρος Ἀρεόλες, Θωμᾶς Βραδβαρδῖνος, καὶ Νικόλαος Ὀρέσμο.

Σκό-

Σ Υ Ν Ο Ψ Ι Σ

τ ῆ ς

Διδασκαλίας, Ε'υταξίας, κ) ἠθικῆς τῆς Ε'κκλησίας εἰς τὸν παρόντα ΙΔ'. αἰῶνα.

§. 1.

Α'πὸ τὰ ῥηθέντα ἀνωτέρω φαίνεται ἀρκετῶς ἡ κατάστασις τῆς διδασκαλίας τῆς Ε'κκλησίας, τόσον εἰς τὴν Α'νατολὴν, ὅσον κ) εἰς τὴν Δύσιν, ὅθεν δὲν ἔχομεν τὶ νὰ προσθέσωμεν περισσότερον περὶ τούτου. Η'

Σκότος, λεγόμενος Γ'ωάννης Δὲνς, Σκότος τὸ γένος, ἐκ τῆ τάγματος τῶν Φρανγκισκάνων, ὅσις διὰ τὴν ἀγχίνοιάν τε ἐπωνομάσθη ὁ λεπτὸς κ) κοινὸς διδάσκαλος. Συνέγραψε πολλὰ, τυπωθέντα εἰς δέκα τόμους τῷ αχξθ'. εἰς Μόνε. Εἰς πολλὰ ἐναντιεῖτο τὴν διδασκαλίαν Θωμᾶ Α'κυινάτε, μάλιστα περὶ τῆ προπατορικῆ ἁμαρτήματος τῆς Α'ειπαρθένε Μαρίας, λέγων ὅτι ἐσυλλήφθη ἄνευ προπατορικῆ ἁμαρτήματος, ὅθεν οἱ τῆ τάγματός τε ὠνομάθησαν Σκοτισαὶ, καθὼς κ) οἱ αὐτῶν ἐναντίοι Θωμισαί.

Γ'ιλιέλμος Ο'κκαμ, Α'γγλος τὸ γένος, μαθητὴς τῆ ἄνωθεν Σκώτε, ἀρχηγὸς τῶν Ο'νομασικῶν ἤτε Νομιναλίων, τόσην φήμην ἀπέκτησεν ὁπῆ ὠνομάθη ὁ Α'νίκητος διδάσκαλος· ἔγραψεν ἰσχυρῶς κατὰ Γ'ωάννε ΚΒ'. τῆ Πάπα, παρὰ τῆ ὁποίε ἀφορισμῷ ὑπεβλήθη· ἔγραψεν βιβλίον περὶ Ε'κκλησιαστικῆς, κ) πολιτικῆς ἐξουσίας, εἰς τὸ ὁποῖον ὑπερασπίζεται Φίλιππον τὸν Πῆλχρον τὸν Γαλλίας βασιλέα, ἐναντίον Βονιφατίε Η'. κ) ἄλλα τινά.

Σίφριδος πρεσβύτερος Μισνιήνσιος, ἔγραψεν ἐπιτομὴν ἱστοριῶν εἰς βιβλία δύο, ἀρχόμενος ἀπὸ τὸ υνή'. ἕως τῆ ατζ.

Πέτρος Α'βρέολος ἐκ τῆ τάγματος τῶν Μινοριτῶν, Α'ρχιέπισκος δι' Α'ιξ τῆ ἐπονομαθεὶς ὁ Ε'υγλωττος διδάσκαλος, διὰ τὴν ἄκραν τε φήμην, τόσον διὰ τὰ θεολογικά του συγγράμματα, ὅσον κ) διὰ τὰς διδαχάς τε, κ) ἠθικὰς διδασκαλίας τε.

Θωμᾶς Βρανδβαρδινὸς, Α'γγλος τὸ γένος, ἐκ τῆ τάγματος τῶν Μινορίτων, ἐπονομαθεὶς, ὁ βαθὺς διδάσκαλος, Καγκελάριος τῆς τῆ Ο'ξφὸρδ Α'καδημίας, κ) Πνευματικὸς Ε'δουάρδε Γ'. τῆ τῆς Α'γγλίας βασιλέως, ὕστερον χειροτονηθεὶς Α'ρχιεπίσκοπος Καντουαρίας, ἀπέθανε πρὶν ἀναβῆ εἰς τὸν Α'ρχιεπισκοπικὸν θρόνον. συνέγραψε βιβλίον ἐξαίρετον περὶ χάριτος κατὰ Πελαγίε.

Νι-

Ἡ Εὐταξία ὅμως ἡμέρα τῇ ἡμέρᾳ ἐξέκλινε, μ' ὅλον ὅπῶ δὲν ἔλειπαν σύνοδοι, ϗ κανόνες, οἵτινες περισσότερον ἀπέβλεπον εἰς τὸ φόρεμα, ϗ κόμην τῶν Ἐκκλησιαζικῶν, πάρεξ εἰς τὰ ἤθη αὐτῶν· ἐκαταγίνοντο οἱ Ἐκκλησιασικοὶ ἂν τὸ ῥάσον τους ἔπρεπε νὰ εἶναι λευκῶ χρώματος, ἢ μέλανος, ϗ ἄλλα τοιαῦτα μωρά· Οἱ κληρικοὶ ἀρκετὸν ἦν, τὸ νὰ ἰξεύρωσι νὰ ἀναγινώσκωσι, ϗ τίποτε περισσότερον· οἱ ἐφημέριοι, ϗ ὅσοι εἶχον εἰς τὴν ἐπίσκεψίν τους ψυχὰς, εἶχον χρέος διὰ περισσότερον νὰ ἰξεύρωσι ϗ τὰ ἄρδρα τῆς πίσεως· Οἱ μοναχοὶ ἤυξανον, ϗ σὺν αὐτοῖς ἡ ἀμάδια, ϗ ἀσωτεία, ϗ ὅταν δὲν ἦσαν ἐυχαρισημένοι νὰ ἐκστρατεύωσιν εἰς ἕνα τάγμα, διέβαινον εἰς ἕτερον. Οἱ ἀρχαῖοι ἐρημῖται ϗ μοναχοὶ, ἀνεχώρων ἀπὸ τὸν κόσμον διάγοντες μίαν πολιτείαν ἄμωμον, ἥσυχον, καταγινόμενοι εἰς τὴν προσευχὴν, ϗ εἰς ἐργόχειρόν τι ἀρεσὸν αὐτοῖς, μὴ συναναστρεφόμενοι μὲ τους ἐν κόσμῳ πάρεξ ὅταν οἱ ἐν κόσμῳ ἤρχοντο πρὸς αὐτὸς χάριν συμβολῆς, διδασκαλίας, ϗ παραδείγματος. Καὶ ἀφ' ὅ ἐνδιάτων τους προσερχομένους, πάλιν ἀνεχώρων εἰς τὸ ἐνδότερον τῆς ερήμου μονάζοντες. Ἀλλ' οἱ μεταγενέστεροι μοναχοὶ (ὄνομα ὅπῶ παντελῶς δὲν ἁρμόττει αὐτοῖς) τὸ ἐνατίον ἔπραττον· διότι ἀντὶ νὰ μακρυνθῶσιν ἀπὸ τὰς φροντίδας τῶ κόσμου, εἰς τὴν ἔρημον, ϗ μοναξίαν ἐρχόμενοι, ἐκλείοντο δι' ἐπίδειξιν εἰς μοναςήριον, χωρὶς νὰ ἀφίσωσι τὰ ἐν κόσμῳ· ἀντὶ νὰ ἐργάζωνται, ϗ νὰ προσεύχωνται, ἐκαταγίνοντο πῶς νὰ διάγωσι ζωὴν λαμπρὰν, ϗ δαψιλῆ· Ἀντὶ νὰ μελετῶσι τὰς Γραφὰς, ἐμελέτων μὲ ποίας τρόπας ἐδύνοντο νὰ ἀποκτήσωσι μεταξὺ τῶν λαϊκῶν ὄνομα ἐυλαβείας, ϗ σχῆμα ἁγιότητος· ἀντὶ νὰ ἀναγινώσκωσι τὴν ἄμωμον ἠθικὴν τῶ ἱερᾶ ἐυαγγελίᾳ διὰ νὰ διδάσκωσι τὸς Χριςιανὸς τὴν Χριςιανικὴν διαγωγὴν ἐν λόγῳ, ϗ ἔργῳ ἐδίδασκον σρεβλῶς ἐν λόγῳ, ϗ ἐπολιτεύοντο ἀσώτως ἐν ἔργῳ· ἀντὶ νὰ παύσωσι τὰ σκάνδαλα, ϗ ἔχθρας μεταξὺ τῶν Χριςιανῶν, αὐτοὶ ἄναπταν τὴν πυρκαϊὰν τῆς διχονοίας. ἀντὶ νὰ ζητήσωσι, ϗ νὰ περιποιηθῶσι τὸ ἀπὸ τῆς μάνδρας πλανηθὲν πρόβατον, αὐτοὶ ἀπεσκοράκιζαν ϗ τὸ ἐν τῇ μάνδρᾳ ἐυρισκόμενον. Δὲν ἦτον πλημμέλημα ὅπῶ νὰ μὴ πράξωσιν, ὅταν ἀπὸ αὐτὸ ἐλάμβανον κέρδος.

§. 2. Καὶ πάντα αὐτὰ ἐποίων, ἐχὶ δ' ἄλλο, εἰμὴ ςηριζόμενοι ἀπὸ τὸς ἐν Ῥώμῃ τυραννῶντας. διότι ἐπεθύμων νὰ ἀπεράσωσιν ἀπὸ ἕνα τάγμα εἰς ἕτερον ἐυθὺς ὁ Πάπας ἐπεκύρω τὴν ἐπιθυμίαν διὰ βύλλης· ἤθελον νὰ συςήσωσιν νέας ἑορτὰς, ϗ τελετὰς διὰ νὰ συνάξωσι χρήματα; ἐυθὺς ὁ χρησμὸς τῆς Ῥώμης ἐβεβαίᾳ τὴν θέλησιν. Ἐπενόων

Νικόλαος Ὀρέσμος διδάσκαλος Καρόλῳ τῶ ε'. ἐξέδωκε μίαν ὁμιλίαν περὶ ἀταξιῶν τῆς Ῥωμαϊκῆς ἀυλῆς ἕνα περίεργον ἐγχειρίδιον περὶ Ἀντιχρίςε, τὸ ὁποῖον ἐτυπώθη εἰς τὸν Θ'. τόμον τῆς βιβλιοθήκης τῶν Παλαιῶν συγγραφέων διὰ Ἐδμένδου Μαρτένες.

νόθν τρόπθς διὰ νὰ μὴν ὑπόκηνται εἰς τὲς κοσμικὲς, μάλιςα, οἱ κοσμικοὶ νὰ ὑπόκηνται εἰς ἀυτὲς; ἐυθὺς ἐκ τῦ τρίποδος ἀυτῦ, ὁ τῆς Ρ'ώμης Πρύτανις ἐθέσπιζεν, ὅτι νομίμως οἱ Ε'κκλησιαςικοὶ πρέπει νὰ κυριέυωσι τὲς λαϊκές. ἠναντιώνετό τις τῶν λαϊκῶν εἰς τὰς ἀδικίας ἀυτῶν· ἐυθὺς ὁ τῆς Ρ'ώμης Ζεὺς, ἔρριπτε τὸν κεραυνόν τθ διὰ νὰ κατακαύσ· τὸν ἀντικείμενον ἐκεῖνον τοῖς μοναχοῖς. Καὶ τοιθτοτρόπως αἱ πανθργίαι τῶν μοναχῶν, ἡ συγκατάβασις τῶν Ρ'ώμης Προέδρων, κ) ὁ φόβος τῶν Η'γεμόνων, ἐξ αἰτίας τῶν δεισιδαιμονιῶν τθ λαθ, ἐςήριζαν τὴν ἄνομον ἐξθσίαν τῶν Ε'κκλησιαςικῶν.

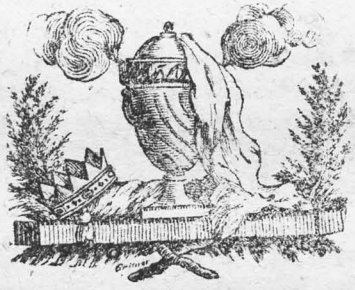

Ε'Κ-

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΙΕ.

Α' ΙΩΝ ΙΕ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Περὶ Ἰωάννε Ζ'. τῦ Παλαιολόγε ὑιῦ Μανουὴλ Α'υτοκράτορος Κωνσαντινουπόλεως, καὶ τῶν γενομένων ὑπ' ἀυτῦ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, ὁμῦ καὶ τῆς ἐλεύσεως ἀυτῦ ἐν τῇ Φλωρεντίᾳ Συνόδῳ.

§. 1.

Ἀποθανόντος Μανουὴλ τῦ Παλαιολόγε ὡς εἴρηται, ἔλαβε τὸν θρόνον μόνος Ἰωάννης Ζ'. ὁ ὑιὸς ἀυτῦ ἐν ἔτει ᾳυιδ'. ὅσις ἦν, ᾗ προεσεμμένος νέος ἔτι τὴν ἡλικίαν ὢν, ᾗ ἀθετήσας τὰς μετὰ τῦ Μεράτη Β'. ὑιῦ τῦ Μεχμέτη συνθήκας, ἐκάλει ἀπὸ τὴν Λῆμνον Μεσαφὰν ὑιὸν τῦ Μπαγιαζίτη διὰ νὰ τὸν συζήσῃ βασιλέα Εὐρώπης ἐναντίον τῦ Μεράτη, ᾗ παρ' ὀλίγον ἔλειψε νὰ χάσῃ ἑαυτὸν ᾗ τὰς ἄλλας, ᾗ αὐτὴν τὴν πόλιν· διότι μὴ δυνάμενος νὰ κατορθώσῃ τὸ

Ἰωάννης Ζ' Παλαιολόγος Α'υτοκράτωρ ἀπὸ Χ. Γ. 1414.

τὸ ποθούμενον μὴ βοηθῶν κατὰ τὸ πρέπον τὸν Μασαφᾶν, ἐυρισκόμενος εἰς τρυφὰς καὶ ξεφαντώσεις, ἔδωκεν αἰτίαν τῷ Μουράτη νὰ καρσεύσῃ, καὶ νὰ ὑποτάξῃ, ὅ, τι ἐξησίαζεν, εἰς τὴν Ἀσίαν, καὶ ἔπειτα νὰ πολιορκήσῃ καὶ αὐτὴν τὴν πόλιν, εἰς τῆς ὁποίας τὴν πολιορκίαν πρῶτον ἐμεταχειρίσθηκαν τόσον τὸ ἓν μέρος, ὅσον καὶ τὸ ἄλλο τὰ πυροβολικὰ ὄργανα, ἤτοι κανόνια.

§. 2. Μὴ δυνάμενος δὲ ὁ Μουράτης νὰ κατορθώσῃ τίποτες κατὰ τῆς πόλεως, ἤγειρεν ἀπὸ αὐτὴν τὴν πολιορκίαν, καὶ ἔστρεψε τὰ ἅρματά τα εἰς τὴν Ἑλλάδα κατακυριεύων πολλὰς πόλεις αὐτῆς, ἀγκαλὰ καὶ ἐσοχάθη ὁ Γωάννης νὰ φυλάξῃ τὴν Θεσσαλονίκην ὁπῶ ἦτον τὸ κλειδίον τῆς Ἑλλάδος πωλῶν αὐτὴν εἰς τὰς Οὐενετὰς, οἵτινες ἦσαν ἀρκετοὶ νὰ τὴν διαφεντεύσωσιν. ὅμως ὁ Μουράτης δὲν ἔχασε καιρὸν ὁπῶ καὶ αὐτὴν νὰ τὴν κυριεύσῃ καὶ ὁμῶ τὴν Αἰτωλίαν, Ἤπειρον, καὶ ἄλλας ἐπαρχίας ἐν τῇ Ἐυρώπῃ, ὡς ἐν τῷ ἑπομένῳ κεφαλαίῳ ῥηθήσεται. Αὐταὶ αἱ συμφοραὶ, καὶ οἱ χαμοὶ ἠνάγκασαν τὸν Γωάννην νὰ προσρέξῃ εἰς τὰς Δυτικὰς διὰ νὰ λάβῃ βοήθειαν, καὶ νὰ ἀπέλθῃ εἰς τὴν ἐν Φλωρεντίᾳ σύνοδον, ὅμως ἠπατήθη, καθὼς θέλομεν ἰδῆ.

Διαλέγεται μὲ ἕνα Ἑβραῖον, καὶ τὸν φέρει εἰς τὴν Χριστιανικὴν πίστιν.

§. 3. Μετὰ τάτα τῶ βασιλέως, καὶ Ἑβραίῳ τινὸς διάλεξις ἔγινε περὶ τὸ αυμ'. ἔτος ἀπὸ Χριστῶ περί τινων ἄρθρων τῆς πίστεως, τὴν ὁποίαν γράφει Γεώργιος ὁ Φραντζᾶς (α), εἰς τὴν ὁποίαν φωτισθεὶς ὁ Ἑβραῖος ἔγινε Χριστιανὸς Μανουὴλ ὀνομασθεὶς εἰς τὸ θεῖον βάπτισμα.

Ἡ σύνοδος τῶν Σενῶν πέμπει πρεσβείαν πρὸς αὐτὸν περὶ τῆς ἑνώσεως τῶν Ἐκκλησιῶν.

§. 4. Πρὸς τῶτον τὸν Παλαιολόγον Γωάννην, καὶ Γωσὴφ τὸν Πατριάρχην ἀπέστειλεν ἡ συγκροτηθεῖσα σύνοδος ἐν πόλει Σενῶν τῆς Ἰταλίας κατὰ τὸ αυκγ'. ἔτος Ἀντώνιον τὸν Μασανᾶν ἐκ τῶ τάγματος τῶν Ἐλασσόνων ὄντα περὶ ἑνώσεως τῶν Ἐκκλησιῶν, διὰ τὴν ὁποίαν ἡ σύνορος αὐτη συνήχθη. ὅσις ἐλθὼν εἰς Κωνσαντινόπολιν καὶ διηγηθεὶς διὰ τὰ προσαχθέντα εἰς αὐτὸν, καὶ ἀπ' ἐκεῖ ἐπιστρέψας ἐκόμισεν ἐπιστολὰς Γωάννα Παλαιολόγυ πρὸς τὴν σύνοδον ὁπῶ ἐφανέρωναν πῶς εἶναι ἕτοιμος πρὸς τὴν ἕνωσιν τῶν Ἐκκλησιῶν, καὶ πῶς πολλὰ τὴν ἀγαπᾶ. Τῆς δὲ συνόδα διαλεχθείσης, πάλιν Γωάννης διεπρεσβεύσατο πρὸς τὸν Ῥώμης Πάπαν Εὐγένιον, ὥστε νὰ ἔλθῃ εἰς ἕν μέρος, καὶ τὴν διαφορὰν τῆς πίστεως να ἐγείρῃ δοκιμάζων τὴν γνώμην τῶν Δυτικῶν, καθὼς λέγει ὁ Χαλκοκονδύλης (β), ἀνίσως καὶ ὑπερβολικὰ τὸ θέλασιν οἱ Ἕλληνες νὰ ἀκολεθήσωσιν εἰς τὰς Ἑλληνας. καὶ διὰ μέσα αὐτῆς τῆς ἑνώσεως ἐσοχάζετο νὰ ἐπιτύχῃ τὴν παρὰ τῶν Δυτικῶν βοήθειαν. διότι ἔβλεπε καθ' ἑκάσην ὁπῶ ἤυξαναν αἱ δυνάμεις τῶν Τούρκων, αἱ δε ἑαυτῶ πανταχόθεν ἐσμικρύνοντο.

§. 5. Αὐτὴ λοιπὸν ἡ τῶ Γωάννα πρεσβεία καὶ εἰς τὴν ἐν Βασιλείᾳ συγκροτηθεῖσαν σύνοδον ἐν ἔτει αυλά'. ὑπῆγεν, ἥτις σύνοδος ἀνέφερε δι' αὐ-

(α) Βιβλ. Β. κεφ. ΙΒ'. (β) Βιβλ. ς'.

αὐτὴν τὴν ἕνωσιν πρὸς Εὐγένιον, κρίνασα πῶς πολλὰ νὰ συμφέρῃ πρὸς σύσασιν ἐντελῆ, καὶ μεγαλητέραν τῆς Συνόδε αὐθεντίαν τὸ νὰ σύρῃ εἰς αὐτὴν Γωάννην τὸν Παλαιολόγον μὲ τὴν περὶ αὐτὸν Ἐκκλησιαστικὴν Γερσίαν· ὅθεν τήν τε πρεσβείαν αὐτῆ ἐδέχθη, καὶ πρέσβεις εἰς Κωνσαντινόπολιν ἡ σύνοδος ὁμῶ μὲ τὰς βασιλικὰς ἀνταπέστειλε μὲ κάτεργα, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἦν καὶ ὁ φράτωρ Γωάννης ἀνὴρ συνετὸς, καὶ δεξιώτατος. Τᾶτο μαθὼν ὁ Πάπας Εὐγένιος, καὶ δεινὸν νομίσας τὸ πρᾶγμα εἰς αὐτὸν, καὶ εἰς τὴν φιλαρχίαν τᾶ θρόνε ἐπικύνδυνον, ἀνίσως δηλαδὴ εἰς αὐτὴν τὴν σύνοδον προσεθῶσιν οἱ Ἀνατολικοὶ, ἐπειδὴ κατ' αὐτᾶ ἦν συνηγμένη, ἐσυλλογίσθη μὲ βίαν νὰ μετατοπίσῃ τὴν σύνοδον εἰς Φερράριαν πόλιν τῆς Γταλίας, τὸ ὁποῖον καὶ πρότερον ἐμηχανᾶτο· ὅθεν καὶ ἐυθὺς κάτεργα ἁρματώσας, ὡς πρὸς πόλεμον κατὰ τῶν ἀπὸ Βασιλείας κατέργων, καὶ πρέσβεων ἔπεμψε, καὶ ναύαρχον εἰς αὐτὰ κατασήσας, τὸν ἀνεψιὸν αὐτᾶ Καντλεμέραν ἐδιώρισε, τὸν ὁποῖον ἐπρόσαξε νὰ διαφθείρῃ μὲ χρήματα τὸν προεσῶτα ὅπᾶ ἦτον εἰς τὰ ἐκ Βασιλείας κάτεργα, τὸν ὁποῖον οἱ πατέρες τῆς ἐν αὐτῇ συνόδε ἔπεμψαν, διὰ νὰ λάβωσιν εἰς αὐτὰ τὰς Ἕλληνας, ὡς ὁ Πλάτινας μαρτυρεῖ (α), εἰς δὲ τὰς Ἕλληνας ὑπέσχετο ἂν ἔλθωσι πρὸς αὐτὸν, νὰ σείλῃ μεγάλην βοήθειαν εἰς αὐτὰς κατὰ τῶν Τέρκων, μάλισα μὲ ἰδιά τε ἔξοδα χιλιάδας δύο ἄνδρας δυνατὰς νὰ μισθώσῃ ἐσυλλογίσθη διὰ νὰ φυλάττωσι τὴν Κωνσαντινόπολιν, καὶ νὰ σέκωνται ἕως ἂ νὰ ἐπισρέψῃ ὁ βασιλεὺς εἰς τὴν πόλιν. Μεγάλην δὲ προθυμίαν δείξας ὁ Πάπας εἰς τᾶτο, πάντα τὰ ἀργυρᾶ αὐτᾶ, καὶ χρυσᾶ σκεύη ἐξωδίασε, καὶ τὴν Παπικὴν μίτραν ἐνέχειρον εἰς τὰς Φλωρεντινὰς ἔδωκε, δανεισθεὶς ἀπὸ αὐτὰς φλωρία νομίσματα τεσσαράκοντα χιλιάδας, διὰ νὰ ἔχῃ μὲ αὐτὰ λαμπρῶς νὰ ἀποδεχθῇ τὸν βασιλέα, καὶ τὸν κλῆρον τῶν Ἑλλήνων ὅταν ἔλθωσιν εἰς Γταλίαν· ὅθεν καὶ οἱ συγγραφεῖς τὴν ἐλευθεριότητα ἐκείνε πολλὰ ἐπαινᾶσι· προσέτι πολλὰς μηχανὰς ἔβαλεν εἰς πρᾶξιν, ὡς εἶναι δυνατὸν νὰ ἰδῇς ἀλλᾶ.

§. 6. Ὁ δὲ βασιλεὺς τὸ πρῶτον ἐμποδιζόμενος, καὶ ἀπὸ διοφόρας συμβολὰς τὴν ψυχὴν κατατηκόμενος, ποῖον ἀπὸ τὰ δύο συμφέρει, εἰς τὴν ἐν Βασιλείᾳ σύνοδον νὰ ὑπάγῃ, ἢ εἰς τὸν Πάπαν Εὐγένιον τὸν ἐν Φερράριᾳ σύνοδον καταγγείλαντα; ἐξαίρετα ἐσυμβούλευσεν αὐτὸν ὁ προρρηθεὶς φράτωρ Γωάννης, λέγων, ἂν ζητῇς συμβουλὴν ἀπὸ ἐμὲ ὦ βασιλεῦ ὅπᾶ σὲ νοθετῶ τὰ ὠφέλιμα, σὲ συμβουλεύω νὰ μένῃς εἰς τὰ ἴδια, διότι βλέπεις ἡμᾶς ἀπὸ ἐδὼ ἀσυμφώνους, καὶ διαμαχομένους, λοιπὸν τὶ καλὸν ἐλπίζεις εἰς τὴν Γταλίαν; ἀλλὰ δὲν ἠκούθη, διότι ὁ βασιλεὺς χρειαζόμενος μίαν ταχεῖαν βοήθειαν, καὶ πιςεύσας εἰς τὰς ψευδεῖς ὑποσχέσεις τᾶ Πάπα, τὸ μὲν ταξίδι τε εἰς τὴν ἐν Βασιλείᾳ σύ-

(α) Ἐν Εὐγενίῳ Δ'.

σύνοδον παρητήσατο, ϗ εἰρηνικῶς ἀπέπεμψε λέγων, εἰς τὰς Ῥωμαίας πρότερον νὰ εἶναι ὑπόχρεως νὰ ὑπάγῃ, ϗ οἱ Οὐενετοὶ, ϗ πᾶσα ἡ Ἰταλία ἅτως ἔυλογον κρίνασιν, ὡς Λαόνικος ἱστορεῖ (α), Λαβὼν δὲ τὰς ἀρχιερεῖς τῆ Βυζαντίδ, ϗ τὰς ἐλλογίμας τῶν Ἑλλήνων, ὑπῆγεν εἰς Ἰταλίαν κατὰ τὸ αὐμ. ἔτος μὴ ἐνθυμάμενος τὴν πατρικήν τε παραγγελίαν ὁπῆ τῆ ἔδωκεν ὁ βασιλεὺς Μανουὴλ, ὡς Γεώργιος ὁ Φραντζῆς μαρτυρεῖ (β), „ Περὶ τῆς συνόδε υἱέ με βεβαίως, ϗ ἀληθῶς „ ἐξεύρομεν ἀπὸ μέσα ἀπὸ τὴν καρδίαν αὐτῶν τῶν ἀσεβῶν, ὅτι πολ- „ λὰ διςάζεσι φοβάμενοι μήπως συμφωνήσωμεν, ϗ ἡνωθῶμεν μὲ τὰς „ Δυτικὰς Χριςιανὰς· διότι φαίνεται πῶς ἂν αὐτὸ γένῃ, θέλει ἀκο- „ λεθήσει εἰς αὐτὰς μεγάλου κακὸν ἀπὸ τὰς Δυτικὰς δι ἡμᾶς· λοι- „ πὸν τὸ περὶ τῆς συνόδε μελέτα μὲν αὐτὸ ϗ ζήτει, ϗ μάλιςα ὅταν „ χρείαν ἔχῃς νὰ φοβίσῃς τὰς ἀσεβεῖς, ἀλλὰ τὸ νὰ ποιήσῃς ἕνωσιν, „ μὴ τὸ ἐπιχειριθῇς αὐτό· διότι ὡς βλέπω τὰς ἡμετέρας, δὲν εἶναι „ ἁρμόδιοι, ϗ ἀρεσοὶ εἰς τὸ νὰ εὕρωσι τρόπον, ϗ μέθοδον ἑνώσεως, „ συμφωνίας τε ϗ εἰρήνης, ἀγάπης ϗ ὁμονοίας ἅτε εἰς τὸ νὰ ἐπιςρέ- „ ψωσι τὰς Δυτικὰς φροντίζασι, ϗ νὰ εἴμεθα καθὼς εἴμεθεν ἀρ- „ χῆθεν· τᾶτο δὲ ἀδύνατον (τὸ νὰ τὰς ἐπιςρέψωσι) θέλει εἶναι „ διότι σχεδὸν φοβᾶμαι, μήπως γένῃ χειρότερον σχίσμα, ϗ φανερω- „ θῆμεν εἰς τὰς ἀσεβεῖς. Ὅμως αὐτὰ μὴ διανάμενος, ἅτε ςοχαζόμενος, ἔφθασεν εἰς Οὐενετίαν, ὅπε πολλὰς περιποιήσεις, ϗ δεξιώσεις ἔλαβεν ἀπὸ τὰς προσατεύοντας αὐτὴν, ϗ ἐκεῖθεν διέβη διὰ τῆ Ἠριδανῆ ποτα- μῆ, ἦγεν Πῶ, ϗ ἦλθεν εἰς Φερράριαν, ὅπε ἐυρίσκετο ὁ Πάπας Εὐ- γένιος. ἀνάγνωθι Σιλβέςρε τῆ Συροπύλε τὴν Ἱςορίαν, ϗ Γεώργιον Φραντζῆ (γ), τὰ δὲ λοιπὰ ὁπῆ ἐσυνέβησαν, κατωτέρω θέλομεν εἰπῆ.

Πατριάρχαι Κωνσαντινοπόλεως.

§. 7. Πατριάρχαι Κωνσαντινοπόλεως ἐν τοῖς χρόνοις τέτε τῆ Ἰωάν- νε ἐχρημάτισαν Εὐθύμιος Β'. ἐν ἔτει αὐτῦ. ϗ μετ' αὐτὸν Ἰωσὴφ Β'. ὅσις ϗ εἰς τὴν ἐν Φλωρεντίᾳ σύνοδον ἦλθεν ὁμῆ μὲ τὸν βασιλέα ϗ ἐκεῖ ἐτε- λεύτησε πρὶν διαλυθῇ ἡ σύνοδος.

ΚΕΦΑ'.

(α) Βιβλ. ς'. (β) Βιβλ. β'. κεφ. ΙΓ'. (γ) Εἰς τὸν αὐτὸν τόπον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Περὶ Μουράτη Β'. υἱῦ Μεχμέτη, βασιλέως Τούρκων, καὶ τῶν γενομένων ἐπ' αὐτοῦ ἐν τῇ Ἑκκλησίᾳ, καὶ περὶ Γεωργίου Καςριώτου, τῦ καὶ Σκάνδερπεγγ λεγομένου.

§. 1.

Μεράτης Β'. Αὐτοκράτωρ Τέρκων ἀπὸ Χ. Γ. 1422.

Καταςρέψαντος τὴν ζωὴν τῦ Μεχμὲτ Α'. ὡς εἴρηται, ὁ Μεράτης Β'. ὁ μεγαλήτερος τῶν λοιπῶν ἐκείνε υἱῶν, διεδέξατο τὴν βασιλείαν, ἐν ἔτει ᾳυκβ'. κατὰ τὴν τῦ πατρός τε διαταγήν· ᾗ πρῶτον ἔλαβεν εἰς γυναῖκα τὴν θυγατέρα Γεωργίε Δεσπότε τῆς Σερβίας, μὲ σκοπὸν διὰ νὰ ἀποκτήσῃ ἐκείνες τὲς τόπες, ὅθεν ᾗ ἐγείρας πόλεμον ἐναντίον τῦ πενθερῦ τε ἐκυρίευσε τὴν πόλιν Κτζενδρένην, ᾗ ἐπολιόρκησε τὸ Βελιγράδ· ὁ πενθερός τε ὅμως λαβὼν παρὰ τῶν Οὐγγρων βοήθειαν, ἐυρέθη ξενοχωρημένος ὁ Μεράτης νὰ τραβιχθῇ ἀπὸ ἐκεῖνα τὰ μέρη, ᾗ διὰ νὰ ἐκδικηθῇ εἰς μίαν τοιαύτην ἀντίςασιν ἐναντίαν τῆς βαλῆς τε, ἔπεμψεν εἰς τὸν Λαδισλάον βῆγα τῆς Οὐγγρίας, ἀλλ' οἱ Οὔγγροι γενναίως ἀντιςαθέντες μεγάλην αἱματοχυσίαν, ἀφανισμὸν, ᾗ χαμὸν εἰς τὸ ςράτευμά τε ἐποίησαν. διὰ τῦτο ἐπαρακινήθη νὰ ξείλῃ ᾗ ἄλλο πλέον δυνατώτερον ςράτευμα ὑπὸ τῆς διοικήσεως τῦ Μπεγλέρπεϊ της Νατολίας, ἀλλὰ ᾗ αὐτὸ ἔπαθε τὸν αὐτὸν ἀφανισμόν.

Γεώργιος Καςριώτης ἤτοι Σκάνδερπεγγ.

§. 2. Μὲ αὐτὸ τὸ ςράτευμα ἔπεμψεν ὁ Μεράτης ᾗ τὸν νέον Γεώργιον Καςριώτην υἱὸν Ἰωάννε Καςριώτε βῆγὸς τῆς Ἀλβανιτίας, τῦ ὁποίε εἶχε κυριεύσει τὲς τόπες, ᾗ ἔλαβε τρεῖς υἱές τε δὶ ἐνέχυρον, μὲ σκοπὸν νὰ τὲς ἀναθρέψῃ εἰς τὸ παλάτιόν τε κατὰ τὴν συνήθειάν τες, τὲς ὁποίες ᾗ τέλος ἐτάρχευσεν, ὄντες μικρὰ παιδία (α). Μεταξὺ δὲ αὐτῶν ἦν ᾗ αὐτὸς ὁ Γεώργιος πολλὰ ἠγαπημένος ἀπὸ τὸν βασιλέα διὰ

(α) Ὁ Συγγραφεὺς λέγει πῶς ὁ Μεράτης ἐκυρίευσε τὲς τόπες Ἰωάννε τῦ Καςριώτε, ᾗ ἔλαβε τὲς τέσσαρας υἱές τε δὶ ἐνέχυρον ἀλλὰ ἡ χρονολογία δὲν συμφωνεῖ. Οἱ Ἱςορικοὶ δὲν συμφωνῶσι διὰ τὸν Χρόνον τῆς Αὐτοκρατορίας τῦ Μεράτη, ἐδεὶς ὅμως λέγει νὰ ἀνέβῃ εἰς τὸν θρόνον πρὶν τὸ ᾳυιθ'. ὅθεν ἐπειδὴ ἐννέα χρόνων ἦν ὁ Γεώργιος ὅταν ἐπέμφθη ἐνέχυρον, ᾗ ἐγενήθη τῷ ᾳυδ'. ὡς μαρτυρῶσιν πάντες· πρέπει λοιπὸν νὰ συνέβη τῦτο τῷ ᾳυιγ'. ἀλλὰ τότε δὲν ἐβασίλευεν ὁ Μεράτης ἀλλ' ὁ Πατήρ τε Μεχμέτης Α'. ὅςις ἐκυρίευσε τὲς τόπες Ἰωάννε Καςριώτε. ὅρα τὸν Σπονδανὸν Τόμ. Β'. ἐν ἔτει ᾳυνά. ἀριθ. 32. ᾗ τὸν Δεπανκὲτ βιβλ. ά. σελ. 6. ἐκδ. Παρισ. 1709.

τὴν γενναιότητά τε, καὶ ἐπιτηδειότητα, ἐπειδὴ ἔδειχνε σημεῖα ὑπερφυῆ, καὶ παράδοξα τῆς αὐτοῦ ἀνδρείας, ὅθεν καὶ οἱ Τοῦρκοι τοῦ ἔδωκαν τὴν ἐπωνυμίαν νὰ κράζηται Σκάνδερπεγγ ὁποῦ θέλει νὰ εἰπῆ Ἀλέξανδρος μέγας, ἐπειδὴ καὶ εἰς ὅποιον πόλεμον ἐπέμπετο ἐποίει μεγάλας νίκας, καὶ φόβον εἰς τοὺς ἐχθρούς. Οὗτος λοιπὸν ἐρχόμενος μὲ τὸ στράτευμα εἰς τὴν Οὐγγρίαν, καὶ ἐπιθυμῶν διὰ νὰ ξαναλάβῃ τοὺς πατρικούς του τόπους, ἡνώθη εἰς τὸ στράτευμα μὲ τινὰς Ἀλβανίτας ἀνδρείους, πρὸς τοὺς ὁποίους ἐφανέρωσε τὴν βουλήν του, καὶ ὕστως ἐρχόμενος ἐσπέρας εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ φύλακος τῆς βασιλικῆς βούλλας ὁποῦ λέγεται Μεχαρτάρης, τὸν ἐβίασε μὲ τὰ ὅπλα εἰς τὰς χεῖρας νὰ τοῦ δώσῃ γράμμα, πῶς ὁ βασιλεὺς τὸν ἐκλέγει Πασιὰν εἰς τὴν Κρόγιαν μητρόπολιν τῆς Ἀλβανιτίας, καὶ λαβὼν τὸ γράμμα ἐφόνευσε τὸν φύλακα τῆς βούλλης, καὶ διὰ νυκτὸς ὁμοῦ μὲ τοὺς ὁμόφρονάς του ἐξεχώρησεν ἀπὸ τὸ στράτευμα, καὶ εἰς ὀλίγας ἡμέρας ἔφθασεν εἰς Κρόγιαν μὲ τὸ βασιλικὸν γράμμα, καὶ ἐυγάζει τὸν Πασιὰν αὐτῆς, καὶ κυριεύσας τοιουτοτρόπως τὴν Κρόγιαν ἐπρόσταξε νὰ φονεύσωσι τοὺς Τούρκους ὁποῦ εἰς αὐτὴν εὑρίσκοντο, ἀφεὶς μόνον ἐκείνους ὁποῦ ἐγίνοντο Χριστιανοὶ, καὶ ὑψώσας τὸν Σταυρὸν εἰς τὰς σημαίας του, πολὺν ἀφανισμὸν ἐποίησεν εἰς τοὺς πλησιοχώρους Τούρκους, καὶ πολλὰς πόλεις ἐκυρίευσε τῆς Ἀλβανιτίας, καὶ τὰς ἠλευθέρωσεν ἀπὸ τοὺς Τούρκους. Ταύτην τὴν ἀποστασίαν τοῦ Σκάνδερπεγγ μαθὼν ὁ Μουράτης, πολὺ ἐθλίβη· ὅθεν δὲν ἄφησε μηχανὴν, διὰ νὰ τὸν φέρῃ πάλιν εἰς τὴν ὑποταγήν του, πρῶτον τάζων αὐτῷ πολλὰ, ὕστερον ἤγειρε καὶ πόλεμον κατ' αὐτοῦ, ὅμως ἐδὲν ἐκατόρθωσεν, ἐπειδὴ καὶ ὁ Σκάνδερπεγγ μὲ στράτευμα ἐχὶ περισσότερον ἀπὸ ιή. χιλιάδας ἔφθασε νὰ ἐναντιωθῇ εἰς σ'. χιλιάδας τοῦ Μουράτη, καὶ νὰ τὸ καταστρέψῃ, καὶ εἰς ἑβδομήκοντα δύο πολέμους εὑρέθη πάντοτε νικητὴς καὶ προπαίχος, ποιῶν μέγαν ἀφανισμὸν εἰς τοὺς Τούρκους, τόσον ὁποῦ ὁ Μουράτης ἀπελπίσθη, μὴ δυνάμενος νὰ ἀντισταθῇ εἰς τὴν μεγάλην ἀνδρείαν τοῦ Γεωργίου, καὶ τὸ ἀκαταμάχητόν του, καὶ ἀπὸ τὴν θλῖψιν ὁποῦ δὲν ἐδυνήθη νὰ τὸν νικήσῃ ἀπέθανεν· ἀλλὰ καὶ ὁ υἱός του Μεχμέτης ὁ διάδοχός του ἔπαθε τὰ ὅμοια, ἐπειδὴ ἠθέλησε νὰ ἀκολουθήσῃ αὐτὸν τὸν πόλεμον, ὁποῦ τέλος πάντων τὸν ἄφησεν ἥσυχον, μὴν ἰξεύρων μὲ τί τρόπον νὰ τὸν νικήσῃ. Γνὸ πῶς ἐξανάλαβεν ὁ Σκάνδερπεγγ τὸ πατρικόν του ῥηγάτον, ὁποῦ ἐκράτει μὲ ἀνδρείαν ἀνίκητον ἐναντίον εἰς πᾶσαν δύναμιν, καὶ μεγαλειότητα τῶν ἐχθρῶν του εἰς ὅλην του τὴν ζωήν· ἀπέθανε δὲ ἐν ἔτει αυξδ'. καὶ ἐτάφη εἰς Κρόγιαν πλησίον τοῦ Δυῤῥαχίου.

§. 3. Εἰς τὸν καιρὸν αὐτοῦ τοῦ πολέμου δὲν ἔλειπεν ὁ Μουράτης ἀπὸ τὸ νὰ νικᾷ καὶ εἰς μέρη ἄλλα, καὶ νὰ κυριεύσῃ καὶ εἰς τὴν Οὐγγρίαν ἓξ κάστρα τῷ αυλζ'. καὶ ἄλλας πόλεις καὶ χώρας ἐν τῇ Εὐρώπῃ καὶ Ἀσίᾳ ὡς εἴρηται ἐν τῷ ά. κεφαλαίῳ, ποιῶν καὶ εἰς τὰς Ἐκκλησίας πολὺν ἀφανισμόν. Τελευταῖον παραιτήσας ἑκουσίως τὴν βασιλείαν τῷ υἱῷ του Μεχμέτῃ,

μέτη, οἱ Γιανίτζαροι δὲν τὸν ἐδέχθησαν, καὶ ἐβίασαν τὸν Μαράτην νὰ ξαναλάβῃ τὴν βασιλείαν, καὶ ὕστως ἀπέθανεν εἰς τὸν θρόνον τὸ ἐν ἔτει αὐτ. ἀνάγνωθι τὸν Χαλκοκονδ. καὶ τὸν Λεωγκλάυϊον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ΄.

Περὶ Σιγισμούνδου, καὶ Ἀλβέρτου Β΄. τῶν Αὐτοκρατόρων, καὶ τῶν γενομένων ἐπ' αὐτῶν ἐν τῇ Δυτικῇ Ἐκκλησίᾳ.

§. 1.

Ἀποθανὼν Ῥάβερτος Παλατῖνος Αὐτοκράτωρ ἔλαβε τὴν βασιλείαν ἐν ἔτει αὐιά. Σιγισμᾶνδος ὁ Λουξελβεργικὸς δὰξ, τῆς Βοημίας ῥήξ, καὶ τῆς Οὐγγρίας, υἱὸς τοῦ Δ΄. Καρόλου, καὶ ἀδελφὸς Οὐεγκεσλάου, καὶ πόλεμον συνεκρότησε μὲ τοὺς Τούρκους, μὲ τοὺς Ἰταλοὺς, καὶ τοὺς Βοήμους, ἀλλ' ὀλίγον εὐτυχῶς· Τέλος ὑπετάγησαν εἰς αὐτὸν οἱ Βοῆμοι, ὅτε ὁ Πάπας χαρεὶς δι' αὐτὸ, ῥόδον χρυσοῦν, περιχαρείας σημεῖον ἔπεμψεν αὐτῷ τῷ Σιγισμάνδῳ, καθὼς λέγει ὁ Κουσπινιανός (α). θέλων δὲ νὰ καταπραΰνῃ τὸ τῆς Ἐκκλησίας σχίσμα, πάσας σχεδὸν τὰς ἐπαρχίας τῆς Εὐρώπης ἐτριγύρισε, πάντας τοὺς βασιλεῖς, τοὺς ἡγεμόνας, καὶ τοὺς Ἐπισκόπους παρακινῶν σύνοδον νὰ ποιήσωσι πρὸς ἀξάλειψιν τοῦ σχίσματος· Τελευταῖον ἀπέθανεν ἐν ἔτει αυλζ΄. τῷ κζ. τῆς Αὐτοκρατορίας του, ταφεὶς ἐν Βαραδίνῳ τῆς Πανονίας.

Σιγισμοῦνδος Αὐτοκράτωρ Δύσεως ἀπὸ Χ. Γ. 1411.

§. 2. Μετὰ τοῦτον τὸν Αὐτοκράτορα ἀνηγορεύθη ἐν ἔτει αυλή. Ἄλβερτος Β΄. ὁ τῆς Αὐστριάς Ἀρχιδὰξ, ὅστις καὶ ἄλλας τίτλους ἡγεμονιῶν ἔλαβεν, ἀλλ' εἰς ὀλίγους μῆνας ἀπέλαυσε· διότι ἐρχόμενος εἰς Οὐγγρίαν νὰ πολεμήσῃ τοὺς ἐλθόντας ἐκεῖσε Τούρκους, καὶ πολλὰ μηλοπέπονα φαγὼν ἀπέθανεν ἐν ἔτει αυλθ΄. ἐξουσιάσας χρόνους δύο παρὰ μῆνα, ἀνάγνωθι περὶ τούτων τὸν Κουσπινιανὸν (β), Αἰνείαν τὸν Σίλβιον (γ), καὶ ἄλλους.

Ἄλβερτος Β΄. Αὐτοκράτωρ Δύσεως ἀπὸ Χ. Γ. 1438.

§. 3. Ἐπὶ τούτων τῶν Αὐτοκρατόρων Ῥώμης Ἐπίσκοποι ἔγιναν Μαρτῖνος Ε΄. Εὐγένιος Δ΄. καὶ Φῆλιξ Ε΄.

Ῥώμης Ἐπίσκοποι.

§. 4. Καθαιρεθέντος Ἰωάννου ΚΒ΄. ὑπὸ τῆς ἐν Κωνσταντίᾳ συνόδου ὡς εἴρηται κεφ. ιθ΄. ἀριθ. 10. τοῦ ΙΔ΄. βιβλίου, Μαρτῖνος Ε΄. τοῦ Παπικοῦ προέδρου θρόνου, ἡγεμὼν ὢν Ῥωμαϊκὸς ἐξ οἴκου τῶν Κολουμνικῶν, καθ' ὃν

Μαρτῖνος Ε΄.

(α) Εἰς τὸν βίον αὐτοῦ. (β) Εἰς τὸν βίον αὐτῶν. (γ) Βοημ. Ἱστορ. κεφ. νέ. καὶ νς΄.

ὃν χρόνον, καὶ τρόπον τὸ σχίσμα τελευταῖον ἠφανίσθη. Τοῦτον τὸν Μαρτῖνον οἱ συγγραφεῖς, ὡς ὠφέλιμον πολλὰ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν ἐπαινοῦσι, μ' ὅλον ὁπῶ πολλὰ ἄσπλαγχνος, καὶ ἀνόσιος ἐφάνη εἰς τὰς Βοήμας, ἄλλοι δὲ ψέγουσιν αὐτὸν πολλὰ, ἐπειδὴ ἐσυγχώρησέ ποτε ἕνα ἀδελφὸν νὰ λάβῃ διὰ γυναῖκα τὴν ἀδελφήν τα, καὶ πρὸς τούτοις διὰ τὰς ὑπερηφάνες τίτλες τα, τὰς ὁποίας ἤρμοζεν εἰς ἑαυτόν. διότι πέμψας εἰς Κωνσαντινόπολιν Ἀντώνιον Μασσανὰν Θεολογίας διδάσκαλον, πρὸς ἕνωσιν δῆθεν τῶν Ἐκκλησιῶν, ἐπροξένεσεν αὐτὸν νὰ τὸν ὀνομάσῃ Πάπαν ἁγιώτατον, καὶ Μακαριώτατον, ὅσις ἔχει ἐξουσίαν αὐτεξούσιον Οὐράνιον, Κύριος ὢν ἐπὶ τῆς γῆς, διάδοχος τοῦ Πέτρου, Δεσπότης τῆς Οἰκουμένης, πατὴρ τῶν βασιλέων, καὶ φωστὴρ τῶ κόσμω· ἀνάγνωθι τὰ τῆς ἐν Σιέναις συνόδω πρακτικὰ, τῆς συναθροισθείσης ἐν ἔτει ᾳυκγ'.

Εὐγένιος Δ'. §. 5. Τῶ Μαρτίνω τῷ ιγ'. ἔτει τῆ Ἀρχιερατείας τα ἀποθανόντος, Εὐγένιος Δ'. Πάπας προεχειρίσθη τῷ αὐλά. ὅσις περὶ τὰς ἀρχὰς τῆς ἀρχιερατείας τα πονηρὸς ὢν, πάντα θεῖα τε καὶ ἀνθρώπινα διετάραξεν, ὡς ὁ Πλάτινας διηγεῖται· Ἐπὶ τούτοις δὲ τελειωτὴς τῆς Οἰκονομίας διϊσχυρίζετο νὰ γένῃ, ὅτι δηλαδὴ τῇ ἐν Βασιλείᾳ συνόδω, ἥτις δὲν ἐγίνωσκε τοσοῦτον τὴν Παπικὴν ἐξουσίαν νὰ εἶναι μοναρχικὴ, ἀντεξάθη, τὴν ὁποίαν πρῶτον συγκατατεθεὶς ἀπεδοκίμασεν, ὡς ἐν τοῖς ἑξῆς ῥηθήσεται· Σιγισμοῦνδον εἰς βασιλέα Ῥωμαίων ἔσεψε, πρῶτον βιασάμενος αὐτὸν νὰ ὑποσχεθῇ, μετὰ τὸ σεφθῆναι εὐθὺς νὰ ἀποχωρισθῇ τῆς τε Ῥώμης, καὶ τῆς Ἰταλίας, παρομοίως μὲ τὸν Κάρολον Δ'. προσέτι πολλὰ ὑπερήφανος ἐφάνη εἰς τὸν βασιλέα Ἰωάννην τὸν Παλαιολόγον, θέλων νὰ τὸν καθίσῃ εἰς τὰ ἀριστερὰ αὐτοῦ ὅταν ἦλθεν εἰς Φεραρίαν, λέγων πῶς ἀπὸ δύο πλευρὰ πρέπει νὰ περιέχηται αὐτὸς ἀπὸ τοὺς Ἀνατολικοὺς ἄρχοντας, καὶ Δυτικούς, ἐπέχων τὸν μέσον τόπον, εἰς τὸν ὁποῖον ἐναντιώνετο ἰσχυρῶς ὁ Παλαιολόγος διϊσχυριζόμενος, ὅτι αὐτὸς ὁ τόπος ἀνήκει αὐτῷ, καὶ ὄχι τῷ Πάπα· Τελευταῖον ὁ Αὐτοκράτωρ ἐνίκησεν, ὥστε τὰ μὲν δεξιὰ νὰ ἔχῃ αὐτὸς μὲ τοὺς Ἀνατολικούς, ὁ δὲ Πάπας τὰ ἀριστερὰ μὲ τοὺς Δυτικούς, ὡς ἐκ τῶν πρακτικῶν τῆς ἐν Φλωρεντίᾳ συνόδω δηλοῦται· τελευταῖον καθαιρεθέντος τοῦ Εὐγενίω ὑπὸ τῆς ἐν Βασιλείᾳ συνόδω Πάπας προεχειρίσθη ὑπ' αὐτῆς Φῆλιξ Ε'. διὰ τὸν ὁποῖον κατωτέρω ῥηθήσεται πλατύτερον.

Φῆλιξ Ε'.

§. 6, Ἐπὶ τούτων τῶν Ῥώμης Ἐπισκόπων τὸ πρυτανεῖον αὐτῆς εἰς τοιαύτην ἀθλιωτάτην κατάσασιν ἔφθασεν, ὡς οὐδέποτε εἰς τοὺς παρελθόντας χρόνους, καθὼς φαίνεται ἀπὸ τὸ πρῶτον βιβλίον περὶ παραμυθίας τῆς Ἐκκλησίας προσγραφὲν Σιγισμόνδω τῷ Αὐτοκράτορι. ἀνάγνωθι καὶ Θεοδώριχον Οὐγίαν, τὸν ἐκ τοῦ τάγματος τῶν ἐρημητῶν θεολόγων, περιγράφοντα τὸ παπικὸν ἀρχεῖον διὰ σίχων γλαφυρῶς.

§. 7.

§. 7. Ἐν τῇ Ἀῤῥαγωνίᾳ κατὰ τέτας τὰς χρόνας ἡγεμονεύων Ἀλφονσος ὁ Ε'. δεινὸν πόλεμον ἤγειρε κατὰ Μαρτίνε Ε'. τῆ Πάπα. διότι αὐτὸς ὁ Πάπας, τὸ τῆς Νεαπόλεως βασίλειον νὰ εἶναι εἰς αὐτὸν ὀφειλόμενον ὡς αὐτὸς ἐνόμιζεν, ἐπρόσφερεν εἰς Ἀλεῖσιον υἱὸν Λεδοβίκε τῆ βασιλέως· αὐτὸς ὁ Ἀλφονσος ἀπέςειλεν εἰς τὴν συγκροτηθεῖσαν ἐξ ἀναριθμήτων παντὸς γένες ανθρώπων, ἐν Σέναις τῆς Ἰταλίας σύνοδον τὸν δημήγορόν τε, ὁ ὁποῖος ἐλπὶς διϊσχυρίζετο μὲ δωροδοκίας, ϗ ὑποσχέσεις μεγάλας νὰ καταπείσῃ τὲς προέχοντας τῆς συνόδε νὰ ἀποκατας ήσῃ Βενέδικτον τὸν ΙΓ'. διεκδικῆντα τὴν ἀρχιερατείαν, μετὰ τὴν ἐν Κωνσαντία σύνοδον, ἐναντίον τῆ Μαρτίνε, ἐν χωρίῳ τινὶ τῆς Ἱσπανίας. Ἀπὸ αὐτὰ λοιπὸν τοσῆτον ἐφοβήθη ὁ Μαρτῖνος, ὥςε πᾶσαν τὴν σύνοδον νὰ διαλύσῃ διὰ νὰ μὴ διασπαρῶσιν αὐτοὶ οἱ λόγοι ἐν τῇ Σενικῇ συνόδῳ, ϗ νέα σπέρματα διχονοιῶν ἀνακύψωσιν· ἀνάγνωθι τὸν Πλάτιναν (α).

Ἀλφονσος Ε'. Ἀῤῥαγωνίας ἐγείρει πόλεμον κατὰ Μαρτίνε Ε'

§. 8. Μετὰ τὸν Ἔῤῥικον Δ'. τὸν ἐν Ἀγγλίᾳ, ἐξεσίασεν ὁ υἱὸς αὐτῆ Ἔῤῥικος Ε'. ῥῆξ πολλὰ ἔνδοξος διὰ τὰς ἐν Γαλλίᾳ γενναίας αὐτῆ πράξεις· προσέτι ἐπὶ τέτε τῆ βασιλέως προασπιςὴς τῶν Οὐϊκλεφιανῶν ἦν Ἰωάννης Ὀλδενακας έλλος, Βρεττανικὸς ἱππεὺς, διὰ τὴν ὁποίαν αἰτίαν ἐβάλθη εἰς φυλακὴν, ὅθεν φυγὼν πολλὲς τῶν Οὐϊκλεφιτῶν, ἑαυτῷ συνῆψε· κατὰ τῶν ὁποίων δεινὸς διωγμὸς ἐκινεῖτο. αὐτὸς προσέτι ὁ Ἰωάννης ἐχθρὸν δυσμενέςατον εἶχε Θωμᾶν Βαλδικὸν τὸν τὰς ἱερὰς ἐξαγορεύσεις πληρῶντα πρός τε τὸν Ἔῤῥικον Ε'. ϗ ς'. ἀλλὰ περισσότερον εἰς χιλιάδας ἀνθρώπων ἑκατὸν τὴν ἀντιπαπικὴν διδασκαλίαν ἑβραίως ἐςήριξεν, ὡς μαρτυρεῖ Θωμᾶς ὁ Βαλσίγγαμος (β).

Κατάςασις Ἀγγλίας.

§. 9. Ἐν τῇ Γαλλίᾳ Καρόλε τῆ ς'. ἀποθανόντος, ὁ υἱὸς αὐτῆ Κάρολος Ζ'. τὴν πεπτωκυῖαν αὐτῆς κατάςασιν ἀνορθώσατο, διὰ προτροπῆς μάλιςα Ἰωάνης τῆς ἐν Λοθαριγγίᾳ περιφήμε νεάνιδος, ἥτις ἔλεγε τὸν θεὸν ἑαυτῇ χρηματίζειν, ἤτοι πῶς νὰ βλέπῃ ἀποκαλύψεις, ϗ προσφερθεῖσα εἰς τὸν βασιλέα, ξίφος ἐζήτει, ὁπῆ ἦν εἰς τὸ θησαυροφυλάκιον ἑνὸς ναῆ, μὲ τὸ ὁποῖον ἔταζε τὴν δύναμιν τῶν ἐχθρῶν τῆ βασιλέως νὰ νικήσῃ. Ἁρματωθεῖσα λοιπὸν μὲ λαμπρὰ ἅρματα, ϗ ὡς Κελτογαλάτης ςρατιώτης περιζωθεῖσα, ἐπροπορεύετο ἀπὸ τὲς Κέλτας τὲς ὑπ' αὐτὴν, ϗ φθάσασα εἰς τὸ ςρατόπεδον τῶν Βρεταννῶν, ὁπῆ ἐπολιόρκεν τὴν Ἀυρηλίαν, ἐδίωξεν αὐτὲς ἐκεῖθεν. ὁμοίως ϗ ἄλλας πολλὰς νίκας ἐποίησεν, εἰς τὰς ὁποίας πολλάκις ἀπὸ τὲς ἐχθρὲς ἐπληγώθη, οἱ δὲ τῆς Ἀυρηλίας πολῖται ἐλευθερωθέντες ἀπὸ τὴν πολιορκίαν, ἑορτὴν πάνδημον θεσπίσαντες ἐποίησαν. Τελευταῖον πιαθεῖσα ἀπὸ τὲς Ἀγ-

Κατάςασις Γαλλίας.

(α) Ἐν Μαρτίῳ έ. (β) Εἰς τὸν βίον αὐτῆ.

Α'γγλας ἐρρίφθη εἰς τὸ πῦρ, καὶ ἐκάη, ὡς μάγος (α). ἀνάγνωθι Νικόλαον τὸν Γιλλήσιον ἐν τοῖς χρονικοῖς (β), καὶ τὸν Λαόνικον (γ). ἐν ἔτει αυλς'. ὁ Κάρολος ἀνέλαβε τὴν Λευκοτίαν, καὶ ἐν ἔτει αυμθ'. διόλου τῆς Γαλλίας ἐδίωξε τὰς Α'γγλας.

Κατάσασις Γερμανίας.

§. 10. Ἐν τῇ Γερμανίᾳ θεμέλια πολλῶν Α'καδημιῶν κατεβάλοντο· Ἐν τούτοις δὲ τοῖς χρόνοις ἄρχισε νὰ οἰκοδομῆται ἡ ἐν τῷ Ρ'οσοχίῳ Α'καδημία ἀπὸ τὰς Μεγαλοπολιτανὰς δάκας Γωάννην καὶ Α'λβερτον καὶ ἀπὸ τὰς τῆς ἐν Ρ'οσοχίῳ Γερβσίας ὁπᾶ ἔλαβαν τοιοῦτον προνόμιον ἀπὸ Μαρτῖνον Ε'. πρὸς ταύταις δὲ καὶ πολλαὶ πυρκαϊαὶ ὑπὸ τῶ ἐξεταζῶ τῶν αἱρέσεων ἀνήπτοντο, καὶ μάλισα εἰς τὰς πόλεις τῆς Ο'υανδαλίας, ἀπὸ τὰς ὁποίας πόλοι ἀντιπαπικὴν διδασκαλίαν κηρύττοντες ἐκαίοντο· ὅρα περὶ αὐτῶν τὸν Γράντζιον (δ), Παῦλον τὸν Λάγγιον (ε), καὶ Δαβὶδ τὸν Χυτραῖον (ζ).

Κατάσασις Δανίας.

§. 11. Ἐν τῇ Δανίᾳ ἐβασίλευεν ἡ περίκλυτος Μαργαρίτης ἐκείνη ἡ τῶν Δάνων Σεμίραμις, τῆς ὁποίας ἡ διοίκησις ἐπεκράτησεν ἀπὸ τοῦ απζ'. ἕως τῶ αυιβ'. αὐτὴ υἱοποιήσασα, καὶ διάδοχον κατέσησεν Ε'ρρικον τὸν υἱὸν τῆς ἀνεψιᾶς αὐτῆς, καὶ Ο'υρατισλάὸ τῆς Πομερανίας δακὸς, ὃ διϊσχυριζομένυ εἰς τὸ ἑαυτῶ βασίλειον τὴν Σλεσβίγγην ὑποτάξαι, τριακονταετὴς πόλεμος ἐκινήθη μεταξὺ τῶν Ο'λσατῶν, καὶ τῶν Δάνων· εἰς τὸν ὁποῖον ὁ μὲν Μαρτῖνος ὁ Πάπας τοῖς Ο'λσατοῖς ἐβοή-

(α) Πολλὰ μυθολογῶσι περὶ αὐτῆς οἱ συγγραφεῖς, οἱ Γάλλοι εἰς ἔπαινον, καὶ οἱ Α'γγλοι εἰς κατηγορίαν· ὅμως ἡ δεισιδαιμονία, καὶ ἀπελπισία εἶχε μέρος εἰς τὰ κατορθώματά της· διότι πολιορκούντων τῶν Α'γγλων τὴν Α'υρηλίαν πόλιν τῆς Γαλλίας, τὸ πέσιμον τῆς ὁποίας ἤθελεν εἶναι ὁ τέλειος ἀφανισμὸς Καρόλυ τῶ Ζ'. οἱ πρῶτοι τῶ γρατεύματος μὲ δῶρα καὶ ὑποσχέσεις ἐπαρακίνησαν μίαν παρθένον ἀνδρείαν, καὶ ἁρμόδιον εἰς τὸν σκοπόν τες νὰ δημοσιεύσῃ, ὅτι συνομιλῇ με τὸν Θεὸν, καὶ ὅτι αὐτὴ δύναται νὰ ἐλευθερώσῃ τὴν Α'υρηλίαν ἀπὸ τὴν πολιορκίαν, καὶ εἰς μαρτύριον ἔλεγε πῶς νὰ τῆς φέρωσι τὸ ξίφος ὁπᾶ εὑρίσκετο εἰς τὸ θησαυροφυλάκιον ἑνὸς ναῶ, μὲ τὸ ὁποῖον θέλει νικήσει τὰς ἐχθρές· εὐκόλως ἐπίσευσαν οἱ ἀκέσαντες, καὶ τόσην ἰσχὺν ἔλαβον, νομίζοντες ὡς ἐκ Θεῶ ἐπέμφθη αὐτοῖς ἡ Γωάννα, ὁπᾶ κατεδίωξαν τὰς ἐχθρὰς, καὶ ἠλευθέρωσαν τὴν Α'υρηλίαν. Τῶτο τὸ συμβεβηκὸς ἐδυνάμωσε τὰς Γάλλας καὶ ἐνίκησαν πολλάκις τὰς Α'γγλας· αὐτὴ προσέτι ἐχάλασε τὸν Ταλβὼτ εἰς τὴν μάχην τῶ Πάταϊ, καὶ ἔχρισεν εἰς Ρ'εἵμς τὸν Κάρολον Ζ'. βασιλέα τῆς Γαλλίας τῷ 1429, Γελίε 17. ἀφ' ὃ ἐτελείωσε τὴν ἀποσολήν της, ὁπᾶ ἦτον νὰ ἐλευθερώσῃ τὴν Α'υρηλίαν, καὶ νὰ χρίσῃ τὸν Κάρολον διὰ βασιλέα Γαλλίας ἤθελε νὰ ἀναχωρήσῃ, ἀλλὰ δὲν τὴν ἄφησαν, καὶ ἔμεινεν εἰς τὸ γρατόπεδον. Τῷ 1430. Μαΐε 30. οἱ Α'γγλοι τὴν ἐπίασαν εἰς Κομπέδιον, καὶ φέροντές την εἰς Ρ'όανο τὴν ἔκαυσαν ὡς μάγον· διαδοθείσης δὲ τῆς φήμης ὅτι μάγος ἦν, ἐσυγχίθησαν οἱ Γάλλοι, ὅθεν ὁ Κάρολος ἐπρόξαξε νὰ γίνῃ ἀκριβὴς ἔρευνα, καὶ νὰ κριθῇ περὶ τέτε. Γενομένης τῆς ἐξετάσεως τῶν κατορθωμάτων της εὑρέθη ἀθῶος, καὶ ἐτιμήθη ὡς Η'ρως ἀπεσαλμένος παρὰ Θεῶ. Θέλεσι πολλοὶ, ὅτι δὲν ἐπιάσθη ἀπὸ τὰς Α'γγλας, ἔτε ἐκάη, ἀλλ' ὑπανδρεύθη μὲ ἕνα εὐγενῆ τῶ γρατεύματος ἐραςὴν τῆς ἀνδραγαθίας της.

(β) Σελ. 309. ἕως 328. (γ) Βιβλ. Β'. (δ) Τῶν Ο'υανδ. βιβλ. ί κεφ. γ'. (ε) Χρον. Κιτζ. ἐν ἔτει αυή. (ζ) Σαξον. βιβλ. ά.

βοήθη, ὁ δὲ Αὐτοκράτωρ Σιγισμῦνδος τοῖς Δάνοις, ὅσις μὲ κοινὸν δίπλωμα ἐδεινολογεῖτο, ὅτι ὁ Μαρτῖνος εἰς τὰ πράγματα τῆς Αὐτοκρατορίας περισσότερον ἀπὸ τὸ ἀνῆκον αὐτῷ ἐξαπλώνεται. Εἰς αὐτὸν τὸν πόλεμον δὶς ὁ Ἐρρῖκος ἐκυρίευσε τὴν Φερράριαν νῆσον, καὶ τόση ἀσπλαγχνία μεταξὺ τῶν Δάνων ἀνεφάνη εἰς αὐτὸν, ὡς ἐδέποτε μεγαλητέρα εἰς ὅλον τὸν πόλεμον κτ. ἀνάγνωθι τὸν Γράντζιον (α), Γσαάκιον τὸν Ποντανὸν (β), καὶ τὸ τῶν Ὀλσατῶν Χρονικὸν Γωάννε τῦ Πετερσενίε.

§. 12. Ἐν τῇ Πολωνίᾳ ἡγεμονεύων ὁ Βολεσλάος δεινότατον πόλεμον μὲ τὰς Τευτονικὰς φράτορας ἐποίησε, καὶ τόσον πλῆθος ἀπίστων ἐπρόσαξε νὰ βαπτισθῇ, ὥστε μήτε ὀνόματα ἀρκετὰ νὰ εὑρίσκοντο, νὰ δοθῇ ξεχωριστὰ εἰς τὸν καθ' ἕνα, ὅθεν εἰς ὅλας τὰς ἄνδρας τῆς αὐτῆς κώμης ἓν ὄνομα ἔδιδεν, ὁμοίως καὶ εἰς τὰς γυναῖκας πρὸς τὸ διαφέρειν ἀπ' ἀλλήλων, καὶ ἔτω μόλις νὰ ἀρκέσωσι τὰ ὀνόματα, καθὼς γράφει ὁ Γράντζιος (γ). Κατάσασις Πολωνίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Περὶ Γωάννε τῦ Οὔσου, καὶ Γερωνύμε τῦ ἐκ Πράγης, καὶ τῆς αὐτῶν Ἀντιπαπικῆς διδασκαλίας, διὰ τὴν ὁποίαν τῷ πυρὶ παραδίδονται ὑπὸ τῆς ἐν Κωνσαντίᾳ συνόδε.

§. 1.

Γωάννης ὁ Οὔσος, πατρίδα μὲν εἶχε κώμην τινὰ τῆς Βοημίας, διδάσκαλος δὲ ἐχρημάτισεν εἰς τὸ σχολεῖον τὸ ἐν Πράγῃ, καὶ Ἐκκλησιαστὴς εἰς τὸ Ἀκαδημαϊκὸν τέμενος ὁπῦ ὀνομάθη Βηθλεὲμ, ἀνὴρ βίε ἀμέμπτε, καὶ ζήλε θείε ἔμπλεως, καθὼς οἱ ἀκριβῶς αὐτὸν γνωρίσαντες μαρτυροῦσιν. Αὐτὸς κατ' ἀρχὰς μὲν τὰ παρὰ Γωάννε τῦ Οὐϊκλέφε ἐκδοθέντα βιβλία ἀπεδοκίμαζε, καὶ ἐκαταφρόνει· ἔπειτα δὲ ἐπιμελέστερον περὶ αὐτὰ καταγινόμενος, τὰ ἐπαίνει, καὶ μεταχειριζόμενος ἄρχισεν ἐν ἔτει αυδ'. νὰ διδάσκῃ ἀντιπαπικὴν διδασκαλίαν, καὶ συχνὰ νὰ συνδιαλέγηται μὲ τὸς ἄλλος Ἀκαδημαϊκὸς διὰ τὴν Παπικὴν ἐξουσίαν, προβάλλων αὐτοῖς, καὶ λέγων, ἄραγε ἡ παπικὴ ἐξουσία μεγαλητέρα εἶναι τῆς Γωάννης Οὔσος.

(α) Δανίας βιβλ. ἡ. κεφ. δ'. (β) Γσορ. τῶν Δανικῶν πραγμ. βιβλ. δ' (γ) Βανδαλ. βιβλ. ί. κεφ. θ'.

τῶν ἄλλων Ἐπισκόπων; καὶ αὐτὸς ὁ Πάπας ἄλλος τὶς, ἢ Ἐπίσκοπος εἶναι; προσαχθέντες δὲ αὐτοὶ νὰ μὴ προβάλλωσι πλέον ἀναμεταξύ τας τοιαύτας διαλέξεις, ἀλλὰ νὰ ἀπέχωσιν ἀπὸ τὰ τοιαῦτα, ἠκαγκάσθησαν νὰ γράψωσιν εἰς μὲν τὸν ἕνα τοῖχον τῆ κελλείᾳ τὴν ἱστορίαν τῆ Δεσποτικῆ πάθας, εἰς δὲ τὸ ἄντικρυ αὐτῆ ἕτερον μέρος, τὸν Πάπαν, καὶ τὸν κλῆρον μὲ πᾶσαν τὴν αὐτῆ μεγαλειότητα διὰ νὰ ἐλέγχωσιν οἱ τοῖχοι τοιαυτοτρόπως τὴν Παπικὴν ὑπερηφάνειαν, τὴν ὁποίαν οἱ ἄνθρωποι δὲν ἐτόλμων νὰ λαλήσωσι. Ταύτην δὲ τὴν τῶν Ἀκαδημαϊκῶν διαγραφὴν Γωάννης Οὖσος εἰς μίαν αὐτῆ κοινὴν ὁμιλίαν ἐπαινῶν, εἶπε πρὸς τοῖς ἄλλοις ἀφόβως, πῶς ἀρμοδίως νὰ ἰσόρησαν τὸν Χριστὸν, καὶ τὸν Ἀντίχριστον· Τότε ἀκατσθέντος, πλῆθος ἀνθρώπων εἰς τὸν οἶκον ἐκεῖνον ἦλθε, καὶ ἀπὸ αὐτὰ πανταχῆ ἐγνωρίζετο ἡ τῆς Ῥωμαϊκῆς Ἐκκλησίας, καὶ τῆ κλήρᾳ κατάσασις. Συνετάξατο καὶ τεύχη συγγραμμάτων περὶ ἐνότητος τῆς Ἐκκλησίας, περὶ τῆ Σώματος τῆ Χριστῆ, περὶ τῆ Ἀντιχρίστᾳ, ὑπομνήματα, εἰς τὸν Ἰεζεκιὴλ, εἰς τὸν Ὡσηὲ, Ὁμιλίας, Ἐπιστολὰς, καὶ ἄλλα.

Γερώνυμος ἐκ Πράγης

§. 2. Συμφώνως εἰς πάντα τὰ κατὰ τῆ Πάπα μὲ Γωάννην τὸν Οὖσον, ἔγινεν Γερώνυμος ὁ ἐκ Πράγης, ὁ γνήσιος αὐτῆ μαθητὴς, καὶ ὁπαδὸς, ἀνὴρ διαβεβοημένος, καὶ ἀκατὸς εἴς τε τὰ σχολεῖα, καὶ εἰς τὰς πόλεις· καὶ μὲ τὸς δύο τότος, πολλοὶ τῶν Βαλδικῶν, καὶ ὁπαδῶν Λολάρδε τῆ Βαλδήρε, (περὶ ὧν ἀνωτέρω) συνανεςρέφοντο. Εἰς αὐτὴν τὴν ἀντιπαπικὴν διδασκαλίαν περισσότερον ἀπὸ τὰς ἄλλας, ἐναντιώνοντο οἱ Γερμανοὶ, ὄ μόνον οἱ διδάσκαλοι, ἀλλ' ἔτι καὶ οἱ τῆς Πραγικῆς Ἀκαδημίας πολῖται.

§. 3. Ἐν ἔτει ᾳυιά. Γωάννης ΚΒ'. πόλεμον χαλεπώτατον, καὶ σκληρώτατον συγκροτήσας μὲ Λαδισλάον τὸν τῆς Νεαπόλεως ῥῆγα, νὰ κηρύξῃ τὸν Σταυρὸν παντῆ κατὰ τῆ ἐχθρῆ ἀπεφάσισε, καὶ τὸς κηρύξαντας καὶ εἰς τὴν Βοημίαν μὲ Παπικὰς Βάλλας ἔπεμψε, διὰ μέσε τῶν ὁποίων ἀφέσεις ἁμαρτιῶν πληρέσαται ἐδίδοντο εἰς πάντας τὸς Χριστιανὸς ὁπῆ ἐπρόσφερον βοήθειαν. Πολλὰ ἠγανάκτει, καὶ ἐλυπεῖτο ὁ Οὖσος βλέπων διὰ τοιαῦτα ἄτοπα μηχανήματα, καὶ ἐφευρέματα νὰ χύνωνται ἄσπλαγχνα τὰ αἵματα τῶν Χριστιανῶν, ὅθεν εἰς τὰς ὁμιλίας τε ἀνέτρεπε πολλὰ τὰς τοιαύτας βάλλας. Ἔπειτα εἰς ἀνατροπὴν τελείαν τῆς τῆ Γωάννε Βάλλης ἐν ἔτει ᾳυιβ'. μηνὶ Ἰανίῳ, θέσεις δημοσίας κατὰ ταύτης ἐγγράφως εἰς τὰς θύρας τῶν ἱερῶν ναῶν, καὶ μοναςηρίων ἐκρέμασε, καὶ πρὸς ἐξέτασιν αὐτῶν παντὸς γένος ἀνθρώπων πεπαιδευμένων διδασκάλες, μαγίσρες, καὶ μοναχὲς ἐν τῷ Καρολίνῳ συνεδρίῳ ἐπροσκάλει. Τὸ δὲ πρόκριτον τῆς διαλέξεως ἐπιχείρημα ἦν, ἄραγε κατὰ τὸν νόμον τῆ Χριστῆ δίδεται, καὶ ὠφελεῖ ὑπὲρ τῆς τῆ Θεῆ τιμῆς, καὶ τῆς τῆ Χριστιανικῆ λαῆ σωτηρίας, καὶ ὑπὲρ τῆς τῆ βασιλείᾳ ὠφελείας, καὶ τὲς Χριστιανὲς ταῖς τῆ Πάπα βάλλαις συγκατανεύοντες νὰ ὑψώσωσι τὸν Σταυρὸν ἐναντίον Λαδισ-

δισλάβ τῆ Νεαπόλεως ῥηγὸς, καὶ τῶν αὐτῷ προσκειμένων; διαλέξεως λοιπὸν μεγάλης συγκροτηθείσης δι' αὐτὸ τὸ πρόβλημα, οἱ τῆς ἀληθείας ζηλωταὶ καταφρονήσαντες τὰς Παπικὰς βέλλας, καὶ μὲ βίαν εἰς τὴν ἀγορὰν κατέκαυσαν αὐτὰς φανερὰ, Βαβυλωνικὴν πόρνην ὀνομάσαντες τὸν ἀποσείλλαντα Πάπαν Γωάννην, Ἀντίχριστόν τε, καὶ ἄλλα παρόμοια πολλὰ, ὅθεν ἐχθρὸς δυσμενέστατος, καὶ αἱρετικὸς τοῖς παπισταῖς ἐνομίζετο Γωάννης ὁ Οὖσος.

§. 4. Ὅθεν ἐν τῇ ιε'. συνελεύσει τῆς ἐν Κωνσταντίᾳ συνόδε κατὰ τὸ ᾳυιε'. ἔτος ὑπὸ κοινῷ ὀνόματι τῆ Οὐϊκλέφε, καὶ Γωάννε τῆ Οὔσε νς'. ἄρθρα κατεκρίθησαν, ἰδίως δὲ τῆ Οὔσε λ'. Ἄρθρα Γωάννε τῆ Οὔσε.

Πρῶτον λοιπὸν ἔγκλημα τῶν προσενεχθέντων Γωάννῃ τῷ ΚΓ'. ὑπὸ τῆ πικροτάτε ἀνταγωνιςῆ ἐκείνε Μιχαὴλ τῆ δὲ Κάσσης εἶναι, ὅτι ἐδογμάτιζεν ὁ Οὖσος τὴν θείαν κοινωνίαν, νὰ μεταδίδεται τοῖς λαϊκοῖς μὲ τὰ δύο εἴδη, τῆ ἄρτε δηλαδὴ, καὶ τῆ οἴνε.

Β'. Μετὰ τὴν τελείωσιν τῶν ἐν τῷ θείῳ δείπνῳ μυςηρίων τὴν τοῦ φυσικῆ, καὶ ὑλικῆ ἄρτε, καὶ οἴνε Οὐσίαν διαμένειν.

Γ. Τὴν Χριςιανικὴν Ἐκκλησίαν, ἀχὶ ὁ Πάπας, καὶ οἱ Καρδινάλιοι νὰ συνιςῶσιν, ἀλλ' ἡ τῶν Ἁγίων, καὶ ἐκλεκτῶν κοινωνία.

Δ'. Τὴν ἐν Ῥώμῃ Ἐκκλησίαν πρὸ πολλῆ χρόνε Ἐκκλησία ἀληθὴς νὰ μὴν εἶναι.

Ε'. Οὐχὶ ὁ Ἀπόςολος Πέτρος, ἀλλ' αὐτὸς ὁ Χριςὸς νὰ εἶναι κεφαλὴ τῆς Ἐκκλησίας.

ς'. Μηδέποτε ὁ Πέτρος Ἐπίσκοπος Καθολικὸς Ἐκκλησίας ἐχρημάτισεν.

Ζ'. Ἐκεῖνος ὁπῆ φανερὰ εἶναι ἀντικείμενος, ὁ Ῥώμης δηλαδὴ ἀρχιερεὺς, εἰς τὴν διδασκαλίαν τῆ Χριςῆ, εἰς τὸν βίον, καὶ εἰς τὰ ἤθη νὰ μὴν εἶναι Βικάριος τῆ Χριςῆ, ἀλλ' ἀντίχριστος.

Η'. Οἱ Ῥωμαῖοι ἀρχιερεῖς νὰ πληρώνωσι τὴν ἀξίαν αὐτῶν, καὶ τὴν ἀυθεντίαν εἰς τὰς Ῥωμαίας Αὐτοκράτορας.

Θ'. Οἱ Πάπας, καὶ οἱ ἀρχιερεῖς πειθῶντες τὸ ἀνόσια, νὰ μὴν εἶναι ἀληθεῖς ποιμένες, ἀλλὰ κλέπται, καὶ λῃςαί.

Ι'. Τὸ τῆ Ῥώμης Ἐπισκόπε ἀνάθεμα, καὶ τῶν λοιπῶν ἀρχιερέων νὰ μὴν νομίζηται πάντοτε διὰ μέγα.

ΙΑ'. Οἱ Καρδινάλιοι νὰ μὴν εἶναι ἀληθεῖς διάδοχοι τῶν Ἀποςόλων, ὁπῆ δὲν ἐμφαίνεσι τὴν ἁγιότητα ἐκείνων εἰς τὴν ζωὴν, καὶ πολιτείαν αὐτῶν.

ΙΒ'. Ἡ τῆ Χριςῆ Ἐκκλησία καλλίτερα πολλὰ ἐπεσκέπτετο διοικεμένη ἀπὸ Ἀποςόλε, καὶ ἀληθεῖς τῆ Χριςῆ μαθητὰς, παρὰ ἀπὸ προϊσαμένε τοιάτε τερατώδεις, κεφαλὰς, ὡς οἱ τῶν παρόντων χρόνων Πάπαι τῆς Ῥώμης εἰσίν.

ΙΓ'. Η' Ε'κκλησία μέχρι τῆς τελευταίας κρίσεως νὰ συνίσταται ἄριστα καὶ χωρὶς τὸν Πάπαν τῆς Ρ'ώμης.

ΙΔ'. Ο' Πάπας μήτε ἁγιώτατος πρέπει νὰ ὀνομάζηται, μήτε οἱ πόδες τε νὰ φιλῶνται.

ΙΕ'. Δὲν πρέπει νὰ ὑποτάσσωνται εἰς τὸν Πάπαν ὁποῦ προςάζει, ἢ ἐμποδίζει, ἐκεῖνο ὁπῶ εἶναι ἐναντίον εἰς τὸν θεῖον λόγον.

Ις'. Ο' ἀδίκως ὑπὸ τῶ Πάπα ἀραῖς καὶ ἀναθέμασιν ὑποβαλλόμενος νὰ δύναται εἰς τὸν Υ"ψιστον αὐτὸν Κριτὴν τὸν Γ'ησῦν Χριςὸν νὰ τὸν ἐγκαλῇ.

ΙΖ'. Εἰς τὲς πολιτικὲς, καὶ τὲς Ε'κκλησιαςικὲς νὰ εἶναι ἄδεια φανερὰ νὰ ἐλέγχωσι, καὶ νὰ ὀνειδίζωσι τὰς πονηρίας, καὶ τὰ ἐγκλήματα τῶν τῆς Ε'κκλησίας προεςώτων.

ΙΗ'. Εἰς τὲς πολιτικὲς ἄρχοντας καθῆκον εἶναι, τὸ νὰ ἀναγκάζωσι τόσον τὲς ἱερεῖς, καὶ πρεσβυτέρες, ὥςε τὴν ζωὴν αὐτῶν κατάλληλον, καὶ ἁρμοδίαν νὰ ἔχωσιν εἰς τὰς θείας ἐντολάς.

§. 5. Διὰ αὐτὰ λοιπὸν τὰ ἄρθρα, καὶ δι' ἄλλας αἰτίας μὲ αὐτὰ ἀκολούθας, διότι ἐδίδαξεν, ἔλεγον οἱ συκοφάνται, τὴν θείαν Ο'υσίαν, καὶ τὴν ἀνθρωπίνην ἕνα Χριςὸν διασυςῆσαι, τέταρτον ἑαυτὸν τῆς θεότητος πρόσωπον ἔσεσθαι κτ'. ἡ ἐν Κωνςαντίᾳ σύνοδος καθεῖλεν αὐτὸν, καὶ ὡς αἱρετικὸν μάλιςα διὰ τὸ ἐπικαλέσασθαι ἐνώπιον ταύτης τὸ τῶ Χριςῶ βῆμα, κατακρίνασα τῷ πυρὶ παρέδωκε μὲ πάντα τὰ παρευρεθέντα αὐτῷ βιβλία, ἄνδρα ἐν ἀρετῇ περιφανέςατον, καὶ διαβεβοημένον κατὰ τὸ ἀκριβὲς ἔτος ἀπὸ Χριςῶ, κελεύσασα μετὰ τὴν ἀπόφασίν τε ἐν πυρὶ ἀποτεφρωθῆναι, νὰ τεθῇ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τε Στέφανος ἀπὸ πάπυρον εἰκόνας τριῶν διαβόλων ἔχων (α). ὁμοίως τῷ ἑπομένῳ ἔτει ἡ αὐτὴ σύνοδος διὰ τὰ

(α) Η' καταδίκη Γ'ωάννε τῶ Ο'υσε ὡς δικαία νομίζεται ἀπὸ τὲς Παπίςας, ἄδικος δὲ ἀπὸ τὲς Προτες άντας, διότι εἰς τὴν ἐν Κωνςαντίᾳ σύνοδον τῇ ἐν ἔτει αὐιδ'. καλεσθέντος Γ'ωάννε τῶ Ο'υσε ἵνα λόγον δώσῃ περὶ τῆς διδασκαλίας τε, ἐζήτησεν ἀπὸ τὸν Α'υτοκράτορα Σιγισμῶνδον γράμμα πρὸς τὲς πατέρας δι' ἀσφάλειάν τε, καὶ λαβὼν αὐτὸ ὑπῆγεν εἰς τὴν Σύνοδον· ἀλλ' ἰδὼν αὐτὸς πῶς ἤθελε καταδικαθῆ ἂν δὲν ἠρνεῖτο τὴν διδασκαλίαν τε, ἐςοχάθη νὰ φύγῃ, φανερωθεὶς δὲ, ἐφυλακώθη διὰ προσαγῆς τῆς Συνόδε, τότε ἔδειξε τὸ γράμμα τῶ Α'υτοκράτορος, εἰς τὸ ὁποῖον οἱ πατέρες ἦυρον ὅτι ἔλεγε πῶς ἂν δὲν ἀθωώσῃς τὴν διδασκαλίαν σε ἀπὸ τὸ ἔγκλημα τῆς αἱρέσεως θέλει καταδικαθεῖς, τότε ἐβρίφθη ἀπὸ τὸν ἵππον, (εἰς τὸν ὁποῖον εὑρίσκετο) φερόμενος εἰς φυλακὴν, ἐλπίζων νὰ τὸν βοηθήσωσιν οἱ ὀπαδοί τε Βοῆμοι, ἀλλ' ἠπατήθη διότι οἱ φέροντες αὐτὸν πάλιν τὸν ἐπίασαν, καὶ τὸν ἤφεραν εἰς φυλακήν. Παρακινεθεὶς ἀπὸ πολλὲς, μάλιςα καὶ ἀπὸ τὸν Α'υτοκράτορα νὰ ἀρνηθῇ τὴν διδασκαλίαν τε, καὶ νὰ ὑπογράψῃ εἰς τὴν παρὰ τῆς συνόδε ἐκτεθεῖσαν ὁμολογίαν, δὲν ἠθέλησε· ὅθεν τῇ ς'. Γ'ελίε ἐδικάσθη νὰ γένῃ ἡ τελεία ἐξέτασις περὶ αὐτε· ἐρχομένης δὲ τῆς ἡμέρας ἐφέρθη ὁ Ο'υσος εἰς τὴν Ε'κκλησίαν, ὅπε ἦσαν συνηγμένοι οἱ Πατέρες, καὶ

τὰ αὐτὰ ϗ Γερώνυμον τὸν ἐκ Πράγης ἠγαπητὸν τῆ Οὔσα, κατεδίκασε νὰ γένῃ τῆ πυρὸς παρανάλωμα· Περὶ ὧν ἀνάγνωθι τὰ ἔσχατα ὑπομνήματα τῆ Οὔσα ἐν δύο τόμοις μὲ ἄλλα αὐτῆ συγγράμματα τυπωθέντα ἐν Στερεμβέργει, ϗ Αἰνείαν τὸν Σίλβιον (α).

§. 6. Οἱ ὀπαδοὶ τῆ Οὔσα μετὰ τὴν αὐτῆ ἀποτέφρωσιν Οὐσῖται ἐκλήθησαν, τῶν ὁποίων ὁ ἀριθμὸς καθ' ἡμέραν ηὐξανεν· ἐν ἔτει δὲ ᾳυιή. προσάτης τέτων τῶν Οὐσιτῶν γενόμενος Ἰωάννης ὁ Ζίσκας πολλὰς τῶν ἀντικειμένων εἰς αὐτὰς ἠφάνησε, ϗ εὐτυχῶς ἠγωνίσθη κατὰ τοῦ Αὐτοκράτορος Σιγισμόνδε, ὅπῆ εἶχε ἐγείρει διωγμὸν κατὰ τῶν Οὐσιτῶν, ϗ ἑπομένως πόλεμον εἰς ἔτη ιγ'. διαμείναντα, ἀπὸ τὰς ὁποίας Οὐσιτικὸς πόλεμος ὀνομάθη (β). Ἡ ἐν Πράγῃ ἀκαδημία ἐναντίον τῆς ἐν Οὐσίται.

ϗ ἐρωτηθεὶς ἂν ἀναθεμάτιζε τὴν διδασκαλίαν τῆ Οὐϊκλέφε, ἀπεκρίθη ὅτι ἡ συνείδησίς τε τὸν ἐμποδίζει, διὸ οἱ Πατέρες ἤρεσαν τὴν μάλαιναν ψῆφον κατ' αὐτῆ. Εἰς καιρὸν ὅπῆ ἀνεγινώσκετο ἡ κατ' αὐτῆ ἀπόφασις ἐσιώπα ἐλπίζων νὰ ὁμιλήσῃ ὕστερον, ϗ νὰ ἀθωωθῇ ἴσως, ἀλλὰ δὲν τῆ ἐδόθη ἄδεια. Τότε ἔνδυσαν αὐτὸν τὰ ἱερατικὰ ἱμάτια, ϗ ὕστερον τὸν ἔκδυσαν, ϗ τῆ ἔθεσαν ἐπὶ κεφαλῆς μήτραν παπύρε ἐπιγεγραφὴν ἔχεσα, ἴδε ὁ αἱρεσιάρχης. Τότε Ἀλοΰσιος ὁ δὲξ τῆς Βαυαρίας λαβὼν αὐτὸν, παρέδωκεν εἰς χεῖρας τῶν Ληγάτων, οἵτινες ἔδεσαν αὐτὸν εἰς τὸν διωρισμένον τόπον τῆς πυρκαϊᾶς, ϗ τότε πάλιν ὁ ῥηθεὶς δὲξ τὸν ἐπαρακίνησε νὰ μετανοήσῃ, ϗ αὐτὸς ἀπεκρίθη, ὅτι ἡ γραφὴ λέγει, κάλλιον νὰ ὑπακέσῃ τις τῷ Θεῷ, ἢ τοῖς ἀνθρώποις· τὸν ἄφησεν ὁ δὲξ ϗ ἐδόθη τὸ σημεῖον νὰ ἄψῃ ὁ δήμιος τὴν πυρκαϊὰν· λέγεσι πῶς τότε εἶπεν, ὅτι θανατώνεσι μίαν χῆνα (ἐς γὰρ ἐν τῇ Βοημικῇ διαλέκτῳ δηλοῖ χῆνα) μετὰ παρέλευσιν δὲ χρόνε ρ'. ἀπὸ τὴν σάκτην τε θέλει γεννηθῇ ἕνας κύκνος, ὅπῆ νὰ ὑπεραστωιθῇ τὴν ἀλήθειαν ὅπῆ αὐτὸς ἐδίδασκεν, ἐννοῶν ὡς λέγεσι τὸν Λυθῆρον, ὅςις τῷ αφιέ. ἀπὸ τὰ συγγράμματα τῆ Οὔσα ἔλαβε τὴν διδασκαλίαν τε. Ὅταν ἄρχισε τὸ ἄχυρον τὸ περὶ αὐτῆ εὑρισκόμενον νὰ καίῃ ἐφώναξε μεγάλῃ τῇ φωνῇ, Ἰησῆ Χριςὲ Υἱὲ Θεῆ τῆ Ζῶντος, ἐλέησόν με· ϗ αὐτὴ ἦν ἡ ἐσχάτη φωνὴ τῆ Οὔσα, διότι τόσον βίαιος ἦν ἡ πυρκαϊὰ ὅπῆ τὸν ἔπνιξεν ἐυθύς· ϗ αὐτὸ εἶναι τὸ θλιβερὸν τέλος Ἰωάννε τῆ Οὔσα. (α) Ἰσορ. Βοημ. κεφ. λς'.

(β) Ὁ θάνατος Ἰωάννε τῆ Οὔσσα, ϗ Γερωνύμε τῆ ἐκ Πράγης, τόσον παρώργισε τὲς ὀπαδὲς αὐτῶν ὅπῆ σράτευμα συςήσαντες ἐπολέμησαν ἀνδρείως τὲς Καθολικὲς, ἔγδυσαν τὰ μοναςήρια, τὰς Ἐκκλησίας, ϗ ἄλλας ἀταξίας ἐποίησαν. Ὁ Αὐτοκράτωρ Σιγισμῆνδος θέλων νὰ τὲς καταδιώξῃ ϗ νὰ τὲς ἀφανίσῃ, αὐτοὶ ἔκλεξαν διὰ σρατηγὸν τὸν περίφημον Ἰωάννην Ζίσκα, ἕτω λεγόμενον, διότι εἰς μίαν μάχην ἔχασε τὸν ἕνα ὀφθαλμόν. Μὲ τεσσαράκοντα χιλιάδας σράτευμα ἐπολέμησε τὲς Καθολικὲς εἰς τρόπον ὅπῆ ἦσαν ἀπηλπισμένοι, ἔκτισε μίαν πόλιν εἰς ἕνα τόπον ὑψηλὸν, ϗ ἁρμόδιον Θαβὼρ ὀνομάσας αὐτὴν, ὅθεν Θαβωρῖται ὠνομάθησαν οἱ Οὐσῖται· μετ' ὀλίγον μία σαΐτα τὸν ὑσέρησε ϗ τὸν ἕτερον ὀφθαλμὸν, ἀλλ' αὐτὸς ἕτω τυφλὸς ἠκολέθησε τὸν πόλεμον, ϗ ἀπέκτησε πολλὰς νίκας, μάλισα τὴν νίκην τῆ Αὐσβίγ, εἰς τὸν Ἔλβα ποταμὸν, εἰς τὴν ὁποίαν ἐννέα χιλιάδαι Καθολικοὶ ἀπέθανον. Ὁ Αὐτοκράτωρ Σιγισμῆνδος φοβηθεὶς ἀπὸ τοιαύτας νίκας, ἐπρόβαλε τῷ Ζίσκα κρυφίως μίαν συμφωνίαν, μὲ πολὺ κέρδος διὰ τὸν Ζίσκα, ϗ ἐρχόμενος ὁ Ζίσκας πρὸς τὸν Αὐτοκράτορα ἀπέθανεν εἰς τὴν ὁδόν. Λέγεσι πῶς ἐπρόσαξε νὰ ῥιφθῇ τὸ σῶμα τε εἰς θροφὴν τῶν ζώων, ϗ τὸ δέρμα τε νὰ γένῃ ἕνα τύμπανον, βεβαιώνων τὲς σρατιώτας πῶς ἡ μένη βοὴ τοιέτε τυμπάνε θέλει ἀρκεῖ νὰ σρέ-

ἐν Κωνσαντίᾳ συνόδῳ πρόγραμμα ἐδημοσίευσε πρὸς ἅπαντας τὲς τὴν Χρισιανικὴν πίσιν ὁμολογοῦντας κατὰ τὸ ἀυιζ΄. ἔτος, ὅτι πρέπει οἱ Χρισιανοὶ μὲ τὰ δύο εἴδη τῆ ἄρτε, ϗ τῆ οἴνε νὰ μεταλαμβάνωσι τὴν θείαν κοινωνίαν, οἱ δὲ ταύτης πολῖται ῥητὰς ἡμέρας διετάξαντο ἑορτάσιμον τελεῖσθαι εἰς μνήμην Γ'ωάννε τῆ Οὖσε, ϗ τῆ Γερωνύμε, ὡς Ἁγίων, ϗ Μαρτύρων.

Καλιξτινοὶ.

§. 7. Οἱ ἐν τῇ Βοημίᾳ μὲ τὰς ἐμφυλίας ςάσεις, ϗ μάχας, εἰς πολλὰ μέρη διῃρέθησαν, ἀπὸ τὲς ὁποίες, ἄλλοι μὲν Καλιξτινοὶ ἐλέγοντο, οἵτινες ἀπὸ ὅλες τὲς ἄλλες συνεφρόνεν μὲ τὲς Παπισᾶς, πλὴν τῆς ὑφ' ἑκατέρῳ εἴδει θείας κοινωνίας, ὅθεν ϗ ἀπὸ τῆς Κάλικος, ἤτοι ποτηρίε ἐπωνομάθησαν, οἱ δὲ Θαβωρῖται ἀπό τινος φρατρίε Θαβὼρ λεγομένε ἐπεκλήθησαν, ϗ αὐτοὶ μὲ τὰς δύο χεῖρας ἐκράτεν τὴν διδασκαλίαν τῆ Οὖσε, ϗ ἄλλοι, μάλιςα οἱ χωρικοὶ, Ὀρηβῖται ἀπό τινος ὄρες Ὀρήβ καλεμένε ὀνομαθέντες, ὁπῆ ἠκολέθησαν τῷ Ζίσκᾳ· ἀπὸ δὲ τὲς Θαβωρίτας πάλιν ἄλλοι μὲν μεταγενέςεροι ἐλέγοντο, ἄλλοι δὲ ἀρχαῖοι, ϗ ἄλλοι ὀρφανοὶ οἱ μετὰ τὸν τῆ Ζίσκα θάνατον εἰς τὸν ἑαυτῆ διάδοχον παρομοίως μὲ ἄλλες μὴν ὑποταχθέντες.

Θαβωρῖται.

Ὀρηβῖται.

Μεταγενέςεροι.

Ἀρχαῖοι.

Ὀρφανοί.

§. 8. Αὐτὲς τὲς Βοήμες ἡ ἐν Βασιλείᾳ σύνοδος ἐπροσκάλεσεν ἐν ἔτει ᾳυλγ΄. διὰ νὰ ἑνωθῶσι πάλιν μὲ τὴν Ῥωμαϊκὴν Ἐκκλησίαν, οἵτινες πέμψαντες πρέσβεις τέσσαρα κεφάλαια δι' αὐτῶν εἰς τὴν Σύνοδον ἐπρόβαλαν, ἀπὸ τὰ ὁποῖα τὸ πρῶτον ἦν, ἐκεῖνο ὁπῆ ϗ ὁ τῆς τῶν Καλιξτίνων φατρίας προέτεινε πρέσβυς, τὸ μυςήριον δηλαδὴ τῆ Σώματος, ϗ Αἵματος τῆ Χριςῆ πᾶσι τοῖς πιςοῖς ὑφ' ἑκατέρῳ εἴδει τῆ ἄρτε, ϗ οἴνε ἀπὸ τὲς ὑπηρέτας τῆς Ἐκκλησίας νὰ μεταδίδωται· Β΄. τὸ ὑπ' ὀνόματι τῶν ὀρφανῶν προσενεχθὲν, τὸν λόγον τῆ Θεῆ ἐλευθέρως, δημοσίᾳ, ϗ ἀληθῶς νὰ κηρύττηται ὑπὸ τῶν τὴν φροντίδα αὐτῆ ἐχάντων Γ΄. ὅτι ἡ πολιτικὴ ἐξεσία ἀπὸ τὸν Ἐκκλησιαςικὸν κατάλογον, ὡς ἐπιβλαβὲς φαρμάκι νὰ ἀφαιρεθῇ· ϗ Δ΄. τὸ ὑπ' ὀνόματι τῶν Θαβωριτῶν, ὅτι τὰ βαρέα ϗ πρόδηλα τῶν ἁμαρτημάτων, ὑπὸ προφάσει δῆθεν θεοφροσύνης ἀποδεχόμεθα, πρέπει νὰ ἐκριζωθῶσι, ϗ νὰ ἀφαιρεθῶσιν ἀπὸ τὲς Χριςιανὲς διὰ μέσε τῶν ἐν ταῖς ἀρχαῖς ϗ ἐξεσίαις πολιτευομένων. ἀπὸ αὐτὰ ἓν μόνον ἡ μετὰ ταῦτα γενομένη ἐν Βοημίᾳ σύνοδος προσεβεβαίωσε, τὸ μεταδίδοθαι ϗ ἐκ τῆ ἱερῆ ποτηρίε τοῖς ἐν Βοημίᾳ οἰκῆσιν ὑπὸ τῶν ἱεροτελετῶν. ὅθεν ἐπὶ τέτοις πόλεμος πάλιν, ϗ πανωλεθρίαι ἠκολέθησαν, ἕως ὅ συγκατατεθεὶς ὁ Σιγισμῆνδος τοῖς τῶν Οὑσιτῶν κεφαλαίοις, ἐγκρατὴς ϗ Κύριος τῆ Βοημικῆ βασιλείε ἔγινεν ἐν ἔτει

Κεφάλαια προβληθέντα ὑπὸ τῶν Βοήμων ἐν τῇ τῆς Βασιλείας συνόδῳ.

γρέψῃ εἰς φυγὴν τὲς ἐχθρές. Λέγεσιν ὅτι οἱ Οὑσῖται κατεσκεύασαν αὐτὸ τὸ τύμπανον, ἀπὸ τὸ ὁποῖον τόσον φόβον ἔλαβον οἱ Γερμανοὶ Καθολικοὶ ὁπῆ εἰς πολλὰς μάχας ἔφυγον ἀκέοντες τὴν βοὴν τῆ τυμπάνε ἐκείνε.

ἔτει αὐλῆς, ἀνάγνωθι περὶ τούτων Αἰνείαν Σίλβιον (α), τὸν Γραντζιον (β), Ἰωάννην τὸν Κυσπῖν. (γ), καὶ Ζαχαρίαν τὸν Θεόβαλδον (δ).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

Περὶ τῶν γενομένων Δυτικῶν Συνόδων ἐν τούτοις τοῖς χρόνοις.

§. 1.

Σύνοδοι ἐν τούτοις τοῖς χρόνοις ὑπὸ τῶν Δυτικῶν συνεκροτήθησαν αὗται, ἡ ἐν Πίσσαις τῆς Ἰταλίας, ἡ ἐν Κωνσαντίᾳ, ἡ ἐν Σέναις, ἡ ἐν Βασιλείᾳ, ἡ ἐν Φλωρεντίᾳ, τὰς ὁποίας συνηθίζουσιν οἱ Λατῖνοι νὰ λέγουσιν οἰκουμενικὰς, καὶ ἡ ἐν Φρισιγγίᾳ.

§. 2. Ἡ ἐν Πίσσαις τῆς Ἰταλίας, οἰκουμενικὴ ὑπὸ τῶν Λατίνων καλουμένη, συνήχθη χωρὶς θέλημα τοῦ Πάπα τῷ αὐτ. ὑπὸ τῶν Καρδιναλίων ἑκατέρας συσροφῆς, πρὸς ἀφαίρεσιν τοῦ μεταξὺ Γρηγορίου ΙΒ'. τοῦ ἐν Ῥώμῃ, καὶ Βενεδίκτου ΙΓ'. τοῦ ἐν Ἀυϊνιῶνι σχίσματος. Τὰ πρακτικὰ ταύτης τῆς συνόδου, ἐν τοῖς τῶν συνόδων τόμοις τοῦ Σουρίου, τοῦ Βινίου, καὶ τοῖς Ῥωμαϊκῆς συλλογῆς οὐχ εὑρίσκονται, ἀλλὰ μόνον παρ' Ἐδμόνδῳ Ῥιχαρίῳ ἐν τῇ ἱσορίᾳ τῶν Οἰκουμενικῶν συνόδων βιβλ. β'. Σύνεδρευσεις ταύτης τῆς συνόδου οἱ μὲν ΙΓ'. ἐπαριθμοῦσιν, οἱ δὲ Ῥιχάριος. ΚΔ'. Σύνοδος Οἰκουμενικὴ Πισσῶν.

§. 3. Εἰς τὴν Α'. Β'. καὶ Γ'. συνέλευσιν Πέτρος ὁ δὲ Λοῦνα, ἤτοι Βενέδικτος ΙΓ'. καὶ Ἄγγελος ὁ δὲ Κορράριος, ἤτοι Γρηγόριος ΙΒ'. καλεσθέντες εἰς τὴν ἐν Πίσσαις σύνοδον, καὶ μὴ ἐλθόντες, ἀπειθεῖς, καὶ παρήκοοι τῷ λόγῳ τοῦ σχίσματος, καὶ τῆς πίσεως, ὠνομάσθησαν. Συνελεύσις Α'. Β'. Γ'.

Εἰς τὴν Δ'. συνέλευσιν οἱ Ῥοβέρτου τοῦ Βαυάρου Ληγάτοι ἐλθόντες εἰς τὴν Σύνοδον, τὴν Γρηγορίου ΙΒ'. κατηγορίαν ἐζήτησαν νὰ συμπεραναθῇ, ἀλλ' εἰς μάτην. Συνέλευσις Δ'.

Εἰς τὴν Ε'. συνέλευσιν ὁ τῆς συνόδου προεδρεύων κεφάλαια τινὰ ἐγκλημάτων προσέφερε τῇ συνόδῳ ἐναντίον τῶν δύο ἀμιλλωμένων ἀρχιερέων περὶ τῆς Παπικῆς ἀρχιερατείας. Συνέλευσις Ε'.

Εἰς

(α) Βοημ. Γεογρ. βιβλ. μ'. (β) Ουανδ. βιβλ. ι. κεφ. κβ'. (γ) Ἐν τῷ βίῳ Σιγισμούνδου. (δ) Γεογρ. Ουσιτ. πολ. κεφ. κζ.

Συνέλευσις ς'. Εἰς τὴν ς'. συνέλευσιν ἦλθον οἱ Βρεταvικοὶ Ἐπίσκοποι ὑποσχόμενοι νὰ συντύχωσιν ὑπ' ὀνόματι τῦ βασιλέως, ϗ τῦ βασιλείυ τῆς Ἀγγλίας περὶ τῶν Ἐκκλησιασικῶν πραγμάτων.

Συνέλευσις Ζ'. Εἰς τὴν Ζ'. συνέλευσιν οἱ πατέρες, ὡς ἐτιδανὰ τὰ ὑπὸ τῶν τῦ Ῥ'οβέρτυ Λιγάτων προβληθέντα ἀπεδοκίμασαν, ἐπειδὴ ἐμπόδιζαν παντάπασι τὴν τῆς Ἐκκλησίας ἕνωσιν.

Συνέλευσις Η'. Εἰς τὴν Η'. συνέλευσιν ἀπεδείχθη ἡ ἐν Πίσσαις σύνοδος νομίμως συναθροισθεῖσα νὰ παρισάνῃ Οἰκυμενικὴν σύνοδον ϗ ἑπομένως μὲ τὴν αὐθεντίαν αὐτῆς δυνατὸν τὸ σχίσμα νὰ ἐξαλειφθῇ.

Συνέλευσις Θ'. Εἰς τὴν Θ'. συνέλευσιν οἱ πατέρες ἔκριναν ὀρθῶς νὰ ἐποίησαν οἱ Καρδινάλιοι ὅπῦ ἀπεχωρίσθησαν ἀπὸ τὲς κυρίες αὐτῶν. ἐν τῇ αὐτῇ συνελεύσει ἐδεσπίσθη, οἱ παρακαθήμενοι κριταὶ νὰ εἶναι ϗ μάρτυρες, διὰ νὰ ἐξαλειφθῇ προχειρότερον τὸ σχίσμα.

Συνέλευσις Ι'. ΙΑ'. ΙΒ'. Εἰς τὴν Ι'. ΙΑ'. ϗ ΙΒ'. συνέλευσιν οἱ πατέρες διετάξαντο τὰ τῶν δύο ψευδοεπισκόπων Ῥώμης ἐγκλήματα νὰ ἐξεταθῶσι, ϗ νὰ ἐρευνηθῶσι καλλίτερα.

Συνέλευσις ΙΓ'. Εἰς τὴν ΙΓ'. συνέλευσιν Πέτρος Πλαὲλ ὁ μάγισρος λόγον γλαφυρὸν εἰς τὴν σύνοδον ὁμιλήσας, τὴν ἐπὶ τῦ Πάπα αὐθεντίαν τῆς Ἐκκλησίας, ἤτοι τῆς ὁλικῆς συνόδυ ἀπέδειξεν, ἀπὸ τὸ ὁποῖον φανερῶται εἰς αὐτὴν τὴν σύνοδον νὰ κινηθῇ ἡ ἀμφισβήτησις συνοδικῶς περὶ τῆς αὐθεντίας, τὴν ὁποίαν ἐπὶ τῦ Πάπα ἡ σύνοδος ἔχει.

Συνέλευσις ΙΔ'. ΙΕ'. Εἰς τὴν ΙΔ'. ϗ ΙΕ'. συνέλευσιν ἀφ' ἧ καθηρέθησαν ὁ Βενέδικτος, ϗ ὁ Γρηγόριος, ἀπογορεύθη πᾶσι τοῖς πισοῖς νὰ ὑποτάσσωνται ϗ νὰ ὑπακέωσιν αὐτοῖς.

Συνέλευσις Ις'. ἢ ΙΖ'. Εἰς τὴν Ις'. ἢ ΙΖ'. κατ' ἄλλυς συνέλευσιν, κοινῶς ἐδιωρίσθη ἐκεῖνος ὅπῦ μέλλει νὰ γένῃ Πάπας νὰ χρεωσῇ νὰ μὴ διαλύῃ τὴν σύνοδον διὰ νὰ γένῃ ἀρκετὴ μεταῤῥύθμησις τῆς καθόλυ Ἐκκλησίας, ϗ τῆς καταςάσεως ταύτης, τόσον εἰς τὴν κεφαλὴν, ὅσον καὶ εἰς τὰ μέλη.

Συνέλευσις ΙΖ'. ἢ ΙΗ'. Εἰς τὴν ΙΖ'. ἢ ΙΗ'. ἐλαλήθη περὶ ἐκλογῆς νέυ ἀρχιερέως, εἰς τῦ ὁποίυ τὴν ἐκλογὴν πρέπει νὰ εἶναι ὁμῦ μὲ ϗ τὲς ἄλλυς ϗ οἱ ὑπὸ σχισματικῶν ἀρχιερέων διαταχθέντες Καρδινάλιοι.

Συνέλευσις ΙΗ'. ἢ ΙΘ'. Εἰς τὴν ΙΗ'. ἢ ΙΘ'. συνέλευσιν ὁ τῦ βασιλέως τῶν Ἀῤῥαγώνων Λιγάτος ἀντιποιούμενος, ἤτον νὰ λάβῃ ἀκριβῆ τὴν εἴδησιν τῶν πεπραγμένων τῆς παρέσης συνόδυ, ϗ τὲς ἀγγελιώτας Πέτρου δὲ Λῦνα, ἐνώπιον τῦ τῶν πατέρων συνεδρίυ νὰ προσδεχθῶσιν εἰς τὲς ὁποίυς δοθεῖσα εἴσοδος, τόσος θόρυβος ἠγέρθη ὥςε εὐθὺς ἐτόλμησαν νὰ εἰπῶσιν ἐναντίον τῶν τῆς συνόδυ πράξεων, διὰ τὴν ὁποίαν αἰτίαν ἀπὸ τὸν Πέτρον ἀπεςάλθησαν.

Συνέλευσις ΙΘ'. ἢ Κ'. Εἰς τὴν ΙΘ'. ἢ Κ'. συνέλευσιν Ἀλέξανδρον τὸν Ε'. Ἐπίσκοπον ἐψηφίσαντο.

Εἰς

Εἰς τὴν ΚΑ'. συνέλευσιν Ἀλέξανδρος Ε'. πάσας τὰς προβάσεις, τὰς ἀποφάσεις, καὶ τὰς διατάξεις, τὰς διὰ μέσα τῶν Καρδιναλίων γενομένας, καὶ πάντα τὰ ὑπὸ τῆς γενικῆς συνόδα πραχθέντα ἐβεβαίωσε, καὶ αὐτὴν τὴν ἐπικύρωσιν πλησιάζων εἰς τὸν θάνατον ἐπεβαίβωσε μαρτυρᾶντος τᾶ Πλάτινα ἐν τῷ βίῳ αὐτᾶ, καὶ ἀκολάθως κατὰ τᾶτον τὸν τρόπον τὴν ἐπὶ τᾶ Ρ'ώμης Ε'πισκόπα αὐθεντίαν τῆς συνόδα ἐξερέωσεν. Συνέλευσις Κ'. ἢ ΚΑ'.

Εἰς τὴν ΚΑ'. ἢ ΚΒ'. Ἀλέξανδρος Ε'. ἐγγράφως διετάξατο, ὅτι αἱ Ε'κκλησιασικαὶ τιμητίαι νὰ ἐγερθῶσι, τὰς ὁποίας ἐπὶ τᾶ σχίσματος πρὸ τῆς ἐν Πίσσαις συνόδα οἱ Πάπαι ἐπενόησαν, ὅπᾶ μήτε εἰς αὐτὸν, ἢ εἰς ἄλλον, μήτε εἰς τινὰ πρόσκεινται. Συνέλευσις ΚΑ'. ἢ ΚΒ'

Εἰς τὴν ΚΒ'. ἢ ΚΓ'. συνέλευσιν, οἱ πατέρες ἐθέσπισαν πάλιν σύνοδος καθολικὴ ἐν ἔτει ᾳυιβ'. νὰ γένῃ, τριετίας παρελθάσης, πρὸς τελειωτέραν ἐπανόρθωσιν τῆς Ε'κκλησίας κατά τε τὴν κεφαλὴν, καὶ τὰ μέλη. Συνέλευσις ΚΒ' ἢ ΚΓ'.

Εἰς τὴν ΚΓ'. ἢ ΚΔ'. τελευταίαν συνέλευσιν, Ἀλέξανδρος Ε'. ἐσυμπέραινε τὸν καιρόν. Συνέλευσις ΚΓ' ἢ ΚΔ'.

§. 4. Εἶναι τινὲς ὁπᾶ ταύτην τὴν σύνοδον, ἐὰν ἀχὶ παντάπασιν ἄθεσμον, ἀλλὰ πάντως ἀμφίβολον εἶναι διϊσχυριζόμενοι, ὡς ὁ Βελλαρμῖνος (α), διαλαμβάνων εἰδικῶς περὶ συνόδα τῆς ἐν Πίσσαις δηλαδὴ, ὁπᾶ μήτε φανερὰ ἀπεδείχθη μήτε φανερὰ ἀπεδοκιμάσθη. ὁμοίως ὁ Γαντανὸς (β), γράφει, τὴν ἐν Πίσσαις σύνοδον μὴ ὑπάρξαι βεβαίαν, καὶ ἀναμφίβολον. αὐτὰ δὲ λέγασιν ἐκεῖνοι, ἀχὶ δὶ ἄλλο, ἀλλ' ὅτι φιλοτιμάμενοι εἰς τὸ Ρ'ωμαϊκὸν ἀξίωμα, τὸν ἀρχιερέα αὐτᾶ ἀπὸ τὰς οἰκαμενικὰς συνόδας ἐπαίρασι, μήτε ἀπὸ αὐτὰς τὰς συνόδας ὁ Πάπας ἂς εἶναι καὶ κάκιστος, νὰ κρίνηται, ἢ νὰ καθήρηται. ἀνάγνωθι τὸν Βελλαρμῖνον.

§. 5. Η' ἐν Κωνσαντίᾳ σύνοδος κατηγγέλθη ἐν ἔτει ᾳυιγ'. ὑπὸ Ἰωάννα ΚΒ. ἢ ΚΓ'. ἄρχισε δὲ ἔτει τῷ ἑπομένῳ, διαμείνασα ἐν αὐτῇ τῇ πόλει τῆς Γερμανίας, ἕως τέσσαρας χρόνας. ἡ μεγάλη αἰτία αὐτῆς τῆς συνόδα ἦν τὸ κακώτατον σχίσμα, καθ' ὃ ἡ Δυτικὴ Ε'κκλησία μεγάλως ἐνοχλουμένη ἠθένει. Ε'πίσκοποι ἦλθον εἰς αὐτὴν διακόσιοι ἑπτὰ, Καρδινάλιοι κθ'. καὶ ψευδοπατριάρχαι αὐτῶν δ'. συνελεύσεις δὲ ταύτης τῆς συνόδα εἰς τὰς τέσσαρας χρόνας συνετελέσθησαν αὐταί. Κωνσαντίας σύνοδος.

§. 6. Εἰς τὴν Α'. καὶ Β'. συνέλευσιν Ἰωάννης ὁ Πάπας προεδρὸς ὢν καὶ ἀρχηγὸς τῆς συνόδα, προτραπεὶς ὑπ' αὐτῆς, καὶ παρακινηθεὶς νὰ παραι Συνέλευσις Α'. καὶ Β'.

(α) Περὶ συνόδ. καὶ Ε'κκλησ. βιβλ. α'. κεφ. ή.
(β) Ε'γχερ. περὶ τῆς τᾶ Πάπα, καὶ τῆς συνόδ. αὐθεντ. ἀπολ. β'. κεφ. ια'.
(γ) Περὶ συνόδ. καὶ Ε'κκλησ. βιβλ. α'. κεφ. λθ'.

ραιτηθῇ τὴν ἀρχιερατείαν, ὁπῶ ἤλπιζε νὰ βασᾷ, καθὼς θελιματικῶς μεθ' ὅρκε ὑπεσχέθη, ἂν τῶτ' αὐτὸ ᾗ οἱ Ἀντιπάπαι ποιήσωσι, ᾗ φοβέμενος τὴν κατ' αὐτῶ κρίσιν τῶν πατέρων, διὰ νυκτὸς ἔφυγεν ἀπ' ἐκεῖ, ἀλλὰ δὲν ἐξυνήθη νὰ διαφύγῃ ἕως τέλες, διότι πιαθεὶς, εἰς φυλακὴν ἐβάλθη.

Συνέλευσις Γ'. Εἰς τὴν Γ'. θέσπισμα ἡ σύνοδος ἐξέδωκε, τὴν σύνοδον μήτε δύνασθαι, μήτε ὀφείλειν διαλυθῆναι ὑπὸ τῶ Πάπα, ἢ παρ' ἄλλε, ἢ μετατεθῆναι πρὶν ἀποσβεσθῇ τελείως τὸ σχίσμα.

Συνέλευσις Δ'. Εἰς τὴν Δ'. συνέλευσιν διετάξατο, ὅτι αὐτὴ ἡ σύνοδος ἐν πνεύματι ἁγίῳ συναθροισθεῖσα, νομίμως σύνοδον οἰκεμενικὴν ποιῶσα, τὴν πολεμεμένην Ἐκκλησίαν παρισάνεσα, ἐξεσίαν παρὰ τῶ Χριςῶ ἔχει, μὲ τὴν ὁποίαν ὁςισῶν, ᾗ ὁποιασῶν κατασάσεως, ἢ ἀξίας, προσέτι ᾗ παπικῆς ἅσης, χρεωσεῖ νὰ ὑποτάσσηται εἰς τὰ ἀνήκοντα τῇ πίςει, ᾗ τῇ ἐκριζώσει τοῦ ῥηθέντος σχίσματος, καὶ τῇ καθολικῇ μεταῤῥυθμίσει τῆς τῶ Θεῶ Ἐκκλησίας κατά τε τὴν κεφαλὴν, ᾗ τὰ μέλη κτ'.

Συνέλευσις Ε'. Εἰς τὴν Ε'. συνέλευσιν τὰ αὐτὰ ἐπαναληφθέντα, προσετέθη ᾗ ὅσις ἔτι, Πάπας δὲν θελήσει εἰς αὐτὴν, ἢ εἰς ἄλλην Οἰκεμενικὴν σύνοδον νὰ ὑπακέσῃ, νὰ ὑπόκηται εἰς τὴν πρέπεσαν τιμωρίαν.

Συνέλευσις ς'. ᾗ Ζ'. Εἰς τὴν ς'. συνέλευσιν ἀνέδειξαν οἱ πατέρες ληγάτες διαφόρων ἐθνῶν τὲς προσκαλέσοντας, δοθείσης πίςεως ὑπὸ τῆς συνόδε τὸν Πάπαν ἐπὶ τὴν Κωνσαντίαν, ἢ ἐπ' ἄλλον τόπον διορισθέντα ἐκείνῳ, διὰ νὰ παραιτήσῃ τὴν ἀρχιερατείαν κτ'. ὁμοίως ἐθέσπισαν νὰ προσκαλεσθῇ ᾗ Γερώνυμος ὁ ἐκ Πράγης, περὶ ἧ ᾗ ἐν τῇ Ζ'. διελήφθη.

Συνέλευσις Η'. Εἰς τὴν Η'. ὁ Οὐίκλεφος ὡς αἱρετικὸς ἀνεκηρύχθη.

Συνέλευσις Θ'. Ι'. ΙΑ'. ΙΒ'. Εἰς τὴν Θ'. Ι'. ΙΑ'. (α), περὶ Ἰωάννε τῶ Πάπα διέλαβαν, ὅσις ἐν τῇ ΙΒ'. καθηρέθη.

Συνέλευσις ΙΓ'. Εἰς τὴν ΙΓ'. ἐθέσπισαν, οἱ πιςοὶ νησικοὶ νὰ μεταλαμβάνωσι τὴν θείαν κοινωνίαν, ᾗ τοῖς λαϊκοῖς νὰ μὴ δίδεται κατὰ τὰ δύο εἴδη ἡ θεία μετάληψις.

Συνέλευσις ΙΔ'. Εἰς τὴν ΙΔ'. ὁ τῶ Γρηγορίε Ληγάτος ὑπ' ὀνόματι τῶ Κυρίε αὐτῶ παρητήσατο τὴν ἀρχιερατείαν. κτ'.

Συνέλευσις ΙΕ'. Εἰς τὴν ΙΕ'. Ἰωάννης ὁ Οὖσος, ὡς αἱρετικὸς κατεδικάσθη, ᾗ τὰ σφάλματα Ἰωάννε τῶ Πικκίνε τῶ διδάξαντος ἐν τοῖς ἄλλοις τὸ νὰ δύναται ὁ καθ' εἷς ὑποτεταγμένος νὰ σκοτώνῃ τὸν τύραννον, μὴ ἀνθισαμένε τῶ δοθέντος ὅρκε, ἢ ἄλλε τινὸς ἐμποδίε, ἀνεβλήθησαν.

Συνέλευσις Ις'. ΙΖ'. ΙΗ'. Εἰς τὰς λοιπὰς τρεῖς συνελεύσεις περὶ Βενεδίκτε ΙΓ'. ᾗ Γρηγορίε ΙΒ'. διέλαβον. κτ'.

Εἰς

(α) Ἐν τῇ ΙΗ'. συνελεύσει ἐπαῤῥησιάσθη εἰς τὴν σύνοδον Γερώνυμος ἐκ Πράγης, τὸν ὁποῖον εὐθὺς ἐφυλάκωσαν.

ΑΙΩΝ ΙΕ'.

Εἰς τὴν ΙΘ'. θέσπισμα ἔδωκεν, περὶ τῦ μὴ εἶναι φυλακτέαν τὴν δοθεῖσαν τοῖς αἱρετικοῖς πίστιν. Συνέλευσις ΙΘ'.

Εἰς τὴν Κ'. ἐπεκύρωσαν ΚΒ'. Ναρβωνικὰ κεφάλαια, τὰ ὁποῖα πρὸς ἐξάλειψιν τῦ σχίσματος ὁ Σιγισμῦνδος, καὶ οἱ ἐν Κωνσταντίᾳ συνόδῳ λιγάτοι ὁμῦ μὲ τὸς Λιγάτς Βενεδίκτ ΙΓ'. ἐν τῇ Ναρβώνῃ διετάξαντο. Συνέλευσις Κ'.

Εἰς τὴν ΚΑ'. ὁ ἐκ Πράγης Γερώνυμος ὡς αἱρετικὸς τῷ πυρὶ παρεδόθη. Συνέλευσις ΚΑ'.

Εἰς τὰς ἑπομένας λοιπὰς ἕως τῆς Λ'. συνελεύσεως περὶ Πέτρ τῦ δὲ Λῦνα διέλαβον, καὶ περὶ Φριδερίχ δικὸς τῆς Αὐστρίας, τὸν ὁποῖον τῷ ἀναθέματι ὑπέβαλον, ἕως ἂ ἀποδῷ τὰ βιαθέντα δίκαια τῆς ἐν Τριδέντῳ Ἐκκλησίας· ὁμοίως καὶ ἐν ταῖς λοιπαῖς περὶ ὁμοίων ὑποθέσεων διεπράξαντο. Συνέλευσις ΚΒ'. ἕως Λ'.

Εἰς τὴν ΛΘ'. ἐθέσπισεν ἡ σύνοδος, τελειωθείσης αὐτῆς τῆς συνόδ μετὰ πεντ κετίαν, ἑτέραν οἰκμενικὴν σύνοδον, συγκροτηθῆναι. Συνέλευσις ΛΑ'. ἕως ΛΗ'. Συνέλευσις ΛΘ'.

Εἰς τὴν Μ'. συνέλευσιν θέσπισμα ἐξεδόθη περὶ μεταρρυθμίσεως τῆς Ἐκκλησίας, καὶ τῦ ἐν Ρ'ώμῃ Α'ρχείυ κατά τε τὴν κεφαλὴν, καὶ τὰ μέλη· ταύτην δὲ τὴν μεταρρύθμισιν πρέπει νὰ ἀποτελεσθῇ πρὶν διαλυθῇ ἡ σύνοδος. Συνέλευσις Μ'.

Εἰς τὴν ΜΑ'. οἱ Καρδινάλιοι Πάπαν προεχειρίσαντο Μαρτῖνον τὸν Ε', ὅσις ἐν τῇ ΜΒ'. τὸν Πάπαν Γ'ωάννην δεδεμένον πρὸς αὐτὸν νὰ διαπεμφθῇ ἠθέλησε. καὶ εἰς τὴν ΜΓ'. διαταγὰς ἐκ ὀλίγας ἐκδέδωκε πρὸς ἀφαίρεσιν τῶν τῆς Ἐκκλησίας καταχρήσεων. Συνέλευσις ΜΑ'. ΜΒ' Συνέλευσις ΜΓ'.

Εἰς τὴν ΜΔ'. παρὰ πάντων ὡς Πάπας ἐγνωρίζετο, καὶ εἰς τὴν τελευταίαν συνέλευσιν ΜΕ'. Μαρτῖνος ὁ Ε'. ἐν ἔτει αυιή. πάντα τὰ πίσιν περιέχοντα συνοδικὰ θεσπίσματα ἐκύρωσε, καὶ ἕτω τέλος ἔλαβεν αὐτὴ ἡ σύνοδος. Συνέλευσις ΜΔ'. καὶ ΜΕ'.

§. 7. Σημειωτέον, ὅτι ἔξω ἀπὸ τὰ λοιπὰ τὰ ἀθέσμως, καὶ παρὰ τὸς κανόνας τῶν θείων, καὶ ἁγίων πατέρων πραχθέντα καὶ διαταχθέντα ἀπὸ αὐτὴν τὴν λῃστρικὴν, καὶ φρενικὴν σύνοδον, ἐκεῖνο πάσης παρανομίας, καὶ φρενοβλαβῦς ἀποστασίας τῆς Χριστῦ Ἐκκλησίας ἐμφαντικὸν εἶναι, τὸ ὁποῖον αὐτὸ διὰ προγράμματος ἐθέσπισεν, ἐν τῇ ΙΓ'. συνελεύσει κατὰ τὸ αυιέ. ἔτος τὸ τοῖς λαϊκοῖς Χριστιανοῖς μὴ δίδοσθαι τὴν θείαν κοινωνίαν ὑφ' ἑκατέρῳ εἴδει τῦ μυστηρίυ, ἀλλὰ μόνον μὲ τὴν ὄσιαν, τοῖς δὲ ἱεροτελεσταῖς νὰ εἶναι ἄδεια καὶ τὰ δύο νὰ τὰ μεταλαμβάνωσιν, ἔχει δὲ τὸ πρόγραμμα ταύτης ἕτως.

„ Ἡ ἐν Κωνσταντίᾳ σύνοδος Οἰκμενικὴ, ὁρίζει, ὅτι ἐὰν καὶ ὁ Χρι„ στὸς μετὰ τὸν δεῖπνον ἄρχισε καὶ ἐνεχείρισε τοῖς αὐτῦ μαθηταῖς μὲ τὰ „ δύο εἴδη τῦ ἄρτυ, καὶ οἴνυ τῦτο τὸ σεβάσμιον μυστήριον, ὅμως τότε „ μὴ ἀνθισαμένυ, ἡ τῶν Ἱερῶν κανόνων ἀξιέπαινος αὐθεντία, καὶ ἡ τῆς „ Ἐκ- Πρόγραμμα ἄθεσμον ταύτης τῆς συνόδ.

», Ἐκκλησίας ἀποδεδειγμένη συνήθεια ἐτήρησε, ϗ τηρεῖ, ὅτι τὸ τοιῦ-
», τον μυςήριον, ἀκ ὀφείλει μετὰ τὸν δεῖπνον ἀποτελεῖσθαι, μήτε ὑ-
» πὸ πιςῶν νὰ μεταλαμβάνηται ὁπῶ δὲν νηςεύωσιν, πάρεξ ἂν εἶναι
» ἀσθενὴς τυχὼν, ἢ εἰς ἄλλην ἀνάγκην, κατὰ νόμον συγχωρηθέντος
» τότε, ἢ δοθέντος παρὰ τῆς Ἐκκλησίας, ϗ καθὼς αὐτὴ ἡ συνήθεια
» πρὸς ἔκκλισιν σκανδάλων τινῶν, ϗ κινδύνων λογικῶς εἰσήχθη, ἕτω
» μὲ ὅλον ὁπῶ εἰς τὴν πρωτότυπον Ἐκκλησίαν τοιῦτον μυςήριον ἐλαμβάνε-
» το ἀπὸ τὸς πιςὸς ὑφ' ἑκατέρῳ εἴδει, ὕςερον ἀπὸ τὸς ἐπιτελῦντας
» μὲν ὑφ' ἑκατέρῳ εἴδει, παρὰ δὲ τῶν πιςῶν ὑπὸ τῷ εἴδει μόνον τῦ
» ἄρτε ἐλαμβάνετο. πιςεύεται γὰρ βεβαίως, ϗ ἀδιαμῶς ἀμφιβάλλεται
» σῶον τὸ τῦ Χριςῦ Σῶμα, ϗ Αἷμα τοσῦτον ὑπὸ τῷ εἴδει τῦ ἄρτε,
» ὅσον ὑπὸ τῷ τῦ οἴνε, ἀληθῶς νὰ περιέχηται· ὅθεν ἡ τοιαύτη συ-
» νήθεια παρὰ τῆς Ἐκκλησίας, ϗ τῶν ἁγίων Πατέρων λογικῶς εἰσαχ-
» θεῖσα, ϗ ἐπὶ πολὺν χρόνον παρατηρηθεῖσα, ὡς νόμος ἐπεκράτησε,
» τὸν ὁποῖον δὲν πρέπει νὰ καταφρονῶσι, ϗ νὰ τὸν μεταβάλλωσι, χω-
» ρὶς τὴν Ἐκκλησιαςικὴν ἀυθεντείαν κατὰ τὴν γνώμην τες ποιῆντες.

Σεννῶν. §. 7. Ἡ ἐν Σένναις (πόλει τῆς Ἰταλίας) σύνοδος ἐπὶ Μαρτίνε τῦ Ε'. συνήθροίσθη, ἐν ἔτει ἀπὸ Χριςῦ ᾳυκγ'. ἀρξαμένη πρῶτον ἐν Παβίᾳ τῇ πόλει, ϗ ἀπ' ἐκεῖ εἰς τὰς Σέννας μετατεθεῖσα διὰ τὴν ἐν αὐτῇ ἀκολαθήσασαν ἀῤῥωσίαν. ἡ συγκρότησις αὐτῆς τῆς συνόδε ἔγινε διὰ δύο αἰτίας, ἀπὸ τὰς ὁποίας ἡ μὲν ἦν ἡ τῆς Δυτικῆς Ἐκκλησίας ἀναγκαία μεταῤῥύθμισις, ἡ ἄλλη δὲ τῆς Δυτικῆς, ϗ Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας ἕνωσις, τὴν ὁποίαν διὰ νὰ δυνηθῇ ἡ σύνοδος προχειρότερον νὰ τὴν ἀποτελέσῃ, ἀπέςειλε πρὸς τὸν Κωνσαντινοπόλεως Αὐτοκράτορα Ἰωάννην τὸν Παλαιολόγον, ϗ τὸν Πατριάρχην αὐτῆς Ἰωσὴφ Ἀντώνιον τὸν Μασσαιὸν ὡς εἴρηται κεφ. α'. ἀριθ. 1. ἐπὶ τότοις Μαρτῖνος ὁ Ε'. διὰ νὰ φανῇ εἰς τὸς ἀνθρώπες πῶς φροντίζει διὰ τὸ ὠφέλιμον τῆς Ἐκκλησίας, ἔκρινεν εὔλογον τὸν κατὰ τῶν Οὐσσιτῶν, ϗ Οὐϊκλεφιτῶν πόλεμον νὰ ἐγείρῃ. ὅθεν πληρεσάτας ἀφέσεις ἁμαρτιῶν εἰς πάντας τὸς κατ' αὐτῶν ἀγωνιζομένες ὑπεσχέθη, προσέτι τὴν τῆς Ἐκκλησιαςικῆς παιδείας διόρθωσιν, ϗ τὴν ἀφαίρεσιν τῶν ἄλλων ἀργοποριῶν, ϗ δυσχεριῶν, εἰς τὴν ἑπομένην σύνοδον ἐσυμπέρανε, διαλύσας αὐτὴν τὴν σύνοδον, διατὶ φανερὰ ἐγνώρισεν, ὅτι ἀπὸ τὸς Λιγάτες τῦ βασιλέως τῆς Ἀῤῥαγωνίας δεινῶς ἐπιβελεύεται. ἀνάγνωθι τὸν Πλάτιναν (α).

Βασιλείας. §. 9. Ἡ ἐν Βασιλείᾳ, πόλει τῆς Γερμανίας, σύνοδος ὑπὸ Μαρτίνε Ε'. κατηγγέλθη, μὲ τὴν σπεδὴν, ϗ συνέργειαν Σιγισμόνδε τῦ Αὐτοκράτορος, πρὸς ἐξακολάθησιν τῦ τῆς ἐν Κωνσαντίᾳ συνόδε θεσπίσ-

(α) Ἐν Μαρτίνῳ Ε'.

πίσματος· διότι ἐκείνη ἐν τῇ ΛΘ'. συνελεύσει δόγμα ἐξέθετο, ὁπως μετὰ τὴν τελείωσιν ἐκείνης τῆς συνόδε, πενταετίας, ἢ ἑπταετίας παρελθέσης, πάλιν σύνοδος οἰκεμενικὴ νὰ συγκροτηθῇ· ἄρχισε λοιπὸν ἡ ἐν Βασιλείᾳ σύνοδος ἐν ἔτει ἀπὸ Χριςᾶ ᾳυλά. ἀρχιερατεύοντος Εὐγενίε Δ'. τᾶ τὸν Ε'. Μαρτῖνον διαδεξαμένε, ὅςις πρῶτον μὲν τὴν σύνοδον ἐπεφημίσας προςάτην ταύτης προεχειρίσατο Γελιανὸν Καισαριανὸν τὸν Καρδινάλιον ὁπᾶ πρότερον ἐπὶ τέτῳ διετάχθη ἀπὸ τὸν Μαρτῖνον, τὸν ὁποῖον ὕςερον ἤγειρεν ἀπὸ τὴν σύνοδον, φιλονεικίας γενομένης μεταξὺ ἀυτᾶ, καὶ τῶν τῆς συνόδε πατέρων, ὡς ἐν τοῖς ἑξῆς ῥηθήσεται. πράξεις ταύτης τῆς συνόδε ΜΕ'. ἔγιναν, διαμεινάσης περίπε τὰ δέκα χρόνια (α).

§. 9. Εἰς τὴν Α'. συνέλευσιν οἱ Πατέρες κεφάλαια ἓξ προεγράψαντο, τὰ συμβάλλοντα τῇ συνόδῳ πρὸς ἀπαρτισμὸν τῶν λοιπῶν, κατὰ τὸ ἑφετὸν τέλος ἀυτῆς· τὸ ά. διελάμβανε περὶ τᾶ ὁλορρίζι ἐκριξῶσαι τὰς αἱρέσεις. τὸ β'. περὶ τᾶ ἑνῶσαι τῇ καθολικῇ Ἐκκλησίᾳ πᾶν ἔθνος τὸ ὁμολογᾶν τὴν Χριςιανικὴν πίςιν· τὸ γ'. περὶ τᾶ μαθητευθῆναι πάντα ἄνθρωπον τὴν Χριςιανικὴν καὶ καθολικὴν ἀλήθειαν· τὸ δ'. περὶ τᾶ ἡσυχάσαι τὰς ἐγερθέντας πολέμε μεταξὺ τῶν Χριςιανῶν ἡγεμόνων, καὶ ἀρχόντων· τὸ έ. περὶ τῆς μεταῤῥυθμίσεως τῆς Δυτικῆς Ἐκκλησίας κατάτε τὴν κεφαλὴν, καὶ τὰ μέλη· τὸ ς'. περὶ τᾶ ἀνανεῶσαι πάσῃ σπεδῇ τὴν ἀρχαίαν τῆς Ἐκκλησίας διδασκαλίαν. Συνέλευσις Α'.

Εἰς τὴν Β'. συνέλευσιν, ὡς ἀπαράτρεπτον θεμέλιον θέττοντες οἱ Πατέρες πάντα τὰ ὑπ' ἀυτῶν πραχθησόμενα, τὰ ὑπὸ τῆς Δ'. καὶ Ε'. συνελεύσεως τῆς ἐν Κωνσαντίᾳ συνόδε θεσπισθέντα ἐκύρωσαν, τετέςι τὸν Ῥώμης Ἐπίσκοπον, ἤτοι τὸν Πάπαν, νὰ ὑπόκηται ἀμέσως τῇ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς συνόδε ἀυθεντίᾳ. διότι ἔβλεπον, ὅτι τότε μὴ ὑποτιθεμένε, ἐδεμία τῆς Ἐκκλησίας διόρθωσις θέλει γένη. Συνέλευσις Β'.

Εἰς τὰς ἑπομένας πράξεις πολλὰ κατὰ τᾶ Πάπα Εὐγενίε οἱ τῆς συνόδε Πατέρες ἐλάλησαν, ἐπειδὴ παντοίας μηχανὰς ἐμεταχειρίσθη· ταύτην τὴν ἐν Βασιλείᾳ σύνοδον ὑπεναντίαν φανεῖσαν τοῖς ἀνόμοις Παπισαῖς προτερήμασι νὰ διαλύσωσιν ὡρίσαντο. Συνεγράψαντο, πρὸς τέτοις τὰ πρὸς ἀπεκδοχὴν τᾶ τῶν Ἑλλήνων Αὐτοκράτορος εἰς τὴν ἐν Βασιλείᾳ σύνοδον, ἀναγκαῖα, καὶ τὰς ὀφειλομένας περὶ ἀυτᾶ γενέσθαι δαπάνας ὑπὸ τῶν Λατίνων. Συνέλευσις Γ'. ἕως ΚΑ'.

Εἰς τὴν ΚΒ'. Συνέλευσιν τὸ τᾶ Αὐγεσίνε δὲ Ῥώμα τᾶ Ναζαρηνᾶ Ἀρχιεπισκόπε βιβλίον κατέκριναν, ἐν ᾧ πρὸς τοῖς ἄλλοις διεβεβαίε τὸν Χριςὸν ὁσημέραι ἐν τοῖς ἀυτᾶ μέλεσιν ἁμαρτάνειν. Συνέλευσις ΚΒ'.

Εἰς

(α) Οὐχὶ δέκα, ἀλλὰ δώδεκα χρόνες ἐπεκράτησεν ἀυτὴ ἡ σύνοδος, διότι ἄρχισε τῷ ᾳυλά. Μαΐε ιθ'. καὶ ἔλαβε τέλος τῳ ᾳυμγ'. τῷ ἀυτῷ μηνὶ μαΐῳ.

Συνέλευσις Λς'. ΛΖ'.

Εἰς τὴν Λς'. ἐδογμάτισαν τὴν Α'ειπάρθενον Μαρίαν καθαρὰν πραγματικῶς πάσης προπατορικῆς ἁμαρτίας, ᾗ ῥύπε συλληφθῆναι, γεννηθῆναι, ᾗ ἀεὶ ὑπάρξαι, ὁμοίως ᾗ πρακτικῆς. Εἰς δὲ τὴν ἐφεξῆς περὶ τῆς καθαιρέσεως Ε'υγενίε Δ'. ἐπράχθη, ᾗ περὶ τῆς προχειρήσεως Α'μαδέε τε τῆς Σεβαυδίας δεκὸς, τὸν ὁποῖον ἐκ τῆς Ε'ρήμε εἰσαγαγόντες, καὶ προχειρίσαντες, ὡς ἀληθῆ Πάπαν προσεκύνησαν, ᾗ Φίλικα Ε'. ἐπωνόμασαν ἐν ἔτει ᾳυμ'. Θεσπίσαντες ἐν τῇ ΜΒ'. πάσας τὰς ἀποδεκατώσεις χορηγεῖσθαι αὐτῷ.

Συνέλευσις ΜΒ'.

Εἰς δὲ τὴν ΜΕ'. ᾗ τελευταίαν, διορίζεσι μετὰ τριετίαν νὰ γένῃ πάλιν σύνοδος ἐν Λεγδένῳ τῶν Γαλλιῶν.

Συνέλευσις ΜΕ'.

§. 10. Πρέπει λοιπὸν νὰ ἰξεύρῃς, ὅτι ὅσοι τῶν Παπιςῶν θέλεσι τὸν Πάπαν νὰ μὴν ὑπόκηται εἰς τὰς συνόδες, ἀλλὰ νὰ προηγῆται ἀπὸ αὐτὰς, λέγεσιν αὐτὴν τὴν ἐν Βασιλείᾳ σύνοδον, νόμιμον μὲν εἶναι πρὶν μετατεθῇ ἀπὸ τὸν Ε'υγένιον Δ'. ἐκ τῆς Βασιλείας εἰς τὴν Φερραρίαν· μετὰ δὲ τὸ μετατεθεῖναι, ἐδαμῶς πλέον μὲ τὰς νομίμες συνόδες αὐτὴν νὰ συγκαταριθμῆται, ἀθετοῦντες πρὸς τοῖς ἄλλοις ᾗ τὴν ἐν Κωνσαντίᾳ γεγονῖαν σύνοδον, τὴν ἐν τῇ Δ'. ᾗ Ε'. συνελεύσει δογματίσασαν τὸν Πάπαν νὰ ὑπόκηται εἰς τὴν σύνοδον, τὸ ὁποῖον ᾗ αὐτὸς ὁ Ε'υγένιος ἐβεβαίωσεν, ὁ δὲ Ζ'. Κλήμης μὲ τὴν παρακίνησιν Αἰνείε τοῦ Σιλβίε Λεδοβίκε Α'λάμανδον τὸν Α'ρελατικὸν Καρδινάλιον τῷ καταλόγῳ τῶν ἁγίων προσέγραψε, πρόεδρον ταύτης τῆς ἐν Βασιλείᾳ συνόδε χρηματίσαντα, τόν τε Ε'υγένιον καθελόντα, ᾗ τὸν Φίλικα τὸν ἐ. ἀντ' αὐτοῦ Ε'πίσκοπον Ρ'ώμης γνήσιον προχειρίσαντα, τελείως μὴ ἀνθισαμένης αὐτῷ τῆς πειραθείσης ἀπὸ τὸν Ε'υγένιον διαλύσεως ταύτης τῆς Συνόδε.

Φλωρεντίας.

§. 11. Η' ἐν Φλωρεντίᾳ σύνοδος ἄρχισεν ἐπὶ Ε'υγενίε Δ'. ἐν Φερραρίᾳ πόλει τῆς Γταλίας κατὰ τὸ ᾳυλζ'. ἔτος τὸ σωτήριον εἰς τὴν ὁποίαν ἦλθον ᾗ οἱ Ε'λληνες, ᾗ ἔγιναν συνελεύσεις δεκαέξ. διὰ δὲ τὴν ἐπισκήψασαν νόσον μετηνέχθη εἰς τὴν Φλωρεντίαν, ὅπε πράξεις πάλιν ἐννέα τελεωθεῖσαι, ἔλαβε τέλος. αἰτία τῆς συναθροισθείσης αὐτῆς συνόδε διεφημίζετο ἡ τῶν Ε'λλήνων εἰς τὴν Λατινικὴν Ε'κκλησίαν ἐπαγωγὴ, ἡ δὲ ἀληθὴς αἰτία τῆς συνόδε ἦτον, εἰς μὲν τὸν βασιλέα τῶν Ε'λλήνων ἡ τῆς βοηθείας ἐλπὶς, τῷ δὲ τῆς Ρ'ώμης Πάπᾳ Ε'υγενίῳ ἡ τῆς ἐν Βασιλείᾳ συνόδε ἀνατροπὴ, καθ' ἣν παντοίοις τρόποις ὁ Ε'υγένιος κατηγωνίζετο. Μεταξὺ δὲ τούτων τῶν δύο συνόδων τόση διχόνοια ἦν, ὥςε ἡ μία τὴν ἄλλην συναγωγὴν τοῦ Σατανᾶ ἐπωνόμαζον; εἰς τὴν ἐν Φλωρεντίᾳ σύνοδον ἦλθον ἐν ἔτει ᾳυλή. Γωάννης Παλαιολόγος ὁ Α'υτοκράτωρ μετὰ τῆ ἀδελφῆ αὐτῆ, ὁ Κωνσαντινεπόλεως Πατριάρχης Γωσὴφ, ᾗ οἱ σὺν αὐτοῖς Ε'πίσκοποι πολλοὶ, ᾗ ἐλλόγιμοι ἄνδρες περίπε πεντήκοντα. Ε'ν τῷ μέσῳ τῆ Παλατίε, ἐν ᾧ ἡ σύνοδος συνεκροτήθη, τὸ ἱερὸν Ε'υαγγέλιον ἔκειτο, καθ' ὃ ἔπρεπεν αἱ τῶν Ε'λλήνων, ᾗ Λατίνων

1438

νων διαφοραὶ νὰ διακριθῶσιν· ὁ Πάπας Εὐγένιος Οἰκουμενικὴν ταύτην καλεῖσθαι ἤθελησε, διατὶ αὐτὸς μὲ τὸν Αὐτοκράτορα, καὶ τὸν Πατριάρχην τῶν Ἑλλήνων, καὶ τὰς λοιπὰς ἐπαρρησίαζον ὡς ἐκ τῶν πρακτικῶν ταύτης τῆς συνόδου δηλοῦται. Τῷ δὲ Εὐγενίῳ ἐδείκνυον τῶν τῆς Εὐρώπης ἐπισήμων συνεισῆλθε, πλὴν ὀλίγων τινῶν τῶν ἐξ Ἰταλίας.

§. 12. Εἰς τὴν Α'. συνέλευσιν, διάλεξις ἔγινε, περὶ τοῦ πότερον, δίδοται Πυργατόριον, τουτέστι καθαρτήριον πῦρ, ὅπερ οἱ Ἕλληνες ἀρνούμενοι ἐδαμῶς ἔλεγον νὰ εἶναι; ὅθεν ἐξ ἑκατέρου μέρους τῶν Ἑλλήνων δηλαδὴ, καὶ τῶν Λατίνων ἓξ ἄνδρας συνετὰς, καὶ πεπαιδευμένους, διωρίσαντο, νὰ διαλέγωνται μεταξὺ αὐτῶν περὶ τῶν ἀμφισβητουμένων, καὶ ἀμφιβαλλομένων εἰς αὐτὰς προτάσεων, αἱ ὁποῖαι ἦσαν αὐταί. περὶ τῆς ἐκπορεύσεως τοῦ ἁγίου Πνεύματος, περὶ τῆς προσθήκης, περὶ ἀζύμων, καὶ ἐνζύμων, περὶ τοῦ Πυργατορίου, περὶ τῆς ἀπολαύσεως τῶν ἁγίων, καὶ περὶ τῶν πρωτείων τῆς Ῥωμαϊκῆς Ἐκκλησίας. Συνέλευσις Α'.

Εἰς τὴν Β'. συνέλευσιν διεγνωματεύετο, καὶ ἐκρίνετο εὔλογον, ὅτι οἱ Ἕλληνες διαλεκτικῶς πρέπει νὰ συνομιλῶσι, φέροντες εἰς τὸ μέσον τὰ εἰς αὐτὰς γινόμενα ἐπιχειρήματα. ἐν πρώτοις περὶ τῆς ζητήσεως, ἐὰν τὸ καλέσῃ ἡ χρεία ἐν τῷ τῆς πίστεως πρὸ πολλοῦ ἤδη ἐκτεθέντι συμβόλῳ νὰ προσεθῇ τι. διότι εἰς αὐτὸ οἱ Λατῖνοι ἐν ὅσῳ κατὰ τὴν τοῦ ἁγίου Πνεύματος πρόοδον, προσέθηκαν, καὶ ἐκ τοῦ Υἱοῦ, τουτέστι τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐκπορεύεται ἐκ τοῦ Πατρὸς, καὶ ἐκ τοῦ Υἱοῦ, ὅθεν εἰς πάντας τὰς λοιπὰς συνεδριάσεις οὐδὲν ἄλλο σχεδὸν ἐθεωρήθη, εἰ μὴ ὅτι ταῦτα τὰ δύο κεφάλαια ἐλικμίζετο, τὸ μὲν δηλαδὴ ἐκ τοῦ Πατρὸς μόνου, ἂρά γε τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον νὰ ἐκπορεύηται, ὡς οἱ Ἕλληνες διϊσχυρίζοντο νὰ ἀποδείξωσιν, ἢ ἔτι καὶ ἐκ τοῦ Υἱοῦ, ὡς οἱ Λατῖνοι καινοτομήσαντες ἔλεγον, τὸ δὲ, ταύτης τῆς προόδου ὅπως δήποτε ἐχούσης, ποῖον ἀπὸ τὰ δύο δυνατὸν ἦν εἰς τοὺς Λατίνους, νὰ προσθέσωσιν εἰς τὸ ὑπὸ τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει συναθροισθείσης συνόδου Οἰκουμενικῆς Β'. ἐκτεθὲν σύμβολον τῆς πίστεως, τὴν φωνὴν ταύτην καὶ ἐκ τοῦ Υἱοῦ, ὥστε φανερὰ ἅπαν νὰ κηρύττηται, καὶ εἰς τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον τὸ ἐκ τοῦ Πατρὸς, καὶ Υἱοῦ ἐκπορευόμενον, ἢ ἀχί. Συνέλευσις Β'.

§. 13. Τούτων λοιπὸν καὶ ἄλλων παρομοίων ἅπαν γενομένων, τότε οἱ τῶν Ἑλλήνων Ἐπίσκοποι ἄλλοι μὲν μὲ πανδήμους (διὰ νὰ εἰπῶ ἅπαν) παρακαλέσεις, ἄλλοι δὲ μὲ φοβερισμοὺς τοῦ Αὐτοκράτορος, ἢ καὶ ἐλπίδας τῆς ὑποσχεθείσης ὑπὸ τοῦ Πάπα βοηθείας κατὰ τῶν Τούρκων (διότι ἡ πρώτη αἰτία τῆς ἑνώσεως νὰ ἦτον ἡ τῆς βοηθείας ἐλπὶς, (λέγει Γεώργιος ὁ Σχολάριος ἐν τῷ περὶ ἑνώσεως λόγῳ) ἄκοντες ἑκόντες ὑπέγραψαν βιαζόντων, εἰς τὸν τόμον τῆς ἑνώσεως, ἔξω ἀπὸ Μάρκον Μητροπολίτην Ἐφέσου· ὁ δὲ Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Ἰωσὴφ ἀποθνήσκων ἐν Φλωρεντίᾳ, ἔτι ζῶν παρακινούμενος ἀπὸ τὸν Βησσαρίωνα, καὶ βιαζόμενος

μενος ἀπὸ τὸν βασιλέα, ϗ βολόμενος νὰ ὑπογράψῃ εἰς τὸν Λατινισμον, ὡς ὁ Σίλβεστρος ἐν τῇ αὐτῆ ἱστορίᾳ λέγει, κόπρος ἐξῆλθε τῆ σώματός τε, ἐκεῖ ὁπῆ ἔτρωγε, ϗ τὴν ψυχὴν ἀπέρριψε πρὶν τελειώσῃ ἡ σύνοδος· ἄλλοι δὲ λέγασιν, ὅτι τοιαύτην ὁμολογίαν τῆς πίστεως τελευταῖον εἰς τὸν βασιλέα ἐξέδωκεν ἀρχομένην ὅτως. ἐπειδὴ βιάζομαι παρά „ τινων συνδέσθαι τῷ Λατινικῷ δόγματι, τὴν ἐκπόρευσιν ὁμολογεῖν κτ. ἀνάγνωθι ταύτην τυπωθεῖσαν ἐν τῷ βιβλίῳ περὶ τῆς ἀρχῆς τῆ Πάπα τῆ κὺρ Νεκταρίε Γεροσολύμων Πατριάρχε (α).

§. 14. Ἐπὶ τούτοις πρέπει νὰ ἰξεύρῃς, ὅτι ἀδέποτε συνεφώνησαν εἰς αὐτὰ τὰ τρία κεφάλαια οἱ Ἕλληνες μὲ τὸς Λατίνες ά. περὶ τῆς ἐκπορεύσεως τῆ Παναγίε Πνεύματος. β΄. περὶ τῆ Παργατορίε, ϗ τὴν μετὰ τὴν τῆ πυρὸς κάθαρσιν, βλέποντος τελευταῖον τὸν Θεόν. ϗ γ΄. περὶ τῶν τῆ Πάπα πρωτείων, ὅτι διάδοχος τῆ Πέτρε εἶναι δηλαδὴ, ϗ ὅτι κεφαλὴ τῆς Ἐκκλησίας κτ. καθὰ διηγεῖται ψευδῶς ὁ Πάπας Εὐγένιος ἐν ταῖς περὶ τῆς ἑνώσεως ἐπιστολαῖς· ὅτε ὡμολόγησαν ποτὲ τὴν θείαν μυσταγωγίαν, ὅτι πρέπει νὰ τελῆται μὲ ἄζυμα, ὡς ὁ Πλάτινας ψευδόμενος ἱστορεῖ. διότι ὁ Ἀντωνῖνος αὐτόπτης γενόμενος τῆς συνόδε, καὶ πολλάκις εἰς αὐτὴν ἐλθὼν, ϗ ἐρωτηθεὶς λέγει (β), τοῖς Ἕλλησι συ„ νεχωρήθη ἐν ζύμοις τὸν θεῖον δεῖπνον ἱερουργεῖν, ϗ τὸ θεῖον σύμβολον „ χωρὶς τῆς ἐκ τῆ Υἱῆ προσθήκης ἰδίως ϗ κοινῶς ἀναγινώσκειν. “ εἶχε δὲ ὁ Πάπας συνεργὸν ἀπὸ τὸς Ἕλληνας εἰς τὴν τῆς διαφορᾶς διάκρισιν τόν τε ἀπὸ τῆς Τραπεζῦντος καταγόμενον, Βησαρίωνα τὸν Νικαίας Ἐπίσκοπον, ϗ Γσίδωρον τῶν Ρωσσίας, τὰς ὁποίας τιμήσας διατὶ μὲ αὐτὸν τὸν Πάπαν οἰκειώθησαν, Καρδιναλίας τελευταῖον ἀπέδειξεν (γ).

§. 15.

(α) Σελ. 237. (β) Συνόψ. τῆς Γσορ. τίτλ. κθ΄. κεφ. ιά.

(γ) Αὐτὴ ἡ ψευδοσύνοδος ϗ ὅρον ἐξέθετο τὸν ἑπόμενον.

Ὅρος τῆς Ἁγίας ϗ Οἰκουμενικῆς Συνόδε τῆς ἐν Φλωρεντίᾳ γενομένης.

Εὐγένιος Ἐπίσκοπος δοῦλος τῶν δούλων τῆ Θεῆ εἰς ἀΐδιον τῆ πράγματος μνήμην, συναινοῦντος τοῖς ὑπογεγραμμένοις, ϗ τῆ ποθεινοτάτε υἱῆ ἡμῶν Γωάννε Παλαιολόγε τῆ περιφανεῖ βασιλέως τῶν Ρωμαίων, ϗ τῶν τοποτηρητῶν τῶν σεβασμίων ἀδελφῶν ἡμετέρων, τῶν Πατριαρχῶν, ϗ τῶν λοιπῶν τῶν τὴν Ἀνατολικὴν Ἐκκλησίαν παριζανόντων.

Εὐφραινέσθωσαν οἱ Οὐρανοὶ, ϗ ἀγαλλιάσθω ἡ γῆ. ἀρήρηται μὲν γὰς τὸ μεσότοιχον τὸ τὴν Δυτικὴν ϗ Ἀνατολικὴν διαιροῦν Ἐκκλησίαν, ἐπανῆλθε δὲ ἡ εἰρήνη τε ϗ ἡ ὁμόνοια τῆ ἀκρογωνιαίε λίθε ἐκείνε Χριςῆ, τῆ ποιήσαντος ἑκάτερα ἕν, τῷ τῆς ἀγάπης τε ϗ εἰρήνης ἰσχυροτάτῳ δεσμῷ ἑκάτερον τοῖχον ζευγνῦντος, ϗ συσφίγγοντός τε ϗ συνέχοντος χορηγῇ ἀϊδίε ἑνότητος· ϗ μετὰ τὴν μακρὰν ἐκείνην τῆς ἀθυμίας ὁμίχλην, ϗ τὸ ἀπὸ τῆς χρονίε διασάσεως μέλαινάν τε ϗ ἄχαριν ἀχλὺν, ἡ γα-

§. 15. Προσέτι ταύτῃ τῇ συνόδῳ ἦλθον πρέσβεις τῶν Ἀρμενίων, φανερώνοντες, ὅτι οἱ Ἀρμένιοι θέλουσιν τὴν Ἐκκλησίαν τους νὰ ἑνωθῇ μὲ τὴν

γαληνιῶσα πᾶσιν ἀκτὶς ἐξήςραψε τῆς ποθεινοτάτης ἑνώσεως· εὐφραινέσθω ἡ μήτηρ Ἐκκλησία τὰ ἑαυτῆς τέκνα μέχρι τοῦδε πρὸς ἄλληλα ςασιάζοντα, εἰς ἑνότητά τε καὶ εἰρήνην ἤδη ἐπανιόντα ὁρῶσα. καὶ ἡ πρώην ἐπὶ τῷ χωρισμῷ αὐτῶν πικρότατα κλαίουσα, ἐκ τῆς νῦν αὐτῶν θαυμασῆς ὁμονοίας σὺν ἀνεκφράςῳ χαρᾷ τῷ παντοδυνάμῳ εὐχαριςείτω Θεῷ· πάντες συνευφραινέσθωσαν οἱ πανταχοῦ τῆς Οἰκουμένης πιςοὶ, καὶ οἱ τῷ ἀπὸ Χριςοῦ ὀνόματι κεκλημένοι τῇ μητρὶ τῇ Καθολικῇ Ἐκκλησίᾳ συναγαλλέσθωσαν, ἰδοὺ γάρ τε οἵτε Δυτικοὶ, καὶ οἱ Ἀνατολικοὶ Πατέρες μετὰ τὸν μακρότατον τῆς διαφωνίας, καὶ διαςάσεως χρόνον ἐκεῖνον πρὸς πάντα παραβαλόμενοι κίνδυνον τὸν ἐν γῇ καὶ θαλάττῃ, καὶ πάντα πόνον ὑπερβαλόντες, πρὸς τὴν ἱερὰν ταύτην καὶ Οἰκουμενικὴν σύνοδον τῇ τε τῆς ἱερᾶς ἑνώσεως ἐφέσει, καὶ τῷ τὴν παλαιὰν ἀγάπην ἀνακτήσασθαι ἕνεκα, γεγηθότες συνῆλθον καὶ πρόθυμοι, καὶ τῷ σκοπῷ ἐκ ἀπέτυχον· μετὰ γὰρ πολλὴν καὶ ἐπίπονον ἔρευναν, τέλος τῇ τῶ Παναγίᾳ Πνεύματος φιλανθρωπίᾳ της ἐυκταιοτάτης ταύτης καὶ ἁγιωτάτης ἑνώσεως ἔτυχον· Τίς ἓν ταῖς τῶ Θεῶ ἐυεργεσίαις ἀξίως ἐυχαριςεῖν δύναιτ' ἂν; τίς ἐνώπιον τῶ πλέτῳ τῶν θείων οἰκτιρμῶν ἐκ ἂν ἐκπλαγείη, τίνος ἐκ ἂν καὶ σιδηρᾶν ςῆθος μαλθάξειε μέγεθος; ὄντως θεῖά εἰσι ταῦτα τὰ ἔργα, ἐκ ἀνθρωπίνης ἀθενείας ἑυρέματα· καὶ διὰ ταῦτα μετὰ ἐξαιρέτε μὲν ἐυλαβείας ἀποδεκτέα, θείοις δὲ ὕμνοις προβιβαςέα· σοὶ αἶνος, σοὶ δόξα, σοὶ πρέπει ἐυχαριςία Χριςὲ πηγὴ οἰκτιρμῶν· ὃς τοσοῦτον ἀγαθὸν τῇ νύμφῃ σε τῇ καθολικῇ Ἐκκλησίᾳ κεχάρισαι, κἂν τῇ ἡμετέρᾳ γενεᾷ τὰ τῆς ἐυσπλαγχνίας σε ἐδειξας θαύματα. ἵνα σε πάντες τὰ θαυμάσια διηγῆσωνται· ἔτω μέγα τῷ ὄντι καὶ θεῖον ἡμῖν ὁ Θεὸς δῶρον δεδώρηται, καὶ τοῖς ὀφθαλμοῖς εἴδομεν, οἱ πολλοὶ τῶν πρὸ ἡμῶν ἐπιθυμήσαντες ἰδεῖν ἐ δεδύνηνται. Συνελθόντες γὰρ Λατῖνοι τε καὶ Γραικοὶ ἐν ταύτῃ τῇ ἱερᾷ καὶ ἁγίᾳ Οἰκουμενικῇ συνόδῳ, σπεδῇ μεγάλῃ πρὸς ἀλλήλες ἐχρήσαντο, ὅπως μετὰ τῶν ἄλλων καὶ τὸ ἄῤῥητον ἐκεῖνο τὸ περὶ τῆς θείας ἐκπορεύσεως τῶ ἁγίω Πνεύματος μετὰ πλείςης ὅσης ἐπιμελείας καὶ συνεχῆς συζητήσεως ἐξετασθείη· προκομισθεισῶν δὲ μαρτυριῶν ἀπὸ τῆς θείας Γραφῆς, καὶ πλείσων χρήσεων τῶν ἁγίων διδασκάλων Ἀνατολικῶν τε καὶ Δυτικῶν, τῶν μὲν ἐκ Πατρὸς καὶ ὑιε, τῶν δὲ ἐκ Πατρὸς διὰ ὑιῆ λεγόντων τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐκπορεύεσθαι, καὶ εἰς τὴν αὐτὴν ἔννοιαν ἀποβλεπόντων ἁπάντων ἐν διαφόροις ταῖς λέξεσιν, οἱ μὲν Γραικοὶ διϊσχυρίσαντο, ὅτι τῶθ' ὅπερ λέγεσι τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐκ τῆ Πατρὸς ἐκπορεύεσθαι, ἐ ταύτῃ τῇ διανοίᾳ προφέρεσιν, ὥςε αὐτὲς τὸν Τιὸν ἀποκλείειν, ἀλλ' ἐπειδὴ πεῤ αὐτοῖς ἐδόκει, φασὶ, τὲς Λατίνες διαβεβαιῶσθαι, τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐκ τῆ Πατρὸς καὶ Τιῆ ὡς ἀπὸ δύο ἀρχῶν, καὶ δύο πνεύσεων ἐκπορεύεσθαι, διὰ τῶτ' ἐφυλάξαντο λέγειν τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐκπορεύεσθαι ἐκ Πατρὸς καὶ Τιῆ. Οἱ δὲ Λατῖνοι διεβεβαιώσαντο, μὴ κατὰ ταύτην τὴν διάνοιαν σφᾶς αὐτὲς λέγειν τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐκ Πατρὸς καὶ Τιῆ ἐκπορεύεσθαι, ὡς ἀποκλείειν τὸν Πατέρα τῆ εἶναι πηγὴν καὶ ἀρχὴν τῆς ὅλης θεότητος, τῆ Τιῆ δηλονότι καὶ τῆ ἁγίᾳ Πνεύματος· ἢ ὅτι τὸ ἐκ τῆ Τιῆ ἐκπορεύεσθαι τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, ὁ Τιὸς ἐκ ἔχει ἀπὸ τῆ Πατρός· ἢ ὅτι δύο τιθέασιν εἶναι ἀρχὰς ἢ δύο πνεύσεις· ἀλλ' ἵνα μίαν μόνην δηλώσωσιν εἶναι ἀρχὴν, καὶ μοναδικὴν προβολὴν τῆ ἁγίᾳ Πνεύματος, καθὼς μέχρι τῆ δε διϊσχυρίσαντο. ἐπειδὴ δὲ ἐκ τέτων ἁπάντων μία καὶ ἡ αὐτὴ τῆς ἀληθείας συνάγεται ἔννοια, τέλος εἰς τὴν ὑποτεγραμμένην ἁγίαν, καὶ θεοφιλῆ τῇ αὐτῇ διανοίᾳ, καὶ τῷ αὐτῷ νοῖ συνεφώνησαν, καὶ συνήνεσαν ὁμοθυμαδὸν ἕνωσιν· ἐν τῷ ὀνόματι τοίνυν τῆς ἁγίας Τριάδος τῆ Πατρὸς, καὶ τῆ Τιῆ, καὶ τῆ ἁγίᾳ Πνεύματος, ταύτης τῆς ἱερᾶς καὶ οἰκουμενικῆς τῆς ἐν Φλωρεντίᾳ ἐπιφημιζομένης συνόδε, ὁρίζομεν, ἵνα αὐτὴ ἡ τῆς πίςεως ἀλήθεια ὑπὸ πάντων πιςευθείη τε καὶ

τὴν Ῥωμαϊκὴν· εἰς τὰς ὁποίας ὁ Πάπας Εὐγένιος ἐπιστολὰς ἔδωκε, περιγράφων αὐτοῖς τὰ τῆς Ῥωμαϊκῆς Ἐκκλησίας ἴδιμα, καὶ ἄλλα τινὰ εἰς ἐκείνας ἀσυνείδησα, καὶ παντάπασιν ἀνήκεσα. Τὰς ἐπιστολὰς ταύτας ἀνάγνωθι ἐν τοῖς πρακτικοῖς τῆς συνόδε, ὥστε μηδένα μηδαμόθεν καρπὸν ἐκ ταύτης νὰ ἔγινε τῆς συνόδε, ἔτε ὠφέλειά τις εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῦ Χριστῦ, ὡς κατωτέρω ῥηθήσεται."

§. 15.

καὶ ἀποδεχθείη τῶν Χριστιανῶν, καὶ ἔτω πάντες ὁμολογῶσιν· ὅτι τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐκ τῦ Πατρὸς καὶ τῦ Υἱῦ ἀϊδίως ἐστὶ, καὶ τὴν ἑαυτῦ ὐσίαν καὶ τὸ ὑπαρκτικὸν αὐτῦ εἶναι ἔχειν ἐκ τῦ Πατρὸς ἅμα καὶ τῦ Υἱῦ, καὶ ἐξ ἀμφοτέρων ἀϊδίως ὡς ἀπὸ μιᾶς ἀρχῆς καὶ μοναδικῆς προβολῆς ἐκπορεύεται· διασαφῶντες, ὅτι τῶθ' ὅπερ οἱ ἅγιοι διδάσκαλοι καὶ πατέρες, ἐκ τῦ Πατρὸς διὰ τῦ Υἱῦ ἐκπορεύεσθαι λέγυσι τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, εἰς ταύτην φέρει τὴν ἔννοιαν, ὅτε διὰ τότε δηλῶθαι, καὶ τὸν Υἱὸν εἶναι κατὰ μὲν τὰς Ἑλληνικὰς αἰτίας, κατὰ δὲ τὰς Λατίνας ἀρχὴν τῆς ἁγίε Πνεύματος ὑπάρξεως, ὥσπερ καὶ τὸν πατέρα. καὶ ἐπεὶ πάντα, ὅσα ἐχὶ τῦ Πατρὸς, αὐτὸς ὁ Πατὴρ τῷ μονογενεῖ αὐτῦ Υἱῷ ἐν τῷ γεννᾶν δέδωκε πλὴν τῦ εἶναι πατέρα, τῶτ' αὐτὸ ὅτι τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐκ τῦ Υἱῦ ἐκπορεύεται, αὐτὸς ὁ Υἱὸς παρὰ τῦ Πατρὸς ἀϊδίως ἔχει, ἀφ' ἧ ἀϊδίως καὶ γεγένηται. ἔτι διοριζόμεθα τὴν τῶν ῥημάτων ἐκείνων ἀνάπτυξιν τὴν, καὶ ἐκ τῦ Υἱῦ, χάριν τῦ τὴν ἀλήθειαν σαφηνισθῆναι, ἀνάγκης τε τότε ἐπικειμένης, θεμιτῶς τε καὶ εὐλόγως ἐν τῷ συμβόλῳ προσεθῆναι. ἔτι ἐν ἀζύμῳ, ἢ ἐνζύμῳ ἄρτῳ σιτίνῳ τὸ τῦ Χριστῦ σῶμα τελεῖσθαι ἀληθῶς, τές τε ἱερεῖς ἐν θατέρῳ αὐτὸ τὸ σῶμα τῦ Κυρίε ὀφείλειν τελεῖν, ἕκαστον δηλονότι κατὰ τὴν τῆς ἰδίας Ἐκκλησίας εἴτε Δυτικῆς εἴτε Ἀνατολικῆς συνήθειαν. ἔτι ἐὰν οἱ ἀληθῶς μετανοήσαντες ἀποθάνωσιν ἐν τῇ τῦ Θεῦ ἀγάπῃ, πρὶν τοῖς ἀξίοις τῆς μετανοίας καρποῖς ἱκανοποιῆσαι περὶ τῶν ἡμαρτημένων ὁμῦ καὶ ἠμελημένων, τὰς τότων ψυχὰς καθαρτικαῖς τιμωρίαις καθαίρεσθαι μετὰ θάνατον. ὥστε δὲ ἀποκεφίζεσθαι αὐτὰς τῶν τοιότων τιμωριῶν, λυσιτελεῖν αὐτοῖς τὰς τῶν ζώντων πιστῶν ἐπικερίας, δηλονότι τὰς ἱερὰς θυσίας, καὶ εὐχὰς, καὶ ἐλεημοσύνας, καὶ τἄλλα τῆς εὐσεβείας ἔργα, ἅτινα παρὰ τῶν πιστῶν ὑπὲρ ἄλλων πιστῶν εἴωθε γίνεσθαι, κατὰ τὰ τῆς Ἐκκλησίας διατάγματα. ἐκείνων δὲ τὰς ψυχὰς, οἵτινες μετὰ τὸ βαπτισθῆναι ἐδεμιᾷ ὅλως τῆς ἁμαρτίας κηλίδι ὑπέπεσον, καὶ ἔτι τὰς μετὰ τὸ ἐφελκύσασθαι τῆς ἁμαρτίας κηλίδα, εἴτε ἐν τοῖς αὐτῶν σώμασιν, εἴτε μετὰ τὸ τὰ σώματα ἀποδῦσασθαι, ὡς προείρηται, καθαρθείσας, εἰς Οὐρανὸν εὐθὺς προσλαμβάνεσθαι. καὶ καθαρῶς θεωρεῖν αὐτὸν τὸν ἕνα καὶ τρισυπόστατον Θεὸν, καθώς ἐστιν, ἕτερον μέν τοι ἑτέρε τελειώτερον κατὰ τὴν τῶν βεβιωμένων ἀξίαν· τὰς δὲ ψυχὰς τῶν ἐν θανασίμῳ ἁμαρτίᾳ τῇ κατ' ἐνέργειαν, ἢ καὶ ἐν μόνῃ προπατορικῇ ἀποβιόντων εὐθέως καταβαίνειν εἰς ᾅδην, τιμωρίαις ὅμως ἀνίσοις τιμωρηθησομένας. ἔτι ὁρίζομεν τὴν ἁγίαν Ἀποστολικὴν καθέδραν, καὶ τὸν Ῥωμαϊκὸν ἀρχιερέα εἰς πᾶσαν τὴν οἰκεμένην τὸ πρωτεῖον κατέχειν, αὐτόν τε τὸν Ῥωμαϊκὸν ἀρχιερέα διάδοχον εἶναι τῦ μακαρίε Πέτρε τῦ κορυφαίε τῶν Ἀποστόλων, καὶ ἀληθῆ τοποτηρητὴν τῦ Χριστῦ, καὶ πάσης τῆς Ἐκκλησίας κεφαλὴν, καὶ πάντων τῶν Χριστιανῶν πατέρα τε καὶ διδάσκαλον ὑπάρχειν, καὶ αὐτῷ ἐν τῷ μακαρίῳ Πέτρῳ τῦ ποιμαίνειν, καὶ διῦθύνειν, καὶ κυβερνᾶν τὴν καθολικὴν Ἐκκλησίαν ὑπὸ τῦ Κυρίε ἡμῶν Ἰησῦ Χριστῦ πλήρη ἐξυσίαν παραδεδόσθαι, καθ' ὃν τρόπον καὶ ἐν τοῖς πρακτικοῖς τῶν Οἰκεμενικῶν συνόδων, καὶ ἐν τοῖς ἱεροῖς κανόσι διαλαμβάνεται. Ἀναγνῶντες ἔτι καὶ τὴν ἐν τοῖς κανόσι παραδεδομένην τάξιν τῶν λοιπῶν σεβασμίων Πατριαρχῶν, ὥστε τὸν τῆς Κωνσταντινοπόλεως Πατριάρχην δεύτερον εἶναι μετὰ τὸν ἁγιώτατον Πάπαν τῆς Ῥώμης, τρίτον δὲ τὸν τῆς Ἀλεξανδρείας, τέταρτον δὲ τὸν τῆς Ἀντιοχείας, καὶ πέμπτον τὸν τῶν Ἱεροσολύμων, σωζομένων δηλαδὴ καὶ τῶν προνομίων ἁπάντων καὶ τῶν δικαίων αὐτῶν.

§. 16. Η' ἐν Φρισίγγῃ συνοδος συνήχθη ἐπὶ Εὐγενίε Δ'. ἐν ἔτει αυμ'. προεδρέυοντος Νικοδήμε τῆ Φρισίγγης Ἐπισκόπε πρὸς κατάρτισιν Ἐκκλησιαςικῶν τινῶν διατάξεων, ὁπῆ πολλὰ συμφέρεσιν εἰς τὴν σωτηρίαν τῶν ἀνθρώπων. ἐθέσπισε κανόνας κέ. ἀπὸ τὰς ὁποίας ὁ κέ'. ἀπαγορεύει τοῖς Ἰεδαίοις εἰς τὰς ἁγίας ἡμέρας τῆ Δεσποτικῆ πάθες νὰ ἐξέρχωνται τῆ οἴκε (α).

(α) Οὐχὶ κέ κανόνας ἐθέσπισεν αὐτὴ ἡ σύνοδος, ἀλλὰ κς'. ἢ ἐδεὶς λόγος εἰς τὸν κέ. περὶ Ἰεδαίων, ἀλλ' εἰς τὸν κά' μάλιςα ἄξιος σημειώσεως ἐςὶν ὁλόκληρος ὁ κανὼν διαλαμβάνων ἔτως „ Εἴπερ Ἰεδαῖοι, οἵτινες ἐπ' αὐτὲς ἔλαβον τὴν ἐκδίκησιν „ τῆ αἵματος τῆ Χριςῆ, ὅπε ἐυρίσκονται εἰς δέλευσιν τῶν Χριςιανῶν ἢ εἰς ἐργασίαν „ διὰ νὰ ζωοτρέφωνται, δὶ ἄκραν ἐυσπλαγχνίαν ἢ μακροθυμίαν τῆς Ἐκκλησίας ὑπο„ φέρονται, αὐτοὶ ὅμως μὴ ἀρκέμενοι εἰς αὐτὴν τὴν ἁγίαν χάριν, ἢ μακροθυμίαν, „ ἐξαντλῆσι μὲ τὲς τόκες τὰ ὑπάρχοντα τῶν ὀρθοδόξων τῆς Χριςιανικῆς θρησκείας, „ παγίδας βλάβης εἰσφέρεσι, ἢ πέτραν σκανδάλε, εἰς τὴν ὁποίαν βλάβην, βοή„ θειαν λαμβάνεσιν ἀπὸ τινὰς ἐνόχες λαϊκὲς, διὰ τῆτο διορίζομεν ἐν βραχεῖ κελεύ„ οντες, ὅτι οἱ Ἰεδαῖοι νὰ μὴν ἔχωσιν ἄδειαν εἰς τὴν διοίκησίν μας νὰ δανεί„ ζωσι τινὶ, ἔτε νὰ ἔχωσιν ὑπηρέτας Χριςιανές. Οὐδεὶς ἔτι τῶν Χριςιανῶν νὰ „ ἐνοικιάζῃ αὐτοῖς οἶκον εἰς κατοικίαν πρὸς τὸ δάνειον, ἔτε νὰ συγχωρῆται αὐτοῖς „ ἡ κοινωνία, μάλιςα εἰς συχνὴν συναναςροφὴν τῶν Χριςιανῶν, μόνον εἰς τὰς προει„ ρημένας ἢ συγχωρημένας περιςάσεις, ἵνα μὴ περιέχωνται οἱ Χριςιανοὶ τοῖς αὐτῶν „ πλημμελήμασι. Τῇ ἡμέρᾳ τῆς Πεντηκοςῆς τὰς θύρας ἢ τὰ παράθυρα νὰ ἔχωσι „ κλεισμένα ὅλην τὴν ἡμέραν, ταῖς ἡμέραις δὲ τῆ Κυριακῆ πάθες νὰ μὴν ἐξέρχων„ ται τῆ οἴκε εἰς τὸ φανερόν. Ὅταν ἡ σωτήριος Ὅςια (ἤτοι ἡ θεία μετάλη„ ψις) φέρεται τοῖς ἀῤῥώςοις, ἐπιμελῶς νὰ προσέχωσι νὰ μὴ προφέρωσι λόγες „ ὑβρισικὲς κατὰ τῆς Χριςιανικῆς πίςεως, κατὰ τῆς Μακαρίας Παρθένε, ἢ ἄλ„ λων ἁγίων, νὰ μὴ διαλέγωνται μὲ τὲς ἁπλῆς περὶ πίςεως, ἵνα μὴ ταράτ„ τωσι τὰς καρδίας τῶν ἁπλεςέρων μὲ τὰς ὁμιλίας των. Οὐδεὶς τολμάτω συνεσ„ θίειν αὐτοῖς, ἢ εἰς λετρὸν συνέρχεθαι, ἢ ἰατρικὰ βότανα παρ' αὐτῶν λαβεῖν. „ Ἐάν δέτις τῶν Ἰεδαίων ἔνοχος εἰς τὰ ῥηθέντα φανῇ, πᾶσα συναναςροφὴ τῶν „ Χριςιανῶν νὰ τῆ εἶναι ἀπηγορευμένη. Καὶ ἐάν τις Ἰεδαῖος συνεσιαθῇ μὲ γυναῖ„ κα Χριςιανὴν, διὰ μίαν τοιαύτην ἀνομίαν, νὰ πληρώνῃ εἴκοσι λίτρας δηναρίων „ τῆς συνειθισμένης τιμῆς, εἰς τὸν Κύριον τῆ τόπε, εἰς τὸν ὁποῖον ἔγινεν αὐτὴ ἡ „ παρανομία, διὰ τῆτο νὰ πιάνεται τόσον αὐτὸς, ὅσον τὰ ὑπάρχοντά τε, ἢ νὰ „ εἶναι ὑποκείμενος εἰς ἄλλα ἀρμόδια. Ὁμοίως ἐὰν Χριςιανός τις, τὸ ὁποῖον βδε„ λυκτότερον ἐςὶ διὰ τὸν κίνδυνον τῆς γέννας, συνεσιαθῇ μὲ Ἰεδαίαν γυναῖκα. Καὶ „ ἐὰν ὁ Ἰεδαῖος ἐκεῖνος δὲν δύναται νὰ πληρώσῃ τὴν τιμὴν τῶν δηναρίων νὰ φυλα„ κώνεται ἕως νὰ παύσῃ τὸ σκάνδαλον. Καὶ ὁ Χριςιανὸς ἔτι ὁπῆ μὲ Ἰεδαίαν συ„ νεσιαθῇ, νὰ πληρώνῃ τὴν ῥηθεῖσαν τιμὴν τῶν δηναρίων, ὑπὸ ποινὴν ἀρωρισμῆ. „ διὰ νὰ λάβῃ τὴν χάριν τῆς συγχωρήσεως, παρ' ἡμῶν, ἢ παρὰ τῆ ἡμῶν ἐπι„ τρόπε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ς΄.

Περὶ τῶν διαπρεψάντων ἐν παιδείᾳ Δυτικῶν ἀνδρῶν.

§. 1.

Γωάννης δὲ Γερσών.

Ἐν τούτοις τοῖς χρόνοις περιφανεῖς ἄνδρες ἐν παιδείᾳ ἔγιναν παρὰ τοῖς Δυτικοῖς, Γωάννης ὁ δὲ Γερσὼν, Κελτογαλάτης, ὅσις ἐξέδωκε βιβλίον ἀφαιρέσεως τῆ Πάπα ἀπὸ τῆς Ἐκκλησίας, περὶ Ἐκκλησιαστικῆς ἑνότητος, περὶ ἐλαττωμάτων τῆς Δυτικῆς Ἐκκλησίας, ἐγχειρίδια δύο περὶ σχίσματος ϗ ἄλλα, τυπωθέντα πάντα τὰ συγγράμματα αὐτῆ ἐν Παρισίοις τῷ ᾳχις΄. εἰς δύο τόμους διαιρεθέντα (α), ὅρα Σῆξτον τὸν Σενικὸν (β), ϗ τὸν Ποσσεβῖνον (γ).

Θεοδώριχος δὲ Νιὰμ.

§. 2. Θεοδώριχος δὲ Νιὰμ ἀσηκρῆτις Ἐπισκόπων τινῶν Ῥώμης ὑπάρξας, γλαφυρῶς συνέγραψε τὴν ἱστορίαν τῆ σχίσματος ἐν βιβλίοις τέσσαρσιν, εἰς τὰ ὁποῖα τὰς ἀνοσίας τέχνας τῶν Ῥώμης Ἐπισκόπων δαψιλῶς ἐφανέρωσε, ϗ ἐξεσκέπασεν, ὥςε ἀπὸ ἑδένα ἄλλον δύναταί τις περισσότερον, ϗ καλλίτερον νὰ καταλάβῃ τὸ γνήσιον τῆ Ἀντιχρίστου πρόσωπον, ἐξεδόθησαν ἐν Βασιλείᾳ τῷ ᾳφξ΄. (δ),

Θωμᾶς Βαλδένσιος

§. 3. Θωμᾶς Βαλδένσιος, Ἄγγλος τὸ γένος ἐκ τῆ τάγματος τῶν Καρμηλιτῶν, συνέγραψε βιβλία ἀναρίθμητα σχεδὸν, ἀπὸ τὰ ὁποῖα τὸ ὑπερέχον εἶναι τὸ Doctrinale antiquarum fidei Ecclesiæ Catholicæ, τουτέστι τὸ διδασκαλικὸν τῶν ἀρχαίων τῆς πίστεως τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας, διηρημένον εἰς τόμους τρεῖς, εἰς τὰ ὁποῖα πολλὰ κατὰ τῶν ἀκολέθων τῆ Οὐϊκλέφ διαλέγεται, ἐτυπώθη ἐν Λιψίᾳ, τῷ ᾳφοά.

Γερώνυμος δὲ σάνκτα φίδε.

§. 4. Γερώνυμος δὲ σάνκτα φίδε, ὁ ἐξ Ἰουδαίων Χριστιανὸς, ἰατρὸς χρηματίσας Βενεδίκτε ΙΓ΄. ἔγραψε βιβλία δύο κατὰ τῆς τῶν Ἰουδαίων ἀπιστίας, ϗ τῆ Ταλμὺδ βιβλία δύο, εἰς τὰ ὁποῖα ἀπὸ τὰ ἴδια συγγράμ-

---

(α) Ἡ ἐξαιρετωτέρα ἔκδοσις τῶν συγγραμμάτων τε ἐστὶν ἡ ἐν πέντε τεύχεσι τῷ ᾳψς΄. διὰ τῆ Κυρ. Δεπίν. τινὲς ἀποδίδεσιν αὐτῷ τὸ περὶ μιμήσεως Χριστῆ βιβλίον. ἐτελεύτησεν ἔτος τῷ αυκθ΄. ἐτῶν ὢν ξς΄,

(β) Βιβλιοθ. βιβλ. δ΄. σελ. 332. (γ) Γεν. προπαρ. Τόμ. Α΄. σελ. 881.

(δ) Ἔγραψεν ἔτι ἐγχείριδιον περὶ ἑνώσεως, βιβλίον περὶ προνομίων, ϗ δικαίων τῶν αὐτοκρατόρων εἰς τὸ νὰ διαττάτωσι ταὶ Ἐπισκοπὰς τὴν ἱστορίαν τῆς φυγῆς Γωάννε ΚΓ΄. Πάπα ἀπὸ τὴν ἐν Κωνσαντίᾳ σύνοδον, τῆ ὁποίε γραφεὺς ἦν τῶν Ἀποστολικῶν γραμμάτων. ἡμερολόγιον τῆς ἐν Κωνσαντίᾳ συνόδε, ϗ ἄλλα. ἀποδίδεσιν αὐτῷ τινὲς τὸ περὶ μεταρρυθμίσεως τῆς Ἐκκλησίας κατὰ τὴν κεφαλὴν, ϗ κατὰ τὰ μέλη ὀπῆ ἄλλοι ἀποδίδεσι Πέτρῳ Αἰλί.

γράμματα τῶν Ταλμυδιςῶν διδασκάλων κατελέγχει τὰς Ἑβδαίας κτ'. μὲ τὰ ὁποία τὴν ἐπαγγελίαν ἔςρεψαν εἰς τὴν τᾶ Χριςᾶ πίςιν πέντε χιλιάδες Ἑβδαίων, ὅρα ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ τῶν Πατέρων ἐκδ. δευτέρᾳ τῶν Παρισίων τόμῳ Δ'.

Νικόλαος δὲ Κλεμάγγειϊς.

§. 5. Νικόλαος δὲ Κλεμάγγειϊς, διδάσκαλος θεολογικὸς ἐπονομασθεὶς, ἔγραψε βιβλία περὶ τῆς διεφθαρμένης καταςάσεως τῆς Ἐκκλησίας, περὶ καταπτώσεως, καὶ ἐπαναλήψεως τῆς δικαιοσύνης, περὶ τᾶ νέας ἑορτᾶς μὴ διατάττειν κτ'. εἰς τὰ ὁποῖα πανταχᾶ ἴχνη τῆς Εὐαγγελικῆς ἀληθείας διασώζονται, ἐξεδόθησαν ἐν Λυγδάνῳ τῶν Βαταυῶν τῷ αχιγ'.

Γωάννης Πέρνειϊ.

§. 6. Γωάννης Πέρνειϊ, Ἄγγλος τὸ γένος, ἠγωνίσθη ὑπὲρ τοῦ Οὐϊκλέφε, καὶ λόγοις, καὶ γράμμασιν, ὅθεν κατ' αὐτᾶ ἀπηνῶς ἐμάνη ὁ Καντβαρίας Ἀρχιεπίσκοπος, καὶ μὲ φυλακὴν, καὶ βάσανα αὐτὸν ἐτιμώρησεν· ἔγραφε σχόλια εἰς τὴν Γωάννε Ἀποκάλυψιν, εἰς τὰ ὁποῖα τὸν Ρώμης Ἐπίσκοπον τρανώτατα διδάσκει νὰ εἶναι Ἀντίχριςος.

Ἀλφόνσος Τοςάτος.

§. 7. Ἀλφόνσος Τοςάτος, Ἱσπανὸς τὸ γένος, Ἐπίσκοπος Σιβύλλης, ἀνὴρ πολυγραφώτατος, τᾶ ὁποίᾳ μέχρι τᾶ νῦν σώζονται ὑπομνήματα εἰς τὴν Πεντάτευχον, εἰς τὸν Ἰησᾶν, εἰς τὰς βίβλας τῶν Βασιλειῶν, εἰς τὸν Ματθαῖον· ὅρα Σῆξτον τὸν Σενικὸν, τὸν Βελλαρμῖνον, τὸν Ποσευῖνον, καὶ ἄλλες.

Ῥαϋμᾶνδος δὲ Σεβᾶνδε.

§. 8. Ῥαϋμᾶνδος δὲ Σεβᾶνδε, διδάσκαλος τῆς Ἰατρικῆς, Ἱσπανὸς τὸ ἔθνος, βιβλίον συντέθεικε περὶ φυσικῆς θεολογίας, τὸ ὁποῖον κοινῶς καλᾶσι, θησαυρὸν τῶν θείων διανοήσεων· ἕτερος εἶναι ἅτος Ῥαϋμάνδου Μαρτίνε τᾶ συγγράψαντος κατὰ τῶν Ἑβδαίων τὴν τῆς πίςεως παραξιφίδα (α).

Νικόλαος Ταδέσχιος.

§. 9. Νικόλαος Ταδέσχιος ὁ ὑπὸ Φήλικος τᾶ ε'. τοῖς Καρδιναλίοις συναριθμηθεὶς, ἔξω ἀπὸ τὰ ἄλλα συνετάξατο καὶ βιβλίον εἰς τὸ ὁποῖον τὴν ἐν Βατιλείᾳ σύνοδον ἐναντίον τᾶ δ'. Εὐγενίου διεκδικεῖ. κτ.

ΚΕΦΑ'.

(α) Οὗτος ὁ Μαρτῖνος Ῥαϋμᾶνδος ἦν ἐκ τᾶ τάγματος τῶν Δομενικανῶν καὶ ἐχρημάτισε τῷ ιγ'. αἰῶνι, τὸ βιβλίον τε Παραξιφὶς τῆς Χριςιανικῆς πίςεως λεγόμενον ἐτυπώθη ἐν Λιψίᾳ τῷ αχπζ'. μὲ ὑποσημειώσεις Γωσὴφ Βοισίνε, καὶ τᾶ Μαυσάκε.

(β) Ὅρα αὐτὸν ἀνωτέρω κεφ. ε'. ἀριθ. 14. εἰς τὰς ὑποσειμειώσεις.

ΚΕΦΑ'ΛΑΙΟΝ Ζ'.

Περὶ τῆς ἐπανόδε τῦ βασιλέως Γ̔ωάννε τῦ Παλαιολογε εἰς Κωνσαντινέπολιν, ϗ τῶν γενομένων ἐν τῇ Ἀνατολικῇ Ἐκκλησίᾳ μετ' ἐκείνην τὴν ψευδοσύνοδον.

§. 1.

Εἰς τὸν ἐκτεθέντα ὅρον τῆς πίςεως ὑπὸ τῆς ἐν Φλωρεντίᾳ συνόδου, τὸν ὁποῖον Γ̔ωάννης διάκονος ὁ Εὐγενικὸς ἀνατρέπει (α), ἀφ' ἕ ὑπέγραψαν οἱ Ἕλληνες, ἔξω ἀπὸ τινὰς, ϗ ὑποσχεθεὶς μεθ' ὅρκε Εὐγένιος ὁ Πάπας Γ̔ωάννῃ τῷ βασιλεῖ αὐτῶν ὁπῦ ἐζήτει βοήθειαν, νὰ φροντίσῃ ἱκανῶς διὰ τὴν βασιλείαν τε, ϗ διὰ τὲς Ἕλληνας, ϗ νὰ μὴ παραιτηθῇ ποτὲ, ἀλλὰ πάντοτε νὰ ἀναγκάζῃ τὲς Παίονας, ϗ Γερμανὲς νὰ ἐπισρατεύσωσι κατὰ τῶν Τέρκων, ϗ τὰ παρόμοια, μὲ τὰ ὁποῖα πληροφορηθεὶς ὁ τῶν Ἑλλήνων βασιλεὺς Γ̔ωάννης ἔσρεψεν εἰς τὸ Βυζάντιον μὲ τὲς περὶ αὐτὸν ἐν ἔτει αυμβ'. διότι τρεῖς χρόνες σχεδὸν ἔμειναν ἐν τῇ Γ̔ταλίᾳ. φθάσαντες δὲ οἱ Ἕλληνες εἰς τὰ ἴδια τὸν φευρουάριον μῆνα, ἔξω ἀπὸ τὲς μείναντας ἐκεῖσε τρεῖς, Γ̔ωσὴφ τὸν Πατριάρχην ὁπῦ ἀπέθανεν ἐν Φλωρεντίᾳ, ϗ τὸν Σάρδεων Μητροπολίτην εἰς τὴν Φερράριαν, ϗ τὸν Βησαρίωνα Νικαίας ὁπῦ ἔμεινεν εἰς τὴν Ῥώμην, τὸν ὁποῖον ὁ βασιλεὺς ϗ ἡ σύνοδος εἶχαν ψηφίσωσι Πατριάρχην, ἀλλὰ διὰ τινὰς συγχύσεις, ϗ σκάνδαλα, ἄκυρος ἔγινεν ἡ ψῆφος κτ'. ϗ παλινωδίαν νοσήσαντες κατὰ τὴν παροιμίαν, εἶπον πῶς δὲν μένσιν εἰς τὰ ὑποσχεθέντα, μήτε συμφωνῦσιν εἰς τὸ δόγμα τῶν Λατίνων, ὡς ὁ Λαόνικος γράφει (β). Τῶν ὁποίων τὴν αἰτίαν φανερὰ ἐκτίθησι Γεώργιος ὁ Σχολάριος περὶ τὰ τέλη τῦ περὶ τῆς ἐκπορεύσεως τῦ Παναγίε Πνεύματος κατὰ Λατίνων βιβλίε λέγων „ ἐπαχθέσατοι δὲ νῦν εἰσὶν οἱ Λατῖνοι, ἢ „ πρόσθεν ἡμῖν, διὰ τὰς ἐν Φλωρεντίᾳ συνθήκας τῶν ἡμετέρων. οἴονται „ γὰρ ἡμᾶς δὶ ἐκείνων ἔχειν ἐαλωκότας, δὶ ἐκείνας μὲν ἂν αὐτῶν „ διϊσάμεθα πλέον, ἢ πρότερον “, ἀνάγνωθι ϗ τὰ λοιπὰ μέχρι τέλες.

§. 2. Ταῦτα μαθὼν ὁ Πάπας, σοφές τινας ἔπεμψεν εἰς τὸ Βυζάντιον νὰ ἔλθωσιν εἰς διάλεξιν μὲ τὲς σοφὲς τῶν Ἑλλήνων. δὲν ἐκατορ-

(α) Ὅρα αὐτὸν ἀνωτέρω κεφ. έ. σελ. 290. ἐν τοῖς ὑποσημ. (β) Βιβλ. ς'.

τορθώνετο ὅμως εἰς αὐτὸς τίποτες, ὁπῦ ἤρχοντο εἰς φιλονεικίας λόγων, ἀλλ' ἀπῆλθον ἄπρακτοι εἰς Ἰταλίαν. Ἐρωτηθέντες δὲ οἱ ἐν Κωνσαντινοπόλει ἐυρισκόμενοι ἀρχιερεῖς, καὶ καθηγεμένοι ἀπὸ τὸν βασιλέα Ἰωάννην διὰ ποίαν αἰτίαν τὰ ἐν τῇ Φλωρεντίᾳ γενόμενα συνοδικὰ δὲν παραδέχονται, ἔγγραφον εἰς αὐτὸν ἀπολογίαν ἔδωκαν, κατὰ πλάτος διαλαμβάνσαν τὰ αἴτια· τὴν ὁποίαν ἀνάγνωθι τυπωθεῖσαν ἐν τόμῳ Καταλλαγῆς (α), ὁπῦ ἀρχίζει ἔτως. "Ἐπεὶ ὡρίθημεν παρὰ τῆς κραταιᾶς κτ. δέδωκεν ἡμῖν ἄδειαν, λέγει Γεώργιος ὁ Σχολάριος ἐν τῷ κατὰ τῆς προσθήκης λόγῳ τυπωθέντι ἐν τῷ τόμῳ τῆς Ἀγάπης, περὶ τὰ τέλη (β), ἐν τῷ λεγομένῳ Παλατίῳ πολλάκις νὰ συνέλθωμεν, καὶ νὰ δώσωμεν ἀπόκρισιν περὶ τῆς ἑνώσεως, παρόντος τῦ Ληγάτου, καὶ μεγάλην ἀνάγκην ἐπάγοντος ὑπὲρ τῆς ἑνώσεως κτ. ὁμοίως ἐκδεδώκασι καὶ ἑτέραν ἀπολογίαν, καὶ ἀναφορὰν συντομωτέραν περὶ τῆς ἐν Φλωρεντίᾳ κακίσης συνόδυ ὁπῦ λέγει ἔτω. Τολμηρῶς ἀναφέρομεν τῇ κραταιᾷ καὶ ἁγίᾳ βασιλείᾳ συ Δέσποτα κτ. τυπωθεῖσαν ἐν τῇ ἀντιρρήσει περὶ τῆς τῦ Πάπα ἀρχῆς τῦ κύρ Νεκταρίυ Ἱεροσολύμων.

§. 3. Ἐπιστρέψας λοιπὸν ἀπὸ τὴν Ἰταλίαν εἰς Κωνσαντινόπολιν ὁ βασιλεὺς Ἰωάννης, ὡς εἴρηται μετὰ τῶν περὶ αὐτὸν ἀρχόντων, πρὸς Μυράτην τὸν Αὐτοκράτορα τῶν Τύρκων διεπρεσβεύσατο, διὰ νὰ ποιήσῃ εἰρήνην, καὶ τὴν φιλίαν πάλιν μὲ αὐτὸν νὰ βεβαιώσῃ ἐπαρακάλει, καὶ ἐπέτυχε τῆς αἰτήσεως.

§. 4. Πατριάρχαι Κωνσαντινοπόλεως ἔγιναν μετὰ τὴν ἐπάνοδον αὐτῶν ἐκ Φλωρεντίας, Μητροφάνης ὁ Κυζίκυ Μητροπολίτης, τὸν ὁποῖον ὡς λατινόφρονα ἡ ἐν Συρίᾳ σύνοδος ἐκάθηρεν, ὡς κατωτέρω ῥηθήσεται· Γρηγόριος τὲπίκλην Μαμῆς, ὅσις καὶ Μελισσηνὸς ἐπωνομάζετο, ἀναβὰς ἐπὶ τὸ θρόνυ περὶ τὸ θέρος ἐκείνυ τῦ ἔτυς, καθ' ὃν καύσων παγκόσμιος, καὶ ἄξιος μνήμης ἔγινεν, ὡς μαρτυρεῖ Γεώργιος ὁ Φραντζῆς (γ). Αὐτὸς ὁ Γρηγόριος καθαιρεθεὶς ὑπὸ τῆς ἐν Κωνσαντινοπόλει τὸ τελευταῖον συνόδυ συναθροισθείσης, διὰ τὸ ἐμμένειν τοῖς τῦ Πάπα δόγμασιν ἐξεβλήθη, καὶ προεβλήθη Ἀθανάσιός τις ὀρθόδοξος. Ὁ δὲ Βησσαρίων, τὸν ὁποῖον Πατριάρχην, Κωνσαντινοπόλεως ἐψηφίσαντο, μετὰ τὸν θάνατον τῦ Ἰωσὴφ, ἐν Ῥώμῃ ἔμεινεν.

Πατριάρχαι Κωνσαντινοπόλεως. Μητροφάνης. Γρηγόριος Μαμῆς. Ἀθανάσιος

ΚΕΦΑ-

(α) Σελ. 422. (β) Σελ. 305. (γ) Βιβλ. Β'. κεφ. ιθ'.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'.

Περὶ Κωνσαντίνε Παλαιολόγε, τῦ ἐσχάτε τῶν Χριστιανῶν βασιλέων Κωνσαντινεπόλεως, καὶ τῆς ἁλώσεως αὐτῆς, καὶ τῶν γενομένων ἐπ' αὐτῦ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ.

§. 1.

Κωνσαντῖνος Παλαιολόγος Αὐτοκράτωρ ἔσχατος Ἀνατολῆς ἀπὸ Χ. Γ. 1450.

Ἀποθανόντος Γωάννε τῦ βασιλέως ἐν ἔτει ϛυμϑ'. τῇ λά. τῦ Ὀκτωμβρίε ζήσαντος ἔτη νϛ'. μῆνας ί. καὶ ἡμέρας ιέ'. καὶ αὐτοκρατορήσαντος χρόνε κγ'. μῆνας γ'. καὶ ἡμέρας (α), καὶ βασιλικῶς εἰς ταφὴν θησαυρισϑέντος τῦ σώματος αὐτῦ τῇ ά. τῦ Νοεμβρίε, ἐν τῇ μονῇ τῦ Παντοκράτορος, Δημήτριος ὁ ἀδελφὸς αὐτῦ ὁ Πορφυρογέννητος μὲ τὰς αὐτῷ προσκειμένας, καὶ συμφωνῆντας ἐσπάδαξε, καὶ πάντα κάλλων ἐκίνει κατὰ τὴν παροιμίαν, διὰ νὰ γένῃ ἐγκρατὴς τῦ βασιλικῦ ϑρόνε, ἐμποδίζετο δὲ ἀπό τε τῶν ἐν τῇ πόλει, τῆς μητρὸς, τῦ δήμε, καὶ μεσιτῶν τοῦ Καντακαζηνῦ, καὶ Νοταρᾶ, ὁπῦ ἐφοβῆντο, μήπως ἐρχόμενος εἰς τὴν βασιλείαν, ὁ ἀδελφὸς αὐτῦ Κωνσαντῖνος, πρωτεύων εἰς πάσας τὰς ἀρετὰς, ἤϑελε λάβη ξένον στράτευμα, καὶ ἤϑελε χαϑῇ καὶ ἡ ἐξουσία. διὰ τῦτο ἐπρόσμενον τὸν Κωνσαντῖνον νὰ ἔλϑῃ, καὶ δὲν ἄφιναν τὸν Δημήτριον νὰ ἀνέβῃ εἰς τὸν ϑρόνον, ὡς ὁ Λαόνικος ἱστορεῖ (β). Τῇ δὲ ἡ. τῦ Νοεμβρίε ἐλϑόντος ἐν πλοίῳ τῦ Δεσπότε Θωμᾶ εἰς πόλιν, καὶ μὴ γινώσκων τὸν ϑάνατον τῦ βασιλέως καὶ τὰ τῦ Δημητρίε πράγματα, ἐπὶ ποσὸν ἔχοντα ἀργίαν, ἤγγιζεν ἡσυχάζων αὐτὸς ὁ Δημήτριος, τελευταῖον πέμψαντες οἱ ἐν τῇ πόλει εἰς Πελοπόννησον Ἀλέξιον τὸν Φιλανϑρωπινὸν, καὶ Μανυὴλ Παλαιολόγον τὸν Γαγρον, ἔσεψαν δὶ αὐτῶν εἰς βασιλέα Κωνσαντινεπόλεως τὸν Κωνσαντῖνον ἐν Σπάρτῃ, τῇ ϛ'. τῦ Γαννεαρίε, ὅσις ἐσεμμένος τῇ ιβ'. τῦ Μαρτίε τῦ αὐτῦ ἔτες εἰσῆλϑεν εἰς πόλιν, καὶ ἀπὸ

(α) Εἰς τὸ ά. κεφάλαιον τῦ παρόντος αἰῶνος λέγει ὁ συγγραφεὺς πῶς ὁ Γωάννης ἔλαβε μόνος τὸν ϑρόνον τῷ ϛυιδ'. ἐδῶ λέγει πῶς ἐτελεύτησε τῷ ϛυμϑ'. εἰς τρόπον ὅτι συνάζονται λέ. ἔτη τῆς βασιλείας τε. ἴσως ἐπαριθμεῖ ἀπὸ τὸν καιρὸν ὁπῦ τὸν ἔσεψεν ὁ πατὴρ, ἢ ὀρθότερον φαίνεται νὰ εἶναι παραδρομὴ τῦ ἀντιγραφέως, ἀντὶ νὰ γράψῃ τῷ ϛυκδ'. ἔγραψε τῷ ϛυιδ'. διότι ὀρθῶς τῷ ϛυκδ'. ἢ ϗ αυκς'. ἔλαβε τὴν βασιλείαν, καὶ ἐτελεύτησε τῷ ϛυμή. ἢ ϗ ϛυμϑ'. ὅϑεν συνάγονται ἔτη κγ'. καὶ περὶ πε τῆς βασιλείας τε. (β) Βιβλ. ζ.

πὸ ὅλης μετὰ πολλῆς χαρᾶς ὁ νέος βασιλεὺς ἀπεδέχθη. ὅσις ϗ δράκων ἐπωνομάζετο διὰ τὰς γενναίας αὐτοῦ πράξεις ὁπῶ ἔδειξε πρὸ τῆς βασιλείας κατὰ τῶν ἀντιπολεμίων· βασιλεύσας δὲ, ϗ καθ' ἡμέραν βλέπων τὴν τῶν Τούρκων δύναμιν ἀυξανομένην, ἀνάνδρως τῆς προτέρας ἀρετῆς τὸ ἐπολιτεύθη, τόσον ὥςε ϗ δόσιμον εἰς τὸς Τούρκος νὰ πληρώνῃ, ὁποῦ ποτὲ δὲν ἠθέλησαν νὰ ἡσυχάσωσιν, ἕως ὃ διὰ πολιορκίας νὸ. ἡμερῶν, ϗ φοβερᾶ πολέμῳ, ὑπέταξαν τὴν βασιλεύουσαν, τῷ ᾳυνγ΄. τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ τῆς Πεντηκοςῆς, ϗ ἔτως ἔδωκε τέλος τῶν Ρωμαίων ἡ βασιλεία ὑπὸ τῶν βαρβάρων Τούρκων, ὡσὰν ὁπῶ ἐκείτοντο εἰς τὴν μέσην τῆς ἐξουσίας τους, ὡς ἐν κεφ ιδ΄. ῥηθήσεται. ἦν δὲ πᾶσα ἡ ζωὴ τοῦ βασιλέως ἐτῶν μδ΄. μηνῶν γ΄. ϗ ἡμερῶν κ΄. βασιλεύσαντος χρόνους δ΄.

Ἅλωσις τῆς Κωνσαντινουπόλεως.

§. 2. Μετὰ τὴν ἐν Φλωρεντίᾳ σύνοδον ἐν ἔτει ᾳυνβ΄. πάντες οἱ Μόσχοβοι τὴν πίςιν τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, ϗ πάντα τὰ αὐτῆς ἔθιμα εἰσδεξάμενοι, ϗ τὴν τυχοῦσαν ἄυξησιν ἐν τοῖς μετὰ ταῦτα χρόνοις τῇ τοῦ Χριςοῦ Ἐκκλησίᾳ, κατά τε μῆκος, ϗ πλάτος προςεθείκασι, κηρύξαντες αὐτὴν, ϗ ῥιζώσαντες ἐν πολλαῖς Σκυθικαῖς τε, καὶ Ταρταρικαῖς Ἐπαρχίαις.

ἄυξησις τῆς ὀρθοδοξίας ἐν Μοσχοβίᾳ.

§. 3. Ἐν ἔτει ᾳυνβ΄. τῇ ἐν Κωνσαντινουπόλει Ἐκκλησίᾳ προσελήλυθε Κωνσαντῖνος ἱερεὺς Ἀγγλικανὸς Πλάτρις, ἢ Σζέσις ἐπονομαζόμενος, ὅσις πᾶσαν τὴν ὀρθὴν πίςιν τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας ὑπὸ Γρηγορίου τοῦ Σχολαρίου καλῶς μαθητευθεὶς, ϗ λίβελον τῆς πίςεως τῷ Πατριάρχῃ Ἀθανασίῳ ἐκδὸς, μὲ τὸς ὀρθοδόξους συγκατεριθμήθη· ἀνάγνωθι ἐν τόμῳ τῆς ἀγάπης (α).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ΄.

Περὶ τῶν γενομένων συνόδων ἐν τῇ Ἀνατολικῇ Ἐκκλησίᾳ μετὰ τὴν ἐκ τῆς Φλωρεντίας ἐπάνοδον τῶν Ἑλλήνων.

§. 1.

Σύνοδος Γ΄ερουσολύμων.

Σφοδρῶς λοιπὸν τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας διαταραχθείσης διὰ τὴν ἐν φλωρεντίᾳ γενομένην κακίςην ψευδοσύνοδον, ϗ βιαίαν ψευδοένωσιν, ἐν τῷ αὐτῷ ἔτει τῆς αὐτῶν ἐπανακάμψεως, ἤτοι τῷ ᾳυμγ΄.

(α) Σελ. 320.

σύνοδος ἐν Γεροσολύμοις συνεκροτήθη ὑπὸ τῶν Ἀνατολικῶν Πατριαρχῶν τῆ Ἀλεξανδρείας Φιλοθέε, τῆ Ἀντιοχείας Δωροθέε, καὶ τῆ Γεροσολύμων Γωακεὶμ, καὶ τῶν λοιπῶν κατὰ τῆς ἐν Φλωρεντίᾳ συνόδε, καὶ τῶν ὑπογραψάντων τῷ ὅρῳ ταύτης Ἀνατολικῶν Πατέρων, τὰς ὁποίας ὡς καταφρονητὰς, καὶ προδότας τῆς ἀληθοῦς πίστεως, καὶ τῆς ἀρχαίας θεολατρείας βαρέως κατέκριναν, καὶ γράμμα ἐνεχείρισαν τῷ Καισαρείας Καππαδοκίας Μητροπολίτῃ τῷ πρωτοθρόνῳ, καὶ ἐξάρχῳ πάσης Ἀνατολῆς Κυρίῳ Ἀρσενίῳ νὰ κηρύξῃ πανταχοῦ τὴν εὐσέβειαν, ἔχει δὲ ἅτως. „ Ἐπειδὴ „ ἦκε καὶ ὁ πανιερώτατος Μητροπολίτης ἐνταῦθα τῆς ἁγιωτάτης μητρο- „ πόλεως Καισαρείας Καππαδοκίας, ὁ καὶ πρωτόθρονός τε, καὶ ἔξαρχος „ πάσης Ἀνατολῆς, ἅμα μὲν προσκυνῆσαι τὸν πάνσεπτον καὶ θεῖον τοῦ „ Κυρίε ἡμῶν Γησοῦ Χριςοῦ τάφον, καὶ τὰς ἐν Γεροσολύμοις ἱερὰς ἱερὰς τόπες, ἃς τὰ παράδοξα ἐτελέωσαν τῆς Χριςοῦ οἰκονομίας μυςή- „ ρια, ἅμα δὲ κοινώσασθαι πρὸς ἡμᾶς καὶ τὸ τῆς ὀρθοδοξίας, καὶ εὐσεβεί- „ ας Χριςιανῶν μέγα μυςήριον, καὶ δηλοποιῆσαι τὰ ἐν Κωνσαντινοπόλει „ σκάνδαλα πάντα, διὰ τὴν συναθροισθεῖσαν ἐν Φλωρεντίᾳ τῇ πρὸς Γ- „ ταλίαν, μιαρὰν σύνοδον, καὶ τὰ τῶν Λατίνων σὺν τῷ Εὐγενίῳ Πά- „ πα δοξάσασαν, ἅπερ ἐκ ἕξεσι· τινὰ προσθήκην δηλαδὴ ἐν τῷ τῆς „ πίστεως ἡμῶν θείῳ, καὶ ἀμωμήτῳ συμβόλῳ, ὑπογράψασαν, καὶ πεισ- „ θεῖσαν, ὡς καὶ ἐκ τοῦ Υἱοῦ τὸ θεῖον ἐκπορεύεται Πνεῦμα· τότε ἄζυ- „ μα συγχωρήσασαν πρὸς ἡμᾶς ζυέσθαι, καὶ μνημονεύειν διὰ τοῦτο τὸν „ Πάπαν· ἔτι τε τὰ ἄλλα, ὅσα παρὰ κανόνας ἄθεσμα ἐκείνων συγ- „ κατατεθεῖσαν, καὶ σέρξασαν· καὶ ὅπως ὁ Κυζίκε Μητρόφονος λησρι- „ κῶς τὸν τῆς Κωνσαντινοπόλεως θρόνον ἥρπασε, συναινήσασαν τοῖς τε „ αἱρετικοῖς, καὶ τῷ εἰρημένῳ Πάπᾳ, καὶ βασιλεῖ τῶν Ῥωμαίων Παλαι- „ ολόγῳ τῷ λατινόφρονι, καὶ τὰς μὲν πιςὰς τε καὶ ὀρθοδόξε ἀπειλοῦντι, „ διώκοντι, τυραννοῦντι, ἐπιτιμῶντι, τὰς δ' ἀπίςες, καὶ κακοδόξες προσκα- „ λοῦντι, τιμῶντι ὡς καὶ ἀναβιβάζοντι, τῆς ἑαυτοῦ αἱρέσεως σύμφρονας, „ καὶ ὑπερεκπερισσῶ μάλιςα περιποιεμένῳ τότες, κατὰ ἀντιπάθειαν τῆς „ ὀρθοδοξίας, καὶ εὐσεβείας· ὡς ἐκ τότε τοῦ τρόπε, καὶ Μητροπολίδια, „ βέβηλα, καὶ μιαρὰ Ἐπισκοπίδια πανταχοῦ, εἰς τὰς θείας, καὶ ἁγίας „ θρόνες τῆς ἁγίας μεγάλης Ἐκκλησίας Κωνσαντινοπόλεως προτρέψας, „ ὡς ὑπὸ τῆς ἑαυτοῦ τάχα ἐνορίας ὑποκειμένας· ἔδειξεν ὅμως ὁ εἰρη- „ μένος πανιερώτατος μητροπολίτης Κύριος Ἀρσένιος τῆς ἁγιωτάτης μη- „ τροπόλεως μεγάλης Καισαρείας Καππαδοκίας, πρωτόθρονός τε, καὶ „ ἔξαρχος πάσης Ἀνατολῆς, ὡς ὁ μόνον πρὸς τὰς ἄλλας Ἐκκλησίας ὁ „ Μητρόφονος Πατριάρχης τὰς παρανόμες χειροτονίας προτρέψας λατινο- „ φρόνοις, ἀλλ' ἤδη καὶ πρὸς τὰς τῆς ἐπαρχίας τῆς Ἀνατολῆς πάσας τέσ- „ σαρα ὁ ἀχειροτόνητος κεχειροτόνηκε μητροπολίδια, καὶ ἐπισκοπίδια, „ πρὸς τε τὴν Ἀμασίαν δηλονότι, Νεοκαισαρίαν, Τύανα, καὶ Μαχισὸν, „ τὰ τῶν Λατίνων πάντα φρονοῦντα, καὶ πράττοντα, ἃ καὶ ὁ μόνον ἐν-

„ τεῦ-

„ τεῦθεν τὴν ἑαυτῶν ἀνεχόμεθα φθορὰν, καὶ ἀπώλειαν, ἀλλά γε μετὰ
„ τὴν τοσαύτην τόλμαν, καὶ τὰς ὑπὸ τὴν τῶ Χριςῶ ποίμνην ἅπαντας
„ ἐκεῖσε Χριςιανὰς ὅτως ἀπατῶντα καὶ διαφθείροντα, καὶ πολλὰ τῇ ὀρθο-
„ δόξῳ Ἐκκλησίᾳ σκάνδαλα προξενῶντα· διὰ τᾶτο ὁ εὐσεβὴς, καὶ πιςό-
„ τατος, καὶ τῆς ὀρθοδοξίας πάσης ὑπέρμαχός τε καὶ ζηλωτὴς ὅτοσὶ ὁ
„ εἰρημένος μητροπολίτης Καισαρείας Χριςῶ καινοτομίαν, καὶ λύμην τῶν
„ ἑτεροδόξων πρὸς τὴν ὀρθοτάτην καὶ ὑγιαίνθσαν ἡμῶν πίςιν, ἠξίωσε συ-
„ νοδικὴν λαβεῖν γνώμην παρ ἡμῶν τῶν τριῶν ὀρθοδόξων ἀρχιερέων τῶν
„ ἐν τῇ Συρίᾳ, τᾶτε δηλονότι Φιλοθέε Ἀλεξανδρείας, Δωροθέε Ἀν-
„ τιοχείας, καὶ Γωακεὶμ Γεροσολύμων, ὅπως ἀποσοβήσῃ τὰς μὴ ὀρ-
„ θῶς φρονᾶντας ἐκ πάσης τῆς ἐπαρχίας ἀυτῶ, καὶ ὡς ὅτι πρωτογενέσε-
„ ρος ἦτος, καὶ ὀρθόδοξος· ἔνθέν τοι καὶ ὁρίζομεν ἡμεῖς συνοδικῶς ὁμῶ ἐν
„ τῷ ὀνόματι τῆς ὁμοθσίθ ζωαρχικῆς τε καὶ ἀδιαιρέτθ ἁγίας Τριάδος, τὰς
„ μὴ δὶ ἀρετὴν, καὶ εὐσέβειαν χειροτονηθέντας Μητροπολίτας τε, καὶ Ἐ-
„ πισκόπθς πανταχῶ καὶ προσέτι ἡγθμένθς ὁμῶ καὶ πνευματικὰς τάχα.
„ Ὡσαύτως τε ἱερεῖς, καὶ διακόνθς καὶ πάσης Ἐκκλησιαςικῆς ἁπλῶς ψή-
„ φθ, ἄλλως βεβήλθς ὄντας, καὶ ἀναξίθς, τὸν δὲ τῆς αἱρέσεως καὶ
„ διωγμῶ τῆς ὀρθοδοξίας δραξαμένθς καιρὸν καὶ δραμόντας ἀναξίως, κενοδο-
„ ξίας μόνης, καὶ αἱρέσεως τρόπῳ πρὸς Ἐπισκοπάς τε, καὶ Μητροπόλεις,
„ ὡς δῆθεν τάχα σωτῆρας ψυχῶν, ἵνα σὺν ἀυτοῖς ἄλλθς φθείρωσι καὶ
„ τὸ τῶ Χριςῶ τῶ ἀληθινῶ Θεῶ ἡμῶν ἅπαν ὀρθόδοξον ποίμνιον, μηδ'
„ ὅλως φόβον Θεῶ καὶ δικαιοσύνης, καὶ εὐσεβείας κεκτημένθς καρπὸν, ἀλ-
„ λὰ καταφρονητὰς, καὶ ἀναιδεῖς ὄντας πρὸς εὐσέβειαν πᾶσαν, τα-
„ τέσιν ὁρίζομεν ἀπὸ τῆς σήμερον, ἀργθς καὶ ἀνιέρθς εἶναι πάσης ἱερο-
„ πραξίας, καὶ Ἐκκλησιαςικῆς καταςάσεως, ἄχρις ἂν ἐξεταθῇ ἡ εὐ-
„ σέβεια κοινῶς τε, καὶ οἰκθμενικῶς. ἅτω μὲν ἂν καταπειθέντες, ἔ-
„ σωσαν ἀργοὶ, καὶ ἀνίεροι· ἀνταίροντες δὲ, καὶ ἀνθιςάμενοι λῃςρικῶς
„ τε, καὶ παρανόμως, ἔσωσαν ἀφωρισμένοι, καὶ ἠλλοτριωμένοι τῆς ἁγίας,
„ καὶ ὑπερθσίθ, καὶ ὁμοθσίθ Τριάδος, ὡς ἀπειθεῖς καὶ ἀντίλογοι. ὡσάυ-
„ τος δὲ καὶ οἱ τᾶτας δεχόμενοι, καὶ συναινῶντες ἐν τοῖς τοιᾶτοις καὶ ὑπε-
„ ραςπίζοντες· ἀποκαθιςῶμεν δ' ὅμως κήρυκα τῆς εὐσεβείας, καὶ ὀρ-
„ θοδοξίας τὸν ἄνωθεν εἰρημένον πανιερώτατον Μητροπολίτην τὸν καὶ ὑπέρ-
„ τιμον, καὶ ἔξαρχον πάσης Ἀνατολῆς, κηρύξαι πανταχῶ τὴν εὐσέβειαν,
„ μὴ αἰδόμενον πρὸς ἀλήθειαν πρόσωπον βασιλέως, ἢ Πατριάρχθ,
„ τῶ μὴ ὀρθῶς φρονῶντος, καὶ πράττοντος, μηδὲ πλθσίθ, καὶ ἄρχον-
„ τος ἀνθρώπθ· ἀλλὰ παῤῥησίᾳ τὴν πίςιν, καὶ ὀρθοδοξίαν κατέχοντα
„ ἀφόβως, καὶ ἀδιςάκτως κατὰ τὴν ἐντολὴν, ἔχειν ἀυτὸν ἄδειαν ἀπὸ
„ τῶ νῦν, ἕνεκεν εὐσεβείας ἐλέγξαι, ἐπιτιμῆσαι, καὶ διορθῶσαι τὰς
„ μὴ ὀρθῶς φρονᾶντας ἐν παντὶ τόπῳ, ἐφ' ὅσον ἂν ἰσχύει ὀδεύειν, παρ
„ ἡμῶν ἀυτῶν εἰληφότα τὴν συγγνώμην, διὰ τῆς δοθείσης ἡμῶν χάρι-
„ τος καὶ δυνάμεως τῶ ἁγίθ Πνεύματος, ὃς καὶ ὀφείλει κατὰ τᾶτων τη-

„ ρῆσαι ἀδωροδοκήτως τε, ϗ ὀρθῶς τὴν εὐσέβειαν ἕ ἕνεκεν ἐπεδόθη αὐ-
„ τῷ ϗ ἡ ἔγγραφος ἡμῶν γνώμη συνοδικῶς, ἀπογραφεῖσα ἰδιοχείρως,
„ ἐν μηνὶ ἀπριλ. τῆ σμά. ἔτει τῆς νῦν τρεχούσης Ἰνδικτιῶνος, ϗ ἀπὸ
„ Χριςῦ ἀυμγ'.

Κωνσαντινουπόλεως.

§. 2. Ἡ ἐν Κωνσαντινουπόλει ὑςάτη σύνοδος συνεκροτήθη ἐπὶ Κωνσαντίνου τῆ ἐσχάτου βασιλέως τῶν Ἑλλήνων ἐν τῇ μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ τῆς τῆ Θεῆ Σοφίας κατὰ τὸ ᾳυή. ἔτος συνελθόντων τῶν τριῶν Πατριαρχῶν Φιλοθέου Ἀλεξανδρείας, Δωροθέου τῆ Ἀντιοχείας, ϗ Θεοφάνους τῆ Ἱεροσολύμων, ὁμοίως Μητροπολιτῶν τε, ϗ Ἐπισκόπων, πρὸς ἀναζήτησιν ϗ ἐπίκρισιν τῶν ἐν τῇ Φλωρεντίᾳ πεπραγμένων, συνελεύσεις δὲ ἐν αὐτῇ ἔγιναν τέσσαρες.

Συνέλευσις Α'.

Εἰς μὲν τὴν πρώτην καθεῖλαν Γρηγόριον Κωνσαντινουπόλεως Πατριάρχην, διὰ τὸ εἶναι αὐτὸν λατινόφρονα, ϗ Ἀθανάσιον ἀντεκατέςησαν, ὡς ὀρθόδοξον, ϗ διάλεξις περὶ τῆς ἐκπορεύσεως τῆ Παναγίου Πνεύματος ἔγινε μεταξὺ Λεονάρδου Φράτορος, ϗ Θεοδώρου τῆ μεγάλου ῥήτορος τῆς Ἐκκλησίας.

Συνέλευσις Β'.

Εἰς δὲ τὴν δευτέραν συνέλευσιν ἐνθύμησις ἔγινε παρά τε τῆ Γεμιςοῦ, τῆ Ἀμηρούτζη, τῆ Σχολαρίου, ϗ Μάρκου τῆ τῆς Ἐφέσου Μητροπολίτου, τῶν ἐν τῇ Φλωρεντινῇ συνόδῳ πεπραγμένων, ϗ συγγνώμην αἰτῆσιν οἱ τῷ ἐκείνης ὅρῳ ὑπογράψαντες, ϗ ἑπομένως ἡ σύνοδος ἐκείνη ἀκυροῦται.

Συνέλευσις Γ'.

Εἰς τὴν τρίτην συνέλευσιν ἀνάκρισις ὁμοίως ϗ διδασκαλία γίγνεται περὶ τῆς ἐκπορεύσεως τῆ Παναγίου Πνεύματος, ϗ τῶν λοιπῶν δογματισθέντων.

Συνέλευσις Δ.

Εἰς τὴν τετάρτην τελευταῖον οἱ ἐν τῇ Φλωρεντίᾳ συνόδῳ παρασιάσαντες ἀνακρίνονται, ἐὰν ϗ διὰ τὰς λοιπὰς καινοτομίας, ϗ διαφορὰς ἐλάλησαν· ἐκεῖνοι δὲ εἰπόντες πάντα τὰ γενόμενα, ϗ ταῦτα θεωρήσασα ἡ σύνοδος ἄκυρα ἀπέδειξε. Τελευταῖον πάντες ὁμοφώνως ὡμολόγησαν νὰ εἶναι περιττὴ ἡ ἐν τῷ συμβόλῳ προσθήκη· ἐπειδὴ ἀδεμίαν διόρθωσιν χρειάζεται τὸ τῶν ἑπτὰ συνόδων σύμβολον, ϗ νὰ μὴν εἶναι ἐλλειπὲς πρὸς σωτηρίαν τὸ Πνεῦμα ἐκπορεύεσθαι ἐκ τῆ Πατρὸς, ϗ μὴ ἐκ τῆ Υἱῆ, ϗ εἶναι μόνην αἰτίαν τὸν Πατέρα τῆς ὑπάρξεως Υἱῆ, ϗ Πνεύματος· ὁ Πάπας ἂν εἶναι ὀρθόδοξος, μὲ τὸς τέσσαρας Πατριάρχας νὰ συνιζᾷ σύνοδον Οἰκουμενικὴν, ϗ ἴσως νὰ ὑπερτερῇ ἀπὸ τὸς ἄλλους κατὰ τὴν τάξιν, ϗ τὸ ἀξίωμα, ὡς ὑποκειμένων τοῖς ἐκείνου νόμοις· μόνη δὲ ἡ Οἰκουμενικὴ σύνοδος νὰ κανονίζῃ, ϗ ἀχὶ ὡς μονάρχης ὁ Πάπας· οἱ ἅγιοι νὰ βλέπωσι τὸν Θεὸν, ἀλλ' ἀχὶ τελείως πρὸ τῆς κρίσεως, μήτε οἱ ἁμαρτωλοὶ νὰ ἔχωσι τὴν τελείαν τιμωρίαν πρὸ τῆς κρίσεως, ἡ λύτρωσις νὰ γίνεται εἰς τὸν ᾅδην, ϗ ἀχὶ εἰς τὸ καθαρτήριον πῦρ ἔξωθεν τῆ ᾅδου· τὴν κατ' οὐσίαν μεταβολὴν τῆ μυςηρίου γίνεσθαι ὑπό τε τῆς Τριάδος, ϗ τῶν κυριακῶν λόγων μετὰ τὰς εὐχὰς τῆ ἱερέως, φέροντος

τος κακείνα ὡς ὀργάνα πρὸς τὴν ἱερωσύνην. ἀνάγνωθι ταύτην τὴν σύνοδον ἐν τῷ τόμῳ ἀγάπης.

§. 3. Ταῦτα μαθὼν ὁ μετὰ τὸν Εὐγένιον Πάπας Νικόλαος ε'. ἔπεμψεν εἰς Κωνσταντινούπολιν Ἰσίδωρον τὸν πρώην Κιαίβα, τὸν ὁποῖον Καρδινάλιον Σαβαΐων ἀνέδειξεν ἐπὶ τῆς ἐν Φλωρεντίᾳ συνόδου ὁ Εὐγένιος ὡς σύνοδον ποιησόμενον, καὶ τὸς Ἕλληνας τῷ Ῥώμης ἀρχιερεῖ φιλιώσοντα, ὅσις βοηθῶν τὴν πατρίδα τε εἰς τὴν ἅλωσιν, ἐπιάθη ἀπὸ τὸς Τέρκας, καθὼς ἐφέρθη, ἐπωλήθη εἰς Γαλατᾶν, καὶ ἐμβὰς εἰς πλοῖον ἔφυγεν εἰς τὸν Μωρέαν. ἀνίσως λοιπὸν ἐγνώριζεν αὐτὸν ὁ βασιλεὺς, λέγει ὁ Χαλκοκονδύλης (α), πῶς ἦτον Καρδινάλης ὁ Ἰσίδωρος, ἤθελε τὸν θανατώσῃ, καὶ δὲν τὸν ἄφινε νὰ φύγῃ, ὅμως θαρρῶν πῶς ἀπέθανε, δὲν ἐξέτασεν ἀκριβέσερον.

§. 4. Ἐπὶ τούτοις ὁ προβληθεὶς ὑπὸ τῆς ῥηθείσης συνόδου Ἀθανάσιος Κωνσταντινουπόλεως Πατριάρχης παρὰ Κωνσταντίνῳ βασιλεῖ παρά τινων διαβληθεὶς ὡς ἑτεροδοξῶν, ταύτην τὴν ὁμολογίαν ἔδωκεν αὐτῷ.

Ὁμολογία Ἀθανασίου Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως.

„ Ἡμεῖς ἅγιε βασιλεῦ, ἐὰν καὶ ἀπὸ ὅλους τὸς ἀνθρώπους εἴμεθα
„ ἀφρονέσεροι, καὶ ἁμαρτωλότεροι, καὶ ἀγαθοεργίας παντοίας ἀλλότριοι
„ (ἀνάγνωθι ταύτην ἐν τόμῳ τυπωθεῖσαν) ἀλλὰ δωρεᾷ καὶ χάριτι τοῦ
„ Σταυρωθέντος ὑπὲρ γένους βροτῶν, καὶ μὲ τὴν ἀντίληψιν καὶ βοήθειαν
„ τῆς παναχράντου Θεοτόκου, ὀρθόδοξοι, καὶ εἰρηνικοὶ καὶ ἡμεν ἐκ βρέφους,
„ καὶ ἐσμὲν, καὶ ἐσόμεθα, ἀναθεματίζοντες πᾶσαν ἀθεΐαν, καὶ σχίσμα,
„ καὶ αἵρεσιν, ὁπὸ δὲν φρονεῖ, καθὼς ἡ ἁγία Καθολικὴ, καὶ Ἀποστο-
„ λικὴ, καὶ συνοδικὴ Ἐκκλησία, καὶ φρονεῖ, καὶ ὁμολογεῖ, καὶ δοξάζει·
„ ἀνίσως λοιπὸν ἡμεῖς δὲν εἴμεθεν ὀρθόδοξοι, καὶ τῷ Ἀποστολικῷ καὶ συ-
„ νοδικῷ ἀκολέθως σκοπῷ ἐκ ἐλαλήσαμεν, ὡς καὶ ὁ Θεορρήμων ἐξηγεῖται,
„ καὶ πολὺς ἐν Θεολογίᾳ, διὰ σωτήριον ὠφέλειαν τῶν ἀκροντων, πρὸς
„ ἀγάπησιν καὶ θάμβος, καὶ ἔκπληξιν τῆς ἀλαθότητος τοῦ δεσπότου διανι-
„ σᾶν τὸν φιλόθεον, ἐπιπέσοι πῦρ ἐφ' ἡμᾶς, καὶ τὸν τῆς δικαιοσύνης
„ μὴ ἴδοιμεν ἥλιον, εἰδὲ καὶ διεβάλθημεν πολλῶν ἀκοαῖς ὑπ' αὐτῶν καὶ
„ διαβαλλόμεθα, ὡς κακόφρονες, οἱ διαβολεῖς καὶ πονηρευόμενοι καθ' ἡ-
„ μῶν, καὶ τῶν τῆς Ἀποστολικῆς καὶ συνοδικῆς Ἐκκλησίας ἁγίων θεσμῶν,
„ καὶ κανόνων ὑβρισαὶ, καὶ ἀθετηταὶ, εἰμὴ ἀνοδεύτως μετανοήσωσι, πρὸς
„ τοῖς ἄλλοις καὶν τάτῳ ἐξολοθρευθήτωσαν ἐκ βίβλου τῶν ζώντων, καὶ
„ τὸ ὑπὸ τῶν τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Δεσπότου μου καὶ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ
„ φωσφόρων, καὶ διδασκάλων δοθὲν χριστιανοκατηγόρῳ παντὶ ἐκεῖνο αὐτοῖς
„ ἀνταμειβόμεθα καὶ ἡμεῖς, τὶς ὁ καταναγκάσας ἡμᾶς καταγέλαστον τὸ
„ σκότος πλάνης τιθέμενοι φῶς, καὶ τῷ λατινικῷ συνδέεσθαι δόγματι;
„ ἀλλὰ τὰ τούτων χείλη δόλια ἐν καρδίᾳ, καὶ ἐν καρδίᾳ αὐτοῖς ὑπο-
„ τιθεμένα καὶ φρονεῖν, καὶ λαλεῖν, καὶ ἑνωτίζεσθαι ἔσεσθαι δεσποτικῆς
„ τῆς

(α) Βιβλ. ή.

„ τῆς ἀληθείας ἀναντιῤῥήτως, τὸν πονηρὸν ἄνθρωπον ἐκ τῆ πονηρᾶ θη-
„ σαυρῆ τῆς καρδίας ἐκφέρειν τὰ πονηρά. Περὶ ὧν μετὰ τῆ Δαβὶδ ἡ
„ ἡμεῖς οἱ ἁμαρτωλοὶ, ἐξολοθρεῦσαι Κύριος πάντα τὰ χείλη τὰ δό-
„ λια, ἱκετεύομεν ἐκ βίβλε τῶν ζώντων, τῶν ἡ καθ' ἡμῶν ἐκ πολ-
„ λῶν ἀκοαῖς προσρεψάντων κακοφροσύνην, ὁπῆ μᾶς κατέσυραν ὡς κα-
„ κόφρονας, ἡ τὸν ἄλλο τι φρονήσαντα, ἢ διδάξαντα, ἢ φρονῆντα ἡ
„ φρονῆσαι παρασυρέντα, παρὰ τὴν ἁγίαν Καθολικὴν ἡ Ἀποστολικὴν ἡ
„ συνοδικὴν Ἐκκλησίαν ποιήμεθα ὑπὸ πᾶν ἀνάθεμα, ἡ παντανάθεμα,
„ ὄχι ἀπὸ ἀλλοτρίας τῆς Ἐκκλησίας, τὸ ὁποῖον νὰ μὴ ἰδῇ ἥλιος, ἐ-
„ ναντία λόγῳ, ἢ ἔργῳ τῶν ἀποστολικῶν δεσμῶν, ἡ κανόνων συνοδι-
„ κῶν τῆς τῆ Δεσπότε Χριστῆ Ἐκκλησίας ποτὲ φρονῆσαι ἡμᾶς ἔνθεν ἡ-
„ μεῖς ἐγνωκότες, ὡς ἅπαν τὸ φανερώμενον ἐν Χριστῷ φῶς ἐστί· διὰ τὰ
„ ὁποῖα ἔπρεπε ἡ νὰ κλαίῃ ὁ θεοφιλὴς, πῶς ἐγένοντο ἐξάπινα εἰς
„ ἐρήμωσιν τῶν ἀποστολικῶν, ἡ συνοδικῶν ἁγίων δεσμῶν ἐλεεινῶς αὐ-
„ τὸς ἀπορῥήξαντες, ἡ ἀπὸ ἐδῶ εἰς ἀφορισμὸς, καθαιρέσεις ἀπὸ τὲς
„ ἁγίας ὑποβληθέντες, ἡ ἀναθέματι, ἡ ἀντὶ ὀρθοδόξως ἀκέσαι σχισ-
„ ματικὸς μετὰ καιρὸν, ἡ τῶν ὁμοφρόνων ἀποχωρισθέντες δολίως, ἀπὸ
„ τὲς ὁποίας ἡ εἰς ἀρὰς καθ' ἑκάστην ὑποβαλλόμενοι, ὡς ἄσατοι, καὶ
„ δοξομανεῖς, ἡ ἐχ ἕνεκεν τῆ γενέσθαι τῆς μερίδος τῶν ὀρθοδόξων, ἀλ-
„ λὰ διὰ κέρδος διδάσκαλοι ἡ ὁδηγοί τινων ἀνοητοτέρων χειροτονηθέντες,
„ ἀπὸ ἀφοβίαν Θεῆ, ὡς φασίπε τὰ λόγια, ἀσεβὴς εἰς βάθος κακῶν
„ ἐμπεσὼν καταφρονεῖ, ἀπ' ἐδῶ ἡ αὐτοὶ, ἡ πρὸς αὐτὸ τὸ τῆς ἱερω-
„ σύνης ἀξίωμα ἀνοήτως κατεφρυάξαντο τῶρα, μὴ ἐκδικῆντος τινὸς, βα-
„ βαὶ, ἀπὸ συμφορὰς παραβαινόμεθα τὰ θεάρεστα· εἰς δὲ τόσα κακὰ
„ ὁπῆ κατέλαβον τὴν τῆ Δεσπότε Χριστῆ ἁγίαν Ἐκκλησίαν, μήτε ὁ
„ Γερεμίας νὰ ἐυρίσκηται νὰ δυσωπῇ τὸν Θεὸν, νὰ θρηνῇ τὰ ἐδικά μας,
„ εἰς τὸ νὰ λάβωμεν λύσιν, ὁπῆ μόνος ὁ Γερεμίας ἰξεύρει νὰ τεριάζῃ
„ μὲ θρήνες τὰ πάθη, ἡ τὰ ἐδικά μας κακά· διότι ἐὰν πρὸ πολλῆ
„ ἀναγκαζόμενος ἀπὸ λόγισμας ἀπὸ ἀγάπην πρὸς τὲς ὀρθοδόξως νὰ δρά-
„ μωμεν, ἡ ἀπὸ τὰς δαιμονιώδες, ἡ ἀλλοκότες νὰ μακρυνθῶν ἀποπλα-
„ νήσεις, ἀντιστρόφως ἡμᾶς ἐκβιάζονται τῶρα εἰς τὸ νὰ ὑποκύψωμεν δε-
„ λοπρεπῶς εἰς τὴν πλάνην τες, ἡ νὰ συγκοινωνῶμεν μὲ αὐτὲς, μὴ
„ φροντίζοντες ὅτι λογῆς κατὰ Θεῆ, ἡ προσέκοψαν, ἡ προσκόπτε-
„ σιν, ἀλλ' ὡς μακροθυμῶντες, πρὸς ἡμᾶς, ταῖς περισσοτεραις φοραῖς
„ χαριζόμενοι τῆ συγκοινωνεῖν ἐπ' ἐμοὶ, ἤθελαν ἰδῇ, ἡ χωρὶς ἐπιτί-
„ μια, ἡ μήτε νὰ ἀφίνωσιν ἡμᾶς νὰ ἐνθυμώμεθα τὸν ἐν Πατριάρχαις
„ ἁγιώτατον, ἡ ὁμολογητὴν Γωσὴφ· διὰ τῆτο ὁ ἐν Οὐρανοῖς κατοι-
„ κῶν αὐτὲς ἐκγελάσεται, ἡ ὁ Κύριος ἐὰν πρὸς τὴν ἀλήθειαν δὲν γυ-
„ ρίσῃ αὐτὲς ἐκμυκτηριεῖ, ἐν τέτῳ λογιζομένων αὐτῶν ἡμᾶς ὑπευθύ-
„ νες, καθότι τῆς ἁγίας Καθολικῆς, ἡ Ἀποστολικῆς, ἡ συνοδικῆς
„ Ἐκκλησίας Χριστῆ τῆ Θεῆ, ἡ τῶν ταύτης δεσμῶν, ἡ κανόνων δε-

„ λος

„ λος γνήσιος καὶ υἱὸς καὶ ἡμεν ἐκ βρέφους ἐλέει τοῦ σαυρωθέντος Δεσπότου,
„ καὶ οἰκτιρμοῖς, καὶ πρεσβείαις τῆς τότε ἁγίας μητρὸς δεσποίνης ἡμῶν
„ Θεοτόκου, καὶ ἐσμὲν, καὶ ἐσόμεθα, καὶ οἱ μὲν τῷ φωτὶ τοῦ πυρὸς αὐ-
„ τῶν πορευθήτωσαν, ἡμεῖς δὲ πᾶσαν αἵρεσιν μὴ φρονοῦσαν, ὡς φρονεῖ
„ καὶ νομοθετεῖ, καὶ θεσμοθετεῖ καὶ λόγοις καὶ ἔργοις ἡ ἁγία Καθολικὴ,
„ καὶ Ἀποστολικὴ, καὶ συνοδικὴ Ἐκκλησία ἀναθέματι ὑποβάλλοντες μετὰ
„ τῶν ἐν τῇ ς'. οἰκουμενικῇ συνόδῳ ἀρχιερέων ὁμοφρόνως βοῶμεν πάντων
„ τῶν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τοῦ Θεοῦ διαπρεψάντων ἁγίων ἀνδρῶν, οἵτινες ἔ-
„ γιναν φωστῆρες ἐν κόσμῳ λόγον ζωῆς ἐπέχοντες, τὴν πίστιν νὰ κρατῶ-
„ μεν βεβαίως, καὶ μέχρι συντελείας ἀσάλευτος νὰ διαμένῃ θεσπίζομεν,
„ καὶ τὰ αὐτῶν θεοπαράδοτα συγγράμματά τε, καὶ δόγματα, πάντας
„ ἀποβαλλόμενοί τε, καὶ ἀναθεματίζοντες, ὅς ἀπεβάλλοντο, καὶ ἀναθε-
„ μάτισαν, ὡς τῆς ἀληθείας ἐχθρὸς, καὶ τοῦ Θεοῦ καταφρυαξαμένους
„ κενὰ, καὶ ἀδικίαν εἰς ὕψος ἐκμελετήσαντας· εἰδέ τις τῶν ἁπάντων
„ μὴ τὰ προειρημένα τῆς εὐσεβείας δόγματα κρατῇ, καὶ ἀσπάζεται, καὶ
„ ἕτω δοξάζει τε καὶ κηρύττει, ἀλλ' ἐξ ἐναντίας ἰέναι τούτων ἐπιχειρεῖ,
„ ἔσω ἀνάθεμα, κατὰ τὸν ἤδη ἐκτεθέντα ὅρον ὑπὸ τῶν προδηλωθέν-
„ των ἁγίων καὶ μακαρίων Πατέρων, καὶ τοῦ Χριστιανικοῦ καταλόγου, ὡς
„ ἀλλότριος ἐξωθεῖσθω, καὶ ἐκπιπτέτω· ἡμεῖς γὰρ ἔτε προσιδέναι, ἔ-
„ τε μὴν ἀφαιρεῖν, κατὰ τὰ προορισθέντα, παντελῶς διεγνώκαμεν, ἢ
„ καθ' ὁντινοῦν δεδυνήμεθα λόγον· ὁ δὲ μονογενὴς Υἱὸς, καὶ Λόγος
„ τοῦ Θεοῦ, διὰ τοῦ φρικτοῦ μυστηρίου τῆς ἁγίας ἐνσάρκου οἰκονομίας αὐ-
„ τοῦ, τῷ Θεῷ καὶ Πατρὶ καταλλάξας τὸ βρότειον γένος, αὐτὸς ὁμ-
„ ματι ἐυσπλάγχνῳ καὶ νῦν διὰ πέλαγος ἀγαθότητος τὰς ἡμῶν παριδὼν
„ ἁμαρτίας ἐυμενὴς ἐπιβλέψει κινδυνευούσῃ τῇ Ἐκκλησίᾳ, ἣν περ τῷ
„ παναχράντῳ, καὶ ζωοδόχῳ, καὶ θεορρύτῳ, καὶ παναγίῳ αὐτοῦ ἐξηγό-
„ ρασεν αἵματι, ἡμᾶς μὲν τὰς ἁμαρτωλὰς δούλας αὐτῆς καὶ υἱὰς ἐν ὀρθο-
„ δοξίᾳ, καὶ τοῖς νόμοις αὐτῆς, καὶ θεσμοῖς, ὅς ἡ τοῦ Παναγίου ἐνέπνευ-
„ σε χάρις συντηρήσει καὶ κρατύνει, στηρίξει, θεμελιώσει,
„ αὐτὰς δὲ πρὸς τῆς ἀληθείας τὸ φῶς ἐπιστρέψει, καὶ συνιεῖ τὸ γνῶναι
„ τὸν ὅλιθον ὅσος, ἢ κατηνέχθησαν, ἀλλ' ὡς μὴ δυνατὰς καταλ-
„ λάξαι Θεῷ ἑαυτὰς, εἰμὴ ἐμπόνῳ δεήσει ἀκτίνος θείᾳ φωτὸς εἰσδέξων-
„ ται ἔλλαμψιν, εἰ καὶ νῦν παραλογιζομένας ἑαυτὰς καὶ τὰς ὑπ' αὐτῶν
„ συλλαγωγουμένας τῇ δ' ὀνόματος ἐυπρεπείᾳ κεκοσμημένας, καὶ κλεϊ-
„ ζομένας, εἰς μάχην ζηλωτῶς ἀκόειν οἱ φυλασσόμενοι, ἀγνοοῦντες ὡς
„ καὶ Ναυατιανοὶ Καθαρὰς ποτε ἑαυτὰς ὀνομάζοντες, ὕστερον πρὸς τῆς
„ ἀληθείας, ὡς βέβηλοι ἀναθεματίσθησαν· εἰ δὲ σπεύσωσιν ἀνοδεύ-
„ τως πρὸς τὴν ἀλήθειαν, χάρις τῷ Θεῷ, καταλλαγήσονται γὰρ,
„ Θεῷ, καὶ ἡμῖν τοῖς ἑαυτῶν ἀδελφοῖς, πρὸ τελείας διαφορᾶς καὶ δι

„ καίας

„ καίας ἐξελεύσεως, ᾧ ϗ παντὶ ὀρθοδόξῳ ἐυκταίῳ δραμεῖν αὐτὸς πρὸς
„ μετάνοιαν ἀληθινὴν, ϗ ἀκίβδηλον, τῆς Ἀειπαρθένε, ϗ Παναχράντε
„ ἁγίας Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκε πρεσβείαις, ϗ πάντων τῶν ἀπ' αἰῶνος
„ ἁγίων. ἀμήν (α).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι'.

Περὶ Γωάννε Βασιλοβίτζη βασιλέως Μοσχοβίας, ϗ τῶν γενομένων ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ρωσσίας.

§ 1.

Γωάννης Βασιλοβίτζης Ηγεμὼν Ρωσσίας ἀπὸ Χ. Γ. 1462.

Λαβὼν τὰ σκῆπτρα τῆς Ἐκκλησίας Γωάννης ὁ Βασιλοβίτζης θανόντος τοῦ πατρός τε Βασιλείε τοῦ Βασιλοβίτζη ἐν ἔτει αυξβ'. ὡς εἴρηται ἐν βιβλ. ιδ'. κεφ. ιή. ἔλαβε τὴν ἐπονομασίαν νικητὴς διὰ τὰ μεγάλα κατορθώματα, ϗ διὰ τὰς πολλὰς ἀποκτήσεις ὅπερ ἔκαμε κατὰ τῶν Τατάρων, ὅπερ ἦτον πρότερον εἰς πάντα ὑποκείμενος εἰς αὐτὸς, ϗ ἔγινεν ἐλεύθερος ἐκ τῆς δαλείας αὐτῶν, ἀφ' ἧς ϗ τὰς ἐκατατρόπωσε, διὰ τὰς ὁποίας ἠύξησε μεγάλως τὴν βασιλείαν τε, ϗ γινόμενος πλήσιος, ϗ δυνατὸς, μάλιστα ἀπὸ τὰ λάφυρα τῆς πλησίας ϗ δυνατῆς πόλεως τῆς Λιθουανίας, Νοβογρόδ, ὅπερ ἀπεσάτησεν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ὡς διηγεῖται ἡ Ἱστορία ἕως τετρακόσια ἁμάξια φορτωμένα ἀργυρίε, ϗ χρυσίε ϗ πολυτίμων λίθων ἤφερεν εἰς τὴν Μόσχβαν συν αὐτῷ, τὸν δὲ Ἀρχιεπίσκοπον αὐτῆς Θεόφιλον, ὡς πρωταίτιον τῆς ἀποστασίας ἐξώρισε, ϗ ὧν αὐτὸς ὁ Γωάννης εἰς πάντα δεξιώτατος, ϗ ἐπιτήδειος, τὰς περὶ αὐτὸν ἡγεμόνας ὑπέταξεν εἰς ἑαυτὸν, ἐχὶ τόσον μὲ τὰ ὅπλα, ὅσον μὲ λόγος ἐπιτηδείας, ϗ μὲ πολιτικὴν τέχνην, ἀπὸ τὰ ὁποῖα κατορθώματα ἔλαβε τὸ ὄνομα Κζὰρ, δηλαδὴ Καῖσαρ. αὐτὸς ἔλαβε ϗ δύο γυναῖκας, πρώτην Μαρίαν Τίβερ, μὲ τὴν ὁποίαν ἔλαβεν υἱὸν ὀνόματι Γωάννην, ὅπερ ἀπέθανε πρὸ τοῦ πατρός τε, ϗ ἄρησεν ἕνα υἱὸν ὀνόματι Δημήτριον, τὸν ὁποῖον ἔλαβεν ἐκ τῆς θυγατρὸς Στεφάνε Βοεβόδα τῆς Μολδαβίας, δευτέραν δὲ γυναῖκα ἔλαβε Σοφίαν θυγατέρα Θωμᾶ τοῦ ποτὲ Δεσπότε τῆς Πελοποννήσε, ϗ ἀδελφὴν Μανουὴλ Παλαιολόγε

Πρῶτος ἔλαβε τὸ ὄνομα Κζὰρ.

(α) Μετὰ τὴν παρῶσαν ὁμολογίαν, ἔχει τὸ χειρόγραφον ὅπερ ἀνά χεῖρας ἔχω τὸν βίον ἐν συνόψει Γεωργίε Τραπεζοῦντος. ἀλλ' ἐπειδὴ τόπον δὲν ἔχει ὧδε, τὸν μετέφερα εἰς τὸ ἐξῆς ιά. κεφάλαιον ἀριθ. 2.

γυ τῦ Αὐτοκράτορος, ὁπῦ ἦτον φρονιμωτάτη γυνὴ κ᾽ λόγῳ, κ᾽ ἔργῳ, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἔλαβε πέντε υἱὰς, κ᾽ τελευτήσας ἐν ἔτει αφε'. ἄφησε Βασίλειον τὸν υἱόν τυ διάδοχον, διὰ τὸν ὁποῖον θέλομεν εἰπῆ ἐν βιβλ. ις'. κεφ. δ'.

§. 2. Ἐπὶ τάτυ τῦ βασιλέως μητροπολίτης Μοσχοβίας κ᾽ πάσης Ῥωσίας μετὰ τὸν Ἰσίδωρον ὁπῦ ἀπέθανεν εἰς Ῥώμην, ἐπροχειρίσθη Ἰωνᾶς, ἐκλεχθεὶς παρὰ τῶν Ῥώσων, κ᾽ δὲν εἶχε λάβη τὸν θρόνον, ἐπειδὴ ἐψηφίσθη εἰς Κωνσαντινόπολιν ὁ ῥηθεὶς Ἰσίδωρος· ἔτος ὁ Ἰωνᾶς ἦν ἀνὴρ διαβεβομμένος ἐν ἀρετῆ, κ᾽ μετὰ τῦτον, πλέον ἐν Κωνσαντινοπόλει δὲν ἐχειροτονήθη Μητροπολίτης Ῥωσίας, διὰ τὸ ἀκατάσατον, ὁπῦ συνέβη μὲ τὸν Ἰσίδωρον, κ᾽ μάλιστα διὰ τὴν ἐπικράτειαν τῶν Ἀγαρηνῶν, ὁπῦ τότε κοντὰ Μεχμέτης Β'. ἐκυρίευσε τὴν Κωνσαντινόπολιν, ἀλλ᾽ ὑπὸ τῆς τῶν Μοσχοβίας ἐκεῖ Ἐπισκόπων συνόδυ αὐτῶν ἐπροχειρίζετο. Μητροπολῖται Μοσχοβίας.

§. 3. Πρῶτος λοιπὸν Ἀρχιεπίσκοπος Ῥοσοβίε, κ᾽ Ῥωσίας προεχειρίσθη ὑπ᾽ αὐτῆς τῆς συνόδυ μετὰ τὴν ἐν Κυρίῳ κοίμησιν τῦ Ἰωνᾶ ὁ Θεοδόσιος, ὁμοίως πάντες οἱ μετ᾽ αὐτὸν ἀρχιερατεύσαντες· ὅθεν μέναντες ἔτοι χωρὶς τῆς τῶν ἐν Κωνσαντινοπόλει ὀρθοδόξων Ἀρχιερέων βοηθείας, πολλὰ εἰς τὰ Ἐκκλησιαστικὰ ἐχὶ ὀρθῶς ἐκαινοτόμησαν, τό,τε ἱερὸν σύμβολον παραχαράξαντες, κ᾽ πολλὰ βιβλία τῇ Ἀνατολικῇ Ἐκκλησίᾳ ἀνήκεια τυπώσαντες, τὰς ὁποίας ἐν ὑστέροις ἐλθόντες ἐν Κωνσαντινοπόλει, ὅ, τε Πατριάρχης αὐτῆς Ἱερεμίας, κ᾽ πρὸ αὐτῦ ἄλλοι τινὲς τῶν Ἀρχιερέων, ὁμοίως μετὰ τῦτον κ᾽ Θεοφάνης ὁ Ἱεροσολύμων, κ᾽ τὴν ἀληθῆ τῆς Ἐκκλησίας διδασκαλίαν, κ᾽ τὴν παλαιὰν αὐτῆς παράδοσιν ἐνεδίδαξαν.

§. 4. Πρὸς τάτοις πρέπει νὰ ἰξεύρωμεν, ὅτι ἐν ἔτει αφιε'. ὁ μέγας Κνέζης τῆς Λιτβανίας Βίτολδος, ἔχων ὑπὸ τὴν ἐξυσίαν αὐτῦ τὴν Κίαιβον πόλιν, δὲν ἄφησε τὸν Μητροπολίτην αὐτῆς ἀπὸ τὸν ἐν Μοσχοβίᾳ Μητροπολίτην νὰ χειροτονῆται, ἀλλ᾽ ἀποζείλας εἰς Κωνσαντινόπολιν, ἐζήτει ἀπὸ τὸν Πατριάρχην αὐτῆς, Μητροπολίτης Κιαίβυ νὰ χειροτονηθῆ. χειροτονηθεὶς λοιπὸν ἐκεῖ ὡς τὸ πρότερον, ἦλθεν εἰς Κίαιβον, κ᾽ ἕτω δύο Μητροπολῖται Κιαίβυ ἦσαν ἕως τῦ αχοδ'. ἔτυς, καθ᾽ ὃν χρόνον ἔλαβεν αὐτὴν τὴν πόλιν, ἀπὸ τὸς Πολωόνυς, ὁ τῶν Μοσχόβων αὐτοκράτωρ Ἀλέξιος ὁ Μιχαλοβίτζης, τῆς ὁποίας ὁ Μητροπολίτης ὑπόκειται εἰς τὸν Μοσχοβίας Πατριάρχην.

§. 5. Ὁ δὲ ἀνωτέρω ῥηθεὶς Θεοδόσιος, παραίτησιν ποιῶν ἐν ἔτει αυξέ. ἡγεμονεύοντος τῆς Μοσχοβίας Ἰωάννυ τῦ Βασιλοβίτζη, Μητροπολίτης ταύτης ἔγινεν ὁ Φίλιππος. ἐν δὲ τῷ αυοά'. ἔτει ἀποθανόντος Ἰωνᾶ τῦ Ἀρχιεπισκόπυ Νοβογρόδυ, οἱ πολῖται ταύτης Θεόφιλόν τινα ἐξελέξαντο, κ᾽ ἔρις μεταξὺ αὐτῶν ἔγινε· τινὲς γὰρ ἐκείνων ἔλεγον εἰς Μοσχοβίαν νὰ ὑπάγῃ νὰ χειροτονηθῆ ἀπὸ τὸν Μητροπολίτην αὐτῆς, κατὰ τὸ κανονικὸν δίκαιον, τινὲς δὲ ἀντιλέγοντες, καθὼς ἡ πόλις, ἔλεγον, εἶ-

ναι ὑποκειμένη εἰς τὸν ῥῆγα τῆς Πολωνίας, ἅτω πρέπει καὶ ὁ Μητροπολίτης αὐτῆς νὰ ὑποτάσσηται εἰς τὸν μητροπολίτην ἐκείνης· τούτων ἅτως ἐχόντων, ὁ τῆς Πολωνίας ῥὴξ, ἀπέστειλεν εἰς αὐτὸς καὶ ἡγεμόνα, καὶ Ἀρχιεπίσκοπον, κατὰ τὴν ἐκείνων αἴτησιν· μετ' ὀλίγον δὲ καιρὸν, ὑποτάξας αὐτὸς ὁ Γωάννης, καὶ ἐρχομένῳ τῷ Θεοφίλῳ εἰς Μοσχοβίαν, ἐχειροτονήθη ἀπὸ τὸν Μητροπολίτην αὐτῆς Φίλιππον, Ἀρχιεπίσκοπος. ἀποθανόντος δὲ τοῦ Φιλίππου, Μητροπολίτης Μοσχοβίας ἔγινεν ὁ Κολωνίας Ἐπίσκοπος Γεράντιος, τῷ ὁποίῳ ἀποθανόντος ἐν ἔτει αὐτῷ. διάδοχος ἔγινεν ὁ Ζωσιμᾶς Ἀρχιμανδρίτης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ'.

Περὶ τῶν ἐν ἀρετῇ διαπρεψάντων Ἀνδρῶν Ἑλλήνων κατὰ τούτους τοὺς χρόνους.

§. 1.

Ἐν τούτοις τοῖς χρόνοις ἄνδρες ἐν μαθήσει, καὶ λόγοις πεπαιδευμένοι διέπρεπον, Γεώργιος ὁ Τραπεζούντιος, Βησαρίων ὁ Νικαίας, Μάρκος ὁ Ἐφέσου, Γεώργιος ὁ Σχολάριος, Γωάννης Διάκονος ὁ Εὐγενικὸς, Θεόδωρος ὁ Ἀγαλλιανὸς, Σίλβεστρος ὁ Συγκόπελος, Γεώργιος ὁ Γεμιστὸς, Γεώργιος ὁ Φραντζῆς καὶ ἄλλοι.

Γεώργιος Τραπεζούντιος.

§. 2. Γεώργιος ὁ Τραπεζούντιος, ὅσις ἐγεννήθη εἰς Κρήτην, ἐὰν καὶ νὰ ἦτον ὁ πατήρ του ἀπὸ τὴν Τραπεζοῦντα, ἀπὸ τὸν ὁποῖον παρωνομάσθη Τραπεζούντιος, πρῶτος ἦν σχεδὸν τῶν ἐλθόντων εἰς Ῥώμην τῷ καιρῷ ὁπου ἄρχισαν τὰ τῶν Ἑλλήνων γράμματα νὰ ἀνακαινίζωνται, ἀπὸ τὰ ὁποῖα αὐτὸς μὲ καλλιτέραν φράσιν μετέφρασεν εἰς τὴν Λατινικὴν, διάλεκτον· Ἀνάγνωθι περὶ αὐτοῦ Παῦλον τὸν Γόβιον (α). ἔγραψε πρὸς Γωάννην τὸν Παλαιολόγον ἐπιστολὴν, παρακινῶν αὐτὸν νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν Ἰταλίαν πρὸς τὸν Πάπαν Εὐγένιον, καὶ ἀχὶ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν ἐν Βασιλείᾳ σύνοδον, ἐς Λατινόφρων, καὶ παράσιτος ὁπου ἦτον τοῦ Πάπα· ἀνάγνωθι ταύτην τυπωθεῖσαν μετὰ τῶν Θεοφυλάκτου, καὶ Γεωργίου τοῦ Φραντζῆ ἐν ἔτει αχδ'. εἰς Γγογοσάλδιον φύλ. 325.

Βησαρίων.

§. 3. Βησαρίων ὁ Νικαίας Ἀρχιεπίσκοπος, ἦν μὲν ἀπὸ τὴν Τραπεζοῦντα, ἦλθε δὲ εἰς ἄκρον μαθήσεως, διὰ τὸν ὁποῖον ὁ Χαλκοκονδύλης λέγει (β), „ διὰ τὸν Βησαρίωνα λοιπὸν τόσον ἰξεύρωντας θέλω κάμει „ ἐν-

(α) Ἐγκωμ. τῶν ἐνδοξ. ἀνδρῶν. (β) Βιβλ. ε'.

„ ἐνθύμησιν, ὅτι ἀπὸ φυσικήν τε σύνεσιν πολλὰ περισσότερον τῶν εἰς „ τοῦτο εὐδοκιμούντων Ἑλλήνων ὑπερέβη, καὶ νὰ διακρίνῃ κάθε τι ὄντας „ πολλὰ ἐπιτήδειος, καὶ ἄριστος, τὰ δὲ εἰς σοφίαν τῶν Ἑλλήνων τε „ καὶ Ῥωμαίων, ἀδενὸς δεύτερος κτ'. ἀλλὰ πάντα αὐτὰ τὰ πλεονεκτήματα, καὶ προτερήματά τε, ἡ ἀπὸ τῆς ὀρθοδόξε πίστεως παρατροπὴ αὐτῶ τὰ ἔσβυσε· διότι πλανηθεὶς ἀπὸ τὰς μεγάλας τιμὰς ὁπῶ ἔδειξεν εἰς αὐτὸν, Εὐγένιος ὁ Ῥώμης Ἐπίσκοπος, ἐπειδὴ Καρδινάλην ἔκλεξεν αὐτὸν, προδότης τῆς ὀρθοδόξε πίστεως καὶ καταφρονητὴς, τῆς ἀρχαίας παραδόσεως ἔγινεν. ὑπῆγε δὲ καὶ αὐτὸς μὲ τὰς ἄλλας τότε εἰς Ἰταλίαν, καὶ ἀρεσὸς φανεὶς Νικολάῳ τῷ Ῥώμης ἀρχιερεῖ τῷ μετὰ τὸν Εὐγένιον ἐπισκοπήσαντι, τὸν ἔδωκεν ἄδειαν νὰ ἐπιτρεπεύῃ εἰς τὴν Βονωνίαν πόλιν εὐδαίμονα κατὰ τὸν Χαλκοκονδύλην· ἐξέδωκε δὲ βιβλία περὶ τῶ μυςηρίε τῆς Εὐχαριςίας, περὶ τῆς ἐκπορεύσεως τῶ Παναγίε Πνεύματος, λόγον περὶ ἑνώσεως ἀρχῆς, ἐπιςολὰς διαφόρας πρὸς τὰς Δυτικὰς, ἐπιςολὰς πρὸς τὸν παιδαγωγὸν τῶν υἱῶν Θωμᾶ Παλαιολόγε, μετάφρασιν τοῦ Ἀριςοτέλε τῶν μεταφυσικῶν βίβλων, καὶ ἄλλα διάφορα συγγράμματα.

§. 4. Μάρκος Εὐγενικὸς ὁ Γερώτατος, καὶ σοφώτατος Μητροπολίτης τῆς Ἐφέσε, ὁ ὁποῖος μόνος ἐν μέσῳ τῶν ἐν Φλωρεντίᾳ συνοδικῶς συναθροισθέντων Λατίνων τῷ καλῷ τῶν διδασκάλων χορῷ βαίνων κατ' ἴχνος, καὶ τῆς χρυσῆς ἐκείνης, ἁπριξ ἐχόμενος σειρᾶς διαφερόντως τῆς πατρίε δόξης ὑπεράσπιζεν, ὡς ὁ αὐτὸς ὁ Σχολάριος ἐν τῷ σημειώματι εἰς εἰς τὴν κατὰ Βέκκε σύνοδον λέγει· ἔγραψε διαφόρε λόγε κατὰ Λατίνων, ὁμοίως καὶ ἐπιςολὰς, ὁμολογίαν ἐξέδωκεν ἐν Φλωρεντίᾳ τῆς πίςεως, ἐπιτελευταίε λόγε, ἐξήγησιν τῆς Ἐκκλησιαςικῆς ἀκολουθίας, καὶ περὶ τῆς θείας λειτουργίας, καὶ ἄλλα τινά. Μάρκος Εὐγενικός.

§. 5. Γεώργιος ὁ Σχολάριος, ἀνὴρ διαβεβοημένος ἐν ἀρετῇ, καὶ κῆρυξ διαπρύσιος, τῆς ὀρθοδόξε πίστεως, ὅςις μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως, πρῶτος Πατριάρχης ἔγινε, Γεννάδιος μετονομασθεὶς, πολλὰ συγγράμματα λυσιτελέςατα, καὶ ὠφελιμώτατα εἰς τοὺς μεταγενεςέρους ἄφησεν, ἤτοι βιβλίον κατὰ Λατίνων, περὶ τῆς ἐκπορεύσεως τῶ Παναγίε Πνεύματος ἀξιολογώτατον, καὶ ἄλλα Θεολογικὰ ὑπομνήματα κατὰ Λατίνων διάφορα, τυπωθέντα ἐν τόμῳ τῆς Ἀγάπης κατὰ τὸ αχιγ'. ἐν Μολδοβλαχίᾳ· Περὶ προγνώσεως, καὶ προορισμῶ, τὴν ἐξαίδιε περὶ τῶν ὄντων, καὶ γινομένων γνῶσιν τε, καὶ διάταξιν, μαρτυριῶν τῶν προφητῶν περὶ τῆς σαρκώσεως τῶ Θεῶ Λόγε, ὁ Δαβὶδ ἐν τῷ ρβ'. ψαλμῷ· ἐκ γαςρὸς κτ'. περὶ φθόνε καὶ βασκανίας ἀρχόμενον· ὁ περικεκομμένος ἡμῖν ἕτος ἀήρ. περὶ προγνώσεως προορισμῶ πρὸς τὸν ὁσιώτατον, καὶ τιμιώτατον ἐν μοναχοῖς κὺρ Γωσὴφ τὸν ἐκ Θεσσαλονίκης· κλινοπετὴς ἐδεξάμην σε τὴν ἐπιςολήν· περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως πρὸς τὸν μέγαν οἰκονόμον κὺρ Θεόδωρον τὸν Ἀγαλλιανὸν, σὺ μὲν καλῶς Γεώργιος Σχολάριος.

ποιῶν φίλτατε, καὶ διαγράφειν κτ'. ἐκ τῆ περὶ τῆ ἑνὸς ἐν τῇ Τριάδι Θεῆ ἡμᾶς· ἅπαν ποίημα ὁμοιόν πως ἐςὶ κτ'. ὅτι ὁ Θεῖος προορισμὸς ἀκ ἀναιρεῖ τὸ χρήσιμον τῆς προσευχῆς, ἡ θεία πρόνοια κτ'. ὁμιλίαν περὶ τῆ μυσηριώδες Σώματος τῆ Κυρίε ἡμῶν Ἰησῆ Χριςῆ, εἰδὲν χαλεπόν κτ'. περὶ τῆς ἐν τῷ Δεσπότῃ ἡμῶν Χριςῷ ἀνθρωπότητος, ὁ τῆ Θεῆ Λόγος γενόμενος ἄνθρωπος κτ'. πρὸς Σαββάτιον περὶ τῆς τῶν ψυχῶν μετὰ τὴν ἐκ σωμάτων ἀνάλυσιν διαθέσεως, ζωῆς πρεπάσης ταῖς ψυχαῖς· ἔλεγχον τῆς Ἑβραϊκῆς πλάνης σύντομον ἐν σχήματι διαλόγε λόγος, καὶ εἰπροκόπτεσιν ἐν τῇ μακαριότητι οἱ Ἄγγελοι νῦν κτ'. περὶ τῆ αὐτῆ ῥηθήσεται, καὶ ἐν τοῖς ἑξῆς.

Γωάννης ὁ Εὐγενικός.

§. 6. Γωάννης ὁ Εὐγενικὸς, ἀδελφὸς Μάρκε τῆ Ἐφεσίων Μητροπολίτε διάκονός τε καὶ νομοφύλαξ τῆς ἐν Κωνσαντινεπόλει Ἐκκλησίας, ὅσις εἰς Ἰταλίαν μὲ τὸν Γωάννην τὸν βασιλέα ὑπῆγε, καὶ θέλων νὰ φύγῃ ἀπὸ τὴν Φερραρίαν μὲ τὸν Ἡρακλείας, καὶ Ἐφέσε, ἐμποδίθη ἀπὸ τὸν βασιλέα, καθὼς Σίλβεσρος Συρόπελος λέγει ἐν τῇ ἱσορίᾳ τῆς ἐν Φλωρεντίᾳ συνόδε· ἔγραψεν ἀντιῤῥητικὸν λόγον κατὰ τῆ βλασφήμε, καὶ ψευδῆς ὅρε τῆ ἐν Φλωρεντίᾳ ὑπὸ τῆ Πάπα Εὐγενίε ἐκτεθέντος, τυπωθέντα ἐν τόμῳ Καταλλαγῆς (α).

Θεόδωρος Ἀγαλλιανός.

§. 7. Θεόδωρος Ἀγαλλιανὸς ἱερομνήμων, εἶτα δικαιοφύλαξ, καὶ τελευταῖον οἰκονόμος τῆς ἐν Κωνσαντινεπόλει Ἐκκλησίας, ἐξέδωκεν ἀνασκευὴν τῆ ὑπὲρ τῆς δόξης τῶν Λατίνων συγγραφέντος βιβλίε ὑπὸ Γωάννε Ἀργυροπύλε, τυπωθὲν ἐν τόμῳ Ἀγάπης (β), καὶ συλλογὴν δογματικὴν κεφαλαίων κατὰ Λατίνων, τυπωθεῖσαν ἐν τόμῳ Καταλλαγῆς (γ).

Σίλβεσρος Συρόπελος.

§. 8. Σίλβεσρος ὁ Συρόπελος διάκονος τῆς ἐν Κωνσαντινεπόλει Ἐκκλησίας, ὅσις ὁμᾶ μὲ τὰς ἄλλας Ἕλληνας, ἦν καὶ αὐτὸς εἰς τὴν ἐν Φλωρεντίᾳ σύνοδον, καὶ γενναίως ὑπὲρ τῆς ὀρθοδόξε πίσεως ἀντέςη τοῖς Λατίνοις, τῆς ὁποίας συνόδε τὴν ἱσορίαν συνεγράψατο, τυπωθεῖσαν ὑπὸ Ῥοβέρτε Γρενγτόνε μὲ σημειώματα, ἐν ἔτει αχξ'. ἐπιγραφὴν προσθεικότος αὐτῇ τοιαύτην Λατινικήν· ἀληθὴς ἱσορία τῆς ἀκ ἀληθᾶς ἑνώσεως.

Γεώργιος ὁ Γεμισός.

§. 9. Γεώργιος ὁ Γεμισὸς, ὁ καὶ Πλήθων λεγόμενος, ἀνὴρ πολυμαθὴς, καὶ διαβεβομένος ἐπὶ σοφίᾳ, ἔγραψε πρὸς τὸν βασιλέα Μανουὴλ περὶ τῶν ἐν Πελοποννήσῳ πραγμάτων συμβελευτικὸν λόγον, πρὸς τὸν Δεσπότην Θεόδωρον περὶ τῆς Πελοποννήσε, περὶ ἀρετῶν τυπωθέντα σὺν δυσὶ βιβλίοις ἐκλογῶν φυσικῶν, καὶ ἠθικῶν, Γωάννε τῆ Στοβαίε, ἐν τῇ Ἀντεσερπίᾳ κατὰ τὸ ἀφοέ.

Γεώργιος ὁ Φραντζῆς.

§. 10. Γεώργιος ὁ Φραντζῆς ὁ πρωτοβεσιάριος, ὡς αὐτὸς μαρτυρεῖ, ἔπειτα καὶ μέγας λογοθέτης τῆς ἐν πόλει ποτὲ βασιλείας Ῥωμαίων, ἐπὶ

(α) Σελ. 206. (β) Σελ. 333. (γ) Σελ. 437.

ἐπὶ ἡμερῶν Κωνσαντίνε τῦ Παλαιολόγε, ὁ ὁποῖος ἐγεννήθη ἐν Κωνσαντινοπόλει ἐπὶ Μανουὴλ τῦ βασιλέως κτ'. ἔγραψεν ἱσορίαν ἐν δ'. βιβλίοις περὶ τῶν ἐξ Παλαιολόγων βασιλέων, περὶ ἁλώσεως τῆς Κωνσαντινοπόλεως κτ'.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ'.

Περὶ Φριδερίχε τῦ Γ'. τῦ ἐν τῇ Δύσει Αὐτοκράτορος, καὶ τῶν γενομένων ἐπ' αὐτῦ ἐν τῇ Δυτικῇ Ἐκκλησίᾳ.

§. 1.

Φριδέριχος ὁ Αὐσηριακὸς, υἱὸς Ὀρνέσε τῦ δακὸς, ἔγινε βασιλεὺς εἰς τὸν Αὐτοκρατορικὸν θρόνον ἐν ἔτει ἀπὸ Χριςῦ, αυμ'. ὅσις ἐλθὼν μετὰ Λαδισλάε τῦ υἱῦ Ἀλβέρτε τῦ Αὐτοκράτορος, (τὸν ὁποῖον ὑπὸ τὴν ἑαυτῦ ἐφορίαν, καὶ ἐπίσκεψιν ἔλαβεν) εἰς Ἰταλίαν, κατὰ τὸ αυνά'. ἔτος, ἐξέφθη ἐν αὐτῇ ὑπὸ Νικολάε τῦ Ε'. ἐκεῖθεν δὲ ἔσρεψε, καὶ τὰς κατ' αὐτῦ ἐγερθείσας ἀποσασίας κατέπαυσε, καθὼς καὶ τὸν ἐγερθέντα μεταξὺ αὐτῦ καὶ τῦ Καρόλε τῦ Βεργάνδε πόλεμον διὰ τῦ ἀρχαβῶνος τῦ υἱῦ αὐτῦ Μαξιμιλιανῦ μετὰ Μαρίας τῆς μονογεννῦς θυγατρὸς τῦ Καρόλε· Τελευταῖον μὲ τὴν πολλὴν μεταχείρησιν τῶν μιλοπεπόνων ἀπέθανεν ἐν ἔτει αυιγ'. ἔτος ἄγων τῆς ἡλικίας αὐτῦ οή. βασιλεύσας ἔτη νγ'. πολλὰ δὲ ἀγαπῶν νὰ ἔχῃ εἰς πάντα εἰρήνην, καὶ φιλίαν, πολλὰ ἐξαθενεῖτο, διότι ἐδύνετο μὲ μεγάλην δύναμιν νὰ ἀντισαθῇ, καὶ νὰ ἀντιπολεμήσῃ τὰς Τέρκας, καὶ νὰ διαφευτευθῇ κτ'. ἀνάγνωθι Αἰνείαν Σίλβιον (α), τὸν Κασπινιανὸν (β), τὸν Γράντζιον (γ), καὶ ἄλλας. Φριδέριχος Γ'. Αὐτοκράτωρ Δύσεως ἀπὸ Χ. Γ. 1440.

§. 2. Ἐπὶ τάτε τῦ Αὐτοκράτορος, Ἐπίσκοποι Ῥώμης γεγόνασι μετὰ τὸν τέταρτον Εὐγένιον Νικόλαος Ε'. Κάλλιξος Γ'. Πῖος Β'. Παῦλος Β'. Σῆξος Δ'. Ἰννοκέντιος Η'. καὶ Ἀλέξανδρος ς'. Ῥώμης Ἐπίσκοποι.

§. 3. Εἰς αὐτὰς τὰς χρόνας πολλὰ ὑπερβολικὰ ἠνώχλησε τὴν Ἰταλίαν, καὶ μεγάλως ἐσύγχισενι ὁ γεγονὼς ἐμφύλιος πόλεμος, καὶ ἡ ἄκρα τυραννὶς Βοργία τῦ Καίσαρος, τῦ υἱῦ Ἀλεξάνδρε ς'. τῦ Πάπα (δ).

§. 4.

(α) Κατας. τῆς Εὐρώπ. ἐπὶ Φριδερ. Γ'.
(β) Εἰς τὸν βίον αὐτῦ. (γ) Ὀυανδ. βιβλ. ΙΒ'. κεφ. η'. καὶ θ'. καὶ βιβλ. ΙΓ'. κεφ. ά.κ (δ) Περὶ αὐτῦ τῦ Βοργία ὅρα κατωτέρω ἀριθμ. 12. εἰς τὰς ὑποσυμειώσις.

§. 4. Εἴρηται ἀνωτέρω, ὅτι ἡ ἐν Βασιλείᾳ συγκροτηθεῖσα, καὶ συναχθεῖσα σύνοδος, καθεῖλε μὲν Εὐγένιον τὸν Δ'. ὡς ἀνάξιον, καὶ ἀπρόσφορον διοικήσεως ἀποδειχθέντα, καὶ ἀναφανέντα, καὶ προσάντα τῆ Παπικῆ θρόνῳ ἀπὸ τῆ αὐλή. μέχρι τῆ χυμζ'. ἔτες, Πάπαν δὲ προεχειρίσατο, Α'μάδιον ὀνόματι τὸν τῆς Σαβαυδίας λεγομένης δέκα χρηματίσαντα, τὸν ὁποῖον Α'μάδιον ἐν τῇ προχειρίσει τῆς ἀρχιερατείας τότε Φήλικα ε'. μετωνόμασε· τὸν βίον αὐτῆ πρὸ τῆς ἐκλογῆς μὲ τινὰς Εὐγενεῖς ἐν τῇ ἐρήμῳ συνδιῆγε, καὶ πρὸ τῆς ἐκλογῆς ἐρωτηθεὶς, τάχα εἶναι δυνατὸν Πάπας νὰ προχειριθῇ ἐκεῖνος, ὁπῆ μὲ γυναῖκα πρότερον συνέζησεν, ἀπεκρίθη πῶς Πάπας δύναται νὰ γένῃ καὶ ἐκεῖνος ὁπῆ ἔχει γυναῖκα. Καθαιρεθεὶς λοιπὸν ἀπὸ τὴν σύνοδον Εὐγένιος Δ'. ἀπεφάσισε, καὶ ἤυρεν ἔυλογον μὲ ἅρματα νὰ ὑπεραγωνισθῇ τὴν ἀξίαν τε· ὅθεν Λεδοβίκον τὸν τῆς Φραγκίας Δελφῖνον παρεκίνησε μὲ ἅρματα νὰ διασκεδάσῃ τὴν σύνοδον· συγκροτήσας λοιπὸν πόλεμον ὁ Δελφῖνος, οἱ Ε'λβήτιοι τόσον ἀντεςάθησαν αὐτῷ, ὥςε νὰ φονευθῶσιν εἰς τὸν πόλεμον ἀπὸ αὐτὲς ὀκτακόσιοι.

Σχίσμα μεταξὺ Φήλικος Ε'. καὶ Εὐγενίε Δ'

§. 5. Μόλις λοιπὸν ἡ Δυτικὴ Ε'κκλησία ἀταραξίαν τινὰ ἤυρεν ἐπὶ τῆς ἐν Κωνσαντίᾳ συνόδε, νέον πάλιν σχίσμα εἰς αὐτὴν ἐπανέκυψεν, ὅθεν ὁ Πλάτινας ἐν Εὐγενίῳ Δ'. πολλὰ μέμφεται τὴν Χριςιανικὴν κοινότητα, ἤτοι τὴν Δυτικὴν Ε'κκλησίαν εἰς τρία πάλιν μέρη διασχισθεῖσαν· διότι, ἄλλοι μὲν τῶν Δυτικῶν ἦσαν ἀπὸ τὸ μέρος τῆ Φήλικος, ἄλλοι δὲ τῆ Εὐγενίε, καὶ ἄλλοι, μάλιςα ἀπὸ τὲς Γερμανὲς, εἰς τινὰ ἀπὸ αὐτὲς δὲν ἠκολόθησαν· μὲ τὸν Εὐγένιον ὅμως ἐσυμφώνει τὸ περισσότερον μέρος τῆς Ε'κκλησίας. Τελευταῖον Φῆλιξ ε'. μὲ τὴν μεσιτείαν τῶν Δυτικῶν ἡγεμόνων παραιτήθη τὴν παπικὴν ἀρχιερατείαν εἰς τὸν μετὰ τὸν Εὐγένιον προχειριθέντα Ρ'ώμης Ε'πίσκοπον Νικόλαον τὸν ε'. καὶ μόνην τιμὴν νὰ ἔχῃ Καρδιναλίε ἔκλεξεν· ἀνάγνωθι Αἰνείαν τὸν Σίλβιον (α), καὶ τὸν Πλάτιναν (β).

Νικόλαος Ε'.

§. 6. Α'ποθανόντος λοιπὸν τῆ Εὐγενίε, Πάπας προεχειρίθη Νικόλαος ε'. ὅσις ἀγαπῶν τὰ γράμματα, πολλὰ ἐυνοϊκῶς διέκειτο μὲ τὲς πεπαιδευμένες, ὅθεν πάσας τὰς ἀναζητηθείσας βίβλες, καὶ προσενεχθείσας τῇ Δύσει ἀπὸ πᾶσαν τὴν Ε'λλάδα, ἐπρόσαξε νὰ μετακομισθῶσιν εἰς Ρ'ώμην, καὶ νὰ μεταφραθῶσιν εἰς τὴν Λατινικὴν διάλεκτον ὑπὸ Γεωργίε τῆ Τραπεζαντία, Λαυρεντίε τῆ Ο'υάλλα, Πέτρε τῆ Καυδίδε, Γεωργίε τῆ Καρελλάνε, καὶ Δημητρίε τῆ Γραικῆ, τοῖς ὁποίοις πλεσιοπαρόχως ἔδιδε τὰ χαρίσματα ὁπῆ ἠγάπαν. ἀνάγνωθι Αἰνείαν τὸν Σίλβιον (γ). Ψέγεται δὲ πολλὰ ὅτι εἰς τὸν Κωνσαντῖνον τὸν ἔσχατον βασιλέα τῶν Ε'λλήνων ὁπῆ ἐζήτει ὀγλήγορον βοήθειαν κατὰ τῶν Τέρ-

χων,

(α) Κατας. Ε'υρ. ἐπὶ Φριδ. Γ'. (β) Ε'πὶ Εὐγενίε Δ'. καὶ Νικολάε Ε'. (γ) Εἰς τὸν αὐτὸν τόπον.

κων, ὑπεσχέθη μὲν νὰ δώσῃ, μὲ συμφωνίαν δὲ, ἐὰν δηλαδὴ ὑπογράψῃ εἰς τὰ ἀρεσκόμενα τῇ Ῥωμαϊκῇ Ἐκκλησίᾳ, εἰς τὰ ὁποῖα ὑπέγραψεν ἐν Φλωρεντίᾳ ϗ ὁ ἀδελφὸς αὐτῦ Ἰωάννης. τελευταῖον ὀνειδίσας αὐτὸν, ὡς ἀποχωρίσαντα τῆς ἑνώσεως τῆς Λατινικῆς Ἐκκλησίας, ἀδεμίαν βοήθειαν ἐπέμψεν, ἢ διὰ χρημάτων, ἢ δι' ἀνθρώπων. ἀνάγνωθι τὸν Πλάτιναν (α), τὸν Ἀντωνῖνον (β). ἀπέθανεν ἔτος ὁ Νικόλαος ἐν ἔτει ᾳυνέ.

§. 7. Διάδοχος αὐτῦ ἔγινε Κάλλιστος Γ'. Ἱσπανὸς τὸ γένος, ὅσις τῷ γ'. ἔτει τῆς αὐτῦ ἀρχιερατείας ἀποθανὼν, ἑκατὸν πεντήκοντα χιλιάδας νομίσματα ἄφησε, τὰ ὁποῖα ἐζήτησεν, ὡς μέλλοντα νὰ ἐξοδιασθῶσι κατὰ τῶν Τούρκων· ἀνάγνωθι Ἰωάννην τὸν Στέλλα (γ). Κάλλιστος Γ'.

§. 8. Τὸν Κάλλιστον διεδέξατο ἐν ἔτει ᾳυνή. Πῖος Β'. Ἰταλὸς τὸ γένος, ἐκ πατρίδος Σενῶν, Αἰνείας Σίλβιος πρότερον καλούμενος, ἀνὴρ πεπαιδευμένος πολλά· ὅθεν ϗ γραφεὺς τῶν Ῥώμης Ἐπισκόπων ἐχρημάτισε, ϗ εἰς ἀνώτερον βαθμὸν φθάσας, πολλὰ κατὰ τῆς παπικῆς ἐξουσίας ἐν λόγοις, ϗ ἐπιστολαῖς ἐξέδωκεν, ὅσις Πάπας γενόμενος πάντα ἐνόμισε νὰ ἀνήκωσι τοῖς βασιλεῦσι, ϗ ἡγεμόσι· τὸν ἐν τῇ Γαλλίᾳ πραγματικὸν τύπον ἀκύρωσε, Σιγισμοῦνδον τὸν τῆς Αὐστριακῆς δόκα, ϗ τὰς ὑπ' αὐτῷ κειμένας ἐπαρχίας μὲ φρικτὰς κατάρας, ϗ τελείαν ἀκοινωνησίαν ὑπέβαλεν, ὡς ὁ Γράντζιος ἱστορεῖ (δ), ἔκλυτος νὰ γίνηται, ἀπὸ τῆ Ῥώμης εἰς σύνοδον μὲ κακὰς τιμωρίας ἐμπόδισε· διότι δὲν ἤθελε νὰ ὑπόκηται εἰς τὴν σύνοδον παρόμοια μὲ τὰς ἄλλας Ἐπισκόπους ὁ γενναῖος, ϗ ἄλλα πολλὰ τυραννικὰ, ὁπῦ τελείως δὲν ἀνήκουσιν εἰς τὰς Χριστιανὰς, πολλῷ δὲ μᾶλλον εἰς τὰς ἀρχιερεῖς ἐξετέλεσε. Τόσην δὲ φιλοχρηματίαν εἶχε ϗ τόσην σπουδὴν ἔδειξεν εἰς τὸ νὰ συναθροίσῃ σωρὸς χρημάτων, ὡς ὐδεὶς ἄλλος τῶν πρὸ αὐτῦ, καθὼς ἀπό τε τῆ Μογουντιακῆ Ἀρχιεπισκόπου ἐθήρευε. Κόμητος δὲ Ἰβανβέργου, εἰς τὸν ὁποῖον ἐβεβαίωσε τὴν ἀρχιερατείαν· πάλιν νικηθεὶς ἀπὸ τὰς πλουσίας τῶν χρημάτων δωρεὰς, Ἀδόλφου δὲ Νασσαβ, ἐκεῖνον μὲν τῆς Ἐπισκοπῆς παντάπασιν ὑσέρησε, τοῦτον δὲ ἀντ' ἐκείνου κατέσησε, τὸ ὁποῖον πολλῶν πολέμων αἴτιον γέγονεν. ἀνάγνωθι περὶ αὐτῦ πρὸς τοῖς ἄλλοις ϗ Παῦλον τὸν Λάγγιον (ε), ϗ τὸν Γράντζιον (ζ), ϗ τὸν Πλάτιναν (η) κτ'. ἐτελεύτησεν αὐτὸς τῷ ᾳυξδ'. Πῖος Β'.

§. 9. Μετὰ τοῦτον Πάπας προεχειρίσθη Παῦλος Β'. ὁ Οὐενετὸς, ἀνεψιὸς ὢν Εὐγενίου Δ'. Πέτρος Βαρβὼ πρότερον καλούμενος, ἐχθρωδῶς τοῖς πεπαιδευμένοις ἐν ἀρετῇ, ϗ μαθήσει ἀνδράσι προσέκειτο, ὥσε πάν- Παῦλος Β'.

(α) Ἐν Νικολάῳ Ε'. (β) Μέρ. Γ'. τίτλ. κβ'. κεφ. ιϛ'. (γ) Περὶ βίων ϗ πράξεων τῶν Ῥώμης Ἀρχιερέων. (δ) Οὐανδ. βιβλ. ΙΒ'. κεφ. λδ'. (ε) Κτιζ. Χρον. ἐν ἔτει ᾳυνή. (ζ) Σαξον. βιβλ. ιβ'. κεφ. Α'. (η) Εἰς τὸν βίον αὐτῦ.

παντας τὰς ἀρετήν τινα, ϗ γράμματα μετιόντας ϗ μεταχειριζομένας, αἱρετικὰς φανερὰ ἐκάλει, ϗ μακρὰν τὰς ἐδίωκεν ἀπὸ τὸ πατριαρχεῖον τε, ϗ Παλάτιόν τε, μάλιστα τὰς κατοικοῦντας εἰς Ῥώμην, μὲ πολλὰς λόγας καθ' ἑκάστην ἐπαρακίνα νὰ μὴν ἀφίνωσι τὰς υἱάς των εἰς τὰς σπουδὰς τῶν γραμμάτων, ἀλλ' ἔλεγεν αὐτοῖς μόνον νὰ ἀρκῇ τὸ ἀναγινώσκειν, ϗ γράφειν· τὸν Πλάτιναν ὑπομνηματογράφον ὑπὸ Πίε Β'. ἐν τῇ Παπικῇ αὐλῇ ἐξεταχθέντα, ὃ μόνον ἐξουθενήσας τὸ ὀφφικίε ὑστέρησεν, ὡς ϗ ἄλλας ὁμοίας αὐτῷ κατὰ τὴν ἀρετήν, ἀλλὰ ϗ εἰς τὴν φυλακὴν ἔβαλε, ϗ εἰς ἄλλα δεινά. Προσέτι αὐτὸς ὁ Παῦλος ἦν τόσος κενόδοξος, ὡς ὀδεὶς τῶν πρὸ αὐτοῦ, ϗ τὸ περισσότερον εἰς τὴν ματαίαν παπικὴν προπομπὴν, ϗ διάκενον δόξαν ἔχαιρε. τὰς δὲ πολυτελεῖς λίθας, ϗ μαργαρίτας τόσον ἠγάπα, ὥστε εἰς τὰ τοιαῦτα πάντοτε ἐκαταγίνετο κτ'. τὸ δὲ μεγαλήτερον ὄνειδος, τὸ ὁποῖον διὰ κακύχημα εἰς τὸν ἑαυτόν τε προσῆψεν ἦν, ὅτι ἐβοήθει τὰς Τέρκας, ἐχθρὰς πολεμικωτάτας τῆς τοῦ Χριςοῦ Ἐκκλησίας, κατὰ τῶν Κελτογαλατῶν, ὡς ὁ Λάγγιος (α), διηγεῖται, ἐὰν ϗ ἐχθρὸς ἐφαίνετο νὰ εἶναι μὲ αὐτὰς, ϗ δεκάτας ἀπὸ πάσας τῆς ἐν Γερμανίᾳ Ἐκκλησίας ἀνυπερθέτως ἐζήτει διὰ νὰ πολεμήσῃ ἐκείνας τάχα, κατὰ τὸν Γράντζιον (β), ἀνάγνωθι περὶ αὐτοῦ τὸν Πλάτιναν (γ), Γωάννην τὸν Στέλλα, ϗ ἄλλας· ἀπέθανε τῷ αὐτῷ.

Ξῆστος Δ'. §. 10. Τότε διάδοχος κατέστη Ξῆστος Δ'. ἢ Σῆξτος, δυώνυμος γὰρ ἦν, υἱὸς ψαρᾶ τινὸς, ὅστις διὰ τὸ φιλομαθὲς τε ἐπαινεῖται μὲν, ψέγεται δὲ διὰ τὰς δεισιδαιμονίας τε, διὰ τὴν ἀδιάντροπον ἀσέλγειαν, ϗ τὴν ἄκραν αὐτοῦ φιλαργυρίαν, διὰ τὴν ὁποίαν ϗ ἑορτὰς νέας νὰ τελῶνται εἰς τὴν Δυτικὴν Ἐκκλησίαν ἐθέσπισεν, ὡς τοῦ Γωσὴφ, τοῦ Φραγκίσκε, τῆς Ἄννης, ϗ ἄλλων. διὰ νὰ ὑποτάξῃ δὲ πλείας δεσποτείας εἰς ἑαυτὸν, ϗ εἰς τὰς ἀνεψιάς τε, ὁπῶ ἦσαν ὡς εἰπεῖν, ἀναρίθμητοι, ϗ νὰ ὑψώσῃ τὴν ἔπαρσίν τε ἕως εἰς τὸν Οὐρανὸν, πάντα τὰ νόμιμα ϗ δίκαια ἐχάλασε.

Γνωκέντιος Η'. §. 11. Τὸν Ξῆστον διαδέχεται Γνωκέντιος Η'. ὅστις πᾶσαν ἐντροπὴν ἀπορρίψας, παῖδας αὐτοῦ μὲ ἔρωτα ὑπερβολικὸν ἐπεσκέπτετο φανερὰ, ἀπὸ τὰς ὁποίας ὀκτὼ ἦσαν ἀρσενικοῦ γένους, ϗ ὀκτὼ θηλυκοῦ. ὅθεν περὶ αὐτοῦ αὐτὸ τὸ δίστιχον περιάδεται.

Octo Nocens pueros genuit totidemque puellas
Hunc merito poterit dicere Roma patrem.

ἀπὸ

(α) Χρον. Κιτιζ. ἐν ἔτει ᾳυξδ'. ϗ ᾳυξθ'. (β) Οὐανδ. βιβλ. ΙΓ'. κεφ. ε'.
(γ) Εἰς τὸν βίον αὐτοῦ.

ἀπὸ τὴν ἐξήγησιν τῶ ὁποίω φαίνεται, ὅτι τὸ Ἰννοκέντιος Λατινιςὶ σημαίνει τὸ ἄβλαβής· διότι ἔτω λέγει, ὀκτὼ ὁ ἐπιβλαβὴς παῖδας ἐγέννησε, ϗ τοσαῦτα κοράσια· Τῶτον δικαίως ἡ Ῥώμη δύναται λέγειν πατέρα.

Ἀλέξανδρος ς'.

§. 12. Ἀποθανόντος Ἰννοκεντίκ Η'. Πάπας προεχειρίθη Ἀλέξανδρος ς'. Ἱσπανὸς τὸ γένος, τὸν ὁποῖον πρεπόντως πέμπτον καλῶσιν ἐκεῖνοι ὁπῶ δὲν ἐπαριθμῶσιν εἰς τὸν κατάλογον τῶν Ῥώμης Ἐπισκόπων Ἀλέξανδρον τὸν έ. ὁπῶ ἀπὸ τῆς ἐν Πίσαις συνόδε ἐπροχειρίθη, διότι αὐτὴν νομίζωσι σφαλερὰν νὰ εἶναι πολλὰ, ϗ παράνομον, ἀλλὰ ϗ αὐτὸς ὁ Ἀλέξανδρος μόλις θέλει συναριθμηθῆ μὲ τὸς ἀληθεῖς Πάπας, διότι εἰς τὴν φιλαργυρίαν, ϗ φιλοδοξίαν, ὑπερπηδήσας πολλὸς Καρδιναλέας, τῶ Παπικῶ θρόνε ἐγκρατὴς ἐγένετο, ϗ ἀκολόθως κατὰ τὸς καθόνας, τελείως κανονικῶς, ϗ γνησίως δὲν ἐπροβλήθη, ὡς ὁ Ὀνόφριος (α). λέγει. ὁ Γειξιαρδῖνος (β), αὐτὸν τὸν Ἀλέξανδρον δράκοντα ὀνομάζει, ὡς μολύναντα τὴν Οἰκεμένην μὲ τὴν δρακοντίαν φύσιν αὐτῶ, ϗ μὲ τὸ δηλητήριον, τετέςι μὲ τὴν ἀμέτρον τε φιλοδοξίαν, μὲ τὴν φρικτὴν ἀσπλαγχνίαν, ϗ μὲ τὸ παράδειγμα τῆς ἀσυνήθες φιλαργυρίας, διότι χωρὶς διάκρισιν τινὰ, τὰ ἱερὰ καθὼς ϗ τὰ βεβήλως ἀνίερα, ὁμοίως πολλῶν μὲ ἄσπρα, ϗ ἀγοράζων, τὸν δὲ ἐκ τῆς τοιαύτης σιμωνίας συναγόμενον πλῆτον, ἐχάριζε πλεσίως εἰς τὸν υἱόν τε Καίσαρα τὸν Βοργίαν, ὁπῶ διεφημίθη μὲ τὰ συγγράμματα τῶ Μακιαβέλλε, καθὼς ϗ τὸν ἀφαιρεθέντα ἀπότινων πλεσιωτάτων ἱερέων τῆς αὐλῆς αὐτῶ, τὸς ὁποίος μετὰ ϗ ἄλλων τινῶν πλεσιωτέρων Καρδιναλέων τῆς ἁρπαγῆς ταύτης ἕνεκα, μὲ μύρια δηλητήρια ἀποξερῶσε τὴν ζωήν τε, διὰ νὰ χορτάσῃ ἀρκετὰ εἰς τὴν κυριεύσασαν αὐτὸν ἀσέλγειαν, ϗ ἀχόρταγον φιλαργυρίαν, διότι ἄλλο δὲν ἤμελεν αὐτῷ, μόνον διὰ νὰ ὑψώσῃ τὸς ἑαυτῶ νόθες μὲ περιεσίας μεγάλας, ϗ δυνάμεις, ϗ νὰ ὑποτάξῃ εἰς Βοργίαν τὸν Καίσαρα τὰς ἐπαρχίας τῆς Ἰταλίας, ἀδίκως λαβὼν ϗ ὑςερῶν αὐτὰς ἀπὸ τὸς δικαίως ἀποκτήσαντας αὐτὰς, μὲ τὰς ὁποίας ἔχων μεγάλας ἐλπίδας, ὁμῶ μὲ τὸν υἱόν τε ἀλλαχθείσης τῆς λαγήνε, ἤτοι τῶ ποτηρίε, ἀπὸ λάθος τῶ κεραζῶ, ἔπιε τὸ φαρμάκι, τὸ ὁποῖον κατασκευάσας ἡτοίμασε διὰ βλάβην τινῶν πλεσίων τῆς Γερεσίας· Λοιπὸν ὁ μὲν υἱὸς αὐτῶ Βοργίας ὁ Καῖσαρ, δὲν ἀπέθανεν εὐθὺς ἀπὸ τὸ δηλητήριον αὐτὸ φαρμάκι, ἀλλὰ τοιαύτην καχεξίαν ἀπέκτησεν, ὥςε τελείως νὰ μὴ δύναται νὰ πράξῃ, ϗ νὰ ἐνεργήσῃ τὸ παραμικρὸν πρᾶγμα· ὁ δὲ πατὴρ καιρίως, ϗ κατάκαρδα βλαφθεὶς ἀπὸ τὸ

(α) Εἰς τὸν βίον τε.
(β) Βιβλ. ά. ϗ ς'.

φαρμακι ἀπεθανεν εν ἔτει ᾳφγ'. ὡς ὁ μετὰ Πλάτιναν τὸς βίους τῶν Ρ'ώμης Ε'πισκόπων διαγράφων Ο'υάφριος ὁ Παυβίνιος διέξεισιν (α).

Βαρθολομαίος Πλάτινας.

§. 13. Ε'πὶ τούτοις ῥητέον ϗ περὶ Βαπτιςᾶ Βαρθολομαίυ τᾶ ἀπὸ τῆς πατρίδος ὀνομαθέντος Πλάτινα, τὸν ὁποῖον ἀποςολικὸν ὑπομνηματογράφον Πῖος Β'. ἐποίησεν· ἀυτὸς διαφόρυς ἐπιςολὰς γλαφυρῶς ἐξέδωκε, ϗ ἱςορίαν τῶν βίων τῶν Ρ'ώμης Α'ρχιερέων μέχρι τᾶ θανάτυ Παύλυ Β'. συνετάξατο, τὴν ὁποίαν ἀδεὶς τῶν πρὸ ἀυτᾶ ἀληθέςερον δὲν ἔγραψε, διότι ἐφανέρωσεν εἰς ἀυτὴν, ϗ τὰς συμπεφυκείας ἀυτοῖς κηλίδας, ϗ ῥύπυς, εἰς φῶς ἐκδοθεῖσαν διὰ τῶν τύπων κατὰ τὸ ᾳχί. ἔτος ἐν Κολωνίᾳ τῇ Α'γριππίνῃ μὲ τὰς σημειώσεις Ο'υαφρίυ τᾶ Παυβίνίυ, ϗ ϗ τῆς συνεχείας τῆς μέχρι Πίυ Ε'. ἐξ ἀυτᾶ δὲ κατὰ συνέχειαν προβαίνυσαν δὶ Α'ντωνίυ τᾶ Κικαρέλλυ, μέχρι Παύλυ τᾶ Ε'. Βελλαρμῖνος ὁτᾶ Πάπα παράσιτος, θέλων τὸ τᾶ Πλάτινα πιςὸν νὰ ἀκυρώσῃ λέγει, τὰ τᾶ Πλάτινα χρονικὰ βιβλία ἡμέτερα ῥηθῆναι ἐ δύναται· πολλάκις γὰρ ὑπὸ τῶν ἡμετέρων ἱςορικῶν καταμέμφεται, ἀλλὰ τότυς τὸς βίους τῶν Ρ'ώμης Ε'πισκόπων, μὲ τὴν προσαγὴν Ξήςυ τᾶ Δ'. Πάπα, ἐξέ-

(α) Τότην ἀγάπην ἔφερε πρὸς τὸν υἱόν τυ Καίσαρα Βόργια, ὁπᾶ πάντα νόμον θεῖον, ϗ ἀνθρώπινον ἀπορρίπτων, πᾶσαν ἀδικίαν ἐποίει διὰ νὰ μεγαλύνῃ ἀυτὸν, ὅθεν οἱ Καρδινάλιοι ἐμίσευν ἀυτὸν, ὅςις παντοίαις προφάσεσιν ἐθανάτωνεν ἀυτές. Ἑτοιμάσας ποτὲ δηλητήριον φάρμακον διὰ τὸν Καρδινάλιον Α'. δριανὸν δὲ Κορνέτε, ἐξ ἀπροσεξίας τᾶ οἰνοχόυ ἔπιε ὁ ἀυτὸς τὸ φαρμάκι μὲ τὸν υἱόν τυ, ϗ ἀπέθανεν. ἕτεροι λέγυσι πῶς τᾶτο τὸ συμβεβηκὸς νὰ εἶναι πλαςὸν, ϗ πῶς ὁ Α'λέξανδρος ἀπέθανε φυσικῷ θανάτῳ· ὅπως ϗ ἂν ἔχει τὸ πρᾶγμα ὁ Βόργιας τόσην δύναμιν ἔλαβε διὰ μέσυ τᾶ πατρός τυ Α'λεξάνδρυ ς'. ὁπᾶ ῥίψας τὸ τᾶ Καρδιναλίυ σκιάδιον, ἀφ' ᾧ ἐφόνευσε τὸν ἀδελφόν τυ Γ'ωάννην Βόργιαν, ἠνώθη μὲ Λεδοβίκον ΙΒ'. ῥῆγα Γαλλίας διὰ νὰ ἀποκτήσῃ τὸ δεκάτον τῶν Μεδιολάνων, παρὰ τᾶ ὁποίυ ἐκηρύχθη δὲξ τῆς Ο'υαλεντινηνσίας Ε'παρχίας. Ο' περιβόητος Μακιαβέλης διδάσκαλός του, πείθων ἀυτὸν, ὅτι ὁ ἡγεμὼν διὰ νὰ φθάσῃ εἰς τὰς σκοπές τυ πᾶσα ἀδικία εἶναι συγχωρημένη ἀυτῷ, ἔλεγε συχνάκις ἡ Καῖσαρ, ἢ τίποτες· διότι Καῖσαρ Βόργιας ὠνομάζετο· ὅθεν ϗ δίςιχον περὶ ἀυτᾶ φέρεται.

Borgia Cæsar erat, factis & nomine Cæsar
Aut nihil, aut Cæsar dixit, utrumque fuit.

δηλαδὴ Βόργιας ὁ Καῖσαρ, ἐν ἔργῳ ϗ λόγῳ Καῖσαρ ἦν, ἢ τίποτες ἢ Καῖσαρ εἶπε, ϗ τὰ δύο ἦν· Ο'ςις ἐπιθυμεῖ νὰ καταλάβῃ ἀυτὸν τὸν Καίσαρα Βόργιαν, ἂς ἀναγνώσῃ τὴν Πολιτικὴν τᾶ Μακιαβέλλυ πρὸς τὸν ἀυτὸν Βόργιαν, τὴν ὁποίαν ὠνόμασεν Η'γεμόναν, ἀλλ' ἐν ταυτῷ ϗ τὴν Α'πόκρισιν, τᾶ Κὺρ Βολτέρυ, ὅςις ἀναιρεῖ τὰς ἀθέες, ϗ ἀπανθρώπες γνώμας ἀυτᾶ τᾶ Μακιαβέλλυ.

ξέδωκεν, ὡς αὐτὸς ἐν τῷ προοιμίῳ πρὸς τὸν αὐτὸν Ξήξον διαμαρτυρεῖ (α).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ'.

Περὶ τῆς τῶν ἐν Δύσει Ἐκκλησιῶν καταςάσεως ἐν τούτοις τοῖς χρόνοις.

§. 1.

Κατάςασις Ἱσπανίας.

Τὴν ἐν Ἱσπανίᾳ Καςιλίαν τελευτήσαντος Ἰωάννε Β'. ἐδιοίκει ὁ υἱὸς αὐτῦ Ἑ"ρρικος Δ'. ὅλεθρος ἀληθὴς ὢν τῇ βασιλείᾳ, τῇ ὁποίᾳ ἀποθανόντος τῷ αυοβ'. Φερδινάνδος Ε'. ὁ Καθολικὸς, Ἰσαβέλλην τὴν τῦ Ἑρρίκε Δ'. ἀδελφὴν λαβὼν διὰ γυναῖκα, ἢ ἐγκρατὴς τῆ βασιλείᾳ γενόμενος, εὐτυχῶς τὰ ἐν αὐτῷ πράγματα ἐκυβέρνησεν· ὅσις τῷ αυιμά. τὸ τῆς Γρανάτας βασίλειον ὑπέταξεν εἰς ἑαυτὸν, αἰχμαλωτίσας τὸν βασιλέα αὐτῆς, τὸ ὁποῖον μόνον ἐν τοῖς βασιλείοις τῆς Ἱσπανίας, μὲ τὰς δύο τε χεῖρας κρατῶν τὴν θρησκείαν τῦ Μωάμεθ, μέχρι τύτων τῶν χρόνων ἦν ἐναντίον εἰς τὴν πίςιν τῦ Χριςῦ. Ἀπὸ ἐκεῖνον δὲ τὸν

(α) Οὗτος ἐγεννήθη τῷ αυκγ'. εἰς χωρίον λεγόμενον Πλάτενα, μεταξὺ Κρεμόνης, ἢ Μαντέας, ὅθεν ἢ τὴν ὀνομασίαν ἔλαβεν· Εἰς τὴν ἀρχὴν ἐδόθη εἰς τὰ ἄρματα, μετέπειτα εἰς τὴν σπεδὴν, ἢ ἐπροχώρησεν εἰς αὐτὴν πολλά. Ὑπῆγεν εἰς Ῥώμην ἐπὶ Καλλίξε Γ'. ἢ φιλιωθεὶς μὲ τὸν Καρδινάλιον Βησσαρίωνα, διὰ μέσε αὐτῦ ἔγινεν ὑπομνηματογράφος Πίε β'. Ἀρχιερατεύσας δὲ μετὰ τὸν Πῖον, Παῦλος Β'. ἢ ἀσυκώσας τὰ ὀφφίκια, χωρὶς νὰ ζοχαθῇ τὰ πολλὰ ἔξοδα ὁπῦ ὁ καθ' εἷς ἔδωκε διὰ νὰ ἀγοράσῃ αὐτὰ τὰ ὀφφίκια, ὁ Πλάτινας ἐπαραπονήθη πικρῶς περὶ τύτε γράψας ἐλευθέρως πρὸς τὸν Πάπαν, ὁ Πάπας εἰς ἀπόκρισιν σιδηροδέσμιον τὸν ἔκλεισεν εἰς φυλακήν· διὰ μεσιτείας τῦ Καρδινάλεως Γονζάγα ἐξῆλθε τῆς φυλακῆς μὲ προσαγὴν ὅμως νὰ μὴν ἀναχωρήσῃ ἀπὸ τὴν Ῥώμην. Ἐγκαλέθη τὸ ὕςερον ὡς προδότης ἢ αἱρετικὸς, ὅθεν ἐκ δευτέρε εἰς φυλακὴν ἐβάλθη, ὅπε πολλὰ βάσανα ὑπέφερεν. ἔγινε φανερὰ ἡ ἀθωότης τε, ὅμως ἔμεινεν εἰς φυλακὴν ἔτι χρόνον ἕνα διὰ νὰ μὴ φανῇ πῶς ἀδίκως ἐτιμωρήθη τοιῦτον ἄξιον ὑποκείμενον. Σήξτος Δ'. τῇ Παύλε διάδοχος συςήσας τὴν περίφημον βιβλιοθήκην τῦ Βατικάνε ἔκλεξε τὸν Πλάτιναν διὰ βιβλιοθηκάριον, εἰς τὴν ὁποίαν ἀξίαν ἐτελεύτησε τῷ αυπά. ἐτῶν σχεδὸν ἑξήκοντα. Τὸ ἐξαιρετώτερόν τε βιβλίον, οἱ βίοι δηλαδὴ τῶν Ῥώμης Ἀρχιερέων, ἕως Σήξτε Δ'. διὰ προτροπῆς τε ὁποίε τὸ ἔγραψεν, ἄξιον ἐςὶν, ἀλλ' ἐν ταυτῷ εἰς πολλὰ μέρη ἐμπαθῶς γράφει διὰ νὰ ἐκδικηθῇ ἴσως τὰς ἀτιμίας ὁπῦ ἔλαβεν ἐπὶ Παύλε Β'. τὰ ἅπαντα αὐτε ἐτυπώθησαν ἐν Κολωνίᾳ τῷ αφκδ'. ἢ αφοδ'. ἢ ἐν Λουανίῳ αφοβ'. ὅρα περὶ αὐτῦ τὰς διαλεξι. Βοσσ. τῦ Ζήνε τόμ. Α'. σελ. 242.

τον καιρὸν, εἰς ἄκρον τυραννίδος ἐξαπλώθη, ἡ ἐν τῇ Ἱσπανίᾳ διαταχθεῖσα ἐξέτασις, τῷ λόγῳ τῶν Μαύρων ϗ τῶν Ἰουδαίων. διότι αὐτοὶ διὰ νὰ μὴν ἐξοριωθῶσιν ἀπ' ἐκεῖ περισσότερον μὲ τὸ σῶμα, ἢ μὲ τὴν καρδίαν, τὴν τῦ Χριςῦ πίςιν ἐδόξαζον· Λοιπὸν οἱ τῶν αἱρέσεων ἐξεταςαὶ ἐπρόςαζον τὲς Ἰουδαίες, ϗ Μαύρες νὰ προσέχωσιν, οἵτινες τὲς φαινομένες ὑπατίες αὐτοῖς, ὕςερον ἀπὸ τὰς πολυκαιρινὰς φυλακὰς, τελευταῖον κατέκαιον· ἀδεὶς δὲ ἐδύνετο, ὅτε αὐτὸς ὁ ῥῆξ νὰ ἀποφύγῃ αὐτὴν τὴν ἐξέτασιν, ἐὰν ἐπιάνετο ἀπὸ καμμίαν ὑποψίαν ἀποβεβλημένην τῆς ἀπολελυμένης Παπικῆς πίςεως.

Γερᾶς ἐξετάσεως περιγραφή.

§. 2. Ἂς εἰπῶμεν δὲ ὀλίγα τινὰ περὶ τῦ μὲ τὶ τρόπον οἱ ἐξεταςαὶ, ἐτέλεν τὸ ἑαυτοῖς καθῆκον. ὁ προβληθεὶς ὑπό τινος ὡς ὑπαίτιος παρὰ τῷ ἐξεταςῇ, πρῶτον ἐβάνετο εἰς φυλακὴν, ὅπε ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖςον τρεῖς μῆνας ἐκρατεῖτο, πρὶν φανερωθῇ τι περὶ τῆς αἰτίας τῆς αὐτῦ φυλακῆς, ὕςερον ἐφανερώνετο αὐτῷ, ὅτι τῦτο ἢ ἐκεῖνο τὸ ἀτόπημα ἔπραξε, διὰ τὸ ὁποῖον μὲ τὴν προσαγὴν τῆς ἱερᾶς ἐξετάσεως ἐπιάσθη. ἀνίσως λοιπὸν ἐκεῖνος ἠρνεῖτο τὸ σφάλμα τε, ἐρρίπτετο εἰς τὸ πῦρ, ϗ τὰ ὑπάρχοντά τε διεμοιράζοντο εἰς τὲς φίλες τε· εἰδὲ ὡμολόγει, ϗ ἄφηνε τὸ σφάλμα τε, πᾶσαν τὴν περιεσίαν τε μόνον ἔπρεπε νὰ χάσῃ, ϗ ἀχὶ τὴν ζωήν τε, ἀλλ' εἰς κάτεργον ἢ εἰς φυλακὴν διὰ πάντοτε ἐκαταδικάζετο πολλὰ δὲ ὀλίγοι ἐσώζοντο ἀπὸ τὰς παρακαλέσεις τῶν φίλων. Ἐκεῖνο δὲ ὅπε πᾶσαν ἀδικίαν ὑπερέβαινεν ἦν, ὅτι ἐκεῖνοι ὅπε ἔλεγον τὸ σφάλμα τες, δὲν ὠνομάζοντο, ϗ ὁμε μὲ τὸν ὑπεύθυνον ἐνώπιον τε κριτηρίε δὲν ἐςέκοντο, μόνον ἐὰν ὁ πιαθεὶς ὑπόδικος ἤθελεν εἰπῇ νὰ ἔχῃ ἐχθρὲς ὅπε τὰς τοιαύτας κατασκευὰς ἐποίησαν, ϗ κατηγορίας, ϗ ἤθελε φανερώσῃ τὸ ὄνομά τες· διότι τότε ἀληθέυσα ἡ κατηγορία, δὲν ἀνακρίνετο περὶ τῆς προβληθείσης κατηγορίας, ἀλλὰ μόνον διὰ τὴν ζωὴν ϗ πολιτείαν τε οἱ πλησίον αὐτῦ ἐρωτῶντο, ὅσις καθαρὸς, ϗ πάσης αἱρετικῆς λώβης ἀνώτερος ἐυρεθεὶς, ἀφίνετο· τῦ δὲ καταδικασθέντος ἡ αἰτία εἰς παντοτεινὴν τῆς συγγενείας αὐτῦ ἀτιμίαν ἐπεγράφετο εἰς πανὶ μὲ γράμματα ἐκ ὀλίγα, ϗ ἐκρεμᾶτο εἰς τὲς ἱερὲς ναές· δόξα δὲ ἦν ἡ μετρία τῦ κατὰ τόπε Ἐπισκόπε, τὸ πολλοὶ ἐπὶ τῆς ἀρχιερατείας αὐτῦ, νὰ γίνωνται πυρὸς ἀνάλωμα.

§. 3. Οὕτως ἐγίνετο ἡ ἐν τῇ Ἱσπανίᾳ ἱερὰ ἐξέτασις διηγεῖται Οὐυβερτος Θωμᾶς ὁ Λεώδιος (α), ὅσις βασιλεύοντος Καρόλε τῦ Ε'. ἀχὶ ἅπαξ εἰς Ἱσπανίαν ἦλθεν, ἀλλὰ πολλάκις. ϗ διὰ νὰ μὴν ἀμφιβάλλῃ τις περὶ τέτων, ὅτι οἱ ἐν τῷ ὀφφικίῳ, πολλῷ ἀληθέσερον νὰ εἶπον ἀπὸ αὐτὲς τὲς καταχθονίες δαίμονας, παρὰ ἀπὸ τὲς ἱερὲς ἐξεταςὰς, ἂς εἰπῶμεν τὸν κβ'. κανόνα τῆς Ναρβωνικῆς συνόδε ἐν ἔτει ασλέ. συναθροισθείσης, ὅσις κανὼν πάντα αὐτὰ τὰ ῥηθέντα προσβεβαιοῖ λέγων,

„ ἐκεῖνο

(α) Χρον. βιβλ. ε'. ἐπὶ Φριδερ. Β'

„ ἐκεῖνο δέον ἡμᾶς φυλάττειν κατὰ τὴν προνοητικὴν τῆ Ἀποστολικῆ πρό-
„ νοιαν θέλησιν, ἵνα μὴ τὰ τῶν μαρτύρων ὀνόματα λόγῳ, ἢ σημείῳ
„ τινὶ δημοσιεύσεται, ἀλλ' εἰ ἐνίσαται ὁ ἐξεταζόμενος λέγων, τυ-
„ χὸν ἐχθρὸς ἔχειν, ἢ κατ' αὐτῆ τινὰς ὁμοφρονῆσαι, τὰ τῶν ἐχ-
„ θρῶν, ἢ τὰ τῶν ὁμοφρονησάντων ὀνόματα, ἢ ἡ τῆς ἔχθρας, ἢ
„ τῆς συγάσεως αἰτία, ἢ ἀλήθεια ἀπ' αὐτῆ ἀπαιτείσθω, ὅπως ὅτως
„ οἱ μάρτυρες αἰτιαθέντες, ἢ ἔτοι προσέτι κατελεγχθῶσι.

§. 4. Φανερὸν λοιπὸν ἀπὸ αὐτὰ γίνεται ὅσον ἀνόμως συνετέθη τὸ τῆς μιαρᾶς ἐξετάσεως δαιμονικὸν ἐφφίκιον, ἄυξησιν λαβὼν μεγάλην βασιλεύοντος Φερδινάνδε τῆ ε'. ὁπῆ μὲ ἴδικτον, ἤτοι πρόγραμμα διὰ παρακινήσεως Θωμᾶ τῆ δὲ Τορρεκρεμάτα τῆ ἐκ τῆ τάγματος τῶν Δομινικάνων Γενικῆ τῆς πίσεως· μηδένα ἄλλο θέλοντος νὰ εἶναι εἰς τὸ βασίλειον τῶν Ἱσπανῶν, εἰ μὴ μόνον Χρισιανὲς, ὁπῆ ἐξώρισεν ἑκατὸν εἰκοσιδύο χιλιάδας οἴκες Ἑβδαίων, ἀπὸ τὲς ὁποίες οἱ ἐναπομείναντες, τὴν Ἑβδαϊκὴν πίσιν νὰ ἀρνηθῶσιν ἐβιάζοντο (α), ἀνάγνωδι Αἰνείαν τὸν Σίλ-

Διωγμὸς Ἑβδαίων ἐν Ἱσπανίᾳ.

βιον

(α) Εἰς τὸ τέλος, τῆ ΙΒ'. αἰῶνος ἢ μᾶλλον εἰς τὴν ἀρχὴν τῆ ΙΓ'. αἰῶνος ἔλαβεν ἀρχὴν αὐτὸ τὸ ἄνομον, ἀπάνθρωπον ἢ διαβολικὸν κριτήριον τῆς Ἱερᾶς ἐξετάσεως, ὅταν Γνωκέντιος Γ'. ἔπεμψεν εἰς Γαλλίας δύο Φράτορας μὲ ἐξουσίαν νὰ ἀνακρίνωσι πάντας τὲς ὑπευθύνες, ὕσερον ἐν Ἱσπανίᾳ οἱ ἐκ τῆ τάγματος τῶν Κηρύκων φράτορες· ἢ πρὸς τὰ τέλη τῆ παρόντος αἰῶνος Σήξτος Δ'. ἐσερέωσε σχεδὸν εἰς πᾶσαν τὴν γῆν αὐτὸ τὸ παράνομον κριτήριον, εἰς Γαλλίαν, Ἱσπανίαν, Ἰταλίαν, ἕως ἢ εἰς τὰς Ἰνδίας. Τόση φθορὰ ἀνθρώπων ἐποίησαν αὐτοὶ οἱ ἐξεταςαὶ, ὁπῆ ὑπερέβαινε τὴν φθορὰν ἐκείνε τῆ καιρῆ τὴν γενομένην ὑπὸ τῆ πολέμε, λοιμῆ, ἢ ἄλλων δυσυχημάτων τῆ ἀνθρωπίνε βίε· Ὁ τρόπος ὁπῆ ἐμεταχειρίζοντο οἱ Κριταὶ ἄνομος, σκληρὸς, ἀλλ' ἐν ταυτῷ ἅγιος ἐφαίνετο. ἀρ' ἕ εἷς δῆλος τῆ Κριτηρίε ἤρχετο νὰ καλέσῃ τὸν ὑπεύθυνον ἐκ μέρες τῆ Κριτηρίε, ἐφυλακώνετο εἰς μίαν φοβερὰν φυλακήν. Ἂν ὁ ὑπεύθυνος δὲν ἤθελε νὰ ὑπακέσῃ τὸν δῆλον, ἢ ἤθελε νὰ ἀντιςαθῇ, εἶχον χρέος οἱ παρευρεθέντες βιαίως νὰ ἁρπάσωσι τὸν ἐναντιόμενον ἢ νὰ τὸν φέρωσιν εἰς τὴν φυλακὴν, εἰδεμὴ ἢ αὐτοὶ ἐγίνοντο ὑπεύθυνοι εἰς τὸ αὐτὸ ἁμάρτημα τῆ ἐγκαλεσμένε. Εἰς τὴν φυλακὴν μένει ὅσον καιρὸν θελήσωσιν οἱ κριταὶ, ἢ δὲν ἔχει ἄδειαν νὰ συνομιλήσῃ μὲ τινὰ, ἀλλ' ἔτε οἱ συγγενεῖς αὐθαδιάζεσι νὰ ἐρωτήσωσι διὰ αὐτὸν. Ὕσερον παῤῥησιάζεται ὁ ὑπεύθυνος εἰς τὸ Κριτήριον ὅπε ἐρωτῶται ἂν ἔπραξε τὸ, ἢ τὸ. ἂν ἀρ' νηθῇ παντελῶς τὸ ἔγκλημα ὁπῆ κατηγορεῖται, τίθεται ἐκ δευτέρε εἰς φυλακὴν ἕως δευτέρας ἐξετάσεως, ἢ ἂν οἱ Κριταὶ δὲν δύνανται νὰ εὕρωσι τὸ παραμικρὸν θεμέλιον ἐναντίον τε τὸν ἀπολύσωσιν ὕσερον ἀπὸ τόσον καιρὸν ὁπῆ τὸν εἶχον φυλακωμένον. Εἰ δὲ τὴν παραμικρὰν ὑποψίαν λάβωσι τὸν ἀποφασίζωσι, προσμένοντες τὴν ἡμέραν τῆς ἐκτελέσεως αὐτῆς τῆς ἀποφάσεως. Ἐρχομένη αὐτὴ ἡ ἡμέρα, ἐξέρχονται ὑπὸ τῶν τῆ δεσμωτηρίε φυλάκων πάντες οἱ ὑπεύθυνοι, ἄλλοι ἐνδεδυμένοι τὰ ἴδια αὐτῶν φορέματα, ἄλλοι ἕνα φόρεμα κίτρινον μὲ δύο σαυρὲς ἐρυθρὲς ὁ εἷς εἰς τὸ σῆθος, ἢ ὁ ἕτερος εἰς τὴν ῥάχιν, ἢ ἄλλοι ἔχεσιν ζωγραφημένην τὴν εἰκόνα τες εἰς τὸ φόρεμα με φλόγα ἢ δαίμονας περὶ αὐτήν. Τοιετοτρόπως ἐνδεδυμένοι οἱ ὑπένθυνοι ἔρχονται εἰς ἕνα εὐρύχωρον διωρισμένον τόπον τῆς πόλεως, ὅπε ἐφ' ὑψηλῆ τόπε κάθηνται οἱ Κριταὶ, παρόντες ἀναρίθμητοι μικροὶ ἢ μεγάλοι, Τότε εἷς τὸ Κριτηρίε κηρύττει τὴν ἀπόφασιν, ἣν καλεῖσι Auto da fe, ἤτοι πρᾶξις τῆς πίσεως. Ὅσοι εἶναι ἐν-

βιον (α), Γωάννην τὸν Μαριάναν (β), καὶ τὸν Βζόβιον (γ).

Κατάσασις Α'γγλίας.

§. 5. Ε'ν τῇ Α'γγλίᾳ Ε''ρρικος ς'. πολλὰ ἀμελὴς ὢν, καὶ τῆς ἀμελείας ἐρασὴς, ἐ μόνον ἐξεβλήθη ἀπὸ τὸ βασίλειον τῆς Γαλλίας, ἀλλ' ἀκόμη κακῶς ποιῶν, καὶ πολιτευόμενος ὑςερήθη καὶ τῆ βασιλείᾳ τῆς Α'γγλίας ὑπὸ τῆ Ε'βορακικῆ ἡγεμόνος, ὅςις ἔλαβεν αὐτὸ τὸ βασίλειον ἐν ἔτει ᾳυς'. καὶ ἐπωνομάθη Ε'δάρδος Δ'. Ε''ρρικος δε ὁ ς'. εἰς τὰ κακὰ ὁπῆ τὸν συνέβησαν αὐτὰ κατὰ τὸν δυνατὸν τρόπον ἀντιπαλαλαίων, καὶ σύμμαχον ἔχων τὸν Ρ'ομερσέτε δέκα, ἠκολάθησε τελευταῖον τῆ μὲν Ρ'ομερσέτε δέκος τὴν κεφαλὴν ἐκκοπῆναι, τὴν δὲ γυναῖκα τῆ Ε'ρρίκε τὴν βασίλισσαν αἰχμαλωτισθῆναι, ὁ δὲ υἱός τε Ε'δάρδος νὰ φονευθῇ· Τελευταῖον δὲ καὶ αὐτὸς ὁ Ε''ρρικος ς'. εἰς τὴν φυλακὴν νὰ διαφθαρῇ καὶ νὰ ἀποθάνῃ, καὶ νὰ ἐπληρώθῃ ἄρα αὐτὴ ἡ τραγωδία· ὁ Ε'δάρδος πόλεμον κατὰ τῶν Ε'ξαρτίων ἐγείρας, τὸν βίον ἐξεμέτρησεν ἀφεὶς υἱὸν Ε'δβάρδον τὸν Ε'. τὸν ὁποῖον Ρ'ιχάρδος ὁ πατράδελφος δὲξ ὧν τῆς Κοκλυσρίας θανατώσας, ἔβαλε τὸν Στέφανον αὐτὸς ἐπὶ κεφαλῆς τε, ὅςις ὕςερον ἐκβληθεὶς τῆς βασιλείας, τέλος ἐθανατώθη ἀπὸ τὸν Ε''ρρικον τὸν Ζ'. ὁ Ρ'ιχεμόντιος Κόμης ἐξ οἴκε Λαγκαςρικῆ καταγόμενος, ὁπῆ πάντοτε ἐχθρικῶς ἐφέρετο εἰς τὸν Ε'βορακικὸν, αὐτὸς πάλιν ὠκοδόμησε, καὶ ἐσύςησε, τὴν τῆς Α'γγλίας δύναμιν, ὁπῆ πολλὰ εἶχεν ἀδυνατήσει μὲ τὰς

ἐνδεδυμένοι μὲ τὰ ἰδικά τες φορέματα ἀπολύονται· διότι αὐτοὶ εἶναι ἐκεῖνοι ἐναντίον τῶν ὁποίων δὲν ἔλαβε παντελῶς θεμέλιον ἡ κατηγορία· ὅσοι ἔχεσι τὸ ςαυροφόρον φόρεμα καταδικάζονται ἐφ' ὅλης ζωῆς ἢ εἰς φυλακὴν, ἢ εἰς κάτεργον, ὑςερημένοι ἀπὸ ὅλα τὰ ὑπάρχοντά τες· διότι αὐτῶν τὸ ἔγκλημα δὲν ἀπεδείχθη νομίμως, ἀλλ' ἔχεσιν ὑποψίαν οἱ Κριταί. Οἱ ἔσχατοι δὲ ἀφ' ἕ τὲς παρηγορήσωσιν οἱ Κριταὶ, λέγοντες αὐτοῖς ὅτι ὁ Θεὸς ἠγάπησεν αὐτὲς, ὁπῆ διὰ μέσου τῶν Ἱερῶν Κριτῶν θέλει τὲς λάβει εἰς τὸν Παράδεισον, καὶ ἀφ' ἕ τὲς εὐλογήσωσι, καὶ ποιήσωσιν τὰς ἐσχάτας τελετὰς ὁπῆ συνηθῶνται εἰς τὲς ἀποθνήσκοντας τὲς ῥίπτεσι ζῶντας εἰς τὴν μεγάλην πυρκαϊὰν ὁπῆ κάιει, τὴν ὁποίαν πρότερον ἐυλαβεία φερόμενοι ἐυλόγησαν καὶ ἐῤῥάντισαν μὲ τὸ ἁγιασμένον ὕδωρ. καὶ ἕτως λαμβάνει τέλος αὐτὴ ἡ σκληρὰ καὶ ἀπάνθρωπος τραγωδία. Ἀλλὰ τῶτο εἶναι μέρος μόνον τῆς ἀποφάσεως· διότι ὕςερον οἱ Κριταὶ λαμβάνεσι τὰ ὑπάρχοντα πάντα τῶν καταδικαζομένων καὶ τὰ διαμοιράζωσιν ἑαυτοῖς, μὴν ἀποβλέποντες ἂν ἐκεῖνος ὁπῆ ἀνόμως ἔκαυσεν ἔχει γυναῖκα, καὶ τέκνα ἀνήλικα, καὶ ἕτως εἰς τὲ πυρὸς ἀνάλωμα ἔγινε, καὶ πέντε, ἢ καὶ περισσότεροι, γινόνται τῆς πείνας, καὶ τῆς δυσυχίας. Λέγεσι δὲ ὅτι ἐυσπλαγχνία φερόμενοι τῶτο ποιῶσι· διότι ὅ, τι ὁ καταδικασθεὶς ἔχει ἴδιον, μιαίνει καὶ τὲς ἄλλες, καὶ ἐπομένως ἂν οἱ συγγενεῖς κρατήσωσι τὰ ὑπάρχοντα, μιαίνονται καὶ γίνονται ὑπεύθυνοι εἰς τὸ αὐτὸ ἔγκλημα, καὶ εἰς τὴν αὐτὴν ποινὴν, ὅθεν διὰ νὰ μὴν μιανθῶσι καὶ εἰς τὸ πῦρ ῥιφθῶσιν, οἱ Κριταὶ λαμβάνωσι τὰ ὑπάρχοντα καὶ τὰ πλέτη, οἵτινες ἐξεύρεσι τὸν τρόπον νὰ τὰ καθαρίζωσιν ἀπὸ τὸ μίασμα, νὰ τὰ ἁγιάζωσι, καὶ νὰ τὰ κρατήσωσιν αὐτοί.

(α) Κατας. τῆς Ε'υρώ. ἐπὶ Φριδερ. Γ'. κεφ. μγ'.
(β) Γ'σπαν· Πραγμ. βιβλ. κζ'. κεφ. ά.
(γ) Χρον. ἐν ἔτει ᾳυηδ'. ἀριθ, 39.

τὰς ἐμφυλίους ἀποστασίας, τὰς ὁποίας ἀπ' ὀλίγου συνετάραξαν οἱ κληρικοὶ, ἐν ὅσῳ λοιπὸν αὐταὶ αἱ διχόνοιαι μεταξὺ αὐτῶν ἐγίνοντο, ἐθανατώθησαν ὀγδοήκοντα ἡγεμόνες ἐκ τῆς βασιλικῆς φυλῆς, καθὼς ἱστορεῖ Φίλιππος ὁ Κομινάιος (α).

Κατάστασις Γαλλίας.

§. 6. Εἰς τὴν Γαλλίαν ἐβασίλευεν ἔτι Κάρολος Ζ'. ὅστις πάντα τὰ ὑπὸ τῆς ἐν Βασιλείᾳ συνόδου θεσπισθέντα πρὸς ἀνόρθωσιν τῶν δικαίων τῶν Ἐκκλησιῶν, καὶ προχώρησιν τῆς κοινῆς τῶν Χριστιανῶν πίστεως, μὲ τύπον πραγματικὸν ἐβεβαίωσεν ἐν τῇ ὑπ' αὐτοῦ συναθροισθείσῃ συνόδῳ τῇ εἰς Βιτέριον. Αὐτὸς δὲ ὁ τύπος δὲν διαφέρει πολλὰ ἀπὸ τὴν ἐκδοθεῖσαν πραγματικὴν νομοθεσίαν ὑπὸ τοῦ Σάγκτου Λεδοβίκου Θ'. ὁ δὲ υἱὸς τούτου τοῦ Καρόλου Λεδοβίκος ΙΑ'. ὑποταχθεὶς Πίῳ Β'. αὐτὴν τὴν τοῦ πατρός του νομοθεσίαν ἄκυρον ἐποίησεν. ἀλλὰ πάλιν ἰδὼν Πίον τὸν Β'. ὅπου πολλὰ ἐμεταχειρίζετο κακῶς τὰς αὐτοῦ ἐνδελγεντίας, ἤγουν ἀφέσεις ἁμαρτιῶν, πάλιν ἐπρόσταξε τὸν τοῦ πατρός του ἐκδοθέντα πραγματικὸν τύπον νὰ φυλάττηται. Πρὸς τούτοις πόλεμον δεινὸν, καὶ παντοδαπὸν κατὰ τοῦ Βεργουνδικοῦ δουκὸς τοῦ Καρόλου ὁ Λεδοβίκος συνεκρότησε. Τούτου δὲ τοῦ Καρόλου τέλος θανατωθέντος εἰς τὸν πόλεμον ὅπου ἔγινεν ἀπὸ αὐτὸν μεταξὺ τοῦ δουκὸς τῆς Λυθαριγγίας, καὶ τῶν Ἑλβητίων, εἰρήνην ἔλαβε τὰ τῶν Κελτογαλατῶν. ὁ δὲ βασιλεὺς Λεδοβίκος, εἰς ἐδεμίαν πονηρίαν, καὶ πανουργίαν, ἄλλα τινὸς δεύτερος ὤν, ἀπέθανε τῷ αὐτῷ. διάδοχον ἀφεὶς τὸν υἱόν του Κάρολον τὸν ἡ. ὅστις ὑπέταξε τὸ βασίλειον τῆς Νεαπόλεως, καὶ μετ' ὀλίγον πάλιν τὸ ὑστερήθη. Ἀνάγνωθι περὶ τούτων Κομινάιον (β). Νικόλαον τὸν Γιλήσιον (γ), καὶ ἄλλους.

Κατάστασις Γερμανίας.

§. 7. Ἐν τῇ Γερμανίᾳ διάφοροι συνελεύσεις Ἐκκλησιαστικῶν ἀνδρῶν, ἔγιναν, ὡς καὶ ἐν τῇ Γαλλίᾳ, αἱ ὁποῖαι ὁμοφώνως τὰς ὑπὸ τῆς ἐν Βασιλείᾳ συνόδου διαταχθέντας κανόνας περὶ ἐπανορθώσεως τῆς Δυτικῆς Ἐκκλησίας ἐβεβαίωσεν, ὅτι λογῆς εἶναι ἡ ἐν τῇ Νοριμβέργῃ, ἡ ἐν τῷ Φραγκφορτίῳ, ἡ ἐν τῇ Μογουντίᾳ, καὶ ἄλλαι. Ἐν αὐτῇ τῇ Γερμανίᾳ περὶ τὸ αυμ'. ἔτος ἐυρέθη ἡ τυπογραφικὴ τέχνη ὑπὸ Ἰωάννου Φάυστ τοῦ ἐκ Μογουντίας, ἢ ὑπὸ Ἰωάννου Μεντελίν τοῦ ἐξ Ἀργεντοράτου, πρᾶγμα ὄντως θεῖον, ὅρα τὰ Χρονικά.

Εὕρεσις τῆς Τυπογραφικῆς τέχνης.

§. 8. Ἐν τῇ Οὐγγαρίᾳ ἀποθανόντος Ἀλβέρτου τοῦ Αὐτοκράτορος, καὶ βασιλέως ταύτης, οἱ τῆς Παννονίας προεστῶτες, μεταξὺ αὐτῶν εἶχον διαφωνίαν, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἄλλοι μὲν ἤθελαν διάδοχον τοῦ Ἀλβέρτου τὸν Ουλαδίσλαον τὸν τῆς Πολωνίας ῥῆγα, ἄλλοι δὲ τὸ ὕστερον βρέφος Ἀλβέρτου τοῦ Αὐτοκράτορος. Τούτων ἔτως ἐχόντων, ὁ Οὐλα δίσ-

Κατάστασις Οὐγγαρίας.

(α) Ἀπομνημ. τῶν Πραχθ. καὶ λαληθ. Λεδοβ. Α'. καὶ Καρολ. Η'. βιβλ. ά. κεφ. ζ'.
(β) Εἰς τὸν αὐτὸν τόπον βιβλ. ά. καὶ λοιπά.
(γ) Χρον. Γαλ. ἐν ἔτει αυλή. μέχρι τοῦ αυηζ'.

δίσλαος ἔλαβε τὴν Οὐγγαρίαν, καθ' ὃν χρόνον Εὐγένιος Δ'. ἔπεμψεν Γαλιανὸν τὸν Καρδινάλιον διὰ νὰ παρακινήσῃ τὸς Οὐγγρας νὰ ἐγείρωσι πόλεμον κατὰ τῶν Τούρκων. Οὗτοι δὲ ἐχὶ κατὰ τῶν Τούρκων, ἀλλὰ κατὰ τῶν Δάκων, ἤτοι τῶν Βλάχων ὁπῦ ἦσαν ἐχθροί τος, κινηθέντες, γενναίως αὐτὸς κατετρόπωσαν ἔχοντες ἡγεμόνα Ἰωάννην Οὐνιάδην τὸν δέκα, τῦ ὁποίῳ τὸ ὄνομα τόσον φοβερὸν ἔγινεν εἰς τὸς ἐχθρὸς, ὥςε αἱ μητέρες θέλσαι νὰ σιωπήσωσι τὰ τέκνα τος ὅταν ἔκλαιον, τὴν Ἰωάννε παρουσίαν εἰς αὐτὰ ἐφοβέριζαν. Ὁ δὲ τῶν Τούρκων Αὐτοκράτωρ Μουράτης, πόλεμον ἐν τῇ Ἀνατολῇ ἔχων, τὰς ζητηθείσας παρὰ τῶν Παιόννων, καὶ Δάκων συνθήκας ἐδέχθη, καὶ εἰρήνην δέκα χρόνος ἐποίησαν, γενομένων φρικτῶν ὅρκων καὶ ἀπὸ τὰ δύο μέρη. Μαθὼν δὲ ταῦτα Εὐγένιος, ἔγραψεν εἰς Γαλιανὸν τὸν Καρδινάλιον μηδεμίαν συνθήκην ἐντυπωθεῖσαν χωρὶς τὴν εἴδησίν τε νὰ κυρώσῃ, καὶ εἰς Οὐλαδίσλαον τὸν ῥῆγα, πῶς νὰ μὴ εὐχαριςῆται νὰ μείνῃ εἰς τὰ πραχθέντα μεθ' ὅρκων, διότι ἔλυσεν αὐτὸν ἀπὸ τὸν ὅρκον, καὶ τελευταῖον ἐναντίον τῶν δοθέντων ὅρκων νὰ ἀνανεώσῃ τὸν πόλεμον παρεβιάσατο, τόσον μὲ παλακαλέσεις, ὅσον μὲ φοβερισμὸς, ὡς ὁ Σίλβιος λέγει.

§. 9. Πολέμε λοιπὸν πάλιν συγκροτηθέντος, οἱ παραβάντες τὰς συνθήκας Χριςιανοὶ, τοιῦτον τρόπαιον ἤγειραν, ὥςε ὁ μὲν Οὐλαδίσλαος νὰ φονευθῇ εἰς τὸν πόλεμον, ὁ δὲ Καρδινάλιος Γαλιανὸς ἀπὸ τὸς Τούρκος νὰ θανατωθῇ, ἢ κατ' ἄλλος ἀπὸ τὸς Οὐγγρας, καὶ τὸ νεκρόν τε σῶμα γυμνὸν εἰς τὰ θηρία, καὶ ὄρνεα νὰ ριφθῇ. Ἐξ ἐκείνε δὲ τῦ χρόνε τὰ τῶν Χριςιανῶν πάντοτε εἰς τὸ χεῖρον ἄρχισαν νὰ κλίνωσιν, ὥςε μόλις νὰ ἐπιςρέψωσιν εἰς τὸ καλλίτερον ἦτον δυνατόν. φονευθέντος λοιπὸν τῦ Οὐλαδισλάε, ῥὴξ Οὐγγαρίας ἀνηγορεύθη Λαδισλάος, τῦ ὁποίε λείποντος, ἐκυβέρνα τὸ βασίλειον Γωάννης ὁ Οὐνιάδης. Τῦ δὲ Λαδισλάε ἀποθανόντος, Ματθαῖος Κορβῖνος ὁ Ἰωάννε τῦ Οὐνιάδε υἱὸς ῥὴξ προεχειρίσθη. ἀνάγνωθι Λαόνικον τὸν Χαλκοκ. (α), Σίλβιον Αἰνείαν (β), τὸν Γράντζ. (γ), καὶ τὰ Τούρκικα χρονικὰ τῦ Λεωγκλαυΐε (δ).

Κατάςασις Βοημίας.

§. 10. Ἐν τῇ Βοημίᾳ ἐπὶ Γεωργίε Βοϊδοσβραδίε τῦ ῥηγὸς αὐτῆς, (ὅςις διϊσχυριζόμενος κατὰ τῆς Παπικῆς καινοτομίας, ἔλεγε πῶς πρέπει οἱ Χριςιανοὶ ἀπὸ τὰ δύο εἴδη τῆς θείας κοινωνίας νὰ μετέχωσι, διὰ τὴν ὁποίαν αἰτίαν ἀπὸ τὸς Παπίςας ὡς αἱρετικὸς κριθεὶς ἐθεατρίσθη), ἄρχισαν οἱ Βοῆμοι Φράτορες ἀκόλουθοι Ἰωάννε τῦ Οὐσσίτου, καὶ μὲ πολ-

(α) Βιβλ. ε'. καὶ ζ'.
(β) Κατασ. Εὐρώ. ἐπὶ Φριδερ. κεφ. ά. καὶ δ'. καὶ ἑπς. μθ'. καὶ νά. (γ) Οὐανδ. βιβλ. ΙΒ'. κεφ. ιά. (δ) Ἐν ἔτει ᾳυμβ'.

πολλὰς δεήσεις παρὰ Γεωργίᾳ τῷ βασιλέως ἔλαβον τὴν Λιτηγσίαν διοίκησιν, εἰς τὴν ὁποίαν ἀνθρώπως παντὸς γένως πρὸς ἑαυτὸς ἔσυραν, νομίσαντες δὲ νὰ εἶναι μάταιαι αἱ παπικαὶ δεισιδαιμονίαι, βίον καὶ διαγωγὴν συνεσχηματίσαντο, καθὼς ἐφάνη αὐτοῖς ἔυλογον, οἵτινες πολλὰς διωγμὰς προξενήσαντες, ὑπ' αὐτῷ τε τῷ Γεωργίᾳ, καὶ ἀπὸ ἄλλας βασιλεῖς τῆς Βοημίας διὰ τὰς προσενεχθείσας αὐτοῖς κατηγορίας, καταδικάσθησαν, καὶ φυγόντες, μὲ τὸς Βαλδικὰς τελευταῖον, καὶ Πικαρδίας συνεμίγησαν, καὶ πολλὰς τῶν ἐκ τῆς Παπικῆς πίσεως εἰς τὴν ἑαυτῶν διδασκαλίαν μετέβαλον· τότε τὸς Βοημίας Φράτορας ὁ Λυθῆρος εἰς τὰ συγγράμματά τε ἐπαινεῖ, ὡς μᾶλλον τῇ θείᾳ Γραφῇ προσέχοντας, παρὰ ταῖς τῷ Πάπα καινοτομίαις, ὅρα ἐν τόμῳ αὐτῷ ς'.

§. 11. Ἐν τότοις τοῖς χρόνοις ἐκ τῆς Βελγικῆς Βαταυίας, ἀνέκυψεν Ἑρμανὸς ὁ Ρ'ισσβὴχ, ὅσις ἀσεβὴς γενόμενος, εἶπε τὴν ψυχὴν νὰ εἶναι θνητὴ, ἄδης νὰ μὴν εἶναι, τὸ Εὐαγγέλιον νὰ εἶναι ψευδὲς καὶ ἄλλας παρομοίας φρενοβλαβείας, ὡς Βενάρδος ὁ Λατζεβεργικὸς ἐν τῷ καταλόγῳ τῶν αἱρετικῶν διαλαμβάνει. Ἑρμανὸς ὁ Ρ'ισσβὴχ ἀσεβής.

§. 12. Πρὸς τότοις ἰσέον, ὅτι κατὰ τότε τὸς χρόνες ἐν τῇ Δυτικῇ Ἐκκλησίᾳ ἡ τῶν Ἑλληνικῶν γραμμάτων, καὶ ἐπισημῶν σπουδὴ, καθ' ἑκάσην, πολλὰ, καὶ πολλὰ ἐπροκόπτε· διότι οὐχὶ μόνος Νικόλαος ὁ. πᾶσαν σπουδὴν προέθετο ὡς εἴρηται, πρὸς τὴν ἐυεργεσίαν τότων, καὶ ἄσκησιν, ἀλλ' ἔτι καὶ Λαυρέντιος ὁ Μέδικις ὁ τῆς Φλωρεντίας ἡγεμὼν, πατὴρ τῷ Ρ'ώμης Ἐπισκόπε Λέοντος Ι'. φιλοτιμάμενος, ὁ μετρίαν ἄυξησιν εἰς αὐτὰς ἔδειξε· διδάσκαλοι δὲ τότων ἔγιναν ἄνδρες Ἕλληνες, ἐκεῖνοι ὅπῶ ἦλθαν διὰ τὴν ἐπικράτειαν τῶν Τόρκων, εἴς τε τὴν Ἰταλίαν, καὶ εἰς ἄλλας τόπως, καὶ μάλιστα μετὰ τὴν τῆς βασιλευόσης ἅλωσιν· καὶ ἀπὸ αὐτὸς εἰς τὴν Γερμανίαν τὰ τῶν Ἑλλήνων γράμματα μετεκόμισεν Ἰωάννης ὁ Ρ'ευχλινὸς, ὅσις καὶ Καπυΐων ὠνομάζετο, ἀνὴρ διαβεβοημένος εἴς τε τὰ νομικὰ, καὶ πολιτικὰ, ταῦτα διδαχθεὶς ὑπὸ Ἀνδρονίκε Κονβράκε τῷ Ἕλληνος ἐν Βασιλείᾳ τῇ πόλει, καὶ πρῶτος αὐτὸς μετέπειτα τὴν Ἑλληνικὴν διάλεκτον διέσπειρεν ἐν ταῖς Γαλλίαις, ὡς μαρτυρεῖ εἰς τὰ προοίμια τῷ πρώτε βιβλίε τῆς εἰσαγωγῆς τῶν Ἑβραϊκῶν γραμμάτων, πρὸς διοίκησιν τοῦ ἀδελφοῦ τε, καὶ τῷ γ'. βιβλίε, προσθέττων, ὅτι μετ αὐτὸν τὴν Ἑλληνικὴν παίδευσιν νὰ ἐμαθητεύθη ἐν Παρισίοις ὑπὸ Γεωργίε Ἑρμονίμε τῷ Σπαρτιάτε, ἐν δὲ τῇ Ρ'ώμῃ ὑπὸ Ἀργυροπύλε τῷ Βυζαντίε, καὶ τελευταῖον ἐν Φλωρεντίᾳ, καὶ εἰς Μεδιόλανα παρὰ Δημητρίε Χαλκοκονδύλε, τὴν ὁποίαν οἱ ἐκεῖσε ἔλαβον, ὡς ψυχία τινὰ ὅπῶ καταπίπτεσιν ἀπὸ τὴν τράπεζαν τῶν Κυρίων. Αὔξησις τῆς Ἑλληνικῆς παιδείας εἰς τὴν Δύσιν.

§. 13. Τότων διδαξάντων τὴν Ἑλληνικὴν διάλεκτον τὰς ἐν τῇ Εὐρώπῃ, ὁ ῥηθεὶς Ρ'ευχλινὸς, οὐχὶ μόνον τὸν υἱὸν τῆς ἀδελφῆς αὐτῷ, Φίλιππον τὸν Μελάγχθονα, τὸν κοινὸν ἐκεῖνον τῆς Γερμανίας, ὡς εἶχον συνήθειαν νὰ ὀνομάζωσιν αὐτὸν οἱ Γερμανοὶ διδάσκαλον, ἀλλὰ καὶ πολ-

πολλὲς ἔξω ἀπὸ αὐτὸν καθ' ὅλην τὴν Γερμανίαν μὲ τὴν τῶν Γραμμάτων ἐπιςήμην εἰδήμονας ἀνέδειξεν, ὄ μόνον τῶν Ἑλληνικῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν Ἑβραϊκῶν.

Εὕρεσις Ἀμερικῆς.

§. 14. Κατὰ τάτας τὰς χρόνας ἡ Ἀμερικὴ ὑπὸ Χριςοφόρε τε Κολόμβε ἐφανερώθη, ὅςις ἦν ἐκ πολίχνης τῶν Γενοϊτῶν Κογγάρετον καλομένης· ἐγνώρισε δὲ αὐτὴν ἀπὸ τὴν τῶν ἀνέμων βιαίαν πνοὴν, διότι αἱ ἀπὸ τῆς γῆς ἀνεγειρόμεναι ἀναθυμιάσεις ξηραὶ ὄσαι, ἀνέμους ἀποτελοῦσιν καθὼς αἱ ἐκ τῆς Θαλάσσης ὑγραὶ τὴν φύσιν πεφυκεῖαι, εἰς ὕδωρ διαλύονται· καὶ ὅτως ἐσυμπέρανε πῶς νὰ κεῖται γῆ ἐμπροσθήτερα ἀπὸ τὴν θάλασσαν πρὸς τὰς δυσμὰς, ὅθεν ὁ ἄνεμος πνέει, τὴν ὁποίαν εἶδεις τῶν πρὸ αὐτε δὲν ἐκατάλαβε· δεόμενος λοιπὸν βοηθείας, εἰς τὸ νὰ γίνῃ ἐγκρατὴς ταύτης τῆς τῷ νοῒ κατειλημμένης γῆς, καὶ τῇ αἰσθήσει γενέσθαι, ἐζήτησε ταύτην πρῶτον παρὰ τῶν Γενοϊτῶν, ἔπειτα παρὰ τῶν Πορτογαλίας· παρ' ὀδενος δὲ τάτων εἰσακουσθεὶς, τελευταῖον Φερδίνανδον τὸν Ε'. τὸν τῆς Καςιλλίας ῥῆγα ἐπεκαλέσατο, καὶ ἀκουσθεὶς καράβια τινὰ ἔδωκεν αὐτῷ, μὲ τὰ ὁποῖα ἐν ἔτει ᾳυιβ'. νήσες τινὰς ἀγνώσας ἐφανέρωσεν· ὅθεν ἐκ τάτων εἰς τὰ ἀκόλουθα ἔτη τῷ ᾳυιγ'. ἤτοι τῷ β'. τῆς αὐτε ἐφευρέσεως, τῷ γ'. ἔτει, ἤτοι τῷ ᾳυιδ'. καὶ τῷ δ'. ἤτοι τῷ ᾳυιέ. εἰς τὴν Δυτικὴν Ἰνδίαν ἀπέπλευσε, καὶ τόπες ἀγνώσας ἐφεῦρεν. ἐν ἔτει δὲ ᾳυιζ'. Ἀμερικὸς Βεσπέτιος ὁ ἐκ Φλωρεντίας ὑπὸ τὴν διακεκαυμένην ζώνην, ἐδῶ καὶ ἐκεῖ ἀγνώσας χώρας Δυτικὰς ἐξάνοιξε, τὰς ὁποίας ὑπὸ τε οἰκείε ονόματος Ἀμερικὰς ἐπωνόμασε.

§. 15. Τάτων ὅτω γενομένων Ἀλέξανδρος ς'. ὁ Ῥώμης Ἐπίσκοπος μὲ ἰδικὸν θέσπισμα, Κύριον τῆς Δυτικῆς Ἰνδίας Φερδίνανδον τὸν Ε'. ἀπέδειξε, μὲ αὐτὴν ὅμως τὴν ὑπόσχεσιν, ὥςε οἱ βασιλεῖς τῆς Ἱσπανίας νὰ ἐνέχωνται εἰς τὰ ἐκεῖσε ἔθνη νὰ πέμπωσι τὲς τὸ Εὐαγγέλιον κηρύξοντας· οἱ δὲ ὑπ' αὐτε πεμφθέντες ἐδίδασκαν αὐτὲς τὴν τοῦ Χριςε πίςιν μὲ τρόπον ὁπε ὁ ἀκέων τὴν ἐκείνων διδασκαλίαν, καὶ μεταῤῥύθμησιν νὰ ἔφριτταν πρεπόντως (α).

ΚΕΦΑ-

(α) Δὲν δύναταί τις τὰ διηγηθῇ τὴν ἀσπλαγχνίαν ὁπε ἔδειξαν πρὸς τὲς Ἀμερικάνες οἱ Κήρυκες τῆς Χριςιανικῆς πίςεως. Ἐπειδὴ εὐθὺς ὁπε ὑπέταξαν τινὰς ἀπὸ αὐτὲς ἠθέλησαν νὰ τὲς καταςήσωσι τελείες Χριςιανὲς, ὅθεν ἐν τῷ ἅμα τὲς εἶπον νὰ πιςεύσωσιν, ὅτι εὑρίσκεται εἷς ἄνθρωπος Πάπας λεγόμενος, ὅςις ἐξουσιάζει πᾶσαν τὴν γῆν ὡς ἐπίτροπος τε Χριςε, ὅςις δύναται πάντα, ὅςις προσάζει νὰ ὑποταχθῶσιν εἰς Φερδινάνδον τὸν Ε'. βασιλέα τῆς Ἱσπανίας, διατὶ αὐτῷ ἐχάρισεν αὐτὴν τὴν γῆν ὁ Πάπας μὲ τὴν ἐξουσίαν ὁπε ἔλαβεν ἀπὸ τὸν Θεόν. Ἔμειναν ἐκπλαγμένοι οἱ Ἀμερικανοὶ ἀκέοντες πῶς ὕςερον ἀπὸ τόσας χιλιάδας χρόνες νὰ εὑρεθῇ ἄνθρωπός τις νὰ ἔχῃ τοιαύτην ἐξουσίαν, καὶ ἔλεγον αὐτοῖς, διατὶ πρότερον δὲν ἐφανερώνετο εἰς ἡμᾶς., τοιῦτος ἄνθρωπος; διατί ὁ Θεὸς δὲν ἔμπνευσε καὶ εἰς ἡμᾶς τὰ αὐτὰ ὁπε ἔμπνευσε, καὶ εἰς ὑμᾶς; Πῶς εἶναι δυνατὸν ὅτι ὁ Ἥλιος ἡ Σελήνη καὶ οἱ ἄλλοι θεοὶ ἡμῶν, νὰ εἶναι

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ΄.

Περὶ τῆς ἐν Τωλήτῳ Συνόδε, καὶ τῶν διαπρεψάντων ἀνδρῶν παρὰ τοῖς Δυτικοῖς ἐν παιδείᾳ.

§. 1.

Τωλήτε σύνοδος.

Ἡ ἐν Τωλήτῳ τῆς Ἱσπανίας σύνοδος ἐν ἔτει ᾳυογ΄. συνηθροίσθη ὑπὸ Ξήνε τε Δ΄. ἥτις τὰ τε κλήρε διεφθαρμένα ἤθη, καὶ τὴν κακὴν αὐτῶν ζωὴν νὰ διορθώσῃ ἐσπέδαξε, καὶ κατὰ τὸ ὄνομα νὰ τὲς καταςήσῃ ἐν σχήματι ἁγίων. πρὸς τοῖς ἄλλοις παραγγέλει ἐν τῷ ἡ. κανόνι εἰς τὴν τράπεζαν τῶν ἀρχιερέων νὰ ἀναγινώσκωνται αἱ θεῖαι Γραφαὶ, ὥςε ὁ μὲν λάρυγξ τε νὰ δέχηται τὴν τροφὴν, τὰ δὲ ὠτία τε νὰ φιλεύωνται μὲ τὸν λόγον τε Θεε (α).

εἶναι ὑποκείμενοι εἰς αὐτὸν ὁπε ἐσεῖς λέγετε Πάπαν; πῶς ὁ Ἥλιος ὁπε ἐυρίσκεται εἰς τὴν Κε̃σκο, καὶ ἡ ἀδελφή τε Σελήνη ὁπε εἶναι εἰς τὴν Κεϊλλα ἔχεσι νὰ κατατζακιθῶσι, καὶ νὰ ὑψωθῇ ἕνα ξύλον ἀναίθητον; Πῶς οἱ νόμοι καὶ ἡ θρησκεία μας ὁπε ὑπερασπίζεται ὁ μέγας Θεὸς Ἥλιος ἔχει νὰ δώσῃ τόπον τῇ θρησκεία καὶ νόμοις ὁπε ἐσεῖς λέγετε νὰ ἔχετε ἀπὸ τὸν Πάπαν; καὶ πῶς ὁ μέγας Θεὸς Ἥλιος ὁπε ζωογονεῖ τὸν Οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, ὁπε μὲ τὴν θερμαντικήν τε δύναμιν πάντα ὅσα ὑπάρχεσιν ἐγέννησεν, εἶναι δυνατὸν νὰ ἔγινεν ἀπὸ ἕνα ἄνθρωπον ὁπε ἐθανάτωσαν ἐπὶ Σταυρε̃ οἱ φίλοι τε, καὶ υἱοί τε ὡς ἐσεῖς λέγετε; Αὐτὰ καὶ ἄλλα ἔλεγον οἱ Ἀμερικανοὶ εἰς τὲς Φράτορας, οἵτινες ἀντὶ μὲ τὸ ἥμερον, καὶ μὲ τὸν λόγον νὰ καταπείσωσιν αὐτὰ τὰ γένη πῶς οἱ Θεοὶ ὁπε προσκυνε̃σιν εἶναι πλάσματα τε ἀληθινε̃ Θεε̃, καὶ ὀλίγον κατ' ὀλίγον νὰ τὲς διδάξωσι τὴν χριςιανικὴν θρησκείαν, ἄρχισαν μὲ τὸ πῦρ, καὶ μὲ τὸ σίδηρον. δὲν ἐπίςευεν εὐθὺς ὁ Ἀμερικανὸς; ἡ μάχαιρα, ἢ τὸ πῦρ ἐθανάτωνεν αὐτόν. ἄνδρες, γυναῖκες, νέοι, καὶ γέροντες, παιδία ἀνήλικα, βρέφη ἄκακα ἐγίνοντο τε πυρὸς κατανάλωμα, ἢ τῆς μαχαίρας, διατὶ δὲν ἐπίςευον εὐθὺς τὸν Χριςόν, χωρὶς νὰ νοήσωσι τί ἐςὶ, Χριςός. Δύναται, τις νὰ συμπεράνῃ τὴν σκληρότητα καὶ ἀπανθρωπίαν ὁπε ἔδειξαν εἰς τὲς Ἀμερικάνες, ἂν ςοχαθῇ τὰ κακὰ ὁπε εἰς τὲς Χριςιανὲς ἐπροξένησεν ἡ ἱερὰ ἐξέτασις.

(α) Εἰς τὸν παρόντα αἰῶνα συνήχθησαν καὶ ἕτεραι σύνοδοι, ὧν ἡ πρώτη ἐςὶν ἡ ἐν Οξονίῳ συναχθεῖσα τῷ αυδ΄. παρὰ Θωμᾶ Ἀρανδελίε Καντσαρίας Ἀρχιεπισκόπου κατὰ τῆς διδασκαλίας τε Οὐϊκλέφε, καὶ περὶ Ἐκκλησιαςικῆς Ἐυταξίας, καὶ κανόνας ἐξέθετο ιγ΄. εἰς τὸν ς΄. κανόνα ἀπαγορεύει τὴν ἀνάγνωσιν τῶν βιβλίων τε Οὐϊκλέφε.

Τῷ ᾳυιβ΄. καὶ ᾳυιγ΄. συνήχθησαν ἐν Ῥώμῃ δύο σύνοδοι κατὰ τῆς διδασκαλίας τῶν αἱρετικῶν Οὐϊκλέφε, καὶ Ἰωάννε τε Οὔσε, κατὰ τῶν ὁποίων καὶ εἰς Λονδίνον συνήχθη σύνοδος τῷ ᾳυιγ΄.

Τῷ

Βλεδος Φλανϊος.

§. 2. Βλεδος Φλανϊος, ὁ ἐκ Φόρα τῆ Γαλλίᾳ, ἀνὴρ διαβεβοημένος ἐπ' ἀρετῇ, καὶ συνέσει, ἐξέδωκε βιβλία ἡ. ἀφ' ἓ ἀνεκαινίσθη ἡ Ρ'ώμη, ἱστοριῶν δεκάδας τρεῖς ἀπὸ τῆ ἀυ. ἔτος μέχρι τῆ ἀυμ'. τὰ συγγράμματα αὐτῆ τύποις ἐξεδόθησαν ἐν Βασιλείᾳ κατὰ τὸ ἀφνδ'.

Νικόλαος Κεσανός.

§. 3. Νικόλαος Κεσανὸς, Γερμανὸς τὸ ἔθνος, Καρδινάλιος προχειρισθεὶς ὑπὸ Νικολάε τῆ Ε'. ὅσις ἀντεςάθη μὲ λόγες, καὶ μὲ συγγράμματα εἰς ἐκείνες ὁπῆ λέγεσι πῶς ὁ Πάπας νὰ ὑπέρκηται τῶν συνόδων. εἰς τρία πρῶτον βιβλία τὰ περὶ καθολικῆς ὁμονοίας συνέγραψε· προσέτι διδακτῇ ἀμαθίᾳ βιβλία τρία, μελέτων βιβλία δέκα, καὶ ἄλλων, τὰ ὁποῖα ἐτυπώθησαν ἐν Βασιλείᾳ κατὰ τὸ ἀφξέ.

Θωμᾶς ὁ Κέμπης.

§. 4. Θωμᾶς ὁ Κέμπης, Βέλγης τὸ ἔθνος, ἀνὴρ ἐπ' ἀρετῇ μέγα ὄνομα ἀποκτήσας παρὰ τοῖς Δυτικοῖς, ἔγραψε περὶ μιμήσεως Χριςῆ, βιβλ. δ'. (α) καὶ ἄλλα τινὰ τυπωθέντα ἐν Ἀντεςπίᾳ κατὰ τὸ ἀχιζ'.

Γωάννης Ἄννιος.

§. 5. Γωάννης Ἄννιος Οὐϊτερβικήνσιος, καθηγητὴς τῆ τῶν ἱεροκηρύκων τάγματος, καὶ τῆ ἱερᾶ παλατίε Μάγιςρος, ἔγραψε σχόλια εἰς τὲς ψαλμὲς, καὶ βιβλ. οή. τῶν ἀρχαιοτήτων ἐξέδωκεν, εἰς τὰς ὁποίας, συγγράμματα πολλῶν συγγραφέων ἀθροισθέντα ταῖς ἑαυτῆ ὑποση-

---

Τῷ αυιή. συνήχθη ἡ ἐν Σαλτζβέργῳ σύνοδος παρὰ Ε'βεράρδε Ἀ'ρχιεπισκόπε περὶ πίςεως, καὶ Ε'υταξίας Ε'κκλησιαςικῆς, ἥτις κανόνας ἐθέσπισε λδ'.

Τῷ αυμέ. συνήχθη ἡ ἐν Ρ'οθομάγῳ σύνοδος παρὰ Ρ'εδόλφε Ρ'εσελίς Ἀ'ρχιεπισκόπε, καὶ κεφάλαια ἐξέθετο μ'. Εἰς τὸ ζ'. κατακρίνεται ἡ δεισιδαιμονία ἐκείνων ὁπῆ ἀποβλέποντες εἰς κέρδος ἀποδίδεσιν ὀνόματα νέα καὶ παράδοξα εἰς τινὰς εἰκόνας τῆς Θεοτόκε, λέγοντες ἡ εἰκὼν τῆς Παναγίας τῆς Παραμυθίας, τῆς Σωτηρίας, τῆς Χάριτος κτ'. διότι τὰ ταιαῦτα ὀνόματα δίδεσιν αἰτίαν νὰ πιςεύωσιν οἱ ἁπλοῖ πῶς αὐταὶ αἱ εἰκόνες νὰ ἔχωσι μεγαλητέραν ἐνέργειαν ἀπὸ τὰς λοιπὰς εἰκόνας.

Τῷ αυμή. συνήχθη ἡ Τερωννησία ἐπὶ Νικολάε Ε'. καὶ κανόνας ἐξέθετο ιή. τῇ Ε'κκλησιαςικῇ μεταρρυθμίσει ἀνήκοντας, ὅρα τὸν Ποσσευῖνον.

Τῷ αυμθ'. συνήχθη ἡ ἐν Λαγδένῳ σύνοδος εἰς διόρθωσιν τῆ κλήρε τῆς Γαλλίας, ἥτις καὶ κανόνας ἐξέθετο ιή.

Τῷ αυνζ'. συνήχθη ἡ ἐν Ἀ'υινιῶνι τῆς Γαλλίας παρὰ Πέτρε Καρδιναλίε εἰς ἐπικύρωσιν τῶν πραχθέντων εἰς τὴν λς'. συνέλευσιν τῆς ἐν Βασιλείᾳ συνόδε, ἤγεν νὰ θεσπίσῃ ὅτι ἡ Θεοτόκος Μαρία ἐσυλλήφθη ἄνευ προπατορικῆ ἁμαρτήματος, καὶ κανόνας κή. ἐξέθετο.

Τῷ αυό. συνήχθη ἐν Βενεβέντῳ παρὰ Κεβράδε Καπυκίε Ἀ'ρχιεπισκόπε διὰ νὰ διορθώσῃ τὴν καταπεσῆσαν Ε'κκλησιαςικὴν Ε'υταξίαν, καὶ κανόνας ἐθέσπισε ί.

Τῷ αυπέ. συνήχθη ἡ Ζεννωνιησία, ἥτις ἠθέλησε νὰ διορθώσῃ τὰς ἀταξίας τῶν Κληρικῶν.

Τῷ αυϛ'. συνήχθη ἐν Σαλτζβέργῳ σύνοδος, καὶ πολλὰ ἐθέσπισε περὶ Ε'υταξίας Ε'κκλησιαςικῆς.

(α) Ἀ'υτὸ τὸ περὶ μιμήσεως Χριςῆ βιβλίον ἕτεροι τὸ ἀποδίδεσι τῷ Ἀ'ββᾶ Γωάννῃ Γέρσεν, ὡς ὁ Ποσσευῖνος, καὶ οἱ ὀπαδοὶ αὐτῆ μοναχοὶ Βενεδικτινοὶ τῆ ἁγίε Μαύ-

σημειώσεσι διετράνωσεν· ἀνάγνωθι περὶ αὐτῆ τὸν Βζόβιον (α), Σῆξτον τὸν Σενικὸν (β), ϗ τὸν Κασαυβῶνον (γ).

§. 6. Διονύσιος δὲ Ρ'ιχὲλ Βέλγης Καρθεσιανὸς, πολλὰ συνέγραψεν ὑπὲρ πάντας τὰς τῶν Λατίνων συγγραφεῖς, ὑπεμνημάτισε πάσας τὰς τῆς ἱερᾶς γραφῆς βίβλους κτ'. ἐτυπώθησαν τὰ συγγράμματά τε ἐν Κολωνείᾳ κατὰ τὸ ᾳφλγ'. ἔτος (δ), ἀνάγνωθι τὸν Τριθέμιον (ε), ϗ τὸν Βελλαρμῖνον (ζ), ϗ τὸν Ποσσευῖνον (η). Διονύσιος δὲ Ρ'ιχὲλ.

§. 7. Αἰνείας Σίλβιος, σημειογράφος πρῶτον Φήλικος τῆ Ε'. εἶτα Φριδερίχῳ Γ'. τῆ Α'υτοκράτορος, ϗ τελευταῖον Καρδινάλιος προχειριωθεὶς ἀπὸ Κάλλιξον Γ'. ϗ μετὰ τὸν θάνατόν τε Πάπας γενόμενος Πῖος Β'. ἐπωνομάσθη· πολλὰ συνέγραψε κτ'. ἀπὸ αὐτὰ ἐξέχει ἡ Βοημικὴ ἱστορία αὐτῆ, τυπωθεῖσα ἐν Βασιλείᾳ κατὰ τὸ ᾳυοέ. ὁμοίως ϗ δύο βιβλία περὶ τῶν πραχθέντων ὑπὸ τῆς ἐν Βασιλείᾳ συνόδε κατὰ τὸ ᾳφοζ'. ἔτος ἀνάγνωθι περὶ αὐτῆ παρὰ τῷ Πλάτινᾳ (θ), τῷ Βελλαρμίνῳ (ι), ϗ τῷ Ποσσευΐνῳ (κ). Αἰνείας Σίλβιος.

§. 8. Γ'ερώνυμος Σαυοναρόλας ὁ ἐκ Φερ'ραρίας, ἀνὴρ ἐπ' ἀρετῇ, ϗ ἁγιότητι παρὰ τοῖς Δυτικοῖς περίπυστος· διότι ἦν πολλὰ ζηλωτὴς τῶν καλῶν ἠθῶν, ϗ τῆ ὀρθῆ βίε τῶν Ε'κκλησιαζικῶν· μάλιστα πάντας ἀφιλοπροσώπως ἤλεγχε, περισσότερον τὲς Ρ'ώμης Ε'πισκόπες, ϗ ἐν τούτοις Α'λέξανδρον ς'. τὸ τῆς κακίας τέρας, ϗ τὴν ἀσέβειαν τῆ ἐν Ρ'ώμῃ κλήρε, ϗ τῶν ἀρχόντων· διὰ τὰ ὁποῖα τελευταῖον ϗ τὸν μαρτυρικὸν θάνατον παρ' αὐτῶν ἐδέξατο τῷ ᾳυιζ'. ἐξέδωκε βιβλ. δ'. περὶ τῆς ἀληθείας τῆς Χρισιανικῆς πίσεως βιβλ. ε'. περὶ ἁπλότητος τῆς Χρισιανικῆς ζωῆς, ϗ διαφόρε λόγε, ϗ μελέτας ἐν τῇ θείᾳ Γραφῇ. ἀνάγνωθι περὶ αὐτῆ Γ'ωάννην τὸν Μιράνδελαν (λ), ϗ ἄλλες. Γ'ερώνυμος Σαυοναρόλας.

§. 9. Γ'ωάννης Πίκος Μιράνδελας, ϗ τῆς ὁμονοίας Κύριος ἀνὴρ εἰς ἄκρον ἀρετῆς, ϗ παιδείας φθάσας, ϗ φοῖνιξ ἐν τοῖς χρόνοις ἐκείνοις φανείς· τῆ ὁποίᾳ ἡ δόξα μεγάλη ἦν· ἐξέδωκε σχόλια ἐν τῷ ά. κεφ. τῆς Γεννέσεως, ὑπὸ τίτλῳ τῶν ἑπταπλῶν βιβλίων, περὶ τῆς ἀξίας τῆ ἀνθρώ- Γ'ωάννης Πίκος.

Μαύρε, ϗ ἄλλοι ἄλλος, διὰ τὸ ὁποῖον πολλαὶ φιλονεικίαι ἔγιναν, ὅςις ἐπιθυμεῖ ἂς ἀναγνώσῃ τὴν εἴδησιν ὁπῆ Βικέντιος Θεδιέρις ἐτύπωσεν εἰς τὸν πρῶτον τόμον τῶν συγγραμμάτων τῆ Μαβιλλιῶνος, ϗ Ρ'εινάρδε.

(α) Περὶ Γ'οτθικῶν Λατίνων βιβλ. γ'. κεφ. η'. (β) Γερ. Βιβλιοθ. βιβλ. δ'. σελ. 315. (γ) Μελέτη Θ'. τῶν ἀρχαιοτήτων.

(δ) Δέγεσιν, ὅτι Ε'υγενείτος Δ'. ἀναγνὲς ἕνα τε σύγγραμμα ἐφώναξε, lætetur mater Ecclesia quæ talem habet filium, ἤγεν εὐφραινέσθω ἡ μήτης Ε'κκλησία, τοιῆτον υἱὸν ἔχεσα.

(ε) Περὶ συγγραφ. (ζ) Περὶ Ε'κκλησσιας. συγγραφ. ἐν ἔτει ᾳυν'. (η) Προπαρ. τόμ. Α'. σελ. 801.

(θ) Εἰς τὸν βίον αὐτῆ. (ι) Περὶ Ε'κκλησ. συγγραφ. ἐν ἔτει ᾳυν'. (κ) Γερ. Προπαρ. τόμ. Α'. σελ. 15. (λ) Εἰς τὸν βίον τε.

θρώπε τρία βιβλία, εἰς τὸ Πλατωνικὸν συμπόσιον ϗ ἄλλα· ἀνάγνωθι περὶ αὐτῦ Σῆξτον τὸν Σενικὸν (α).

Μαρσίλιος

§. 10. Μαρσίλιος Φοινικὸς ἐξ Ἰταλίας, ὅσις τὴν Πλατωνικὴν φιλοσοφίαν ἀνακαινίσας, περίπυσος ἔγινε· συνέγραψε βιβλία ιή. περὶ ἀθανασίας τῶν ψυχῶν, ϗ πλείσας ἐπισολὰς, τυπωθείσας ἐν Νοριβέργῃ κατὰ τὸ ἔτος ᾳυιϛ'. μετὰ τὸ πληρώματος Οὐυβέρτε τῦ Οὐυελλερίε ἐν Φραγκοφέρτῳ ἐν ἔτει ᾳφπ'. (β).

Ρ'όβερτος Γαγυΐνιος.

§. 11. Ρ'όβερτος Γαγυΐνιος, Βέλγης, συνετάξατο χρονικὰ τῶν Γαλλικῶν πραγμάτων εἰς βιβλία ιά. τυπωθέντα (γ).

Μάρκος Α'ντώνιος Κόκκιος.

§. 12. Μάρκος Α'ντώνιος Κόκκιος Σαβελλικὸς ὁ ἐξ Ἰταλίας, ὅσις περίπυσος, ϗ ὀνομαςὸς πολλὰ ἔγινε, διά τε τὴν τῶν ιά. ἐννεάδων ἱςορίαν τὴν ἀπὸ καταβολῆς κόσμε ἀρχομένην, ϗ μέχρι τῦ ᾳφδ'. ἀπὸ Χριςῦ ἐκτεινομένην, ϗ τὰ λγ'. βιβλία τῶν ἱςοριῶν περὶ τῶν πεπραγμένων τοῖς Οὐυενετοῖς, τυπωθέντα κατὰ τὸ ᾳυπζ'. ἐν Οὐυενετίαις.

Γ'ωάννης Ναύκληρος.

§. 13. Γ'ωάννης Ναύκληρος, Σβήβος τὸ ἔθνος, ὁ πρῶτος τῆς ἐν Τυβιγγίᾳ ἀκαδημίας διοικητής· χρονικὸν ἀπὸ κτίσεως κόσμε μέχρι τῦ ᾳφ'. ἔτες συντέθεικε, τὸ ὁποῖον μετ' ἐπιμελείας ἐδιόρθωσε, πρὶν τυπωθῇ Φίλιππος ὁ Μελάγχθων, ὡς ὁ Καμεράριος μαρτυρεῖ κτ'. (δ).

ΚΕΦΑ'-

(α) Γ'ερ. βιβλιοθ. βιβλ. δ'. σελ. 335.

(β) Οὗτος μετέφρασε πολλῶν Πλατωνικῶν συγγραμματα, μάλιςα τῦ ἰδίε Πλάτωνος, ϗ τὰ ἤφερε τῷ φίλῳ τε Μάρκῳ Μεσάρῳ τῷ σοφωτάτῳ· μετὰ παρέλευσιν ἡμερῶν ὑπῆγε νὰ ἀκέσῃ τὴν ὀργὴν τῦ φίλε διὰ τὴν μετάφρασίν τε, ἀλλ' ὁ Μάρκος εἰς ἀπόκρισιν ἔχυσεν εἰς τὴν πρώτην σελίδα πᾶσαν τὴν μελανοθήκην. Α'πὸ τῦτο ἐκατάλαβεν ὁ Μαρσίλιος, ὅτι ἡ μετάφρασίς τε δὲ ἦτον ἀξία τιμῆς, ὅθεν ἐκδευτέρε μετέφρασε τὸν Πλάτωνα ὡς ἔπρεπεν, αὐτὴ ἡ μετάφρασις σώζεται ϗ τῇ σήμερον.

(γ) Οὗτος ἦν γενικὸς τῶν Τριαδιτῶν, ϗ παρὰ Καρόλε Η'. ϗ Λυδοβίκε τῦ ΙΒ'. τῆς Γαλλίας βασιλέων, εἰς μεγάλας ὑποθέσεις εἰσφέρθη. ἡ ἱςορία τῶν Γάλλων ὁπῦ συνέγραψε λήγει τῷ ᾳυηδ'. ἔγραψεν ἔτι ἐπισολὰς, λόγες, ϗ ποιήματά τινά. (δ) Ε'ν τῷ βίῳ αὐτῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΕ'.

Περὶ Μεχμέτη Β'. τῦ Αὐτοκράτορος τῆς Κωνσταντινοπόλεως, καὶ τῶν γενομένων ἐπ' αὐτῦ ἐν τῇ Ἀνατολικῇ Ἐκκλησίᾳ μετὰ τὴν τῆς Κωνσταντινοπόλεως ἅλωσιν.

§. 1.

Μεχμέτης Β'. Αὐτοκράτωρ Ἀνατολῆς ἀπὸ Χ. Γ 1450.

Ἀποθανόντος Μωράτη βασιλέως τῶν Τέρκων τῷ αυν'. ὁ υἱὸς αὐτῦ Μεχμέτης Β'. τὴν ἐξουσίαν διεδέχθη τῷ αυνά. τῇ γ'. τῦ Φευρουαρίου μηνὸς, ὅσις ἐλθὼν ἀπὸ τὴν Ἀνατολὴν ἐπὶ τὰ ἐν Εὐρώπῃ βασίλεια, ἔβαλε τὴν κυβέρνησιν τῆς βασιλείας τυ εἰς τάξιν, καὶ διοίκησιν, ὡς τῦ ἐφάνη συμφέρον. Εὐθὺς ὅπῦ ἔλαβε τὴν βασιλείαν ἐθανάτωσε τὸν ἀδελφόν τυ, καὶ ἔκαμεν εἰρήνην μὲ τὸς Ἕλληνας, καὶ ἄλλα παρόμοια, ὅπῦ τῦ ἐφαίνοντο ἁρμόδια. ἔπειτα ἀφ' ὧν ᾠκοδόμησε κάστρον εἰς τὴν Εὐρώπην κατὰ τὴν Προποντίδα εἰς τὸν Βόσπορον (τόπος ξενὸς καὶ ἐπιτήδειος διὰ νὰ ἀπεράσῃ εἰς τὴν Ἀνατολὴν) τὸ ὁποῖον κάστρον ὠνομάζετο Καιμοκοπία, καὶ ἀφ' ὧν προητοίμασε, καὶ διευθέτησε τὰ ἁρμόδια, καὶ ἐμβῆκεν εἰς τάξιν διὰ τὴν ἐν Βυζαντίῳ πολιορκίαν, κατέδραμε τὴν χώραν αὐτῦ τῆς Βυζαντίδος, καὶ τελευταῖον θέτων τὸ στρατόπεδόν τυ ἀπὸ θαλάσσης εἰς θάλασσαν, ἄρχισε νὰ πολιορκῇ τὴν βασιλεύουσαν πόλιν ἐν ἔτει αυνγ'. τὴν ὁποίαν μετὰ νδ'. ἡμέρας πολιορκίας, ἢ κατ' ἄλλυς ξδ'. μὲ τριακοσίας χιλιάδας στρατιωτῶν ἐλεεινῶς τὴν ἐπόρθησε τῇ κθ'. μαΐυ ἡμέρᾳ ἄρεως, καὶ φονευθέντος εἰς τὸν πόλεμον Κωνσταντίνυ τῦ ἐσχάτυ βασιλέως τῶν Ἑλλήνων, καὶ κοπείσης τῆς κεφαλῆς τυ, ἑπομένως οἱ λοιποὶ ἐν αὐτῇ ὄντες Χριστιανοὶ εἰς τρεῖς ἡμέρας ἐφονεύοντο, καὶ αἰχμαλωτίζοντο· κτ'. ἀνάγνωθι Χαλκοκονδ. (α), Γεώργιον Φραντζῆν (β), καὶ ἐκ τῶν Λατίνων Αἰνείαν τὸν Σίλβιον (γ), τὸν Κυσπινιανὸν (δ), τὸν Λευγκλάυϊον (ε), καὶ ἄλλυς.

Ἅλωσις Κωνσταντινυπόλεως.

§. 2. Σημείωσαι ὅτι αὐτὴ ἡ Κωνσταντινούπολις ὑπὸ Κωνσταντίνυ τῦ Μεγάλυ, ὅπῦ ἐγεννήθη ἀπὸ τὴν ἁγίαν Ἑλένην τὴν βασίλισσαν, οἰκοδο-

(α) Βιβλ. Η'. ἐπὶ Φριδερ. κεφ. δ'. τῶν Τέρκων. (β) Βιβλ. Γ'. (γ) Ἐν τῇ καταςάσει τῆς Εὐρώπ. (δ) Ἐν Κωνσταντ- Η'. (ε) Ἐν τοῖς χρονικοῖς

κοδομηθεῖσα πολλὰ ὑψώθη, καὶ ἐμεγαλύνθη, καὶ εἰς τὸν καιρὸν τοῦ ἐσχάτου Κωνσταντίνου γεννηθέντος καὶ αὐτοῦ ἀπὸ μητέρα Ἑλένην, αἰχμαλωτίσθη, καὶ ἐκυριεύθη ἀπὸ τοὺς Τούρκους.

Πελοποννήσου ἅλωσις.

§. 3. Τῷ δὲ αὐτῷ. ἐκυρίευσεν ὁ αὐτὸς Μεχμέτης τὴν Κόρινθον, ὑποτάξας καὶ πᾶσαν τὴν Πελοπόννησον καὶ ἐξώσας ἐκεῖθεν Θωμᾶν τὸν Παλαιολόγον· καὶ τελευταῖον θανατώσας Δαβὶδ τὸν Κομνηνὸν τὸν τῆς Τραπεζοῦντος βασιλέα, ὑπέταξεν καὶ τὸ βασίλειον ἐκείνου τῷ αὐξ'. καὶ ἔτως πᾶσα ἡ Ἀνατολικὴ Αὐτοκρατορία τῶν Χριστιανῶν καταγραφεῖσα, μετέπεσεν εἰς τοὺς Τούρκους.

Πατριάρχαι Κωνσταντινουπόλεως. Γεννάδιος.

§. 4. Κύριος λοιπὸν καταστὰς τῆς βασιλευούσης τῶν πόλεων Μεχμέτης Β'. εἰς τοὺς ἐν αὐτῇ ἀπομείναντας Χριστιανοὺς ἔδωκεν ἄδειαν νὰ ἐκτελῶσιν ἐλευθέρως τὰ τῆς Ἐκκλησίας αὐτῶν συνειθισμένα· μαθὼν δὲ ὅτι Πατριάρχης δὲν εἶναι εἰς αὐτὴν, ἐπρόσταξε νὰ ἐκλέξωσι Πατριάρχην ὁποῖον θέλουσιν, αὐτὸς δὲ βεβαιώσας τὴν ἐκείνων ἐκλογὴν, ἔδωκε πρόγραμμα τῷ Πατριάρχῃ νὰ πατριαρχεύῃ· ὁμοίως τοῖς πρὸ αὐτοῦ ἀνεμποδίστως· Τοῦτο δὲ ἐποίησεν ἀχὶ δι' ἄλλο, εἰ μὴ μόνον διὰ νὰ συναχθῶσιν ἐκεῖ οἱ Χριστιανοί· συναθροισθέντες δὲ, καὶ κατὰ τὴν συνήθειαν ψηφίσαντες Γεώργιον τὸν Σχολάριον, ἄνδρα ἐπ' ἀρετῇ καὶ σοφίᾳ διαβεβοημένον ἐξελέξαντο, Γεννάδιον μετονομασθέντα, τῷ ὁποίῳ ὁ Αὐτοκράτωρ μέσα εἰς τὰ βασίλειά του ὁμιλῶν μὲ τὰς ἰδίας του χεῖρας ἔδωκε τὴν ποιμαντικὴν ῥάβδον ἀργυρᾶν, καὶ περιφανῆ· ὁμοίως καὶ χάρισμα ἵππου ἐστρωμμένου, καὶ νομίσματα ἱκανὰ, λέγων πατριάρχευε εὐτυχῶς, καὶ ἔχε τὴν φιλίαν ἡμῶν, εἰς ἐκεῖνα ὁπῶ θέλεις, ἔχων πάντα σου τὰ προνόμια, τὰ ὁποῖα καὶ οἱ πρὸ σοῦ Πατριάρχαι ἀπελάμβανον. ἔχε δὲ καὶ τὸν ναὸν τῶν ἁγίων Ἀποστόλων εἰς κατοικίαν τὴν σὴν (διότι πρὸ τῆς ἁλώσεως πατριαρχεῖον ἦν, ἡ ὑπ' ὀνόματι τῆς ἁγίας τοῦ Θεοῦ Σοφίας μεγάλη Ἐκκλησία) τὸν ὁποῖον ναὸν τὸν ἁγίων Ἀποστόλων λαβὼν ὁ πατριάρχης ὕστερον τὸν ἄφησεν, ἐπειδὴ δὲν ἐκατοίκουν ἐκεῖ πλησίον Χριστιανοὶ, καὶ ἀντὶ τούτου ἐζήτησε τὴν Παμμακάριστον, τὴν ὁποίαν λαβὼν ἐσύστησε πατριαρχεῖον· εἰς τὴν ὁποίαν Ἐκκλησίαν ἐμβὰς ποτὲ ὁ Αὐτοκράτωρ, καὶ συνδιαλεχθεὶς μὲ τὸν Πατριάρχην πολλὰ περὶ τῆς τῶν Χριστιανῶν πίστεως ἠρώτησεν· ἀνάγνωθι τὸν Κράστον ἐν τῇ Τουρκογραικ. (α), πᾶσαι λοιπὸν αἱ Ἐκκλησίαι τῆς Κωνσταντινουπόλεως, καὶ τῶν ὑποκειμένων ἐπαρχιῶν τῷ ταύτης Πατριαρχικῷ θρόνῳ ὑπετάγησαν αὐτῷ τῷ Πατριάρχῃ διὰ τοῦ δοθέντος αὐτοκρατορικοῦ προγράμματος, πολλῷ περισσότερον, παρὰ τοῖς πρὸ αὐτοῦ πατριαρχεύσασι· προσὰς δὲ τοῦ θρόνου χρόνους πέντε καὶ μῆνας ἕξ, καὶ καλῶς τὸν τοῦ Κυρίου λαὸν ποιμάνας, σύνοδον τελευταῖον συνήθροισε καὶ ἐπαράιτησε, καὶ ἀπ' ἐκεῖ μετα-

(α) Βιβλ. ά. σελ. 14.

τασὰς εἰς τὸ τῦ Προδρόμε μοναςήριον ὑπῆγεν, ὅπε τὴν γλυκυτάτην ἐν τῇ ἡσυχίᾳ διαγωγὴν ζήσας ἐτελεύτησε.

Γσίδωρος Γερομόναχος.

§. 5. Τῶτον διαδέχεται ἐν ἔτει ᾳυνϑ'. Γσίδωρος ὁ Γερομόναχος, ᾗ Πνευματικὸς ὁ ἀπὸ τῶν Ξανδοπάλων, τὸν ὁποῖον οἱ πολῖται κοινὸν καλὸν πατέρα ὠνόμαζον. ἀυτὸς Πατριάρχης χειροτονηθεὶς ἀπὸ τὸν Ἡρακλείας, ᾗ ἄλλες ἀρχιερεῖς εἰς τὸν ναὸν τῆς Παμμακαρίςε ἐπέβη τῦ Πατριαρχικῦ ϑρόνε, ᾗ τὰ συνήϑη χαρίσματα ἀπὸ τὸν Ἀυτοκράτορα ἔλαβεν· ἡσύχως δὲ προσατεύσας τῦ ϑρόνε χρόνες ς'. ᾗ μῆνας δύο, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησε· Μετὰ τὸν ὁποῖον Πατριάρχης προεχειρίϑη Σωφρόνιος ὁ Συρόπαλος, ὅσις πατριαρχεύσας χρόνον ἕνα ἐξεβλήϑη τῦ ϑρόνε, ᾗ ἔγινεν Γωάσαφ τεπίκλην Κόκκας, ὅσις ἐὰν ᾗ ἥσυχος ἦν, ᾗ τῆς εἰρήνης ἐρασὴς, ἀπὸ φιλονεικίας ὅμως ᾗ μάχας τῶν κληρικῶν πολλὰ ἀδημονήσας ἔῤῥιψεν ἀνοήτως ἑαυτὸν εἰς φρέαρ, τὸ ὁποῖον ἰδόντες οἱ περὶ ἀυτὸν, ᾗ δραμόντες, μετὰ βίας τὸν ἠλευϑέρωσαν ἀπὸ τὸν κίνδυνον, ὡς Μανουὴλ ὁ Μαλαξὸς διηγεῖται. Τότε τῦ Γωάσαφ τὰ γένεια ἔκκοψεν ὁ Ἀυτοκράτωρ ἐπὶ τῦ βασιλικῦ βήματος, τῦ δὲ Ἐκκλησιάρχε τὴν μύτην ἐχώρισεν, διατὶ ἐφάνησαν ἀπειϑεῖς εἰς τὴν προσαγήν τε, ὁπῦ ἐπρόσαζε νὰ δώσωσιν ἄδειαν Ἐκκλησιαςικὴν πρὸς τὸν ἐκ Τραπεζῦντος πρωτοβεσιάριον νὰ λάβῃ διὰ γυναῖκα τὴν τῦ Ἄρχοντος τῶν Ἀθηνῶν γυναῖκα, ἢ κατ' ἄλλες τὴν ϑυγατέρα, ἥτις ὑπέρβαινε πάσας τὰς λοιπὰς γυναῖκας εἰς ὡραιότητα, ᾗ τῦτο ζώσης ἔτι τῆς πρώτης τε γυναικὸς, ὅϑεν κατεβίβασεν ἀπὸ τὸν πατριαρχικὸν ϑρόνον, τὸν Πατριάρχην, εἰς τὸν ὁποῖον εἶχε μείνῃ χρόνες τρεῖς.

Σωφρόνιος ὁ Συρόπαλος.

Γωάσαφ Κοκκας.

§. 6. Τῶτων ἕτω γενομένων, συναχϑέντες οἱ παρευρεϑέντες ἐν Κωνσαντινοπόλει ἀρχιερεῖς, ᾗ ὁ ταύτης κλῆρος, πατριάρχην ἐψηφίσαντο Μάρκον Γερομόναχον τὸν ἐπονομαζόμενον Ξυλοκαράβην, ὅσις ἦν Βυζάντιος ἀνὴρ καλός τε ᾗ ἀγαϑὸς, ᾗ πεπαιδευμένος· λαβὼν δὲ τὸν ϑρόνον μετὰ βίας χρόνον ἕνα ἔμεινε, ᾗ διὰ τὰς φρενοβλαβείας τῶν κληρικῶν, ᾗ τὴν ἔχθραν ὁπῦ εἶχον πρὸς ἀυτὸν, ἐξεβλήϑη τῦ ϑρόνε ἀπὸ τὸν κρατῦντα δι' αἰτίαν τοιαύτην. Οἱ Τραπεζῦντιοι βλέποντες ὁσημέραι τὰς κληρικὰς ὁπῦ διεφέροντο μὲ τὸν Πατριάρχην τες, ἔπεμψαν πρὸς τὸν βασιλέα χίλια φλωρία, δεόμενοι νὰ τὰς δώσῃ Πατριάρχην ἐκεῖνον ὁπῦ αὐτοὶ ἤϑελαν ἐκλέξει· τὰ ὁποῖα δεξάμενος ὁ βασιλεὺς, ᾗ νοήσας τὴν ἀγνωσίαν τες, εἶπεν αὐτοῖς. ποιήσατε Πατριάρχην ὅποιον ϑέλετε· ὅϑεν λιγρικῶς καταβιβάσαντες τῦ ϑρόνε τον Μάρκον, ἐψήφισαν Συμεὼν τὸν Τραπεζῦντιον ἄνδρα μὲ πολλὰς ἀρετὰς κοσμισμένον, ᾗ παρὰ πάντων ἀγαπώμενον.

Μάρκος ὁ Ξυλοκαράβης.

Ἀρχὴ τῆς ἀγορᾶς τῆς Πατριαρχῆς ἀξίας.

§. 7. Ἐξωϑεὶς λοιπὸν τῦ ϑρόνε ἀυτὸς ὁ Μάρκος μὲ ὕβρεις, ᾗ ἀτιμίας πολλὰς, κατ' ἰδίαν ἐμόναζεν ἐν Κωνσαντινοπόλει, ᾗ δι' ἐπισολῶν τὰς τῶν ἐπαρχιῶν μητροπολίτας ἐπαρακίνει εἰς Κωνσαντινόπολιν ἐλϑεῖν, διὰ νὰ γένῃ σύνοδος εἰς ἀυτὴν, ᾗ νὰ ἀποφασίσωσι περὶ τῶν γενομένων.

Συμεὼν ὁ Τραπεζέντιος.

νων. Συγχροτηθείσης λοιπὸν ἐν Κωνσταντινουπόλει συνόδου, καὶ φιλονεικησάντες μεταξὺ αὐτῶν οἱ συναθροισθέντες, σχίσμα ἔγινε· διότι ἄλλοι μὲν τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει, ὥσπερ καὶ μητροπολῖται ἦσαν ἐκ μέρους τοῦ Ξυλοκαράβη Μάρκου, ἄλλοι δὲ μὲ τὸν Τραπεζούντιον Συμεών, τὸν πατριαρχεύσαντα χρόνους δύο, καὶ μῆνας ἓξ· τοὺς ὁποίους ἰδοῦσα Μαρία ἡ τοῦ Αὐτοκράτορος μητριὰ ἠθέλησε νὰ ποιήσῃ Πατριάρχην Διονύσιον τὸν Φιλιππουπόλεως μητροπολίτην, ὁποῦ ἦτον γνωστὸς αὐτῇ ἀπὸ πολὺν καιρὸν, καὶ οἰκεῖος. ὅθεν βαλοῦσα εἰς ἕνα ἀργυροῦν δίσκον δύο χιλιάδας φλωρία, καὶ προσελθοῦσα εἰς τὸν βασιλέα, τά τε φλωρία ἐνεχείρισε, καὶ τὸν φίλον αὐτῆς Διονύσιον ἐπαρακάλεσε νὰ γένῃ Πατριάρχης. ὁ Αὐτοκράτωρ λοιπὸν ἀποδεξάμενος τὴν δωρεὰν τῶν φλωρίων, εἶπεν αὐτῇ, εὐχαριζῶσοι, ποίησον μῆτερ μου ὅ, τι θέλεις· καὶ δοθέντος προγράμματος κατὰ τὴν παρακάλεσίν της ἐπὶ τοῦ Πατριαρχικοῦ θρόνου ἀνεβιβάσθη ὁ ῥηθεὶς Διονύσιος, ὅστις ἦν μὲν ἀπὸ τὴν Πελοπόννησον, ἐλθὼν δὲ εἰς Βυζάντιον ἔγινεν ὑπηρέτης Μάρκου τοῦ Ἐφέσου μητροπολίτου τοῦ Εὐγενικοῦ, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἐπαιδεύθη τήν τε μοναχικὴν πολιτείαν, καὶ ἀρετήν· εἰς δὲ τὴν ἅλωσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως αἰχμαλωτίσθη καὶ αὐτὸς, καὶ λυτρωθεὶς ἀπὸ Χριστιανόν τινα Ἀδριανουπολίτην, διὰ τὴν ἀρετήν του εἰς ὀλίγον καιρὸν Φιλιππουπόλεως μητροπολίτης ἔγινεν, εἶτα καὶ Κωνσταντινουπόλεως Πατριάρχης, μὲ τὸν τρόπον ὁποῦ εἴπομεν. Τούτου γενομένου ὁ μὲν πρώην Πατριάρχης Μάρκος, Ἀχριδῶν Ἀρχιεπίσκοπος μετετέθη· ὁ δὲ μετ' αὐτὸν τὸν Μάρκον Συμεὼν ὁ Τραπεζούντος ὑπῆγεν εἰς τὸ μοναστήριον τοῦ Στενιμάχου νὰ μονάσῃ· ὁ δὲ Διονύσιος προσὰς τοῦ θρόνου χρόνους ἓξ, ἐξεβλήθη διὰ τοιαύτην αἰτίαν. τινὲς ἐχθροὶ ἀπὸ τοὺς ἐν Κωνσταντινουπόλει κληρικοὺς, καὶ ἐπιχαιρεκάκους εἶπον, ὅτι περιτετμημένος ἐστὶν ἀπὸ τοὺς Ἰσμαηλίτας ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἠχμαλωτίσθη, καὶ τοῦτο τὸ ἐδημοσίευσαν παντοῦ. ὅθεν συνόδου συγχροτηθείσης τὸ ἀδόμενον ἀπὸ τοὺς πολλοὺς διεβεβαιοῦτο νὰ εἶναι συκοφαντία φανερά. μὴ πειθόμενοι δὲ εἰς τοὺς λόγους αὐτοὶ οἱ συκοφάνται, ἐν τῷ μέσῳ τῆς συνόδου ἐγερθεὶς αὐτὸς ὁ Διονύσιος, καὶ τὰ κράσπεδα τῶν ἱματίων του σύρων, τὴν τῆς σαρκὸς αὐτοῦ ἀκροβυσίαν φανερὰν τοῖς πᾶσιν ἐποίησε διὰ βεβαίωσιν τῆς ἀληθείας, καὶ καταισχύνην τῶν συκοφαντιῶν. οἵτινες ἐντραπέντες, ἔπεσαν εἰς τοὺς πόδας του ζητοῦντες συγχώρησιν εἰς τὸ σφάλμα τους. Πᾶς λοιπὸν ὁ λαὸς καὶ οἱ ἀρχιερεῖς παρακαλοῦντες αὐτὸν νὰ ἐπιμείνῃ εἰς τὸν Πατριαρχικὸν θρόνον, ὡς καὶ πρότερον, δὲν ἐκαταπείσθη, ἀλλ' ἐξερχόμενος τῆς πόλεως φέρων σὺν αὐτῷ καὶ πάντα τὰ ὑπάρχοντά του, ἐκατοίκησεν εἰς τὴν ἱερὰν μονὴν τῆς Κοσινίτζας πλησίον τῆς Χρυσοπόλεως, ὅπου ζήσας ἐν εἰρήνῃ, καὶ πολλὰς οἰκοδομὰς, καὶ καλλιεργίας ποιῶν, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν.

Διονύσιος ὁ Φιλιππουπόλεως.

§. 8.

§. 8. Ἀναχωρήσαντος τῆ Διονυσίᾳ, πάλιν εἰς τὸν Πατριαρχικὸν θρόνον ἐμβῆκε Συμεὼν ὁ Τραπεζάντιος, πληρώσας τὸ συνειθισμένον δόσιμον, τὰς δύο χιλιάδας φλωρία, διότι ὀλιγώτερα ἀπὸ αὐτὰ ὁ τοῦ δημοσίᾳ καίσωρ, ὃν δευτερδάριν καλοῦσι, δὲν ἤθελε νὰ δεχθῇ, ἐπειδὴ αἱ δύο χιλιάδες φλωρία ὁπῆ ἐδόθησαν ἀπὸ τὸν Διονύσιον εἰς τὸ δημόσιον, ἐγράφησαν εἰς τὰ κατάσιχα τῆ βασιλείᾳ, ὅσις πατριαρχεύσας χρόνας τρεῖς, ἢ περισσότερον, πάλιν ἐξεβλήθη τῆ θρόνᾳ ἀπὸ Ῥαφαὴλ τὸν Σέρβον, ὡς κατωτέρω ῥηθήσεται.

Ἀκολουθία περὶ τῶν ἐπιστρεφομένων Παπιστῶν.

§. 9. Ἐπὶ τῆς πατριαρχίας τότε τῆ Συμεὼν, διετάχθη ἡ ἀκολουθία ὁπῆ ποιοῦμεν ὑπακούοντες τῇ Ἀνατολικῇ Ἐκκλησίᾳ, εἰς τὸν ἐπιστρέφοντα ἀπὸ τὴν Παπικὴν αἵρεσιν εἰς τὴν καθολικὴν, ἢ ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν.

Ῥαφαὴλ ὁ Σέρβος.

§. 10. Πατριαρχεύοντος τῆ Συμεὼν, ἦλθεν ἱερομόναχός τις ἀπὸ τὴν Σερβίαν Ῥαφαὴλ ὀνομαζόμενος, ἢ Θεοφάνης ἀπό τινας, ἄνθρωπος χυδαῖος, ἢ ἀτιδανὸς, ἢ ὅλος εἰς τὴν μέθην δοσμένος, ὅσις μ' ὅλον ὁπῆ ἦτον τοσοῦτον ἀχρεῖος, εἶχε μερικὰς γνωρίμας ἀπὸ τὰς ἄρχοντας τῶν Τούρκων, εἰς τὰς ὁποίας ἐρχόμενος ὑπεσχέθη νὰ δίδῃ τὸ κατ' ἔτος δόσιμον εἰς τὸν βασιλικὸν καίσορα φλωρία δύο χιλιάδας, ἢ προσέτι ὅταν γίνῃ Πατριάρχης νὰ δώσῃ ἄλλα πεντακόσια φλωρία, ἂν τὸν βάλωσιν εἰς τὸν Πατριαρχικὸν θρόνον· αὐτοὶ δὲ λέγοντες τὰς ῥηθέντας λόγας τῷ βασιλεῖ, ἐπετράπη νὰ ἔμβῃ εἰς τὸν Πατριαρχικὸν θρόνον ἐξερχομένᾳ εὐθέως τῆ Συμεών· συγχύσεως δὲ γενομένης, ἢ μὴ θέλοντες οἱ παρευρεθέντες ἐκεῖσε ἀρχιερεῖς νὰ συλλειτουργήσωσι μὲ αὐτὸν, βιαωθέντες ὑπὸ τῆ Αὐτοκράτορος ἐσυγκοινώνησαν· τόσον ἦν δὲ δοσμένος εἰς τὴν μέθην, ὥστε δὲν ἐδύνετο νὰ σαθῇ εἰς τὰς Ἐκκλησιαστικὰς ἀκολουθίας, ἀλλ' ἅτε εἰς αὐτὴν τὴν πάνσεπτον τῶν παθῶν ἑβδομάδα, ἅτε ἐδύνετο νὰ βαστᾷ τὴν ποιμαντικὴν ῥάβδον εἰς τὰς χεῖρας τε· διότι πεσόντος ἀπὸ τὰς χεῖρας τε τῇ ἁγίᾳ ἢ μεγάλῃ πέμπτῃ, ἐσυντρίφθη. ἐρχομένᾳ δὲ τῆ χρόνᾳ δὲν ἐδυνήθη νὰ πληρώσῃ τὰς δύο χιλιάδας φλωρία ὁπῆ ὑπεσχέθη, ὅθεν εἰς φυλακὴν τίθεται· μὴ ἔχων δὲ πόθεν νὰ πληρώσῃ αὐτὰς, ἐδεήθη νὰ ἐυγαίνῃ ἐνίοτε ἀπὸ τὴν φυλακὴν μὲ τὰς ἀλύσεις εἰς τὸν λαιμὸν, διὰ νὰ τὸν βλέπωσιν εἰς τὸν δρόμον περιπατοῦντα ἕτω, ἢ νὰ τὸν ἐλεῶσιν· ἓ δοθέντος, ὄνειδος εἰς πάντας ἐγίνετο· ἢ εἰς τοιαύτην ἐυρισκόμενος κατάσασιν τελευταῖον ἀθλίως εἰς τὴν φυλακὴν ἀπέθανεν.

Μάξιμος.

§. 11. Συνόδῳ δὲ ἐν Κωνσαντινοπόλει συναθροισθείσης, Πατριάρχης προεχειρίσθη ὁ μέγας Ἐκκλησιάρχης Μανουὴλ, Μάξιμος ὀνομασθεὶς, τῆ ὁποίᾳ τὴν μύτην ἐχώρισαν, κατὰ τὴν προσαγὴν τῆ Αὐτοκράτορος, ὡς ἀνωτέρω εἴρηται· Οὗτος ἦν εἰς ἀρετὴν διαβεβοημένος, ἢ ἐμβὰς εἰς τὸν θρόνον, τὸν τῆ Θεῆ λαὸν ἐν παιδείᾳ ἢ νουθεσίᾳ ἐποίμαινε, ἢ πᾶσαν κυριακὴν, ἢ ἑορτὴν ἐπ' Ἐκκλησίας τὸν λόγον τῆ Θεῆ παῤῥησίᾳ ἐδίδασκε·

δασκε· τῦ ὁποίᾳ ἡ φήμη εἰς τὰ ὦτα τῦ κρατῦντος ἔφθασεν, ὅσις ϗ ἐπαρεκάλεσεν αὐτὸν νὰ ἐξηγήσῃ εἰς τὴν γλῶσσαν τε τὸ ἱερὸν τῆς πίσεως σύμβολον, παραχινηθεὶς εἰς τῦτο ἀπὸ νέας τινὰς Τραπεζαντίας ὁπῦ εἰς τὰ βασίλεια ἐυρίσκοντο, ϗ διεφύλαττον ἔτι τὸν Χρισιανισμὸν, ϗ μάλισα ἀπὸ τὸν υἱὸν τῦ Ἀμηρίτζη· ἀνάγνωθι τὴν Ἱσορίαν Μανυὴλ τῦ Μαλαξῦ (α).

Κατάσασις τῆς Ἐκκλησίας.

§. 12. Τέτε τῦ Μαξίμε πατριαρχεύοντος, τὰ τῆς Ἐκκλησίας εἶχον εἰρήνην, παυσάντων τῶν σκανδάλων. τὸ δὲ δόσιμον τῶν δύο χιλιάδων φλωρίων, ϗ τὰ ἐν τῇ προβλήσει τῦ νέε Πατριάρχε πεντακόσια, ὁπῦ ἀπὸ τὸν ῥηθέντα Ῥαφαὴλ ὑπεσχέθησαν, ἀναγκαίως ἐζητῦντο, ϗ ἕως τώρα ζητῦνται, προθήκην ἐ τὴν τυχῦσαν λαβόντα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ις'.

Περὶ τῶν ἀκμασάντων ἀνδρῶν ἐν ἀρετῇ καὶ παιδείᾳ ἐν τέτοις τοῖς χρόνοις, καὶ περὶ τῆς αἱρέσεως τῦ Ἀλῆ.

§. 1.

Ἄνδρες ἐν ἀρετῇ κατὰ τῦτον τὸν χρόνον διέπρεψαν ἐξω ἀπὸ τὸν ῥηθέντα Γεώργιον τὸν Σχολάριον, τὸν Γεννάδιον ἐπονομαθέντα, ϗ Γεώργιον Φραντζῆν Πρωτοβεσιάριον τῦ Βυζαντίε εἰς τὰς ἡμέρας Μανυὴλ τῦ Παλαιολόγε, ὁπῦ μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Κωνσαντινεπόλεως ἔφυγεν ἐκεῖθεν, ϗ διὰ παρακαλέσεως Κερκυραίων τινῶν ἱσορίαν ἐξέδωκεν εἰς τρία βιβλία, περιέχον τὸ πρῶτον τὸν βίον, ϗ πράξεις τῶν ἓξ Παλαιολόγων, τῶν ἀυταρχησάντων, τῶν ὁποίων ὁ ἔσχατος, ὁ Μανυὴλ ἐςὶν, ὁ ἐκ μητρὸς Κομνηνὸς, τὸ β'. τὰς τῦ Ἰωάννε Παλαιολόγε πράξεις, ϗ τὸ γ'. τὰς τῦ τελευταίε Κωνσαντίνε. διέπρεψαν Ματθαῖος Καμαριώτης, ϗ Λαόνικος ὁ Χαλκοκονδύλης.

Ματθαῖος Καμαριώτης.

§. 2. Ματθαῖος ὁ Καμαριώτης Θεσσαλονικεὺς ἦν τὸ γένος, εἰς μάθησιν δὲ ϗ φιλοσοφίαν ὄνομα μέγα ἀποκτήσας εἰς Κωνσαντινόπολιν ἐν τοῖς ἐσχάτοις ϗ δυσυχέσι χρόνοις τῶν βασιλέων αὐτῆς ἦλθεν, ὅπε διδάσκαλος χρηματίσας, ῥητορικά τε, ϗ φιλοσοφικὰ συγγράμματα συνέγραψε, πρὸς τοῖς ὁποίοις ϗ ἐγκύκλιον ἐπιςολὴν περὶ καταςάσεως τῆς

(α) Βιβλ. β'. τῆς Τερκογ.

ΑΙΩΝ ΙΕ'.

τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐν τῇ ἁλώσει, τυπωθεῖσαν ἐν τῇ Τερκογραικίᾳ (α).

Λαόνικος ὁ Χαλκοκονδύλης.

§. 3. Λαόνικος ὁ Χαλκοκονδύλης Ἀθηναῖος, ἐκ γένους τῶν τὰ πρῶτα φερόντων, εἰς ἄκρον παιδεύσεως φθάσας, καὶ πολλὰ ἰδὼν, καὶ παθὼν, ἱστορίαν τῶν Τούρκων συνέταξεν, ἐν ἀποδείξεσιν, ἤτοι βιβλίοις δέκα, περιέχουσαν, καὶ πόθεν ἔλαβαν ἀρχὴν οἱ ἄρχοντες αὐτῶν, καὶ περὶ τῶν βασιλέων αὐτῶν μέχρι Μπαγιαζίτη ἔγγισα τῶ Β'. ὁμοίως καὶ περὶ ἄλλων, τῶν κατὰ τὴν οἰκουμένην γενομένων, ὡς αὐτὸς λέγει κατ' ἀρχὰς τῆς πρώτης ἀποδείξεως (α).

§. 4.

(α) Βιβλ. β'.

(β) Εἰς τὸν παρόντα αἰῶνα ἐχρημάτισαν καὶ ἕτεροι πολλοὶ περίφημοι ἄνδρες, ὡς Δημήτριος Ζήνος ὁ ἐκ Ζακύνθου, Παῦλος δὲ Βέργος, Πέτρος δ' Αἰλλὶ, Ἀντώνιος Νεβρισιήνσιος, Παῦλος Ἄγγλος, Ρ'ίχαρδος Οὐλερσώνιος, Γωάννης Τριθέμιος Οὐνέφριος Στεκῶτος, Οὐϊκέντιος Φερράριος, Βεναρδῖνος ἐκ Σιένης, καὶ Λαυρέντιος Γερσινιανός.

Δημήτριος ὁ Ζήνος ὁ ἐκ Ζακύνθου τῶ ὁποίῳ σώζεται ἐν τῇ Τερκογραικίᾳ τοῦ Κρυσίου μία παράφρασις διὰ στίχων πολιτικῶν τῆς Βατραχομυομαχίας τοῦ Ὁμήρου. Ὅρα τὴν Τερκογρ. ἐκδ. Βασιλ. ἀφπδ'. βιβλ. ς'. σελ. 372. ὅπου καὶ τοιοῦτος διάλογος μεταξὺ φιλομαθοῦς, καὶ βιβλιοπώλου σώζεται.

Φιλ. Μὴ νάχεις τίποτες βιβλίο νέο νὰ μοῦ πουλήσῃς;
Βιβλ. Ναὶ; ἔχω ἕνα Ἔμορφο, κοίτες το ἂν ὁρίσῃς.
Φιλ. Εἰπές μου πῶς τὸ λέγουσι, τί τόρα δὲν ἀδιάζω
Ἔχω δουλία σπουδακτική, δὲν στέκω νὰ διαβάζω.
Βιβλ. Ὁμήρου τοῦ σοφώτατου Βατραχομυομαχία
Φιλ. Δὲν κάμνει τοῦτο γιατρειὰ, ὅτι μιλεῖ βαθεῖα.
Βιβλ. Μᾶλλον μιλεῖ ἁπλούστατα, γιατί ἐμεταγλωτίσθη
Καὶ ἀπὸ στίχον ἔμμετρον τόρα ἐρημαρίσθη.
Φιλ. Σκοῦμα ἔναι. τὸ λοιπὸν, δός μου το μὴ ναργήσῃς
Καὶ ἔπαρέμου εἰς αὐτὸ, εἴτι ἐσὺ ὁρίσῃς.
Ἀλλὰ ἐτοῦτο σερωτῶ παρακαλῶσε πέτο,
Τὶς εἰς τὴν ῥῆμα τόβαλε καὶ μεταγλώττισέ το;
Βιβλ. Ξεύρεις τον, καὶ γνωρίζεις τον, φίλος σου εἶναι κεῖνος,
Εἶναι ἀπὸ τὴν Ζάκυνθον, Δημήτριος ὁ Ζήνος.

Παῦλος δὲ Βέργος, σοφὸς Γερμανὸς ὅσις ἔγινε Χριστιανὸς, καὶ συνηριθμήθη τῷ ἱερῷ καταλόγῳ, μετὰ τὸν θάνατον τῆς γυναικός του. Ἐχρημάτισε διδάσκαλος Γωάννου Β'. βασιλέως τῆς Καστιλίας, ὕστερον Ἀρχιδιάκονος Τρεβίγνου, Ἐπίσκοπος Καρχηδόνος, καὶ τέλος πάντων Ἐπίσκοπος Βέργης τῆς πατρίδος του· Λέγουσι νὰ ἀπέθανε Πατριάρχης Ἀκυληίας τῷ ᾳυλέ. ἐτῶν πβ'. Σώζονται τοῦ αὐτοῦ προσθῆκαι εἰς Νικόλαον τὸν Λυρανὸν, καὶ βιβλίον λεγόμενον Σκρετίνιουμ τῶν Γραφῶν, καὶ ἄλλα. Ὅρα τὸν Βελλαρ. ἐν ἔτει 1430. καὶ τὸν Ποσσευῖν. Τόμ. Β'. σελ. 225.

Πέτρος δ' Αἰλλὶ διδάσκαλος τῆς Σορβώνης, Ἐπίσκοπος Καμβραὶ καὶ Καρδινάλιος, εἷς τῶν σοφωτέρων Ἐπισκόπων τῶν συνόδων τῶν ἐν Πίσσαις, καὶ Κωνσταντίᾳ. Ἔγραψεν ἐγχειρίδιον περὶ μεταῤῥυθμίσεως τῆς Ἐκκλησίας τυπωθὲν μὲ τὰ συγγράμματα τοῦ Γερσῶνος, ὅπου ἦτον μαθητής του.

Ἀν-

§. 4. Ἐν τούτοις τοῖς χρόνοις, ἦν εἰς τὴν Περσίαν, ὁ Ἰσμαὴλ Σοφῆς, ὅσις τὴν θρησκείαν τῦ Μωάμεθ κατὰ τὴν τῦ Ἀλῆ αἵρεσιν εἰς αὐτὴν γενναίως ἐπήυξησεν· ἐπειδὴ ὁ Χασὰν Πατισάχ ἡγεμὼν Ἀρμένιος, ὀπῦ διὰ τὸ ὑπερβολικὸν τῶν αὐτῦ ἀνδρικῶν πράξεων, Οὐζὰν Χασὰν ἤτοι μέγας ὠνομάσθη, πρὸς τὰς ἄλλας ἐπαρχίας, ϗ τὸ τῆς Περσίας βασίλειον ἔλαβε, ϗ ταύτης βασιλεὺς ἀνεδείχθη, ϗ τὴν ἑαυτῦ θυγατέρα συνέζευξε μὲ ἄνδρα τὸν Σιχφεδὲρ δισέγκονον τῦ Σοφῆ, διὰ τὸν ὁποῖον κατωτέρω, ϗ γαμβρὸν ἐποίησεν, ὀπῦ εἶχεν ἄνομα ἀρετῆς, ϗ ἁγιότητος.

§. 5. Ἀποθανόντος δὲ τῦ Οὐζὲν Χασὰν τῷ αὐτέ. ϗ τῦ υἱῦ αὐτῦ φαρμακωθέντος ἀπὸ τὴν γυναῖκα τε, ἡ βασιλικὴ ἀξία πρασηνέχθη εἰς τὸν Φιδὲρ, ὅσις διὰ τῦτο ἐκ σὶχ σὰχ ἔγινε, ϗ δι' αὐτὸν προσβεβαιωθεὶς ὁ τῶν Τούρκων Αὐτοκράτωρ, ἐκρατέυσεν εἰς τὴν Περσίαν, ϗ τὸν Φιδὲρ νικήσας, ϗ πιάσας ἐξέδαρεν· Ἰσμαὴλ δὲ ὁ υἱὸς τῦ Φιδὲρ, ὁ Ἰσμαὴλ Σοφῆς λεγόμενος, παιδίον ὢν τότε, φυγὼν διεσώθη εἰς τὴν Γεωργανίαν, νῦν λεγομένην Γκιλὰν, ϗ ἐκεῖ διέτριβεν εἰς ἕνα ἡγεμόνα, ἕως ὃ ἦλθεν εἰς ἡλικίαν ϗ συναθροίσας κρυφίως στρατιώτας χιλιάδας τριακοσίας, τὸς Τούρκους ἀπὸ τὴν Περσίαν ἀπροσδοκήτως ἐδίωξε, ϗ νικητὴς δι' αὐτῶν φανεὶς, πολλὰς ἐχθρὰς ἐνίκησε.

§. 6. Τῦτον τὸν Ἰσμαὴλ ὀπῦ ἐπιμελῶς οἰκειώθη τὴν τῦ Ἀλῆ αἵρεσιν, πολλοὶ τῶν Γεωργικῶν συγχίζασι μὲ τὸν Σὲχ Σοφῆν, τὸν ἐξαίρετον διαπρεσβευτὴν τῆς αἱρέσεως τῦ Ἀλῆ, διὰ τὴν ὁποίαν ὕστερον ὁ Ἰσμαὴλ νεανικῶς, ϗ ἀνδρείως ἠγωνίσθη· διότι πολλὰς ἐπαρχίας τῆς Γεωργίας ὑποκει-

---

Ἀντώνιος Νεβρισιήνσιος ἢ Λεβρίξα, Ἱσπανὸς τὸ γένος, περιβόητος διὰ τὴν ἄκραν τε ἐπιμέλειαν εἰς τὴν ἀνόρθωσιν τῶν Ἐπιστημῶν ἐν Ἱσπανίᾳ· Ἔγραψεν ὑπομνήματα εἰς πολλὲς συγγραφεῖς παλαιὲς, λεξικὰ διάφορα, τὸν βίον Φερδινάνδε ϗ Ἰσαβέλλης, ϗ ἄλλα πολλὰ συγγράμματα.

Παῦλος ὁ Ἄγγλος, ϗ Ῥίχαρδος ὁ Οὐλλερσώνιος ϗ οἱ δύο Ἄγγλοι τὸ γένος, ζηλιτεύσαι τῶν Πάπιδων ϗ τε Παπικῆ κλήρε. ὁ πρῶτος ἔγραψε Καθρέπτην τῦ Πάπα ϗ τῆς αὐλῆς τε, ὁ δεύτερος ἐγχειρίδιον περὶ μεταῤῥυθμίσεως τῆς Ἐκκλησίας.

Ἰωάννης Τριθέμιος, Ἀββᾶς Σπανχεΐμε, εἷς τῶν σοφωτέρων τῦ καιρῦ του, ἔγραψε περὶ Ἐκκλησιαστικῶν συγγραφέων βιβλίον, ἐν ᾧ ὁμιλεῖ διὰ ὀκτακοσίες ἑβδομήκοντα συγγραφεῖς, ἕτερον βιβλίον περὶ τῶν ἐνδόξων ἀνδρῶν τῆς Γερμανίας, χρονικὰ, ϗ ἕτερα. ὅρα τὸν Πεσευΐν. Τόμ. Β'. σελ. 944. ϗ τὸν Βελλαρμ. ἐν ἔτει αφ'.

Ὀνούφριος Ὀσεκῆτος ὁ ἐκ Φλωρεντίας, ἐκ τῦ τάγματος τῦ Αὐγυστίνε, Θεολόγος ϗ διδάσκαλος περιφανὴς, ὅσις διὰ τὴν παιδείαν τε, ϗ ὁσιότητα Ἐπίσκοπος Φλωρεντίας ἐψηφίσθη· Ἔγραψεν ὑπομνήματα εἰς τὲς Εὐαγγελισὰς, ϗ εἰς τὰς πράξεις τῶν Ἀποστόλων.

Εἰς τὸν παρόντα αἰῶνα ἐχρημάτισαν οἱ παρὰ Λατίνοις ἅγιοι, Οὐϊκέντιος Φερράριος, Ἱσπανὸς τὸ γένος, Βερναδῖνος ἐκ Σιένης, ϗ Λαυρέντιος Ἰουστινιανὸς πρῶτος Πατριάρχης ἐν Οὐενετίαις, ϗ ἄλλοι πολλοί.

κειμένας ποιῶν μὲ τὰ ἅρματά τϐ, πολλοὶ ὑπηρέται αὐτῆ ἀρχηγοὶ πολέμϐ τὸν θρόνον τϐς ἔβαλαν εἰς τὴν Ἰνδίαν, ϗ τϐς ἐν αὐτῇ οἰκοῦντας εἰς τὴν τῆ Μωάμεθ θρησκείαν μετέβαλον, οἵτινες ϗ πρότερον, εἰς τὸν καιρὸν ἔτι τῆ ἄνω ῥηθέντος Ντεμήρη, πάντες παγανοὶ ἦσαν. Λοιπὸν ϗ αὐτὸς ὁ βασιλεὺς τῆ Μόγολ, ϗ οἱ τῆ βασιλεως διοικηταὶ, ϗ οἱ ἄρχοντες, ϗ πάντες οἱ τῆ βασιλείϐ ὑπηρέται τὴν τῆ Μωάμεθ πίςιν τώρα δοξάζϐσι, κατὰ τὴν διδασκαλίαν τῆ Ἀλῆ, οἵτινες ϗ Χασανῖται προσέτι ὀνομάζονται, ἀπὸ Χασάνη υἱῆ τῆ Ἀλῆ.

§. 7. Ἐν τέτοις δὲ ὅμως, οἱ μὲν Ἰνδοὶ τῆ Ἀλκορὰν ἐξήγησιν ἄλλην δὲν δέχονται, παρὰ τὴν τῆ Ἐνμπέλι, ϗ Μαλενῆ, οἱ δὲ Πέρσαι τὴν τῆ Ἀλῆ, ϗ Τζεφὲρ Τζαδὲκ, οἱ δὲ Τᾶρκοι τὴν τῆ Ἀνιφὲ, ϗ οἱ τῶν Τατάρων Οὐσβέκβιοι τὴν τῆ Σχάφεϊ. Μετὰ τὸν θάνατον τῆ Ἰσμαὴλ οἱ Ἰνδοὶ εἰς πολλὰς τόπϐς καταφρονήσαντες τὴν τῶν Περσῶν θρησκείαν ἐπὶ τὸν Παγανισμὸν ἔςρεψαν· ἀλλ' ὁ τῆ Ἰσμαὴλ υἱὸς ὁ Σὰχ Ταμὰς, διὰ πυρὸς, ϗ σιδήρϐ τὸν Μωαμεθισμὸν ἀπεκατέςησε· τϐς ἐκ σπέρματος καταγομένας μοναρχας τῶν Περσῶν οἱ Τᾶρκοι, ἀχὶ βασιλεῖς, ἀλλὰ προφήτας, ἤτοι υἱϐς τῆ ἁγίϐ καλᾶσιν. ἀνάγνωθι τὴν Ἰνδικὴν ὁδοιπορίαν τῆ Μανδεσβολίϐ (α), Ὀλεάριον (β), Πέτρον τὸν Βίζαρον (γ). ϗ Λεϐγκλὰν (δ). Σοφὴς ἐπωνομάσθη, ἀπὸ τῆ φέρειν ἐπὶ κεφαλῆς φακκιόλιον ἀπὸ μαλία, διότι σοφὴ λέγϐσι τὸ ἐκ μαλίων ὕφασμα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΖ'.

Περὶ Μπαγιαζίτη, ϗ Σελίμη τῶν Αὐτοκρατόρων τῆς Κωνσταντινοπόλεως, καὶ τῶν γενομένων ἐπ' αὐτῶν ἐν τῇ Ἀνατολικῇ Ἐκκλησίᾳ.

§. 1.

Ὑποτάξας λοιπὸν πολλὰς πόλεις εἰς τὴν Αὐτοκρατορίαν τῶν Τᾶρκων, ὁ Σβλτὰν Μεχμέτης, τέλος ἀπέθανε, καθήμενος εἰς τὴν Ἀνατολὴν κατὰ τὸ φυτγ'. ἔτος ἀπὸ τῆς ἐνσάρκϐ οἰκονομίας καθ' ὃν χρόνον ἐπι-

Μπαγιαζίτης Αὐτοκράτωρ Ἀνατολῆς ἀπὸ Χ. Γ. 1483.

(α) Βιβλ. ά. κεφ. λέ. (β) Βιβλ. γ'. κεφ. λ'. ϗ λθ'. (γ) Βιβλ. γ'. τῶν Περσικῶν. (δ) Ἐν ταῖς Πανδέκταις.

ἐπιδραμόντες τὴν Κωνσταντινόπολιν, οἱ Νεήλυδες Τατάροι ἁρπαγμὸν ἐκ ὀλίγου αὐτῆς ἐποίησαν, φονεύσαντες τὸν Μεχμὲτ Πασάν.. τῆ δὲ βασιλικῆ θρόνῳ ἐν τῷ αὐτῷ ἔτει ἐπέβη Μπαγιαζίτης ὁ Β'. ὅσις πολέμους πολλοὺς ποιῶν μὲ τοὺς Χριστιανοὺς, καὶ πολλὰς πόλεις αὐτῶν ὑποτάξας, ποιήσας ὕστερον εἰρήνην μὲ αὐτοὺς, εἶχεν ἡσυχίαν· ἐχὶ δὲ ἄλλο ἀλλ' ἐπειδὴ ἀῤῥώστησεν ἀπὸ ἀρθριτικοὺς πόνους, καὶ ἐκάθητο εἰς Κωνσταντινόπολιν χωρὶς φροντίδα, διότι ἦν καὶ φύσει ἥμερος, ταπεινόφρων, καλὸς, εἰρηνικὸς, καὶ δίκαιος. τῆ ὁποίᾳ διάδοχον ἀνακηρύξαντος τὸν μεγαλήτερόν τε υἱὸν Ἀχμέτην, Σελίμης ὁ νεώτερος υἱὸς ἀποστάτης ἔγινεν ἐν ἔτει ᾳφιγ'. τῇ ἡ. τῆ μαρτίᾳ μηνός. πολέμου δὲ συγκροτηθέντος μεταξὺ πατρὸς καὶ υἱοῦ περὶ τὴν Τερλώην τῆς Θράκης πόλιν, ἡ νίκη εἰς τὸν πατέρα τε λαμπρῶς ἐπεδόθη· ἀπὸ τὸν ὁποῖον πολλοὶ μεγισᾶνες τῆ φυγόντος υἱῆ αὐτῆ Σελίμη ἀνιλεῶς ἐθανατώθησαν. τελευταῖον νεωτερίσαντες πάλιν ἐκεῖνοι οἱ νεήλυδες στρατιῶται ὁπῆ ἦσαν ἐκ τῆ μέρους τῆ Σελίμη, καὶ ἄλλοι πολλοὶ, καὶ χωρὶς γνώμης τε ὁ Μπαγιαζίτης, ἐπαραιτήθη τὴν βασιλείαν εἰς τὸν υἱόν τε Σελίμην· καὶ ἀφεὶς αὐτῷ τὰ βασίλεια, εἰς τὸ Διδυμότειχον τὸ κατὰ Ἀδριανόπολιν πρὸς κατοίκησιν, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν πρὸς φυλακὴν ὑπήγαινεν· ἀπερχόμενος δὲ εἰς τὴν στράταν μετὰ ἡμέρας εἴκοσιν ἀπὸ τὴν παραίτησιν ἀπέθανεν ἐν ἔτει ᾳφιδ'. ἦν δὲ αὐτὸς ὁ Μπαγιαζίτης Χριστιανομάχος, ὅθεν ἀποθανόντος τῆ Πατριάρχε Συμεὼν, ἐπρόσταξε νὰ δοθῇ ἡ περιουσία τε εἰς τὴν αὐθεντίαν, ἔξω ἀπὸ τὰς συμφωνίας, καὶ τὰς δοθέντας ὁρισμούς· μὲ τὴν περιουσίαν τῆ Συμεὼν, καὶ πάντα τὰ σκεύη τῆ Πατριαρχείε ἐπάρθηκαν.

Σελίμης Αὐτοκράτωρ Ἀνατολῆς ἀπὸ Χ. Γ. 1514.

§. 2. Λαβὼν λοιπὸν τὴν βασιλείαν εἰς τὸ αὐτὸ ἔτος ὁ Σελίμης, καὶ ἐρχόμενος εἰς τὴν Πρῶσαν πάντας τοὺς ἐν αὐτῇ ἐυρισκομένους ἀδελφοὺς, καὶ υἱοὺς αὐτῶν ὁπῆ ἦσαν ἕως ὁ. ἀνιλεῶς ἐθανάτωσεν· ὁμοίως καὶ πολλοὺς ἄρχοντας, καὶ πᾶσαν τὴν συγγένειάν τε τὴν ἐξήλειψε, διότι δραστικὸς ἦν, δεικνύων τὸ φοβερὸν τοῖς πᾶσιν, ἐχὶ χωρὶς τὴν δικαιοσύνην· Ἐπὶ τούτοις στρατεύσας εἰς Περσίαν κατὰ τῆ Σὰχ Ἰσμαὴλ τῷ αφιζ'. καὶ τελείως αὐτὸν νικήσας, πολλὰς πόλεις ὑπέταξεν. ἀπ' ἐκεῖ δὲ εἰς Ἀδριανόπολιν ἐπιστρέψας, καὶ σκῆπτρον δὸς εἰς τὸν υἱόν τε Σολεϊμάνην τὸν ἔπεμψεν εἰς τὴν Μαγνησίαν, διὰ νὰ διάγῃ ἐκεῖ βασιλικῶς· αὐτὸς δὲ ἐκστρατεύσας κατὰ τῆς Συρίας, καὶ Αἰγύπτε, ὑπέταξεν εἰς ἑαυτὸν τό, τε βασίλειον τῆς Δαμασκῆ, καὶ τὸ τῆς Αἰγύπτε, διωχθέντων τῶν Μαμαλήκων κατὰ τὸ αφιή. Μετὰ τοῦτο δὲ καὶ κατὰ τῆς Ἰταλίας ἐφοβήζε νὰ ἐκστρατεύσῃ, ἀλλ' ἀσθενήσας τελείως, ἀπέθανε περὶ τὰ τέλη τοῦ αφιδ'. τῇ κγ'. Δεκεμβρίᾳ μηνὸς, τῆ ὁποίᾳ τὸν θάνατον ἔκριβεν ὁ Φερὰτ Πασὰς, ἕως ὅ ὁ υἱός τε Σολεϊμάνης νὰ ἔλθῃ ἀπὸ τὴν Τραπεζῆν τα εἰς Κωνσταντινόπολιν. Ἦν δὲ ὁ Σελίμης ἥμερος εἰς τοὺς Χριστιανοὺς, ὅθεν καὶ ἐυεργεσίας ἔδωκεν εἴς τε τὸ ἐν Τραπεζῆντι μοναχήριον τῆ Σολε-

λᾶ,

λᾶ, καὶ εἰς τὸν Πατριάρχην τῆς ἁγίας πόλεως, καὶ ἄλλας τινὰς χάριτας, καὶ εὐεργεσίας εἰς τὰς Χριστιανὰς ἐποίει.

Πατριάρχαι Κωνσαντινοπόλεως.

§. 3. Πατριάρχαι Κωνσαντινοπόλεως ἐπὶ τούτων τῶν Αὐτοκρατόρων ἔγιναν μετὰ τὴν τοῦ Μαξίμου ἀποβίωσιν ὁπού ἐπατριάρχευσε χρόνους ἓξ, Νήφων ὁ Θεσσαλονίκης, μετὰ τὸν ὁποῖον πάλιν ὁ Διονύσιος, ἔπειτα Μάξιμος ὁ Σερρῶν, καὶ ὕστερον πάλιν ὁ Νήφων, μετὰ τοῦτον Γωακεὶμ ὁ Δράμας, ἔπειτα Παχώμιος ὁ Ζυχνῶν, καὶ πάλιν Γωακεὶμ τὸ β'. καὶ μετὰ τοῦτον ὁ Παχώμιος τὸ β'. μετὰ τὸν ὁποῖον ὁ Γωαννίνων Θεόληπτος.

Νήφων.

§. 4. Ἀποθανόντος τοῦ Μαξίμου σύνοδος ἐν Κωνσαντινοπόλει συνήχθη τῶν τε Ἀνατολικῶν, καὶ Δυτικῶν μητροπολιτῶν, καὶ ψήφων γενομένων κατὰ τὴν συνήθειαν, Πατριάρχης προεχειρίσθη Νήφων ὁ Θεσσαλονίκης μητροπολίτης, ἀνὴρ σοφός τε, καὶ τὴν ἀρετὴν περιφανὴς, καὶ ὡς ἐδεὶς ἄλλος τῶν κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους, ὅσις ἦν ἀπὸ τὴν Πελοπόννησον, τὴν δὲ μοναχικὴν διαγωγὴν ἐπαιδεύθη εἰς τὸ ὄρος τοῦ Ἄθωνος· πατριαρχεύσας χρόνους δύο καὶ περισσότερον, βιαίως ἐξώσθη τοῦ θρόνου μὲ προσαγὴν τοῦ βασιλέως διὰ συνεργείας τοῦ Ἀμυρούτζη, ὁπού δὲν ἔλαβε δῶρα ἀπὸ τὸν Νήφωνα, διὰ τὰ ὁποῖα ἀγανακτήσας διέβαλεν αὐτὸν εἰς τὸν Αὐτοκράτορα, οἰκονομίαν ἐπιπλάσως προφασισθεὶς, ὅτι εἶναι ἄλλος κληρονόμος τῆς περιουσίας τοῦ Πατριαρχεύσαντος Συμεῶνος, τὸν ὁποῖον καὶ διὰ μαρτύρων ἀπέδειξεν.

Διονύσιος τὸ β'.

§. 5. Δὲς δὲ ὁ Αὐτοκράτωρ ἄδειαν εἰς τὸς ἐν Κωνσαντινοπόλει κληρικὸς νὰ ἐκλέξωσι Πατριάρχην ἀντὶ αὐτοῦ τοῦ Νήφωνος ἄλλον, πάλιν ὁ προρρηθεὶς Διονύσιος καλεσθεὶς παρ' αὐτῶν ἀπὸ τὴν Κοσύνιτζαν, ὅπου ἐναισίως παραιτηθεὶς τὸν θρόνον τῆς Κωνσαντινοπόλεως ἐμόναζε, καὶ ἦν μακρὰν ἀπὸ φροντίδας, καὶ τύρβας, περὶ τὸν πρότερον αὐτοῦ θρόνον ἀνέβη, ὅσις μὲ πολλὰς ἀρετὰς ἦν ςολισμένος, δηλαδὴ μὲ ἀκτημοσύνην, νηςείαν, προσευχὰς, ταπείνωσιν, ἐλεημοσύνην, καὶ ἄλλα καλά. πατριαρχεύσας δὲ χρόνους δύο, καὶ μῆνας ἓξ, πάλιν παραιτήθη.

Μάξιμος Σερρῶν.

§. 6. Ἀναχωρήσαντος τούτου ἀπὸ τὸν θρόνον Πατριάρχης προεβλήθη Μανασῆς ὁ Σερρῶν Μητροπολίτης, Μάξιμος μετονομασθεὶς, ὅσις εἰς πολλὰ ἀθέμιτα, καὶ ἀπάισια κατηγορηθεὶς, ἐδὲν ἀπὸ αὐτὰ ἀληθινὸν κατ' αὐτοῦ ἀπεδείχθη. Πατριαρχεύσας δὲ χρόνους ἓξ, καὶ περιπεσὼν εἰς σκάνδαλα μὲ μοναχόν τινα Γαβριὴλ ὁπού ἦτον ἀπὸ τὸν Ἄθωνα ἐξεβλήθη τοῦ θρόνου, συνόδου δὲ γενομένης πάλιν ἐπὶ τὸν θρόνον προεβιβάσθη Νήφων ὁ προρρηθεὶς. ὅσις εἰς αὐτὸν διαμείνας χρόνον ἕνα ἐξεβλήθη τοῦ θρόνου, γενομένων σκανδάλων εἰς αὐτὸν ἀπ' ὀλίγων ἀπό τε τὸν πρότερον πατριαρχεύσαντα Μάξιμον, καὶ ἀπὸ ἄλλους τινὰς Μητροπολίτας, τοῦ ὁποίου διάδοχος ἔγινεν Γωακεὶμ ὁ Δράμας Μητροπολίτης.

Νήφων τὸ β'.

Γωακεὶμ ὁ Δράμας.

§. 7. Ἦν δὲ αὐτὸς νέος μὲν τὴν ἡλικίαν, ἀγαθὸς δὲ τὴν γνώμην, καὶ ἄριστος· ὅθεν καὶ ἀπὸ ὅλους ἠγαπᾶτο, ὁ ὁποῖος ἐπιδημήσας καὶ εἰς Γ'βριάν, ἀπὸ τὴν τυχοῦσαν ἀποδοχὴν, φιλοτιμίαν τε, καὶ βοήθειαν ἀπὸ τοὺς ἐκεῖ-

ἐκεῖσε ἄρχοντας ἀπήλαυσεν. ἐκειθεν δὲ εἰς Κωνσαντινόπολιν ἐπαναστρέψας, ἔπεσεν εἰς διάφορα περιστατικά. διότι μητροπολίτης τις Σηλυβρίας, ἀνὴρ πονηρὸς, ᾗ τὸν βίον κακὸς, παιδείᾳ Ἐκκλησιαστικῇ ᾗ καθαιρέσει ὑποβληθεὶς, προσθήκην κατ' ἔτος ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας διδομένη δοσίματος φλωρίων χιλίων ἐποίησε, διὰ νὰ λάβῃ καὶ αὐτὰ τὸν θρόνον, τὴν ὁποίαν προσθήκην οἱ περὶ τὸν Πατριάρχην μὴ συνηθέντες νὰ κόψωσι, ᾗ ἐκβσίως τὴν ἐπλήρωσε· Τελευταῖον εἰς τὴν ὀργὴν τῶ Κρατῶντος ἐμπεσὼν, τῶ θρόνω ἀπεχώρησεν. ἀνάγνωθι τὴν τοῦ Μαλαξοῦ ἱστορίαν (α).

§. 8. Τῶ Αὐτοκράτορος Μπαγιαζίτη προσάξαντος τοῖς ἐν Κωνσαντινοπόλει παρευρεθεῖσιν ἀρχιερεῦσι, ᾗ κληρικοῖς, ἕτερον Πατριάρχην νὰ ἐκλέξωσι, ᾗ συνόδω γενομένης ἐκ γ'. μετεκλήθη ὁ πρότερον πατριαρχεύσας Νήφων ὁπῶ τότε ἦν εἰς τὴν Βλαχίαν· αὐτῶ δὲ μὴ δεξαμένου τὴν πρόσκλησιν, Πατριάρχης προεχειρίσθη Παχώμιος ὁ Ζυχνῶν Μητροπολίτης ὅσις προσὰς τῶ θρόνω χρόνον ἕνα, ἢ κατ' ἄλλως μῆνας ἑπτὰ, τότω ἐξεβλήθη· διότι ἐκεῖνοι ὁπῶ ἦσαν ἐκ τῶ μέρους τῶ Γωακεὶμ πρὸς ταῖς τρεῖς χιλιάδαις φλωρία, ᾗ πεντακόσια καταβαλόντες, πάλιν ἐπὶ τὸν Πατριαρχικὸν θρόνον μὲ τὴν διαταγὴν τῶ Κρατῶντος, τὸν Γωακεὶμ ἀντεκατέστησαν· ὅσις μετ' ὀλίγον καιρὸν ἀπὸ τῆς ἐγκαθιδρύσεως ἐπὶ τὸν τῆς Μολδοβίας ἡγεμόνα ὑπῆγε διὰ βοήθειαν χρημάτων, ᾗ μὴ τυχῶν ἀπὸ αὐτὸν δεξιώσεως, ὡς ἀγανακτησμένος ὢν εἰς τὰ πεπραγμένα παρ' αὐτῶ, ἐκατέβη ἐκεῖθεν εἰς τὴν Οὐγγροβλαχίαν, ᾗ λυπηθεὶς μεγάλως ἀπέθανε.

Παχώμιος ὁ Ζυχνῶν.

Γωακεὶμ τὸ Β'.

Παχώμιος τὸ Β'.

§. 9. Γνωσθέντος δὲ τῶ θανάτω αὐτῶ, κοινῇ γνώμῃ τῶν ἀρχιερέων, κληρικῶν τε ᾗ ἀρχόντων πάλιν ἐπὶ τὸν Πατριαρχικὸν θρόνον ἀνέβη ὁ πρότερον πατριαρχεύσας Παχώμιος, ὅσις καθαιρέσει ὑπέβαλε τὸν ἐπιβάτην Μονεμβασίας Παπικὸν Ἀρσένιον, ὡς παρανόμως ἐξώσαντα ἐκεῖθεν ὁπῶ γνησίως προεβλήθη ἐν αὐτῇ τῇ μητροπόλει, ᾗ κανονικῶς ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας ἐχειροτονήθη. διότι ἔσης τῆς Μονεμβασίας ὑποκειμένης εἰς τὴν ἐξουσίαν τῶν Λατίνων, ὁ Ἀρσένιος μὲ τὴν ἐπιταγὴν αὐτῶν κωμῳδῶν ᾗ περιγελῶν τὰ θεῖα, ἀντὶ Πατριάρχω τὸν τῶ Ῥέοντος Ἐπίσκοπον ὑπεσήσατο, ᾗ ἀντὶ μητροπολιτῶν τὸν Λακεδαιμονίας, ᾗ Χριστιανοπόλεως, ᾗ δύο τινὰς πρεσβυτέρως, οἵτινες παρὰ τὸς κανόνας, χειροτονήσαντες αὐτὸν, Μητροπολίτην Μονεμβασίας ἀνέδειξαν· αὐτὰ δὲ ἔγιναν μὲ τὴν ἔκδοσιν τῶ Πάπα Ῥώμης, ἔξω πάσης κανονικῆς, ᾗ Χριστιανικῆς τάξεως· διότι ὁ Ἀρσένιος Παπολάτρης ὢν, Ἀποστολοεμπαίκτης ἔγινε.

§. 10.

(α) Βιβλ. β'. τῆς Τερκοσ.

§. 10. Ποιμάνας λοιπὸν ἕτος ὁ ῥηθεὶς Παραμίος τὸν ἐν Κωνσαντινοπόλει τῶ Κυρὶν λαὸν ἀρίσως, ϗ παυσάντων τελείως τῶν σκανδάλων, ϗ τῶν συγχύσεων τῆς ἐν αὐτῇ Ἐκκλησίας, διὰ βοήθειαν χρημάτων μὲ κληρικὰς τινὰς ἔκρινεν ἔυλογον νὰ ὑπάγῃ εἰς Οὐγγροβλαχίαν, ϗ Μολδοβίαν. διότι δὲν εἶχον ἀρχίσει οἱ Πατριάρχαι νὰ ῥίπτωσιν ζητείας βοηθείας, ϗ νὰ ζητῶσι τὰ ἐμβατίκια, ἀλλὰ μόνον ἐτρέφοντο ἀπὸ ἐκεῖνα ὁπῶ ἐδίδοντο ἀπὸ τὴν ἐλεημοσύνην τῶν Χριςιανῶν. εἰς τὰς ὁποίας ἀυθεντίας ἐρχόμενος, ϗ ἀπὸ τὰς ἐκεῖ ἡγεμόνας ϗ ἄρχοντας ἀπολαύσας ἀ τὴν τυχοῦσαν φιλοτιμίαν, ϗ βοήθειαν ἐπὶ τὸν αὐτῶ θρόνον ἐκίνησε νὰ ἔλθῃ· φθάσας δὲ εἰς τὴν Σηλυβρίαν τῆς Θράκης, ϗ φαρμακωθεὶς ἀπὸ μοναχόν τινα τῆς συνοδίας τε μὲ τὴν συναίνεσιν, ϗ ἄδειαν τῶν ἀκολούθων αὐτῷ κληρικῶν, ἀπέθανεν.

Θεόληπτος Γ'ωαννίνων.

§. 11. Ἀκαθέντος λοιπὸν τῶ θανάτῳ αὐτῶ, Θεόληπτος ὁ Γ'ωαννίνων μητροπολίτης, φθάσας εἰς Ἀδριανόπολιν, τότε ἦλθε· διότι εἰς αὐτὴν Σελίμης ὁ Αὐτοκράτωρ τότε διέτριβε ϗ πληρώσας παρευθὺς τὸ ἐν τῇ προβλήσει τῶ πατριάρχῳ συνειδισμένον δῶρον εἰς τὰς Μεγισάνας, πρόγραμμα παρὰ τῶ Κρατοῦντος ἔλαβεν εἰς τὸ νὰ γένῃ Πατριάρχης, τὸ ὁποῖον μεθ' ἑαυτῶ φέρων, ϗ ἐλθὼν εἰς Κωνσαντινόπολιν, τὸ ἔδειξεν εἰς τὰς ἐν αὐτῇ παρευρεθέντας ἀρχιερεῖς τε ϗ κληρικούς. Εἰς αὐτὸ δὲ ἐκεῖνοι ὑποταχθέντες, ϗ ὑπακόσαντες χωρὶς ἀντιλογίαν, ϗ ἐναντιότητα ἐπὶ τὸν Πατριαρχικὸν θρόνον αὐτὸν ἀνεβίβασαν. Πατριαρχεύσας δὲ αὐτὸς χρόνους ὀκτὼ, ϗ μῆνας ἕξ, μέχρι τῆς τοῦ Σελεϊμάνῳ Αὐτοκρατορίας, ϗ τότε εἰς σαρκικὰ πάθη κατηγορηθεὶς, τὸν βίον κατέλυσε.

Σ Υ' Ν Ο Ψ Ι Σ

τῆς

Διδασκαλίας, Ε'υταξίας, καὶ ἠθικῆς τῆς Ε'κκλησίας εἰς τὸν παρόντα ΙΕ'. αἰῶνα.

§. 1.

Διδασκαλία

Εἰς τὸν παρόντα αἰῶνα ἡ Ε'κκλησία ἐταράχθη ἀπὸ τὰς διαφόρους αἱρέσεις τῶν Παπιςῶν, τῶν Ο'υϊκλεφιςῶν, καὶ τῶν Βοήμων. ὅμως ἐθριάμβευσεν ἡ ὀρθόδοξος Ε'κκλησία καὶ δὲν μετήλλαξε τὸ παραμικρὸν ὡς πρὸς τὴν διδασκαλίαν ἀπὸ ἐκεῖνα ὁπῦ πατροπαραδότως παρέλαβεν ἀπὸ τὲς Α'ποςόλυς. ὅθεν ὅςις βέλεται, ἂς ἀναγνώσῃ τὴν ἱςορίαν τῦ παρόντος αἰῶνος, διὰ νὰ λάβῃ μίαν τελείαν εἴδησιν τῶν πραγμάτων· Μόνον ἂς σημειώσωμεν ὀλίγα τινὰ ἀνήκοντα εἰς τὴν Ε'κκλησιαςικὴν Ε'υταξίαν.

Ε'υταξία.

§. 2. Η' Α'υλὴ τῆς Ρ'ώμης παντοίοις τρόποις ἔπασχε νὰ κατορθώσῃ τὸν σκοπόν της, ἤγυν νὰ ἔχῃ ἐξυσίαν εἰς ὅλα τὰ βασίλεια, νὰ διορίζῃ εἰς τὰς χηρευέσας ἐπαρχίας ἐκείνυς ὁπῦ τῆς ἐφαίνοντο ἁρμοδιότεροι εἰς τὸ νὰ ἀποκτήσῃ τὸ ποθάμενον, ἀλλ' εὗρε ἐναντιώσεις ἰσχυρὰς ἀπὸ τὸ μέρος τῶν Γάλλων καὶ τῶν Α'λαμανῶν. Τὰ θεσπίσματα τῶν ἐν Κωνςαντίᾳ καὶ Βασιλείᾳ συνόδων, οἱ τόμοι τῶν τῆς Γαλλίας βασιλέων καὶ τῶν Α'υτοκρατόρων, ἡ πραγματικὴ νομοθεσία ἐξαχθεῖσα ἀπὸ τὰ θεσπίσματα τῆς ἐν Βασιλείᾳ συνόδου, καὶ δεχθεῖσα εἰς μίαν συνάθροισιν τοῦ Βέργου, καὶ ἡ συμφωνία ἡ Γερμανικὴ, ἐναντιώθησαν εἰς τὲς σκοπὲς τῶν Ρ'ώμης Προέδρων, καὶ ἐπεκράτησαν δι' ἑαυτούς τὴν ἐκλογὴν τῶν Ε'πιτρόπων τῶν ἰδίων ἐπαρχιῶν. Πάντες ἐγνώριζον τὴν ἄκραν ἀνάγκην τῆς Ε'κκλησιαςικῆς μεταρρυθμίσεως. αἱ ἐν Βασιλείᾳ, καὶ Κωνςαντίᾳ Σύνοδοι ἠθέλησαν νὰ τὴν κατορθώσωσιν ἀλλὰ δὲν ἔλαβον τόσην ἰσχὺν ὁπῦ νὰ φέρωσι τὸ πράγμα εἰς ἔκβασιν. αἱ φιλονεικίαι τῶν ἱερέων, καὶ τῶν προσαι-

τέν-

τόντων ἀδελφῶν ἡμέρᾳ τῇ ἡμέρᾳ ἤυξαναν· οἱ ἱερεῖς ἤθελον αὐτοὶ εἰς τὰς ἐνορίας τες νὰ βαπτίζωσι, νὰ ἐξομολογῶσι, καὶ νὰ ἐπιτελῶσι τὰ λοιπὰ μυςήρια, ἐξ ἐναντίας οἱ προσαιτῶντες φράτορες ἀντεξέκοντο· Οἱ Ἐπίσκοποι καὶ Ἀκαδημίαι ἐσυμβοήθουν τοῖς ἱερεῦσιν, οἱ Πάπιδες τοῖς Προσαιτῶσιν, ὅμως δὲν ἀπεφάσιζαν ἐκ Καθέδρας ὡς λέγουσιν, ἀλλὰ μόνον τὰς ἐχάριζαν προνόμια τινά. Ἀλέξανδρος Ε΄. ἐκύρωσε μὲ βάλλαν τὰ θεσπίσματα τῦ Βονιφατίου Η΄. καὶ Ἰωάννου ΚΒ΄. ἐναντίον αὐτῆς τῆς Βάλλης οἱ τῶν Παρισίων διδάσκαλοι ἐδιώρισαν τὸν περίφημον Γερσὼν νὰ γράψῃ· μ' ὅλον τῦτο Εὐγένιος Δ΄. καὶ Νικόλαος Ε΄. ἐκύρωσαν τὴν Βάλλαν τοῦ Ἀλεξάνδρου· οἱ τῶν Παρισίων διδάσκαλοι ἐξώρισαν τὰς προσαιτῶντας φράτορας ἕως ὁποῦ νὰ παραιτήσωσιν αὐτὰς τὰς Βάλλας, μάλιςα τὴν Βάλλαν τοῦ Ε΄. Νικολάου. Ὁ Πάπας Κάλλιξος ἀνεκάλεσε τὰ προνόμια τῶν Προσαιτόντων μὲ μίαν Βούλλαν τῷ 1456. ὁ δὲ Σήξτος Δ΄. τῷ 1473. ἀνανέωσε τὰς Βάλλας τοῦ Ἀλεξάνδρου Ε΄. καὶ Εὐγενίου Δ΄. ἐναντίον τῆς Βάλλης τοῦ Καλλίξα, μάλιςα ἄυξησε καὶ τὰ προνόμια τῶν προσαιτόντων Φρατόρων, δίδων ἄδειαν εἰς αὐτὰς νὰ ἐπιτελῶσι τὸ μυςήρια τῆς Εὐχαριςίας κτ΄. καὶ εἰς ἐκείνας προσέτι ὁποῦ οἱ ἱερεῖς τὰ ἠρνῶντο χωρὶς νομίμον αἰτίαν. Τῦτο ἐπροξένησε μεγάλην ταραχὴν, καὶ διχόνοιαν εἰς Ἀλαμανίαν μεταξὺ τῶν Προσαιτόντων, καὶ τῶν ἱερέων, διότι οἱ προσαιτῶντες ἐκύρυττον ὅτι οἱ ἐνοριῶται δὲν ἔχουσι χρέος νὰ ἀκέσωσι τὴν λειτεργίαν εἰς τὰς ἐνορίας των τὰς κυριακὰς, καὶ ἑορτὰς, ὅτε νὰ ἐξομολογῶνται τὸ πάσχα εἰς τὸν ἐνορίτην τες ἱερέα· διὰ τοῦτο ὁ Σήξτος τὰς ἐμπόδισεν ἀπὸ τὸ νὰ κηρύττωσι τοιαῦτα ἄτοπα, διὰ νὰ φύγωσιν τὸν ἐμφύλιον ἱερὸν πόλεμον ὁπῦ ἐξ ἀποφάσεως ἤθελε συμβῇ μεταξὺ τῶν ἱερέων καὶ τῶν φρατόρων.

§. 3. Καὶ εἰς τὸν παρόντα αἰῶνα δὲν ἔλειψαν οἱ Δυτικοὶ νὰ συςήσωσι νέα τάγματα ὀκνηρῶν Φρατόρων· Στέφανός τις ἐκ τάγματος τοῦ Αὐγυςίνου μὲ ἄδειαν τῦ Πάπα ἐξεδύθη τὸ ἴδιον φόρεμα, καὶ ἐσύςησε τὴν συναγωγὴν τῶν Κανονικῶν τοῦ Σωτῆρος κυρωθεῖσαν παρὰ Γρηγορίου ΙΒ΄. Λαυρέντιος Γαςινιανὸς Πατριάρχης Οὐενετῶν ἐσύςησε τὴν συναγωγὴν τῶν Κανονικῶν τοῦ ἁγίε Γεωργίε ἐν Ἄλγᾳ. Ἀλοϋσιος Βάρβος Οὐενετὸς Κανονικὸς μετερρύθμισε τὸ τάγμα τῦ ἁγίε Βενεδίκτε, καὶ ἐσύςησε τὴν συναγωγὴν τῆς Ἁγίας Γαςίνης Παταβίων, κυρωθεῖσαν παρὰ Εὐγενίε Δ΄. καὶ Ἰωάννε ΚΓ΄. Φραγκῖσκος δὲ Πάολα ἔκτισε μοναςήριον πλησίον τῆς πόλεως Πάολα, ἐν ᾧ μοναχές τινας ἐσύναξε καὶ τὲς ὠνόμασεν Ἐρημίτας τῦ Ἁγ. Φραγκίσκε, ὕςερον Ἑλλάς-

λάσσονας, διότι διὰ ταπείνωσιν ὠνομάζοντο Ε'λάσσονες ἀδελφοὶ Ε'ρημῖται. Σ῍ξτος Δ'. Α'λέξανδρος ς'. ᾧ Γ'άλιος Β'. ἐκύρωσαν αὐτὸ τὸ τάγμα. Μία παρθένος ἐκ τῆς Πορτογαλλίας ἐσύςησε τὸ τάγμα τῶν μοναζουσῶν τῆς Συλλήψεως τῆς Μακαρίας Παρθένου Μαρίας, ᾧ Γ'ννοκέντιος Η'. διὰ παρακινήσεως Γ'σαβέλης τῆς βασιλίσσης Γ'σπανίας ἐκύρωσεν αὐτὸ τὸ τάγμα. Ε'ως ὅπου ἔζη αὐτὴ ἡ Παρθένος ἐπολιτεύοντο κατὰ τὸν κανόνα τῶν Κισερνιηνσίων, ὕςερον μετήλλαξαν εἰς τὸν τῆς ἁγίας Κιάρας. Ε'γιναν πολλαὶ ἄλλαι μεταβολαὶ εἰς τὰ μοναδικὰ τάγματα τῶν Δυτικῶν εἰς τὸν παρόντα αἰῶνα, τὰς ὁποίας διὰ βραχυλογίαν ἀποσιωπῶ.

Ε'ΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ Ι'ΣΤΟΡΙΑ.

ΒΙΒΛΙΟΝ Ι΄.

Α'ΙΩΝ Ι΄.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Περὶ Μαξιμιλιανῦ τῦ ά. Α'υτοκράτορος Δύσεως, καὶ τῶν γενομένων ἐπ' ἀυτῦ ἐν τῇ Δυτικῇ Ε'κκλησίᾳ.

§. 1.

Μαξιμιλιανὸς ὁ ά. ὁ Φριδερίχε υἱὸς, βασιλεὺς Ρ'ωμαίων, καταναύσαντος τῦ πατρός τε ἀνηγορεύθη ἐν ἔτει ᾳυπς'. ἦν δὲ τόσον βραδύγλωσσος, ἕως τὸν ἔνατον χρόνον τῆς ἡλικίας τε τῆς πρώτης, ὥσε νὰ ἐνομίζετο ἀπὸ τὲς πολλὲς ἄγλωσσος. ἐν ἔτει ᾳυπέ. δὲ βιαίως πιασθεὶς ἀπὸ τὲς ὑπηκόες τε τὲς Βρυγικὲς πολίτας, ϗ τὲς Α'υλικὲς ἀυτῦ Μεγισάνας ἀυτοψεὶ ἰδὼν τὰς κε-

Μαξιμιλιανὸς Α'. Α'υτοκράτωρ Δύσεως ἀπὸ Χ. Γ. 1493.

κεφαλὰς αὐτῶν ἀποτεμνομένους, ἀπελπίσθη ἀπὸ τὴν ζωήν τε. μετ' ὀλίγον δὲ καιρὸν λυτρωθεὶς ἀπὸ τὸν πατέρα, πόλεμον συνεκρότησε μὲ τὸν τῆς Γαλλίας δέκα, καὶ τὸν τῆς Γελδρίας δέκα ὑπέταξεν. ἀποθανόντος δὲ τοῦ πατρός τε Αὐτοκράτωρ ἀνηγορεύθη τῷ ᾳυιγ'. ἦν δὲ εἰς τὴν σύνεσιν καὶ ἀνδρείαν ἀπὸ τοὺς καταπολὺ περιφανεῖς, καὶ πολέμους πολλοὺς συγκροτήσας μὲ τοὺς Ἰταλοὺς, Βαυάρους, Οὐγγρους, καὶ Οὐενετοὺς, καὶ γενναίως ἀγωνισθεὶς, τελευταῖον ἀπέθανε τῷ ᾳφιθ'. Αὐτοκρατορήσας χρόνους κς'. ἀνάγνωθι τὸν Κωσπινιανόν (α).

Ρ'ώμης Ε'πίσκοποι.

§. 2. Ε'πὶ τούτου τοῦ Αὐτοκράτορος Ρ'ώμης Ε'πίσκοποι ἔγιναν Πῖος ὁ Γ'. Γέλιος Β'. καὶ Λέων ὁ Ι'.

Πῖος Γ'.

§. 3. Ἀποθανόντος Ἀλεξάνδρου ς'. τῷ αφγ'. Ρ'ώμης Ε'πίσκοπος προεχειρίσθη Πῖος Γ'. ὁ πρὸς μητρὸς ἀνεψιὸς Πίου Β'. Φραγκίσκος Πικολόμινος πρὸ τῆς ἐκλογῆς καλούμενος. μήπω δὲ πληρωθείσης τῆς κς'. ἡμέρας τῆς ἀρχιερατείας του, ἐφαρμακώθη, καὶ ἀπέθανε. Τούτου ταφέντος οἱ Καρδινάλιοι σύνοδον Οἰκουμενικὴν νὰ συναθροίσωσιν ἦυρον ἔυλογον μεθ' ὁρκου εἰς διόρθωσιν τῶν Ε'κκλησιαστικῶν ἠθῶν, καὶ ἄλλων τινῶν· εἰς τὴν σύναξιν λοιπὸν αὐτῆς τῆς Συνόδου, Ρ'ώμης Ε'πίσκοπος ὑπ' αὐτῶν ἐψηφίσθη Γέλιος Β'. Γαλιανὸς πρότερον καλούμενος, μὲ τὸν αὐτὸν ὅρκον καὶ αὐτὸς δεθείς· ὅπως δηλαδὴ ὁ γενόμενος Πάπας τὸ τῆς ἐν Κωνσταντίᾳ συνόδου θέσπισμα τὸ περὶ τοῦ συγκροτεῖσθαι Οἰκουμενικὰς συνόδους ἐπικυρώσῃ. Τούτων γενομένων ὀχὶ ἐκουσίως, ἀλλὰ βιαίως ἔτος ὁ Γέλιος συνήθροισε τότε τὴν ἐν Λατεράνῳ σύνοδον, τὸν ὁποῖον παρόντα ἐν τῇ δ'. συνελεύσει ταύτης, Χριστοφόρος Μάρκελλος ὁ τοῦ Παπικοῦ θρόνου σημειογράφος, ἕτερος Θεὸς νὰ εἶναι ἐπὶ γῆς αὐτὸν ἀσεβῶς εἶπε. τῆς ὁποίας βλασφήμου προσηγορίας ὁ παράσιτος ἕνεκα πάσης μέμψεως, ἐπιτιμήσεως, ὕβρεων, κατηγορίας, καὶ χλευασμοῦ τοσοῦτον αὐτὸς, ὅσον καὶ ὁ τοῦ ἀντιθέου ὄνομα δεξάμενος ἄξιοι κρίνονται ὁμοῦ μὲ τοὺς παρεσῶτας· διότι ἄνθρωπον, Θεὸν ἄλλον ἐπὶ γῆς, ὠνόμασεν, τὸν ὑπεύθυνον εἰς σιμωνίαν, ἐπιορκίαν, καὶ ἄλλας ἀθεμιτουργίας, καὶ κατὰ Παῦλον Σάρπιον τὸν Οὐενετὸν (β), περισσότερον προσέχοντα εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῶν πολεμικῶν πραγμάτων, πάρεξ εἰς τὴν Γεροτελεσίαν τῶν πνευματικῶν· διότι αὐτὸς ὁ ἀντίθεος Γέλιος, καὶ αὐτὰς τοῦ Πέτρου τὰς κλεῖς ἔρριψεν εἰς τὸν Τίβεριν ποταμὸν, νομίζων, ὅτι πολλῷ μᾶλλον θέλει εἶναι ὠφέλιμον εἰς αὐτὸν νὰ μεταχειρισθῇ τὴν ῥομφαίαν τοῦ Παύλου εἰς τὸν πόλεμον τὸν κατὰ τοῦ ΙΒ'. Λουδοβίκου τῶν Γαλλιῶν Ρ'ηγὸς, πάρεξ τὰς κλεῖς τοῦ Πέτρου. διὰ τοῦτο καταπολὺ ἠγανάκτει ὅπου εἰς ἱκανὸν καιρὸν ἐσυμπέ-

Γέλιος Β'.

Καλεῖται Θεὸς ἐπὶ συνόδου.

(α) Εἰς τὸν βίον αὐτοῦ.

(β) Βιβλ. ά. τῆς ἐν Τριδέν. Συνόδ. παραγρ. Γ'. σελ. 9. Τομ. Α'. ἐκδ. Ἀμστελοδ. τῷ ᾳψνά.

πέρασε τὸν πόλεμον, καὶ δὲν ὥρμησε μὲ αὐτὰς κατὰ τῶν Χριστιανῶν μὲ ἀκράτητον ὁρμὴν, διὰ μέσα τῶν ὁποίων ἀδεὶς, ὡς ἐκεῖνος τῶν πρὸ αὐτοῦ Πάπιδων, φαίνεται νὰ ἐσπέδασε τόσον, πρὸς ἄυξησιν τῆς ἐπαρχίας, τὴν ὁποίαν, Κληρονομίαν τοῦ Πέτρου καλοῦσιν (α), ὡς ὁ Ὀνόφριος μαρτυρεῖ (β).

§. 4. Τὸν Γάλλιον διεδέξατο Λέων Γ'. ἐν ἔτει αφιγ'. ὁ υἱὸς Λαυρεντίου Μεδίκα τοῦ Φλωρεντίας ἡγεμόνος. Γωάννης πρὸ τῆς ἐκλογῆς ὀνομαζόμενος, ὅτις ἀδέπω φθάσας τὸ ιδ'. ἔτος τῆς ἡλικίας του, καὶ ἔτι ἐντρυφῶν εἰς τὰ παιδικὰ, συνηριθμήθη μὲ τοὺς Καρδιναλίους, ἀχὶ δι' ἄλλην αἰτίαν, πάρεξ ὅτι ἡ ἀδελφὴ αὐτοῦ Μαγδαληνὴ μὲ τὸν νόθον υἱὸν τοῦ Πάπα Γνωκεντίου Η'. Φραγκίσκον τὸν Κιβὸν ἐπονομαζόμενον συνήφθη εἰς γάμου κοινωνίαν. Ἦν δὲ αὐτὸς ὁ Λέων φιλομαθὴς, καὶ πολλὰ ἐχαίρετο εἰς τὰς εὐφραδεῖς λόγους, εἴδησιν δὲ τῶν τῆς πίστεως ἱερῶν λόγων τε, καὶ δογμάτων ἀδεμίαν τελείως εἶχεν, ἀλλ' ὅτε παντελῶς τὸν ἔμελε διὰ τὰ τῆς πίστεως, καὶ ὁσιότητος, ὡς ἀνήκει τῷ Ἐπισκόπῳ Ρώμης, ὡς μαρτυρεῖ Παῦλος ὁ Σάρπιος (γ), δι' ἓν μόνον ἐρρόντιζεν, ὡς λέγει ὁ Ὀνόφριος, τὸ νὰ δίδεται ἀναισχύντως εἰς τὰς ἡδονὰς τῆς συνουσίας, εἰς τὰς ἀρσενοκοιτίας, κυνήγια, ἀκολασίαν, ἀθεμιτουργίαν, καὶ εἰς τὰς πλουσίας εὐωχίας, πολλὰ περισσότερον ἀπὸ τὸ πρέπον τῷ Ρώμης Ποντίφι- Λέων Γ.

(α) Οὗτος ὁ Γάλλος ἤυξησε πλέον τῶν ἄλλων τὴν Παπικὴν ἀξίαν· διότι ἐχὶ μόνον τὰ Ἐκκλησιαστικὰ ἐπιτίμια ἐμεταχειρίζετο, ἀλλὰ καὶ τὰ πολιτικά. Οὗτος συμμαχίαν ποιήσας μετὰ τοῦ ῥηγὸς τῆς Γαλλίας Λυδοβίκου ΙΒ'. Μαξιμιλιανοῦ τοῦ Αὐτοκράτορος, καὶ τοῦ βασιλέως τῆς Γερμανίας κατὰ τῶν Οὐενετῶν, τοὺς ὁποίους ἤθελεν ἀφανίσει ἂν τεχνηέντως οἱ Οὐενετοὶ δὲν ἔσεραν πρὸς αὐτοὺς τὴν ἕνωσιν τοῦ Γάλλου διαλύοντες τὴν συμμαχίαν, ὅθεν ἠνώθη μὲ τοὺς Οὐενετοὺς κατὰ τοῦ Λυδοβίκου, διατὶ δὲν ἤθελησε νὰ προσφέρη τὸ ἐτήσιον δόσιμον εἰς τὸν Ἀποστολικὸν θρόνον. Ἀνδρεῖος ὢν καὶ αὐθάδης, μόνος του ἐξῆγε τὰ στρατεύματα, καὶ εἰς τὴν πολιορκίαν τῆς Μιράνδολας τόσον ἠγωνίσθη, ὅπου νικητὴς καὶ τροπαιοφόρος εἰσῆλθεν εἰς τὴν πόλιν. Ἐπειδὴ δὲ αὐτοὺς ἠρῶς καὶ σκληρῶς ἐφέρετο κατὰ τῶν Καρδιναλίων ἐξεχώρησαν τινὲς ἀπὸ αὐτὸν, καὶ ἠνώθησαν μὲ τὸν Λυδοβίκον τῆς Γαλλίας καταγγείλαντες τὴν ἐν Πίσαις σύνοδον, αὐτὸς ὅμως ἐδὲν φροντίζων δι' αὐτὴν τὴν σύνοδον ἠκολούθει τοὺς πολέμους του, ἀλλὰ νικηθεὶς καὶ φυλακωθεὶς ὁ Ληγάτος του, ὅτις μετ' αὐτὸν ἐπάτισε Λέων Γ'. μετωνομασθεὶς, εἰς τὴν μάχην τῆς Ραβέννης ἀπὸ τὴν λύπην του ἀπέθανε τῇ κά. ἢ κβ'. τοῦ Φευρουαρίου τῷ αφιγ'. Ὁ Παλλαβικίνιος λέγει βιβλ. ά. κεφ. ά. ἦν ὁ Γάλλος καρδίας ἀγρίας, καὶ θυμώδης, καὶ κατωτέρω. ἐξέπεσεν αὐτὸς εἰς ὑπερβολήν τινα πολεμικὴν ἄπρεπον εἰς τὴν ἁγιότητα τοῦ βαθμοῦ του. Ὁ Ὀνόφριος λέγει εἰς τὸν βίον του, λαμπρὸς εἰς τὴν πολεμικὴν δόξαν περισσότερον ἀπὸ ἐκεῖνο ὁποῦ ἁρμόττει εἰς ἀρχιερέα. Ὁ Γουϊκκιαρδίνος βιβλ. β'. λέγει, δὲν εἶχεν ἀρχιερέως ἄλλο εἰμὴ τὸ φόρεμα, καὶ τὸ ὄνομα, ὅτις κατωτέρω λέγει πῶς πεπαλαιωμένος ἦν εἰς τὴν σιμωνίαν, καὶ εἰς αἰσχρὰ ἤθη· Τὸ αὐτὸ λέγει ὁ Βέμβος εἰς τὴν Ἱστορίαν τῆς Οὐενετίας, καὶ πάντες οἱ συγγραφεῖς συμφωνοῦσιν εἰς τοῦτο.

(β) Εἰς τὸν βίον αὐτοῦ. (γ) Βιβλ. ά. παραγρ. δ'. (δ) Εἰς τὸν βίον αὐτοῦ.

τίφικι, να ἐνέχεται εἰς τὰ τοιαῦτα, ϗ νὰ μεταχειρίζηται. Τοιῶτον λοιπὸν ἀρχιερέα ὄντα τὸν Λεόντα, ὦ τῆς ἀναιδοῦς ἀσεβείας, δὲν ἐντράπησαν οἱ τῶ ἐν Ρ'ώμῃ πρυτανεῖα κόλακες μὲ ἀθέμιτον ἀποδέωσιν νὰ εἰπῶσιν αὐτὸν Θεὸν, ϗ νὰ τὸν ἐξισώσωσι μὲ τὸ Θεόν· διότι Α'ντώνιος ὁ Πάκκιος, κληρικὸς ὢν τῆς Παπικῆς Καμάρας, εἰς συνέλευσιν Θ'. τῆς Λατερανικῆς συνόδε τρανῶς, ϗ φανερῶς εἰς αὐτὸν ἔδωκε θείαν μεγαλειότητα, πᾶσαν τὴν ἐν Ο'υρανῷ ϗ ἐπὶ γῆς δοθεῖσαν ἐξσίαν τῷ Κυρίῳ ἡμῶν Σωτῆρι ἀθέως εἰς αὐτὸν ἐκβεβαιώσας· τὸ αὐτὸ ἐπαναλαμβάνει ἐν τῇ γ'. συνελεύσει Στέφανος ὁ Πατρακήνσιος Α'ρχιεπίσκοπος ὀλίγῳ ὕσερον πρὶν ὁμολογήσῃ εἰς ἐκεῖνον τὸ τῆς ἐξσίας πλήρωμα, τὸ ἐδόθησοι πᾶσα ἐξσία ἐν Ο'υρανῷ ϗ ἐπὶ γῆς παρεινέσας, ὅπως τὸ τῆς θείας ἐξσίας ξίφος ἐφαρπάσῃ. Πρέπει δὲ νὰ ἰξεύρωμεν, ὅτι εἰς τὰ πρακτικὰ τῆς ἐν Λατεράνῳ συνόδε τὰ τυπωθέντα ἐν Παρισίοις τόμ. λδ'. μὲ αὐτὰ τὰ ἐκφωνηθέντα μετὰ τῶ Εὐαγγελίε πρὸς τὸν Λέοντα, ἐδόθη σοι πᾶσα ἐξσία ἐν Ο'υρανῷ ϗ ἐπὶ γῆς, ἐν τῷ περιθεωρίῳ ὰ προσημειῶται τὸ Ματθ. κεφ. κή. ἀριθ. ιή. ἐν οἷς περὶ τῶ Χριςῶ ταῦτα ἀναγινώσκεται, ἀλλὰ τὸ ις'. κεφ. τῶ Ματθ. ἀριθ. ιή. ἀπὸ τὰ ὁποῖα δηλῶται αὐτὸν τὸν ἐκδόντα τοῖς τύποις τὰ τοιαῦτα, νὰ ἔφριττε πολλὰ εἰς τοιαύτην ἐξάγιςον εἰδωλολατρείαν, ἄτε μόνον εἰς αὐτὰς τὰς συνελεύσεις, ἀλλ' ἔτι ϗ εἰς ἄλλας τὰ προσήκοντα τῷ Χριςῷ, Λέοντι τῷ Ι. ἀσεβῶς προσήρμοζαν· διότι εἰς τὴν ς'. συνέλευσιν, Λέοντα τὸν Πάπαν Συμεὼν ὁ Βίγνιος, ὁ Μαδρασιένης Ε'πίσκοπος, Λέοντα ὠνόμασε τὸν ἐκ φυλῆς Γ'άδα, ῥίζαν τῶ Δαβὶδ ἀποκλ. κεφ. ε'. ς'. μὴ κλαῖε εἰπὼν θύγατερ Σιών. ὅτι ἰδὰ ἐλήλυθεν ὁ Λέων, ὁ ὢν ἐκ τῆς φυλῆς τῶ Γ'άδα, ἡ ῥίζα τῶ Δαβὶδ, ἰδὰ ἤγειρέσοι ὁ Θεὸς σωτῆρα τὸν σώσαντά σε ἐκ χειρὸς τῶν ἐρημένων, ϗ λαὸν ἐκ χειρῶν τῶ Θεῶ καταδιωκόντων, σὲ Λέων μακαριώτατε προσδοκῶμεν σωτῆρα, σοὶ ἐλπίζοντες λυτρωτὴν ἐσόμενον προσδεχόμεθα, πρὸς σὲ ἱλαροί τε, ϗ περιχαρεῖς κράζομεν, πολέμητον τὲς πολεμῶντας ἡμᾶς, ἐπιλαβῶ ἀσπίδος, ϗ ῥομφαίας, ϗ ἐξεγέρθητι εἰς τὴν βοήθειαν ἡμῶν· Ε'ν τῇ δ', συνελεύσει Α'ντώνιος ὁ Πάκκιος εἰσάγει τὴν Ε'κκλησίαν τοῖς ποσὶ τῶ Πάπα προκυνλιδμένην τρίχας γυναικείας ἐπιῤῥίψας, ϗ αὐτὴν ὕτω προσκαλῶσαν. Γ'δὲ εἰμὶ ἐγὼ γλυκύτατε νυμφίε, ἡ μόνη παρὰ σῶ ἀγαπειθεῖσα, ϗ ἡ καλὴ, ἥτις ἤδη βοῆσαι δύναμαι· μὴ βλέψηταί με ὅτι ἐγώ εἰμι μεμελανωμένη· ἆσμ. κεφ. ά. 6. τάυτην λοιπὸν τὴν σύνοδον, ἂν πρέπει νὰ τὴν εἰπῇ τις σύνυδον, ϗ ἀχὶ δράμα, εἰς τὴν ὁποίαν τὰ τοιαῦτα διεπράχθη, Οἰκουμενικὴν νὰ τὴν καλῶσι δὲν ἐντρέπονται οἱ Παπισαὶ, τῆς ὁποίας τὰ πρακτικὰ μὲ αὐτὰ τὰ βλάσφημα λόγια διὰ προσαγῆς Λεόντος Γ'. ἐξεδόθη, ϗ διὰ τῆς αὐτῶ αὐθεντίας ἐβεβαιώθη, ὡσε εδεὶς νὰ δύναται νὰ ἀνατρέπῃ, ἢ νὰ ἐλέγχῃ· διότι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀνατρέπῃ, ἢ

νὰ

νὰ ἐλέγχῃ ἐκεῖνα ὁπῦ οἱ παράσιτοι ἔχυσι συνήθειαν νὰ θέττωσι, ᾗ νὰ λέγυσι, παντὸς λόγυ παράξενα, ᾗ ἀπάδοντα, χαριζόμενοι τῷ ἐν Ρ'ώμῃ Ε'πισκόπῳ. μάλιστα Λέων Γ'. διὰ νὰ δείξῃ φανερὰ, πῶς ἡ θεία μεγαλειότης ἐχὶ μόνον νὰ ἀπονέμεται εἰς αὐτὸν κατὰ παρομοίωσιν τινὰ, ἢ προσαρμογὴν, ὅτε μόνον Θεὸς ἐν ῥήματι νὰ ὀνομάζηται, ἀλλ' ἔτι ᾗ ἐν πράγματι, εἰς τόσην αὐθάδειαν ἦλθεν, ὥσε ἐν τῷ κατὰ τοῦ Λυθήρυ ἀφορισικῷ γράμματι, τὸ ὁποῖον οἱ Παπισαὶ βάλλαν καλῦσιν, ἐν ἔτει αφκ'. ἐκδοθέντι, τῦ εἰπόντος ἐξ ἅπαντος ἀναμφίβολον εἶναι, νὰ μὴν ςέκηται εἰς τὸ χέρι τῆς Ε'κκλησίας, ἀλλὰ, τῦ Πάπα, τὸ νὰ διατάττῃ ἄρθρα τῆς πίςεως, τὸ ἐναντίον ἐκήρυξεν εἰπὼν, τὴν διάταξιν τῶν πρὸ σωτηρίαν ἀναγκαίων τῆς πίςεως εἰς αὐτὸν νὰ εἶναι δυνατὸν νὰ δογματίζῃ, τὸ ὁποῖον μόνον τῷ Θεῷ ἴδιον ἐςί. ἀπὸ αὐτὰ ἄρα τὰ φανερώτατα σημεῖα συμπεραίνυσιν οἱ Λυθηρανοὶ, πῶς αὐτὸς ὁ Πάπας νὰ εἶναι ὁ Α'ντίχριςος.

§. ς. Τοιῦτοι λοιπὸν ὄντες οἱ Ρ'ώμης Ε'πίσκοποι, ἀκολύθως ᾗ οἱ ὑπ' αὐτὸς τελῦντες Ε'πίσκοποί τε, ᾗ κληρικοὶ, τὸς προεςῶτας αὐτῶν ἐμιμῦντο, περὶ ὧν Ε''ρρικος Μάρκελλος ὁ Γησυΐτης διαλαμβάνων λέγει (α). „ Κατὰ ἀλήθειαν διεφθαρμένη ἦν ἡ ζωὴ τότων τῶν περισσοτέ„ ρων κληρικῶν, ᾗ ἵνα τοῖς τῦ Βικελῦ Γρηγορίυ λόγοις (προσίθησι) „ χρήσομαι τῦ κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον ζήσαντος, τὴν τῆς εὐσεβείας βα„ θείαν εἰρήνην πάντα ἐλυμήνατο, ἦτον ἐκεῖνο ὁπῦ ἀγαπᾶσες ἐν τῇ Κα„ θέδρᾳ, ὅπερ ἐν τῷ χορῷ, ὅπερ ἐν τῷ θυσιαςηρίῳ, τὰ τῶν θρησ„ κευτῶν ἤθη ἐνέφαινον ἡμῖν Χριςὸν τὸν ἄγνωςον, ἢ τὸν ὁρώμενον, „ ὃν ἡμῖν ἐκήρυξεν ὁ Παῦλος, τὸ γιγνόμενον πρᾶγμα, πρὸς ἄκραν „ τῶν ψυχῶν ὑπερδινίαν ἐπέρασε κτ'. ἐπὶ τότοις ἡ τῶν Ε'κκλησιαςικῶν „ ἀνδρῶν διδασκαλία ἢ περὶ ἄλλυ τινὸς τὸ περίφημον εἶχον, ἀλλ' ἢ „ τὰς Θεολόγυς αὐτῶν ζητήσεις σχολαςικὰς τὰς ἐπὶ τὸ πλεῖςον ἀνω„ φελεῖς ἀναῤῥιπίζειν, ᾗ τὰς ἐυτρεπίζοντας ὁδὸν τινὰ ἑαυτοῖς πρόχει„ ρον ἐπὶ τὰς ἱερὰς ἀξιότητας, περὶ τὴν τῶν κανονικῶν νομίμων σπε„ δὴν καταγίνεσθαι τῇ ἑαυτῶν φιλοδοξίᾳ πλείω τῦ προσήκοντος προσέ„ χοντας. ἡ διδασκαλία περὶ τῆς νεως ἀθεωρήτυς ἀχράντυ συλλή„ ψεως, τῆς ἀειπερθένυ Μαρίας, ᾗ τῶν ἐν Κολωνίᾳ, ᾗ Μογυντίᾳ „ Θεολόγων ἐπεκυρῶτο, ᾗ συνελόντι φᾶναι ἐν συμπάσῃ τῇ Δυτικῇ „ Ε'κκλησίᾳ ἀδὲν ἄλλο ἐπραγματέυετο, εἰμὴ πράξεις, ᾗ ἀγοραὶ τῶν „ Ρ'ώμης Ε'πισκόπων συγκαταβατικῶν γραμμάτων, δι' ὧν αἱ ἀφέσεις „ τῶν ἁμαρτιῶν ἐκάςῳ οἷον τε ἦν ὠνεῖθαι ῥαδίως. διότι ὁ Ρ'ώμης Λέων τὸ ὑπερβάλον τῆς μεγαλοπρεπείας αὐτῦ θέλων νὰ δείξῃ ἐμεταχειρίζετο

(α) Ε'ξεικ. Α'. τῆς Εἰρην. Σοφ. ἀςθ. έ. διαλέξ. ς'. ἐν τῇ Ε'κκλης. κατας. αὐτῶν τῶν χρόνων.

ἀμέτρητα ἔξοδα εἰς τε τὰς συγγενεῖς, τὰς αὐλικὰς, καὶ τὰς τῶν ἐπισημῶν διδασκάλας· ὅθεν πάντας τὰς ῥύακας τὰς ποτίζοντας τὸ Παππικὸν πρυτανεῖον ξηράνας, καὶ μὴ ἔχων ἑτέραν πηγὴν, παρὰ τὴν τῶν Γνδβλγεντζιῶν καπηλείαν, ὁλοψύχως αὐτὴν ἤνοιξεν· ὅθεν εἰς πᾶσαν τὴν Δύσιν ἀπέστειλε καπήλας ὅπως ἐκήρυττον πληρεστάτας ἀφέσεις τῶν ἁμαρτιῶν εἰς πάντας, καὶ ξεχωριστὰ εἰς τὸν καθ' ἕνα νὰ πωλῆται, καὶ νὰ ἀγοράζηται μὲ ἀργύριον, καὶ χρυσίον.

Παπικὴ πραγματεία.

§. 6. Ἀλλὰ διὰ νὰ ἰξεύρῃ τις ταύτην τὴν Παπικὴν πραγματείαν, ὁποία τις ἦν, ἂς εἰπῶμεν πλατύτερον, καὶ εἰς μάκρος λόγων, μὲ τὶ τρόπον καὶ μέθοδον ἤυρεν αὐτὴν τὴν πραγματείαν. ὁ Πάπας μὲ τὰς παρασίτας τὰ Θεολόγας παραβλέψας τὴν ἀνέκαθε καὶ παλαιὰν τῆς Ἐκκλησίας θεολογίαν τε, καὶ διδασκαλίαν, τρεῖς τόποι νὰ εἶναι τῶν ἐκ τοῦ δὲ τοῦ βίου ἀποιχομένων ψυχῶν ἔλεγεν, ὁ εἷς μὲν τῶν ἁγίων, εἰς τὸν ὁποῖον ἀπερχόμενοι τὴν αἰώνιον μακαριότητα ἀπολαμβάνουσι κτ. ἄλλος δὲ τῶν ἐναγῶν, καὶ ἀσεβῶν, εἰς τὸν ὁποῖον εἶναι τὸ ἐξώτερον πῦρ ὅπου διαφέρει ἀπὸ τὸ ἄσβεστον, εἰς τὸ ὁποῖον αἱ ψυχαὶ τῶν Χριστιανῶν ὅπου ἐμετενόησαν εἰς τὰ ἁμαρτήματά τους, δὲν ἔφθασαν δὲ νὰ ποιήσωσι τὸν κανόνα τους ἀπερχόμεναι, καὶ πρὸς καιρὸν κολαζόμεναι, καθαίρονται, καὶ κεκαθαρμέναι ἀπ' ἐκεῖ εἰς τὸν Οὐρανὸν ἀνέρχονται κτ. ὁ δὲ Πάπας ἀνώτατος οἰκονόμος ὢν (κατὰ τὸς Παπισὰς) τῶν τῆς Ἐκκλησίας θησαυρῶν, καὶ μόνος αὐτὸς τὰς κλεῖς τοῦτο τοῦ τρίτου τόπου ἔχων, καὶ πρὸ καιροῦ ἐκεῖθεν δύναται τὰς ψυχὰς νὰ ἐκβάλλῃ, πρὶν καθαριωθῶσι δηλαδὴ ἐντελῶς αὐταὶ, προσέτι εἰς διάστημα χρόνων ι'. κ'. ν'. διὰ τῶν συγκαταβατικῶν αὐτοῦ γραμμάτων, καὶ νὰ τὰς ἀναβιβάσῃ εἰς τὸν Οὐρανὸν μὲ τὰς τελείας αὐτοῦ συγκαταβάσεις, καὶ μὲ τὸς διαταχθέντας ὑπ' αὐτοῦ Γββιλαίους. διότι πρῶτος Βονιφάτιος Η'. ἐν ἔτει ἀπὸ Χριστοῦ γ'. διετάξατο Γββιλαῖον ἐνιαυτὸν νὰ ἀποτελῆται εἰς χρόνους ἑκατὸν, ἔπειτα Κλήμης ς'. εἰς πεντήκοντα· μετὰ τοῦτον Γρηγόριος Θ'. μετὰ εἰκοσιπέντε χρόνους· νῦν δὲ ὡς τὸς φανεῖ χρείας ἔσης χρημάτων εἰς αὐτὸς, καὶ λόγους θεομηνείας τινὸς προφασιζομένους εἰς τὸ νὰ ἐκτελῶσιν αὐτὴν τὴν πανήγυριν ὅταν θέλωσιν· Αὐτὸς ἄρα ὁ τρίτος τόπος εἶναι εἰς τὸς ἐν Ῥώμῃ Ἐπισκόπους τὸ διάσημον μεταλλεῖον, ἀπὸ τὸ ὁποῖον χωρὶς κόπον συνάγεται τόσος θησαυρὸς, καὶ ἐξοδιάζεται ἀρκετὰ εἰς τὰς τροφὰς, καὶ παντοδαπὰς ἐξόδους τῆς Ῥωμαϊκῆς Ἐκκλησίας.

Κατάσασις Γσπανίας.

§. 7. Ἐν τῇ Γσπανίᾳ πικρότατα ὠδύροντο αἱ Ἐκκλησίαι, ἐπειδὴ ἦσαν ὑποκείμεναι εἰς τὴν πικροτάτην τυραννίδα τοῦ Πάπα, καὶ τὸν ἐπαχθέστατον ζυγὸν τῆς ἀνωτέρω ἱερᾶς ἐξετάσεως, καὶ μάλιστα ὅτι Φερδινάνδος ὁ ἐ. ὁ βασιλεὺς αὐτῆς ὑποτασσόμενος εἰς τὰς προσαγὰς τοῦ Πάπα, διὰ προγράμματος μὲ βαρυτάτην τιμωρίαν ἀπηγόρευσε, τὸ νὰ τολμήσῃ τὶς τὴν ἱερὰν Γραφὴν νὰ μεταφράσῃ εἰς κοινὴν διάλεκτον, ὅτε τὰ με-

ταφ-

ταφραθέντα παρ' ἄλλων βιβλία νὰ τὰ μεταχειριθῇ, καθὼς Α'λφόνσος ὁ δὲ Κάςρο (α), διηγεῖται. Τῦ Φερδινάνδυ λοιπὸν ἀποθανόντος τῷ αφις'. Κάρολος έ. ὁ υἱὸς Φιλίππυ, ϗ Μαξιμιλιανῦ τῦ ά. ἔγγονος διεδέξατο τὴν βασιλείαν· κατὰ τάτυς τὺς χρόνυς, οἱ ἐν τῇ Πορτυγαλλίᾳ διάγοντες Γουδαῖοι, πολλὰ ἠναγκάζοντο νὰ γένωσι Χριςιανοί.

§. 8. Εἰς τὴν Γαλλίαν Κάρολον τὸν ή. Λυδοβίκος ὁ ΙΒ'. διεδέξατο, ὅςις πόλεμον συνεκρότησεν ἐν Ἰταλίᾳ μετὰ τῦ Πάπα Ἰυλίυ Β'. διὰ τὸ Μεδιολανικὸν δυκάτον, ἀπὸ τὸ ὁποῖον εἰς ἀρὰς παπικὰς, ϗ ἀναθέματα ὑπεβλήθη· ὁ δὲ ῥὴξ τῶν Γαλλιῶν τῷ αφ'. σύνοδον κατήγγειλεν εἰς τὺς ὑπ' αὐτὸν Ε'πισκόπυς, ϗ κληρικὺς ἐν Τυρώνῳ, ὅπυ συνελθόντες οἱ Πατέρες, ϗ τὰ περὶ τάτων σκεψάμενοι τὴν τῶν βασιλέων ὑπεροχὴν, ϗ τὸ ἀνῆκον αὐτοῖς ἐναντίον τῶν Ρ'ώμης Ε'πισκόπων εἰς ὀκτὼ ἄρθρα προσεκυρώσαντο, τὸ δὲ Ἰυλίυ Β'. ἀνάθεμα κατὰ τῦ Λυδοβίκου, ϗ τὰς ἄλλας ἐπιτιμήσεις, κατὰ τῶν ἐν τῷ τῆς Γαλλίας βασιλείῳ εὑρισκομένων ἀνισχύρυς ἀποδείξαντες ἀκύρυς ἀπεφήναντο· Ε'ν τάτοις ὑπὸ Μαξιμιλιανῦ τυῦ Καίσαρος, Λυδοβίκυ ΙΒ'. ϗ τῶν Καρδιναλίων, σύνοδος ἐν Πίσαις πόλει τῆς Ἰταλίας συνηθροίζετο, πρὸς τὴν ὁποίαν ὁ Λυδοβίκος πᾶσαν τὴν τῦ Πάπα ὑποταγὴν τελείως ἀπορρίψας, Ἰύλιον τὸν Πάπαν ἐπεκαλέσατο. Οἱ δὲ Καρδινάλιοι ὁπῦ ἦλθον εἰς τὴν ἐν Πίσσαις σύνοδον, φοβηθέντες νὰ μὴν ὑποπέσωσιν εἰς τὴν τῦ Ἰυλίυ ἐξυσιαςικὴν ὀργὴν, ταύτην τὴν σύνοδον ἐν Μεδιολάνοις μετεκομίσαντο, ὅπυ πάλιν οἱ συνελθόντες Πατέρες ταῖς τῦ Πάπα διαβολαῖς φοβηθέντες, ἀφέντες τὴν τῶν Μεδιολάνων πόλιν, τὸ ἐν τῇ μακρυτέρᾳ Γαλλίᾳ, Λάγδυνον ἐξελέξαντες ὑπῆγαν, καταπολλὰ ὀργιζομένυ ἐπὶ τάτοις τῦ Ἰυλίυ· Λυδοβίκος δὲ ὁ ῥηθεὶς, παντοίοις τρόποις διὰ τὴν σύνοδον αὐτὴν ἠγωνίζετο, ὥςε ἀπὸ αὐτὰ πάντες νὰ ἐφοβῶντο νὰ μὴν ἀκολυθήσῃ πάλιν, σχίσμα τὶ εἰς τὴν Ε'κκλησίαν. ἀλλ' εἰς τὺς αὐτὺς χρόνυς Ἰυλίυ τῦ Πάπα ἀποθανόντος, ϗ Λέοντος τῦ Γ'. διαδόχυ αὐτῦ γενομένου, τὸ σχίσμα ὁπῦ εἰς τὴν Δυτικὴν Ε'κκλησίαν ἐφοβέριζεν ὲ τὸν τυχόντα ἀφανισμὸν, μὲ θαυμάσιόν τινα ταχύτητα ἡμέρωσε. τῦ δὲ Λυδοβίκυ ἀποθανόντος, ἐξυσίασε τὸ ἐν Γαλλίαις βασίλειον Φραγκίσκος Α'. ἀνάγνωθι τὴν τυῦ Παύλου Σαρπίου ἱςορίαν τῆς ἐν Τριδέντῳ συνόδου (β), Νικόλαον τὸν Γίλιεν (γ), ϗ Ο'νούφριον τὸν Πανουΐνιον (δ). Γαλλίας.

§. 9.

(α) Κατὰ αἱρέσ. βιβλ. ά. κεφ. ιγ'.
(β) βιβλ. ά. Παραγρ. γ'. (γ) Χρον. Γαλλ. ἐν ἔτει αφ'. (δ) Ε'ν Γελ. Β'. ϗ Λέον. Γ'.

§. 9. Ε'ν τῇ Α'γγλίᾳ Ε'ρρίκος ὁ Ζ'. ὁ βασιλεὺς ταύτης συμπεθέρας ποιῶν τὸν Βεργανδίας δάκα, Κάρολον τὸν τῆς Καζιλίας ῥῆγα, τὸν ὁποῖον ὕζερον Α'υτοκράτορα ἀνηγόρευσαν, καὶ Γάκωβον Δ'. τὸν ῥῆγα τῆς Σκοτίας, εἰς ἄκρον εὐδαιμονίας τὸ βασίλειον αὐτῆ καθὼς ἐνόμιζεν ἤφερε, καὶ τόσον ἐχαίρετο εἰς αὐτὰς τὰς ἐπιγαμίας, ὥζε νὰ ἔγραψε καὶ πρὸς τὲς ἐν Λονδίνῳ τῇ πόλει, τὸ βασίλειον αὐτῆ μὲ τοῖχον χάλκινον νὰ τὸ περιφράξωσι. Τέτε ὁ μεγαλήτερος υἱὸς Α'ρθερος ἐσυνήφθη μὲ γυναῖκα Καθαρίαν ὀνόματι τὴν δυγατέρα τῆ καθολικοῦ Φερδινάνδε Ε'. τὴν ὁποίαν, ἀποθανόντος τῆ Α'ρθέρε χωρὶς τέκνον, ἔλαβεν εἰς γυναῖκα ὁ νεώτερος ἀδελφὸς αὐτῆ Ε'ρρίκος Η'. μὲ τὴν συχχώρησιν Γαλίε τῆ Πάπα· αὐτὸ δὲ τὸ συνοικέσιον αἴτιον ἔγινε μυρίων ταραχῶν εἰς τὴν Ε'κκλησίαν τῆς Α'γγλίας, ὡς ἐν τοῖς ἑξῆς ῥηθήσεται. ἀποθανόντος δὲ Ε'ρρίκε Ζ'. ἐν ἔτει αφθ'. ἔλαβε τὸ βασίλειον Ε'ρρίκος Η'. τὰ πρῶτα φέρων ἐν τοῖς πεπαιδευμένοις τῆ καιρῆ ἐκείνε. Τέτε βασιλεύοντος, διὰ συναινέσεώς τε πᾶσαν ἐξεσίαν πολιτικήν τε, καὶ Ε'κκλησιαζικὴν Θωμᾶς ὁ Βολσεῦος ὁ Καρδινάλιος, καὶ Λεγάτος ὢν τε Πάπα, καὶ Καγγελάριος τῆ βασιλείε εἶχεν· Ε'ν τέτοις διχοσασία ἐχ ἡ τυχῆσα περὶ τῶν Ε'κκλησιαζικῶν ἀτελειῶν ἐνεφύη, ἐπειδὴ οἱ Ε'κκλησιαζικοὶ τελείως μὴ ὑποκείμενοι εἰς τὴν τῆ βασιλέως κρίσιν, πᾶς ἐξάγισος, καὶ μιαρώτατος, καὶ μεγάλων ἀδεμιτεργιῶν ὑπαίτιος, βαθμόν τινα Ε'κκλησιαζικὸν ἐλάμβανε, διότι μὲ αὐτὸν καὶ τελειωτάτην ἐλευθερίαν τῶν ἐγκλημάτων αὐτῆ προσελάμβανεν, ὅτι ἐχὶ μόνον τῶν μετὰ τὸν βαθμὸν, ἀλλὰ καὶ τῶν πρὸ τῆ βαθμῆ τὴν ἐξέτασιν νὰ ποιῶσιν αὐτῶν εἰς ἐξωτερικὸν κριτήριον δὲν ἦτον δυνατὸν παντελῶς· Τέτων λοιπὸν ὄντων γινομένων, ἄκρατος ἀσπλαγχνία τῆ Α'γγλικανῆ κλήρε ἀνεφάνη, διὰ τῶν αὐτῆ ἀποτελεσμάτων, τὰ ὁποῖα ἔδειξε πρὸς τοῖς ἄλλοις, καὶ εἰς ἕνα Ρ'ιχάρδον Ο'υννίον Λονδινικὸν ἰατρὸν, ἐχὶ δι' ἄλλο, εἰμὴ ὅτι κληρικήν τινα ἐνώπιον τῆ βασιλικῆ κριτηρίε ἐκατηγόρησε κτ'. ἀνάγνωθι Φραγκίσκον Βάκωνα τὸν Βάρωνα τῆ Βερελαμίε (α), καὶ Γίλβερτον τὸν Βουρνὲτ (β).

Α'γγλίας.

Γερμανίας.

§. 10. Ε'ν τῇ Γερμανίᾳ σφοδρὸς ἀγὼν ἀνέκυψε κατὰ τὸ αφί. ἔτος μεταξὺ τῶν Κολωνιακῆς ἀκαδημίας θεολόγων, καὶ Γωάννε τῆ Ρ'ευχιλινῆ, καὶ τῶν λοιπῶν, περὶ τῆ ἂν πρέπῃ τὰ τῶν Ε'βραίων πάντα τὰ παρὰ τὴν θείαν Γραφὴν βιβλία νὰ παραδοθῶσιν εἰς τὸ πῦρ, ὡς Γωάννης Φεφερκῶρνος, ὁπῆ ἐξ Γεδαίων Χριζιανὸς γενόμενος, εἰς Μαξιμιλιανὸν Α'. κατήγγειλεν, εἰπὼν, ἐὰν τῆτο γένῃ, εὐκόλως οἱ Γεδαῖοι εἰς τὴν τῆ Χριζῆ πίζιν ἤθελαν ἐπιζρέψῃ. αὐτὸ λοιπὸν τὸ ζήτημα Μαξιμιλιανὸς ὁ

(α) Ε'ν τῷ βίῳ Ε'ρρίκε Ζ'. (β) Ι'σορ. τῆς Ε'κκλησ. μεταρ. ἐν Α'γγλίᾳ μέρ. ά. βιβλ. ά. καὶ περὶ τὴν ἀρχὴν τῆ β'. βιβλίε.

ὁ Αὐτοκράτωρ ἄφησε νὰ τὸ ἐξετάσῃ ὁ Μογεντίας Ἀρχιεπίσκοπος ὁμοῦ μὲ τὰς ἐπιφανεστέρας Ἀκαδημίας, καὶ μετὰ Γακώβου μάλιστα Ὀγοστράτου, τοῦ ἐξεταστοῦ, καὶ Γωάννου τοῦ Ρευχλινοῦ, τάχα φαίνεται ἔυλογον καὶ εἰς τὴν ἐν Ρώμῃ Ἐκκλησίαν πάντα τὰ τῶν Ἑβδαίων βιβλία, πλὴν τῆς θείας Γραφῆς νὰ γένωσι πυρὸς κατανάλωμα. Γενομένης δὲ μεταξὺ αὐτῶν διαφωνίας, καὶ πολλὰ ἐπιταθείσης, εἰς μάτην τὸ ζήτημα αὐτὸ ἔγινε κτ. ανάγνωθι Γωάννην τὸν Σλεϊδανὸν (α).

§. 11. Εἰς τὴν Δύσιν κατὰ τάτας τὰς χρόνας, νέα αἵρεσις ἄρχισε τῶν Πτωχῶν Περεγρίνων, ἤτοι τῶν παρεπιδήμων, οἵτινες βαστῶντες τὸν σταυρὸν ἀνὰ χεῖρας, μὲ ἀσκεπῆ κεφαλὴν, καὶ γυμνὰς πόδας εἴς τε τὰς πόλεις, καὶ κώμας θλιβόμενοι ἐπλανῶντο· ὅθεν καὶ Σταυροφόροι ἐκλήθησαν, μήτε μοναχόν τινα, μήτε γυναῖκα εἰς τὴν παρεπιδημίαν αὐτῶν δεχόμενοι, μήτε χρήματα ἔχοντες ἐπάνω τας, διότι δὲν ἐχρειάζοντο ἀπὸ αὐτὰ, ἀλλὰ διάγοντες ἐν νησείᾳ, καὶ πᾶσαν σκληραγωγίαν ὑποφέροντες, οἶνον, καὶ ζύθον, ἤγουν σίκερα ἀπεσρέφοντο, καὶ ἐμίσθων, κατατήκοντες ἑαυτὰς δὶ ἰσανοποίησιν τῶν σφαλμάτων, καὶ ἁμαρτημάτων τας. Αἵρεσις Περεγρίνων.

§. 12. Παρόμοια μὲ αὐτὰς καὶ εἰς τὴν Αὐτοκρατορίαν τῶν Τούρκων ἄρχισαν οἱ μοναχοὶ αὐτῶν, τὰς ὁποίας Δερβισίδας κοινῶς ὀνομάζουσι, δηλαδὴ περιηγητὰς, νὰ περιοδεύωσιν εἰς τὰς πόλεις τῆς Οἰκουμένης. ἀπὸ τὰς ὁποίας ἄλλοι μὲν κυρίως Δερβισλὲρ καλοῦνται, διακρινόμενοι ἀπὸ τὴν ἀκάλυπτον κεφαλήν τας, τῶν ὁποίων τὰ μέτωπα, καὶ μυλίγγια εἶναι καμμένα μὲ σίδηρον πεπυρωμένον, ἢ μὲ σπόγγας πεπυρωμένας, ἢ μὲ ἄλλον τινὰ τρόπον, καὶ δείχνοντες ἁγιότητα διὰ τὸ λιτὸν τῆς τραπέζης, καὶ τὸ πτωχικὸν φόρεμά τας· ἄλλοι δὲ Καλενδὰρ ὀνομάζονται, οἵτινες μεταχειριζόμενοι ὑπερβολικὴν νησείαν, περιφανῆ ἁγιότητα ὑποκρίνονται· καὶ ἄλλοι μὲν ἀπὸ αὐτὰς, ὁποῦ ἀκολουθοῦσιν εἰς τὴν διδασκαλίαν τοῦ Μωάμεθ Οὐλεμάδες καλοῦνται, τουτέστι θρῆσκοι, ἄλλοι Χεκεμάδες, τουτέστι φιλόσοφοι, καὶ ἄλλοι τελευταῖον Τερλάκιδες, τῶν ὁποίων πάντων ὁ βίος καὶ τὰ ἤθη εἶναι καταγέλασα καὶ μιαρά. Δερβισλὲρ τάγμα μοναχῶν τῶν Τούρκων. Καλενδὰρ ἕτερον τάγμα. Οὐλεμάδες Χεκεμάδες. Τερλάκιδες

ΚΕΦΑ'.

(α) Ἐν τοῖς ὑπομνήμ. βιβλ. β'. ἐν ἔτει αφκ'. σελ. 40. τομ. Α'. ἐκδ. Ἀργεντορ. αχκά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Περὶ τῶν γενομένων συνόδων ἐν τῇ Δυτικῇ Ἐκκλησίᾳ ἐν τούτοις τοῖς χρόνοις.

§. 1.

Σύνοδος Τερώνε.

Ἐπὶ Μαξιμιλιανῦ τῦ ἀ. συνηθροίσθη ἡ Τερωνικὴ σύνοδος, ὑπὸ Λεοβίκε ΙΒ'. ῥηγὸς τῶν Γαλλιῶν, ἐναντίον τῦ Ῥώμης Ἐπισκόπε Ἰελίε Β'. τῷ ἀφί. εἰς τὴν ὁποίαν οἱ συνελθόντες Πατέρες, καὶ συνεδριάσαντες, ὁμοφώνως πάντες ἀπέφηναν νὰ μὴν ἔχῃ ἄδειαν ὁ Ῥώμης Ἐπίσκοπος χωρὶς δικαίαν αἰτίαν νὰ ἐγείρῃ πόλεμον ἐναντίον εἰς τὰς ἐπαρχίας ὅπε δὲν ὑπόκεινται εἰς τὴν Ἐκκλησιαστικὴν αὐτῦ διοίκησιν, καὶ οἱ ἐκείνων τῶν ἐπαρχιῶν αὐθέντται, καὶ ἡγεμόνες νὰ δύνανται εἰς τοιαύτην περίστασιν νὰ εἶναι ἐξεσιασαὶ ἀνεμποδίστως πρὸς καιρὸν πάσης Ἐκκλησιαστικῆς ἐξεσίας, νὰ ἐμποδίζωσι τὰς δυνάμεις, καὶ τὴν ὁρμὴν τῦ ἐχθρῦ αὐτῶν Πάπα, μήτε νὰ εἶναι παράνομος ὁ ἐνοχλέμενος βασιλεὺς καὶ ἡγεμὼν ἀπὸ ἀρματα τῦ Πάπα, ἂν δὲν ὑποτάσσεται εἰς αὐτὸν, μήτε οἱ ὑποτελῆντες εἰς αὐτὸς, μήτε μὴν εἰς τὰ ἐπιτίμια αὐτῦ νὰ ὑπόκηνται, καὶ μάλιστα οἱ ἐν Γαλλίαις, εἰς τῶν ὁποίων τὸς Ἀρχιερεῖς διὰ τῦ πραγματικῦ τύπε ἐδόθη ἄδεια εἰς τοιαύτας περιστάσεις χωρὶς τῆς τῦ Ἀποστολικῦ θρόνε βοηθείας τὰς ἐκείνων φιλονεικίας νὰ διευθετῶσι, καὶ τελείως νὰ μὴ προσέχωσιν εἰς τὸς Παπικὸς ἀφορισμὸς κτ'. τὰ πρακτικὰ αὐτῆς τῆς συνόδε ἐκτίθησι Νικόλαος ὁ Γίλλης (α), ὅσις μαρτυρεῖ νὰ ἦτον, καὶ αὐτὸς εἰς αὐτὴν τὴν σύνοδον.

Σύνοδος Πισσῶν.

§. 2. Ἡ ἐν Πίσσαις Οἰκεμενικὴ σύνοδος, καθὼς λέγεται ἀπὸ τὸς Δυτικὸς, μὲ τὴν συμφωνίαν Μαξιμιλιανῦ τῦ Αὐτοκράτορος, καὶ Λεοβίκε ΙΒ'. τῦ ῥηγὸς τῶν Γαλλιῶν, συνηθροίσθη ἀπὸ ἐννέα Καρδιναλίες, χωρὶς θέλημα Ἰελίε Β'. τῦ Πάπα Ῥώμης, ἐν ἔτει ἀφιά. μετηνέχθη δὲ ἀπὸ τὰς Πίσσας εἰς Μεδιόλανα, καὶ ἀπ' ἐκεῖ μετεκομίσθη εἰς Λάγδυνον, καὶ τέλος αὐτόθι ἔλαβε τῷ ἀφιβ'. Ἐπειδὴ ὁμώσαντος Ἰελίου Β'. μετὰ τὴν ἐκλογήν τε νὰ συναθροίσῃ σύνοδον οἰκεμενικὴν ὕστερον ἀπὸ δύο χρόνες, καὶ μὴ συναθροίζοντος, οἱ Καρδινάλιοι κατὰ τὴν δοθεῖσαν αὐτοῖς ἐξεσίαν συνήθροισαν αὐτὴν τὴν σύνοδον.

Εἰς

(α) Χρον. Γαλλ. ἐν ἔτει ἀφι. σελ. 408. μέρ. β'.

Εἰς τὴν Α'. λοιπὸν πρᾶξιν, διωρίσθη ὅτι αὐτὴ ἡ συναθροισθεῖσα σύνοδος πρὸς μεταρρύθμισιν τῆς Δυτικῆς Ἐκκλησίας κατά τε τὴν κεφαλὴν, καὶ τὰ μέλη, ἥτις διεφθάρη πολὺ ἀπὸ τὴν παλαιὰν παράδοσιν διὰ τὰς ἀναισχύντας καινοτομίας τῶν Ῥώμης Ἐπισκόπων, νὰ εἶναι νόμιμος, καὶ κανονική, καὶ πάντα τὰ ὑπὸ τῶν Ῥώμης Ἐπισκόπων ἐναντίον ταύτης τῆς συνόδου προβληθησόμενα νὰ εἶναι ἄκυρα, καὶ ἀνίσχυρα. Πρᾶξις Α'.

Εἰς δὲ τὴν Β'. πρᾶξιν ὁ τῆς ἐν Τωλήτῳ συνόδου κανὼν ἀνελήφθη, ὅτι πρέπει νὰ παρατηρῆται τό, τε σχῆμα, καὶ ἡ κοσμιότης τῶν ἠθῶν κατὰ τὴν τῶν πατέρων συνθήκην, καὶ ποῖοι πρέπει νὰ εἶναι οἱ κριταὶ τῶν ἀμφιβαλλομένων αἰτιῶν διωρίσθη. Πρᾶξις Β'.

Εἰς τὴν Γ'. ἀπεφασίσθη νὰ μὴ λυθῇ ἡ σύνοδος πρὶν μεταρρυθμισθῇ ἡ Ἐκκλησία. ὁμοίως προσεκυρώθη τὸ τῆς ἐν Κωνσταντίᾳ συνόδου γεγονὸς θέσπισμα. Πρᾶξις Γ'.

Εἰς τὴν Δ'. ὅτι ἡ Οἰκουμενικὴ σύνοδος ἀμέσως παρὰ τοῦ Χριστοῦ τὴν αὐθεντίαν ἔχει, εἰς τὴν ὁποίαν ὑπόκειται, καὶ χρεωστεῖ νὰ ὑποκύψῃ ὁ Ῥώμης Ἀρχιερεύς (α). Πρᾶξις Δ'.

Εἰς τὴν Ε'. τὴν ἐν Μεδιολάνοις γενομένην, οἱ Πατέρες, τῶν Λιγάτων αὐτῶν ἀποπεμφθέντων, καὶ ἀποφληθέντων, πάλιν ἄνδρας ἐν Χριστῷ ἀγαπητοὺς πέμπουσιν εἰς τὸν Ῥώμης Πάπα, διὰ νὰ ἐρωτήσωσιν αὐτὸν νὰ διαλέξῃ τόπον διὰ τὴν σύνοδον, εἰς τὸν ὁποῖον νὰ πραχθῶσι πάντα τὰ τῆς συνόδου ἐλευθέρως, ἐπειδὴ δὲν ἤθελε νὰ συγχρωτισθῇ αὐτὴ ἡ σύνοδος εἰς τὴν Ῥώμην. Πρᾶξις Ε'.

Εἰς τὴν ς'. τὸ τῆς ἐν Κωνσταντίᾳ θέσπισμα ἐπανελήφθη κατὰ τῶν ἐπιόντων τοῖς προσερχομένοις, καὶ ἀπερχομένοις τῆς συνόδου. Πρᾶξις ς'.

Εἰς τὴν Ζ'. ἀργίᾳ πάσης ἀρχιερατικῆς πράξεως ὁ Πάπας ὑπεβλήθη, ὅτι παρελθόντος τοῦ προγραφέντος αὐτῷ χρονικοῦ διαστήματος δὲν ἐπαρασάθη εἰς τὴν σύνοδον. Πρᾶξις Ζ'.

Εἰς τὴν Η'. καὶ Θ'. θεσπίσαντες νὰ ἐκλέξῃ τόπον τῇ συνόδῳ ἁρμόδιον, αὐτὸς τὰ παρὰ τῆς συνόδου εἰς ἀδὲν ἐλογίσατο, ὅθεν αὐτὸν προσέτι καὶ πάσης ἐξουσίας τοῦ ἐκλέγειν τόπον τῇ συνόδῳ ἀπεξέρησαν. Πρᾶξις Η'. καὶ Θ'.

Εἰς τὴν Ι'. οἱ τῆς συνόδου Ἐπίτροποι ἀπέδειξαν τὸν Πάπαν Γάλλιον, ὅτι εἶναι δίκαιον ἀδεμίαν Παπικὴν διακονίαν νὰ ἐπιτελῇ, διὰ τοῦτο Πρᾶξις Ι'.

Εἰς τὴν ΙΑ'. καὶ τελευταίαν συνέλευσιν, προσάζεται ὁ Γάλλιος νὰ ἀπέχῃ παντὸς Παπικοῦ ἔργου, ἐπειδὴ παντάπασι μαχόμενος τῇ ἐν Πίσσαις συνόδῳ ἐφάνη, καὶ τοὺς ἑπομένους αὐτῇ, τῷ ἀναθέματι καθυποβάλλων, μάλιστα διὰ νὰ ἐμποδίσῃ αὐτὴν αἱμάτων χύσεως αἴτιος ἔγι- Πρᾶξις ΙΑ'

(α) Ἐπειδὴ ὁ Γάλλιος Β'. συμμαχίαν ποιησάμενος ἄρχισε νὰ καταστρέχῃ τὰς πόλεις τῆς Φλωρεντινῆς ἐπαρχίας, οἱ ἐν Πίσσαις εὑρισκόμενοι πατέρες φοβηθέντες μετέφεραν τὴν σύνοδον εἰς Μεδιόλανα.

νε κτ'. Ταύτης δὲ τῆς συνόδε τὰ πρακτικὰ ἐν συνελεύσει Β'. καὶ Γ'. τῆς ἐν Λατεράνῳ συνόδε ἀπεβλήθησαν, καὶ φιλονεικία εἰς τὲς Δυτικὲς περὶ ταύτης εἶναι, ἐπειδὴ τινὲς μὲν λέγεσι νὰ εἶναι νόμιμος, τινὲς δὲ τὸ ἐναντίον.

Λατεράνε. §. 3. Η' ἐν Λατεράνῳ σύνοδος, ἥτις κοινῶς ὑπὸ τῶν Παπιςῶν Ε'. οἰκεμενικὴ λέγεται, ὑπὸ τε Ρ'ώμης Γελίε Β'. συνηθροίσθη τῷ αφιβ'. ἐπεδήμησαν δὲ εἰς αὐτὴν τὴν σύνοδον οἱ ὑποχείριοι τῷ Ρ'ώμης πρυτανείῳ μόνοι Γ'ταλοὶ Ε'πίσκοποι, πρὸς ἀνατροπὴν τῆς ἐν Πίσσαις προγεγονείας συνόδε, κατέληξε δὲ ἐν ἔτει αφιζ'. ἐπὶ Λέοντος τε Γ'. δὲν ἦσαν δὲ εἰς αὐτὴν περισσότεροι ἀπὸ τὲς ξ'. Ε'πισκόπε, καὶ συνελεύσεις ιβ'. ἐποίησαν. πέντε μὲν ἐπὶ Γελίε τε ῥηθέντος, ἑπτὰ δὲ ἐπὶ Λέοντος τε Γ'. δι' ὧν συνελεύσεων ἐδὲν ἄλλο νὰ κατορθώσωσι σφοδρῶς διηγωνίσθησαν ὅ, τε Γέλιος, καὶ ὁ Λέων οἱ τῆς Συνόδε Κύριοι, καὶ προεξάρχοντες, παρὰ τὴν ἀρχιερατείαν τες νὰ ὑπερυψώσωσι εἰς τὸν κολοφῶνα, καὶ ὕψος πάσης ἀρχῆς, καὶ ἐξεσίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Περὶ Μαρτίνε τε Λυθήρε, Ο'υλδερίχε τε Ζεϊγγλίου, Γ'ωάννε τε Οἰκολαμπαδίε, καὶ τῆς γεγονείας ὑπ' αὐτῶν μεταῤῥυθμίσεως τῆς τε Χριςε Ε'κκλησίας ἐν τῇ Δύσει.

§. 1.

Μαρτῖνος Λυθῆρος. Μαρτῖνος ὁ Λυθῆρος γεννηθεὶς τῷ αυπγ'. ἐκ πατρὸς μὲν καλεμένε Λύτερ, μητρὸς δὲ Μαργαρίτης Λινδεμανίας, οἰκάντων ἐν Γολεβίῳ ὑποκειμένῳ τῷ Μανιφελδικῷ τῆς Γερμανίας Κομητάτῳ, ὅσις διδαχθεὶς τὰς ἐπισήμας εἰς Γερμανίαν, καὶ φοβηθεὶς ἀπὸ τὸν ἀκολουθήσαντα αἰφνίδιον θάνατον ἐξ ἀσραπῆς, εἰς ἕνα τε φίλον, καταφυγὼν εἰς μοναςήριον τῶν ἐρημιτῶν τε ἁγίε Α'υγεςίνε, ἐμβῆκεν εἰς αὐτὸ τὸ τάγμα, χωρὶς νὰ θέλωσιν οἱ γονεῖς τε, τῷ αφό'. ἐπὶ τέτοις μάγιςρος, καὶ πρεσβύτερος προεχειρίσθη ὢν χρόνων κδ'. Ε'κ τέτε δὲ τε χρόνε ἄρχισε περὶ τὴν θείαν Γραφὴν καὶ τὴν ἱερὰν Θεολογίαν μᾶλλον νὰ καταγίνηται, πάρεξ εἰς τὰς λοιπὰς τῶν ἐξωτερικῶν ἐπισημῶν παντοίοις τρόποις, καὶ λόγοις διϊσχυριζόμενος νέαν τινὰ, καὶ πρόσφατον μεταῤῥύθμισιν νὰ ἀναδείξῃ τῆς Δυτικῆς Ε'κκλησίας, ὅπε διεφθάρη τόσον μὲ τὰς τυραννίας καὶ καινοτομίας τῶν Ρ'ώμης Ε'πισκόπων· ἐπειδὴ ἐδυσχαίρενε, καὶ ἀδημονᾶσε κατὰ πολλὰ, ὄ μόνον αὐτὸς, ἀλλὰ καὶ πᾶς τις ὅπε δὲν

ἦτον

ἦτον παράσιτος τῦ Πάπα, βλέπων τας μυσαρὰς πράξεις, ϗ καινοτομίας τῆς Ἀποστολικῆς παραδόσεως, ϗ τυραννικὰς ἀσπλαγχνίας τῶν Ρ῾ώμης Ἐπισκόπων. ὅθεν τῆς ἐν Οὐϊτεμβέργῃ ἀκαδημίας καθηγητὴς προβληθεὶς, ϗ διωρισθεὶς, ἐναντίον ἄρχισε φανερὰ νὰ συντυχαίνῃ, ϗ νὰ διαλέγηται κατὰ τῶν περιττῶν θεοσοφιςῶν λεγομένων, ὁπῦ μὲ μίαν μάταιον λεπτότητα, ϗ ψιλὰς ἐπινοίας θεολογῦσι, ϗ τὴν ἱερὰν Γραφὴν τῶν τε προφητῶν, ϗ Ἀποςόλων νὰ διδάσκωσιν, ἀχὶ κατὰ τὸν Ἀκυϊνάτην Θωμᾶν, τὸν Σκῶτον, τὸν Ἄλβερτον κτ. ἀλλ᾽ ἄλλως πως κτ. κτ.

§. 2. Ἐν ἔτει δὲ ἀπὸ τῆς τῦ Κυρίυ Γεννήσεως ᾳφιέ. Λέοντος τοῦ Γ. Ρ῾ώμης Ἐπισκόπυ δεδωκότος ἄδειαν τὴν ἐν τῇ Γερμανίᾳ τῶν Γνδελγεντζιῶν πραγματείαν, ἀχὶ εἰς τὰς Αὐγυϛιανὰς, καθὼς ϗ εἰς τὰς προτέρας τῶν Ρ῾ώμης Ἐπισκόπων ὑποκριτικὰς, ϗ ἀσεβεῖς, ἐμπορίας, ἀλλ᾽ εἰς μοναχόν τινα Δομινικανὸν τὸν ἐκ Μυσίας Γωάννην Τετζέλιον, πρᾶξιν καταπολλὰ μεγάλην ἀπὸ τὰς ἄλλας ἔχοντα, νὰ γεραίρῃ αὐτὰς, ϗ νὰ ἐγκωμιάζῃ, ϗ νὰ τὰς πωλῇ εἰς ἐκείνας ὁπῦ θέλωσι, ϗ τὴν ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν νὰ πωλῇ, ϗ εἰς αὐτὰς τὰς ἀμετανοήτως ἁμαρτωλὰς νὰ κηρύττῃ, πῶς δίδεται ἀπὸ τὸν Πάπα τελεία ἄφεσις ἁμαρτιῶν διὰ μέσυ αὐτῶν τῶν συγκαταβατικῶν γραμμάτων, ἀντεχάθη εἰς αὐτὰς ϗ εἰς αὐτὸν, Μαρτῖνος ὁ ῥηθεὶς Λυθῆρος κατ᾽ ἰδίαν μὲν τῷ ᾳφιέ. ἔπειτα δὲ ϗ φανερά. Μαθὼν ὁ Τετζέλιος πῶς αὐτὸς ἕτω φανερὰ εἰς τὴν αὐτῦ πραγματείαν νὰ ἐναντιώνηται, ἔτριζε τὰς ὀδόντας τυ, ϗ μὴ ἔχων ἄλλο ποιῆσαι, μὲ κατάρας φρικτὰς αὐτὸν, ὡς κάκιςον αἱρετικὸν ἐκατάρατο, φοβερίζων αὐτὸν ϗ τὴν διὰ πυρὸς κόλασιν. Τῦ δὲ Λυθήρυ τελείως μὴ προσέχοντος εἰς τὰς φοβερισμὰς τῦ Τετζελίυ, ἀλλὰ πρὸς μεγαλητέραν ἀποκήρυξιν τέτων, ριέ. θέσεις ἀντιπαπικὰς δημοσιεύσαντος εἰς τε τὴν Οὐϊτεμβέργην πόλιν, ϗ εἰς ἄλλας τόπυς, πολλοὶ τῶν ἐν Γερμανίᾳ εὐγενῶν αὐτὰς προσεδέχθησαν. Τῦτ᾽ αὐτὸ ϗ ὁ Τετζέλιος ποιήσας ϗ θέσεις παπικὰς εἰς Οὐϊτεμβέργην πέμψας, οἱ Ἀκαδημαϊκοὶ νέοι εἰς τὸ πῦρ ἔῤῥιψαν αὐτάς. Ἐκ τέτυ λοιπὸν τῦ χρόνυ ἄρχισε φανερὰ ὁ Λυθῆρος νὰ ἐναντιώνηται τὴν Ρ῾ωμαϊκὴν Ἐκκλησίαν, ϗ διδασκαλίαν Χριςιανικὴν νὰ κυρύττῃ ἑτέραν ἀπὸ τὴν παπικὴν, ὁπῦ περιέχεται μόνον εἰς τὴν θείαν Γραφὴν, ϗ ἐπομένως μεταῤῥύθμισιν τῆς Ἐκκλησίας.

§. 3. Ἐπειδὴ λοιπὸν οἱ Καθολικοὶ λέγυσι πῶς εἰς τὴν θείαν Γραφὴν νὰ μὴ περιέχηται πᾶσα ἡ σωτηριώδης διδασκαλία, ἀλλ᾽ ἔξω ἀπὸ αὐτὴν νὰ εἶναι τινὲς παραδόσεις τῶν Ἀποςόλων, ὁπῦ ἰσοδυναμῦσι, ϗ ὁμοιάζυσι μὲ τὸν γραπτὸν τῦ Θεῦ λόγον, παρ᾽ αὐτῶν μὲν ἀγράπτες, παρ᾽ ἄλλων δὲ γραφθείσας ϗ μάλιςα ὑπὸ τῦ Ἀντιοχείας Ἐπισκόπυ Ἰγνατίυ ἐν ταῖς αὐτῦ ἐπιςολαῖς, τὰς ὁποίας ὁ Βαρώνιος, λέγει (α), εἰς

(α) Χρον. ἐν ἔτει ρθ΄. ἀριθ. 20.

ήμᾶς σῴας τε καὶ ἀνοδεύτους νὰ ἤλθαν· ὁ Λυθῆρος τουναντίον ἐδίδαξε, μόνην τὴν θείαν Γραφὴν ἀποδεχόμενος, ὡς ἱκανῶς ἔχουσαν πρὸς τὴν τῶν ἀνθρώπων σωτηρίαν, τὰς δὲ ἱερὰς πατέρας, τὰς συνόδους, καὶ τὰς παραδόσεις μακρὰν ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν ἀποβάλλει· διότι τὰς νηςείας τῶν τεσσαρακοςῶν, τὰς ἐξομολογήσεις τῶν ἁμαρτιῶν, τὸν ἄζυγα βίον ἱερέων τε, καὶ λαϊκῶν, τὸ τῶν μοναχῶν σχῆμα, τὰ πρὸς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν γινόμενα μὲ διαφόρως εὐλαβείας τρόπως, καὶ διὰ νὰ εἰπῶμεν μὲ ἕνα λόγον, τὰ μὴ ἐν τῇ θείᾳ γραφῇ ῥητῶς ἐκτεθέντα, εἶπε νὰ εἶναι δεισιδαιμονίαι μεμιχανημέναι ἐν τῷ τοῦ διαβόλου ἐργαςηρίῳ, μόνη γὰρ ἡ πρὸς τὸν Χριςὸν πεποίθησις, ἥτε ἐλπὶς, καὶ ἡ ἐν τῇ θείᾳ Γραφῇ ἐκτεθεῖσα διδασκαλία πρὸς σωτηρίαν εἶναι ἀρκετή, εἰς τοὺς Χριςιανούς. ὅθεν ἐν ἔτει αφκς΄. ἀποβάλλων τελείως καὶ καταφρονῶν τὸ σχῆμα τῶν μοναχῶν, καὶ τὴν πολιτείαν, καὶ διαγωγὴν τῆς μοναδικῆς ζωῆς, καὶ τὸ μοναχικὸν φόρεμα ἀπορρίψας, ἔλαβε γυναῖκα τὴν Καθαρίναν τὴν ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας τὸν μοναδικὸν βίον εἰς μοναςήριον διάγουσαν παρομοίως μὲ τὸν ἄνδρα της, διὰ τὴν ὁποίαν αἰτίαν λέγει ὁ Σλεϊδανὸς (α), πολλῷ μᾶλλον ὑπὸ τῶν αὐτῷ ἀντιδιαφερομένων κατηγορηθεὶς ἐμέμφετο, διότι ἰδόντες αὐτὸν μὲ γυναῖκα συναφθέντα εἰς τὸ γῆρας τε, ἐξάπαντος πῶς νὰ ἐτρελάθη, καὶ νὰ ἔγινε δῆλος τοῦ Σατανᾶ ἐκραζον.

Οἱ παδοὶ τοῦ Λυθήρου καλοῦνται Προτεζάντιοι.

§. 4. Οἱ συμφωνοῦντες λοιπὸν εἰς τὴν διδασκαλίαν τοῦ Λυθήρου, καὶ ἐπιθυμοῦντες νέαν τινὰ μεταρρύθμισιν νὰ ἔχωσι τῆς Ἐκκλησίας τὴν ὁποίαν καὶ συνεςήσαντο κατὰ μῆκος καὶ πλάτος, Προτεζάντιοι, ἤτοι διαμαρτυρόμενοι ἐκλήθησαν ἐξ αἰτίας τοιαύτης. τῷ αφκθ΄. πρόγραμμα ἐν Σπείρᾳ τῇ πόλει τῆς Γερμανίας ὑπὸ τῶν ἡγεμόνων αὐτῆς τῶν προσκειμένων τῷ Ῥώμης Ἐπισκόπῳ κατά τε τοῦ Λυθήρου, καὶ τῶν ἑπομένων τῇ αὐτοῦ διδασκαλία ἐξεδόθη. ὅσοι δὲ τῶν λοιπῶν ἡγεμόνων, καὶ τῶν διαφωνούντων τῷ Ῥώμης Ἐπισκόπῳ, προσκειμένων δὲ τῷ Λυθήρῳ, οὐχὶ δι᾽ ἄλλο, ἀλλ᾽ ὅτι πολλὰ βαρυνθέντες τῇ τῶν Ῥώμης Ἐπισκόπων τυρανικῇ ὠμότητι, ἤτοι ἀσπλαγχνίᾳ, καὶ παντοίῳ τρόπῳ καὶ δυνάμει βαλλόμενοι ἄλλην τινὰ τῆς Ἐκκλησίας μεταρρύθμισιν νὰ ἀναδείξωσιν, ἐναντίον τοῦ ἐν Σπείρᾳ ἐκτεθέντος προγράμματος διεμαρτύραντο· ὅθεν ἐξ ἐκείνου τοῦ χρόνου, μέχρι τοῦ νῦν οἱ Λυθηρανοὶ, Προτεζάντιοι κοινῶς καλοῦνται. τῶν ὁποίων τὰ δόγματα τῆς αὐτῶν Ἐκκλησίας ἐν ις΄. κεφαλαίοις ὁ Λυθῆρος ἀνεκεφαλαίωσεν, ἀπὸ τὰ ὁποῖα Φίλιππος ὁ Μελάγχθων ἐν ὑςέροις ἐσύνθεσε τὴν τῆς πίςεως αὐτῶν ὁμολογίαν ἐκτεθεῖσαν ἐν Αὐγούςῃ τῶν Οὐϊνδελικῶν, καὶ ὑπὸ τῶν Γερμανικῶν ἡγεμόνων ὑπογραφθεῖσαν ἐνώπιον Καρόλου τοῦ ε΄. καὶ τῶν ἀρχόντων τῆς Δυτικῆς Αὐτοκρατορίας τῇ κέ. Ἰουνίου τῷ αφλ΄. κοσμοσωτηρίου ἔτους, καθ᾽ ὃν χρόνον ἐν αὐτῇ τῇ Αὐγούςῃ τὰ ἀρ-

(α) Τ᾽ομνημ. βιβλ. ε΄. ἐν ἔτει αφκδ΄. σελ. 140.

ἀρχαιρέσια ἐτελεῖτο, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐπικληθεῖσα κατ' ἐξοχὴν λέγεται ἡ ἐν Αὐγέσῃ ὁμολογία, τὴν ὁποίαν διαφυλάττοντες οἱ ὀπαδοὶ τῦ Λυθήρυ ἑτέραν Ἐκκλησίαν ἔχυσι πάντῃ ἐναντίαν μὲ τὰς καινοτομίας τῶν Ρ'ώμης Ἐπισκόπων.

Ὁμολογία πίσεως τῶ Λυθηρανισῶν.

§. 3. Μετεφράσθη δὲ αὐτὴ ἡ ὁμολογία εἰς τὴν Ἑλλάδα φωνὴν ὑπὸ Παύλυ Διολσκίυ Πλαέως· διαιρεῖται δὲ αὐτὴ ἡ ἐπιγραφομένη ὕτως, ἐξομολόγησις τῆς ὀρθοδόξυ πίσεως, τετέσι τῆς Χρισιανικῆς διδαχῆς, πρεσενεχθεῖσα εἰς Κάρολον τὸν Ρ'ωμαίων Αὐτοκράτορα, εἰς μέρη δύο, ἀπὸ τὰ ὁποῖα τὸ ά. περιέχει κεφάλαια κά. ᾗ εἰς μὲν τὸ πρῶτον διαλαμβάνει περὶ τῦ ἑνὸς τρισυποςάτυ Θεῦ, ἐν δὲ τῷ β'. περὶ τῆς προπατορικῆς ἁμαρτίας· ἐν τῷ γ'. περὶ τῶν δύο φύσεων τῦ Χρισῦ, ᾗ ὅτι αὐτὸς μόνος ἱκανοποίησεν ὑπὲρ τῦ ἀρχαίυ παραπτώματος, ᾗ τῶν ἁμαρτιῶν· ἐν τῷ δ'. περὶ τῆς τῦ Εὐαγγελίυ ἀνακηρύξεως, ᾗ ὅτι δωρεὰν μὲ μόνην τὴν πίσιν δικαιύμεθα, ᾗ ἀχὶ δι' ἀγαθοεργίαν ἡμῶν, ᾗ περὶ εἰρήνης τῆς συνειδήσεως, ᾗ περὶ τῆς πίσεως λέξεως· ἐν τῷ έ. τί τὸ τῦ Εὐαγγελίυ κήρυγμα περιέχει, κατὰ δισαγμὸν περὶ σωτηρίας, ᾗ ἀναβαπτισῶν· ἐν τῷ ς'. περὶ τῦ τὴν πίσιν τῷ ἀγαθοεργεῖν ἐνεργὸν εἶναι δεῖν, ἤγυν νὰ εἶναι ἡ πίσις μὲ τὰ ἔργα σύμφωνος. ἐν τῷ ζ'. περὶ τῆς Ἐκκλησίας, ᾗ ὅτι οἱ θεσμοὶ ἀλλαχῦ ἄλλοι· ἐν τῷ ή. ὅτι ἡ τῦ ὑπηρέτυ φαυλότης, ᾗ κακία δὲν βλάπτει τὰ μυςήρια· ἐν τῷ θ'. περὶ βαπτισμῦ· ἐν τῷ ί. περὶ δείπνυ τῦ ἱερῦ· ἐν τῷ ιά. περὶ ἐξομολογήσεως τῆς κατ' ἰδίαν· ἐν τῷ ιβ'. περὶ μετανοίας· ἐν τῷ ιγ'. περὶ χρήσεως τῶν μυςηρίων· ἐν τῷ ιδ'. περὶ Ἐκκλησιασικῦ τάγματος. ἐν τῷ ιέ. περὶ Ἐκκλησιασικῶν θεσμῶν· ἐν τῷ ις'. περὶ πολιτικῶν ἐξυσιῶν· ἐν τῷ ιζ'. περὶ τῆς ἐσχάτης κρίσεως. ἐν τῷ ιή. περὶ αὐτεξυσίυ· ἐν τῷ ιθ'. περὶ τῦ αἰτίυ τῆς ἁμαρτίας. ἐν τῷ κ'. ὅτι δὲν ἐμποδίζομεν τινὰ νὰ ἐργάζηται τὰ καλὰ, μόνον τὰ ἀνωφελῆ, ᾗ αἰσχρὰ ἔργα ἀποβάλλομεν, ᾗ τὰ λοιπά. ἐν τῷ κά. περὶ θεραπείας τῶν ἁγίων κτ'. τὸ δὲ δεύτερον μέρος διαλαμβάνει περὶ τῶν καταχρήσεων, ἅον περὶ ἀμφοτέρυ τῦ εἴδυς τῆς κοινωνίας, περὶ γάμυ τῶν ἱερέων, περὶ λειτυργίας, περὶ ἐξομολογήσεως, περὶ διαφορᾶς τῶν προσφερομένων, περὶ ἐυχῶν τῶν μοναζόντων, περὶ Ἐκκλησιασικῆς ἐξυσίας κτ'. ἐτυπώθη αὐτὴ ἡ ἐν Αὐγέσῃ ὁμολογία μετὰ τῶν ἀποκρίσεων Ἱερεμίυ τῦ Κωνσαντινυπόλεως Πατριάρχυ, ᾗ ἄλλων τινῶν ἐν Οὐϊτεμέργῃ κατὰ τὸ αφπδ'. ἔτος.

§. 6. Τὺς Λυθηρανὺς οἱ Παπισαὶ καλῦσι πρῶτον Σιμωνιανὺς. ὅτι διδάσκουσιν ὅμοια μὲ Σίμωνα τὸν Μάγον, ὡς λέγυσιν αὐτοὶ, τὸν ἄνθρωπον διὰ μόνης τῆς τοῦ Θεῦ χάριτος σώζεσθαι, ᾗ ἀχὶ δι' ἀγαθῶν ἔργων, ᾗ τὺς εἰς Χρισὸν πισεύοντας ἐλευθέρυς εἶναι, ὥσε νὰ πράττωσιν ἀδιςάκτως ὡς τὰς φανῇ κτ'.

ἀνά-

ἀνάγνωθι τὸν Βαρώνιον (α). τὸν Βελλαρμῖνον (β), καὶ ἄλλους. δεύτερον, Νικολαΐτας, Γακωβος Γβαλτήριος Ἰησουΐτης, εἰς τὸν χρονογραφικὸν πίνακα (γ), ὀνομάζει Μαρτῖνον τὸν Λουθῆρον πιςὸν μαθητὴν τῶν Νικολαϊτῶν, μάλιςα διδάσκαλον αὐτῶν, ἐπειδὴ εἶπεν ἐν τῇ περὶ συνοικεσίᾳ ὁμιλίᾳ ῥηθείσῃ ἐν ἔτει ᾳφκβ΄. χωρὶς ἐντροπὴν, καθὼς δὲν ἐδόθη εἰς τὴν δυναμίν μου τὸ νὰ μὴν εἶμαι ἄνδρας, ἕως ἔτι δὲν εἶναι εἰς τὴν ἐξουσίαν μου, τὸ νὰ μὴν εἶμαι χωρὶς γυναῖκα. τρίτον, Πεσβζιανὸς, καὶ Κυϊντιλλιανὸς ἀκολουθοῦντας εἰς τὸν διδάσκαλον αὐτῶν, παρομοίως μὲ τοὺς αἱρετικοὺς ἐκείνους δογματίσαντα, ὅτι νὰ εἶναι ἀδεια εἰς τὰς γυναῖκας νὰ διδάσκωσι φανερὰ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ. τέταρτον Ναυατιανὸς, ὡς ὀπαδὸς εἰς διδάσκαλον ὁποῦ ἀνανέωσε τὴν πάλαι ποτὲ καταδικαθεῖσαν αἵρεσιν τῶν Ναυατιανῶν, καὶ ὁποῦ εἶπεν, ἡ μετάνοια κυρίως μυςήριον δὲν εἶναι, διότι τὸ νὰ συγχωρῶσι τὰς ἁμαρτίας δὲν ἐδόθη τοῖς ἱερεῦσιν, ἀλλ' εἰς τὸν θεὸν παρόμοια μὲ τοὺς Ναυατιανοὺς, καὶ οἱ βαπτιζόμενοι ὅτι δὲν πρέπει νὰ χρίωνται μὲ τὸ ἱερὸν μῦρον· ἀνάγνωθι τὸν Βελλαρμῖνον (δ), ὁποῦ λέγει προσφυῶς, καὶ ἁρμοδίως νὰ συμφωνοῦσι μὲ τὴν αἵρεσιν τῶν Μανιχαίων, τὰ ὑπὸ τοῦ Λουθήρου γραφέντα κεφ. γ΄. τῆς Γεν. καὶ ψαλ, νά. τοῦτέςι τὴν ἁμαρτίαν εἶναι ἐκ τῆς τοῦ ἀνθρώπου ὑποτότητος· κτ΄. ἕκτον Ἀρειανὸς, διὰ τὸ καταλελοιπέναι τὸν Λουθῆρον τὸ ζ΄. ἑβδόμιον τοῦ ε΄. κεφ. τῆς πρώτης ἐπιςολῆς τοῦ Γωάννου ἐν τῇ ἐκδοθείσῃ ὑπ' αὐτοῦ μεταφράσει τῆς Γραφῆς· ἕβδομον Ἀνθρωπομορφίτας κατὰ τὸν αὐτὸν Γβαλτήριον (ε), λέγοντα, ὅτι ὁ Λουθῆρος τὴν τοῦ Ἰησοῦ Χριςοῦ Θεότητα παθητὴν δογματίζει, καὶ τῇ ἀληθείᾳ πῶς ἔπαθεν· ὄγδοον Ἀεριανὸς, ἐπειδὴ δὲν γινώσκουσι διαφοραν μεταξὺ Ἐπισκόπων, καὶ Πρεσβυτέρων, καὶ ὁποῦ ἀθετοῦσι τὰς ὑπὲρ τῶν ἀποιχομένων εὐχάς. Ἔννατον, Εὐτυχιανὸς, ἐπειδὴ διδάσκουσι τὴν θείαν δόξαν, καὶ μεγαλειότητα τῆς ἀνθρωπίνης τοῦ Χριςοῦ φύσεως διὰ τῆς κοινωνηθείσης προσωπικῆς ἑνώσεως νὰ εἶναι· καὶ ἄλλα πολλὰ ὡς δύναται πᾶς τις νὰ ἰδῇ καὶ παρ' ἄλλοις· τὰ ὁποῖα ὅλα οἱ Λουθηρανοὶ ἀνασκευάζουσι, καὶ αὐτὸς ἀποδείχνωσι νὰ εἶναι μαθηταὶ οἱ ταῦτα λέγοντες τοῦ Ἀντιχρίςου, ὅςις ἄλλος ἐκ ἔςιν εἰμὴ ὁ ἐν Ῥώμῃ Πάπας (ζ).

§. 7.

(α) Χρον. ἐν ἔτει λέ. ἀριθ. 24. καὶ ἐν ἔτει ξγ΄. ἀριθ. 12.
(β) Τόμ. Δ΄. τῶν Φιλονει. βιβλ. δ΄. κεφ. η΄.
(γ) Τόμ. α΄. κεφ. η΄.
(δ) Περὶ μετων. βιβλ. α΄. κεφ. Θ΄. σιλ. 247. (ε) Τμήμ. δ΄. σελ. 296.
(ξ) Ἐκ τῶν ὀπαδῶν τῆς διδασκαλίας τοῦ Λουθήρου ἦσαν Φίλιππος Μελάχθων, Ματθίας Φλάκκιος, Ἀνδρέας Ὀσίανδρος, Φραγκίσκος Στάγκαρος, Ἀνδρέας Μόσκελος, Γωάννης Βρένζιος, Γάσπαρος, Σκβενκφέλδος, καὶ Μαρτῖνος Χεμνίτιος. Φίλιπ-

§. 7. Ο Υ̓υλδέριχος Ζβίγγλιος, ὁ Τιγυρινὸς Ἐκκλησιαστὴς, παρομοίως μὲ Μαρτῖνον τὸν Λυθῆρον ἠγωνίσθη παντοίοις τρόποις διὰ νὰ γένῃ μεταρ-

ρύθ-

Φίλιππος Μελάχθων ἦν ὁ δοκιμώτερος, καὶ ἀγαπητότερος μαθητὴς τῦ Λυθήρε. ἐγεννήθη ἔτος τῷ αυιζ'. τόσον ἐπιμελήθη τὴν σπουδὴν ὁπῦ ὢν ιδ'. χρόνων ἔγινε καθηγητὴς τῦ υἱῦ ἐνὸς Μεγισάνε τῆς Γερμανίας. τῷ αφιή. ἔγινε διδάσκαλος τῆς Ἑλληνικῆς διαλέκτε ἐν Υ̓υϊτεμβέργῃ, καὶ τόσην φήμην ἀπέκτησεν, ὁπῦ πολλάκις εἶχεν δύο χιλιάδας καὶ πεντακοσίες ἀκροατάς. ὀλίγον ὕστερον ἐφιλιώθη μὲ τὸν Λυθῆρον, ὁπῦ ἐδίδασκε τὴν Θεολογίαν εἰς τὴν αὐτὴν Ἀκαδημίαν, μὲ τὸν ὁποῖον ὑπῆγον τῷ αφιθ'. εἰς Λίψιαν ἵνα διαλεχθῶσι μὲ τὸν Ἔχιον· ὕστερον ἔγραψε πολλὰ βιβλία, ἐδίδαξε Θεολογίαν, ἐσύγησε πολλὰ σχολεῖα, καὶ τῷ αφκ'. ἐσύνθεσε τὴν ὁμολογίαν τῆς πίστεως, περὶ τῆς ὁποίας ὅρα ἀνωτέρω. πάντες συμφωνῦσι πῶς ὁ Μελάχθων ἦν ἥσυχος, ἥμερος, γλυκὺς, ἐμίσα τὰς περὶ θρησκείας φιλονεικίας, καὶ φαίνεται καὶ ἀπὸ τὰς πράξεις τε καὶ διδασκαλίας τε ὅτι ἦν ἐνάντιος τῦ Λυθήρε, δηλαδὴ ὅτι πολλὰ ἠγάπα νὰ ἑνωθῶσιν οἱ Καθολικοὶ μὲ τὲς Προτεσάντας· διὰ τῦτο Φραγκίσκος Α'. ῥῆξ τῆς Γαλλίας τῦ ἔγραψε τῷ αφλέ. νὰ ὑπάγῃ πρὸς αὐτὸν νὰ συνομιλήσῃ μὲ τὲς τῆς Σορβόνης διδασκάλες περὶ τοιαύτης ἑνώσεως· τὸ αὐτὸ ἐποίησε καὶ ὁ βασιλεὺς τῆς Ἀγγλίας, καὶ ἀγκαλὰ ἐπεθύμει τῦτο ὁ Μελάχθων, καὶ ὁ Λυθῆρος, ὁ Ἐλέκτωρ τῆς Σαξονίας δὲν τὸν ἄφησε. Τῷ αφκθ'. εὑρέθη παρὼν εἰς τὴν ἐν Σπείρα συνέλευσιν· εἰς τὴν ὁδὸν διέβη ἀπὸ τὴν πατρίδα τε, καὶ ὑπῆγε νὰ ἐπισκεφθῇ τὴν μητέρα τε, ἥτις προσευχομένη κατὰ τὴν συνήθειάν της, ἐπειδὴ Καθολικὴ ἦν, τὸν ἠρώτησε, τί νὰ πιςεύσῃ μεταξὺ τόσων φιλονεικιῶν, ἀκολέθα νὰ πιςεύῃς, εἶπεν αὐτὸς, καὶ νὰ προσεύχεσαι, καθὼς ἐπίςευες ἕως τώρα; καὶ μεῖνε γερὴ μεταξὺ τῶν φιλονεικιῶν τῆς θρησκείας· ἀπὸ αὐτὴν τὴν ἀδιαφορίαν τε εἰς τὰ περὶ θρησκείας ἔλαβαν ἀφορμὴν οἱ μαθηταί τε νὰ συςήσωσι τὴν αἵρεσιν τῶν Ἀδιαφορισῶν. Ἐτελεύτησε τῷ αφξ'. τῇ κθ'. τῦ Αὐγέςε, καὶ ἐτάφη ἐν Υ̓υϊτεμβέργῃ, πλησίον τῦ Λυθήρε. πρὶν ἀποθάνῃ ἔγραψεν εἰς χαρτίον, τὰ δίκαια ὁπῦ τὸν ἐμπόδιζαν νὰ ἐπιθυμῇ τὴν ζωήν. ἀπὸ τὸ ἓν μέρος ἔγραψε τὰ κακὰ ἀπὸ τὰ ὁποῖα ὁ Θάνατος τὸν ἐλευθέρωνε, δηλαδὴ, πῶς δὲν θέλει ὑπόκειται πλέον εἰς τὸ μῖσος, καὶ ὀργὴν τῶν Θεολόγων· ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος ἔγραψε τὰ καλὰ ὁπῦ ὁ Θάνατος τε ἐπροξένει, εἰς ἓξ κεφάλαια. ά. ὅτι ἐλεύσεται εἰς τὸ φῶς β'. ὅτι ὄψεται τὸν Θεὸν. γ'. ὅτι θεωρήσει τὸν υἱὸν τῦ Θεῦ. δ'. ὅτι γνωρίσεται τὰ θαυμασὰ μυςήρια, ἃ ἐκ ἠδυνήθη ἐνταῦθα νοῆσαι· ε'. διατί ἐπλάσθημεν εἰς τὴν σάσιν εἰς τὴν ὁποίαν εὑρέθα; καὶ ς'. τίς ἡ ἕνωσις τῶν δύο φύσεων ἐν τῷ Χριςῷ; Σώζονται τῦ αὐτῦ πολλὰ συγγράμματα, εἰς τὰ ὁποῖα φαίνεται μία μεγάλη ἀγχίνοια, μετριοφροσύνη, ἀνάγνωσις, καὶ ἄκρα μάθησις, ἀλλὰ μία μεγάλη εὐπείθεια διὰ τὰ τέρατα, ἀςρολογίαν, ἐνύπνια· ὅρα περὶ αὐτῦ τὸν Βοσσυέτιον εἰς τὴν ἱςορίαν τῆς ποικιλότητος τῶν Προτεσάντων, τὸν Σεκκενδόρφιον εἰς τὴν ἱςορίαν τῦ Λυθηρανισμῦ, καὶ τὸν Γωακεὶμ Καμεράριον εἰς τὸν βίον τε.

Ματθαῖος Φλάκκος ὁ Ἰλλυρικὸς γεννηθεὶς, εἰς Ἀλβῶνα τῆς Ἰςρίας, μαθητὴς τῦ Λυθήρε, καὶ ἀρχηγὸς τῶν Λυθηρανισῶν τῶν λεγομένων Ἀπαθῶν, ὁςις ἔλεγεν πῶς ἡ προπατορικὴ ἁμαρτία ἦν ἡ αὐτὴ ὐσία τῦ ἀνθρώπε, καὶ τὸν ὑςερῦσε τῆς αὐτεξυσιότητος, καὶ πάσης κλίσεως πρὸς τὸ ἀγαθὸν, ὥςε τὸν ἐβίαζεν εἰς τὸ κακὸν, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἡ μόνη πίςις τῦ Ἰησῦ Χριςῦ ἐδύνετο νὰ τὸν ἐλευθερώσῃ· τοιοτρόπως ἠρνεῖτο τὴν ἀνάγκην τῶν ἀγαθῶν ἔργων διὰ τὴν σωτηρίαν, διὰ τῦτο καὶ οἱ ὀπαδοί τε ὠνομάθησαν Σεμπσαντζιάλες ἀπὸ τὸ Σεμπσάντζια.

Ἀν-

ρύθμησις τῆς Δυτικῆς Ἐκκλησίας, διότι ἰδὼν ϗ αὐτὸς τὸν ὑπὸ τῆς Ρ'ώμης Ἐπισκόπε πεμφθέντα ἐπὶ τὲς Ἑλβετίας Σαμψώνιον, μοναχὸν Φραγ-

---

Ἀνδρέας Ὀσίανδρος ὁ ἐκ τῆ Μαρκεζάτε τῆ Βραυδεβέργε, υἱὸς ἑνὸς χαλκέως. ἐπαιδεύθη τὰς διαλέκτες ϗ Θεολογίαν εἰς Οὐϊτεμβέργην, ϗ Νορεμβέργην, διδάσκαλος ὕςερον εἰς τὴν Ἀκαδημίαν τῆ Κονισβεργίε. Οὗτος ἐκήρυξε πρῶτος τὴν διδασκαλίαν τῆ Λυθήρε· περιέπεσεν εἰς πολλὰς δυσχίας διὰ τὸ ταραχῶδες τε, καὶ διὰ τὰς ψευδεῖς τε δόξας περὶ τῆς Χάριτος, διότι ἔλεγε πῶς ὁ Γ'ησῆς Χριτὸς ἦν δικαιωτὴς τῶν ἀνθρώπων κατὰ τὴν θείαν φύσιν ϗ ἐχὶ κατὰ τὴν ἀνθρώπινον. Συνέγραψε πολλὰ συγγράμματα Θεολογικὰ, ἐτελεύτησε τῷ αφνβ'. ἐτῶν νδ'.

Φραγκίσκος Στάγκαρος ἐκ Μαντέας ἕτερος ὀπαδὸς τῆ Λυθήρε, ἐδόξαζε τὸ ἐνάντιον ἀπὸ τὸν Ὀσίανδρον, διότι ἔλεγε πῶς ὁ Χριτὸς δὲν ἔσωσε τὸν ἄνθρωπον κατὰ τὴν θείαν φύσιν, ἀλλὰ κατὰ τὴν ἀνθρώπινον· εἰς τρόπον ὅτι ὁ Ὀσίανδρος ὡμίλει ὡς Εὐτυχιανὸς, ϗ ὁ Στάγκαρος ὡς Νεζοριανός.

Ἀνδρέας Μάσκολος διδάσκαλος τῆς Θεολογίας ἐν Φρανκφορτίῳ, ὀπαδὸς καὶ αὐτὸς τῆ Λυθήρε, ἀντέςη τῷ Σταγκάρῳ, ϗ Ὀσιάνδρῳ, μὲ μίαν ἄλλην αἵρεσιν, λέγων, ὁ Χριτὸς ἐδικαίωσε τὸν ἄνθρωπον κατὰ τὴν θείαν, ϗ ἀνθρώπινον φύσιν, ἀλλὰ πῶς; πάσχουσα ϗ ἡ μία, ϗ ἄλλη φύσις ἐπὶ Σταυρῆ „ ἡ θεία τῆ Χριτῆ φύσις σὺν τῇ ἀνθρωπίνῃ ἐπὶ Σταυρῆ τέθνηκε, ϗ αὕτη ἦν ἡ αἵρεσις τῶν Θεοπασχίτων. Τέλος πάντων γράφει ὁ Ρ'αϋμῆνδος ἐν τῇ συνόψει βιβλ. β'. κεφ. ιδ'. ἀριθ. 2. πῶς εἰς τὴν Γερμανίαν εἰς τὰς ἡμέρας τῆ Λυθήρε, παντὴ ἐσχηματίζοντο νέαι Ἐκκλησίαι, ϗ μεταβάλοντο ὡς ἡ Σελήνη, ϗ ὅτι Γεώργιος Δὲξ τῆς Σαξονίας ἔλεγε, πῶς οἱ ἐν Οὐϊτεμβέργῃ Θεολόγοι ἠγνόεν, τὶ πιςεύσουσιν ἐπὶ τὴν ἄυριον.

Γωάννης Βρέντζιος Σεῆβος, κανονικὸς τῆς ἐν Οὐϊτεμβέργῃ Ἐκκλησίας, ϗ ἱερεὺς, ἀναγνὲς τὰς βίβλες τῆ Λυθήρε. ϗ συναγρεφόμενος μὲ αὐτὸν, ἐκήρυξε φανερὰ τὸν Λυθηρανισμὸν, ϗ ἔλαβε γυναῖκα· Οὗτος ἐδίδασκε πῶς μετὰ τὸ βάπτισμα μνέσκει εἰς τὴν ψυχὴν, ἡ ἐπιθυμία, ἥτις κατ' αὐτὸν ἦν ἀληθὴς ἁμαρτία. ϗ ὅτι τὸ σῶμα τῆ Χριτῆ διὰ τῆς ἑνώσεως τῆς προσωπικῆς μὲ τὸν Λόγον εὑρίσκεται παντῆ· ὅθεν ἔλεγε, πῶς ὁ Χριτὸς εὑρίσκετο εἰς τὸν ἄρτον πρὶν τῆς μετασιώσεως, ϗ ἐξηγῶν τὸ ῥητὸν, τῦτο ἐςὶ τὸ Σῶμά με, ἔλεγεν, ὅτι ἐφανέρωνε τὸν Χριτὸν, ὡς πρότερον ὢν ἐν αὐτῷ· ϗ ὅτι μετὰ τὴν ἀνάληψιν ὁ Χριτὸς εὑρίσκετο παντὴ, διὸ ϗ ἀρχηγὸς ἦν τῶν Οὐβικυίςων. ἐτελεύτησε τῷ αφό'. ἐτῶν οβ'. συνέγραψε πολλὰ τυπωθέντα ἐν ὀκτὼ τεύχεσι.

Γάσπαρος Σκβενηφέλδιος Εὐγενὴς τῆς Σλεσίας, εἷς τῶν πρώτων πεπαιδευμένων τῆ καιρῆ τε, ἐχθρὸς ϗ τῶν Καθολικῶν, ϗ τῶν Λυθηρανιςῶν. Οὗτος ἔλεγε πῶς δὲν πρέπει νὰ ὑπακέωμεν τῇ Γραφῇ ἐπειδὴ δὲν εἶναι λόγος τῆ Θεῆ, ἀλλὰ τῇ κατ' ἰδίαν ἐμπνεύσει τῆ ἁγίε Πνεύματος, ὅθεν ἀπέῤῥιπτε τὰς διδαχὰς, ϗ διδασκαλίας λέγων, ὅτι εἰς τὸ κατὰ Ματθαῖον Εὐαγγέλιον λέγει, εἷς ἐςὶν ὁ διδάσκαλος ἡμῶν, ϗ τῦτος ὁ Οὐράνιος Πατήρ· Οὗτος ἐπεμψε τὰ συγγράμματα τε τῷ Λυθήρῳ διὰ νὰ τὰ διορθώσῃ, ϗ ὁ Λυθῆρος εἰς ἀπόκρισιν τῆ εἶπεν. εἴη τὸ Πνεῦμα „ σε, ϗ πάντες οἱ μετέχοντές σε Σακραμενταρίοι, ϗ Εὐτυχιανοὶ σὺν σοὶ εἰς ἀπώλειαν. μετὰ τὸν θάνατον τῆ Λυθήρε, ἤυξησεν αὐτὸς πολὺ, ἀλλ' ὁ Μελάγχθων ϗ ὁ Βέκερος, τῷ αφνδ'. ἐν συνόδῳ τῇ Ναυβέργῳ κατέκριναν πάντα τὰ συγγράμματα αὐτῆ.

Μαρτῖνος Χεμνίτζιος ἐκ τῆ μαρκεσάτε τῆ Βραυδεβέργε, υἱὸς ἑνὸς πτωχῆ, μαθητὴς τῆ Μελάγχθωνος, ϗ τόσον εὐδοκίμησεν εἰς τὴν Θεολογίαν, ὅπε ὁ Μελάγχθων τὸν ὠνόμαζεν ἀρχηγὸν τῶν Προτεςάντων Θεολόγων· Οὗτος ἐκοπίασε πολὺ νὰ ἑνώσῃ τὲς Λυθηρανὲς μὲ τὲς Σακραμενταρίες. Ἔλεγεν πῶς ὁ Ἄνθρωπος δι-

Φραγκισκανὸν, τὸν ἐκ πόλεως Μεδιολάνων, περὶ τὰς Ἰνδελγεντζίας ἐμπορευόμενον, ᾗ ἄρξαντα ὑπερβαλόντως νὰ γεραίρῃ αὐτὰς, ᾗ νὰ διδάσκῃ αὐτὰς τὴν δύναμιν, ὡς μέχρι τῦ Οὐρανῦ, ᾗ τῦ ἄδε φθάνεσαν τῶν συγκαταβατικῶν ἐκείνα τῦ Πάπα γραμμάτων, πολλὰ ὁ Ζβίγγλιος ἀντεκάθη εἰς αὐτὸν τὸν τολμηρὸν, ᾗ ἀδιάντροπον κήρυκα τῆς τῶν Ἰνδελγεντζιῶν ἐμπορίας, ᾗ τὰς ὑπ' αὐτῦ ἐκκλησιαζομένας ἐδίδαξε νὰ μὴ παρατραπῶσιν εἰς τὰς λόγας ἐκείνα, ᾗ πλανηθῶσι τῆς ὀρθῆς ὁδῦ, διότι ὁ Οὐρανὸς δὲν ἀγοράζεται μὲ χρήματα, εἰς κατοίκησιν τῶν ἐπιγείων ἀνθρώπων, ἀλλὰ μόνον διὰ τῆς εἰς Χριςὸν πίςεως, ᾗ τῆς αὐτῦ ἀληθῦς διδασκαλίας. συνεργὸν δὲ ἐν τύτοις εἶχεν ὁ Ζβίγγλιος Οὔγωνα τὸν Κωνςαντίας Ἐπίσκοπον ὀπῦ παντοτεινὰ ἐπαρακίνει κατὰ τὸν δυνατὸν τρόπον αὐτὸν νὰ ἀντιςαθῇ εἰς τὸν Παπισμόν· Οὗτος ὁ Ζβίγγλιος συμὰ εἰς τὰς ἄλλας αὐτῦ φρενοβλαβείας ἠρνεῖτο ᾗ τὴν πραγματικὴν ἐν τῇ ἱερᾷ συνάξει τῦ Κυριακῦ Σώματος, ᾗ Αἵματος μετουσίωσιν (α).

δικαιῦται διὰ τῆς πίςεως, διὰ μέσα τῆς ὁποίας προθέττωνται ᾗ αἱ ἀξίαι τῦ Γησῦ Χριςῦ. τὸ βάπτισμα ᾗ ἡ Εὐχαριςία εἰσὶν ἰδίως μυςήρια κατ' αὐτὸν, τὰ δὲ λοιπὰ τελεταὶ ἐυλαβεῖς· διὰ τὴν μετάνοιαν ἔλεγε πῶς δὲν εἶναι χρεία νὰ ἐξομολογῦνται πᾶσαι αἱ ἁμαρτίαι, δέχεται ὅμως τὴν συγχώρησιν τῦ ἱερέως, ἀλλ' ὄχι προερχομένην ἀπὸ τὸν ἱερέα, ἀλλ' ἀπὸ τὸν Χριςὸν διὰ τῆς ὑποσχέσεώς τυ.

(α) Οὗτος ὁ Ζβίγγλιος ξζ'. προβλήματα, ἐν σχήματι ἀμφιβολιῶν ἐξέδωκε, ᾗ τὰ ἐκρέμασεν εἰς πάσας τὰς πόλεις τῆς Ἐπισκοπῆς τῆς Κωνςαντίας· τὰ πλέον πρόκριτα ἦσαν ά. ὅτι ἡ μυσαγωγία δὲν εἶναι Θυσία, ἀλλὰ ἀνάμνησις Θυσίας ἐπὶ Σταυρῦ ἅπαξ προσφερθείσης. β'. ἐδενὸς μεσίτυ χρείαν ἔχομεν εἰμὴ τῦ Χριςῦ (ᾗ μὲ τῦτο ἠρνεῖτο τὴν μεσιτείαν τῶν ἁγίων) γ'. ὅτι ὁ Χριςὸς ἐςὶν ἡμετέρα δικαιοσύνη (ᾗ μὲ τῦτο ἐσυμπέραινεν ὅτι, τὰ ἔργα μας δὲν εἶναι καλὰ ἡμέτερα, ἀλλ' ὡς τῦ Χριςῦ) δ'. ὁ γάμος εἰς πάντας ἁρμόζει. ε. ὅσοι παρθενίαν ὁμολογῦσιν, ὑπερηφανία, ᾗ κενοδοξία κυριεύονται. ς'. ὅτι ἡ ἐξουσία τῦ Πάπα ᾗ τῶν Ἐπισκόπων δὲν θεμελιῦται εἰς τὴν Γραφήν· ζ'. ἡ ἐξομολόγησις ὀπῦ γίνεται εἰς τὸν ἱερέα, νὰ μὴν γίνεται διὰ νὰ λάβῃ ὁ ἁμαρτωλὸς τὴν ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν, ἀλλὰ νὰ λάβῃ συμβολήν. ή. ἡ ἁγία Γραφὴ ἄλλυς ἱερεῖς δὲν γινώσκει εἰμὴ τὺς κήρυκας τῦ Θείυ Λόγυ. Ἠρνεῖτο τὴν πραγματικὴν παρυσίαν τῦ Κυριακῦ Σώματος, λέγων ὅτι μόνον ἀνάμνησις ἐςὶ τῦ πάθυς τῦ Κυρίυ, ὑπαντήσας ὅμως τὴν δυσκολίαν τῦ Ἀποςόλυ, ὀπῦ λέγει, ὅτι ἐθίεται ἡ Εὐχαριςία, ᾗ ἡ ἀνάμνησις δὲν ἐθίεται μετέβαλε πεντάκις τὸν τρόπον τῆς ἐξηγήσεώς τυ· Τέλος πάντων εἶπε πῶς εἰς τὸ ῥητὸν, τῦτο ἐςὶ τὸ Σῶμά μυ, ἡ λέξις, ἐςὶ, πρέπει νὰ λαμβάνηται ὡς τὸ δηλοῖ, ὅθεν τῦτος ὁ ἄρτος δηλοῖ τὸ Σῶμα τῦ Χριςῦ. Καὶ διὰ νὰ βεβαιώσῃ τὸν λόγον τυ ἔλεγε, πῶς μιᾷ τῶν ἡμερῶν ἐφάνη αὐτῳ τῷ πρωὶ πνεῦμα τι (τὸ ὁποῖον μέλαν, ἢ λευκὸν ἦν δὲν ἐνθυμᾶτο ἔλεγε) ᾗ τῦ εἶπεν, ἀνάγνωθι εἰς τὴν ἔξοδον κεφ. β'. ὅπυ λέγει· Θυσία τὸ Πάσχα τῦτο τῷ Κυρίῳ, ἦγυν πάροδος. διὸ ἐδίδασκεν ὁ Ζβίγγλιος, ὅτι καθὼς τὸ Πάσχα τῶν Ἰυδαίων ἦν τύπος τῆς παρόδυ τῦ Κυρίυ, ἔτω ᾗ ἡ εὐχαριςία ἦν μόνον τύπος τῦ θυσιαθέντος Σώματος τῦ Χριςῦ ἐπὶ Σταυρῦ. ᾗ ἄλλα ἐφλυάρει ὁ ἀνόητος. Ἐπροχώρησεν αὐτὸς ὁ Ζβίγγλιος μεταξὺ τῶν Σβιτζέρων, εἰς τρό-

§. 8. Τῷ Ζβϊγγλίῳ ἠκολούθησεν Ἰωάννης ὁ Οἰκολαμπάδιος (α), καὶ ἄλλοι πολλοὶ (β), οἵτινες συνεφώνησαν μὲν τῷ Λουθήρῳ ἐν τοῖς ἄλλοις καινοῖς

τρόπον ὅτι πάντες ἐδέχθησαν τὴν διδασκαλίαν τε ἔξω ἀπὸ πέντε ἐπαρχίας, ὅθεν καὶ πόλεμος ἠγέρθη εἰς τὸν ὁποῖον ἐφονεύθη ὁ αὐτὸς Ζβϊγγλιος τῷ αφλβ'.

(α) Ὁ Οἰκολαμπάδιος ἐκ τῆς κώμης Ρ'εϊσπεργίε δόκιμος εἰς τὴν Λατινικὴν, Ε'λληνικὴν, καὶ Ε'βραϊκὴν διάλεκτον, μοναχὸς ἐκ τε τάγματος τῆς ἁγίας Βριγίττης, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἀπεχώρησας, ἔλαβε γυναῖκα· ὀπαδὸς ἦν τε Ζβϊγγλίε, δὲν ἐσυμφώνει ὅμως μὲ αὐτὸν εἰς τὴν ἐξήγησιν τῶ Κυριακῶ ῥητοῦ. τῶτο ἐςὶ τὸ Σῶμα με· ἐξέδωκε βιβλίον περὶ γνησίας ἐκθέσεως τῶν Κυριακῶν λογίων, τῶτο ἐςὶ τὸ Σῶμα με. εἰς τὸ ὁποῖον λέγει ὅτι δηλοῖ σχῆμα, σημεῖον, τῦπον, καὶ σύμβολον· οἱ Λουθηρανισαὶ ἀπεκρίθησαν τῷ Οἰκολαμπαδίῳ εἰς βιβλίον λεγόμενον Σύγγραμμα, καὶ αὐτὸς ἀνταπεκρίθη μὲ ἕτερον βιβλίον ὀνομάσας αὐτὸ Α'ντισύγγραμμα. Ε'τελεύτησε τῷ αφλβ'. ἐτῶν μθ'.

(β) Ε'τεροι δύο περίφημοι ὀπαδοὶ τε Οἰκολαμπαδίε εἰσὶ Μαρτῖνος Βέκερος, καὶ Πέτρος ὁ μάρτυρ. ὁ Βέκερος ἐγεννήθη εἰς Α'ργεντορᾶτον παρ' Ε'βραίε τινὸς πτωχοῦ, τοῦ ὁποίε ἀποθανόντος ἔμεινεν ὁ Βέκερος εἰς ἡλικίαν ἑπτὰ χρόνων πάμπτωχος. Οἱ Δομινικανοὶ ἔλαβαν αὐτὸ τὸ παιδίον διὰ νὰ ὑπηρετῇ εἰς τὴν Λειτεργίαν, ἀλλὰ γνωρίσαντες εἰς αὐτὸ εὐφυΐαν, τὸ ἔνδυσαν τὸ μοναδικὸν σχῆμα, καὶ ἐδίδαξαν τὴν Θεολογίαν. Ε'πειδὴ δὲν ἐδύνετο νὰ ζήσῃ ἄγαμος ἀπεςάτησεν ἀπὸ τὸ τάγμα τε, ἠκολούθησε τῷ Λουθήρῳ καὶ ἔλαβε γυναῖκα, μάλιςα ἔλαβε τρεῖς. λέγων, καθὼς ἦν συγχωρημένον τοῖς Γ'εδαίοις νὰ ξεχωρίζωνται τὰς γυναῖκας των, οὕτω καὶ εἶναι συγχωρημένον καὶ εἰς τὲς Χριςιανὲς ὁπού ἡ κράσις τες τὸ ἀπαιτεῖ. Εἰς τὰς διδασκαλίας τε Λουθήρε ἐπρόσθεσεν ὅτι τὸ βάπτισμα εἶναι ἀναγκαῖον ὡς ἐντολὴ ἀλλ' ἐχὶ ὡς σωτήριον. β'. ἐδεμία Ε'κκλησία ἐςὶν ὅπε νὰ μὴ σφάλῃ πρὸς τὴν ἠθικὴν καὶ πίςιν. γ'. ὅτι ἡμεῖς περὶν δικαιωθῶμεν παρὰ Θεῷ, ἁμαρτάνομεν ἐν παντὶ ἀγαθῷ ἔργῳ ὃ καὶ ἂν πράξωμεν. καὶ δικαιωθέντες, τὸ ἀγαθὸν ὁποῦ ποιῶμεν, ἐξ ἀνάγκης τῶτο ποιοῦμεν. δ'. ὅτι τινὲς εἶναι πεποιημένοι παρὰ Θεοῦ τόσον διὰ τὸν γάμον, ὁπὲ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ τὲς ἀπαγορευθῇ ὁ γάμος. ε'. ὅτι ὁ τόκος δὲν εἶναι ἐνάντιος εἰς τὰς θείας ἐντολάς. ς'. ὅτι τὸ Σῶμα τὸ Χριςῦ ἐυρίσκεται εἰς τὴν εὐχαριςίαν ἐχὶ πραγματικῶς, ἀλλὰ διὰ μόνης τῆς πίςεως, ὅθεν ἄφησε τὸν Λουθῆρον καὶ ἔγινε Σακραμεντάριος, εἰς σύςασιν τῆς ὁποίας αἱρέσεως ἐξέδωκε καὶ διάλογον Α'ρβόγασον ὀνομάσας, ἐπάσχησεν ὕςερον νὰ συμφωνήσῃ τοὺς Λουθηρανισὰς μὲ τὲς Ζβϊγγλιανοὺς, ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθη, ἐπειδὴ ὁ Λουθῆρος δὲν ἔςεργεν ὡς πρὸς τὴν πραγματικὴν παρουσίαν τῦ Σώματος τοῦ Χριςοῦ εἰς τὴν Ε'υχαριςίαν. Ε'τελεύτησεν ἔτος ὁ αἱρετικὸς εἰς τῆν Α'γγλίαν, καὶ ἡ βασιλὶς Μαρία τὸν ἐξέθαψε, καὶ τὸν ἔκαυσε.

Ὁ ἕτερος ὀπαδὸς καὶ μαθητὴς τοῦ Ζβϊγγλίε ἦν Πέτρος Βερμίλιος, ὁποῦ κοινῶς ὀνομάζεται Πέτρος μάρτυρ· Οὗτος ἐγεννήθη εἰς Φλωρεντίαν ἀπὸ εὐγενεῖς γονεῖς, ἀλλὰ πτωχές. ἡ μήτηρ τε δόκιμος εἰς τὴν Λατινικὴν διάλεκτον τὸν ἐδίδαξεν αὐτὴν ἕως εἰς τὸν ις'. χρόνον τῆς ἡλικίας τε, ὕςερον φορέσας τὸ τοῦ Α'υγυσινιανοῦ τάγματος φόρεμα διέβη διὰ νὰ σπεδάξῃ εἰς Πατάβιον καὶ Βονωνίαν, ὅπε ἐυδοκίμησεν εἰς τὰς διαλέκτες, φιλοσοφίαν, καὶ Θεολογίαν. Α'ρχησε νὰ κηρύττῃ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ φιλιωθεὶς μὲ νομικόν τινα Γ'σπανὸν ὀπαδὸν τοῦ Ζβϊγγλίε, καὶ Καλβίνε, ἐμιάνθη ἀπὸ αὐτὰς τὰς αἱρέσεις, καὶ ἤθελε νὰ τὰς κηρύξῃ καὶ εἰς Νεάπολιν ὅπε ἐδίδασκεν, ἀλλὰ γνωσθεὶς ἐγκαλέσθη εἰς Ρ'ώμην, ὅπε φθάσας, ἀθωώθη, ἐπειδὴ οἱ συμφράτορές τε νομίσαντες αὐτὸν ἀμέτοχον τοιαύτης αἱρέσεως ἴσχυσαν νὰ τὸν διαυθεντεύσωσιν· ἐκεῖθεν διέβη εἰς ἄλλας πόλεις τῆς Γ'ταλίας, ὅπε φοβέμενος τὴν ἱερὰν ἐξέτασιν ἔφυγεν εἰς Α'γγλίαν, μὲ μίαν μοναχὴν, τὴν ὁποίαν εἶ-

χε

καινοῖς αὐτῆ δόγμασι, διεφώνεν δὲ μὲ ἐκεῖνον εἰς τὸ μυςήριον τῆς θείας εὐχαριςίας, ϗ εἰς τὴν τῆ προορισμῆ διδασκαλίαν. Τελευταῖον ὁ Ζβίγγλιος εἰς τὸν ἐγερθέντα ἐμφύλιον πόλεμον κατὰ τὸ αφλά. ἔτος, δι' αὐτὰς τὰς καινοτομίας ἐθανατώθη, τῆ ὁποίε τὸ πτῶμα ζητηθὲν, ϗ ἐυρεθὲν ὑπὸ τῶν Παπιςῶν, ϗ εἰς τέσσαρα μέρη κοπὲν, παρεδόθη τῷ πυρί. Οὗτος ἐςὶν ὁ καρπὸς τῆς τυραννικῆς μεγαλοπρεπείας τῶν Ἐπισκόπων τῆς Ῥώμης· θέλοντες γὰρ οἱ περὶ τὸν Λυθῆρον παρόμοια μὲ τὸν διδάσκαλον τὴν τυραννίδα ἐκείνων νὰ φύγωσι, ϗ ἐκ γαλήνης τινὸς νὰ ἐπιτύχωσιν ἄνεσιν μὲ τὴν μεταρρύθμισιν τῆς Ἐκκλησιαςικῆς καταςάσεως, φεύγοντες τὴν Σκύλαν, ἐνέπεσον εἰς τὴν Χάρυβδιν. ἀνάγνωθι περὶ αὐτῆ τὸν Λυθῆρον (α), τὸν Σλεϊδανὸν (β), ϗ ἄλλες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Περὶ Βασιλείε τῆ Ἰβανόβιτζ βασιλέως τῆς Μοσχοβίας ϗ τῶν γενομένων ἐπ' αὐτῆ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ῥωσσίας.

§. 1.

Λαβὼν τὰ σκῆπτρα τῆς βασιλείας Βασίλειος ὁ υἱὸς Ἰωάννε τῷ αφέ. ὡς εἴρηται ἐν βιβλ· ιέ. κεφ. ί. εὐθὺς ὅπῆ ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον ἔλαβε τὸ ὄνομα Βασίλειος, ἐπειδὴ πρότερον ὀνομάζετο Γαβριὴλ, καὶ τὸν ἀνεψιόν τε Δημήτριον ἐφόνευσε, τὰς δὲ ἀδελφάς τε ἐφυλάκωσε, διὰ νὰ εἶναι ἀτάραχος τῆς βασιλείας ἐξασιαςὴς, ἔπειτα κατὰ Τατάρων πόλεμον ἐγείρας, νίκας περιφανεῖς ἐποίησε κατ' αὐτῶν, ὄντων τῶν Τατάρων 600. χιλιάδων· ὁμοίως ϗ κατὰ τῶν Πολώνων λαβὼν τὰς χώρας Σμολέντζκας, ϗ Πλέτζκο, ϗ ἄλλας ὁμῆ εἰς δὲ τὰς ἄλλας γείτονας αὐτῆ ἀδύνατον εἶναι νὰ περιγράψωμεν τὰς καταςροφὰς ὅπῆ τὰς ἐποίησε· διὰ τὰς ὁποίας νίκας τε, ϗ ἔκλαμπρά τε κατορθώματα, ϗ ἀποκτήσεις εἰς ἄυξησιν τῆ βασιλείε τε, ἔλαβε τὸν τίτλον νὰ ὀνομάζηται Κζὰρ, ἤτοι Καῖσαρ, ἤτε Αὐτοκράτωρ τῶν Βορείων ἀπὸ Βασίλειος Ἰβανόβιτζ βασιλεὺς Ῥωσσίας ἀπὸ Χ. Γ. 1505.

χε λάβει διὰ γυναῖκα, ϗ ἐκεῖ ἐχρημάτισε διδάσκαλος Θεολογίας εἰς τὴν τῆ Ὀξφορδίε Ἀκαδημίαν. ἐπέςρεψεν ἐκεῖθεν εἰς Ζυρίχον ὅπε ἀπέθανε τῷ αφξβ'. συνέγραψε πολλὰ διὰ νὰ συςήσῃ τὴν αἵρεσίν τε.

(α) Τόμ. Β'.

(β) Τ'πομν. βιβλ. ή. ἐν ἔτει αφλά. σελ. 222.

Μαξιμιλιανὸν τῆς Δύσεως Αὐτοκράτορα, ὅτως ὀνομάσας αὐτὸν εἰς μίαν του ἐπιστολὴν ὁποῦ τοῦ ἔπεμψε· διὰ τὸν ὁποῖον τίτλον ὁποῦ τοῦ ἐδόθη πολλὰ ἐκακοφάνη τῶν Πολώνων, καὶ τῶν λοιπῶν γειτόνων τε ἡγεμόνων· εἰς δὲ τὲς φρονεῦντας τὰ τῆς Ρ῾ωμαϊκῆς Ἐκκλησίας, ἤγουν τοὺς παπίσας καταπολλὰ ἠγωνίσθη εἰς τὸ νὰ τὲς κατατρέχῃ, διὸ καὶ πολλὰ ὠφέλησεν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, καὶ ἄλλα πολλὰ ἀξιέπαινα ποιῶν, τελευταῖον ἀπέθανεν ἐν ἔτει ᾳφλγ΄. ἀφεὶς διάδοχον Γωάννην τὸν υἱόν τε γεννημένον ἀπὸ τὴν γυναῖκα του Ἑλένην, θυγατέρα τοῦ Κνέζι Βασιλείου Λίντζκι, ὡς ῥηθήσεται κατωτέρω· πρὶν δὲ ἀποθάνῃ ἀθενήσας, ἔλαβε τὸ ἀγγελικὸν σχῆμα, καὶ Βαρλαὰμ μετωνομάσθη, καὶ ἔτι ζῶντος αὐτοῦ τοῦ Βασιλείου ἱερεῖς τινὲς καὶ διάκονοι εἰς τὸ Νοβογράδιον πλανηθέντες ἀπὸ Ἑβραίων τινὰ, καὶ ἀποβάλλοντες τὰ τῆς ὀρθοδόξου πίσεως δόγματα, καὶ τὴν τῶν ἁγίων εἰκόνων προσκύνησιν, εἰς τὸν Γ῾ουδαϊσμὸν ἔκλιναν, τὲς ὁποίες μὴ δυνηθέντος Γενναδίου τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Νοβογραδίου νὰ τὲς ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν ὀρθόδοξον πίσιν, σύνοδος συνήχθη εἰς Μοσχοβίαν προκαθημένου Βασιλείου τε Αὐτοκράτορος, καὶ Ζωσιμᾶ τε Μητροπολίτε Ρ῾ωσίας, ἥτις τὲς μὴ θέλοντας ἐπιστρέψαι ἀπὸ τὴν αἵρεσιν, καὶ φρενοβλάβειάν τες, ἄλλες μὲν ἐκάθηρε, καὶ ἀνεθεμάτισεν, ἄλλες δὲ εἰς τὸ πῦρ παρέδωκεν· ἐξέθετο δὲ καὶ κανόνα ἕνα λέγοντα „τὸν ἔχοντα γαμετὴν ἱερέα, καὶ χειρεύσαντα, μηκέτι λειτουργεῖν, εἰμὴ μετὰ τὸ μονᾶσαι ἐν τῷ μοναστηρίῳ αὐτε.

Σύνοδος Μοσχοβίας.

Μητροπολῖται Ρ῾ωσσίας.

§. 2. Ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ Βασιλείε Μητροπολίτης Μοσχοβίας, καὶ πάσης Ρ῾ωσσίας ἐπροχειρίσθη μετὰ τὸν θάνατον τε Ζωσιμᾶ, Σίμων, καὶ ἔπειτα Βαρλαὰμ ὁ Ἀρχιμανδρίτης· Τέτε δὲ παραιτήσαντος, Δανιὴλ ὁ τε Γωσηφόβε μοναστηρίε ἡγέμενος, Μητροπολίτης προεχειρίσθη τῷ ᾳφκδ΄.

ΚΕΦΑ-

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

Περὶ Σελεϊμάνη τῦ Αὐτοκράτορος τῶν Τέρκων, καὶ τῶν γενομένων ἐπ' αὐτῦ ἐν τῇ Ἀνατολικῇ Ἐκκλησίᾳ.

§. 1.

Μετὰ τὸν θάνατον τῦ Σελίμη, ἔγινε βασιλεὺς καὶ ἐξουσιαστὴς τῆς Ὀθωμανικῆς Αὐτοκρατορίας, κατὰ μῆνα Σεπτέμβριον, Σελεϊμάνης ὁ υἱὸς αὐτῦ τῷ ἀφιδ'. ἀνὴρ δραστήριος, καὶ ἐν συνέσει διαβεβουλεμένος, πολλάς τε πόλεις ὑπέταξεν, ἔντε τῇ Εὐρώπῃ καὶ τῇ Ἀσίᾳ, ἦγεν τὴν Βόνδην, τὸ κοινῶς λεγόμενον Μπέδιμι, τὸ Βελγράδον, τὸ Ναύπλοιον, τὴν Μονεμβασίαν, τὴν Ῥόδον, καὶ ἄλλας πολλάς. ἤγειρε πόλεμον, καὶ κατὰ τῆς Περσίας, αἰτίαν προφασισθεὶς, ὅτι οἱ Πέρσαι τὰς τέσσαρας ὁπαδὰς τῦ Μωάμεθ δὲν γινώσκουσι, παρόμοια μὲ τὰς Τέρκας, ὁπῦ εἰς μεγάλην τιμὴν ἔχουσι τὸν Ἐβουβέκερ, τὸν Οὐμέρην, τὸν Ὀσμάνην, καὶ τὸν Ἀλῆν, ἀπὸ τὰς ὁποίας οἱ Πέρσαι τὸν Ἀλῆν μόνον δέχονται, καὶ τὰς ἄλλας ἀποβάλλουσι· Τελευταῖον τῷ ἀφξ'. ἐρχόμενος εἰς Σιγίβαρδον διὰ νὰ πολεμήσῃ τὰς αὐτῷ ἐναντιωμένας ἐτελεύτησεν ἐκεῖ τῇ κδ'. τῦ Ἰουλίου, ζήσας χρόνους ος'. καὶ βασιλεύσας χρόνους μς'. τῦ ὁποίου τὸν θάνατον ἔκρυψαν οἱ περὶ αὐτὸν ἡμέρας ξ'. ἕως τῦ καιρῦ τῦ ἐρχομῦ αὐτόθι τῦ υἱῦ καὶ διαδόχου Σελίμη Γ'. ὅστις μαθὼν τὸν θάνατον τῦ Πατρός του, ἀφεὶς τὴν Ἀμάσειαν ὅπου εὑρίσκετο, ἦλθεν εἰς Κωνσταντινούπολιν. Λέγουσι τινὲς ὅτι αὐτὸς ὁ Σελεϊμάνης τῷ αὐτῷ ἔτει, καὶ τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ Αὐτοκράτωρ Ἀνατολῆς ἀνηγορεύθη, κατὰ τὴν ὁποίαν καὶ Κάρολος ὁ τῆς Δύσεως ἐστέφθη βασιλεὺς ἐν Ἀκουϊσγράνῳ. Ἀνήγειρεν ἔτος καὶ τὰ τείχη τῆς Γερουσαλὴμ, καὶ τὸ ἐν αὐτῇ ἱερὸν μικρότερον ὂν πρότερον, ἀνῳκοδόμησε καθὼς φαίνεται σήμερον.

Σελεϊμάνης Αὐτοκράτωρ Ἀνατολῆς ἀπὸ Χ. Γ. 1519.

§. 2. Εἰς τὸν καιρὸν τούτου τοῦ Αὐτοκράτορος Πατριάρχαι Κωνσταντινουπόλεως ἔγιναν, Γερεμίας, ὁ Σοφίας Μητροπολίτης, Γωαννίκιος ὁ Σωζουπόλεως, ὁ Νικομηδείας Διονύσιος, καὶ Γωάσαφ Ἀδριανουπόλεως.

Πατριάρχαι Κωνσταντινουπόλεως.

§. 3. Οὗτος ὁ Γερεμίας ἄνθρωπος ἦν πραΰς, καὶ σολισμένος ἀπὸ πολλὰς ἀρετὰς, διὰ τὰς ὁποίας καὶ παρὰ πάντων ἠγαπᾶτο, ὅσις χρόνους τρεῖς τὴν τῦ Χριστῦ Ἐκκλησίαν θεαρέσως ποιμάνας, τότε ἠθέλησε μὲ κληρικὰς τινὰς καὶ μοναχὰς νὰ ὑπάγῃ εἰς Γεροσόλυμα, καὶ νὰ προσκυνήσῃ τὰς

Γερεμίας.

τὰς ἐν αὐτοῖς ἁγίας τόπους ἐυλαβῶς. φθάσαντος λοιπὸν αὐτῶ ἐν Κύπρῳ, τινὲς τῶν κληρικῶν τῆς συνοδίας τὸ φιλονεικήσαντες καὶ διαφερθέντες μὲ τὸν Πατριάρχην, καὶ μεταξὺ αὐτῶν, ἔστρεψαν εἰς Κωνσαντινούπολιν. αὐτὸς δὲ ὁ Πατριάρχης διαβὰς ἐκεῖθεν εἰς τὴν ἀντικρυ Ἤπειρον, ἔφθασεν εἰς τὴν ἁγίαν πόλιν, καὶ τὸν ἐν αὐτῇ ζωηφόρον τάφον τῶ Κυρίῳ προσκυνήσας, καὶ τὰς λοιπὰς ἁγίας τόπους, πνευματικῆς χάριτος, καὶ ἀγαλλιάσεως ἐνεπλήσθη. οἱ δὲ παρευρεθέντες ἐν Κωνσαντινουπόλει ἀρχιερεῖς τὴν τῶν κληρικῶν, καὶ τῶ Πατριάρχῳ διαφορὰν, καὶ τὴν ἐπανασροφὴν αὐτῶν μαθόντες, μὲ αὐτὸς κατὰ τῶ Πατριάρχῳ συνεφώνησαν· Συνόδῳ λοιπὸν ἐπὶ τούτοις γενομένης κατ' αὐτῶ τῶ Πατριάρχῳ, καὶ μηδὲν ἔυλογον ἔγκλημα ἐυρόντες, ἐφάνη ἔυλογον εἰς τὸς προεχῶτας, διὰ νὰ ἐκλέξωσιν ἐυκολώτερα ἕτερον Πατριάρχην, νὰ προσθέσωσιν εἰς τὸ ἐτήσιον δόσιμον φλωρία φ'. ὥςε νὰ δίδεται ἡ ὁλότης κατ' ἔτος χιλιάδες φλωρία τέσσαρες. τὴν ὁποίαν προσθήκην ἀποδεξάμενος ὁ Αὐτοκράτωρ, ἄδειαν εἰς τὸς ἄφρονας, τὸς ἀφρόνως καὶ κακῶς συμβλευσαμένους περὶ τούτου ἔδωκε, νὰ ἐκλέξωσιν Πατριάρχην ὅποιον βάλονται.

Ἰωαννίκιος ὁ Σωζοπόλεως.

§. 4. Αὐτὴν λοιπὸν τὴν ἐπὶ διηνεκεῖ δασμῷ, καὶ δοσίματι τῶν πεντακοσίων φλωρίων ἄδειαν λαβόντες οἱ ἀνόσιοι, Ἰωαννίκιον τὸν Σωζοπόλεως, Πατριάρχην Κωνσαντινουπόλεως ἐναντίον τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κανόνων ἐποίησαν, τὸν ὁποῖον ὡς ἐπιβάτην ὑπὸ τῶν πολλῶν νομισθέντα, ὀλίγοις τῶν Χριστιανῶν κατὰ τὴν συνήθειαν ἐπροσκύνησεν, ἢ τὴν χεῖρα τοῦ ἐφίλησε, διὰ νὰ λάβῃ μὲ τὸν ἀσπασμὸν τὴν ἐυλογίαν τοῦ ἔξω ἀπὸ τὸς ἀγαπητός του.

Ἱερεμίας τὸ β'.

§. 5. Αὐτὰ μαθὼν ἐν Ἱεροσολύμοις ὁ Ἱερεμίας, καὶ τὸς λοιπὸς τῶν Πατριαρχῶν καλέσας, τὸν Ἀλεξανδρείας δηλαδὴ, καὶ Ἀντιοχείας, ἀφ' ὧν ἦλθαν ἐπαρακάλεσεν ὁμοῦ μὲ τὸν Ἱεροσολύμων Πατριάρχην νὰ συλλειτουργήσωσι, καὶ νὰ ἀφορίσωσι μετὰ τὴν ἱερὰν τελετὴν τὸν κακῶς πατριαρχεύσαντα Ἰωαννίκιον, καὶ τὸς εἰς τοῦτο δολερῶς συνεργήσαντας, μετὰ τοῦτο ἔστρεψεν ὁ καθ' εἷς εἰς τὰ ἴδια. ὁ δὲ Ἱερεμίας φθάσας εἰς τὸν Γαλατᾶν, πάντες οἱ Χριστιανοὶ ὁμοθυμαδὸν προσδραμόντες τὴν χεῖρα κατεφίλουν αὐτοῦ, καὶ περιχαρῶς ἠσπάζοντο, οἵτινες καὶ εἰς τὴν πόρταν τοῦ Κρατοῦντος ὁρμήσαντες μιᾷ φωνῇ παρεκάλουν τὴν Αὐτοκρατορικὴν μεγαλειότητα νὰ δώσῃ εἰς αὐτὸς Πατριάρχην τὸν Ἱερεμίαν, καὶ τὴν προσθήκην τοῦ δοσίματος ὑπέσχοντο νὰ πληρώσωσι· συγκατανεύσαντος λοιπὸν εἰς τὴν δέησίν τους τοῦ Αὐτοκράτορος, τὸν μὲν Ἰωαννίκιον τοῦ θρόνου κατεβίβασαν, τὸν δὲ Ἱερεμίαν πάλιν ἀνεβίβασαν.

§. 6. Τούτου τοῦ Ἱερεμίου Πατριαρχεύοντος τὸ β'. ταραχὴ μεγάλη εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, καὶ εἰς πάντας τὸς ἐν Κωνσαντινουπόλει Χριστιανὸς συνέβη, διότι οἱ τῶν Τούρκων θρῆσκοι, ἤτοι Οὐλαμάδες, καὶ

ΑΙΩΝ Ις'. Τὲρκοι μελετῶσι τὸν ἐγκρημνισμὸν τῶν Ἐκκλησιῶν.

καὶ οἱ κατ' αὐτὲς κατὰ τὴν ἀρετὴν προέχοντες, ἰξεύροντες καλὰ, ὅτι ἡ Κωνσαντινέπολις μὲ τὸ σπαδὶ ἐκυριεύθη ἀπὸ τὲς προγενεςέρας των, καὶ ὅτι ἦν νόμος ἐξ ἀρχῆς εἰς αὐτὲς νὰ μὴ ςέκηται ἱερὸς ναὸς τῶν Χριςιανῶν, εἰς ἐκείνην τὴν πόλιν ὁπῦ ἐκυρίευσε δὲν ὑπετάχθη, κρυφίως ἐμελέτων πάσας τὰς ἐν Κωνσαντινεπόλει τῶν Χριςιανῶν Ἐκκλησίας εἰς μίαν ἡμέραν νὰ τὰς ἐγκρημνίσωσιν ἐκ θεμελίων· τὸ ὁποῖον μαθόντες, ὅ, τε Πατριάρχης, καὶ οἱ περὶ αὐτὸν εἰς τὸν ἐπίτροπον Γμπραΐμ Πασὰν καὶ εἰς τὲς ἄλλες μεγισᾶνας ἐπρόσρεξαν, καὶ ἐλεεινολογῦντο δὶ ἐκεῖνο ὁπῦ ἔμελε νὰ γένῃ, ἀπὸ τὲς ὁποίες νομοθετηθέντες, καὶ φετφὰν λαβόντες, καὶ μὲ δῶρα καὶ παρακαλέσεις εἰς τὸ Ντιβάνι ἀπέδειξαν, μάρτυρας Μουσελμάνες πολλὰ ὑπεργήρες παραςήσαντες, οἵτινες εἶπον, καὶ ἐμαρτύρησαν, ὅτι ἡ Κωνσαντινέπολις δὲν ἐκυριεύθη μὲ σπαδὶ ἀπὸ τὴν ἀρχὴν, ἀλλ' ἐκεῖνος αὐτὴν ὁ ἔσχατος βασιλεὺς τῶν Ρωμαίων Κωνσαντῖνος τὴν ὑπέταξεν εἰς τὸν Σελτὰν Μεχμέτην, καὶ ἔτω παῤῥησία μαρτυρήσαντες, πρόγραμμα καὶ χέτι λεγόμενον τελευταῖον ἔλαβον παρὰ τῦ Αὐτοκράτορος, ὁπῦ ἐπρόσαζεν, ὅτι αἱ Ἐκκλησίαι τῶν Χριςιανῶν ἀσφαλῶς νὰ διαμένωσι πάντοτε εἰς τὲς Χριςιανές. ἀνάγνωθι περὶ τέτε τὴν ἱςορίαν τῦ Μαλαξῦ ἐν τῇ Τερκογραικίᾳ (α), καὶ ἄλλες.

§. 7. Προσέτι εἰς τὰς ἡμέρας τέτε τῦ Γερεμίε Πατριάρχε, ὁ πρώτης Γερσινιανῆς Αχριδῶν Αρχιεπίσκοπος ὀνόματι Πρόχωρος, παραςαθεὶς εἰς τὸ βασιλικὸν Ντιβάνι, ἐζήτει τὴν Ἐπισκοπὴν τῶν Σερβίων νὰ ὑπόκηται εἰς τὴν Αρχιεπισκοπήν τε, κατὰ τὰ ἐξ ἀρχῆς δοθέντα βασιλικὰ χρυσόβελλα, καὶ ἀχὶ εἰς τὴν Μητρόπολιν τῆς Θεσσαλονίκης, καὶ νὰ δίδῃ κατ' ἔτος φλωρία ἑκατόν. ἀγωγῆς λοιπὸν κινηθείσης, ὁ Κωνσαντινεπόλεως Πατριάρχης φετφὰν, ἤτοι νόμε κεφάλαιον λαβὼν παρὰ τοῦ πρώτε νομοδιδασκάλε τῶν Τέρκων, ἐνέδειξε θεσπίζοντα „ πᾶν τὸ ὑ„ ποκείμενον τινὶ τῶν ἀνθρώπων ἐν ἔτεσιν ἑκατὸν, μηδόλως τῦ κτησα„ μένε ἀποξενῦσθαι, ἤγεν κάθε τὶ ὁπῦ εἶναι ὑποτεταγμένον εἰς τινὰ διὰ „ χρόνες ἑκατὸν, τελείως ἀπὸ τὸν ἔχοντα νὰ μὴν ἀποξενῦται, καὶ ἐπομένως μὲ μάρτυρας ἀπέδειξεν, ὅτι ἡ τῶν Σερβίων Ἐπισκοπὴ ὑπόκειται εἰς τὸν Μητροπολίτην Θεσσαλονίκης περισσότερον ἀπὸ τριακοσίες χρόνες· ὅθεν ἐβεβαιώθη πάλιν διὰ βασιλικῦ θεσπίσματος εἰς τὸν Θεσσαλονίκης Μητροπολίτην, ἀναδεξαμένε τῦ Πατριάρχε νὰ προσφέρῃ κατ' ἔτος μὲ τὰ λοιπὰ φλωρία, καὶ ρ'. φλωρία, ὥςε τὸ χρονικὸν πᾶν δόσιμον νὰ εἶναι φλωρία χιλιάδες τέσσαρες καὶ ἑκατὸν, τὰ ὁποῖα ὁ Πατριάρχης Κωνσαντινεπόλεως χρεωςεῖ κατ' ἔτος νὰ πληρώνῃ εἰς τὴν πόρταν τῦ βασι-

(α) Βιβλ. β'. Τερκογρ. σελ. 156.

τιλέως· Πρὸς τάτοις βελ ηθεὶς ὁ Πατριάρχης Γερεμίας νὰ ὑπάγῃ εἰς Οὐγγραβλαχίαν, ϗ Μολδαβίαν, ϗ καθ' ὁδὸν ἀσθενήσας ἀπέθανεν εἰς τὸν Τέρνοβον, πατριαρχεύσας χρόνες τρεῖς ϗ μῆνας ἑπτά (α). αὐτὸς ὁ Γερεμίας ἐν ἔτει ἀπὸ Χριςᾶ αφλθ'. ἀφιέρωσεν εἰς τὴν μονὴν τῆς παμμακαρίςε τὰ οἰκοδομηθέντα ὑπ' αὐτᾶ ἐν τῷ τᾶ Βρίγκα Χωρίῳ οἰκήματα, ἀμπέλια, ϗ κήπες.

§. 8. Φανερωθέντος δὲ τᾶ θανάτε τᾶ Γερεμίε, ἐν Κωνσαντινεπόλει σύνοδος συνεκροτήθη ὁμᾶ μὲ τὲς παρόντας εἰς αὐτὴν, ϗ τᾶ Γερμανᾶ τᾶ Γεροσολύμων Πατριάρχε, ἥτις τόμον ἐξέδωκε, Πατριάρχης Κωνσαντινεπόλεως νὰ μὴ γίνηται, θεσπίσασα ἁπλῶς, πρὶν πάντες οἱ ὑποτελᾶντες τῷ θρόνῳ ταύτης Ἀρχιερεῖς, ἢ οἱ περισσότεροι συναχθῶσιν εἰς αὐτὴν, τὸν δ' ἄλλως πῶς γινόμενον νὰ εἶναι αὐτοκαθαίρετος τᾶ θρόνε, ϗ τῆς ἀρχιερωσύνης. πρὸς βεβαίωσιν δὲ ταύτης τῆς συνοδικῆς ἀποφάσεως, ἀφοριςικὰ ἐπιτίμια ὑπὸ τᾶ Ἡρακλείας τὴν ἀρχιερατικὴν ςολὴν φορέσαντος ἐξεφωνήθη· ὅθεν ἐφεξῆς μὲ βασιλικὸν πρόγραμμα πανταχόθεν τὲς ἀρχιερατεύοντας ἐν Κωνσαντινεπόλει ἐκάλεν. σκοπὸς δὲ ἦν εἰς τινὰς ἀρχιερεῖς, κληρικὲς ϗ ἄρχοντας διὰ τῆς συναθροιθησομένης ταύτης συνόδου νὰ ἐκριζωθῶσι τινὰ ἀπαίσια ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν τᾶ Χριςᾶ, ὡς ἡ σιμωνία, αἱ παρὰ τὲς κανόνας χειροτονίαι, ϗ ἄλλα ὀλίγα.

Διονύσιος ὁ Νικομηδείας.

§. 9. Ἀλλ' ὅμως πρὶν συναχθῶσιν οἱ Ἀρχιερεῖς εἰς Κωνσαντινεπόλιν κατὰ τὰ πρὸ ὀλίγε θεσπισθέντα ἀπὸ τὴν σύνοδον, οἱ ἐκ τᾶ Γαλάτε, ϗ ὅσοι ἄλλοι ἦσαν μὲ τὸ μέρος Διονυσίε τᾶ Νικομηδείας Μητροπολίτε τῇ ιζ΄. Ἀπριλλίε συναχθέντες εἰς τὸ πατριαρχεῖον, εἰς τὸ ὁποῖον ἦραν ϗ ἄλλες Ἀρχιερεῖς ὁπᾶ ἴσως ἤλθαν δι' ἄλλας αἰτίας, μιᾷ φωνῇ ἁπαξάπαντες ἐζήτησαν, Πατριάρχης νὰ προχειρισθῇ Διονύσιος ὁ Νικομηδείας· Τότε λοιπὸν βιασθέντες ἀπὸ αὐτὲς οἱ ἐκεῖσε παρευρεθέντες Ἀρχιερεῖς, ἐπὶ τὸν Πατριαρχικὸν θρόνον, κατὰ τὴν συνήθειαν ἀνεβίβασαν αὐτὸν, τῇ δὲ ἐρχομένῃ κυριακῇ τῶν Βαΐων ἐλθὼν ὁ νεωςὶ προχειρισθεὶς Πατριάρχης, ϗ τὴν συνηθισμένην προσκύνησιν δὲς τῷ τὰ τῆς Αὐτοκρατορίας διέποντι προσεβεβαιώθη δι' αὐτᾶ.

§. 10. Μετὰ ἡμέρας δέ τινας, σύνοδος τῶν Ἀρχιερέων συναθροισθεῖσα, ϗ τὸν ἤδη ἐκτεθέντα τόμον θεωρήσασα, τὸν Διονύσιον καθεῖλε τᾶ θρόνε, ὡς παρανόμως πατριαρχεύσαντα, ϗ λησρικῶς αὐτᾶ ἐπιβάντα. προσταμᾶσα δὲ ϗ τῷ τᾶ Αὐτοκράτορος ἐπιτρόπῳ, παρεκάλει μὲ πολλὰς δεήσεις νὰ προσάξῃ τελείως ἀπ' ἐκεῖ νὰ ἐξωθθῇ αὐτὸς ὁ Διονύσιος· Τᾶτο γνωρίσαντες οἱ ὀπαδοὶ τᾶ Διονυσίε, ἀναφορὰν ἐπρόσφεραν τῷ βασιλεῖ περὶ τάτων, ὅςις πάλιν αὐτὸν εἰς τὸν Πατριαρχικὸν θρόνον προ-

(α) Ὁ Γερεμίας ἀρχιεράτευσε τὸ πρῶτον χρόνες τρεῖς, ϗ τὸ β΄. χρόνες δέκα.

προσεκύρωσε, καὶ τὸ ἐπικρατῆσαν δόσιμον, μὲ τὴν προσθήκην, ὅπου οἱ ἀντικείμενοι αὐτῷ ἐποίησαν ἐπλήρωσε, καὶ βασιλικὸν πρόγραμμαα ἐδόθη αὐτῷ, διὰ μέσα τὸ ὁποῖα ἀφόβως εἰς τὸν θρόνον ἀναβὰς, ἐγκρατὴς τῆς πατριαρχικῆς μεγαλειότητος ἔγινε· τῷ ὁποίῳ καὶ μὲ βίαν ὑποταχθέντες οἱ ὑποκείμενοι εἰς τὸν Κωνσαντινουπόλεως θρόνον ἀρχιερεῖς, καὶ ἄδειαν λαβόντες, καθ' εἷς εἰς τὰ ἴδια ἔστρεψεν· ἀνάγνωθι τὸν Μαλαξὸν (α).

§. 11. Τότε τῦ Διονυσίου πατριαρχεύοντος, θόρυβοι καὶ ταραχαὶ εἰς τὸς ἀρχιερεῖς, καὶ κληρικὸς ἠκολούθησαν, καὶ πολλαὶ συνελεύσεις αὐτῶν ἔγιναν· κατεβιβάσθη δὲ καὶ ὁ Σταυρὸς ἀπὸ τὴν κορυφὴν τῆ ναῦ τῆς Παμμακαρίστε διὰ προσαγῆς βασιλικῆς, ὅτις ἀπὸ μακρὰν ἐφαίνετο ὡς σημεῖον τῦ πατριαρχείου, διὰ τὸν ὁποῖον οἱ Χριστιανοὶ κατηφείας, καὶ λύπης ἐνεπλήσθησαν, παρομοίως μὲ τὸν Ὀυμέρην ὅπου ἔκτισεν εἰς Γερουσαλὴμ τὸ ἱερὸν, ὅτις ἐπρόσαξε τὸν ἐπὶ τῦ ὄρους τῶν ἐλαιῶν ἱσάμενον Σταυρὸν νὰ κατεβάσωσιν.

§. 12. Ἀποθανόντος τότε τῦ Διονυσίου μετὰ χρόνους ὀκτὼ τῆς Ἀρχιερατείας τε, καὶ συνόδε ἐν Κωνσαντινουπόλει γενομένης, Πατριάρχης ἐπροχειρίσθη Γωάσαφ ὁ Ἀδριανουπόλεως, ἀνὴρ μεγαλοπρεπής τε, καὶ ἔνδοξος, ὅτις προσδραμὼν εἰς τὸς Μεγισᾶνας, καὶ καταπείσας αὐτὸς μὲ δῶρα, καὶ παρακαλέσεις, ἐλάττωσιν τῦ χρονικῦ δοσίματος φλωρίων χιλίων ἐποίησεν, ὥστε νὰ δίδωνται μόνον ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν εἰς τὴν αὐθεντείαν κατ' ἔτος χιλιάδες φλωρίων δύο (β), καὶ πολλὰς ἔτι οἰκοδομὰς, καὶ καλλιεργίας εἰς τὸ πατριαρχεῖον ἀνήγειρε· Τελευταῖον διενεχθεὶς καὶ διαφερθεὶς μὲ τὸς κληρικὸς τε, καὶ ἄρχοντας τῶν ἐν Κωνσαντινουπόλει Χριστιανῶν, καὶ καλέσας τὸς ὑπὸ τὸν θρόνον τῆς Κωνσαντινουπόλεως τελοῦντας ἀρχιερεῖς, σύνοδον δὶ αὐτὸν συνεκρότησεν· ἐλεγχθεὶς δὲ εἰς αὐτὴν ὡς σιμωνιακὸς, καθαιρέσει ὑπεβλήθη, τῷ ἀφξέ. καὶ ἀτίμως τοῦ θρόνε ἐξώσθη, πληρώσας, καὶ πάντα ὅσα ἀδίκως ἔλαβεν, κινηθείσεις ἀγωγῆς παρὰ τῶν ἀδικηθέντων παρ' αὐτοῦ εἰς τὰ ἐξωτερικὰ κριτήρια.

Γωάσαφ Ἀδριανουπόλεως.

§. 13. Εἰς τὴν Αἴγυπτον χαλεπώτατος διωγμὸς κατὰ τῶν Χριστιανῶν ἐκινήθη, διὰ τὸν ὁποῖον διαλαμβάνει Μελέτιος ὁ Ἀλεξανδρείας Πατριάρχης ἕτω γράψας πρὸς τὸς Ρώσσες. „ Ἀφ' ἧ λοιπὸν τὰ πρῶτα „ ἐκυρίευσεν ἡ πάνδημος αὐτὴ λύμη, καὶ φθορὰ, τὰ μὲν βιβλία τῆς „ καθ' ἡμᾶς καὶ τῆς Ἑλληνικῆς σοφίας προσάξασα νὰ καῶσι, καὶ ἐξο„ ρίσασα τὴν ἀγαπητὴν φωνὴν τῆν Ἑλληνικὴν, ὅταν καὶ καθὼς „ Γωακείμ τις γέρων ἐδιηγήθη εἰς ἐμὲ κατὰ τὴν Αἴγυπτον τριά-

Διωγμὸς κατὰ Χριστιανῶν ἐν Αἰγύπτῳ.

(α) Βιβλ. β'. Τερκογρ. σελ. 160. (β) Ἂν ἐδίδετο δόσιμον φλωρία τέσσαρες χιλιάδαι καὶ ἑκατὸν ὡς λέγει ἀνωτέρω, καὶ ἐλαφρύνθη ὁ θρόνος ἀπὸ χίλια, πρέπει τρεῖς χιλιάδας καὶ ἐχὶ δύο χιλιάδας νὰ ἔμεινε δόσιμον.

„ τριάκοντα χιλιάδες γλῶσσαι ἐκόπησαν εἰς μίαν ἡμέραν, ὁπῶ μόνον ἐ-
„ λάλησαν Ἑλληνικά.

Πατριάρχαι Ἱεροσολύμων.

§. 14. Τῶν δὲ Ἱεροσολύμων Πατριάρχαι ἐχρημάτισαν Δωρόθεος, ᾗ Γερμανὸς, ὅσις ἦν μὲν ἐκ Πελοποννήσῳ, Πατριάρχης δε Ἱερσολύμων προεχειρίσθη τῷ ᾳφλδ'. αὐτὸς πρῶτον ἄρχισε νὰ περιπατῇ ἀπὸ τόπον εἰς τόπον, ᾗ ἀπὸ ἐπαρχίαν, εἰς ἐπαρχίαν, χάριν ἐλέυς· διὰ τῶτο ᾗ δόκιμος ἐκρίθη ἀπὸ τὸς ἐκεῖ Πατέρας· διῆγε δὲ ᾗ τὸ περισσότεραν πέραν τῶ Ἰορδάνυ, ὅπῳ ᾗ πολλοὶ Χριϛιανοὶ ἦσαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ς'.

Περὶ τῶ ἐν τῇ Δύσει Αὐτοκράτορος Καρόλου τῶ Ε'. ᾗ τῶν γενομένων ἐπ' αὐτῶ ἐν τῇ Δυτικῇ Ἐκκλησίᾳ.

§. 1.

Κάρολος Ε' Αὐτοκράτωρ Δύσεως ἀπὸ Χ. Γ. 1519.

Ἀποθανόντος Μαξιμιλιανῶ τῶ Αὐτοκράτορος, διάδοχος αὐτῶ προεχειρίσθη Κάρολος Ε'. τῷ ᾳφιθ'. υἱὸς ὢν Φιλίππυ τῶ α'. ῥηγὸς τῆς Ἱσπανίας, ᾗ ἔγγονος τῶ Μαξιμιλιανῶ, ὅσις ἔξω ἀπὸ τὸ τῆς Ἱσπανίας βασίλειον, τὸ Βέλγιον, ᾗ μέγα τῆς Ἰταλίας μέρος, ἐξυσίασε, ᾗ αὐτὴν τὴν Αὐτοκρατορίαν, ᾗ φοβερὸς ἐφαίνετο τοῖς πᾶσι· τόσην δύναμην ἔχων, ἠγωνίσθη κατὰ Φραγκίσκυ τῶ α'. ῥηγὸς τῆς Ἰταλίας, Κλήμεντος Ζ'. Πάπα, τῶν Οὐενετῶν ᾗ ἄλλων ἑσπερίων μερῶν· ὁμοίως ἐκρατεύσας ᾗ κατὰ τῶν Τύρκων, ἀφειδῶς λεηλατούντων τὴν Παντονίαν ᾗ Γερμανίαν, κατεδίωξεν ἀπ' ἐκεῖ ἐυτυχῶς, αὐτός τε ᾗ τὸν βασιλέα αὐτῶν Σαλεϊμάνην. Καὶ εἰς τὴν Ἀφρικὴν πολεμήσας μὲ τὸς Τύρκυς ἐνίκησεν, ὑποτάξας τὸν Μυλεασσὲμ βασιλέα. ἀπὸ αὐτὰ λοιπὸν τὰ τρόπαια πολλὰ ὑψωθεὶς, μετ' ὀλίγον καιρὸν μεταβληθείσης τῆς ἀςάτυ τύχης πολλὰ ἐταπεινώθη ἀπὸ Μαυρίκιον τὸν Ἐλέκτορα τῆς Σαξωνίας, ᾗ τῶν προσκειμένων αὐτῷ λοιπῶν ἡγεμόνων ὁπῶ διεφέρθησαν μὲ αὐτὸν διὰ τὴν διδασκαλίαν τῶ Λυθήρυ τῷ ᾳφνβ'. ἔπειτα μετὰ τρεῖς χρόνυς παραιτήσας τὴν βασιλείαν εἰς τὸς Ἐλέκτορας, πασῶν τῶν δεσποτειῶν, ᾗ τῶν Βελγικῶν ἐπαρχιῶν τὴν διοίκησιν εἰς Φίλιππον τὸν υἱόν τυ ἔδωκεν· αὐτὸς δὲ ἐλθὼν εἰς τὴν Ἱσπανίαν, ᾗ κτίσας μοναςήριον τῶ ἁγίυ Ἰόςυ, τὴν ἐπίλοιπον ζωήν τυ ἐν προσευχῇ, ᾗ μετανοίᾳ ἐξοδίασεν, ἀποθανὼν τῷ ᾳφπε'. βασιλεύσας χρόνυς λή'. ἀνάγνωθι Ἰωάννην τὸν Σλειδανὸν

νὸν (α), Δαβὶδ τὸν Χυτραῖον (β), ϗ Ὀνόφριον τὸν Πανεί-
νιον (γ).

§. 2. Εἰς τὴν Ἰταλίαν, ἥτις ἀφειδῶς ἐταλαιπωρεῖτο μὲ τὸν πό- Ῥώμης Ε-
λεμον τὸν μεταξὺ Καρόλε Ε'. τῦ Καίσαρος, Φραγκίσκε τε, ϗ Ἑρρίκε πίσκοποι.
τῦ β'. τῶν βασιλέων Γαλλίας, Ῥώμης Ἀρχιερεῖς μετὰ τὸν Γ'. Λέον-
τα ἔγιναν, Ἀδριανὸς ς'. Κλήμης Ζ'. Παῦλος Γ'. Ἴλιος Γ'. Μάρκελ-
λος Β'. ϗ Παῦλος Δ'.

§. 3. Ἀποθανόντος μὲ φαρμάκι τῷ αφκά. Λέοντος Γ'. ὁπῦ ὀκτὼ Ἀδριανὸς
μόνον χρόνες ἀρχιεράτευσε, ϗ μὲ ἀσυνείδιτον παράδειγμα ὁπῦ ἔκαμε ς'.
λ'. Καρδιναλίες, ἄλλες μὲν μὲ χρήματα, ἄλλες μὲ δῶρα ἱκανὰ εἰς
τὸν αὐτὸν χρόνον, ἢ ϗ ὡς ἄλλοι λέγεσιν τῷ αφκβ'. Ἀδριανὸς ἔλαβε
τὸν παπικὸν θρόνον, ἐξ ἀσήμε γένες γεννηθεὶς εἰς τὰ πέρατα τῆς πα-
λαιᾶς Σαξονίας, ϗ εἰς τὴν πρὸς τὸν Ῥῆνον Βελγίε Τραϊεκτον ἐχρημά-
τισε πρότερον διδάσκαλος, ϗ βελευτὴς Καρόλε Ε'. ἀπὸ τὸν ὁποῖον ϗ
ἀρκετὸν καιρὸν διοικητὴς προέςη ἐν τῇ Ἱσπανίᾳ ἐν ἔτει αφκγ'. ὧν χρό-
νων μέ. ὅσις δεν ἠθέλησε παρόμοια μὲ τὰς πρὸ αὐτῦ νὰ μεταλλάξῃ τὸ
ὄνομά τε· ψέγεται δὲ ὡς μωρὸς, ϗ εἰς τὴν Παπικὴν διοίκησιν ἀδόκι-
μος (δ), ἀνάγνωδι περὶ αὐτῦ Ὀνόφριον τὸν Πανεῖνιον (ε), ϗ Παῦλον
τὸν Σάρπιον (ζ), ἀπέθανε τῷ αφκγ'. ἀρχιερατεύσας χρόνους σχε-
δὸν β'.

§. 4. Διάδοχος τῦ Ἀδριανῦ Κλήμης Ζ'. ὑπῆρξεν ὁ ἐξ ἀνόμε συνε- Κλήμης Ζ'.
σίας τεχθεὶς Ἰουλιανῦ τῶν Μεδίκων, ϗ ἱππέως τῶν Ῥόδε, μὲ διαφό-
ρες τρόπες προσὰς τῦ Παπικῦ θρόνε, ὅσις ἔσεψε Κάρολον Ε'. ϗ τὸν
προβληθέντα ὑπὸ τῦ προκατόχε αὐτῦ Ἀδριανῦ λόγον τῆς μεταῤῥυθμί-
σεως τῆς Ἐκκλησίας ἐκύρωσε, ϗ τὴν σύνοδον, ὁπῦ ἠγωνίζοντο οἱ Δυ-
τικοὶ ἡγεμόνες, νὰ συναθρόισωσι, παντοίοις τρόποις ἐμπόδισεν· ἀπέ-

(α) Γ'πομν. βιβλ. κς'. ἐν ἔτει αφνέ. σελ. 47.

(β) Σαξον. βιβλ. ή.

(γ) Ἐν τῷ βίῳ Λέοντος Γ'. Ἀδριανῦ ς'. Κλήμεντος Ζ'. Παύλε Γ'. ϗ Γελάσ Ι'.

(δ) Ψέγεται ὡς τοιῦτος παρὰ τῶν Ἰταλῶν συγγραφέων, διότι βελόμενος νὰ μεταῤῥυθμήσῃ τὴν αὐλὴν τῆς Ῥώμης ἐμισεῖτο ἀπὸ τὲς Ἰταλές. Οὗτος ἐσυνήθει νὰ λέγῃ, ὅτι δὲν ἤθελε νὰ κτίζῃ εἰς τὸ αἷμα, δηλαδὴ νὰ ἀξιώσῃ τὲς συγγενεῖς τε εἰς τὲς Ἐκκλησιαστικὲς βαθμές. Οὗτος πρὶν ἀρχιερατεύσῃ, συνέγραψε ὑπόμνημα εἰς τὸ δ'. βιβλίον τῶν Γνωμῶν, ἐν ᾧ περιέχεται, ὅτι ὁ Πάπας δύναται νὰ σφάλῃ ὡς ϗ πρὸς τὸ δογματικὸν τῆς πίσεως· ἀφ' ἧ ἀρχιεράτευσεν ἐξέδωκεν εἰς φῶς αὐτὸ τὸ ὑπόμνημα χωρὶς νὰ μεταλλάξῃ αὐτὴν τὴν δόξαν. οἱ παράσιτοι ὅμως τῦ Παπισμῦ λέγεσιν ὅτι αὐτὴ ἡ δόξα εἶναι ἀπόφασις τῦ διδασκάλε Ἀδριανῦ Φιοράνε, (ἔτως ὀνομάζετο αὐτὸς ὁ Πάπας πρὶν ἀρχιερατεύσῃ), ϗ ἐχὶ τῦ Ἀδριανῦ Πάπα, ἐκ Καθέδρας, ὡς λέγεσι θεσπίζοντος.

(ε) Εἰς τὸν βίον τε. σελ. 40. Τόμ. Α'.

(ζ) Ἴσος. τῆς ἐν Τριδ. συνόδ. βιβλ. ά. παραγ. κβ'.

θανεν ἀπὸ φθειρίασιν, ἐν τῷ ι. ἔτει τῆς ἀρχιερατείας αὐτῦ· ἀνάγνωθι περὶ αὐτῦ Παῦλον τὸν Σάρπιον (α).

Παῦλος Γ'.

§. 5. Κλήμεντα τὸν Ζ'. διεδέξατο Παῦλος ὁ Γ'. τῷ ᾳφλδ'. τὸ τέρας τῶν ἀνθρώπων, ὅσις πάντας τὰς πρὸ αὐτῦ ὑπερέβη μὲ τὰς ἀθεμιτεργίας τε, ὅσις ποτὲ δὲν ἐφρόντισε ἄτε τὴν ὑπόληψίν τε, ἄτε τὸν κίνδυνον τῆς Χριστιανικῆς κοινότητος, διότι πάντα ἐχάρισεν εἰς τὰς νόθας τε υἱὰς ϗ ἀνεψιὰς, ὅλος δὶ ὅλε προσκείμενος ἐν τὰς Ἀγρονόμας· ἀναμφιβόλως ἐπίζευεν εἰς τὰς μαντείας των, μαρτυρῦντος Γακώβε Θυανῦ (β), δὲν ἀπέρασε πολὺς καιρὸς ἀπὸ τὴν καταστροφήν τε, ϗ ἐτυπώθη βιβλιάριον Γταλικὸν, τὸ ὁποῖον ὁ Σλεϊδανὸς ἀναφέρει (γ), ἐπ' ὀνόματι Βερναρδίνε Ὀχινῦ, τὸ ὁποῖον καλεῖ τὸν Παῦλον Γ'. Ἀντίχριστον, ϗ ἔτως αὐτὸ προσφωνεῖ Γννοκεντίῳ τῷ Ἀρχιερεῖ. „ Δεσμοῖς ἐνεβλήθης „ κορυφαῖε ἀνομώτατε, διὰ δύο φόνες ϗ τὴν παρανομηθεῖσαν ἀδελφοκ„ τονίαν τῆς μητρὸς δηλαδὴ, ϗ τὰ ἀνεψιᾶ σε ὁπῦ ἐφονεύθησαν μὲ φαρ-

(α) Αὐτοθι παραγρ. 28. σελ. 61.

(β) Γχρ. βιβλ. δ'. σελ. 151.

(γ) Γπομν. βιβλ. ΚΑ'. ἐν ἔτει αφμθ'. σελ. 667. ὅπε ἔτω λέγει. „ πρὶν ἀποθάνῃ, βιβλίον ἐφάνη Γταλικὸν κατ' αὐτῦ βαρὺ ϗ σφοδρὸν, ἐπ' ὀνόματι μὲν Βερναρδίνε Ὀχίνε, συγγραφὲν δὲ ὡς πιςεύεται ἀπὸ ἄλλες, μὲ πρόλογον πρὸς Ἀσκάνιον Κολέμναν, ὃν αὐτὸς διέφθειρε. Τὸ βιβλίον τῦτο μεταξὺ τῶν λοιπῶν, τὰ ὁποῖα νὰ ἀναφέρωμεν, πάντα ἐχρειάζετο πολὺς καιρὸς, γρέφει πρὸς Παῦλον Γ'. τὸν λόγον, Ἀντίχριστον καλῶν αὐτόν. Φυλακῇ ἐνεβλήθης Κορυφαῖε ἀνομώτατε, διὰ δύο φόνες, ϗ τὸν παρανομηθέντα φόνον τῆς μητρός σε δηλαδὴ, ϗ ἀνεψιῦ, τὰς ὁποίες μὲ φαρμάκι ἐφόνευσας, διὰ νὰ ἔλθῃ εἰς ἐσὲ πᾶσα ἡ κληρονομία. Ἀφ' ἧ δὲ ἐλυτρώθης, δὲν ἐδίσασες νὰ ζητήσης τὸ ἐρυθρὸν σκιάδιον. ϗ τρὶς ἀποδοκιμαθεὶς, ἀπὸ τὸ συνέδριον, ἡ γνησία σε ἀδελφὴ Φαρνησία, τέλος ἐνίκησε. Φοβηθεὶς γὰρ Ἀλέξανδρος ς'. τὴν ὀργὴν, ϗ τὸν θυμὸν αὐτῆς, ἐπειδὴ ἐφοβέριζεν αὐτὸν νὰ μὴ συγκατανεύσῃ πλέον εἰς τὸν ἐρωτά τε, σὲ ἔβαλεν εἰς τὴν ὁμήγυριν τῶν Καρδιναλίων. ἔπειτα τὴν ἄλλην σε ἀδελφὴν κατὰ τὴν συνήθειαν τῆς φαμιλίας σε ὀλίγον σεμνὴν, μὲ φαρμάκι τὴν ἠφάνισες. Λιγάτος ὢν εἰς τὴν Ἐπαρχίαν τῦ Ἀγκῶνος ἐπὶ Γελίε Β'. κοράσιον τῆς αὐτῆς πόλεως ἀνοσίως ἐπλάνησες, ὑποκρινόμενος πῶς εἶσαι εἷς τῶν εὐγενῶν οἰκειακῶν τῦ Λιγάτε, ἐκείνην ἐντροπίασες. τὸ ὁποῖον ῥαδιέργημα, ὁ τῦ κορασίε θεῖος ὁ Ἀγκωνιτανὸς Καρδινάλιος, κυριευθείσης τῆς πόλεως, ἐνώπιον Κλήμεντος τῦ Ἀρχιερέως τῦ αἰχμαλωτισθέντος, μὲ πικρὰ λόγια σοὶ ἐπρόβαλε. Νικόλαος Κιρκατὸς, ἐπ' αὐτοφώρῳ σὲ ἐπίασε φθειρόμενον μὲ Λαύραν Φαρνησίαν ἀνεψιάν σε, ϗ γυναῖκα τε, ϗ μὲ τὴν ἄκραν τῦ ξίφες τε σὲ ἐπλήγωσε, τῆς ὁποίας πληγῆς τὸ σημεῖον φαίνεται ϗ τῇ σήμερον. διὰ τὴν θυγατέρα σου Κωνσαντίαν, μὲ τὴν ὁποίαν τοσάκις συνεμίχθης ἀθέσμως, τί νὰ εἰπῶ; ἵνα γὰρ ἐλευθέρως ἀπολαύσῃς αὐτῆς, τὸν ἄνδρα της Βόσσιον Σφόρτιον μὲ φαρμάκι ἐθανάτωσες, ὅσις τὴν ἀνομίαν σε νοήσας, ἄῤῥητον λύπην εἰς τὴν ψυχὴν ἔλαβεν, ἅτε ἐφάνη πλέον χαρέμενος. Εἰς τὴν ἀσέλγειαν τὸν Κόμμοδον, ϗ Ἡλιογάβαλον πολὺ ὑπερέχεις, ϗ τῦτο ἐποδείκνυται ἀπὸ τὰς τόσες νόθες σε. τὰς θυγατέρας τε ὁ Λὼτ ἔφθειρεν ἐν ἀγνοίᾳ, ϗ μέθῃ, σὺ δὲ νήφων ϗ μόνον μὲ τὴν ἀνεψιάν σε, ἀλλὰ ϗ μὲ τὴν ἀδελφήν σε συνεμίχθης, ϗ μὲ τὴν θυγατέρα· " Περιγράφει ϗ ἄλλα πολλὰ ὁ Σλειδανὸς ἐξ αὐτῦ τῦ βιβλίε, τὰ ὁποῖα ὅρα εἰς τὸν αὐτὸν τόπον.

„ φαρμάκι, διὰ νὰ ἔλθῃ εἰς ἐσένα πᾶσα ἡ κληρονομία, ἔπειτα ἀφ'
„ ἕ ἐλυτρώθης ἀπὸ τὰ δεσμὰ δὲν ἐβίασες νὰ ζητήσῃς τὸ κόκκινον κα-
„ μηλαύκιον, ϗ τρὶς ἀπὸ τὸ συνέδριον νὰ ἀποδοκιμασθῇς. ἡ γνησία
„ σε ἀδελφὴ Γαλία ἡ Φαρνεζία τελευταῖον ἐνίκησε· διότι, ἐπειδὴ τὸ
„ ἀπὸ τότε ἐφοβέριζε νὰ κάμῃ νὰ μὴν εἶναι εἰς τὸ σύγκλημα αὐτῆ, Α'.
„ λέξανδρος ς'. ὁ Πάπας φοβηθεὶς ϗ ἐυλαβηθεὶς τὴν προσβολὴν καὶ
„ ὀργὴν, εἰς τὴν τῶν Καρδιναλίων ὁμήγυριν σε ἔβαλεν. Ἔπειτα τὴν
„ ἄλλην σε ἀδελφὴν ὁπῆ ἦτον ὀλίγον σεμνὴ μὲ φαρμάκι τὴν ἠφάνισες,
„ ὅταν ἦσαν Λιγάτος εἰς τὴν Ἐπαρχίαν τῆ Ἀγκῶνος, ἀρχιερατεύον-
„ τος Γαλίε Β'. Κοράσιον αὐτῆς τῆς πόλεως ἀνοσίως ἐπλάνησες, εἰρω-
„ νευόμενος, ϗ ὑποκρινόμενος νὰ εἶναι ἐυγενὴς τις ἀπὸ τὰς ἐκ τῶν οἰ-
„ κείων τῆ Λιγάτε ἐκείνην ἐντροπίασες· τὸ ὁποῖον ῥαδιάργυμα μὲ πι-
„ κρότατα λόγια ἐπρόβαλεν εἰς ἐσὲ ὁ τῆ κορασίε θεῖος ὁ Ἀγκωϊτα-
„ νὸς Καρδινάλις ἐνώπιον τῆ αἰχμαλωτισθέντος Κλήμεντος τῆ ἀρχιερέως,
„ ὁπῆ ἐπάρθη ἡ πόλις· ὁ ἀπὸ Νικόλαον τὸν Κιρκαῖον φανερὰ ἐπιάσ-
„ θης ὁπῆ συνεφθείροσαν μὲ τὴν Λαύραν Φαρνεζίαν ἀνεψιάν σε, ϗ γυ-
„ ναῖκα ἐκείνε, ϗ τραῦμα μὲ τὴν ἄκραν τῆ σπαθίε τε ἐτυπώθη εἰς ἐ-
„ σένα, ἤγεν σὲ ἐσημείωσεν πληγώνωντάς σε. Τῆ ὁποίου τραύματος
„ τὸ σημάδι ἕως τώρα ἀκόμι φαίνεται· διὰ τὴν θυγατέρα σε Κωνσαν-
„ σαντίαν μὲ τὴν ὁποίαν τοσάκις ἐμίχθης ἀθέσμως τί ἤθελεν εἰπῆ τις,
„ τὴν ὁποίαν διὰ νὰ ἠμπορῇς ἀφοβώτερα νὰ ἀπολαμβάνῃς, τὸν ἄνδρα
„ αὐτῆς Βόσιον τὸν Φορτίαν με φαρμάκι ἐθανάτωσες, ὁ ὁποῖος βλέ-
„ πωντας τὴν ἀνομίαν σε, ἔλαβεν ἄῤῥητον λύπην εἰς τὴν ψυχήν τε, ἅτε
„ ποτὲ χαρέμενος ἐφάνη ὕστερον. ἐξ ἅπαντος εἰς τὴν ἀσέλγειαν τὸν
„ Κόμμοδον, ϗ τὸν Ἡλιογάβαλον ὑπερεῖχες, ϗ τῆτο δύνανται νὰ τὸ
„ καταλάβωσι μὲ τὰ τόσα νόθα σε, ὁ Λὼτ μὲ τὰς θυγατέρας τε
„ ἐταπείνωσεν ἐν ἀγνοίᾳ, ϗ μέθῃ, σὺ δὲ νήφων ἐ μόνον μὲ τὴν ἀ-
„ νεψιάν σε, ἐκοιμήθης, ἀλλὰ μὲ τὴν ἀδελφὴν, ϗ θυγατέρα σε.
ὁ Θυανὸς ἐν τῷ ῥηθέντι τόπῳ μαρτυρεῖ, βιβλία ἔτι μετὰ τὸν θάνατον
αὐτῆ τῆ ἀνοσίε ἐν τῇ Ἰταλίᾳ νὰ διεσπάρησαν, τὰ ὁποῖα τὴν τυραννί-
νίδα αὐτῆ, ϗ τὴν μετὰ τῶν Τόρκων γενομένην αἰσχροτάτην συμφωνίαν
πικρῶς κατηγορᾶσι. κατέσρεψε δὲ τὸν βίον ἔτος ὁ Θεόργιος τῷ
ἀφμέ. ἀρχιερατεύσας χρόνας ιέ. ϗ τέτοιον ὄντα δὲν ἐντράπη ὁ Μονεμ-
βασίας Ἀρσένιος νὰ τὸν ὀνομάσῃ Θεοσίκελον εἰς τὸν πρόλογον τῶν σχο-
λίων τῆ Εὐριπίδε, ὡς κόλαξ διαβεβοημένος.

§. 6. Μετὰ τῆτον τὸν Παῦλον, προέξη τῆ Παπικῆ θρόνε τῷ ἀφή. Γάλιος Γ'.
Γάλιος Γ'. τὸν ὁποῖον ὁ Θυανὸς (β), ἀποφαίνεται νὰ ἦτον ἀξεῖος

ἕως

(α) Γσορ. βιβλ. δ'. σελ. 151. (β) Βιβλ. ιδ'.

ἕως καὶ εἰς αὐτὴν τὴν φλυαρίαν ἐρχόμενος, καὶ καταντῶντας, καὶ νὰ εἴχε τινὰ κατεσπασμένην μετριότητα, καθ' ἣν ἐναντίος ἐφαίνετο τῆς τῶν πρὸ αὐτοῦ Πάπων ὑπερηφανίας· ὁ αὐτὸς συγγραφεὺς (α), γράφει τοῦτον τὸν Γ'ελιον νὰ ἔγινεν ὑποχείριος εἰς τὴν λαγνείαν, καὶ εἰς τὰς ἡδονὰς, καὶ τὴν ζωήν του, καὶ πολιτείαν του ἔχωντας ἀπὸ ὅλα σχολὴν, καὶ ἄνεσιν εἰς μόνας ἡδυπαθείας, καὶ τρυφὰς, ὁποῦ δὲν ἁρμόζουσι παντελῶς εἰς ἀρχιερέα ἐξοδίαζεν· αὐτὰ διαβεβαιοῖ Ὀνόφριος Πανεῖνιος ἐν τῷ βίῳ τοῦ Γ'ελίου, ὅπου ὁμοίως διαγράφει αὐτὸν ὑποκρινόμενον, ὅτι εἶναι ἄῤῥωστος, καὶ ὁποῦ ἀπέχει ἀπὸ τὰς συνηθισμένας τροφάς· τάχα διὰ νὰ βεβαιώσῃ τὴν ἀῤῥωσίαν του, καὶ ἔτω ποιῶν ἤφερεν ἀληθινὴν ἀῤῥωσίαν, ἡ ὁποία αὐτὸν ὄντα εἰς πρεσβυτικὴν πλέον ἡλικίαν, εἰς ὀλίγον καιρὸν τὸν ἐτελείωσε μὲ τὸν θάνατον.

Μάρκελλος Β'.

§. 7. Διάδοχος τοῦ Γ'ελίου Μάρκελλος Β'. κατέζη, ἐν ἔτει τῷ αφνέ. ὅσις ἀρχιερατεύσας ἡμέρας εἰκοσιδύο, εἰς τὸν αὐτὸν χρόνον ἀπέθανε· τὸν ὁποῖον διεδέξατο Παῦλος Δ'. περὶ Μαρκέλλου Β'. γράφει ὁ Θυανὸς (β), καὶ ὁ Ὀνόφριος (γ), ὅτι ὡμολόγησε νὰ μὴν ἠμπορῇ ἐκεῖνος ὁποῦ ἐπέχει τὸν ὑψηλότατον θρόνον τοῦ Πάπα νὰ σωθῇ, ἢ ὡς ὁ Ὀνόφριος λέγει, τῇ χειρὶ τὴν τράπεζαν πατάσσων, ἐχ ὁρῶ, εἶπεν ὁ Μάρκελλος, καὶ τίνα τρόπον οἱ κατέχοντες τοῦτον τὸν ὑψηλότατον τόπον τοῦ Πάπα σωθῆναι δύνανται.

Παῦλος Δ'.

Γ'σπανίας Κατάσασις

§. 8. Ἐν τῇ Γ'σπανίᾳ ἐβασίλευεν ἐπὶ τούτοις τοῖς χρόνοις, Κάρολος ὁ ε'. Αὐτοκράτωρ, ὅσις ἔτι ζῶν τὸ βασίλειον ἔδωκεν εἰς τὸν υἱόν του Φίλιππον, τὸ ὁποῖον ἔτι ἔχων ὁ Κάρολος, καὶ τὴν γενομένην εἰς αὐτὸν ὕβριν παρὰ τοῦ Πάπα Κλήμεντος τοῦ Ζ'. δυσφόρως, καὶ ἀνυπομονήτως φέρων, ἡ τοῦ Παπικοῦ ὀνόματος ἀυθεντία εἰς πᾶσαν τὴν Γ'σπανίαν ἠμαυρώθη, καὶ παράδειγμα κατὰ τοῦτο ἀπὸ τοὺς Γ'σπανοὺς ἀπέμεινεν εἰς τοὺς μεταγενεσέρους, γράφει ὁ Θυανὸς (δ), πῶς ἡ Ἐκκλησιαστικὴ μάθησις δύναται νὰ σωθῇ χωρὶς τὴν αὐθεντίαν τοῦ Πάπα.

Γαλλίας.

§. 9. Εἰς τὴν Γαλλίαν μετὰ τὸν Λεοβίκον τὸν ΙΒ'. βασιλεὺς Γαλλίας ἔγινε Φραγκίσκος Α'. ὅσις ἐπολέμει μὲ Κάρολον Ε'. εἰς μὲν τὴν Γ'σπανίαν διὰ τὸ τῆς Ναυάρας βασίλειον, εἰς δὲ τὴν Γ'αλίαν διὰ τὸ τῶν Μεδιολάνων δεκάτον ἐν ἔτει αφκε'. αὐτὸς ὁ Φραγκίσκος πιαθεὶς ἀπὸ τοὺς Καισαρειανοὺς ἀφέθη μετὰ τὴν αἰχμαλωσίαν μηνῶν δεκατριῶν. ὕστερον πάλιν νέον πόλεμον συνεκρότησε μὲ τὸν Καίσαρα μέχρι τοῦ αφμδ'. ἐν ἔτει δὲ αφνζ'. ἀπέθανεν ὁ Φραγκίσκος, ἀφεὶς διάδοχον αὐτοῦ Ἔῤῥικον τὸν Β'. ὅσις τὰς γενομένας συνθήκας, καὶ φιλίας ὑπὸ τοῦ Πα-

(α) Βιβλ. ιά. σελ. 395. (β) Βιβλ. ιά. σελ. 398. (γ) Εἰς τὸν βίον του.
(δ) Βιβλ. α'.

πατρὸς αὐτῆ μὲ τὸν Κάρολον διέλυσε, ϗ ὡμοφώνησε κατὰ τῆ Καρόλῃ μὲ τὸν Μαυρίκιον Ε᾽λέκτορα τῆς Σαξονίας, κτ. Εἰς τὸν καιρὸν τῆ Φραγκίσκῃ οἱ Βαλδικοὶ μὲ ἀνοικτὰς χεῖρας τὴν τῆ Λυθήρῃ διδασκαλίαν ἐδέχθησαν, ὅθεν ϗ διωγμὸς ὑπ᾽ αὐτῆ ἐκινήθη κατ᾽ αὐτῶν (α). ἐπὶ δὲ Ε᾽ρρίκῃ Β΄. κατὰ τῶν Λυθηρανῶν ὁπῆ διέτριβον εἰς Γαλλίας (β)· ἀνάγνωθι περὶ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς καταστάσεως τῆς Γαλλίας τὸν Θυανὸν (γ).

§. 10. Εἰς τὴν Α᾽γγλίαν Ε᾽ρρικος Η΄. μέχρι τῆ ιθ΄. ἔτους τῆς αὐτῆ βασιλείας ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς ὑπετάσσετο εἰς τὸν Πάπαν, ϗ εἰς τὸν κλῆρον, περισσότερον ἀπὸ ὅλους τοὺς πρὸ αὐτῆ βασιλεῖς, χάριτας ἐποίει, εἰρήνην, ϗ πόλεμον κατὰ τὴν γνώμην τῆ Πάπα ἐποίει, ϗ τὴν ἐγγραφθεῖσαν διαβεβαίωσιν ὑπὸ Λέοντος τῆ Γ΄. κατὰ Λυθήρῃ ὑπὲρ τῆς ἀντιλήψεως τῶν μυςηρίων ἐπαρρησίαζε, διὰ τὰ ὁποῖα ἀπὸ τὸν Πάπαν ὑπερασπιςὴς τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας κατ᾽ ἐξοχὴν ἐπωνομάσθη. ἀλλ᾽ ὕςερον εἰς τὸ ἐναντίον πάντα ἔςρεψαν· διότι ὁ βασιλεὺς ἐβεβαίωνεν εἰς τὸν ἑαυτόν τῆ διὰ τὸ συντεθὲν συνοικέσιον μὲ τὴν Καθαρίναν τὴν θυγατέρα τῆ Καθολικῆ Φερδινάνδῃ τὴν χήραν τῆ ἀδελφῆ αὐτῆ νὰ ἔπεσεν εἰς δυσχέρειαν, ἤτοι δυσκολίαν· ἐπειδὴ εἰς τὸν νόμον τῆ Μωϋσέως „ κεφ. τῆ Λευϊτ. κ΄. 21. ἦυρε γεγραμμένον· ὃς ἐὰν λάβῃ γυναῖκα τοῦ „ ἀδελφῆ αὐτῆ, ἀκαθαρσία ἐςὶν, ἀσχημοσύνην τῆ ἀδελφῆ αὐτῆ ἀ„ πεκάλυψεν ἐν τέκνοις ἀποθανοῦνται. Ταῦτα λοιπὸν θεωρήσας, τὸν θάνατον τῶν συλληφθέντων παίδων αὐτῆ ἀπὸ τῆτο τὸ συνοικέσιον εἰς τὴν θείαν κατάραν προσέγραφε· ϗ διὰ τῆτο παντοίοις τρόποις ἠγωνίζετο νὰ διαλύσῃ τῆτο τὸ συνοικέσιον, ὡς παράνομον· εἶναι τινὲς ὁπῆ βεβαιώνσιν, ὅτι τῆτο ὅλον προῆλθεν ἀπὸ τὸν κρυφὸν ἔρωτα, τὸν πρὸς Α᾽ννην τὴν

Α᾽γγλίας.

(α) Ε᾽πὶ τῆς βασιλείας αὐτῆ τῆ Φραγκίσκῃ τῷ αφλέ. μετὰ παρρησίας ϗ λαμπρᾶς προπομπῆς ἐκάησαν ἓξ Λυθηρανοὶ ἐν Παρισίοις. σκληρότης μεγάλη ἐφάνη τότε, ἐχὶ διατὶ τοὺς ἔκαυσαν, ἀλλ᾽ ὅτι ὀλίγον κατ᾽ ὀλίγον τοὺς κατέκαυσαν, εἰς τρόπον ὅτι χιλίους θανάτους ἐδοκίμαζον ἐκεῖνοι οἱ δυσυχεῖς ἐν μιᾷ στιγμῇ. ὁμοίως ἐπὶ τῆς βασιλείας τῆ αὐτῆ συνέβησαν οἱ δύο διωγμοὶ κατὰ τῶν Βαλδενσίων, ὁ΄ εἷς ἐν Μερνδολίῳ τῆς Προβέντζας, ϗ ὁ΄ ἕτερος ἐν Καβιέρᾳ τῆ Βεναισίνε.

(β) Τόσον σφοδρὸς ἦν ὁ διωγμὸς κατὰ τῶν Λυθηρανισῶν, ἐπὶ Ε᾽ρρίκῃ β΄. ὁπῆ ἡ Καμάρα τῆ Παρλαμέντε ὠνομάσθη La chambre ardent, Καμάρα καίουσα· αἰτία τῆ τόσον σφοδρῆ διωγμῆ ἦν ἡ Δέκισσα Διάνα ἐρωμένη τῆ βασιλέως. ὅςις ἐχάριζεν αὐτῇ πάντα τὰ ὑπάρχοντα τῶν καταδικαζομένων εἰς θάνατον ἐπὶ προφάσει αἱρέσεως. ὅθεν διὰ νὰ χορτασθῇ ἡ φιλαργυρία αὐτῆς ἐθέσπισε νὰ μὴ τολμήσωσιν οἱ διοικηταὶ ϗ ἐξουσιαςαὶ νὰ ποιήσωσι τὴν παραμικρὰν συγκατάβασιν πρὸς τοὺς ἀνακρινομένους αἱρετικούς.

(γ) Βιβλ. δ΄. ἐν ἔτει αφμή. ϗ αφμθ΄. ϗ βιβλ. ε΄. ἐν ἔτει αφν΄. ϗ βιβλ. θ΄. ἐν ἔτει αφνγ΄. ϗ βιβλ. ια΄. ἐν ἔτει αφνέ.

τὴν Βολενίαν, ἄλλοι δὲ πῶς αὐτὸς ὁ ἔρως συνέβη μετὰ τὴν διάλυσιν τῆ συνοικεσίᾳ.

§. 11. Ἐν τούτοις Εὔρικος, διὰ νὰ μὴ φανῇ, πῶς παράλογόν τι θέλει νὰ πράξῃ, ἐχὶ μόνον τὰς συνήθεις αὐτῷ συγγραφεῖς, ἀλλ' ἔτι τῆς Ἀγγλίας Ἐπισκόπας εἰς θεώρησιν ταύτης τῆς ὑποθέσεως ἐπροσκάλει, οἵτινες πάντες, ἔξω ἀπὸ ἕνα τὸν Ῥώφὲν Ἐπίσκοπον τὸν Φισχέρον, τοῦτο τὸ συνοικέσιον τὸ μετὰ τῆς τοῦ θανόντος ἀδελφῆ αὐτοῦ χήρας ἀπεδοκίμαζαν· ὅθεν ὁ βασιλεὺς πρέσβεις ἔπεμψε πρὸς Κλήμεντα Ζ΄. οἵτινες τελευταῖον μὲ σπουδὴν ἐκ ὀλίγην, ᾗ μὲ παρακαλέσεις ἔτυχον τῆς αἰτήσεως, ὥςε εἰς τὴν Ἀγγλίαν νὰ παραπεμφθῇ Καμπέγιος ὁ Καρδινάλιος, εἰς τὸ νὰ διακρίνῃ τὴν τοῦ βασιλέως αἰτίαν μὲ τὸν Βόλσαρον τὸν Καρδινάλιον.

§. 12. Ἤλπιζε δὲ ὁ βασιλεὺς νὰ ἐπιτύχῃ τῆ ποθουμένῃ, ᾗ νὰ γένῃ ἡ διάζευξις τοῦ συνοικεσίου, ἀλλ' ἔτε ὁ Πάπας, ἔτε ὁ Λιγάτος αὐτοῦ Καμπέγιος ἐτόλμησαν νὰ συγχωρήσωσι τὴν αἴτησιν τοῦ βασιλέως, ἂν ᾗ μὲ λόγια ὑπέσχετο ὁ Λιγάτος· διότι ἡ βασιλὶς Καραθίνη ἔσα πρὸς μητρὸς θεία Καρόλου τοῦ Ε΄. ὅςις μὲ ἄκραν ψυχῆς ἐπιμονὴν ἦν ἐναντίος εἰς τὴν διάζευξιν αὐτὴν, δὲν ἦτον δυνατὸν εἰς τὸν Πάπαν χωρὶς κίνδυνον νὰ παραβλέψῃ αὐτόν· ὅθεν ὁ Πάπας ἀνεκάλεσε τὸν Καμπέγιον πρὶν λάβῃ τέλος ἡ ὑπόθεσις, διὰ τὴν ὁποίαν τὸν ἔπεμψε, προσκαλέσας ὁμοῦ τὸν βασιλέα, ᾗ τὴν βασίλισαν εἰς Ῥώμην, ὅπως ἡ ἀμέσως, ἢ διὰ πρέσβεων νὰ τελειώσωσιν, ἐκεῖ τὴν ὑπόθεσίν τε. ταύτην δὲ τὴν πρόσκλησιν, ὡς ἀπρεπῆ ἑαυτῷ ὁ Εὔρικος ἐκαταφρόνησε· Συναθροίσας δὲ πανταχόθεν πάντας τοὺς πεπαιδευμένους, ᾗ τοὺς θεολόγους ἐσυμβουλεύετο περὶ τοῦ διαζυγίου, τά τε παλαιὰ ὑπομνήματα, ᾗ τὰ Ἑλληνικὰ χειρόγραφα τῶν συνόδων ἀπὸ τὰς βιβλιοθήκας ἀνεζήτει εἰς τὸ νὰ ἀποδείξῃ τὴν ἐπιγαμίαν αὐτοῦ μετὰ τῆς Καθαρίνης παράνομον. πολλοὶ εἰς τὴν Ἰταλίαν διϊσχυρίζοντο νὰ εἶναι δικαία ᾗ νόμιμος ἡ διάζευξις τοῦ βασιλέως, ἄλλοι δὲ τὸ ἐναντίον. ἀλλ' ὁ Εὔρικος συγκαλέσας τοὺς Ἀκαδημικοὺς ᾗ πολλοὺς τῶν θεολόγων, ὅπου ὁμοφώνως ἄθεσμον αὐτὸν τὸν γάμον ἀπέδειξαν, παρθένον τινὰ τῆς αὐλῆς τοῦ Ἄνναν τὴν Βολενίαν ἔλαβε διὰ γυναῖκα τῷ αφλβ΄. ᾗ τῇ Καθαρίνῃ μετὰ τὸ συμβιῶσαι σὺν αὐτῇ χρόνους κ΄. βιβλίον ἀποσασίου ἔπεμψε, μηδένα λόγον ποιήσας τῆς βάλλης Ἰουλίου Β΄. τοῦ διὰ ταύτης συγχωρήσαντος τοῦτο τὸ ἄθεσμον συνοικέσιον, μήτε τῆς ἐπιταγῆς Κλήμεντος Ζ΄. ὅπου διὰ τὸν φόβον Καρόλου Ε΄. δὲν ἐτόλμησε τὸ προβὰν διαζύγιον νὰ βεβαιώσῃ, ἀλλ' ἀνήγγειλε τῷ βασιλεῖ διὰ Λιγάτου τοῦ Κασαλίου ἄδειαν νὰ δώσῃ εἰς αὐτὸν δύο γυναῖκας νὰ ἔχῃ ἐν ταυτῷ.

Εὔρικος διαζεύγνυται τὴν πρώτην γυναῖκα, ᾗ λαμβάνει ἑτέραν.

§. 13. Ταῦτα δὲ ὁ Πάπας εἰς Ῥώμην μαθὼν, ᾗ ὅτι βιβλία ἐν τῇ Ἀγγλίᾳ διεσπάρησαν ἐναντίον τῆς τοῦ Πάπα ἀρχῆς, ἐναντιωμένου τοῦ Καρόλου εἰς αὐτὰ, τῷ ἀναθέματι ὑπέβαλεν Εὔρικον τὸν Ε΄. μ' ὅλον ὅπου

ὁπῶ ταπείνωσιν ὑπεσχέθη εἰς τὸν Ρ'ώμης θρόνον, ὅθεν ὁ Ε'ρρικος μὲ τὴν συναίνεσιν, ϗ συμφωνίαν τῶν Ε'πισκόπων, ϗ Παρλαμέντϖ, πρόγραμμα ἐν Α'γγλίᾳ ἐδημοσίευσε, περὶ τῦ ἀφαιρεθῆναι τὴν ἐξσίαν τῦ Πάπα ἀπὸ πᾶσαν τὴν Α'γγλίαν, ϗ αὐτὸς νὰ ἀναγορευθῇ κεφαλὴ τῆς ἐν Α'γγλίᾳ ἐκκλησίας ἐπιμελήθη· τότϖ γενομένϖ ὅρκον ἐζήτησεν ἀπὸ τὸ ὑπήκοόν τϖ, διὰ νὰ βεβαιώσωσι τὸ μετὰ τῆς Βολενίας συνοικέσιον, ϗ τὸν ἐξ αὐτῆς συλληφθέντα καρπὸν, ἀντὶ βασιλέως ϗ κεφαλῆς ἀνωτάτης τῆς Α'γγλικανῆς Ε'κκλησίας γνωρίσωσι, ϗ προσευχὰς ὁμοίως ὁμοφώνος ὑπὲρ τῦ βασιλέως ϗ τῆς βασιλίσσης νὰ ποιήσωσιν, ὡς κεφαλῆς ἀνωτάτης τῆς αὐτῶν Ε'κκλησίας· ϗ τοιϖτοτρόπως κατέβαλε τὴν ἐξσίαν τῆς ἐν Α'γγλίᾳ Ε'κκλησιαζικῆς μεταρρυθμίσεως.

§. 14. Θανατώσας δὲ ὁ Ε'ρρικος τὴν Βολενίαν Α'νναν ἀφ' ἧ ἐγέννησε τὴν ἐν ὑςέροις περιφανῆ βασιλίδα Ε'λισαβέτην τῷ ἀφλς'. ἐπειδὴ ἐκατηγορήθη ὡς μοιχαλὶς, Γ'ωάννα τῦ Σεϊμωνῦς συνεζεύχθη, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐγεννήθη αὐτῷ υἱὸς Ε'δϖαρδος Ζ'. ὅςις διεδέξατο τὸν πατέρα αὐτῦ ἀποθανόντα τῷ ᾳφμζ'. μόλις ὢν χρόνων δέκα· αὐτὸς δὲ ὁ Ε'δϖαρδος Ζ'. ἀφαιρέσας τὰ ἔξ ἄρθρα, τὰ διαταχθέντα κατὰ τῶν προσμαρτυρόντων, πᾶσα ἡ Παπικὴ δεσποτεία ἐχάθη, αἱ μυσαγωγίαι ἐμποδίζονται, τὰ ἱερὰ ἀπεικονίσματα ἀπὸ τὲς ναὸς ἐκβάλλονται, ἡ θεία μετάληψις ὑφ' ἑκατέρῳ εἴδει τῦ μυςηρίϖ ἀνατίθεται, ὁ γάμος εἰς τὲς ἱερεῖς συγχωρεῖται κτ'. τῦ δὲ Ε'δϖάρδϖ ἀποθανόντος τῷ ᾳφνϛ'. τῦ βασιλικῦ θρόνϖ προέςη Μαρία ἡ τῦ Σονφολκιηνσίϖ δεκὸς μεγαλητέρα θυγάτηρ, τῆς ὁποίας τὴν ἀρχὴν διεπόσης τῷ τῦ Παρλαμέντϖ θεσπίσματι παλινωδίαν νοσήσαντος, διωρίσθη τὰ ἱερὰ νὰ ἐπιτελῶνται, κατὰ τὴν ἐπὶ Ε'ρρίκϖ Ζ'. χρῆσιν, χωρὶς ὅμως ὁποιας σῶν ἐπιγνώσεως τῆς Παπικῆς ἐξσίας, ἐὰν ϗ αὐτὴ ἡ Μαρία προσέκειτο τῇ Παπικῇ Ε'κκλησίᾳ, καὶ πολλὰ διὰ χάριν αὐτῆς ἐποίει, ϗ φθορὰν μεγάλην ἐπροξένησεν εἰς τὲς προσκειμένϖς τῇ τῦ Λυθήρϖ ϗ Ζϖιγγλίϖ διδασκαλίᾳ, ὥςε εἰς τὸν καιρόν της νὰ διεφθάρησαν ἄνδρες ἐκ τῶν προσμαρτυρόντων σπδ'. αὐτὴ ἡ βασιλὶς Μαρία ἀπέθανεν ἐν ἔτει ᾳφνή. περὶ τότων τῶν ἐπισήμων μεταβολῶν τῆς ἐν Α'γγλίᾳ Ε'κκλησίας, ἀνάγνωθι τὴν ἱςορίαν Γϖιλλέλμϖ τῦ Καμδηνῦ (α), ϗ τὴν ἱςορίαν Βιορνέτϖ (β).

§. 15. Εἰς τὴν Γερμανίαν βασιλεύοντος Καρόλϖ Ε'. ὁ Λυθηρανισμὸς μὲ διαφόρϖς τρόπϖς προβάλλεται, ϗ ἐμποδίζεται, ϗ τελευταῖον κυριεύει, διαδίδεται ἐν τῇ Δανίᾳ, τὴν ὁποίαν ἐξσίαζε Χρισινὸς, ἢ Χρισιέρνος Β'. ὁ Γ'ωάννϖ τῦ Βασιλέως υἱὸς τῷ ᾳφκβ'. ἄυξησιν λαμβάνει, βασιλεύσαν Γερμανίας ϗ Δανίας.

(α) Χρον. Α'γγλικ. ϗ Γ'βερν. Πραγμ,
(β) Γ'σορ. Α'γγλικ. Ε'κκλησ. μεταρρυθμ. μέρ. Α'. βιβλ. α'. β'. ϗ γ'. ϗ μέρ. Β'. βιβλ. α'. ϗ β'.

σαντος μετὰ Χριστιέρνον τὸν Β'. Φριδερίχα Α'. τῆ Ο'λσατίας δεκὸς τῷ αφκβ'. ὁμοίως εἰσάγεται ἡ ἐν τῇ Σβητία ἐπὶ Γεσαύα τῆ βασιλέως κατὰ τὰς αὐτὰς χρόνας· ἀνάγνωθι Δαβὶδ τὸν Χυτραῖον (α).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

Περὶ τοῦ τάγματος τῶν Γησβϊτῶν, ἡ τοῦ τῶν Καπτσκίνων.

§. 1.

Γησβϊτῶν τάγμα. Γναάτιος ὁ δὲ Λοϊόλας.

Τῷ αφμ'. τὴν ἀρχὴν ἔλαβεν ἐν τῇ Δύσει τὸ τῶν Γησβϊτῶν τάγμα ἀπὸ στρατιώτην τινὰ Γναάτιον καλέμενον δὲ Λοϊόλαν Καναβρηνὸν, ὅς ὁ εἰς τὴν περικύκλωσιν τῆς Πομπηϊοπόλεως ἀνδρείως ἀγωνιζόμενος διατιλεβολίσκα πλήττεται περὶ τὰ σκέλη μὲ πεπυρακτωμένον μολυβδοβάλανον, ἡ ἀπὸ αὐτῆ τῆ χρόνα, μὴ δυνάμενος πλέον νὰ στρατεύηται, ἠθέλησεν εἰς ἐθελοθρησκείαν τινὰ νὰ ἐπιστρέψη, ὅθεν ἀνεχώρησεν εἰς ἕνα σπήλαιον, ἡ ἀπ' ἐκεῖ ἐπὶ τὰς ἐν Γεροσολύμοις ἁγίας τόπας ὑπῆγε, διὰ νὰ φανερώσῃ τὸν θερμὸν ζῆλον τῆς ὁσιότητος αὐτῆ· ἐπιστρέφων ἀπὸ τὴν Παλαιστίνην περὶ τὴν σπαδὴν τῶν γραμμάτων, εἰς τὰ ὁποῖα δὲν εἶχεν ἐμπειρίαν, ἐν Κομπλάτῳ, Σαλαμαντικῇ, ἡ Παρισίοις καταγίνεται, ἡ μάγιστρος τῶν τεχνῶν χειροτονεῖται, ἐκεῖθεν σύρων, ἡ ἰδιοποιηθεὶς δεκα ἄνδρας ἐπισημῶν ἡ γραμμάτων εἰδήμονας διὰ τῆς ἁγιότητος, τὴν ὁποίαν ὑπεκρίνετο, εἰς Ρ'ώμην ἦλθεν, ὅπα Πάπας Παῦλος Γ'. πρῶτος ἐπεκύρωσε τάτων τῶν φρατόρων τὸ ἐπιτήδευμα τῆς ἑταιρείας τοῦ Γησῆ, ἅτω δὲ ὥστε τάγμα αὐτῶν ἀπὸ τὰ ἑξήκοντα πρόσωπα νὰ μὴ παρεκβαίνῃ, κυριώτατον τέλος τῆ ἐπιτηδεύματος τῆς ἑταιρείας τῆ Γησοῦ πρᾶτίθετο ἡ ἐπὶ τὰ κρείττω προτροπὴ τῶν ψυχῶν ἐν τῇ ζωῇ, ἡ τῇ Χριστιανικῇ διδασκαλίᾳ, πρὸς ἐπαύξησιν τῆς πίστεως, τὴν ὁποίαν οἱ τῆς ἑταιρείας φράτορες ὀφείλεσι διὰ τῶν κοινῶν διδαχῶν, ἡ τῆς τῆ Θεῆ λόγα διακονίας, τῶν ἔργων τῆς ἀγάπης, ἡ κατ' ὄνομα διὰ τῆς τῶν ἀμαθῶν παίδων τῆ Χριστιανισμῆ ὑποτυπώσεως, ἡ τῆς τῶν Χριστιανῶν παραμυθίας τῆς ἐκ τῆς ἀκροάσεως τῆς Χριστιανικῆς ὁμολογίας γενομένης προάγειν· διότι ἅτως εὑρίσκεται εἰς τὰ Παπικὰ γράμματα Παύλα Γ'. πρὸς κα-

(α) Σαξον. βιβλ. Θ'. ἡ ιά.

κατάσχεσιν τάτα τᾶ τέλες· τρία εἰς αὐτὰ ἐπαγγέλματα προεγράφησαν, τῆς ὑπακοῆς, τῆς πτωχείας, ϗ τῆς ἁγνείας. προσέτι με ἰδικὸν ἐπάγγελμα κατεδεσμεύθησαν τῷ Ρ'ώμης Α'ρχιερεῖ νὰ ὑπάγωσιν ἀπροφασίςως, ὅπα ἂν ἡ αὐτᾶ ἁγιότης προσάξη, ὅδεν ἀναγκαῖον, ϗ ἐφόδιον ἀπὸ αὐτὴν ζητῦντες πρὸς ἐπικαρίαν παρὰ τῶν πιςῶν· τᾶ σεβάσματος, ϗ τῆς Χριςιανικῆς θεολατρείας· ταύτης τῆς ἑταιρείας γενικὸς προεςὼς ἀνηγορεύθη ὁ ὑποςήσας τὴν ἀρχὴν Γ'νάτιος ὁ Λοϊόλας τῷ ᾳφμγ'. Παῦλος Γ'. διὰ βάλλης ἐσυγχώρησεν αὐτὰς, νὰ δέχωνται εἰς τὴν ἑταιρείαν τᾶ Γ'ησᾶ τὰς συγγενεῖς τας ὁποῖοι ϗ ἂν ἤθελαν εἶσαι· ὁ αὐτὸς τῷ ᾳφμή. ᾳφμζ'. ᾳφμή. ϗ ᾳφμδ'. πολλὰ προνόμια αὐτοῖς ἔδωκε, τὰ ὁποῖα τῷ ἑπομένῳ ἔτει ᾳφν'. Γ'ήλιος ὁ Γ'. μὲ γράμματα Α'ποςολικὰ (καθὼς συνηθίζεσι νὰ τὰ ὀνομάζωσιν) ἐβεβάιωσε· ϗ νέα εἰς αὐτὰς ἐπρόθεσε τῷ ᾳφνβ'. ταύτην δὲ τὴν ἑταιρείαν τοῖς ἑπομένοις χρόνοις οἱ λοιπὸι Ρ'ώμης Α'ρχιερεῖς ἐπλάτυναν· διότι Ο'υρβανὸς Η'. τῷ ᾳχκγ'. Γ'νάτιον τὸν Λοϊόλαν, ϗ τὸν πρωτεύοντα ἑταῖρον αὐτᾶ Φραγκίσκον, τὸν Ξαυέριον μὲ τὰς ἁγίας συνηρίθμησεν· ἀνάγνωθι τὰς διαταγὰς τῆς ἑταιρείας τᾶ Γ'ησᾶ, ϗ τὰ Α'ποςολικὰ γράμματα, τὰ ὁποῖα μὲ ἄλλας πράξεις τῆς αὐτῆς ἑταιρείας ἐτυπώθησαν ἐν τῇ Α'ντωερπείᾳ κατὰ τὸ αχλέ.

§. 2. Α'υτὴ δὲ ἡ ἑταιρεία, ὁπᾶ ἐφαίνετο νὰ θέλῃ αὐτὴν τὴν ἁγιότητα νὰ ὑπερέχῃ μὲ τὴν ἐυλάβειαν, πόσον κατάπτωτος ἔγινε πρὸς πᾶσαν ἀθεμιτργίαν, ϗ ἀνοσιότητα, πολλοὶ τῶν συγγραφέων φανερὰ ὁμολογᾶσιν· Ε'κ τάτων Ο'υαλεριανὸς Μάγνος ὁ Καππαδόκης διαβεβοημένος παρὰ τοῖς Παπιςαῖς Θεολόγοις, ϗ Α'ποςολικὸς Μισσιοναρίος, ἀπολογίαν ἐναντίον εἰς τὰς μαγγανείας, ϗ πλάνας, ϗ ἀπάτας τῶν Γ'ησαϊτῶν ἐφανέρωσε, καθὼς παρασαίνσι τὰ γράμματα τᾶ Ο'υαλεριανᾶ ἐν ἔτει αχνγ'. πρὸς Βοναβεντέραν γραφέντα, εἰς τὰ ὁποῖα περὶ Γ'ησαϊτῶν λέγει. „ ἅτοι ἀναθάλπεσι διδασκαλίαν κακὴν αἱρετικὴν, ϗ πληρεςά„ την τῷ ἀθεϊσμῷ, ϗ ἡ ὑπερηφανία αὐτῶν ἀναβαίνει διὰ παντὸς, πα„ ραδοθέντες ὑπὸ τᾶ Θεᾶ εἰς ἀδόκιμον νᾶν, ἵνα ταυταισὶ ταῖς λες„ χηνείαις ἀτιμάζωσι τὴν ἰδίαν ἀξιότητα· ἐν δὲ τῷ τέλει τῆς ἀπολο„ λογίας γράφει. Η' τῶν Γ'ησαϊτῶν αἵρεσις ἐκ ἐπιζητεῖ δόγμα διαλειπτὸν „ παρὰ τοῖς θεολόγοις, ἀλλὰ δέκαλογον μετὰ πάντων τῶν ἀνθρωπίνων, „ ϗ θείων νόμων, τῶν φυσικῶν, ϗ θετικῶν, ἔξεσι χωρὶς κριτᾶ ἀδείας, „ ἀναθεματίζειν, ϗ καταπτύειν τὰ πάντα ῥαδιεργήματα, ϗ τὰς τοιαύ„ τας διδασκαλίας, ἐκ ἄλλως ἢ ὥσπερ ἐνῆν βδελύττεσθαι, τὰ εἴδωλα. „ μετὰ βεβαίᾳ, ϗ προδήλᾳ βιαίᾳ θανάτᾳ φυρᾶται ὁ λαὸς, ϗ αἱ τῶν „ ἡγεμόνων αὐλαὶ τατοισὶ τοῖς παραδείγμασιν, οἷς πάντα λελυθότως „ πλησιριάζονται, μηδέτις νομισάτω ταῦτα παρ' ἑδενὸς, ϗ ἑτέρᾳ προ„ σώπᾳ διαλιπτέον, ϗ ἃ περὶ ὅλης τῆς τῶν Γ'ησαϊτῶν ἑταιρείας. ὁ αὐτὸς ἐν τῇ ἀπολογίᾳ „ ἐξ ἐκείνης τῆς ἑταιρείας, εἰδ' ἅτως εἴη ἀλλ' „ ἀναρί-

Α'θεμιτεργίαι τῶν Γ'ησαϊτῶν.

„ ἀναρίθμητοι τοιαῦται ἐκείνων πράξεις, ἐν ἑκατέρῳ τῆς οἰκεμένης ἡμισ-
„ φαιρίῳ, δημοσίως ἀποκεκηρυγμέναι, ϗ ἐβδελυγμέναι, ἀ μέντοι διορ-
„ θόμεναι, πολλῷ δ' ἧττον κεκολασμέναι, τελευταῖον ὅπα τὴν τῶν
Ἰησουϊτῶν ἀγνωμοσύνην, ϗ ἀγωνίαν σηλιτεύει. „ Μῶν δὲ αὐτη ἐστὶν ἡ
„ ζωὴ τᾶ Ἰησᾶ, πράζει; ὃς ταῦτα ἀκ ἀναθεματίζει, ἀ βδελύσσε-
„ ται, ἀ δίδωσιν ἤτοι αἱρέσει, ἢ ἀθεϊσμῷ, ἐκεῖνος ἤτοι παραφρονεῖ, ἢ
„ ἄνθς ἐστὶ, καρδίας, ϗ νοὸς Χριστιανικᾶ ἄτερ. ἀνάγνωθι περὶ τῶν ἀ-
θεμιτουργιῶν τῶν Ἰησουϊτῶν, ϗ ἐν τῷ κατὰ Λατίνων βιβλ. Νεκταρίθ
Ἱεροσολύμων (α).

Τάγμα τῶν Καπουκίνων.

§. 3. Ἐν τῷ αὐτῷ σχεδὸν χρόνῳ, καθ' ὃν ἀνεφύη τὸ τῶν Ἰησουϊτῶν τάγμα, ἐρράϊσε ϗ τὸ τῶν Καπουκίνων, ἅτως ὀνομαθέντων ἀπὸ τῶν Καπουτζίων, ἤτοι τῶν μακρῶν σκεπασμάτων τῆς κεφαλῆς, τὸ ἐπιτήδευμα αὐτῶν, τοῦτ' αὐτό ἐστὶν, ὡς ϗ τῶν Φραγκισκάνων, ἤτοι τῶν Μινοριτῶν· τίς δὲ ἦν ὁ αὐτῶν ταγματάρχης ἀμφιβάλλεται. τινὲς μὲν λέγουσι νὰ ἐχρημάτισε Γοδέφριδος Βαράγλιος ὁ Ῥοδομαντανὸς, τινὲς δὲ, ὁ Βερναρδῖνος ὁ Ὀχινὸς, ϗ ἄλλοι Ματθαῖος ὁ Βάσκιμος ὁ ἐν Ὀυμβρίᾳ γεννηθείς. ϗ κατὰ τᾶτον τὸν λόγον αἱ τῶν μοναχῶν πατριαὶ, ϗ σὺν αὐτοῖς αἱ ἀνοσιουργίαι, τὰ ῥαδιουργήματα, ϗ αἱ ἀπάται αὔξησιν ἐλάμβανον· περὶ ὧν ἀνάγνωθι ἐν τῷ ῥηθέντι βιβλίῳ Νεκταρίου Ἱεροσολ. (β), ϗ Σλεϊδανὸν (γ), ὅσις διηγεῖται τὴν πραχθεῖσαν ὑπὸ τῶν Φραγκισκάνων περὶ τὸ αὐτὸ ἔτος ἐν Αὐρηλίᾳ τῆς Γαλλίας ἀπάτην τοιουτοτρόπως. τῶν ἐπικηδείων τελεσθέντων τῆς θανούσης γυναικὸς τᾶ ἡγεμόνος, οἱ Φραγκισκανοὶ μοναχοὶ τόσον κέρδος δὲν ἔλαβαν, ὅσον ἐνόμιζον, κατὰ τὴν συνήθειαν, διότι ὁ Ἡγεμὼν παραπεμπόμενος τὸ λείψανον ἐκείνης, δὲν ἤθελεν αὐτὸς, κατὰ τὴν παραγγελίαν τῆς συζύγου τθ, τὴν ὁποίαν πρὶν ἀποθάνῃ διετάξατο, δηλαδὴ νὰ ταφῇ χωρὶς κρότον· ὅθεν οἱ Φραγκισκανοὶ δὶ ἐκδίκησιν, ϗ μάλιστα ἀπὸ αὐτὸς δύο διδάσκαλοι τῆς αὐτῶν θεολογίας, νέον τινὰ ἐπὶ τῆς τᾶ ναᾶ καμάρας κρυβέντα, ϗ ταραχὴν ποιῆντα, ἐκήρυττον νὰ εἶναι πνεῦμα ἄλαλον, ϗ μὲ σημεῖα τινὰ διϊσχυρίζοντο νὰ βεβαιώσωσι πῶς νὰ ἦτον ἐκεῖ ἡ ψυχὴ τῆς γυναικὸς τᾶ ἡγεμόνος, ϗ αὐτὴ νὰ ἔχῃ νὰ καταδικάζηται αἰωνίως διὰ τὴν Λυθηρανὴν αἵρεσιν. μεγάλη λοιπὸν ἠγέρθη ἐν τῇ Γαλλίᾳ τραγωδία, ϗ τελευταῖον ἐφανερώθη πῶς αὐτὸ νὰ εἶναι πλάσμα τῶν Φραγκισκάνων Φρατόρων. διὰ τᾶτο βαλθέντες εἰς φυλακὴν, ἐπλήρωσαν τὰ ἐπίχειρα τῆς ῥαδιουργίας αὐτῶν.

§. 4.

(α) Σελ. 242.
(β) Σελ. 241. (γ) Τ'πομνη. βιβλ. Θ'.

ΑΙΩΝ Ις'.

§. 4. Κατὰ τάτας τὰς χρόνας οἱ Γησεῖται ἐσπέδασαν νὰ ἐπισρέψωσιν εἰς τὴν πίσιν τᾶ Χρισᾶ τὰς εἰς τὸ μέγα βασίλειον τῶν Σινῶν· ὅθεν πρῶτος εἰς τὴν Σίναν ὑπῆγεν ὁ Ξαυέριος, ὅσις πρὶν φθάσῃ εἰς αὐτὴν, ἀπέθανε τῷ ἀφνγ'. μὲ τᾶ ὁποία τὸ παράδειγμα κινηθέντες ἄλλοι τῶν Γησεϊτῶν, ἔλαβαν τὴν αὐτὴν σράταν, ὥσε εἰς ὅποιας πολιτείας οἱ Λασιτανοὶ ἐποίσν τὰς πραγματείας των, εἰς αὐτὰς ϗ τὸ κήρυγμα τᾶ Εὐαγγελίᾳ ἐπολιτεύετο. διὰ τᾶτο πρῶτον εἰς Ἀμακὸν τὴν πόλιν Ἐπίσκοπον προεχείρισαν, ἔπειτα ἔφορον πάσης Γνδίας ἀνηγόρευσαν Ἀλέξανδρον Βαλίγναν Γταλὸν τὸν ἐκ τῆς ἑταιρείας τᾶ Γησᾶ πρεσβύτερον, ὅσις εἰς Γάπην ἐρχόμενος Μιχαὴλ Ῥαγέριον τὸν ἐκ Νεαπόλεως Γησεΐτην νὰ παιδευθῇ τὴν γλῶτταν τῶν Σινῶν ἐσυλλογίσθη, διὰ νὰ δυνηθῇ δι' αὐτᾶ προχείρως τὰς Σίνας εἰς τὴν τᾶ Χρισᾶ πίσιν νὰ ἐπισρέψῃ, ϗ σύρων αὐτὸς τὴν ἔννοιαν τῶν ἐν Σίναις ἀρχόντων πολὺ εἰς τὴν Χρισιανικὴν θρησκείαν ἐδιαφόρευσε. περὶ δὲ τὰ τέλη τᾶ παρόντος αἰῶνος προσῆλθε Ματθαῖος Γησεΐτης ὁ Ῥίκιος, ὅσις ὑπὲρ τὰς ἄλλας τὴν τᾶ Χρισᾶ πίσιν τὰς Σίνας ἐδίδαξεν, οἰκειωθεὶς ϗ φιλιωθεὶς μὲ τὸν βασιλέα τῶν Σινῶν μὲ τὰς ὡραίας μηχανὰς, ϗ εὐπρόσιτος τυγχάνων διῆγεν εἰς τὰ βασίλεια, διὰ τᾶ ὁποία τὴν χάριν ϗ οἱ ἑταῖροι ζῶντος αὐτᾶ ἀβλαβεῖς ἐφυλάττοντο· ἀνάγνωθι Νικόλαον τὸν Γράντζιον περὶ τῆς εἰσαχθείσης Χρισιανικῆς θρησκείας εἰς τὴν Σίναν (α), ϗ τὴν Γσορίαν τῆς εἰδήσεως περὶ ἀρχῆς, ϗ ἐπαυξήσεως τῆς πίσεως ἐν τῷ τῶν Σινῶν βασιλείῳ, τὴν διὰ τῶν Μισσιοναρίων συναχθεῖσαν (β).

Γησεῖται κυρύττσσι τὸ Εὐαγγέλιον εἰς τὴν Σίναν.

§. 5. Εἰς τὴν Δυτικὴν Γνδίαν, οἱ Γσπανοὶ μὲ τὰς οἰωνισμὰς Καρόλα τᾶ Ε'. νέα βασίλεια ὑπέταττον, ἐπὶ προφάσει τᾶ νὰ διασπείρωσιν εἰς αὐτὴν τὴν Χρισιανικὴν θρησκείαν, τῇ δ' ἀληθείᾳ διὰ τὴν πολυπραγμοσύνην τᾶ χρυσίᾳ, ϗ διὰ τὴν ἀχόρταγον ἐπιθυμίαν τας. Φραγκίσκος Πίσαρδος ὁ τῶν Γσπανῶν ἀρχηγὸς μὲ δυνάμεις ὀλίγας εἰς τὸ Περσινὸν βασίλειον ἐμβῆκεν, ὅπα Βικέντιος μοναχὸς, ὁ ἐκ τᾶ τάγματος τῶν Δομινικανῶν, δὲ Βελλεβίριδε ἐπονομαζόμενος, ἔχων εἰς χεῖρας τὰ τὴν τᾶ ἐσαυρωμένα Γησᾶ εἰκόνα, προσελθὼν τῷ βασιλεῖ Ἀτταλίβᾳ, τοιαῦτα πρὸς αὐτὸν δι' ἑρμηνευτᾶ εἶπεν· ἐγὼ μὲ τὴν προσαγὴν τᾶ Αὐτοκράτορος Καρόλα ἐσάλθην, συμφωνήσαντος τᾶ ἐν Ῥώμῃ Πάπα, τοῦ ἡμετέρα Σωτῆρος Βικαρίᾳ. ὅσις τὰς πρὸ ὀλίγα ἀνακαλυφθείσας, ϗ φανερωθείσας ἐπαρχίας, μὲ αὐτὴν τὴν συμφωνίαν δωρεὰν αὐτῷ ἔδωκεν, ὥσε νὰ πέμπῃ ἄνδρας ἀγαθὲς, ϗ παπαιδευμένες τὰς κηρύξοντας τὴν τᾶ Χρισᾶ διδασκαλίαν, ϗ τὰς Γνδὰς τὰς ὑποχειρίας τᾶ διαβόλα, τῆς δουλείας ἀπαλλάξοντας. Ταῦτα λέγων ἐν συντομίᾳ, τὰ τῆς Χρισιανικῆς πίσεως κεφάλαια εἰς αὐτὸν ἐπρόβαλε. προθέττων πῶς ὁ Χρισὸς νὰ ἐδιά-

Κατάσασις Δυτικῆς Γνδίας.

(α) Βιβλ. β'. κεφ. ά. ϗ β'. (β) Τμήμ. ά. κεφ. ά.

ἐδιάταξεν εἰς τὴν Χριστιανικὴν Ἐκκλησίαν τὸν Πέτρον, καὶ τὰς αὐτοῦ διαδόχας Βικαρίας, τὸν Αὐτοκράτορα Κάρολον, εἶναι κύριον ἰσχυρώτατον· ὅθεν πρέπον εἶναι νὰ σύρῃ πρὸς ἑαυτὸν τὴν ἔννοιάν του, καὶ νὰ ὁμολογήσῃ ἑαυτὸν πιστὸν ὑπήκοον εἰς ἐκεῖνον, καὶ νὰ ἀκολουθήσῃ εἰς τὴν Χριστιανικὴν θρησκείαν. καὶ ἂν αὐτὰ δὲν πράξῃ ἐκουσίως, θέλει ἀναγκασθεῖ μὲ τὸ σίδηρον νὰ τὰ τελειώσῃ. Θαυμάσας δὲ ὁ Ἀτταλίβας τὴν τοῦ Πάπα ὑπερηφανίαν, ὅπου ξένα βασίλεια, εἰς τὰ ὁποῖα ἀμέτοχος εἶναι παντὸς δικαίου, νὰ τὰ χαρίζῃ εἰς ἄλλους, μὲ ὀλίγα λόγια ἀπεκρίθη, ὅτι ὅτε τὸ βασίλειον θέλει ὑποτάξει, εἰς τὸν Αὐτοκράτορα, ὅτε τὸ σέβας αὐτὸς θέλει μεταλλάξει. ἐὰν τὸν Χριστὸν ἐκεῖνοι σέβονται ὁποῦ ἀπέθανεν ἕνα καιρὸν, αὐτὸς τὸν Ἥλιον σέβεται, ὁπου ποτὲ δὲν ἀποθνήσκει· καὶ ἐν ταυτῷ ἠρώτα τὸν μοναχὸν, πόθεν ἐξεύρει τὸν Θεὸν τῶν Χριστιανῶν, ἐκ τοῦ μηδενὸς νὰ ἐποίησε τὸν κόσμον, καὶ αὐτὸς ὑπὲρ τοῦ ἀνθρωπίνου γένους νὰ ἐσαυρώθη; τότε ὁ μοναχὸς βιβλίον τῷ βασιλεῖ δέδωκε, προσβεβαιῶν εἰς αὐτὸ νὰ περιέχωνται πάντα τὰ αὐτοῦ δόγματα. Ὁ βασιλεὺς λοιπὸν ὀλίγον ὠφελημένος ἀπὸ τὴν τοῦ μοναχοῦ φορτικὴν ὑποτύπωσιν, μετὰ γέλωτος τὸ βιβλίον δεξάμενος, τὸ ἔρριψεν εἰς τὴν γῆν· ὃ γενομένου, ὁ μοναχὸς τὸ τοῦ πολέμου σάλπισμα ἔπαιξεν, ὅπως οἱ μετὰ τοῦ Πισάρδου πλησιάσαντες Ἱσπανοὶ τὸ τῶν Ἰνδῶν κράτευμα φονεύσωσιν, ὅτι καταφρονηταὶ ἐφάνησαν τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ, καὶ τῶν θείων νόμων. Φθορὰν λοιπὸν οὐκ ὀλίγην οἱ Ἱσπανοὶ διὰ παρακινήσεως τοῦ μοναχοῦ ἐποίησαν, καὶ Ἀτταλίβαν τὸν βασιλέα πιάσαντες, ἐναντίον τῆς δοθείσης πίστεως ἔπνιξαν, καὶ ἑπομένως πᾶν τὸ Περουσινὸν βασίλειον μὲ ἄλλας ἐπαρχίας ἀπὸ ἀσελγείας διαφόρους, καὶ ἀθεμιτουργίας ἐπλήρωσαν· ὥστε πρεπόντως Ἰνδός τις ἐνώπιον Διδάκου Γοερτεριτζίου τοῦ ἐπάρχου νὰ εἶπε· πῶς πολλὰ θαυμάζει τὴν γῆν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν τὴν ἀρχὴν οἱ Ἱσπανοὶ ἔλαβον, τόσον μὲν καλὴν καὶ ἥμερον ὄσαν, νὰ τρέφῃ δὲ τοιαῦτα ἀνιλεῆ θηρία, καὶ γένος ἀνθρώπων φονικόν (α).

Κατάσασις Ἀφρικῆς.

§. 6. Εἰς τὴν Ἀφρικὴν ἐβασίλευε Δαβὶδ, ὁ τῆς Χαμπετίας βασιλεὺς, ὅσις ἐνεχείρισε Φραγκίσκῳ Ἀλβαρητζίῳ τῷ ἱερεῖ τῆς Λυσσαυικῆς πρεσβείας ἐν τῇ Αἰθιοπίᾳ, ἐπιστολὰς πρὸς Κλήμεντα Ζ'. τὸν Πάπαν, τὰς ὁποίας ὁ Αλβαρήτζιος ἐπρόσφερεν εἰς τὸν Κλήμεντα ἐν τῷ συνεδρίῳ τῶν Καρδιναλίων, παρόντος καὶ τοῦ Αὐτοκράτορος Καρόλου τοῦ Ε'. τῷ αφλγ'. καὶ ὁμοῦ μὲ τὰς ἐπιστολὰς τὴν εὐλάβειαν, καὶ ὑπακοὴν διωμολόγει ὑπὸ τῷ ὀνόματι τοῦ Αἰθιοπίων βασιλέως, εἰς τὰ ὁποῖα καταπολλὰ συνέχαιρεν ὁ Πάπας, ὅτι ἐν ὅσῳ ἔθνη τῶν Βορείων ὁλόκληρα τοῦ

ἐν

(α) Ὅρα καὶ τὴν ὑποσημείωσιν. Σελ. 324.

ἐν Ρ'ώμῃ Παπικῆ θρόνῳ ἀπεςάτησαν, ἐν τῇ Ἀνατολῇ, ϗ Μεσημβρίᾳ νέα εἰς ἐκεῖνον ὑπέκλιναν. Καὶ μ' ὅλον ὁπῆ οἱ Χαμπεσσινοὶ, δὲν ἐνόμισαν τᾶτο, τὸ νὰ ὑποτάξωσι δηλαδὴ ἑαυτὲς τῷ Πάπᾳ, ὡς ἐν τοῖς ἐξῆς τρανώτατα διεμαρτυρήθη, ὁ Πάπας ὅμως ἐν ἑαυτῷ χαιρόμενος, ϗ ἐπαιρόμενος, δὲν ἀνέκρινε κατὰ ἀκρίβειαν τὰς τᾶ βασιλέως Δαβὶδ ἐπισολὰς, ϗ τὰς τᾶ Ἀλβαρητζία, ὅτε ἔμελεν αὐτὸν περὶ τῆς Χαμπεσσινῶν θρησκείας, ὥςε αὐτὲς, ἐὰν ἔκαμνε χρεία, πρότερον νὰ καθαρίσῃ κανονικῶς ἀπὸ τὴν αἱρετικὴν λύμην, ἀλλὰ διὰ νὰ εἶναι μόνον πρόσχημα φιλίας τῶν Χαμπεσσινῶν πρὸς τὲς ἐν Ρ'ώμῃ Πάπας, ϗ τῶν Παπῶν πρὸς τὲς Χαμπεσσινές· Παῦλος προσέτι Γ'. ὁ Πάπας Γ'ωάννην τὸν Βερμέδην, τὸν ὁποῖον διάδοχον αὐτᾶ Μάρκος ὁ Χαμπεσσινὸς μητροπολίτης ἀνέδειξε, μετὰ τὸ κατηχηθῆναι ἐν τοῖς ἱεροῖς ἐπεκύρωσεν. ὁ αὐτὸς Παῦλος τοῖς ἐν Ρ'ώμῃ ὄσι Χαμπεσσινοῖς, ἔξοδα ἐπεκύρωσε διὰ νὰ τυπώσωσι τὴν καινὴν διαθήκην σὺν ταῖς ἑαυτῶν λειτεργίαις Ἀραβιςὶ, ὅθεν διὰ τὰς τοιαύτας ϗ ἄλλας ἐυεργεσίας κηρύττοντες ἐκεῖνοι τὴν Παπικὴν ἀγαθωσύνην, τὸν Πάπαν ὡς ὀρθόδοξον πάντων κεφαλὴν ὑπερῆραν· ὅθεν τινὲς αὐτῶν ἐνόμιζον δυνατὸν μὲ καιρὸν, ὥςε τὸ τῶν Χαμπεσσινῶν ἐυρυχωρώτατον βασίλειον, νὰ ὑποταχθῇ εἰς τὴν ἐν Ρ'ώμῃ Ἐκκλησίαν, εἰς τὸ ὁποῖον μὲ ἀκράτητον ὁρμὴν ψυχῆς Γ'νάτιος ὁ Λοϊόλας ἐφέρετο, μελετῶν τὴν ἐπὶ Αἰθιοπίαν ὁδὸν, τὴν ὁποίαν εἰς αὐτὸν ἀπηγόρευσεν, Γ'άλιος Γ'. ἐπέμφθη δὲ ἐν ἔτει αφνς'. μὲ τὲς οἰωνὲς Γ'ωάννα τᾶ Λυσιτανίας βασιλέως, ἐκ τῆς αὐτῆς ἑταιρείας τᾶ Γ'ησᾶ Γ'ωάννης Νώνιος ὁ Βάρρητος, τίτλῳ Πατριάρχᾳ σημειωθεὶς ὑπὸ τᾶ Πάπα. Ταῦτα μαθὼν Κλάυδιος, ὁ τᾶ βασιλέως Δαβὶδ διάδοχος, χαλεπῶς διεταράχθη τὴν ψυχὴν, ὅτι πέμπονται οἱ τὸν αὐτᾶ λαὸν μεταβαλόντες εἰς τὴν Παπικὴν θρησκείαν. αὐτὸς λοιπὸν ὁ Βάρρητος δὲν ἀπετόλμησε νὰ ἔμβῃ εἰς τὴν Αἰθιοπίαν, ὁ δὲ μετ' αὐτᾶ ὢν Ἐπίσκοπος Ἀνδρέας ὁ Ὀβίεδος εἰσελθὼν πρὸς τὸν βασιλέα Κλαύδιον διατείνεται, ὅςις ἀπεκρίθη τῷ Ὀβιέδῳ ὅτι εἰς τὰ ἄλλα πράγματα κλίνει εἰς τὲς Λατίνες, ἀλλὰ τὸ νὰ ὑποτάσσηται εἰς τὸν Πάπαν, ποτὲ, ἐπειδὴ ἐνάντιοι εἰσὶν εἰς τᾶτο πάντες οἱ ἐξαίρετοι τᾶ βασιλείᾳ. Μ' ὅλον δὲ ὁπῆ ὁ Ὀβίεδος διϊσχυρίσθη νὰ γένῃ διάλεξις δι' αὐτὸ μετὰ Χαμπεσσινῶν, ϗ Παπιςῶν διδασκάλων, ὅδεν ὅμως ἐκατόρθωσεν. ἐπικρατέσης τῆς φιλονεικίας, ὁ βασιλεὺς αὐτὸς ὄχι ἅπαξ, ἀλλὰ πολλάκις συνδιειλέχθη μὲ τὸν Ὀβίεδον, ϗ κόπῳ πολλῷ ἔδωκεν αὐτῷ. Γνωρίσας δὲ ὁ Ὀβίεδος ὅτι πάντα εἰς μάτην ποιεῖ, ϗ ἀγωνίζεται, τὲς Χαμπεσσινὲς ὑπ' ὀνόματι αἱρετικῶν ὑποβάλλει, ϗ τᾶτο ὄχι ὀλίγον ἐτάραξε τὸν βασιλέα Κλαύδιον, ὅςις μετ' ὀλίγον καιρὸν, φονευθεὶς εἰς τὸν πόλεμον, διεδέχθη παρὰ τᾶ ἀδελφᾶ αὐτᾶ Ἀδάμα Σεγὲδ, ὅςις πολὺ σκληράτερα ἐφάνη εἰς τὲς Παπιςὰς ἀπὸ τὸν ἀδελφόν τε, φοβερίζων θάνατον εἰς τὸν Ὀβίεδον, ἂν ἤθελε διασπείρῃ τὰ Παπικὰ δόγματα εἰς τὴν

τὴν ἐπαρχίαν τε, καὶ εἰς τὸ βασίλειόν τε· καὶ τοιστοτρόπως παντελῶς ἔσβεσεν ἡ προτεθεῖσα σπουδὴ τῶν Παπιςῶν, νὰ ὑποτάξωσι δηλαδὴ τὲς Χαμπεσσινὲς, καὶ τὲς αὐτῶν βασιλεῖς εἰς τὸν Ρ'ώμης Α'ρχιερέα· ὅρα περὶ τέτων Γ'ωβ τὸν Λάδολφον (α).

ΚΕΦΑ'ΛΑΙΟΝ Η'.

Περὶ διαφόρων Αἱρετικῶν ἀνακυψάντων ἐν τῇ Ε'υρώπῃ κατὰ τέτες τὲς χρόνες.

§. 1.

Α'ναβαπτισαί. Ε'κ τῆς συμμορίας τῶν Λυθηρανῶν διεκρίθησαν, οἱ Α'ναβαπτισαὶ, καινὸν εἶδος μετανοίας κηρύττοντες, καὶ ἀναβαπτίζοντες τὲς ὀπαδοὺς αὐτῶν (β).

§. 2.

(α) Γ'ερ. Αἰθ. βιβλ. γ'. κεφ. θ'.

(β) Ο'σοι ὀπαδοὶ τῆς τε Λυθήρε αἱρέσεως ἔλεγον ὅτι τὰ νήπια δὲν πρέπει νὰ βαπτίζωνται εἰς τὴν νηπιότητά των, καὶ ἐκ δευτέρε ἐβάπτιζων τὲς ὀπαδές των, ὠνομαθησαν Α'ναβαπτισαί. Α'υτοὶ ἐθεμελιώνοντο εἰς τὸ ῥητὸν τε Ε'υαγγελίε, ὁ πιςεύσας καὶ βαπτισθεὶς σωθήσεται. Μάρκ. κεφ. ις'- 16. ὅθεν ἔλεγον, τὰ νήπια μὴ δυνάμενα νὰ μεταχειρισθῶσι τὸ λογικὸν, δὲν ἐδύνετο νὰ ἔχωσι πίςιν, καὶ νὰ βαπτισθῶσιν· Τὰ κεφάλαια τῆς αὐτῶν αἱρέσεως ἦσαν δ'. τὸ πρῶτον ὲ δεῖ βαπτίζειν τὰ νήπια, ἀλλὰ τὰ παιδία τὰ λογικῷ χρήσασθαι δυνάμενα. β'. Ο'υ δύνανται Χριςιανοὶ διοικεῖν Πολιτικὰ δικαςήρια. γ'. Ο'υδέποτε ἔξεσι Χριςιανῷ ὀμνύειν. καὶ δ'. ἀθέμιτον τοῖς Χριςιανοῖς πόλεμον καθις άναι.

§. 2. Ο' Α'ρχηγὸς τῶν Α'ναβαπτιςῶν ἐχρημάτισε Νικόλαος Στόρκιος, ἢ Στορέσιος, μαθητὴς τὸ πρῶτον τε Λυθήρε, ὕςερον κῆρυξ νέας αἱρέσεως τῷ αφκβ'. διωχθεὶς ἀπὸ Ο'υϊτεμβέργης, ὑπῆγεν εἰς Θυριγγίαν, ὅπε ἐκήρυττεν ὲ μόνον τὸν ἀναβαπτισμὸν τῶν νηπίων, ἀλλ' ὅτι ἔτι πάντες οἱ ἄνθρωποι γεννῶνται ἐλεύθεροι· ὅτι πάντα τὰ ἀγαθὰ, κοινὰ εἰσὶ, καὶ πρέπει ἐξ ἴσε νὰ εἶναι διαμοιρασμένα, καὶ ὅτι πάντες οἱ Ε'πίσκοποι, κριτήρια, καὶ Η'γεμόνες ὀπῆ ἐναντιώνοντο εἰς τὴν Ε'κκλησίαν τες πρέπει νὰ ἀφανισθῶσιν ἀπὸ τὸ πρόσωπον τῆς γῆς.

§. 3. Συνοπαδὸς τε Στορκίε ἦν Θωμᾶς Μέννηρος ἱερεύς τις ὁ παδὸς καὶ αὐτὸς τῆς τε Λυθήρε διδασκαλίας, ὅςις ὑπεκρίνετο ὁσιότητα καὶ ἁγιότητα, καὶ ἐπροσποιεῖτο νὰ συνωμιλῇ πολλάκις ἐν ἐκςάσει μὲ τὸν Θεόν. Ο'υτος σκληρῶς ἐφέρετο κατὰ τε Πάπα, καὶ τε Λυθήρε, κατὰ τε μὲν, ὡς σκληρὸν καὶ γενὸν νόμον διδάσκοντος, κατὰ τε δὲ ὡς ὁμαλὸν καὶ ἐλεύθερον· Ο'θεν φανερῶς κατ ἐκρινε τὴν διδασκαλίαν τε Λυθήρε, λέγων πῶς δὲν εἶναι δυνατὸν ὁ Θεὸς νὰ μεταρρυθμίσῃ τὴν Ε'κκλησίαν διὰ μέσον ἑνὸς ἀνθρώπε τόσον φαύλε. Καὶ αὐτὸς ὑπῆγεν εἰς Θυριγγίαν νὰ διδάξῃ, ὡς καὶ ὁ Στόρκιος. ὅπε ἐκήρυττε τοῖς ἐγχωρίοις ὅτι δὲν πρέπει νὰ ὑπάκηνται τοῖς προε-

§. 2. Τῷ αφλϑ'. ἀνεφύη ἡ τῶν Ἀντινόμων αἵρεσις, ἀπὸ τὲς ὁποίας πρῶτος εἰσηγητὴς ὑπῆρξεν Ἰωάννης ὁ Ἀγρίκολας, ὁ τῆ Λυθήρε συμ-

ρωσι τῶν Ἐκκλησιῶν ϗ τῶν Πόλεων. Οὗτος ἤυξησε πολὺ τὸν ἀριθμὸν τῶν Ἀναβαπτιζῶν, ϗ ἔφθασε νὰ συνάξῃ τριακοσίας χιλιάδας ἁπλῆς ἀνθρώπες τῶν χωρίων, παρακινῶν αὐτὲς νὰ ἀφίσωσι τὰ τζαπία τες, ϗ νὰ λάβωσι τὰ ὅπλα, θαρρύνων αὐτὲς πῶς ὁ Θεὸς θέλει πολεμήσει πρὸς βοήθειάν τες. Εἰς τὴν ἀρχὴν αὐτοὶ οἱ ἁπλοὶ ἐπροχώρησαν μὲ τὰς ἀταξίας των, ἀλλὰ ἀφ' ἧς ἐνικήθησαν ἀπὸ πεπαιδευμένες στρατιώτας, διεσκορπίϑησαν. μέρος ἐφονεύθη, ϗ μέρος ὑπῆγε νὰ κερσεύσῃ τὴν Λορέναν, ὅπου κατακράτος ἀπωλέϑησαν ἀπὸ τὸν ἐκεῖσε δῆκα. Γράφει ὁ Σλειδανὸς βιβλ. ε'. ἐν ἔτει αφκϛ'. σελ.' 122. πῶς αὐτοὶ οἱ μωροὶ ὅταν ἐνικήθησαν ἀπὸ τὲς στρατιώτας, τόσον ἐφοβήθησαν ὁποῦ ἔτε διεφενδεύοντο, ἔτε ἔφευγον, ἀλλ' ἔψαλαν ἕνα χυδαῖον ψαλμὸν, διὰ τῆ ὁποίε ἐπεκάλεσαν τὴν βοήθειαν τῆ ἁγίε Πνεύματος, ἀπὸ τὸ ὁποῖον (πιςεύοντες τὰς ὑποσχέσεις τῆ Μεγκήρε) ἐπερόσμενον τὴν βοήθειαν τῆ Οὐρανῆ.

§. 4. Ὡς τόσον ὁ Μέγκηρος μὲ ἄλλες Ἀναβαπτισὰς λεηλατῶν, ϗ κερσεύων τὴν Θεριγγίαν ὑπήντησε τὸ στράτευμα Γεωργίε Δεκὸς τῆς Σαξονίας, ὅςις ἐπρόσφερεν αὐτῷ τὴν εἰρήνην, ἂν ῥίψῃ τὰ ὅπλα, ὁ Μέγκηρος φοβέμενος τὸν ἀφανισμόν τε ἂν οἱ χωρικοί τε στρατιῶται δεχθῶσι τὴν εἰρήνην, ἐκατάπεισεν αὐτὲς τόσον ὁπῆ ἐφόνευσαν, ϗ τὸν τὴν εἰρήνην μεσιτέυοντα. ὅϑεν μάχης σκληροτάτης γενομένης, εἰς τὴν ἀρχὴν ἀνδρείως ἐπολέμεν οἱ Ἀναβαπτισαὶ ἀκόντες τὸν Μέγκηρον νὰ λέγῃ, θαρσεῖτε διότι ἐγὼ δέχομαι εἰς τὰς χεῖρας με τὰ πυροβόλα ὅπλα τῶν ἐχθρῶν· ὅμως ἐνικήθησαν ϗ ἄλλοι ἔφυγον, ἄλλοι ἡχμαλωτίσθησαν. ἔφυγε ϗ ἐκρύβη ὁ Μέγκηρος ἀλλὰ φανερωθεὶς ἐπιάϑη ϗ ἀπεκεφαλίϑη εἰς τὴν πόλιν Μαλαίσεϋ. Λέγουσι τινὲς ὅτι βλέπων ἐπικείμενον τὸν θάνατον, τόσον θάῤῥος εἶχεν, ὁπῆ δὲν ἐφοβεῖτο ἀλλ' ἐνεθέτει τὲς κριτὰς ϗ τὲς παρεσῶτας νὰ ἀναγινώσκωσι τὰς Γραφὰς ἵνα μάθωσι τὸν λόγον τῆ Θεῆ. ἕτεροι λέγουσι πῶς τότε μετενόησε, ϗ ἐξομολήϑη, ϗ ἀφ' ἧς ἐπροσευχήϑη ἐπόσφερε τὴν κεφαλὴν τῷ δημίῳ· ὅρα Ἀλέξ. Νατάλ. Τόμ. ΙΘ'. τῆς Ἐκκλησ. Ἱςορίας ἀρϑ. ιά. παραγ. ιβ'.

§. 5. Οὔτε μετὰ τὸν θάνατον τῆ Μεγκήρε ἔπαυσαν οἱ Ἀναβαπτισαὶ, ἀλλὰ ἑνέα χρόνες ὕςερον Ἰωάννης Λεΐδης, υἱὸς ἑνὸς ῥάπτε τῆς Ὁλανδίας ἐσύναξε πολλὲς ϗ ἀπεςάτησεν εἰς Οὐεσφαλίαν· ὅϑεν ἐδίωξαν πάντας τὲς Καθολικὲς, ϗ μὲ τὴν πονηρίαν τε, ἔφθασε νὰ κηρυχθῇ βασιλεὺς, λέγων πῶς ϗ ἀπὸ τὸν Θεὸν ἐκλέχθη, διὸ ὠνομάζετο, βασιλεὺς δικαιοσύνης τέτε τῆ Κόσμε· αὐτὸς ἐσυγχώρει τὴν πολυγαμίαν, ὅϑεν ἔλαβε γυναῖκας ις'. ἤρνεῖτο τὸ μυςήριον τῆς εὐχαριςίας, καθήμενος εἰς τὴν τράπεζαν διεμοίραζε τοῖς συνανακειμένοις μέρος ἄρτε, λέγων αὐτοῖς, λάβετε, φάγετε, ϗ τὸν θάνατον τῆ Κυρίε κηρύξετε. ϗ εἰς τὸν αὐτὸν καιρὸν, ἡ βασίλισσα, ἤγεν μία ἀπὸ τὰς γυναῖκας τε διεμοίραζε τὸν οἶνον, λέγουσα· Πίετε, ϗ τὸν θάνατον τῆ Κυρίε κηρύξετε. ὕςερον ἔκλεξεν εἴκοσι μαθητὰς, ϗ τὲς ἔπεμψεν ὡς Ἀποςόλες Θεῆ. νὰ κηρύξωσι τὴν αἵρεσίν τε, ἀλλὰ πάντες ἐθανατώθησαν, ὁμῆ μὲ τὸν διδάσκαλόν τες.

§. 6. Οἱ ὀπαδοὶ τῶν Ἀναβαπτιζῶν ἄλλοι ἐλέγοντο Μεγκηριανοὶ, ἀπὸ τῆ Μεγκήρε, ἄλλοι Οὐτίποι, παρὰ Ἰωάννε Οὖτ, οἵτινες ἐπαγγέλοντο πτωχείαν· ἕτεροι Αὐγεσινιανοὶ παρὰ Αὐγεσίνε Βοήμε, τῆ λέγοντος ὅτι ὁ Οὐρανὸς δὲν θέλει ἀνοιχθεῖ παρὰ τὴν ἡμέραν τῆς μελέσης κρίσεως. ἕτεροι Βεχολδιανοὶ παρὰ Ἰωάννε Βεχόλδ, ἢ Λεϊδῆ τῆ ἄνω ῥηθέντος, οἵτινες ἐκήρυττον τὴν πολυγαμίαν, ϗ τὴν ἀπώλειαν πάντων τῶν ἀσεβῶν. ἕτεροι Μελχιορῖται παρὰ Μελχιὼρ Οσμάνε, ὅςις ἐκήρυττε τὸν Χριςὸν μιᾶς φύσεως, μὴ γεννηθέντα ἐκ τῆς Παρθένε Μαρίας. ἕτεροι Μεμνωνῖται, παρὰ Μέμνωνος, οἵτινες σφαλερῶς ἐδόξαζον περὶ τῆς ἁγίας Τριάδος.

Δα-

πατριώτης, διότι καὶ αὐτὸς ἦν ἐκ τῆ Γσλαβίε, ὅσις ἔλεγε τὴν μετάνοιαν νὰ μὴ διδάσκηται ἀπὸ τὸν δεκάλογον, καὶ νὰ εἶναι ψευδὴς ἡ γνώμη τῶν λεγόντων τὸ Εὐαγγέλιον πῶς δὲν πρέπει νὰ κηρύττηται, παρὰ εἰς τὰς ψυχὰς, αἱ ὁπῆαι πρότερον διὰ τῆς τε νόμε ἀναπτύξεως, ἦγαν ἀναγνώσεως διεσείσθησαν, καὶ συνετρίβησαν (α), ὥρα τὸν Λυθῆρον (β).

Γωάννης Καλεΐνος, καὶ ὀπαδοὶ αὐτῆ.

§. 3. Μετὰ τὴν τε ῥηθέντος ἀνωτέρω Ζεϊγγλίε καταςροφὴν, τὴν αἱρετικὴν διδασκαλίαν αὐτῆ αὐξήσαντες ἐμάκρυναν, Γωάννης ὁ Καλεΐνιος, ἢ κατὰ ἀναγραμματισμὸν εἰπεῖν Λεκιανὸς, νόθος ὢν ἱερέως τινὸς Λατίνε (γ), Θεό-

---

Δαβιδῖται, παρὰ Δαβὶδ Γεωργίε, ὅσις ἐκήρυττεν ἑαυτὸν τρίτον Δαβὶδ, καὶ ἀληθῆ Μεσσίαν, καὶ ἀγαπητὸν υἱὸν τε Θεε, γεννημένον ἐκ τῆ Πνεύματος, ἐχὶ ἐκ τῆς σαρκὸς, ὅσις ἐσυγχώρει πάσας τὰς ἁμαρτίας· ὗτος ἐτελεύτησε τῷ αφνς'. λέγων πῶς μετὰ τρεῖς χρόνες θέλει ἀναςηθεῖ· αὐτὴ ἡ προφητεία δὲν ἐφάνη εἰς ὅλα ψευδὴς, διότι μετὰ τρεῖς χρόνες οἱ τῆς Βασιλείας διοικηταὶ ἐξέσκαψαν τὸν τάφον του, καὶ ἔκαυσαν τὸ νεκρόν τε σῶμα, μὲ τὰς βίβλες τε· ἕτεροι Δαιμονιακοὶ, οἵτινες ἔλεγον εἰς τὸ τέλος τῆ κόσμε θέλει σωθῶσι καὶ οἱ δαίμονες. Ἕτεροι Ἀδαμῖται, οἵτινες περιεπάτεν γυμνοὶ, λέγοντες νὰ εὑρίσκοντο ἀθῶοι ὡς ὁ πρωτόπλαςος Ἀδάμ. Σερβετιανοὶ παρὰ Μιχαὴλ Σερβέτε, ὅσις πρὸς τὰς μωρολογίας τῶν ἀναβαπτιςῶν ἐπρόθεσε καὶ ἄλλας φρικτὰς βλασφημίας κατὰ τῆς Τριάδος, καὶ τε Γησῆ Χριςε. ἕτεροι Συγκοιμώμενοι, οἵτινες ἐκοιμῶντο ὁμῆ ἄνδρες καὶ γυναῖκες, κηρύττοντες νέαν ἀγάπην Εὐαγγελικήν. καὶ ἕτεροι Κλαίοντες, οἵτινες ἔλεγον ὅτι δὲν εἶναι εὐαρεςώτερον πρᾶγμα εἰς τὸν Θεὸν, πάρεξ τὸ νὰ κλαίῃ πάντοτε ὁ ἄνθρωπος, καὶ νὰ ἀναςενάζῃ. ὥρα Ἀλέξ. Νατάλ. Ἐκκλησι. ἱςορ. τόμ. 19. ἄρθ. ιβ'. ἀριθ. 4.

(α) Οὗτος ὁ Ἀγρικόλας ἔλεγε, Πόρνος ἔσω, κλέπτης, ληςὴς κτ'. πίςευσον καὶ σωθήσῃ. Ἡ ἐν Οὐϊτεμβέργῃ Ἀκαδημία κατέκρινε τὰς φρενοβλαβείας τε Ἀγρικόλα· οἱ Ἀντίνομοι φαίνονται νὰ ἦσαν ἀληθεῖς ἄθεοι, διότι ἔλεγον ὅτι ἔτε Θεὸς ὑπάρχει, ἔτε δαίμονες.

(β) Τόμ. Ζ'. φύλ. 286.

(γ) Γωάννης Καλεΐνος ἐγεννήθη τῷ αφθ'. εἰς Νοϊόνιον τῆς Πικαρδίας, ὁ πατὴρ τε ὠνομάζετο Γέραρδος Καυδίνος (ἐπινόμιον ὁπῆ ὕςερον αὐτὸς ὁ Γωάννης ἐκράτησε μεταβαλὼν τὸ δ'. εἰς λ'. καὶ ὠνομάθη Καλεΐνος). Εἰς τὴν νεότητα τε ἐδόθη εἰς τὴν σπεδὴν καὶ τόσον ἐπροχώρησεν ὁπῆ ἐτῶν ὢν κζ'. ἐχρημάτισε διδάσκαλος Θεολογίας εἰς Γενέβην, ὅθεν μετὰ δύο χρόνες ἐξωρίσθη ὡς ςασιάρχης μὲ ἄλλες τινάς. Ἐν Παρισίοις ἄρχησε τὸ πρῶτον νὰ κηρύττῃ τὴν αἵρεσίν τε, ὕςερον εἰς Ἀγγουλέμ, καὶ Ποιτιὲρς, καὶ Βασιλείαν, καὶ Ἀργεντίναν, ὅπε καὶ ὑπανδρεύθη· Τῷ αφμά. ἐκαλέσθη πάλιν εἰς Γενέβην. ὅπε ἐξέδωκεν βιβλίον περιέχον τὴν ὁμολογίαν τῆς πίςεως, τὴν Ἐκκλησιαςικὴν Εὐταξίαν, καὶ τὴν κατήχησιν, καὶ τόσον ἤρεσε τῶν κατοίκων τῆς Γενέβης, ὁπῆ μὲ θέσπισμα ἐκδοθὲ τῷ αφμά. Νοεμβ. ιο. ἀπεφάσισαν νὰ ἔχωσιν ἰσχὺν αὐτὰ τὰ περιεχόμενα εἰς τὸ βιβλίον τε Καλεΐνε, ὡς οἱ νόμοι τῆς πόλεως. Τόσην ἐξουσίαν ἔλαβεν ὁ Καλεΐνος μεταξὺ τῶν Γενεβριτῶν ὁπῆ ὠνομάζετο ὁ Πάπας τῆς Γενέβης· Ἀπέθανε τῷ αφξδ'. ἐτῶν νέ. συνέγραψε πολλὰ, ἐκδοθέντα ἐν Ἀμςελοδαμίῳ τῷ αχοά. εἰς τόμες ἐννέα. Ἦν ὁ Καλεΐνος σοφὸς, ἀγχίνες, ἐγκρατὴς, σώφρων, ἂν ἐξαιρέσωμεν ὀλίγα τινὰ τῆς νεότητός τε· αὐταὶ ὅμως αἱ ἀρεταὶ ἦσαν ἠμαυρωμέναι, ἀπὸ τὴν ὑπερηφάνιαν, κενοδοξίαν, πεῖσμα, καὶ θυμόν.

§. 2. Τὰ κεφάλαια τῆς αἱρέσεώς τε εἶναι πολλὰ, ὁ Πρατεόλος αἱρ. ιγ'. ἀναφέρει σζ. Φραγκίσκος Φορβανδήσιος ἐν τῇ Καλεΐν. Θεομαχ. ἐπαριθμεῖ ἕως χίλια

Θεόδωρος ὁ Βέζας (α), Ἱερώνυμος ὁ Ζάγγλιος (β), Βίλελμος ὁ Περ-

λια τεκρακόσια. τὰ πλέον κύρια. ὅμως εἶναι ἁ. ὁ Ἰησῆς Χριστὸς ἦν μεσίτης τῶν ἀνθρώπων πρὸς τὸν Οὐράνιον πατέρα, πρὶν σαρκωθῇ, ϗ πρὶν ἁμαρτήσῃ ὁ Ἀδάμ. Β'. ὅτι καταβὰς ὁ Χριστὸς εἰς τὸν ᾅδην, ὑπέφερε πάντα τὰ βάσανα τῶν κολαζομένων. ϗ ὅτι αὐτὸ ἦν τὸ τιμιώτερον ὁπῆ ὁ υἱὸς ἐπρόσφερε τῷ Πατρὶ διὰ τὴν ἀνθρώπινον σωτηρίαν. Γ'. Πᾶσαι αἱ ἀγαθαὶ πράξεις τῶν ἀνθρώπων δὲν ἔχουσι τιμὴν ἀπὸ τὸν Θεόν, Δ'. ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἐν ἁμαρτίᾳ ὢν δὲν δικαιῶται διὰ τῆς συντριβῆς, ἀλλὰ διὰ μόνης τῆς πίστεως. Ε'. ἠρνεῖτο, τὸ αὐτεξέσιον τῷ ἀνθρώπῳ, λέγων ὅτι μόνος ὁ πρῶτος ἄνθρωπος εἶχε τὸ αὐτεξέσιον, ἀλλὰ μετὰ τὴν ἁμαρτίαν τὸ ἔχασε τόσον αὐτὸς, ὅσον ϗ πάντες οἱ ἀπόγονοί τε. ὅθεν τὰ ἔργα τῶ ἀνθρώπε γίνονται ἐξ ἀνάγκης ἢ καλὰ, ἢ κακὰ, διατὶ ἔτως ὁ Θεὸς θέλει, μάλιστα ὁ ἴδιος Θεὸς τὸν κινεῖ εἰς τῦτο, εἰς τὴν ὁποίαν κίνησιν ὁ ἄνθρωπος δὲν δύναται νὰ ἀντισαθῇ. ς'. ὅτι πᾶσα ἁμαρτία γίνεται, διὰ τῆς θελήσεως ϗ προσαγῆς τῦ Θεῦ. Ζ'. τὰ μυςήρια μόνον νὰ ἰσχύωσιν εἰς τὲς ἐκλεκτές. Η'. ἐδεμία διαφορὰ ἐςὶ μεταξὺ τῶν μυςηρίων τῆς παλαιᾶς, ϗ τῆς νέας διαθήκης. Θ'. μόνον τρία μυςήρια εἰσὶν, τὸ βάπτισμα, ὁ δεῖπνος, (ἤτοι ἡ εὐχαριςία), ϗ ἡ χειροτονία. Ι'. Η' ἐξομολόγησις δὲν ἐδιατάχθη ἀπὸ τὸ Θεὸν ἀλλ' ἀπὸ τὲς ἀνθρώπες. ΙΑ'. Η' μετάνοια τῦ ἁμαρτωλῦ δὲν εἶναι ἀναγκαῖα διὰ νὰ συγχωρήσῃ ὁ Θεὸς τὰς ἁμαρτίας, διατὶ ὁ Θεὸς ἱλεῦται ἀπὸ τὰ ἔργα μας. ΙΒ'. Ὅτι τὸ ἄχραντον Σῶμα τῦ Σωτῆρος ἐν χρήσει ἐςὶ μυςήριον, ἔξω χρήσεως ἐχί. ὅθεν δὲν πρέπει νὰ διατηρῆται. ΙΓ'. ἀρνῆται τὴν πραγματικὴν Παρεσσίαν τῦ Σώματος τῦ Χριςῦ εἰς τὸ μυςήριον τῆς Εὐχαριςίας, ϗ ὅτι ὁ ἄρτος ϗ οἶνος τύποι εἰσὶ τῦ κυριακῦ σώματος, ϗ ὅτι εἰς τὴν μετάληψιν τὴν χάριν τῦ σώματος τῦ Χριςῦ δέχεται ὁ μεταλαμβάνων, ἀλλ' ἐχὶ τὸ αὐτὸ Σῶμα. ΙΔ'. ἀρνεῖται τὴν προσκύνησιν τῶν εἰκόνων. ΙΕ'. ἀρνεῖται τὸ ἀλάθευτον τῇ Ἐκκλησίᾳ ϗ τοῖς Συνόδοις περὶ πίστεως· Ις'. Οἱ νόμοι, ϗ τάξεις τῆς Ἐκκλησίας εἶναι ζημιώδεις, ϗ βλαβεραί.

§. 3. Διὰ βραχυλογίαν σιωπῶ τὰ λοιπὰ ἄρθρα τῦ Καλεΐνε, ὅσις βέλεται ἂς ἀναγνώσῃ τὴν Ἐκκλησιαςικὴν ἱςορίαν Ἀλεξάνδρε δὲ Νατάλης ἐν τόμ. ιϑ'. ἀριθ. ιγ'. παραγ. 2 τὸν Γότθιον ἐν τῷ περὶ ἀληθ. τῆς Χριςιαν. πιςε. τόμ. Β'. κεφ. Γ'. παραγ. 5. ϗ τὸν ἴδιον Καλεΐνιον εἰς τὰς εἰσαγωγὰς τε βιβλ. Γ'. ϗ Δ'.

(α) Μετὰ τὸν θάνατον τῦ Καλεΐνε ἔμεινεν εἰς διοίκησιν τῆς Γενέβης Θεόδωρος Βέζας ὁ ἐκ Βεζεταΐ τῆς Βοργονίας, μαθητὴς Μελχιὼρ Βολμάρε διδασκάλε τῦ Καλεΐνε, διὸ ϗ εἰς ἀγάπην ἔλαβεν αὐτὸν ὁ Καλεΐνος. Εἰς τὴν νεότητά τε ἐδόθη εἰς πολλὰ ἄτοπα, ϗ διὰ νὰ φύγῃ τὴν τιμωρίαν ἔφυγε, ϗ ὑπῆγεν εἰς Γενέβην, ὅπε διὰ μέσον τῦ Καλεΐνε ἔγινε διδάσκαλος τῆς Θεολογίας, ὅθεν ϗ εἰς ὅλα ἐπρόσφερε μεγάλην τιμὴν τῷ Καλεΐνῳ, τόσον εἰς τὰ συγγράμματά τε, ὅσον ϗ εἰς τὰς ὁμιλίας τε, διὸ τὸν ὠνόμαζαν Καλεϊνολάτρην. ὡς πρὸς τὴν διδασκαλίαν τε ἦν ἀσεβέρος ἀπὸ τὸ Καλεΐνον· διότι ὁ Καλεΐνος τὰλάχιςον ἐδέχετο τρόπῳ τινὶ τὴν πραγματικὴν παρεσσίαν τῦ σώματος τῦ Χριςῦ ἐν τῇ Εὐχαριςίᾳ, ἀλλ' ὁ Βέζας ἔλεγε· Τόσον ἀπέχει τὸ σῶμα τῦ Χριςῦ ἀπὸ τὴν Εὐχαριςίαν, ὅσον ὁ Οὐρανὸς ἀπὸ τὴν γῆν. ἀπέθανεν αὐτὸς ὁ ἀσεβὴς τῷ αχέ. ἐτῶν πέ.

(β) Ἱερώνυμος Ζάγγλιος, Ἰταλὸς τὸ γένος, Λατῖνος τὴν θρησκείαν, ὕςερον εἰς τὴν Καλεϊνικὴν ἐξετράπη, παρακινεμένος ἀπὸ Πέτρον τὸν Μάρτυρα λεγόμενον, ϗ ἀντὶ νὰ ὑπάγῃ εἰς Ἀγγλίαν νὰ διδάξῃ τὴν Θεολογίαν ὅπε ἐζητεῖτο, ἠγάπησε κάλλιον νὰ ὑπάγῃ εἰς Ἀργεντίναν, ὅπε ἐδίδαξε τὰς Γραφὰς, ϗ τὴν φιλοσοφίαν τῦ Ἀριςοτέλες. Μεταξὺ τῶν Καλεϊνιςῶν αὐτὸς ἦν ὁ ἡμερώτερος, ἠγάπα τὴν εἰρήνην, ϗ ἀπέφευγε τὰς θεολογικὰς φιλονεικίας, ὅθεν ἐγκαλέθη ἀπὸ τὲς Καλεϊνιςὰς ὡς

Πα-

Περκίνσης, καὶ Γωάννης ὁ Πισκάτωρ (α), πάντες μὲ φωνὴν βαρβαρικὴν καλέμενοι Σπραλαμψάριοι, τῶν ὁποίων ἡ φρενοβλαβὴς διδασκαλία ἔξω ἀπὸ τὰς λοιπὰς αὐτῶν βλασφημίας ἀποφαίνεται τὸν Θεὸν οὐχὶ μόνον ἀπολελυμένως, τετέσι χωρὶς τινὸς ἐπιβλέψεως εἰς τὴν πίσιν, ἢ ἀπιστίαν τῶν ἀνθρώπων νὰ προορίσῃ τινὰς μὲν αὐτῶν εἰς τὸ νὰ σωθῶσι, τινὰς δὲ νὰ ἀποδοκιμασθῶσιν, ἀλλ' ἔτι ἀπ' ἀρχῆς νὰ ἐδιώρισεν, ὅτω νὰ πλάττῃ τὸς ἀνθρώπους, ὥςε ἄλλοι μὲν ἀπὸ αὐτὸς νὰ γεννῶνται εἰς σωτηρίαν αἰώνιον, ἄλλοι δὲ εἰς φθορὰν ἀΐδιον· καὶ οὐχὶ μόνον τοῦτο, ἀλλὰ καὶ μέσον τινὰ τόπον νὰ ἐδιώρισεν, οὐχὶ μόνον δι' ὧν οἱ προωρισμένοι πρὸς σωτηρίαν, ἀλλ' ἔτι δι' ὧν οἱ ἀποδεδοκιμασμένοι πρὸς κόλασιν ἀναποφεύκτως εἰσάγονται, καὶ τῆς μὲν κολάσεως τὰ μέσα, καὶ ὄργανα νὰ ἔγιναν, ἡ τῆς καταπτώσεως τοῦ Ἀδὰμ ἐπιμέλεια, ἡ παρόρμησις ἐπὶ τὰς πρακτικὰς ἁμαρτίας, ἡ ἀπάρνησις τῆς πίςεως, καὶ πάσης δρασικῆς χάριτος. καὶ ἄλλα παρόμοια δυσσεβῶς ἔλεγον.

Δαβὶδ ὁ Γεώργιος.

§. 4. Δαβὶδ ὁ Γεώργιος, νέον τινὰ Χριςὸν ἑαυτὸν ὁμολόγει, βλασφημίας κατακρίτας ἀντὶ τῶν ἐξαιρέτων κεφαλαίων τῆς Χριςιανικῆς πίςεως δογματίζων· τὴν αἵρεσιν αὐτοῦ πολλὰ τὴν ἔκρυπτε, γνωρίσαντες ὅμως αὐτὴν οἱ ἐν Βασιλείᾳ οἰκοῦντες, τὸ νεκρὸν αὐτοῦ σῶμα κατέκαυσαν τῷ αφνδ'. (β).

§. 5.

Παπολάτρης, διὸ ὑπέγραψε μίαν ὁμολογίαν πίςεως κατὰ τὴν δόξαν τῶν Καλβίνιςῶν· Οὗτος συνέγραψε βιβλίον μέγα κατὰ τῶν Ἀνατριαδίτων διὰ παρακινήσεως Φριδερίχου Γ'. τοῦ Παλατίνου Ἐλέκτορος.

(α) Γωάννης ὁ Πισκάτωρ ἐκ τῆς συμμορίας τοῦ Καλβίνου διδάσκαλος Θεολογίας, ἄνθρωπος αὐθάδης, καὶ κενόδοξος. διέφερεν ἀπὸ τὸν Καλβῖνον εἰς τὴν διδασκαλίαν, πρῶτον μὲν ἔλεγε πῶς ἡ δικαιοσύνη τοῦ Χριςοῦ διττὴ ἐςὶν, Ἐνεργετικὴ, καὶ Παθητικὴ, ἡ Ἐνεργητικὴ ἦν ἐκείνη ὁπὸ ἔλαβε διὰ τὰ πάθη του, καὶ ἔλεγε πῶς ἡ ἐνεργητικὴ ὠφέλησε μόνον αὐτὸν, καὶ ἡ παθητικὴ ἡμᾶς, διὰ τῆς ὁποίας δικαιόμεθα. Β'. Η' κλῆσις τοῦ ἄρτου εἰς τὸν Δεῖπνον ἦν Οὐσιωδῶς ἀναγκαῖα. καὶ αὐτὴν τὴν δόξαν ἐδέχθη καὶ ἡ ἐν Μαρπέργῳ Ἀκαδημία, αἱ δὲ λοιπαὶ τῶν Καλβϊνιςῶν Ἀκαδημίαι τὴν ἀπερρίψαν· Γ'. ἐδίδασκεν ὅτι ὁ Μωσαϊκὸς νόμος πρέπει νὰ παρατηρῆται ὡς πρὸς τὰς δικαιοκρισίας ἐντολάς. Δ'. ἀπεμακρύνθη πολὺ ἀπὸ τὰ δόγματα τοῦ Καλβίνου ὡς πρὸς τὸν προορισμὸν, τὴν θείαν χάριν, τὴν μετάνοιαν, καὶ ἄλλα τινὰ, καὶ ἐσύνθεσε μίαν ἰδικήν του Κατήχησιν. Ε'ξέδωκε καὶ μίαν νέαν μετάφρασιν τῆς Γραφῆς γεμάτην ἀπὸ πολλὰ ψεύδη.

(β) Η' τοῦ Καλβίνου αἵρεσις διεμοιράθη εἰς πολλὰς αἱρέσεις, αἱ πρώτισαι εἰσὶν οἱ Μετερρυθμισμένοι, κοινῶς Ρ'εφορμάτοι, οἵτινες διάγουσιν εἰς Γαλλίαν, Παλατινάτον, Σβιτζέρους, Φλανδρίαν, καὶ ἀκολουθοῦσι κατ' ἀκρίβειαν τὴν διδασκαλίαν τοῦ Καλβίνου. τοῦτοι εἰς τὴν Σκοτίαν καὶ Ἀγγλίαν ὀνομάζονται Καθαροὶ ἤτοι Περιτάνοι, προσέτι εἰσὶν αἱ αἱρέσεις τῶν Ἀνεξαρτήτων, ἢ Γνδιπενδέντων, Ρ'εβελλέρων, Πρεσβυτέρων, ἢ Πρεσβυτεριάνων, Ἀγγλο Καλβίνων, καὶ Πισκατόρων, καὶ ἄλλων.

§. 2. Οἱ Καθαροὶ εἶναι οἱ πλέον αὐςηροὶ Καλβϊνισταὶ, οἵτινες μισοῦσι πάντας τοὺς μὴ πιςεύοντας ὡς αὐτοὶ, μάλιςα τοὺς Καθολικοὺς, εἰς τρόπον ὅτι ὅτε εἰς τὰς Ἐκκλησίας

ΑΙΩΝ Ις'. Μιχαὴλ ὁ Σερβέτος.

§. 5. Μιχαὴλ Σερβέτος ὁ Ἱσπανὸς, ἰατρὸς τὸ ἐπιτήδευμα, ὁσις ἀπὸ τὴν Γαλλίαν εἰς Ἀφρικὴν ἐλθὼν, διὰ νὰ μάθῃ τὴν Σαρακινὴν διάλεκ-

σίας αὐτῶν δὲν προσεύχονται. Ἀποβλίπτουσι τὸ Ἐπισκοπικὸν ἀξίωμα, πάντας τὰς τελετὰς τόσον τῆς Ῥωμαϊκῆς, ὅσον καὶ τῆς Ἀγγλικῆς Ἐκκλησίας, ἔτε δέχονται τινὰ προσευχὴν, ἔτε τὸ πάτερ ἡμῶν. Παρατηροῦσιν ἀκριβῶς τὴν ἡμέραν τῆς Κυριακῆς, ὡς οἱ Ἑβραῖοι τὸ σάββατον· ἀποσεβόφονται τὴν βασιλικὴν ἀξίαν, καὶ αὐτοὶ ἔγιναν αἴτιοι τῆ Θλιβερῆ θανάτε Καρόλε Α'.

§. 3. Οἱ Ἀνεξάρτητοι, ἤτοι ἰνδεπενδέντες, καὶ οἱ Πρεσβυτεριανοὶ συμφωνοῦσι μὲ τοὺς Καθαροὺς, ὡς πρὸς τὰ δόγματα τῆς πίστεως, ἀλλ' ὄχι ὡς πρὸς τὴν διοίκησιν τῆς Ἐκκλησίας· Οἱ ἀνεξάρτητοι δὲν ἀρέσσι τινὰ νὰ διδάσκῃ ὅπε νὰ μὴν εἶναι ὁπαδὸς τῆς διδασκαλίας των. Συγχνάζσιν εἰς τὸν Δεῖπνον, (ἤτοι Εὐχαριστίαν) τὰς Κυριακὰς, ἀλλὰ δὲν δέχονται εἰς τὸν Δεῖπνον, ἔτε εἰς τὸ βάπτισμα τινὰ ὁποῦ νὰ μὴν εἶναι ἐκ τῆς συμμορίας των.

§. 4. Οἱ Πρεσβυτεριανοὶ, οἵτινες ἔχσι καὶ τῆ σήμερον μεγάλην ἰσχὺν εἰς τὴν Ἀγγλίαν, διαφέρσιν ἀπὸ τὲς Ἀνεξαρτήτες, διότι αὐτοὶ ὑποτάσσσι τὰς Ἐκκλησίας εἰς τὰς κατὰ μέρος κλάσεις, τὰς κλάσεις, εἰς τὰς συνόδες τῶν ἐπαρχιῶν, καὶ αὐτὰς, εἰς τὴν σύνοδον παντὸς τοῦ γένες, εἰς τὰ Θεσπίσματα τῶν ὁποίων λέγσσι πῶς πρέπει νὰ πιςεύῃ ὁ καθ' εἷς ὡς εἰς Θείαν ἐντολήν. Οὕτως ὠνομάσθησαν διατὶ θέλσιν ὅτι αἱ Ἐκκλησίαι νὰ διοικῶνται ἀπὸ πρεσβυτέρες, λέγοντες ὅτι οἱ Ἐπίσκοποι δὲν ἔχσι μεγαλητέραν ἐξσίαν ἀπὸ αὐτὲς τὲς πρεσβυτέρες· διὰ τῆτο ἐκλέγσσιν εἰς αὐτὸ τὸ ἀξίωμα τὲς γεροντοτέρες.

§. 5. Οἱ Κσακκέροι, ἤτοι Τρεμώδεις, οἵτινες οἴονται ἑαυτὲς τελείως ἐν παντὶ πράγματι εἰς τὴν παρῆσαν ζωήν. Προσποιῶνται αὐτοὶ νὰ ἔχωσι συχνὰς ἐκςάσεις καὶ ἀποκαλύψεις, εἰς τὸν καιρὸν τῶν ὁποίων τρέμσι μὲ ὅλον τὸ σῶμα, λέγοντες ὅτι δὲν δύνανται νὰ ὑποφέρσσι τὴν ἀρθονοπαροχίαν τῆ Θείε φωτὸς ὁπῆ χαίρονται. Αὐτοὶ οἱ δεισιδαίμονες ἀποβλίπτσσι πάντας τὰς τελετὰς καὶ τὰς Ἐκκλησιαστικὰς, καὶ Πολιτικὰς, εἰς τρόπον ὅτι δὲν ἀσπάζονται τινὰ εἰς τὴν ὁδὸν, δὲν προσεύχονται εἰς τὰς Ἐκκλησίας, μάλισα λέγσσι πῶς εἶναι μάταιος δι' αὐτὲς ἡ προσευχὴ, ἐπειδὴ εἶναι δεδικαιωμένοι ἀπὸ τὴν ἰδίαν αὐτῶν δικαιοσύνην· Φλασφημῶσιν οἱ τρισκατάρατοι λέγοντες πῶς ὁ Χριςὸς ἐπὶ Σταυρῆ ἀπελπίθη, καὶ πῶς εἶχε πολλὰ ἐλαττώματα· δὲν πιςεύσσι μετὰ θάνατον ἔτε παράδεισον, ἔτε Κόλασιν. Ὁ ἀρχηγὸς αὐτῶν ἦν Ἄγγλος τις Φὼξ λεγόμενος, ῥάπτης, ἢ κατ' ἄλλες παπετζῆς.

§. 6. Οἱ Ῥεβελλέροι ἐχθροὶ τῶν πολιτικῶν νόμων, οἵτινες θέλσιν ὅτι πάντες οἱ ἄνθρωποι νὰ εἶναι ἰσότιμοι, καὶ νὰ μὴν ὑπερέχῃ ὁ εἷς τὲ ἕτερε, ἔτε εἰς τὰ ὑπάρχοντα, ἔτε εἰς τὴν ἀξίαν. διὰ τῆτο πολλάκις ἐκίνησαν ἀποσασίαν κατὰ τῶν ἡγεμόνων.

§. 7. Οἱ Ἄγγλο Καλσϊανοὶ διαφέρσσιν ἀπὸ τὲς Καθαρὲς, Ἀνεξαρτήτες, Πρεσβυτέρες, τόσον διὰ τὸ ἠθικὸν, ὅσον καὶ διὰ τὸ δογματικὸν τῆς Ἐκκλησίας. Αὐτοὶ μόνοι φυλάττσσι τὴν Ἐπισκοπικὴν ἀξίαν, τὴν χειροτονίαν τῶν ἱερέων, τὸ σημεῖον τοῦ Σταυρῆ, πράγματα ὁπὲ αἱ λοιπαὶ αἱρέσεις τῶν Καλσϊνων πάντα ἀποβλίπτσσιν· αὐτοὶ δέχονται τὲς πολιτικὲς ἡγεμόνας, μάλισα ἀποδίδσσιν εἰς τὸν βασιλέα πᾶσαν ἐξσίαν Ἐκκλησιαστικήν. Λέγσσι πῶς ὁ βασιλεὺς δύναται νὰ φέρῃ νέες νόμες μὲ τὴν συμβελὴν τῆ Μητροπολίτε, καὶ τῶν Ἐπιτρόπων τῶν Ἐκκλησιῶν, ἀλλὰ πῶς πάντοτε ὁ βασιλεὺς ἔχει νὰ κρίνῃ τὰς διαφορὰς τῶν Ἐκκλησιαστικῶν· προσέτι ὁ βασιλεὺς μὲ τὲς συμβελάτοράς τε ἀποφασίζει ὡς πρὸς τὸ δογματικὸν, ἀφορίζει καὶ ἄλλα ἐπιτίμια Ἐκκλησιαστικὰ φέρει.

§. 8. Οἱ Πισκατωριάνοι ἔλαβαν ἀρχὴν ἀπὸ Γωάννην τινὰ Πισκάτωρα Καλσϊνον, διδάσκαλον τῆς Θεολογίας, περὶ τῆ ὁποίε ὥρα ἀνωτέρω.

λεκτον, ἐπισρέψας ἐκεῖθεν ἐδίδαξεν ἀχὶ ἄλλο, εἰμὴ τὴν ἐκ τῆ Α'λκοράνε πλάνην, περὶ τῆ ἑνὸς προσώπε ἐν τῇ θεότητι, ϗ τὰς ἄλλας αὐτῆ βλασφημίας, ὅσις πιαθεὶς ἐν Γενέβῃ κατὰ τὸ ᾳφνγ΄. παρεδόθη τῷ πυρὶ (α), ἀνάγνωθι περὶ αὐτῆ τὸν Καλεῖνον (α).

§. 6.

(α) Ο΄ρα τὴν ὑποσημείωσιν. (α) Α'ριθ. 6. σελ. 386.

(β) Μιχαὴλ ὁ΄ Σερβέτος, Ἱσπανὸς τὸ γένος ἐκ Ταῤῥακῶνος τῆς Καταλωνίας, ἀρχηγὸς τῶν Α'ντιτρινιταρίων, ἄνθρωπος ἀγχίνες, σοφὸς, ἀλλ' ἐν ταυτῷ κενόδοξος, ὅσις ἐνόμιζεν ἑαυτὸν σοφώτερον πάντων τῶν ἀνθρώπων. ἐπαιδεύθη τὴν ἰατρικὴν τέχνην ἐν Παρισίοις, ϗ τὴν Λυθηρανικὴν δυσσέβειαν ἐν Γερμανίᾳ, ὅθεν ἐπισρέψας εἰς Γαλλίας, ἄρχισε νὰ διασπείρῃ τὸν Λυθηρανισμὸν, ϗ ἐγκαλεθεὶς ἠρνήθη, λέγων πῶς μάλιςα ἀποςρέφεται τοιαύτην δυσσεβῆ διδασκαλίαν. διέβη ὕςερον εἰς Α'φρικὴν διὰ νὰ γίνῃ ἔμπειρος εἰς τὸ Α'λκορᾶν τῆ Μωάμεθ. Ε'ρχόμενος δὲ εἰς Πολωνίαν δὲν ἐκαταδέχθη νὰ γένῃ ὀπαδὸς τινὸς αἱρέσεως, ἀλλ' ἐσύγησε νέαν αἵρεσιν ἀπὸ τὸ ἄθροισμα πασῶν τῶν αἱρέσεων. Α'φ' ἧ ἐμίανε τὴν Πολωνίαν, ϗ Γερμανίαν, ἠθέλησε νὰ μιάνῃ ϗ τὴν Γταλίαν, ϗ ἐλθὼν εἰς Γενέβην ἐφιλονείκησε μὲ τὸν ἐυρισκόμενον ἐκεῖ Καλεῖνον, ὅσις τόσον ἐκατόρθωσεν ὁπῆ οἱ ἐκεῖσε δικασαὶ τὸν ἐφυλάκωσαν. ὕςερον μεγάλης φιλονεικίας γινομένης μεταξὺ αὐτῆ ϗ τῆ Καλεῖνε, ὁ Σερβέτος ἔλεγεν ὅτι εἰς τὰ περὶ πίςεως ἀρκεῖ μόνον ἡ Γραφὴ, ϗ δὲν χρειάζεται ἡ ἐξήγησις τῶν Πατέρων ϗ τῶν Συνόδων, ϗ τῇ ἀληθείᾳ τὴν αὐτὴν δόξαν ἐδόξαζε ϗ ὁ Καλεῖνος· ὅθεν ἐσενοχωρεῖτο ὁ΄ Καλεῖνος, ὅταν ὁ΄ Σερβέτος ἐξήγει τὰ ῥητὰ τῆς Γραφῆς κατὰ τὴν γνώμην τε, τὰ περὶ τῆς Α'γίας Τριάδος, ϗ τῆς Θεότητος τῆ Χριςῆ, μὴ δυνάμενος νὰ μεταχειριθῇ τὲς Πατέρας, ϗ τὰς Συνόδες εἰς ἐξήγησιν αὐτῶν τῶν δύο μυςηρίων. μάλιςα ὁπῆ ὁ΄ αὐτὸς Καλεῖνος ἐξηγῶν τὸ ῥητὸν τῆ Ε'υαγγελίε, ἐγὼ ϗ ὁ΄ Πατὴρ ἓν ἐσμὲν, Γωάν. κεφ. ί. 30. εἶπε πῶς ἠπαρίτήθησαν οἱ πατέρες ὅταν διὰ τῆ τοιύτε ῥητῆ ἤθελον νὰ ἀποδείξωσι τὴν ἑνότητα τῆς ἐσίας τῆ Πατρὸς, ϗ τῆ Τ΄ῖῆ, διότι κατ' αὐτὸν ἐδηλῆσε τὸ ῥητὸν, τὴν τελείαν ὁμοίωσιν τῶν θελήσεων. Γ'δὼν δὲ ὁ΄ Καλεῖνος πῶς πεισματικῶς ὁ΄ Σερβέτος ἀπορρίπτει τὰ τρία πρόσωπα τῆς ἁγίας Τριάδος, ϗ μὴ δυνάμενος νὰ τὸν ἀποςοματίσῃ, διὰ μέσε τῶν Συγκλητικῶν τῆς Γενέβης τὸν ἀπεφάσισεν εἰς Θάνατον, ϗ τῇ κζ΄. Ο΄κτωμβ. τῷ ᾳφνγ΄. τὸν ἔῤῥιψαν εἰς τὸ πῦρ ϗ τὸν ἔκαυσαν.

§. 2. Οὗτος ὁ΄ Σερβέτος ἦν ἐν ταυτῷ, Α'ρειανὸς, Μακεδονιανὸς, Σαβελιανὸς, Λυθηρανιςὴς, Α'ναβαπτιςὴς, ϗ Σακραμεντάριος. Η'ρνεῖτο, ὡς ὁ Α'ρειος τὴν θεότητα τῆ Τ΄ῖῆ, ἀπέῤῥιπτεν, ὡς ὁ Μακεδόνιος τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον ἀπὸ τὴν θεότητα, λέγων ὅτι ἐν τῷ Θεῷ μόνον μία φύσις ϗ ἓν πρόσωπον ἐςίν. Η'ρνεῖτο μὲ τὸν Σαβέλλιον τὴν διαφορὰν τῶν τριῶν θείων προσώπων· Η'ρνεῖτο μὲ τὸν Λυθῆρον, ὅτι ὁ΄ Λυθῆρος ἀπέῤῥιπτεν ἀπὸ τὴν ὀρθόδοξον πίςιν· ἀπέῤῥιπτεν μὲ τὲς Α'ναβαπτιςὰς τὸ βάπτισμα τῶν νηπίων, ἔλεγε μὲ τὲς Σακραμενταρίες ὅτι ἡ Ε'υχαριςία δὲν εἶναι εἰμὴ τύπος τῆ Σώματος, ϗ Αἵματος τῆ Γησῆ Χριςῆ.

§. 3. Προσέτι ἔλεγεν ὅτι ὁ΄ ἄνθρωπος δὲν πράττει ἁμαρτίαν θανάσιμον πρὶν τῆ εἴκοσῆ ἔτες τῆς ἡλικίας τε, ὅτι ἡ ψυχὴ διὰ τῆς ἁμαρτίας γίνεται θνητὴ ὡς τὸ σῶμα. ἐδέχετο τὴν πολυγαμίαν, ϗ ἄλλας ἀσεβείας ἐφλυάρει ὁ΄ παμμίαρος.

§. 4. Ο΄παδοὶ τῆ Σερβέτε ἦσαν Ο΄υαλεντῖνος Γεντίλης, Γεώργιος Βλανδράτας, ϗ Βενερδῖνος Ο΄χεῖνος. Ο΄ Γεντίλης ἠκολέθει εἰς τὰ δόγματα τῆ Σερβέτε, ἀλλὰ τὰ ἐξήγει κατὰ διάφορον τρόπον· ἔλεγε πῶς εἰς τὴν Τριάδα συντρέχεσι τρία, ἐσία, ὁπῆ ἦτον ὁ΄ Πατὴρ, ὁ΄ Τ΄ὶὸς, ϗ τὸ Α'γιον Πνεῦμα. Ο΄ Πατὴρ εἶναι ὁ΄ μόνος ϗ ἀληθὴς Θεὸς ὁ΄ ἐσιῶν, ὁ΄ Τ΄ὶὸς ϗ τὸ Α'γιον Πνεῦμα εἶναι ἐσιωμένα. αὐτὸς δὲν ἔδι-

ΑΙΩΝ Ιϛ'. Λαίλιος Σόκινος.

§. 6. Τότε τῇ Σερβέτῃ τὴν βλάσφημον αἵρεσιν, ὑπὲρ τὸς ἄλλους ἤυξησε Λαίλιος ὁ Σόκινος ἐκ Σινῶν τῆς Ἰταλίας ὢν, ὅσις τόπους τινὰς τῆς

ἔδιδεν εἰς τὸν Πατέρα τὸ πρόσωπον τῆ Πατρὸς, διατὶ κατ' αὐτὸν αὐτὴ ἡ ἐσία ἀφ' ἑαυτῆς ἦν ὁ ἀληθὴς Θεὸς, εἰδεμὴ ἔλεγεν ὅτι ὑποτιθεμένε τῆ προσώπε τῆ Πατρὸς, ἔπρεπε νὰ ὀνομάζηται ἀχὶ Τριὰς, ἀλλὰ Τετράς. ὅθεν ἠρνεῖτο τὰ τρία πρόσωπα τῆς ἁγίας Τριάδος νὰ ἦσαν τῆς αὐτῆς Οὐσίας, ἀλλ' ἔλεγεν εἶς Θεὸς ἐςὶν εἰς τρία ἀΐδια Πνεύματα, ἀλλ' ἐν ταὐτῷ ἔλεγεν ὅτι ἔξω ἀπὸ τὸν Πατέρα, τὰ ἄλλα δύο ἦσαν μικρότερα, ἐπειδὴ ὁ Πατὴρ, ἔλεγεν, ἔδωκεν αὐτοῖς δύο θεότητας πολλὰ διαφορετικὰς ἀπὸ τὴν ἰδικήν τε. ἔτος ὁ Γεντίλης πιαθεὶς ϗ φυλακωθεὶς εἰς Γενέβην ὑπέγγραψε μίαν ὁμολογίαν πίςεως ἐν παντὶ ὀρθόδοξον, ἀλλ' εὐθὺς ὁπῆ ἔφυγεν τὴν ποινὴν, πάλιν ἄρχισε νὰ κηρύττῃ τὴν αἵρεσίν τε, τέλος πάντων ἐρχόμενος εἰς Βέρναν ϗ ἐγκαλεσθεὶς ὡς Ἀντιτρινιτάριος ἐθανατώθη.

§. 5. Γεώργιος Βλανδράτας ἐκ Πεδεμόντε τῆς Ἰταλίας, ἰατρὸς τὸ ἐπάγγελμα, ὅσις φυγὼν ἀπὸ τὴν Ἰταλίαν φοβέμενος τὸ Κριτήριον τῆς ἱερᾶς ἐξετάσεως, ὑπῆγεν εἰς Πολωνίαν, ϗ ὕςερον εἰς Τρανσιλβανίαν, ὅπε ἔγινεν ἀρχίατρος τῆ Βασιλέως Ἰωάννε Σιγισμένδε, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ὑπερασπιζόμενος ἄρχισε νὰ σπέρνῃ τὴν αἵρεσίν τε, ἐκεῖ ἐυρίσκοντο πολλοὶ Λυθηρανισαὶ, ϗ Καλβϊνισαὶ, οἵτινες ἀντεςάθησαν γενναίως εἰς τὸν Ἀρειανισμὸν τῆ Βλανδράτα. ὁ βασιλεὺς διὰ νὰ παύσῃ τὰ σκάνδαλα, ἐδιώρισε μίαν φιλονεικίαν, τῆς ὁποίας ἔγινε κριτής. Συνήχθησαν λοιπὸν εἰς Βαραδῖνον οἱ Μετερρυθμημένοι ἀπὸ τὸ ἓν μέρος, ϗ ὁ Βλανδράτας ἀπὸ τὸ ἄλλο μὲ πολλὰς ἄλλες Ἀρειανὲς ὀπαδὰς τε, οἵτινες ἐπρόβαλον τὰ ῥητὰ τῆς Γραφῆς ὁπῆ μετεχειρίζετο ὁ Ἄρειος κατὰ τῆς Θεότητος τῆ Υἱῆ. εἰς ἀπόκρισιν οἱ μετερρυθμημένοι ἀνέφερον τὴν ἐν Νικαίᾳ Σύνοδον, ϗ τὲς ἁγίες Πατέρας, ὁπῆ ἐξηγᾶσιν ὀρθῶς τὸ νόημα, λέγοντες ὅτι ἡ αὐτῶν ἐξήγησις πρέπει νὰ ἀποφασίσῃ ϗ νὰ εἶναι σερκτὴ, ἀλέως ὁ καθ' εἷς ἐδύνετο κατὰ τὴν γνώμην τε νὰ ἐξηγῇ τὰς Γραφάς. Τότε εἷς τῶν Ἀρειανῶν ςὰς εἰς τὸ μέσον εἶπεν· „ Πῶς, ὅταν ἐσεῖς, διὰ νὰ διαφ-„ θεντεύσητε τὴν δόξαν σας κατὰ τῶν Παπιςῶν, φέρετε τὰ ῥητὰ τῆς Γραφῆς, ϗ „ αὐτοὶ ἀποκρίνονται ὅτι τὸ ὀρθὸν νόημα πρέπει νὰ λαμβάνηται ἀπὸ τὲς ἁγίες Πατέ-„ ρας, ϗ ἀπὸ τὰς Συνόδες, ἀποκρίνεσθε, ὅτι οἱ ἅγιοι Πατέρες ϗ οἱ Ἀρχιερεῖς „ τῶν Συνόδων ἦσαν ἄνθρωποι ὑποκείμενοι εἰς τὸ νὰ ἀπατηθῶσιν ὡς ϗ οἱ λοιποὶ, ϗ „ λέγετε ὅτι εἰς τὰ δόγματα τῆς πίςεως ἀρκεῖ μένον ὁ λόγος τῆ Θεῆ, ὅσις ἀφ' „ ἑαυτῆ τε εἶναι καθαρὸς, ϗ δὲν ἔχει χρείαν ἐξηγήσεως· νῦν δὲ θέλετε νὰ μετα-„ χειριθῆτε ἐναντίον μας ἐκεῖνα τὰ ὅπλα, ὁπῆ ἀποδοκιμάζετε εἰς τὲς Καθολικές; αὐτὴ ἡ ἀπόκρισις ἤρεσε τῷ βασιλεῖ ϗ εἰς τὲς περισσοτέρες, ὅθεν διελύθη ἡ σύναξις μὲ ἐντροπὴν τῶν μετερρυθμημένων· ϗ τοιουτοτρόπως ἐπροχώρησεν ὁ Ἀρειανισμὸς εἰς τὴν Τρανσιλβανίαν.

§. 6. Βεναρδῖνος Ὀχεῖνος, ἐκ τῆ τάγματος τῶν Καππεκίνων μάλιςα κατά τινας ἀρχηγὸς αὐτῆ τῆ τάγματος. Οὗτος ἀφ' ἧ ἔμεινεν εἰς τὸ τάγμα ὀκτὼ χρόνους, ἔῤῥιψε τὸ Καππέτζιον, ἤτοι τὴν κεκάλλαν, ϗ ὑπῆγεν εἰς Γενέβην φοβέμενος τὴν ἱερὰν ἐξέτασιν, διατὶ ἐγκαλέσθη ὡς αἱρετικὸς· ἀλλὰ φανεὶς πλέον Λυθηρανισὴς, ἢ Καλβϊνισὴς ἐδιώχθη ἀπὸ τὴν Γενέβην, ϗ ὑπῆγεν εἰς Βασιλείαν, ϗ εἰς Στρασβέργον, ὅπε ἔγινε διδάσκαλος τῆς Θεολογίας. ἐκεῖθεν διέβη εἰς Ἀγγλίαν, ὅθεν διωχθεὶς ὁμῆ μὲ ἄλλες πολλὲς ἦλθεν εἰς Γερμανίαν, ϗ Πολωνίαν, ὅπε ἀπέθανεν, ἀφεὶς δύο υἱές, ϗ μίαν θυγατέρα, διότι ὅταν ἐξῆλθεν ἀπὸ τὸ τάγμα του ὑπανδρεύθη.

(β) Πρακτ. Θεολ. Μέρ. Β'. κλάσ. ε'.

τῆς θείας Γραφῆς κακῶς ἐννοήσας, εἰς ταύτην τὴν κακίσην αἵρεσιν ἔπεσε κατὰ τὸ ἀφμς'. σὺν ἄλλοις ἐκ ὀλίγοις τῶν Ἰταλῶν, οἵτινες τὰς συνελεύσεις αὐτῶν ἐν τῇ τῶν Οὐενετῶν δεσποτείᾳ ποιοῦντες, ἐγνωρίσθησαν ἀπὸ τὴν αὐθεντείαν, καὶ ἄλλοι μὲν αὐτῶν ἀπεκεφαλίσθησαν, ἄλλοι δὲ φυγόντες εἰς διαφόρους τόπους ὑπῆγαν. Ὁ δὲ Λαίλιος Σόκινος φυγὼν ἀπὸ τὴν Ἰταλίαν, ἔχυσε τὸ φαρμάκι του εἰς Ἑλβητίαν, Γαλλίαν, Γερμανίαν, Βελγίαν, Βρετανίαν, καὶ τελευταῖον εἰς τὴν Πολωνίαν. Πολλοὶ καὶ μετὰ τὴν καταστροφὴν τοῦ Σοκίνου ὠνομάζοντο, καὶ ἐφρόνουν τὴν αἵρεσίν του, ὥστε καὶ σχίσμα νὰ ἠκολούθησεν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῶν μεταῤῥυθμισθέντων, τὴν ἐν Κρακοβίᾳ, τῆς ὁποίας τὸ μεγαλήτερον μέρος μὲν τρία πρόσωπα ἐν τῇ Θεότητι ὁμολογεῖ, τὸ μικρότερον δὲ, ἓν μόνον, καὶ ἐκεῖνοι μὲν Τριαδῖται, ἐκαλοῦντο, ἕτοι δὲ Μοναδῖται, καὶ Ἀντιτριαδῖται. ἀνάγνωθι περὶ τούτων τὴν διήγησιν Ἀνδρέου τοῦ Βισοβετίου, καὶ τὴν ἱστορίαν τῶν μεταῤῥυθμ. Πολώνων (α).

Φαῦστος Σόκινος.

§. 7. Ἐν τούτοις ἀνέκυψε Φαῦστος Σόκινος ὁ Σινικὸς, ὁ Λαιλίου τοῦ Σοκίνου ἀνεψιὸς, υἱὸς ὢν Ἀγνήτου Βαργησίου Πατρικίου, τοῦ τῶν Σινῶν ἡγεμόνος. ὅσις ἀναγνώσας τὰ τοῦ θείου αὐτοῦ Σοκίνου χαρτοφυλάκια, εἰς τὰ ὁποῖα ἦρε τὰς ἐκείνου αἱρέσεις ἐγγράφους, διάλεξιν περὶ τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ ἐτύπωσεν εἰς Κρακοβίαν κατὰ τὸ αφιθ'. διὰ τὴν ὁποίαν πολλὰ ὑπὸ τῆς ἐκεῖ Ἀκαδημίας ἐμισήθη, εἰς τοῦ ὁποίου τὴν αἵρεσιν πολλοὶ ἀντεξάθησαν, αὐτὸς δὲ λυπηθεὶς, τὴν ψυχὴν παρέδωκε, καὶ ἀπέθανε τῷ αχδ'. ἀπὸ αὐτὸν τὸν Σόκινον ἐπωνομάθησαν οἱ Σοκινιανοὶ, οἱ ἀκολουθήσαντες δηλαδὴ εἰς τὰς αἱρέσεις αὐτῶν τῶν Σοκίνων, οἵτινες καὶ Ἀντιριαδῖται λέγονται, ὡς ἀνωτέρω εἴρηται, εἰς διαφόρους αἱρέσεις διαιρεθέντες· διότι ἄλλοι μὲν ἀπὸ αὐτοὺς, ὡς Φραγκίσκος ὁ Δαβὶδ μὲ ἄλλους τινὰς δὲν ἤθελαν νὰ ἐπικαλοῦνται τὸν Χριστόν. τῷ ὁποίῳ θερμότατα ἀντεξάθη περὶ τὸ αφοζ'. ἔτος Γεώργιος Βλανδράτας ὁ τοῦ Στεφάνου τοῦ βασιλέως τῶν Πολώνων ἀρχίατρος, καὶ συμβουλευτὴς, ὁ ὁποῖος ὅλῃ ψυχῇ ἐπικαλεῖσθαι τὸν Χριστὸν ἔλεγεν· ὁ Σόκινος τὴν μέσην ὁδὸν περιεπάτει λέγων, ὅτι νὰ ἐπικαλῶνται μὲν τὸν Χριστὸν, ἀλλὰ δὲν εἰς τοῦτο ἀπό τινὰ θείαν ἐντολὴν νὰ παρακινούμεθα. διὰ τὴν ὁποίαν αἰτίαν, οἱ λοιποὶ αὐτοῦ φράτορες, καὶ ὀπαδοὶ οἱ ἐκ τῶν τῆς Πολωνίας, καὶ Τρανσιλβανίας Ἀντιτριαδιτῶν ἄφησαν αὐτόν. Ὁμοίως ὁ αὐτὸς Σόκινος ἐμοίραζε τὴν λατρείαν, καὶ ἐπίκλησιν τοῦ Χριστοῦ, ἐκείνην μὲν λέγων νὰ διετάχθη θεόθεν, αὐτὴ δὲ ἀλλοίως ἐβεβαίωνε νὰ εἶναι, ἐὰν μὴ τὴν αὐτὴν λατρείαν προσφέρεσθαι τῷ Χριστῷ, πάρεξ μετὰ τὴν αὐτοῦ ἀνάσασιν νὰ προσετάχθη, ἐδίδασκεν. ὁμοίως ἐθέσπισεν ὁ Σόκινος, ὅτι

Σοκινιανοί.

ὁ

(α) Βιβλ. Β'. κεφ. ά. καὶ βιβλ. Γ'. κεφ. ά.

ος Πατὴρ καὶ Θεὸς ἐν πᾶσιν, ὁ δὲ Χριστὸς ἐν τούτοις μόνον πρέπει νὰ ἐπικαλῆται, τὰ ὁποῖα ἀνήκασιν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν· ὡσαύτως τὴν τῷ Χριστῷ προσφερομένην λατρείαν, νὰ εἶναι μὲν τῇ αὐτῇ γένος μὲ τὴν τῇ Θεῇ πατρὸς λατρείαν, μικροτέρα δὲ κατὰ τὸν βαθμόν, καὶ ἥττω. ὅτε ἡ ἡμετέρα ἐλπὶς εἰς αὐτὸν τὸν Χριστὸν νὰ ἀποτελειῶται, ἀλλὰ διὰ μέσου αὐτῆ πρὸς τὸν Θεὸν, καὶ πατέρα νὰ διέρχηται, καὶ νὰ διαπερᾷ, καὶ ἐκεῖ νὰ ἀναπάυηται, μήτε μὲ ἄλλον λόγον νὰ πρέπῃ ἡμεῖς νὰ ἐπιθαρρῶμεν εἰς τὸν Χριστὸν, παρὰ ὡς ἐν δευτέρᾳ ἤτοι ὀργανικῇ αἰτίᾳ. Μηδαμῶς δὲ ὡς ἐν αἰτίῳ τῆς ἡμετέρας σωτηρίας, μάλιστα τὸν Χριστὸν προσκυνοῦντες, οὐχὶ αὐτὸν τὸν Χριστὸν πρέπει νὰ προσκαλῶμεν, ἀλλ' αὐτὸν τὸν Θεὸν καὶ Πατέρα (α).

Ἀνδρέας Ὁσίανδρος.

§. 8. Ἀνδρέας Ὁσίανδρος ὁ Ῥηγιομοντανὸς καθηγητὴς, διαφόρως μὲ τὰς συγχρόνους αὐτῆ, καὶ ὁμοίας θεολόγους ἀντηγωνίζετο. διότι ἀνοήτως ἐδίδασκε, πῶς ὁ Χριστὸς ἔπρεπε νὰ σαρκωθῇ ἀλλ' οὐχὶ νὰ σταυρωθῇ· τὴν μετάνοιαν νὰ εἶναι ἐπίγνωσις, καὶ ἀποχὴ τῆς ἁμαρτίας, μὲ σκοπὸν διορθώσεως τῆς ζωῆς, καὶ ἐλπὶς πῶς θέλει τύχει ἀπὸ τὸν Θεὸν συγχώρησιν· τὴν ὁποίαν Φίλιππος ὁ Μελάγχθων περιέγραφε νὰ γίνηται μὲ πίστιν, καὶ συντριβὴν, καὶ τελευταῖον ὁμολόγει ὁ Ὁσίανδρος πῶς ὁ ἄνθρωπος νὰ δικαιῶται μὲ ὑποτικὴν τῆ Θεῆ δικαιοσύνην, καὶ καθὼς ὁ

(α) Πολλὰ καὶ διάφορα εἰσὶ τὰ δόγματα τὰ αἱρετικὰ τῶν Σοκινιανῶν, τὰ μεγαλήτερα ὅμως εἰσίν. Α'. ὅτι ἡ γνῶσις τῆ Θεῆ, καὶ τῆς θρησκείας δὲν ἀποκτᾶται ἀπὸ τὴν φύσιν. Β'. Δὲν εἶναι ἀναγκαία τοῖς Χριστιανοῖς ἡ ἀνάγνωσις τῆς παλαιᾶς Διαθήκης, ἐπειδὴ εἰς τὴν νέαν πάντα περιέχονται. Γ'. ἀρνῶνται την Παράδοσιν. Δ'. λέγουσιν ὅτι εἰς τὴν Θείαν ὐσίαν δὲν εἶναι πάρεξ ἓν πρόσωπον. Ε'. ὅτι ὁ Υἱὸς τῆ Θεῆ ὐ κυρίως Υἱὸς Θεῆ λέγεται. ς'. ὅτι τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον δὲν εἶναι πρόσωπον θεῖον, ἀλλὰ μόνον ἐνέργεια θεία. Ζ'. ὅτι ὁ Ἰησῆς Χριστὸς εἶναι ἀληθὴς ἄνθρωπος. ἀλλ' οὐχὶ ἁπλῆς ἄνθρωπος, ἐπειδὴ ἐτιμήθη τῆς ὑιοθεσίας τῆ Θεῆ σχηματιζομένε ἄνευ ἀνθρωπίνης πράξεως, καὶ ὅτι πρὶν τῆς ἀειπαρθένε Μαρίας ὁ Χριστὸς δὲν ὑπῆρχεν. Η'. ἀρνῆνται νὰ ἔλαβεν ὁ Θεὸς τὴν ἀνθρώπινον φύσιν εἰς ἑνότητα Προσώπε. Θ'. ὅτι ὁ Χριστὸς ὡς τόσον ἐστὶ Μεσίτης ἡμῶν, ὅσον μᾶς ἐμήνυσε τὴν ὁδὸν τῆς Σωτηρίας. Ι'. ὅτι ὁ ἄνθρωπος πρὶν ἁμαρτήσῃ δὲν ἦτον ἀθάνατος, ΙΑ'. ὅτι ὁ Χριστὸς δὲν ἐτελείωσε τὴν θυσίαν τε ἐπὶ Σταυρῆ, ἀλλ' ὅταν εἰσῆλθεν εἰς τὸν Οὐρανόν. ΙΒ'. ὅτι ὁ Χριστὸς δὲ ἀνέστη ἐξ ἰδίας τε ἐνεργείας, καὶ ὅτι τὸ Σῶμα τῆ Χριστῆ μετὰ τὴν ἀνάληψιν εἰς ἐδὲν κατετάθη, καὶ ὅτι νῦν ἐν τῷ Οὐρανῷ ἔχει ἓν σῶμα τελείως πνευματικόν. ΙΓ'. ὅτι τὸ βάπτισμα δὲν εἶναι ἀναγκαῖον εἰς τὴν σωτηρίαν, ἔτε δι' αὐτῆ ἀποκτᾶται ἡ θεία χάρις. ΙΔ'. ὅτι εἰς τὸ μυστήριον τῆς Εὐχαριστίας ἄλλο δὲν δέχεται ὁ μεταλαμβάνων, εἰμὴ ἄρτον καὶ οἶνον, καὶ ὅτι τοιαῦτα σύμβολα δὲν χρησιμεύουσιν εἰμὴ νὰ μᾶς ἐνθυμῶσι τὸν θάνατον τῆ Χριστῆ. ΙΕ'. ὡς πρὸς τὴν χάριν ἐδογματίζον ὡς ὁ Πελάγιος, λέγοντες ὅτι ἀρκῆσιν αἱ φυσικαὶ δυνάμεις εἰς τὸ νὰ διατηρήσῃ ὁ ἄνθρωπος τὸν νόμον. Ις'. ὅτι ὁ Θεὸς δὲν ἔχει ἀλάθητον γνῶσιν τῶν μελλόντων πράξεων, ὁπῆ κρέμανται ἀπὸ τὸ αὐτεξέσιον τῆ ἀνθρώπε. ΙΖ'. ὅτι αἱ ψυχαὶ μετὰ θάνατον δὲν ζῶσιν, αὐτὰ καὶ ἄλλα πολλὰ δογματίζεσιν οἱ Σοκινιανοὶ, τῶν ὁποίων ὀπαδοὶ εὑρίσκονται καὶ τῇ σήμερον εἰς Ὁλανδίαν, Βρεταννίαν, καὶ Τρανσιλβανίαν.

Ὀσίανδρος τὴν τῦ ἀνθρώπυ δικαίωσιν ἐπὶ μόνην τὴν ἐν Χριςῷ θείαν φύσιν ἀνετέθη, ὅτω Φραγκίσκος Στάγκαρος ὁ ἐκ Μαντύας τῆς Ἰταλίας κατὰ τῦτον τὸν χρόνον ἔλεγε τὸν Χριςὸν, κατὰ μόνην τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν νὰ εἶναι μεσίτης ἡμῶν. Ὅρα περὶ τῦ Ὀσιάνδρυ τὸν υἱὸν αὐτοῦ Λαzαρ, ἐν τῇ ἐπιτομῇ τῆς Ἐκκλησ. ἱςορ. (α).

Νέοι Σαμωσατέοι.

§. 9. Εἰς τύτυς δὲ καὶ τὰς τοιύτας αἱρετικὰς, ἐὰν τινὰς νέας Σαμωσατεῖς ὠνομάσῃ, ἐξάπαντος δὲν ἤθελε σφάλει τῆς ἀληθείας. διότι ἡ αἵρεσις αὐτῶν εἰς τρία κεφάλαια συνίςατο παραλαμβανομένων ἀπὸ τὰς παλαιὰς αἱρέσεις. α΄. πῶς νὰ μὴν εἶναι ἐν τῷ Θεῷ ἀδεμία προσωπικὴ διαίρεσις, τὸ ὁποῖον κατ' ἀρχὰς ἐδίδαξαν Ἑρμογένης, Πραξείας, Νοητὸς, καὶ Σαβέλλιος, καὶ μετὰ τύτυς Παῦλος ὁ Σαμωσατεὺς, καὶ ὁ Φωτεινὸς· τὸ β΄. ὁ Χριςὸς πρὸ τῆς ἐνσαρκώσεως νὰ μὴν ἦτον, παρὰ εἰς τὸν νῶν τῦ Θεῦ ἐν ἰδέᾳ, τὸ ὁποῖον καὶ πάλαι εἶπον Ἐβίων, καὶ ὁ Κήρινθος, κατὰ τὸν Εἰρηναῖον (β), καὶ ἐπὶ τύτοις Παῦλος ὁ Σαμωσατεὺς, καὶ ὁ Φωτεινὸς κατὰ τὸν Αὐγυςῖνον (γ), ἐν τῷ γ΄. διϊσχυρίζετο ὁ Σερβέτος, εἰς τὸν Θεάνθρωπον Θεὸν νὰ ἐκοινωνήθη παρὰ τῦ Θεῦ ἡ Θεότης, ὄχὶ διὰ τῆς ἀϊδίυ γεννήσεως, ἀλλὰ διὰ τῆς κατὰ χάριν χρήσεως, καὶ ἐννοικήσεως αὐτῆς τῆς χάριτος, καθ' ἣν δύναται ὁ Χριςὸς ὄχὶ Θεὸς νὰ λέγηται, ἀλλὰ Θεὸς νὰ ἔγινε, καὶ χρονικὸς, ὄχὶ δὲ ἀίδιος, καθὼς καὶ πάλαι ἐφλυάρει ὁ Νεςόριος, κατὰ τὸν Θεοδώρητον (δ), ἀνάγνωθι τὸν Βελλαρμῖνον περὶ Χριςῦ ἐν ταῖς ἀντιλογίαις (ε).

Αἴτια αὐτῶν τῶν αἱρέσεων.

§. 10. Ἔξω ἀπὸ αὐτὰς καὶ ἄλλοι πολλοὶ ἐν τῇ Εὐρώπῃ κατὰ τύτυς τὺς χρόνυς ἀνέκυψαν Αἱρετικοὶ, ὡς ἀπὸ μίαν σεσαπημένην ὕλην κυώδαλα τινὰ φαρμακερὰ, τῶν ὁποίων γεννήτορες, καὶ αἴτια δὲν ἐξάθηκαν ἄλλοι παρὰ οἱ τῆς Ῥώμης αἱρετικοὶ, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν Ἀντίχριςοι Πάπαι, οἵτινες μὲ τὰς παρεκτροπὰς, καὶ παρασαλεύσεις τῆς ἀρχαίας πατροπαραδότυ, καὶ ὀρθοδόξυ πίςεως, καὶ μὲ τὰς φρενοβλαβεῖς καινοτομίας, τὰς ὁποίας ἀνυποςόλως, καὶ ἀναισχύντως ἐπακολυθοῦντες, εἰς τὴν σατανικὴν αὐτῶν ὑπερηφανίαν καθ' ἡμέραν ἐποίυν, τοιαῦτα τέρατα εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῦ Χριςῦ, τὴν ὁποίαν ὁ Χριςὸς μὲ τὸ Τίμιον αὐτῦ Αἷμα ἐξηγόρασεν, ἐγέννησαν.

ΚΕΦΑ΄.

(α) Ἑκατοντ. Ις΄. βιβλ. Γ΄. ἐν ἔτει αφνά. (β) Βιβλ. α΄. κεφ. κέ. καὶ κς΄. (γ) Αἱρ. μδ΄. καὶ μέ. (δ) Αἱρετ. κακομυθ. βιβλ. δ΄. (ε) Βιβλ. α΄. κεφ. α΄.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'.

Περὶ τῶν γενομένων συνόδων ἐν τῇ Δύσει κατὰ τούτους τοὺς χρόνους.

§. 1.

Ἔξω ἀπὸ τὰς πολλὰς διαλέξεις, καὶ συνελεύσεις ὅπου σχεδὸν εἰς πᾶσαν πόλιν τῆς Ἑλλαδίας, καὶ Γερμανίας ἐγίνοντο εἰς αὐτοὺς τοὺς χρόνους μεταξὺ τῶν Παπιστῶν, Λουθηρανῶν Ἀναβαπτιστῶν, Ζβιγγλιανῶν, καὶ τῶν λοιπῶν αἱρετικῶν, σύνοδοι κατ' ἐξοχὴν δύο ἔγιναν, ἡ Σινωνικὴ, καὶ ἡ ἐν Τριδέντῳ.

§. 2, Ἡ Σινωνικὴ σύνοδος ἄρχισε τῷ ᾳφκζ'. καὶ ἔλαβε τέλος εἰς τὸ ἀκόλουθον ἔτος ἐπὶ Κλήμεντος Ζ'. συναχθεῖσα κατὰ τοὺς Λουθήρου, καὶ ις'. κανόνας ἐξέθετο, εἰς τοὺς ὁποίους ἐλάλησε διὰ τὸ ἀψευδὲς τῆς Ἐκκλησίας, διὰ τὴν αὐθεντίαν τῶν Συνόδων, διὰ τὰς Ἐκκλησιαστικὰς νηστείας, διὰ τὴν ἀγαμίαν τῶν ἱερέων, διὰ τὰ μοναστικὰ ἐπαγγέλματα, διὰ τὰ ἑπτὰ μυστήρια, διὰ τὴν θείαν λειτουργίαν, διὰ τὸ Πουργατόριον, διὰ τὴν πίστιν τῶν ἁγίων, διὰ τὰς ἱερὰς εἰκόνας, καὶ διὰ τοὺς μισθοὺς τῶν καλῶν ἔργων. Σινῶν.

§. 3. Ἡ ἐν Τριδέντῳ, ἤτε Τρέντῳ σύνοδος ἄρχισε τῷ ᾳφμέ. Παύλου Γ'. ἀρχιερατεύοντος ἐν Ῥώμῃ, τῇ ιγ'. δεκεμβ. καθ' ἣν ἡ α'. συνέλευσις ἔγινε, καὶ ἔλαβε τέλος τῷ ᾳφξγ'. τῇ δ'. τοῦ Δεκεμβ. καθ' ἣν ἔγινεν ἡ ἐσχάτη συνέλευσις, καὶ ἐπεκράτησε χρόνους ιή. ἔγινε δὲ αὐτὴ ἡ σύνοδος ἀχὶ δι' ἄλλο, ἀλλὰ διὰ τὴν τῶν Λουθηρανῶν ἀποσασίαν τῆς ἐν Ῥώμῃ Ἐκκλησίας, εἰς τὴν ὁποίαν ἦσαν πρότερον ὑποκείμενοι, καὶ διὰ τὴν μεταῤῥύθμησιν τῆς Ἐκκλησίας τους· Συνελεύσεις ταύτης τῆς συνόδου ἔγιναν κέ. ἐπὶ Παύλου Γ'. Γουλίου Γ'. καὶ Πίου Δ'. εἰς τὰς ὁποίας οἱ παρεσιάσαντες μὲ τὰ τῶν Παπικῶν Δογμάτων διετάξαντο, τινὰ μὲν ἀνήκοντα πρὸς ἀνόρθωσιν τῶν διαφθαρέντων ἠθῶν τοῦ παρ' αὐτῆς κλήρου, τὰ περισσότερα δὲ πρὸς ἐμπέδωσιν, καὶ βεβαίωσιν τῶν Παπικῶν καινοτομιῶν, καὶ αἱρέσεων. ἀνάγνωθι περὶ ταύτης τῆς συναγωγῆς τῶν πονηρευομένων Ἀνδρέαν τὸν Δαδίθιον, ἐν τῇ πρὸς Μαξιμιλιανὸν τὸν Β'. ἐπιστολῇ, τὴν ἱστορίαν τῆς ἐν Τριδέντῳ συνόδου Παύλου Σαρπίου τοῦ Οὐενετοῦ, ὅπου γλαφυρῶς ταύτην διέγραψεν εἰς βιβλία ὀκτὼ, καὶ ἄλλους. Τριδέντ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ΄.

Περὶ Γωάννε τε Βασιλόβιτζ βασιλέως τῆς Μοσχοβίας, καὶ τῶν γενομένων ἐπ' αὐτε ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ρωσίας.

§. 1.

Γωάννης Βασίλοβιτζ βασιλεὺς Ρωσσίας ἀπὸ Χ. Γ. 1567.

Τελευτήταντος βασιλείου τοῦ Γβανόβιτζ, ὡς εἴρηται ἀνωτέρω, ἔλαβε τὰ σκῆπτρα τῆς βασιλείας ὁ υἱὸς αὐτοῦ Γωάννης, ὢν χρόνων δώδεκα, καὶ ἀποθανόσης καὶ τῆς μητρὸς αὐτοῦ Ἑλένης εἰς τὸν ἀκόλουθον χρόνον, ἡ σύγκλητος, καὶ ἄρχοντες τῆς Ρωσίας ὄντες ὑπὸ κυβέρνησιν ἀνηλίκου βασιλέως, διαφόρους ἁρπαγμοὺς ἐποίουν, ἔριδας, καὶ φιλονεικίας πρὸς ἀλλήλους, καὶ ἄλλας ἀκαταστασίας παντοῦ ἐτέλουν, ἕως ὅτου ὁ Γωάννης ἦλθεν εἰς ἀρκετὴν ἡλικίαν, εἰς τὴν ὁποίαν φθάσας πάντας τοὺς ἡσύχασε, μεταχειριζόμενος πᾶσαν ὀργὴν πρὸς αὐτούς, διὸ καὶ ἔλαβε τὴν ὀνομασίαν σκληρὸς, διὰ τὴν σκληρότητα, μὲ τὴν ὁποίαν μετεχειρίζετο τὴν δικαιοσύνην του, καὶ τὴν διοίκησίν του. αὐτὸς ἐξάθη εἷς τῶν μεγαλητέρων ἡγεμόνων τῆς Ρωσίας, ἀποκτήσας μὲ τὰ ἅρματά του τὰ βασίλεια τοῦ Καζανίου, τοῦ Ἀστρακανίου, τῆς Συβηρίας, καὶ τῆς Λιβονίας. ἐτέλεσε φοβεροὺς πολέμους μὲ τοὺς Πολώνους, καὶ Σβεδέζους, πάντοτε νικῶν. καὶ αὐτὸς ἐστὶν ὁ πρῶτος βασιλεὺς τῆς Ρωσίας, ὁποῦ ἐσέφθη μὲ διάδημα εἰς τὴν κεφαλὴν ὑπὸ Μακαρίου τοῦ Μητροπολίτου τῷ ᾳφμζ΄. καὶ ἐξάθη περὶ πλέον ῥάβδος τῶν ἀσεβῶν, καὶ μάχαιρα δίζομος κατὰ τῶν Τατάρων ἐκλήθη. διότι τοὺς ἔλαβε, καὶ ἐκυρίευσε τὸ Βασίλειον τοῦ Καζανίου, Ἀστρακανίου, καὶ Συβηρίας, ὡς ἀνωτέρω εἴρηται, καὶ πολλοὺς ἐξ αὐτῶν βαπτίσας, τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ πολλὰ ἠύξησεν εἰς τὸ βασίλειόν του· ὅθεν καὶ ναοὺς πολλοὺς, καὶ μοναστήρια εἰς αὐτὰς τὰς πόλεις ἀνωκοδόμησε, καὶ Ἀρχιεπίσκοπον Καζανίου, καὶ πλῆθος Ἀρχιμανδριτῶν, ἡγουμένων, καὶ ἱερέων εἰς αὐτὰς ἀπέστειλεν· ἐκπολιορκήσας δὲ καὶ τὴν Νεογραδίαν τῷ ᾳφξδ΄. πάντας τοὺς ἐν αὐτῇ Παπίστας ἐθανάτωσε, καὶ τὰ μοναστήριά τους ἄλλα μὲν κατέκαυσε, καὶ ἄλλα

ἀπὸ

ἀπὸ ὅλα τὰ κινητὰ κτήματα αὐτῶν εὐκαίρωσε, καὶ θανατώσας τὰς ἐν αὐτοῖς μοναχοὺς, τὰ καταλειφθέντα αὐτῶν κτήματα πάντα εἰς τὸ δημόσιον ἔβαλεν, ὁμοίως καὶ τὸν Ἐπίσκοπον αὐτῶν ἀπογυμνώσας ἐξόρισον εἰς Μοσχοβίαν ἔπεμψε. Ζήσας δὲ χρόνους νς'. καὶ ἐξ αὐτῶν βασιλεύσας μδ'. ἀπέθανε τῷ αφπδ'. τῇ ιδ'. τοῦ Μαρτίου μηνὸς, ἀφεὶς δύο υἱοὺς Φεδὼρ, ὄνομα Θεόδωρον, καὶ Δημήτριον, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ὁ Φεδὼρ ἔλαβε τὴν διαδοχὴν τῆς βασιλείας, ὡς ῥηθήσεται κατωτέρω.

Ἐπίσκοποι Μοσχοβίας Δανιὴλ.

§. 2. Ἐπὶ τούτου τοῦ Γωάννου Μητροπολίτης Μοσχοβίας, καὶ πάσης Ῥωσίας Δανιὴλ ὁ τοῦ Γωσηφίτου του μοναστηρίου ἡγούμενος ἔγινε, τὸν ὁποῖον ἡ σύγκλητος, καὶ οἱ ἄρχοντες διὰ τὴν ἀκαταστασίαν τους εἰς τὸν καιρὸν ὁποῦ ὁ Γωάννης εὑρίσκετο εἰς τὴν ἀνηλικιότητα, ὡς ἄνωθεν εἴπαμεν, τὸν ἀπέβαλαν τοῦ θρόνου τῆς μητροπόλεως, καὶ ἐν τῷ ἰδίῳ μοναστηρίῳ αὐτὸν ἐξώρισαν, καὶ ἀντ' αὐτοῦ Μητροπολίτην προεβίβασαν Γωάσαφ τὸν ἐπ' ὀνόματι τοῦ Σεργίου τιμωμένου Μοναστηρίου ἡγούμενον, τὸν ὁποῖον μετὰ τρεῖς χρόνους τῆς ἀρχιερωσύνης του τὸν ἐδίωξαν, καὶ μητροπολίτην προεβίβασαν Μακάριον τὸν τοῦ Νοβογραδίου Ἀρχιεπίσκοπον, ἄνδρα ἐν ἀρεταῖς περίδοξον, καὶ ἐπὶ τῆς ἀρχιερωσύνης του σύνοδος ἔγινεν εἰς τὴν Μοσχοβίαν, ἥτις ἔδογμάτισε πῶς νὰ γίνηται ὁ Σταυρὸς εἰς τοὺς Χριστιανοὺς μόνον μὲ τὰ δύο δάκτυλα, καὶ τὸ ἀλληλούϊα νὰ λέγηται δὶς καὶ ὄχὶ τρὶς, καὶ ἄλλα τινὰ, ὄχὶ μόνον ἀφρόνως, ἀλλὰ καὶ ἀμαθῶς· διὰ ταῦτα κατεδικάσθη ὑπὸ τῆς ἐν Μοσχοβίᾳ συναθροισθείσης συνόδου ἐπὶ Ἀλεξίου τοῦ Μιχαλόβιτζ, παρόντων τότε καὶ τῶν Πατριαρχῶν Ἀλεξανδρείας, καὶ Ἀντιοχείας.

Γωάσαφ.

Μακάριος.

ΚΕΦΑ-

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ'.

Περὶ Σελίμ τοῦ Β'. Μουράτη Γ'. καὶ Μεχμέτη Γ'. τῶν Αὐτοκρατόρων τῶν Τούρκων, καὶ τῶν γενομένων ὑπ' αὐτῶν ἐν τῇ Ἀνατολικῇ Ἐκκλησίᾳ.

§. 1.

Σελίμης Β'. Αὐτοκράτωρ Ἀνατολῆς ἀπὸ Χ. Γ. 1566.

Τὴν ἀποβίωσιν τοῦ Σολεϊμάνη μαθὼν ὁ υἱὸς αὐτοῦ Σελίμης, διάγων ἐν τῇ Ἀμασείᾳ, ὡς διείληπται, παρευθὺς δρομαῖος ἦλθεν εἰς τὴν Μυσίαν, ὅπου Αὐτοκράτωρ ὑπὸ τῶν Στρατοπέδων ἀνηγορεύθη τῷ ἀφξ'. τῇ κγ'. τοῦ Σεπτεμ. μηνὸς· ἐκεῖθεν δὲ ἐπιστρέψας εἰς Κωνσαντινούπολιν, πρὸς τοῖς ἄλλοις ἐσυλλογίσθη νὰ κατασκευάσῃ χαντάκι ἀρχόμενον ἀπὸ τοῦ Ταναΐδος ποταμοῦ μέχρι τῶν πλησίον Ἀστραχανίου ἐκβολῶν τοῦ Βόλγα ποταμοῦ· ἐμποδισθεὶς δὲ ὑπὸ τῶν Μοσχόβων, δὲν ἐτελείωσε τὸ ἔργον· ἤγειρε πόλεμον κατὰ τῶν Περσῶν, ὑπέταξε τὴν Κύπρον, ἐπανέλαβε τὸ Τένεζι, τὴν Γολέτταν, καὶ ἄλλας πόλεις τῆς Λιβύης, διὸ φοβηθέντες οἱ Εὐρωπαῖοι μήπως ὑποτάξῃ καὶ τὰ ἄλλα νησία αὐτῶν, ἕνωσαν μέγαν στόλον, καὶ ἐχάλασαν τὸν στόλον τοῦ Σελίμ, τὸν ὁποῖον οἱ ἐκ τῆς Γαλλίας Χριστιανοὶ, καὶ μάλιστα οἱ Οὐενετοὶ παντελῶς κατεπόντισαν περὶ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Ἀχελῶου ποταμοῦ τῇ ζ'. τοῦ ὀκτωμβρίου, ἡμέρᾳ κυριακῇ τῷ ἁφοά. Τελευταῖον τρυφηλὸς ὢν, καὶ πολλὰ ἀσελγὴς ἀπέθανεν, αὐτοκρατορήσας ἔτη θ'.

Μεράτης Γ'. Αὐτοκράτωρ Ἀνατολῆς ἀπὸ Χ. Γ. 1575.

§. 2. Διάδοχος αὐτοῦ ἔγινε τῷ ἁφοέ. Μεράτης ὁ μεγαλήτερος τῶν υἱῶν του, ὅσις ἐν ἀρχῇ τῆς αὐτοκρατορίας νόμους τινὰς ἐξέθετο κατὰ τῶν ἀρσενοκοίτων, κατὰ τῶν βλασφήμων, κατὰ τῶν λαμβανόντων πολλὰς γυναῖκας, κατὰ τῶν καπήλων, τῶν πραγματευτῶν κτ'. ἤγειρε πόλεμον κατὰ τῶν Περσῶν, τῶν Δαλματῶν, καὶ ἄλλων βασιλεύσας δὲ χρόνους κ'. καὶ ἡμέρας κς'. ἐτελεύτησεν ἀπὸ λιθίασιν τῇ Ις'. Γ'αννου. τῷ ἁφιέ. ὢν ἐτῶν μή.

Μεχμέτης Γ'. Αὐτοκράτωρ Ἀνατολῆς ἀπὸ Χ. Γ. 1595.

§. 3. Ἀποθανόντος τοῦ Μεράτη, ἐλθὼν ὁ μεγαλήτερος αὐτοῦ υἱὸς Μεχμέτης ἀπὸ τὴν Μαγνησίαν εἰς Κωνσαντινούπολιν, Αὐτοκράτωρ ἀνηγορεύθη τῇ κζ'. Γ'ανναρ. τῷ αὐτῷ ἔτει, δηλαδὴ τῷ ἁφιέ. ὅσις τὸν χιονηθέντα πόλεμον ἀδιάκοπον ἐφύλαξε, καὶ ἐλθὼν εἰς Οὐγγαρίαν νι-

λεμον ἀδιάκοπον ἐφύλαξε, ϗ ἐλθὼν εἰς Οὐγγαρίαν νικητὴς ἔστρεψεν ἐκεῖθεν· πολλὰ δὲ ἀγανακτήσας κατὰ τῶν Δυτικῶν Χριστιανῶν εἰς τόσον θυμὸν ἄναψεν, ὥστε νὰ προσάξῃ τὸς ἐν Αἰγύπτῳ Ἑβραίους, νὰ κινήσωσι, ϗ νὰ ἐγείρωσι κατ' αὐτῶν ὅπλα· πολλὸς δὲ πολέμους συγκροτήσας, ϗ αὐχμηρὸς φανεὶς, τέλος ἀπέθανε περὶ τὰ τέλη τῦ ᾳχγ'. ἔτους, βασιλεύσας ἕως ὀκτὼ χρόνους.

§. 4. Πατριάρχαι Κωνσταντινουπόλεως εἰς τὸν καιρὸν αὐτῶν τῶν Αὐτοκρατόρων ἔγιναν ἕτοι· Μητροφάνης ὁ Καισαρείας, Γερεμίας ὁ Λαρίσσης, Παχώμιος ὁ Λέσβιος, Θεόληπτος ὁ Φιλιππουπόλεως, Ματθαῖος ὁ Γωαννίνων, ϗ Γαβριὴλ ὁ Θεσσαλονίκης. Πατριάρχαι Κωνσταντινουπόλεως.

§. 5. Καθαιρεθέντος λοιπὸν τῦ Γωάσαφ, ὡς ἀνωτέρω εἴρηται, συνήχθησαν οἱ ἀρχιερεῖς, νὰ ψηφίσωσιν ἕτερον Πατριάρχην ἀντ' αὐτῦ· Πρὸ δὲ τῆς ἐκλογῆς κατακρίναντες τὴν Σιμωνίαν ἐθέσπισαν νὰ μὴ γίνωνται εἰς τὸ ἑξῆς χειροτονίαι μὲ χρήματα, κατὰ τὸς ἀνέκαθε θεσπισθέντας ἱερὸς κανόνας· ἐκεῖνος δὲ ὁπῦ τολμήσει τοιῦτον τὶ νὰ πράξῃ, νὰ εἶναι αὐτοκαθαίρετος κτ'. συμβουλευθέντες δὲ, ϗ διὰ τὰ ἐμβατοίκια, καθὼς ἔχωσι συνήθειαν νὰ τὰ ὀνομάζωσιν, ἀπεφάσισαν ὁμοφώνως νὰ δίδωνται αὐτὰ, ἔπειτα ἐκλέξαντες Μητροφάνην τὸν Καισαρείας Μητροπολίτην, κατὰ τὴν συνήθειαν τῷ ᾳφξέ'. εἰς τὸν Πατριαρχικὸν θρόνον ἀνεβίβασαν, ὅσις Πατριαρχεύσας χρόνους ἑπτὰ, παραίτησεν ἐκ βσίως τῷ ᾳφοβ'. Μαΐῳ δ'. Μητροφάνης ὁ Καισαρείας.

§. 6. Τότε τῦ Μητροφάνους Πατριαρχεύοντος μετὰ τὴν ἐν ἔτει ᾳφοά. παρὰ τῶν Τούρκων ἄλωσιν τῆς Κύπρου, ὀρθόδοξος Ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντίας νέας Γερουσιανῆς, ἐχειροτονήθη Τιμόθεος ὁ ἐκ Κύπρου. Κύπρου ἄλωσις.

§. 7. Παραιτήσαντος τῦ Μητροφάνους, οἱ ἐν Κωνσταντινουπόλει τυχόντες ἀρχιερεῖς, μὲ τὸς κληρικὸς αὐτῆς Πατριάρχην ἐξελέξαντο Γερεμίαν τὸν Λαρίσσης μητροπολίτην, ἄνδρα σολισμένον ἀπὸ πᾶσαν ἀρετὴν, ὅσις ἐνθρονιασθεὶς κατὰ τὴν συνήθειαν, τὴν ἄλλην ἡμέραν ὑπῆγεν εἰς τὸν ἐπίτροπον, ϗ δὸς τὰς τῦ ἐτησίου δύο χιλιάδας φλωρία, ἐφίλησε τὴν χεῖρα τῦ βασιλέως, διότι συνήθεια ἦν ἀπὸ τὸν καιρὸν τῦ βασιλέως Μεχμέτη, ὁπῦ ἔλαβε τὴν προκαθημένην ταύτην τῶν πόλεων, ἐκεῖνος ὁπῦ ἤθελε γίνῃ Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως, διὰ τιμήν τε, ϗ ἀξίαν, νὰ ἀσπάζηται τὴν χεῖρα τῦ βασιλέως, παρομοίως μὲ τὸς λοιπὸς ἀξιωματικὸς, ϗ ἔλαβε τὸ μπεράτιον, διὰ μέσε τῦ ὁποίε ἐβεβαιώθησαν εἰς αὐτὸν τὰ δοθέντα τοῖς Πατριάρχαις προνόμια. Ἐπὶ τούτοις σύνοδον συγκροτήσας, τόμον ἐξέδωκε, τὸν χειροτονοῦντα, ἢ χειροτονόμενον ἐπὶ χρήμασιν, ὁμοίως ϗ τὸν λαμβάνοντα, ἢ χορηγοῦντα ἐμβατοίκιον νὰ εἶναι αὐτοκαθαίρετος, ϗ οὕτω τελείως τὴν Σιμωνίαν, ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν μακρὰν ἀπέβαλε. Πάντοτε δὲ ἐφρόντιζε, τὴν μελέ- Γερεμίας ὁ Λαρίσσης.

μελέτην τῶν θείων Γραφῶν, καὶ νὰ διδασκῃ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τὸν λαὸν τῆ Κυρίᾳ, λέγων τὰ σωτήρια λόγια, παρομοίως μὲ τὸς παλαιὸς ἁγίας Πατριάρχας. Εἰς δὲ τὸ Πατριαρχεῖον τοιαύτας οἰκοδομὰς ἐκ θεμελίων ἀνήγειρε, καὶ τοιοῦτον σολισμὸν εἰς τὸν ἱερὸν ναὸν τῆς παμμακαρίσ᾽ κατέςησεν ὡς οὐδεὶς ἄλλος τῶν πρὸ αὐτῆ πατριαρχευσάντων· ἀνάγνωθι περὶ αὐτῆ (α).

Ἀποκρίνεται πρὸς τὰς ἐρωτήσεις τῶν ἐκ Τυβίγγης διδασκάλων

§. 8. Πρὸς αὐτὸν τὸν ἀοίδιμον Πατριάρχην Κωνσαντινοπόλεως Γερεμίαν, οἱ ἀπὸ Τυβίγγης τῆς Γερμανίας Γάκωβος ὁ Ἀνδρέας, καὶ Μαρτῖνος ὁ Κράσιος Ἐπισολὰς ἔπεμψαν μὲ τὰ κεφάλαια τῆς πίσεως τῆς μεταρρυθμισθείσης αὐτῶν Ἐκκλησίας, ζητοῦντες παρ᾽ ἐκείνε τὰς ἀποκρίσεις· αὐτὸς δὲ τρεῖς κατ᾽ ἐκείνων τῶν κεφαλαίων συντάξας πραγματικὰς ἀποκρίσεις, εἰς τὰς ὁποίας φανερὰ τὴν ἐπικρατήσασαν τῇ ἀνατολικῇ Ἐκκλησίᾳ ὀρθόδοξον γνώμην ἐξέθετο, καὶ μὲ Ἐπισολὰς εἰς τὸς ἄνωθεν σοφὸς ἄνδρας ἀντέπεμψεν· ἀπὸ τὰς ὁποίας ἡ πρώτη μὲν ἀπόκρισις πρὸς τὴν ἐν Αὐγούςῃ ἐκδοθεῖσαν ὁμολογίαν τῆς αὐτῶν πίσεως πεμφθεῖσα τῷ ἀφοσ᾽. ἄρχιζεν ὅτω. „ Δεξάμενος τὰ παρὰ τῆς ὑμετέρας ἀγάπης „ πεμφθέντα ἡμῖν γράμματα, τό, τε βιβλιάριον τὸ τὰ κεφάλαια τῆς „ πίσεως ὑμῶν περιέχον κτ. Ἡ δὲ δευτέρα ἀπόκρισις πεμφθεῖσα εἰς Τυβίγγην τῷ ἀφοδ᾽. πρὸς τὴν ἀνταπόκρισιν Λεκᾶ τῆ Οσιάνδρε, καὶ Μαρτίνε τῆ Κρασίᾳ τῆς αὐτῆ πρώτης ἀποκρίσεως, ἄρχιζεν ὅτως. „ Ἡ „ μετριότης ἡμῶν δεξαμένη τὰ τῆς ἀγχινοίας ὑμῶν ἃ δεύτερον πεπόμ„ φατε γράμματα περί τε τῆς τῆ ἁγίε Πνεύματος κτ. καὶ τελευταῖον ἡ τρίτη ἀπόκρισις πεμφθεῖσα εἰς Τυβίγγην κατὰ τὸ ἀφπά. ὅτως ἄρχιζεν. „ Ἀφίκετο ὡς ἡμᾶς ὦ ἄνδρες σοφώτατοι Γερμανοὶ, καὶ τὸ ἀρ„ τίως ἀποσαλὲν παρ᾽ ὑμῶν βιβλίον, ἐν ᾧ κτ. Αὐταὶ λοιπὸν αἱ ἀποκρίσεις, καθὼς καὶ αἱ ἀνταποκρίσεις τῶν Γερμανῶν μετὰ τῆς ὁμολογίας αὐτῶν πίσεως, καὶ ἄλλων, τύποις ἐξεδόθη ἐν Βιτεβέργῃ κατὰ τὸ ἀφπδ᾽. ἐν τόμῳ ἐπιγραφὴν Λατινικὴν ἔχοντι, Acta, & ſcripta Theologorum, ἤτοι πράξεις, καὶ συγγράμματα Θεολόγων.

Σύνοδος Κωνσαντινοπόλεως διὰ τὸ νέον Καλενδάριον. Μητροφάνης τὸ β'.

§. 9. Πατριαρχεύοντος τότε τῆ Γερεμίε σύνοδος Μητροπολιτῶν συνήχθη ἐν Κωνσαντινοπόλει τῷ ἀφπγ᾽. ἐπιδημήσαντος καὶ Σιλβέςρε τῆ Ἀλεξανδρείας, ἥτις κατακρίνασα τὸ καινοτομηθὲν ὑπὸ Γρηγορίε τῆ Ρώμης Καλενδάριον, δὲν τὸ ἐδέχθη, κατὰ τὴν αἴτησιν τῶν Λατίνων.

Γερεμίας τὸ β'.

§. 10. Ἐκβληθέντος τῆ Γερεμίε, πάλιν ὁ πρὸ αὐτῆ Πατριαρχεύσας Μητροφάνης ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον, καὶ προσὰς αὐτῆ μῆνας ἐννέα ἀπέθανε, καὶ ἀντ᾽ αὐτῆ Πατριάρχης ἀνεκλήθη τὸ δεύτερον ὁ ῥηθεὶς ἀνωτέρω Γερεμίας, ὅςις Πατριαρχεύσας χρόνε τέσσαρας ἐξεβλήθη τῆ θρόνε ὑπὸ Παχωμίε τῆ Λεσβίε, καὶ εἰς Ῥόδον ἐξωρίσθη.

§. 11.

(α) Τερκογρ. βιβλ. β'. σελ. 180.

§. 11. Οὗτος ὁ Παχώμιος ἐπιβατικῶς Πατριάρχης ἔγινε τῷ ᾳφπδ'. καὶ μετὰ χρόνον ἕνα ἐξώσαντες αὐτὸν οἱ μητροπολῖται, καὶ καθήραντες, Πατριάρχην ἐποίησαν Θεόληπτον τὸν Φιλιππουπόλεως μητροπολίτην τῷ ᾳφπε. καὶ μετὰ ἕνα χρόνον πάλιν ἐμβῆκεν ὁ Γερεμίας τὸ τρίτον· ὁ δὲ ἄνω ῥηθεὶς Παχώμιος προεχειρίσατο Σάμβ Ἀρχιεπίσκοπον Νεόφυτον τινὰ, τὸν ὑποῖον ὁ μετ' αὐτὸν Θεόληπτος τῷ ἑπομένῳ ἔτει καθήρας, τὰ τῆς Ἐπαρχίας εἰσοδήματα Κωνσαντίνῳ τῷ Πρωταποστολαρίῳ κληρικῷ δέδωκε, προσθεὶς τῇ Σάμῳ ταύτῃ, καὶ τὰ λοιπὰ νησία, τὴν Γκαρίαν, Ἀποσαλίαν, καὶ τὰ Ψαρὰ ἐν ἔτει ᾳφπέ.

Παχώμιος.

Θεόληπτος Φιλιππουπόλεως.

Γερεμίας τὸ Γ'.

§. 12. Ματθαῖος ὁ Γωαννίνων μητροπολίτης Πατριάρχης Κωνσαντινουπόλεως ἔγινεν ἐν ἔτει ᾳχά. ὅσις Πατριαρχεύσας χρόνους σχεδὸν δύο, καὶ τὸ σχῆμα τὸ μέγα ἐνδυσάμενος τῆς μοναδικῆς πολιτείας, παραίτησιν τοῦ θρόνου ἐποιήτε. Μετὰ τὸν ῥηθέντα Ματθαῖον ἔγινε Πατριάρχης Νεόφυτος ὁ Ἀθηνῶν Μητροπολίτης, ὡς τὸ περὶ αὐτοῦ καταχρωσθὲν ὑπόμνημα ἐν τῷ τῆς Ἐκκλησίας κώδικι περιέχει, ἔχον οὕτως. „ Ἐ-„ πειδὴ τοῦ Πατριάρχου κὺρ Ματθαίου ἰδία θελήσει, καὶ προαιρέσει ἐνδυ-„ σαμένου τὸ μέγα σχῆμα τῆς μοναδικῆς πολιτείας, κοινῇ συμφωνίᾳ, καὶ „ ψήφῳ, τῶν ευρεθέντων ἀρχιερέων, καὶ ὑπερτίμων προεβιβάσθη εἰς „ τὸν Πατριαρχικὸν θρόνον τῆς Κωνσαντινουπόλεως ὁ παναγιώτατος Πα-„ τριάρχης κὺρ Νεόφυτος ἀπὸ τῆς Μητροπόλεως Ἀθηνῶν μετατεθεὶς κτ'. ὅσις ὕστε χρόνον Πατριαρχεύσας ἐξεβλήθη τοῦ θρόνου, καὶ ἐξωρίσθη, καὶ ἔγινε Ῥαφαὴλ ὁ Μεθύμνης, διὰ τὸν ὁποῖον κατωτέρω ῥηθήσεται.

Ματθαῖος ὁ Γωαννίνων.

Νεόφυτος Ἀθηνῶν.

§. 13. Ἐπὶ τούτου τοῦ Νεοφύτου ἔγινε καὶ τόμος συνοδικὸς τοιοῦτος διαλαμβάνων. „ Ἐπειδὴ διὰ τὰ πολλὰ χρέη, τὰ ὁποῖα ἐπροξένησεν ὁ „ καιρὸς εἰς τὴν μεγάλην Ἐκκλησίαν, καὶ αἱ διάφοραι γνῶμαι, καὶ προαι-„ ρέσεις τινῶν ἀπὸ τοῦ καιροῦ τῆς μεγάλης συνόδου, ἔγιναν μὲν ἀποκο-„ παὶ, καὶ ζημίαι, καὶ δόσεις, καὶ ἀπαιτήσεις πολλαὶ, καὶ καθαιρέσεις „ ἀρχιερέων εἰς τοῦτο προέβησαν, καὶ συνήχθησαν χρήματα πολλὰ, „ μέχρι δὲ τῆς σήμερον ἡμέρας, ἀδεμία διόρθωσις, ἢ ἐξόφλησις ἐ-„ γινεν, ἀλλ' ἔτι ευρέθησαν χρεωστόμενα ὑπὲρ τὰ τριάκοντα φορτία· „ τούτου χάριν ἡμεῖς οἱ συνελθόντες ἀρχιερεῖς ἐν Κωνσαντινουπόλει διασ-„ κεψάμενοι συμπαρόντων καὶ τῶν τιμιωτάτων, καὶ λογιωτάτων κληρικῶν „ τῆς μεγάλης Ἐκκλησίας, ἐποιήσαμεν ἀποκοπὴν τελείαν εἰς ἐξόφλη-„ σιν τοῦ χρέους τούτου τοῦ παλαιοῦ, καὶ γράφοντες γνωμοδοτοῦμεν, ἵνα „ ἐάν τις, πάντων τῶν ὑπὸ τὴν ἐπαρχίαν τὴν ἡμετέραν τῆς Κωνσαν-„ τινουπόλεως ἀρχιερέων, Μητροπολιτῶν δηλαδὴ, Ἀρχιεπισκόπων, καὶ „ καὶ Ἐπισκόπων παραβὰς τὴν ἐν τῷ κατασίχῳ γεγενημένην ἀποκοπὴν, „ μὴ θελήσῃ πληρῶσαι τὸ ἀνάλογον αὐτοῦ, ὑπάρχει καθῃρημένος, καὶ „ γεγυμνωμένος πάσης ἀρχιερατικῆς τάξεως, καὶ ἔκπτωτος τοῦ θρόνου καὶ „ τῆς τιμῆς αὐτοῦ, καὶ κατὰ τελείαν ἀπόφασιν τῆς τε μεγάλης ἐκείνης

Τόμος συνοδικὸς ἐπὶ Νεοφύτου.

„ συνόδε, ϗ τῶν καθ' ἑξῆς, ἔχοντος ἀδειαν τῆ Παναγιωτάτε ἡμῶν „ δεσπότε κύρ Νεοφύτε χειροτονῆσαι ἀπροκριματίσως ἕτερον ἀντ' αὐτῆ „ τινὰ τῆ ἀπειθήσοντος, ϗ μὴ πληρώσοντος ἕως τῆς ἑορτῆς τῆ ἁγίε „ Γεωργίε τῆ ἐλευσομένε χρόνε τῆς ά. ἰνδικτιῶνος· ὅθεν ἐγένετο ϗ „ τὸ παρὸν σημείωμα εἰς δήλωσιν, ϗ ἀσφάλειαν ἐν ἔτει ϛρά. ἐν μηνὶ Ἀπριλίῳ ἰνδικτιῶνος ιέ. ὁμοίως ἐπὶ τέτε γέγονε συνοδικὴ ἀπόφασις νὰ μὴ χειροτονῆται πλέον Πολυφάγε Ἐπίσκοπος, ἀλλὰ ταύτην τὴν ἐπαρχίαν ὑποκεῖσθαι τῷ Κορίνθε Μητροπολίτῃ κτ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ΄.

Περὶ τῆς τῆ Πιλάτε ἀποφάσεως κατὰ τῆ Σωτῆρος Χριςῆ ἐυρεθείσης κατὰ τέτες τὰς χρόνες, ϗ τὰ ἐν αὐτῇ γεγραμμένα.

§. ι.

Πατριαρχεύοντος ἐν Κωνσταντινεπόλει Ἱερεμίε τῷ ἀφπ΄. ἐκομίθη ἡ δοθεῖσα παρὰ Ποντίε Πιλάτε ἀπόφασις κατὰ τῆ Σωτῆρος Χριςῆ, ἐυρεθεῖσα εἰς χώραν τὴν Ἀκολλαν, ἢ Ἀκυλλίαν, μέσα εἰς μίαν πέτραν ὡραιοτάτην ἐν σιδηρῷ κιβωτίῳ, ἣν δὲ ἕτερον κιβώτιον ἐκ μαρμάρε θαυμαςῆ, ἔχον κεκλεισμένην ταύτην τὴν ἀπόφασιν, γεγραμμένην Ἑβραϊςὶ ἐν μεμβράνῃ, ϗ μεταγλωτισθεῖσα εἰς τὴν Ἑλληνικὴν ἔχει ἔτως. „ Ἔτος ἑπτακαιδέκατον Τιβερίε Καίσαρος βασιλέως Ῥωμαίων Μονάρχε „ ἀνικητοτάτε, Ὀλυμπιάδος ἑκατοςῆς εἰκοςῆς πρώτης, Ἡλιάδος ὀγδόης „ ἀπὸ πλάσεως κόσμε, κατὰ τὸ ἡμέτερον, ϗ τὸν μερισμὸν τῶν Ἑβ„ραίων τετράκις χίλια ἑκατὸν ἑβδομήκοντα τέσσαρα ἔτη, ϗ καταβο„ λῆς τῆς Ῥωμάνων βασιλείας ἔτη ἑβδομήκοντα τρία, ϗ ἐλευθερίας „ τῆς δελωσύνης Βαβυλῶνος ἔτη π΄. ϗ καταςροφῆς τῆ ἱερῆ βασιλείε „ ἔτη ἐννενήκοντα ἑπτὰ, ἐπὶ τῶν ὑπάτων τῆ λαῆ τῶν Ῥωμαίων Λε„κίε Πιζώνε, ϗ Πάρκε Παυσινίε, ϗ Προϋπάτε τῆ Ἰλλυρικῆ Βαλλε„ρίε Παλιςέρα, κοινῆ διοικητῆ τῆς πόλεως τῶν Ἰεδαίων Κοΐντε Φλα„βίε, ἐπὶ τῆς διοικήσεως τῆς πόλεως Ἱερεσαλὴμ ἡγεμόνος κρατίςε „ Πιλάτε ἐπιςάτε τῆς κάτωθεν Γαλιλαίας, Ἡρώδε τῆ Ἀντιπάτρε, „ τῆς ἄνω ἀρχιερωσύνης Ἄννα, ϗ Καϊάφα Ἀλινάτε ϗ Μαὴλ μεγί„ςε εἰς τὸν ναὸν Ῥαμπὰμ, Ἀμαμπὲλ, Γιοκτινὼ, ἑκατοντάρχε Ὑ„πάτε Ῥωμαίων ϗ τῆς πόλεως Ἱερεσαλὴμ Κορνηλίε Σέμπλιμα Σεξ„ςε Μομπιλίε Ῥόφα, ἐν μηνὶ μαρτίῳ κέ. ἐγὼ Πόντιος Πιλά-

τος

„ τος ὁ Ηγεμὼν διὰ τῆς βασιλείας τῶν Ρωμαίων ἔνδοθεν τῆ Πραιτω-
„ ρίᾳ τῆς ἡγεμονίας κρίνω, ϗ καταψηφίζω εἰς θάνατον Ἰησῦν τὸν λε-
„ γόμενον ὑπὸ τῆ πλήθες Χριςὸν Ναζωραῖον, ϗ ἀπὸ πατρίδος Γαλι-
„ λαίας, ἄνθρωπον ςασιώδη τῆ νόμε τῆ Μωσαϊκῆ, ἐναντίον τῆ μεγα-
„ λοπρεπῆς βασιλέως Τιβερίε Καίσαρος, καθορίζω ϗ ἀποφατίζω διὰ
„ τῦτο, ὅτι ὁ θάνατος τῆ αὐτῆ νὰ εἶναι εἰς τὸν Σταυρὸν, ὅμως με-
„ τὰ τῶν ἤλων κατὰ τὸ σύνηθες τῶν ὑποδίκων, ἐπεὶ συνηθροίσθη αὐ-
„ τὸς μετὰ πολυανθρώπων πλησίων ϗ πτωχῶν, ϗ ὅτε ἔπαυσε συνέ-
„ χειν θορύβες ἐν ὅλῃ τῇ Ἰεδαίᾳ, ποιῶν ἑαυτὸν υἱὸν τῆ Θεῆ, ϗ
„ βασιλέα τῆ Ἰσραὴλ, ἀπειλῶν χαλασμὸν τῆς Ἱερσαλὴμ, ϗ τῆ
„ ἱερῆ ναῆ, ἀπαρνέμενος τὸν φόρον τῆ Καίσαρος, ἔχων ἔτι τόλμην
„ εἰσελθεῖν μετὰ βαΐων, ϗ θριάμβων μετὰ μέρας τῆ πλήθες, ὥσπερ
„ ῥῆξ ἐντὸς τῆς πόλεως Ἱερσαλὴμ, εἰς τὸν ἱερὸν ναόν· ὅθεν ὁρίζομεν
„ τὸν πρῶτον τὸν ἡμέτερον ἑκατόνταρχον Κοΐντον τὸν Κορνήλιον συνά-
„ γειν παῤῥησίᾳ εἰς τὴν χώραν Ἱερσαλὴμ δεδεμένον, μαζιγέμενον ἐν
„ δεδυμένον πορφύραν, ςεφανωμένον μετὰ ἀκανθίνε Στεφάνε, βαςάζων
„ τὸν ἴδιον ςαυρὸν ἐπὶ τῆ ὤμε, ἵνα ᾖ παράδειγμα τοῖς πᾶσι κακο-
„ ποιοῖς, μεθ' ἃ βέλομαι συνάγεσθαι δύο λῃςὰς φονεῖς, ϗ ἐξελθεῖν
„ διὰ τῆς πύλης Γναπαρόλα, νῦν δὲ Ἀντωνιάνα, συνάξει δὲ αὐτὸν
„ τὸν Χριςὸν παῤῥησίᾳ εἰς τὸ ὄρος τῶν κακούργων ὀνόματι Καλβάριον,
„ ὅθεν ἐσαυρωμένον, ϗ θανατωμένον μετὰ τὸ σῶμα αὐτῆ ἐν τῷ ςαυ-
„ ρῷ εἰς κοινὸν θέαμα πάντων τῶν κακούργων, ϗ ἄνωθεν τῆ ςαυρῆ τε-
„ θήτω τίτλος γεγραμμένος τρισὶ γλώσσεσιν Ἑλληνικῇ, Ρωμαϊκῇ,
„ ϗ Ἑβραϊκῇ, Ἑλληνιςὶ μὲν Ἰησῆς Ναζωραῖος βασιλεὺς Ἰεδαίων, Ρω-
„ μαϊςὶ Γιέζες Ναζωραίες Ρὲξ Ἰεδεόρυμ, ϗ Ἑβραϊςὶ, Ἰεσονὰ Νοζ-
„ ρὴ μέλεχ Γελεντίμ· ὁρίζομεν δὲ ὅτι ἀδεὶς ὁσισῆν τάξεως, πρωτό-
„ τος τολμήσῃ ἀπερισκέπτως νὰ ἐμποδίσῃ τὴν τοιαύτην δίκην ὑπ' ἐμῆ
„ ὡρισμένην, ϗ διοικημένην, ϗ ἐπιτελεσμένην μετὰ πάσης σεμνότητος,
„ κατὰ τὰ ψηφίσματα ϗ νόμες τῶν Ρωμαίων ὡς Ἑβραῖος, εἰς ποινὴν
„ αὐτομολίας τῆς τῶν Ρωμαίων βασιλείας.

Μάρτυρες τῆς παρέσης ἡμετέρας ἀποφάσεως·
Διὰ τῶν ὑπάτων, ϗ δικαςῶν τῶν Ἑβραίων·
Ρ'αμπὰν Μαντάνη Μπενεαρσόλη·
Διὰ τῶν Φαρισαίων
Μπαρμπὰν, Συμεὼν, Μπονάλ
Διὰ τῆς Βασιλείας, ϗ ἡγεμονίας τῶν Ρωμαίων
Λέκιος Σεξίλιος Μασιεμίλιος·
Διὰ τῶν Κριτῶν τῆς φυλῆς τῆ Ἰσραὴλ·
Ρ'ατὰμ, Δανιὴλ, Ρ'αμπινὴλ, Ἰεαὸν, Μπινικᾶν

Ρατὰμ, Γαταβὲλ, Πιρικαλάμ·
Διὰ τῆς Ἀρχιερωσύνης
Ρ'αμπὰμ, Γέδας, Μπονκασολή·
Νομικὸς τῆς παρούσης κοινῆς διὰ τῶν ἐγκλημάτων
Νομικὸς Μπετάν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ΄.

Περὶ Θεοδώρα, ἢ Φεδὼρ τῦ Γ'αννόβιτζ, καὶ Μπόρη τῦ Γεδενὸβ Βασιλέων τῆς Μοσχοβίας, καὶ τῶν γενομένων ἐπ' αὐτῶν ἐν τῇ Ρ'ωσικῇ Ἐκκλησίᾳ.

§. 1.

Θεόδωρος Γ'αννόβιτζ βασιλεὺς Ρ'ωσίας ἀπὸ Χ. Γ'. 1584.

Γ'ωάννα τῦ Βασιλοβίτζη ἀποθανόντος, βασιλεὺς Μοσχοβίας ἀνηγορεύθη ὁ υἱὸς αὐτῦ Θεόδωρος ὁ Γ'αννοβίτζης, ὡς εἴρηται ἀνωτέρω, ὢν ἐτῶν κβ΄. τῷ αφπδ΄. ὅτις βασιλεύσας χρόνους ιβ΄. καὶ κάστρον ἐν τῇ Μοσχοβίᾳ ἀνοικοδομήσας, Θεοδωρόπολιν ἀπὸ τὸ ὄνομά τα ἐκάλεσε, τὸ ὁποῖον καὶ Βεργόροδον καλῶσιν, ἤτοι Λευκόπολιν, καὶ τινὰς πόλεις πρότερον ὑποκειμένας τοῖς Μοσχοβίταις ἐξανάλαβεν· αὐτὸς ὁ Φεδὼρ, ἢ Θεόδωρος μετὰ τὴν ἀνάβασίν τα εἰς τὸν θρόνον ἔλαβεν εἰς γυναῖκα τὴν ἀδελφὴν τῦ Κνέζη Μπόρη Γεδενὸβ, τὸν ὁποῖον καὶ ἐπίτροπόν τα ὕστερον ἐποίησεν, ἐπειδὴ ἦν πολυμήχανος, καὶ πανουργότατος ὡς ἄδεις ἄλλος, καὶ ἄξιος ἐν παντὶ πράγματι, ὅτις πολλὰς καλωσύνας πρὸς τὸν λαὸν ἐποίησε, μὲ πανουργίαν διὰ νὰ τὰς ὑποχρεώσῃ νὰ τὸν ἀγαπῶσιν, ἐπειδὴ καὶ εἶχε γνώμην νὰ λάβῃ τὸν θρόνον μετὰ τὸν θάνατον τῦ Φεδὼρ, διατὶ ἦν ἄτεκνος, καὶ διὰ νὰ εὐκολύνῃ τὴν αὐτῦ φαντασίαν ἐπάσχησε μὲ τρόπον κρύφιον, ὡς λέγουσι, νὰ φονευθῇ Δημήτριος ὁ ἀδελφὸς τῦ Φεδὼρ ἀπὸ ἄλλην μητέρα, ὅτις νέος ἔτι ὢν εὑρίσκετο μὲ τὴν μητέρα τα εἰς τὴν πόλιν Οὐγλίτζ. Ὁ δὲ Θεόδωρος ἔχων μεγάλην πίστιν εἰς τὸν Μπόρην τὸν ἀφῆκε νὰ κυβερνᾷ κατὰ τὴν γνώμην τα τὸ βασίλειον, τόσον ὁπῦ ἐφαίνετο πῶς ὁ Φεδὼρ εἶχε τὸ σκῆπτρον, καὶ ὁ Μπόρης τὴν διοίκησιν· τέλος πάντων ἀπέθανε τῷ αφιζ΄. ἀχὶ χωρὶς ὑποψίαν νὰ ἦτον φαρμακωμένος ἀπὸ αὐτὸν τὸν Μπόρην· πρὶν δὲ τῆς θανῆς τα εἶχε διατάξει, ὅτι διάδοχος νὰ γένῃ ὁ Θεόδωρος ὁ υἱὸς τῦ ἀδελφῦ τῆς μητρός τα, ὅμως ὁ Μπόρης μὲ τὰς πανουργίας τα, καὶ μὲ τὰς πολιτικὰς τα τρόπους ἐπλάνεσε τὸ πλῆθος, καὶ τὰς Μεγισᾶνας διὰ νὰ κηρύξωσιν αὐτὸν

αὐτὸν διὰ βασιλέα τϐ, ϗ ὕτως ἐσέφθη παρὰ τῦ Πατριάρχϐ Γὼβ τῷ αφιζ'.

§. 2. Λαβὼν δὲ τὰ σκῆπτρα τῆς βασιλείας, τὸν διαταχθέντα Θεόδωρον εἰς τὸ νὰ βασιλεύσῃ ἐξώρισε, μὲ τὸν υἱόν τϐ τὸν Μιχαὴλ, εἰς τὰ ὑπερβόρεια ἔντινι μοναςηρίῳ τῦ ἁγίϐ Ἀντωνίϐ τιμωμένῳ, εἰς τὸ ὁποῖον κηρεύσας αὐτὸν Φιλάρετον ὠγόμασε. Μετὰ ταῦτα ἔλαβε διαφορὰς μὲ τὸς Τατάρϐς, ϗ Τέρκϐς, ἀλλ' ἐν ὑςέρος τὰ ἐδιώρθωσε· περὶ πάντων δὲ ἦν δεδομένος εἰς τὸς Σβετζέζϐς, τὸς ὁποίϐς ἐβοήθα κατὰ τῶν Πολώνων, οἵτινες νοήσαντες τὰ μεταξὺ τῶν Σβετζέζων ϗ τῦ Κζὰρ Μπόρη, ἠθέλησαν νὰ ἐκδικηθῶσιν ἐναντίον τῦ Μπόρη, ἐυρόντες τρόπον πολλὰ ἁρμόδιον ὁπῦ ἔτυχεν εἰς ἐκείνϐς τὸς χρόνϐς.

Μπόρης βασιλεὺς Μοσχοβίας ἀπὸ Χ. Γ'. 1597.

§. 3. Νέος τις ὡραιώτατος ἕως εἰκοσιτεσσάρων ἐτῶν, Ρ'ῶσος τὸ γένος, ὀνόματι Γρηγόριος Οὐτροπέγια, μοναχὸς τὸ ἐπάγγελμα, ϗ κακῆς ζωῆς, ὅσις κρυφίως τῦ μοναςηρίϐ ἀναχωρήσας ἦλθεν εἰς Πολωνίαν εἰς ἐκεῖνο τὸ ἀναμεταξὺ τῶν διχονοιῶν, ὅπϐ ἐκήρυξε πῶς νὰ ἦτον ὁ Δημήτριος ὁ υἱὸς τῦ Γωάννϐ, ϗ ἀδελφὸς τῦ Θεοδώρϐ, ὁπῦ ὁ Μπόρης ἔπεμψε νὰ τὸν φονεύσῃ εἰς τὴν πόλιν Οὐγλὶτζ, ϗ ἐγλύτωσεν ἀπὸ τὸν θάνατον ἐπειδὴ ἡ μήτηρ τϐ ἔβαλεν ἕτερον παιδίον εἰς τὸν τόπον τϐ, ϗ ἔδειχνεν ἕνα ςαυρὸν μὲ διαμάντια ὁπῦ ἐφόρει πῶς εἶναι ὁ Δημήτριος· ἀπατηθέντες λοιπὸν οἱ Πολῶνοι, ϗ δίδοντες πίςιν εἰς τὸς λόγϐς τϐ, ϗ μάλιςα ἔχοντες ϗ τὸ μῖσος πρὸς τὸν Μπόρην, ἠθέλησαν νὰ ἐκδικηθῶσι κατ' αὐτῦ διὰ νὰ τὸν ἐξώσωσι τῦ θρόνϐ, ὅθεν λαβόντες αὐτὸν τον Δημήτριον εἰς τὸν ἡγεμόνα τῆς Σαντομιρίας, τὸν ἐπαρακίνησαν διὰ νὰ ἀρνηθῇ τὴν πίςιν, ϗ νὰ ὁμολογήσῃ τὴν τῶν Παπισῶν, ἂν θέλῃ διὰ τῆς βοηθείας αὐτῶν νὰ λάβῃ τὸ βασίλειον τῆς Μοσχοβίας, τὸν ὁποῖον ϗ χωρὶς πολλῆς δυσκολίας κατέπεισαν· ἀποδεχθεὶς λοιπὸν τὸν παπισμὸν περιχαρὴς, ὑπεσχέθη πρὸς τοῖς ἄλλοις, ὅτι ἀνίσως μετ' ἐκείνων τὴν συμμαχίαν ϗ βοήθειαν ἤθελε βασιλεύσῃ ποτὲ εἰς τὴν Μοσχοβίαν, νὰ λάβῃ διὰ γυναῖκα τὴν θυγατέρα τῦ ῥηθέντος ἡγεμόνος, ϗ νὰ τὴν σέψῃ διὰ βασίλισσαν· ὅθεν λαβὼν μεγάλας δυνάμεις παρ' αὐτῶν, ἐμίσευσε διὰ τὴν Ρ'ωσίαν, κηρύττων πῶς ὑπάγει πρὸς αὐτὲς διὰ νὰ τὲς ἐλευθερώσῃ ἀπὸ τὸν Μπόρην, ὁπῦ πρὸ ὀλίγα εἶχεν ἁρπάσῃ τὸν θρόνον, ϗ ἐνδυναμένος ϗ ἐκεῖ ἀπὸ τὲς Καζάκϐς, ϗ ἄλλϐς Ρ'ώσϐς ὁπῦ ἐσέβοντο κατὰ πολλὰ τὸ βασιλικὸν γένος, ἦλθε μετὰ δυνάμεως μεγάλης, ϗ ἐτέλεσε διαφόρϐς πολέμϐς μὲ τὸν Μπόρην· ὅμως ὁ Μπόρης ἐυρισκόμενος εἰς ὀλιγοτέραν δύναμιν ἀπὸ τὸν Δημήτριον, διὰ τὸ θανατικὸν ὁπῦ ἠκολούθησεν εἰς τὴν Ρ'ωσσίαν, ὡς θέλομεν εἰπῇ, ϗ ςοχαζόμενος τὴν ἀδυναμίαν τϐ, ϗ τὸ ἔυκολον εἰς τὸ νὰ χάσῃ τὸν θρόνον τϐ, ἀπὸ τὴν λύπην τϐ, ἦλθεν αἰφνιδίως μία ῥύσις αἵματος, ὁπῦ δὲν ἐσάθη τρόπος διὰ νὰ τὴν ςαματήσῃ, ϗ ὕτως εἰς ὀλίγας ἡμέρας κατέςρεψε τὴν ζωὴν, ἐν ἔτει αχά. ϗ ἐτάφη εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῦ Ἀρ

Ψευδοδημήτριος.

χαγ-

χαγγέλε Μιχαὴλ χωρὶς τὰς συνηθισμένας τάξεις τῶν βασιλέων· καὶ ἡ σύγκλητος καὶ οἱ ἄρχοντες ἀνέβασαν εἰς τὸν θρόνον τὸν υἱόν τε Θεόδωρον Μπορίσοβιτζ ὁμοῦ μὲ τὴν μητέρα τε, ἐτῶν ὢν ιε'. ἐπειδὴ καὶ ἡ σύγκλητος ἦν εἰς ςερεὰν γνώμην πῶς ὁ Δημήτριος νὰ ἦτον ἕνας πλαςὸς, καὶ ἀχὶ ἀληθινὸς, καὶ διὰ τοῦτο ἐψήφισαν τὸν υἱόν τε, χωρὶς νὰ ὑποταχθῶσιν εἰς τὸν Δημήτριον ὁποῦ εὑρίσκετο εἰς τὴν Ρωσίαν μὲ τὰ ὅπλα, ἀλλ' ὡς τόσον ὁ Δημήτριος μὲ τὰς δυνάμεις τε, καὶ μὲ τὰς ἐπαναςάσεις τῶν περισσοτέρων Ρώσων ὁποῦ προήρχοντο πρὸς αὐτὸν, ἐμβῆκε τέλος πάντων εἰς τὴν Μόσχβαν, καὶ ἐκυρίευσεν αὐτὴν καὶ τὸν ἐπροσκύνησαν καὶ μὴ θέλοντες διὰ βασιλέα πάσης Ρωσίας· τὴν δὲ ἀποκατάσασίν τε θέλομεν εἰπῆ ἐν βιβλ. ΙΖ'. κεφ. β'.

Κατάσασις τῆς Ρωσίας

§. 4. Εἰς τὰς χρόνας τοῦ Μπόρι δύο χρόνας πρὶν ὁ Δημήτριος ἁρπάξῃ τὸν θρόνον, ἡ Ρωσία ἔπασχεν ἀπὸ τόσην πεῖναν, καὶ θανατικὸν ὁποῦ παρόμοια ποτὲ της αὐτὴ ἡ βασιλεία δὲν ἐδοκίμασεν· αἱ μητέραι ἐθανάτωναν τὰ βρέφη, καὶ τὰ ἔτρωγαν, ἐπειδὴ ἀπέθνησκαν τῆς πείνας· ὁ σῖτος ὁποῦ ἐπωλεῖτο πρότερον δώδεκα ἄσπρα τὸ μέτρον, ἔφθασε νὰ πωληθῇ τριάκοντα γρόσια, εἰς τρόπον ὅτι δὲν εὑρίσκετο ἄλλο περισσότερον ἀπὸ τὸ κρέας τὸ ἀνθρώπινον, οἱ ἄνδρες ἐπώλων τὰς γυναῖκας, καὶ τὰ τέκνα τως, ὁποῦ εἰς ὀλίγα λόγια ὁ εἷς ἔτρωγε τὸν ἄλλον ἀπὸ τὴν σκληρὰν πεῖναν.

§. 5. Ἐπὶ δὲ τῆς βασιλείας Θεοδώρε τοῦ Γβάνοβιτζ ὁ Γερεμίας ὁ Πατριάρχης ἦλθεν εἰς αὐτὴν τῷ αφπή. μὲ ἕνα Μητροπολίτην καὶ δύο Ἐπισκόπως διὰ χρείας τινὰς χρηματικὰς, εἰς τὰ ὁποῖα τὸν ἐρχομὸν πολλὰ ἐχάρη ὁ Θεόδωρος ὁ Αὐτοκράτωρ· ὅσις λογιάσας ὁ τὴν τυχοῦσαν αὐτῷ καὶ τῇ αὐτοῦ καθέδρᾳ τιμὴν νὰ συμβῇ ἂν Αὐτοκέφαλον Ἀρχιεπίσκοπον, ἤγεν Πατριάρχην κατασήσῃ εἰς τὸ βασίλειόν τε, καὶ ἀγαπῶν νὰ γένῃ αὐτὸ, ἐπρόβαλεν εἰς τὸν Πατριάρχην Γερεμίαν παρακίνησιν, δεόμενος νὰ πράξῃ αὐτό. Ὁ δὲ Γερεμίας ἀποδεχθεὶς μὲ χαρὰν τὸν λόγον τοῦ βασιλέως, καὶ συνόδε συγκροτηθείσης τῶν ἐν πάσῃ τῇ Ρωσίᾳ Ἀρχιερατευόντων περὶ ταύτης τῆς ὑποθέσεως, Γὼβ τὸν πρόεδρον, καὶ μητροπολίτην ταύτης τῆς προκαθημένης Μοσχόβε πόλεως Πατριάρχην ἐποίησε πάσης Ρωσίας, τῷ αφπδ'. τῇ κς'. τοῦ Γενναρία μηνὸς, τὸν ὁποῖον ἐβεβάιωσε, καὶ ἡ ἐν Κωνσαντινοπόλει σύνοδος· ἐπὶ τούτοις προεβιβάθησαν ἐν τῇ Μοσχοβίᾳ αἱ Ἀρχιεπισκοπαὶ Νοβογραδία, Καζανία, Ροσοβία, καὶ Κολότζκης εἰς μητροπόλεις, ὁμοίως καὶ τινὲς Ἐπισκοπαί.

Πατριαρχης Ρωσίας πότε ἤρχησε

Γὼβ πρῶτος Πατριάρχης Ρωσίας

Σύνοδος Κωνσαντινε πόλεως.

§. 6. Ἐπιστρέψας ὁ Γερεμίας εἰς Κωνσαντινόπολιν σύνοδος συνεκροτήθη ἐν τῷ ναῷ τῆς παμμακαρίσε τῆς ἐπονομαζομένης παραμυθίας κατὰ τὸ αφιγ'. μηνὶ Φευρουαρίῳ, εἰς τὴν ὁποίαν ἦλθον ὁ Ἀλεξανδρείας Μελέτιος, ὁποῦ εἶχε καὶ τὸν τόπον Θεσπόλεως Ἀντιοχείας Γωακεὶμ, ὁ Ἱεροσολύμων Σωφρόνιος, καὶ πολλοὶ τῶν Ἀρχιερέων, παρόντος καὶ τοῦ λαμ-

λαμπρστάτς πρέσβεως Γρηγορίς Α'θανασίς τῆ εὐσεβεςάτς βασιλέως Θεοδώρς υἱῆ τῆ Ἰωάννς, ἥτις κανονικῶς ἐδογμάτισε τὸν ἀρχιερατικὸν θρόνον τῆς εὐσεβεςάτης πόλεως Μοσχοβίας νὰ εἶναι, καὶ νὰ λέγηται Πατριαρχεῖον, διὰ τὸ τῆς βασιλείας ἀξιωθῆναι παρὰ Θεῆ τὴν πόλιν ταύτην, πᾶσαν τε Ῥωσίαν, καὶ τὰ ὑπερβόρεια μέρη νὰ ὑποτάσσωνται εἰς τὸν Πατριαρχικὸν θρόνον Μοσχόβς, καὶ πάσης Ῥωσίας, καὶ τῶν ὑπερβορείων μερῶν· ὁ δὲ προσὰς τῆ θρόνς τότς Ἰὼβ, ὡς καὶ οἱ διάδοχοι αὐτῆ νὰ ἔχωσι τὸν τόπον, μετὰ τὸν ἐν Ἱεροσολύμοις Πατριάρχην εἷς τε τὰ ἱερὰ δίπτυχα, καὶ εἰς τὰς Ἐκκλησιαςικὰς συνελεύσεις κτ'. ἐξέθετο καὶ κανόνας ἡ. τῇ Ἐκκλησιαςικῇ ἐυταξίᾳ ἀνήκοντας· ἀνάγνωθι τὴν πρᾶξιν ταύτης τῆς συνόδς, τυπωθεῖσαν ἐν τόμῳ τῆς Ἀ'γάπης (α).

ΚΕΦΑ'ΛΑΙΟΝ ΙΔ'.

Περὶ τῶν διαπρεψάντων ὀρθοδόξων ἀνδρῶν ἐν παιδείᾳ κατὰ τότες τὲς χρόνες.

§. 1.

Ἄ"νδρες ἐν ἀρετῇ κατα τότες τὲς χρόνες διέπρεψαν Γαβριὴλ Σεβῆρος, ὁ ἐκ Πελοποννήσς, ὅςις μέγα ὄνομα ἀρετῆς εἶχεν ἀποκτήσει· Μητροπολίτης Φιλαδελφείας γενόμενος, πρῶτος ἐχρημάτισεν ὁπῆ τὲς ἐν Οὐενετίᾳ Ὀρθοδόξς ἐποίμανε, κατὰ τὴν τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας διδασκαλίαν, χαριωθεῖσα αὐτοῖς ἡ ἄδεια αὕτη παρὰ τῆς Γαληνοτάτης Γερνσίας τῶν Οὐενετῶν, νὰ ἔχωσιν ἀρχιερέα ὀρθόδοξον, καὶ νὰ ἐυρίσκηται εἰς αὐτὴν τὴν προκαθεζομένην πόλιν, καὶ ναὸν ἐπ' ὀνόματι τῆ ἁγίς Γεωργίς τιμώμενον ἐν αὐτῇ ἴδιον (β)· ἐξέδοτο ἔτος ὁ Γαβριὴλ βιβλίον περὶ τῶν ἑπτὰ μυςηρίων τῆς Ἐκκλησίας, καὶ περὶ τῶν πέντε διαφορῶν τῶν μεταξὺ Γραικῶν, καὶ Λατίνων (γ). Γαβριὴλ Σευῆρος.

§. 2.

(α) Φύλ. 542.

(β) Τὴν Ἱςορίαν αὐτῆς τῆς Ἐκκλησίας ἐξ ἀρχῆς ἕως τῆ νῦν ἐυρήσεις εἰς τὸν τέταρτον τόμον τῆς παρέσης Ἐκκλησιαςικῆς Ἐκκλησίας.

(γ) Ἔ"γραψεν ἔτι περὶ τῶν λεγόντων τὲς ὀρθοδόξς τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας υἱὲς, κακῶς τε, καὶ παρανόμως ποιεῖν, τῷ τιμᾶν, καὶ προσκυνεῖν τὰ ἅγια δῶρα, ἡνίκα ὁ Χερεβικὸς ἄδεται ὕμνος, καὶ ὁ ἱερεὺς φέρων ταῦτα εἰσοδεύει εἰς τὸ ἅγιον βῆμα, περὶ τῶν μερίδων τῶν ἐν τῷ ἁγίῳ δίσκῳ, καὶ περὶ τῶν κολύβων, ἐκδοθέντα παρὰ Συμεὼν Ῥικάρδς.

§. 2. Μάξιμος ὁ Μαργένιος, ὁ Κυθήρων Ἐπίσκοπος, ἀνὴρ εἰς ἄκρον παιδείας φθάσας, καὶ διαβεβοημένος ἐπ' ἀρετῇ, ἐξέδωκε συγγράμματα παντοδαπά, καὶ πολλὰς ἐπιστολάς (α).

Μάξιμος Μαργένιος.

§. 3. Μάξιμος Πελοποννήσιος (β).

Μάξιμος Πελοποννήσιος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΕ'.

Περὶ Φερδινάνδου τοῦ Α'. Μαξιμιλιανοῦ τοῦ Β'. καὶ Ῥ[ω]δόλφου τοῦ Β'. τῶν ἐν τῇ Δύσει Αὐτοκρατόρων, καὶ τῶν γενομένων ἐπ' αὐτῶν ἐν τῇ Δυτικῇ Ἐκκλησίᾳ.

§. 1.

Φερδινάνδος ὁ Α'. ὅσις Καρόλου τοῦ Ε'. ἀδελφὸς ἦν, βασιλεὺς Ῥωμαίων ψηφισθεὶς τῷ αφλά. συνεβασίλευσε μὲ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ· αὐτοκράτωρ δὲ μόνος αὐτὸς ἀνηγορεύθη, παραιτήσαντος τοῦ Καρόλου τῷ αφνή. τὸν ὁποῖον ὁ Θυανὸς πολλὰ ἐπαινεῖ, διὰ τὰς πολλὰς του ἀρετὰς (γ). Εἰς αὐτὸν τὸν Φερδινάνδον ὁ Ῥώμης Ἐπίσκοπος Παῦλος Δ'. ἀντεσάθη, μὴ συναινέσας εἰς ἐκλογὴν αὐτοῦ, μήτε τὸν πρέσβυν αὐτοῦ Γοησρμανὸν, ἄνδρα εὐγενῆ ἐκ τῆς Ἱσπανίας, ὡς πρέσβυν ἠθέλησε νὰ τὸν ὑποδεχθῇ μὲ πομπὴν κατὰ τὴν συνήθειαν, ὡς Ὀνόφριος ὁ Πανβίνιος ἐν τῷ βίῳ αὐτοῦ τοῦ Παύλου λέγει· προέξη δὲ τῆς βασιλείας ὁ Φερδινάνδος ὁμοῦ μὲ τὸν ἀδελφόν του Κάρολον χρόνους κς'. μόνος δὲ ς'. διότι τῷ αφξδ'. μετὰ τὸ δημοσιεῦσαι διὰ κοινοῦ Ἐδίκτου ἐν ταῖς ἐν Βορματίᾳ ἀρχαιρεσίαις, ἤγουν Ἀρχοντικῶν ἀξιωμάτων δόσεσι, καὶ βεβαιῶσαι τὴν ἐν Γερμανίᾳ κοινὴν εἰρήνην, ἀπέθανεν· ἀνάγνωθι τὸν Χυτραῖον (δ).

Φερδινάνδος Α'. Αὐτοκράτωρ Δύσεως ἀπὸ Χ. Γ. 1555.

§. 2. Τοῦ Φερδινάνδου ἀποθανόντος, ὁ υἱὸς αὐτοῦ Μαξιμιλιανὸς ὁ β'. ἔγινε βασιλεὺς τῷ αφξδ'. ἡγεμὼν ὑπὸ τῶν συγγραφέων πολλὰ ἐπαινούμενος διὰ τὰ πολλά του ἐπαινετὰ προτερήματα· ἀνάγνωθι τὸν Θυανὸν περι-

Μαξιμιλιανὸς Αὐτοκράτωρ Δύσεως ἀπὸ Χ. Γ. 1546.

(α) Οὗτος ἐγεννήθη εἰς Κρήτην, ὅπου καὶ ἐτελεύτησεν ὢν ἐτῶν ὀγδοήκοντα τῷ αχβ'. ἀπὸ τὰς ἀνακρεοντικὰς ᾠδὰς ὁποῦ σῴζονται τοῦ αὐτοῦ φαίνεται νὰ ἦτον εἷς τῶν δοκιμοτέρων Λυρικῶν ποιητῶν τοῦ καιροῦ του.

(β) Μαθητὴς ἐχρημάτισε Μελετίου Πηγᾶ Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας, ἔγραψε κεφάλαια ρέ. κατὰ Λατίνων εἰς κοινὴν διάλεκτον πρὸς ὠφέλειαν τῶν ἁπλουστέρων, τυπωθέντα κατὰ τὸ αχμά. καὶ ὁμιλίας εἰς πάσας τὰς κυριακὰς τοῦ χρόνου.

(γ) Ἱερ. βιβλ. ιέ. (δ) Βιβλ. κά. τῆς Σαξον. ἐν ἔτει αφξδ'.

περιγράφοντα αὐτὸν ἐν βιβλ. ιβ'., τῆς ἱσορίας· μίαν δὲ μόνην ἐκστρατείαν αὐτὸς κατὰ τῶν εἰς Οὐγγαρίαν Τούρκων ἐτέλεσε τῷ ᾳφξϛ'. ἀποθανόντος δὲ τοῦ Σελίμη, συμφωνίαν ἐπόιησε μὲ τὸν υἱὸν τοῦ Σελίμη ὑποσχεθεὶς νὰ δίδῃ τὸ χρονικὸν πλήρωμα τῶν τριάκοντα χιλιάδων φλωρίων, τὰς δὲ ὑπ' αὐτῶν δυνάσας, ᾗ εὐγενεῖς νὰ μεταχειρίζηται ἐλευθέρως, ἐσυμφώνησεν ᾗ εἰς τὴν ἐν Ἀυγούστῃ ἐκτεθεῖσαν τῆς τῶν Λουθηρανῶν πίστεως ὁμολογίαν, ᾗ εἰς τὰς ἀρχαιρεσίας πολλὰ ἐδέσπισε τῇ πολιτικῇ, ᾗ Ἐκκλησιαστικῇ εἰρήνῃ ἀνήκοντα, τελευταῖον ἀπέθανε τῷ ᾳφοϛ'. βασιλεύσας χρόνους ιβ'. ὅρα περὶ αὐτοῦ τὸν Χυτραῖον (α).

§. 3. Μαξιμιλιανὸν διεδέξατο Ῥάδολφος, ὅσις παντοίοις τρόποις τὴν εἰρήνην ἐν τῇ Γερμανίᾳ συσήσας, πόλεμον ἤγειρε, κατὰ τῶν Τούρκων, τῶν ὁποίων τὴν δύναμιν ἀνδρείως καταπαύσας ἐμπόδισε τὴν ὑπερήφανον αὐτῶν ὁρμήν· ἀπέθανε τέλος ἐν ἔτει ᾳχιβ'. Ῥάδολφος Αὐτοκράτωρ ἀπὸ Χ. Γ. 1575.

§. 4. Ἐπὶ τούτων τῶν Αὐτοκρατόρων Ῥώμης Πάπαι ἔγιναν μετὰ τὴν αποβίωσιν Παύλου τοῦ δ'. ἀυσηροτάτου ἀρχιερέως Πῖος ὁ Δ'. Πῖος ὁ ε'. Γρηγόριος ΙΓ'. Σῆξτος ὁ Οὐρβανὸς Ζ'. Γρηγόριος ΙΔ'. Ἰννοκέντιος Θ'. ᾗ Κλήμης Θ'. Ῥώμης Ἐπίσκοποι.

§. 5. Πῖος Δ'. ἔγινε Ῥώμης Ἐπίσκοπος τῷ ᾳφνϛ'. ὅσις εὐθὺς εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ἀρχιερατείας του ξένην φύσιν ᾗ ἤδη ἀλλόκοτα εἶχε, διότι ἐκεῖνος ὁποῦ εἰς αὐτὸν τὸν καιρὸν ἦν φιλάνθρωπος, μακρόθυμος, ἀγαθοποιὸς, ᾗ εὐγνώμων, ᾗ ἀφιλάργυρος κτ'. ἐξάιφνης μεταβαλὼν τὴν προτέραν αὐτοῦ προάιρεσιν ἐφάνη ἀόσιος, κάκιστος, ᾗ πάντας τοὺς ἐν κακίᾳ καταπολλὰ ὄντως ὑπερέβη κτ'. ἀνάγνωθι Οὐάφριον (β), ᾗ τὸν Θυανὸν (γ). Πῖος Δ'.

§. 6. Αὐτὸν διαδέχεται Πῖος Ε'. ἐὰν ᾗ οἱ παπισαὶ μὲ τοὺς φρονιμωτάτους, ᾗ ἁγιωτάτους ἀρχιερεῖς τῆς Ῥώμης συγκαταριθμῶσιν, ἀλλὰ ψευδόμενοι, ἢ χαριζόμενοι μακρὰν ἀπὸ τὴν ἀλήθειαν, τύραννος, ἀνιλεῶς παραδόσας εἰς τὸ πῦρ Πέτρον τὸν Καρνέσικον, ἐπειδὴ ἦν φίλος μὲ τινὰς τῶν ἐν Γερμανίᾳ Προτεσάντων· ὁμοίως ᾗ Ἀόνιον τὸν Παλιάριον, ἄνδρα πεπαιδευμένον, ἐπειδὴ εἶπε τὴν ἱερὰν ἐξέτασιν ξηρὰν εἶναι διειλημμένην ἐν τοῖς ἐλλογίμοις· ὅρα τὸν Θυανὸν (δ) θέλων δὲ νὰ καταπολεμήσῃ τοὺς Προτεσάντας, τέσσαρας χιλιάδας ᾗ τετρακοσίας πεζοὺς, ᾗ ἐννεακοσίας ἱππέας εἰς τὸν βασιλέα τῶν Γαλλιῶν ἔπεμψεν, ὡς ὁ Ἀντωνῖνος Κικαρέλας μαρτυρεῖ, ᾗ ὁ συναίρων μετὰ Οὐαφρίου τοὺς βίους τῶν ἐν Ῥώμῃ Ἐπισκόπων μέχρι Παύλου τοῦ Ε'. Πῖος Ε'.

§. 7. Μετὰ τοῦτον τὸν Πῖον Πάπας ἔγινε Γρηγόριος ΙΓ', τῷ ᾳφοβ'. ὅσις τὸ νέον καλενδάριον θεσμοθετήσας ἐξέδωκε, περὶ οὗ ἀνάγνωθι πρὸς Γρηγόριος ΙΓ'.

(α) Βιβλ. κγ'. τῆς Σαξονίας. (β) Ἐν τῷ βίῳ αὐτοῦ. (γ) Βιβλ. ιϛ'. σελ. 606. (δ) Βιβλ, ιϛ'.

τοῖς ἄλλοις καὶ τὸ δίπλωμα, τὸ ὁποῖον ἐξέθετο πρὸς διόρθωσιν τῦ Καλενδαρίυ, κείμενον παρὰ τῷ Χυτραίῳ (α)· τῦτο τὸ νέον Καλενδάριον ἐδέξαντο μὲν οἱ Ἰταλοὶ, Ἱσπανοὶ, Γάλλοι, Βέλγαι, καὶ οἱ Πολῶνοι, οἱ δὲ λοιποὶ ἀπεβάλοντο· ὁρᾶ καὶ τὰς περὶ αὐτῦ τυπωθείσας Ἐπιςολὰς ἐν τόμῳ Ἀγάπης (β)· πρὸς τύτοις ἐπαινεῖται ἔτος ὁ Γρηγόριος διὰ τὸ φιλομαθὲς αὐτῦ, καὶ ὅτι πολλὰ φροντιςήρια ἐν Ῥώμῃ ἀνοικοδομήσατο μὲ πολλὰ ἔξοδα, εἰς τὰ ὁποῖα διέταξε τὰς ἐνδεεῖς παῖδας τῶν Ἑλληνικῶν, Ἀρμενίων, Ἄφρων, Γερμανῶν, Ἀγγλων, Σκότων, καὶ ἄλλων, ὡς καὶ τὰς μακρυνθέντας τῆς πατρίδος των, καὶ τὰς ἐν Ῥώμῃ διάγοντας, νὰ παιδεύωνται τὰς ἐπιςήμας, καὶ τὰς διαλέκτυς κτ΄. ἀνάγνωθι τὸν Γενέβραρδον (γ).

Σῆξτος Ε΄. §. 8. Γρηγόριον τὸν ΙΓ΄. διεδέξατο Σῆξτος ὁ ἐκ γένυς ἀσήμυ, καὶ πτωχῦ ἀναφανεὶς, ὅςις Πάπας γενόμενος τοσα χρήματα ἐσύναξεν ἀπὸ τὰ ἐπιτεθειμένα βαρύτατα δοσίματα εἰς τὰς ὑπηκόυς, καὶ τὴν πώλησιν τῶν λειτυργμάτων, καὶ ἀπὸ τὴν ἔμφυτον φιλαργυρίαν τυ, ὥςε πεντακοσίας μυριάδας σχεδὸν νὰ ἄφησεν εἰς τὰ ταμιεῖα τὰ ὁποῖα ἤθελεν, ὡς αὐτὸς ἔλεγε, νὰ ἐξοδεύσῃ εἰς τὸν κατὰ Τύρκων πόλεμον· περὶ τῆς ἄκρας αὐτῦ φιλαργυρίας, καὶ τῆς ἀπανθρώπυ αὐτῦ ἀσπλαγχνίας ἀνάγνωθι τὸν Κικαρέλαν· ἀρκεῖ δὲ τῦτο μόνον νὰ εἰπῶμεν, ὅτι λαβῦσα χρήματα ἱκανὰ ἡ αὐτῦ ἁγιότης, ὡς ἔχυσι συνήθειαν νὰ λέγωσι, τῷ ἀριθμῷ τῶν ἁγίων προσέγραψε τὸν μιαιφόνον Ἐρρικον Γ΄. τὸν τῆς Γαλλίας βασιλέα, καὶ ἄλλυς ἀνεθεμάτισε· τελευταῖον λέγεται νὰ ἀπέθανε μὲ πνίξιμον ἀπὸ αὐτὸν τὸν διάβολον, ἢ ἀπὸ ἕνα μοναχὸν Φραγκισκάνον τῷ ἀφ΄. (δ).

§. 9.

(α) Βιβλ. κέ. σελ. 761. (β) Σελ. 538. (γ) Βιβλ. δ΄. ἐν ἔτει ἀφοβ΄. σελ. 767. ἐκδ. Λεγδδν. ἀχιθ΄.

(δ) Ἂν ψέγεται ἔτος ὁ Πάπας διὰ τὴν φιλαργυρίαν τυ, ἐπαινεῖται διὰ πολλὰ ἄλλα αὐτῦ προτερήματα· τὰ κατορθώματα αὐτῦ τόσον ἄξια εἰσὶν, ὁπῦ δὲν μοὶ φαίνεται ἀνάρμοσον νὰ ἐκθέσω κατὰ πλάτος τὸν βίον τυ· Υἱὸς ἦν ἔτος Φραγκίσκυ Περέττυ ἀμπελυργῦ ἐν χωρίῳ Γρόττε λεγόμενον, πλησίον τῦ φρυρίυ τῦ Μοντάλτε, ἐγεννήθη εἰς αὐτὸ τὸ χωρίον τῇ ιγ΄. Δεκεμβ. τῷ αφκβ΄. καὶ ὠνομάθη Φῆλιξ Περέττος· ὁ Πατήρ τυ πτωχὸς ὢν, ἔδωκεν αὐτὸν εἰς ἕνα χωριάτην νὰ φυλάττῃ τὰς χοίρες, ἐτῶν ὢν τότε ἐννέα· ἐυρισκόμενος ποτὲ αὐτὸς ὁ νέος μὲ τὰς χοίρες τυ, διέβη Φράτωρ τις ἐκ τῦ τάγματος τῶν Φραγκισκάνων, καὶ πλανηθεὶς τὴν ὀρθὴν ὁδὸν τὴν φέρυσαν εἰς Ἄσκολι, τὸν ὡδήγησεν ἕως εἰς τὸ μοναςήριόν τυ, ὅπυ τόσην ἐπιθυμίαν ἔδειξε διὰ τὴν σπεδὴν, ὁπῦ τὸν ἐμαθήτευσαν, καὶ τὸν ἔνδυσαν, καὶ τὸ μοναχικὸν φόρεμα. Εἰς ὀλίγον καιρὸν ὁ Φῆλιξ ἔγινε καλὸς γραμματικὸς, καὶ ἐξαίρετος φιλόσοφος· ὁ φύλαξ τῦ Κόμυ ἐρχόμενος εἰς Λέκκιαν διὰ νὰ ἰδῇ τὸν Πάπαν Παῦλον Γ΄. καὶ τὸν Αὐτοκράτορα Κάρολον Ε΄. ὁπῦ ἐκεῖ εἶχον συμφωνήσει νὰ ἐυρεθῶσιν, ἤφερε σὺν αὐτῷ καὶ τὸν Φῆλικα· τότε ἐπαρατήρησε προσεκτικῶς τὸ φέρσιμον τῶν Καρδιναλίων καὶ τῶν τῆς αὐλῆς τῦ Πάπα, καὶ μιᾷ τῶν ἡμερῶν ἐυρισκόμενος εἰς τὴν

§. 9. Διάδοχος τῦ Σήξτυ ἔγινεν Οὐρβανὸς Ζ'. ὅσις ἀπολαύσας τὸν θρόνον μόνον ἡμέρας δεκατρεῖς, ἀπέθανεν· ἀντ' αὐτῦ δὲ προετέθη Γρηγό-

Οὐρβανὸς Ζ'.

τὴν τράπεζαν μὲ τὸν ἀνωτέρω φύλακα ϗ μὲ τὸν σύντροφόν τυ, τόσας ἐρωτήσεις ἐποίει διὰ τὸν Πάπαν, ὁπῦ ὁ σύντροφός τυ δὲν ἐδυνήθη νὰ μὴ γελάσῃ ϗ νὰ τῦ εἰπῇ, μήπως ἔχεις ἐπιθυμίαν νὰ γένῃς Πάπας; ϗ αὐτὸς ὁμοίως γελῶν ἀπεκρίθη, δὲν εἶμαι τόσον γέρων ὁπῦ νὰ μὴν εἶναι τῦτο δυνατόν. Τῷ ὄντι. ἔγινεν ἱερεὺς ϗ ὠνομάθη Μόνταλτος· ὕστερον ἀπὸ καιρὸν ἔγινε διδάσκαλος τῆς Θεολογίας ἐν Σιέννῃ· ἀπέκτησε φήμην μεγάλην μὲ τὰς διδαχάς τυ εἰς Ρ'ώμην, Γένοβαν, ϗ Ἀλλαχῦ, ἔγινεν ὕστερον Ἐπίτροπος Γενικὸς εἰς Βονωνίαν, ϗ Γνκιζήτωρ εἰς Οὐενετίαν, ὅπυ συγχισθεὶς μὲ τὴν Γερυσίαν, ϗ μὲ τὸς Φράτορας τῦ τάγματός τυ, ἐκρέθη ἠναγκασμένος νὰ φύγῃ ἐκεῖθεν ταχέως· περιγελῶντές τον τινὲς διὰ τὴν φυγήν τυ, εἶπεν ἐπειδὴ ἔταξα νὰ γίνω Πάπας εἰς Ρ'ώμην δὲν μοὶ φαίνεται ἁρμόδιον νὰ μείνω εἰς Οὐενετίαν διὰ νὰ μὲ κρεμάσωσι· φθάσας εἰς Ρ'ώμην ἔλαβε πολλὰ ἄλλα ὀφίκια, ϗ ἐφιλιώθη μὲ τὸς Καρδιναλίυς, μάλιςα μὲ τὸν Καρδινάλην Βυονκομπάνον, τὸν ὁποῖον ἐσυντρόφευσεν εἰς Ἱσπανίαν ὡς Θεολόγος τῦ Ληγάτυ, ϗ συμβελάτωρ τῆς ἱερᾶς ἐξετάσεως· τότε μετέβαλε τὸ ἀυςηρὸν ϗ λυπηρόν τυ ἦθος, εἰς τὸ ἀσεῖον, ϗ χαρίεν, ὁπῦ πάντες ἐθαύμαζαν εἰς τὴν ἀγχίνοιαν τῦ νοός τυ, ϗ τὴν γλυκύτητα τῆς ὁμιλίας τυ, ὡς τόσον ὁ φίλος τυ Καρδινάλης Ἀλεξανδρῖνος ἀναβὰς εἰς τὸν Παπικὸν θρόνον ὑπ' ὀνόματι Πίυ ἐ. ἐθυμήθη τὸν Μονταλτον, τὸν ἐκλεξε Γενικὸν τῶν Φραγκισκάνων, Πνευματικόν τυ, ϗ Καρδινάλιον· ὁ Καρδινάλης Βυονκομπάνης διαδεχθεὶς τὸν Πίον Ε'. ὑπ' ὀνόματι Γρηγορίυ ΙΓ'. ὁ Μονταλτος ἄλλο δὲν ἐζοχάσθη εἰμὴ νὰ γίνῃ ϗ αὐτὸς Πάπας· διὰ τῦτο ἀπορρίψας πάσας τὰς πολιτικὰς ὑποθέσεις ἀνεχώρησε κατὰ μόνας, παραπονέμενος διὰ τὰ πάθη, ϗ τὸ γηρατεῖον τυ· ἀποθανόντος Γρηγορίυ ΙΓ'. οἱ Καρδιναλίοι διεσχίσθησαν εἰς πέντε μέρη, τότε ὁ Μονταλτος ἐσχηματίζετο νὰ εἶναι γερονιότερος, ἐπεριπάτει πάντοτε κλίνων τὴν κεφαλήν τυ, ἀκυμβῶν εἰς μίαν ῥάβδον, ὡς νὰ μὴν ἐδύνετο νὰ περιπατῇ, ϗ δὲν ὡμίλει πάρεξ μὲ μίαν φωνὴν χαμηλὴν βήχων πάντοτε, εἰς τρόπον ὅτι ἐφαίνετο τὸ ὀγλιγωρότερον πῶς εἶχε νὰ ἀποθάνῃ· ὅταν τῦ εἶπαν πῶς ἴσως θέλει τὸν ἐκλέξωσι Πάπαν, ἀπεκρίθη μὲ σχῆμα ταπεινὸν ὅτι ἦτον ἀνάξιος τοιαύτης τιμῆς, ϗ ὅτι δὲν ἦτον ἀρκετὸς νὰ διοικήσῃ μίαν τοιαύτην ἀξίαν, ϗ ὅτι μεταβίας ἤθελε ζήσῃ τόσον ὅσον ἐπικρατεῖ τὸ Κογκλάβε, μάλιςα ἐφαίνετο πῶς ἂν ἐκλέγετο Πάπας, μένον τὸ ὄνομα ἤθελε ἔχει, τὰ δὲ λοιπὰ οἱ ἕτεροι· τῦτο κατέπεισε τὸς Καρδιναλίυς ϗ τὸν ἔκλεξαν Πάπαν τῇ κδ'. Ἀπριλ. τῦ αφπέ. ἔτυς· εὐθὺς ὁπῦ τῦ ἔδωκαν τὴν εἴδησιν, ἔῤῥιψε τὴν ῥάβδον, ϗ σαθεὶς ὄρθιος ἄρχισε νὰ ψάλλῃ τὸ Te Deum, μὲ τόσον ἰσχυρὰν φωνὴν ὁπῦ ἐβόησε τὸ ἱερεῖον εἰς τὸ ὁποῖον εὑρίσκετο· ἔλαβε τὸ ὄνομα Σήξτος Ε'. ἀναβὰς εἰς τὸν θρόνον ἐσυλλογίσθη νὰ διορθώσῃ τὴν ἐυταξίαν, δὲν ἔβλεπε φίλον, ἢ συγγενῆ, ἀλλὰ ἐτιμώρα πάντας, ὅταν ἦσαν πταῖσαι· ἐσύναξε χρήματα πολλὰ, παντοίυς τρόπυς μεταχειριζόμενος, ἀλλὰ πάντα ἐξόδευεν εἰς καλλωπισμὸν τῆς πόλεως· ἐπρόσταξε νὰ ξεσκαφθῇ ὁ μέγας ὀβελίσκος, ὁπῦ εἶχεν ὕψος πόδας ορ'. ϗ τὸν ὕψωσεν ἔμπροσθεν τῦ Βαζικάνυ, ὁπῦ ἔκτισε ϗ τὴν περίφημον βιβλιοθήκην· ἰδὼν τὸ μέρος τῆς πόλεως, Mons Quirinalis, λεγόμενον, ἤτοι ὄρος Κυϊρινάλιον, ὅτι ὑσερεῖτο ὕδατος, ἐκατασκεύασε μίαν βρύσιν διὰ τὴν ὁποίαν ἐδαπάνησε περισσότερον ἀπὸ ἕνα μιλιῶνι νομισμάτων· ἀπὸ τὸ μέρος τῶν Καγκέλλων ὁπῦ ἐσερέωσεν ἐπάνω τῆς Ἐκκλησίας τῦ ἁγίυ Γωάννυ τῦ ἐν Λατεράνῳ, ἔκτισεν ἕνα περίβλημον Παλάτιον, τὸ μέρος τῦ ὁποίυ ὁπῦ θεωρεῖ τὸν ὀβελίσκον, εἶναι τὸ μάκρος πόδας 340. Ἦν ἐχθρὸς τῶν κακῶν, ϗ φίλος τῶν ἀγαθῶν, ϗ τῶν πεπαιδευμένων, γνωσικὸς, μεγαλοπρεπὴς, προσεκτικὸς εἰς τὸ νὰ μεγαλύνῃ ϗ τὴν πόλιν ϗ τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ρ'ώμης· ἀφ' ἧ ἐκαταγίνετο τῇ ἡμέρᾳ εἰς τὰς πολιτι-

Γρηγόριος ΙΔ'. Γρηγόριος ΙΔ'. ὅσις μῆνας ἐννέα ἀρχιερατεύσας, ἀπέθανε· μετὰ τοῦτον ἔλαβε τὸν θρόνον Γ Γννοκέντιος θ'. ὅσις μετὰ μῆνας δύο ἀπέθανεν, ὕστερον ἔγινε τῷ ᾳφιβ'. Κλήμης Η'. ὅσις πρὸς τοῖς λοιποῖς αὐτοῦ ἀξιομνημονεύτοις, ἐδεμίαν συνθήκην, ἢ συμφωνίαν, ἢ ὅρκον ἱερὸν ἐνόμιζε νὰ ἀνθίσαται, ᾗ νὰ ἐναντιῶται εἰς τὸ νὰ μὴν διαλύεται ἔυκολα ἡ δοθεῖσα τοῖς αἱρετικοῖς πίσις· πολλὰ δὲ ὑπὲρ τούτου ἠγωνίσθη νὰ καταπείσῃ ᾗ τὸς ὑπ' αὐτὸν τοῦτο τὸ ἴδιον νὰ πιςεύσωσι κτ'. ἀρχιερατεύσας δὲ χρόνους δεκατρεῖς, ἀπέθανε τῷ ᾳχέ. ὅρα περὶ αὐτοῦ ᾗ κατωτέρω.

Κλήμης Η'.

Τέλος τῶν Τευτονικῶν τάγματος ἐν Λιβωνίᾳ.

§. 10. Πίῤ τοῦ Δ'. ἀρχιερατεύοντος, τὸ ἐν Λιβωνίᾳ στρατιωτικὸν τάγμα τῶν Τευτονικῶν ἔλαβε τέλος τῷ ᾳφξβ'. ὁπου ἐπεκράτησε χρόνους κζ'. διότι Γόθαρδος Μάγιστρος τοῦ τάγματος, ἐνώπιον Νικολάου Ρατζευΐλου τοῦ ἐπιτρόπου τῆς Πολωνίας βασιλέως, εἰς τὸν ὁποῖον ἑαυτὸν, ᾗ τὴν ἐκστρατείαν του ἐκουσίως ὑπέταξε, τὸ αὐτοῦ τάγμα παρητήσατο, ᾗ πάντα ὅσα, εἰς διαφόρους καιροὺς ἀπὸ τοὺς Καίσαρας, ᾗ Ρώμης ἀρχιερεῖς δοθέντα διπλώματα ᾗ πράγματα εἰς τὴν Τευτονικὴν στρατιὰν, τῷ Πολωνίας βασιλεῖ ἐνεχείρισεν· ἀλλ' ἐν τῷ αὐτῷ ἔτει, Κόσμος ὁ τῆς Φλωρεντίας δεξ, ἄλλο τάγμα στρατιωτικὸν προέςησε, τοῦ ὁποίου οἱ στρατιῶται ἱππεῖς Στεφανῖται ὠνομάζοντο, Μάγιστρον ἀνώτατον ἔχοντες τὸν τῆς Φλωρεντίας δέκα· Στεφανῖται δὲ ἐκλήθησαν ἀχὶ ἀπὸ τὸν πρωτομάρτυρα Στέφανον, ἀλλ' ἀπὸ Στέφανον Πάπαν Ρώμης, ὁπου ἦν προσάτης Φλωρεντίας, ὅσις ἐσυγκαταριθμήθη μὲ τὸν κατάλογον τῶν ἁγίων· ἀνάγνωθι τὸν Χυτραῖον (α).

Ἀρχὴ τοῦ τάγματος τῶν Στεφανίτων ἐν Φλωρεντίᾳ.

Κατάσασις Γσπανίας.

§. 11. Κατὰ τούτους τοὺς χρόνους βασιλεὺς τῆς Γσπανίας ἔγινε Φίλιππος ὁ Β'. ὁ τοῦ αὐτοκράτορος Καρόλου τοῦ ε'. υἱὸς, ὅσις ἦν εὐπειθὴς πολλὰ εἰς τὸν Ρώμης Πάπαν, ᾗ πολλὰς ἀθώως ὁπου κατηγορήθησαν εἰς ἔγκλημα αἱρέσεως, πικρῶς εἰς Γσπάλην τὴν πόλιν ἐτιμώρησεν· ἔπειτα ᾗ ἐν Βαλιδολήτῳ πολλὰς ἐντίμους, ᾗ τῆς πρώτης τάξεως ἀπεκεφάλισεν· ὁ αὐτὸς Φίλιππος ἀδιάκοπον ἐφύλαξε τὸν διωγμὸν ὁπου ὑπὸ τοῦ πατρός του Καρόλου θερμῶς ἐκινήθη ἐν τῷ Βελγίῳ κατὰ τῶν πρωτεσάντων, ἤτοι Λυθηρανῶν, εἰς τὸν ὁποῖον, ὡς ὁ Σλεϊδανὸς μαρτυρεῖ (β), πεντήκοντα χιλιάδας ἀνθρώπων μὲ διαφόρους κολάσεις, ᾗ τιμωρίας ἠφανίσθηκαν, εἰς τὰς ὁποίας ἐφανερώθη τὸ πταίσιμόν του μόνον

Διωγμὸς κατὰ τῶν προτεσάντων.

νὰ

λιτικὰς ὑποθέσεις, ἐπρόσεχε τὴν νύκτα εἰς τὴν ἀνάγνωσιν. Τέλος πάντων ὁ Σίξτος τόσον διὰ τὸν τρόπον ὁπου μετεχειρίσθη νὰ γένῃ Πάπας, ὅσον ᾗ διὰ τὸ πολιτικὸν εἰς τὰς διαφόρους ὑποθέσεις, ᾗ διὰ τὸν καλλωπισμὸν τῆς Ρώμης, εἶναι βέβαια εἰς τῶν περιβοήτων ἀνθρώπων, ὁπου ἕως τοῦ νῦν ἐφάνησαν· μ' ὅλα τὰ μεγάλα ἔξοδα ὁπου εἰς τὸν καιρὸν τῆς ἀρχιερατείας του ἐπόιησεν, ἄφησε περισσότερον ἀπὸ πέντε μιλλιόνια χρυσία. Σώζονται τοῦ αὐτοῦ ὁμιλίαι ᾗ ἕτερα τινά· ἐτελεύτησε τῷ ᾳφη· τῇ κζ'. Αὐγούστου, ζήσας χρόνους ξθ'. ᾗ ἀρχιερατεύσας χρόνους ι'.

(α) Βιβλ. κ'. σελ. 612.

(β) Εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ κβ. βιβλίου τῶν ὑποσημειωμ. σελ. 678.

νὰ ἦτον αὐτὸ, ὅτι δὲν ἀπέχωσιν ἀπὸ κρεωφαγίαν εἰς τὰς νηςίμους ἡμέρας, ϗ ἄχὶ ἄλλο· ἔτος ὁ Φίλιππος ἐμελέτα τέλειον ἀφανισμὸν τῶν Βελγῶν· βλέπων δὲ τὸν υἱόν τε Κάρολον ὁπῶ ἐδυσαρέσει εἰς τὰ γινόμενα, ϗ ἐπεθύμει τὴν βασιλείαν, τὸν ὁποῖον βαλιθέντα νὰ θανατώσῃ ἄνθρωπόν τινα, μαθὼν ἀπὸ τὸν πνευματικῶς αὐτὸν ἐξομολογήσαντα, ἔβαλεν εἰς τὴν φυλακὴν, συναινέσαντος τῶ τῆς Ἐκκλησίας ἐξεταςῶ, μὲ τὸν ὁποῖον πάντα τὰ βαλεύματα ἐποίει, ϗ τὰς ςιβλὰς, φοβηθεὶς μὲ φαρμάκι ἐθανάτωσε· προσέτι ὁ Φίλιππος τὸ τῆς Πορτογαλλίας βασίλειον ἐπρόσθεσεν εἰς τὴν Ἱσπανίαν· ἀνάγνωθι περὶ τῶν ῥηθέντων, Δαβὶδ τὸν Χυτραῖον (α), Μανθὴλ Ἀματερὴν (β), ϗ τὸν Οὐάφριον (γ).

§. 12. Ἐν τῇ Γαλλίᾳ Ἑ῎ρρικος Β'. εἰς αὐτὰς τὰ γαμικὰς πανηγύρεις, ϗ εἰς τὰ παιγνικὰ ἀγωνίσματα ἀπέθανε, μὲ λόγχην καιρίως τρωθεὶς κατὰ τὸν ὀφθαλμὸν, τὸν ὁποῖον διεδέξατο ὁ υἱὸς αὐτῶ Φραγκίσκος ὁ Β'. δέκα χρόνων ὢν τὴν ἡλικίαν· τότε ἀποθανόντος, ἔλαβε τὴν βασιλείαν ὁ ἀδελφός τε Κάρολος Θ'. ἕνδεκα χρόνων ὢν, ϗ μὴ φθάσας εἰς τὸν κδ'. χρόνον τῆς ἡλικίας τε, ἀπέθανε τῷ αφοδ'. ϗ ἀντ' αὐτῶ ἔγινε βασιλεὺς ὁ ἀδελφὸς αὐτῶ Ἑ῎ρρικος Γ'. ὁ τῆς Πολωνίας ῥήξ. Ἐπὶ τότων τῶν Βασιλέων θόρυβοι, ταραχαὶ, πόλεμοι, ϗ διωγμοὶ συχνοὶ τῶν Παπιςῶν ἦν· εἰς Γαλλίας, ϗ εἰς τὴν Σαβαυδίαν κατὰ τῶν Λυθηρανῶν τῶν Βαλδικῶν, ϗ τῶν Οὐγονότων, φόνοι τε, ϗ ἐπιβολαί (δ), ἀνά- Γαλλίας.

(α) Βιβλ. κά. ϗ βιβλ. κβ. (β) Βελγικ. Χρον. βιβλ. β. (γ) Ἐν τῷ βίῳ. Παύλε Δ'.
(δ) Μία ἀπὸ τὰς πλέον φρικτὰς τραγωδίας ὁπῶ ἐσυνέβησαν μεταξὺ ἐχὶ μόνον τῶν Χριςιανῶν ἀλλὰ ϗ τῶν ἐθνικῶν εἶναι ἡ λεγομένη κοινῶς la St. Barthelemi ἤτοι τῶν Χριςιανῶν ἀλλὰ ϗ τῶν ἐθνικῶν εἶναι ἡ λεγομένη κοινῶς la St. Barthelemi ἤτοι ἡ ἐπὶ τῆ ἁγίᾳ Βαρθολομαίᾳ φονοκτονία. Βελόμενος ὁ βασιλεὺς Κάρολος Θ'. σὺν τῷ ἀδελφῷ αὐτῶ δεκὶ τῆ Ἀγγιῆ, ϗ τῷ Δεκὶ τῆ Γυΐζε νὰ ἐκριζώσωσι τελείως τὸν Καλβινισμὸν ἀπὸ τὰς Γαλλίας, ἐσυμφώνησαν νὰ εἰρηνεύσωσι τὲς μεταξὺ Καθολικῶν, ϗ Προτεςάντων πολέμες, διὰ νὰ δυνηθῶσιν εὐκολώτερα νὰ τελέσωσι τὸν σκοπόν τες· Τρεῖς ἦσαν οἱ ὑπερασπισαὶ τῶν Προτεςάντων, Ἑ῎ρρικος Δ'. ὁ τῆς Ναυάρρας βασιλεὺς, νέος ἔτι, ὁ πρίγκιψ τῆ Κονδὲ, ϗ ὁ Ἀμμιρᾶς Κολιγνὴς· αὐτὲς ἐσοχάσθησαν νὰ κερδήσωσι πρῶτον, ὅθεν πρῶτον μὲς θέσπισμα ἐδημοσίευσε Κάρολος Θ'. τῷ αφό. εἰρήνην φέρον, ϗ τῷ αὐτῷ ἔτει νυμφεύεται τὴν θυγατέρα Μαξιμιλιανῆ Β'. τῆ αὐτοκράτορος, ϗ τὴν ἰδίαν ἀδελφὴν εἰς γάμον δίδει Ἑ῎ρρίκῳ τῷ τῆς Ναυάρρας βασιλεῖ· ἦλθον οἱ νεόνυμφοι εἰς Παρίσιον ϗ μετ' αὐτὲς πολλοὶ ἄρχοντες ϗ μεγιςᾶνες, ἐν οἷς ἦσαν ὁ Πρίγκιψ τῆ Κονδὲ, ϗ ὁ Κολιγνύς· ἐτέλεσαν τὲς γάμες τῇ ιή. τῆ Ἀγέςε τῷ αφοβ'. ἐβεβαίωσαν τὰς συνθήκας, ϗ ἔγινεν ἡ εἰρήνη. Μετὰ παρέλευσιν τεσσάρων ἡμερῶν ὁ Κολιγνὴς πληγώνεται εἰς θάνατον ἐρχόμενος εἰς τὸν οἶκον τε· προσποιεῖται ὁ βασιλεὺς ὀργὴν κατὰ τῶν τολμησάντων τὸ τοιῦτον, ϗ συγκροτεῖ συμβέλιον τῇ ἐπιόσῃ, ὅπε ἀντὶ νὰ ἐκδικήσωσι τὸν Κολιγνὴν ἀποφασίζωσι τὸν τέλειον ἀφανισμὸν τῶν Προτεςάντων, ϗ πρῶτον περισφαλίζονται ὁ γαμβρὸς Ἑ῎ρρικος, ϗ ὁ Πρίγκιψ τῆ Κονδέ. Τῷ πρωῒ πρὸς τὸ ξημέρωμα δίδει ἡ Καμπάνα τὸ σημεῖον τῆς σφαγῆς, ϗ εὐθὺς θανατῶται ὁ πληγωμένος Κολιγνὴς,

ἀνάγνωθι τὸν Θυανὸν (α).

Οὐγονόται πόθεν ἔτω καλῶται.

§. 15. Τὸ τῶν Οὐγονότων ὄνομα κατὰ τότε τὰς χρόνας ἐν Καισαροδόνῳ πόλει τῆς Γαλλίας, τοῖς Προτεσάνταις, ἤτοι τοῖς Λυθηρανοῖς ἀπεδόθη· διὰ τὸ ὁποῖον ὄνομα ὁ Θυανὸς (β), ἔτω λέγει· „ οἱ „ πολλοὶ τῶν Καισαροδονικῶν θρησκείαν καινὴν τῶν προτεσάντων δηλαδὴ „ ἐναγκαλίζοντο τόσον, ὥζε ἀπ' ἐκείνα τὰ τόπα, τότε πρῶτον εἰς „ τὰς Οὐγονότας ὄνομα καταγέλαζον ὁμᾶ, καὶ ἀποθύμιον νὰ διαγνωσ- „ θῇ, καθ' ὃ οἱ πρότερον Λυθηρανοὶ καλέμενοι ἄρχισαν τὸ ἐν ὑζέροις „ πανταχᾶ εἰς Γαλλίας νὰ καλῶνται· τότε τᾶ ὀνόματος δὲ ἡ ἀρχὴ „ αὐτὴ εἶναι. Εἰς τὰς παρ' ἡμῖν καθεμία πόλις ξεχωριζὸν ὄνομα ἔ- „ χασα ἤγαν μορμώνας, λυμάρας, μαντάκας, καὶ τὰ λοιπὰ διάκενα „ τέρατα, μὲ γραώδεις μύθας, εἰς ὅσας τὰ χρειάζονται, διὰ νὰ φο- „ βίσωσι τὰ βρέφη, καὶ τὰς ἁπλαζέρας γυναίκας, τᾶ Καισαροδόνα ὁ „ Οὔγων ἐπιφημίζεται βασιλεὺς, ὅζις νύκτα περὶ Ιορμμηρίαν τὴν πό- „ λιν νὰ ἱππεύῃ λέγεται, καὶ τὰς ἀπαντῶντας ἀνθρώπας νὰ κτυπᾷ, καὶ „ νὰ ἁρπάζῃ· ἀπὸ αὐτὸν λοιπὸν τὸν βασιλέα Οὐγωνόται ἐκλήθησαν ἐκεῖνοι, ὁπᾶ εἰς ἐκείνας τὰς τόπας, πρὸς ἀκρόασιν τῶν Ἐκκλησιαζικῶν λόγων, καὶ ἀποπλήρωσιν τῶν προσευχῶν, νύκτα κρυφίως συνήρχοντο, διότι δὲν ἦτον δυνατὸν νὰ συνέρχωνται τῇ ἡμέρᾳ· ἀνάγνωθι αὐτᾶ καὶ βιβλ. κε'. (γ), εἰς τὸ ὁποῖον δύο γένη Οὐγονότων ξεχωρίζει· ὁ δὲ Χυτραῖος λέγει (δ), τὸ τῶν Οὐγονότων ὄνομα εἰς τὸν ἀνωτέρω „ χρόνον, πρῶτον ἐφανερώθη ἐν Τερώνῳ πόλει τῆς Γαλλίας ὁπᾶ οἱ „ Λυθηρανοὶ τὰς συνελεύσεις αὐτῶν εἰς τὸν τᾶ βασιλέως Οὔγωνος λι- „ μένα νὰ γίνωνται διετάξαντο, ἀφ' ᾧ Οὐγονόται ἐκλήθησαν.

Ἀγγλίας.

§. 14. Ἐν τῇ Ἀγγλίᾳ τὴν βασίλισσαν Μαρίαν διεδέξατο Ἐλισάβετ ἡ Ἑρρίκε Η'. θυγάτηρ ἀπὸ Ἄνναν τὴν Βολεναν τεχθεῖσα, ἥτις τὸν Παπισμὸν τελείως ἀπὸ τὴν Ἀγγλίαν ἀπεδίωξε, καὶ εἰσέφερε τὴν αἵρεσιν

νὴς, τρέχασιν ἔνθε κἀκεῖθεν οἱ Καθολικοὶ, σφάζασι πάντας τὰς Προτεσάντας, ἄνδρας, γυναῖκας, γέροντας, νέας, καὶ βρέφη ἀνιλεῶς, ἕτε ἀνθρώπες ἐντρέποντο ἕτε Θεὸν ἐφοβοῦντο, ἀλλὰ πάντας ὅσας ὑπῆντεν ἐν ζόματι μαχαίρας ἔκρεον· εὐθὺς προσαγὴ ἐξῆλθεν εἰς πάσας τὰς ἐπαρχίας τῆς Γαλλίας νὰ μιμηθῶσι τὴν σφαγὴν τῶν ἐν Παρισίοις, ὅθεν ὑπὲρ τὰς ἑξήκοντα χιλιάδας Προτεσάντων ἔφθειραν. Εἰς πᾶσαν τὴν Εὐρώπην ἐώρτασαν λαμπρῶς τοιαύτην σκληρὰν φονοκτονίαν. Εἰς τὴν Ἱσπανίαν ἐπ' Ἄμβωνος οἱ ἱεροκήρυκες ἐδοξολόγησαν τοιοῦτον κατόρθωμα τῶν Καθολικῶν. Εἰς Ῥώμην Γρηγόριος ΙΓ'. εἰς σημεῖον εὐχαριζίας λιτανείαν ἐποίησε, καὶ νόμισμα νέον ἐχάραξεν ἔχον ἀπὸ τὸ ἕνα μέρος τὴν εἰκόνα τε, καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο ὑρινον Ἄγγελον, κρατοῦντα εἰς τὴν μίαν χεῖρα τὸν ζαυρὸν, καὶ εἰς τὴν ἄλλην τὴν βομφαίαν.

(α) Τόμ. ά. μέρ. β'. βιβλ. κγ'. μέχρι τᾶ κς'. ἐν ἔτει αφνδ'. καὶ αφξ'. τόμ. β'. ἀπὸ τᾶ μβ'. βιβλίᾳ ἔτος αφξζ'. μέχρι τᾶ οβ'. βιβλίᾳ ἔτος αχ'.

(β) Βιβλ. κδ'. ἐν ἔτει αφξ'. Τόμ. Α'. σελ. 741. (γ) Ἐν ἔτει αφξ'. σελ. 754. Τόμ. Α'. (δ) Βιβλ. κ'. ἐν ἔτει αφξά'. σελ. 589.

αἵρεσιν τῆ Λυθήρε, διότι μάχεται ὁ Παπισμὸς τὸν Λυθηρανισμὸν, καθὼς πάλαι ὁ Ἑλληνισμὸς τὸν Ἰουδαϊσμὸν, ϗ οἱ δύο δὲ αὐτοὶ μάχονται τὴν ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν· ἐν ἔτει ᾳφνδ'. τῇ κζ'. τῆ Σεπτεμβρίε ἐπρόσαξεν, ὅτι τὰ Εὐαγγέλια, αἱ Ἐπιςολαὶ, ὁ δεκάλογος, ἡ κυριακὴ προσευχὴ, τὸ τῆς πίςεως σύμβολον, ϗ ἡ λιτανεία μὲ τὴν ἐγχώριον διάλεκτον νὰ ἀναγινώσκωνται· τῇ δὲ κβ'. τῆ Μαρτίε, τὸ Κυριακὸν δεῖπνον μὲ τὰ δύο εἴδη τῆ μυςηρίε νὰ μεταδίδωται· ϗ ἑπομένως αἱ λοιπαὶ διατάξεις τῶν Λυθηρανῶν φανερὰ νὰ γίνωνται· ϗ τελευταῖον αὐταὶ αἱ ἀρχῆθεν προσκυνήμεναι σεπταὶ εἰκόνες νὰ ἐγείρωνται ἀπὸ τὰς Ἐκκλησίας, ϗ νὰ συντρίβωνται, ϗ εἰς τὸ πῦρ νὰ ῥίπτωνται· ὅσοι δὲ Ἐπίσκοποι, ϗ τῶν λοιπῶν Ἐκκλησιαςικῶν ταγμάτων προεςοὶ, δὶ ὅρκε νὰ βεβαιώσωσι τὴν τῆς βασιλίσσης ὑπερτάτην ἐξουσίαν εἰς τὴν Ἀγγλικὴν Ἐκκλησίαν δὲν ἤθελαν, ἐδικώκοντο ἀπὸ τὸ τάγμα τες· Συμποσωμένε λοιπὸν τῆ Ἐκκλησιαςικῆ τάγματος κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον ἐν τῇ Ἀγγλίᾳ εἰς χιλιάδας 9400. ἐξεβλήθησαν ἐξ αὐτῶν ροζ'. ἀπὸ τὰς ὁποίας ἦσαν Ἐπίσκοποι ιδ'. ϗ τοιαυτοτρόπως ὁ Λυθηρανισμὸς, ἐπεκράτησεν ἐν τῇ Ἀγγλίᾳ μὲ τὴν συναίνεσιν τῆ Παρλαμέντε· ὁμοίως ϗ ἐν τῇ Σκοτίᾳ, τῆς ὁποίας βασίλισσα ἦν Μαρία ἡ Στεάρτα ὁπῆ ἔλαβε δὶ ἄνδρα Φραγκίσκον Β'. τὸν βασιλέα τῆς Γαλλίας, ὅτις τῷ ᾳφπέ'. ἐξεβλήθη τῆ θρόνε ἀπὸ τὲς ὑπηκόες τες, ϗ πρὸς Ἐλισάβετ τὴν τῆς Ἀγγλίας βασίλισσαν καταφυγῆσα, ἀποκεφαλίζεται τελευταῖον ἀπὸ αὐτὴν, ὡς συμφωνήσασα μὲ τὲς λοιπὲς διὰ νὰ ἐξαλείψωσι τὴν τῶν Λυθηρανῶν αἵρεσιν· διὰ ταῦτα λοιπὸν τὰ ῥηθέντα, ἡ Ἀγγλία ἦν πλήρης ταραχῶν, ϗ φόνων· διότι Πῖος Ε'. Ἐλισάβετ τὴν βασιλίδα, ὡς αἱρετικὴν, ϗ τοῖς αἱρετικοῖς ἐυμενῆ, ϗ βοηθὸν, ἀφώρισε τῷ ᾳφξδ'. ϗ ἀναξίαν αὐτὴν τῆς βασιλείας ἐκήρυξεν, ὁμοίως ϗ τὸν δοθέντα παρὰ τῶν ὑπηκόων ὅρκον εἰς αὐτὴν νὰ εἶναι ἄκυρος ἀπεφάσισε· ταύτην δὲ τὴν τῆ Πάπα ἀφοριςικὴν Βύλλαν Γωάννης ὁ Φέλτονος τῷ τῆ Λονδινικῆ Ἐπισκόπε Παλατίῳ προσήλωσε, διὰ τὸ ὁποῖον ἐκεῖ αὐτὸν ἐκρέμασαν· Κατ' αὐτῆς τῆς βασιλίσσης Ἐλισάβετ ϗ πολλὰς ἐπιβελὰς ὁ ῥηθεὶς Πάπας ἐτεχνεύθη διὰ μέσε τε ἄλλων, ϗ μάλιςα τῶν Ἰησυϊτῶν· ἀνάγνωθι περὶ τέτων ἐν τοῖς χρονικοῖς Καμδηνῆ (α), ϗ τὴν τῆ Βερνέτε Ἱςορίαν (β).

§. 15. Ἐν τῇ Γερμανίᾳ κατὰ τέτες τὲς χρόνες καθ' ἡμέραν ἀνέκυπταν αἱρέσεις διάφοροι, ἐν μὲν τῷ Παλατινάτῳ περὶ τὸ ᾳφνδ'. ἄρχισεν Γερμανίας.

(α) Μέρ. α'. β'. ϗ γ'. ἀπὸ τῆ ᾳφνή. ἕτες ἕως τῆ ᾳφπή.
(β) Ἱςορ. Ἀγγλικ. μεταῤῥυθμ. μέρ. β'. βιβλ. γ'.

χισεν ὁ Καλβϊϊσμὸς ἐκ τῆς διχονοίας Τιλεμάνε δ' Ἐσσίε τῦ Λυθηρανῦ, ϗ Βιλέλμε τῦ Κλεοβιτζίε, ὁπῦ εἶχε διὰ τὸ Κυριακὸν δεῖπνον τὴν γνώμην τῦ Καλβίνε· ἐν δὲ τῇ Σαξονίᾳ κατὰ τὸ ἀφξ'. ἔτος ἀνεφύησαν οἱ Κρυπτοσακραμεντάριοι· ὁμοίως ϗ ἐν τῇ Γέννῃ οἱ Συνεργισταὶ, τῶν ὁποίων ἀρχηγὸς ἔγινε Βικτωρῖνος ὁ Στριγέλιος, τᾶτ' αὐτὸ διδάσκοντες ὁπῦ ἐδίδασκε πάλαι Ἰωάννης ὁ Καισσιανὸς ὁ ἐκ Μασσιλίας πρεσβύτερος, πῶς ὁ ἄνθρωπος δηλαδὴ εἰς τὴν ἐπιστροφὴν δύναται συμφυές τι ἀγαθὸν ἔχειν παρὰ τῶν φυσικῶν δυνάμεων, ἔφεσιν τινὰ ἀγαθὴν, ϗ διάθεσίν τινα τῦ πιστεύειν, ἀρχὴν τῆς πίστεως, ϗ ἐπιστροφῆς· ἣν δέ τις διαφορὰ μεταξὺ τῶν Μασσαλιανῶν, ϗ Συνεργιστῶν, ὡς ἐν τῷ ε. αἰῶνι εἴρηται· ἐξ ἐναντίας δὲ Ματθίας Φλάκιος ὁ Ἰλλυρικὸς τῆς ἐν Γέννῃ Ἀκαδημίας θεολόγος, παρομοίως μὲ τὰς παλαιὰς Μασσαλιανὰς ἐδίδασκε, τὴν προπατορικὴν ἁμαρτίαν, ἄλλο νὰ μὴν εἶναι παρὰ τὴν τῦ πεσόντος αὐτὴν ἀνθρώπε Οὐσίαν, ἐπιχειριζόμενος ὕτω τὴν φύσιν τῶν ἀνθρώπων (κατὰ τὴν γραφὴν) διὰ τῆς τῦ Ἀδὰμ πτώσεως πᾶσα νὰ διεφθάρῃ· νὰ εἶναι δὲ ϗ νὰ εὑρίσκηται εἰς τὸν ἄνθρωπον καλόν τι ὁπῦ νὰ συνεργῇ, εἶναι ἀδύνατον· πρὸς τὸν ὁποῖον ὁ Στριγέλιος ἀντέλεγεν, ἀρνάμενος τὴν τῦ ἀνθρώπε φύσιν, τόσον διὰ τῆς τῦ Ἀδὰμ πτώσεως νὰ διεφθάρῃ, ὥςε αὐτὸ τὸ αὐτεξάσιον, ἀπὸ τὸ ὁποῖον αἱ τῶν ἀνθρώπων πράξεις τε, ϗ ἐνέργειαι ἐξήρτηνται, τελείως νὰ διεφθάρῃ, διότι τὸ αὐτεξάσιον εἶναι Οὐσία, ἡ δὲ ἁμαρτία συμβεβηκὸς, ἓδεν δὲ συμβεβηκὸς δύναται ποτὲ νὰ διαφθείρῃ Οὐσίαν, ϗ ἄλλα τοιαῦτα παρόμοια βλασφήμως ἐφλυάρησαν· ἔξω ἀπὸ αὐτὰ καθ' ἡμέραν ἐν τῇ Γερμανίᾳ εἰς τὸν Λυθηρανισμὸν προσεγράφοντο, ἀχὶ μόνον λαϊκοὶ ἀλλὰ ϗ Ἐπίσκοποι, ϗ τᾶ λοιπᾶ καταλόγε τῶν Ἐκκλησιαστικῶν· ὅθεν ϗ παρὰ τῶν Ῥώμης Ἐπισκόπων ἀραὶ, ϗ ἀναθέματα, κατ' ἐκείνων συχνὰ ἐξέλλοντο, ὅμως εἰς μάτην· ἀνάγνωθι τὸν Χυτραῖον (α), ϗ τὸν Ὀνόφριον (β).

Κρυπτοσακραμενταρίοι Συνεργισταί.

Βελγία.

§. 16. Ἐν τῷ Βελγίῳ, τᾶ ὁποίε προσάτης ἦν Μαργαρίτα ἡ Παρμικὴ Δόκισσα, Φίλιππος Β'. ὁ τῆς Ἱσπανίας ῥὴξ πάντα κάλλων ἐκίνει εἰς τὸ νὰ διατηρεῖται ἀπαραμείωτος, ϗ ἀπαράτρεπτος ἡ Παπικὴ θρησκεία· ὅθεν συνομοσίαι τῶν Λυθηρανῶν, τυραννίαι τῶν Παπιςῶν, αἱματοχυσίαι, πυρκαϊαὶ ϗ ἀφανισμοὶ ἄσπλαγχνοι ὑπ' ἀλλήλων ἐγίνοντο· ἀνάγνωθι περὶ αὐτᾶ τὰ χρονικὰ Οὐγγωνῦς τᾶ Γροτίε (γ), Δαβὶδ τὸν Χυτραῖον (δ), ϗ τὸν Θυανὸν (ε).

ΚΕΦΑ-

(α) Βιβλ. κά. μέχρ. κς'. ἀπὸ αφξ'. ἔτες ἕως αφος'. (β) Ἐν τῷ βίῳ Πίε Δ'. (γ) Βιβλ. ά. ϗ βιβλ. β'. (δ) Ἐν τοῖς ῥηθεῖσιν ἀνοτέρω τόποις.
(ε) Ἀπὸ βιβλ. μ'. ἕως τᾶ μέ. ϗ ἀπὸ βιβλ. ξβ'. μέχρι τᾶ οδ'.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ις'.

Περὶ αἱρέσεως Ἑρρίκε τοῦ Νικολαΐ, Φραγκίσκε τοῦ Πεκκίε, καὶ Σαμεὴλ τοῦ Οὐβέρε.

§. 1.

Ἑρρικος Νικολαΐ αἱρετικός.

Ἡ Παρατροπὴ ἐκ τῆ ὀρθῆ δόγματος τῶν Ρ᾽ώμης Ἐπισκόπων, ᾗ αἱ συχναὶ αὐτῶν καινοτομίαι, αἱρέσεις ἀλλεπαλλήλες καθ᾽ ἡμέραν νὰ ἀνακύπτωσιν ἐν τῇ Δύσει ἐπροξένησαν, διότι ἔξω ἀπὸ τὲς ῥηθέντας, ἀνεφύησαν αἱρεσιάρχαι ἐν τέτοις τοῖς χρόνοις Ἑρρικος ὁ Νικολαΐ ὁ Λαγδενοβατανὸς, ὅσις διαφόρες πλάνας φρενοβλαβῶς διέσπειρε, τῆ ὁποίᾳ οἱ μαθηταὶ μὴ θέλοντες νὰ φανερώσωσι τὸ ὄνομα τῆ ἀρχηγῆ των, παντοίοις τρόποις τὸ ἔκρυπτον, ἕως ὅ τελευταῖον ἐφανερώθη, νὰ εἶναι αὐτὸς ὁ Ἑρρικος ὁ Νικολαΐς, ἑαυτὲς δὲ ὠνόμαζον ἀπὸ τὴν οἰκίαν τῆ ἔρωτος, ἢ ἀπὸ τὸ οἰκητήριον τῆς ἀγάπης, ᾗ ἐνόμιζαν ἑαυτὲς μόνον ὅπῆ ἦσαν προσκείμενοι εἰς τὴν οἰκίαν αὐτῆ νὰ εἶναι ἐγκλελεγμένοι, ᾗ δεδοκιμασμένοι. Προσέτι νὰ εἶναι ἄδεια εἰς αὐτὲς μὲ ὅρκον νὰ ἀρνῶνται ὅ, τι ἐφαίνετο εἰς κατηγορίαν ἐνώπιον τῶν ἀρχόντων, ἢ ἕτερον ὅπῆ δὲν ἦτον ἀπὸ τὴν οἰκίαν των· ταύτης τῆς παράφρονος ματαιότητος τὰ βιβλία ἐν τῷ Βελγίῳ διέσπειραν, ἐπιγραφὴν ἔχοντα Εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας, γνῶμαι ἀποδειγμέναι, προφητεία τῆ πνεύματος τῆς ἀγάπης, ὁμοσίευσις τῆς ἐπὶ γῆς εἰρήνης, συγγραφεὺς Ἑρρικος Νιχολαΐ.

§. 2. Ἐκ τῆ Βελγίε οἱ μανιώδεις ἕτοι ὑπῆγαν εἰς τὴν Ἀγγλίαν περὶ τὸ αφμ΄. ἔτος, ὅπῃ τὴν ἔννοιαν τῆ ἀπαιδεύτῃ πλήθες, μὲ τὸν λόγον τῆς ψευδῆς αὐτῶν ἁγιότητος ἀποκτήσαντες, ἄρχισαν τὰς αἱρέσεις των νὰ διασπείρωσι, μὲ κάποιον τερατῶδες, ᾗ καινὸν τῆ λέγειν σχῆμα, τὸ ὁποῖον μᾶλλον οἱ ἄνθρωποι ἐθαύμαζον, ἢ ἐδέχοντο· ἐντεῦθεν ἔτι ἐφρόντισαν νὰ μεταφράσωσι τὰ ῥηθέντα βιβλία ἐκ τῆς Βελγικῆς διαλέκτῃ εἰς τὴν Ἀγγλικὴν, ἡ δὲ βασιλὶς Ἐλισάβετ ἔῤῥιψεν αὐτὰ εἰς τὸ πῦρ, ᾗ ἀυσηρῶς ἐπρόσαξεν, ὅτι ἡ πολιτικὴ ἐξσία, νὰ δώσῃ ἄδειαν εἰς τὸν τῆς Ἀγγλίας κλῆρον, εἰς τὸ νὰ καταβάλῃ ἐπιμελῶς τῆτον τὸν συρφετὸν, ᾗ τὴν σύγχυσιν τῶν ἀνθρώπων· ὅρα τὰ χρονικὰ τῆ Καμδηνῆ (α).

(α) Μέρ.. β΄. ἐν ἔτει αφπ΄.

Φραγκίσκος Πάκκιος

§. 3. Φραγκίσκος Πάκκιος ὁ Φιλητινὸς, Ἰταλὸς τὸ γένος, ἐκ τῆς Φλωρεντινῆς Σατραπίας. ὅσις ἐν ἔτει ᾳφμβ΄. ἐδίδαξεν, ὅτι πάντες οἱ ἄνθρωποι δύνανται νὰ σωθῶσι διὰ τῆς φυσικῆς πίστεως, ἥτις εἶναι κοινὴ πᾶσι τοῖς ἀνθρώποις, ὁπῶ ἀφορᾷ, καὶ ἀποβλέπει εἰς ἕνα Θεὸν ποιητὴν, μήτε ἡ τῶ Εὐαγγελίῳ ἁπλὴ ἄγνοια, καὶ ἡ ἀπιστία, καὶ ἡ τῶ βαπτισμῶ ἔλλειψις νὰ ἐναντιώνηται εἰς τινὰ, ὁπῶ μόνον εἰς ἐντελεσάτην ἀσέβειαν δὲν εἶναι πεσμένος· καὶ διὰ τῶτο ἄτε οἱ ἐθνικοὶ, ἄτε οἱ Ἰουδαῖοι, ἄτε οἱ Τοῦρκοι ὁπῶ ἐπικαλῶνται αὐτὸν ποιητὴν Οὐρανῶ, καὶ γῆς, καὶ εἶναι καθαροὶ εἰς τὴν πολιτείαν, καὶ διαγωγήν των καταδικάζονται· διότι ἐκεῖνοι ὁπῶ εἰς τὸν Θεὸν προσφέρονται μὲ φυσικὴν πίστιν, συγκατάθεσιν εἰς τὰ δόγματα τῶν Χριστιανῶν μὲ θείαν ἔμπνευσιν ἐμψυχωθέντες ἀναπεπταμένως παρέχεσι, καὶ σὺν τούτοις διαλαμβάνονται ἐμπεπλεγμένως, μὴ διακρίνοντες τὰ θεῖα μυστήρια, ἔπειτα ἐδογμάτισε προσέτι, καὶ μετὰ τὴν πτῶσιν τῶ ἀνθρωπίνω γένους, ὁ ἄνθρωπος μὲ τόσας δυνάμεις φυσικὰς νὰ σφριγᾷ, ὥστε νὰ δύναται μὲ τὸν διάβολον νὰ ἐναντιώνηται, καὶ νὰ ἀπολαμβάνῃ ζωὴν αἰώνιον, ἁμαρτία νὰ μὴν εἶναι ἀληθινὴ ἁμαρτία, καὶ ἄλλας τινὰς φλυαρίας, ὡς ἐν τῷ αὐτῶ βιβλίῳ δύναται πᾶς τις νὰ ἰδῇ, τῶ ὁποίω ἡ ἐπιγραφὴ περὶ τῆς τῶ σωτῆρος Χριστῶ ἐνεργείας ἐν πᾶσι καὶ ἐν ἑκάστῳ τῶν ἀνθρώπων, καθ' ὅσον εἶναι ἄνθρωπος, εἰς τὸ ὁποῖον καυχᾶται νὰ ἤυρε πολλὰς σπαδασὰς τῆς φρενοβλαβῆς δόξης τῶ εἰς Γαλλίαν, Ἀγγλίαν, Γερμανίαν, Πολλωνίαν, Ἑλβητίαν, καὶ παντῶ εἰς τὴν Δύσιν ὁπῶ αὐτὴ ἐκηρύττετο, καὶ δὲν εἶναι κανένα θαυμαστόν· διότι οἱ εἰς αὐτὰς τὰς χώρας ἄνθρωποι ἐκκλίναντες ποτὲ ἀπὸ τὸ ὀρθὸν δόγμα τῆς ἀρχαίας ὀρθοδόξω πίστεως, εἰς τὰς ἰδίας φρένας ὑπετάσσοντο, καὶ κάθε τι ὁπῶ τὲς ἐφαίνετο ἐδογμάτιζαν, καθὼς ἐκ τῶν ἤδη ῥηθέντων δηλῶται· ἀνάγνωθι περὶ αὐτῶ Λεκᾶν τὸν Ὀσίανδρον (α).

Σαμβήλ Οὔβερος.

§. 4. Σαμβὴλ Οὔβερος, ὁ καὶ ἐκ τῆς Ἑλβητίας Βιτεμβεργικὸς θεολόγος, ὅσις πολλὰ ἀγωνιζόμενος διὰ νὰ ἀναιρέσῃ τὴν τῶ Καλβίνω περὶ τῶ προορισμῶ διδασκαλίαν, εἰς ἑτέραν πλάνην ἔπεσε· τὴν ἐκλογὴν, ἥτις πρὸς μόνες τὲς τῶ Θεῶ υἱὲς ἀνήκει, εἰς πάντας τὲς ἀνθρώπες ἁπλῶς, καὶ εἰς αὐτὲς τὲς καταπεχριμένες νὰ ἁρμόζῃ καθομολογήσας· διὰ νὰ συσήσῃ δὲ τὴν γνώμην τῶ εὐσχήμονα, κοινὴν διαίρεσιν ἐνόησεν, ἄλλες μὲν εἰπὼν νὰ εἶναι τὲς ἐκλελεγμένες, καὶ ἄλλες τὲς ἐκλεκτὲς· καὶ ἐκλελεγμένες μὲν καλεῖ πάντας τὲς ἀνθρώπες, τόσον Ἰουδαίες, ἐθνικὲς, ὅσον χριστιανὲς, τὲς εἰς Χριστὸν πιστεύοντας· ἐκλεκτὲς δὲ ὀνομάζει, οχὶ πᾶν γένος τῶν ἀνθρώπων, ἀλλὰ μόνον τὲς πιστὲς Χριστιανὲς, ὁπῶ διαμένωσιν εἰς τὴν Χριστιανι-

(α) Ἐκλογ. ις΄. βιβλ. δ΄. κεφ. μς΄.

σιανικὴν πίςιν· τὸ οἰκεῖον δόγμα ὁ Οὐυβερος πρῶτον κρυφίως διέσπειρεν εἰς τὴν Βιτεμβεργικὴν ἀυθεντίαν, τὸ ὁποῖον γνωρίσαντες οἱ Τυβιγικοὶ Θεολόγοι, ἀρκετὰ ἐνεθέτησαν ἀυτὸν τὸν Οὐυβερον νὰ ἀπέχῃ ἀπὸ ἀυτὴν τὴν πλάνην· ἀυτὸς δὲ μὴ θέλων νὰ ὑπακόσῃ, ἤγειρε μεταξὺ τῶν Λυθηρανῶν θεολόγων τὴν Οὐυβεριανὴν φιλονεικίαν, περὶ ἧς πολλὰ ὅρα ἐν ταῖς Οὐυβεριαναῖς πράξεσι, τυπωθείσαις ἐν Τυβίγγῃ κατὰ τὸ ᾳφνζ'. ἔτος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΖ'.

Περὶ τῶν Συνόδων. ϗ διαλέξεων τῶν ἐν τῇ Δύσει γενομένων κατὰ τουτες τοὺς χρόνες.

§. 1.

Σύνοδοι κατὰ τάτες τὰς χρόνες τῶν μὲν Παπιςῶν ἓξ ἔγιναν ἐν Μεδιολάνοις, τῶν δὲ Λυθηρανῶν πολλαὶ διαλέξεις, ὡς συνηθίζεσι νὰ ὀνομάζωσι τὰς συνόδες ἀυτῶν.

§. 2. Η' ἐν Μεδιολάνοις Α'. ἐπὶ ἀρχιερέως Πίε Δ'. συνεκροτήθη ὑπὸ τῆ Μεδιολάνων Ἀρχιεπισκόπε Καρδιναλίε Καρόλε τῆ Βορομαίε τῷ ᾳφξέ. τῆς ὁποίας οἱ Πατέρες τὰ τῆς Τριδεντινῆς θεσπίσματα μὲ διαφόρες διαταγὰς παρεντεθείκασιν (α). Η' Β'. τῷ ᾳφξϑ'. ἐπὶ ἀρχιερέως Πίε Ε'. ὑπὸ τῆ ἀυτῆ Ἀρχιεπισκόπε, ἥτις ἐξέθετο ψηφίσματα κϑ'. περὶ διατηρήσεως τῆς Παπικῆς πίςεως, ϗ λειτεργίας τῶν μυςηρίων, κατὰ τὴν Παπικὴν συνήθειαν, ϗ ἕτερα λς'. περὶ τῆς θείας μυσαγωγίας, ϗ τῶν ἱερῶν ἀκολεθιῶν, ϗ τελευταῖον ἄλλα κβ'. περὶ τῆ διασώζεσθαι τὰ τῶν Ἐκκλησιῶν πρασόντα, ϗ τὰ δίκαια· ὁμοίως ϗ αἱ λοιπαὶ Δ'. περὶ τῶν ἀυτῶν, ϗ τῶν παραπλησίων διέλαβον (β).

Μεδιολάνων Σύνοδος Α'.

Σύνοδος Β'.

Ἕτεραι Δ'.

(α) Τὰς διαταγὰς εἰς τρία μερη διήρεσαν, τὸ πρῶτον περιέχει κεφ. ΙΒ'. περὶ τῶν καταγρώντων τῇ ἁγίᾳ Γραφῇ· τὸ Β'. περιέχει κεφάλαια ξή. περὶ μοναςηρίων, ϗ τὸ Γ'. κεφάλαια ιέ. περὶ Ἐκκλησιῶν, ϗ μοναςηρίων.

(β) Καὶ αἱ τέσσαρες αὗται σύνοδοι συνήχθησαν παρὰ τῆ ἀυτῆ Καρόλε Βορρομαίε, ἐπὶ τῆς ἀρχιερατείας τῆ Γρηγορίε ΙΓ'. ἡ Γ'. συνήχθη τῷ ᾳφογ'., ϗ κεφάλαια ΚΑ'. ἐξέδωκε περὶ ἑορτῶν, ϗ ἄλλων ἐκκλησιαςικῶν· ἡ Δ'. συνήχθη τῷ ᾳφος'. Θεσπίσματα εἰς τρία μέρη ἐξέδωκεν, τὸ πρῶτον μέρος περιέχει κεφάλαια Κς'. περὶ ἑορτῶν, ϗ Ἐκκλησιῶν· τὸ β'. κεφ. ιέ. ἀνήκοντα τοῖς μυςηρίοις, ϗ τὸ Γ'. περιέ-

Νεμαυσίε.

§. 3. Η ἐν Νεμαυσίῳ τῆς Γαλλίας ὑπὸ τῶν Λυθηρανῶν συνηθροίσθη τῷ αφοά. τῆς ὁποίας ἐξῆρχε Θεόδωρος ὁ Βέζας, ἥτις πολλὰ διετάξατο ἀνήκοντα τῇ αὐτῶν ἐκκλησιαστικῇ διδασκαλίᾳ, καὶ τὰ πρὸς ἀνόρθωσιν ταύτης καταπεσούσης ὑπὸ τῶν ἐμφυλίων πολέμων, ὁμοίως καὶ τὸ πρὸς εἰρήνην, καὶ ἡσυχίαν αὐτῆς· ὅρα τὸν Θυανὸν (α).

Διαλέξεις Λυθηρανῶν

§. 4. Ἐν δὲ ταῖς γενομέναις λοιπαῖς διαλέξεσι τῶν Λυθηρανῶν περὶ διαφόρων ζητημάτων μεταξὺ αὐτῶν, ἐξέτασις ἔγινεν, ὡς περὶ τῆς ἀπανταχοῦ παρουσίας τοῦ Χριστοῦ, ὡς ἀνθρώπου, τοῦ προσώπου αὐτοῦ, τοῦ βαπτισμοῦ, τοῦ προορισμοῦ, τῆς μεταρρυθμίσεως τῶν ναῶν, τῶν ἱερῶν εἰκόνων καὶ τλ'. ὡς ἐν τοῖς πρακτικοῖς αὐτῶν δύναται πᾶς τις νὰ ἰδῇ (β).

ΚΕΦΑ'.

περιέχει κεφ. ιδ'. περὶ Ἐπισκόπων, καὶ Κληρικῶν· Η' Ε'. ἐν Μεδιολάνοις σύνοδος συνήχθη τῷ αφοθ'. καὶ θεσπίσματα εἰς μέρη τρία ἐξέδωκε· τὸ πρῶτον περιέχει κεφάλαια ΙΑ'. περὶ μυστηρίων καὶ ἄλλων· τὸ β'. περὶ ἐπιμελείας, καὶ προνοητικῆς προβλέψεως τῶν ἱερέων εἰς καιρὸν θανατικὸν, κεφ. Γ'. τὸ τρίτον μέρος περιέχει καταλεπτῶς περὶ χειροτονίας, καὶ γάμου κεφάλαια Κ'. Η'. ς'. σύνοδος συνήχθη τῷ αφπβ'. καὶ ἐθέσπισε κεφάλαια ΛΑ'. περὶ Ἐκκλησιαστικῆς ἐυταξίας.

(α) Βιβλ. να'. ἐν ἔτει αφοά.

(β) Εἰς τὸν παρόντα αἰῶνα συνήχθησαν καὶ ἕτεραι σύνοδοι ὧν ἡ πρώτη συνήχθη τῷ αφθ'. ἐν Αὐϊνιῶνι τῇ πόλει παρ' Ἀντωνίῳ Φλῶρες Λιγάτε Ἀποστολικοῦ, καὶ Ἀρχιεπισκόπε Αὐϊνιῶνος, καὶ ἐθέσπισε κεφάλαια λέ. ἀνήκοντα τῇ Ἐκκλησιαστικῇ ἐυταξίᾳ.

Τῷ αφιβ'. συνήχθη ἡ Γσπαλιησία σύνοδος παρὰ τοῦ ταύτης Ἀρχιεπισκόπε Διδάκε Δέξα, ἥτις ἐθέσπισε κεφάλαια ξδ'. τῇ Ἐκκλησιαστικῇ ἐυταξίᾳ ἀνήκοντα.

Τῷ αφκή. συνήχθη ἡ ἐν Βιτερίκῳ σύνοδος παρὰ τοῦ ταύτης Ἀρχιεπισκόπε Τερνίε κατὰ τῆς τοῦ Λυθήρε αἱρέσεως, καὶ περὶ μεταρρυθμήσεως τῶν ἠθῶν τῶν Ἐκκλησιαστικῶν.

Τῷ αφλς'. συνήχθη ἡ ἐν Κολωνίᾳ σύνοδος παρὰ τοῦ ταύτης Ἐπισκόπε Ἑρμανοῦ, ἐπὶ τῆς ἀρχιερατείας Παύλε, Γ'. καὶ αὐτοκρατορίας Καρόλε Ε', ἐθέσπισε κεφάλαια διάφορα περὶ Ἐκκλησιαστικῆς ἐυταξίας εἰς μέρη ΙΔ'. τὸ Α'. μέρος περιέχει κεφάλαια λς'. τὸ Β'. λβ'. τὸ Γ'. λά. τὸ Δ'. ιή. τὸ Ε'. ή. τὸ ς'. κζ. τὸ Ζ'. μβ'. τὸ Η'. ζ. τὸ Θ'. ιά. τὸ Ι'. ιθ'. τὸ ΙΑ'. ζ. τὸ ΙΒ'. θ'. τὸ ΙΓ'. ιδ'. καὶ τὸ ΙΔ'. κδ'.

Τῷ αφμή. συνήχθη ἡ ἐν Αὐγέσῃ πρὸς ἀνόρθωσιν τῆς καταπεσούσης ἐυταξίας τῶν κληρικῶν. Εἰς ταύτην τὴν σύνοδον ὁ ταύτης πρόεδρος Ὄττων Καρδινάλιος λγ'. κεφάλαια ἐξέθετο· αὐτὴ ἡ σύνοδος ἀπαγορεύει τὸ νὰ λαλῶσι τὰ μυσικὰ ὄργανα εἰς τὰς Ἐκκλησίας ἦχος κοσμικὸς, καὶ πρὸς ἡδονὴν φέροντας, τὸ νὰ προβάλλωσιν ἐπ' Ἀμβωνος οἱ κήρυκες νοήματα δύσκολα, καὶ ἄνω τῆς δυνάμεως τῶν ἀκροατῶν.

Τῷ αφμί. συνήχθη ἡ Τρηβιριησία παρὰ τοῦ Ἀρχιεπισκόπε Γσεμβήργε κατὰ τῆς μέθης καὶ ἀσωτείας τῶν κληρικῶν καὶ ἄλλων αὐτῶν πλημμελημάτων, κανόνας δέκα θεσπίσασα.

Τῷ αφμθ'. συνήχθη ἡ ἐν Κολωνίᾳ παρὰ τοῦ ταύτης Ἀρχιεπισκόπε Ἀδόλφε περὶ μεταρρυθμήσεως τῆς Ἐκκλησιαστικῆς ἐυταξίας· ἥτις, ἐπρόβαλε ἐξ μέσα ἁρμόδια διὰ τοῦτο· τὸ πρῶτον ἐστὶν ἡ ἀνακαίνισις τῶν ἐπισημῶν, περὶ τῶν ὁποίων ἐξέθετο κεφάλαια δέκα· τὸ β'. ἡ ἐξέτασις τῶν εἰς ἀξίαν τινὰ ἐκκλησιαστικὴν προβιβαζομένων,

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΗ'.

Περὶ τῶν ἀκμασάντων συγγραφέων ἐν τῇ Δύσει.

§. ι.

Δαβὶδ Χυτραῖος.

Συγγραφεῖς διαβεβοημένοι ἐχρημάτισαν κατὰ τύτης τὰς χρόνας, ἐκ μὲν τῶν Λυθηρανῶν Δαβὶδ ὁ Χυτραῖος, ὁ ἐκ Βιτεμβέργης, ὅσις ἔγραψε διάφορα συγγράμματα, ἄλλα μὲν φιλολογικὰ, ἄλλα δὲ φιλοσο-

νων, καὶ περὶ τύτε κεφάλαια ἐξέθετο δέκα· τὸ Γ'. ἡ ἀκριβὴς παρατήρησις τῆς χρέας τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ περὶ τύτε ἐξέθετο κεφάλαια ιβ'. τὸ Δ'. ἡ τῶν Ἀρχιεπισκόπων, Ἐπισκόπων, καὶ Ἀρχιδιακόνων ἐπίσκεψις εἰς τὰς ἰδίας ἐπαρχίας, καὶ περὶ τύτε κεφάλαια ἓξ ἐξέθετο· τὸ Ε'. ἡ συχνὴ συνάθροισις τῶν συνόδων, καὶ περὶ τύτε κεφάλαια ἐξέθετο τρία· τὸ ς'. καὶ ἔσχατον ἐςὶν ἡ ἀνακαίνησις τῶν ἐκκλησιαστικῶν δικαίων, καὶ περὶ τύτε ἐξέθετο κεφάλαια τρία· ὁ Αὐτοκράτωρ Κάρολος Ε'. ἐρευνήσας διὰ τῶν Θεολόγων τε αὐτὰ τὰ κεφάλαια, τὰ ἐκύρωσε μὲ Θέσπισμα βασιλικόν.

Τῷ αφμδ'. συνήχθη ἡ ἐν Μογεντία σύνοδος παρὰ Σεβαστιανῦ τῦ ταύτης Ἀρχιεπισκόπε ἐπὶ τῆς ἀρχιερατείας Παύλε Γ'. καὶ ἐθέσπισεν ἑκατὸν τέσσαρα κεφάλαια περὶ πίστεως, καὶ ἐκκλησιαστικῆς μεταρρυθμίσεως, μζ'. περὶ πίστεως, καὶ τὰ λοιπὰ νζ'. περὶ μεταρρυθμίσεως, εἰσὶ τὰ αὐτὰ τῆς ἐν Κολωνίᾳ συνόδε τῆς ἐν ἔτει αφλς'. συναθροισθείσης.

Τῷ αφμθ'. ἡ Τριβιριησία Β'. παρὰ τῦ Ἀρχιεπισκόπε Γωάννε συνήχθη, καὶ ἐθέσπισε κανόνας κ'. περὶ πίστεως, καὶ ἐκκλησιαστικῆς ἐυταξίας.

Τῷ αφρά. συνήχθη ἡ Ναρβωνιησία, ἥτις ἐθέσπισε κανόνας μς'. διὰ τὴν Ἐκκλησιαστικὴν ἐυταξίαν.

Τῷ αφξέ. συνήχθη ἡ Καμερακιησία παρὰ τῦ Ἀρχιεπισκόπε Μαξιμιλιανῦ εἰς ἐπικύρωσιν καὶ ἀποδοχὴν τῶν Θεσπισμάτων τῆς ἐν Τριδέντῳ συνόδε, καὶ λά. ἄρθρα διετάξατο περὶ ἐκκλησιαστικῆς ἐυταξίας.

Τῷ αφξέ. ἡ ἐν Τωλήτῳ σύνοδος συνήχθη παρὰ Ἀρχιεπισκόπε Κορδέβης Χριστοφόρε, εἰς τὴν ὁποίαν πράξεις ρεῖς ἔγιναν, καὶ κεφάλαια λά. ἐξεδόθησαν πάντα κρεμάμενα ἀπὸ τὴν ἐν Τριδέντῳ σύνοδον.

Τῷ αφξέ. συνήχθη ἡ ἐν Κωνσαντινοπόλει, ἐν ᾗ παρῆσαν Μητροπολῖται λδ'. καὶ Ἐπίσκοποι ιή. αὐτὴ ἡ σύνοδος ὡς σιμωνιακὸν ἐκάθηρεν Γωάσαφ Πατριάρχην Κωνσαντινοπόλεως, καὶ ἀντ' αὐτῦ προεχειρίσατο Μητροφάνην Καισαρείας.

Τῷ αφό. ἡ Μεχλινιησία σύνοδος συνήχθη ἐπὶ Πίε Ε'. τῦ Ρ'ώμης Ἐπισκόπε περὶ διαφόρων ἐκκλησιαστικῶν ὑποθέσεων, διορίσασα κανόνας ρλά. εἰς θ'. κεφάλαια.

Τῷ

Μαρτῖνος Χεμνίτης. Αἰγίδιος Ο'υννιος. Νικόλαος Σελνέκκερος. Βελλαρμῖνος.

λοσοφικὰ, ϗ ἄλλα εἰς τὴν θείαν Γραφὴν, ὁμοίως ϗ βιβλία περὶ θανάτου, ϗ ζωῆς αἰδίου, ϗ ἱστορίαν τῆς Σαξονίας ἀπὸ τῦ αχ'. ἔτους τυπωθεῖσα ἐν Λιψίᾳ τῷ αχιά. Μαρτῖνος ὁ Χεμνίτης, Αἰγίδιος ὁ Ο"υννιος, ϗ Νικόλαος ὁ Σελνέκκερος, ὅσις ἔγραψε κατὰ τῶν Παπιςῶν, Καλβϊνιςῶν, Φλακκιανῶν, ὁμοίως ϗ σχόλια εἰς τὴν Γένεσιν.

§. 2. Ἐκ δὲ τῶν Παπιςῶν οἱ δύο περιφανεῖς συγγραφεῖς, ϗ διαβεβοημένοι Παπικοὶ παράσιτοι, Βελλαρμῖνος λέγω, ϗ Βαρώνιος, ἀπὸ τὰς ὁποίας ὁ μὲν Ρ'οβέρτος Βελλαρμῖνος τὸ γένος Ἰταλὸς Πολιτανὸς ἦν, τὸ πρῶτον ἐκ τῆς τῦ Ἰησῦ ἑταιρείας, ἔπειτα Καρδινάλιος, ϗ Καπύης Ἀρχιεπίσκοπος, ἐξέδωκε τόμους γ'. τῶν ἀμφιλογιῶν, σχόλια εἰς τὰς ψαλμὰς, ϗ ἄλλα πολλὰ κατὰ αἱρετικῶν.

Βαρώνιος.

§. 3. Ὁ δὲ Καῖσαρ Βαρώνιος ὁ Σορανὸς Καρδινάλης, ϗ βιβλιοθηκάριος τῦ παπικῦ θρόνε, ἔγραψε χρονικὰ ἐκκλησιαςικὰ μέχρι τῦ ιγ'. αἰῶνος ἐν τόμοις ιβ'. περιεχόμενα, σημειώματα εἰς τὸ Ρ'ωμαϊκὸν μαρτυρολόγιον, ϗ ἄλλα (α).

ΣΥ.

Τῷ αφπβ'. ἡ Μεμφιτικὴ συνήχθη σύνοδος ἐπὶ Γρηγορίε ΙΓ'. συνήχθησαν οἱ ἐν τῇ Ἀνατολῇ Φράτορες διάγοντες εἰς Μέμφιν, ἤτοι Καῖρον ἵνα ἑνώσωσι τὲς Κόπτας μὲ τὴν τῆς Ρ'ώμης Ἐκκλησίας.

Τῷ αφπγ'. συνήχθησαν ἡ Ρ'εμιηνσία, Βερδιγαλιηνσία, ϗ Τερωνιηνσία περὶ ἐκκλησιαςικῆς ἐυταξίας, ἡ μὲν κεφάλαια λ'. ἐξέθετο, ἡ δὲ λς'. ϗ ἡ τρίτη κεφάλαια κά.

Τῷ αφμ'. συνήχθη ἡ ἐν Τωλώσῃ παρὰ τῇ Καρδιναλίε δὲ Γοιοῖόσα, ἥτις ἐθέσπισε κανόνας μζ'. εἰς τέσσαρα μέρη διηρημένες· τὸ Α'. περιέχει κανόνας ή. περὶ ἐκκλησιαςικῶν προσώπων ἤτοι Ἐπισκόπων, ἱερέων κτ'. τὸ β'. περιέχει κανόνας ιε. περὶ ἐκκλησιαςικῶν πραγμάτων, ἤτοι περὶ μυςηρίων, κτ'. τὸ γ'. περιέχει κανόνας ζ. περὶ τόπων, ἤτοι περὶ Ἐκκλησιῶν, προσκυνητηρίων, κτ'. τὸ δ'. περιέχει κανόνας ιή. περὶ ἐκκλησιαςικῶν ποινῶν κτ'.

(α) Εἰς τὸν παρόντα αἰῶνα ἐχρημάτισαν ϗ ἕτεροι περιφανεῖς ἄνδρες, ἐξ ὧν πρῶτος ἐςὶ Μελέτιος Πηγᾶς Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας ἀνὴρ ἐν σοφίᾳ, ϗ ἀρετῇ περιβόητος, ὅσις ἔγραψε διάφορα κατὰ Λατίνων ἐν εἴδει Ἐπιςολῶν πρὸς Βασίλειον Ρ'ωσίας βασιλέα, πρὸς τὲς κατὰ Πολωνίαν ἐυσεβεῖς Ἕλληνας ϗ Ρ'ώσες, πρὸς τὲς ἐν Χίῳ διάγοντας, καὶ λόγες γραμματεῖς, ἐξ ὧν ὁ δεύτερες ἐτυπώθη ἐν τόμῳ Χαρᾶς φύλ. 553.

Ποσσευῖνος Ἀντώνιος ἐκ τῆς ἑταιρείας τῦ Ἰησῦ, Ἰταλὸς τὸ γένος, ὅσις ἔγραψεν ἱερὰν Βιβλιοθήκην, ἱερὰν προπαρασκευὴν καὶ ἄλλα, ἐτελεύτησε τῷ αχιά. ἐτῶν οή.

Βαρθολομαῖος Καρράντζᾶς, Δομινικανὸς τὸ τάγμα, καὶ Ἱσπανὸς τὸ γένος· Φίλιππος β'. τῆς Ἱσπανίας βασιλεὺς τὸν ἐψήφισεν Ἀρχιεπίσκοπον Τωλήτε διὰ τὸν ζῆλον ὁπῦ ἔδειξεν εἰς τὸ νὰ γερεώσῃ τὴν Λατινικὴν θρησκείαν· ἐγκαλέσθη ἔτος ὡς αἱρετικὸς, διὸ ἡ ἱερὰ ἐξέτασις τὸν ἔπεμψεν εἰς Ρ'ώμην ὅπε ἔμεινε δέκα χρόνες εἰς φυλακὴν· ὕςερον μὴ ἐυρίσκοντες ἀρκετὰς ἀποδείξεις οἱ Κριταὶ τὸν ἐβίασαν νὰ ἀρνηθῇ παῤῥησίας αἱρέσεις διὰ τὰς ὁποίας ἐγκαλεῖτο, καὶ ἔτω τὸν ἐξώρισαν εἰς ἕνα Μοναςήριον ὅπε καὶ ἐτελεύτησεν ἐτῶν ὢν οβ'. συνέγραψε σύνοψιν τῶν συνόδων εἰς Λατινικὴν

ΣΥΝΟΨΙΣ

τῆς

Διδασκαλίας, Εὐταξίας, καὶ ἠθικῆς τῆς Ἐκκλησίας εἰς τὸν παρόντα Ις'. αἰῶνα.

§. 1.

Ἡ Ὀρθόδοξος Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία εἰς τὸν παρόντα ις'. αἰῶνα ὐδὲν μεταβαλοῦσα ἐκ τῆς ἀρχαίας διδασκαλίας ἐκράτησε τὴν θείαν καὶ Οὐρανίον διδασκαλίαν τὴν παρὰ τοῦ Χριστοῦ διδασκομένην ἐν τῷ Εὐαγγελίῳ, καὶ τὰς παραδό-

κὴν διάλεκτον, μίαν κατήχησιν εἰς Γσπανικὴν ἤγις κατεκρίθη ἀπὸ τὴν ἱερὰν ἐξέτασιν τῆς Γσπανίας.

Λαυρέντιος Σέριος περίφημος διὰ τὴν μάθησίν τε καὶ ἀρετὴν, ὅτος συνήθροισε πάσας τὰς συνόδους εἰς τέσσαρας τόμους, καὶ τοὺς βίους τῶν ἁγίων εἰς ἓξ τόμους.

Νικόλαος Σάνδερος θεολόγος. Ἄγγλος τὸ γένος, καὶ νομικὸς διδάσκαλος ἐν Ὀξφορδίῳ, ὅθεν ἔφυγεν εἰς Ρώμην, ὅταν ἀπεβάλθη ὁ Παπισμὸς ἀπὸ τὴν Ἀγγλίαν, καὶ παρὰ Γρηγορίᾳ ΙΓ'. ἐπέμφθη Νέντζιος εἰς Γσπανίαν, καὶ Γρλανδίαν, ὅπου καὶ ἐτελεύτησε τῷ ἀφπγ'. σώζεται τοῦ αὐτοῦ βίβλος περὶ ὁρατῆς Ἐκκλησιαστικῆς μοναρχίας, περὶ τοῦ σχισματος τῆς Ἀγγλίας, περὶ Ἐκκλησίας Χριστοῦ, καὶ ἄλλα.

Σίλβεστρος Μοτζολῖνος δὲ Πριέριο, Γενικὸς τοῦ τάγματος τῶν Δομενικάνων, πρῶτος ὁπου ἔγραψε κατὰ τῆς αἱρέσεως τοῦ Λυθήρου. ἦν διδάσκαλος Θεολογίας ἐν Ρώμῃ, καὶ Παταβίῳ· Ἔγραψε σφάλματα, καὶ συλλογισμοὶ τοῦ Λυθήρου ἀποκεκαλυμμένοι, καὶ ἀπερριμμένοι.

Φραγκίσκος Τιτελμάνος, ἐκ τοῦ τάγματος τῶν Καππουκίνων, ἔγραψεν ὑπομνήματα εἰς τοὺς ψαλμοὺς, εἰς τὸ ἆσμα τῶν ἀσμάτων, εἰς τὴν πρὸς Ρωμαίους Ἐπιστολὴν τοῦ Παύλου καὶ ἄλλα.

Σήξτος ὁ ἐκ Σιέννης, Γεδαῖος πρότερον ὢν, ὕστερον Χριστιανὸς γενόμενος, ἐν δύθη τὸ τάγμα τῶν Φραγκισκάνων· Οὗτος κατεδικάσθη νὰ ῥιφθῇ εἰς τὸ πῦρ, διατὶ ἐγκαλεσθεὶς ὡς αἵρεσιν τινὰ διδάσκων, δὲν ἤθελε νὰ τὴν ἀρνηθῇ παῤῥησίᾳ, ἀλλὰ Πῖος Ε'. Πάπας, Καρδινάλιος τότε ὤν, καὶ τῆς ἱερᾶς ἐξετάσεως πρόεδρος, τὸν κατέπεισε νὰ ἀρνηθῇ αὐτὴν τὴν αἵρεσιν, καὶ τὸν ἐπαρακίνησε νὰ ἀπελάσῃ ἀπὸ τὸ τάγμα τῶν Φραγκισκάνων εἰς τὸ τῶν Δομινικάνων. Συνεγραψε τὴν ἱερὰν βιβλιοθήκην, ἐν ᾗ κρίσιν φέρει εἰς πάντα τὰ βιβλία τῆς ἱερᾶς γραφῆς, καὶ περιγράφει τὸς τρόπους διὰ νὰ ἐξηγηθῶσιν ὀρθῶς· Ἔγραψε καὶ ἄλλα τινὰ Ἀγρονομικὰ, καὶ Γεωγραφικὰ.

Οὐέ-

δόσεις ἀπορρίπτασα τὰς καινοτομίας τῶν Λυθηρανιςῶν, μὲ ἄλλας σφαλερὰς καινοτομίας, ἔπασχον εἰς τὸν καιρὸν τὴν πατριαρχείας τῆ Κυρὶς Γερεμία τῆ Β΄. να σύρωσι καὶ τὴν ἡμετέραν ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν εἰς τὸν λαβύρινθον εἰς τὸν ὁποῖον ἀνοήτως, καὶ καὶ ἀσεβῶς ἐξώκειλαν· ἀλλ' ὁ Οὐρανίος Πατὴρ περικαλύπτων τὰς πιςὰς, ἐσερέωσεν αὐτὰς ἄνωθεν εἰς τὸ νὰ μὴ

Ὀνήφριος Πανσῖνιος Ἰταλὸς τὸ γένος, καὶ Αὐγεσινιανὸς τὸ τάγμα, ὅσις ἐξηκολέθησε τὰς βίας τῶν τῆς Ῥώμης Ἀρχιερέων τῆ Πλάτινα· ἔγραψεν ἔτι χρονικὸν Ἐκκλησιαςικὸν περὶ ἀρχῆς τῆ Πέτρε καὶ πολλὰ ἄλλα βιβλία. ἐδεὶς ἔγραψεν τόσα πολλὰ καὶ ἐξαίρετα βιβλία, εἰς μίαν ἡλικίαν νέαν, ὡς ἔτος ὁ Πανσῖνιος διότι ἐτελεύτησε ἐτῶν ὢν λϑ΄.

Ἰάκωβος Ἀλμαῖνος διδάσκαλος τῆς Σορβώνης, περιβόητος θεολόγος. τῆτον ἔκλεξε Λυθοβίκος ΙΒ΄. ὁ τῆς Γαλλίας βασιλεὺς, ἵνα γράψῃ κατὰ Ἰωλίε Β΄. Πάπα Ῥώμης. ἔγραψεν ἐγχειρίδιά τινα Σχολαςικῆς Θεολογίας, καὶ ἄλλα τινά.

Ἰωάννης Κοκλαῖος Θεολόγος τῆς Νορεμβέργης, ὅσις πολλὰ ἠγωνίϑη κατὰ Λυθήρε, κατὰ τῆ ὁποίε ἔγραψε βιβλίον, περὶ πράξεων καὶ συγγραμμάτων τῆ Λυθήρου, περὶ ἰσχύος τῆς Κανονικῆς Γραφῆς, καὶ Καθολικῆς Ἐκκλησίας, καὶ βιβλίον κατὰ τῆς νέας μεταῤῥυθμήσεως τῆς Ἐκκλησίας.

Ἰωάννης Δρίεδος σοφὸς Θεολόγος, καὶ διδάσκαλος Λοβανίε, ὅσις ἔγραψε περὶ τῶν Γραφῶν τῆς Ἐκκλησίας, περὶ χάριτος καὶ αὐτεξσιότητος, περὶ Χριςιανικῆς ἐλευθερίας καὶ ἄλλα.

Ἰωάννης Ἔκκιος Σεῆβος τὸ γένος διδάσκαλος Θεολογίας εἰς Ἰνγολςάδιον, ἠγωνίϑη ἐν λόγῳ καὶ ἔργῳ κατὰ Λυθήρε, καὶ τῶν ὀπαδῶν αὐτῆ· Ἔγραψε πρόχειρον φιλονεικιῶν, καὶ ἐγχειρίδιον κατὰ τῶν προβληϑέντων ἄρϑρων εἰς τὴν τῆς Ῥατισβώνης συνέλευσιν.

Ἀμβρόσιος Κατταρῖνος ἐκ Σιέννης, Λομβικανὸς, καὶ Ἀρχιεπίσκοπος Κόντζας. ἔγραψε πολλὰ περὶ προορισμῆ· Θέλει νὰ ἀποδείξῃ εἰς ἓν βιβλίον ὅτι ὁ Εὐαγγελιςὴς Ἰωάννης δὲν ἀπέϑανεν, ἀλλ' ἁρπάχθη εἰς τὸν Οὐρανὸν, ὡς ὁ Ἐνὼχ, καὶ ὁ Ἠλίας. πρῶτος αὐτὸς εἰς τὴν Δύσιν ἐπρόβαλε, καὶ διηγωνίϑη νὰ βεβαιώσῃ, πῶς ὁ ἐξωτερικὸς σκοπὸς εἰς τὴν τελέωσιν τῆ μυςηρίε εἶναι ἀρκετὸς, δηλαδὴ πῶς τὸ μυςήριον εἶναι τέλειον, καὶ ἔχει ἰσχὺν, ὅταν ὁ ἱερεὺς τελειοῖ τὰς ἐξωτερικὰς τελετὰς τὰς ἀνηκέσας εἰς τὸ μυςήριον ἐκεῖνο, ἀγκαλὰ, καὶ ἐσωτερικῶς νὰ μὴν ἔχῃ σκοπὸν νὰ τελειώσῃ μυςήριον, καὶ αὐτὴν τὴν δόξαν ἔχεσι καὶ οἱ ἐν Σορβώνῃ Διδάσκαλοι.

Μελχιὼρ Κάνος Δομινικανὸς, Ἱσπανὸς τὸ γένος, εἷς τῶν σοφωτέρων Θεολόγων τῆ καιρῆ τε, καὶ Ἐπίσκοπος εἰς τὰς Καναρίας νήσες, ὕςερον παραιτήσας ἔςρεψεν εἰς Ἱσπανίαν· Ἔγραψε τὸ περὶ Θεολογικῶν τόπων ἐγχειρίδιον, μερὶ μετανοίας καὶ ἄλλα.

Ἀλφόνσος δὲ Κάςρο, ἐκ τῆ τάγματος τῶν Φραγκισκάνων, Ἀρχιεπίσκοπος Κομποςέλλης, ὅμως δὲν ἐπρόφθασε νὰ λάβῃ τὴν Ἀρχιερατικὴν ἀξίαν, ἐπειδὴ ἐτελεύτησε. συνέγραψεν ἔτος ἐγχειρίδιον ἐξαίρετον κατὰ αἱρέσεων.

Ἰωάννης Σερρανὸς ὀπαδὸς τῆ Καλβίνε, ὅσις φυγὼν τὴν σκληρὰν φονοκτονίαν τὴν ἐπὶ τῆ ἁγίε Βαρθολομαίε λεγομένην ἐσώϑη εἰς Νίμες. ἔγραψε περὶ καταςάσεως τῆς θρησκείας, καὶ βασιλείε ἐν Γαλλίαις, κατὰ Ἰησαϊτῶν βιβλίων ἐπιγραφόμενον, πρόκριτα κεφάλαια τῆς τῶν Ἰησαϊτῶν διδασκαλίας, ἱςορίαν τῆς Γαλλίας, καὶ ἄλλα.

Γεώργιος Βικέλιος, ὅσις ἀπὸ μοναχὸς Λατῖνος, ἔγινε Λυθηρανιςὴς, ὕςερον πάλιν εἰς τὴν προτέραν θρησκείαν, καὶ ἔγινε συμβελάτωρ τῆ Αὐτοκράτορος Φερδινάνδε,

μὴ μιανθῶσιν ἀπὸ τὰς αἱρέσεις τῶν Δυτικῶν κληρικῶν, καὶ εἰς τὸ νὰ ὑποφέρωσι τὰς τυραννίας τῶν ἀνατολικῶν Ἡγεμόνων.

§. 2. Οἱ Δυτικοὶ ὅμως εὑρίσκοντες μεγάλην ἐναντίωσιν εἰς τὸ νὰ σταματήσωσι τὰς καινοτομίας των, καὶ νὰ εἰσφέρωσιν ἴσως καὶ ἄλλας μεγαλητέρας, ἐπενοήσαν ἓν μέσον σκληρότατον, εἰς τόπον τῆς εὐαγγελικῆς ἀποδείξεως, τὸ πῦρ, ἀντὶ τοῦ ὀρθοῦ λόγου, τὰς διωγμὰς, ἀντὶ τῆς διαλέξεως, τὰς πολέμους· ὅθεν πυρκαϊαὶ, πάνδημοι ἔνδια κακεῖσε, φυλακαὶ, σταυρώσεις, φόνοι, διαγμοὶ, πόλεμοι, καὶ ἄλλα σκληρὰ μέσα, τὰ ὁποῖα βέβαια ἀποδεικνύουσι τὸ σαθρὸν καὶ ἀβέβαιον τῆς δόξης ἐκείνων ὁποῦ τὰ μεταχειρίζονται. Ταῦτα ἦσαν τὰ ἐπιχειρήματα τῶν Παπιστῶν κατὰ τῶν μὴ δεχομένων τὰς αὐτῶν καινοτομίας, μάχαιρα, καὶ πῦρ· ἐπιχειρήματα, τὰ ὁποῖα ἀντὶ νὰ σύρωσιν ὀλίγους τινὰς εἰς τὸ ὑποπόδιον τῶν Ρώμης Προέδρων, ἀπεσκοράκισαν ἔθνη ὁλόκληρα ἐκ τῆς ὁδοῦ τῆς ἀληθείας.

§. 6. Καὶ εἰς τὸν παρόντα αἰῶνα ἠύξησαν ὑπερβολικῶς ἐν τῇ Δύσει οἱ μοναχοὶ, τόσον διὰ τὸν ἀριθμὸν, ὅσον, καὶ διὰ τὸ διάφορον σχῆμα· διότι τῷ ἀφιδ'. ἐσυςήθη καὶ ἐκυρώθη τὸ τάγμα τῶν Τακτικῶν Κληρικῶν, οἳς Θεατίνες καλοῦσι, παρὰ τοῦ Ἐπισκόπου Θεατίνου Γωάννου Πέτρου Καράφα, καὶ ἕτεροι Κληρικοὶ Τακτικοὶ τοῦ ἁγίου Παύλου λεγόμενοι, οἳς Βαρναβίτας καλοῦσιν ἀπὸ τῆς ἐν Μεδολάνοις Ἐκκλησίας τοῦ ἁγίου Βαρνάβα, τοῖς ὁποίοις ἐδόθη τὸ πρῶτον. καὶ ἕτεροι κληρικοὶ Σώμασκοι λεγόμενοι. προσέτι ἔλαβαν ἀρχὴν καὶ τὸ τῶν Καππουκίνων καὶ Γησουίτων τάγμα, ὡς καὶ τῶν Καρμηλιτῶν τῶν καὶ Δεσκαλτζεάτων, λεγομένων. καὶ ἄλλα ἄπειρα τάγματα μοναχῶν.

δου, καὶ Μαξιμιλιανοῦ· Οὗτος ἔγραψε Μέθοδον ὁμονοίας, μὲ τὸ ὁποῖον βιβλίον ἐκοπίασε νὰ ἑνώσῃ τοὺς Παπισὰς καὶ τοὺς Προτεσάντας.

Δανιὴλ Σχαμιέρος ἐκ τῆς θρησκείας τῶν μετερρυθμισμένων, καὶ διδάσκαλος τῆς Θεολογίας· ἔτος ἔκθεσε τὸ περίφημον ἴδικτον τὸ Ναντιήνσιον λεγόμενον· ἐφονεύθη εἰς τὴν πολυορκίαν τοῦ Μονταλβάνου, ὅπου ὡς ἁπλοῦς στρατιώτης καὶ αὐτὸς ἐπολέμει κατὰ τῶν ἐχθρῶν. σώζεται τοῦ αὐτοῦ μία Θεολογία, ἐπ' ὀνόματι Πανστρατιᾶς, κατὰ τοῦ Βελλαρμίνου. εἰς τεσσάρες τόμους, ὅπου ἀναγινώσκωνται πράγματα ὠφέλιμα, καὶ παράξενα.

Γιλβερτος Γενέβραρδος Ἀρχιεπίσκοπος τοῦ Αἴχ, εἷς τῶν σοφοτέρων τοῦ καιροῦ του, ἔγραψε μίαν χρονολογίαν ἱερὰν, ὑπόμνημα εἰς τοὺς ψαλμοὺς, βιβλία τρία περὶ τριάδος, καὶ ἐγχείριον διὰ νὰ ἀποδείξῃ τὴν ἐκλογὴν τῶν Ἐπισκόπων, πῶς νὰ γίνηται ἀπὸ τὸν κλῆρον, καὶ τὸν λαὸν, καὶ ἐχὶ παρὰ τοῦ βασιλέως.

Ε'ΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΙΖ'.

Α'ΙΩ'Ν ΙΖ'.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Περὶ Α'χμέτη τῦ Α'. ϗ Ο'σμάνη τῦ Α'. τῶν Α'υτοκρατόρων, ϗ τῶν γενομένων ἐπ' ἀυτῶν ἐν τῇ Α'νατολικῇ Ε'κκλησίᾳ.

§. 1.

Α'χμέτης Α'. Α'υτοκράτωρ ἀπὸ Χ. Γ. 1603.

Μετὰ τὴν τῦ ῥηθέντος Μεχμέτη Γ'. ἀποβίωσιν Α'υτοκράτωρ ἀνεκηρύχθη Α'χμέτης Α'. ὢν ιδ'. χρόνων, τῷ ᾳχγ'. ἀπὸ Χριςῦ, ϗ εὐθὺς μετὰ τὴν ἀυτῦ ἀνάῤῥησιν, τὸν μὲν ἀδελφόν τα ἐτύφλωσε, τὴν δὲ Μάμμην, ἤτοι τὴν τῦ Πατρὸς ἀυτοῦ Μεχμέτη μητέρα, εἰς τὸ παλαιὸν Παλάτιον ἐσφάλισεν· Η'ν δὲ ἀυτὸς ἔκδοτος εἰς τὰ κυνήγια, ϗ ἀνδρεῖος μὲν, ὀλίγον δὲ φρόνιμος, πόλεμον συνεκρότησε μὲ τὸν ἡγεμόνα τῦ Χαλεπίε, ἐφιλιώθη μὲ τὲς Πέρσας, τὴν Τραν-

Τρανσιλβανίαν, ϗ Μολδαβίαν ὑπέταξε, ϗ ἄλλας πολλὰς πολέμας ποιήσας ἀπέθανε τῷ αχιζ'. τῇ ιέ. τῆ Νοεμβρίε, ζήσας χρόνας λ'. ϗ βασιλεύσας χρόνας ιδ'. Ἔλαβε δὲ τὴν βασιλείαν μετ' αὐτὸν Μεχαφᾶς Α'. ὅσις μόλις τρεῖς μῆνας βασιλεύσας, ἐξώθη, ϗ ἔλαβε τὴν βασιλείαν Ὀσμάνης Α'. ἀνεψιὸς μὲν τῆ Μεχαφᾶ, υἱὸς δὲ Μεχμέτη Γ'. ὢν ἐτῶν ιέ. ϗ βασιλεύσας χρόνας δ'. ἠθέλησε νὰ ὑπάγῃ εἰς προσκύνησιν τῆ μνήματος τῆ ἐπ' ὀνόματι τῆ προφήτε Μωάμεθ, ϗ νὰ μεταθέσῃ τὸν Αὐτοκρατορικόν τε θρόνον εἰς Αἴγυπτον· διὰ ταῦτα πολλὰς ὕβρεις παρὰ τῶν Μεγισάνων ἀκέσας, τελευταῖον πνιγεὶς παρ' αὐτῶν ἀπέθανεν. Ὀσμάνης Α'. Αὐτοκράτως ἀπὸ Χ. Γ. 1618.

§. 2. Ἐπὶ τέτων τῶν Αὐτοκρατόρων Πατριάρχαι Κωνσαντινοπόλεως ἔγιναν, Ῥαφαὴλ ὁ Μεθύμνης, Νεόφυτος τὸ Β'. ϗ Τιμόθεος ὁ Παλαιῶν Πατρῶν. Πατριάρχαι Κωνσαντινοπόλεως. Ῥαφαὴλ Μεθύμνης. Νεόφυτος τὸ β'. Τιμόθεος.

§. 3. Ῥαφαὴλ ὁ Μεθύμνης μητροπολίτης εἰς τὸν Πατριαρχικὸν θρόνον μετέβη τῷ αχγ'. προσὰς δὲ τέτε χρόνας πέντε, ϗ ἐξωθεὶς, τῇ ἐξορίᾳ ἐπέμφθη. ἀντεισήχθη δὲ τὸ δεύτερον ὁ πρὸ αὐτῆ Πατριαρχεύσας Νεόφυτος τῷ αχή. ϗ διαμείνας τῷ θρόνῳ χρόνας ς'. ἐξεβλήθη, ϗ ἀντ' αὐτῆ κατ' ἐπιτροπὴν Κύριλλος Ἀλεξανδρείας Πατριάρχης χρόνας δύο ἔμεινεν· ἔπειτα προεβιβάσθη εἰς τὸν Πατριαρχικὸν θρόνον Τιμόθεος ὁ Παλαιῶν Πατρῶν Μητροπολίτης, ἐν ἔτει σχεδὸν αχιδ'. ὅσις ἦν ἀπὸ Πάνορμον τῆς Κυζίκε, ἀνὴρ σεμνὸς, ϗ περὶ τὰ θεῖα εὐλαβὴς, αὐτὸς ϗ τὸν ἐν τῷ νέῳ Πατριαρχείῳ ναὸν τῆ ἁγίε ἐνδόξε μεγαλομάρτυρος Γεωργίε ἀνοικοδομήσας ἐπηύξησε τῷ αχιδ'. τὸν ὁποῖον ϗ εἰς τιμὴν τῆς ἀειπαρθένε Μαρίας νὰ τιμᾶται ἐθέσπισεν, εἰς μνήμην δηλαδὴ τῆ ἐν τῷ προτέρῳ Πατριαρχείῳ ναῆ τῆς παμμακαρίσε· ὅθεν ἔμπροσθεν τῆς πύλης τῆ ναῆ κεῖται τᾶτο τὸ ἐπίγραμμα.

Δεῦτε ὦ ποιμάντορες Ἑλλάδος, ἠδ' Ἀσίης
Ἐς σφέτερον ναὸν μητροπαρθένε Μαρίης.
Τιμόθεος ποιμὴν Βύζαντος δείματο κάρη.
Κάμψατε τῷ πάντα γάνατα ἐσσεῖο.
Θαργηλιῶνος Ἰνδικτιῶνος ιβ'. ζρκβ'. ἔτος.

§. 4. Πατριαρχεύων ὁ Ῥαφαὴλ ἐξέδωκε ϗ τᾶτο τὸ πρόγραμμα κατὰ τῶν Ἀρχιερέων, εἰς σύσασιν αὐτῶν, τὸ ὁποῖον ἄρχεται ἅτω.

Ῥαφαὴλ ἐλέῳ Θεῆ Ἀρχιεπίσκοπος Κωνσαντινοπόλεως
Νέας Ῥώμης, ϗ Οἰκεμενικὸς Πατριάρχης.

„ Ἐπειδὴ Πατριαρχεῖον ἐκ ἦν, ϗ ἐν αὐτῷ κελλεῖα ἱκανὰ δὲν εὑ-
„ ρίσκοντο, ὥσε νὰ ἀναπάυωνται ἐκεῖνοι οἱ ἀρχιερεῖς ὁπῆ ἔρχονται, ϗ
„ τώρα προνοίᾳ Θεῆ, ϗ εὐδοκίᾳ ἔγινε Πατριαρχεῖον, ϗ ὠνομάσθη

„ Θεῖος

„ Θεῖος Ναός τῆ ἁγίᾳ μεγαλομάρτυρος Γεωργίᾳ τῆ τροπαιοφόρᾳ, ὁ ἐν
„ τῷ Διπλοφαναρίῳ, ᾗ κελλεῖα ἱκανὰ ἀνεκαινίωσαν ἐν αὐτῷ εἰς παν-
„ τοίαν ἀνάπαυσιν· τότε χάριν τῆς ἡμῶν μετριότητος συνοδικῶς προκα-
„ θημένης μετὰ τῶν παρευρεθέντων ἐνταῦθα ἱερωτάτων Α'ρχιερέων, ᾗ
„ ὑπερτίμων, τῶν ἐν ἁγίῳ πνεύματι ἀγαπητῶν ἡμῶν ἀδελφῶν, ᾗ συλ-
„ λειτουργῶν, ᾗ τῶν τιμιωτάτων, ᾗ λογιωτάτων κληρικῶν τῆς καθ'
„ ἡμᾶς τῆ Χριςῆ μεγάλης Ε'κκλησίας, κοινῇ γνώμῃ ἀπόφασις τελεία
„ ἐγένετο, ἵνα ἀπὸ τῆ νῦν, ᾗ εἰς τὸ ἑξῆς, ἅπαντα χρόνον πάντες
„ οἱ δὶ ἀνάγκην τῆς Ε'κκλησίας, ἢ δὶ ἰδίαν χρείαν προσερχόμενοι εἰς
„ Κωνσαντινόπολιν ἀρχιερεῖς ὅλως νὰ μὴ τολμήσωσιν ἔξω τῆ πατριαρ-
„ χείᾳ ἐν ἀλλοτρίοις οἴκοις νὰ εἰσέρχωνται, ᾗ νὰ καθέζωνται ἔξω ἀπὸ
„ τὸ πατριαρχεῖον, διὰ τὸ ἀνύποπτον, ᾗ ἀσκανδάλιςον, ἀλλὰ γνώ-
„ μῃ τῆς ἡμῶν μετριότητος νὰ εἰσέρχωνται εἰς τὸ πατριαρχεῖον, ᾗ νὰ
„ εὑρίσκωνται εἰς αὐτὸ, ᾗ πάλιν μὲ ἄδειαν ἡμετέραν εἰς καιρὸν χρείας
„ νὰ ἐξέρχωνται. εἰ δέ τις αὐτῶν ἐ τόλμῃσει τῆτο, ἀλλ' εὐθὺς ἔξω
„ τῆ πατριαρχείᾳ ἤθελε κατοικήσει, ᾗ τῆ πρόντος καταφρονήσει, ἀρ-
„ γὸς ἔσω χρόνον ἕνα πάσης ἀρχιερατικῆς ἐνεργείας, ᾗ τάξεως, κα-
„ ταφρονῶν δὲ τῆς ἀργίας, ᾗ ἀφωρισμένος. κτ'. ἂν δὲ σκάνδαλόν τι
„ προξενήσῃ, ᾗ ζημίαν τῇ Ε'κκλησίᾳ Χριςῆ, ᾗ καθῃρημένος ἔτει τῆς
„ ἀρχιερωσύνης αὐτῆ, ᾗ ἑπομένως τῆ θρόνῳ, ᾗ πάσης τῆς ἐπαρχίας
„ αὐτῆ, ᾗ τῶν εἰσοδημάτων, ἑτέρᾳ ἀνεμποδίςως χειροτονεμένῃ ἐν τῷ
„ θρόνῳ ἐκείνῃ γνησίᾳ μητροπολίτῃ· ὅθεν ᾗ τὸ παρὸν ἐγένετο διὰ τὴν
„ εἰρήνην τῆς Ε'κκλησίας, ᾗ τὸ ἀτάραχον ἐν ἔτει ζρις'. Γ'νδικτιῶνος Ε'.

§. 5. Ε'πὶ τότε τῆ Ῥαφαὴλ τόμον συνοδικὸν ἐξέθεντο ἐν Κωνσαντινοπόλει οἱ ἀρχιερεῖς, ὁπῆ ἐβεβαίωνε τὸν κακῶς πρότερον τυπωθέντα, τοτέςι τὲς μητροπολίτας, ἢ Ε'πίσκοπες ὁπῆ δὲν δίδεσιν εὐπειθῶς τὰς ἐπ' αὐτῷ ῥιπτομένας κατ' ἔτος ζητείας, βοηθείας, χαράτζια, ᾗ τὰ παρόμοια ἀπὸ τὲς Πατριάρχας, ἀπροκριματίςως νὰ καθῄρωνται, ᾗ τῆς ἐπαρχίας νὰ ἐκβάλλωνται· ὅθεν τότε γενομένῃ οἱ ἀρχιερεῖς δὶς, ᾗ τρὶς ᾗ τετράκις, ᾗ πεντάκις καθαιρέσει, ᾗ ἀθωώσει ἀποβάλλονται, ἐξ ἐκείνῃ τῆ χρόνῳ μέχρι τῆ νῦν, ὡς εἰ κώδικες, εἰς τὲς ὁποίες ἅυται σημειῶνται, μαρτυροῦσιν.

Σύνοδος Κωνσαντινοπόλεως.

§. 6. Ε'πὶ Τιμοθέῳ τῆ Κωνσαντινοπόλεως Πατριάρχῃ σύνοδος συνήχθη Α'ρχιερέων ἐν Κωνσαντινοπόλει, ἐπιδημήσας εἰς αὐτὴν Κύριλλος Α'λεξανδρείας, Εὐθύμιος Α'ντιοχείας, ᾗ Σωφρόνιος Γεροσολύμων, ἥτις πρὸς τοῖς ἄλλοις ἐκάθηρε Λαυρέντιον τὸν Σινᾶ ὄρες Ε'πίσκοπον, διότι πρῶτος αὐτὸς ἔξω ἀπὸ τὴν ἀρχαίαν παράδοσιν μίτραν ἐπὶ κεφαλῆς ἐν ταῖς ἱεραῖς τελεταῖς ἔβαλε.

Α'λεξανδρείας Πατριάρχαι.

§. 7. Πατριάρχης Α'λεξανδρείας ἐγένετο μετὰ Μελέτιον τὸν Πηγᾶν τῷ ᾳχγ'. Κύριλλος ὁ Λύκαρις, Κρητικὸς τὸ γένος, ᾗ Κωνσαντῖνος πρότερον ὀνομαζόμενος, ἀνὴρ πεπαιδευμένος ἐν παιδείᾳ, ᾗ ἀρετῇ, ὅςις κα-

κατὰ τὸ ᾳχιβ'. ἔτος ἐπιστολὴν Ἐκκλησιαστικὴν γράψας ἔπεμψε ἐν Κωνσταντινοπόλει πρὸς Ἰωάννην Οὐΐταν Βογάρδον, τὸν τῆς ἁγιοκομιτῶν πόλεως, καθ' ὃν ἐν τῷ Βελγίῳ ἡ τῶν Ἀρμενιανῶν ἐσφρίγα διχοστασία, εἰς τὴν „ ὁποίαν πρὸς τοῖς ἄλλοις λέγει· φαίνονται τινὲς ἐξονειδίζοντες τὴν τῆς „ ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας ἁμάρτειαν, ὅτι αἱ τῶν γραμμάτων σπουδαὶ, καὶ „ ἡ φιλοσοφία εἰς ἄλλα μέρη μετέβησαν, ἀλλὰ πάντως διὰ τοῦτο, ὅ- „ τι νῦν ἁμαρτής ἐστιν ἡ Ἀνατολικὴ, λίαν μακαρία δύναται νομισθῆναι μὴ „ γινώσκουσα ὁποῖαι εἰσὶν αἱ ὀλέθριοι ζητήσεις, αἱ τὰς τῶν ἀνθρώπων „ ἀκοὰς κατὰ τοῦτον τὸν χρόνον μιαίνουσαι.

§. 8. Ἀντιοχείας Πατριάρχης μετὰ τὸν Ἰωακεὶμ, ἔγινεν Εὐθύμιος. Ἀντιοχείας.

§. ο. Ἱεροσολύμων δὲ ἦν Σωφρόνιος, ὅσις καὶ αὐτὸς ἐκατάγετο ἀπὸ τὴν Πελοπόννησον, προχειρισθεὶς ἐν ἔτει αφογ'. ἦν μὲν πρὸς τὰ θεῖα πολλὰ εὐλαβὴς, πολλὰ δὲ διηγωνίσθη εἰς τὸ νὰ παραλάβῃ πάλιν τοὺς ἐν Ἱερουσαλὴμ θείους ναοὺς, τοὺς ὁποίους μὲ τρόπους, καὶ μὲ χρήματα παρέλαβον οἱ Λατῖνοι· ὅθεν περιόδους ἐπαρχιῶν ἐποίησεν ἐλεύθερος χάριν, πατριαρχεύσας δὲ χρόνους δέκα παραιτήθη διὰ τὸ γῆρας, καὶ ἐποίησε Πατριάρχην τὸν Θεοφάνην, νέον ὄντα, τὸν ὁποῖον καὶ ἀπέστειλεν εἰς τὸ νὰ συνάξῃ ἐλεημοσύνας κατὰ τὴν συνήθειαν. Ἱεροσολύμων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Περὶ τοῦ ψευδοδημητρίου τοῦ Α'. Βασιλείου τοῦ Τζούσκη, καὶ Λαδισλάου Βασιλέων τῆς Μοχοβίας, καὶ τῶν γενομένων ἐπ' αὐτῶν ταραχῶν ἐν τῇ Ῥωσσίᾳ ὑπὸ τῶν ψευδοδημητρίων, ὁμοίως καὶ περὶ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ῥωσσίας.

§. 1.

Ἐπιβάντος τοῦ θρόνου τῆς Ῥωσσίας ψευδοδημητρίου Α'. μὲ τοὺς τρόπους ὁποῦ εἰς τὸ βιβλ. ις'. κεφ. ιγ'. εἴπαμεν, ἐν ἔτει αχέ. εὐθὺς μὲ δηλητήριον φαρμάκι ἐθανάτωσε Θεόδωρον τὸν Μποσοροβίτζην ὁμοῦ μὲ τὴν μητέρα του τῇ κθ'. τοῦ Ἰουλίου τῷ αὐτῷ ἔτει, βασιλεύσας μόνον μῆνας τρεῖς· ἔπειτα μεγάλην πρεσβείαν εἰς τοὺς Πολωνοὺς ἔπεμψεν εἰς εὐχα- Ψευδοδημητριος Α'. βασιλεὺς Ῥωσσίας ἀπὸ Χ. Γ. 1605.

χαρίσησιν τῆς συνδρομῆς ὁπῶ εἰς αὐτὸν ἐποίησαν, ϗ τὸν ἀνέβασαν εἰς τὸν θρόνον· τὸς δὲ Πολλώνας ὁπῶ σὺν αὐτῷ εἶχε φέρει πάντας ἀξιωματικὸς ἐποίησε, δίδων αὐτοῖς τὸ πρῶτα ὀφρίκια, ὕςερῶν ἀπὸ αὐτὰ τὲς Ρ'ώσσας· δύο Γησεΐτας πάντοτε εἶχε σὺν αὐτῷ διὰ συμβελάτορας, ϗ ἐδὲν ἐποίει χωρὶς τὸ θέλημα αὐτῶν, ϗ μοναςήριον ἔδωκεν αὐτοῖς πλησίον τῶ Παλατίϐ τϐ, εἰς τὸ ὁποῖον ἐποίϐν τὰ τῆς θρησκείας των ἐλευθέρως, ϗ τὴν θυγατέρα τῶ Κνέζη τῆς Πολωνίας ὁπῶ ὑπεσχέθη νὰ λάϐῃ εἰς γυναῖκα, ἐκεῖ μὲ βασιλικὴν παράταξιν ἤφερε, ϗ τὴν ἔςεψε διὰ βασίλισσαν εἰς τὰς ἡ. μαΐϐ τῷ ᾳχς'. τὸ παλάτιόν τϐ ἀπὸ ὀφικκιαλίϐς, ϗ φύλακας παπίσας ἦν γεμάτον, χωρὶς νὰ ἔχῃ τινὰ Ρ'ῶσσον, δεικνύων περισσοτέραν περιποίησιν εἰς τὲς Πολλώνας παρὲξ εἰς τὲς Ρ'ώσσας. ταῦτα βλέποντες οἱ Ρ'ῶσσοι, τὰς μεταλλαγὰς δηλαδὴ εἰς τὰς συνηθείας τϐς, ϗ τὸ ἐλεύθερον τῆς Παπικῆς θρησκείας, ϗ ἄλλα ἀτοπήματα ἀσυνήθιςα εἰς αὐτὲς, ἐκατάλαβαν πῶς εἶναι ἠπατημένοι ἀπὸ αὐτὸν, ϗ ἐϐεϐαιώθησαν πῶς νὰ εἶναι πλάνος, ϗ ἐχὶ ἀληθὴς κληρονόμος τῶ ϐασιλείϐ, ϗ ἐπαναςάντες μὲ τὴν ἄδειαν τῶ Πατριάρχϐ, ϗ ἔχοντες διὰ κεφαλὴν τὸν Κνέζην Βασίλειον Τζάσκην, ὁπῶ ἐκατάγετο ἀπὸ τὸ μέρος τῆς μητρός τϐ ἀπὸ τὴν ϐασιλικὴν σειρὰν ἐφόνευσαν αὐτὸν εἰς τὸν καιρὸν τῶν χαρῶν τῶ γάμϐ τῷ ᾳφς'. μαΐϐ ιζ'. φονεύσας αὐτὸν ὁ Τζάσκης μὲ τὴν πιςόλαν ἐπὶ κεφαλῆς, ϗ ὕςερον τῶ ἐδόθησαν τόσαι λαϐωματίαι, ϗ ἐδεὶς τὸν ἐγνώριζεν εἰμὴ ὁ Τζάσκης, ὅσις ὕςερον τὸ σῶμα τϐ ἔῤῥιψεν εἰς τὴν ἀγοράν, ϗ ἔμεινεν ἐκεῖ διὰ θέαμα τρεῖς ἡμέρας· ὁμῶ δὲ μὲ αὐτὸν ἐφονεύθησαν ϗ πολλότατοι Πολλῶνοι ὁπῶ ἐυρίσκοντο μὲ αὐτὸν ϗ τὲς λοιπὲς ἐφυλάκωσαν, ὁμῶ μὲ τὴν γυναῖκα αὐτῶ, ϗ ἔτως ἔλαϐε τέλος αὐτὸς ὁ πλάνος, ϐασιλεύσας χρόνον ἕνα.

Βασίλειος Τζάσκης ϐασιλεὺς Ρ'ωσσίας ἀπὸ Χ. Γ. 1606.

§. 2. Φονευθέντος δὲ αὐτῶ τῶ ψευδοδημητρίᾳ ἀφ' ὃ ἐϐασίλευσε χρόνον ἕνα, εὐθὺς ὁ Τζάσκης διὰ ϐασιλεὺς ἐκηρύχθη ὑπὸ πάντων, ϗ τῇ α'. τῶ Γϐλίϐ ἐξέφθη τὸ ϐασιλικὸν διάδημα, ϗ εὐθὺς ὁπῶ ἀνέϐη εἰς τὸν θρόνον, ἐπρόςαξε ϗ ἐξέθαψαν τὸ σῶμα τῶ Δημητρίϐ, ϗ τὸ πυρὶ παρέδωκεν αὐτὸ διὰ νὰ μὴ μείνῃ ἴχνος ἀπὸ αὐτὸν, ϗ ἤφερεν ἀπὸ τὴν πόλιν Οὐγλὶτζ τὸ σῶμα τῶ ἀληθῶς Δημητρίϐ ὁπῶ ἐφονεύθη διὰ προσαγῆς τῶ Μπόρι, τὸ ὁποῖον ἔθαψαν ἐντίμως εἰς τὸν Ἀρχάγγελον Μιχαὴλ, ϗ τὸν ἐκήρυξε διὰ μάρτυρα ὁ Πατριάρχης Γὼϐ γράψας αὐτὸν εἰς τὸν κατάλογον τῶν ἁγίων, ἔπειτα πᾶσαν τὴν ἐπιμέλειαν αὐτῶ ἔϐαλε διὰ νὰ ἡσυχάσῃ τὸ ϐασιλειόν τϐ ἀπὸ τὰς τόσας ταραχὰς τῶ ψευδοδημητρίϐ· ὅμως εἰς καιρὸν ὁπῶ ἐκοπίαζε νὰ τὸ ἡσυχάσῃ, ἰδὼ πάλιν ὁπῶ ἐυρέθη συγχισμένον ἀπὸ ἄλλον ψευδοδημήτριον ὁπῶ ἐφάνη εἰς τὴν Οὐκραΐναν, ἐπειδὴ ἐκηρύχθη ὅτι ὁ Δημήτριος δὲν ἐφονεύθη εἰς τὴν ἐπαγάσασιν, ἀλλ' ἔφυγεν· ὅθεν ἐφάνη εἰς τὸ μέσον Γεώργιός τις Στακόψκι, ὅσις διδάσκαλός ποτε ἐχρημάτισεν εἰς ἕνα σχολεῖον εἰς τὴν Μόσχαν. οἱ Πολλῶνοι τὸν ἔκαμαν νὰ παῤῥησιαθῇ εἰς τὸ μέσον τῷ ᾳχή· ϗ

καὶ ἄρχισαν μίαν νέαν τραγῳδίαν, αὐτὸς ἐβάλθη ἐμπρὸς μὲ ἕνα στράτευμα ἀπὸ Πολώνες, Καζάκες, καὶ Μοσχοβίτας, ὁ Τζάσκης μὲ τὸ νὰ ἐνικήθη πολλάκις ἀπὸ αὐτὸν, ἐπρόσφερεν ὅτι νὰ τᾶ δώσῃ τὴν γυναῖκα τᾶ, καὶ τὲς Πολώνες ὁπᾶ εἶχε φυλακωμένες, καὶ νὰ τὸν ἀφήσωσιν εἰς τὸ ἐξῆς ἥσυχον, τὸ ὁποῖον μὴ δεχόμενος ὁ Δημήτριος ἐπλήθυνε τὸ στράτευμά τᾶ περισσότερον ἀπὸ πολὺν ἀριθμὸν Πολώνων, καὶ Μοσχόβων, ὁπᾶ ὁ Τζάσκης ἤθελεν ἦν τελείως κατατροπωμένος, ἂν ὁ βασιλεὺς τῆς Σβετζίας Κάρολος Θ'. δὲν ἤθελε τὸν προφθάσῃ μὲ ἕνα στράτευμα ἀρκετὸν, τῷ ὁποίῳ εἰς ἀνταμοιβὴν ἐδόθησαν αἱ ἐπαρχίαι Καρελία, καὶ Γγγρία.

§. 3. Ὁ Βασιλεὺς τῆς Πολωνίας Σιγισμᾶνδος Γ'. λαβὼν εὐκαιρίαν ἀπὸ αὐτὰς τὰς ἀνατασασίας, καὶ ἀνωμαλίας ὁπᾶ εὑρίσκοντο εἰς Ρωσσίαν, ἤγειρε τὰ ἅρματά τᾶ κατὰ τῶν Ρώσσων, καὶ ἐκυρίευσε τὸ Σμολένσκο ὕστερον ἀπὸ δύο χρόνες περιπλοκήν· οἱ Μοσχοβῖται βλέποντες τὸν καθημερινὸν ἀφανισμὸν ὁπᾶ τὲς ἐγίνετο ἐξ αἰτίας αὐτῶν τῶν ψευδοδημητρίων, καὶ σοχαζόμενοι πῶς αὐταὶ αἱ ταραχαὶ, καὶ ἀνατασασίαι ὁπᾶ ὑπέφερον ἐπὶ τῆς ἡγεμονίας τᾶ Τζάσκη διὰ πέντε χρόνες ὁλοκλήρες, ὅτι ὁ Θεὸς νὰ τὸν ὠργίσθη, καὶ ὅτι αὐτὸς νὰ ἦτον αἴτιος τῶν δεινῶν, καὶ διὰ νὰ ἐλευθερωθῇ ποτὲ ἀπὸ αὐτὰς τὰς περισάσεις ἐσυμβελεύθησαν πῶς ἄλλος τρόπος δὲ ἦτον νὰ ἐξέλθωσι τᾶ Λαβυρίνθ εἰς τὸν ὁποῖον ἦσαν, εἰμὴ νὰ προσφέρωσιν τὸν θρόνον εἰς τὸν Λαδισλάον υἱὸν τᾶ Σιγισμάνδ, ῥῆγα τῆς Πολωνίας, καὶ νὰ εἰρηνεύσωσι μὲ αὐτὲς, διὰ νὰ εἶναι ἀτάραχοι, καὶ τὴν συμβολήν τες εἰς ἔργον βάνοντες, ἔκλεξαν τὸν Λαδισλάον διὰ βασιλέα, καὶ τὸν Τζάσκην ἀπέβαλαν, καὶ τὸν ἔκλεισαν εἰς ἕνα μοναςήριον, ἀφ' ὅ ἐβασίλευσε χρόνες τέσσαρας, εἰς τὸ ὁποῖον ἀπέθανε κατὰ τὸ αχιγ'.

§. 4. Ἐκλέξαντες λοιπὸν τὸν Λαδισλάον ὁπᾶ εὑρίσκετο εἰς τὴν Πολωνίαν εὐθὺς τᾶ ἔδωκαν τὴν εἴδησιν τῆς ἐκλογῆς τᾶ, καὶ πῶς τὸν ἐκήρυξαν διὰ βασιλέα τες, ὅμως μὴ βλέποντές τον νὰ ἔλθῃ εἰς τὸν θρόνον τᾶ καθὼς ἔταξε, καὶ φοβηθέντες νὰ μὴν ὑποταχθῶσιν εἰς τὴν Πολωνίαν ἀφῆκαν τὸν Λαδισλάον, εἰς καιρὸν ὁπᾶ ὁ ψευδοδημήτριος ἐφονεύθη ὑπὸ τῶν Ταταρων, καὶ κοινῇ γνώμῃ ἔλαβαν τὰ ἅρματα διὰ νὰ νὰ ἀποδιώξωσι τὲς Πολώνες ὁπᾶ ἦσαν εἰς τὴν Μόσχβαν διὰ φύλαξιν, ἕως ἑπτὰ χιλιάδας, οἵτινες μεγάλως διαφενδευόμενοι ἐτραβίχθηκαν εἰς τὸ φρούριον, ἀφ' ὃ ἔδωκαν πῦρ εἰς τὴν χώραν, καὶ ἐκεῖ ἐπολεμᾶντο ἀπὸ Ζαχαρίαν Λειπενὰ (ὅσις εἶχεν ἐνεργήσῃ εἰς τὴν ἔξωσιν τᾶ Τζάσκη, καὶ εἰς τὴν ἐκλογὴν τᾶ Λαδισλάᾳ), ὅθεν οἱ Πολῶνοι ξενοχωρήμενοι ἀπὸ αὐτὸν, μὲ συνθήκην ἐξῆλθον ἀπὸ τὴν Μόσχβαν τῷ αχιγ'. καὶ διώξαντες αὐτὲς τοιουτοτρόπως, εὐθὺς ἐψήφισαν διὰ βασιλέα τες τὸν Μιχαὴλ Θεοδωρο-

ροβίτζην, ἀπὸ βασιλικὸν παλαιὸν γένος καταγόμενον, ὡς κατωτέρω ἐν κεφ. ἡ. ῥηθήσεται.

§. 5. Ἐν τούτοις τοῖς χρόνοις, ὡς καὶ ἐν τοῖς ἐφεξῆς μεταξὺ τῶν Πολωνῶν, καὶ τῶν Μοσχόβων λεηλασίαι, καὶ ἁρπαγαὶ, καὶ φόνοι ἔγιναν, καθὼς εἰς ἄδενα ἄλλον καιρόν. τῷ αχζ'. μεταβάντος εἰς τὰς αἰωνίους μονὰς Γὼβ τῦ Πατριάρχυ Μοσχοβίας, ἀντ' ἐκείνυ προεχειρίσθη Ἑρμογένης τῷ ἑπομένῳ ἔτει, ὅσις διῆθυνας τὴν τῦ Χριςῦ Ἐκκλησίαν χρόνυς τρεῖς ἐν Κυρίῳ ἀνεπαύσατο· Μετὰ τοῦτον Πατριάρχης ἔγινε Φιλάρετος ὁ Νικήτιτζ ὑπὸ Θεοφάνυς τῦ Γεροσολύμων Πατριάρχυ ἐκεῖσε ἐλθόντος τῷ αχιδ'. τῇ ιή. Γενίς μητροπολίτης πρότερον ὢν Ῥοσοβίυ. ὁ αὐτὸς Γεροσολύμων Πατριάρχης ἐρχόμενος καὶ εἰς τὴν μικρὰν Ῥωσσίαν Μητροπολίτην Κιαίβυ, καὶ Ἀλικίας ἐχειροτόνησε Πέτρον Μογίλαν, τὸν ἐν ἀρετῇ καὶ παιδείᾳ διαβεβοημένον, προσέτι καὶ ἑταίρυς τρεῖς Ἐπισκόπυς κατὰ τὸ αχή. ἔτος. Ἐπετέλεσε δὲ ταύτας τὰς χειροτονίας ἀκωλύτως, ὡς ἄδειαν λαβὼν καὶ γράμματα παρὰ τῦ Πατριάρχυ Κωνσταντινοπόλεως παρ' ἐνορίαν αὐτῦ νὰ ἐπισκεφθῇ τὲς ἐκεῖσε· διότι αὐτοὶ δὲν ὑπέκειντο εἰς τὸν Μοσχοβίας Πατριάρχην, καθὼς ἀδὲ εἰς τὸν βασιλέα ταύτης, εἰς τὸν ὁποῖον ὕςερον ὑπετάχθησαν.

Μητροπολίται Ῥωσσίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Περὶ Ματθία Αὐτοκράτορος Δύσεως, καὶ τῶν γενομένων ἐπ' αὐτοῦ ἐν τῇ Δυτικῇ Ἐκκλησίᾳ.

§. 1.

Ματθίας Αὐτοκράτωρ Δύσεως ἀπὸ Χ' Γ. 1612.

Βασιλεύοντος ἔτι Ῥεβόλφυ ἐν τῇ Γερμανίᾳ, οἱ Αὐςριακοὶ μετὰ τῶν Οὐγγρων ἀποςατήσαντες ἀπὸ αὐτὸν, τῷ αχί. ὑπῆγαν καὶ ἔτρεξαν μὲ τὸ μέρος τῦ ἀδελφῦ τυ Ματθία, καὶ ἐρχόμενοι εἰς τὴν Βοημίαν, τὸν Αὐτοκράτορα κατηνάγκαζον τὸ τῆς Οὐγγαρίας βασίλειον, καὶ τὴν τῆς Αὐςριας Ἀρχιδυκικὴν ἡγεμονίαν νὰ ἐκδώσῃ εἰς τὸν Ματθίαν. Λυπηθεὶς λοιπὸν ὁ Ῥεβόλφος, καὶ μάλιςα ὅτι ἐν ἔτει αχιά. τὸ τῆς Βοημίας βασίλειον ὁ Ματθίας ἔλαβε μὲ πόλεμον, φυγόντος ἐκεῖθεν τῦ οἰκείυ ςρατεύματος, ἀπέθανεν ἀπὸ τὴν λύπην του, μετὰ τὸν ὁποῖον αὐτὸς ὁ Ματθίας ἐβασίλευσεν ἐν ἔτει αχιβ'. ὅσις καὶ ἐν ἔτει αχιθ'. ἀπέθανεν· ἀνάγνωθι τὴν ἱςορίαν τῆς Βοημικῆς Ἐκκλησίας τὴν

τὴν κατὰ συνέχειαν τῆ τοῦ Χυτραίου Ἱστορία (α), καὶ Σλεϊδανὸν (β).

§. 2. Ἐν τῆ Ἰταλία ἐπὶ τότων τῶν Αὐτοκρατόρων, Ῥώμης Ἀρχιερεῖς ἔγιναν ἤτοι μετὰ τὸν ῥηθέντα Κλήμεντα Η'. Λέων ΙΑ. Παῦλος ὁ Ε'. Ἐπίσκοποι Ῥώμης.

§. 3. Κλήμης Η'. προέση τῆ Παπικῆ θρόνε ἀπὸ τῆ αφιβ'. μέχρι τῆ αχέ. καὶ ἐν τῷ αχ'. ἐνιαυτῷ τὴν τῆ Γεβιλιαίε ἑορτὴν δημοτελῶς ἐτέλεσεν, εἰς τὴν ὁποίαν τόσον πλῆθος ἀνθρώπων συνῆλθεν, ὥςε μόλις οἱ ἐν Ῥώμη οἶκοι τὲς ἐχώραν. ἀνάγνωθι τὴν κατὰ συνέχειαν τῆ Χυτραίε ἱςορίαν τῆς Σαξονίας (γ). Τὴν Λατινικὴν μετάφρασιν τῆς θείας Γραφῆς, τὴν ὁποίαν Σήξτος Ε'. ὡς ἐντελέςατα ἐπιδιορθωθεῖσαν κοινῶς νὰ ἀναγινώσκηται εἰς τὰς ὑπ' αὐτὸν Ἐκκλησίας παρέδωκεν· αὐτὴ δὲ ἦν σφαλμάτων χαλεπωτάτων. Κλήμης δὲ Η'. εἰς ὅλης ἀπεκήρυξεν αὐτὴν, διὰ τὴν ὁποίαν αἰτίαν ἄλλην ἔκδοσιν ἐπεισκομίσας, καθὼς ἐφαίνετο εἰς αὐτὸν, ἐδημοσίευσεν· ἐὰν καὶ εἰς αὐτὴν τὸ τῆ Ε'. Σήξτε ὄνομα ἐνέμεινεν, ἀχὶ δι' ἄλλο, εἰμὴ νὰ μὴ φανερωθῇ εἰς τινὰ ἄνθρωπον ἔυκολα, τὲς Ῥώμης δηλαδὴ ἀρχιερεῖς νὰ ἀνατρέπωνται μεταξὺ αὐτῶν ὁ εἷς τὸν ἄλλον. ἀνάγνωθι τὸν συγγραφέντα Παπικὸν πόλεμον ὑπὸ Θωμᾶ τοῦ Γαμεσίε, ἤτοι τὴν ἀσύμφωνον συμφωνίαν Σήξτε Ε'. καὶ Κλήμεντος Η'. περὶ τὴν τῆ Ἱερωνύμε ἔκδοσιν, τυπωθεῖσαν ἐν Λονδίνῳ κατὰ τὸ αχ'. ἔτος. Τότε τῆ Κλήμεντος ἀρχιερατέυοντος, οἱ Ἰησεῖται ἐν Ῥώμη διάλεξιν μεταξὺ αὐτῶν ποιήσαντες, ἀπεφάσισαν νὰ μὴν εἶναι ἄρθρον τῆς πίςεως νὰ πιςεύωσιν, ὅτι γνήσιος διάδοχος τῆ Πέτρε νὰ εἶναι Κλήμης Η'. τὸ ὁποῖον ἂν καὶ εἶναι ἀληθινὸν, καὶ ἅτως ἔχει, πολλῶν ὅμως γνώμας ἐτάραξε, καὶ ἀνίσως τελευταῖον ἄλλοι τινὲς τῆς αὐτῆς ἑταιρείας, αὐτὴν τὴν ἀμφισβήτησιν ἐσυμπέρειναν, χωρὶς ἀμφιβολίαν κίνδυνον ὀ μικρὸν ἤθελε προξενήσει αὐτὴ ἡ πρότασις εἰς πᾶσαν τὴν τῆ Ἰησῆ ἑταιρείαν· Ἀνάγνωθι τὸν Θυανὸν (δ). Θανόντος δὲ τῆ δεκὸς τῆς Φερβαρίας, τοῦ Ἀλφόνσε δ' Ἔςε δηλαδὴ, καὶ μὴν ἐχοντος υἱὲς, ἡ δεσποτεία αὐτῆ κατὰ τὰς ἀνέκαθεν εἰς αὐτὲς νόμε ἔπρεπε νὰ ὑποπέσῃ εἰς τὴν Ῥωμαϊκὴν Ἐκκλησίαν· ὅθεν διὰ νὰ παραλάβῃ αὐτὴν, καὶ Κύριος ἀπολελυμένως ταύτης νὰ γένῃ, αὐτοπροσώπως Κλήμης Η'. ἦλθε, φέρων σὺν αὐτῷ καὶ Καρδιναλίες μὲν κζ'. Ἐπισκόπες δὲ ὀλίγες, καὶ πολλὴν δορυφορίαν μετὰ πολλῶν προπομπῶν, καὶ μεγαλοπρεπειῶν· διότι προσέταξεν ὁ Γενάδας τὸ μυςήριον τῆς „ εὐχαριςίας νὰ προπορέυηται ἐν πολυτελεῖ θήκῃ κεκλεισμένον, ἐφ' „ ἵππε βασιλικῶς κεκοσμημένε ὑπὸ χειρὸς κατασκευαςῆς κατεχόμενον, Κλήμης Η'.

(α) Ἐν ἔτει αχή'. (β) ὑπομν. βιβλ. ιέ. ἐν ἔτει αχθ'. ἐν τῇ συνεχείᾳ τοῦ Λαδορπίε.
(γ) Ἐν ἔτει αχ'.
(δ) Βιβλ. ρλά. ἐν ἔτει αχδ'. σελ. 1116. τόμ. Ε'.

„ ὑπὸ πλήθους Ἐπισκόπων περικυκλούμενον, φανὸς ἢ λαμπάδας διαπ„ κεκοσμημένας ταῖς χερσὶ κατεχόντων. ἀνάγνωθι τὸν Γαλβάχιον περὶ Κλήμεντος Η'. κτ'. ταῦτα ἄρα εἶναι τὰ τῶν Ρ'ώμης Ἐπισκόπων ἀσεβῆ ῥαδιουργήματα.

Λέων ΙΑ'. §. 4. Κλήμεντος τῦ Η'. ἀποθανόντος τῷ αχέ. οἱ Καρδινάλιοι μεταξὺ αὐτῶν ἐφιλονείκησαν περὶ τῆς τῦ νέου Πάπα ἐκλογῆς, τὴν ὁποίαν φιλονεικίαν διηγεῖται ὁ Θυανὸς (α). Πάπας τελευταῖον ἐκλέχθη Ἀλέξανδρος ὁ Μεδίκης, ὁ φλωρεντιανὸς Καρδινάλιος, Λέων ΙΑ. μετονομασθεὶς, ἢ πάλιν σχίσμα τῶν Καρδιναλίων ἠγέρθη, ἀπὸ τὸς ὁποίους ἄλλοι μὲν Τόσκον τὸν Ρ'ηγικὸν Καρδινάλιον Πάπαν ἤθελαν νὰ γένῃ ἄλλοι δὲ τὸν Βαρώνιον· ὡς τόσον ἡσυχασθέντος τῦ σχίσματος, Πάπας προεχειρίσθη Κάμιλλος ὁ Βιργίσιος Καρδινάλης Παῦλος μετονομασθεὶς, πολλοὶ μὲν εἰς τὴν ἐκλογήν τυ θαύμασαντες, πολλοὶ δὲ λυπηθέντες ἦσαν, διότι δὲν ἦτον ἄτε δώδεκα χρόνων τῆς ἡλικίας τυ. ὁ δὲ Τόσκος αὐτὸ μόνον τὸ διάφορον ἔλαβεν, ὥςε διαδοθείσης εἰς τὴν πόλιν τῆς φήμης τῆς ἐκλογῆς τυ, τὸ ἐν τῷ Κονκλαυΐῳ κελλεῖον αὐτῦ, καθὼς ἢ τὸ εἰς τὴν πόλιν ὁσπήτιόν τυ ἐγυμνώθησαν ἀπὸ τὸ πλῆθος. διότι συνήθεια ἦν εἰς τὰς Ρ'ωμαίυς, ὅτι ὅταν τὸ πλῆθος μάθῃ τὴν ἐκλογὴν τῦ νέου Πάπα νὰ ποιῇ τοιάτυς διαπαγμὸς, διὰ τῦτο ἢ πολλάκις ψευδῆς φήμης διαγγελθείσης περὶ ἐκλογῆς Πάπα, οἱ οἶκοι ἐκείνων ἀνωφελῶς ἐγυμνῶντο, ὡς μέλλοντες τάχα νὰ πλυρωθῶσιν.

Παῦλος Ε'.

Διαφοραὶ μεταξὺ Παύλυ Ε'. ἢ τῆς Γερυσίας τῶν Ο'υενετῶν.

§. 5. Ἐπὶ τάτυ τῦ Ε'. Παύλυ ὁ δὲξ, ἢ ἡ Γερυσία τῶν Ο'υενετῶν τὴν κρίσιν ἔλαβον εἰς ἑαυτὸς κατὰ τινῶν μοναχῶν ἢ Ἐκκλησιαστικῶν προσώπων κακύργων, ἢ κατ' αὐτῶν μηδεμίαν αἰσχρὰν ἐργασίαν, δὲν κατεψηφίσαντο, εἰς τὰς ὁποίυς Βριξιανός τις ἀπὸ τὸ μοναςήριον τῦ ἁγίυ Ἀυγυςίνυ Παρθένον τινὰ ἕνδεκα χρόνων βιασάμενος διέφθειρε, ἢ διὰ νὰ μὴ φανερωθῇ ἡ ἀνοσιυργία αὐτὴ τὴν ἐθανάτωσε. Τῦτον οἱ ἑταῖροι αὐτῦ κατεδίκασαν εἰς τὸ κάτεργον, ἡ δὲ Γερυσία διαταραχθεῖσα εἰς τὴν ἀπανθρωπίαν τῆς πράξεως τῦ μοναχῦ, κατέκρινε τὸν ἄνθρωπον αὐτὸν νὰ κοπῶσι τὰ μέλη τυ· Καὶ ἄλλος τις ὀνόματι Φρανδελῖνος Βαλδεμαρῖνος, ἐκ Φόρυ τῦ Γυλίυ τῦ Νεβροσιακῦ μοναςηρίυ προϊςάμενος, ἐκατηγορεῖτο νὰ ἔπραξε βδελυρὰν ἐπιμιξίαν, ἢ λῃςείας εἰς τὴν Ταρβισινὴν διοίκησιν, ἢ πολλὰς ὁμοίως μὲ δηλητήριον φαρμάκι νὰ ἐφόνευσε, τόν τε πατέρα τυ, ἢ τὸν ἀδελφόν τυ ἢ ἄλλυς διὰ μιαιφόνων νὰ ἀπεκεφάλισε, τὸν ὁποῖον ἡ Γερυσία ἐφυλάκωσεν· ὁμοίως αὐτὴ ἡ Γερυσία μὲ ἰδικὸν πρόγραμμα ἀπηγόρευσε τὸ νὰ κατασκευάσῃ τις χωρὶς τῆς συναινέσεώς της κοινόβια, ἢ ξενοδοχεῖα, ἢ νόμον ἐξ ἀρχῆς ἀνεκαλέσατο τὸν περὶ τῶν ἀκοινωνήτων προσόντων εἰς τὸ νὰ μὴ λῃγατεύωνται αὐτὰ εἰς τὸ ἱερὸν

(α) Βιβλ. ρλδ'. ἐν ἔτει αχέ. σελ. 1174.

ἱερὸν τάγμα, ἢ νὰ πωλῶνται, ἢ παντοτεινὰ νὰ βάλωνται ἐνέχυρον. ταῦτα ἐθεσπίσθησαν, ἐβόα μὲν ὁ Πάπας ἐναντίον τῆς Ἐκκλησιαστικῆς ἐλευθερίας, καὶ τῶν προνομίων τῆ Ἀποστολικῆ θρόνε, οἱ δὲ Οὐενετοὶ ἠγωνίζοντο διὰ τὰ δίκαια τῆς Ἀριστοκρατείας των, διὸ ὁ Πάπας τὲς ἀνεθεμάτισε καὶ τῶν ἱερῶν ἀπεσέρησε μυστηρίων· τότε Λεονάρδος ὁ δεξ τῶν Οὐενετῶν πανταχῆ γράμματα εἰς πάντας τὲς ἐκ τῆ ἱερῆ καταλόγε ἐκήρυξε δι' αὐτῶν, τὸ Παπικὸν ἀνάθεμα νὰ εἶναι ἄκυρον, καὶ ἀνίσχυρον, καὶ ἐπρόσαζεν ὅτι τὰ ἱερὰ ὡς καὶ πρότερον ἀναμφιβόλως νὰ ἐκτελῶσι, μάλιστα πολλὰ ὀλίγοι Ἐπίσκοποι ἐφρόντισαν δι' αὐτὸ τὸ ἀνάθεμα, οἱ δὲ Γησουΐται ἄφησαν τὴν Οὐενετίαν, διὰ τὴν ὁποίαν αἰτίαν ὕστερον ἀπὸ τὲς Οὐενετὲς μὲ παντοτεινὴν ἐξορίαν ἐπαιδεύθησαν, ὡς αἴτιοι τῆς διχοστασίας, καὶ ἐρεθισαί. ὁ δὲ Παῦλος νέον πάλιν δίπλωμα ἐπαρρησίασε, μὲ τὸ ὁποῖον σὺν ἀναθέματι ἀπηγόρευε τὸ νὰ ἀναγνώσῃ τις τὰ γράμματα τῆ δικῆ, καὶ ἄλλα τινὰ τοιαῦτα τὰ περιέχοντα τὴν διχοστασίαν· ἐκ τότε λοιπὸν πρῶτον μάχη ἦν μὲ λόγες· διὰ μὲν τὴν τῶν Οὐενετῶν Ἀριστοκρατείαν γενναίως ἠγωνίζετο μὲ τὴν ἐγχώριον διάλεκτον Ἀντώνιος Καϊρῖνος ὁ συγκλητικὲς τῶν Οὐενετῶν, Παῦλος Σάρπιος ὁ ἐκ τῆ τάγματος τῶν Σερβιτῶν, καὶ Γωάννης Μαρσίλιος ἐκ τῆ τάγματος τῶν Σεραφικῶν. ὁμοίως καὶ ἄλλα συγγράμματα ὑπὲρ τῶν Οὐενετῶν διέσπειραν τόσον νομικοὶ, ὅσον καὶ ἄνδρες τῆ ἱερῆ τάγματος. διὰ δὲ τὸν Πάπαν σφοδρῶς ἠγωνίζοντο οἱ τῆ ἐν Ῥώμῃ συνεδρίε ἀκόλεθοι ἀπὸ τὲς ὁποίες πρόμαχοι ἦσαν Ῥοβέρτος ὁ Βελλαρμῖνος, Καῖσαρ ὁ Βαρώνιος, καὶ Ἀσκάνιος ὁ Κολόμνας οἱ Καρδινάλιοι· Καὶ ἔτως ἐν ὅσῳ ἀπὸ τὰ δύο μέρη ἡ μάχη συνεκροτεῖτο μὲ πολλὰ συγγράμματα, ὁ Πάπας τελευταῖον πόλεμον κατὰ τῶν Οὐενετῶν κατήγγειλε· τῆτο τὸ ἴδιον ἐποίησαν καὶ οἱ Οὐενετοί. Εἰς τὸν Πάπαν βοήθειαν ἔπεμψαν οἱ Ἱσπανοὶ, εἰς τὲς Οὐενετὲς οἱ Βρετανοί· ὡς τόσον ἤδη τῆ πολέμε ἐνισαμένε ἐν τῇ Γαλλίᾳ Γοβσᾶς ὁ Καρδινάλιος μεσίτης πεμφθεὶς παρὰ τῆ βασιλέως τῆς Γαλλίας, ὅσις τὴν συνεργηθεῖσαν μάλιστα μὲ τὴν σπεδήν τε ἐν ἔτει ᾳχξ'. φιλονεικίαν, ἐν ἔτει ᾳχξ'. ἐδιευθέτησε, μὲ τῆτον ὅμως τὸν τρόπον, ὥστε ὁ Πάπας νὰ παραιτηθῇ ἀπὸ τὲς Οὐενετὲς, καὶ νὰ εἰρηνεύσῃ, καὶ τὸ ἀνάθεμα τελείως νὰ ἐγείρῃ· ἔξω ἀπὸ αὐτὰ οἱ δύο αἰχμάλωτο ἀπὸ τὲς Ἐκκλησιαστικὲς νὰ παραδοθῶσιν εἰς τὸν βασιλέα τῆς Γαλλίας· οἱ Καππεκίνοι καὶ οἱ ἄλλοι Ἐκκλησιαστικοὶ νὰ ἐξέλθωσι τῆς πόλεως, μήτε νὰ δεχθῶσι πλέον ἀπὸ τὲς πολίτας οἱ Γησουΐται. ὁ Καρδινάλιος Γοβσᾶς διὰ τὴν σπεδὴν ταύτην, καὶ τὸν ἀγῶνα τε εἰς αὐτὴν τὴν ὑπόθεσιν τῆς εἰρήνης ἔλαβε τέσσαρας κίσας σκευῶν ἀργυρῶν, τῶν ὁποίων ἡ τιμὴ ὑπερέβαινε σχεδὸν ἀπὸ τὰς ἓξ χιλιάδας σεφανιτὰ νομίσματα. Κατὰ τῆ Παύλε Σαρπίε ἐπιβελαὶ ἔγιναν εἴς τε τὴν Ῥώμην, καὶ εἰς Οὐενετίαν, εἰς τὸν ὁποῖον οἱ σπαθοζωσμένοι, μὲ ξίφη, καὶ τηλεβελίσκες τρεῖς πληγὰς χαλεπωτάτας ἐνετύπωσαν μείναντος δὲ τῆ ἑνὸς ξίφες εἰς τὴν πλη-

γήν, ϗ ῥιπτομένων τηλεβολίσκων εἰς τὸ νὰ διασκορπισθῇ τὸ πλῆθος ὁπῶ ἐσυνάχθη, οἱ μιαιφόνοι ἔφυγαν γελασθέντες, ϗ ἀπατηθέντες, ὅτι νὰ ἀπέθανεν ὁ Παῦλος ἀπὸ τὴν μολυβδώδη βάλανον· Ὁλόκληρον βιβλίον ὁ Θυανὸς συνέγραψε περὶ ταύτης τῆς μεταξὺ τῶν Ὀυενετῶν, ϗ τῶ Πάπα φιλονεικίας, ϗ διαφορᾶς, τὸ ὁποῖον εἶναι τὸ ρλζ'. τῆς αὐτῶ ἱσορίας. ἀνάγνωθι ϗ Γάσπαρον Λεβόρπιον ἑπόμενον τῇ τῶ Σλεϊδανῶ ἱσορίᾳ (α).

Κατάσασις Γσπανίας.

§. 6. Ἐν τῇ Γσπανίᾳ Φίλιππον τὸν Β'. διεδέξατο Φίλιππος Γ'. ὁ υἱὸς αὐτῶ, ἅσις τῷ αχί. ἐννέα χιλιάδας τῶν ἐκ τῆς φυλῆς τῶν Μαύρων κατ' ἐπιφάνειαν Χριϛιανισάντων ἔξωσεν ἀπὸ τὸ βασίλειόν τε, ὡσὰν ὁπῶ ἐνέδρευον, ϗ ἐπεβαλέυοντο αὐτὸ ἐν ἔτει αχιδ'. πᾶσα σχεδὸν ἡ Γσπανικὴ Ἐκκλησία ἐνωχλεῖτο διὰ τὴν ἀνακαινισθεῖσαν χαλεπωτάτην διχοσασίαν μεταξὺ τῶν Δομινικάνων, ϗ Φραγκισκάνων, εἰς τὰς ὁποίας ἦτον οἰκειωμένοι οἱ Γησυΐται περὶ τῆς μωμητῆς, ϗ ἀμωμήτε συλλήψεως τῆς ἀειπαρθένε Μαρίας, διότι οἱ Δομινικάνοι ἔλεγον αὐτὴν τὴν ἀειπάρθενον Μαρίαν παρομοίως μὲ τὰς λοιπὰς ἀνθρώπας νὰ ἐσυλλήφθη εἰς τὴν προπατορικὴν ἁμαρτίαν, τὸ ὁποῖον ἠρνοῦντο οἱ Φραγκισκάνοι κοινῶς δογματίζοντες αὐτὴν χωρὶς μώμε προπατορικῆς ἁμαρτίας νὰ ἐσυλλήφθη, ὅτε ὁ Πάπας Παῦλος Ε'. ἐτόλμησε τοῦτο τὸ ζήτημα νὰ διορίσῃ, ϗ νὰ ἀποφασίσῃ ὅτως, ἢ ἄλλως, ἐὰν ϗ νὰ ἐσυγκατατίθετο μὲ τὴν γνώμην τῶν Δομινικάνων, πολλὰ περὶ ταύτης τῆς διχοσασίας, ἔγιναν. ὅρα παρὰ Λεκᾷ τῷ Βαδίγγω, ὅσις ἐξηκριβωμένως περιγράφει πάντα· Φίλιππος δὲ Γ'. ἀπέθανε τῷ αχκά.

Γαλλίας.

§. 7. Ἐν τῇ Γαλλίᾳ Ἔῤῥικος Δ'. τὴν τῶν Ὀυγενότων αἵρεσιν ἀφεὶς, ἐγράφη εἰς τὴν τῶν Παπιϛῶν, ϗ διὰ τοῦτο αὐτὸν τῶ ἀναθέματος, εἰς τὸ ὁποῖον διὰ τὴν αἵρεσιν τρὶς ὑπεβλήθη, Κλήμης Η'. ἀπέλυσεν τῷ αφιά. τοῦτο δὲ εἰς τὰς θερμοτέρας Παπιϛὰς δὲν ἤρμοζεν, εἰς τῶν ὁποίων τὰς ὀφθαλμὰς τὸ Νανητικὸν ἴδικτον σφηνίσκος ἦν. Ἔῤῥικος Δ'. τῷ αχβ'. πρόγραμμα ἐδημοσίευσεν αὐϛηρὸν κατὰ τῆς μονομαχίας. ϗ τῷ αὐτῷ ἔτει τὰς Γησυΐτας εἰς τὸ βασίλειόν τε ἐδέξατο, τὰς ὁποίας περὶ τὸ αφιβ'. ἀπὸ παντὸς τῶ βασιλείε ἀφ' ὧ ἀφῳρέθησαν, ϗ ἐπάρθησαν αἱ πόλεις Βερδεγάλων, ϗ Τολώσης τὰς εἶχεν ἐξώσῃ, ὡσὰν ὁπῶ εἰς ἐκείνας ἐκατηγορήθη σφάλμα πατροκτονίας, περὶ ὃ Γωάννης ὁ Κάσελλος, μὲ σπαδὶ ζωσμένος ἐπαῤῥησιάζετο εἰς τὸν βασιλέα, ἀλλ' ὁ βασιλεὺς ὃ μόνον αὐτὰς εἰς τὸ βασίλειον εἰσέφερεν, ἀλλ' ἔτι ϗ εν τοῖς ἀναδίκοις τῆς Φλεξίας ἀνήγειρεν αὐτοῖς Λύκιον, εἰς τὸ ὁποῖον ἐδιώρισεν ετήσιον εἰσόδημα ἐννέα χιλιάδων φλωρίων, οἱ Γησυΐται ἐναντίον τοῦ ἐκ-

(α) Βιβλ. ΙΒ'. ἐν ἔτει αχς'. ϗ βιβλ. ΙΓ'. ἐν ἔτει αχζ'.

ἐκδοθέντος ἐγγράφου ὑπέσχοντο εἰς τὸν βασιλέα, ἐὰν πάλαι Πάπαι προχειριάσωσι παρόμοιοι μὲ τὸν Βονιφάτιον τὸν Η'. Βενέδικτον τὸν ΙΓ'. ἢ Γρηγόριον Β'. τοῦτ' αὐτὸ ἤθελαν ποιήσῃ, τὸ ὁποῖον Φίλιππος ὁ Πῶλχρος, καὶ Λουδοβίκος ὁ ΙΒ'. οἵτινες ἠγωνίσθησαν διὰ τὸν βασιλέα, καὶ διὰ τὰ δίκαια τοῦ βασιλείου κατὰ τῶν Ρωμης Ἀρχιερέων· ὅρα Γάσπαρον τὸν Λουδόρπιον (α), τελευταῖον τοῦ Ἐρρίκου θανατωθέντος ὑπὸ Φραγγίσκου τοῦ Ραβαϊλάκου ἐν ἔτει ᾳχί. διάδοχος αὐτοῦ κατέστη Λουδοβίκος ΙΓ'. παιδίον ἔτι ὢν ἐννέα χρόνων. Ὅρα τὸν Θουανὸν (β), τὸν μετὰ τὸν Χυτραῖον (γ), καὶ τὴν τοῦ Γραμμόνδ ἱστορίαν (δ).

§. 8. Ἐν τῇ Ἀγγλίᾳ μεταξὺ τῶν καταλειφθέντων Παπιστῶν φιλονεικία χαλεπὴ, καὶ κακὴ, διὰ μέσου τῶν Γησουϊτῶν ἠγέρθη, περὶ ἧς ὅρα τὸν Θουανὸν (ε), τῆς δὲ Ἐλισαβέτης βασιλίδος ἀποθανούσης τῷ ᾳχβ'. Γωάκωβος ς'. μὲν τῆς Σκοτίας, πρῶτος δὲ τῆς μεγάλης Βρεταννίας ῥῆξ, διάδοχος αὐτῆς ἀνηγορεύθη, μὲ τὸν ὁποῖον ἤλπιζον οἱ Παπισταὶ τὴν αὐτῶν θρησκείαν αὖθις ἐν τῇ Ἀγγλίᾳ νὰ ἀποκαταστήσωσιν, ἀλλὰ εἰς μάτην. ἀνάγνωθι Γάσπαρον Λουδόρπιον (ζ). τὸν Θουανὸν (η), κατὰ τοῦτο τοῦ Γακώβ ἐσκευωρήθη ἡ φρικτὴ ἐκείνη συνωμοσία διὰ τῆς πυρίας κόνεως ὁπῶ ἐβάλθη εἰς λς'. πιθάρια τῇ τοῦ Βὲς μοναστηριακῶ Παρλαμέντου αὐλῇ, ἀπὸ τὴν ὁποίαν εἶχε νὰ διαφθαρῇ ὁ βασιλεὺς μὲ τὴν βασίλισσαν εὐθὺς μὲ πᾶσαν τὴν βασιλικὴν γενεὰν, καὶ τῶν ἀρχόντων τοῦ βασιλείου τῷ ᾳχς'. τοῦτο τὸ πάντολμον ραδιούργημα ἔγινεν ἀπὸ πρωταιτίας τῶν Γησουϊτῶν ζώσης ἔτι Ἐλισαβέτης τῆς βασιλίδος, οἵτινες παρεκίνησαν τοὺς ἐν Ἀγγλίᾳ Παπιστὰς νὰ σκευωρήσωσιν αὐτὸ κατὰ τῶν ὑποβληθέντων τῷ ἀναθέματι ὑπὸ τοῦ Πάπα διὰ τὴν τοῦ δόγματος καινοτομίαν, ἐπαγγειλαντος αὐτοῖς καὶ μισθὸν παρὰ Θεοῦ· ὅρα τὸν Θουανὸν (θ), Γάσπαρον τὸν Λουδόρπιον (ι), καὶ τὴν ἐπιστολὴν Γακώβ τοῦ Καισαβώνε πρὸς Φόρτωνα τὸν Δεκαῖον. Ἀγγλίας.

§. 9. Ἐν τῇ Γερμανίᾳ ταραχαὶ, θόρυβοι, καὶ μάχαι συνεχεῖς ἦσαν μεταξὺ τῶν Παπιστῶν, τῶν Λουθηρανιστῶν, καὶ τῶν Καλβϊνιστῶν ὑπὲρ συζάσεως τῶν δογμάτων ἑκάστου συζήματος, καὶ τῶν λοιπῶν. ἀνάγνωθι περὶ αὐτῶν τοὺς ῥηθέντας συγγραφεῖς Γάσπαρον τὸν Λουδόρπιον (κ), καὶ τὸν Θουανὸν (λ)· ὁμοίως καὶ ἐν τῇ Σεντίᾳ τὴν ὁποίαν ἐξουσίαζε Σιγισμοῦνδος ὁ Γερμανίας. Σεντίας.

(α) Βιβλ. ΙΒ'. ἐν ἔτει ᾳχζ'.
(β) Βιβλ. ρκθ'. ἐν ἔτει ᾳχγ'. βιβλ. ρλβ'. ἐν ἔτει ᾳχδ'. καὶ βιβλ. ρλζ'. ἐν ἔτει ᾳχς'. (γ) Ἐν ἔτει ᾳχί.
(δ) Βιβλ. α'. ἐν ἔτει ᾳχί. (ε) Βιβλ. ρλς'· ἐν ἔτει ᾳχά.
(ζ) Βιβλ. θ'. ἐν ἔτει ᾳχγ'. σελ. 435.
(η) Βιβλ. ρκα'. ἐν ἔτει ᾳχγ'. (θ) Βιβλ. ρλέ'. ἐν ἔτει ᾳχέ'. (ι) Βιβλ. ΙΒ'. ἐν ἔτει ᾳχς'. σελ. 640.
(κ) Βιβλ. ιγ'. (λ) Βιβλ, ρλέ.

ὁ Πολωνίας ῥῆξ τῷ λόγῳ τῆς κληροδομίας, ὅσις ἐσυμφώνει, μὲ τὰς Παπισὰς, σφοδρῶς δὲ ἀντεσάθη τὸν Σιγισμῦνδον ὁ πατράδελφος αὐτῦ Κάρολος ὁ μετὰ τὸν Σιγισμῦνδον βασιλεύσας, ἀγωνιζόμενος ὑπὲρ τῶν Λυθηρανισῶν, ὅρα τὸν Θυανὸν (α).

Ο᾽υγγαρίας καὶ Πολωνίας.

§. 10. Ὡσαύτως καὶ ἐν τῇ Ο᾽υγγρίᾳ ταραχαὶ, καὶ διωγμοὶ τῶν Λυθηρανισῶν, καὶ πάλιν εἰρήνη αὐτῶν ἀχὶ ἀλλέως ἦν, καὶ εἰς τὴν Πολωνίαν, πόλεμοι δηλαδὴ ἐμφύλιοι δι᾽ αὐτὰς συνωμοσίαι, καὶ ἐπιβολαὶ, τῶν ὁποίων πρωταίτιοι ἦσαν οἱ Γησυῖται· ὅρα τὸν Θυανὸν, καὶ τὸν Λεδόρπιον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ΄.

Περὶ τῶν ἀναφανέντων Αἱρετικῶν ἐν τῇ Δύσει κατὰ τέτες τοὺς χρόνες καὶ τῶν γενομένων, ἐν αὐτῇ διαλέξεων καὶ συνόδων.

§. 1.

Γάκωβος Βοΐχμιος.

Γάκωβος Βοΐχμιος ὁ Γαρτλιτζιάνος σκυτεὺς, ἐξ ἀσήμων καὶ πενιχρῶν ἀνθρώπων γεννηθεὶς, ἔλεγε πῶς νὰ ἐνεπλήσθη πολλάκις θείᾳ φωτὸς, ἀπὸ τὸ ὁποῖον καὶ φωτισθεὶς, ὡς αὐτὸς ἐφλυάρει, τὴν διάνοιαν, ἔγραψε βιβλίον ἐπ᾽ ὀνόματι φαύστεως, καὶ ἄλλο περὶ τῶν τριῶν ἀρχῶν ἐν ἔτει αχκγ΄. ἐξέδωκε τὸ μέγα μυςήριον ἐν τῇ Γενέσει, καὶ ἄλλα τὰ ὁποῖα εἶναι πλήρη φλυαρίας φρενοβλαβῆς. εἰς αὐτὸν τὸν παράφρονα πολλοὶ ἠκολούθησαν ἐν Σιλεσίᾳ, Λεσατίᾳ, καὶ ἄλλαις Ε᾽παρχίαις πεπαιδευμένοι· ὅρα τὰς Βοϊχμισικὰς πράξεις κτ΄. τυπωθείσας ἐν Α᾽μςελοδαμίῳ κατὰ τὸ αχπβ΄. ἔτος.

Γάκωβος Α᾽ρμίνιος.

§. 2. Γάκωβος Α᾽ρμίνιος, ὁ ἐκ Βελγίᾳ, ἀνὴρ πεπαιδευμένος καὶ τῆς Α᾽μςελοδαμικῆς Ε᾽κκλησίας Ε᾽κκλησιαςὴς, ἔπειτα καὶ ἐν τῇ Λευδικῇ ἀκαδημίᾳ διδάσκαλος τῆς Καλβϊνικῆς Θεολογίας, ὅσις πέντε ἄρθρα διὰ τὸν προορισμὸν ἐναντίον τῶν Λυθηρανισῶν, προέτεινεν· α. τὸ τῦ προορισμῦ ψήφισμα νὰ μὴν εἶναι ἀπολελυμένον. β΄. τὸν τῦ Χριςῦ μισθὸν νὰ εἶναι κα-

(α) Βιβλ. ρλά. ἐν ἔτει αχδ΄.

καθόλ. Γ'. ϗ Δ'. τὸ τῦ ἀνθρώπυ ἀυτεξάσιον νὰ μὴν προορίζηται, ϗ ϗ ἡ τῆς χάριτος ἐνέργεια εἰς τὴν περισροφὴν νὰ ἐναντιώνηται. Ε'. οἱ ἀληθεῖς πιςοὶ νὰ δύνανται ἀπὸ τὴν ἀληθινὴν πίςιν νὰ ἐκπίπτωσι, ϗ εἰς τοιαύτας ἁμαρτίας νὰ ὀλιθαίνωσιν, αἱ ὁπόιαι δὲν δύνανται νὰ συνυπάρχωσι μὲ τὴν ἀληθῆ, ϗ δικαιᾶσαν πίςιν. ἐν τάτοις σφοδρῶς ἀντεςάθη τῷ Γακώβῳ Φραγκίσκος ὁ Γόμαρος, ἀφ' ἧ οἱ ἀκόλυθοι ἀυτῷ Γομαριςαὶ ἐκλήθησαν, ϗ Κονταρεμονςράντες, καθὼς ἀπὸ τῦ Ἀρμινίυ Ἀρμινιανοὶ, οἵτινες ϗ Ρ'εμονςράντες ἐπωνομάθησαν ἀπὸ τῦ δεητικῦ βιβλίυ, τὸ ὁπόιον Γάκωβος εἰς τὰς ὑπεροχικὰς τῆς Ὀλλανδίας προσφέρων ρεμονςράντιαν ἐκάλεσεν, εἰς τὰς ὁποίας πολλαὶ φιλονεικίαι ἔγιναν· ὅρα περὶ ἀυτῶν τὰ πρακτικὰ τῆς Δαρδακικῆς συνόδυ, ϗ ἄλλας ἱςορικάς.

Γομαριςαὶ Κονταρεμονςράντες. Ἀρμινιανοί.

§. 3. Βαλεντῖνος Βεϊγέλιος, ποιμὴν, ὡς ἀυτοὶ οἱ Προτεςάνται ἔχυσι συνήθειαν νὰ λέγωσι, πλησίον τῆς Φριβέργης ἐν τῇ Μυσίᾳ, ὅσις πολλὰ μανικὰ, ϗ δυσεβῆ δόγματα διέσπειρε περὶ Θεῦ, τῆς Γραφῆς, ϗ τῶν Μυςηρίων, τὴν μὲν Γραφὴν νεκρὰν εἰπὼν κατὰ τὸ γράμμα, ϗ πῶς ἀδὲν ὑπερφυὲς δρασήριον εἶναι, ϗ ἐυρίσκεται εἰς ἀυτήν. τὸν λόγον τῷ Θεῷ ϗ Πατρὶ ὑποτάττει, ϗ μικρότερον Θεῦ ποιεῖ τὸν Χριςὸν, τὴν ἑαυτῦ σάρκα νὰ ἤφερεν ἀπὸ τὸν Ὀυρανὸν, ϗ ἀχὶ νὰ τὴν ἔλαβεν ἐκ τῆς ἀειπαρθένυ Μαρίας ἐφλυάρει· τὴν τῦ Χριςῦ δικαιοσύνην ψευδῶς προσλελογισμένην νὰ εἶναι ἔλεγε, ϗ τὰς ἀυτὴν ἐκδικῦντας προσλελογισμένας περιγελασικῶς ἐκάλει. οἱ ἄνθρωποι μὲ τὸν Χριςὸν ὀντοτικῶς, ὁπῦ εἰς ἀυτὰς ἐνοικεῖ, ἐχὶ διὰ τὸν Χριςὸν, νὰ σώζωνται ἐδίδασκε· τὰ μυςήρια, ϗ πάντα τὰ ἐξωτερικὰ μέσα τῆς σωτηρίας ἐξυθένει· τὴν κοινὴν διακονίαν ἀπέρριπτε, ϗ ἐκαταφρόνει· τὰς νομικὰς κατεδίκαζε, τὴν δύναμιν τῆς καινῆς διαθήκης ἀπεδέχετο· ἐκαταφρόνει τὴν κοινωνίαν, καὶ παρέτρεχε πάντα τὰ ἀγαθά· τὸν τίμιον γάμον ἀσέλγειαν ἐκάλει, τὴν τῶν ἀσεβῶν ἀνάςασιν ἠρνεῖτο, ϗ ἄλλα παρόμοια ἔκτε τῶν ἀρχαίων αἱρετικῶν, ϗ μάλιςα τῦ Παρακέλσυ ἐρανισθέντα, τῦτον τὸν ἀσεβῆ ἠκολάθησαν οἱ λεγόμενοι φράτορες τῦ Ῥ'οδίυ Σταυρῦ, ὅρα περὶ ἀυτῶν τὸν Ἀνδρέαν, τὸν Λιβάνιον, Νικόλαον τὸν Ἄννιον, ϗ ἄλλυς.

Βαλεντῖνος Βεϊγέλιος.

§. 4. Ἡσαΐας ὁ Στυφέλιος περὶ τὰς ἀρχὰς τύτυ τῦ αἰῶνος μανικά τινα δόγματα, ϗ πάσης ἀτοπίας ἐπέκεινα διέσπειρε, μισανθρώπυ δαίμονος ἐφευρέματα, ὅσις εἰς τὰς λοιπὰς ἀυτῦ φρενοβλαβείας δὲν ἔλειψε νὰ ὀνομάσῃ ἑαυτὸν θεάνθρωπον, ϗ ἀνθρωπόθεον, ϗ ἀσιῶδες μέρος τῦ Χριςῦ, χωρὶς τινος ἁμαρτίας, ϗ μηδέποτε τεθνηξόμενον, ἀυτὸς ὁπῦ τώρα πρὸ ὀλίγυ ἀπέθανεν ἀπὸ ἀποπληξίαν.

Ἡσαΐας Στυφέλιος.

§. 5. Τῦ Στεφυλίυ γαμβρὸς ἦν Ἐζεκιὴλ Μέθ, ὁ ἐκ τῆς Θυριγγίας, ὅσις τὴν θείαν γραφὴν, ϗ τὰ μυςήρια ἐξυθένει, ϗ εἰς τὴν ἔμπνευσιν τῦ ἁγίυ Πνεύματος ἐκαυχεῖτο· ὁμοίως ἐφλυάρει πῶς νὰ εἶναι ὁ

Ἐζεκιὴλ ὁ Μέθ.

ὁ Ἀρχων Μιχαὴλ, καὶ ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ, καὶ τῷ αὐτοῦ σώματι προσωπικῶς τὴν τοῦ Χριστοῦ σάρκα νὰ ἔφερνε. τοσοῦτον τῷ Συφελίῳ, ὅσον καὶ τῷ Μεθ ἀντεξάθη ὁ Βοΐχμιος πολλὰ κατ' αὐτοῦ γράψας, τυπωθέντα σὺν τοῖς λοιποῖς αὐτοῦ συγγράμμασιν ἐν Ἀμσελοδαμίῳ.

Γάλλος Κατσαρ. §. 6. Γάλλος Καῖσαρ, ἢ κατ' ἄλλους Λεκίλιος ὁ Βάνινος, ἦν ἀπὸ τὴν Ἰταλίαν, πρῶτον σχολάσας τῇ Φιλοσοφίᾳ, καὶ Θεολογίᾳ, εἶτα τῇ ἰατρικῇ, καὶ τελευταῖον πάντων τῶν ἀθέων ἀθεώτατος φανεὶς, ἐρρίφθη εἰς τὸ πῦρ. ἀνάγνωθι περὶ αὐτοῦ τὴν τοῦ Γραμόνδου ἱστορίαν τῆς Γαλλίας (α).

Διάλεξις ἐν Ρατισβώνῃ §. 7. Ἡ ἐν Ρατισβώνῃ μεταξὺ τῶν Παπιστῶν, καὶ Λυθηρανιστῶν διάλεξις ἔγινε τῷ αχά. τῷ Νοεμβρίῳ μηνὶ περὶ τοῦ κανόνος τῆς διδασκαλίας, καὶ τοῦ κριτοῦ τῶν φιλονεικιῶν τῆς πίστεως. δι' αὐτὴν λοιπὸν τὴν ζήτησιν οἱ μὲν Λυθηρανοὶ ἐξέθεντο τὴν ἰδίαν γνώμην εἰς θέσεις δώδεκα, οἱ δὲ Παπισαὶ θέσιν μίαν, ἥτις ἦν αὐτή. Ἡ θεία Γραφὴ δὲν εἶναι κριτὴς πασῶν τῶν περὶ τὴν πίστιν, καὶ τὴν Χριστιανικὴν θρησκείαν φιλονεικιῶν. εἶναι ὅμως κανὼν ἀψευδέστατος, ἀλλ' ὅτε μόνη, ὅτε ἑνιαῖα, ἀλλ' ἔξω ἀπὸ αὐτὴν πρέπει ἀναγκαίως νὰ ἀποδέχωνται αἱ παραδόσεις, καὶ οἱ τῆς Ἐκκλησίας ὅροι, καὶ ἡ τῶν ὀρθοδόξων διδασκάλων συναίνεσις. βιαθέντες δὲ ἀπὸ τοὺς κρατοῦντας νὰ εἰπῶσι κατ' ὄνομα τὸν κριτὴν αὐτῶν, ἀπεφάσισαν ὅτι κριτὴς καθολικὸς γνήσιος τεταγμένος πασῶν τῶν διχοστασιῶν αἵτινες δύνανται νὰ ἀνακύψωσι περὶ τὴν πίστιν, εἶναι ὁ ἀρχιερεὺς τῆς πρεσβυτέρας Ρώμης, εἴτε μόνος νὰ διωρίσῃ, εἴτε μὲ οἰκουμενικὴν σύνοδον· καὶ ὅτι αὐτὸς εἶναι πάντοτε κριτὴς ἀψευδέστατος, ὁσάκις ἐκ καθέδρας ἀποφαίζει, ὡς Ἀρχιερεύς, ὁποῦ εἰς κἀδὲν σφάλμα εἶναι ὑπαίτιος, καὶ ἐλπίζομεν, ἔλεγον, αὐτὴν τὴν ἡμέραν, καὶ αὐτὴν τὴν ὥραν νὰ ἐνεργῇ κατ' ἀρετὴν τελείαν τῆς κρίσεως ὁ Ἁγιώτατος ἡμέτερος κὺρ Κλήμης Η΄. ὁ μέγιστος ἄριστος Ἀρχιερεύς· Ἀκούσαντες δὲ οἱ Λυθηρανισαὶ παραυτῶν, τότι ὁ Πάπας εἶναι κριτὴς τῶν περὶ την πίστιν διχοστασιῶν, τὸν ὁποῖον ἀ μόνον ἔψεγον, ὡς ἔνοχον τόσον πολλῶν σφαλμάτων, ἀλλ' ἔτι καὶ Ἀντίχριστον φανέντα, τὴν πρότασιν αὐτῶν παντελῶς ἀπέβαλον, οἱ δὲ Παπισαὶ μὴ δυνηθέντες τὸν Πάπαν αὐτῶν νὰ ἀκύσωσι πῶς εἶναι Ἀντίχριστος, τὴν διάλεξιν διέλυσαν.

Σύνοδος Δελφινάτε. §. 8. Ἐν τούτοις τοῖς χρόνοις ἔγιναν καὶ σύνοδοι τῶν Λυθηρανιστῶν, οἷον ἡ ἐν Δελφινάτῳ Βαπτιγκία τῷ αχγ΄. ἥτις διέλαβε περὶ ὁμονοίας τῶν Λυθηρανιστῶν, καὶ Καλβϊνιστῶν, καὶ ἄλλων τινῶν συντεινόντων αὐτοῖς· Ἐκήρυξε δὲ καὶ τὸν Ρώμης Πάπαν Ἀντίχριστον.

§. 9.

(α) Γζορ. Γαλλ. βιβλ. Γ΄. ἐν ἔτει αχιθ΄. σελ. 209. ἐκδ. Μογεντ. ἐν ἔτει αχογ΄.

§. 9. Η' ἐν Λονδίνῳ τῆς Ἀγγλίας, ἥτις τὴν μεταρρυθμισθεῖσαν πίστιν ἀπεκύρωσε, καὶ τὴν ἀκροτάτην αὐθεντίαν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς βασιλικῆς μεγαλειότητος ἐπεβεβαίωσε, να μεταλαμβάνωσι κατ' ἔτος τὸ θεῖον Μυστήριον τρὶς τὸλάχιστον, οἱ πατέρες νὰ βαπτίζωσι τὰ τέκνα, τὰ παιδία ὁπὸ εἶναι ἀνεπίδεκτα τῆ Κυριακῆ δεῖπνε, νὰ μετέχωσιν ἀπηγόρευσε, τὸ σημεῖον τῆ Σταυρῆ νὰ φυλάττηται εἰς τὸ ἱερὸν Βάπτισμα. ὅρα τὸν Θυανὸν (α). Καὶ ἡ Δοδρακινὴ συναχθεῖσα τῷ αχή. πρὸς διευθέτησιν τῆς διχοστασίας μεταξὺ τῶν Ρεμονστράτων, καὶ τῶν ἀντιρεμονστράτων. ἀνάγνωθι τὰ πρακτικὰ ταύτης (β).

(α) Βιβλ. ρλά. ἐν ἔτει αχδ'. σελ. 1101. ὅπε ἔτω λέγει, Parentes in puerorum ſuorum ſacro lavacro, & pueri cœnæ Dominicæ incapaces, ſuſceptores eſſe prohibentur, ἤτοι οἱ γονεῖς εἰς τὸ τῶν ἰδίων τέκνων ἱερὸν λετρὸν, καὶ τὰ παιδία τοῦ Κυριακῆ δεῖπνε ἀνεπίδεκτα, ἀπαγορεύονται νὰ εἶναι ἀνάδοχοι κτ'.

(β) Εἰς τὲς παρόντας χρόνες συνήχθησαν καὶ ἕτεραι σύνοδοι τῶν Λατίνων, ὧν ἡ πρώτη ἐςὶν ἡ Μεχλινιησία τῷ αχζ. ἐπὶ Παύλε Ε'. Ρώμης Ἀρχιερέως ἥτις περὶ Ἐκκλησιαςικῆς Εὐταξίας ἐξέδωκε τίτλες κς'. ὁ πρῶτος τίτλος περιέχει κεφάλαια ἐννέα περὶ πίςεως, ὁ Β'. 6. περὶ μυςηρίων· ὁ Γ'. 9. περὶ Βαπτίσματος. ὁ Δ'. 2. περὶ χρίσματος· ὁ Ε'. 8. περὶ μετανοίας, ὁ 6. περιέχει κεφάλαιον ἓν περὶ Ἰνδελγεντζιῶν, ὁ Ζ'. 8. περὶ τῆ μυςηρίε τῆς Εὐχαριςίας, ὁ Η'. 2. περὶ τοῦ ἐυχελαίε, ἢ ἐχάτης χρίσεως, ὁ Θ'. 8. περὶ χειροτονίας, ὁ Ι'. 8. περὶ συνοικεσίε, ὁ ΙΑ'. 6. περὶ διδασκαλίας, καὶ κηρύξεως τῆ θείε λόγε, ὁ ΙΒ'. 20. περὶ λειτεργίας, καὶ τῶν ἱερῶν τελετῶν, ὁ ΙΓ'. 6. περὶ ἑορτῶν, καὶ νηςειῶν, ὁ ΙΔ'. 5. περὶ εἰκόνων, καὶ ἱερῶν λειψάνων, ὁ ΙΕ'. 4. περὶ δεισιδαιμονίας, ὁ Ις'· περὶ Ἐπισκόπων, ὁ ΙΖ'. 16. περὶ Ἀρχιπρεσβυτέρων, ἱερέων κτ'. ὁ ΙΗ'. 9. περὶ Κληρικῶν, ὁ ΙΘ'. 6. περὶ Ἐκκλησιαςικῶν Ὀφφικίων, ὁ Κ'. 6. περὶ σχολείων· ὁ ΚΒ'. 4. περὶ φροντιςηρίων, ὁ ΚΒ'. 13. περὶ Ἐκκλησιαςικῶν ὑπαρχόντων, ὁ ΚΓ'. 1. Περὶ ἀνακαινίσεως τῶν Ἐκκλησιῶν ὁ ΚΔ'. 9. περὶ μοναχῶν, καὶ μοναζουσῶν, ὁ ΚΕ'. 5. περὶ Ἐκκλησιαςικῆ δικαίε, καὶ ὁ Κς'. 5. περὶ τοπικῆς συνόδε.

Εἰς αὐτὰ τὰ κεφάλαια εὑρίσκονται τινὰ ἄξια σημειώσεως, ὅσις βάλεται ἄςτ' ἀναγνώσῃ εἰς τὰς συνάξεις τῶν συνόδων.

Τῷ αχθ'. συνήχθη ἡ Ναρβωνιησία, καὶ κεφάλαια ν', ἐξέθετο εἰς πολλὰ ὅμοια μετὰ τῆς ἀνωτέρω συνόδε.

Τῷ αχιβ'. συνήχθησαν ἡ Σεννωνιησία καὶ Ἀκυϊησία καὶ κατεδίκασαν τὸ βιβλίον Ἐδμόνδε Ριχερίε, τὸ περὶ Ἐκκλησιαςικῆς, καὶ Πολιτικῆς ἀρχῆς καὶ ἐξεσίας, τὸ ὁποῖον ἐπερίεχε πολλὰς δόξας κατὰ τῆς φανταζομένης ἀρχῆς τε Πάπα.

Τῷ αχκδ'. συνήχθη ἡ Βερδεγαλιησία παρὰ τε Ἀρχιεπισκόπε Φραγκίσκε, καὶ ἐξέθετο κεφάλαια ρν'. περὶ διαφόρων Ἐκκλησιαςικῶν ὑποθέσεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

Περὶ τῶν Παπιςῶν, καὶ Λυθηρανιςῶν συγγραφέων τῶν κατὰ τέτες τὲς χρόνες ἀκμασάντων.

§. 1.

Γαβριὴλ Βασκωὲτζ.

Γαβριὴλ ὁ Βασκωὲτζ, Ἱσπανὸς τὸ γένος, ἐκ τῆς τῶ Ἰησῶ ἑταιρείας, ὀνόματος δὲ τῶ τυχόντος παρὰ τοῖς Παπιςαῖς ἐν φιλοσοφίᾳ καὶ θεολογίᾳ, ἔγραψε σχόλια εἰς τὴν τῶ Ἀκυϊάτα Θωμᾶ Θεολογίαν τυπωθέντα ἐν Ἀντωερπίᾳ τῷ αχκά.

Φραγκίσκος Σωάρετζ

§. 2. Φραγκίσκος ὁ Σωάρετζ, ἤτοι Συάριος Ἱσπανὸς, ἐκ πόλεως Γρανάτης, τὸ ἐπάγγελμα Ἰησυΐτης, ἐξέδωκε σχόλια εἰς τὰ μεταφυσικὰ τῶ Ἀριςοτέλες, εἰς τὰ τῶ Θωμᾶ θεολογικὰ, ἤτοι περὶ ἀρετῆς, καὶ κατασάσεως τῆς θρησκείας περὶ νόμων, τυπωθέντα ἐν Λογδάνῳ τῷ αχκε'.

Μάρκος Ἀντώνιος ὁ δὲ Δόμινις.

§. 3. Μάρκος Ἀντώνιος δὲ Δόμινις ὁ Σπαλάθα Ἀρχιεπίσκοπος, ἀνὴρ ἐν παιδείᾳ διαβεβοημένος, ὅςις ἀφεὶς τὸν Παπισμὸν προσεγράφη εἰς τὲς ὁπαδὲς τῶ Λυθήρα, εἶτα δελεασθεὶς παρὰ τῶν Ἱσπανῶν, εἰς τὴν Ῥώμην πάλιν ἔςρεψεν, ὅπα βληθεὶς εἰς φυλακὴν ἐτελεύτησε μὲ δηλητήριον φαρμάκι, τῶ ὁποῖα τὸ σῶμα ὁμῶ μὲ τὰ βιβλία τα δημοσίᾳ κατεκάη· ἄφησε βιβλία δέκα περὶ τῆς Ἐκκλησιαςικῆς κοινότητος τυπωθέντα ἐν Ἐϊδελβέργῃ κατὰ τὸ αχιή. καὶ ἐν Λονδίνῳ κατὰ τὸ αχκ'.

Γάκωβος Γωαλτῆρος.

§. 4. Γάκωβος Γωαλτῆρος ὁ Ἰησυΐτης ἐκ Γαλλίας, πίνακα χρονογραφικὸν ἐξέδωκεν ἀπὸ τῆς Χριςῶ Γεννήσεως μέχρι τῶ αχιή. ἔτες.

Συγγραφεῖς Λυθηρανιςαὶ.

§. 5. Ἐκ δὲ τῶν Λυθηρανιςῶν οἱ μεγαλήτεροι ἔτοι σημειῶνται, Γάκωβος καὶ ὁ ἀδελφὸς αὐτῶ Φίλιππος, οἱ Ἑλβέρνεροι, Λεονάρδος Οὔτερος, Βαλτάσαρ Μέντζερος, Βαλτάσαρ Μεϊσνερος, Ἰωάννης Βιγγελμάνος, Φριδέριχος Βαρδαΐνος, Ἰωάννης Πάππος, Φίλιππος Μαρβάχιος, καὶ Στέφανος Γερλάχιος, ὅςις γνωσὸς ἔγινε καὶ τοῖς ἐν Κωνσαντινοπόλει Γραικοῖς.

Ῥιχέριος.

§. 6. Ῥιχέριος ὁ ἐν Παρισίοις διδάσκαλος σύγγραμμα ἐξέδωκε τῷ αχιβ'. κατὰ τῶν Παπιςῶν, εἰς τὸ ὁποῖον ἀποδείχνει νὰ μὴν εἶναι μοναρχία εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, μήτε εἰς τὸν Πάπαν τοιαύτη ἀξία νὰ ἁρμόζῃ, ὅ, τι λογῆς αὐτὸς διϊσχυρίζετο νὰ ἔχῃ, ἀλλὰ εἰς μόνην τὴν Ἐκκλησίαν, τῆς ὁποίας μέλος εἶναι καὶ ὁ Πάπας, παρομοίως μὲ τὲς λοιπὲς Ἐπισκόπες, ἀχὶ δὲ κεφαλή.

ΚΕΦΑ-

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ς'.

Περὶ Μεχαφᾶ Β'. Μεράτη Δ'. καὶ Γεμπραΐμ Α'. τῶν Αὐτοκρατόρων τῆς Κωνσταντινουπόλεως, καὶ τῶν γενομένων ἐπ' αὐτῶν ἐν τῇ Ἀνατολικῇ Ἐκκλησίᾳ.

§. 1.

Ἀποθανόντος τοῦ Ὀσμάνη, ἔλαβε τὴν βασιλείαν Μεχαφᾶς Α'. τῷ αχκβ'. τῇ ί. τοῦ. Μαΐου ἀδελφὸς ὢν Ἀχμέτη τοῦ Α'. ὅσις ἐλευθερώθη ἀπὸ τὴν φυλακὴν ὅπου ἐυρίσκετο, καὶ διὰ τὴν ἀνεπιτηδειότητα, καὶ σκληρότητά του κατεβιβάσθη τοῦ θρόνου ἀπὸ τοὺς Γιανιτζαρέους, καὶ πάλιν ἐφυλακώθη, περὶ τὰ μέσα τοῦ Σεπτεμβρ. αχκγ'. βασιλεύσας μόνον μῆνας ιέ. καὶ μετ' ὀκτὼ χρόνους τῆς αὐτοῦ ἀποβολῆς, πνιγεὶς ἐν τῇ φυλακῇ ἐτελεύτησε. Μεχαφᾶς Α'. Αὐτοκράτωρ Ἀνατολῆς ἀπὸ Χ. Γ.

§. 2. Μεράτης ὁ Δ'. διαδεχθεὶς μετ' αὐτὸν τὸν θρόνον τῆς βασιλείας, ὁ μέγας Βεζίρης αὐτοῦ ἠθέλησε νὰ καταδαμάσῃ τὴν ἀνταταξασίαν τῶν Γιανιτζαρέων, καὶ εἰς καιρὸν ὁποῦ ἔστρεφεν ἀπὸ τὴν Ἀδριανόπολιν, καὶ ἐυρίσκετο πλησίον τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐπνίγη ἀπὸ τοὺς Πέρσας· οἵτινες ἔλαβον τὴν Βαβυλῶνα, καὶ διὰ νὰ ὑπάγῃ ἐναντίον αὐτῶν, ἐμάκρυνε τὴν εἰρήνην μὲ τὸν Φερδινάνδον Β'. Αὐτοκράτορα τῆς Δύσεως· τοῦτος ὁ πόλεμος ἐσάβη ἀμφίβολος, ἕως ὁποῦ ὁ ἴδιος Μεράτης ἐφέρθη εἰς αὐτοὺς μὲ τριακοσίας χιλιάδας στράτευμα, ὅσις ἐξανάλαβε τὴν Βαβυλῶνα, ἤτοι τὸ Μπαγδάτι, καὶ εἰσῆλθεν ἐξ ἐναντίας ἕως εἰς τὴν Κασπίαν θάλασσαν· εὐθὺς δὲ ὁποῦ ὁ Μεράτης, ἐξεμάκρυνεν ἀπὸ ἐκείνας τὰς τόπους ἐχάθηκαν αὐτὰ τὰ ἀποκτήματα. Μετὰ δὲ ταῦτα ἐκεῖ ὁποῦ ἑτοιμάζετο διὰ νὰ κινήσῃ πόλεμον κατὰ τῶν Χριστιανῶν τῆς Δύσεως, καὶ τῆς Μάλτας, ἀπέθανεν ἐν ἔτει αχμ'. τῇ ά. τοῦ Φευρβάρ. ἡμέρᾳ σαββάτῳ ζήσας χρόνους λγ'. ἐξ ὧν ἐβασίλευσε μόνον ιζ'. καὶ διεδέχθη αὐτὸν Γεμπραΐμ ὁ ἀδελφός του. Μεράτης Δ'. Αὐτοκράτωρ Ἀνατολῆς ἀπὸ Χ. Γ. 1623.

§. 3. Λαβὼν λοιπὸν τὰ σκῆπτρα τῆς βασιλείας ὁ Γεμπραΐμ Α'. αἰφνιδίως ἤγειρε πόλεμον κατὰ τῶν Οὐενετῶν, προσποιούμενος πῶς ἤρχετο νὰ πολεμήσῃ τὴν Μάλταν, ἐπειδὴ τοῦ εἶχαν ἁρπάσῃ οἱ ἱππεῖς τῆς Μάλτας καράβια τινά· ὅθεν μὲ αὐτὴν τὴν ἀπάτην κατέβη αἰφνιδίως εἰς τὴν Κρήτην ὁ σόλος του, καὶ ἐκυρίευσε τὰ Χανιὰ τῷ αχμέ. καὶ ὕστερον ἀπὸ ὀλίγον καιρὸν καὶ τὰς ἄλλας χώρας τῆς νήσου, μὴ μείνασα πά- Γεμπραΐμ Α'. Αὐτοκράτωρ Ἀνατολῆς ἀπὸ Χ. Γ. 1640.

ρεξ ἡ μητρόπολις αὐτῆς τῆς νήσε, ἥτις ἐδιαυθεντεύθη εἰς εἴκοσι χρόνες· ἐυρισκομένε δὲ αὐτῆ τῆ Γιμπραΐμ εἰς τὴν βασιλεύσαν, ᾗ φθείρας τὴν θυγατέρα τῆ Μωφτῆ, οἱ Γιανιτζαρέοι ἀναγκασμένοι ἀπὸ αὐτὸν τὸν Μωφτὴν, ἐπανασάτησαν ᾗ τὸν ἔκλεισαν εἰς τὲς ἑπτὰ Γωλάδες, ὅπε ᾗ τὸν ἔπνιξαν ὁμῆ μὲ τριάκοντα ἀπὸ τὰς Σωλτάνας τῆ Παλατίε τε τῷ ᾳχμή. μείνας διάδοχος ὁ υἱὸς αὐτῆ Μεχμέτης, χρόνων ἑπτὰ ὢν.

Πατριάρχαι Κωνσαντινωπόλεως.

§. 4. Πατριάρχαι Κωνσαντινωπόλεως ἐπὶ τέτοις τοῖς χρόνοις ἐχρημάτισαν Κύριλλος ὁ Λύκαρις πεντάκις, Γρηγόριος ὁ Ἀμασείας, Ἄνθιμος ὁ Ἀδριανωπόλεως, Κύριλλε ἐκ Βερροίας τρὶς, Ἀθανάσιος ὁ Πατελάριος τρὶς, Νεόφυτος ὁ πρώην Ἡρακλείας, Παρθένιος ὁ Ἀδριανωπόλεως, Ἰωαννίκιος Ἡρακλείας δὶς, Παρθένιος ὁ Οὐξὺς, ᾗ Κύριλλος Γαρνόβε.

Κύριλλος Λύκαρις.

§. 5. Μεταβάντος εἰς τὰς αἰωνίες μονὰς Τιμοθέε τῆ Πατριάρχε τῷ ᾳχκά. Σέπτεμβ. ιγ'. ἡμέρᾳ τετάρτῃ, Πατριαρχεύσαντος χρόνες ὀκτὼ, οἱ ἐν Κωνσαντινωπόλει συνευρεθέντες ἀρχιερεῖς μετὰ τῶν τῆς Ἐκκλησίας κληρικῶν, ᾗ ἀρχόντων, Πατριάρχην Κωνσαντινωπόλεως ἐξελέξαντο Κύριλλον Λύκαριν τὸν Πατριάρχην τῆς Ἀλεξανδρείας, ὅπῆ διέτριβε τότε εἰς Μολδοβλαχίαν, ᾗ ὁρισμὸν λαβόντες ἀπὸ τὸν Σωλτάνον Οσμάνην, ἤφεραν αὐτὸν εἰς Κωνσαντινόπολιν, ᾗ τῇ ἡ. Νοεμβρ. ἀπὸ Πατριάρχην Ἀλεξανδρείας Οἰκεμενικὸν ἐπευφήμισαν· προσὰς δὲ τῆ θρόνε μῆνας τεσσαρας (α), ἀδίκως ἐξεβλήθη, ᾗ ἐξωρίσθη τῷ ᾳχκγ'. τῇ ιζ'. τῆ Ἀπριλ. ὑπὸ Γρηγορίε τῆ Ἀμασείας Μητροπολίτε, τῆ ᾗ Στραβοαμασείας καλεμένε, ὅσις Γρηγόριος λησρικῶς τὸν θρόνον ἐκείνε ἥρπασεν ἐν μηνὶ Μαΐῳ, βασιλεύοντος τῆ Σωλτάνε Μωσαφᾶ, ᾗ τῇ ιζ'. ἡμέρᾳ τῆ Γενάε μηνὸς ἐν τῷ αὐτῷ ἔτει ἐφόρεσε τὸ βασιλικὸν καβάδι παρὰ τῆ Χωσεΐν Πασᾶ, μὲ αὐτὸν ὁμῆ ὄντες ᾗ οἱ δύο καθηρημένοι ἀρχιερεῖς, Μητροφάνης ὁ Ἀχριδῶν, ᾗ Γωάσαφ ὁ πρώην Σερρῶν, ὅσις Γρηγόριος μετὰ τριῶν μηνῶν Πατριαρχείαν σιδηροδέσμιος γεγονὼς τῷ Ἀχμέταγᾳ παρεδόθη, ᾗ εἰς Ῥόδον ἐξόρισος ἔγινε· τὸ πρωῒ δὲ τῆς ἑπομένης ἡμέρας, ἔνδυμα βασιλικὸν ἐνεδύθη παρὰ τῆ Χωσεΐν Πασᾶ ὁ ποτὲ Ἀδριανωπόλεως Ἄνθιμος μὲ τὲς συνευρεθέντας ἀρχιερεῖς, ᾗ κληρικὲς, ὅπῆ δὲν ἦσαν ὀλίγοι, ᾗ εἰς τὸν τῆς Κωνσαντινωπόλεως μετετέθη θρόνον· τότε Πατριαρχεύοντος, οἱ ἐν Κωνσαντινωπόλει ἐυρεθέντες ἀρχιερεῖς ἀφορισμῷ ᾗ ἀναθέματι ὑπέβαλον τὸν Γρηγόριον, προσὰς δὲ τῆ θρόνε ἐν ἡμέραις πεντήκοντα, ὁ Ἄνθιμος ἐκβσίως αὐτὸν παραιτήθη, ᾗ ἀπελθὼν ἐν τῷ Ἀθῳ ὄρει κατῴκησεν· ἐν τέτοις τοῖς χρόνοις τὸ τῆ Πατριαρχείε χρέος ἐπέκεινα τῶν ἑβδομήκοντα φορτίων ἄσπρων ἦν.

Γρηγόριος ὁ Ἀμασείας

Ἄνθιμος ὁ Ἀδριανωπόλεως.

§. 6.

(α) Κατ' ἄλλες χρόνον ἕνα ᾗ μῆνας τέσσαρας.

ΑΙΩΝ ΙΖ'.

§. 6. Τῷ αὐτῷ ἔτει κατὰ τὸν Σεπτέμβρ. βασιλεύοντος Μωράτη Β'. ἀνακληθεὶς ἐκ τῆς ἐξορίας Κύριλλος ὁ Λούκαρις, αὖθις ἔλαβε τὸν Πατριαρχικὸν θρόνον· ἐν τούτοις ὁ Χαλκηδόνος Γ'σαὰκ, βουλόμενος νὰ πατριαρχεύσῃ, καὶ ἐμποδισθεὶς ἐξωρίσθη εἰς Οὐγγρίαν· ἐν δὲ τῷ ἑπομένῳ ἔτει τῷ ᾳχκδ'. οἱ Γ'ησουῖται δὲν ἐυχαρισήθησαν εἰς τὰς ἰδίας αὐτῶν ῥαδιουργίας, εἰς τὸ νὰ συγχύζωσι καὶ νὰ ταράττωσι τὰς ἐν τῇ Δύσει βασιλείας τε, καὶ ἡγεμόνας, καὶ τὰς ὑπ' αὐτὰς Ἐκκλησίας, ἀλλ' ἔτι κακουργωμόνως, καὶ κακοτρόπως ἠθέλησαν νὰ διαταράξωσι καὶ τὴν Ἀνατολικὴν Ἐκκλησίαν· ὅθεν προσελθόντες εἰς τὴν βασιλικὴν Πόρταν τῆς Ὀθωμανικῆς Αὐτοκρατορίας πικρῶς διέβαλον τὸν Πατριάρχην Κύριλλον μέμψεις, καὶ κατηγορίας κατ' αὐτοῦ εἰπόντες, ὥςε ὀλίγου ἔλειψε νὰ ἔυγῃ ἀπὸ τὸν Πατριαρχικὸν θρόνον, ἀλλὰ φανερωθείσης τελευταίου τῆς τῶν Γ'ησουϊτῶν σκευωρίας, αὐτὸς μὲν ὁ Κύριλλος εἰς τὸν θρόνον ἐβεβαιώθη, ἐκεῖνοι δὲ ἀτίμως τῆς Κωνσαντινοπόλεως ἐξεβλήθησαν· διὸ μὴ δυνηθέντες οἱ Γ'ησουῖται, ἕτερόν τι προχειρότερον καὶ ἐπιζήμιον κατὰ τοῦ Κυρίλλου ἐπενόησαν, συκοφαντίαν πλάσαντες καὶ Καλαϊνόφρονα αὐτὸν ἐκήρυξαν, τὸ ὁποῖον ἀκέσαντες οἱ Ρ'ῶσσοι ἔπεμψαν τῷ ᾳχλ'. πρὸς Θεοφάνην τὸν Γεροσολύμων Πατριάρχην ὅπου ἦν τότε εἰς Γιάσιον, ἐρωτῶντες ἐὰν ἀληθῶς ταῦτα λέγουσιν οἱ Γ'ησουῖται, πρὸς τοὺς ὁποίους ὁ Θεοφάνης κεφ. ις'. συνταξάμενος, ἀμέτοχος νὰ εἶναι ὁ σοφώτατος Κύριλλος, τῆς τοιαύτης συκοφαντίας ἀπέδειξε, καθὼς καὶ ἡ Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία· ὅμως δι' ἄλλας συκοφαντίας κατ' αὐτοῦ γενομένας ἐξεβλήθη τοῦ θρόνου.

Κύριλλος Λούκαρις τὸ β'.

Ῥαδιουργίαι τῶν Γ'ησουϊτῶν κατὰ τοῦ Λούκαρεως.

§. 7. Τότε τοῦ Κυρίλλου Πατριαρχεύοντος τῷ ᾳχλβ'. προσηνέχθη τῇ Κωνσαντινοπόλει βιβλίον τυπωθὲν ἐν Γενέβρᾳ, ιή. κεφάλαια περιέχον, καὶ τέσσαρας ἐρωτήσεις πλήρεις Καλαϊνιανοῦ φρονήματος, τοῦ ὁποίου ἡ ἐπιγραφὴ ἔτως ἔχει ,, Κύριλλος Πατριάρχης Κωνσαντινοπόλεως τοῖς ἐρω- ,, τῶσι καὶ πυνθανομένοις περὶ πίστεως καὶ θρησκείας τῶν Γραικῶν κτ'. τὰ ὁποῖα Μελέτιος ὁ Συρίγος ἀνατρέπει ἐν τοῖς κατὰ τῶν Καλαϊνικῶν κεφαλαίων, καὶ ἐρωτήσεων Κυρίλλου τοῦ Λουκάρεως ἀτιῤῥήσεσι, ταῖς ἐν Βουκωρεσίῳ τῆς Οὐγγροβλαχίας τυπωθείσαις τῷ ᾳχμ'.

§. 8. Τῷ δὲ ᾳχλβ'. Κύριλλος ὁ ἐκ Βερροίας τῇ ς'. Ὀκτωμβρίου φορέσας καβάδι παρὰ τοῦ Ἐπικρατέντος, Πατριάρχης Κωνσαντινοπόλεως προεχειρίσθη, καὶ τῇ ιά. τοῦ αὐτοῦ μηνὸς καταβιβασθεὶς εἰς Τένεδον ἐξωρίσθη· διὰ δὲ τῶν ὑπερασπιστῶν αὐτοῦ, ἢ μᾶλλον τῷ φόβῳ αὐτῶν ἀθωωθεὶς, εἰς Βέρροιαν τὴν αὐτοῦ ἐπαρχίαν πάλιν ἐπανῆλθεν· ὁ δὲ Κύριλλος ὁ Λούκαρις τὸ γ'. αὖθις ἐπεκράτει τοῦ θρόνου· τὸ δὲ χρέος τοῦ Πατριαρχείου περιστότερον τοῦ ἀνωτέρω ῥηθέντος ἐγένετο· τῇ δὲ ς'. τοῦ Μαρτίου μηνὸς ἐν τῷ ἑπομένῳ ἔτει, καβάδι φορέσας διὰ συνεργείας τοῦ Τζαφὲρ Καπετὰν Πασᾶ ὁ Κριτικὸς Ἀθανάσιος, ὁ ἐπονομαζόμενος Πατελάριος, καὶ ἐξορίσας Κύριλλον Λούκαριν, ἐμβῆκεν εἰς τὸν Πατριαρχικὸν θρόνον· Πατριαρχεύσας δὲ ἡμέρας μ'. τῇ ζ'. τῶν ἁγίων παθῶν ἐξώσθη

Κύριλλος ὁ ἐκ Βερροίας.

Κύριλλος Λούκαρις τὸ γ'.

Ἀθανάσιος Πατελάρος

ἐξώσθη τῦ θρόνυ· διὰ συνεργείας τῶν μητροπολιτῶν, ϗ πάλιν δι' αὐτῶν Κύριλλος Λάκαρις ἐπισρέψας τῆς ἐξορίας τῦ Πατριαρχικῦ ἐπέβη θρόνυ τὸ δ'. ὁ δὲ Πατελάρος Ἀθανάσιος ἔλαβε πάλιν τὴν Θεσσαλονίκην, ϗ ἀπ' ἐκεῖ εἰς Ἀγκῶνα τῆς Ἰταλίας ἦλθε, διανούμενος νὰ ὑπάγῃ εἰς Ῥώμην· ὅθεν ἀπ' ἐκεῖ προέπεμψε Κάλλιςον τὸν Δρυϊνυπόλεως γράψας τῷ Ῥώμης Πάπᾳ, ϗ παρακαλῶν μετὰ τὸ παραγενέσθαι αὐτὸν ἐκεῖ νὰ ἔχῃ τὸν θρόνον τῆς Κωνσαντινυπόλεως· ὁ δὲ Πάπας ἀπεκρίθη αὐτῷ, ἐὰν ὑπογράψῃ εἰς τὴν ὁμολογίαν τῆς Ῥωμαϊκῆς πίςεως, θέλει ἔχει τὸν τῦ ογ'. Καρδιναλίυ θρόνον· ἐν τύτοις δυσχεράνας ὁ Πατελάρος εἰς Μολδοβλαχίαν ὑπῆγε, ϗ ἀπ' ἐκεῖ εἰς Κωνσαντινύπολιν ἐλθὼν διὰ συνεργείας τινῶν πάλιν Πατριάρχης ἔγινεν, ὅτι ϗ ἐν τῇ ἑορτῇ τῶν ἁγίων Ἀποςόλων, ἑρμηνεύσας τὸ, σὺ εἶ Πέτρος κατὰ τὴν τῶν θεολόγων γνώμην, ἐπελάβετο αὐτῦ Ἀθανάσιός τις, ϗ κατὰ τῆς διδαχῆς αὐτῦ τυπώσας ἐξέδωκε. Μετὰ δὲ χρόνον ἕνα τῷ Μαρτίῳ μηνὶ, πάλιν ὁ Βερροίας Κύριλλος, διὰ βοηθείας τῦ Καϊμακὰμ Γμπραΐμ Πασᾶ ἐπέβη τῦ Πατριαρχικῦ θρόνυ τὸ β'. ἐξορίσας αὐτὸν τὸν Πατελάρον εἰς Ῥόδον, Πατριαρχεύσας δὲ μῆνας ις'. ϗ πλεονέκτης φανεὶς εἰς Ῥόδον ἐξωρίσθη.

Κύριλλος Λάκαρις τὸ δ'.

Ἀθανάσιος ὁ Πατελάρος τὸ β'.

Κύριλλος Βερροίας τὸ β'.

§. 8. Τῷ αχλς'. ἐν μηνὶ Ἰανίῳ ἀνῆλθεν ἐπὶ τῦ Πατριαρχικῦ θρόνυ ὁ πρώην Ἡρακλείας Νεόφυτος, ὅπερ πρὸ ὀλίγυ εἶχεν ἐξορισθῆ ὑπὸ Κυρίλλυ Βερροίας, εἰς τὸν ὁποῖον χρόνον ἤφεραν ἀπὸ τὴν ἐξορίαν ϗ τὸν Κύριλλον Λάκαριν· προσὰς τῦ θρόνυ ὁ Νεόφυτος χρόνον ἕνα παρήτησεν ἑκυσίως, ϗ ἡσύχασεν εἰς ἁγίαν μονήν· αὐταὶ λοιπὸν αἱ ἀλεπάλληλοι μεταβολαὶ τῶν Πατριαρχῶν κατέσησαν τὸ τῦ Πατριαρχείυ χρέος ἕως διακόσια φορτώματα ἄσπρων, διὰ τὰ ὁποῖα οἱ ἐν Κωνσαντινυπόλει ἐυρισκόμενοι ἀρχιερεῖς εἰς δικαίρια ἐσύροντο ὑπὸ τῶν δανειςῶν διὰ τὰ χρήματα ὅπερ ἔδωκαν εἰς τὰς τέσσαρας προγεγονότας Πατριάρχας, Κύριλλον δηλαδὴ Λάκαριν, Ἀθανάσιον Πατελάριον, Κύριλλον τὸν Βερροίας, ϗ Νεόφυτον τὸν Ἡρακλείας, οἵτινες ἀκαταςάτως ἐδανείζοντο ἀπὸ Μποζανζίδες, Τζαβσάδες, Καπιτζίδες, τεχνίτας, Φραγκυς, Ἑβραίυς ϗ ἄλλυ ἔθνυς, διὰ τὰ ὁποῖα ἔγιναν ἐγγυηταὶ οἱ μητροπολῖται, ὅθεν ϗ κακῶς ἔπασχον.

Νεόφυτος Ἡρακλείας

Κύριλλος ὁ Λάκαρις τὸ ε'.

§. 9. Τῷ δὲ αχλή. τῇ ή. Μαρτίῳ πάλιν τὸ ε. ἐπέβη τῦ θρόνυ Κύριλλος ὁ Λάκαρις, ϗ τῷ αὐτῷ ἔτει Ἰανίυ θ'. (α), ἐξωρίσθη εἰς Λαιμοκοπίαν ὅπερ εἶναι ἐπάνω εἰς τὸ νεόκασρον τῆς Κωνσαντινυπόλεως, ϗ τῇ ή. τῦ αὐτῦ μηνὸς ἐπέβη τὸ γ'. ὁ Βερροίας Κύριλλος, ὅςις ὁμῦ μὲ ἄλλυς τῷ αὐτῷ ἔτει κατηγορήσας Κύριλλον τὸν Λάκαριν δι' αἱρετικὸν πρὸς τὸν βασιλέα, τὸν ἔπνιξαν διὰ βασιλικῆς προσαγῆς, ϗ εἰς τὴν θάλασ-

Κύριλλος ὁ Βερροίας τὸ γ'.

(α) Κατ' ἄλλυς δὲ μετὰ χρόνον ἕνα ϗ μῆνας πέντε.

θάλασσαν ἐβυθίσθη· τὸ μῖσος καὶ ἡ καταδρομὴ ὁπᾶ ἔδειξε πρὸς τὸν Λέκαριν, κατέςησεν αὐτὸν μισητὸν εἰς πάντας τὰς Χριςιανὰς, ὅθεν καὶ διὰ συνεργείας τῶν προσκειμένων καὶ φίλων τᾶ Λεκάρεως καταβιβάζεται τᾶ θρόνε, καὶ εἰς Καρθαγένην ἐξορίζεται, ὅπε καὶ αὐτὸς μὲ πνίξιμον ἐπνίγη.

§. 10. Ἐξοριωθέντος δὲ τᾶ Κυρίλλε, Παρθένιος ὁ Ἀδριανεπόλεως μητροπολίτης ὁ ἐπονομαζόμενος γέρων, ἐκλογῆ τῆς συνόδε εἰς τὸν τῆς Κωνσαντινεπόλεως μετετέθη θρόνον τῇ ζ'. Γενάε, ὅςις προσὰς ἔτη πέντε, καὶ μῆνας δύο, ἐξωρίσθη εἰς Κύπρον παρὰ Παρθενίε τᾶ νεωτέρε, καὶ μετὰ καιρὸν ἐπιςρέψας ἀπέθανεν, ὡς λέγεσιν, ἀπὸ δηλητήριον εἰς Χῖον. Μετὰ τὴν ἔξωσιν αὐτᾶ ἔγινε διάδοχος τᾶ θρόνε ὁ Ἀδριανεπόλεως Παρθένιος ὁ νεώτερος, ὅςις καὶ ὀξὺς καὶ κεσκίνης ἐκαλεῖτο· ἦν δὲ αὐτὸς ἀπὸ Γωάννινα ὅπε καὶ εἶχεν ἀρχιερατεύσει πρότερον, ἀνὴρ σεμνὸς, ἔντιμος, καὶ μεγαλοπρεπής· μὴ προσμένων δὲ τὰς ἀγρυπνίας καὶ μακρὰς ἀκολεθίας τῆς Ἐκκλησίας, ἔγκλημα καθαιρέσεως διὰ τὴν ἐκείνων ἀμέλειαν ἐπροξένησεν εἰς ἑαυτὸν, ὅθεν μετὰ δύο χρόνας καὶ μῆνας δύο τῆς Πατριαρχείας τε, διὰ καθαιρέσεως ἐκβλήθη τᾶ θρόνε, καὶ ἐξωρίσθη· ἦν δὲ τὴν γνώμην αὐτὸς ὁ Παρθένιος δραςήριος, καὶ τυραννικὸς, ὅθεν καὶ τὰ τῶν ἱερέων ἐμβατοίκια ἤυξησε, καὶ μ' ὅλον ὁπᾶ ἦτον πλεονέκτης ἐδένα τῶν ἀρχιερέων ἔξωσεν ἀπὸ τὴν Ἐπαρχίαν τε.

§. 11. Τέτε διάδοχος ἔγινεν Γωαννίκιος ὁ Ἡρακλείας, ὅςις Πατριαρχεύσας μῆνας ιά. καὶ τόσας ἡμέρας, ἀπὸ τὸ Πατριαρχεῖον ἀνεχώρησε, καὶ πάλιν ἀντεισήχθη Παρθένιος ὁ Οξὺς τὸ β'. ὅςις ποιμάνας τὸν λαὸν τᾶ Κυρίε θεαρέσως χρόνας δύο, καὶ μῆνας ἓξ ἐδιαβάλθη εἰς τὴν ἐξεσίαν ὑπὸ τᾶ Παυλικίε καὶ ἄλλων ψευδῶς, καὶ ἐυθὺς βαλθεὶς εἰς καΐκιον διὰ νὰ ἐξοριθῇ, καὶ εἰς αὐτὸ φονευθεὶς, ἐρρίφθη εἰς τὴν θάλασσαν.

§. 12. Ἐπὶ τῆς Πατριαρχείας Κυρίλλε τᾶ ἐκ Βερροίας τῷ ᾳχλδ'. τῇ κδ'. Σεπτεμβ. Γνδικτ. ζ'. σύνοδος ἐν Κωνσαντινεπόλει ἔγινεν, εἰς τὴν ὁποίαν τῷ ἀναθέματι ὑπεβλήθη, ὅ, τε συγγράψας Κύριλλος Λέκαρις, ἢ ἕτερος ψευδοκύριλλος, καὶ τὰ ὑπὸ τᾶ αὐτᾶ ὀνόματι συγγραφέντα ιή. κεφάλαια Καλβϊνικά, ἐπικυρώσας ταύτην τὴν σύνοδον καὶ ὁ Πατριάρχης Παρθένιος ὁ Γέρων.

§. 13. Ἐν ἔτει δὲ ᾳχμβ'. μηνὶ Μαΐῳ ἰνδικτῶνος ί. ἔγινε καὶ ἑτέρα σύνοδος ἐν Κωνσαντινεπόλει κατὰ τῶν αὐτῶν κεφαλαίων, ἀνάγνωθι τὸ κατὰ τῶν Λυθηρανιςῶν καὶ Καλβϊνιςῶν σύνταγμα Δοσιθέε τᾶ ἱεροσολύμων φύλ. 27.

§. 14. Αἰτίαν λαβόντες ἐκ τέτων τῶν κεφαλαίων οἱ Γησεῖται παρεπίκραναν καθ' ἡμέραν τὰς ἐν Λιτβανίᾳ, Οὐκραΐνῃ, Ποδολίᾳ, καὶ Πολωνίᾳ διάγοντας Χριςιανὰς, λέγοντες, ὅτι ὁ Πατριάρχης Κωνσαντινεπόλεως νὰ ἐκαλβΐνισεν, ὅθεν ἀδεῶς καὶ συχνῶς ἐβίαζαν αὐτὰς νὰ παπίσω-

Παρθένιος Ἀδριανεπόλεως ὁ Γέρων.

Παρθένιος Ἀδριανεπόλεως ὁ νεώτερος.

Γωαννίκιος Ἡρακλείας

Παρθένιος ὁ νεώτερος τὸ β'.

Σύνοδος Κωνσαντινεπόλεως.

Ἑτέρα.

Σύνοδος Γιασίω.

πίσωσι· διὰ ταῦτα καὶ ὁ τῆς Καισάρ. Μητροπολίτης, Πέτρος ὁ περιφανὴς, τὴν ὁμολογίαν τῶν ὀρθοδόξων συντάξας ἐξέδωκεν· ἐν τούτοις ὁ τῆς Μολδαβλαχίας ἡγεμὼν Βασίλειος ὁ περιφανὴς, παρακινῶν τὸν ἐν Κωνσταντινουπόλει Πατριάρχην Παρθένιον νὰ πέμψῃ ἀρχιερεῖς διὰ νὰ γένῃ σύνοδος τοπικὴ εἰς Γιάσιον, ὁμοίως μὲ αὐτὸς νὰ πέμψῃ καὶ ὁ Πολωνίας ῥήξ· ὁ μὲν Πατριάρχης ἔπεμψεν ἀρχιερεῖς, καὶ ὁμοῦ μὲ αὐτοὺς Μελέτιον Συρίγον τὸν διδάσκαλον· ὁ δὲ ῥὴξ τῆς Πολωνίας τὸν Καισάρ. μητροπολίτην, καὶ ἄλλους τινὰς Ἐπισκόπους, οἵτινες συνελθόντες ἐν Γιασίῳ τοπικὴν σύνοδον ἐποίησαν, καὶ τὰ μὲν κεφάλαια ὡς αἱρετικὰ κατέκριναν καὶ ἀνεθεμάτισαν, τὴν δὲ ὑπὸ Πέτρου συντεθεῖσαν ὁμολογίαν δοκιμάσαντες ἐβεβαίωσαν.

Λείψανον Παρασκευῆς τῆς νέας εἰς Γιάσιον φέρεται.

§. 15. Περὶ Παρθενίου τοῦ γέροντος λέγουσιν, ὅτι λαβὼν χρήματα παρὰ τοῦ Μολδοβλαχίας Βασιλείου τοῦ Ἡγεμόνος, εἰς τὸ νὰ πληρώσῃ τάχα τὰ τοῦ Πατριαρχείου χρέη, κρεμάσας ἀπὸ τὸ τειχόκαστρον τὸ ἐν τῷ Φαναρίῳ τῆς πόλεως, τὸ τῆς ἁγίας Παρασκευῆς λείψανον, τὸ ὁποῖον ἦτον εἰς τὸ Πατριαρχεῖον ἐν ἀποθήκῃ τεθειμένον, ἐν Γιασίῳ ἔπεμψεν· αὐτὴ δὲ ἡ ἁγία Παρασκευὴ δὲν εἶναι ἡ παλαιὰ ἡ παρὰ τῆς Ἐκκλησίας ἑορταζομένη τῇ κς'. Ἰουλίου, ἀλλ' ἄλλη ὑστερινὴ ἐκ κώμης τῆς λεγομένης τῶν Ἐπιβατῶν πλησίον τῆς Σηλυβρίας· προσηνέχθη δὲ τὸ ἅγιον τοῦτο λείψανον ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκ τοῦ τῆς Σερβίας Βελιγραδίου μετὰ τὸ ἁλωθῆναι ὑπὸ τῶν Τούρκων· νῦν δὲ κεῖται ἐν Γιασίῳ ἐν τῇ μονῇ τῶν τριῶν ἱεραρχῶν, θαυμάτων βλύζον πολλῶν. Οὗτος ὁ τῆς Μολδοβλαχίας ἡγεμὼν Βασίλειος τῷ ὄντι ἀνὴρ ὢν ἀξιοπρεπέστατος, ἐπλήρωσε τὸ χρέος τοῦ Πατριαρχείου ὅπερ ἦτον περισσότερον τῶν εἴκοσι φορτίων ἄσπρων, μὲ συμφωνίαν νὰ μὴ πληρώνωσιν οἱ ἀρχιερεῖς πλέον ζητείας, βοηθείας, δοσίματα κτ'.

§. 16. Τῷ αχμδ'. τῇ ιδ. Δεκεμβ. τόμον οἱ μητροπολῖται μετὰ τοῦ Πατριάρχου Παρθενίου τοῦ νέου ἐξέδωκαν, κείμενον ἐν Κώδικι τῆς Ἐκκλησίας, διὰ οὗ ἐθέσπισαν, τὸν μὴ πληρώντα ἀρχιερέα τὰ συνοδικῶς αὐτῷ ῥιπτόμενα δοσίματα, ζητείας, βοηθείας, κτ'. ἀπροκριματίσως νὰ καθαιρῆται, καὶ τῆς ἐπαρχίας νὰ διώκηται.

Μετάφρασις τῆς καινῆς διαθήκης εἰς τὸ ἁπλοῦν ἀποδοκιμάζεται.

§. 17. Ἐν τούτοις τοῖς χρόνοις Μάξιμος ὁ ἐκ Καλλιπόλεως, μαθητὴς Κυρίλλου τοῦ Λουκάρεως, χαριζόμενος τοῖς τὰ τοῦ Καλβίνου φρονοῦσιν, εἰς τὴν ἁπλῆν κοινὴν φράσιν τῶν Ἑλλήνων μετέφρασεν ἅπασαν τὴν καινὴν διαθήκην, τὴν ὁποίαν τυπώσαντες ἐκεῖνοι πολλὰς βίβλους ἤφερον εἰς Κωνσταντινούπολιν, καὶ τὸν Πατριάρχην κατέπεισαν νὰ τὰς διαμοιράσῃ πρὸς ψυχικὴν ὠφέλειαν εἰς τοὺς Χριστιανούς· ὁ δὲ Μελέτιος Συρίγος ἐπ' ἄμβωνος τῆς Ἐκκλησίας ἐκήρυξε δείξας ταύτας τῷ λαῷ, καὶ ἀθέσμως αὐτὰ νὰ γίνωνται, καὶ ἔξω τῆς Ἐκκλησιαστικῆς συνηθείας εἶπε, καὶ τῷ ἀναθέματι ὑπέβαλε καὶ τὸν μεταφράσαντα, καὶ τὸν συνεργοῦντα εἰς τὴν σύστασιν αὐτῶν, διὰ τὸ ὁποῖον καὶ ἐξωρίσθη ἀπὸ τὸν Πατριάρχην εἰς Χίον.

§. 18.

ΑΙΩΝ ΙΖ'.
Α'λεξανδρείας.
Α'ντιοχείας
Γ'ερσολύμων.

§. 18. Τῆς Α'λεξανδρείας Πατριάρχης ἐν τέτοις τοῖς χρόνοις μετὰ τὸν Κύριλλον Λέκαριν, ἔγινε Γεράσιμος, ᾧ μετὰ τῦτον Γ'ωαννίκιος· τῆς Α'ντιοχείας Εὐθύμιος, ᾧ τῶν Γερσολύμων ὁ Παΐσιος.

ΚΕΦΑ'ΛΑΙΟΝ Ζ'.

Περὶ τῶν Α'κμασάντων Ε'λλήνων ἐν τέτοις τοῖς χρόνοις.

§. 1.

Μελέτιος ὁ Συρίγξ. Θεόφιλος ὁ Κορυδαλεύς

Α''νδρες περιφανεῖς κατὰ τέτες τὰς χρόνες ὑπῆρξαν ἐν ἀρετῇ, ᾧ παιδεία Μελέτιος ὁ Συρίγξ (α), ᾧ Θεόφιλος ὁ Κορυδαλεὺς, ὅσις ἦν ἀπὸ τὰς Α'θήνας, μαθητευθεὶς τὴν ἐγκύκλιον παιδείαν ἐν Ρ'ώμῃ, τὰ δὲ φιλοσοφικὰ εἰς Πατάβιον ὑπὸ Κρεμονίε τῦ διδασκάλε, ἐξέδωκεν ὑπομνήματα τῆς ῥητορικῆς, λογικῆς, φυσικῆς, περὶ ψυχῆς, εἰς τὰ μεταφυσικὰ, ὁμοίως ᾧ περὶ μυσηρίων, εἰς τὸ ὁποῖον βιβλίον τε μακρὰν ἀποβάλλει ἀπὸ τὴν Ε'κκλησίαν τὴν τῆς μετεσιώσεως διδασκαλίαν ὡς τεχνευθεῖσαν ὑπὸ τῶν μεταγενεσέρων Λατίνων κτ'. προσέκειτο δὲ πολλὰ, ᾧ ἐσυμφώνει μὲ τὸν Κύριλλον Λέκαριν, ὡς ὁμόφρων αὐτῦ· χρηματίσας δὲ ᾧ Α'ρτης μητροπολίτης ἐπὶ μερικὸν χρόνον, ἔπειτα παραιτήσας, ὑπῆγεν εἰς τὴν πατρίδα τε, ὅπε ὑςερηθεὶς τῶν χρημάτων τε ἀπὸ ἀνοσίες τινὰς, ᾧ κλέπτας, ᾧ μελαγχολήσας κακῶς τὸν βίον ἐξεμέτρησεν· ὅρα τὸν Κορέσιον, ᾧ Λέοντα τὸν Α'λάτιον.

(α) Μελέτιος ὁ Συρίγξ, Κρῆς τὸ γένος, εἷς τῶν σοφωτέρων Ε'λλήνων τέτε τῦ αἰῶνος, μαθητευθεὶς τὰς ἐπισήμας ἐν Πατα βίῳ, ὅθεν ἐπισρέψας Πρωτοσύγγελος ἐχρημάτισε τῆς Ε'κκλησίας ἐν Κωνσαντινοπόλει. Συνόδε δὲ ἀναγγελθείσης, ἐν Γιασίῳ τῆς Μολδαβίας, ἐπέμφθη ἐκεῖ παρὰ τῦ Κωνσαντινοπόλεως Πατριάρχε διὰ νὰ ἐξετάσῃ τὴν ὀρθόδοξον ὁμολογίαν τῶν Ρ'ώσων· ἔγραψεν ἔτος ἀντίῤῥησιν κατὰ τῶν τῦ Λεκάρεως κεφαλαίων, τίτλον φέρεσαν τοιῦτον, Μελετίε Συρίγξ Γερομονάχε ἀντίῤῥησις πρὸς τὴν ἐκδοθεῖσαν ὁμολογίαν τῆς Χριςιανικῆς πίςεως ὑπὸ τῦ Κωνσαντινοπόλεως Κυρίλλε, ἐπιγραφεῖσαν ἐν ὀνόματι τῶν Χριςιανῶν ἁπάντων τῆς Α'νατολικῆς Ε'κκλησίας· ἔγραψεν ἔτι ᾧ εἰς τὰς τέσσαρας ἐρωτοαποκρίσεις τῦ αὐτῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'.

Περὶ Μιχαὴλ Θεοδώροβιτζ βασιλέως τῆς Μοσχοβίας, καὶ τῶν γενομένων ἐπ' αὐτῷ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ῥωσίας.

§. 1.

Μιχαὴλ Θεοδώροβιτζ βασιλεὺς Μοσχοβίας ἀπὸ Χ. Γ. 1613.

Οἱ Μοσχόβοι τέλος πάντων διώξαντες τὰς Πολώνας ἀπὸ τὴν Μόσχβαν, εὐθὺς διὰ βασιλέα αὐτῶν ἐκήρυξαν Μιχαὴλ τὸν Θεοδώροβιτζ τῷ ᾳχιγ'. ὡς ἀνωτέρω εἴρηται κεφ. β'. ἡ αὐταρχία λοιπὸν πάλιν ἐπὶ τὸν γνήσιον κληρονόμον αὐτῆς μετηνέχθη, διότι ὁ πατὴρ τῦ Θεόδωρος ὁ Νικὶτζ ὅπῳ ἐξωρίσθη ὁμῦ μὲ τὸν αὐτὸν Μιχαὴλ υἱὸν τῦ ἀπὸ τὸν Μπόρην, καθὼς εἴπομεν, ἐνδύθη τὸ μοναδικὸν σχῆμα Φιλάρετος μετονομασθεὶς, ᾗ τελευταῖον Πατριάρχης Μοσχοβίας ἐχρημάτισεν ἔχων τὸ γένος ἀπὸ Γβὰν Βασίλοβιτζ τὸν πρῶτον τῶν Μοσχόβων αὐτάρχην, ὅθεν ἄρχεται πάλιν ἀπὸ αὐτὸν τὸν Μιχαὴλ ἡ σειρὰ τῶν ἑπομένων βασιλέων τῆς Ῥωσίας νὰ ἀκολουθῇ ἕως τῦ νῦν· ςεφθεὶς λοιπὸν ὁ Μιχαὴλ βασιλεὺς τῆς Μοσχοβίας, ᾗ πάσης Ῥωσίας, ᾗ ἀρχίσας νὰ κυβερνήσῃ τὸ βασίλειόν τῦ, ᾗ νὰ τὸ καθαρίσῃ ἀπὸ τὰς ἀνωμαλίας, ᾗ κακὰς περιςάσεις εἰς τὰς ὁποίας ἦτον, διώξας τὰς Πολώνας ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη τῆς ἐπικρατείας τῦ, ὡς αἰτίας τῶν τοσούτων ἀνωμαλιῶν, εὑρέθη πάλιν εἰς σύγχυσιν· διότι ὁ Λαδισλάος ἀφ' ὅ εἶδε τὴν μεταβολὴν τῶν Μοσχόβων, ᾗ τὴν ἀθέτησίν τῦς, μὴ γνωρίσαντες αὐτὸν πλέον διὰ βασιλέα, μὲ ἀρκετὸν ςράτευμα ἐσῆλθεν εἰς Ῥωσσίαν τῷ ᾳχιζ'. ᾗ ἔφθασεν ἕως ᾗ εἰς τὴν Μόσχβαν, ζητῶν τὸ σκῆπτρον καθὼς τῦ εἶχον ὑποσχεθῇ· ὅμως αὐτὴ ἡ ἐκςρατεία ἔλαβε τέλος εἰς μίαν συνθήκην δεκατεσσάρων χρόνων ἀγάπης, ἀφέντες οἱ Ῥῶσσοι εἰς τὰς Πολώνας τὸ Δεκάτον τῆς Συβηρίας, τὰς ἐπαρχίας τῆς Κζερνοκοβίας, ᾗ τῦ Νοβογροδίβ, οἵτινες εἰς τὰς ἄνωθεν ἀκαταςασίας τῶν Ῥώσων τὰς εἶχον ἁρπάξει ᾗ ὑποτάξει.

Ψευδοδημήτριός τις.

§. 2. Δὲν ἦτον ἔτι εἰς καλὴν ἡσυχίαν ἀπὸ αὐτὴν τὴν ταραχὴν ἡ Ῥωσία, ᾗ πάλιν ἐφάνη εἰς αὐτὴν ἄλλη νέα σκηνή. ἡ γυνὴ τῦ πρωτῦ ψευδοδημητρίβ μετὰ τὸν θάνατον αὐτῦ ἔλαβεν εἰς ἄνδρα τινὰ Γιοβὰν Μαρτίνη Βιτζακόσκι ὁφικιάλιον τῦ αὐτῦ ψευδοδημητρίβ, ἥτις εἶχεν υἱὸν Δημήτριον ὀνόματι, τὸν ὁποῖον ἐγέννησε μετὰ τὸν θάνατον τῦ ἀνδρός της·

της· αὐτὸν ἐπαῤῥησίασε καὶ ἐκήρυξεν αὐτὴ διὰ κληρονόμον τῆς Μοσχοβίας, ὁ Ὀφφικιάλιος ὁ β'. ἀνήρ της, ἐνωθεὶς μὲ τὰς Μοσχόβας ἐδιαφέντευε τὸν υἱὸν τῆς γυναικός τα πῶς νὰ εἶναι γνήσιος κληρονόμος τῆς βασιλείας, ὅμως ἔλαβε τὴν καταδίκην νὰ πιαθῇ καὶ νὰ παλαικωθῇ, καὶ τὸ παιδίον τὸν Δημήτριον νὰ τὸ πνίξωσιν, ὁμοίως καὶ ἡ μήτηρ τα νὰ ἀποθάνῃ εἰς φυλακήν.

§. 3. Εὐθὺς δὲ ὁπᾶ ἐτελείωσε καὶ αὐτὴ ἡ σκηνὴ ἡ ἐσχάτη, ἐφάνη εἷς τρίτος πλάνος, διὰ νὰ φέρῃ ἔτι τὴν μορφὴν τᾶ Δημητρίᾳ· αὐτὸς ἐπαγγέλετο, ὅτι νὰ εἶχε φύγει ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν Τατάρων, ὁπᾶ ἤθελον νὰ τὸν φονεύσωσι, κηρύξας πῶς ἀπέθανεν· εἰς τὰς Νοβογροδίτας καὶ Πλεσκόβας ἤυρε μεγαλωτάτην παῤῥησίαν εἰς τὸ νὰ τὸν διαυθεντεύσωσι, καὶ ἤθελεν ἤτον ἐξ ἐναντίας διαφενδευμένος, καὶ ἀπὸ τὰς Καζάκας, καὶ Σβεδέζας, ἂν ὁ Πέτρος ὁ Πετράγιος σελλόμενος εἰς Μόσχβαν νὰ μάθῃ τὴν ἀλήθειαν, δὲν ἤθελε ξεσκεπάσῃ τὴν πλάνην τα· τᾶτος ὁ Δημήτριος ἐτελείωσεν ὀγλίγωρα εἰς τὸ νὰ παραχήσῃ τὴν μορφήν τα, αὐτὸς καταλαβὼν ὡς τόσον πῶς ἐγνωρίσθη, ἔφυγε, καὶ φεύγων ἐπιάσθη ἀπὸ τὰς ἰδίας τα στρατιώτας καὶ ἐπαραδόθη εἰς τὰς Μοσχόβας, καὶ ἅτως ἔπαυσε καὶ αὐτὴ ἡ σκηνὴ τᾶ ψευδοδημητρίᾳ. Μετὰ καιρὸν δὲ ὁ Μιχαὴλ πόλεμον ἐπόιησε μὲ τὰς Σβεδέζας, καὶ ὕστερον εἰρήνην εἰς τὴν Στολπόναν τῷ αχλέ. μὲ παράιτησιν καὶ παραχώρησιν μερικῶν τόπων ὁπᾶ ἦσαν πλησίον εἰς τὰ ὁριά τα· καὶ μετὰ ταῦτα ἡγεμονεύσας ἐν εἰρήνῃ ἕως εἰς τὰς αχμέ. χρόνας, ἀπέθανεν ἀπὸ ἀποπληξίαν, ζήσας χρόνας μϑ'. καὶ ἐξ αὐτῶν βασιλεύσας ἐν τῇ Ῥωσσίᾳ χρόνας λβ'. ἀφεὶς διάδοχον τῆς βασιλείας Ἀλέξιον τὸν υἱόν τα, ὡς ῥηθήσεται κατωτέρω ἐν κεφ. ιβ'.

Ε'τερός τις.

§. 4. Ἐπὶ τότα τᾶ βασιλέως Πατριάρχαι Μοσχοβίας ἐχρηματίσαν μετὰ τὸν θάνατον τᾶ Φιλαρέτα πατρὸς τᾶ Μιχαὴλ, ὁπᾶ ἀπέθανε τῷ αχλδ'. ὁ Ἰωάσαφ, ὅσις Πατριαρχεύσας χρόνας η. ἀπέθανε, καὶ διεδέχθη αὐτὸν ὁ Ἰωσὴφ ἐν ἔτει αχμβ'.

Πατριάρχαι Ῥωσίας

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ΄.

Περὶ Φερδινάνδου τοῦ Β΄. καὶ Φερδινάνδου Γ΄. τῶν ἐν τῇ Δύσει Αὐτοκρατόρων, καὶ τῶν γενομένων ἐπ' αὐτῶν ἐν τῇ Δυτικῇ Ἐκκλησίᾳ.

§. 1.

Φερδινάνδος Β΄ Αὐτοκράτωρ Δύσεως ἀπὸ Χ. Γ. 1619.

Ἀποθανόντος τοῦ ῥηθέντος Αὐτοκράτορος Ματθίᾳ τῷ αχιθ΄. Φερδινάνδος Β΄. ἔγκονος Φερδινάνδε τοῦ Α΄. ἐκ Καρόλε τοῦ υἱοῦ, τὸν ὁποῖον υἱοθέτησε Ματθίας ὁ Αὐτοκράτωρ, ἄτεκνος διαμείνας, διὰ παρακινήσεως Φιλίππε Γ΄. τοῦ Ἱσπανίας ῥηγὸς, Αὐτοκράτωρ προεχειρίθη, ἐὰν καὶ οἱ Βοήμοι μὲ τὸς Μοράβες, Σιλεσίες, καὶ Λωσάτες μὴ θέλοντες τοῦτον, ἐναντιῶντο· διὰ τὴν ὁποίαν αἰτίαν ἐν ὑςέροις θόρυβοι ἠγέρθησαν ἔν τε τῇ Βοημίᾳ, καὶ Γερμανίᾳ, ὡς κατωτέρω ῥηθήσεται· τότε ἀποθανόντος τῷ αχλς΄. διάδοχος αὐτοῦ κατέςη Φερδινάνδος Γ΄. τῷ αχλς΄. ὅςις τελευταῖον τὴν εἰρήνην ἐν τῇ Γερμανίᾳ ὅπου ἐταλαιπωρήθη μὲ τριακονταετῆ πόλεμον, ἐςήριξε, καὶ κοινωνὸν τῆς Αὐτοκρατορίας προσέλαβε Φερδινάνδον Φραγκίσκον τὸν υἱὸν, βασιλέα Ῥωμαίων προχειριθέντα, ὅςις πρὸ τοῦ πατρὸς ἀπέθανε τῷ αχιθ΄. αὐτὸς δὲ ὁ Γ΄. Φερδινάνδος ἀπέθανε τῷ αχιζ΄. διὰ τὸν ὁποῖον κατεςάθη ὁ Λεοπόλδος.

Φερδινάνδος Γ΄. Αὐτοκράτωρ ἀπὸ Χ. Γ. 1636.

§. 2. Ἐν τῇ Ἰταλίᾳ μετὰ τὸν Παῦλον τὸν ε΄. Ῥώμης ἀρχιερεῖς ἐγιναν Γρηγόριος ΙΕ΄. Οὐρβανὸς Η΄. καὶ Ἰννοκέντιος Ι΄.

Ῥώμης ἀρχιερεῖς.

Παῦλος Ε΄.

§. 3. Παῦλος Ε΄. μέχρι αχκά. προέςη τοῦ Παπικοῦ θρόνε, τὸν ὁποῖον οἱ τοῦ ἐν Ῥώμῃ συνεδρίε παράσιτοι, ὄ μόνον ἐν τοῖς ἐν Ἰταλίᾳ τυπωθεῖσι βιβλίοις, δὲν ἐντράπησαν, Ἰσόθεον, ἢ ἀληθέςερον εἰπεῖν ἀντίθεον νὰ τὸν καλέσωσι, μονάρχην τῆς Χριςιανικῆς κοινότητος ἀκαταγώνιςον, καὶ τῆς Παπικῆς παντοδυναμίας φύλακα σφοδρότατον, ἀλλ' ἔτι νὰ προσγράψωσιν αὐτῷ, τὸ τοῦ Ἡσαΐε, ἐν κεφ. μΘ΄. ἐδαφ. 23. καὶ ἔσονται βασιλεῖς τιθηνοί σε, αἱ δὲ ἄρχοσαι αὐτῶν τροφοί σε, ἐπὶ πρόσωπον τῆς γῆς προσκυνήσουσί σε, καὶ τὸν χοῦν τῶν ποδῶν σε λείξουσι· μήτε ἀναγινώσκηται πώποτε, Πάπας τοιούτες κακίσες κόλακας νὰ ὑψώσῃ, τὸς ὁποίες ἄφινεν ἐκεῖνος εἰς τὸ νὰ ἐγείρωσι, καὶ νὰ μεγαλύνωσι τὴν τιμήν τε, καὶ νὰ ἀφαιρέσωσι τὴν τιμὴν τοῦ θεοῦ· Οὗτος ὁ ε΄. Παῦλος ἐφρόντισε νὰ καύσῃ Βαρθολομαῖον τὸν Βοργέσιον, ὅπου ἐκαυχήθη

ϑη εἰς τὴν Γαλλίαν πῶς αὐτὸς ὁ Παῦλος εἶναι υἱὸς τϑ νόϑος ἐπειδὴ ἐπροξένησε κηλίδα, ϗ κατηγορίαν εἰς τὸ ὕψος τϑ.

Γρηγόριος ΙΕ'.

§. 4. Μετὰ τῦτον τὸν Παῦλον τῦ Παπικῦ ϑρόνϑ προέξη Γρηγόριος ΙΕ'. ὅσις τῷ πρώτῳ ἔτει τῆς αὐτῦ ἀρχιερατείας παρεκίνει Λϑοβίκον τὸν ΙΓ'. νὰ καρτεύσῃ τὸς Λυθηρανὸς, ϗ ὅσον τὸ κατὰ δυνάμιν νὰ τὸς διώξῃ, συμβελεύων τὸν βασιλέα νὰ κρατῇ τὰ ἴχνη τῶν πρὸ αὐτῦ βασιλέων, οἵτινες ἐτίμων τὰς παρακαλέσεις τῶν Παπῶν, ὡς τὰς ἐντολὰς τῦ ϑεῦ· ἀνάγνωϑι τὸν Γράμοδον (α)· ἀρχιερατεύσας δὲ αὐτὸς δύο χρόνους, ϗ μῆνας πέντε, ἀπέϑανε· τὸν ὁποῖον διεδέχϑη Οὐρβανὸς ή. ὅσις φιλομαϑὴς χρηματίσας, ἐπαινεῖται κατὰ τῦτο ὑπὸ τῦ Γραμόνδα (β), ὁποῖος δὲ ἦν ατος φανερῶς ἐκτίϑεται ἐν τῷ ἐκδοϑέντι βιβλίῳ ὑπὲρ ἐξσίας τῦ Πάπα, ὑπὸ τῦ Ἱσπανῦ Γησεῖτα τῷ λόγῳ τῶν ἐπιχειρημάτων, τὰ ὁποῖα κατὰ τῦ βασιλέως τῆς Ἱσπανίας ἀνελάμβανε· διότι δὲν ἐφοβήϑη αὐτὸς νὰ βεβαιώσῃ τὸν Πάπαν νὰ δεικνύηται κεφαλὴ τῆς Ἐκκλησίας χωρὶς ϑεμέλιον, ϗ ὁπῦ ἥρπασε μὲ βίαν τὴν αὐϑεντίαν ἐκείνην, ϗ τὴν εἶχε δι' ἑαυτὸν, ὅσις ἅτε δικαιοδοσίαν τινὰ ἔχει εἰς ἄλλϑς Ἐπισκόπας, ἅτε αὐτὸς νὰ εἶναι ἐπάνω εἰς τὰς συνόδας, ἐὰν ϗ πρὸ ὀλίγϑ εἰς τὸν Κυριακὸν Δεῖπνον, πάντας τῷ ἀναϑέματι ὑπέβαλε τὸς ἀποτολμῶντας νὰ φοβερίσωσι τὴν Παπικὴν ἐξσίαν ἐπὶ τῶν συνόδων.

Οὐρβανὸς Η'.

Γννοκέντιος Γ'.

§. 5. Μετὰ τῦτον τὸν Οὐρβανὸν Πάπας προεχειρίϑη τῷ ᾳχμδ'. Γννοκέντιος Γ'. Γωάννης Βαπτιςὴς Παμφύλιος πρὸ τῆς ἀρχιερατείας καλλέμενος, ὅσις δὲν ἐντράπη εἰς τὸ νὰ ἀποσκορακίσῃ τὸ προσενεχϑὲν αὐτῷ ἐν Ῥώμῃ βλασφημώτατον, ϗ καταγέλαςον ἐγκώμιον ὑπὸ Γωάννϑ Βαπτιςῦ τῦ Κάτϑμ Συρίτϑ, εἰς τὸ ὁποῖον ἀ μόνον μὲ τὸν υἱὸν τῦ Θεῦ τὸν παρωμόιαζεν, ἀλλ' ἔτι ϗ τὸν ἐπροτίμα, ϗ τὸ ἐδέχϑη ὁ ἀνόσιος· ἀνάγνωϑι Λαυρέντιον Βαάχ (γ), ὅτι δὲ αὐτὸς ὁ Γννοκέντιος δὲν ἦτον ἄξιος ϑδενὸς ἐπαίνϑ, αὐτὸς μόνος ὁ αὐτῦ πρὸς ὀλυμπίαν τὴν Μαλδαχινὴν ἔρως, ἂς γραφϑῇ, ϗ ἂς βαλϑῇ εἰς ἀπόδειξιν, διὰ μέσϑ τῆς ὁποίας αὐτὸς τόν τε ϑρόνον ἔλαβε, ϗ ἐκυβέρνα· ἦν δὲ αὐτὴ ἡ Ὀλυμπία γυνὴ τῦ ἀδελφῦ τϑ, ἥτις ἔτι ζῶντος τῦ ἀνδρὸς, μὲ ἀσελγεῖς ἔρωτας πρὸς αὐτὸν τὸν Γννοκέντιον διεφλέγετο· ἀποϑανόντος δὲ τῦ ἀνδρός της, μὲ τὴν νύμφην αὐτὴν ἔτος συνεφϑείρετο, ϗ πάντα κατὰ τὴν γνώμην της ἐποίει, ἀπείρϑς σωρὸς χρημάτων συνήϑροιζε, ϗ εἰς αὐτὰ τὰ ϑεσπιϑέντα ἀπὸ τὸς πρὸ αὐτῦ ψηφίσματα ἐκακέργει, ϗ αὐτὰ νὰ εἶναι ἐναντία εἰς τὰ ϑελήματά τϑ ἐνόμιζε, ϗ ἄλλα παρόμοια, τὰ ὁποῖα πάντα καϑὼς ϗ τὸν βίον τϑ συνέγραψεν ὁ Ἀββᾶς Γαλδος, διάγων ἐν Ῥώμῃ καϑ' ὃν χρόνον

(α) Βιβλ. Θ'. ἐν ἔτει ᾳχκά.
(β) Βιβλ. ΙΓ'. ἐν ἔτει ᾳχκδ'.
(γ) Ῥώμ. Θριαμβ. φύλ. 233.

νον αὐτὰ ἐγίνοντο, εἰς ἓν βιβλίον περιγράψας. τέλος ἀπέθανεν ὁ Γννοκέντιος τῷ ᾳχνέ. ἡ δὲ Ὀλυμπία τῆς Ῥώμης ἐκβληθεῖσα ὑπὸ τῶ μετὰ ταῦτα Ἀλεξάνδρω τῶ Ζ'. ἀπὸ λοιμικὴν ἀῤῥένειαν τελευταῖον διεφθάρη.

Κατάσασις της Ἱσπανίας.

§. 6. Ἐν τῇ Ἱσπανίᾳ ἀποθανόντος Φιλίππω Γ'. τῷ ᾳχκά. διάδοχος αὐτῶ ἀνηγορεύθη Φίλιππος Δ'. ὅσις ἐξέπεσεν ἀπὸ τὸ βασίλειον τῆς Πορτογαλλίας· τότε βασιλεύοντος ἐν τῇ Ἱσπανίᾳ πρῶτοι τῆς πόλεως Σηβυλίας τὸν Παπισμὸν ἀφέντες ἐκάλεσαν ἑαυτὸς Πεφωτισμένους περὶ τὸ ᾳχκγ'. ἔτος, μὲ τὸ ὁποῖον ὄνομα ἐν τῷ ἀνωτέρω αἰῶνι μέρος τὶ τῶν Παπιςῶν τῶν ἐν τῇ Ἱσπανίᾳ ἄρχισε νὰ ὀνομάζηται· τοῦτο δὲ τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων καθ' ἡμέραν ὀ μόνον ἀπὸ τὸ πλῆθος, ἀλλ' ἔτι καὶ ἀπὸ περιφανεῖς ἄνδρας ἄυξησιν ἐλάμβανεν, ὥςε ὁ ἀριθμὸς τῶν Πεφωτισμένων εἰς δέκα χιλιάδας συνεποσώθη, τὰς ὁποίας κατεδίωκον οἱ ἐξεταςαὶ μὲ χαλεπωτάτας διωγμάς· ἰδόντες δὲ ὅτι τοιουτοτρόπως ἀδὲν κατορθῶσι μετέβαλον τὴν ἀσπλαγχνίαν εἰς ἡμερότητα, καὶ ἄλλος μὲν μὲ τὴν ἐλπίδα τῆς συγχωρήσεως, ἄλλος δὲ μὲ λόγια γλυκὰ, καὶ ἄλλος ἄλλως ἐβιάσαντο νὰ ἀναδεχθῶσι τὸν Παπισμὸν, οἱ δὲ λοιποὶ καταλιπόντες καὶ ἀφέντες τὴν Ἱσπανίαν, εἰς ἄλλας ἐπαρχίας ὑπῆγον.

§. 7. Πρὸς τούτοις πρέπει νὰ ἰξεύρωμεν, ὅτι πολεμούντων τῶν Ἱσπανῶν μὲ ὑπερβολικὰς ἐπιδόσεις καὶ νικητήρια, καὶ μαθόντες οἱ Ἱσπανοὶ τὸ Παπικὸν μῖσος, ὀλίγον ἔλειψε πάνταπασι νὰ ὑςερηθῶσιν οἱ Ῥώμης ἀρχιερεῖς τῶν Ἐκκλησιαςικῶν τῆς Ἱσπανίας προσόδων, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἀπελάμβανον πολὺν πλοῦτον· ἐπὶ τούτοις ἡ ἐν τῇ Ἱσπανίᾳ τὸ πρῶτον κινηθεῖσα ἀμφισβήτησις περὶ τῆς συλλήψεως τῆς ἀειπαρθένω Μαρίας, τοιούτοις ποῖον ἀπὸ τὰ δύο; αὐτὴ ὑπὸ τὴν προπατορικὴν ἁμαρτίαν ἐσυλλήφθη, ἢ χωρὶς αὐτήν· αὐτὴ ἡ φιλονεικία δὲν εἶχε παύσει ἕως εἰς αὐτὸν τὸν καιρὸν, ἀλλὰ περισσότερον ἐπροχώρει, ὅθεν Φίλιππος Δ'. θερμῶς ἐπαρακάλει Γρηγόριον ΙΕ', τὸν τῶ Ε'. Παύλω διάδοχον, διὰ νὰ διορίσῃ τελευταῖον αὐτὴν τὴν ἀμφισβήτησιν, πρὸς τὸν ὁποῖον ὁ Γρηγόριος ἀπεκρίθη, ὅτι ἡ ἀΐδιος σοφία δὲν ἐφανέρωσεν ἔτι τὰ βάθη τῶ τοιούτω μυςηρίω· τέως τῷ ᾳχκβ'. βοῦλαν ἐπαῤῥησίασε μὲ τὴν ὁποίαν ἀπηγόρευεν, ὅτι ἀδεὶς ἐγγράφως, ἢ μὲ λόγια καὶ ὁμιλίας κατ' ἰδίαν τολμήσῃ τὴν ἀειπάρθενον Μαρίαν νὰ διαβεβαιώσῃ, πῶς νὰ συνελήφθη ἐν ἁμαρτίᾳ, καὶ νὰ ἐγερθῶσιν ἀπὸ αὐτὸς ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα εἰς αὐτὸν ὑπὸ τῶ Ἀποςολικῶ θρόνω εἰδικῶς συνεχωρήθη· ὅτω δὲ ὅμως, ὥςε μὴ προκρίματι προσφέρεσθαι εἰς τὴν γνώμην τῶν διαβεβαιωσαμένων ὑπὸ τὴν ἁμαρτίαν συλληφθῆναι. μὲ αὐτὸ τὸ καινὸν θέσπισμα, ἔπειτα μὲ κοινὴν διαταγὴν συνεχωρήθη τοῖς Δομινικάνοις, ὥςε μεταξὺ μόνον αὐτῶν, καὶ ὀχὶ ἄλλων, καὶ μὲ ἄλλος νὰ πρέπῃ περὶ τῆς συλλήψεως, τῆς Μακαρίας Παρθένω νὰ διαλέγωνται· τελευταῖον Ἀλέξανδρος Ζ'. τὰ διαταχθέντα ὑπὸ τῶν αὐτῶ προκατόχων ἀρχιερέων περὶ ταύτης τῆς ἀμφισβητήσεως

ὑπὸ

ὑπὸ βαρυτάταις ποιναῖς νὰ διατηρηθῶσι προέγραψε, καὶ εἰς τὴν ἐκδοθεῖσαν βύλλαν κατὰ τὸ αχξά. ἔτος, διετάξατο μὲν τὴν Μακαρίαν Παρθένον προλαβόσης τῆς Χάριτος τοῦ ἁγίου Πνεύματος, προδιατηρηθῆναι τῆς προπατορικῆς ἁμαρτίας, ἀπηγόρευσε δὲ ὅτι τινὰς τῶν ἐναντία φρονούντων αἵρεσιν τοῖς Δομινικανοῖς νὰ προσάψῃ, προσθέττων ἔτι πῶς αὐτὴ ἡ ἀμφισβήτησις νὰ μὴ διελύθη ἀπὸ τὴν ἐν Ῥώμῃ Ἐκκλησίαν, καὶ τὸν Ἀποστολικὸν θρόνον, καθὼς ἡμεῖς, λέγει ἐν τῇ προρρηθείσῃ βύλλῃ, τώρα δὲν θέλομεν τελείως νὰ διαλύσωμεν, ἢ προσκείμεθα εἰς αὐτὴν τὴν δόξαν· ὅθεν φανερὸν μήτε ὁ Ἀλέξανδρος νὰ ἀπετόλμησεν αὐτὴν τὴν ἀμφισβήτησιν ὁποῦ εἰς πεντακοσίας σχεδὸν χρόνους σφοδρῶς ἀνεκινήθη νὰ τὴν διευθετήσῃ, καὶ δὲν εἶναι ἔξω θαυμασμοῦ ἀπὸ τινὰ Πάπαν, οἵτινες ἀφρόνως καυχώμενοι, χωρὶς ἐντροπὴν λέγεσιν ἑαυτοὺς νὰ εἶναι οἱ ἀνώτατοι κριταὶ πασῶν τῶν περὶ τὴν πίστιν διχοστασιῶν, δυνατὸν ὄντας αὐτὴν τὴν φιλονεικίαν νὰ διορίσωσι, βέβαια ἀχὶ δι' ἄλλο, ἀλλ' ὅπως, μήπως τὸ ἕν μέρος τῶν διαφερομένων ἀναφανῇ εἰς αὐτὸν πολέμιον, καὶ ἐχθρόν· ἀνάγνωθι Γωάννην Ἔβρικον τὸν Εἰδέγγαρον ἐν τῇ ἱστορίᾳ τοῦ Παπάτου (α).

§. 8. Ἐν τῇ Γαλλίᾳ ἐπὶ Λουδοβίκου ΙΓ'. αἱ ἐνδογενεῖς διχοστασίαι μεταξὺ τῶν Προτεστάντων καὶ τῶν καθολικῶν, εἰς ἐμφύλιον πόλεμον κατήντησαν· Κωνσταντῖνος ὁ Ἀληθόφιλος μνήμην ποιεῖται τῶν διωγμῶν, τοὺς ὁποίους κατὰ τῶν Προτεστάντων, καὶ τῶν Βαλδικῶν ἤγειραν ἐν κεφ. μδ. εἰς τὰ ὁποῖα λέγει „ ἐκ τῶν Προτεστάντων διὰ τὴν ἀπαράτρεπτον „ προστασίαν τῆς αὐτῶν πίστεως ἀπὸ τοῦ ᾳφν'. μέχρι τοῦ ᾳφπ'. ἐν τῇ Ἱ- „ σπανίᾳ, Γαλλίᾳ, Ἀγγλίᾳ, καὶ Βελγίῳ, πλείους τῶν ἐννεακοσίων χι- „ λιάδων ἀνθρώπους ἀναιρεθῆναι· ἐν οἷς καὶ ιᾳ'. πρίγγιπας, μή. Κόμη- „ τας, σκέ. Βάρωνας καὶ 147518. Εὐγενεῖς ὑπάρξαι· ἐπὶ τοιούτου „ ὁλέθρου ἀνθρώπων χεῖρας συμμαχικὰς προσενήνοχε τοῖς Παπιστοῖς ἡ „ Γαλλία, ὅπου ἄπειρος ἀριθμὸς τῶν διαμαρτυρομένων ἠφανίσθη· ἀνάγνωθι περὶ τούτου καὶ τὸν Γράμοδον (β)· τὸ τῆς Λουτετίας Παρλαμέντον ἐπρόσταξε νὰ καῇ τὸ τοῦ Σανταλλέρου Ἰησουϊτικὸν βιβλίον, εἰς τὸ ὁποῖον διελάμβανε περὶ τῆς τοῦ ἄκρου ἀρχιερέως ἐξουσίας, ὅτι ὁ Πάπας δύναται τὸν Αὐτοκράτορα, καὶ τοὺς ῥῆγας δι' ἔγκλημά τι, ἢ διὰ τὸ νὰ μὴν εἶναι ἐπιτήδειος τῆς βασιλείας, νὰ τοὺς καταβιβάζῃ ἀπὸ τὴν ἀξίαν κτ'. ὅρα τὸν Γράμοδον (γ)· Λουδοβίκου ΙΓ'. διεδέξατο Λουδοβίκος ΙΔ'. ἤδη τοῦ πέμπτου ἔτους τῆς ἡλικίας ἁπτόμενος, ὅσις εἰς τὸ αὐτὸ ἔτος, ἢ ἀληθέστερον Γαλλίας.

(α) Ἱστορία τοῦ Παπάτου ἀριθ. 223. 232. καὶ 244.
(β) Βιβλ. ΙΔ'. ἐν ἔτει αχκέ. μέχρι τοῦ ιή. βιβλ. ἐν ἔτει αχκθ.
(γ) Βιβλ. ΚΕ'. ἐν ἔτει αχκγ'.

Διωγμὸς ἐν Γαλλίᾳ τῶν Λυθηρανιζῶν.

σερον εἰπεῖν εἰ, τὸ αὐτῆ ὄνομα, τὸ Παρλαμέντον μὲ κοινὴν ψῆφον ἐβεβάιωσε τῇ ἡ. τῆ Γενλίε τὸ ὑπὲρ τῶν Λυθηρανιζῶν Ναννητικὸν Γ'δικτον, τὴν ὁποίαν βεβάιωσιν, ᾗ αὐτὸς ἀφ' ἧ ἦλθεν εἰς ἡλικίαν ἐντελῆ, ἐβεβάιωσε τῷ αχνβ'. ἀλλ' εἰς μάτην αὐτὰ ἔγιναν, διότι ὁ αὐτὸς βασιλεὺς Λεδοβίκος ΙΔ'. τῷ αχπέ. μὲ καινὸν θέσπισμα ἀνέτρεψε τό, τε Ναννητικὸν Γ'δικτον, ᾗ πάντα τὰ δοθέντα εἰς τὰς Ρ'εφορμάτας προνόμια· ἃ γενομένα αἱ τῶν Ρ'εφορμάτων Ε'κκλησίαι ἀνάσατοι ἐν τῇ Γαλλίᾳ ἔγιναν, ᾗ πόλεις ὁλόκληροι νὰ ἀρνηθῶσι τὴν θρησκείαν τας ἠναγκάσθηκαν. Εἰς ἐκείνας δὲ ὅπῆ ἐπιμόνως ᾗ ςαθερῶς ἐφύλαττον αὐτὰ, τοιᾶτος διωγμὸς ἦν, ὁπῆ μήτε μὲ φυγὴν νὰ ἦτον δυνατὸν, μήτε μὲ θάνατον νὰ τελειωθῶσιν· ἀνάγνωθι τὴν τῆ Εἰδεγγέρα Παπικὴν ἱςορίαν (α), ᾗ τὴν τῆ Αἰληθοφίλα ἱςορίαν (β), ᾗ τὸν Σορέλλιον ἐν τῇ Γαλλικῇ μοναρχίᾳ (γ).

Ἕτερος διωγμὸς ἐν Πεδεμοντίῳ.

§. 9. Ἐν τῷ Πεδεμοντίῳ ὁ τῆς Σαβαυδίας δὴξ πάνδεινον ᾗ φρικώδη διωγμὸν κατὰ τῶν Βαλδικῶν ἤγειρε, καθ' ὃν οἱ μανιώδεις Παπικοὶ ςρατιῶται κόπτοντες τὰς μαθὰς τῶν γυναικῶν, ᾗ καίοντες εἰς τὸ πῦρ κατέπινον, τὰς κεφαλὰς τῶν ἐξαχθέντων βρεφῶν ἐκ τῶν σπαργάνων κτυπῶντες εἰς τὰς πέτρας, ᾗ τὸν ἐξαγόμενον ἐξ αὐτῶν ἐγκέφαλον ὀπτὸν ἔτρωγαν, ἄλλα δὲ ζῶντα εἰς τὰς σάβλας προσαρμόζοντες ᾗ διαπερῶντες ἔψηναν, ᾗ τὰ παρόμοια· τὰ ὁποῖα ἰδὼν ὁ Ἀγγλικὸς πρεσβυς Σαμυὴλ ὁ Μορλάνδος, ᾗ ἀντιςαθεὶς τῷ τῆς Σαβαυδίας δηκὶ εἶπεν αὐτῷ, βέβαια ἂν αὐτὰ οἱ παλαιοὶ Τύραννοι ἔβλεπον, ἤθελαν ἐντραπῆ, ὡς μὴ δυνηθέντες τοιαῦτα κολασήρια κατὰ τῶν Χριςιανῶν νὰ εὕρωσιν· ὁ αὐτὸς Σαμυὴλ τᾶτο τὸ κρεβργεῖον ἐν ὁλοκλήρῳ βιβλίῳ περιγράφει, ἀποδείξας πάντα μὲ μαρτυρίας ἀξιοπίςας περὶ τῶν γενομένων νεωςὶ ὀλέθρων τῶν Βαλδικῶν· ἀνάγνωθι Γωάννα Βενεδίκτα τὴν τῶν Ἀλβιγενσίων, ᾗ Βαλδενσίων Γ'σορίαν, τυπωθεῖσαν τῷ 1651. ἐν Λαϋτετίᾳ, ᾗ τὸ Βρεβιάριον τῆς ἱςορίας περὶ τῶν Βαλδικῶν Πέτρα τᾶ Βαέρα, τυπωθὲν κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος ἐν Ἁγγᾳ Κομιτῶν.

Ἀγγλίας.

§. 10. Ἐν τῇ Ἀγγλίᾳ, Γακώβα πρώτα τᾶ Βρεταννίας δηγὸς, διάδοχος ἔγινεν ὁ υἱὸς αὐτᾶ Κάρολος ά. τῷ ὁποίῳ δὲν ἤρεσεν ἡ ἐξουσία τᾶ πλήθας, ὅθεν ᾗ ταραχαὶ ἠγέρθησαν, ᾗ διχοςασίαι μάλιςα ὑπὸ τῶν Περιτανῶν· ἡ αἰτία ἦν, ὅτι ὁ βασιλεὺς ἔβαλεν εἰς τὰ βασίλεια Ε'ρρικάιαν τὴν τᾶ Ε'ρρίκα Δ'. ᾗ εἰς τὰ συνοικέσια μὲ ὅρκον ἔταξε νὰ δώσῃ εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς νὰ μεταχειρίζωνται ἐλευθέρως τὴν Παπικὴν θρησκείαν· περὶ ὧν ἀνάγνωθι Ρ'οβέρτον τὸν Γεσῖνον (δ), ᾗ Γράμοδον (ε), Περιτανοὶ, τετέσι καθαροὶ ἐπωνομάθησαν ἐν ἔτει αφξή. τὰς ὁποίας οἱ ἄλλοι Ρ'εφορ-

(α) Ἀριθ. 325. (β) Κεφ. νέ. ἕως ρή. (γ) Ἐν ἔτει αχνέ.
(δ) Βρεταν. πραγμ. βιβλ. κβ'. (ε) Βιβλ. ιέ'. ἐν ἔτει αχκέ'.

Ρεφορμάτες, ἤτοι Μεταρρυθμιθέντας ἐκάλεν, οἵτινες νὰ ὑπόκηνται εἰς τὲς Ἐπισκόπες δὲν ἤθελαν, ϗ ἐκαυχῶντο αὐτοὶ νὰ εἶναι πάντοτε ὀπῶ τὲς ἐν Ἀγγλίᾳ θέλει καθαρίσωσι ἀπὸ τὰ τῶ Παπισμῶ λείψανα, ϗ πάσας τὰς ἄλλας καταχρήσεις, ϗ διὰ τῦτο τὰ ἔθιμα, ϗ τὰς ἑορτὰς, ϗ τελετὰς, εἰς τὰς ὁποίας οἱ Ἄγγλοι ἐσυγκοινώνεν μὲ τὲς Παπισὰς, ὡς δεισιδαιμονίας ἐσηλίτευον, ϗ τὰ ἤθη τῆς ἐν Γενέυῃ Ἐκκλησίας κατὰ πάντα νὰ φυλάττωνται διϊσχυρίζοντο, εἰς τὲς ὁποίας Ἐλισαβέτη ἡ τῆς Ἀγγλίας βασιλὶς κατὰ τὸν δυνατὸν τρόπον εὐγενῶς προσέκειτο, ϗ ἐπροσφέρετο· ἤτοι οἱ Περιτανοὶ, οἵτινες ϗ Πρεσβυτεριανοὶ ἐκαλῶντο (α), πληθυνομένης τῆς ὁμηγύρεως αὐτῶν, προσεβεβαίεν τὰ τῆς ἀρχῆς προσάγματα νὰ μὴν εἶναι δεκτὰ, ϗ τοῖς ὑβριστικοῖς τύποις, ϗ συνδήκαις κατὰ τῆς μοναρχίας ὑπέγραφον, τὴν τῆς Ἀγγλικανῆς Ἐκκλησίας διοίκησιν ὑβριστικῶς ἐξήλεγχον, ϗ πολλὰς εἰς δυσχερείας ἐνέβαλον, ϗ ἐνοχλήσεις, τάχα νὰ δώσωσιν ὅρκον εἶναι δυνατὸν εἰς τὴν ὑπακοὴν, ϗ πίςιν; ἀνάγνωθι τὰ Χρονικὰ τῶ Καμδηνῶ (β)· ἀυξηθέντες λοιπὸν αὐτοὶ οἱ Περιτανοὶ διηρέθησαν εἰς Κονφορμίσας, ἤτοι διαμορφωθέντας, ϗ εἰς ἀ Κονφορμίσας· Κονφορμίσαι ἐκαλῶντο, οἱ τὴν τῶν τελετῶν μόνον μεταρρύθμισιν, παρὰ τῆς ἱεραρχικῆς διοικήσεως καταπολλὰ ἀποδεχόμενοι, ϗ αὐτὴν ἀγαπῶντες, ἐκεῖνοι δὲ ὀπῶ αὐτὰ ἠρνῶντο Νονκοφορμίσαι ἐλέγοντο· ἀπὸ τὰ μέρη δὲ αὐτὰ ϗ τὰ δύο, ἄλλοι διάφοροι ἀνέκυψαν, ὡς οἱ Βροωνισαὶ, ἢ ὡς αὐτοὶ ἤθελον καλεῖθαι κεχωρισμένοι· ἀνάγνωθι Γίσβερτον τὸν Βοέτιον (γ)· τελευταῖον δόξαντος προκεῖθαι τοῖς Παπισαῖς, προδοθέντος ὑπὸ τῶν Ἀγγλων, ϗ πελεκισθέντος ὑπὸ τῶν Σκότων τῶ ᾳχμδ'. μάλισα ἀπὸ τὰς ἐπιβολὰς Ὀλβερίῳ τῶ Κρομβελλίῳ, ϗ τὰς τῶν Περιτανῶν, Κάρολος Β'. ὁ τῶ πρώτῳ Καρόλῳ υἱὸς, μετὰ τὴν τῶ Κρομβελλίῳ ἀποβίωσιν, ὁ ὁποῖος τῖτλον ἔλαβεν ὑπερασπιςὴ τῆς Ἀγγλίας, εἰς τὸ βασίλειον ἀνεκλήθη τῷ ᾳχξ'. ὅσις τὴν λειτργίαν, ϗ τὴν τῶν Ἐπισκόπων ἐξσίαν ἐςήριξε, ϗ ὅση δύναμις τὲς τῶν Περιτανῶν θρύβες κατεπράϋνε. Μετὰ τῦτον ἔγινε βασιλεὺς τῆς Ἀγγλίας Γάκωβος Β'. ὅσις συμφωνῶν μὲ τὲς Παπισὰς ἀχὶ εἰς πολλὴν καιρῶ διορίαν ἀπήλαυσεν αὐτὸ τὸ βασίλειον, ἀλλ' ἀντ' αὐτῶ ἐκάθισε Βίλλελμος (δ).

(α) Ὅρα τὴν ὑποσημείωσιν (β) Σελ. 390.
(β) Ἐν ἔτει αφξέ. (γ) Πολιτ. Ἐκκλ. μέρ. ά. βιβλ. ά. ἐπιλογ. ά. κεφ. β'. ϗ ς'.
(δ) Ἐπὶ τῆς Βασιλείας Καρόλῳ Α'. ἔγινεν εἰς Γρλανδίαν μία φοβερὰ τραγῳδία. Οἱ τῆς Γρλανδίας Παπίσαι βεληθέντες νὰ ἐξαλείψωσι τελείως τὲς Προτεςάντας ἀπὸ τὴν νῆσον αὐτὴν, συνωμοσίας ἐπόησαν κατ' αὐτῶν. Πᾶς ὁ κλῆρος συνήρχετο εἰς συνελεύσεις τινὰς διὰ νὰ ἔυρωσι τὸν ἁρμόδιον τρόπον νὰ τελειώσωσι τὴν ἀπάνθρωπον σκληρο-

Κατάσασις τῶν λοιπῶν ἐπαρχιῶν τῆς Ε'υρώπης.

§. 11. Περὶ τῶν γενομένων δὲ ἐν ταῖς λοιπαῖς ἐπαρχίαις τῆς Ε'υρώπης, δηλονότι τῇ Βοημίᾳ, τῇ Γερμανίᾳ, τῇ Σαντίᾳ, τῇ Πολωνίᾳ, καὶ

σκληροκαρδίαν αὐτῶν· εἰς αὐτὰς τὰς συνελεύσεις ἐσύντρεχε καὶ ὁ τῆ Πάπα Νέντζιος παρακινῶν αὐτὲς νὰ κινηθῶσι κατὰ τῶν ἐχθρῶν τῆ Θεῆ. Καὶ λοιπὸν συμβέλιον λαβόντες, ἀπεφάσισαν κατὰ πρῶτον νὰ ὁρμήσωσι κατὰ τῶν ἐν Δεβλίνῳ κατοίκων, ὅπου εὑρίσκοντο εὐγενεῖς καὶ μεγισάνες πολλοὶ Προτεσάνται· τὸ ἑσπέρας πρὶν τῆς διαταχθείσης ἡμέρας εἰς τῶν συνωμοτῶν φοβηθεὶς τὸν Θεὸν, ἔτρεξε πρὸς τὲς ἐν Δεβλίνῳ διοικητὰς καὶ ἐφανέρωσε τὸ ἐπὶ τὴν ἄυριον μέλλον συμβῆναι, ὅθεν προοιτημάθησαν εὐθὺς διὰ νὰ ἀντιταθῶσιν εἰς τὴν ὁρμὴν τῶν συνωμοτῶν· μὴ δυνηθέντες λοιπὸν νὰ τελέσωσιν οἱ συνωμόται τὸν σκοπόν τες, ἄναψαν περισσότερον ἀπὸ θυμὸν, καὶ ἀντὶ νὰ μεταβάλλωσι τὴν γνώμην τες ἔτρεξαν μὲ τὰ ὅπλα ἐνθα κακεῖσε, καὶ ἐθανάτωσαν ὅσες ὑπήντησαν, ἕως τεσσαράκοντα χιλιάδας ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ. Γ'σαὰκ Λαρρέϊος Γ'σορικὸς Α'γγλος ἐν τόμ. Γ'. τῆς Α'γγλικῆς Γ'σορίας σελ. 176. καὶ 177. ἐπὶ Καρόλε Α'. ἐν ἔτει αχμά. ἐκδ. Ρ'οτερδαμίῳ τῷ αχκγ'. ἴστω ἀναφέρει αὐτὴν τὴν φρικτωδεςάτην ἀνθρωποκτονίαν ὥρα καὶ τὸν κὺρ Ε'υγένιον ἐν τῷ περὶ δίχον. τῆς Πολωνίας σελ. 152. ὑποσημ. 3.

„ Η' τοιαύτη (λέγει ὁ Λαρρέϊος) ὠμότης καὶ ἀπανθρωπία, ἀρχὴν ἔλαβε τὴν „ κγ'. τῆ Ο'κτωμβρίε· ἡμέραν κακόμοιρον, καθ' ἣν συνεφώνησαν οἱ ἀρχηγοὶ τῆς „ αἱματώδες ταύτης καταιρεφῆς, καὶ διήρκεσε δύο ὁλοκλήρες μῆνας, μὲ μίαν βαρ„ βαρότητα ὁπῆ δὲν ἔχει παράδειγμα· ἐκεῖνοι ὁπῆ κατεσφάγησαν, ἢ ἐπέρασαν ἀπὸ „ τὸ σπαθὶ, ἔπαθον τὸ ὀλιγώτερον κακόν. Εἰς ἄλλες ἔχυσαν πρῶτον τὰ ὄμματα, „ καὶ βασανίζοντές τες ἔπειτα εἰς πολλὰς ἡμέρας, τὲς ἔκαμαν νὰ δοκιμάσωσι πολυ„ δυνον τὸν θάνατον ἀνάμεσα εἰς τὰ μαρτύρια· ἄλλες τὲς ἔπνιξαν εἰς τὰ νερὰ κα„ ταποντίζοντές τες, ἄλλες παρέδωκαν εἰς τὰς φλόγας, τὲς ὁποίες καὶ ἠνάγκαζον „ νὰ βαςῶσιν ἐπ' ὤμων οἱ ἴδιοι τὰ ἄχυρα, μὲ τὰ ὁποῖα ἔμελλον νὰ καῶσιν· ἄλλες „ διέφθειραν μὲ τὸ κρύος, μὲ τὴν πεῖναν, μὲ τὴν δίψαν, καί τινας ἐξ αὐτῶν καὶ „ ἔθαψαν ζωντας· ἐκρέμασαν τὰς μητέρας εἰς τὴν ἀγχόνην, καὶ ἀπεκρέμασαν εἰς „ τὸν λαιμὸν τῶν μητέρων τὰς θυγατέρας, κάμνοντές τας νὰ συναποπνέωσι τοιστο„ τρόπως ὁμοῦ, διὰ νὰ αὐξάνῃ ὁ πόνος τέτων, μὲ τὴν παίδευσιν ἐκείνων· δὲν ἐν„ δυσωπήθησαν ἔτε τὴν κυοφορίαν τῶν ἐν γαςρὶ ἐχεσῶν γυναικῶν· ἔτε τὸν καρπὸν „ τὸν ὁποῖον ἐβάςαζεν ἡ κοιλία των· καὶ διὰ μίαν ὑπερβολὴν θηριωδίας καὶ σκληρότη„ τος, τῆς ὁποίας ἤθελεν εἰπῆ τινὰς ὅτι ἡ ἀνθρωπίνη φύσις εἶναι ἀνεπίδεκτος, ἐπει„ δὴ ἔτυχε, καὶ μία ἀπὸ τὰς ἀθλίας αὐτὰς ἐγέννησεν εἰς τὰς χεῖρας εὑρισκομένη „ τῶν δημίων της, αὐτοὶ ἔδωκαν τὸ βρέφος της εἰς ἕνα σκυλίον, καὶ εἰς ἕνα χοῖρον „ καὶ τὸ κατέφαγον, ἐντρυφῶντες εἰς τοιῆτον θέαμα τόσον συγχερὸν καὶ ἀποτρόπαιον· „ οἱ παλαμναῖοι αὐτοὶ δαίμονες ἐπροχώρησαν εἰς τὴν ἀπανθρωπίαν ἀκόμι καὶ περισσό„ τερον. Κατηνάγκασαν εἴς τινας τέτες, τὲς πατέρας καὶ τὰς μητέρας νὰ θανα„ τώνωσι τὰ ἴδια τέκνα, τὰ τέκνα νὰ ἁρπάζωσι τὴν ζωὴν τῶν πατέρων, καὶ τῶν „ μητέρων, αἱ γυναῖκες τῶν ἰδίων ἀνδρῶν, καὶ οἱ ἄνδρες τῶν ἰδίων γυναικῶν· διακόσιαι „ χιλιάδες ψυχῶν κατά τινας, ἢ (κατ' ἐκείνες ὁπῆ ὀλιγοσεύσσι τὸν ἀριθμὸν) „ ἑκατὸν πεντήκοντα τέσσαρες χιλιάδες διεφθάρησαν εἰς τὴν φονοκτονίαν ταύτην, ἢ „ ὁποία ἁπλώθη ἀπὸ τὸ ἓν μέρον τῆς Γ'ρλανδίας ἕως εἰς τὸ ἄλλο.

Ο' αὐτὸς συγγραφεὺς λέγει κατωτέρω· διὰ νὰ μάθῃ τινὰς πόσον μέρος εἶχεν ὁ Πάπας καὶ οἱ Α'ποσολοί τε εἰς αὐτὴν τὴν ἀνθωποκτονίαν ἂς ἀναγνώσῃ τὴν Ε'πισολὴν τῆ Α'ποσολικῆ Μισσιοναρίε ἐν Α'γγλίᾳ πρὸς τὸν διδάσκαλον τῆς Σορβώνης Φόρε, (τύποις ἐκδοθεῖσαν τῷ αχπζ'.) Εἰς αὐτὴν τὴν Ε'πισολὴν ὁμιλεῖ δὲ αὐτὴν τὴν βδελυρὰν συνωμοσίαν μὲ φρίκην, καὶ ὁμολογεῖ ἐν ταυτῷ ὅτι πᾶς ὁ κλῆρος ὁ Ρ'ωμαϊκὸς ἐν-

ϗ τῇ Οὐγγρίᾳ, εἰς τὰς ὁποίας εἰς τοῦτον τὸν αἰῶνα ἀδὲν ἄλλο ἐγίνετο εἰμὴ μόνον, θόρυβοι, ταραχαὶ, διωγμοὶ, ϗ πόλεμοι μεταξὺ τῶν Παπισῶν, ϗ τῶν Προτεσάντων, ἀνάγνωθι τὴν Ἐκκλησιαστικὴν Ἱστορίαν τῆς Βοημίας (α), ϗ τὸ Εὐρωπαῖον θέατρον (β).

§. 12. Ἐν ἔτει ᾳχλ'. συναθροισθέντες οἱ Καρδινάλιοι ἐν Ῥώμῃ, διετάξαντο, μηδένα τῶν τάγματος αὐτῶν ἄλλον τίτλον νὰ μεταχειρίζηται, πάρεξ τὸ Ῥεβερεντίσιμος, ϗ Ἐμινεντίσιμος, ἤτοι ἐυλαβέστατος, ϗ ἐξοχώτατος, ϗ τὸν Πάπαν ἱκετικῶς παρεκάλεσαν, ἵνα μὲ οἰκεῖον θέσπισμα ἀπαγορεύσῃ, μηδένα τῶν ἄλλων Ἐκκλησιαστικῶν τῶ λοιπῶ μὲ τὸν τοιοῦτον τίτλον νὰ καλῆται, πάρεξ μόνον οἱ ἐλέκτορες τῆς Ῥωμαϊκῆς Αὐτοκρατορίας, ϗ ὁ Μάγιστρος τῶ Ἱεροσολυμικῶ Σπηταλίου, ϗ αὐτοὶ οἱ Καρδινάλιοι· ὅρα τὸ Εὐρωπαῖον θέατρον (γ), ϗ ταῦτα μὲν ἐν τῇ Εὐρώπῃ, ἐν δὲ τῇ Ἀσίᾳ, ϗ Αἰθιοπίᾳ τὰ ἑπόμενα. Καρδιναλίων τίτλος

§. 13. Ἐν τῇ Ἰαπονίᾳ, ὅπου πόλεις τινὲς, ϗ βασιλεῖς τὴν Χριστιανικὴν διεδέξαντο πίστιν, ἐν ἔτει ᾳχχβ'. ϗ τοῖς ἑπομένοις, διωγμὸς ἀσπλαγχνώτατος κατὰ τῶν Χριστιανῶν ἐκινήθη, τὸν ὁποῖον ὁ Οὐαρήνιος ἐν τῷ περὶ θρησκείας τῶν Ἰαπόνων περιγράφει· διότι ἀδεμία τοσοῦτον ἀσπλαγχνικωτάτη τιμωρία ἐδύνετο νὰ νοηθῇ τὴν ὁποίαν δὲν ἐδέχοντο, οἱ Χριστιανοὶ ἐτιμωρήθησαν εἰς μέρη εἰς τὰ ὁποῖα σκεπάζει ἡ αἰδὼς, ἤτοι κατὰ τὰ κρύφια μέρη μὲ ὀφίδια, τὰ ὁποῖα μὲ τὸ μέσα φαρμάκι τους ἔφερναν εἰς τὸς ἀθλίους θάνατον, ἄλλων πάλιν τὰς κοιλίας σχίζοντες τὰς ἔθεταν εἰς τὸ ξύλον, ὅπου ὁλοκλήρους ἑβδομάδας μὲ ἀῤῥήτους πόνους ἐτιμωροῦντο, ἄλλοι διὰ πυρὸς, σιδήρου, ϗ ἀγχόνης ἀπέθνησκον· ἡ αἰτία τοσούτου ἀνημερωτάτου διωγμοῦ προσγράφεται εἰς τὸ πρὸς τὸς Χριστιανὸς μῖσος τῶν Βουζίων, διὰ τὰς ψασιώδεις βουλὰς τῶν Ἰησουϊτῶν, αἱ ὁποῖαι ἐνομίζοντο νὰ φοβερίζωσιν ὅλεθρον, ϗ βλάβην εἰς τὸς βασιλεῖς τῶν Ἰαπόνων. Ἰαπονίας.

§. 14. Ἐν ταῖς Σίναις, ἢ Κίναις εἰς τὰς ὁποίας πολλοὶ τῶν ἐπάρχων, ϗ ἐφόρων τοῦ βασιλείου ὄνομα τῇ Χριστιανικῇ πίστει ἔδωκαν, ϗ παντοίᾳ σπουδῇ τὸς ἄλλους πείθοντες ἦσαν μὲ τὸ ἰδικόν τους παράδειγμα νὰ φεύγωσι τὴν εἰδωλολατρείαν, διὰ τὸ ὁποῖον ϗ πολλὰ βιβλία μὲ ἰδίω- Σινῶν.

εἰσήρχετο, ϗ ὁ Νέντζιος τοῦ Πάπα εἰς Γρλανδίαν προηγεῖτο εἰς πάσας τὰς συνελεύσεις τῶν συνωμοτῶν· εἶναι ϗ ἡ μαρτυρία τοῦ ἰδίου Πάπα Οὐρβανοῦ Η'. ὅτις ἔπεμψε μίαν συγχωρητικὴν βοῦλλαν τοῖς συνωμόταις τῆς φονοκτονίας τῇ 25. Μαρ. τῷ ᾳχμγ'. ἥτις ἐπροβάλθη εἰς τὴν ἀτόφασιν Μακ-Γουΐρου ἑνὸς τῶ ἀρχηγοῦ αὐτῆς τῆς βδελυρᾶς συνωμοσίας· ϗ αὐτὴ ἡ βοῦλλα προηγεῖτο ἀπὸ μίαν ἄλλην ὅπου τὸν ὑπεσχέθη τῇ δ'. Γαν. τῷ ᾳχμβ'. εἰς παρακίνησιν αὐτῆς τῆς ἀποστασίας· ὅρα τὸν αὐτὸν Λαρρέϊον, τὸν Τέμπλον, τὸν Κλάρκιον, τὰς συνάξεις τοῦ Ῥωσβορθίου, τὴν σύνοψιν τῆς Γρλανδίας, ϗ Κλαρεδόνην ἐν τῇ Ἱστορίᾳ τῶν ἐμφυλίων πολέμων.

(α) Κεφ. μδ'. ἕως ϟζ'. (β) Μέρ. Α'. ς'. Β'. ἀπὸ ᾳχκς'. ἕως ᾳχή.

(γ) Μέρ. Β'. ἐν ἔτει ᾳχλ'.

ἰδίωμα Σινικὸν, εἰς ἅπαν τὸ βασίλειον τῶν Σινῶν δεσπάρησαν, τὰ τῆ Χριστιανικῆ νόμῳ θεμέλια περιέχοντα, ἀλλ' ἐν ὅσῳ ταῦτα ἐνηργᾶντο παρὰ τῶν Γησβϊτῶν, ᾗ ἡ Χριστιανικὴ πίστις εἰς τὰς ἐξοχωτέρας ἐκείνας ἐπαρχίας ἐθεμελιώνετο, ᾗ Ε'κκλησίαι ἀνῳκοδομῆντο, οἱ Βάζιοι ὡς ἔχασι συνήθειαν οἱ Σίναι νὰ ὀνομάζωσι τὰς οἰκείας ἱεροτελεστὰς, διὰ τὴν ἐπίδοσιν τῆς Χριστιανικῆς θρησκείας φθονᾶντες, ἐ μόνον εἰς τὰ ἐκδοθέντα ὑπ' αὐτῶν βιβλία ἐναντιώνοντο, ἀλλ' ἔτι ᾗ διωγμὸν κατ' ἐκείνης παρεκίνευ· διὰ τῆ ὁποία οἱ Γησβϊται μὲ τὰς Χριστιανίσαντας ἐχρεβλᾶντο, ᾗ εἰς τὰς φυλακὰς ὡς αἰχμάλωτοι ἐβάνοντο, τόσον ὅπῆ παντελὴς ὄλεθρος νὰ εἶναι ἐπικρεμάμενος ἐφάινετο· οἱ πατέρες λοιπὸν, ᾗ οἱ προεςώτεροι ἀπὸ τὰς προσεδειμένας τῇ πίστει, μόλις μὲ κόπον πολὺν ἐδύναντο ὥςε τὴν πρωτέραν αὐτῶν ἐλευθερίαν νὰ ἀναλάβωσιν, τότε ὁ Χριστιανισμὸς πανταχῆ τῶν Σινῶν διεσπάρη, ᾗ διὰ σπαδῆς Ἀνδρέα τῆ Κοφλέρα ὅπῆ ἦτον ἀπὸ τὴν Ἀυσηρίαν Γησβίτα, αὐτή τε ἡ βασιλὶς βαπτισθεῖσα Ε'λένη μετωνομάθη, ᾗ ὁ υἱὸς αὐτῆς Κωνσαντῖνος, ὁμοίως ᾗ ἄλλοι τῶν περὶ αὐτὰς τὸ θεῖον βάπτισμα ἐδέχθησαν, ἀλλὰ πάλιν, τότε ἀνεμοζάλη νέα, ᾗ ταραχὴ τὴν τῆ Χριστιανισμῆ παρέκτασιν, τὸ ὁποῖον ὁ βασιλεὺς νὰ κατασπείρηται διὰ προγράμματος ἐσυγχώρησε, ᾗ ἄδειαν ἔδωκε, τὴν ἐτάραττεν, ἕως ὃ εἰσέδραμον οἱ Τάταροι τὴν Σίναν, ᾗ τὸν βασιλέα παρεβιάσαντο, ὥςε ἀπὸ φόβον τῆ ἐπικειμένα κινδύνα νὰ ἀποθάνῃ μὲ πνίξιμον· ὁ δὲ νέος τῶν Τατάρων Αὐτοκράτωρ ἐν Σίναις εὐνοϊκῶς προσκείμενος τῷ ἐκ τῆς ἑταιρείας τῆ Γησῆ Γωάννῃ Ἀδάμῳ Σχάλῳ, διὰ τὴν τῶν μαθημάτων ᾗ ἄλλων τεχνῶν, ὁμοίως ᾗ τῆς Σινικῆς διαλέκτα ἐμπειρίαν, σύμβολον αὐτῆ ἀνώτατον κατέςησεν, ὅςις τόσον ἐπόιησε τὸν Αὐτοκράτορα νὰ προσφέρηται εὐνοϊκῶς μὲ τὰς Χριστιανὰς, ὥςε εἰς μέγαν λίθον πρὸ τῶν θυρῶν τῆς Ε'κκλησίας ὅπῆ ἀνῳκοδόθη ἀπὸ τὰς Γησβίτας τὴν αὐτῆ θέλησιν μὲ βασιλικὸν πρόγραμμα, τὸ ὁποῖον εἰς τὸ νὰ αὐξήσῃ ἡ Χριστιανικὴ πίστις εἰς ἅπαν τὸ βασίλειον περιεῖχεν, εἰς ἀΐδιον μνήμην τῆ πράγματος νὰ χαραχθῇ ἐπρόσαξε, τῇ μὲν Σινικῷ, τῇ δὲ Ταταρικῷ χαρακτῆρι, ᾗ ἰδιώματι· ἀνάγνωθι Ἀθανάσιον τὸν Κίρχερον (α).

Αἰθιοπίας. §. 15. Ε'ν τῷ Χαμπαισινῷ βασιλείῳ τῆς Αἰθιοπίας, ἐπειδὴ οἱ Γησβίται ἄρχισαν νὰ βεβαιώσωσι πάλιν τὰ ὠφελῆντα εἰς αὐτὰς, κατέπεισαν αὐτὸν τὸν Σέσεον βασιλέα διὰ νὰ ὁμολογήσῃ τρανῶς τὴν Παπικὴν πίστιν, ᾗ μὲ ἰδικά τα γράμματα ἐκ τῆς Ρώμης ἀρχιερέα νὰ ζητήσῃ· καλδεὶς λοιπὸν Πατριάρχης Ἀλφόνσος Μένδιξ ὁ Ἱσπανὸς, ἐκ τῆς ἑταιρείας ὢν τῆ Γησῆ κατέπεισε τὸν βασιλέα νὰ ὡμόσῃ εἰς τὸν Πάπαν

(α) Ε'ν Σίνᾳ βιβλιοθήκα μέρ. β'. κεφ. ή. σελ. 104. ἐκδ. Ἀμστελοδαμ. ἐν ἔτει αχξζ.

Πάπαν τῷ αχκς'. ϗ εἰς τὰς πόδας τε ἑαυτὸν ϗ τὸ βασίλειόν τε νὰ ὑποτάξῃ· τοῦτ' αὐτὸ ἐποίησε Βασιλίδης ὁ πρωτότοκος υἱὸς τῦ βασιλέως, οἱ ἀδελφοὶ τῦ βασιλέως, ϗ πάντες οἱ Ἀνθύπατοι, ϗ Μεγισᾶνες, ὁμοίως οἱ κληρικοί τε, ϗ μοναχοὶ τῶν Χαμπαισινῶν οἱ παρευρεθέντες· ὁμοίως ἐθεσπίσθη, ὥστε ϗ τὰς ἐκ βασιλικῆ αἵματος γυναῖκας ὁμόσαι· ἐπὶ τούτοις ἀπηγόρευεν ὁ πεμφθεὶς Παπικὸς Πατριάρχης, ἵνα μὴ γίνωνται πλέον χειροτονίαι παρὰ τῦ Ἀλεξανδρείας μητροπολίτε, ἐπρόσαξε δὲ ἐν πάσαις ταῖς ἱεραῖς τελεταῖς νὰ ἔπωνται εἰς τὰς Παπίσας· ἀλλ' ἐπειδὴ διὰ τὴν καινοτομίαν ϗ τὴν μεταβολὴν τῆς θρησκείας, τὸ βασίλειον ὑπὸ διαφόρων ἀποστασιῶν, ϗ φόνων ἐταλαιπωρεῖτο, τελευταῖον ὁ βασιλεὺς ἐσυλλογίσθη τὴν ἀρχαίαν νὰ ἀναρθώσῃ ὡς ἐκάλεν Ἀλεξανδρικὴν πίστιν, ϗ δημοσίως μὲ τρομπέταν, ϗ τύμπανα ϗ φωνὰς κηρύκων εἰς πάντας τὰς ὑπ' αὐτὸν Χαμπαισιανὰς· ἐπρόσαξε πάλιν τὴν προτέραν τῆς θρησκείαν νὰ φυλάττωσι· τὸ ὁποῖον ἐκεῖνοι μὲ πάνδημον κρότον ἐδέχθησαν, ϗ ἅτω παρευθὺς ἔπεσεν ἡ Παπικὴ θρησκεία εἰς τὸ Χαμπαισιανὸν βασίλειον, τὴν ὁποίαν μὲ πολυν κόπον, ϗ μεγάλα ἔξοδα ϗ αἱματοχυσίας συχνὰς διεσήριξαν· ἡ αἰτία τῆς τόσον ἐξαφνικῆς μεταβολῆς προσγράφεται τῇ τῶν Γησυϊτῶν μεγάλῃ βίᾳ ϗ ἀναγκάτει, οἵτινες ἀποτόμως ϗ βιαίως ὅσον τὸ δυνατὸν εἰς αὐτὰς ἐπεχειρίθησαν νὰ ἐξαλείψωσι πάσας τὰς τελετάς· ἀποθανόντος Σβστέβ τῦ βασιλέως τῷ αχλβ'. ὁ υἱὸς αὐτῦ τὸν Παπικὸν Πατριάρχην, ϗ πάντας τὰς Γησυϊτας ἀπὸ τὸ βασίλειόν τε ἀπεδίωξεν, ἀπὸ τὰς ὁποίας πολλοὶ ἐναντιωθέντες εἰς τὴν Ἀλεξανδρινὴν πίστιν ἐτιμωρήθησαν, ϗ ἐκείνας ὁπῦ ὁ Πατριάρχης ἄφησεν ἐκεῖ, πάντας ἐκρέμασαν· ὁμοίως Βερνάρδος Νογοσύρας ὁ τῦ Πατριάρχε Βικάριος μὲ πνίξιμον ἀπέθανεν· ἕτεροι δύο Καπτσινοὶ θέλοντες ἐν τῇ Αἰθιοπίᾳ τὴν Παπικὴν θρησκείαν νὰ βεβαιώσωσιν ἐλιθοβολήθησαν, ϗ μετὰ τοῦτο ἄλλοι τρεῖς μὲ πέλεκυν τὰς κεφαλὰς ἐκόπηκαν· ὅρα Γωβ τὸν Λόβολφον (α).

ΚΕΦΑ-

(α) Γ'σορ. Αἰθιοπ. βιβλ. γ'. κεφ. ι'. μέχρι τῦ ιδ'.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι'.

Περὶ Μεχμέτη Δ'. τῦ Αὐτοκράτορος τῶν Τέρκων καὶ τῶν γενομένων ἐπ' αὐτῦ ἐν τῇ Ἀνατολικῇ Ἐκκλησίᾳ.

§. 1.

Μεχμέτης Δ'. Αὐτοκράτωρ ἀνατολῆς ἀπὸ Χ. Γ. 1648.

Θανατωθέντος τῦ Σελτάνα Ἰμπραΐμ μὲ πνίξιμον, ὡς εἴρηται, Αὐτοκράτωρ ἀνηγορεύθη ὁ υἱὸς αὐτῦ Μεχμέτης Δ'. περὶ τὰ μέσα τῦ Αὐγάστα μηνὸς τῷ αχμή. ὢν χρόνων ἑπτὰ κατὰ τὴν ἡλικίαν ὑπὸ τὴν ἐφορίαν ὢν τῆς μητρὸς αὐτῦ, καὶ τῦ ἐπιτρόπα μετὰ δεκαὲξ ἄλλων Μεγισάνων, τῶν ἀδιακόπως τὸν κατὰ τὴν νῆσον Κρήτην πόλεμον ἐπιτηρησάντων κινηθέντα ὑπὸ τῦ Σελτάνα Ἰμπραΐμ τῦ ά. τῷ αχμδ'. τῦ ὁποίου Μεχμέτη ἡγεμονία ἐξάθη θαυμαςὴ διὰ τὸν ἐξακολαθήσαντα πόλεμον τῆς Κρήτης, καὶ διὰ τὰς ἄλλας δύο πολέμας τῆς Οὐγγρίας· εἰς τὸν πρῶτον οἱ Οὐενετοὶ ἐχάλασαν τὸν ςόλον εἰς τὰ κάςρη τῶν Δαρδανέλλων· τῷ αχνς'. εἰς τὴν Τρανσιλβανίαν αὐτὸς ὁ Μεχμέτης ἔξωσεν ἕνα ῥῆγα, διὰ νὰ ςερεώσῃ ἕνα ἄλλον, τὸ ὁποῖον ἔδωκεν αἰτίαν τῦ πολέμα τῆς Οὐγγρίας, εἰς τὸν ὁποῖον οἱ Χριςιανοὶ ἔχασαν τῷ αχξ'. τὸ μέγα Βαραδίνι, καὶ εἰς τὰς αχξά. τὸ Νεοχάβσελ, καὶ Σερινβὲρ ὁμῦ καὶ ἄλλα κάςρα· τῇ δὲ ά. τῦ Αὐγάστα τῷ αχξδ'. οἱ Τᾶρκοι ἐνικήθησαν εἰς τὸν ἅγιον Γοτάρδον, διὰ τὸ ὁποῖον ἐποίησαν μίαν τρεύγαν, ἤτοι ἀνακωχὴν τῶν ἁρμάτων διὰ εἴκοσι χρόνας, καὶ τῷ αχξθ'. ἐκυρίευσεν πᾶσαν τὴν Κρήτην ὁπᾶ τὴν ἐξασίαζαν οἱ Οὐενετοὶ, τῆς ὁποίας ὁ πόλεμος ἐπεκράτησε χρόνας εἰκοσιεπτὰ, ἀδιακόπως, καὶ τῷ αχοβ'. ἐκυρίευσε τὸ κάςρον τῆς Καμινίτζας εἰς τὴν Πολωνίαν, καὶ τῷ ἑπομένῳ ἔτει ἐνικήθη ἀπὸ τὰς Πολώνας εἰς τὸ Κοτζίν.

Πατριάρχαι Κωνσαντινοπόλεως.

§. 2. Ἐπὶ τότε τῦ Αὐτοκράτορος Πατριάρχαι Κωνσαντινοπόλεως ἔγιναν Ἰωαννίκιος Β'. τὸ β'. Κυρίλλος Γ'. ὁ Τερνόβα Ἀθανάσιος Γ'. τὸ β'. Παΐσιος Α'. ὁ Λαρίσσης, Παθένιος Χία, Παθένιος ὁ Πρόσσης, Διονύσιος ὁ Λαρίσσης ὁ ἐξ Ἐνίδρα, Κλήμης ὁ Ἰκονίε, Μεθόδιος ὁ Ἡρακλείας, Διονύσιος ὁ Μασελίμης, Γεράσιμος ὁ Τερνόβα, Ἀθανάσιος ὁ Λαρίσσης, καὶ ἀπὸ τότας πάλιν οἱ πρότερον Πατριάρχαι ἐμεταπατριάρχευσαν.

§. 3.

§. 3. Μετὰ τὴν ἔξωσιν τῦ Οξὺ Παρθενίε ἔγινεν Ἰωαννίκιος ὁ Ἡρακλείας τὸ β'. ἐν ἔτει ᾱχγ'. ᾗ χρόνον ἕνα μείνας ἐπὶ τῦ θρόνε, ἔφυγεν ἀπ' αὐτᾶ· Κύριλλος δὲ ὁ Κορίνθε, ἢ ᾗ Τερνόβε, ὁ ἐπονομαζόμενος σπανὸς ἐφόρεσε καβάδι, ᾗ Πατριάρχης ὀνομασθεὶς μόνον ἡμέρας εἴκοσι, καθόλε μὴ μετατεθεὶς εἰς τὸν θρόνον, ᾗ μετ' αὐτὸν ἔγινε πάλιν Ἀθανάσιος Πατελάριος τὸ β'. ὅσις ᾗ αὐτὸς μετὰ ιέ ἡμέρας ἐξεβλήθη, διότι δὲν εδέχθησαν αὐτὸν οἱ Μητροπολῖται, ᾗ ἐξωσθεὶς ὑπ' αὐτῶν παράιτησεν, ὅρα ὄπισθεν. Μετὰ τὴν παράιτησιν τῦ ῥηθέντος Ἀθανασίε, Πατριάρχης Κωνσαντινεπόλεως προσεβεβαιώθη Παΐσιος ὁ Λαρίσσης τῷ ᾱχνβ'. προσὰς δὲ τῦ θρόνε χρόνον ἕνα, ᾗ περισσότερον, ἢ κατ' ἄλλες μήνας μόνον ἐννέα ἀνεχώρησεν ἀπὸ αὐτὸν, ἀφανὴς γενόμενος. Τότε Πατριαρχεύοντος προσήχθη τοῖς εἰς Κωνσαντινεπόλει ἀρχιερεῦσιν ἐκ τῆ Μοσχοβίας ἡ τῦ Πατριάρχε αὐτῶν Νίκωνος ἐρώτησις· καθηρέθησαν ἀπὸ αὐτὸν διὰ χρήματα πολλοὶ ἀρχιερεῖς, ᾗ ἀντ' αὐτῦ προεχειρίσθησαν ἕτεροι, καθὼς τὰ ἐν Κώδιξιν ὑπομνήματα φανερῶσι.

§. 4. Μετὰ τῦτον ἐπέβη τῦ θρόνε Ἰωαννίκιος ὁ Ἡρακλείας τὸ γ'. ᾗ μείνας εἰς τὸν θρόνον ὡς ᾗ οἱ πρὸ αὐτᾶ ἔτος ἓν ᾗ μῆνας ἕνδεκα, εἰς τὴν φυλακὴν τελευταῖον ἐτέθη ἀπὸ τὸν Κοϊάισορα, ἤτοι Τευτερδάρην, εἰς τὴν ὁποίαν διαμείνας ἡμέρας ις'. παράιτησιν τῦ θρόνε ἐποίησε, λαβὼν ἀπὸ τὴν ὁμήγυριν τῶν Ἀρχιερέων διὰ τὴν ζωάρκειαν αὐτῦ τὰς δεδομένας τῇ Ἐκκλησίᾳ ζητείας παρὰ τῶν Κυκλάδων νήσων, ᾗ πάλιν εἰς τὸν Πατριαρχικὸν θρόνον, ὁ ἀπὸ Τερνόβε Κύριλλος ἐπιβὰς τὸ β'. ᾗ διαμείνας ἡμέρας ιδ'. ἐν αὐτῷ, ἐξόριστος ἔγινεν εἰς Κύπρον, μετὰ τὸν ὁποῖον ἔγινεν ὁ Παΐσιος τὸ β'. Πατριαρχεύσας μῆνας ιά. ἔπειτα ἐξωσθεὶς τῦ θρόνε ἔλαβε τὴν Κύζικον, ᾗ ἀπ' ἐκεῖ ἐκβληθεὶς ἔλαβε τὴν Ἔφεσον.

§. 5. Ἐν ἔτει δὲ ᾱχνς'. μετετέθη εἰς τὸν Πατριαρχικὸν θρόνον ἀπὸ Χίε ὁ Μητροπολίτης αὐτῆς Παρθένιος, ἀνὴρ εὐλαβὴς, ᾗ τὸν τρόπον καλὸς, προσὰς δὲ τῦ θρόνε μῆνας τρεῖς, ἀδίκως ἀπὸ ἐχθρὸς διὰ τῦ ἡγεμόνος τῶν Τατάρων διεβάλθη πρὸς τὸν βασιλέα, ὡς τάχα ἐπιστολὰς πέμψας εἰς Μοσχοβίαν, ᾗ ἔγκλημα κατηγορηθεὶς καθοτιώσεως, ἤτοι ἐπιβελῆς, διὰ τὴν ὁποίαν αἰτίαν, μ' ὅλον ὁπῦ ὁ βασιλεὺς ὡς ἐρευνήσας ἐκατάλαβε τὴν ἀλήθειαν, ἀλλὰ διὰ τὸ ἀξίωμα τῦ ἡγεμόνος τῶν Τατάρων ἐκρέμασεν αὐτὸν εἰς τὸ Παρμακκαπὶ τῷ Σαββάτῳ τῦ Λαζάρε ἐν ἔτει ᾱχνζ'. ᾗ διαμείνας κρεμασμένος τρεῖς ἡμέρας, τὸν ἔῤῥιψαν τέλος πάντων εἰς τὴν θάλασσαν, τὸν ὁποῖον εὑρόντες οἱ Χριστιανοὶ ἔθαψαν εἰς τὰ νησία· Λύπη δὲ ᾗ κατήφεια ἐχὶ ὀλίγη εἰς τὰς ἐν Κωνσαντινεπόλει Χριστιανὰς δι' αὐτὸν ἔγινε. Τότων ὅτω γενομένων, ἀδέναι τῶν Πατριαρχῶν μετ' ἐκεῖνον τὸν Παρθένιον ἀφίνασιν οἱ κατὰ καιρὸς ἐπίτροποι τῦ Αὐτοκράτορος νὰ ἐμφανισθῇ εἰς τον βασιλέα, καθὼς ἦν συνήθεια εἰς τὰς ἀπερασμένας χρόνας· Πατριαρχεύοντος τότε τῦ Παρθενίε,

Γωαννίκιος ὁ Ἡρακλείας τὸ β'. Κύριλλος Τερνόβε.

Α'θανάσιος Πατελάριος τὸ β'.

Παΐσιος ὁ Λαρίσσης.

Γωαννίκιος τὸ γ'.

Κύριλλος Τερνόβε τὸ β'. Παΐσιος τὸ β'. Παρθένιος Χίε.

Α'δίκως κρεμᾶται, ᾗ διὰ ποίαν αἰτίαν

νία, ὁ τῶν Τατάρων Χὰν πρέσβυς πρὸς τὸν Καζακίας Χάτμανον ἔπεμψεν, ὅσις ἐλθὼν εἰς αὐτὸν, καὶ ἰδὼν ἐκεῖσε Μητροπολίτην τινὰ πρώην Νικαίας παρακαθήμενον, καὶ πολλὴν παῤῥησίαν τοῖς ἐκεῖσε ἔχοντα, ἐφθόνησεν ὁ τρισκατάρατος, ὅθεν ἐπιστρέψας ἀπ' ἐκεῖ πολλὰ ἀπάισια κατὰ τῦ ῥηθέντος Μητροπολίτα εἰς τὸν ἡγεμόνα τα ἐλάλησε, καὶ δὶ ὅσα ἄλλα ἐφάνη αὐτῷ· ὁ δὲ Χὰν ἀνήγγειλε ταῦτα ὁπῦ ὁ πρέσβυς εἶπεν εἰς αὐτὸν, τῷ ἐπιτρόπῳ τῆς Κραταιᾶς βασιλείας, καὶ εὐθὺς ἐκεῖνος τὸν Πατριάρχην νὰ ἔλθῃ ἔμπροσθέν τα ἐπρόσαξεν, ὅσις παρασαθεὶς, καὶ ἐπιμελῶς ἐξεταθεὶς περὶ τῶν κατ' αὐτῦ λαληθέντων, ἀθῶον εἰς πάντα εὗρεν αὐτόν· ἀλλὰ μὴ θέλων νὰ ἀποδείξῃ κενὰς τὲς λόγυς τῦ Χὰν, τὸν ἀπεφάσισεν, ὡς εἴρηται, νὰ κρεμασθῇ.

Γαβριὴλ ὁ Γάνε.

§. 7. Μετὰ τῦτον τὸν ἀδίκως καταδικασθέντα Παρθένιον ἐπέβη τῦ θρόνυ παρὰ γνώμην τῶν ἀρχιερέων ὁ Γάνε, καὶ Χώρας Γαβριὴλ, ἀνὴρ ἀπὸ γράμματα τελείως ἀμέθεκτος, καὶ ἀμαθής· χρηματίσας δὲ ἐν αὐτῷ ἡμέρας δώδεκα, ἐκεῖθεν ἀτίμως ἐξώσθη ἀπὸ τὴν καταδρομὴν τῶν ἀρχιερέων, οἵτινες διὰ νὰ μὴν ἐνοχληθῶσιν εἰς τὸ ἑξῆς ἀπὸ αὐτὸν διὰ ζωάρκειαν, ἔδωκαν αὐτῷ τὴν τῆς Πρέσης μητρόπολιν· μετὰ χρόνυς δὲ δύο διαβληθεὶς πρὸς τὸν Κρατῦντα τὸν ἐυρισκόμενον τότε εἰς Πρᾶσσαν πῶς τάχα Τᾶρκον τινὰ ἐξ ἰδίων καταγόμενον ἐβάπτισε, κρεμασθεὶς ἀπέθανεν· ἐν τότῳ τῷ χρόνῳ καὶ τῆ Σερβίας Ἀρχιεπισκόπα εἰς Μοσχοβίαν ἐπανελθόντος, Μάξιμός τις τὸν Ἀρχιεπισκοπικὸν αὐτῆ θρόνον ἥρπασεν, ἐπανακάμψας δὲ αὐτὸς ὁ Σερβίων Γαβριὴλ ὀνομαζόμενος, καὶ διϊσχυριζόμενος νὰ ξαναλάβῃ τὸν θρόνον τα, ὡς ἐπίβολος τῆς Κραταιᾶς βασιλείας ὑπὸ Μαξίμα πρὸς τὸν Κρατῦντα διεβλήθη, διὰ τῦτο καὶ ἐκρεμάσθη ἐκεῖ εἰς τὴν Πρᾶσσαν.

Παρθένιος ὁ Μογγιλάλος.

§. 6. Ἐν ἔτει ᾳχνζ'. προσκληθεὶς ὑπὸ τῶν ἀρχιερέων ὁ Πρέσσης Παρθένιος ὁ ἐπονομαζόμενος Μογγιλάλος, προεβιβάσθη εἰς τὸν Πατριαρχικὸν θρόνον τῇ λ'. τῆ Ἀπριλλίε, ὡς ἐκ τῆ ὑπομνήματος τῆ ἐν Κώδικι δηλῆται ἔχοντος ἔτως· „ εδεμία τῶν ὑποθέσεων δύναται τῆ εἶναι ἀρ„ χῆς δίχα, ἡ γὰρ ἀρχὴ ἐσὶ ῥίζα, καὶ πηγὴ τῆ ὅλυ· ἐπειδὴ λοιπὸν „ τῆ Οἰκυμενικῆ θρόνυ τῆς Κωνσταντινοπόλεως μεμενηκότος ἀμοίρυ ἀρχῆς, „ καὶ κεφαλῆς, ἅτε τῆ ἐν αὐτῇ ἀρχιερατεύοντος ἀδίκως καταδικασθέντος „ Μακαρίε κὺρ Παρθενίε, συνήχθημεν ἡμεῖς οἱ παρευρεθέντες ἀρχιερεῖς „ ἐν τῷ Ναῷ τῆ ἁγίε μεγαλομάρτυρος Γεωργίε τῆ τροπαιοφόρυ, καὶ „ ψήφυς κανονικὰς ποιησάμενοι, ἐθέμεθα πρῶτον μὲν τὸν Πρέσης καὶ Τρι„ γλίας κὺρ Παρθένιον, δεύτερον δὲ τὸν Λαρίσσης κὺρ Διονύσιον, καὶ „ τρίτον τὸν Σμύρνης Μακάριον· ὅθεν καὶ κατεγρώθη τὰ ὀνόματα αὐτῶν „ εἰς δήλωσιν, καὶ ἀσφάλειαν ἐν τῷ Κώδικι τῆς μεγάλης Ἐκκλησίας „ ᾳχνζ'. Μαΐυ ά. Ἰνδικτ. δεκάτης· ὡς γὰρ μὴ γεγονείαν ὅλως κατὰ „ κανόνας ἱερὰς τὴν μετάθεσιν τῆ Γαβριὴλ, δυναστευθέντες ὑπεγράψαμεν

ἐν

„ ἐν τῷ Κώδικι· ἐκρίναμεν εἶναι ἄκυρον, καὶ ἀνενέργητον, καὶ εἰς ἀδὲν λο-
„ γιζομένην.

§. 7. Πατριαρχεύσαντος δὲ τέτε τᾶ Παρθενίε χρόνε τρεῖς καὶ μή- Διονύσιος ὁ Λαρίσσης
νας ἑπτὰ, καὶ ποιήσας παράτησιν ἀμετάκλητον τᾶ θρόνε, καὶ λαβὼν ἀντ'
ἀυτᾶ προεδρικῶς τὴν Πρᾶσαν, ὁ ἐξ Ἀνδρε τῆς νήσε Διονύσιος Λαρίσσης
μητροπολίτης, ὁ ἐπικληθεὶς Σπανὸς, καὶ Πάρδαλις ἀγρία εἰς τὸν Πα-
τριαρχικὸν θρόνον προεβιβάσθη τῷ αχξ'. τῇ κθ'. Γενάε, ἡμέρᾳ κυριακῇ·
ἀνάγνωσι τὸ περὶ ἀυτᾶ ὑπόμνημα ἐν τῷ Κώδικι τῆς Ἐκκλησίας· ἔτος
ἤνωσε τῷ αχξγ'. τὰς δύο ἐπαρχίας τᾶ Ζυχνῶν, καὶ Νευροκόπε τῇ Δρά-
μας, καὶ Φιλίππε μητροπόλει.

§. 8. Ἐν ἔτει δὲ αχξδ'. τῇ κά. τᾶ Ὀκτωμβ. ἐπαναστρέψας ἐκ τῆς Παρθένιος τὸ β'.
Βλαχίας ὁ ἀνωτέρω ῥηθεὶς Παρθένιος Πρᾶσης, ἐπέβη τᾶ Πατριαρχικᾶ
θρόνε τὸ β'. φυγόντος τᾶ Διονυσίε, καὶ τῷ αχξή. τῇ θ'. τᾶ Σεπτεμβ.
ἡμέρᾳ β'. Πατριάρχης ἔγινε Κλήμης ὁ Γκονίε μητροπολίτης, τᾶ Παρ- Κλήμης ὁ Γκονίε.
θενίε εἰς Τένεδον ἐξοριωθέντος. ἐρχόμενοι δὲ οἱ ἀρχιερεῖς εἰς Κωνσαντινό-
πολιν, εἰς τὴν ὁποίαν διέτριβε κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον ὁ κρατῶν, χωρὶς
ποιμένα τὸ Πατριαρχεῖον διέμεινε μῆνας τρεῖς, καὶ ἡμέρας εἴκοσι, διότι ὁ
Κλήμης δὲν μετετέθη εἰς τὸν Πατριαρχικὸν θρόνον ἀπὸ τᾶς μητροπολί- Μεθόδιος ὁ Ἡρακλείας
τας, καὶ ἅτως ἀυτᾶ ἐξωωθέντος, προεχειρίσθη Πατριάρχης Μεθόδιος ὁ
Ἡρακλείας τῷ αχξθ'. Γαν. γ'. ἐχὶ μὲ ὀλίγα ἔξοδα, ὅσις τὸ βασι-
λικὸν καβάδι φορέσας εἰς Ἀδριανόπολιν, ἀπὸ τὴν πόρταν εἰς τὴν μη-
τρόπολιν ἔσρεψε μὲ κόκκινον Καλπάκι ἀπὸ κατιφὲν ὁπᾶ εἶχε λευκὰς
σαυρὰς χρυσᾶς· ἀπὸ ἐκεῖνον λοιπὸν τὸν καιρὸν ἔλειψαν τῶν Πατριαρχῶν
δύο τινὰ ὁπᾶ τὰς ἐδίδετο ἀπὸ τὴν Πόρταν, πρῶτον τὸ σκιάδιον, διότι
ἀδεὶς μετ' ἀυτὸν ἐφόρεσεν, ἢ εἰς τὸ χέρι τε ἔφερεν ὁδεύων καθὼς οἱ
πρὸ ἀυτᾶ ἐποίαν· δεύτερον, νὰ μὴ φορῶσι μὲ τὸν Πατριάρχην, κατὰ
τὴν συνήθειαν καβάδια βασιλικὰ ἀρχιερεῖς ιβ'. ἀυτὸς ὁ Μεθόδιος τῷ
Παρθενίῳ πρὸς ζωάρκειαν ἀπέδωκε τὴν Προϊλάβε μητρόπολιν, ἔπειτα μετ'
ὀλίγον χρόνον τὴν Τερνόβε.

§. 9. Τῷ δὲ αχοά. μηνὶ Μαρτίῳ ἐλθὼν ὁ Παρθένιος ἀπὸ τὴν Ἀ- Παρθένιος τὸ γ'.
δριανόπολιν ἐπέβη πάλιν εἰς τὸν θρόνον, φυγόντος τᾶ Μεθοδίε· ἀυτὸς
δὲ ὁ Μεθόδιος ἀναχωρῶν ἀπὸ τὴν Κωνσαντινόπολιν ἦλθεν εἰς Οὐενε-
τίαν, καὶ ἐκεῖ τὴν τῶν ὀρθοδόξων Ἐκκλησίαν τᾶ ἁγίε Γεωργίε ἐνεπι- Μεθόδιος ἀρχιερατεύσας εἰς Οὐενετίαν
ςεύθη προεδρικῶς, ἐπειδὴ τότε ἀπέθανεν ὁ Φιλαδελφείας, ὁπᾶ ὑπὸ τᾶ
Πάπα Ρώμης Κλήμεντος τᾶ ἰ. δεινῶς κατ' ἀυτᾶ μαινομένε διαβληθεὶς
πρὸς τὸς Οὐενετὸς, παρὰ κανόνας, καὶ νόμες λέγοντος δύο Πατριάρχαι ἐν
μιᾷ ἐπαρχίᾳ εἶναι, καὶ μηδενὶ ἰσχύσαντος, ἱκανὸν καιρὸν ἀρχιερατεύσας
ἀπέθανεν· ἐν ἔτει δὲ αχοβ'. μηνὶ Ὀκτωβ. ἐκβληθεὶς τᾶ θρόνε ὁ ἄνω- Διονύσιος ὁ Μεσελίμης
θεν Παρθένιος, Διονύσιος ὁ Λαρίσσης, ὁ λεγόμενος Μεσελίμης, Πατριάρ-
χης ἔγινεν εἰς Ἀδριανόπολιν, εἰς τὴν ὁποίαν διέτριβεν ὁ κρατῶν, καὶ τῇ
ἡ. Νοεμβρίε ἐλθὼν εἰς Κωνσαντινόπολιν ἐπέβη τᾶ θρόνε ὁ δὲ Παρθέ-
νιος

νιος ἐξορισθεὶς, ϗ εἰς τὴν ὁδὸν φυγὼν, πάλιν πιασθεὶς ἐξωρίσθη εἰς Κύπρον.

Γερασιμος ὁ Τερνόβε.

§. 10. Τῷ αχογ'. τῇ ιϑ'. τῆ Αὐγούστε Πατριάρχης ἔγινε Γεράσιμος ὁ Τερνόβε μητροπολίτης, ϗ μετὰ δύο χρόνους ὡς εἰπεῖν τῇ ά. Γενναρίε, πάλιν τὸ δ'. τῆ Πατριαρχικῆ θρόνε ἐπέβη ὁ Μογγιλάλος Παρθένιος, τῇ δὲ κϑ', τῆ Ἰουλίε τῷ αχος'. Διονύσιος ὁ Μεσελίμης τὸ β'. ἐν ἔτει δὲ αχοϑ'. τῇ λ'. τῆ Ἰουλίε Ἀθανάσιος ὁ Ῥαιδεστῆ Ἐπίσκοπος, ὅσις δὲν ἠξιώϑη νὰ προβιβασθῇ ἀπὸ τὰς μητροπολίτας, κατὰ τὸ ἔθος εἰς τὸν Πατριαρχικὸν θρόνον, ἀλλὰ κοινῇ ψήφῳ τῆς τῶν Μητροπολιτῶν συνόδε τῇ ιγ'. τῆ Αὐγούστε μηνὸς, αὐτὸς μὲν ἐξωσθεὶς ἐκεῖθεν, Πατριάρχης προεχειρίσθη Γάκωβος ὁ Λαρίσσης μητροπολίτης· ἐν ἔτει δὲ αχπβ'. παραιτήσαντος τῆ Γακώβε, ἐπανῆλθε πάλιν τὸ γ'. Διονύσιος ὁ Μεσελίμης τῇ λ'. τῆ Ἰουλίε, ϗ μετὰ δύο χρόνους τῇ ις'. τῆ Μαρτίε πάλιν τὸ έ. ἐπέβη Παρθένιος ὁ Μογγιλάλος, ϗ πάλιν τῷ αχπέ. Ἀπριλ. κ'. διὰ κοινῆς προσκλήσεως συνόδε, Γάκωβος ὁ Λαρίσσης τὸ β'. λαβόντες ὁ μὲν Παρθένιος τὴν τῆς Βιδύνης μητρόπολιν, ὁ δὲ Διονύσιος τὴν τῆς Χαλκηδόνος.

Παρθένιος ὁ δ'. Διονύσιος τὸ β'. Ἀθανάσιος ὁ Ῥαιδεστῆ.

Γάκωβος ὁ Λαρίσσης Διονύσιος ὁ Μεσελίμης τὸ γ'. Παρθένιος τὸ έ. Γάκωβος ὁ Λαρίσσης τὸ β'. Διονύσιος τὸ δ'. Γάκωβος τὸ γ'.

§. 11. Τῷ δὲ αχπς'. τῇ κγ'. τῆ Σεπτεμβρίε, πάλιν τὸ δ'. ἐπέβη τῆ Πατριαρχικῆ θρόνε Διονύσιος ὁ Μεσελίμης, ϗ ἐξωθήσας αὐτὸν μετὰ δύο μῆνας Γάκωβος ὁ Λαρίσσης, ἔλαβε τὸν θρόνον αὐτὸς τὸ γ'. προσὰς δὲ τῆ θρόνε ἐπὶ ποσὸν χρόνον, παραιτήϑη αὐτὸν εἰς Καλλίνικον τὸν Πρέσσης, ὡς κατωτέρω ῥηθήσεται.

Ἐγκώμιον Διονυσίε.

§. 12. Τούτων τῶν Πατριαρχῶν, καθὼς ϗ τῶν ἀνωτέρω ῥηθέντων τὰς βίβς, τὰ ἤθη, ϗ τὰς πράξεις εἰς ἄλλας τα ἀφίνομεν ὅπε ἰξεύρσι, ϗ θέλσι νὰ τὰ περιγράψωσι· διὰ δὲ τὸν Διονύσιον Μεσελίμην, εἶναι παράπασιν ὁμολογέμενον, ὅτι ἦν ἀνὴρ πεπαιδευμένος, ἐνάρετος, διδακτικὸς, διδάσκων, τὸν Λόγον τῆ Θεῆ ἐπ' Ἐκκλησίας ἐν Κυριακαῖς, ϗ ἑορταῖς, νηστευτὴς, φιλακόλεθος, ζηλωτὴς τῆς Ἐκκλησιαστικῆς κατασάσεως, εἰδήσει τὰ πολλὰ λέγειν· τοιοῦτος ἦν ὅπε ὁ Καχαβέλας θαυμασὸς διδάσκαλος ἔχει μίαν φυλλάδαν ὡραιοτάτην πρὸς ἐγκώμιον αὐτῆ, εἰς τὴν ὁποίαν θέλει καταλάβει ὁ καθ' εἷς τὴν ἀρετήν τε· τέλος ἐν Βλαχίᾳ ἀπέθανε προγνὺς τὴν τελευτήν τε, εὐχόμενος, ϗ εἰπὼν, Κύριε εἰς χεῖρας σε παρατίθημι τὸ πνεῦμα με, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν· Ἡμεῖς δὲ ἐπαναλαμβάνομεν τοῦτο μόνον περὶ τῶν ἄλλων τὴν κακὴν διοίκησιν νὰ εἰπῶμεν, τὸ ὁποῖον ποτὲ μετὰ δακρύων ἐκράυγασεν ὁ Κλήμης Ῥώμης Ἐπίσκοπος λέγων, αἰσχρὸν, ϗ λίαν αἰσχρὸν, ϗ ἀνάξιον τῆς ἐν Χριστῷ ἀγωγῆς κτ'. εἶτα ἐπιφέρει, Μακάριοι οἱ προοδοποιήσαντες πρεσβύτεροι, οἵτινες ἔγκαρπον, ϗ τελείαν εἶχον τὴν ἀνάλυσιν.

Παλριάρχαι Γερασολύμων. Νεκτάριος.

§. 13. Τῷ αχξ'. Πατριάρχαι Γερασολύμων μετὰ τὸν Παΐσιον ἔγιναν, Νεκτάριος, ὅσις ἐλθὼν εἰς τὴν πόλιν τῷ αὐτῷ ἔτει κατέπεισε Μανολάκην τὸν ἐκ Καζορίας ἄνδρα πλούσιον, ϗ εὐλαβῆ, ϗ ἤγειρε σχολεῖα

λεῖν νὰ σπεδάζωσιν εἰς αὐτὰ τὰ Ἑλληνικὰ γράμματα ἐν Κωνσαντινοπόλει, Χίῳ, Ἄρτῃ, ἢ τῷ Ἀνατολικῷ· ἢ ἐν ἔτει αχξθ'. Γαννν. κγ'. Ἰνδικτ. ζ'. παραιτήσαντος τὸν Πατριαρχικὸν θρόνον τῆς Ἱερσαλὴμ τῷ αὐτῷ Νεκταρίᾳ, οἱ εὑρεθέντες ἐν Κωνσαντινοπόλει ἀρχιερεῖς Πατριάρχην ταύτης ἀνέδειξαν Δοσίθεον τὸν Καισαρείας Παλαιστίνης μητροπολίτην (α). Τῆς δὲ Ἀλεξανδρείας Πατριάρχης ὑπῆρξε Παΐσιος, τὸν ὁποῖον φθονήσας Παρθένιος ὁ Κωνσαντινοπόλεως Πατριάρχης, ὡς ἀπελθόντα διῆθεν εἰς Μοσχοβίαν, ἢ προφάσει χρώμενος τῇ Αὐτοκρατορικῇ ἐπιταγῇ, ἐκάθηρεν αὐτὸν παρανόμως τῷ αχξή. μηνὶ Νοεμβρ. ἢ τὸν Ῥόδε μητροπολίτην Ἰωακεὶμ Ἀλεξανδρείας Πατριάρχην ἀπέδειξε. Καὶ ἐν ἔτει αχοβ'. Ἰαν. ιβ'. Μακάριος ὁ Ἀντιοχείας Πατριάρχης τὸ ζῆν ἐξεμέτρησε, ἢ ἀντ' αὐτοῦ προεχειρίσθη ὁ.....(β).

Δοσίθεος.

Ἀλεξανδρείας Παΐσιος.

Ἀντιοχείας

§. 14. Ὁ δὲ Ἡγεμὼν τῆς Μολδοβλαχίας Βασίλειος ὁ ἀείμνηστος πληρώσας πάντα τὰ χρέη τῆ Πατριαρχείᾳ, ἢ ἀποδείξας αὐτὸ ἐλεύθερον ἀπὸ χρέη, οἱ ἀρχιερεῖς μὲ τὸν Πατριάρχην τόμον συνοδικὸν ἐξέθεντο, νὰ μὴν ζητῶνται πλέον ἀπὸ τὲς ἀρχιερεῖς ζητεῖαι, βοήθειαι, ἔρανοι, ἢ τὰ τοιαῦτα, ἀλλ' ὅμως αἱ τῶν Πατριαρχῶν ἀλλεπάλληλοι μεταβολαὶ μάταια τὰ τοιαῦτα ἀπεδείκνυον.

(α) Ἐπὶ τῆς παλριαρχείας τῷ ὁποίῳ Δοσιθέε, δηλαδὴ τῷ αχοβ'. συνήχθη ἐν Ἱεροσολύμοις σύνοδος περὶ τῶν τῷ Λεκάρεως κεφαλαίων, κατὰ Καλεϊνων, ἥτις ἐξέθετο κεφάλαια ἑξ. εἰς τὸ Α'. ἀποδεικνύει, ὅτι Κύριλλον ἐδέποτε τοιῦτον ἐγνώρισεν ἡ Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία, οἷον εἶναι φασιν οἱ ἀντίδικοι, ἔτε ἐκεῖνε οἵδε πώποτε τὰ κεφάλαια συγγραφήν· ἢ εἰς κύρωσιν ἀναφέρει τεσσαράκοντα ἢ ἐπέκεινα μαρτυρίας ἐκ τῶν ὁμιλιῶν τῷ Λεκάρεως, οἵτινες ἀποδεικύυσιν ὅτι ὁ Κύριλλος ἐφρόνει τὸ ἐναντιον.

Τὸ Β'. ὅτι εἰ ἢ καθ' ὑπόθεσιν ἐκεῖνε ἦν, ἀλλ' ἐ πάντῃ λαθραίως ἐκεῖνα ἐξέδωκε μηδενὸς εἰδότος τῶν Ἀνατολικῶν, μὴ ὅτι γε τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας.

Τὸ Γ'. ὅτι ἡ Κυρίλλε Ὁμολογία ἐκ ἔςι τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας Ὁμολογία.

Τὸ Δ'. ὅτι δυοῖν θάτερον, ἢ ἀδύνατον εἰδέναι τὴν Ὁμολογίαν ταύτην τὲς Ἀνατολικὲς, ἢ εἰδότας, ἀδύνατον ὅλως εἶναι Χριςιανές.

Τὸ Ε'. ὅτι ἔτως οἱ Ἀνατολικοὶ ἀποςρέφονται τὰ κεφάλαια ταῦτα, ὥςε μεθ' ὅρκε πολλάκις ἀποφαινόμενον τὸν Κύριλλον, ἢ ἐπ' Ἐκκλησίας τ' ἀναντία τοῖς κεφαλαίοις διδάσκοντα, μόνον διότι ἐ συνέγραψε κατ' αὐτῶν διὰ δύο πληρεσάτων συνόδων ἀναθέματι ἢ ἀφορισμῷ καθυπέβαλον.

Τὸ ς'. ἔςω ἔκθεσις ἐν ὀλίγοις περὶ τῆ πῶς φρονεῖ ἡ Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία, περὶ τῶν ἐν τοῖς κεφαλαίοις προβλημάτων.

Προσέτι ἐξέθετο αὐτὴ ἡ σύνοδος ὅρες ιή. ἢ ἐρωτήσεις δ'. μετὰ τῶν λύσεων αὐτῶν. Α'. εἰ δεῖ τὴν Θείαν Γραφὴν κοινῶς παρὰ πάντων τῶν Χριςιανῶν ἀναγινώσκεσθαι, ἢ ἡ λύσις φέρει τὸ ἐχί. Β'. εἰ σαφὴς ἐςὶν, ἡ Γραφὴ πᾶσι τοῖς ἀναγινώσκεσι Χριςιανοῖς, ἢ ἡ λύσις φέρει τὸ ἐχί. Γ'. ἱερὰν Γραφὴν ποῖα βιβλία καλεῖς; ἢ Δ'. περὶ τῶν ἁγίων εἰκόνων, ἢ τῆς προσκυνήσεως τῶν ἁγίων, πῶς ὀφείλομεν φρονεῖν.

(β) Κύριλλος Β'. τῷ αψιθ'. ὅθεν ἢ ὁ συγγραφεὺς δὲν τὸν ἴξευρεν ἐπειδὴ πρὸ τεσσάρων χρόνων τῆς τῷ Κυρίλλε διαδοχῆς εἶχε τελευτήσει.

Ψευδομεσίας Ἑβραίων.

§. 15. Κατὰ τέτες τὲς χρόνες ψευδομεσίας τις ἐνεφάνη τοῖς Ἰεδαίοις τῆτον τὸν τρόπον· Ἑβραῖός τις τὸ ὄνομα Σαβεδεὴ Σεβῆ ἀπὸ τῶν ἐν Κωνσαντινεπόλει Εὐγενῶν, εἰς μέρος τι κατοικῶν τῆς Κωνσαντινεπόλεως· ὑβρισθεὶς ϗ διωχθεὶς ὑπῆγεν εἰς Σμύρνην, κἀκεῖθεν εἰς Γάζαν, ὅπε ἀρξάμενος ἐυφημεῖν ἑαυτὸν μεσίαν, σπηλαίῳ τινὶ τῆς Παλαισίνης ὠκησε μετά τινων ἠπατημένων ὑπ' αὐτε, ἐκεῖθεν δὲ μηνύει τοῖς ἐν Ἱερσαλὴμ Ἰεδαίοις περὶ αὐτε, ϗ ὃκ ἐπίσευσαν αὐτῷ, ἦλθε ϗ εἰς Ἱερσαλὴμ ϗ ἀπεβλήθη· μετὰ ταῦτα πορευθεὶς εἰς Σμύρνην, ἐκεῖ πισέυεται ὑπὸ τῶν Ἰεδαίων, ϗ γράφει τοῖς ἐν Κωνσαντινεπόλει Ἰεδαίοις ϗ δέχεται, εἶτα ϗ ἀπὸ τὲς ἀπανταχῆ Ἰεδαίες, ϗ γίνεται κίνησις Ἰεδαίων πανταχόθεν, ἀπέρχονται Κωνσαντινεπολῖται Ἰεδαῖοι εἰς Σμύρνην, διαδίδοται φήμη ὅτι ϗ θαυματεργεῖ, διαπεραιῶται ἀπὸ Σμύρνην εἰς Καλλίπολιν, ϗ τρέχεσιν ἄπειρα πλήθη Ἑβραίων εἰς ἀπάντησίν τε· ἔφθασε ϗ ὁ περὶ αὐτῆ λόγος ϗ εἰς τὰ ὦτα τῆ ἐπιτρόπε τῆς βασιλείας τῶν Τέρκων, ϗ ἄγει αὐτὸν ἀπὸ Καλλιεπόλεως εἰς Βυζάντιον διὰ θαλάσσης τῷ ἀχξ'. ϗ ἐκ τῆ πλοίε ἐξάγεσιν οἱ δήμιοι τύπτοντες αὐτὸν, ϗ ἀπήγαγον εἰς τὸν ἐπίτροπον, ὃς ἐρωτήσας αὐτὸν εἰ ἀληθῆ εἰσὶ τὰ περὶ αὐτῆ ἀκεόμενα, ἐκεῖνος εἶπεν, ὅτι ἐςὶ σοφὸς, ϗ λέγει τὰ τῆ Θεῆ. ταῦτα ἀκέσας ὁ ἐπίτροπος ἔβαλεν αὐτὸν εἰς φυλακήν. τῶν Ἰεδαίων δὲ μὴ ἡσυχαζόντων διὰ τὰς χαρμοσύνας, ϗ καινὰς νομοθεσίας ἃς ἐδίδε αὐτοῖς, περιώρισεν αὐτὸν ὁ ἐπίτροπος εἰς τὸ τῆς Ἀβύδε φρέριον· Ἐν τέτοις ἀπαντᾶχῆ Ἰεδαῖοι θεωρῆντες νυκτὸς τὰ νέφη ἔλεγον, ἰδὲ Ἑβραίης τὰ νέφη ἐπαίρει εἰς Ἱερσαλὴμ, ἐλπίζοντες ἐν τάχει πάντες ἀναπτῆναι. καί τις Ἑβραῖος ἐν Ἄρτῃ ἐνδεσιαθεὶς ἄγαν καθ' ἑσπέραν βληθεὶς ἀναπτῆναι ἐκ τῆ ὑπερῴε εἰς γῆν πέπτωκε, ϗ κατεσυντρίφθη, ἑτοιμάζοντο δὲ πάντες πωλῆντες τὰ ἑαυτῶν κτήματα, ϗ ποιῆντες χρυσίον διὰ τὸ ἐυφόρητον· Τε Αὐτοκράτορος δὲ τῶν Τέρκων ἐν Ἀδριανεπόλει διατρίβοντος, ϗ τῆ ἐπιτρόπε αὐτῆ ἀπελθόντος εἰς Κρήτην, μὴ ἡσυχαζόντων τῶν Ἰεδαίων, πολλὰ δ' ἄλλα, ϗ μεγάλα ὑποτοπαζόντων πράγματα, ὁ Αὐθύπατος δέσμιον τὸν ψευδομεσίαν ἀπὸ τῆς Ἀβύδε ἤγαγε πρὸς τὸν Αὐτοκράτορα, ὅπε τερκήσας διὰ τὸν φόβον, αὖθις εἰς τὰς συναγωγὰς τῶν Ἰεδαίων ἐπορεύετο, τοῖς μὲν Τέρκοις λέγων ὑπάγειν ἵνα διδάξῃ τὴν τῆ Μωάμεθ πίσιν τοῖς Ἰεδαίοις, τοῖς δὲ Ἰεδαίοις πλεῖςα προφασιζόμενος ἐπισεύετο ὡς Μεσίας, λέγων, ὅτι ὅπω ἐλήλυθεν ἡ ὥρα· ἐδίδε δὲ αὐτῷ τὰς θυγατέρας αὐτῶν οἱ Εὐγενεῖς τῶν Ἰεδαίων, ϗ συνεφθείρετο ταύταις, ἵνα λάβωσι σπέρμα ἐξ αὐτῆ· πλεῖςα ϗ ἄλλα κρυφίως μετερχόμενος, δι' ἃ τελευταῖον ὑπερώρισεν αὐτὸν ἡ βασιλεία εἰς Κορώνην, κἀκεῖσε τὸ ζῆν ἀπέρριψε.

Ἕτερος.

§. 16. Καὶ πάλιν τῷ ᾳχπγ'. Ἑβραῖός τις ἐν Θεσσαλονίκῃ ἐκήρυξεν ἑαυτὸν εἶναι Μεσίαν, ϗ πάντες οἱ ἐν Ἱερσαλὴμ Ἰεδαῖοι πισεύοντες αὐτῷ ἔγραψαν, ϗ εἰς τὰς ἄλλας πόλεις ὅπε ἦσαν Ἰεδαῖοι δι' αὐτὸν, ἀποκα-

τα

τας ήσαντες διὰ γραμμάτων ἐν ἑκάστῃ πόλει ἡγεμόνα τον πρωτεύοντα τῶν Ἑβδαίων· Χαιρόντων δὲ τῶν Ἑβδαίων ἐπὶ τῷ ψευδομεσίᾳ αὐτῶν, καὶ τιμώντων αὐτὸν, ὡς βασιλέα, ἡ φήμη ἀφίκετο καὶ εἰς τὰ ὦτα τοῦ Αὐτοκράτορος τῶν Τούρκων, εἰς Βελιγράδιον διατρίβοντος τότε, ὅςις πέμψας εἰς Θεσσαλονίκην, πιάσαι αὐτὸν τὸν ψευδομεσίαν, εὗρον αὐτὸν οἱ ἀποσταλέντες ἐν οἴκῳ μετὰ δόξης ὀλίγης καθήμενον, καὶ τιμώμενον ὡς βασιλέα, τὸν ὁποῖον λαβόντες ἤφεραν πρὸς τὸν βασιλέα κἀκεῖ Μωαμετήσαντα διὰ τὸν φόβον, καὶ ἐπανακάμψαντα εἰς Θεσσαλονίκην, πολλοὶ τῶν παρ' Ἑβραίοις σπουδαίων, τὴν αἰσχύνην μὴ φέροντες ἐν Θεσσαλονίκῃ ἐμωαμέτισαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ'.

Περὶ τῶν ἀκμασάντων κατὰ τούτους τοὺς χρόνους ἐν ἀρετῇ καὶ μαθήσει Ἑλλήνων ἀνδρῶν.

§. 1.

Ἄνδρες ἐν ἀρετῇ καὶ μαθήσει περιφανεῖς κατὰ τοῦτον τὸν χρόνον ἤκμασαν Νεκτάριος Γεροσολύμων Πατριάρχης, Νικόλαος Κεραμεὺς, Γωάννης ὁ Καρυοφύλλης, Γεράσιμος ὁ Βλάχος, Παΐσιος ὁ Λιγαρίδης, Γλαρίων ὁ Κιγάλας, Παναγιώτης ὁ Ἑρμηνεὺς τῆς βασιλείας τῶν Τούρκων.

§. 2. Νεκτάριος Γεροσολύμων Πατριάρχης ἀπὸ Κρήτης καταγόμενος, ἐμαθήτευσε τὰ γραμματικὰ παρὰ Μελετίῳ τῷ Μακρῇ, διδασκάλῳ κατὰ τὸν Χάνδακα τῆς Κρήτης μετοχίῳ τῶν Σιναϊτῶν, τὰ δὲ λογικὰ, καὶ φιλοσοφικὰ παρὰ Θεοφίλῳ τῷ Κορυδαλεῖ· ἐν Σιναίῳ δὲ διατρίβοντος (ἐκεῖ γὰρ τὴν ἀσκητικὴν ζωὴν ἐπαιδεύθη) ἔγραψε τὸ καλούμενον χρονικὸν χρονογράφον· τοῦ δὲ Παϊσίου Πατριάρχου Γεροσολύμων ἐν Κυρίῳ κοιμηθέντος, κοινῇ ψήφῳ τῶν τε Ἁγιοταφιτῶν, καὶ τοῦ κὺρ Παρθενίου τοῦ τότε Πατριαρχεύοντος ἐν Κωνσταντινουπόλει, μετὰ τῶν κληρικῶν αὐτοῦ, καὶ ἀρχόντων, χειροτονεῖται Πατριάρχης Γεροσολύμων· πολλὰ κοπιάσας ἔντε καλλωπισμοῖς καὶ ἀνακαινίσμασι νέων τοίχων τῶν ἐν Γεροσολύμοις θείων ναῶν. Παραιτησάμενος δὲ τοῦ Πατριαρχείου διὰ γῆρας, καὶ ἀσθένειαν, ἐυρίσκετο εἰς Γεροσόλυμα ἐπιτροπεύων ἐκεῖ, ὅπου πρὸς τὰς προσκομισθείσας θέσεις παρὰ τῶν ἐν Γεροσολύμοις φρατόρων πρὸς αὐτὸν διὰ Πέτρου τοῦ αὐτοῦ μαΐζορος, περὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ Πάπα ἀντιρρήσεις συνεγράψατο, ὅπερ βιβλίον ἐτυ-

Νεκτάριος Γεροσολύμων.

ἐτυπώθη ἐν Γιασίῳ τῆς Μολδοβλαχίας τῷ ᾳχπβ'. μετήλλαξε δὲ τὸν βίον ἐν Ἱερουσαλὴμ παρὰ τῇ μονῇ τοῦ Ἀρχαγγέλου.

Νικόλαος ὁ Κεραμεὺς.

§. 3. Νικόλαος ὁ Κεραμεὺς ὥρμητο ἐκ τῆς τῶν Ἰωαννίτων ἐπαρχίας, ἐμαθήτευσε δὲ ἐν Οὐενετίαις παρὰ Προχώρῳ τῷ διδασκάλῳ, καὶ εἰς πολλὴν παιδείαν φθάσας φιλόσοφος, καὶ ἰατρὸς ἄριστος ἐχρημάτισεν· ἐξέδωκε δὲ καὶ διάφορα συγγράμματα ἰατρικὰ καὶ φιλοσοφικὰ, καὶ θεολογικὰ, λεξικὰ, καὶ κατὰ τῶν Παπιστῶν, ἐξ ὧν μόνον τὸ κατὰ τῶν πιστῶν τεῦχος ἐξεδόθη, ἐπιγραφὴν ἔχων ἀντέγκλημα τῶν ἐγκαλούντων ἀδίκως κατὰ τῆς μιᾶς καὶ μόνης ἁγίας καθολικῆς, καὶ ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας. τύποις ἐδόθη ἐν τῇ Ἐπισκοπῇ Ῥιμνίκι κατὰ τὸ ᾳψέ. ἔτος, ὅπερ ἐυρήσεις ἐν τῷ τόμῳ Χαρᾶς μετὰ τῆς ἐπὶ Φωτίῳ συνόδου φύλ. 10. φιλοπονηθὲν αὐτῷ τῇ τοῦ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως κὺρ Παρθενίου προτροπῇ, τὸν βίον μετήλλαξε τελευταῖον ἐν Γιασίῳ τῆς Μολδοβλαχίας κατὰ τὸ ᾳχο'. ἔτος.

Γεώργιος ὁ Καρυοφύλλης.

§. 4. Γεώργιος ὁ Καρυοφύλλης, ἀπὸ Βυζαντίου ὥρμητο, ἢ κατὰ τὸν Δοσίθεον Πατριάρχην Ἱεροσολύμων, ἐν τῷ κατ' αὐτοῦ συγγράμματι, ἔκτινος τῶν πέριξ χωρίων τῆς πόλεως Καρυαῖς λεγομένου, ἀφ' οὗ καὶ τὸ Καρυοφύλλης ὄνομα ἔλαβεν· ἐμαθήτευσε παρὰ Θεοφίλῳ τῷ Κορυδαλεῖ, καὶ φιλόσοφος περιπατητικὸς γέγονε τέλειος· ἔσχε μέγα ὄνομα ἐν Κωνσταντινουπόλει διδάσκαλος ταύτης χρηματίσας, καὶ μέγας λογοθέτης τῆς μεγάλης Ἐκκλησίας, γράψας διάφορα, τὴν μετασίωσιν ἀδαμῶς ἐδέχετο, καθάπερ, καὶ ὁ διδάσκαλος αὐτοῦ Κορυδαλεύς· τοῦτον τεθνηκότα, Δοσίθεος Πατριάρχης Ἱεροσολύμων Λυθηροκαλβινόφρονα ἐκήρυξε διά τινος βιβλιαρίου τυπωθέντος ἐν Γιασίῳ τῆς Μολδοβλαχίας, κατὰ τὸ ᾳχιβ'. ἔτος, περὶ αὐτοῦ δὲ καὶ μετὰ ταῦτα ῥηθήσεται.

Γεράσιμος ὁ Βλάχος.

§. 5. Γεράσιμος ὁ Βλάχος, ἀπὸ Κρήτης ἔσχε τὸ γένος, καθηγούμενος τοῦ μεγάλου Γεωργίου Σκαλητοῦ, διδάσκαλος τῶν ἐπισημῶν, καὶ Ἱεροκήρυξ, ὅσις εἰς Οὐενετίαν διάγων, καὶ τοῦ ἐκεῖσε ἀρχιερέως Φιλαδελφείας τεθνηκότος, ὑπὸ τῶν ἐν Οὐενετίαις ὀρθοδόξων Χριστιανῶν, ἀρχιερεὺς ἐκλέγεται Φιλαδελφείας, προσὰς δὲ τῆς ἐν Οὐενετίαις Ἐκκλησίας τῶν ὀρθοδόξων τὸ ζῆν ἐξεμέτρησεν· ἔγραψε ῥητορικὴν, φυσικὴν Περιπατητικῶς, Θεολογίαν κατὰ τοὺς Σχολαστικοὺς, ἁρμονίαν ὁρισικὴν τῶν ὄντων, Ἑλληνικὸν, καὶ Λατινικὸν Λεξικὸν, καὶ ἄλλα διάφορα, ἐξ ὧν τὸ Λεξικὸν, καὶ ἡ ὁρισικὴ ἁρμονία τῶν ὄντων ἐτυπώθησαν ἐν Οὐενετίαις.

Παΐσιος Λιγαρίδης.

§. 6. Παΐσιος ὁ Λιγαρίδης, ὥρμητο ἀπὸ τῆς Χίου· ἔτος ἦν τὸ πρῶτον μὲν ὑπερασπιστὴς τῆς Παπικῆς Ἐκκλησίας, καὶ ἔγραψεν ἑρμηνείαν τῆς θείας λειτουργίας πρὸς βοήθειαν ταύτης· ἱστορίαν περὶ τῶν Πατριαρχῶν, καὶ ἀσκητῶν κατὰ τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας· ἰδίως δὲ κατὰ τοῦ ἱεροῦ Φωτίου, καὶ ὑπὲρ τῆς ἀρχῆς τοῦ Πάπα· ἔπειτα δὲ ἀπελθὼν εἰς Μοσχοβίαν μεταμεληθεὶς ἐφ' οἷς ἐφρόνει, καὶ ἔγραψεν, ὑπερασπιστὴς ἄκρος τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας ἐγένετο, γράψας κατὰ Λυθηροκολβίνων, περὶ τοῦ ἁγίου

ἁγίε Πνεύματος, ὅτι ἐκ μόνε τε Πατρὸς ἐκπορεύεται, κατὰ τῆς ἀρχῆς τε Πάπα Λατινιςὶ. ἐκοιμήθη ἐν μετανοίᾳ, ᾗ οἱ ἐκεῖσε Χριςιανικοὶ ἔχασιν αὐτὸν εἰς ἀγαθὴν φήμην.

Γλαρίων Κιγάλλας.

§. 7. Γλαρίων ὁ Κιγάλλας, Κύπριος ἦν τὸ γένος, ἐμαθήτευσεν ἐν Οὐενετίαις ᾗ Παταβίῳ τὴν Λατινικὴν διάλεκτον, Γερομόναχος ὢν, ἐν Γεροσολύμοις ἐπορεύθη, ἔγραψε ᾗ Γραμματικὴν εἰς Ἑλληνικὴν διάλεκτον· εἶτα Κύπρε ἀρχιερεὺς χρηματίσας, ἐν Κωνσαντινεπόλει γράφων περὶ τῆς ἁπλανῆς ἑορτῆς τε Πάσχα, ἐτελεύτησε.

Παναγιωτάκης Ἑρμηνεὺς.

§. 8. Παναγιωτάκης Ἑρμηνεὺς τῆς βασιλείας τῶν Τέρκων, Βυζάντιος ἦν τὸ γένος, εἰδήμων τῆς Ἑλληνικῆς, Λατινικῆς, ᾗ Ἀραβικῆς διαλέκτε, Μαθηματικὸς ᾗ Ἀςρονόμος, ὡς ἐκ τῆς πρὸς αὐτὸν ἐπιςολῆς Ἀθανασίε Κυρκέρε, ᾗ περὶ τε ἐν Κωνσαντινεπόλει Ὀβελίσκε δηλᾶται. γέγονε περίφημος ἀπὸ τῆς διαλέξεως, ἣν μετὰ Βαυλῆ Ἐφέντη ἐπὶ παρεσίᾳ τε ἐπιτρόπε, ᾗ πάντων τῶν ἐν τέλει τῆς βασιλείας τῶν Τέρκων πεποίηκε, ᾗ ἄλλων αὐτῆ κατορθωμάτων, ᾗ ὠφελείας ἐκ ὀλίγης πρόξενος τοῖς Χριςιανοῖς, κατὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Κρήτης ὑπὸ τῶν Τέρκων, ἐγένετο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ'.

Περὶ Ἀλεξίε τε Μιχάλοβιτζ βασιλέως Μοσχοβίας, ᾗ τῶν γενομένων ἐπ' αὐτε ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ῥωσσίας.

§. 1.

Ἀλέξιος Μιχάλοβιτζ βασιλεὺς Ῥωσσίας.

Θανόντος Μιχαὴλ Θεοδώροβιτζ, ὡς εἴρηται ἐν κεφ. ἡ. ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ἀλέξιος ὁ Μιχάλοβιτζ ἔλαβε τὰ σκῆπτρα τῆς βασιλείας τῷ ἀχμέ. νέος ὢν ἔτι κατὰ τὴν ἡλικίαν, ᾗ ὑποκάτω εἰς ἐπιτρόπες αὐτε ἐκυβερνεῖτο τὸ βασίλειον, ἕως ὅ ἦλθεν εἰς ἡλικίαν ἀνδρικήν· ὅσις εἰς τὰς ἀχνγ'. πόλεμον συγκροτήσας ἐκτύπησε τὰς Πολώνας, ᾗ τὰς ἐπῆρε τὸ Σμολένσκο, μὲ πολλὰς ἄλλας χώρας τῆς Λιτυανίας μὲ ἐκεῖνο τὸ μέρος τῆς Οὐκραΐνας ὁπῆ εἶναι πέραν τε Νιέπερ ποταμῆ, μὲ τὴν Κίαιβον ᾗ ἄλλας πολλὰς πόλεις, ᾗ εἰς τὰς ἀχνέ ἐπῆρε τῶν Σβεδέζων διαφόρες πόλεις ᾗ κάςρα, ᾗ ἔπαυσε τὰ ἅρματά τε μὲ μίαν εἰρήνην διὰ δεκατρεῖς χρόνες ὁπῆ αὐτοὶ οἱ πόλεμοι ἐκράτησαν ἕως τὰς ἀχξζ'. τῷ δὲ ἀχξθ'. ἡ ἐπανάςασις Στεφάνε Στένκε Ῥαδτζὶν ὁπῆ ὁμῆ μὲ τὰς Καζάκας ἐποίησεν, ἐπροξένησε μεγά-

γάλην σύγχυσιν τῆ βασιλείᾳ, ἐπειδὴ ᾗ νὰ ὑπέταξεν ἔξω ἀπὸ τὰς ἄλλας πόλεις ᾗ ἐπαρχίας τῆς Μικρᾶς Ῥωσσίας, ᾗ τὸ βασίλειον τῆ Ἀστρακανίᾳ· ὅμως τέλος πάντων καταχαλασθεὶς ἀπὸ τὸν Γενεράλην Δοργορὰκ, ᾗ πιασθεὶς ἀπὸ τὰς ἰδίας παρεδόθη εἰς τὰς Μοσχόβας, οἵτινες τὸν ἐθανάτωσαν μὲ πικρὸν θάνατον, χωρίζοντές τον εἰς τέσσαρα μέρη, ᾗ θέττοντές τον ἐπάνω εἰς ξύλα ὑψηλὰ διὰ τροφὴν τῶν πετεινῶν, ᾗ ἔτως ἔλαβε τὴν ἀνταμοιβὴν τῶν κόπων τα.

§. 2. Μετὰ δὲ ταῦτα κινηθεὶς ὁ ῥηθεὶς ἔτος Ἀλέξιος ὁ Μιχάλοβιτζ, ᾗ στράτευμα ἀξιόλογον συναθροίσας, ᾗ ἑτοιμασθεὶς καλῶς μὲ τὰ ἀναγκαῖα τῆ πολέμᾳ, ἐκήρυξε κατὰ τῶν Τούρκων πόλεμον, μὲ τὸς ὁποίους ᾗ ἐπολέμησε κραταιῶς, ᾗ ἰσχυρῶς κατ ἐκεῖνον τὸν καιρὸν ἐξ αἰτίας τῶν Καζάκων, δηλαδὴ Ζαπροζάνων, ὁπῆ ἔτως ὠνομάζοντο ἔτοι, ἐρχόμενοι ᾗ προσρέχοντες εἰς τὴν ἐπίσκεψιν τῆ Κζὰρ, ᾗ ἠκολούθησεν ὁ πόλεμος μετ' αὐτὸς ᾗ ἐπὶ τῆ διαδόχᾳ αὐτῆ Θεοδώρᾳ, ὡς ῥηθήσεται. Ὡς τόσον αὐτὸς ὁ Ἀλέξιος ἐσάθη ἀνὴρ διαβεβοημένος εἰς φρόνησιν, ᾗ δύναμιν, ὡς οὐδεὶς ἄλλος, τῶν προ αὐτῆ βασιλευσάντων, ᾗ εἰς πάντα ὑψώσας τὰ κατ' αὐτὸν, πολυθρύλλητον τὴν βασιλείαν αὐτῆ ἀνέδειξε· Τελευταῖον ἀπέθανε τῷ ᾳχος'. Γαν. λ'. βασιλεύσας χρόνους λά. ἀφήσας υἱὸς δύο ἀπὸ τὸν πρῶτον θάλαμον, Θεόδωρον, ᾗ Γωάννην, ᾗ μίαν θυγατέρα Σοφίαν καλουμένην, ᾗ ἐκ τῆ δευτέρᾳ τὸν Πέτρον ὁπῆ εὐτυχῶς ἐβασίλευσε. Θεόδωρος δὲ ὡς πρωτότοκος διεδέχθη τὴν βασιλείαν τῆ πατρός τα, ὡς ῥηθήσεται κατωτέρω ἐν κεφ. ιέ.

Νίκων Πατριάρχης Ῥωσσίας.

§. 3. Ἐπὶ τότε τῆ βασιλέως Ἀλεξίᾳ Πατριάρχαι ἐχρημάτισαν τῆς Μοσχοβίας Νίκων, ᾗ Γωάσαφ· Νίκων δὲ ἐπιβὰς τῆ θρόνᾳ τῷ ᾳχνβ'. τῇ ί. τῆ Γαλίᾳ, ᾗ ἀρχιερατεύσας χρόνους ἓξ, καθαιρέσει ᾗ ἐξορίᾳ ὑπεβλήθη ὑπὸ τῆς Συνόδου ὁπῆ ἐν Μοσχοβίᾳ ἐσυναθροίσθη διά τινας καινοτομίας αὐτῆ ᾗ ἀγερωχίας, καθὼς οἱ ἐκεῖσε ἀπελθόντες Πατριάρχαι, ὅ, τε Ἀλεξανδρείας Παΐσιος, ᾗ ὁ Ἀντιοχείας Μακάριος ἐβεβαίωσαν.

Σύνοδος ἐν Μοσχοβίᾳ κατὰ Νίκωνος.

§. 4. Διὰ αἰτίαν λοιπὸν τῶν καινοτομιῶν τῆ Πατριάρχου Νίκωνος, ᾗ δι' ἄλλας Ἐκκλησιαστικὰς ὑποθέσεις, σύνοδος ἐν Μοσχοβίᾳ ἐσυναθροίσθη τῷ ᾳχξζ'. ἐν μηνὶ Γαννουαρ. μὲ θέσπισμα τῆ Αὐτοκράτορος Ἀλεξίου, παρόντος αὐτῆ, ᾗ τῶν ἄνωθεν δύο Πατριαρχῶν, ᾗ μητροπολιτῶν ιε'. Ἐπισκόπων ιγ'. Ἀρχιμανδριτῶν ᾗ ἡγουμένων μδ'. τῶν ἐκ τῆς μεγάλης, ᾗ Μικρᾶς Ῥωσσίας συναθροισθέντων ὑπὲρ τῆς διορθώσεως τῶν κακῶς ᾗ ἀμαθῶς παρὰ τῶν διεφθαρμένων τὸν νοῦν αἱρετικῶν παρεισαχθέντων τῇ Ἐκκλησίᾳ αὐτῶν, τὰ ὁποῖα ἦσαν ταῦτα. ά. Ἔλεγον τὰ νεωστὶ μεταφρασθέντα Ἐκκλησιαστικὰ βιβλία, ᾗ διορθωθέντα, ᾗ τυπωθέντα ἐπὶ Νίκωνος τῆ Πατριάρχου νὰ εἶναι αἱρετικά· β'. τὰς παλαιὰς Ἐκκλησιαστικὰς τάξεις, ᾗ παραδόσεις, τὰς ὁποίας παρὰ τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας

σίας παρέλαβον, ἀναισχύντως ἐκακολόγων. γ'. ἔλεγον τὴν Ἐκκλησίαν, μηκέτι Ἐκκλησίαν εἶναι, καὶ ἑπομένως μήτε ἀρχιερεῖς εἶναι, μήτε ἱερεῖς· δ'. μήτε τὰς προσφορὰς δέχεσθαι τῶν Χριστιανῶν, τὰς μὴ κατὰ τὰς αὐτῶν διδασκαλίας τετυπωμένας, τινὰς Σταυρὸς ἐχούσας, εἰς τὸ νὰ ἀποτελῶσι τὰς θείας μυσαγωγίας, ὁμοίως καὶ ἄλλα πολλὰ ἐδογμάτιζαν κατὰ τὸ φαινόμενον εἰς αὐτούς, καὶ οὐχὶ κατὰ τὴν Ἐκκλησιαστικὴν διατύπωσιν, τὰ ὁποῖα πάντα ἡ συναθροισθεῖσα σύνοδος ἀνατρέψασα, τὴν ἀρχαίαν συνήθειαν τῆς Ἐκκλησίας, καὶ τὰ ὀρθὰ δόγματα ἀνακαινίσασα ἐβεβαίωσεν (α)· ἐξέθετο καὶ κανόνας ν'. τελευταῖον καθήραντες τὸν Νίκωνα διὰ τινὰς καινοτομίας αὐτοῦ, καὶ τὰ ὑπὸ τοῦ βασιλέως κινηθέντα ζητήματα λύσαντες, ἐπροχείρισαν Πατριάρχην Μοσχοβίας ἀντὶ τοῦ Νίκωνος, τὸν ὅλεθρον Γωάσαφ τῷ ἑπομένῳ ἔτει τῇ ζ'. τοῦ Γενάρη· ἀνάγνωθι τὸν τόμον τῆς αὐτῆς συνόδου καταγραφέντα, καὶ ἐν τῷ κώδικι εὑρισκόμενον τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει κειμένης βιβλιοθήκης τῶν Ἱεροσολύμων,

§. 4. Οὗτοι οἱ Πατριάρχαι ἀνέτρεψαν, καὶ τὴν γενομένην σύνοδον ἐν τῇ Μοσχοβίᾳ ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου αὐτῆς Μακαρίου ἐπὶ τοῦ εὐσεβοῦς βασιλέως Γωάννου τοῦ Βασίλοβιτζ τῆς Μοσχοβίας, καὶ πάσης Ῥωσσίας, ὡς κακῶς δογματίσασαν τινά. τὸ σημεῖον δηλαδὴ τοῦ Σταυροῦ διὰ τῶν δύο μόνον δακτύλων γίνεσθαι, καὶ οὐχὶ διὰ τριῶν· τὸ ἀλληλούϊα δὶς μόνον ψάλλεσθαι, καὶ ὄ τρὶς, καὶ περὶ τῶν λοιπῶν τῶν περιεχομένων ἐν τῷ καλουμένῳ ὑπ' αὐτῶν βιβλίῳ ἑκατοστὸν κεφάλαιον καὶ περὶ ἀρᾶς, τὴν ὁποίαν παραλόγως ἐξέδωκαν.

(α) Αὐτοὶ εἰσὶν οἱ νῦν λεγόμενοι Ῥασκόλνικοι διὰ τοὺς ὁποίους ῥηθήσεται εἰς τὸν ἑπόμενον τέταρτον τόμον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ'.

Περὶ Φερδινάνδου τοῦ Δ'. καὶ Λεοπόλδου τῶν ἐν τῇ Δύσει Αὐτοκρατόρων, καὶ τῶν γενομένων ἐπ' αὐτῶν ἐν τῇ Δυτικῇ Ἐκκλησίᾳ.

§. 1.

(Φερδινάνδος Δ'. Αὐτοκράτωρ ἀπὸ Χ. Γ. 1657.

Ἀποθανόντος ὡς εἴρηται, Φερδινάνδε Γ'. τῷ ᾳχνζ'. Αὐτοκράτωρ Ῥωμαίων ἐκλέχθη ὁ υἱὸς αὐτοῦ Φερδινάνδος Δ'. τῇ ὁποίᾳ μετὰ μ'. ἡμέρας τῆς ἀποβιώσεως τοῦ πατρός τε ἀποθανόντος, Αὐτοκράτωρ ἐκλέχθη Λεοπόλδος Ἰγνάτιος τῷ αχνή. ἐφ' ᾧ καταζροφὴ τῶν Τούρκων, ἀχὶ τυχοῦσα ἔγινε· διότι αὐτοὶ ἐγείραντες πόλεμον κατὰ τοῦ Λεοπόλδου τῷ ᾳχπβ'. ὑπὸ ἡγεμόνι τῷ Καραμυσαφᾷ τήν τε Παννονίαν λεηλατίσαντες, καὶ τὴν Οὐϊέννην πολυορκίσαντες περίπου τοὺς δύο μῆνας, τελευταῖον νικηθέντες μὲ μεγάλην βλάβην διεσκορπίσθησαν, καὶ ἑπομένως τοῦ μεταξὺ αὐτῶν πολέμου κατὰ συνέχειαν συγχροτημένου μέχρι τοῦ ᾳψ. πολλῶν πόλεων ὑσερήθησαν.

(Λεοπόλδος Αὐτοκράτωρ ἀπὸ Χ. Γ. 1658.

§. 2. Τοῖς Γερμανοῖς συμφωνήσαντες οἱ Οὐενετοὶ πόλεμον ἤγειραν κατὰ τῶν Τούρκων, καὶ εὐτυχῶς προχωρῆσαντες τήν τε Λευκάδα νῆσον καὶ τὴν Πελοπόννησον μὲ ἄλλα τινὰ ἐκυρίευσαν.

§. 8. Τῷ αχπζ'. ἤγειρε πόλεμον ὁ τῆς Γαλλίας βασιλεὺς κατὰ τοῦ Αὐτοκράτορος, ὅσις μὴ δυνηθεὶς νὰ ἀντισαθῇ εἰς αὐτὸν, καὶ εἰς τὸν μονάρχην τῶν Τούρκων, συνεφώνησε μὲ τὸν βασιλέα τῆς Ἀγγλίας Γαλιέλμον, καὶ Ὁλάνδας, καὶ ἄλλους, οἵτινες ἐνωθέντες σφοδρῶς αὐτὸν κατηγωνίσαντο.

Ῥώμης Ἀρχιερεῖς.

§. 4. Ῥώμης Ἀρχιερεῖς ἐπὶ τούτου τοῦ Αὐτοκράτορος ὑπῆρξαν Ἀλέξανδρος Ζ'. Κλήμης Θ'. Κλήμης Ι'. Ἰννοκέντιος ΙΑ'. Ἀλέξανδρος Η'. Ἰννοκέντιος ΙΒ'. καὶ Κλήμης ΙΑ'.

Ἀλέξανδρος Ζ'.

§. 5. Ἀλέξανδρος Ζ'. τῷ αχνέ. Πάπας προεχειρίσθη, ὅσις συναριθμεῖται μὲ τοὺς πεπαιδευμένους Πάπας, διότι ἀχὶ μόνον εἰς τὴν ἐξωτερικὴν φιλοσοφίαν, ἀλλ' ἔτι καὶ εἰς τὴν νομικὴν ἐπιςήμην, καὶ εἰς τὴν θεολογίαν τὴν τῶν μεταγενεςέρων διέπρεψε, διὰ μέσου τοῦ ὁποίου τὴν εἰσάγουσαν ὁδὸν εἰς τὴν τῆς Παπικῆς ἀρχιερατείας ἀξίαν διήνοιξε, τῆς ὁποίας ἐγκρατὴς γενόμενος, τὸν Πεδεμόντιον διωγμὸν κατὰ τῶν Βαλδικῶν ἤγειρε, καὶ μ' ὅλον ὅπου εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ἀρχιερατείας του ἐφαίνετο πῶς ἐχθρωδῶς

δῶς νὰ διάκηται εἰς τὴν κακὴν τῶν Ρ'ώμης Πάπων συνήθειαν, ὁπῦ μὲ πλεσιώτατα χαρίσματα ἐπλάτιζαν τὲς συγγενεῖς τες, ἀλλ' ὕστερον περισσότερον ἀπέδειξεν ἑαυτὸν παρομοίως μὲ τὲς πρὸ αὐτῦ πολλὰ προσκείμενος εἰς τὲς ἀνεψιάς τε· ἐκ δευτέρε πίνακα ἐκδέδωκε κατὰ τὸ ᾳχξζ'. τὰ ἀπηγορευμένα βιβλία, τὰ ὁποῖα νὰ συντελεσθῶσιν ἡ ἐν Τριδέντω σύνοδος προκατήγγειλε μὲ συνέλευσιν ιή. ᾗ κέ. ᾗ τότε τῇ αὐτῦ ἐξεσίᾳ προσέταξε Πῖος Ε'. νὰ ἐκδοθῶσι, ᾗ μετὰ τῦτον Σῆξτος Ε'. ἤυξανε, ᾗ Κλήμης Η'. ἀνατεθεώρηκε.

§. 6. Κλήμης Θ'. Πάπας προεχειρίθη τῷ ᾳχξζ'. ἀνὴρ πεπαιδευμένος, ὅσις ἀπὸ Ο'υρβανὸν Η'. Νάντζιος αὐτῦ ἀπεσάλη εἰς Ι'σπανίαν, κακεῖθεν ἀνακληθεὶς εἰς Ρ'ώμην ὑπὸ Ι'ννοκεντίε τῦ Ι'. τὸν ἰδιώτην βίον διῆγε. Κανονικὸς μόνον ὢν ἐν τῷ Ναῷ τῆς ἁγίας Μαρίας μείζονος, ἔπειτα καὶ διοικητὴς τῆς πόλεως ἔγινε, ᾗ πρῶτος ἀσηκρῆτις, τελευταῖον ᾗ Πάπας, ὅσις ἀρχιερατεύσας χρόνες τρεῖς ἀπέθανε. Κλήμης Θ'.

§. 7. Διάδοχος αὐτῦ ἔγινε τῷ ᾳχό. Αἰμύλιος ὁ Α'λτιέρης, Ρ'ωμαῖος τὸ γένος, ὀλίγον πρότερον Καρδινάλης προχειριθεὶς, ὁ ἐπονομασθεὶς Κλήμης Γ'. ὅσις γενόμενος Πάπας εὐθὺς ἄλλο ἀξιολογώτερον ἐποίησε, πάρεξ ὅτι πολλὲς τῶν μεταγενεσέρων ἁγίες ἐχειροτόνησε. Κλήμης Γ.

§. 8. Μετὰ τῦτον Ε'πίσκοπος Ρ'ώμης προεβλήθη Ι'ννοκέντιος ΙΑ'. τῷ ᾳχοϑ'. ὅσις εὐθὺς ἄλλο ἐνόμιζε πρεπωδέσερον νὰ ἁρμόττῃ εἰς τὴν αὐτῦ μεγαλειότητα, ὡς τὸ νὰ ἐγείρῃ ἔριδας, μάχας, ᾗ πολέμες εἰς τὲς τῶν Χριςιανῶν ἡγεμόνας, ᾗ συμφωνίας νὰ ποιῇ μὲ αὐτὲς κατὰ τὸ συμφέρον τε. Ι'ννοκέντιος ΙΑ'.

§. 9. Τῦτον διεδέξατο Πέτρος ὁ Ο'ττομβόνος, Ο'υενετὸς, Α'λέξανδρος Η'. ἐπικληθεὶς τῷ ᾳχπϑ'. τῦ ὁποίε τὸ ἀξιολογώτερον ἀποτέλεσμα ἦν ὁ κανονισμὸς, δι' ὃ ἐν ἔτει ᾳχιή. πέντε μεγάλες ἁγίες νεοφανεῖς μὲ τὲς λοιπὲς συνηρίθμησεν· ἀρχιερατεύσας δὲ χρόνον ἕνα, ᾗ μῆνας τρεῖς ἐτελεύτησε. Α'λέξανδρος Η'.

§. 10. Τῷ ᾳχιά. τῇ κβ'. Γενὶς Ρ'ώμης Ε'πίσκοπος προεχειρίθη Α'ντώνιος ὁ Πιγνατέλος ὁ Νεαπόλεως Α'ρχιεπίσκοπος, Ι'ννοκέντιος ΙΒ'. ἐπικληθεὶς, κατὰ μίμησιν Ι'ννοκεντίε ΙΑ'. ὁπῦ ἀνέβασεν αὐτὸν εἰς τὸ τῦ Καρδιναλίε ἀξίωμα, ὅσις εἰς ἔσχατον γῆρας ἐλθὼν ἀπέθανε τῷ ᾳψ'. διάδοχον τῦ θρόνε ἀφήσας Γωάννην Φραγκίσκον τὸν Α'λβανον, Κλήμεντα ΙΑ'. ἐπονομαθέντα. Ι'ννοκέντιος ΙΒ'. Κλήμης ΙΑ'.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ'.

Περὶ τῶν ἐγερθεισῶν διχοσασιῶν ἐν τῇ Παπικῇ Ἐκκλησίᾳ σὺν τῇ Λυθηρανικῇ, καὶ τῇ τῶν Ῥεφορμάτων, καὶ περὶ διαφόρων αἱρετικῶν ἀναφανέντων ἐν τούτοις τοῖς χρόνοις.

§. 1.

Κορνήλιος ὁ Γανσένιος.

Κορνήλιος ὁ Γανσένιος ὁ ἐν τῇ Φιλανδρίᾳ Ἐπίσκοπος Ἴπρας, σύγγραμμα ὑπὸ τίτλῳ τῆ Αὐγυστίνᾳ περὶ τῆς χάριτος ἐκδέδωκε, τὸ ὁποῖον μετὰ τὸν τῆ συγγραφέως θάνατον ἐτυπώθη τῷ ᾳχμ'. ὕτω δὲ τῆτο τὸ σύγγραμμα ὠνόμασαν, ἐπειδὴ ταύτην τὴν διδασκαλίαν, τὴν ὁποίαν εἰς αὐτὸ τὸ τεῦχος διϊσχυρίσθη νὰ ἀποδείξῃ ἐκ τῶν τῆ Αὐγυστίνᾳ συγγραμμάτων, ἐνόμιζε νὰ βεβαιῶται, εἰς τὸ ὁποῖον τρανῶς κατεπολέμει ὁ Γανσένιος τὸν Μολίναν, τὸν Σαρίζιον, καὶ τὰς λοιπὰς ὁποῦ ἦσαν προσκείμενοι εἰς τὴν δόξαν αὐτῶν. συνηγόρει δὲ, ὅτι ἡ χάρις ἐνεργεῖ χωρὶς τινὰ ἀντίστασιν, ὅτι εἶναι ἰδικὴ ἀπὸ τὸν σκοπὸν τῆ Θεῆ, ὅτι ἀδεμία εἶναι ἡ ἐπαρχᾶσα χάρις, πάρεξ ἐκείνη ὁποῦ τὴν μακαριότητα ἐνεργείᾳ συντελεῖ, ὅτι ὁ Χριστὸς δὲν ἀπέθανε διὰ τὴν σωτηρίαν πάντων τῶν ἀνθρώπων. Ἐπειδὴ δὲ ἡ τῆ Γανσενίᾳ διδασκαλία μὲ τὴν τῆ Μολίνου ἐναντιώνετο, ἦν τελείως ἀνεπίδεκτον τὸ σύγγραμμα αὐτῆ. εἰς τὰς ὁπαδὰς τῆ Μολίνᾳ ἐκ τῆς ἑταιρείας τῆ Ἰησῆ. ὅθεν πολλοὶ ἀπὸ αὐτὰς κατὰ Γανσενίᾳ ἐφέροντο, ᾗ τελείως δὲ ἐδέχοντο τὸ σύγγαμμα αὐτῆ, μὲ τὰς ὁποίας προσέκειτο Οὐρβανὸς Η'. ὅσις τῷ ᾳχμά. δι' ἐκδοθείσης βάλλης, τὸ τῆ Γανσενίᾳ σύγγραμμα κατεδίκασεν· ὅτι δι' αὐτὸ αἱ κατακριθεῖσαι ὑπὸ τῶν πρὸ αὐτῆ διχοσασίαι, ἢ ἀπηγορευθεῖσαι νὰ προβάλλωνται, εἰς ἐνθύμησιν ἤρχοντο· περὶ ταύτης τῆς βάλλης πολλὰ ὀλίγον ἐφρόντιζαν οἱ Βέλγοι, τὴν ὁποίαν ὅτε νὰ δημοσιευθῇ εἰς τὴν ἐπικράτειαν αὐτῶν ἄφιναν. Ὁ Πάπας λοιπὸν διὰ νὰ καταςήσῃ ἰσχυροτέραν τὴν προεκτεθεῖσαν αὐτῆ βάλλαν, πάλιν αὐτὴν ἐβεβαίωσεν ἐν ἔτει ᾳχμδ'. ταύτην δὲ τὴν βεβαίωσιν ἔλαβε πάλιν Ἰννοκέντιος Ι'. ἀφ' ᾗ ἔδωκε τῷ Γανσενίῳ πέντε προτάσεις ὡς

(α) Περὶ τῆς τοιαύτης φιλονεικίας πλατύτερον ῥηθήσεται ἐν τῷ ἑπομένῳ τετάρτῳ τόμῳ.

ὡς αἱρετικάς, ἀλλ' ὅτε ὅτως ἡσύχαζαν· Ὅθεν Ἀλέξανδρος Ζ'. τετάρτην ἐκδὸς βάλλων, τὸν Γανσένιον κατέκρινε, καὶ μετὰ ταύτην καὶ ἑ. καὶ μόλις ἐπιπολαίως ἡ περὶ τούτων ἔρις καὶ φιλονεικία ἐσιωπήθη.

§. 2. Ἐν δὲ τῇ τῶν Λυθηρανιζῶν Ἐκκλησίᾳ, φιλονεικία ἠγέρθη μεταξὺ τῶν Τυβιγγικῶν θεολόγων περὶ τῆς σάσεως τῆς τοῦ Χριστοῦ ἐκκενώσεως καὶ ὑψώσεως. οἱ Τυβιγγικοὶ θεολόγοι διϊσχυρίζοντο, πῶς ὁ Χριστὸς ὡς ἄνθρωπος, ἤτοι κατὰ τὴν αὐτοῦ ἀνθρωπότητα εἰς τὴν τῆς ἐκκενώσεως σάσιν ὁπῶ ἐκοινώθη, καὶ ἡνώθη μὲ τὴν αὐτοῦ μεγαλειότητα, τέλεια νὰ μεταχειρίζηται τὸν τρόπον τοῦτον, ὥστε εἰς μέσον ἔτι τοῦ θανάτου, ὡς βασιλεὺς πάντα τὰ ἐν Οὐρανῷ, καὶ ἐν γῇ παρὼν ἐκυβέρνει, μ' ὅλον ὁπῶ ἀπόκρυφα. ἐξ ἐναντίας δὲ οἱ Γιεσικοὶ προσεβεβαίωναν νὰ εἶναι ἡ ἐκκενώσεως σάσις, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ Χριστὸς ἐκένωσεν ἑαυτὸν, ὄ μόνον ἀπὸ τὴν θείαν αὐτοῦ μεγαλειότητα τὴν καθ' ἕξιν, ἀλλὰ καὶ τὴν πληρεσάτην, καὶ παντοτεινὴν γυμνασίαν τῆς θείας δόξης, ὅτε διὰ τοῦτο ἐκεῖνον ἀπηρνοῦντο ὅτι εἰς ὅλον τὸν τῆς ἐκκενώσεως χρόνον ὅδενα παντελῶς εἶδος τῆς θείας μεγαλειότητος ὁ Χριστὸς ἔδωκε· διότι τὸ ἐναντίον τὰ τοσαῦτα παρ' αὐτοῦ ἐκδοθέντα θαύματα, τὰ βάθη τῶν καρδιῶν καὶ διανοιῶν ἔδειχναν καὶ ἐφανέρωναν, ἀλλ' ἠρνοῦντο τὴν πλήρη, καὶ ἀκατάπαυσον τῆς μεγαλειότητος χρῆσιν ὁπῶ ὁ Χριστὸς ἐκενώθη. οἱ Σαξονικοὶ θεολόγοι πρὸς τὴν ζήτησιν τάχα, ὁ Χριστὸς κατὰ σάρκα εἰς τὴν σάσιν τῆς ἐκκενώσεως πανταχοῦ παρὼν ἦν; ὅτως ἀπεκρίθησαν κατὰ τὴν αὐτῶν κρίσιν. Ἡ ζήτησις αὐτὴ εὐκόλως δύναται νὰ διαλυθῇ· διότι ἐὰν ἡ παρουσία ληφθῇ ἰδικῶς, ἀντὶ τοῦ ἐν πᾶσι πανταχοῦ εἶναι, ἤτις συνέρρευσεν ἐκ τῆς προσωπικῆς ἑνώσεως, καὶ τῆς ἀπείρου κοινωνίας τῆς ὑποσάσεως, ὡς ἀρχῆς παρισώσης, πρόδηλον, ὅτι δὲν δύναται νὰ ἀρνηθῇ τὴν τοῦ Χριστοῦ σάρκα· προσέτι εἰς τὴν σάσιν τῆς ἐκκενώσεως παροῦσα νὰ ἦν ἡ σὰρξ μὲ τὰ κτίσματα, ἢ νὰ μὴν ἦν μακρὰν ἀπὸ κτίσμα τι, διὰ τὴν πραγματικὴν μέθοδον τῆς ἀπείρου, καὶ τῶν πάντων περιεκτικῆς ὑποσάσεως. ἐὰν δὲ ἡ παρουσία λαμβάνηται περιεκτικῶς κατὰ τὴν πρόσληψιν, καὶ τον νοῦν τῆς Γραφῆς, ἀντὶ τῆς μηδαμόθεν διαχωρήσεως ληφθήσεται.

Φιλονεικία Λυθηρανιζῶν περὶ Χριστοῦ.

§. 3. Ἐπὶ Γνωκεντίου ΙΑ'. περὶ τὰ ᾳχπ'. ἀπὸ Χριστοῦ, πρεσβύτερός τις μοναχὸς ἐν Ῥώμῃ ὑπῆρξε, Μιχαὴλ ὀνόματι, ὁ Μολῖνος ἐπονομαζόμενος, ἐπάγγελμα ἔχων ἀπὸ τὸν Πάπαν λαβὼν, τὸ νὰ διορθώνῃ τὰς τῶν ἐν αὐτῇ τῇ Ῥώμῃ πλημμελούντων ἀνθρώπων συνειδήσεις, ὅσις τοιαύτην ὑπόκρισιν ἁγιότητος ἔχων, λάθρα καὶ κρυφίως τὰς ἀνθρώπους ἐδίδασκε τὰς φρενοβλαβείας καὶ αἱρέσεις τοῦ, αἱ ὁποῖαι τοιαῦται ἦσαν, Α'. ὅτι ἡ ἀνθρωπότης τοῦ σεσαρκωμένου Θεοῦ Λόγου δὲν ἐντυγχάνει τῷ Πατρὶ, ἀλλὰ μόνον ὁ Λόγος ὁ ὢν ἀϊδίως ἐν τοῖς κόλποις τοῦ Πατρός· κτ'. β'. προσκύνησις καὶ τιμὴ εἰς τὰς ἁγίας εἰκόνας δὲν πρέπει οἱ πιστοὶ νὰ δίδωσι. Γ'. τῶν παρὰ τοῖς Παπισταῖς διαβεβοημένων Ἐνδελγεντζιῶν μηδεμίαν ὠφέλειαν εἶναι, ὁμοίως ἀδεμία ἀνάγκη νὰ εἶναι ἡ πρὸς πνευματικὸν πατέρα ἐξομολόγησις

Μιχαὴλ Μολινός.

σις τῶν ἁμαρτιῶν, διότι πᾶσαι αἱ ἁμαρτίαι ἐξαλείφονται, ὡς ἔλεγε, μὲ τὴν ἐν ἀναπάυσει ἡσυχαστικὴν προσευχὴν, ἡ τὸς ὁπαδὸς αὐτῦ πάσῃ σπουδῇ παρεκίνει ἀναμφιβόλως νὰ μεταλαμβάνωσι τῆς ἱερᾶς κοινωνίας, χωρὶς νὰ ζητῶσι λύσιν ἁμαρτιῶν παρὰ τῦ Πνευματικῦ Πατρός. Δ'. αἱ σαρκικαὶ συνουσίαι ὁπῦ γίνονται χωρὶς σκάνδαλον, τελείως νὰ μὴν εἶναι ἁμαρτία, κτ'. τότε τὰς αἱρέσεις γνωρίσας ὁ Διετρὲ Καρδινάλιος φανερὰς ἐποίησεν εἰς τὸ ἅγιον ὀφίκιον, ὡς ὀνομάζουσιν, ἐγκαλέσας αὐτὸν, παρὰ τοῦ ὁποίου ἐδόθη προσαγὴ νὰ σφαλιωθῇ μέσα εἰς τὸ φρούριον τὸ ἐπ' ὀνόματι τῦ ἁγίου Ἀγγέλου, ἐν ἔτει αχπέ. ἡ μετὰ παρέλευσιν τινῶν μηνῶν, τὴν διδασκαλίαν αὐτῦ ὡς αἱρετικὴν ἀποκηρύξας τὴν τῆς τιμωρίας δίκην ἔλαβε, νὰ μείνῃ ἐφ' ὅλης τα τῆς ζωῆς εἰς τὴν φυλακήν. Τελευταῖον τῷ αχπζ'. ἡ αὐτῦ διδασκαλία παρὰ τῆς ἁγίας ὑπ' αὐτῶν συνάξεως κατεκρίθη, ὡς προτάσεις αἱρετικὰς περιέχουσα ξή. ἀνάγνωθι τὴν προθήκην τῇ τῦ Γαλδρυχίου ἱστορίᾳ ἐν τῷ βίῳ Ἰννοκεντίου τῦ ιά.

Κατάσασις Ἀγγλίας.

§. 4. Ἐν τῇ Ἀγγλίᾳ τελευτήσαντος Καρόλου Β'. τῷ αχπέ. ὁ ἀδελφὸς αὐτῦ Γάκωβος Β'. βασιλεὺς ἀνηγορεύθη. προσκείμενος δὲ τοῖς Παπιστῶν παρεύδυς μετὰ τὴν αὐτῦ ἀνάρρησιν, πρόγραμμα ἐκδέδωκε, νὰ εἶναι ὁ καθ' εἷς ἐλεύθερος νὰ πιστεύῃ κατὰ τὴν θέλησιν τῆς συνειδήσεώς του, ἀπὸ τὸ ὁποῖον πρόγραμμα προεγνωκότες οἵ, τε Ἐπίσκοποι τῆς Ἀγγλίας, ἡ οἱ Προτεστάνται, τὴν γνώμην ὁπῦ ἔτρεφε πρὸς αὔξησιν μὲν τῦ Παπισμοῦ, ὄλεθρον δὲ ἡ βλάβην αὐτῶν, τοῦτον μὲν τῦ βασιλείου ἔξωσαν, ὅσις μόλις διασωθεὶς μετὰ γυναικὸς ἡ παίδων, εἰς τὸν τῆς Γαλλίας ῥῆγα Λεδοβίκον ΙΔ'. κατέφυγεν, ἀντεισήγαγον δὲ τὸν Ῥάγγες Πρίγγιπα ὁπῦ ἦν ὁμόφρων μὲ αὐτὸς τῷ αχπή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΕ'.

Περὶ Θεοδώρου τῦ Ἀλεξίοβιτζ, Πέτρου καὶ Ἰωάννου τῶν αὐτῦ Ἀυταδέλφων βασιλέων τῆς Μοσχοβίας, καὶ τῶν γενομένων ἐν τῇ αὐτῶν Ἐκκλησίᾳ.

§. 1.

Θεόδωρος Ἀλεξίοβιτζ βασιλεὺς Ῥωσσίας.

Μετὰ τὸν, θάνατον τῦ Ἀλεξίου Μιχάλοβιτζ, ὡς εἴρηται ἀνωτέρω ἐν κεφ ιβ. ὁ πρωτότοκος υἱὸς αὐτῦ Θεόδωρος Ἀλεξίοβιτζ, βασιλεὺς Μοσχοβίας ἡ πάσης Ῥωσσίας προεχειρίθη τῷ αχος'. δεκατριῶν χρόνων ὢν τῆς ἡλικίας αὐτῦ, ὅσις ἦν πολλὰ ἀθενὴς κράσεως, ἄνανδρος, ἡ ἀποακ-

πρακτος ἀπὸ πολέμυ, ὁμως μ' ὅλον αὐτὸ ἠκολούθησε τὸν πόλεμον με τὺς Τάρκυς εἰς καιρὸν ὁπῦ οἱ Λατῖνοι ἠνώθησαν μὲ αὐτὺς ἀφέντες τὺς Μοσχόβυς μόνυς, κ' μὴ θέλοντες νὰ ὑποτάξωσι κανένα πρᾶγμα εἰς τὺς Τάρκυς, ἁρματώσαντες διὰ νὰ ἀκολουθήσωσι μόνοι τυς οἱ Μοσχόβοι τὸν πόλεμον μὲ αὐτὺς, κ' ὕτως στράτευμα ἕως ἑκατὸν πεντήκοντα χιλιάδας συςήσαντες, ἐποίησαν μεγάλην νίκην κατὰ τῶν Τάρκων, διωχθέντες οἱ Τᾶρκοι ἀπὸ τὴν περιπλοκὴν ὁπῦ εἶχον εἰς τὸ φρούριον τῦ Τζεχινίε, μὲ χαμὸν τριάκοντα χιλιάδας ἀπὸ αὐτὺς, κ' ἑξήκοντα ἐννέα κανόνια, ὅμως μὲ αὐτὸ δὲν ἔπαυσεν αὐτὸς ὁ πόλεμος, ἀλλ' ἠκολούθησεν ἕως τῦ αχπά. μὲ χαμὸν τόσον τῦ ἑνὸς μέρυς, ὅσον κ' τῦ ἄλλυ, κ' τελευταῖον εἰρήνη ἔγινεν εἴκοσι χρόνων μὲ συμφωνίαν, ὅτι οἱ Μοσχόβοι νὰ κρατήσωσιν εἰς τὴν Οὐκραΐναν ἐκεῖνο ὁπῦ ἀπέκτησαν ἐκεῖθεν ἀπὸ τὸν Νιέπερ ποταμὸν, καὶ τὸ ἐπίλοιπον νὰ μείνῃ εἰς τὺς Τάρκυς. Ὕςερον δὲ ἀπὸ τὸν καιρὸν αὐτῆς τῆς εἰρήνης, βαλόμενος ὁ Κζὰρ νὰ ἐλαφρύνῃ τὸ βασίλειόν τυ, ἀλλ' ἀντιπαλαίων ἐκ καιρῦ ἀπὸ πολλὰς ἀσθενείας, μὴ ὑπακόσας τοῖς ἰατροῖς ὁπῦ τὸν ἐσυμβούλευαν νὰ μὴ ὑπανδρευθῇ, αὐτὸς ἔλαβε δευτέραν γυναῖκα Μαρίαν Μετβέονα Εὐπραξίνην ἀπὸ μίαν φαμιλίαν Πολάκαν, κ' ἐποίησε τὺς γάμυς μὲ μεγάλην παράταξιν, αὐτὴ ὅμως ἡ χαρὰ μετεστράφη εἰς ἄλλην τόσην θλῖψιν, κ' ὀδυρμὸν, ἐπειδὴ κ' αὐξάνεσα ἡ ἀδυναμία τυ, τόσον τὸν κατέσησεν, ὁπῦ εἰς τὰς κζ'. τῦ Ἀπριλ. ἔλαβαν τέλος αἱ ἡμέραι τυ τῷ αχπβ'. κ' μὴ ἔχων υἱὸν, ἄφησε διάδοχον τῆς βασιλείας τυ Πέτρον τὸν ἀδελφόν τυ, εἰς καιρὸν ὁπῦ ἡ διαδοχὴ ἔπρεπεν εἰς Γωάννην τὸν ἀδελφόν τυ, ὡς μεγαλήτερον τῦ Πέτρυ, κ' ὡς ἀπὸ μίαν μητέρα γεγεννημένον. ὅμως ἐπειδὴ κ' αὐτὸς ὁ Γωάννης ἦν κράσεως ἀσθενῦς, κ' κοντόφθαλμος τόσον ὁπῦ ἐφαίνετο ὡς τυφλὸς, ἔκαμε τὸν Πέτρον διάδοχον, ὄντα χρόνον δέκα. ἐπειδὴ ἔδειχνε σημεῖα καλὰ τῦ πνεύματος, κ' τῆς ἀνδρείας.

Πέτρος καὶ Γωάννης βασιλεῖς Μοσχοβίας.

§. 2. Αὐτὴ λοιπὸν ἡ ἐκλογὴ τῦ Πέτρυ διὰ βασιλέα τῆς Μοσχοβίας, ὕςερον ἀπὸ τὸν θάνατον τῦ ἀδελφῦ τυ Θεοδώρυ, ἤνοιξεν εὐρύχωρον κάμπον διχοςασίας, κ' σχίσματος εἰς τὸ βασίλειον. Ἡ βασιλοπούλα Σοφία ἀδελφὴ τῦ Γωάννυ πολλὰ ἀνευχάριςος εἰς τὸ νὰ ἰδῇ τὸν Ἀδελφόν της ἀπερρίμμενον ἀπὸ τὴν διαδοχὴν, κ' προβλέπυσα πῶς αὐτὴ δὲν ἤθελεν ἔχει μέρος εἰς τὴν διοίκησιν, ἅσα ἔξυπνος κ' ἀγχίνους, μετεχειρίσθη πᾶσαν μηχανὴν διὰ νὰ ἐγείρῃ ἐπανάςασιν εἰς διάφορόν της. Κατέπεισεν αὐτὴ τὸν ἀρχηγὸν τῶν Στρελεΐτζιδων (τάγμα τῦτο ὡς οἱ Γιανιτζάροι) ὁμῦ μὲ τὺς πρώτυς τῶν ἀρχόντων, κ' τῦ κλήρυ, κ' διέσπειραν φωνὴν πῶς οἱ ἰατροὶ ἐθανάτωσαν τὸν Κζὰρ Θεόδωρον, ὁ λαὸς εὐκόλως ἔδωκε πίςιν εἰς αὐτὸ κ' ἔκαμεν ὅτι οἱ στρατιῶται νὰ λάβωσι τὰ ἅρματα. ὅθεν μέρος πολλὰ δυνατὸν τῶν Στρελεΐζιδων μὲ τὰ ἅρματα εἰς τὰς χεῖρας ἐμβῆκαν εἰς τὸ παλάτιον τῦ Κρεμελίε, κ' ἄτοπα πολλὰ ἐποίησαν, φονεύσαντες τὺς πρώτυς τῆς βασιλικῆς αὐλῆς.

§. 3.

§. 3. Ἐφυλάχθη ὁ Πέτρος ἀπὸ αὐτὴν τὴν σύγχυσιν ἀπὸ τὸν Κνέζην Γαλίτζινον φέρων αὐτὸν εἴκοσιν ὥρας μακρὰν ἀπὸ τὴν Μόσχβαν, ᾗ ὡς τόσον ὁ θυμὸς τῦ πλήθες ᾗ τῦ λαῦ, ᾗ τῶν στρατιωτῶν ἠκολάθησεν ἔτι διὰ ἡμέρας τινὰς, ᾗ ἐχρειάθη διὰ νὰ παύσωσιν αὐταὶ αἱ καταδρομαὶ, ἵνα ὁ Ἰωάννης κηρυχθῇ βασιλεὺς ὁμῦ μὲ τὸν ἀδελφόν τῦ Πέτρον. ὡς τόσον φανερωθεῖσα αὐτὴ ἡ Σοφία ὡς αἰτία τοιαύτης ἐπαναστάσεως, ἐπιάθη ᾗ εἰς μοναστήριον ἐκλείθη, ὅπῦ ἔμεινε μὲ μεγάλες φύλακας ἕως ὗ ἀπέθανεν· ὁ δὲ Ἰωάννης ὅπῦ διὰ τὰς αἰτίας τῆς ἀδυναμίας τῦ τῆς σωματικῆς, ᾗ ὀλίγα πνεύματός τῦ δὲν εἶχε πολὺ μέρος εἰς τὴν διοίκησιν τῆς βασιλείας, βασιλεύσας ὁμῦ μὲ τὸν ἀδελφόν τῦ Πέτρον ἕως τοῦ ἀρχὴ ἐκβλήθη τῦ θρόνῦ διὰ τὴν προδοσίαν ὅπῦ κατὰ τῦ Πέτρῦ ἐποίησε, ᾗ ὅτως ἔμεινεν ὁ Πέτρος μόνος Αὐτοκράτωρ τῆς Μοσχοβίας, ὅςις διὰ τὰ ἡρωϊκά τῦ κατορθώματα ἀπέκτησε τὸ ὄνομα μέγας, ᾗ διὰ τὰς εὐτυχισμένας τῦ μεταλλαγὰς ὅπῦ ἐποίησεν εἰς τὸ γένος τῦ, ἔλαβε τὸ ὄνομα Πατὴρ Πατρίδος, τῦ ὁποῖς τὴν ἱστορίαν, ἔνδοξα κατορθώματα, νίκας, αὐξήσεις, ᾗ σολισμὸν τῦ βασιλείῦ, ᾗ ἄλλα πολλὰ, ἐπειδὴ εἶναι ὅλη τοῦ ἑπομένῦ αἰῶνος, δὲν τὰ γράφομεν ὧδε.

Πατριάρχαι Ρ'ωσσίας. Γωακεὶμ ὁ Α'δριανὸς Ε'χάτος.

§. 4. Πατριάρχαι Μοσχοβίας ᾗ πάσης Ρ'ωσσίας ἐν τέτοις τοῖς χρόνοις ἐχρημάτισαν μετὰ τὸν θάνατον τῦ Γωάσαφ ὅπῦ ἀρχιεράτευσε χρόνῦς πέντε, ἔγινεν Γωακεὶμ ὁ Ποτιρὲμ τῷ ᾳχοβ'. τῇ ζ'. Γενάρῖῦ, ᾗ τέτον διαδέχεται ὁ Α'δριανὸς τῷ ᾳχιέ. τῇ κδ'. τῦ Α'υγέστῦ μηνὸς, ἡμέρᾳ κυριακῇ, ᾗ μετ' αὐτὸν θανόντα τῷ ᾳψβ'. ἄλλος Πατριάρχης δὲν ἔγινεν, ἐγείρας ὁ μέγας Πέτρος τὸ πατριαρχικὸν ἀξίωμα, ᾗ συσήσας ἀντ' αὐτοῦ μίαν Ἐκκλησιαστικὴν σύνοδον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ις'.

Περὶ Σελεϊμάνη Β'. Α'χμέτη Β'. καὶ Μεσαφᾶ Γ'. τῶν Αὐτοκρατόρων τῆς Κωνσταντινεπόλεως, καὶ τῶν γενομένων ἐπ' αὐτῶν ἐν τῇ Α'νατολικῇ Ἐκκλησίᾳ.

§. 1.

Σελεϊμάνης Β'. Αὐτοκράτως Α'νατολῆς ἀπὸ Χ. Γ. 1687.

Μεχμέτη Δ'. ἐξωσθέντος τῦ θρόνῦ μὲ καταφρόνησιν μεγάλην, ὡς εἴρηται κεφ. Θ'. ἐβάλθη εἰς τὸν θρόνον ἀπὸ τὸς Μεγισᾶνας, ᾗ λοιπὸς ἀξιωματικὸς Σελεϊμάνης Β'. ὁ ἀδελφὸς αὐτῦ, ἐν ἔτει ᾳχπζ'. τῦ ὁποῖε ἡ βασιλεία ἐσάθη ἀκαιρὴ διὰ τὸν χαμὸν τῦ Βελιγραδίῦ τῷ ᾳχπή. ὁμῦ

ὁμῶ ϗ ἄλλων κάστρων τῆς Οὐγγαρίας, ὅμως τὸ Βελιγράδιον πάλιν τὸ ἐξανάλαβεν τῷ αχιέ. ἡ ἐν ἔτει αχιά. ἀπέθανε, βασιλεύσας χρόνους μόνον τρεῖς χωρὶς νὰ ἀφίσῃ διάδοχον.

Α'χμέτης Β'. Α'υτοκράτωρ ἀπὸ Χ. Γ. 1691.

§. 2. Μετὰ τὸν θάνατον αὐτῶ Α'υτοκράτωρ ἐκηρύχθη τῷ αχιά. ὁ ἀδελφὸς αὐτῶ Α'χμέτης Β'. ὅσις βασιλεύσας ϗ αὐτὸς χρόνους δ'. ὡς ὁ ἀδελφός τε, ϗ ἀφεὶς τέκνα ἀπέθανε· τῶν δὲ παίδων αὐτοῦ μὴ ὄντων εἰς ἡλικίαν παραιτήθησαν, ϗ μονάρχης ἐκηρύχθη τῷ αχιά Μεϛαφᾶς Β'. ὁ υἱὸς τῦ Σελτάνε Μεχμέτη Δ'. ὅσις ἐποίησε τὴν εἰρήνην εἰς τὸ Καρλοβιτζ. τῷ αχιδ'. μὲ πάντας τὸς Χριϛιανὸς βασιλεῖς ὁπῦ εἶχε πόλεμον. τέλος βασιλεύσας χρόνους ὀκτὼ, ϗ ἐπαναϛάσεως γενομένης ἐν Κωνϛαντινοπόλει ὑπὸ τῶν Τάρχων, ἐξεβλήθη, ϗ ἀντ' αὐτῦ ἀνηγορεύθη βασιλεὺς αὐτῶν ὁ ἀδελφὸς αὐτῦ Σελτὰν Α'χμέτης Γ'. τῷ αψγ'. τῇ ιά. τῦ Α'υγέϛε, ἡμέρᾳ τετράδι· ὅσις τὰ νῦν βασιλεύει αἰτία δὲ τῆς μεταβολῆς τῦ Σελτάνε Μεϛαφᾶ αὐτὴ ἔγινεν· ἀ. ἡ ἐν Α'δριανοπόλει διατριβὴ αὐτῦ. β'. ἡ τῦ Μωφτῆ εἰς ἄκρον μεγαλειότης, διότι ἔτος πάντας ὥριζε, ϗ ἀπὸ τὸς ἄλλος βασιλικὸς ἄκρως ὑπερεῖχε, ϗ ἀπελάμβανε τὰ ἀνήκοντα εἰς τὸς μεγιϛᾶνας τῦ βασιλέως, ϗ ὡδὲν ἐγίνετο χωρὶς αὐτόν. ὅθεν εἰς ὑπερβολικὸν πλῆτον ϗ ἀξίαν φθάσας, πάντας τὸς ἄλλος κατεφρόνει, διότι αὐτὸς ἦν ὁ προσάζων, ὁ διοικῶν, ὁ μεταβάλλων τὸς ἐν τέλει, ϗ αὐτὸν μάλιϛα τὸν ἐπίτροπον· διὰ τῦτο ἐμισεῖτο παρὰ πάντων τῶν ἐν αὐτοῖς νομιδιδασκάλων, ἤτοι Οὐλαμάδων. γ'. ἐπειδὴ δὲν ἐπλήρωσεν εἰς τὸς Γιανιτζάρος, ϗ λοιπὸς ϛρατιώτας τὸν χρεωϛόμενον πολλῶν μηνῶν μιϑόν. δ'. ϗ μεγαλήτερον αἱ κακῶς ὡς ἐκεῖνοι ἐνόμιζον γενόμεναι συμφωνίαι μὲ τὸς Γερμανὸς, ϗ τὸς Πολώνος. διότι ἐσυμφώνησε νὰ δίδῃ ἐπὶ ῥητοῖς χρόνοις τῷ τῶν Δυτικῶν Α'υτοκράτορι τὰ ὑπ' αὐτῦ ἐξοδιαϑέντα χρήματα εἰς τὸν πόλεμον, τὸν ὁποῖον ἀδέϛμως πρὸ τῦ πληρωϑῆναι, ϗ τελειωϑῆναι τὸν ϑεσπιϑέντα χρόνον τῆς ἀγάπης, ἤγειρεν ὁ πατήρ τε Μεχμέτης τῷ αχπγ'. αὐτὴν δὲ τὴν πληρωμὴν, χαράτζιον φανερὰ εἰς πάντας ὄσα, ἀνυπόφορον ἐνόμιζον.

Πατριάρχαι Κωνϛαντινοπόλεως. Καλλίνικος ὁ Πρέϛσης

§. 3. Ἐπὶ τότων τῶν Α'υτοκρατόρων Πατριάρχαι Κωνϛαντινοπόλεως ἐχρημάτισαν Καλλίνικος ὁ Πρέϛσης, Νεόφυτος Α'δριανοπόλεως, Διονύσιος ὁ Μετελίμης, ϗ Γαβριὴλ ὁ Χαλκηδόνος.

Νεόφυτος Α'δριανοπόλεως.

§. 4. Μετὰ τῦ Γαχώβε Λαρίϛσης τὴν ἔξωσιν τῦ ϑρόνε, ἔλαβεν αὐτὸν Καλλίνικος Πρέϛσης τῷ αχιέ. ὅσις δὲς τὸν ϑρόνον τῆς Α'δριανοπόλεως εἰς τὸν Κλήμεντα, ἔξωϛε τὸν γνήϛιον αὐτῆς μητροπολίτην Νεόφυτον, ὁπῦ τὴν ἐποίμενε, διὰ τὴν ὁποίαν αἰτίαν αὐτὸς ὁ Νεόφυτος ἐνήργησε τόϛον ὁπῦ ἔξωϛε τῦ ϑρόνε τὸν Καλλίνικον, ϗ ἔγινεν αὐτὸς Πατριάρχης Κωνϛαντινοπόλεως ἐν Α'δριανοπόλει παρὰ κανόνας, ὅσις πατριαρχεύσας μῆνας πέντε ἐξώϑη τῦ ϑρόνε ὑπὸ τῦ αὐτῦ Καλλινίκε τῦ Πρέϛσης, ὅσις ἐπιβὰς τῦ Πατριαρχικῦ ϑρόνε τὸ β'. ἐπέμεινεν ἔτη δύο.

Καλλίνικος τὸ β'.

Διονύσιος ὁ Μυσελίμης τὸ Ε'.

§. 5. Τῷ δὲ ἀρχιγ'. ἐρχόμενος ὁ Ἐπίτροπος τῆς Κραταιᾶς βασιλείας τῶν Τούρκων κατὰ τῶν Γερμανῶν, ᾗ διαβὰς διὰ τῆς Οὐγγροβλαχίας μεσιτείᾳ Κωνσταντίνου Βασαράβα ἡγεμόνος πάσης Οὐγγροβλαχίας, Πατριάρχης ἔγινε Διονύσιος ὁ Μυσελίμης τὸ ε'. ὅσις προσὰς τῷ θρόνῳ μῆνας ἑπτα, ᾗ στρέψαντος τῆ ἐπιτρόπῃ τῶν Τούρκων ἀπὸ τῆς πρὸς τὸς Γερμανὸς ἐκστρατείας εἰς Ἀδριανόπολιν, ἐκάλεσαν τινὲς ἀπὸ τῆς Ἐκκλησίας τὸν Καλλίνικον εἰς Ἀδριανόπολιν ἐλθεῖν, ὅθεν ᾗ Πατριάρχης εὐθὺς ἔγινε τὸ ὁποῖον μαθὼν ὁ Διονύσιος ἐν Κωνσταντινοπόλει, ἐπορεύθη ᾗ αὐτὸς εἰ Ἀδριανόπολιν, ᾗ πολλῶν σκανδάλων κινηθέντων ᾗ ἐκ ὀλίγων ἀγωγῶν γενομένων κατὰ τὸ βασιλικὸν κριτήριον, ᾗ μετὰ πολλῶν, ᾗ διαφόρων ὕβρεων, ᾗ ἀτιμιῶν, ἐπέβη πάλιν τὸ γ'. ὁ Καλλίνικος ἐν ἔτει ἀρχιδ'. ὁ δὲ Διονύσιος φυγὼν ἦλθεν εἰς τὸ Βυζάντιον, ᾗ ἀπὸ ἐκεῖ εἰς Οὐγγροβλαχίαν, ὅπου τὸν βίον τελειώσας ἐτάφη ἐν πόλει Τυργοβύςῳ· ὁ δὲ Καλλίνικος διϋθύνας τὸν θρόνον ἔτη ή. τὸν βίον ἐξεμέτρησεν ἐν τῷ πατριαρχείῳ κατὰ τὸ ᾳψβ'. ᾗ ἀντ' αὐτῆ προεβιβάσθη Γαβριὴλ ὁ Χαλκηδόνος, εἰς τὸ ὁποῖον τὸν καιρὸν ἡ Ῥαιδεσὸς Ἐπισκοπὴ πρότερον τῆ Ἡρακλείας, ᾗ ὕςερον εἰς Ἀρχιεπισκοπὴν τιμηθεῖσα, ἐδόθη πάλιν τῷ Ἡρακλείας μητροπολίτῃ, ᾗ ἔχει ἐν αὐτῇ τὸν θρόνον τε ὁ Ἡρακλείας.

Καλλίνικος τὸ γ'.

Γαβριὴλ Χαλκηδόνος

Σύνοδος ἐν Κωνσταντινοπόλει κατὰ Καρυοφύλλη.

§. 6. Τῷ ἀρχιέ. πατριαρχεύοντος ἐν Κωνσταντινοπόλει Καλλινίκε τῆ Πρώσσης, σύνοδος ἔγινεν ἐν αὐτῇ κατὰ Γ'ωάννε τῆ Καρυοφύλλη, συνδρομῇ ᾗ ἐπιμελείᾳ Δοσιθέε Πατριάρχε, Γεροσολύμ· περί τινος συνταγματίε, ἐν ᾧ ἀπεβάλλετο ἡ μετασίωσις, ἀπάδοντα τῇ Ἐκκλησίᾳ περιέχοντος, ἣν δὲ παρὼν εἰς τὴν σύνοδον ᾗ ὁ ῥηθεὶς Γ'ωάννης ὁ Καρυοφύλλης, ὅσις σιωπῶν ἦν ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἔλεγον, ᾗ ἐλάλει κατ' αὐτῆ, γινώσκων τὴν σύνοδον ταύτην ὡ τοσῆτον πρὸς ὀρθοτομίαν τῆ λόγε συναθροισθεῖσαν, ὅσον πρὸς καταφρόνησιν αὐτῆ, ζητούντων τινῶν ἐκβαλεῖν αὐτὸν τῆ ἰδίε Ἐκκλησιαςικῆ ὀφφικίε. (ἦν γὰρ μέγας Λογοθέτης τῆς Ἐκκλησίας.) τότῳ τῷ τρόπῳ πεισθάσης δὲ τῆς συνόδε τότε, ᾗ τόμος συνοδικὸς κατὰ τῆ συντάγματος ἐκείνε, ᾗ τῆς ἐπιφημιζομένης αὐτῷ αἱρέσεως ἐξεδόθη, ἧ ἡ ἀρχή. Ἁπλῆς ὁ λόγος κτ'. ὅρα αὐτὸν τυπωθέντα ἐν τῷ κατὰ τῆ Καρυοφύλλη συντάγματι φύλ. 28. ὑπέγραψεν ἐν αὐτῷ ᾗ ὁ ῥηθεὶς Γ'ωάννης συμφρονῶν κατὰ πάντα τῇ Ἐκκλησίᾳ. μὴ ἡρεμάντων δὲ, ἀλλὰ μετὰ ταῦτα τῶν ἐλεγχόντων, ᾗ κινημένων κατ' αὐτῆ, πάντα κάλων τὸ τῆ λόγε κινάντων, ὅπως ἀτιμίαν τινὰ αὐτῷ προσάψωσιν, ἀπειπὼν διὰ τὸ γῆρας, εἰς Οὐγγροβλαχίαν ἐπορεύθη ἐν ἔτει ἀρχιγ'. παρὰ Κωνσταντίνῳ Βασαράβᾳ Ἡγεμόνι, ὅπου τὸ ζῆν ἐξεμέτρησεν· ἔγραψεν ἐν Οὐγγροβλαχίᾳ διατρίβων, ἐγχειρίδιον περί τινων ἀποριῶν, ᾗ τῶν κατ' αὐτῆ συνόδων, ὅρα ἐν τῷ κατὰ Καρυοφύλλε συντάγματι Δοσιθέε Γεροσολύμων, τὰ πλείω καίτοι ἀμφιβολίᾳ ὄντα.

Φιλονεικία εἰς Γ'ωάννινα περὶ τῆς θείας ὐσίας, ᾗ ἐνεργείας.

§. 7. Τῷ ἀρχιέ. Ἀρχιερατεύοντος ἐν Γ'ωαννίνοις Κλήμεντος τῆ ἐκ Χίε τὸ περὶ τῆς θείας Οὐσίας, ᾗ ἐνεργείας ζήτημα προεβλήθη μεταξὺ τῶν τότε

τότε ἐν Γωαννίνοις ἐυρισκομένων διδασκάλων, ᾧ ὁ μὲν Γωαννίνων Κλήμης, μετὰ τῶν περὶ αὐτῶν, ἔλεγε διαφέρειν τὴν θείαν ἐσίαν τῆς θείας ἐνεργείας πραγματικῶς, καθάπερ ὁ ἄρτος τῆ λίθῳ· ὁ δὲ Γεώργιος ἱερεὺς ὁ Σαγδαρῆς μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτῆ, ἔλεγε διαφέρειν τὴν θείαν ἐσίαν τῆ θείας ἐνεργείας τῷ λόγῳ τῷ ὁριςικῷ, ἀ μὴν δὲ πραγματικῶς, καθάπερ ὁ λίθος τὲ ἄρτε, ἐπαχθῶς δὲ φερόμενος ὁ Γωαννίνων Κλήμης κατὰ τοῦ Γεωργίε Σαγδαρῆ διέσπειρε μετὰ τῶν περὶ αὐτὸν λόγες, τὸν Σαγδαρῆν τάχα δοξάζειν τὴν κατ' ἐπίνοιαν διαφορὰν τῆς θείας ἐσίας, ᾧ θείας ἐνεργείας, ᾧ σύνοδον τοπικὴν συγκροτήσας ἐν Γωαννίνοις μεθ' ἑαυτῆ ἕλκων τόν τε Βησαρίωνα Μαχρῆν, ἡττηθέντα πῶς μετὰ τῶν περὶ αὐτὸν, ἄπρακτον διέλυσε τὴν σύνοδον. πᾶσι δὲ τοῖς τρόποις σπεδάζων ἀτιμίαν τινὰ μόνον προσάψαι Γεωργίῳ τῷ Σαγδαρῆ, ἔγραψε τῇ ἐν Κωνσαντινεπόλει Ἐκκλησία, ὅτι Γεώργιος ὁ Σαγδαρῆς διδάσκει ἐν Γωαννίνοις τὴν κατ' ἐπίνοιαν διαφορὰν τῆς θείας ἐσίας, ᾧ ἐνεργείας. Βελομένης δὲ τῆς Ἐκκλησίας καθαιρέσει ὑποβαλεῖν Γεώργιον τὸν Σαγδαρῆν, μαθὼν τὴν κατ' αὐτοῦ σκευωρίαν ὁ Σαγδαρῆς, ἔγραψε τῇ μεγάλῃ Ἐκκλησία. ὅπερ ἔλεγεν ἐφρόνει, ᾧ φρονεῖ περὶ τῆς θείας ἐσίας, ᾧ ἐνεργείας, ᾧ ἦλθεν αὐτῷ ἀπόχρισις μετὰ τῆς προσηκέσης τιμῆς. Ἐπὶ τέτοις δυσχεράνας ὁ Γωαννίνων Κλήμης μετὰ καιρὸν ἐυρισκόμενος ἐν Κωνσαντινεπόλει κατηγόρησε τὸν Γεώργιον Σαγδαρῆν τῷ Γεροσολύμων Πατριάρχῃ Δοσιθέῳ δοξάζειν, ᾧ διδάσκειν τάχα ἐν Γωαννίνοις τὴν κατ' ἐπίνοιαν διαφορὰν τῆς θείας ἐσίας, ᾧ ἐνεργείας. ὁ δὲ χαριζόμενος τῷ Κλήμεντι, μᾶλλον δὲ ᾧ φιλοκατήγορός τις ὢν ἔγραψεν ἀκ ἀληθῶς ἐν τῷ προοιμίῳ τὲ τόμε τῆς ἀγάπης ταῦτα· „ ἐπειδὴ ἂν εἰς Ἤπειρον ἑτεροδιδασκαλῶν τετύφωται, μη„ δὲν ἐπισάμενος· κινάμενος γὰρ ὑπὸ ἀμαθείας σπεδάζει νὰ συςήσῃ ἐκεῖ„ νο τὸ κατακεκριμένον, ᾧ ἀποβεβλημένον ὑπὸ τῶν ἁγίων Πατέρων „ δόγμα, ὅτι δηλαδὴ δὲν διαφέρει τῆς θείας Οὐσίας, ἡ θεία ἐνέργεια, „ κατὰ λόγον, ἀλλὰ κατὰ μόνην ἐπίνοιαν κτ. τὸ ὄνομα μὴ γράψας, ὑπὸ τῆς ἀληθείας ἐλεγχόμενος.

§. 8. Πατριαρχεύοντος ἐν Κωνσαντινεπόλει τὲ Καλλινίκε τῷ ᾳχιζ'. Μεθόδιος ὁ πρώην Θεσσαλονίκης τὴν ἰδίαν ἐπαρχίαν, ἤτοι Θεσσαλονίκην ἔσπευδεν ἀναλαβεῖν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν μὲ καθαίρεσιν ἐξώσθη διά τινας αἰτίας, ᾧ μὴ δυνάμενος μὲ ἀδένα τρόπον νὰ τὴν ξαναλάβῃ, ἔδωκε γράμμα τῷ ἐπιτρόπῳ τῆς βασιλείας τῶν Τὲρκων, ἐυρὼν ᾧ ἕτερον ἀπὸ τῶν ἔξω συνεργὸν τῆς γνώμης τε, διαλαμβάνων ὅτω. τίνος ἕνεκεν τὰς μητροπόλεις, ᾧ Ἐπισκοπὰς πάσας πωλεῖσθαι παρὰ τῆ Πατριάρχε τῆς Κωνσαντινεπόλεως, ᾧ τὲς μητροπολίτας, ᾧ ἀρχιερεῖς ἐκλέγεσθαι παρ' αὐτῆ, ᾧ τῆς περὶ αὐτὸν συνόδε, ᾧ μὴ παρὰ τῆς βασιλείας. καθάπερ πάσας τὰς ἄλλας ἐξεσίας ἀγοράζειν, ᾧ ταύτας παρὰ τῷ ἐπιτρόπῳ τῆς βασιλείας τὲς βελομένες γίνεσθαι μητροπολίτας ᾧ Ἐπισκόπες, ᾧ δίδειν ἔντε τῷ ἀγοράζειν ταύτας, ᾧ κατ' ἔτος, τοσαύτην ποσότητα χρημάτων τῷ δημοσίῳ τὸν

Σευωρία Μεθοδίε Θεσσαλονίκης.

τὸν δὲ Πατριάρχην μηδεμίαν ἄλλην ἐξουσίαν ἔχειν, εἰ μὴ μόνον τὸν ἀγοράζοντα τινὰ μητρόπολιν, ἢ ἐπισκοπὴν, ἢ μὴ ὄντα ἀρχιερέα χειροτονεῖν αὐτὸν τῇ προσαγῇ τῶ ἐπιτρόπε τῆς βασιλείας, ἢ λαμβάνειν τοσοῦτον διωρισμένον· ἤρεσεν τοῦτο τῷ ἐπιτρόπῳ, ἢ ἄρχισε νὰ τὸ ἐνεργῇ, ἀλλ' ὁ Πατριάρχης μετὰ τῶν παρευρεθέντων Ἀρχιερέων ἐν Κωνσταντινουπόλει διὰ πολλῶν δωρεῶν, ἢ ἐξόδων ὀλίγων ἐπρόλαβαν τὴν Κρατικὴν Πόρταν, διὰ τὴν ὁποίαν αἰτίαν δὲν ἔγινεν ὀλίγη ἔξοδος χρημάτων τῆς μεγάλης Ἐκκλησίας· ὅθεν τῷ μὲν Πατριάρχῃ ἐδόθη πάλιν διὰ προσάγματος βασιλικοῦ ἔχειν τὴν αὐτὴν ἐξουσίαν, ὡς ἢ πρότερον εἰς τὰς μητροπόλεις ἢ Ἐπισκοπὰς, ἢ ἑκάστην ἐπαρχίαν. ὁ δὲ Μεθόδιος πρώην Θεσσαλονίκης ἐξώσθη, ἢ μετὰ ταῦτα ἐξωρίσθη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΖ΄.

Περὶ τῶν ἀκμασάντων κατὰ τούτους τοὺς χρόνους ἐν ἀρετῇ, καὶ παιδείᾳ Ἑλλήνων ἀνδρῶν.

§. 1.

Ἄνδρες περιφανεῖς ἐν ἀρετῇ ἢ μαθήσει κατὰ τούτους τοὺς χρόνους ἤκμασαν, Δοσίθεος Ἱεροσολύμων Πατριάρχης, Ἀλέξανδρος Μαυροχορδάτος ὁ ἐξ Ἀπορρήτων, Βησαρίων ὁ Μαχρῆς, ἢ Γεώργιος ὁ Σαγδαρῆς.

Δοσίθεος Ἱεροσολύμων.

§. 2. Δοσίθεος ὁ Ἱεροσολύμων Πατριάρχης, Πελοποννήσιος ἦν τὸ γένος, προσοικειωθεὶς δὲ ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας τοῖς Ἱεροσολυμίτοις τῷ Παϊσίῳ Πατριάρχῃ Ἱεροσολύμων ἦν ὑπηρετῶν. τὸ δὲ Παϊσίου τελευτήσαντος, Νεκτάριος ἀρχιδιάκονος ὤν, ἐχρημάτισε διάδοχος ἐκείνου, παρ' ᾧ ἐπαιδεύθη ἢ μᾶλλον τὰ ἑλληνικὰ γράμματα, ἢ μετὰ ταῦτα ὑπ' αὐτοῦ μητροπολίτης Καισαρείας τῆς Φιλίππου ἐχειροτονήθη· τοῦ δὲ Νεκταρίου παραιτησαμένου τὸν πατριαρχικὸν θρόνον τῆς Ἱερουσαλὴμ, ἀπὸ τῆς Καισαρείας Φιλίππου, εἰς τὸν Πατριαρχικὸν τῆς Ἱερουσαλὴμ θρόνον μετετέθη· φιλόπονός τις δὲ ὢν, ἢ φιλομαθὴς, ἔδοξε γεγονέναι ἢ πολυμαθὴς, ἀλλ' οὐκ ἐκ τῶν ἐξακριβούντων. πρῶτος δὲ ἔξοδον τοῦ ἁγίου Τάφου (ὡς οἱ ἁγιοταφῖται εἰώθασι λέγειν) κατεσκεύασε τύπους Ἑλληνικοὺς ἐν Γιασίῳ τῆς Μολδαβίας διά τινος Βλάχου Ἱερομονάχου Μητροφάνους καλουμένου, τῷ ἀχπ'. εἶτα ἢ ἐν Βουκαρεστίῳ τῆς Οὐγγροβλαχίας ἤνεγκε τῇ αὐτοῦ συνδρομῇ τύπους Ἑλληνικοὺς ἐπὶ Κωνσταντίνου Βασαράβα ἡγεμόνος Οὐγγροβλαχίας, διάφορα βιβλία τυπώσας, πρὸς ὠφέλειαν τῶν ὀρθοδόξων Χριστιανῶν, ἅτινα δωρεὰν ἐδι-

διδεν· ἔγραψε ϗ ἐγχειρίδιον κατὰ Γ'ωάννε τῦ Καρυοφύλλη τυπωθὲν ἐν Γιασίῳ τῷ αχιδ'. ϗ προλεγόμενα εἰς τὰς τόμες Καταλλαγῆς, Ἀ'γάπης, Χαρᾶς. ἔτι ϗ περὶ τῶν πατριαρχευσάντων ἐν Γερσολύμοις. κτ'. ἐτελεύτησε τῷ αψζ'. ἐπὶ διαδόχῳ Χρυσάνθῳ τῷ ἀνεψιῷ αὐτῦ.

Ἀ'λέξανδρος Μαυροκορδάτος.

§. 3. Ἀ'λέξανδρος ὁ Μαυροκορδάτος, τὸ γένος πατρόθεν μὲν Χῖος, μητρόθεν δὲ Κωνσαντινοπολίτης, ὅπε γεννηθεὶς, ϗ ἀνατραφεὶς παραγίνεται ἐν Παταβίῳ, ὅπε ἐπαιδεύθη τὴν Λατινικὴν, ϗ Ε'λληνικὴν διάλεκτον, ϗ πᾶσαν ἐπιςήμην, πορευόμενος δέ ποτε ἀπὸ Ο'υενετίας ἐν Παταβίῳ μετά τινος συμμαθητῦ αὐτῦ εἰς τὸ πλοῖον, ἐν ᾧ ὑπῆρχε πλέων τὴν εἰς Πατάβιον, ἦν καί τις φράτωρ, ὃς οἰνοβαρὴς ὢν ὕπνῳ βαρυτάτῳ πέπτωκεν ὁ δὲ συμμαθητὴς τῦ Ἀ'λεξάνδρε ἀνάψας λαμπάδα ἐκ ςέατος, εἰς τὸν τῦ φράτορος πρωκτὸν χώσας ἔφαινε τοῖς ἐν πλοίῳ· τῦτο κατάδηλον γέγονε τῇ Ἀ'ριςοκρατίᾳ, ϗ πεμψάσης λαβεῖν τόν τε Ἀ'λέξανδρον ϗ τὸν συμμαθητὴν αὐτῦ κακοποιῆσαι ἀμφοτέρες, μαθόντες ἐκεῖνοι τῦτο ἔφυγον. Ἡ δὲ Ἀ'ριςοκρατία τῶν Ο'υενετῶν μὴ ἑυρῦσα αὐτὲς, ἀποχειρύκτες ἀπὸ παντὸς τόπε τῦ ὑπὸ τὴν ἐξεσίαν αὐτῆς πεποίηκεν. ὁ δὲ Ἀ'λέξανδρος πορευθεὶς κατὰ τὴν Φλωρεντίαν τὸ περὶ τῆς τῦ αἵματος κυκλοφορίας συγγράψας λατινιςὶ ἐγχειρίδιον, τῷ Δεκὶ ταύτης ὀπτήριον προσέφερεν· ὅπερ ἰδὼν ὁ Δεὺς, ϗ ἐπαινέσας. περιποιήσατο αὐτὸν ἐκ ὀλίγου, δωρησάμενος αὐτῷ χρυσᾶ ἀρκετὰ, κακεῖθεν τῇ συνδρομῇ τῦ αὐτῦ Δεκὸς εἰς Κωνσαντινόπολιν ἐλθὼν, διδάσκαλος ἐχρημάτισεν ἐν αὐτῇ, τῇ παρὰ τῦ Μανολάκη Καςοριανῦ ταθείσῃ σχολῇ, ὅτε ῥητορικὴν, Ε'λληνικῇ διαλέκτῳ, ϗ ἑρμηνείαν εἰς τὸ περὶ γενέσεως, ϗ φθορᾶς τῦ Ἀ'ριςολέλες ἐξέδωκεν. Ε'παιδεύθη ϗ τὴν Ἀ'ραβικὴν, Τεργικὴν, Σθλαβενικὴν, Γαλλικὴν, ϗ ἄλλας διαλέκτες, ϗ ἔμπειρος γεγονὼς ἐν ταῖς διαλέκτοις μέγας ἑρμηνεὺς τῆς βασιλείας τῶν Τέρκων γέγονε, ϗ μετ' ὀ πολὺ ϗ μέγας Λογοθέτης τῆς μεγάλης Ε'κκλησίας· ἐυδοκιμῶν δὲ παρὰ τῇ βασιλείᾳ τῶν Τέρκων, ὅτι μάλιςα διὰ τιμῆς ἦγετο παρά τε τῦ ἐπιτρέπε ταύτης, ϗ πάντων τῶν ἐν τέλει Τέρκων, παρὰ τῦ Α'υτοκράτορος τῶν Τέρκων ἐπέμφθη πρὸς τὲς Γερμανὲς περὶ εἰρήνης ἐν ἔτει ᾳψ'. ὡς ἔγγιςα, καλῶς δὲ οἰκονομήσας τὰ τῆς εἰρήνης ἐτιμήθη παρ' αὐτῦ τῦ αὐτοκράτορος τῶν Τέρκων εἰς τὸ τῦ ἐξ Α'πορρήτων ὀφφίκιον, ἐν ᾧ ὀδέπω ὀδεὶς τῶν Ε'λλήνων πέφθακεν, ἐξ ὅτε ὁ Τᾶρκος τῆς Κωνσαντίνε ἐκυρίευσεν· Εἰς τὸ τοιῦτον ἀξίωμα ὁ Ἀ'λέξανδρος φθάσας, τὸν υἱὸν αὐτῦ Νικόλαον κατ' ὀδὲν ἐλλείποντα τῇ τε σοφίᾳ, ϗ παιδεύσει τῦ ἰδιε πατρὸς, εἰς τὸ τῦ ἑρμηνέως ἀξίωμα, ϗ εἰς τὸ τῦ μεγάλε Λογοθέτε τῆς μεγάλης Ε'κκλησίας ἀνήγαγεν ὀφφίκιον, τοῖς ἴχνεσι δὲ κατὰ πάντα τῦ ἰδίε πατρὸς πορευόμενον, Μολδαβίας ἡγεμόνα ἀναδείξασα ἡ βασιλεία τῶν Τέρκων, Γ'ωάννην τὸν νεώτερον υἱὸν τῦ Ἀ'λεξάνδρε, ἑρμηνέα αὐτῆς πεποιήκεν· ἔγραψεν ὁ Ἀ'λέξανδρος ἱςορικὰ, Γεδαϊκὰ, Συριακὰ, ϗ Ρ'ωμαϊκὰ ϗ ἄλλα. ζήσας δὲ καλῶς, ϗ ἐντίμως εἰς λιπαρὸν ϗ βαθύτατον γῆρας πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν ἐν ἔτει ἀπὸ Χριςῦ αψθ'.

§. 4.

Βησαρίων Μακρῆς.

§. 4. Βησαρίων ὁ Μακρῆς ἱερεὺς μοναχός, Γωαννίτης ἦν τὸ γένος, ἀπελθὼν εἰς Κωνσαντινόπολιν ἐμαθήτευσε τὰ Ἑλληνικὰ γράμματα παρὰ Γωάννῃ τῷ Καρυοφύλλῃ, ᾗ Ἀλεξάνδρῳ τῷ Μαυροδοκορδάτῳ, εἶτα ἐλθὼν εἰς Γωάννινα διδάσκαλος ἐχρημάτισεν ἐν αὐτῇ, ἕως σχολῆς τοῦ Γγιόμα τότε νεωστὶ τεθείσης, ὅτε ἔγραψε ᾗ τεχνολογίαν τῆς γραμματικῆς τέχνης, ςαχυολογίαν καλέσας ταύτην, ἥτις ἐτυπώθη ἐν Οὐενετίαις, χρησίμη πάνυ ὅσα τοῖς φιλολόγοις· ἔγραψεν ὀρθόδοξον θεολογίαν διεξοδικωτέραν· ἥτις ἐτυπώθη ἅμα τῇ ὀρθοδόξῳ ὁμολογίᾳ ἐν Βικορεσίῳ τῆς Οὐγγροβλαχίας. ἐξεδήμησε πρὸς Κύριον τῷ αχιβ'.

Γεώργιος ὁ Σαγδερῆς.

§. 5. Γεώργιος ὁ Σαγδερῆς ἱερεὺς, Γωαννίτης ἦν τὸ γένος, ἐμαθητεύθη ἐν Οὐενετίαις τὴν Λατινικὴν, Ἰταλικὴν ᾗ Ἑλληνικὴν διάλεκτον, ἐλθὼν εἰς Γωάννινα, διδάσκαλος ἐχρημάτισε τῆς ἐκεῖσε ἕως σχολῆς, παραδὰς ἄριςα τὰ Ἑλληνικὰ μαθήματα, φιλοσοφίαν τε ᾗ θεολογίαν. ἐν πολλοῖς δὲ διαρκέσας χρόνοις τῷ ῥηθέντι σχολείῳ τοῖς ἰδίοις μαθηταῖς πᾶσαν τὴν ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τῶν Τούρκων ἅπασαν Εὐρώπην καταβαρβαρωθεῖσαν πως ἐξεπαίδευσε, διασπαρθεῖσι κατὰ πᾶσαν χώραν ᾗ πόλιν ταύτης· ἔγραψε λογικῆς εἰσαγωγὴν, συμφωνίαν Ἑλληνικὴν τῆς παλαιᾶς, ᾗ νέας Γραφῆς ἁπάσης (α).

ΣΥ-

(α) Εἰς τὸν παρόντα αἰῶνα ἐχρημάτισαν ᾗ ἕτεροι περιβόητοι ἐν ἀρετῇ ᾗ σοφίᾳ· ᾗ ἐκ μὲν τῶν Ἀνατολικῶν Γεώργιος Κορέσιος, Γεώργιος Πρωτοσύγγελος Γωάννης Ναθαναὴλ, Γεράσιμος Κρῆς, Μιχαὴλ Κορτάκιος, Φίλιππος Κόπριος, Χρισοφόρος Ἄγγελος ᾗ Ἁγάπιος μοναχὸς· ἐκ δὲ τῶν Δυτικῶν Ἀλάτιος Ἀρκέδιος, Ἀνδρέας δὲ Χέσνε, Στέφανος δὲ Χάμψ, Κορνήλιος ὰ λάπιδε, Ἀντώνιος Ποσσευῖνος, Γωάννης Μαριάννα, Γάκωβος δὲ Φεῦρε. Φερδινάνδος Οὐγγέλιος, Φίλιππος Λαββὲ, Ἀβραὰμ Ἔϊδαος, ᾗ Γωάννης Δαλατὸς.

Γεώργιος Κορέσιος Χίος, ἐξ εὐγενῶν γονέων γεννηθεὶς, φιλόσοφος Ἀριςοτελικὸς, θεολόγος, ᾗ ἔμπειρος Γατρὸς, ὅςις συνέγραψε πολλὰ φιλοσοφικὰ, ᾗ θεολογικὰ συγγράμματα, περὶ μυςηρίων, προορισμῦ, χάριτος, ᾗ αὐτεξουσίᾳ, περὶ προσκυνήσεως τῶν ἁγίων ᾗ τῶν εἰκόνων, διάλεξιν μετά τινος τῶν Φράρων, ἤτοι κατὰ Λατίνων βιβλίον, περὶ τῆς ἐκπορεύσεως τῦ ἁγίυ Πνεύματος, ὅπερ ἐτυπώθη φυλ. 176. τῦ τόμυ Καταλλαγῆς, ᾗ μάλιςα ὅσε, ἀντιῤῥητικὰ περὶ τῆς ἀρχῆς τῦ Πάπα κατὰ Βελλαρμίνε, ἀντίῤῥησιν κατὰ τῆς ἐν Φλανδρίᾳ ποτὲ τῶν αἱρετικῶν ἀθεμίτυ συνόδυ, ᾗ ἄλλα.

Γεώργιος Πρωτοσύγγελος Χῖος, εἷς τῶν πεπαιδευμένων, ᾗ ἐναρέτων τῦ καιρῦ τε, ἔγραψε περὶ μυςηρίων κτ'.

Γωάννης Ναθαναὴλ ἱερεὺς ᾗ οἰκονόμος Κωνσαντινοπόλεως, ἔγραψε περὶ Ἑρμηνείας τῆς ἱερᾶς λειτυργίας ᾗ ἄλλα.

Γεράσιμος Κρῆς, ὁ χρηματίσας Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας μετὰ τὸν Λέκαριν, ἀνὴρ φιλόσοφος θεολόγος, δαήμων ὲ μόνον τῆς Ἑλληνικῆς διαλέκτε, ἀλλὰ Λατινικῆς, Ἑβραϊκῆς, ᾗ Ἀραβικῆς, ὅςις παραιτήσας τὸν θρόνον ἡσύχασεν εἰς τὸ ὄρος τῦ Ἄθω.

Μιχαὴλ Κορτάκιος Κρῆς, ἀνὴρ πεπαιδευμένος εἴς τε τὰ φιλοσοφικὰ, ᾗ θεολογικά, ἔγραψεν ὁμιλίαν, ᾗ Λόγον ἐπιδεικτικὸν περὶ τῦ ἀξιώματος τῆς Γερωσύνης, ὅςις ἐτυπώθη Ἐνέτησι. τῷ αχμδ'.

Φι-

ΣΥΝΟΨΙΣ

τῆς

Διδασκαλίας, Εὐταξίας, καὶ Ἠθικῆς τῆς Ἐκκλησίας εἰς τὸν παρόντα ΙΖ'. αἰῶνα.

§. 1.

Ἔπρεπε κατὰ τὴν προηγουμένην τάξιν νὰ ἀναφέρω τὴν σύνοψιν τῆς Διδασκαλίας, Εὐταξίας, καὶ Ἠθικῆς τῆς Ἐκκλησίας εἰς τὸν παρόντα αἰῶνα, ἀλλ' ἐπειδὴ ἔτος ἐστὶν ὁ ἔσχατος αἰὼν ὁπῦ συνέγραψεν ὁ σοφὸς Με-

Φίλιππος Κύπριος Πρωτοσύγγελος τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας, ὅσις ἐυρέθη παρὼν καὶ εἰς τὰς δύο συνόδες τὰς ἐν Κωνσταντινοπόλει, κατὰ τῆς τῦ Λευκάρεως ὁμολογίας. ἔγραψε χρονικὸν τῶν Πατριαρχευσάντων ἐν Κωνσταντινοπόλει, λήγον ἕως Παρθενίῦ τῦ Ἀδριανοπόλεως, δηλαδὴ τῷ αχλθ'. ἐτυπώθη Ἑλληνιστὶ, καὶ Λατινιστὶ ἐν Φρανεκερᾳ τῦ Βελγίῦ τῷ αχοθ'.

Χριςόφορος Ἄγγελος, ἀνὴρ ἐνάρετος, ὅσις πολλὰ παθὼν παρὰ τῶν Ἀγαρηνῶν διὰ τὸ ὄνομα τῦ Χριςῦ, ἔφυγε καὶ ὑπῆγεν εἰς Ἀγγλίαν, ὅπῦ συνέγραψε βιβλίον ἀξιόλογον περὶ τῆς κατασάσεως τῶν σήμερον ευρισκομένων Ἑλλήνων εἰς ἁπλῆν φράσιν, τὸ ὁποῖον ἐτυπώθη ὁμῦ μὲ τὸ χρονικὸν τῦ Κυπρίῦ ἐν Φρανεκερᾳ.

Ἀγάπιος μοναχὸς ὁ Κρῆς, ἔγραψε βιβλίον ὡραιότατον καλέμενον, Ἀμαρτωλῶν σωτηρία, ἐκδοθὲν παρὰ τῦ αὐτῦ οἰκείοις ἀναλώμασιν Ἐνετίησι παρὰ Ἀντωνίῳ τῷ Γελιανῷ κατὰ τὸ αχμά. τὸ ὁποῖον ἐκδόθη ὕςερον πολλάκις. Τῦτο τὸ βιβλίον μεγάλον κρότον ἐποίησε μεταξὺ τῶν Καλεϊνιςῶν, ἐπειδὴ φανερῶς διδάσκεται ἡ μετασίωσις τῦ ἄρτῦ καὶ οἴνῦ εἰς Σῶμα, καὶ Αἷμα τῦ Χριςῦ. Μάλιςα Κλάυδιος ὁ τῆς Καλεϊνικῆς θρησκείας Μινίςρος, ὡς αὐτοὶ καλῦσι τὲς ἑαυτῶν Ἐκκλησιαςικὲς, θέλων νὰ ἀποδείξῃ ψευδὲς τὸ παρὰ Ἀντωνίῦ Ἀρνόλδῦ καὶ Σιμωνος Ῥικάρδῦ λεγόμενον ἐν τῷ περὶ ἀιδιότητος τῆς πίςεως τῆς Ἐκκλησίας διὰ τὴν μετασίωσιν, λέγει ὅτι αὐτὸς ὁ Ἀγάπιος εἶναι πλαςὸς, καὶ τὸ βιβλίον ἐραννίδη παρά τινος ἀμαθῦς φράτορος, ἐπειδὴ καὶ ὁ Ἀλλάτιος δὲν ὁμιλεῖ περὶ τέτε τῦ Ἀγαπίῦ, ἔτε περὶ τοιέτε βιβλίῦ, ἀλλ' ὁ κὺρ Σιμὼν Ῥικαρδος καὶ ὁ Κὺρ Ἄρνολδος ἀποδεικνύεσι φανερῶς τὸ ψεῦδος τῦ Κλαυδίου ὅρα τὰς ὑποσημειώσεις τῦ αὐτῦ Ῥικάρδῦ εἰς τὰ συγγράμματα Γαβριὴλ Σευήρου σελ. 132. τυπωθέντα ἐν Παρισίοις τῷ αχπς'. ἐῶ ὀνόμαι Fides Eccleſiæ Orientalis, ἤτοι πίςις τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, τὴν μαρτυρίαν τῦ αὐτῦ Ῥικάρδῦ περὶ Ἀγαπίῦ εἰς τὸ

Μελέτιος, μοὶ φαίνεται αρμοδιώτερον νὰ ἐπαναλάβω τὴν σύνοψιν εἰς ὀλίγα λόγια τῶν ἀπερασμένων αἰώνων, ἀπὸ τὴν ὁποίαν εὐκόλως ἤθελε δυνηθῇ νὰ-

τὸ τέλος τῆς αὐτῆ βίβλε ϗ τὸν Α'ρνολδον ἐν τῇ αἱδιότητι τῆς πίςεως τῆς Ε'κκλησίας. ἔγραψεν ἔτι ὁ Α'γάπιος εἰς ἁπλῆν φρᾶσιν τὸ Γεωπονικὸν ϗ ἄλλα.

Λέων ὁ Α'λλάτιος, Χῖος τὸ γένος, εἷς τῶν πρώτων παρασίτων τῆ Πάπα. ἔτος ἦλθεν ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας εἰς Γ'αλίαν, ὅπε ἔγινε φύλαξ τῆς Βιβλιοθήκης τῆ Βατικάνε ἐν Ρ'ώμη, εἰς ὃν ὁποῖον καιρὸν τόσον ἐπροχώρησεν εἰς τὴν σπεδὴν, ὁπε ὑπερέβη σχεδὸν πάντας τὲς πεπαιδευμένες τῆ καιρῆ της. ἔγραψε πολλὰ ϗ διάφορα συγγράμματα, ὡς τὸ περὶ διηνεκῆς συμφωνίας τῆς Α'νατολικῆς, ϗ Δυτικῆς Ε'κκλησίας, τὸ ὁποῖον δικαίως ἔπρεπε νὰ τὸ ὀνομάσῃ διηνεκῆς ἀσυμφωνίας. ἔγραψε διατριβὴν περὶ Γεωργίων, βιβλίον ἀξιόλογον, τὸν κατάλογον τῶν αὐτε συγγραμμάτων ὅρα ἐν τόμῳ Λ'. σελ. 272. τῆς Καλογεριανῆς λεγομένης συνάξεως· ὅρα περὶ αὐτῆ Η'λίαν δὲ Πὶν, Λαυρέντιον Κράσσον, Μαβιλώνιον, ϗ ἄλλες.

Α'γκέδιος ἱερεὺς Κερκυραῖος, παπολάτρης, ὡς βυζάξας τὰς παπικὰς δεισιδαιμονίας εἰς τὰ σπεδακτήρια τῆς Ρ'ώμης, ἔγραψεν συμφωνίαν τῆς Δυτικῆς ϗ Α'νατολικῆς Ε'κκλησίας εἰς τὴν ἐπίδοσιν τῶν ἑπτὰ μυςηρίων, ϗ ἄλλα τινά.

Α'νδρέας δὲ Χέσνε Γάλλος τὸ γένος, εἷς τῶν περιφήμων συγγραφέων, τάτε τῆ αἰῶνος. ὅςις ἐρχόμενος ἀπὸ Παρίσιον εἰς χωρίον τι πλησίον ἐσυντρίφθη ἀπὸ τὴν ἅμαξαν τῷ αχμ. ἔγραψεν ἔτος ἱςορίαν τῶν Ρ'ώμης Α'ρχιερέων, ἱςορίαν τῶν Καρδιναλίων, μίαν ἱςορίαν τῆς Α'γγλίας, ϗ ἄλλα τινά.

Στέφανος δὲ Χάμψ Γ'ησεΐτης ϗ Θεολόγος, ἀποθανὼν τῷ αψά. συνέγραψεν ἔτος πολλὰ, τὸ πλέον ἄξιον ὅμως βιβλίον τε ἐςὶ περὶ αἱρέσεως τῆ Γ'ανσενίε.

Κορνήλιος ὁ Λάπιδε σοφὸς Γ'ησεΐτης Γάλλος τὸ γένος, ἐδίδαξε τὴν Θεολογίαν εἰς Ρ'ώμην, ἔγραψεν ἔτος ὑπομνήματα ἀξιόλογα εἰς τὴν Θείαν Γραφήν.

Α'ντώνιος Ποσσεβῖνος ἐκ Μαντέας, ἐκ τῆ τάγματος τῶν Γ'ησεϊτῶν, ὅςις διὰ τὴν πολιτικήν τε ἐπέμφθη παρὰ Γρηγορίε ΙΓ'. πρὸς πολλὲς βασιλεῖς τῆς Ε'υρώπης ὑποθέσεις μεγάλας· σώζονται τῆ αὐτῆ μία Γερὰ Βιβλιοθήκη, ϗ μία Γερὰ Πε μαρασκευή, ϗ μία περιγραφὴ τῶν ἱερῶν χειρογράφων πασῶν τῶν Βιβλιοθηκῶν τῆς Ε'υρώπης.

Γωάννης Μαριάννα, Γ'σπανὸς τὸ γένος, ἐκ τῆς ἑταιρείας τῆ Γ'ησῆ. δόκιμος τῆς Ε'λληνικῆς ϗ Ε'βραϊκῆς διαλέκτε, τῆς Θεολογίας, Γ'ςορίας Ε'κκλησιαςικῆς τε καὶ πολιτικῆς. ἔγραψε μίαν Γ'ςορίαν τῆς Γ'σπανίας εἰς βιβλία Λ'. σημειώματα εἰς τὴν γραφὴν ϗ ἄλλα τινά.

Γάκωβος δὲ Φεῦρε, Α'ρχιδιάκονος τῆ Λιευξ. διδάσκαλος τῆς Σορβώνης, ὅςις ἔγραψε περὶ τῶν Προτεσάντων διάφορα ἀξιόλογα βιβλία.

Φερδινάνδος Ο'υγγέλιος, Γ'ταλὸς τὸ γένος, ἐκ τῆ τάγματος τῶν Κισερνινησίων, ἔγραψεν ἱερὰν Γ'ταλίαν, ἤτοι περὶ τῶν Ε'πισκοπευσάντων ἐν Γ'ταλίᾳ καὶ τοῖς πέριξ νήσοις.

Φίλιππος Λαββαῖος περίφημος Γ'ησεΐτης, ἀνὴρ περιβόητος διὰ τὴν σπεδὴν, ἀρετὴν, καὶ ἄλλα προτερήματα. ἔγραψε μίαν νέαν βιβλιοθήκην τῶν χειρογράφων βιβλίων, περὶ συγγραφέων τῆς Βυζαντίδος Γ'ςορίας, ἐγχειρίδιον χρονολογικὸν, ϗ νέαν συνάθροισιν τῶν συνόδων εἰς ιζ'. τόμες εἰς φύλλον· εἰς καιρὸν ὁπε ἦτον εἰς τύπον ὁ ιά. τόμος, ἐτελεύτησεν, ὅθεν ὁ Κοσσάρτιος ἐκ τῆς αὐτῆς ἑτερείας ἐτελείωσεν αὐτὸ τὸ ἄξιον ἔργον.

Α'βραὰμ Ε'ίδαος Καλεϊνισὴς, διδάσκαλος θεολογίας, ἔγραψε σῶμαν Θεολογίας ϗ ἄλλα τινά. σύγχρονος αὐτῷ ἦν ϗ Γωάννης Ε'βραῖκος Ε'ιδίγγερος, ἕτερος θεολόγος Προτεσάντιος, ὅςις ἐχρημάτισε διδάσκαλος τῆς Ε'κκλησιαςικῆς ἱςορίας.

Γωάν-

νὰ μάθῃ ὁ ἀναγνώσης τὰ ἀναγκαιότερα συμβεβηκότα εἰς τὴν τῆ Χριςῆ νύμφην, τὴν Ἐκκλησίαν.

§. 2. Ὁ Μεσσίας ὁ παρὰ τῶν Προφητῶν προκηρυττόμενος, ϗ παρὰ Ἰδαίων προσδοκώμενος, ἦλθεν 5508. χρόνες μετὰ τὴν πλάσιν τῆ κόσμε (α). Ὁ Λόγος τῆ Θεῆ ἐσαρκώθη εἰς τὸν κόλπον μιᾶς Παρθένε. ἐκαλέσθη Ἰησῆς. ἐκήρυξε τὸ Εὐαγγέλιον τῆς σωτηρίας τοῖς Ἑβραίοις· εἶπεν αὐτοῖς ὅτι ἐςὶν ὁ προκηρυττόμενος μεσσίας παρὰ τῶν προφητῶν. τὸ ἀπέδειξε διὰ τῆς θεϊκῆς τε διδασκαλίας, ϗ πράξεων. αὐτοὶ δὲν τὸν ἐγνώρισαν. τὸν ἐσαύρωσαν· ἀπέθανε τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ· ἀνέςη· ἐσήριξε τὲς μαθητάς τε μετὰ τὴν ἀνάςασιν διὰ τεσσαράκοντα ἡμέρας συναναςρεφόμενος αὐτοῖς. ἀπέςειλεν αὐτὲς κηρύξαι τὸ Εὐαγγέλιον εἰς πάντα τὰ ἔθνη, ϗ βαπτίσαι αὐτὰ, εἰς τὸ ὄνομα τῆ Πατρὸς, ϗ τῆ Υἱῆ, ϗ τῆ ἁγίε Πνεύματος. ἀνελήφθη εἰς Οὐρανὲς, ἔπεμψε τὸ ἅγιον Πνεῦμα τοῖς Ἀποςόλοις ϗ τοῖς ἑαυτῆ μαθηταῖς διὰ νὰ σφαλίσῃ τὴν ἐπικύρωσιν τῆς Ἐκκλησίας τε· προεῖπεν ὅτι ἡ νύμφη τε Ἐκκλησία ἤθελε λάβει πολλὲς πειρασμὲς, ἀλλὰ πύλαι ᾅδε ὐ κατισχύσεσιν αὐτῆς, ϗ ὅτι αὐτὸς ἤθελε μείνῃ μὲ τὲς πιςὲς ἕως τῆς συντελείας τῶν αἰώνων· τοιαύτῃ προφητεία ἔλαβε τὸ πλήρωμα εἰς πάντα τὰ μέρη αὐτῆς, ϗ εἰς πάντα τόπον, ϗ καιρὸν, οἱ Ἀπόςολοι ἐκήρυξαν τὸ Εὐαγγέλειον εἰς τὲς Ἑβραίες, ϗ Ἐθνικές. Ἤφερον πολλὲς εἰς τὴν ἄμπελον τῆ Χριςῆ. οἱ Ἑβραῖοι ϗ Ἐθνικοὶ τὲς κατεδίωξαν· οἱ Αὐτοκράτορες τῆς Ῥώμης ἐπολέμησαν εἰς τὲς τρεῖς πρώτες αἰῶνας τὴν ἐκκλησίαν· ἐθανάτωσαν πολλὲς πιςὲς διὰ πυρὸς ϗ μαχαίρας. ἔβαλαν ματαίως εἰς πρᾶξιν πᾶσαν βάσανον διὰ νὰ τὲς ἐξαλείψωσιν, ὅθεν μάρτυρες πολὺ ἐφάνησαν, ἀπὸ τὸ αἷμα τῶν ὁποίων ὡς ἀπὸ σπόρον κάρπιμον ἐπληθύνθη ὁ σῖτος τῆς Ἐκκλησίας, ἤγεν οἱ πιςοί. ἐξῆλθον τότε πολὺ ψευδοπροφῆται ϗ ψευδοδιδάσκαλοι, ἀλλὰ δὲν ἔμειναν διὰ πολὺν καιρὸν, διότι ἡ Καθολικὴ τῆ Χριςῆ Ἐκκλησία πάντοτε ἐθριάμβευεν. Ἡ ἀρχὴ τῆ Δ'. αἰῶνος εἶναι ἡ εὐτυχισμένη ἐποχὴ τῆς Ἐκκλησίας, ἥτις ἔλαβεν ἄνεσιν παρὰ τῆ εὐσεβῆς Κωνσταντίνε. τότε ἐκνευρώθη ἡ εἰδωλολατρεία, ϗ ἔλαμψεν ὁ Χριςιανισμός. Εἰς τὸν ἴδιον ὅμως καιρὸν ἐφύτρωσεν ἀπὸ τὰ ζιζάνια τῆ διαβόλε ἐχθρός τις τῆς τοῦ Χριςῆ Θεότητος, ὁπῆ ἐκταπολέμει τὴν ἐκκλησίαν σχεδὸν διὰ ὅλον αὐτὸν τὸν αἰῶνα, λέγω ὁ ἀσεβὴς Ἄρειος· βασιλεῖς, Ἐπίσκοποι, διδάσκαλοι ἐσύντρεξαν νὰ συςήσωσιν αὐτὴν τὴν δόξαν, ϗ ἤθελαν τὸ κατορθώσῃ, ἂν

Γωάννης Δαλατὸς περίφημος θεολόγος Προτεςάντιος, εἷς τῶν σοφωτέρων συγγραφέων μεταξὺ τῶν Μετερρυθμισμένων, ἔγραψε περὶ χρήσεως τῶν Πατέρων, βιβλίον τὸ ὁποῖον οἱ Προτεςάντιοι νομίζεσι διὰ ἐξαίρετον, περὶ ἐξομολογήσεως, ϗ ἄλλα τινά.

(α) Ἂς σημειώσῃ ὁ Εὐγνώμων φιλομαθὴς ἀναγνώσης, ὅτι αὐτὴ ἐςὶν ἡ κοινὴ τῶν ἡμετέρων χρονολογία, ϗ ἂν ἐπιθυμῇ, ἂς ἀναγνώσῃ τὴν σημείωσιν σελ. 83. τῆ πρώτε τόμε τῆς παρέσης Ἐκκλησιαστικῆς ἱςορίας.

ὁ Νυμφίος τῆς Ἐκκλησίας δεν ἐδυνάμωνεν αὐτὴν ἀοράτως κατὰ τῶν πολεμίων, τὰς ὁποίας ἀνδρείως ἐνίκησεν. εἰς τον Ε'. αἰῶνα ἐταράχθη πάλιν ἡ Ἐκκλησία ἀπὸ τὸν Πελάγιον, Νεςόριον, καὶ Εὐτύχιον, ἀλλὰ πάλιν ἡ ὀρθοδοξία ἐθριάμβευσε. Ζητήματα περὶ συγγραμμάτων καὶ συγγραφέων τινῶν ἐτάραξαν τὴν εἰρήνην τῆς Ἐκκλησίας εἰς τον ς'. αἰῶνα. Φιλονεικίαι περὶ τῶν δύο φύσεων, καὶ θελήσεων τῶ Χριςῶ ἐκίνησαν μεγάλας συγχύσεις εἰς τὸν Ζ'. αἰῶνα, ἀλλ' εὐτυχῶς ἐτελείωσαν διὰ συνόδω, καταδικαζομένων τῶν λεγόντων μίαν μόνην φύσιν ἐπὶ Χριςῶ. οἱ εἰκονοκλάσαι ἐμόλυναν τὴν Ἐκκλησίαν εἰς τον Η'. αἰῶνα, ἀλλ' ἡ Ἐκκλησία ἐκαθαρίθη ἀπὸ τὰς βλομένας ἀποῤῥίψαι τὴν προσκύνησιν τῶν εἰκόνων. Τὸ σχίσμα τῶν Δυτικῶν ἀπὸ τῆς ὀρθοδόξω Ἐκκλησίας, ἐλύπησε τὴν Ἐκκλησίαν εἰς τὸν Θ'. αἰῶνα. Ο' Ι'. αἰὼν ἐφάνη τὸ πλήρωμα τῆς ἀμαθίας, καὶ ἀταξίας, ἀλλὰ μεταξὺ τῶ σκότως ἔλαμπε τὸ φῶς τῆς ὀρθοδοξίας· καὶ ἡ πίςις διετηρήθη σῶα. Ο' ΙΑ'. αἰὼν ἐγέννησε τὴν αἵρεσιν τῶ Βηρεγκαρίω, καὶ τὰς διαφορὰς τῶν τῆς Ῥώμης προέδρων, καὶ βασιλέων. ἠκολάθησαν αὐταὶ αἱ διαφοραὶ καὶ εἰς τὸν ΙΒ'. αἰῶνα, εἰς τὸν ὁποῖον ἐφύτρωσαν πολλοὶ αἱρετικοὶ εἰς τὴν Δύσιν. Εἰς τὸν ΙΓ'. αἰῶνα, οἱ Δυτικοὶ ὁπῶ ἐξέπεσαν εἰς πολλὰς ἀταξίας, ἠβαλήθησαν καὶ τὰς ὀρθοδόξως νὰ σύρωσιν εἰς τὰς αἱρέσεις τως, ἀλλ' ὐκ ἴσχυσαν. Ο' ΙΔ'. αἰὼν ἐτάραξε τὴν Ἐκκλησίαν μὲ τὴν ἔπαρσιν τῶν Ἐπισκόπων τῆς Ῥώμης, οἵτινες διὰ τεσσαράκοντα χρόνως μεταξὺ αὐτῶν ἐπολέμων, τὸ ὁποῖον σχίσμα ἐτελείωσεν εἰς τὸν ΙΕ'. αἰῶνα διὰ τῶν ἐν Βασιλείᾳ καὶ Κωνσαντίᾳ συνόδων, εἰς τὸν ὁποῖον αἰῶνα πολλὰ ἐκοπίασαν οἱ Δυτικοὶ νὰ ἑνώσωσι τὰς ὀρθοδόξως εἰς τὴν ἐν Φλωρεντίᾳ σύνοδον, ἀλλὰ ματαίως, ἡ γὰρ ὀρθόδοξος Ἐκκλησία ἀπέῤῥιψε τοιαύτην αἱρετικὴν καὶ ἄνομον ἕνωσιν. Ο' Ις'. αἰὼν ἐγέννησε τὰς Λυθηρανισὰς, Ζβϊγγλιανισὰς καὶ Καλβϊνισάς. Ο' ΙΖ'. αἰὼν ἐτάραξε τὴν Δύσιν μὲ τὰς περὶ χάριτος φιλονεικίας.

§. 3. Τοιστοτρόπως ἡ πίςις καὶ ἠθικὴ ὁπῶ ἐδίδαξεν ὁ Χριςὸς, ἐκήρυξαν οἱ Ἀπόςολοι, ἐδέχθησαν οἱ Πατέρες, ἔμεινεν εἰς τὴν ὀρθοδοξον ἡμῶν Ἐκκλησίαν ἀπὸ Χριςῶ ἕως εἰς τὰς ἡμέρας μας. ἡ Εὐταξία μετεβάλθη κατὰ τὰς περιςάσεις τῶν καιρῶν, καὶ ἡ Ἐκκλησία ἡ παρὰ τῶ Χριςῶ θεμελιωθεῖσα, ἔμεινε, μένει, καὶ θέλει ἐπιμείνει ἕως τῆς συντελείας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΙΖ'. ΑΙΩΝΟΣ,
ΚΑΙ
ΤΟΥ Γ'. ΤΟΜΟΥ.

ΕΛΕΓ-

Ε Λ Ε Γ Χ Ο Σ

Τῶν περιεχομένων εἰς τὸν παρόντα

Γ΄. Τόμον.

Α.

Ἀγγλία. Κατάσασις αὐτῆς ἐπὶ Ἐρρίκε Α΄. σελ. 6. ἐπὶ Ἐρρίκε Β΄. 59. ἐπὶ Ῥιχάρδε Α΄. 83. ἐπὶ Ἐρρίκε Γ΄. 109. ἐπὶ Ἐδβάρδε Α΄. 142. ἐπὶ Ἐδβάρδε τοῦ Β΄. 189. ἐπὶ Ἐδβάρδε Γ΄. 227. ἐπὶ Ῥιχάρδε Β΄. 252. ἐπὶ Ἐρρίκε Δ΄. 252. ἐπὶ Ἐρρίκε Ε΄. 273. ἐπὶ Ἐρρίκε ς΄. ϗ Ἐδβάρδε Δ΄. 320. ἐπὶ Ἐρρίκε Ζ΄. 352. ἐπὶ Ἐρρίκε Η΄. 377. ἐπὶ Ἐλισάβετ 416. ἐπὶ Γακώβε τῆ ς΄. βασιλέως τῆς Σκοτίας 439. ἐπὶ Καρόλε Α΄. 458. ἐπὶ Καρόλε Β΄. 459. ἐπὶ Γακώβε Β΄. 480

Ἀγγλία σχίσμα αὐτῆς ἐπὶ Ἐρρίκε Η΄. 378

Ἀγρίκολας ὁρα Γωάννης Ἀγρίκολας

Ἀδὰμ Σεγὲδ βασιλεὺς Χαμπετίας 385

Ἀδαμιτῶν αἵρεσις 20

Ἄδολφος Αὐτοκράτωρ Δύσεως 136

Ἀδριανὸς Δ΄. Ῥώμης Ἐπίσκοπος 54

Ἀδριανὸς Ε΄. Ῥώμης Ἐπίσκοπος 137

Ἀδριανὸς ς΄. Ῥώμης Ἐπίσκοπος 373

Ἀδριανὸς ἔσχατος Πατριάρχης Ῥωσσίας 482

Ἀθανάσιος Α΄. Πατριάρχης Κωνσταντινοπόλεως 153. πατρ. τὸ β΄. 154

Ἀθανάσιος Β΄. 297. ὁμολογία αὐτῆ 303

Ἀθανάσιος Γ΄. ὁ ϗ Πατελάριος 447. πατριαρχεύει τὸ β΄. 448. τὸ γ΄. 465

Ἀθανάσιος Ῥαιδεξῆ πατρ. Κπ. 468

Αἴγυπτος. Κατάσασις αὐτῆς ἐπὶ Μιχαὴλ Παλαιολόγε 126. διωγμὸς κατὰ τῶν Χρισιανῶν 206. ἕτερος 371

Αἰθιοπία· κατάσασις αὐτῆς 462

Αἰνείας Σίλβιος 327

Αἰτόνιος Ἀρμένιος 199

Ἀκίνδυνος αἱρετικὸς 211

Ἄλβερτος Α΄. Αὐτοκράτωρ Δύσεως 182

Ἄλβερτος Β΄. 271

Ἄλβερτος Ἀντιπάπας 10

Ἄλβερτος μάγνος 119

Ἄλγηρος ὁ διάκονος 16

Ἀλέξανδρος Γ΄. Ῥώμης Ἐπίσκοπος 55. σχίσμα αὐτῆ ϗ Οὐίκτωρος Δ΄. 55

Ἀλέξανδρος Δ΄. 105

Ἀλέξανδρος Ε΄. 249

Ἀλέξανδρος ς'. 315
Ἀλέξανδρος Ζ'. 476
Ἀλέξανδρος Η'. 477
Ἀλέξανδρος Ἡγεμὼν Ῥωσσίας 51
Ἀλέξανδρος δὲ Ἄλες 118
Ἀλέξανδρος Μαυροκορδάτος 487
Ἀλέξιος Κομνηνὸς ὁ Αὐτοκράτωρ σύγγραμματα αὐτῦ 13
Ἀλέξιος Β'. Κομνηνὸς Αὐτοκράτωρ 43
Ἀλέξιος Γ'. Ἄγγελος Κομνηνὸς Αὐτοκράτωρ 45
Ἀλέξιος Δ'. Ἄγγελος ὁ νεώτερος, Αὐτοκράτωρ 73. συγκατανεύει εἰς τὰ ζητήματα τῶν Λατίνων ἡγεμόνων 73
Ἀλέξιος Ε'. Μάρτζαφλος Αὐτοκράτωρ 74. φονεύεται 76
Ἀλέξιος Μιχάλοβιτζ βασιλεὺς Ῥωσσίας 472
Ἀλὰν Χὰν, Τατάρων ἡγεμὼν 97
Ἀλματρικὸς ψευδοπατριάρχης Γεροσολύμων 30
Ἀλμάριχος αἱρετικὸς· φρενοβλάβειαι αὐτῦ 86. ἀντικείμενοι αὐτῦ 87
Ἀλφονσινὰ Κανόνια 107
Ἀλφονσινὴ Ἐποχὴ τί ἐσί 107
Ἀλφόνσος Ἀῤῥαγωνίας βασιλεὺς 5
Ἀλφόνσος Καςιλίας βασιλεὺς 5
Ἀλφόνσος Ε'. Ἀῤῥαγωνίας βασιλεὺς 273. ἐγείρει πόλεμον κατὰ Μαρτίνε τῦ Ε'. 273
Ἀλφόνσος Θ'. ὁ λεγόμενος ἀγαθὸς, βασιλεὺς Ἱσπανίας 58
Ἀλφόνσος Ι'. ὁ σοφὸς 107
Ἀλφόνσος ΙΑ'. 226
Ἀλφόνσος Α'. Πορτογαλλίας βασιλεὺς 58
Ἀλφόνσος Τεσάτος 295
Ἀλφόνσος Μένδιξ τὶ πράττει ἐν Αἰθιοπίᾳ 462
Ἀμάριχος βασιλεὺς Γεροσολύμων 51
Ἀμερικὴ πότε ἐφανερώθη τοῖς Εὐρωπαίοις 324
Ἀμερικὸς Βεσπάτζιος 324
Ἀναβαπτισταὶ αἱρετικοὶ 386
Ἀνάκλητος Ἀντιπάπας 18
Ἀναςάσιος Δ'. Ῥώμης Ἐπίσκοπος 54
Ἀνδρόνικος Κομνηνὸς Αὐτοκράτωρ 43
Ἀνδρόνικος Παλαιολόγος Αὐτοκράτωρ 150
Ἀνδρόνικος ὁ νεώτερος, Αὐτοκράτωρ 200. ματαίως κοπιᾷ διὰ τὴν ἕνωσιν τῶν Ἐκκλησιῶν 206
Ἀνδρόνικος υἱὸς Γωάννε Παλαιολόγε Αὐτοκράτωρ 237
Ἀνδρόνικος υἱὸς Μανουὴλ πωλεῖ τὴν Θεσσαλονίκην 238
Ἄνθιμος Ἀδριανοπόλεως Πατριάρχης Κπ. 446
Ἄννα Κομνηνὴ 14
Ἀννίβας συγκλητικὸς Ῥωμαῖος 103
Ἄνσελμος Καντουαρίας 6
Ἀντίνομοι αἱρετικοὶ 387
Ἀντιοχεία. σύνοδος αὐτῆς 39.
Ἀντιτριαδῖται αἱρετικοὶ 394
Ἀντώνιος Δ'. Πατριάρχης Κωνσταντινοπόλεως 239
Ἀποσολικοὶ αἱρετικοὶ 22
Ἀρμένιοι αἱρετικοὶ 50. θέλουσι νὰ ἑνωθῶσι μὲ τὸς Λατίνους 292
Ἀρμενιανοὶ αἱρετικοὶ 441
Ἄρναλδος δὲ βίλλα νόβα αἱρετικὸς 143
Ἄρνολδος Μογουντίας 60
Ἀρνολδος Βριξιανὸς αἱρετικὸς 36
Ἀρνολδισταὶ αἱρετικοὶ 37
Ἀρνολδισταὶ ἕτεροι 63
Ἀρσένιος μοναχὸς Πατριάρχης Κωνσταντινοπόλεως 122
Ἀρσένιος Β'. 122
Ἀρχαῖοι, αἱρετικοὶ τίνες 280
Ἀταλίβας Γνδίας βασιλεὺς ἐναντιώνεται τοῖς Παπίσταις 384

Α'υερρόας 42
Α'υϊκένας 42
Α'φρική. ἄυξησις ἐν αὐτῇ τῆς Χριστιανικῆς πίστεως 98. κατάσασις αὐτῆς ἐπὶ Δαβὶδ τῦ βασιλέως 384
Α'χμέτης Α'. Α'υτοκράτωρ Τούρκων 428
Α'χμέτης Β'. Α'υτοκράτωρ Τούρκων 483

Β.

Βαλδικοὶ αἱρετικοὶ 61. διώκονται ἐν Πεδεμοντίῳ 458
Βαλδεῖνος Α'. Κωνσταντινοπόλεως βασιλεὺς 75
Βαλδεῖνος Β'. 93. μάταιοι σοχασμοὶ αὐτῦ διὰ νὰ ξαναλάβῃ τὴν Κωνσαντινόπολιν 128
Βαλδεῖνος Α'. Γεροσολύμων βασιλεὺς 19
Βαλδεῖνος Β'. 19
Βαλδεῖνος Γ'. 29 & 30
Βαλδεῖνος Δ'. 51
Βαλεντῖνος Βιγέλιος αἱρετικὸς 441
Βαρθολομαῖος Πλάτινας 316
Βαρλαὰμ μοναχὸς 174
Βαρλαὰμ Α'ρχιμανδρίτης, Ρ'ωσσίας μητροπολίτης 366
Βαρλααμ Καλαβρὸς αἱρετικὸς 208. ψεύδη αὐτῦ κατὰ τῶν μοναχῶν 209. αἵρεσις αὐτῦ 210. φεύγει εἰς Γ'ταλίαν 211
Βαρλααμῖται τίνες 211 & 213
Βαρώνιος Καρδινάλης 424
Βασιλεία. σύνοδος αὐτῆς 286
Βασίλειος Βασίλοβιτζ Ρ'ωσσίας βασιλεὺς 242
Βασίλειος Δημήτροβιτζ Ρ'ωσσίας βασιλεὺς 245
Βασίλειος Γ'βάνοβιτζ Ρ'ωσσίας βασιλεὺς 365. πρῶτος ὀνομάζεται Κζὰρ 365. διώκει τὰς Παπίσας 366
Βασίλειος Τζάσκης Ρ'ωσσίας βασιλεὺς 432. διώκεται τῦ βασιλείυ 433
Βασίλειος Καματηρὸς Πατριάρχης Κωνσαντινοπόλεως 46
Βασίλειος Ο'υγγροβλαχίας ἡγεμὼν 450
Βεγάδοι αἱρετικοὶ τίνες 147
Βεγίναι αἱρετικοὶ τίνες 147
Βέλγιον. κατάσασις αὐτῦ ἐπὶ Μαργαρίτης τῆς βασιλίσσης 418. διωγμὸς κατὰ τῶν Προτεσάντων 414
Βελλαρμῖνος 424
Βενέδεικτος ΙΑ'. Ρ'ώμης Ε'πίσκοπος 184
Βενέδεικτος ΙΒ'. 224. τί ἀποκρίνεται εἰς Α'νδρόνικον διὰ τὴν ἕνωσιν τῶν Ε'κκλησιῶν 207. διαφοραὶ αὐτῦ μετὰ Λεοβίκυ Ε'. 221. φθείρει τὴν ἀδελφὴν τῦ Πετράρχυ 224
Βενέδικτος Γαητανὸς Καρδινάλης τί πράττει κατὰ Κελεσίνυ Ε'. 138. γίνεται Πάπας 139
Βερνάρδος Κλαρεβαλικὸς 41
Βέρνερος νομικὸς 16
Βερτολδος Ζαριγγίας δὲξ, Α'υτοκράτωρ Δύσεως 80
Βησσαρίων 308
Βησσαρίων Μακρῆς 488
Βικελῖνος Α'λδενβέργυ 6
Βικτωρῖνος Στριγγέλιος αἱρετικὸς 418
Βίλελμος μοναχὸς 16
Βίλελμος Περκιήνσιος 390
Βιργίττη Σουηκὴ 236
Βλέδος Φλάνιος 326
Βοημίας κατάσασις ἐπὶ Βοϊδοσβραδίυ 324 & 460
Βολεσλάος βασιλεὺς Πολωνίας 275
Βοναβεντύρας 119
Βονιφάτιος Η'. Ρ'ώμης Ε'πίσκοπος 139. ἀνομίαι αὐτῦ 140. διατάττει τὸν Γ'βιλαῖον 140 & 350

Βονιφάτιος Θ'. 248
Βονιφάτιος Μαρκέσιος, Θεσσαλονίκης ῥὴξ 75 ϗ 76
Βόρακον. σύνοδος ἐν αὐτῷ 65
Βορᾶοι ἐπιστρέφουσιν εἰς τὸν Χριστιανισμὸν 110
Βέζιοι διώκουσι τὸς Χριστιανὸς ἐν Σίναις 461 ϗ 462

Γ.

Γαβριὴλ Γάνε Πατρ. Κπ. 466
Γαβριὴλ Χαλκηδόνος Πατρ. Κπ. 484
Γαβριὴλ Σευήρων 409
Γαβριὴλ Βασκεὲτζ 444
Γαλλία. κατάσασις αὐτῆς ἐπὶ Λεοδοβίκε τῦ Κράσσε 5. ἐπὶ Λεοδοβίκε Ζ'. 33. ἐπὶ Φιλίππε β'. 59. ϗ 83. ἐπὶ Λεοδοβίκε Η'. 107. ἐπὶ Φιλίππε τῦ Πάλχρε 141. ϗ 188 ἐπὶ Λεοδοβίκε Γ'. 188. ἐπὶ Φιλίππε Ο'υαλησίε 227. ἐπὶ Καρόλε ς'. 253. ἐπὶ Καρόλε Ζ'. 273. ϗ 321. ἐπὶ Λεοδοβίκε ΙΒ'. 352. ἐπὶ Φραγκίσκε Α'. ϗ Ε'ρρίκε Β'. 376. ἐπὶ Φραγκίσκε Β'. Καρόλε Θ'. ϗ Ε'ρρίκε Γ. 415. ἐπὶ Ε'ρρίκε Δ'. 438. ἐπὶ Λεοδοβίκε ΙΓ'. 457. ἐπὶ Λεοδοβίκου ΙΔ'. 457
Γελάσιος Β'. Ρ'ώμης Ε'πίσκοπος 3
Γενναδίος Πατριάρχης Κωνσαντινεπόλεως 330. ὅρα ϗ Γεώργιος Σχολάριος
Γεράσιμος Πατριάρχης Κωνσαντινεπόλεως 156
Γεράσιμος Τερνόβε Πατριάρ. Κπ. 468
Γεράσιμος Πατριάρχης Γεροσολύμων 205
Γεράσιμος ἕτερος Πατρ. Γεροσολύμων 451
Γεράσιμος Βλάχος μητροπολίτης Φιλαδελφείας 472
Γερμανία. Κατάσασις αὐτῆς ἐπὶ Ε'ρρίκε Ε'. 6. ἐπὶ Λοθαρίε Β'. 18. ἐπὶ Κερράδε Γ'. 33. ἐπὶ Φριδερίχε Α'. 60. ἐπὶ Φιλίππε Β'. ϗ Ο'ττωνος ϗ Φριδερίχε Β'. 84. ϗ 110. ἐπὶ Α'δόλφε ϗ Α'λβέρτε 142. 191. ϗ 228. ἐπὶ Ο'υενκεσλάε 253. ἐπὶ Σιγισμάνδε ϗ Α'λβέρτε Β'. 274. ἐπὶ Φριδερίχε Γ'. 321. ἐπὶ Μαξιμιλιανοῦ Α'. 352. ἐπὶ Καρόλε Ε'. 379. ἐπὶ Φερδινάνδε Α'. Μαξιμιλιανοῦ Γ'. ϗ Ρ'ηδόλφε Γ'. 417. ἐπὶ Ματθία 430. ἐπὶ Φερδινάνδε Β'. ϗ Γ'. 460
Γερμανὸς Πατριάρχης Κωνσαντινεπόλεως 122
Γερμανὸς Γεροσολύμων Πατριάρχης 372
Γεώργιος Ξιφιλῖνος Πατριάρχης Κωνσαντινεπόλεως 48
Γεώργιος Κύπριος Πατριάρχης Κπ. 152. διατὶ ὑπόπτωτος τοῖς ἐν Κωνσαντινεπόλει 157
Γεώργιος Σχολάριος Πατριάρχης Κπ. 330. συγγράμματα αὐτῦ 309
Γεώργιος Κερκύρας 41
Γεώργιος Α'κροπολίτης 134
Γεώργιος Κωδινὸς 217
Γεώργιος Τραπεζέντιος 239 ϗ 308
Γεώργιος Γεμιςὸς 310
Γεώργιος Φραντζῆς 310
Γεώργιος Σκυδερῆς 488. φιλονεικία αὐτῦ μετὰ Κλήμεντος Γωαννίνων περίτινος ζητήματος 484
Γεώργιος Καζριώτης ὅρα Σκάνδερπεγγ
Γιαννίτζαροι ὅρα Νεϋλήδες
Γιάσιον· σύνοδος κατὰ Καλβίνων 450
Γιεσικῶν Θεολόγων φιλονεικία περὶ Χριςῦ 482
Γίλβερτος Πορρετανὸς αἱρετικὸς 37

Γιλβερτος Φολιώτ 59
Γόμαρος αἱρετικὸς 441
Γομαρσαὶ αἱρετικοὶ 441
Γναζέλλα σύνοδος 11
Γαΐδων βασιλεὺς Γεροσολύμων 52
Γαΐδων δὲ Παρμινιάνο 235
Γαΐδων Καρμηλιτανὸς 235
Γαλίελμος δὲ Νάγγις 199
Γαλίελμος Δαράνδος 199
Γαλίελμος Ὄκκαμ 221
Γρηγόριος Η'. Ῥώμης Ἐπίσκοπος 57
Γρηγόριος Θ'. 104. ἀναθεματίζει Φριδέριχον Β'. 100. διχόνοια αὐτῷ καὶ τῷ Φριδερίχῳ Β'. 100. ἕως 103. διατάττει τὸν Γαβιλαῖον νὰ γίνηται εἰς εἴκοσι πέντε χρόνους 350
Γρηγόριος Ι'. 136. ματαίως θέλει να ἑνώσῃ τὰς Ἐκκλησίας Ἀνατολικὴν, καὶ Δυτικὴν 130
Γρηγόριος ΙΑ'. 225. Βέλλα αὐτῷ κατὰ Ῥαϋμόνδα 146. μετοικίζει τὸν θρόνον ἐξ Ἀυϊνιῶνος εἰς Ῥώμην 225
Γρηγόριος ΙΒ'. 249
Γρηγόριος ΙΓ'. 411. διατάττει τὸ νέον καλενδάριον 411
Γρηγόριος ΙΔ'. 414
Γρηγόριος ΙΕ'. 455
Γρηγόριος Κύπριος 173
Γρηγόριος Παλαμᾶς 214. ἀγωνίζεται κατὰ τῶ Βαρλαὰμ 209. καὶ κατὰ τῶν Βαρλααμιτῶν 211 καὶ 213
Γρηγόριος Μαμμῆς Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως 297
Γρηγόριος Ἀμασείας Πατ. Κπ. 446
Γρηγόριος Βαρδινὸς 4
Γρηγόριος Δημήτροβιτζ 245
Γρηγόριος Οὐτροπέγια λαμβάνει τὴν μορφὴν τῶ Δημητρίε Ῥωσσίας 407
Γυβελλιανοὶ τίνες 30 καὶ 103
Γυήλφονες τίνες 30 καὶ 103

Δ.

Δαβὶδ Δινάντιος αἱρετικὸς 87
Δαβὶδ Γεώργιος αἱρετικὸς 390
Δαβὶδ βασιλεὺς Χαμπεσίας 384
Δάνδολος δὲξ Οὐενετῶν ἀτιμάζεται παρὰ Κλήμεντος Ε'. 185
Δανία. Κατάσασις αὐτῆς ἐπὶ Ἀβελ τῶ βασιλέως 190. ἐπὶ Μαργαρίτης 274. ἐπὶ Χριστιέρνε Β'. 379
Δανιὴλ βασιλεὺς Ῥωσσίας 125
Δανιὴλ Μητροπολίτης Ῥωσσίας 366 καὶ 399
Δεαλβάτοι τίνες 251
Δεκρέτον Γρατιανῶ 32
Δελφινάτε σύνοδος 442
Δερβισλὲρ τίνες 353
Δημήτριος Χαλκοκονδύλης 239
Δημήτριος Κυδώνης 176
Δημήτριος Χρυσολωρᾶς 217
Δημήτριος ὁ ἐκ Λάμπης 28
Δημήτριος Πορφυρογέννητος 298
Δημήτριος. Ψευδοδημήτριος Α'. βασιλεὺς Ῥωσσίας 407 καὶ 431
Ψευδοδημήτριος Β'. 452
Ψευδοδημήτριος Γ'. 453
Διαθήκη Καινὴ μετάφρασις αὐτῆς εἰς το ἁπλῆν ἀποδοκιμάζεται 450
Διονύσιος Φιλιππουπόλεως Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως 332. συκοφαντίαι κατ' αὐτῶ 332. τὸ β'. γίνεται Πατριάρχης 339
Διονύσιος Νικομηδείας Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως 370
Διονύσιος Λαρίσσης Πατρ. Κπ. 467
Διονύσιος Μασελίμης Πατρ. Κπ. 467. πατριαρχεύει τὸ β'. γ'. δ'. 468.

Ἐγ-

ἐγκώμιον αὐτῆ 468. πατριάρχευε τὸ ε. 484
Διονύσιος βασιλεὺς Πορτυγαλλίας 190
Διωγμὸς κατὰ τῶν Ὀρθοδόξων. ἐν Αἰγύπτῳ 206. ἕτερος 371
Διωγμὸς κατὰ τῶν Χριστιανῶν ἐν Σίναις 461. ϗ 462
Διωγμὸς κατὰ τῶν Βαλδικῶν ἐν Πεδομοντίῳ 458
Διωγμὸς κατὰ τῶν Παπιστῶν ἐν Ῥωσσίᾳ 366
Διωγμὸς κατὰ τῶν Μετερρυθμισμένων ἐν Βελγίῳ 414. ἕτερος 457
Διωγμὸς κατὰ Λυθηρανιστῶν ἐν Γαλλίᾳ 458
Διονύσιος δὲ Ῥιχὲλ 327
Δοδρακηνὴ σύνοδος 443
Δολοΐκος Πλέης Κόμης 74 ϗ 75
Δομνικάνοι. ἀρχὴ τῆ τάγματος αὐτῶν 81. φιλονεικίαι αὐτῶν μετὰ τῶν Φραγκισκάνων 112 438. ϗ 456
Δομνῖκος 81. Ῥοζάριον αὐτῆ 106
Δόμνις, (Μάρκος Ἀντωνῖνος ὁ δὲ) 444
Δοσίθεος Ἱεροσολύμων Πατριάρχης Κωνσταντινοπόλεως 47
Δοσίθεος Πατρ. Ἱεροσολύμων 469. συγγράμματα αὐτῆ 486
Δυλκινὸς ἤυξησε τὸ τῶν Φρατικέλλων τάγμα 147
Δωρόθεος Ἱεροσολύμων Πατριάρχης 372

Ε.

Ἐδάαρδος Α'. βασιλεὺς Ἀγγλίας 142
Ἐδάαρδος Β', 189
Ἐδάαρδος Γ'. 227
Ἐδάαρδος Δ'. 320
Ἐδάαρδος Ε'. 320
Ἐδάαρδος Ζ'. 379
Ἐζεκιὴλ Μέϑ 441
Ἐζελίνος Ῥωμαῖος 103
Εἰρηνικὸς μοναχὸς 28
Ἐκκλησία. διδασκαλία αὐτῆς, ἠϑικὴ, ϗ ταξία εἰς τὸν ΙΒ'. αἰῶνα 70. εἰς τὸν ΙΓ'. 180. εἰς τὸν ΙΔ'. 262. εἰς τὸν ΙΕ'. 342. εἰς τὸν Ις'. 425. εἰς τὸν ΙΖ'. 489
Ἐκκλησία Ἀνατολικὴ. Κατάσασις αὐτῆς 17. ἐπὶ τῶν Κομνηνῶν 48. ἐπὶ Βαλδαΐνε 75
Ἐκκλησία Δυτικὴ κατάσασις αὐτῆς ἐπὶ Ἐρρίκε τῆ Ε'. 4
Ἐκκλησία Ἀνατολικὴ, ϗ Δυτικὴ, ματαία πραγματεία περὶ τῆς ἑνώσεως αὐτῶν ἐπὶ Μιχαὴλ Αὐτοκρ. ϗ Γρηγορ. Γ'. τῆ Πάπα 127. ἕως 134. ὁμοίως ἐπὶ Ἀνδρονίκε τῆ νεωτέρε 206. ἕως 208. ἐπὶ Ἰωάννε Παλαιολόγε 288
Ἐκκλησία Ἀγγλίας ἴδε Ἀγγλία
Ἐκκλησία Αἰϑιοπίας ἴδε Αἰϑιοπία
Ἐκκλησία Ἀφρικὴς ἴδε Ἀφρική.
Ἐκκλησία Βοημίας ἴδε Βοημία.
Ἐκκλησία Γαλλίας ἴδε Γαλλία.
Ἐκκλησία Γερμανίας ἴδε Γερμανία.
Ἐκκλησία Δανίας ἴδε Δανία.
Ἐκκλησία Ἰαπονίας· ἴδε Ἰαπονία.
Ἐκκλησία Ἰνδίας· ἴδε Ἰνδία.
Ἐκκλησία Ἱσπανίας ἴδε Ἱσπανία.
Ἐκκλησία Σινῶν ἴδε Σίναι.
Ἐκκλησία Οὐγγρίας ἴδε Οὐγγρία
Ἐκκλησία Πολωνίας ἴδε Πολωνία.
Ἐκκλησία Πορτυγαλλίας ἴδε Πορτυγαλλία.
Ἐκκλησία Ῥωσσίας· ἴδε Ῥωσσία.
Ἐκκλησία Σαυτίας· ἴδε Σαυτία.

Ε᾽κρατεία Β᾽. Λατίνων κατὰ τῶν Σαρακηνῶν 52
Ε᾽λέκτορες τῦ Α᾽υτοκράτορος πόσοι, καὶ πότε ἄρχησαν 84
Ε᾽λισάβετ Α᾽γγλίας βασίλισσα 416
Ε᾽λμοδος πρεσβύτερος 68
Ε᾽ρβίπολεως. σύνοδος 149
Ε᾽ρμογέννης μητροπολίτης Ρ᾽ωσσίας 434
Ε᾽ρρικος Ε᾽. Α᾽υτοκράτωρ Δύσεως 1. διχοσασία αὐτῦ μετὰ τῦ Πασχάλεως Β᾽. τῦ Πάπα 7
Ε᾽ρρικος ς᾽. Α᾽υτοκράτωρ 54
Ε᾽ρρικος Ζ᾽. Α᾽υτοκράτωρ 183. θανατῦται διὰ τῆς φαρμακευμένης ὄσιας 183
Ε᾽ρρικος Α᾽. Α᾽γγλίας βασιλεὺς 6
Ε᾽ρρικος Β᾽. 59. μετάνοια αὐτῦ διὰ τὸν φόνον Θωμᾶ τῦ Βεκκέτ 60
Ε᾽ρρικος Γ᾽. 83. ὑπόκειται διὰ φόβον τῷ Πάπᾳ 109
Ε᾽ρρικος Δ᾽. 252
Ε᾽ρρικος Ε᾽. 273
Ε᾽ρρικος ς᾽. 320
Ε᾽ρρικος Ζ᾽. 320 καὶ 352
Ε᾽ρρικος Η᾽. 352. διατὶ σχίζεται ἀπὸ τὴν κοινωνίαν τῆς Ρ᾽ώμης 378
Ε᾽ρρικος Α᾽. Ι᾽σπανίας βασιλεύς 82
Ε᾽ρρικος Β᾽. 252
Ε᾽ρρικος Γ᾽. 252
Ε᾽ρρικος Δ᾽. 317
Ε᾽ρρικος Β᾽. Γαλλίας βασιλεὺς 376
Ε᾽ρρικος Γ᾽. 415
Ε᾽ρρικος Δ᾽. 438
Ε᾽ρρικος Ζ᾽. Δανίας βασιλεὺς 190
Ε᾽ρρικος Δάνδελος δὲξ Ο᾽υενετῶν 74
Ε᾽ρρικος βασιλεὺς Κπ. 75
Ε᾽ρρικος Μογαντίας Α᾽ρχιεπίσκοπος ὀλίγον ἐτίμα τὲς κληρικὲς 142
Ε᾽ρρικος μοναχὸς αἱρετικὸς 21
Ε᾽ρρικος Νικόλαϊ αἱρετικὸς 419
Ε᾽υαγγέλιον ἀΐδιον 111
Ε᾽υγένιος Γ᾽. Ρ᾽ώμης Ε᾽πίσκοπος 31
Ε᾽υγένιος Δ᾽. 272. σχίσμα αὐτῦ, καὶ Φήλικος Ε᾽. 312. ὑποσχέσεις αὐτῦ πρὸς τὸν Παλαιολόγον Ι᾽ωάννην περὶ τῆς ἑνώσεως τῶν Ε᾽κκλησ. 267
Ε᾽υδων Βρεττανίας αἱρετικός 38
Ε᾽υθύμιος Β᾽. Πατριάρχης Κπ. 268
Ε᾽υθύμιος Πατριάρχης Α᾽ντιοχείας 431
Ε᾽υθύμιος Πατριάρχης Α᾽ντιοχείας 451
Ε᾽υθύμιος Ζηγαδηνὸς 14
Ε᾽υσάθιος Θεσσαλονίκης 28 καὶ 68
Ε᾽υσάθιος Διῤῥαχίᾳ 27
Ε᾽υσάθιος ἀββᾶς δὲ Φλαὺ 89
Ε᾽υσράτιος Νικαίας 14

Ζ.

Ζίσκας Ι᾽ωάννης προσάτης τῶν Ο᾽υσιτῶν 289
Ζβίγγλιος αἱρετικὸς 361

Η.

Η᾽σαΐας μοναχὸς Πατριάρχης Κωνσαντινοπόλεως 156
Η᾽σαΐας Στυφέλιος αἱρετικὸς 441

Θ.

Θαβωρῖται τίνες 280
Θεόγνωσος Α᾽ρχιερεὺς Κιαίβ 161
Θεοδόσιος Πατριάρχης Κωνσαντινοπόλεως 45
Θεοδόσιος Ρ᾽ωσσίας μητροπολίτης 307

Ε Υ̓ Λ Ε Γ Χ Ο Σ

Θεόδοτος Α'. Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως 26
Θεόδοτος Β'. 26
Θεόδηλος 173
Θεοδώριχος Ἀντιπάπας 10
Θεοδώριχος δὲ Νιὰμ 394
Θεόδωρος Λάσκαρις Ἀυτοκράτωρ 77
Θεόδωρος Λάσκαρις ὁ νέος Ἀυτοκράτωρ 120
Θεόδωρος Ἄγγελος ἡγεμὼν Θετταλίας 93
Θεόδωρος Γάννοβιτζ βασιλεὺς Ῥωσσίας 407
Θεόδωρος Ἀλεξίοβιτζ βασιλεὺς Ῥωσσίας 480
Θεόδωρος Εἰρηνικὸς Πατριάρχης Κπ. 78
Θεόδωρος Ἀγαλλιανὸς 310
Θεόδωρος Βαλσαμὼν 66
Θεόδωρος Βέζας αἱρετικὸς 389
Θεόδωρος Γαζῆς 239
Θεόδωρος Μετοχίτης 173
Θεόληπτος Γωαννίνων Πατριάρχης Κπ. 341
Θεόληπτος Φιλιππουπόλεως Πατριάρχης Κπ. 403
Θερλόγων Παρισίων αἱρέσεις. 114
Θεοφάνης Νικαίας 216
Θεόφιλος Κορυδαλεὺς ἴδε Κορυδαλεὺς
Θολωσσινοὶ τίνες 63
Θωμᾶς Ἀκυϊνάτης 119
Θωμᾶς Βαλδένσιος 294
Θωμᾶς Βεκκέτος 59
Θωμᾶς ἀ Κέμπης 326
Θωμᾶς Μαυροκινὸς Πατριάρχης Λατίνος Κανσαντινουπόλεως 75
Θωριανὸς 41. στρέφει εἰς τὴν ὀρθοδοξίαν τὸν Καθολικὸν τῶν Ἀρμενίων 50

Ι.

Γάγγελος Λιθουανίας ἡγεμὼν γίνεται Χριστιανὸς 254
Γακωβῖται αἱρετικοὶ 96
Γάκωβος Λαρίσσης Πατρ. Κπ. 468. πατριαρχεύει τὸ β'. καὶ γ'. 468
Γάκωβος ς'. Σκοτίας βασιλεὺς Ἀγγλίας 439
Γάκωβος Β'. 480
Γάκωβος Ἀρμίνιος αἱρετικὸς 440
Γάκωβος Βοΐχμιος αἱρετικὸς 440
Γάκωβος Γουαλτήριος 444
Γαπονία· κατάσασις αὐτῆς 461
Γβὰν Δανιήλοβιτζ βασιλεὺς Ῥωσσίας 159
Γγνάτιος δὲ Λοϊόλα ἀρχηγὸς τῦ τάγματος τῶν Γησυϊτῶν 380
Γερὰ ἐξέτασις ὅρα Σάγκτο Ὀφίτζιο
Γερεμίας Πατριάρχης Κπ. 367. πατριαρχεύει τὸ β'. 368
Γερεμίας Λαρίσσης Πατριάρχης Κπ. 401. ἀποκρίσεις αὐτῦ πρὸς τὸς διδασκάλους Τυβίγγης 402. πατριαρχεύει τὸ δεύτερον 402. τὸ γ'. 403. ἐπὶ τῆς πατριαρχείας τυ φέρεται εἰς Κπ. ἡ τῦ Πιλάτυ κατὰ τῦ Χριστῦ ἀπόφασις 404 ἀναβιβάζει τὴν μητρόπολιν τῆς Μόσχβας εἰς Πατριαρχεῖον 408
Γερομὰρ Ἡγεμὼν Ῥωγίων 7
Γεροσλάβος Ἡγεμὼν Ῥωσσίας 20
Γεροσολύμων σύνοδος 15. ἑτέρα 40. ἑτέρα 299. ἑτέρα 469
Γερώνυμος ἐκ Πράγης αἱρετικὸς 276. τῷ πυρὶ παραδίδοται 279
Γερώνυμος δὲ σάγκτα φίδε 294
Γερώνυμος Ζάγγλιος αἱρετικὸς 389

Γε-

Γερώνυμος Σαυοναρόλας 327 ἐ 368
Γησεάται, ἀρχὴ τ῀ τάγματος αὐτῶν 226
Γησαΐται· ἀρχὴ τ῀ τάγματος αὐτῶν 380. ἀθεμιτεργίαι αὐτῶν 381. κηρύττεσι τὸ Εὐαγγέλιον εἰς Σίνναν 383. ῥαδιεργίαι αὐτῶν κατὰ Κυρίλλε Λεκάρεως 447. φιλονεικέσιν ἐν Ρ῾ώμῃ περὶ Κλήμεντος Η΄. 435. ῥαδιεργίαι αὐτῶν ἐν Α῾γγλίᾳ 439
Γλαρίων Κιγάλας 473
Γλδέβερτος Κενομανῶν Ε῾πίσκοπος 15
Γλδεγάρδη Η῾γεμένη 40
Γλμινολῖνος ἡγεμὼν Σαρακηνῶν πολεμεῖ κατὰ τῶν Γ῾σπανῶν 82
Γμπραΐμ Α΄. Α῾υτοκράτωρ Τ῀ρκων 445
Γνδία Δυτικὴ. κατάςασις αὐτῆς ἐπὶ Α῾τταλίβα βασιλέως 383
Γννοκέντιος Β΄. Ρ῾ώμης Ε῾πίσκοπος 18
Γννοκέντιος Γ΄. 81
Γννοκέντιος Δ΄. 104. διαταγαὶ αὐτ῀ περὶ τῶν Καρδιναλίων 104
Γννοκέντιος Ε΄. 137
Γννοκέντιος ς΄. 224
Γννοκέντιος Ζ΄. 248
Γννοκέντιος Θ΄. 414
Γννοκέντιος Ι΄, 455
Γννοκέντιος ΙΑ΄. 477
Γννοκέντιος ΙΒ΄. 477
Γντζαβατάτοι τίνες 63
Γόδικος Βαρβάτος Α῾υτοκράτωρ 247
Γοβσᾶς Καρδινάλιος συμφωνεῖ τὰς Ο῾υενετὰς μὲ Παύλον Ε΄. τὸν Πάπαν 437
Γβιλαῖος πότε διετάχθη 140 ἐ 350 μεταβάλεται εἰς 50. χρόνες 224 ἐ 350. μεταβάλεται εἰς 25. χρόνες ἐ 350. εἰς 33. χρόνες 247
Γδαῖοι ἐν Γερμανίᾳ διώκονται 33. ἐν Γσπανίᾳ 319
Γήλιος Β΄. Ρ῾ωμης Ε῾πίσκοπος 346. καλῆται Θεὸς ἐπὶ συνόδε 346
Γήλιος Γ΄. 375
Γήλιος Καῖσαρ αἱρετικὸς 442
Γσαάκιος Α῾γγελος Α῾υτοκράτωρ 44
Γσᾶς Α῾υτοκράτωρ Τ῀ρκων 243 ἐ 244
Γσίδωρος Πατριάρχης Κωνσαντινοπόλεως 203
Γσίδωρος Γερομόναχος Πατριάρχης Κπ. 331
Γσίδωρος Θεσσαλονίκης 216
Γσίδωρος Γλαβᾶς 241
Γσίδωρος Ρ῾ωσσίας μητροπολίτης 246. ἐ 303
Γσμαὴλ Σοφὶ 336
Γσπανία· Κατάςασις αὐτῆς ἐπὶ Α῾λφόνσε ς. ἐπὶ Ρ῾αμίρε 33. ἐπὶ Σαγκτίε Δ΄. 58. ἐπὶ Ε῾ρρίκε Α΄. 82. ἐπὶ Φιλίππε Γ΄. 107. ἐπὶ Φερδινάνδε Δ΄. 142. ἐ 189. ἐπὶ Α῾λφόνσε ΙΑ΄. 226. ἐπὶ Γωάννε Α΄. ἐ Ε῾ρρίκε Γ΄. 254. ἐπὶ Φερδινάνδε Ε΄. 317. ἐ 350. ἐπὶ Καρόλε Ε΄. 376. ἐπὶ Φιλίππε Β΄. 414. ἐπὶ Φιλίππε Γ΄. 438
Γταλία. κατάςασις αὐτῆς ἐπὶ Φριδερίχε Α΄. 58. ἐπὶ Α῾λβέρτε καὶ Ε῾ρρίκε Ζ΄. 187. ἐπὶ Ο῾υεγκεσλάε 254
Γωακεὶμ Δράμας Πατριάρχης Κπ. 339
τὸ β΄. 340
Γωακεὶμ Πατρ. Α῾λεξανδ. 469
Γωακεὶμ Πατρ. Ρ῾ωσσίας 482
Γωάννα Παρθένος Λοθαριγγίας 273
Γωάννης Κομνηνὸς Α῾υτοκράτωρ 16
Γωάννης Βατάτζης βασιλεὺς Ρ῾ωμαίων 92. πάσχει νὰ ἑνώσῃ τὴν Α῾νατολικὴν ἐ Δυτικὴν Ε῾κκλησίαν 95. ἐ 96
Γωάννης Καντακεζηνὸς Α῾υτοκράτωρ 201. συγγράμματα αὐτ῀ 216

Ε Υ Λ Ε Γ Χ Ο Σ

Γωάννης Παλαιολόγος, ὁ καὶ καλοϊωάννης Αὐτοκράτωρ 201. εἰς φυλακὴν βάνεται παρὰ τῶν Οὐενετῶν 202

Γωάννης Ζ'. Παλαιολόγος Αὐτοκράτωρ 265. διαλέγεται μὲ ἕνα Ἑβραῖον 266. πέμπει πρεσβείαν εἰς τὴν ἐν Βασιλείᾳ σύνοδον περὶ ἑνώσεως τῶν Ἐκκλησιῶν 268. ὑπάγει εἰς Οὐενετίαν 268. εἰς Φλωρεντίαν 288. ἐπιστρέφει 296

Γωάννης Κ'. Ρώμης Ἐπίσκοπος 137

Γωάννης ΚΑ'. 186. καὶ 223. σχίσμα αὐτῆ καὶ Νικολάϊ 223. ματαίως ζητεῖ τὴν ἕνωσιν τῶν Ἐκκλησιῶν 207. διαφοραὶ αὐτῆ μετὰ Λαδισλάϊ Ε'. 220

Γωάννης ΚΒ'. 249. ἐγκλήματα αὐτῆ 250. πόλεμον κινεῖ κατὰ Λαδισλάϊ Νεαπόλεως βασιλέως 276

Γωάννης Κάματηρὸς Πατριάρχης Κπ. 48

Γωάννης Βέκκος Πατριάρχης Κπ. 123 ὁμολογία αὐτῆ 124. φαίνεται λατινόφρων 123 καὶ 115

Γωάννης Σωζοπόλεως Πατριάρχης Κπ. 154

Γωάννης Γλυκᾶς Πατριάρχης Κπ. 155

Γωάννης Καλέκας Πατριάρχης Κπ. 203

Γωάννης Γβάνοβιτζ βασιλεὺς Ρωσσίας 160

Γωάννης Βασιλόβιτζ βασιλεὺς Ρωσσίας 306. πρῶτος ὀνομάζεται Κζὰρ 306

Γωάννης βασίλοβιτζ βασιλεὺς Ρωσσίας 398. διώκει τὸς Παπίσας 398

Γωάννης βασιλεὺς Ρωσσίας 481

Γωάννης Α'. Ἱσπανίας 252

Γωάννης Β'. 252

Γωάννης Ἀγγλίας βασιλεὺς 83

Γωάννης Βαλγάρων ἡγεμὼν 75

Γωάννης Βρένης κόμης 93

Γωάννης βασιλεὺς Χαμπετίας 51

Γωάννης Λαζὸς ἡγεμὼν Κολχίδος 125

Γωάννης Ἄννιος 326

Γωάννης Ἀργυρόπυλος 239

Γωάννης Γερσὼν 294

Γωάννης Γόβερος 261

Γωάννης Εὐγενικὸς 310

Γωάννης Ζωναρᾶς 14

Γωάννης Κερκυραίων 28

Γωάννης Κυπαρισσιώτης 217

Γωάννης Ναύκληρος 328

Γωάννης Παρίσιος 199

Γωάννης Πίκος 327

Γωάννης Πάρνευ 295

Γωάννης Ρευχλινὸς 323

Γωάννης Ρεσβρόχιος 259

Γωάννης Φρόσαρδος 260

Γωάννης Καρυοφύλλης 472

Γωάννης Κολεμβανὸς ἀρχηγὸς τοῦ τάγματος τῶν Γησβάτων 226

Γωάννης Οὖσος αἱρετικὸς 275. ἄρδρα τῆς αὐτῆ διδασκαλίας 277. τῷ πυρὶ πραδίδοται 278. Οὐσίται τίνες 279

Γωάννης Ἀγρίκολας αἱρετικὸς 388

Γωάννης Καλβῖνος αἱρετικὸς 388

Γωάννης Πισκάτωρ αἱρετικὸς 390

Γωάννης Ζίσκα, ὅρα Ζίσκας

Γωαννίκιος Ἡρακλείας Πατριάρχης Κπ. 449. Πατριαρχεύει τὸ β'. καὶ γ'. 465

Γωαννίκιος Ἀλεξανδρείας Πατριάρχης 451

Γωάσαφ Κόκκας Πατριάρχης Κπ. 331

Γωάσαφ Ἀδριανεπόλεως Πατριάρχης Κπ. 371

Γωάσαφ Ρωσσίας μητροπολίτης 399

Γωάσαφ Πατριάρχης Ρωσσίας 453

Γωβ πρῶτος Πατριάρχης Ρωσσίας 408

Γωσὴφ Α'. Πατριάρχης Κωνσταντινοπόλεως 123. τὸ β'. Πατριαρχεύει 152

Γω-

Ἰωσὴφ Β'. 268. ἔρχεται εἰς Φλωρεντίαν 289
Ἰωσὴφ Πατριάρχης Ῥωσσίας 453
Ἰωσὴφ Κιαίβε μητροπολίτης 51
Ἰωσὴφ Βροέννιος 240

Κ.

Καθαρίνη ἐκ Σιένης 236
Καθαροὶ τίνες 63
Καλενδὰρ τίνες 323
Καλενδάριον Γρηγοριανὸν 412. δὲν δέχεται ἀπὸ τὲς Ἀνατολικὲς 402
Καλιξτίνοι τίνες 280
Καλλίνικος Πρέσσης Πατ. Κπ. 483. πατριαρχεύει τὸ β'. 483, τὸ γ'. 484
Κάλλιξος Β'. Ῥώμης Ἐπίσκοπος 4
Κάλλιξος Γ'. 313
Κάλλιξος Α'. Πατριάρχης Κωνσταντινοπόλεως 203. πατριαρχεύει τὸ β'. 204
Κάλλιξος Β'. 239
Καλβῖνος ἴδε Ἰωάννης Καλβῖνος
Καππουκίνων τάγμα 382
Καρδινάλιοι διατί φορεῦσιν ἐρυθρὸν σκιάδιον 104. τὶς ὁ τίτλος αὐτῶν 461
Καρμιλιτῶν τάγμα 82
Κάρολος Δ'. Αὐτοκράτωρ Δύσεως 220
Κάρολος Ε'. 372
Κάρολος Δ'. Γαλλίας βασιλεύς 188
Κάρολος Ε'. 288
Κάρολος ς'. 253
Κάρολος Ζ'. 273 & 321
Κάρολος Η'. 321
Κάρολος Θ'. 415
Κάρολος Νεαπόλεως μάταιοι σοχασμοὶ αὐτῦ διὰ νὰ ἀποκτήσῃ τόπες Ῥωμαίων 128
Κελεστῖνος Β'. Ῥώμης Ἐπίσκοπος 31
Κελεστῖνος Γ'. 27. διαταγαὶ αὐτῦ 186
Κελεστῖνος Δ'. 104
Κελεστῖνος Ε'. 138
Κελεστῖνος ἀντιπάπας 4
Κεφαλῖται αἱρετικοὶ 233
Κινέζοι διδάσκονται τὸ Εὐαγγέλιον παρὰ τῶν Ἰησουϊτῶν 383
Κισερτιγνσίων τάγμα 5
Κλαρεδόνε σύνοδος 64
Κλαύδιος Χαμπετίας βασιλεὺς 385
Κλήμης Γ'. Ῥώμης Ἐπίσκοπος 57. παρακινεῖ τὲς βασιλεῖς εἰς ἐκστρατείαν 52
Κλήμης Δ'. 105
Κλήμης Ε'. 184. ἀνομία αὐτῦ κατὰ Δανιήλε δηκὸς 185. διαταγαὶ αὐτῦ 185 & 198
Κλήμης ς'. 224. διαφοραὶ αὐτῦ & Λιθοβίκε Ε'. 221. διατάττει τὸν Γεβιλαῖον εἰς 50. χρόνες 224 & 350
Κλήμης Ζ'. 373
Κλήμης Η'. 414 & 435
Κλήμης Θ'. 477
Κλήμης Ι'. 477
Κλήμης ΙΑ'. 477
Κλήμης Γκονίε Πατρ. Κπ. 467
Κλήμης Σασίμων καθαιρεῖται 24
Κλήμης Ἰωαννίνων. φιλονεικία αὐτῦ & τῦ Σαγδαρῆ 485
Κλημεντιναὶ διαταγοι 185 & 198
Κοινωνία. πότε ἄρχησεν ἐν Δύσει, ἡ συνήθεια νὰ μεταλαμβάνωσιν ἐν ἑνὶ εἴδει 251. κυρῦται αὐτὴ ἡ συνήθεια παρὰ συνόδε 284. & 285
Κολωνίας σύνοδος 117
Κονκλάβε πότε διωρίσθη 136
Κονφορμίσαι τίνες 459
Κοντραρεμονστράντες τίνες 441
Κορνήλιος Γανσένιος αἱρετικὸς 478
Κορυδαλεὺς Θεόφιλος 451

Κοσ-

Κοσμᾶς Ἀττικὸς Πατριάρχης Κπ. 24. σκευωρία κατ' αὐτ῀ 25
Κόσμος Φλωρεντίας, τάγμα νέον συνισᾶ 414
Κάρραδος υἱὸς Ἐρρίκ῀ Δ'. φέρεται κατὰ τ῀ Πατρός τ῀ 2
Κάρραδος Γ'. Αὐτοκράτωρ δύσεως 30
Κάρραδος Ἀλιχτανάβ 91
Κάρραδος Μαλπάργ῀ 116
Κρυπτοσακραμεντάριοι αἱρετικοὶ 418
Κυπριανὸς Κιαίβ῀ μητροπολίτης 214 ᾗ 245
Κύπρ῀ ἄλωσις 401
Κύπριοι πρώην λατινίσαντες ὀρθοτομᾶσι 240
Κύριλλος Κιαίβ῀ μητροπολίτης 51
Κύριλλος Λάκαρις Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας 430- γίνεται Κωνσαντινοπόλεως 446. πατριαρχεύει τὸ β'. 448. ῥαδιεργίαι τῶν Γησυϊτῶν κατ' αὐτ῀ 447. πατριαρχεύει τὸ γ'. 447. πατριαρχεύει τὸ δ'. 448. πατριαρχεύει το ε. 448. πνίγεται διὰ προσαγῆς βασιλικῆς 449
Κύριλλος Βερροίας Πατριάρχης Κωνσαντ. 447. πατριαρχεύει τὸ β'. ᾗ γ'. 448
Κύριλλος Ταρνόβ῀ Πατρ. Κπ. 465. πατριαρχεύει τὸ β'. 465
Κωνσαντία. σύνοδος αὐτῆς 283. πρόγραμμα ἄθεσμον αὐτῆς τῆς συνόδ῀ 285
Κωνσαντῖνος Παλαιολόγος ἔσχατος Αὐτοκράτωρ Ἀνατολῆς 298
Κωνσαντῖνος βασιλεὺς Σινῶν 462
Κωνσαντῖνος Λειχούδας Πατ. Κπ. 26
Κωνσαντῖνος Ἀρμενόπουλος 41
Κωνσαντῖνος Λάσκαρις 239
Κωνσαντῖνος Πλάτρις Ἀγγλικανὸς 299
Κωνσαντινούπολις· ἅλωσις αὐτῆς 299 ᾗ 329. καταβιβάζεται ὁ Σταυρὸς τῆς Παμμακαρίσ῀ 371
Κωνσαντινούπολις. Σύνοδος ἐπὶ τοῦ Κομνην῀ 17. ἑτέρα κατά τινων ἀποριῶν 27 ᾗ 28. ἑτέρα κατὰ Ἀνθύμ῀ 212. ἑτέρα κατὰ Βαρλααμιτῶν 212. ἑτέρα κατὰ Προχώρ῀ 213. ἑτέρα περὶ τ῀ νέ῀ Καλενδαρίσ῀ 402. ἑτέρα ἐπὶ Γερεμίου Πατρ. 408. ἑτέρα ἐπὶ Τιμοθέ῀ 430. ἑτέρα ἐπὶ Κυρίλλ῀ τ῀ ἐκ Βερροίας 449. ἑτέρα 449. ἑτέρα κατὰ Καρυοφίλη 484

Λ.

Λαδισλάος υἱὸς Σιγισμόνδ῀ Γ'. Πολονίας, ἐκλέγεται διὰ βασιλεὺς ἀπὸ τὲς Ῥώσσ῀ 433
Λάζαρος Πατριάρχης Γεροσολύμων 205. πατριαρχεύει τὸ β'. 205
Λαόνικος Χαλκοκονδύλης 335
Λαβδονικοὶ, σκληρότης αὐτῶν 6
Λατεράν῀ Α'. σύνοδος 11. Β'. ᾗ Γ'. 12. Δ'. ἢ ᾗ Οἰκουμενικὴ Θ'. λέγεται 12. ἑτέρα Γ'. Οἰκουμενικὴ λεγομένη 39. ἑτέρα 64. ἑτέρα ΙΒ'. Οἰκουμενικὴ λεγομένη 90. ἑτέρα Ε'. 356
Λαυρέντιος ὁ δὲ Μέδικης συμβοηθεῖ τοῖς Ἕλλησιν 323
Λεονισαὶ τίνες 63
Λεόντιος Βαλβιόνης καθήρεται 24
Λεόντιος μοναχὸς Πατριάρχης Κπ. 46
Λεοπόλδος Αὐτοκράτωρ Δύσεως 476
Λέων Γ'. Ῥώμης Ἐπίσκοπος 347. καλεῖται Θεὸς ἐπὶ συνόδ῀ 348
Λέων ΙΑ'. 436

Λέων Στύππης Πατρ. Κπ. 17
Λέων Γαλὸς 15
Λιθανοὶ ἐπιστρέφουσιν εἰς τὴν Χριστιανικὴν πίστιν 254
Λοθάριος Β'. Αὐτοκράτωρ Δύσεως 17
Λολάρδος Βάλθηρος αἱρετικὸς 194
Λολαρδικοὶ τίνες 194 καὶ 233
Λονδίνα σύνοδος Α'. καὶ Β'. 11. ἑτέρα 40. ἑτέρα 65. ἑτέρα 89. ἑτέρα 443
Λουγδάνα Α'. σύνοδος Οἰκουμενικὴ ΙΓ'. λεγομένη 117. Β'. Οἰκουμενικὴ ΙΔ'. λεγομένη 149
Λουδοβίκος Ε'. Αὐτοκράτωρ δύσεως 183 καὶ 220. διαφοραὶ αὐτοῦ καὶ Γωάννου ΚΑ'. Ρώμης Ἐπισκόπου 220. καὶ 221. διαφοραὶ αὐτοῦ καὶ Βενεδίκτου ΙΒ'. καὶ Κλήμεντος ς'. 221
Λουδοβίκος ς'. Κράσσος Γαλλίας βασιλεὺς 5
Λουδοβίκος Ζ'. ὁ νεώτερος 33
Λουδοβίκος Η'. ὁ Λέων 107
Λουδοβίκος Θ'. ὁ ἅγιος 108. πραγματικὴ νομοθεσία αὐτοῦ 108. ἁγιάζεται παρὰ Βονιφατίου Η'. 108
Λουδοβίκος Γ'. 188
Λουδοβίκος ΙΑ'. 321
Λουδοβίκος ΙΒ'. 351
Λουδοβίκος ΙΓ'. 439 καὶ 457
Λουδοβίκος ΙΔ'. 457
Λουκαρις ὅρα Κύριλλος Λούκαρις
Λουκᾶς Χρυσοβέργης Πατρ. Κπ. 26
Λούκιος Β'. Ρώμης Ἐπίσκοπος 31
Λούκιος Γ'. 57
Λουθηρανισμὸς γεραῖται ἐν Ἀγγλίᾳ 417
Λουθῆρος Μαρτῖνος αἱρετικὸς 356. ὁπαδοὶ αὐτοῦ 358
Λουθηρανισαί 388. ὁμολογία αὐτῶν 359. διατί λέγονται Προτεσάντιοι 358. διάφοραι ὀνομασίαι αὐτῶν παρὰ τῶν Παπιστῶν 359. καὶ 360, διαλέξεις αὐτῶν 422. διάλεξις αὐτῶν μετὰ τῶν Λατίνων ἐν Ρατισβώνῃ 442 σύνοδοι αὐτῶν 442 διώκονται ἐν Γαλλίᾳ 458. φιλονεικία αὐτῶν περὶ Χριστοῦ 479

Μ.

Μάγγο Χὰν ἡγεμὼν Ταταρων 97
Μακάριος Νεῖλος Πατρ. Κπ. 205
Μακάριος Πατρ. Ἱεροσολύμων 469
Μακάριος Ρωσσίας μητροπολίτης 399
Μακάριος Μακρὴς 241
Μαμαλοῦκοι κυριεύουσι τὴν Αἴγυπτον 96
Μανιχαῖοι ἔρχονται εἰς τὴν ὀρθόδοξον πίστιν 205
Μανουὴλ Κομνηνὸς Αὐτοκράτωρ 22
Μανουὴλ Παλαιολόγος Αὐτοκράτωρ 237. διατί δὲν βοηθεῖται παρὰ τῶν Λατίνων 238. τειχίζει τὸν Ἰσμὸν τῆς Πελοποννήσου 238
Μανουὴλ ὁ φιλόσοφος Πατρ. Κπ. 79
Μανουὴλ Καλέκας 217
Μανουὴλ Χρυσολωρᾶς 217 καὶ 239
Μανουὴλ Μοσχόπουλος 239
Μαξιμιλιανὸς Α'. Αὐτοκράτωρ 345
Μαξιμιλιανὸς Αὐτοκράτωρ Δύσεως 410
Μάξιμος μοναχὸς Πατρ. Κπ. 79
Μάξιμος Πατρ. Κπ. 333
Μάξιμος Σερρῶν Πατρ. Κπ. 339
Μάξιμος Ὕλην ἀρχιερεὺς Κιαίβου 160
Μάξιμος Πλανούδης 217
Μάξιμος Μαργούνιος 410
Μάξιμος Πελοποννήσιος 410
Μαργαρίτη βασίλισσα Δανίας 274
Μαργαρίτη δούκισσα προσάτης Βελγίου 418
Μαρία Θεοτόκος, φιλονεικίαι περὶ τῆς συλλήψεως αὐτῆς 112. 438. καὶ 456

Μα-

Ε Υ̓ Λ Ε Γ Χ Ο Σ

Μαρία Ἀγγλίας βασίλισσα 379
Μαρία Στεάρτα θανατᾶται παρὰ Ἐλισαβέτης Ἀγγλίας 417
Μάρκελλος Β΄. Ῥώμης Ἐπίσκοπος 376
Μάρκος Ἀντώνιος Κόκκιος 328
Μάρκος Εὐγενικὸς 309
Μάρκος Ξυλοκαράβης Πατρ. Κπ. 331
Μαρτίλιος Φοινικὸς 328
Μαρτῖνος Δ΄. Ῥώμης Ἐπίσκοπος 138 ἀναθεματίζει Μιχαὴλ τὸν Παλαιολόγον 133
Μαρτῖνος Ε΄. 271
Ματῖνος Πολῶνος 119
Μαρτῖνος Λυθῆρος ὅρα Λυθῆρος
Μάρυλος Κωνσαντινοπολίτης 239
Μαρωνῖται αἱρετικοὶ 96
Ματθαῖος Βλάσαρις 174
Ματθαῖος Ἰωαννίνων Πατρ. Κπ. 403
Ματθαῖος Καμαριώτης 334
Ματθαῖος Καντακεζηνὸς 216
Ματθίας Ἀυτοκράτωρ Δύσεως 434
Ματθίας Φλάκκιος 418
Μαυρίκιος Ἀντιπάπας 10
Μεδιόλανα σύνοδοι ἓξ 421
Μεθόδιος Ἡρακλείας Πατρ. Κπ. 467. ὕστερον ἀρχιερατεύει εἰς Οὐενετίαν, ᾗ κατατρέχεται ὑπὸ τῆ Πάπα 467
Μεθόδιος Θεσσαλονίκης. σκευωρία αὐτῆ 485
Μελέτιος Συρίγε 451
Μένανδρος Πρεσβύτερος 58
Μεταγενέστεροι αἱρετικοὶ τίνες 280
Μετάληψις. πότε ἐν ἑνὶ εἴδη ἐθεσπίσθη 5
Μετερρυθμισμένοι τίνες 459. διώκονται 457
Μεχμέτης Β΄. Ἀυτοκράτωρ Τέρκων 329
Μεχμέτης Γ΄. Ἀυτοκράτωρ Τέρκων 400
Μεχμέτης Δ΄. Ἀυτοκράτωρ Τέρκων 464
Μητροφάνης Πατρ. Κπ. 297
Μητροφάνης Καισαρείας Πατρ. Κπ. 401. πατριαρχεύει τὸ β΄. 402
Μινορῖται Σπιριτάλιοι 195
Μιχαὴλ Παλαιολόγος Ἀυτοκράτωρ 120. ἐλευθερώνει τὴν Κωνσαντινόπολιν 121. λατινίζει 121. καὶ 131. ζητεῖ συγχώρησιν ἀπὸ τὸν Πατριάρχην διὰ τὴν ἐπιορκίαν, ᾗ ἄλλας ἀθεμιτεργίας 123. διατί ζητεῖ τὴν ἕνωσιν τῶν Ἐκκλησιῶν 128
Μιχαὴλ Κομνηνὸς 78
Μιχαὴλ Θεοδώροβιτζ βασιλεὺς Ῥωσσίας 452
Μιχαὴλ Καρκάς Πατρ. Κπ. 23
Μιχαὴλ Ἀγχιάλων Πατρ. Κπ. 26
Μιχαὴλ Ἀντωριανὸς Πατρ. Κπ. 78
Μιχαὴλ Θεσσαλονικεὺς 27
Μιχαὴλ Κασσενᾶς 195 ᾗ 221
Μιχαὴλ Γλυκᾶς 15
Μιχαὴλ Σερβέτος αἱρετικός 391
Μιχαὴλ Μολινὸς αἱρετικὸς 479
Μοναδῖται αἱρετικοὶ 394
Μοσπελία σύνοδος 89
Μοσχοβία. ἄυξησις ὀρθοδοξίας 299. σύνοδος αὐτῆς 366. ἑτέρα 399. ἑτέρα ἐπὶ Νίκωνος 474
Μπράτης Α΄. Ἀυτοκράτωρ Τέρκων 218
Μπράτης Β΄. 267
Μπράτης Γ΄. 400
Μπράτης Δ΄. 445
Μπασᾶς Ἀυτοκράτωρ Τέρκων 244
Μπασλμάνος Ἀυτοκράτωρ Τέρκων 243
Μπαζαφᾶς ὑὸς Μπαγιαζίτη 244
Μπαζαφᾶς Α΄. Ἀυτοκράτωρ Τέρκων 445
Μπαζαφᾶς Β΄. 483
Μπαγιαζίτης Α΄. Ἀυτοκράτωρ Τέρκων 241. νικᾶται παρὰ τῆ Ταμερλάνε 243

Μπα-

Μπαγιαζίτης Β'. 337
Μπατίας ἡγεμὼν Τατάρων κυριεύει τὴν Κίαιβον 96
Μπόρις βασιλεὺς Ρ'ωσσίας 407

Ν.

Νεῖλος Πατριάρχης Κπ. 205 ᾧ 216
Νεῖλος Καββάσιλας 173
Νεῖλος Δομίλας 261
Νεκτάριος Πατρ. Γεροσολύμων 468 ᾧ 471
Νεμαυσία σύνοδος 422
Νεόφυτος Α'. Πατριάρχης Κπ. 26
Νεόφυτος Α'θηνῶν Πατρ. Κπ. 403. τόμος συνοδικὸς ἐπ' αὐτῆ 403 πατριαρχεύει τὸ β'. 409
Νεόφυτος Ηρακλείας Πατρ. Κπ. 448
Νεόφυτος Α'δριανοπόλεως Πατρ. Κπ. 483
Νεσοριανοὶ αἱρετικοὶ 96
Νεῦλιδες στρατιῶται πότε ἄρχησαν 218
Νήφων Κυζίκε Πατρ. Κπ. 155
Νήφων· Πατρ. Κπ. 339. πατριαρχεύει τὸ β'. 339
Νήφων μοναχὸς αἱρετικὸς 24 ᾧ 25
Νικήτας Μεντάνης Πατριάρχης Κπ. 46
Νικήτας Θεσσαλονίκης 41
Νικήτας Χωνειάτης 91
Νικηφόρος Πατριάρχης Κπ. 122
Νικηφόρος Βλεμμίδης 134
Νικηφόρος Βρυέννιος 13
Νικηφόρος Βασιλάκης 27
Νικηφόρος Γρηγορᾶς 216
Νικηφόρος Κάλλιστος 173
Νικόλαος Γ'. Ρ'ώμης Ε'πίσκοπος 137
Νικόλαος Δ'. 138
Νικόλαος Ε'. 312
Νικόλαος Μεζάλων Πατρ. Κπ. 25
Νικόλαος δὲ Γιρὰμ 261
Νικόλαος Καββάσιλας 174
Νικόλαος δὲ Κλεμάγγεις 295
Νικόλαος Κεσανὸς 326
Νικόλαος δὲ Λύρα 199
Νικόλαος Μεθώνης 41
Νικόλαος Τευτέσχιος 295
Νικόλαος Κεραμεὺς 472
Νίκων Πατρ. Ρ'ωσσίας 474
Νονκονφορμίσαι τίνες 459
Νορβέγγοι ἐπιστρέφουσιν εἰς τὸν Χριστὸν 34. κατάσασις αὐτῶν ἐπὶ Ο'υγωνος 110
Νορθαμπονικὴ σύνοδος 64
Νορσεύσης Καθολικὸς Α'ρμενίων 30. ᾧ 50

Ξ.

Ξήρος Δ'. Ρ'ώμης Ε'πίσκοπος 314
Ξήρος Ε'. 412

Ο.

Οδάρριος μυσικὸς Λεοβίκε Ε'. αἴτιος τῆς φιλονεικίας μεταξὺ Λεβίκε ᾧ Γωάννε ΚΑ'. 220
Ο'θωμανικὴ Α'υτοκρατορία πότε ἄρχισεν 177
Οἰκολαμπάδιος αἱρετικὸς 364
Οἶκος τῆς Θεοτόκε ἐν Λαυρήτῳ 188
Ο'λσατία δέχεται τὸν Χριστιανισμὸν 6
Ο'λυμπία μοιχαλὶς 456
Ο'νώριος Β'. Ρ'ώμης Ε'πίσκοπος 4
Ο'νώριος Γ'. 103. διαταγαὶ αὐτῆ 103 ᾧ 104
Ο'νώριος Δ'. 138
Ο'ξωνία σύνοδος 117
Ο'ρηβῖται αἱρετικοὶ τίνες 280
Ο'ρφανοὶ αἱρετικοὶ τίνες 280

Ο Ὀρχάνης βασιλεὺς Ἀνατολῆς 218
Ο Ὀσίανδρος Ἀνδρέας αἱρετικὸς 395
Ο Ὀσμάνης πρῶτος ἡγεμὼν Τούρκων 178
Ο Ὀσμάνης Α'. Αὐτοκράτωρ Τούρκων 429
Ο Ὀσπιταλαρίων τάγμα 20
Ο Ὄττων Φρισιγγήνσιος 68
Ο Ὄττων Δ'. Αὐτοκράτωρ Δύσεως 80
Ο Ὑβερτίνος δὲ Κασάλης 195
Ο Ὑγγαρίας κατάςασις ἐπὶ Ὑλαδισλάε 321. ἐπὶ Ματθία 440. ἐπὶ Φερδινάνδε Β'. 460
Ο Ὑεγκέσλαος Αὐτοκράτωρ Δύσεως 246
Ο Ὑενετικοὶ· διχόνοιαι αὐτῶν μετὰ Παύλε τε Ε'. 436
Ο Ὑϊέννης σύνοδος 118. ἑτέρα 196
Ο Ὑϊκλέφος αἱρετικὸς 229. ἄρθρα τῆς αὐτε αἱρέσεως 230
Ο Ὑΐκτωρ ἀντιπάπας 19
Ο Ὑλαμάδες τίνες 353
Ο Υ̓́ννιος Αἰγίδιος 424
Ο Ὑνιάδης περίφημος ςρατηγὸς 322
Ο Ὑρβανὸς Γ'. Ρ'ώμης Ε'πίσκοπος 58
Ο Ὑρβανὸς Δ'. 105
Ο Ὑρβανὸς Ε'. 225
Ο Ὑρβανὸς ς'. 247. διαταγὴ αὐτε περὶ τε Γαβιλαίε 247
Ο Ὑρβανὸς Ζ'. 413
Ο Ὑρβανὸς Η'. 455
Οὐσῖται, ἴδε Γωάννης Οὖσος
Οὖσος, ἴδε Γωάννης Οὖσος.

Π.

Παΐσιος Γροσολύμων Πατριάρχης 451
Παΐσιος Λαρίσης Πατρ. Κπ. 465. πατριαρχεύει τὸ β'. 465
Παΐσιος Πατρ. Ἀλεξ. 469
Παΐσιος Λιγαρίδης 472
Παλατινὴ σύνοδος 258
Παναγιωτάκης Ἑρμηνεὺς 483
Πάπας αἴτιος πολλῶν αἱρέσεων 396
Παπικὴ πραγματεία 350
Παρθένιος Ἀδριανοπόλεως ὁ γέρων Πατριάρχης Κπ. 449
Παρθένιος Ἀδριανοπόλεως ὁ νεώτερος Πατριάρχης Κπ. πατριαρχεύει τὸ β'. 449
Παρθένιος Χίε Πατρ. Κπ. 465. διὰ ποίαν συκοφαντίαν θανατᾶται 465
Παρθένιος Μογγιλάλος Πατρ. Κπ. 460 πατριαρχεύει τὸ β'. καὶ γ'. 467. πατριαρχεύει τὸ δ'. καὶ ε'. 468
Παρασκευὴ ἁγία· λείψανον αὐτῆς φέρεται εἰς Γιάσιον 450
Παρισίων σύνοδος 40. ἑτέρα 196
Πασχάλης Β'. Ρ'ώμης Ε'πίσκοπος 3 κελεύει ὅτι εἰς ἓν μόνον εἶδος νὰ μεταλαμβάνωσιν οἱ Χριςιανοὶ 5. διχοςασία αὐτε μετὰ Γ'ρβίκου τε Ε'. 7. σχίσμα αὐτε καὶ τῶν Ἀντιπάπιδων 9
Πετάρηνοι τίνες 63
Πατριαρχεῖον Κπ. πότε ἄρχισε νὰ πωλῆται 331
Πατριάρχης Κπ. προνόμιον αὐτε 401 πότε ἄρχισε νὰ φορῇ Καλπάκι 467
Παῦλος Β'. Ρ'ώμης Ε'πίσκοπος 313
Παῦλος Γ'. 374
Παῦλος Δ'. 376. ἀντέςη Φερδινάνδῳ Αὐτοκράτορι 410
Παῦλος Ε'. 436 καὶ 454 διχόνοια αὐτοῦ καὶ τῶν Ὑενετῶν 363 καὶ 437
Παχώμιος Ζυχνῶν Πατρ. Κπ. 340. πατριαρχεύει τὸ β'. 340
Παρθένιος Πατριάρχης Κπ. 403
Πελάγιος λιγάτος τε Πάπα ἐν Κωνςαντινοπόλει 75

Πε-

Πελοποννήσε ἅλωσις 330
Περεγρίνων αἵρεσις 353
Πέρσαι, αἵρεσις αὐτῶν 219 καὶ 336
Πετροβρασιάνοι αἱρετικοὶ 22
Πέτρος βασιλεὺς Κωνσαντιν. 76 καὶ 78
Πέτρος βασιλεὺς Ῥωσσίας 481
Πέτρος μητροπολίτης Ῥωσσίας 160
Πέτρος Μογίλας μητροπολίτης Κιαίβε 434
Πέτρος Ἀλφόνσος 15
Πέτρος Κλυνιακηνὸς 41
Πέτρος Λομβάρδος 42
Πέτρος πρεσβύτερος 43
Πέτρος δὲ Ὀλίακο 260
Πέτρος Βάρνιος αἱρετικὸς 21. ὀπαδοὶ αὐτοῦ 21 καὶ 22
Πέτρος Ἀβαΐλαρδος αἱρετικὸς 34. σύνοδος κατ' αὐτοῦ 35
Πέτρος Βαλδικὸς αἱρετικὸς 61, αἵρεσις αὐτοῦ 61. ἕως 63
Πέτρος δὲ Ὀλίβα αἱρετικὸς 195
Πεφωτισμένοι τίνες 456
Πικταυΐε σύνοδος Α'. 11
Πιλάτε ἀπόφασις κατὰ τοῦ Χριστοῦ 404
Πιλῖται αἱρετικοὶ 233
Πῖος Β'. Ῥώμης Ἐπίσκοπος 313
Πῖος Γ'. 346
Πῖος Δ'. 411. σκληρότης αὐτοῦ 411
Πῖος Ε', 411
Πισῶν σύνοδος 281. ἑτέρα 354
Πολωνία· κατάσασις αὐτῆς ἐπὶ Ματθία αὐτοκράτορος 440. ἐπὶ Βολεσλάε 275, ἐπὶ Φερδινάνδε τοῦ αὐτοκράτορος Β'. 460
Πομερανία, πότε ἐδέχθη τὸν Χριστιανισμὸν 6
Πορτογαλλία. κατάσασις αὐτῆς ἐπὶ Διονυσίε 190
Πραγατόριον πῶς καὶ διατί ἐφευρέθη 350
Πουριτανοὶ τίνες 459
Πραγματικὴ νομοθεσία παρὰ τίνος 108
Πραιμοστρατηγησίων τάγμα 5
Πρεσβυτεριανοὶ τίνες 459
Προσαιτοῦντες μοναχοὶ, φιλονεικία αὐτῶν διὰ τὸ ἀΐδιον Εὐαγγέλιον 111. καὶ 112
Προτεσάντιοι τίνες 358 διατί οὕτω λέγονται 358. διώκονται 457
Πρόχωρος Βαρλααμίτης 214
Πρόχωρος Ἀχριδῶν ζητεῖ τὴν τῶν Σερβίων Ἐπισκοπὴν 369
Πτωχοὶ ἐκ Λουδάνων 63

Ρ.

Ῥαββὶ Μωϋσῆς 68
Ῥαβέννη. σύνοδος αὐτῆς 149. ἑτέρα 198
Ῥάδολφος Νίγρος 68
Ῥατισβώνη· σύνοδος αὐτῆς 442
Ῥαϋμοῦνδος Κόμης ἐναντιοῦται τοῖς Σταυροφόροις 85
Ῥαϋμοῦνδος Λοῦλλος αἱρετικὸς 145
Ῥαϋμοῦνδος δὲ Σεβοῦνδε 295
Ῥαφαὴλ Σέρβος Πατρ. Κπ. 333
Ῥαφαὴλ Μεθύμνης Πατρ. Κπ. 429. πρόγραμμα αὐτοῦ 429
Ῥεφορμάτοι τίνες 459
Ῥήμων σύνοδος 40
Ῥιντφλεϊσχιος χωρικὸς Νορεμβέργης 143
Ῥισσωὴχ Ἑρμανὸς ἀσεβὴς 323
Ῥίχαρδος Α', βασιλεὺς Ἀγγλίας 83
Ῥίχαρδος Β'. 252
Ῥίχαρδος Σκότος 41
Ῥιχέριος 444
Ῥόβερτος βασιλεὺς Κπ. 92
Ῥόβερτος Γαγουΐνιος 328
Ῥογέριος ῥὴξ Σικελίας 30
Ῥοδέριχος Ξιμένιος 91
Ῥόγιοι πότε ἔγιναν Χριστιανοὶ 7

Ῥάδολφος Α'. Αὐτοκράτωρ Δύσεως 135
Ῥάδολφος Αὐτοκράτωρ Δύσεως 411
Ῥάπερτος Αὐτοκράτωρ Δύσεως 247
Ῥωμανὸς Καλίτζης ἡγεμὼν Ῥωσσίας βοηθεῖ τοῖς Ἀνατολικοῖς Χριστιανοῖς 48
Ῥώμη. θρόνος αὐτῆς μετατίθεται εἰς Ἀυϊνιῶνα 186. πάλιν φέρεται εἰς Ῥώμην 225. ἐπίσκοποι αὐτῆς αἴτιοι πολλῶν αἱρέσεων 396
Ῥωσσία· κατάσασις αὐτῆς ἐπὶ τῦ Μπόρη 408 ψευδοδημήτριος ταράττει τὴν Ῥωσσίαν 407. πότε ἔλαβε πρῶτον Πατριάρχην 408

Σ.

Σάγκτιος Δ'. βασιλεὺς Ἱσπανίας 58
Σάγκτιος Ε'. 142
Σάγκτο Ὀφφίτζιο ἀρχὴ αὐτῦ 82. περιγραφὴ αὐτῦ τῦ Κριτηρίου 318
Σαλτζβέργη σύνοδος 149. ἑτέρα 258
Σαμουὴλ Οὐγγρος αἱρετικὸς 420
Σαμωσατέοι νέοι αἱρετικοὶ 396
Σαξωνικῶν θεολόγων φιλονεικία περὶ Χριστῦ 479
Σεϊχῆν Σελτάνος Αἰγύπτου ἐγείρει διωγμὸν κατὰ τῶν Ὀρθοδόξων 206
Σελίμης Α'. Αὐτοκράτωρ Τούρκων 338
Σελίμης Β'. Αὐτοκράτωρ Τούρκων 404
Σελνέκερος Νικόλαος 424
Σενώνη σύνοδος 39. ἑτέρα σύνοδος πέμπει πρεσβείαν πρὸς Γωάννην τὸν Παλαιολόγον 266. ἑτέρα σύνοδος 286
Σιγίβερτος Γεμβλακικὸς 15
Σιγισμῦνδος Αὐτοκράτωρ Δύσεως 271
Σιγισμῦνδος Οὐγγρῶν βασιλεὺς πολεμεῖ τὸν Μπαγιαζίτην 242
Σιγισμῦνδος Σουηδίας 439
Σιγισμῦνδος Γ'. βασιλεὺς Πολωνίας πολεμεῖ τοὺς Ῥώσσους 433
Σικελιῶται ἑσπέραι τί εἰσί 140
Σικιδύτης ψευδομόναχος 48
Σίλβεστρος Ἀντιπάπας 10
Σίλβεστρος Συρόπουλος 310
Σίμων Ῥωσσίας μητροπολίτης 366
Σίμων Φυδάτος 235
Σινῶν Ἰταλίας, σύνοδος κατὰ Λυδήρου 397
Σινῶν κατάσασις αὐτῆς 461
Σκοτία. κατάσασις αὐτῆς ἐπὶ Ἀλεξάνδρου Β'. 109. σύνοδος αὐτῆς 89
Σκύθαι. ἄυξησις αὐτῶν 244
Σοκινιανοὶ τίνες 394
Σόκινος Λαίλιος αἱρετικὸς 393
Σόκινος Φαῦστος αἱρετικὸς 394
Σουαρὲτζ Φραγκίσκος 444
Σουηδία. κατάσασις αὐτῆς ἐπὶ Σιγισμούνδου 439. ἐπὶ Φερδινάνδου Β'. 460
Σουλεϊμάνης βασιλεὺς Τούρκων 218
Σουλεϊμάνης Αὐτοκράτωρ Τούρκων 367
Σουλεϊμάνης Β'. 482
Σουπραλαμψάριοι τίνες 390
Σοφὶ διδάσκαλος Περσίας 219
Σοφία ἀδελφὴ Πέτρου Ῥωσσίας ἐγείρει ἐπανάσασιν 481
Συμεὼν Τραπεζοῦντιος Πατρ. Κπ. 331
Συμεὼν Θεσσαλονίκης 240
Συνεργισταὶ αἱρετικοὶ 418
Στάγκαρος Φραγκίσκος αἱρετικὸς 396
Σταυροφόροι κατὰ Βαλδικῶν 85. ἀρχηγὸς αὐτῶν 85
Σταυροφόροι· τέλος τῶν ἐκστρατειῶν αὐτῶν 177. τί σκοπὸν εἶχον οἱ τῆς Ῥώμης πρόεδροι διὰ μέσου αὐτῶν τῶν Σταυροφόρων 178
Στεδιγγήνσιοι αἱρετικοὶ 114
Στεφανίτων τάγμα 414

Στέφανος Δρυγκάριος 4
Στέφανος Στένκος Ῥαδτζὶν ἀποσάτης Ῥωσσίας 473
Σχίσμα. μεταξὺ Πασχάλεως Β', καὶ τῶν Ἀντιπάπων 9. μεταξὺ Ὀνήτωρος Δ'. καὶ Ἀλεξάνδρου Γ'. 55. μεταξὺ Ἰωάννου ΚΒ'. καὶ Νικολάου 213 μεταξὺ Οὐρβανοῦ ς', καὶ Βονιφατίου Θ'. 255. ματαξὺ Φήλικος Ε'. καὶ Εὐγενίου Δ'. 312
Σχίσμα ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐπὶ Ἀνδρονίκου τοῦ γηραιοῦ 157
Σχίσμα Ἀγγλίας 377
Σχολαστικὴ Θεολογία 105
Σωτήριχος Παντεύγενος 27
Σωφρόνιος Ἱεροσολύμων Πατρ. 431
Σωφρόνιος Συρόπουλος Πατρ. Κπ. 331 πατριαρχεύει τὸ β'. 333

Τ.

Τάγκρεδος ἡγεμὼν Σικελίας 54
Ταμερλάνος 242. νικᾷ τον Μπαγιαζίτην 243
Ταρεινοὶ τίνες 63
Ταρρακῶνος σύνοδος 117
Τεμπλαρίων τάγμα 20. ἐγκλήματα καὶ αἱρέσεις ψευδεῖς κατ' αὐτῶν 192 τέλος αὐτῶν 193
Τευτονικῶν τάγμα 58. τέλος αὐτῶν ἐν Λιβωνίᾳ 414
Τζεγγὶς Χὰν ἡγεμὼν Τατάρων 97
Τιμόθεος Πατρ. Κπ. 429
Τοῦρκοι μελετῶσι τὸν ἐγκρεμνισμὸν τῶν Ἐκκλησιῶν ἐν Κωνσταντιν. 369
Ταρλάκιδες τίνες 358
Τορνόβου Ἐπίσκοπος αὐτόνομος 94
Τορδωνικὴ σύνοδος 64. ἑτέρα 354
Τορτοπίνωρες τίνες 63
Τριαδῖται αἱρετικοὶ 394
Τριβέρεως σύνοδος 40
Τριδέντου σύνοδος 397
Τυβιγγικῶν θεολόγων φιλονεικία περὶ Χριστοῦ 479
Τυπογραφία πότε ἐφευρέθη 321
Τωλήτου Σύνοδος 198. ἑτέρα 325

Φ.

Φεδὼρ ἴδε Θεόδωρος Φεδὼρ
Φερδινάνδος Α'. Αὐτοκράτωρ Δύσεως 310
Φερδινάνδος Β'. 454
Φερδινάνδος Γ'. 454
Φερδινάνδος Δ'. 476
Φερδινάνδος Γ'. Ἱσπανίας βασιλεὺς 107
Φερδινάνδος Δ'. 142 καὶ 189
Φερδινάνδος Ε'. 317. καὶ 350
Φήλιξ Ε'. Ῥώμης Ἐπίσκοπος 272. καὶ 312 σχίσμα αὐτοῦ καὶ Εὐγενίου Δ'. 312
Φιλάρετος Ῥωσσίας Μητροπολίτης 434
Φιλαγυρὸς ψευδοπατριάρχης Ἱεροσολύμων 30
Φίλιππος Β'. Αὐτοκράτωρ Δύσεως 79
Φίλιππος Γ'. πρῶτος Γαλλίας βασιλεὺς 141
Φίλιππος Δ'. ὁ Πάλχρος 141. τί διατάττει κατὰ Βονιφατίου Η'. 141
Φίλιππος Ε'. Δόγγος 188
Φίλιππος ς'. Οὐαλήσιος 228
Φίλιππος Ῥωσσίας μητροπολίτης 307
Φίλιππος Β'. βασιλεὺς Ἱσπανίας 414
Φίλιππος Γ'. 438
Φίλιππος Δ'. 456
Φίλκων Ἀνδεγαυικὸς κόμης βασιλεὺς Ἱερουσαλὴμ 29
Φιλόθεος Πατρ. Κπ. 204, πατριαρχεύει τὸ β'. 204 205 καὶ 215
Φλωρεντίας σύνοδος ἐν αὐτῇ 280 τί ἐπράχθη εἰς αὐτὴν 288 ἕως 292

τὰ

τὰ μετ' ἀυτὴν πραχθέντα εἰς Α'-
νατολὴν 296 ϗ 299 ἕως 306
Φραγγελάντων μετάνοια 113
Φραγκισκάνων τάγμα· 81 φιλονει-
κία ἀυτῶν μετὰ Δομινικάνων 112
ἀπάτη ἀυτῶν ἐν Α'υρηλίᾳ τῆς
Γαλλίας 382 φιλονεικία ἀυτῶν
μετὰ Δομινικάνων 438 ϗ 456
Φραγκίσκος Α'. Γαλλίας βασιλεὺς 351 ϗ 376
Φραγκίσκος Β'. 415
Φραγκίσκος ἐξ Α'σσισίᾳ 81 στίγματα
ἀυτῦ 106
Φραγκίσκος Βικέντιος ἀρχηγὸς τῶν
Γησυϊβάτων 226
Φραγκίσκος Μαϊρώνιος 199
Φραγκίσκος Πετράρχης 235
Φραγκίσκος Ξιμένιος 261
Φραγκίσκος Ξαυέριος κηρύττει τὸ Ε'υαγ
γέλιον ἐν Κίνᾳ 383
Φραγκίσκος Πίσαρδος 383
Φραγκίσκος Πέκκιος αἱρετικὸς 420
Φρατικέλλοι αἱρετικοὶ 146
Φριδέριχος Α'. ὁ Ξανθοπώγων Α'υ-
τοκράτωρ Δύσεως 53
Φριδέριχος Β'. 99. ἀναθεματίζεται ἀ-
πὸ τὸν Γρηγόριον Θ'. 100. ἀ-
θεΐα ἀυτῦ 102. διχόνοιαι ἀυτῦ
μετὰ Γρηγορίᾳ Θ'. 100 ἕως 103
Φριδέριχος Γ'. 311
Φριδέριχος Β'. βασιλεὺς Γερσαλὴμ 97
Φρισίγγης σύνοδος 293
Φώτιος Ε"λλην μητροπολ. Ρ'ωσσίας 245

Χ.

Χαμπετία. κατάσασις ἀυτῆς 462
Χαρίτων μοναχὸς Πατρ. Κπ. 26
Χεκεμάδες τίνες 353
Χριςόφορος Κολῦμβος ἐφευρίσκει τὴν
Α'μερικὴν 324
Χρυσόλανος Μεδιολάνων Ε'πίσκοπος 15
Χυτραῖος Δαβὶδ 423

Ω.

Ω"δων Καμεράκε Ε'πίσκοπος 15

Ε Λ Ε Γ Χ Ο Σ

τῶν περιεχομένων ἐν ταῖς ὑποσημειώσεσι.

Α.

Α᾽βαΐλαρδος αἱρετικὸς 35 ϗ 36
Α᾽βεν Ε᾽σδρας 70
Α᾽βραὰμ Ε᾽ΐδαος 488
Α᾽γάπιος μοναχὸς 487
Α᾽γγλοκαλβϊανοὶ αἱρετικοὶ 391
Α᾽γρίκολας αἱρετικὸς 388
Α᾽δαμῖται αἱρετικοὶ 388
Α᾽διαφορίσαι αἱρετικοὶ 361
Α᾽δριανὸς ς΄. Ρ᾽ώμης Ε᾽πίσκοπος 373
δόξα αὐτῆ περὶ τῆ Πάπα 373
Αἰγίδιος Ρ᾽ωμαῖος 176
Α᾽κυληΐας σύνοδος 67
Α᾽κεϊννησία σύνοδος 43
Α᾽λβερτος μάγνος 119
Α᾽λβιγησία σύνοδος 151
Α᾽λέξανδρος ς΄. Ρ᾽ώμης Ε᾽πίσκοπος 316
Α᾽λέξανδρος Σκοτίας βασιλεύς 109
Α᾽λέξανδρος Νέκκαμ 177
Α᾽λλάτιος 488
Α᾽λμαΐνος Γάκωβος 426
Α᾽λφόνσος Α΄. Πορτυγαλλίας βασιλεὺς πότε ἐχρημάτισε 58
Α᾽λφόνσος δὲ Κάςρο 426
Α᾽μερικανοὶ τί πάσχουσιν ἀπὸ τὸς κήρυκας 324
Α᾽ναβαπτισαὶ αἱρετικοὶ, τίνες 386. αἵρεσις αὐτῶν 386 ϗ 387. διαφοροι ὀνομασίαι αὐτῶν 387. πόλεμοι αὐτῶν 387
Α᾽νεξάρτητοι αἱρετικοὶ, τίνες 391
Α᾽νδρέας Ο᾽σίανδρος 362
Α᾽νδρέας Μάσκολος 362
Α᾽νδρέας δὲ Χέσχνε 488
Α᾽ντάσμοι αἱρετικοὶ, τίνες 388
Α᾽ντώνιος Νεβριήνσιος 336
Α᾽ρειανισμὸς, πότε ἐπροχώρησεν εἰς Τρανσιλβανίαν 393
Α᾽ρελατιηνσία σύνοδος 150. ἑτέρα 151
Α᾽ρκάδιος 488
Α᾽ρνάλδος δὲ βίλλανόβα αἱρετικὸς, δόγματα αὐτῆ 144
Α᾽υγάςη σύνοδος αὐτῆς 422
Α᾽υγασινιανοὶ αἱρετικοὶ, τίνες 387
Α᾽υγασῖνος Βοήμος αἱρετικὸς 387
Α᾽υγασίνων τάγμα, πότε 181
Α᾽υερρόας ϗ Α᾽βικένας } πότε ἐχρημάτισαν 42
Α᾽υϊνιῶνος σύνοδος 150. ἑτέρα 151. ἑτέρα 260. ἑτέρα 326. ἑτέρα 432

Β.

Βαϊοκιηνσία σύνοδος 258
Βαλδικῶν αἵρεσις 61
Βάλλαμ Ο᾽λέτι σύνοδος 260
Βαραδίνον· διάλεξις ἐν αὐτῶ τῶν Μετερρυθμισμένων ϗ τῆ Βλανδράτα 393

Βας-

Βαρθολομαῖος. Φονοκτονία γενομένη τῇ ἐπὶ τῆς ἑορτῆς τῦ ἁγίυ Βαρθολομαίυ 415
Βασιλείας σύνοδος πόσα ἔτη ἐπεκράτησε 287
Βεγάρδων } δόγματα 147
Βεγεΐνων }
Βέζας Θεόδωρος, αἱρετικὸς 389
Βενεβέντυ σύνοδος 326
Βεναρδῖνος ἐκ Σιέννης 336
Βεναρδῖνος Ὀχεῖνος, αἱρετικὸς 393
Βιζελιάκυ σύνοδος 67
Βιτερίκυ σύνοδος 151. ἕτεραι δύο 151. ἑτέρα 260. ἑτέρα 422
Βλανδράτας Γεώργιος αἱρετικὸς 393 διαλέγεται μὲ τὲς μεταρρυθμιμένες 393
Βολλίωμος 176
Βοργίας Καῖσαρ 316
Βόδης σύνοδος 151
Βερδιγαλιησία σύνοδος 151. ἑτέρα 424. ἑτέρα 443
Βεχολδιανοὶ αἱρετικοὶ 387
Βεχόλδ Γωάννης ὅρα Γωάννης Λεΐδης.

Γ.

Γαβριὴλ Σευήρωνσυγγράμματα αὐτῦ 409
Γάσπαρος Σκβενηφέλδιος λυθηρανισὴς 362
Γέραρδος ἐκ Ναζαρὲτ 69
Γέραρδος Γροὲτ 261
Γεράσιμος Κρῆς 488
Γεώργιος Βικέλιος 426
Γεώργιος Πρωτοσύγγελος 488
Γίλβερτος Γενέβραρδος 427
Γίλβερτος Πορρετανὸς, δόγματα αὐτῦ 38
Γονδηρίσ πεδὶς σύνοδος 260
Γβλίελμος Γάλλος 69
Γβλίελμος Παρισίων 176
Γβλίελμος Ὄκκαμ 262
Γραδιγησία σύνοδος 151

Δ.

Δαβὶδ Κίμχι 70
Δαβὶδ Σχαμίερος 427
Δαβὶδ Γεώργιος, αἱρετικὸς 388
Δαβιδῖται αἱρετικοὶ 388
Δαιμονιακοὶ αἱρετικοὶ 388
Δαλματίας σύνοδος 67
Δβλκινὸς αἱρετικὸς 147

Ε.

Ἐλασσόνων τάγμα πότε ἄρχισε 181
Ἐνετικὴ σύνοδος 67
Ἐρβιπόλεως σύνοδος· κανόνες αὐτῆς εἰς τί ἀποβλέπσι 149
Ἐρημιτῶν τῦ ἁγίυ Παύλυ τάγμα, πότε ἄρχισε 181
Ε"ρβικος αἱρετικὸς 22
Ε"ων αἱρετικὸς 38

Ζ.

Ζάγχιος Γερώνυμος, αἱρετικὸς 389
Ζεννωνιησία σύνοδος 326
Ζῆνος Δημήτριος 335
Ζίσκα Γωάννης 279
Ζβίγλιος αἱρετικὸς 362

Θ.

Θεόδωρος δὲ Νιὰμ 294
Θωμᾶς Βραδβαρδινὸς 262

Ι.

Ἰάκωβος δὲ Φεῦρε 488

Γε-

Γερὰ ἐξέτασις πότε ἄρχισε 319. περιγραφὴ αὐτῆ τῆ κριτηρίε 319 καὶ 320
Ἰάκωβος Β'. Ῥώμης Ἐπίσκοπος βίος αὐτῆ 347
Γρλανδία· τραγῳδία κατὰ τῶν Προτεσάντων 460
Γσίδωρος Γλαβᾶς 241
Γσπαλιηνσία σύνοδος 422
Γωάννης Παλαιολόγος, πόσα ἔτη ἐβασιλεύσε 298
Γωάννης Καζριώτης, πότε καὶ παρὰ τίνος ἐκυριεύθη 269
Γωάννης Ἀργεντίνης 115
Γωάννης Σαλισβαργιήνσιος 69
Γωάννης Ῥασβρόχιος 260
Γωάννης Γερσὼν 294
Γωάννης Κοκλαῖος 426
Γωάννης Δριεδος 426
Γωάννης Ἔκκιος 426
Γωάννης Σερβανὸς 426
Γωάννης Ναθαναὴλ ἱερεὺς 486
Γωάννης Μαριάνα 488
Γωάννης Δαλαῖος 489
Γωάννης Βρέντζιος λυθηρανιζὴς 362
Γωάννης Λεΐδης αἱρετικὸς 386
Γωάννης Πισκάτωρ αἱρετικὸς 390
Γωάννης Οὖσος. ὅρα ἜΣος.

Κ.

Καθαροὶ αἱρετικοὶ 390
Καλβῖνος αἱρετικὸς 388. αἵρεσις αὐτῆ 388 καὶ 389
Καλβῖνιςαὶ διάφοραι αἱρέσεις αὐτῶν 390
Καμεράκε σύνοδος 423
Καπύης σύνοδος 65
Καρμηλιτῶν τάγμα, πότε ἄρχισε 181
Καρνάτε σύνοδος 67
Κάρολος Θ'. Γαλλίας βασιλεύς· φονοκτονία τῶν Προτεσάντων ἐπ' αὐτῆ 415
Καρράντζας Βαρθολομαῖος 424
Κασσιλίας σύνοδος 67
Κατταρῖνος Ἀμβρόσιος 426
Κελεσίνων τάγμα, πότε ἄρχισε 181
Κηρύκων τάγμα πότε ἄρχισε 180
Κλάιοντες, αἱρετικοὶ 388
Κλαρομοντίε σύνοδος 66
Κολωνίας σύνοδοι δύο 65. ἑτέρα 151 ἑτέρα 258. ἑτέρα 259. ἕτεραι δύο 422. ἑτέρα 423
Κοπριηνσία σύνοδος 151
Κορέσιος Γεώργιος 488
Κορνήλιος ὁ Λάπιδε 488
Κορτάκιος Μιχαὴλ 488
Κρακόεροι αἱρετικοὶ 391
Κύριλλος Β'. Πατρ. Ἀντιοχείας 469
Κωνσαντινόπολις. σύνοδοι δύο κατὰ Βογομίλων 65. ἑτέρα κατὰ Χρυσομάλε 67. ἑτέρα κατὰ Κλήμεντος Σασίμων 67. ἑτέρα κατὰ Νήφωνος μοναχῆ 67. ἑτέρα κατὰ Κοσμᾶ τῆ Πατριάχε 67. ἑτέρα κατὰ Εἰρηνικῆ καὶ ἄλλων 67. ἑτέρα κατὰ Χρυσοβέργη 67. ἑτέρα ἐπὶ Μιχαὴλ Ἀγχιάλων 67. ἑτέρα ἐπὶ Γερμανῆ 150. ἑτέρα 423

Λ.

Λαββαῖος Φίλιππος 488
Λαμβετιηνσία σύνοδος 151
Λατεράνε σύνοδος Γ'. 12. ὁ Πάπας δίδει ἐν αὐτῆ Γνδελγεντζίας 12. ἑτέρα λεγομένη Οἰκεμενικὴ Γ'. τί περιέχει ὁ κέ. κανὼν αὐτῆς 39
Λαυρέντιος Παρισίων 177
Λαυρέντιος Γασινιανὸς 336
Λονδίνε σύνοδος 66 ἕτεραι δύο ψευδοσύνοδοι 66. ἕτεραι δύο σύνοδοι 151 ἑτέρα 260

Λαγδάνε σύνοδος 326
Λακᾶς Χρυσοβέργης, πόσα ἔτη ἐπατριάρχευσε 26
Λυθηρανισαὶ διώκονται ἐν Γαλλία ἐπὶ Φραγκίσκε Α'. 377. ἐπὶ Ε'ρρίκε Β'. 377

Μ.

Μανηὴλ Χρυσολωρᾶς 217
Μάξιμος Πλανήδης 217
Μάξιμος Μαργένιος 410
Μάξιμος Πελοποννήσιος 410
Μαρσίλιος Φοῖνιξ 328
Μαρτῖνος Ρ'αϋμῆνδος 295
Μαρτῖνος Βέκερος αἱρετικὸς 364
Μαρτῖνος Χεμνίτζιος λυθηρανιςὴς 362
Ματθαῖος Πάρις 118
Ματθαῖος Φλάκκιος Γ'λυρικὸς 361
Μεδιολάνων τέσσαρες σύνοδοι 421
Μελάχθων. ὅρα Φίλιππος Μελάχθων.
Μελέτιος Πηγᾶς Πατρ. Α'λεξ. 424
Μελέτιος Συρίγε 451
Μελεδινηνσία σύνοδος 258
Μελχιορῖται αἱρετικὸι 387
Μελχιὼρ Κάνος 426
Μελχιὼρ Ο'σμάνης αἱρετικὸς 387
Μέμνων αἱρετικος 387
Μεμνωνῖται αἱρετικοὶ 387
Μεμφιτικὴ σύνοδος 424
Μετερρυθμιμένοι τίνες 390. διαλέγονται μὲ τὸν Βλανδράταν 393
Μεχλινιηνσία σύνοδος 423 καὶ 443
Μιχαὴλ Σερβέτος αἱρετικὸς 338. καὶ 392. αἵρεσις αὐτᾶ 392. ὀπαδοὶ αὐτᾶ 392. καὶ 393
Μογαντίας σύνοδος 65. ἑτέρα 67. ἑτέρα 423
Μεγκηριανοὶ τίνες 387
Μέγκηρος αἱρετικὸς 386
Μοσπελιηνσία σύνοδος 151
Μοτζαλῖνος Σίλβεςρος 425

Ν.

Ναρβῶνος σύνοδος 150. ἑτέρα 423 ἑτέρα 443
Νεαπόλεως Σαμαρείας σύνοδος 66
Νίγηλος Καντεαριήνσιος 70
Νικαίας σύνοδοι δύο 150. ἑτέρα 151
Νικόλαος Ο'ρεσμος 263
Νικόλαος Στόρκιος αἱρετικὸς 386

Ο.

Ο"δων Βελιήνσιος 70
Οἰκολαμπάδιος αἱρετικὸς 364
Ο'νάφριος Ο'σεκᾶτος 336
Ο'νάφριος Παναΐνιος 426
Ο'ξωνία σύνοδος 325
Ο"σβερτος Γλοκεςριήνσιος 70
Ο'υαλεντιηνσία σύνοδος 151
Ο'υαλεντῖνος Γεντίλης αἱρετικὸς 392
Ο'υβικαΐται αἱρετικοὶ 362
Ο'υγγέλιος Φερδινάνδος 488
Ο'υγος Σάξων 69
Ο'υϊκέντιος Φερράριος 336
Ο'υσιτικὸς Πόλεμος 279
Ο'υσος Γ'ωάννης 278
Ο'υτίποι αἱρετικοὶ τίνες 387

Π.

Παπίσαι θανατώνεσι τὲς Προτεσάντας ἐν Γ'ρλανδία 460
Παρισίων σύνοδοι 65. ἕτεραι δύο 67. ἑτέρα 149. ἕτεραι δύο 150. ἑτέρα 193. ἑτέρα 258. ἑτέρα 259. ἑτέρα 260
Παῦλος δὲ Βεργο 335

Παῦλος Ἄγγλος 335
Πεναφιλιηνσία σύνοδος 258
Πετράρχης Φραγκίσκος 234
Πέτρος Βάρνιος αἱρετικὸς 21
Πέτρος Αὐρεόλος 262
Πέτρος Μάρτυρ αἱρετικὸς 364
Πέτρος δ' Αἰλὶ 335
Πισκατωριάνοι αἱρετικοὶ 391
Πλάτινας, βίος αὐτῦ 317
Ποσευΐνος Ἀντώνιος 424 ὴ 488
Ποσωνία σύνοδος 259
Πρεσβυτεριανοὶ αἱρετικοὶ 391
Προτεσάνται θανατῶνται ἐν Ἰρλανδία 460
Πτωχῶν Καθολικῶν τάγμα, πότε ἄρχισε 180

Ρ.

Ῥαβέννης σύνοδος, κανὼν κγ'. αὐτῆς 198. ἑτέρα σύνοδος 260
Ῥαββὶ Μωϋσῆς 68
Ῥαϋμῶνδος συγγραφεὺς 146
Ῥαϋμῶνδος αἱρετικὸς 146
Ῥεβελέροι αἱρετικοὶ 391
Ῥεμιηνσία σύνοδος 66. ψευδοσύνοδος 66. ἑτέρα σύνοδος 424
Ῥίχαρδος Οὐλλερσώνιος 336
Ῥόβερτος ὁ δὲ Σορβόνα 119
Ῥόβερτος Πόλλαμος 69
Ῥόβερτος Ἄββᾶς Τβικιήνσιος 69
Ῥόβερτος Γροσετὲς 176
Ῥοδομάγα ψευδοσύνοδος 66. σύνοδος 66. ἑτέρα 260. ἑτέρα 326
Ῥέδολφος Λεοδιήνσιος 69
Ῥώμης σύνοδοι δύο 325

Σ.

Σαῖντε Βαρθελαῖμι ὅρα Βαρθολομαῖος.
Σαλμβριηνσία σύνοδος 151
Σαλτζβέργα σύνοδος 151 ἕτεραι δύο 326
Σάνδερος Νικόλαος 425
Σαντονιηνσία σύνοδος 151. ἑτέρα 151
Σαυμὲρ σύνοδος 260
Σεννωνιηνσία σύνοδος 67 ἑτέρα 443
Σερβετιανοὶ αἱρετικοὶ 338 ὴ 392
Σερβίτων τάγμα 181
Σῆξτος ἐκ Σιέννης 425
Σῆξτος Ε'. Ῥώμης Ἐπίσκοπος βίος αὐτῦ 412 ὴ 413
Σιλβεστρίνων τάγμα 181
Σίφριδος πρεσβύτερος 26
Σίφριδος Μογεντίας, σκληρότης αὐτῦ 117
Σκότος Δὼς 262
Σομπεαντζιάλες αἱρετικοὶ 361
Σόριος Λαυρέντιος 425
Σταμπιηνσία σύνοδος 66
Στέφανος Καντωρίας 176
Στέφανος δὲ Χὰμψ 488
Συγκοιμώμενοι αἱρετικοὶ 388

Τ.

Ταρρακῶνος σύνοδος 260. ἕτεραι τέσσαρες 260. ἑτέρα 326
Τιτελμάνος Φραγκίσκος 425
Τολώσης σύνοδος 66. ἑτέρα 150 ἑτέρα 424
Τρεβιριηνσία σύνοδος Α'. 422. Β'. 423
Τριδέμιος Ἰωάννης 336
Τρίκης σύνοδος πότε 20
Τρωὼν σύνοδοι δύο 151. ἑτέρα 151 ἑτέρα 424
Τωλήτα σύνοδος 423

Φ.

Φίλιππος Μελάχθων λυθηρανισὴς 361
Φίλιππος Κύπριος 487
Φλωρεντίας συνόδα ὅρος 290
Φραγκίσκος Στάγκαρος 362

Φραγ-

Φραγκίσκος Ζαβαρέλλας 261
Φρατικέλοι, πόθεν ὠνομάθησαν Δελκινιςαὶ 147
Φριδέριχος Α'. Αὐτοκράτωρ πόσα ἔτη ἐβασίλευσε 102
Φρισίγγης συνόδε κανὼν κά. 293
Φὼξ ἀρχηγὸς τῶν Κακκέρων 391

Χ.

Χριςόφορος Ἄγγελος 487

Ψ.

Ψευδοδημήτριος ὅρα Δημήτριος.
Ψευδομεσσίας Ἑβραίων ἐν Κπ. 470
Ψευδομεσσίας ἕτερος ἐν Θεσσαλονίκῃ 470

ΤΕΛΟΣ.

Διόρθωσις τῶν κυριωτέρων παραδρομῶν.

Σελ.	γραμ.		
10	30	Δαδίω , ἀνάγνωθι	Λαδίνῳ
17	9	παιτίοις -	παντοίοις.
71	11	ἤτοι -	ἔτι-
105	16	θυγατέτων -	θυγατέρων.
159	19	Λ'υτὸς -	Α'υτὸς
160	28	Βήτολδοε -	Βήτολδος
184	20	Βονιφάτιον Α'. -	Βονιφάτιον Η'.
187	7	συναταράξοσα -	συνταράξασα.
190	26	διαδέξατο -	διετάξατο.
194	9	ἐπρόςρεξε -	ἐπρόςαξε.
216	2	κεφ, έ. ἀριθ. 13.	κεφ. ς'. ἀριθ. 12.
226	35	τὸν ΙΔ'. -	τὸν Δ'.
233	31	Πολῖται -	Πιλῖται.
251	19	Αἰμύλιος -	Α'μέλιος.
261	10	αὐτῆ ἑρπεία -	Α'ντιερπεία.
282	31	ὁμῆ μὲ τὲς ἄλλες	ὁμῆ με τὲς ἄλλες.
318	6	ὑπατίας -	ὑπαιτίας.
329	9	Καιμοκοπία -	Λαιμοκοπία.
346	6	Ο'υγγρας -	Ο'υγγρας.
372	16	Παντονίαν -	Παννονίαν.
374	7	ἐν τὲς -	εἰς τὲς.
378	41	Ε"ρρικον τὸν Ε'.	Ε"ρρικον τὸν Η'.
407	7	ἐν ὑςέρος -	ἐν ὑςέροις.
426	2	Γεριμίε -	Γερεμίε.
427	8	διαγμοὶ -	διωγμοὶ.
442	2	Συφελίῳ -	Στυφελίῳ.
- -	27	τὅτι -	ὅτι.
469	18	ἀπεδείκυνον -	ἀπεδείκνυον.
487	22	ταθείσῃ -	τεθείσῃ.

Παραδρομαὶ εἰς τὰς ὑποσημειώσεις.

35	17	ἐεπειδὴ -	ἐπειδὴ
48	2	Ο'υρωγὴ -	Α'ρωγὴ.
259	14	Βονιφάτινν -	Βονιφάτιον.
260	23	Γ'οδομάγῳ -	Γ'οθομάγῳ.
261	6	ἐσυνείβησαν -	ἐσυνέβησαν.

Σελ.

Σελ.	γραμ.		
278	2	τῇ -	τὴν.
316	1	Τότην -	Τόσην.
347	13	ἐπάτισε -	ἐπάπισε.
360	8	Σκενκφέλδος	Σκενηφέλδιος.
392	20	ἐν ἐσμὲν -	ἓν ἐσμὲν.
- -	21	ὑπαρίτήθησαν	ἠπατήθησαν.
395	14	δὲ ἀνέςη -	δὲν ἀνέςη.
426	21	πεσὶ -	περὶ.
- -	30	μερὶ -	περὶ.